Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Stellariu[m] Corone benedicte Marie virginis i[n] laude[m] eius pro singulis predicato[r]ibus elegantissime coaptatum

https://hdl.handle.net/1874/461398

Stellariũ Corone benedicte Marie virginis ĩ laudẽ eius pro ſingulis predicatoĩbus elegãtiſſime coaptatum

¶ Prologus in ſtellarium corone benedi
cte virginis Marie.

QUoniam vt
ait beatiſſim⁹ ille Gregori⁹
maxim⁹. Indignus eſt dā
dis q̄ nō agit grates de da
tis. Et Seneca libro de be
neficijs dicente. Turpiſſi/
mū eſt gratiā bn̄ficijs nō referre. Hinc ē q̄
cū glorioſiſſima dei genitrix ꝟgo Maria
ↄtinue cōferat inenarrabilia nobis ꝛ cōtu
lerit bn̄ficia. ꝑ eam enī habem⁹ q̄cquid bo
ni habere videmur: Eximio Anſhelmo:
necnō deuotiſſimo Bernardo atteſtātibꝫ.
Vitioſum ꝗ ꝛ punitōe dignū arbitror ei⁹
laudes tacere. maxime cū viua teneā me/
moria. in mľtis ꝑiculis neceſſitatibuſqꝫ et
infirmitatibꝫ eius me accepiſſe ſuffragia.
morbo q̄ppe graui q̄ bis ante aliquibꝫ die
bus vexabar. voto ſibi facto ꝑ eam miſeri
corditer liberatū me fateor. Nō q̄dem niſi
me cōpuliſſet indignū ꝛ inſufficiētē me ſen
tiens: nullaten⁹ hoc opus attēptaſſem. Ti
meo nēpe ne ſi p̄conia laudis eius tacuero
ſceleris arguar vt infidelis ꝛ ingrat⁹. Hec
ergo penes me cauſa p̄cipua hūc aſſumē/
di laborē extitit. Spero aūt quia ꝓpoſitū
meū ꝑficiet ipa que intētionē cordis videt
Ei⁹ quoqꝫ auxilio facere me poſſe nō am/
bigo. ad q̄d ī eius laude ex me nō ſufficio.
Ad ipſius igiť nati dn̄i vlꝫ noſtri ihū xp̄i
gloriā. ꝛ digniſſime ſue genitricis Marie
laudē. ac ſeraphici patris Frāciſci. omniū
qꝫ ſctōꝝ honorē: huic opi manū apponā.
Stilo q̄dem rudi ꝛ ſenſu ac verbis impe
ritis materiā miniſtrans ſimplicioribꝫ p̄di
catoribꝫ ampliora exinde eliciendi. Unde
ꝛ ſuccincte reſecatis alijs: ſola ea ſcribere
intēdo: que ad p̄dicandū ſimplici populo
vtilia fore cōperero. Sed ꝛ nec iſta ex ꝓ/
prio ſenſu: q̄n potius alioꝝ peritoꝝ editio
nibus cōdita cōportaui vt potui. Hortor
aūt lectorē vt ſi me ī aliquo min⁹ bene ſcri
pſiſſe vľ certe ꝟitatis metas incaute vſpiā
exceſſiſſe ꝑſpexerit: nō q̄d: ſed quo aīo (qꝛ
recto) ſcriptū ſit penſans. ignorātie aut in/
genij modicitati miſericorditer ignoſcat.
Quicq̄d autē boni in hoc ipſo ope reꝑerit
dn̄o ihū ꝛ eius genitrici glorioſe: vn̄ omē
datum optimū ꝛ donū ꝑfectum ē attribu/
at. Nimirū fide rectā adorādo trinitatem
ꝛ redēptorē ꝓgenitricē eterne leticie bene/
dico angeloꝝ reginā theoticā ꝟginali ſtel/
lario. Quia ꝓ̄o digniſſima virgo pulcher/
rima ſub figura deſcribiť Apoc. xij. habe/
re in capite coronā duodecim ſtellarū. Id
circo in h̄ ope duodecim eius magnalia ſi
ue myſteria: q̄bus ipa tanq̄ duodecim ra
diantibꝫ ſtellis p̄dotata gloriať: in duode/
cim libris diſtincta deſcribunť. Quilibet
etiā liber ꝑ certas ꝑtes diuiſus: in aliquo
ſuoꝝ articuloꝝ coronā duodecim ſtellarū
ſ̄m materie cōgruentiā coaptando ↄtine/
bit. Quāobrē opus iſtud ſtellariū corone
benedicte ꝟginis cenſui noīandū. Ipi⁹ nē
pe glorioſiſſima corona ꝓ ſingulis p̄dica/
tionibꝫ coaptata: ꝛ in laudē eius feruenter
exoranda a nobis p̄ꝑatur: q̄tin⁹ ꝑ eam ī ce
lo coronari mereamur. O igiť gľioſiſſima
celi regina: oro te ſupplex: mēte pia: vt has
coronaꝝ roſas (q̄q̄ exiles ꝛ tuis meritꝫ im
pares) acceptare digneris: quibꝫ te omī lau
de digniſſimā magnificare ꝓpoſui ꝛ lauda
re: vt ꝛ tu mater miſcđie ꝛ gratie veniā mi
hi ꝛ gratiā tribuere: coroneqꝫ tue celeſtis ꝛ
gaudij ꝑticipē facere ī ſuꝑna patria ne de/
digneris vbi tuū natum ꝛ te laudē ſine fi/
ne Amen.

Diuiſio huius ope ris.

In p̄mo itaqꝫ libro agiť de myſterio
ſue digniſſime annūciatōis: diuineqꝫ incar
natōis: ꝛ actiue ↄceptōis Marie. h̄ nimi/
rū cetera antecedit ordine dignitatꝫ ꝛ cau
ſalitatꝫ. In ſecūdo libro agiť de myſterio
ſue gaudioſiſſime viſitationis. In tercio
de myſterio ſacratiſſime purificatōis In
quarto de myſterio īmaculate ſue ↄceptio
nis. In q̄nto de myſterio ſanctiſſime ſue
natiuitatꝫ: In ſexto ꝟo de myſterio ſui be
nedicti nomis ꝛ appellatōis. In ſeptimo
de myſterio ſue ꝟtuoſiſſime vite ꝛ opatōis
In octauo de myſterio ſue puriſſime vir
ginitatis. In nono de myſterio ſue excel
lentiſſime charitatis. In decimo de my/
ſterio ſue gľioſiſſime aſſumptōis. In vn
decimo de myſterio mľtiplicis ꝛ p̄celſe pri
uilegiatōis ac dignificatōis. In duode/
cimo libro agiť de myſterio debitorie ſer/
uitutis ꝛ cultu deuotōnis. ſcꝫ a nobis ſibi
exhibende.

Primus liber agit de his q̄ ꝑtinent ad
myſteriū incarnatōis: annūciatōiſqꝫ dn̄ice
ꝛ ꝯceptōis Marie. Liber iſte diuidit̃ in
ꝑtes plures. Pars ꝑma de diuīe incarna-
tionis ꝯſiliatōe ꝑ modū p̄dicatōis.

AB eterno ordi
nata ſum ꝛ ex antiquis: ante-
q̄ꝫ terra fieret Prouerbio. viij.
Mira chariſſimi dei nr̄i erga
nos hoīes dignatio. Stupēda ſupra mo-
dum bonitatis ſue oſtenſio: qm̄ ab eterno
ſua impꝰſcrutabili ſapiētia decreuit noſtrā
naturā in vnitatē pſone aſſumere ꝑ incar-
natōis modū ineffabilē in gl'ioſiſſime vir-
ginis Marie vtero: vt nos infimos in or-
dine rōnaliū ſuꝑ omnē creaturā dignifica
ret in ſeipo vt vicꝫ deus fieret homo: ꝛ ho
mo deꝰ. iuxta illud Joh. j. Verbū caro fa-
ctum eſt ꝛ habitauit ī nobis. Nimirū: q̇d
hac re mirabiliꝰ: q̄ꝫ ꝙ homo fieret deꝰ. Et
quē celi capere nō poſſunt: in vniꝰ ꝟginis
vtero capetur incluſus. Mirabile ꝓ cer-
to foret: ſi celū deſcēdēs terre vniret̃: ſꝫ mul
to mirabiliꝰ ꝙ deus celi creator ꝛ oīm no-
ſtre vili nature vniat̃. Vñ Damaſcenꝰ ſuꝑ
miſſus eſt. Qualiter inq̇t facta ſunt vnum
deus ꝛ homo: mirant̃ angeli: pauent celi:
vox ſilet: mens deficit: cum vna puella ſic
deū in ſuo vtero capit: vt ſanctis pacē: vi-
tam mortuis, ſalutē ꝑditis cōferat. Hec il-
le. Preterea. Quid homī dignius: q̄ꝫ vt fie
ret deo frater ꝛ ꝓpinquꝰ. Propt̃ qd̄ Bern̄.
ait. Puto ꝙ iam me nō poterit ſpernere de
us os meū: caro ꝛ frater meꝰ. Deniqꝫ quid
hac dilectione maius: Qm̄ teſte ſaluatore
Joh. iij. Sic deus dilexit mūdū: vt filiuꝫ
ſuū vnigenitū daret: vt oīs q̇ credit ī euꝫ
nō pereat: ſed habeat vitam eternā. Hoc ē
ergo qd̄ noſtrū cor afficit ad deū ꝛ ſtringit
hoc eſt qd̄ in admiratōe animū ſuſpendit:
qm̄ ab eterno deꝰ ſic decreuit ꝛ ordinauit:
vt incarnaret̃ ī bn̄dicte ꝟginis vtero ꝛ ho
mo fieret: ꝓpter qd̄ ſapiētia diuia in verbis
thematis dicit: Ab eterno ordinata ſuꝫ ꝛc̄.
id eſt: ab eterno p̄ordinatū ꝛ p̄uiſum eſt: vt
mira diſpēſatione diuie ſapiētie deꝰ fieret
homo: ex Maria ꝟgine carneꝫ aſſumēdo
ꝛc̄. De hac ḡ p̄ordinatiōe diuini conſilij lo
qui volētes: tres cōtemplatōes notabimꝰ
tria ꝑncipalia cōſilia declarātes.

Primū conſiliū dicit̃ creationis.
Scōm conſiliū dicit̃ reꝑationis.
Terciū conſiliū dicit̃ retardatōis.
Articulus ꝑmus: qualiter deus p̄ordi-
nauit ab eterno creare duplicē naturā rō-
nalem ꝛ eam vertibilē. Caplm. I.

PRimū cōſiliū
declarandū dicit̃ creatōnis.
Poſſumꝰ nēpe pie imaginari
quō an̄ creationē mūdi in cō
ſiſtorio ſc̄te trinitatis cōſiliū habitū eſt de
huiꝰ mūdi creatione. Et in hoc cōſilio p̄ci
pue tres queſtiōes ſunt mote ꝛ determina
te. Prima queſtio: vtruꝫ creari debuerat
natura angelica. Scd̄a queſtio: vtrū cre
ari debuerat inſuꝑ natura hūana. Ter-
cia queſtio: vtrꝫ rōnalis creatura creari de
buerat vertibilis in arbitrio libera. Pri-
ma itaqꝫ queſtio in ꝯſiſtorio ſancte trinita
tis fuit mota: vtrū vicꝫ cōueniēs foret crea
re naturā angelicā: Et determiatū eſt ꝑ di
uinā ſapiētiā ꝙ ſic tali rōne: Bonū vt bo-
nū ſuijpius cōicatiuū eſſe debet. Hec ꝓpo
ſitio habet̃ a Dyon̄. de angelica hierachia
c. x. Et ꝑ Ariſto. li. j. ethico. dicētē. Bonuꝫ
quāto cōmuniꝰ tāto diuiniꝰ. Cum igit̃ de
us ſit ſumme bonꝰ: videt̃ ꝙ aliqua creatu
ra rōnalis ab eo ꝓducat̃ in eē: quā ſue bo-
nitatis ꝑticipem faciat. Et ſic diffinitū eſt
a deo vt angelica natura crearet̃ in eſſe ſpi
rituali ꝛ intellectuali ꝛ ipo intellectu ab ea
dem ꝑticiparet̃ ipe deus. Hec rō trahitur
ex dictis Augu. in enchiri. c. vj. Trāſſum
ptiue aūt habet̃ a magiſtro. in. ij. di. j. c. v.
Credimꝰ inq̇t rerū creataꝝ celeſtiū ꝛ terre
ſtriū: viſibiliū ꝛ inuiſibiliū cauſam nō eſſe
niſi bonitatē creatoris: qui ē deus vnꝰ ꝛ ve
rus cuiꝰ tanta eſt bonitas: vt ſūme bonus
btītudinis ſue qua eternaliter beatꝰ eſt: ali
os velit eſſe ꝑticipes: quā vidit et cōicari
poſſe: ꝛ minui oīno nō poſſe. Illud igr̄ bo
nū qd̄ ipe erat: et quo beatꝰ erat: ſola boni
tate nō neceſſitate alijs cōicari voluit: ꝛ ita
fecit. Igit̃ deꝰ creaturā rōnalē q̄ ſūmū bo-
nū intelligeret: intelligēdo amaret: amādo
poſſideret: et poſſidēdo frueret̃ eo. Hec ibi
Cōcordat ſcriptura Prouerbio. xvj. Vni
uerſa ꝓpt̃ ſemetipꝫ opatus ē dn̄s. Ca. II.

SEcūda q̄ſtio in cōſiſtorio trini-
tatis ſctiſſime fuit mota. Utrū

vicꝫ conueniẽs foret creare humanã natu-
ram vel creaturã. Et determinatũ eſt ꝑ ſapi
entiã diuinã ꝙ ſic: rõnibꝫ pluribꝫ. Prima
ratio ꝑfectionis vniuerſi et decoris: Quia
enĩ ad diuīe bonitatis manifeſtationẽ ⁊ po
tẽtie ac maieſtatꝭ declarationẽ: deberẽt crea
ri diuerſi ordinis mltiplices creature. Que
dam nẽpe pure ſpũales: vt angeli. Quedaꝫ
pure corꝑales: vt notat magiſter. in. ij. di. j.
Et Bonauẽ. ibidẽ ꝯcludit: quia ſi eſt ponc
re extrema cõponibilia: ergo ⁊ mediũ qδ cõ
ponit̃ ex terminis. v. phiſico. Vñ ad ꝑfecti
onẽ vniuerſi hoc triplex gen⁹ requirit̃. De-
buit ergo creari rõnalis creatura cõpoſita
ex corꝑali ⁊ ſpũali: ſcꝫ ipſe homo. Qm̃ ſcri-
ptum eſt Deut. xxxij. Dei ꝑfecta ſunt opera
Proinde etiã homo ſexta die poſt oĩs cre
aturas creatus eſt: ⁊ ipo creato de⁹ reqͤuit
ab om̃i oꝑe qδ patrarat. ſicut legit̃ in Geñ.
ad ſignificandũ ꝙ homo eſt finis omniũ et
ꝑfectio: ex. ij. phiſico. Quia mũdus fact⁹ eſt
ꝓpter hoĩem vt ſeruiret ei. Sic ⁊ homo fa-
ctus eſt ꝓpter deũ: vt ei ſeruiret. Magiſtro ĩ
ij. di. j. c. vij. teſte. Scδa ratio eſt diuīe glo
rificatõis ⁊ laudis. Vñ idem magiſter vbi
ſup̃. c. v. dic̃. Si querat̃ quare creat⁹ ſit ho-
mo: breui ſermõe reſpõderi poteſt: ꝙ ꝓpt̃ bo
nitatẽ dei: ⁊ ad laudãdũ deum: in quo ꝑfi-
cit homo: nõ ipe de⁹ ⁊c̃. Et. c. vij. dicit. Fa-
ctus eſt inquit hõ ꝓpter deũ. Nõ qꝛ de⁹ ſũ-
me beat⁹ eius indiguerit officio (qui bono
rũ noſtroꝝ nõ eget) ſed vt ſeruiret ei ac frue
retur eo cui ſeruire regnare eſt. In h̃ ergo ꝑ
ficit ſeruiens nõ ille cui ſeruit̃. Hec ille. Si
cut igit̃ angel⁹ creatus eſt ad laudandũ de-
um in celis: ita homo ad laudanduꝫ deum
in terris: ⁊ ei ſeruiẽdo glorificandus: vt tan
dẽ eternalit̃ laudare mereat̃ in celeſti patria
iubilãdo. Huic ꝯcordat ĩ myſterio forma-
tio corꝑis humani. Qm̃ ſi bñ ꝯſideram⁹: ĩ
ipa facie hoĩs exaratũ qδãmõ reperim⁹ q̃-
ſi ſcꝑtura a dõ impͥſſa hec ꝟba. Hõ dei lau
da deũ. Nã linealiter naſus cũ linea gene
facit h. Oculus iuxta facit o. ⁊ ſuꝑ ꝓtenſuꝫ
ſuꝑciliũ q̃ſi titell⁹ ſignificat ly hõ. Et hec
q̃ad vtrãqꝫ faciẽ. Aurꝭ ſiniſtra formata ẽ q̃-
ſi d. Auris aũt dextra q̃ſi e. Linea ſub naſo
q̃ſi i. Et ſic reſultat hec dictio dei. Lingua
qꝫ ⁊ loq̃la q̃re data ẽ hoĩ niſi ad laudandũ
deũ ſcḋm Chryſ. de laude dei. Et ſic ptꝫ hec
oratio: Hõ dei lauda deũ. Tercia rõ an
gelice reꝑatiõis: qꝛ hõ fact⁹ eſt vt angelica
ruina quã de⁹ p̃nouerat: ex ipo reparet̃. vñ
magr̃ vbi ſ. c. xj. De hoĩe q̃ꝫ in diuīa ſcͥptu
ra repitur inq̃t interdũ ꝙ fact⁹ ſit ꝓpt̃ reꝑati
onẽ angelice ruine: qδ nõ eſt ita intelligẽdũ
q̃ſi nõ fuiſſet hõ fact⁹: ſi nõ peccaſſet ange-
lus. Sꝫ qꝛ inter alias cauſas hec etiam nõ
nulla extitit. Hec ille. In hui⁹ ſignificatõeꝫ
dicit Baſili⁹ magn⁹ in hexameron. ꝙ cum
anĩalia cetera ex terra formata faciẽ habeãt
verſus terrã reſpiciẽtia: iõ qꝛ ſunt ĩ terrã re-
uerſura: hõ aũt faciẽ hꝫ eleuatã verſus celũ
⁊ caput erectũ vt ſe ad angeloꝝ cetũ intelli-
gat finaliter eſſe eleuãdũ. O igit̃ homũtio:
o fidelis anĩa pẽſa diligẽter ad quẽ finẽ cre
atus ſis: an vt terrenis cupiditatibꝫ inhere
as: an vt voluptate reſolut⁹ ſola carnalia ſe
cteris: an vt diuerſis vitijs diabolo deſer-
uias: nõ certe: nõ. Sic enĩ ꝯ finẽ tue creati-
onis agis. Aĩaduerte q̃ꝫ qm̃ artifex ſuũ ar-
tificiũ qδ ad finẽ intentũ nõ venit deſtruit
⁊ abijcit: vt patet in falſis monetis: ſic tu di
gnus es morte: ſi deo nõ ſeruierꝭ ⁊ ad celuꝫ
nõ tendis. Caplm. III.

Tercia queſtio in conſiſtorio ſancte
trinitatꝭ fuit mota: vtrũ rõnalis cre
atura creari deberet vt eẽt arbitrio
libera ⁊ vertibilis ac peccabilis. Nã argue
re poſſes ꝙ meli⁹ de⁹ feciſſet ſi rõnalẽ creatu
rã ſic ſtabilẽ creaſſet vt nullaten⁹ ad malum
culpe ⁊ miſerie ꝑuenire potuiſſet. Sꝫ in cõ
trariũ ꝑ diuinã ſapiam determĩatũ eſt ꝙ ra
tionalis creatura in libertate arbitrij crea-
ret̃ ⁊ ꝟtibilis fieret: ⁊ ꝙ meli⁹ foret pluribus
rõnibꝫ. Prima rõ diuine manifeſtatiõis
hãc rõnẽ ponit Alexan. de hal. ij. ꝑte ſũ. q.
xxij. ar. iij. Cõcor. Petr⁹ aureoli in ſuo cõpẽ
dio li. ij. ca. penul. Nã ex h̃ manifeſtat̃ diui
na potẽtia qm̃ ꝑ h̃ oñdit̃ ꝙ ſol⁹ de⁹ inuerti-
bilis ⁊ indefectibilis eſt. Dis aũt creatura
mutabilis ẽ: ꝯueniẽs ḡ erat oñdere creatu-
re rõnali ꝙ ſicut ſine deo facta nõ fuerat: ita
nec ſine deo ꝑſiſtere poterat. Nec ipam de
cebat ꝯfirmari in bono q̃uſqꝫ illi cõſtaret ꝙ
ipe ſol⁹ eſt de⁹ in q̃ nõ cadit nõ poſſe. Itẽ ex
h̃ declarat̃ dei ſapia q̃ ad bonos ⁊ malos: q̃
ad bonos q̃dẽ qꝛ ſcḋm ordinẽ diuīe ſapie ne
mo dign⁹ eſt coronari niſi q̃ legitime certa-
uerit. ij. Thim. ij. Quo ad malos q̃ꝫ vt di-
uina ſapia oñdat̃ ſcire etiã ex malis elicere
bona: qδ nõ poterat fieri niſi de⁹ feciſſet cre

atură ꝟtibilē in malū. Ūn Aug. xj. de ciui.
dei. ca. xviij. dic. Nec deꝰ vllū nō dico ange
loꝝ ſꝫ vel hoīm crearet quē malū futuꝝ ꝑſci
ret niſi pꝛiter noſceret qb⁹ cū bonoꝝ vſib⁹ co
modaret. hec ille. Cape exemplū qꝛ mali an
geli ⁊ homīes bonoꝝ vtilitatib⁹ comodant
qm̄ ſūt bonis ad exercitiū ꝟtutis cū eos tē
tant et pſequūt. Itē ex h̄ dei clemētia ⁊ mi
ſericoꝛdia declarat in eo ꝙ dei filiꝰ ꝓ libera
tione hoīs ⁊ angelice ruine repatōe mittit.
Preterea dei iuſticia oñdit in h̄ ꝙ deꝰ tribu
it vnicuiqꝫ ſm̄ opa ſua ſcꝫ bonis eťna p̄mia
⁊ malis eťna ſupplicia. Deniqꝫ dei charitaſ
demōſtrat qm̄ in libertate arbitrij reliquit
creaturaꝫ velle btīficari ⁊ ſaluari Eccī. xv.
Deꝰ creauit hoīem ⁊ reliq̇t eū in manu ꝯſi
lij ſui ⁊c̄. O igit q̄ꝫ laudabils ē deꝰ ⁊ q̄ntum
grās ei agere debemꝰ ⁊c̄. Scđa rō laudiſ
maioꝛis. Maioꝛ em̄ laus ⁊ honoꝛ ē cū q̇s
peccare pōt et nō peccat: q̄ꝫ cū iō nō peccat
qꝛ peccare nō p̄t. Exēpli grā. Mutꝰ nō lau
dat de ꝟtute taciturnitatꝭ qm̄ iō nō loq̇tur:
qꝛ loq̇ nō p̄t. Ūn ⁊ Ariſt. j. li. methaphi. dic
Propťea q̄ inſunt nobis a natura nec lau
damur nec vitupamur: g̊ merito laudādꝰ ē:
q̇ potuit trāſgredi ⁊ nō ē trāſgreſſus: facere
mala ⁊ nō fecit Eccī. xxxj. Sicut in exēplo.
Dauid laudat q̇ Saulē interficere bis po
tuit ⁊ nō interfecit. Sic igit ptꝫ ꝙ ſi hō im
peccabilis factꝰ fuiſſet nō eſſet laudabil' de
ꝟtute. igit ⁊c̄. Propťea Grego. in moꝛal'. dic
Deꝰ fecit naturā rōnalē bonā eo ꝙ mutabi
lem ꝯdidit ⁊c̄. Tercia rō hūiliatōis dece
bat nēpe rōnalē creaturā vertibilē ⁊ pecca
bilē fieri: vt cām hūilitatis haberet ⁊ ſupbi
am calcaret ⁊ ſe agnoſceret indigere auxilio
diuio ⁊ ad ipm deū recurrēdi occaſionē ha
beret ꝓ ꝯſeruādo a pctō: hec ē rō Bonauē.
ſup. ij. di. xxiij. Quarta rō p̄mij amplioꝛis
nā gl'ioſius eſt nature ꝟtibili ad malū ex me
ritis gl'iam obtinere: q̄ꝫ in īuertibilitate con
ditā fuiſſe: ⁊ ſic ſine aliq̇ genere meriti btīfi
cari. Exemplū in puulis baptizatꝭ q̇ in me
rito xp̄i ſaluāt ⁊ nō in ꝓpꝛio: vn̄ minoꝛē glo
riā habēt his q̇ in ꝓpꝛio merito ſaluāt. Hec
eſt rō Alexan. vbi s̄. patꝫ igit q̄re ꝑ diuinaꝫ
ſapīam rōnalis creatura ꝟtibilis ſit facta: ⁊
q̄ꝫ ꝯueniēter. Nil igit calūnie habes o hō ꝯ̄
deū creatoꝛē: imo potiꝰ materiā laudiſ ⁊ grē
Cuiꝰ em̄ culpa tu pctōꝛ ꝙ ꝑibis niſi tua: qꝛ
bonū facere nō vis ⁊ a peccato nō deſiſtis.
Quid eſt ꝙ dānaris niſi qꝛ volūtate te pci
pitas. O ſtulte o infelix ⁊ inſane pctōꝛ attē
de: dei circa te bonitatē: ⁊ tuā ꝯtra ipꝫ ingra
titudinis pꝛauitatē. Vide quātuꝫ te cupiat
ſaluare: cū in tuo arbitrio cōſtituerit te: vtꝝ
bonum vel malū velis: auſculta quid dn̄s
dicat per Oſee. ca. xiij. Perditio tua ex te: ex
me tm̄modo auxiliū tuū ⁊c̄. O vtinā agno
ſceres tuam libertatē: ⁊ nō ſubijceres te ī di
aboli captiuitatē ⁊c̄. Heu heu q̄nta cecitas
mentis inualuit vt ꝙ homo peccat nō reco
gnoſcat ſed in deū retoꝛqueat loquēs blaſ
phemias ⁊ dicat: Sic me deꝰ fecit vt peccē
audi ⁊ penſa verba Aug. li. de libe. arbi. di
centē: Naturas inq̇t oēs fecit deus nō ſolū
in iuſticia pmāſuras ſed peccaturas: nō vt
peccarēt: ſꝫ ſi nō peccarēt coꝛonarent: ſi pec
carēt punirent. Qui g̊ peunt arbitrio peunt
Et q̇ ſaluant grā dei liberāt ⁊c̄. Hec ille.

Articulus ſcđs: qualiter deus pꝛeoꝛdia
uit ruinā angelicā repandā.

Secundū cōſiliū declarandū dicit repatiōis. Hic
nēpe poſſumꝰ cōtēplari: quō ſan
cta trinitas ꝓuidens rōnalē na
turam tam in angelo q̄ꝫ in homīe ruituram
tractauit ꝯſilium de repatione ne ciuitas ſu
perna vacua ſuis ciuib⁹ maneret. Et hoc ta
li rōne que accipit ex dictꝭ Anſhelmi li. cur
deus hō: dicētis. Nullatenꝰ decet ſūmā ſta
bilitatē ſuū ꝓpoſituꝫ pmittere infirmari: nec
decet ſummā ſapiam pmittere nobiliſſimaſ
creaturas vltimo ſuo fine fraudari. Sꝫ qꝛ
deus ꝓpoſuit hoīem ⁊ angelū ad beatitudi
nem creari. Si ergo nō fiet repatio cū vtra
q̄ꝫ natura labat: angelica q̇dem ꝓ pte: hūa
na vero ꝓ toto dei ꝓpoſitum infirmabit: et
creature ſuo fine fraudabunt. Sic ergo cō
ſilium determinatū eſt: ꝙ fieri debeat repa
tio. Sed in hoc conſilio tres alie queſtio
nes mote ſunt ⁊ determinate. Prima vtruꝫ
ꝓ hac repatione vterqꝫ ſcꝫ angelꝰ ⁊ homo re
dimi debeat. Scđa queſtio vtrū aliq̄ crea
tura ꝓ hac redemptione facienda ſufficiat.
Tercia q̄ſtio cui diuinarū pſonaꝝ hanc re
demptionis ſatiſfactionē facere ꝯueniat.

Capitulum. I.

Prima queſtio in hoc ſcđo conſilio
mota eſt in conſiſtoꝛio ſancte trini
tatis. vtrum vicꝫ vterqꝫ ſcꝫ angelꝰ ⁊

homo post lapſum redimi debeat ꝓ repati one ruine. Et argutū ē qꝛ ſic: qꝛ peccatū hominis ꝛ peccatū angeli vni⁹ generis eſſe debebat: ꝛ eſt. qꝛ vterqꝫ ꝑ ſupbiam peccauit. ḡ deus vtriqꝫ ſubuenire miſericorditer debuerat. Sꝫ ad iſtud determinādo rn̄dit diuīa ſapiētia q̄ ſol⁹ homo redimi d̄bebat ꝛ ex eo ruina angelica repari. Nec deberet xp̄i incarnatio ſubuenire angelo lapſo: qꝛ peccatū angeli eſt irremediabile: peccatum autē hoīs remediabile. Et hoc plurib⁹ rationib⁹ ſm̄ Tho. in. iij. ſcͥpto ſnīarū. di. j. ar. ij. Et ſm̄ Bonauē. ſup eodē. iij. li. aliosqꝫ doctores cōiter. Prima ratio ex pte potētie cognitiue: qꝛ angelus cognoſcit in luce plena ꝑ intellectū deiformē vt ſic ꝑ ignorantiā nō excuſet. Totū em̄ pōt ꝯſiderare ſine inq̇ſitione: qḋ ad electionē alicui⁹ rei ptinet. Hō aūt cognoſcit q̄ agenda ſunt deliberādo ꝑ rōnē: q̄ eſt quedā obūbratio intellectus: vn̄ hō peccans de venia cogitauit ꝛ in aliq̄ deceꝑ⁹ eſt: vt dicit magr̄ li. ij. di. xxij. Nō autē angel⁹. vn̄ Damaſce. dicit. Quāto nobilioꝛ fuit in angelis dei cognitio tāto peioꝛ in eiſ fuit erroꝛis occaſio: qꝛ ſeru⁹ ſciens volūtatē dn̄i ſui ꝛ nō faciens plagis vapulabit multis. Scd̄a rō ex pte potētie volitiue: quia volūtas angeli iuertibilis eſt ad bonū poſt electionē mali: vn̄ peccādo imobiliter inheret malo. Nec ē ſuſceptibilis pnīe. Jō Damaſcen⁹ li. iij. Angeli ſicut nō fuerūt nec ſūt nec erūt ſuſceptibiles penitentie ita nec venie. Quod em̄ facit hoīb⁹ moꝛs hec angelis caſus ꝛc. Hō aūt eſt ſuſceptibilis pnīe. igit̄ ꝛc. Hic cadit exēplū qḋ legit̄ de ſctō Martino: ꝛ etiā Auguſtino. Qui ꝓmittebat demoni ſe oꝛatuꝝ ꝓ eo dūmō peniteret ꝛ ipſi diabol⁹ rn̄dit: nullomō velle penitere ꝛc. Tercia rō ex pte culpe: qꝛ ſm̄ Aug. Angeli nullo ſuggerēte peccauerūt. Jō nemie repante redimi debuerūt. Hō aūt diabolo ſuggerēte cecidit: ideo dei virtute ſubleuari debuit. Jtē qꝛ culpa hoīs ꝑmi totā poſteritatē infecit ꝛ coꝛrupit: ꝛ tota cecidit hūana natura in vno peccante. Et iō indecens erat vt tota relinqueret̄ ſub dānatōe. Angelica aūt natura nō ꝓpagat̄ ex vno ex q̄ viciū ꝯtraheret. Sꝫ oēs angeli actu exn̄tes ꝓꝓrio arbitrio peccauerūt. igit̄ ꝛc. Vn̄ iuſticiā diuinā nō decebat vt oēs illi ad quos coꝛruptio peccati ꝑmi hoīs deuenire debebat qui q̇dem nōdū erant actu ſed ī virtute tm̄ ꝑuſqꝫ eſſent vltimā damnationē recipent. Omēs autē angeli actu exiſtētes ꝓꝓrio arbitrio peccauerūt. Jdeo decens erat vt oīno illi peccantes ꝑirent: maxime qꝛ īmobiliter malo adheſiſſent. Quid igit̄ dicam vobis o peccatoꝛes indurati: excecati: et deſperati: q̄ diabolo ſil̓es eſtis: qꝛ ex certa malicia peccatis ꝛ nullo etiā ſuggerente ad malū curritis: m̓ltos quoqꝫ alios verbo ꝛ exemplo inficitis. Et heu heu qḋ maximū eſt: īmobiliter in peccato ꝑſeueratis: hoc quippe diabolicum eſt: vt dicit Aug⁹. Humanū eſt inq̇t peccare: ſed diabolicū eſt ꝑſeuerare. Quaꝫ vobis ſententiā ꝓferre valeo: niſi illam Petri apl̄i in ſua canonica. Si angelis peccātibus nō pepcit ꝛc. Expgiſcimini igit̄ o peccatoꝛes ꝛ nolite cū diabolo damnari.

Capitulū. II.

Secunda queſtio mota eſt: vtrū aliqua creatura ꝓ hac repatione faciēnda ſufficiat vt deuꝫ incarnari nō opoꝛteat. Et cōcluſum eſt a diuina ſapientia ꝑ hanc ꝯcluſionē: q̄ nullus purus angelus: nec aliquis purus homo: aut quecūqꝫ creatura pura ad hanc repationē ſufficeret ſed deum incarnari ipm̄ opteret: pluribus hoc rōnibus. Prima ratio condigne ſatiſfactionis: Nam licet vt ait Aureli⁹ Aug. xiij. de trini. ca. x. Alius modus fuit deo poſſibilis q̄ꝫ ille quem tenuit in redemptiōe: qꝛ eius poteſtati cuncta ſubiacēt: tn̄ debuit oīno fieri ꝑ ſatiſfactionē: quoniā hic modus cōgruentioꝛ fuit ꝛ decentioꝛ: tam ex pte dei q̄ꝫ ex pte noſtra: vt ꝓbat Bonauē. in. iij. di. xx. ar. j. Et Rych. ibidēꝫ. q. iij. Primo inquā ex pte dei ꝓ tanto: quia in omī opere debet manifeſtari miſcd̄ia ꝛ iuſticia. ꝑs. Vniuerſe vie dn̄i miſcd̄ia ꝛ veritas. Sed ſi de⁹ naturam humanā repaſſet abſqꝫ ſatiſfactione fuiſſet manifeſta miſcd̄ia ſine iuſticia. Nūc autē vtraqꝫ manifeſta eſt: quia iuſticia in ſatiſfactione: miſcd̄ia in modo repandi: eo q̄ cum purus homo nō poſſet ſatiſfacere: de⁹ pater ſuum filiū dedit ꝓ ſatiſfactōe: in q̄ tanta miſcd̄ia dei claruit qua maioꝛ excogitari nō potuit. vt patꝫ ꝑ Anſhel. ij. li. cur de⁹ homo. ca. ij. Secūdo ex pte noſtra: quia ſicut genus humanū deū inhonoꝛauit ꝑ culpaꝫ ſic opoꝛtebat vt honoꝛaret ꝑ penaꝫ. Sicut em̄ honoꝛabili⁹ eſt habere meritis vitā eter

nam(ceteris parib⁹)ꝗ̄ ſine meritis. Sic bo
norabilius fuit nos deo ꝑ ſatiſfactioneʒ re
cōciliari:ꝗ̄ ſine ſatiſfactione. Hec Rych. et
Bonauē. Fundamentū harū rationū po
nit Anſhel.li.j.cur deus homo.ca.xij.ſic di
cens. Liberioꝛ inquit eſſet iniuſticia: ſi ſola
miſcdia dimitteret. Et iteꝝ ibidem ſubdit.
Dimittere peccatū ſine ſatiſfactione: nō eſt
aliud ꝗ̄ nō punire. Si autē peccatū nō pu
nitur:inoꝛdinatū aliquid dimittit. Non au
tem decet deum aliq̄d inoꝛdinatū in ſuo re
gno dimittere:ergo debuit peccatū hoīs
dimitti nō niſi ꝑ iuſtam ſatiſfactionē:quam
non poteſt facere creatura pura: vt patebit
ſtatim ſcđa rōne.igit ⁊c. Scđa ratio cul
pe ⁊ eius offenſiōis: Quia oīs homo: an
gelus ⁊ quelibet alia creatura finita ⁊ finite
bonitatis ac meriti eſt: offenſa aūt dei infi
nita ex ꝑte dei: ⁊ ideo cū finiti ad infinitum
nulla ꝓpoꝛtio:nulla creatura ſatiſfacere pōt.
Item deus purus in ſua natura impaſſibi
lis eſt:⁊ ideo ſatiſfactioni ſubijcere nequit.
Concludit ergo ꝙ ſit ſatiſfactoꝛ deus ⁊ ho
mo:deus q̄dē vt infinite ſatiſfaceret ſm mē
ſuram offenſe.homo autē:vt quid peccaue
rat pateret ⁊ in ea natura ſcʒ humana deus
ſatiſfaceret. Qꝫ aūt peccatū ſit infinite offen
ſionis:ꝓbatur ꝑ eoſdem Rychar.⁊ Bona
uen.vbi ſup. Quia peccatū hoīs eſt con
tra bonitatē infinitam:ſcʒ deuʒ. Et quia na
turam humanā ꝑuauit bono infinito: rem
etiam infinitaʒ in potentia coꝛrupit:quia ſi
deo placeret indiuidua humana mltiplica
ri ſine fine oīa illa coꝛrūperet:⁊ ideo ī pec
cato hoīs fuit infinita iniuria. Ad h̄ autē
ꝙ ſit ſatiſfactio condigna:opoꝛtet ꝙ ſm q̄n
titatē culpe ſit quātitas emende Deut.xxv.
Pro mēſura peccati erit ⁊ plagarū modus.
Unde claret ꝙ iſtam ſatiſfactōeʒ facere nō
potuit:niſi ille qui eſſet de⁹ ⁊ homo:ꝓut pro
bat Anſhel.ij.li.cur de⁹ homo,c.vj. Ter
cia ratio incōuenientie talis reꝑatiōis. Nā
vt dicit Anſhel.li.ij.cur deus homo.ca.xiij
Incōueniēs erat vt homo purus reꝑaſſet:
quia peccatoꝛ peccatoꝛē nequit iuſtificare:
Sed ſi homo ſeipm reꝑaſſet peccatoꝛ pctō
res iuſtificaſſet. Item ſm Tho.iij.ſcrip.ſen
tentiaꝝ di.j.ar.ij. Si deus nō ꝑ ſeipm ſed ꝑ
angelū reꝑaſſet naturā humanā coꝛruptaʒ
duo incōueniētia ſubſecuta fuiſſent Primū
ꝙ ſemꝑ homo angelo ſalutis ſue debitoꝛ eſ
ſet. Scđm ꝙ in beatitudine angelo equari
nō poſſet qđ eſt ꝯtra illud Mat.xxij. Erūt
ſicut angeli dei in celo. Deniqꝫ q̄cunqꝫ alia
pura creatura reꝑari potuiſſet:ipſi:hō debi
toꝛ ſalutis fuiſſet:⁊ diuinū honoꝛē creature
exhibuiſſet. Cōcluſum eſt ergo miro diuine
ſapientie oꝛdine vt deus fieret homo: ⁊ ꝑ il
lum miſericoꝛditer liberaret homo. O quā
ta dei pietas:quis excogitare poſſet miſeri
coꝛdie eius magnitudinē:vt cum nullo mō
liberari poſſet ꝑ aliquā creaturā homo: ipſe
deus ꝓ hoīe ſeipm daret: ⁊ ſatiſfactioneʒ
penalē ꝓ culpa hoīs ſubiret tant⁹ rex re
gum ⁊ dñs dñantiū:ꝓ taʒ vili ⁊ miſero pul
uiſculo:ſcʒ hoīe ſeipm moꝛti ſubijceret vt
iſtum in gloꝛiā exaltaret a ſuſpēdio inferni li
beratū. Gratias ergo chariſſimi agam⁹ tan
te pietati ⁊c.

Capitulum.III.

Tercio:quia ꝯcluſuʒ eſt ꝙ de⁹ hō de
bet facere hāc ſatiſfactionē queſtio
mota eſt: Que ꝑſonarū diuinaꝝ de
beret incarnari vt deus hō fieret ⁊ ſatiſface
ret. Poſſibile nāqꝫ fuit patrē ⁊ filium ⁊ ſpiri
tūſanctū incarnari. vt dicit magiſter in.iij.
di.j. Quia q̄cquid poteſt filius: poteſt ⁊ pa
ter ⁊ ſpūſanct⁹:cum ſit vna potētia in trib⁹
Sicut ergo fili⁹ potuit incarnari: ita ⁊ pa
ter ⁊ ſpūſanctus. Sed ꝑ ſapientiā diuinā
determinatū eſt ꝙ nō cōueniret patri ꝓpter
ꝓpꝛietatē innaſcibilitatis. Nō eñi decet vt q̄
in deitate eſt pater:in humanitate ſit filius.
Similiter ꝙ nec ꝯueniret ſpūiſctō incarnari:
ne nomē filij in plures ꝑſonas trāſferretur.
Hec btūs Tho.in.iij.di.j. Cōcoꝛdat Ry
char.⁊ Bonauē. Cōcluſuʒ eſt igit ꝙ ſoli ꝑ
ſone filij ꝯueniret incarnari: ⁊ hoc plurib⁹
rōnibus quas ponunt doctoꝛes p̄dicti ibi
dē. Prima ratio:quia filio ꝯuenit iſte de
terminat⁹ modus oꝛiginis.ſ.naſci:vt qui in
diuinitate eſt fili⁹ dei patris:in hūanitate ſit
filius ꝟginis matris: ⁊ ſic nō eſſent plures
filij in trinitate. Scđa ratio:quia cū fili⁹
ſit verbū dei:quo oīa creata dixit vel dicit:
congruū eſt ꝙ ꝑ eundē oīa reparet ꝑ incar
nationē. Tercia ratio:quia ille qui faceret
hanc ſatiſfactionē debebat fieri mediatoꝛ q̄
recōciliaret hoīem deo. In trinitate aūt ꝑ
ſona media eſt fili⁹.igit ⁊c. Quarta ratio:
quia in incarnatōe remediū adhibet pecca
to p̄mi hoīs: qui peccauit ꝯtra ſapientiā

appetendo ſcientiā dei Geñ.iij. Sapientia
aūt filio attribuit̄ in diuinis.igit̄ ꝛc̄. Plureſ
alias rōnes cauſa breuitatis obmitto. De-
terminato igit̄ ꝙ fili⁹ deberet incarnari ait
ad patrē iuxta ſentētiā Bonauēture vbi ſ.
ꝛ dixit illud Jone.j. Scio inquit ꝙ ꝓpter
me venit hec tēpeſtas:quia ſcꝫ meā ſapien-
tiam appetendo homo cecidit. Jō ecce ego
mitto me ī mare.ſ.mortalitatꝭ ꝛ miſerie mū-
di. Sicqꝫ determīatū eſt ſcd̄m ꝯſiliū.
Articulus tercius q̄ꝫdiu a ṗncipio mun
di debuit differri ipa incarnatio xp̄i.

Capitulum.I.

Terciū cōſilium
ṗncipale dicit̄ retardatiōis ſiue
dilatōis. Poſtq̄ꝫ em̄ deciſum eſt
filiū dei debere incarnari ortū eſt
ſcd̄m ꝯſilium in ꝯſiſtorio trinitatis : quādo
deberet hoc fieri aut q̄ꝫdiu a ṗncipio mūdi
differri poſt homis peccatū:vbi ꝛ tres que
ſtiones vertere licebat:ꝛ deciſe ſunt. Pri
ma queſtio vtrū ante peccatū tempe īnocē-
tie dei filius deberet incarnari. Et ecce cha
ritas dei arguebat ſic:quia opus incarna-
tionis fit ꝛ ꝓcedit ex maxima charitate. iu-
xta illud Joh.iij. Sic de⁹ dilexit mūdū vt
filiū ſuuꝫ vnigenitū daret vt oīs qui credit
in eum nō ꝑeat:ſed habeat vitā eternā. Sꝫ
amor req̄rit celeritatē doni ꝛ nō tm̄mō do-
num:ergo cito:id eſt in ṗncipio mūdi ꝛ ei⁹
creatōis deberet dari hoc ſūmū donū. Sꝫ
ad iſtud rn̄dit diuina ſapīa dicens:ꝙ amor
debet eſſe diſcretōi adiunct⁹ vt nō faciat do
nū accelerari an̄q̄ꝫ expediat ei cui dat̄. Nō
aūt expediebat h̄ donū generi hūano an̄q̄ꝫ
exꝑimento diſceret q̄ntum eo indigebat: vt
ſic acceptū charius haberet̄. Vñ determi-
natū eſt ꝑ diuinā ſapīam ꝙ ante pctm̄ tpe
vicꝫ innocētie nō deberet fili⁹ dei incarnari
eo ꝙ medicina nō debet dari niſi infirmis:
iuxta illud Math.ix. Nō eſt opus valenti
bus medic⁹: ſꝫ male habētibꝫ: nō em̄ venit
vocare iuſtos ſꝫ peccatores ad penitētiam.
Et quia incarnatio dei medicina debet eſſe
ꝛ eſt ꝯtra peccatū:ergo poſt peccatū debu-
it filius dei incarnari. Hec Bonauē. ꝛ Ry
char. de media villa:ꝛ cōmuniter aliȷ̄ docto
res ſuꝑ.iij.ſentētiaꝝ.di.j. Concordat Tho.
iij.ꝑte.q.j.ar.v.

Capitulum.II.

Secūda queſtio mota eſt: vtrū ſtatiꝫ
poſt culpā cōmiſſam dei fili⁹ incar-
nari deberet:ꝛ mox diuina ſapiētia
determīauit ꝙ nō:pluribꝫ rōnibꝫ poſitis a
doctoribꝫ p̄cipue ſctō Tho.vbi ſ. Prima
rō vt peccatū innoteſceret:nā peccatū hoīs
ex ſuꝑbia ortū habuit:ꝛ ideo ꝯueniens erat
vt de lege naturali ꝛ ſcp̄ta ꝯuinceret̄ ṗus:ꝛ
ſic humiliat⁹ cognoſceret ſe indigere libera-
tore:cōperto ꝙ nec ꝑ legem naturalē nec ꝑ
legem ſcp̄tam poſſet liberari. Nimirū ſi p⁹
caſum ſtatim xp̄s veniſſet homo putaſſet ꝑ
legem naturalē ſe liberari potuiſſe. Silr̄ıter
ꝛ ſi in lege moſayca veniſſet ꝑ illam legeꝫ ſe
ſaluatū putaſſet:ꝛ ſic ſuꝑfluum putaſſet xp̄i
aduentū. Scd̄a ratio vt dignitas xp̄i cla
reſceret:quia em̄ xp̄us eſt rex regum: ꝛ dñs
dñantiū. Apoc.xix. Et ideo decuit eū veni-
re vt ſummū regē:cuius aduētū regis ſolitū
eſt vt multi p̄coniſent:multi eū ingrediētēꝫ ī
aliquā ciuitatē vel regnuꝫ p̄cedant ꝛ multi
comitent̄ ac ſequent̄. Sic ꝛ de xp̄o ſpūali-
ter accipiēdū de⁹ decreuit vt mlti ꝓphete ei⁹
aduētū p̄coniſantes p̄cedere debeāt. Juxta
illud glo.ad Gal.iiij. Quāto inq̄t maior iu
dex veniebat tāto p̄conū multoꝝ ſeries lō-
gior p̄cedere debebat. Et etiā ꝙ mlti ſcti co
mitari debeāt ꝛ ſequūt̄.iuxta illō Apoc.vij.
P⁹ hec vidi turbā magnā quā dinumerare
nemo poterat ex oībꝫ gētibꝫ. Notāter dicit
poſt hec.i.poſt ſctōs veterꝭ teſtamēti ſigtos
vt ibidē ptꝫ:ex om̄i tribu filioꝝ iſrl̄. Ter
cia rō vt dñs nō tepeſceret:ſꝫ ī cordibꝫ hoīꝫ
ferueſceret. Nā ſi mox xp̄s poſt hoīs caſuꝫ
veniſſet:ipm̄ bñficiū incarnatōis nō tā gra
tū fuiſſet. Et deniqꝫ poſtea tā lōgiſſimo du-
ctu tpis ſubſequētꝭ vſqꝫ ad finē mūdi hoīeſ
immemores effecti: tātū bñficiū nō recog-
niſſet. Sic q̄ꝫ lumē fidei ꝛ feruor dilectōis
tepuiſſet.iuxta illud Lu.xviij. Qū venerit fi
li⁹ hoīs putas ne īueniet fidē ſuꝑ terraꝫ: qḋ
certe circa finē mūdi erit hoībꝫ tepeſcētibuſ
ex tpis lōgitudīe ꝛ iniq̄tate creſcēte:qḋ tāto
magis accidiſſet ſi a pricipio mūdi vel ci-
tra xp̄s veniſſet ſcꝫ ex ſubſeq̄ntis tpis lōgi
tudine.

Capitulum.III.

Tercia queſtio mota eſt: vtrum bo-
num eſſet vt deberet differri incar-
natio xp̄i vſqꝫ ad finem mūdi:et di-
uina ſapientia declarauit ꝙ nō: triplici ra-

tione. Primo ratione iuſticie, q2 finis mū
di eſt tp̄us iudicij ⁊ iuſticie. p̄s. Cum acce-
pero tp̄s ego iuſticias iudicabo. Incarna-
tio aūt dei ptinet ad miſcdia3. vn̄ ad Thit.
iij. Nō em̄ ex opibus iuſticie que fecimus
nos: ſed ſm ſuā miſcdiam ſaluos nos fecit.
Scdo ratione humane malicie: quia in
fine mūdi tam dei reuerētia q̄3 moru3 hone
ſtas ⁊ oīs bonitas extinguet̄ Math. xxiiij.
Quia habūdabit iniq̄tas refrigeſcet chari
tas. Tercia ratio congruētie: quia con-
gruebat q sicut xp̄s dn̄s veniebat in mun-
dū vt mediator: ita decentia regia xp̄i req̄-
rebat quedā mēbroꝝ ſuorum p̄cedere: que-
dam ſequi: ſicut ⁊ in p̄cedentibꝫ tactum eſt:
ꝓpterea ꝓphetauit Abacuc. iij. ca. dicēs. In
medio annorū notum facies illud ſc3 opus
noſtre redemptōis humane. Hec ſm Pe-
trū aureoli, necnō ⁊ Rayneriū in ſūma ſua
⁊ cōmuniter doctores alios.

Concluſio huius conſilij.

Itaq3 concluſū
eſt ꝑ ſapientiā diuinā q ſumma
cōgruentia deberet fieri hec in-
carnatio diuina: hoc eſt tempis
plenitudine quo facta eſt ſc3 vergente mū-
di veſpere vti ſponſus de thalamo egrede-
retur xp̄s honeſtiſſima ꝟginis matris clau
ſula: ꝑut canit eccl̄ia. Et vt hec cōgruentia
magis clareſcat. Nota q ſm numeꝝ duo-
decim ſtellaꝝ quas deſcribit Johes in apo
cal. ca. xij. In corona capitis beate Marie
ꝟginis di. Mlier amicta ſole ⁊ luna ſub pe
dibus ei⁹: ⁊ in capite eius corona duodeci3
ſtellaꝝ. Diuina ſapiētia circa hoc determia
uit duodecim cōgruētias q̄bus veluti duo
decim ſtellis radiat myſteriū diuie incarna
tionis ex Maria ꝟgine atq3 noſtre repatio
nis ꝑ xp̄m facte. Nimirū diuina incarnatō
ex Maria ꝟgine p̄cipue duodecim myſte-
rijs circūdata decorat̄ ꝓ noſtra repatione
⁊ cuilibet myſterio certa ꝯgruentia coapta
tur: que ſeriatim hic ſubſcribunt̄ ſm cōde-
centiā tempis anni mēſis diei ⁊ hore: vt pa
tet intuenti. Prima cōgruētia diuialis in
carnatōis ꝓ myſterio ipo: quia ſicut ꝓmus
homo fuit cōditus ſexta reuolutiōe diurna
li a ꝓncipio creatōis mūdi. i. ſexto die ad cō
plemētū totius mūdi Geñ. j. Ita ſcđs Adā
xp̄s ſexta etate ⁊ ſexto millenario mūdi ſm

Proſium: ⁊ cōiter doctores: currēte debuit
homo fieri de⁹ verus: ad toti⁹ creature ꝑfe-
ctionē. Hec Bonauē. ſup. iij. Scđa con
gruentia filialis imaginatōis: quia ſicut de
us pater ſexta reuolutōe. id eſt ſexta feria di
xit ⁊ voluit. Faciam⁹ ait hoiem ad imaginē
⁊ ſilitudinē noſtrā. Ita ipa etiā feria ſexta ſe
xte etatis ⁊ reuolutōis mūdi: Ipa ꝑſona fi
lij dei patris. id eſt xp̄s qui eſt imago patris
⁊ figura ſubſtātie eius dicēte aplo Hebreo.
j. debuit homis formā in incarnatōe ex vir
gine: iubente deo patre ſuſcipe q̄ quide3 ad
imaginē dei facta eſt Geñ. j. Tercia con
gruentia mūdialis repationis: ſc3 ꝑ xp̄i ad-
uentū quod declarat̄ ſic. Nam de tempe q̄
creatus eſt mūdus tres ſunt poſitiōes ſiue
opiniones. Prima eſt rabbi Elieſer ⁊ ſuoꝝ
ſequaciū: dicentiū q mūdus fact⁹ eſt in mē
ſe ſeptēbris quādo fructus ſunt in arboribꝫ
maturi ⁊ habētes ſemia i ſeipis: ꝓpter quod
ſcribit̄ Geñ. j. Et ꝓtulit terra herbā virentē
⁊ facientē ſemen. Et hec opinio cōius tene-
tur ab Hebreis: vt dicit Nicola⁹ de lyra ſu
per Geneſim. Scđa ē opinio rabbi Jo
ſue ⁊ ſuoꝝ ſequatiū dicentiū: q mūd⁹ fact⁹
eſt in menſe martij: quādo terra incipit ger
minare herbas: Vn̄ ⁊ Exod. xij. dicit dn̄s.
Mēſis iſte: id eſt marti⁹ vobis ꝓncipiū mē
ſium ꝓmus erit in mēſibus anni. Lic3 autē
Nicola⁹ de lyra videat̄ declinare ad ꝓma3
opinionē: tn̄ libro de queſtionibꝫ noui ⁊ ve
teris teſtamēti dicit̄ cū ſecūda: ⁊ Franciſc⁹
maronis hāc ſcđam opinionē approbat ex
eo q ſol in martio intrat ꝓmū ſignum celi
id eſt arietem: ⁊ ibi incipit curſum ſuū: vnde
videt̄ q in ꝓncipio creatiōis mundi: Sol
creatus ſit in ſigno arietis: ⁊ ꝑ ꝯſequēs mū
dus in martio eſt creatus ⁊c. Tercia po-
ſitio de die quā om̄es cōiter doctores ap-
probāt ex ſacra ſcriptura q vic3 mūdus ce
pit creari die dn̄ico. Tunc ad ꝓpoſitum re-
deuntes: patet quia hec om̄ia congruūt re
parationis myſterio: vt ſicut mūdus crea-
tus eſt ſm primā opinionē in ſeptembri: ita
exordium repationis noſtre in menſe ſeptē
bri cepit quo ſc3 menſe beata Maria filiu3
dei conceptura eſt nata in mundū. Et ſicut
ſm opinionem ſecunda3 mundus creatus
eſt in martio: ita in eo menſe chriſtus deus
eſt conceptus et paſſus atq3 ſic mundus re
paratus. Deniq3 ſicut dominica die mun-

dus cepit creari:ſic dñica die xp̄s naſcens: ⁊ ip̄a die a mortuis reſurgens: atq; de celo ip̄a die.ſ.dñica ad iudiciū vētur⁹: mūdū re parauit ⁊c̄. Quarta cōgruentia angelical' nūciationis:q2 ſicut in caſu hoīs angel⁹ ma lus Euā virginē alloquēdo ad ꝯſenſuʒ cul pe induxit ⁊ ſic hoīeʒ occidit feria ſexta. Ita feria ſexta bon⁹ angelus Gabriel virginem Mariā ſalutauit ⁊ ad ꝯſentiendū deo īdu xit que ꝟgo caput ſerpētis ꝯtriuit. Quin ta cōgruētia ꝟginalis fecūdatōis:q2 ſicut ſe xta feria ꝓmus Adā de terra ꝟginea (q̄ erat terra bn̄dicta a deo:necdū maledictionē ex pctō incurrerat) eſt creat⁹ ⁊ format⁹: atq; in paradiſo amenitat' locatus: Ita feria ſexta ſcd̄s Adā xp̄s de benedicta carne virginis Marie format⁹ ī ꝑadiſo vteri ꝟginalis col locatus eſt. Sexta cōgruentia exordialis ſaluatiōis: q2 ſicut dānatio hoīs feria ſexta exordiū ſumpſit a femina formata eo die de latere viri dormiētis:ita ſaluatio homīs fe ria ſexta a femīa Maria ꝯſentiente ⁊ ꝯcipi ente xp̄m:habuit exordiū: ⁊ viro xp̄o dormi ente in cruce feria ſexta ip̄a femina Maria cōpatiendo ad lat⁹ ſub cruce ſtetit: ⁊ ſic ſal⁹ mūdi eſt ꝑfecta. Septima cōgruentia li gni crucis ſuſpēſionis:quia feria ſexta:ho ra ſexta Adā fructū ligni decerpſit: Jō feria ſexta hora ſexta fruct⁹ vteri virginalis in li gno ſuſpēdi debuit:vt q̇ in ligno vicerat in ligno vinceret ⁊c̄. Octaua manualis extē ſionis:q2 ſicut homo feria ſexta:horaq; illi⁹ diei ſexta man⁹ ſuas ad rapinam latrocinij inique extendit ad lignū vetitū: Ita xp̄s ea dem hora inter latrones in crucis ligno ma nus extēdit. Nona penalis mortis: quia Adaʒ mortē incurrēs ex pctō:inclamat ho ra nona ferie ſexte a deo dicēs: Adā vbi es: dum deambularet dn̄s in ꝑadiſo ad auraʒ poſt meridiē Gen̄.iij. Ex quo accipitur ſm̄ Franciſcū maronis, q̄ hoc fecit circa horā diei nonā:ita xp̄s in cruce p̄ dolore clamā do hora nona mortu⁹ eſt. Decima congru entia totalis expenſiōis:ſiue expoſitiōis: q2 ſicut feria ſexta circa horā ſextam ⁊ nonam: qn̄ nec penitere voluit Adā: ſe tradidit cuʒ tota ſua poſteritate in mortē ⁊ captiuitatem diabolo. Ita eadē feria ſexta ⁊ horis dictis xp̄s ſe totū expendit ⁊ expoſuit ꝓ noſtra re demptōe:q2 ꝓ nobis effudit totū ſanguinē etiā cordis: ⁊ corp⁹ totaliter expoſuit penis atq; aīam tradidit. Undecima cōgruētia carceralis vel infernalis viſitatōis: q2 ſicut hora nona ferie ſexte homo eiect⁹ eſt de pa radiſo: et infernali carceri oīno deputat⁹ ꝓ ſcelere: Ita xp̄us hora nona expirādo mox ad carcerē infernaleʒ deſcēdit: ſctōs patres viſitādo: et diuīe viſionis ſue ꝑadiſum eis patefecit ⁊c̄. Duodecima cōgruētia celeſt' reductōis:quia ſicut hō ꝑadiſum terreſtreʒ ⁊ celeſtē amiſit: ⁊ hora nona in exulatū hui⁹ miſerie eſt emiſſus de ꝑadiſo: Ita xp̄s hora nona aſcendit:et hoīem in celeſtē patriā re duxit. O igit̄ magne ⁊ admirabilis deus: o pater miſericordiaꝝ: q̄s miro ordine ſapien tie ⁊ miſeratōis nos redemiſti: o amoroſe ie ſu: q̄ntū nos dilexiſti: cum te ꝓ nobis tā mi ſericorditer expoſuiſti: Tibi dn̄e laus ⁊ gra tiarū actio in ſecula ſeculoꝝ: Amē.

Scd̄a pars ꝓmi libri: de ſanctoꝝ patrū deſiderio ⁊ exoratōne ꝓ incarnatōe xp̄i: ſub ꝓceſſu hiſtorico ⁊ deuoto.

O Stende nobis

o dn̄e miſcd̄iam tuā: ⁊ ſalutare tu um da nobis. p̄s. lxxxiiij. ſcribit̄ in ꝑſona generis humani: diui nam incarnatione efflagitantis. Humanū ſiq̇dem genus peccato ꝑentis ꝓmi damna tum multis malis erat addictum: q2 erat ca ptiuatum ⁊ carceri infernali deputatū. Itē erat in hui⁹ mūdi exilio inenarrabilib⁹ mul tis miſerijs relegatū ⁊ a patria celeſti exclu ſum: et q2 nouerat quia nō niſi ꝑ dei filium qui eēt infiniti meriti poſſet liberari; put id ſpiritusſctūs ꝑ ora omniū ꝓphetaꝝ ⁊ ꝑ figu ras patrib⁹ factas edocuerat. Idcirco ſan cti patres in ꝑſona totius generis humani in lymbo clamabāt deſiderantes erui ⁊ di cebant. Oſtēde nobis dn̄e miſcd̄iam tuam ſcʒ nos redimēdo: et ſalutare tuū. i. xp̄m ſal uatoreʒ da nobis. Unde de hoc patrū ſan ctorum deſiderio ⁊ orōne in p̄ſenti ꝑte agē do: tria myſteria notabimus.

Primū myſteriū dicit̄ exoratōis.
Scd̄m myſteriū determinatōis.
Terciū myſteriū electionis.

Articulus ꝓmus ꝑ modum deuote hi ſtorice contēplationis: qualiter ſancti pa tres in lymbo deum exorauerunt ꝓ libera tione ꝑ filium dei.

Capitulum. I.

PRimū miſteri
um dicit̃ exorationis. Circa qđ
ſm deuotos ↄtẽplari poſſumꝰ:
put hūane imaginatiōis exigit
modꝰ: ꝙ cū ſcti patres tenerent̃ capti ĩ lym
bo: diabolꝰ ſup eos tãꝙ ſup ſeruos volebat
dn̄ari. Juxta illđ .ij. Pet. ij. A q̃ quis ſupa-
tus eſt: eiꝰ ⁊ ſeruꝰ ẽ. Nouerat tñ ꝙ ſacra ſcri
ptura ꝓnūciãte ſcti patres ſꝑabant xp̄m vẽ
turū deū in carnẽ ⁊ paſſuꝝ ꝓ redemptõe ge
neris hūani: ſꝫ nõ aduertẽs diuinū ↄſilium
putabat ꝙ deꝰ pati nõ debuit ⁊ hõ ſatiſface
re purꝰ nõ valet ſoluẽdo dãna fraudis com
miſſe: Jõ in ſupbia creſcẽs diabolꝰ deride-
bat ſctõs patres in lymbo di. illud. j. Reg.
xvij. Eligite ex vobis viꝝ q̇ deſcẽdat mecū
ad certamẽ veniat ⁊ liberet vos. Et expro-
brãdo di. illud Malach. iij. Vanꝰ eſt oĩs q̇
ſeruit deo ⁊ quod emolimẽtū qꝛ ſeruiuiſtis
ei. Vñ ſcti lamẽtãtes di. Treñ. iiij. Pupilli
facti ſumꝰ ſerui dñati ſunt nr̄i ⁊ nõ fuit q̇ re-
dimeret: defecit gaudiū nr̄m: cecidit corona
capitis nr̄i: ve nobis qꝛ peccauimꝰ. Nūc in
terea Adã pater genert̃ hūani ↄſolabat̃ eoſ
di. Nunq̇d in eternū ꝓijciet deꝰ aut abſci-
det miſeratões ſuas a generatõe in genera-
tionẽ. Nūc ꝫ accedã ad dñm ⁊ exorabo. Et
dixerunt: Bonꝰ eſt ſermo quẽ locutꝰ es. iij.
Reg. ij. Jntrãs ꝫ Adã in ſpū corã maieſta-
te dei ⁊ ꝑcidẽs dixit illđ Job. x. Manꝰ tue
dñe fecerunt me ⁊ plaſmauerūt me totū ⁊c̃.
Et deꝰ ait illud p̄s. O Adã: exiſtimaſti iniq̃
ꝙ ero tui ſilĩs ſcꝫ qñ ↄcupiuiſti ſilitudinem
meã: arguã te ⁊ ſtatuã ↄ faciẽ tuã. Tūc adã
ꝑterritꝰ ait intra ſe: illud p̄s. Obmutui ⁊ ſi-
lui a bonis: ⁊ dolor meꝰ renouatꝰ eſt. Acce-
ptaꝗ fiducia ⁊ viribꝫ reſumptꝭ ait illud ſcri
ptum. iiij. Reg. vlt. Cõfundor faciẽ meã le-
uare in celū p̄ magnitudĩe iniq̃tatis mee: tñ
Miſerere mei deꝰ: vt ſcp̄tū eſt ꝑ p̄s. ſm ma
gnã miſcdiam tuã. Et ſm mltitudinẽ miſe.
tu. de. iniq̇. meã. Jn te dñe ſꝑaui nõ ↄfūdar
in eternū: in iuſticia tua libera me. Jnclina
aurẽ tuã accelera vt eruas me. ſ. cū omĩ po-
ſteritate mea. Tunc aſtans dei iuſticia ait:
Quid tu Adã loq̃rꝭ di. dño: Jn iuſticia tua
libera me: nõne decretū eſt iuſticie diuĩe vt
deleant̃ pctõres de libro viuẽtiū: ⁊ cū iuſtis
nõ ſcribãt̃: teſte p̄s. Et iteꝝ ↄuertãt̃ pctõres
in infernū: oẽs gẽtes q̇ obliuiſcūt̃ deū. Tu
ꝗ cū pctõr ſis: ꝗ iuſte derelinq̃ris ĩ inferno:
cū omĩ tua poſteritate a q̃ pctm̄ ↄtractū eſt
⁊c̃. Territꝰ Adã fugit a facie dñi: ⁊ lachry-
mabilit̃ cepit dicere illud Treñ. j. Ego plo-
rans ⁊ oculꝰ meꝰ deducẽs aquã: qꝛ facti ſūt
filij mei ꝑditi. Jtẽ illud p̄s. Heu mihi qꝛ in
colatꝰ meꝰ ꝓlongatꝰ ẽ ⁊c̃. Tūc oẽs ceperunt
planctū magnū oĩs maritꝰ ſumpſit lamẽtū
di. illud Treñ. ij. Quõ ꝓiecit dñs de celo in
clitã iſrael: ⁊ nõ eſt recordatꝰ ſcabelli peduꝫ
ſuoꝝ. Repulit dñs altare ſuū ⁊ tradidit noſ
in manꝰ inimici.

Caplm. II.

CUm igit̃ ꝑſeueraret̃ gemitibꝫ dixit
inter eos Dauid: Uſqꝫ q̇ lugetꝭ: Nõ
gregate ſctõs q̇ ordinauerūt teſta-
mẽtū eiꝰ ſup ſacrificia: ſuauis em̄ dñs ⁊ mi
ſeratões eiꝰ ſup oĩa oꝑa eiꝰ. His v̇bis ↄfor
tati collegerūt ↄciliū vt de pace acq̇rẽda le
gationẽ dirigeret̃ deo ſuo: ⁊ elegerūt q̃ttuor
viros magne ſctitatꝭ vicꝫ Eſaiã Hieremiã
Job ⁊ Dauid: ⁊ dixerūt: Jſti ſūt viri ſcti q̃ſ
elegit dñs ĩ charitate nõ ficta. Nã Eſaias
futura reꝝ in xp̄o ⁊ eccl̃ia ꝓuidit dño reue-
lãte. Hieremias ſctificatꝰ fuit in vtero mr̄is
Job erat vir ſimplex: cui ſilẽm ĩ terra nõ in
uenit deꝰ Job. j. Dauid v̇o teſtimoniū ha-
buit: dicẽte Samuele. Queſiuit ſibi dñs vi
rū. ſ. Dauid iuxta cor ſuū. j. Reg. xiij. Dixert
igit̃ ꝑgatis ad dñm orãtes ꝓ ſalute oĩm. Et
flẽtes aiebãt: Exaudiat dñs orõnes vr̃as: ⁊
recõciliet̃ vob: nec vos deſerat in tꝑe malo
deꝰ miſeat̃ nr̄i ⁊ bñdicat nob: illumiet vul-
tū ſuū ſup nos ⁊ miſeat̃ nr̄i. His dictꝭ ꝑre-
xit p̄mo Eſaias di. illud ca. lxiiij. Utinã di
rūperes dñe celos ⁊ deſcẽderes: vt notū fie
ret nomẽ tuū inimicꝭ tuis. Ecce tu iratꝰ es
qꝛ peccauimꝰ. Et nūc dñe pater noſter es.
nos v̇o lutū ⁊ oꝑa manuū tuaꝝ om̄es nos
ne iraſcaris dñe: ⁊ ne vltra meminerꝭ iniq̇-
tatis noſtre. Hec ibi. Nūc deus pater hoc
audito reſpexit ad iuſticiã: ⁊ illa ait. Scp̄tū
eſt ꝑ iſtū Eſaiã ca. lxv. Recede a me nõ ap-
propinq̃s mihi qꝛ ĩmūdꝰ es: Ecce ſcp̄tū eſt
corã me reddã ⁊ retribuã in ſinū eoꝝ iniq̇ta
tes patrū veſtroꝝ. Hec ibi. Territꝰ Eſa. et
ad ſuos reuerſus cū lachrymis ait illud ca.
lvij. Plãgite ſup regionẽ d̃ſiderabilẽ: qꝛ nõ
eſt pax ipſis dic̃ dñs. Scđo ꝑrexit Hiere-
mias loq̃nſqꝫ cū plãctu ait illud Treñ. vlt.
Recordare dñe quid acciderit nobis intue
re ⁊ reſpice obprobriū nr̄m. p̄res noſtri pec

cauerũt ⁊ nos iniq̃tates eorũ portauim⁹:
ve nobis q₂ peccauim⁹. Quare in ꝑpetuũ
obliuiſceris noſtri derelinq̃ns nos in lon
gitudinẽ dieꝝ. Cõuerte nos dñe ad te: in-
noua dies nr̃os ſicut a ꝑncipio. Hec ibi.
Tũc iuſticia deo iubẽte ait illud Hiere. xj.
Tu ergo noli orare ꝑ populo iſto q₂ nõ ex
audiã in tempe clamoris coꝝ ad me ⁊ ĩ tẽ-
pore afflictõis coꝝ: Et addidit. Nõne. ca.
xv. ꝑ te ſcriptũ eſt. Si ſteterint Moyſes ⁊
Samuel corã me nõ eſt aĩa mea ad po-
pulũ iſtũ. Eiici eos a facie mea. Territus
Hieremias ⁊ ad ſuos reuerſ⁹ ait illō Tre
no. ij. Deduc ſcꝫ turba electoꝝ q̃ſi torrentẽ
lachrymas ꝑ diem ⁊ noctẽ ⁊ nõ taceat pu
pilla ocl'i tui. Et infra. Ego vir vidẽs pau
pertatẽ meã in ira indignatõis eius. Me
minauit ⁊ adduxit in tenebras ⁊ nõ in lu-
cem. Tercio ꝑrexit Job ⁊ loquẽs in ama
ritudine cordis ſui dixit illud ca. vj. Quis
det vt veniat petitio mea ⁊ qꝺ expecto tri-
buat mihi de⁹. Et iteruꝫ. Parce mihi dñe
nihil eñi ſunt dies mei: vſq₃q̃ nõ ꝑcis mi-
hi nec dimittis me vt glutiã ſaliuã meam
peccaui. Quid faciã tibi o cuſtos hoĩm q̃-
re me poſuiſti cõtrariũ tibi ⁊ fact⁹ ſuꝫ mihi
metipi grauis. Cur nõ tollis peccatũ meũ
⁊ q̃re nõ aufers iniq̃tatẽ meã ⁊c. Tũc dñs
ait illud ca. xxxviij. Quis eſt iſte inuoluẽs
ſentẽtias ſermõib⁹ imꝑitis ⁊ ad deꝑcandũ
cõpoſitis. Nunq̇d tu irritũ facies iudiciũ
meũ: vt tu iuſtificeris. Quis ei reſiſtere ꝑt
vultui meo. Quis dedit mihi ante ⁊ red-
dam ei. Reſumptis Job virib⁹ vt ſermone
molli frangeret iram dei dixit illud. xlij. ca.
Scio q₂ oĩa potes ⁊ nulla te latet cogita-
tio. Idcirco me reꝑhendo ⁊ ago penitẽtiã
in cinere. Et iteꝝ ca. vj. Verũtñ ad oĩpotẽ
tem loquar ⁊ vias meas in ꝯſpectu ei⁹ ar-
guam: ⁊ ipe erit ſaluator me⁹ Et addidit il
lud ca. xiij. Cur faciẽ tuã abſcõdis ⁊ arbi-
traris me inimicũ tuum. Contra foliũ qꝺ
vento rapitur oſtẽdis potẽtiã tuã ⁊ ſtipu-
lam ſiccam ꝑſequeris. Scribis eñi ꝯ me
amaritudĩes ⁊ ꝯſumere me vis ꝑctĩs ado
leſcẽtie mee. Tunc iuſticia ait illud ca. viij.
Vſq₃q̃ loqueris talia. Nunq̇d de⁹ ſuppla-
tat iudiciũ ⁊ oĩpotẽs ſubuertit qꝺ iuſtũ eſt
⁊ q̇d ꝓdeſt deo ſi iuſt⁹ fueris: aut q̇d ei con
fers ſi ĩmaculata fuerit vita tua. Scriptuꝫ
eſt ꝑ te ca. xxxviij. Oĩa q̃ ſub celo ſũt mea

ſũt: nõ parcã ꝟbis potẽtib⁹ ⁊ ad deꝑcandũ
cõpoſitis. Territus Job fugit ad ſuos cũ
lachrymis di. Pereat dies in q̃ nat⁹ ſuꝫ: et
nox in q̃ dictũ eſt ꝯceptus ẽ hõ: q̃re data ẽ
miſero lux et vita his q̇ in amaritudine aĩe
ſunt. Tũc oẽs ceperũt plãgere dicẽtes illō
Treñ. ij. Heu q₂ fact⁹ eſt dñs velut inimi-
cus ꝑcipitauit iſrl'. Et infra. c. iij. In tene-
broſis collocauit nos q̃ſi mortuos ſempi-
ternos: ⁊ cũ clamarem⁹ excluſit orõnẽ no-
ſtrã. Et iteꝝ eodeꝫ capl'o. Nos iniq̃ egim⁹
dñe ⁊ ad iracũdiã ꝓuocauim⁹ ⁊c. Idcirco
inexorabilis es ꝑcuſſiſti nec ꝑpciſti: vide
dñe qm̃ aperuerunt ſuꝑ nos os ſuum om
nes inimici. Capl'm. III.

Tacq₃ in luctu ⁊ gemitib⁹ deſo-
lati dixerũt alter ad alteꝝ. Quid
ampli⁹ faciem⁹ Quidã dicebãt
Nõ eſt ampli⁹ opus vt ad dñm
mittam⁹: qm̃ cõpleuit dñs furorẽ ſuũ effu
dit irã indignatõis ſue: nõ addet vt reſpi-
ciat nos Treñ. iiij. ca. Hieremias ꝟo inter
eos loquẽs dixit illud Treñ. iij. Ne tacea
mus eo q nõ eſſet req̇es: donec reſpiciat ⁊
videat de⁹ de celis. Et iteꝝ. Per me inquit
ſcriptũ eſt eodẽ capl'o. Inundauerunt aq̃
ſuꝑ caput meũ: dixi perij. ſed inuocaui no
mẽ tuũ dñe de lacu nouiſſimo: vocẽ meaꝫ
audiſti: auertiſti aurẽ tuã a ſingultu meo ⁊
clamorib⁹. Hec ibi. Tũc ⁊ Dauid ait. Cla
morẽ pauperꝝ exaudiet dñs: imo confidite
ſciẽtes ꝑ certo: q₂ iurauit dñs Dauid veri
tatẽ ⁊ nõ fruſtrabiť eũ de fructu vẽtris tui
ponã ſuꝑ ſedẽ tuã. Dixerũt igiť ad euꝫ oẽs
ꝑge ḡ ⁊ tu ad dñm ⁊ deꝑcare ꝑ nob. Nũc
aũt ⁊ nos clamem⁹ in celũ ⁊ miſerebiť nr̃i
deus noſter ⁊ memor erit teſtamẽti patruꝫ
noſtroꝝ. j. Mach. iiij. Tũc dauid cepit in
celũ aſcendere in ſpiritu ⁊ dicere: Aperite
mihi portas iuſticie ⁊ ingreſſus in eas cõ
fitebor dño. Michael aũt archangel⁹ ait
ad eũ. Reuela dño ꝑ me viã tuã ⁊ dabit ti
bi petitões cordis tui. Reſpondit Dauid:
Eructauit cor meũ verbũ bonũ dico ego
oꝑa mea regi. Dixit michael: Vide ne diu
tius graues regẽ ſermone ꝓlixo. Tu enim
ſcis quia vir linguoſus nõ dirigeť in terra
hac. Reſpõdit Dauid. Lingua mea cala-
mus ſcribe velociter ſcribentis. Tunc an
geli charitate ꝑuenti ibant ad dominũ di
centes. Memento domĩe Dauid ⁊ oĩs

manſuetudis eiꝰ. Et ait dñs. Inueni da/
uid ſeruũ meũ oleo ſctõ meo vnxi euz. Et
veritas mea ⁊ miſcðia mea cũ ipo ⁊ in no
mine meo exaltabit cornu eiꝰ. Dixit quoqꝫ
Dauid ad michaelẽ. Quis deducet me in
ciuitatẽ munitã. Introductꝰ quoqꝫ ꝑ ange
los ⁊ trãſiens de hierarchia in hierarchiã
de ordine in ordinẽ, aſpiciẽs loci amenita/
tẽ ait. Quã dilecta tabernacl'a tua dñe ꝟtu
tũ ꝯcupiuit ⁊ defecit aĩa mea in atria dñi
Beati q̃ habitãt in domo tua dñe in ſecl'a
ſecl'oꝝ laudabũt te. Tũc ꝑueniẽs ad thro
nũ dei vbi ſancta trinitas reſidet, ꝓſtratus
hũiliter adorauit dicẽs. Bñdicat nos deꝰ
deus noſter bñdicat nos deꝰ ⁊ metuãt euz
oẽs fines terre. Dixit autẽ dñs. Quid vis
vt faciã tibi. At ille. Ubi ſunt miſcðie tue
dñe ſicut iuraſti Dauid in ꝟitate tua. Tu
dixiſti: clamabit ad me ⁊ ego exaudiã illuz
eripiã eũ ⁊ gl'ificabo eũ: longitudĩe dieꝝ re
plebo eũ: ⁊ oſtendã illi ſalutare meũ. Ad te
ergo dñe clamabo deꝰ meꝰ ne ſileas a me.
Exurge q̃re obdormis dñe exurge ne re/
pellas in finẽ: q̃re faciẽ tuã auertis obliui/
ſceris tribulatõis noſtre. Educ de carcere
aĩas noſtras vt cõfiteamur noĩ tuo dñe.
Tũc deo iubente dixit iuſticia. Nõne ꝑ te
ſcriptũ eſt. Iuſtꝰ dñs ⁊ iuſticiã dilexit: equi
tatẽ vidit vultus eiꝰ iuſticie lex dat vt pec/
catores ꝯuertant in infernũ ⁊c. At dauid.
Tace tu nũc iuſticia nec mihi moleſta ſis
quoniã ſcriptũ eſt. Miſeratões dñi ſuper
oĩa opa eius. vñ reſumptis viribꝫ Dauid
ait dño. Iuſtꝰ q̃dem es dñe ⁊ rectũ iudici
um tuũ, fac tñ cum ſeruo tuo ſm miſcðiaz
tuã. Remiſcere miſerationũ tuaꝝ dñe. me
mor eſto cõgregatiõis tue dñe quã poſſe/
diſti ab initio. Fiat miſcðia tua dñe ſuper
nos quẽadmodũ ſpauimꝰ in te. Tũc ⁊ om
nes ſancti patres clamãtes dixerũt. Ne re
miniſcaris dñe delicta noſtra vel ꝑentum
noſtroꝝ: neqꝫ vindictã ſumas de peccatis
noſtris Thob. iij. Ut q̃d dñe repuliſti in
finẽ iratus ẽ furor tuꝰ ſuꝑ oues paſcue tue
Oſtẽde nobis dñe miſcðiam tuã ⁊c. Ita/
qꝫ miſcðia cõpatiens generi humano di/
xit ad dñm. Tu exurgens dñe miſereberꝭ
ſyon q2 tp̃s miſerendi eius q2 venit tp̃us.
Nõne tibi dñe ꝓpriuz eſt miſereri: magiſqꝫ
tue bonitati ꝯuenit ſm miſcðiam agere q̃ꝫ
ſm merã iuſticiã. Audiẽs dauid miſcðiaz

loqui ꝓ ſe gratias agens dixit. Miſericor
dias dñi in eternũ cantabo. Sed ⁊ genꝰ
humanũ audiẽs ꝓ ſe eſſe miſcðiã cepit for
titer clamare. O dei miſcðia, o dei imenſa
pietas, o dei bonitas. Miſerere noſtri do
mine miſerere noſtri. Fiat miſcðia tua do
mine ſuꝑ nos ⁊c. Exurge dñe adiuua nos
⁊ libera nos ꝓpter nomẽ tuũ. Placatꝰ ita/
qꝫ deus dixit ad dauid. Uade q2 viſitabo
vos ⁊ ſuſcitabo ſuꝑ vos verbũ meũ bonũ
vt reducã vos Hiere. xxix. Proſtratus da
uid et gratias agens dixit. Cõfitebor tibi
dñe in toto corde meo. Narrabo oĩa mi/
rabilia tua letabor et exultabo in te pſallã
nomĩ tuo altiſſime. Narrabo nomẽ tuum
fratribꝫ meis in medio iuſtoꝝ laudabo te.
Reuerſuſqꝫ dauid ad ſuos ait cũ gaudio:
Qui timetis deũ laudate eũ vniuerſum ſe
men Iacob glorificate eũ, qm̃ nõ ſpreuit
neqꝫ deſpexit deꝓcationẽ pauꝑis ⁊c. In/
tellexi a dño qm̃ in eternũ ſeruabo Dauid
miſcðiam meã et teſtamẽtũ meũ fidele ipi.
Tũc oẽs ſcti patres leti effecti deo gratias
reddiderũt eũ laudãtes et dicẽtes. Bñdi/
ctus es dñe deus patrũ noſtroꝝ, bñdictꝰ
es dñe qui intueris abiſſos. Bñdictus es
ſuꝑ thronũ maieſtatis et laudabilis et glo
rioſus in ſecula.

¶ Articulus ſecũdus ꝑ modũ hiſtorie: q̃/
liter determinatũ eſt ꝑ diuinã ſapientiã vt
homo redimat. vbi p̃mo ponit allegatio
miſcðie. ſcðo oppoſitio iuſticie, tercio deter
minatio ſapientie. Caplm̃. I.

Secundũ miſte
riũ dicit determiatõis. Gran
dis nẽpe queſtio orta eſt inter
dei miſcðiam et iuſticiã ac ve
ritatẽ de homĩs liberatõe, q̃ quidẽ ꝑ filiuz
dei ſcꝫ ſapientiã hoc mõ determinata eſt.
Et hãc imaginationẽ ponit beatꝰ Berñ.
ſuꝑ miſſus eſt. Circa hec aũt tria ꝯtemple
mur. Primo miſcðie allegationẽ et ꝓbati/
onẽ. Nã miſcðia dicebat. Piũ eſt homini
miſero ꝑ ſe ſurgere nõ valenti miſereri. Et
hoc ꝓbat pluribꝫ modis et rõnibꝫ.
Primo ex lege diuina.
Scðo ex lege canonica.
Tercio ex lege phica.
Quarto ex lege ciuilica.
Prima ratio accipit ex lege diuiã. quoniã

ſcptū eſt ꝑ ꝓphetā: Miſcđia dñi ab eterno
vſqꝫ in eternū ſuꝑ timētes eū. Et iteꝝ. Nun
q̇d obliuiſcet̄ miſereri deꝰ aut ꝯtinebit ī ira
ſua miſcđiam ſuā ⁊c̄. igit̄ ⁊c̄. Et cōfirmabat
ſic. Indecēs eſt ⁊ oīno illicitū deū ſūme mi
ſericordē ſicut oīs lex diuīa ⁊ ꝓphete clamāt
ſummā miſcđiam nō oñdere. Suauis eñ
dñs vniuerſis: ⁊ miſeratōes eiꝰ ſuꝑ oīa oꝑa
eiꝰ: ergo inq̇t tu deꝰ h' ſuꝑ oīa miſericordiſſimū
opus facere debes teipm ꝓ redēptiōe hois
exhibēdo. Scđo ꝓbabat rōne ſumpta ex
lege canonica. Quia qđ ſel' placuit ampliꝰ
diſplicere nō p̄t. extra de regu. iu. li. vj. Deo
aūt placuit hoīem creaſſe ad hūc finē. ſ. ad
btitudinē. ergo reduci dꝫ ⁊ reꝑari ad eandē mi
ſericorditer poſt lapſuꝫ. Itē odia ſūt reſtrin
genda: fauores ampliādi: vt dicit̄ ibidē. ſcꝫ
de regu. iu. li. vj. Et de pe. di. j. pene. Odio
ſum aūt fuit pctm̄ Ade ⁊ meruit penaꝫ. Jō
ꝯgruū ē o dñe deꝰ vt ſm tuā miſcđiam am
plies ei fauorē clemētie ⁊ miſatōis tue īdul
gendo eiꝰ pctō. Tercio ꝓbat rōne ſumpta
ex lege phica: quia vnicuiqꝫ rei couenies eſt
illud qđ cōpetit ſibi ſm ſuā ꝓprietatē natu
ralē: vt dicit Ariſto. ⁊ Porphiriꝰ lib. de vli.
Propriū inq̇t eſt qđ vni ſoli ⁊ ſꝑ ꝯuenit: vt
homī ridere: vel rōcinari ⁊c̄. Sꝫ deo ꝓpriū ē
miſereri. vt canit eccl'ia. Deꝰ cui ꝓpriū eſt mi
ſereri. ergo ⁊c̄. Et h' ꝯfirmat̄ ꝑ exēpla naturalia
qꝛ pietas ⁊ miſcđia ꝓpria eſt nobilibꝫ ⁊ ma
gnanimis aīalibꝫ. Nobilis eñ ira leonis
ꝑcere pſtratis: Sꝫ ⁊ vrſus aīal iracūdiſſi
mū ⁊ aper ferociſſimꝰ ꝑcere norunt pſtratiſ
Idcirco couenies eſt vt deꝰ miſereat̄ hoī ꝓ
ſtrato ꝑ pnīe hūilitatē. Quarto ex lege ci
uilica: qꝛ dolus alicuiꝰ nō dꝫ ſibi patrocina
ri vt exinde p̄miū vel lucruꝫ aſſequat̄. ff. de
dolo malo. l. Ne ex dolo ſuo lucret̄. nec de
bet q̇s ꝯſeq̄ emolimētuꝫ de mēdacio ſuo. vt
ff. de natalibꝫ reſtituēdis. l. j. Sꝫ qꝛ ſerpens
fraude Adā ⁊ Euā decepit vt in ſeruitutē ⁊
captiuitatē eos redigeret. Jō maleficia ſer
pentis lucrum ⁊ emolimētū habere nō de
bent: vinculis ſuis ſemꝑ homīes detinēdo.
Item deceptis ⁊ nō decipiētibus iura ſub
ueniunt. ff. ad velleianū. l. ij. Verba. ⁊ ff. de
in integrū reſtitutiōibꝫ. §. finali. Debet ergo
ius diuinū ſubuenire decepto hoī ⁊c̄.

Capitulum. II.

SEcūdo circa hanc q̄ſtionis deciſio
nē ꝯtēplemur veritatꝭ ⁊ iuſticie opi
nionē. Cū eñ talibꝫ rōnibꝫ miſcđia
incliaret deū prēꝫ ad miſerandū ⁊ redimēdū
hoīem. v̄itas obſtabat di. O miſcđia q̇d tu
loq̄ris: Nūq̇d vis me ꝑire. Tu eñ dñe de
us cū ſis deꝰ ⁊ nō mētiaris. Nā ſcriptū eſt.
Veritas dñi manet in eternū. ꝑ p̄s. Sꝫ tu
dixiſti hoī. Quacūqꝫ hora comederitꝭ mor
te morieminī Gen. ij. ca. ergo oportet ꝙ iſta ſentē
tia tua ſtet fixa in v̄itate ⁊ ſic homo in mor
te maneat. Ad hec miſcđia: reſpondēs ait.
Nonne vbi ſcriptum eſt. Veritas dñi ma
net in eternū. īmediate p̄miſſum eſt. Quo
niam ꝯfirmata eſt ſuꝑ nos miſcđia tua. Fa
cienda eſt ergo hec miſericordia homī vt li
beretur ꝓpter me: ne forte ipſe deus videat̄
eſſe īmiſericors, ſed ⁊ tu veritas debes mi
hi conſentire in hoc. Ne autem obſtet veri
tas illius ſententie: quam allegaſti ſcꝫ Qua
cunqꝫ hora comederitis morte moriemini.
Fiat hoc modo: vt homo ⁊ moriatur ⁊ qđ
ammō nō moriatur ꝓpter me. moriatur qui
dem corꝑaliter. cuius q̇dem mortis neceſſi
tatem incurrit ꝑ illam ſententiā: ſed nō mo
riatur morte eterna. In hoc enim mihi con
ſentire debes: quoniā ſcriptuꝫ eſt. Nunq̇d
in eternū ꝓijciet deus aut in finem miſeri
cordiam ſuam abſcidet a generatione in ge
nerationem ⁊c̄. Ait veritas. Vere tibi non
conſentire aſperuꝫ eſt ⁊ crudele iudico: quo
niam ſcriptuꝫ eſt. j. Chorin. xiiij. Nō eſt diſ
ſenſionis deus ſed pacis: libeat ergo miſe
ſereri homī hoc modo quo nō derogat̄ ve
ritati. Juſticia vero videns veritatē con
ſenſiſſe ait ad eas. Quid facitis o miſericor
dia ⁊ veritas: nunquid deus ſubuertit iudi
cium Job. xxxiiij. Scriptuꝫ eſt enim iuſtꝰ
dñs ⁊ iuſticiam dilexit: equitateꝫ vidit vul
tus eius. p̄s. Nō ergo ꝑmittam ſic homini
miſereri vt excludar. Juſticia quippe requi
rit vt ſicut ſcriptum eſt Eſa. xxvj. Tollatur
impius ⁊ peccator ne videat gloriaꝫ dei ⁊c̄.

Miſericordia ait. O iuſticia nō ſis mi
hi cōtraria ſed fiat homini miſericordia ſal
tem ꝓpter me ſi nō ꝓpter Adam: quia ⁊ ſcri
ptum eſt ꝑ pſal'. Miſerationes dñi ſuꝑ oīa
oꝑa eius: ergo ⁊ ſuꝑ iuſticiaꝫ. vñ ⁊ tu mihi de
bes conſentire vt homo miſericordiā cōſe
quatur. Juſticia ait: nō poſſum aliter con

ſentire niſi ⁊ mihi ſatiſfiat: nec decꝫ vt deus tm̄ agat ẜm miſcd̄iam ſꝫ ⁊ ẜm iuſticiā. Fiat ergo mihi ſatiſfactio de pctō hoīs vſq̄ ad nouiſſimū q̄drantē dicēte ſcp̄tura. Amē q̄ppe dico vobis nō exibit inde hō niſi reddat nouiſſimū q̄drantē Mat. v. Hoc facto tibi hū ꝯſentire poſſum vt hō liberet̄: al'as ego pibo. Et vñ Anſhel. li. j. cur de⁹ hō. ca. xij. dicit. Liberior inq̄t eſſet iniuſticia ſi ſola miſericordia dimittere͂t: dimittere q̄ppe pctm̄ ſine ſatiſfactiōe nō eſt aliud q̄ꝫ nō punire. ſi aūt pctm̄ nō punit̄ inordinatū aliq̄d dimittit̄ quod nō decet regnū dei. ẜ ⁊c.

Capitulum. III.

Tercio ꝯtēplemur circa hoc diuine ſapiētie diffinitōeꝫ ſiue ꝯcluſiōeꝫ. nā tot ꝯtrarietatibꝫ motis de⁹ pater dedit oīe iudiciū facere filio ſicut ſcp̄tum eſt Joh. v. ⁊ mādauit iſtud decernere. Fili⁹ autē q̄ ⁊ ſapiētia dei patrꝫ ē ẜm aplm̄. j. Chor. j. Auditis allegatōibꝫ vtriuſq̄ partis dixit: Juſticia dicit perij ſi Adā nō maneat ī morte. Alia aūt dicit perij ſi Adā miſcd̄iam nō ꝯſeq̄t̄: hec eſt ẜ diffinitiua ſentētia ſup hoc. Fiat pena ⁊ mors bona Ade ⁊ habebit vtraq̄ꝫ qd̄ petit. obſtupuerūt oēs ⁊ dixerūt: Quō fiet iſtud cū pena ſit amara ⁊ mors pctōꝝ peſſima teſte ſcp̄tura: quō ẜ erit bona? Judex ait. Querat̄ ex filijs Ade aliq̄s q̄ oīno ſit iuſt⁹ ⁊ abſq̄ oīm pctō etiā originali q̄ nō ſit dign⁹ mori: ⁊ iſte moriat̄ ex charitate ⁊ puniat̄ ꝓ hūano genere: cū nō ſit debitor mortis ⁊ pene ſatiſfit iuſticie ⁊ hoī miſcd̄ia impendet̄. Currit ẜ ꝟitas ⁊ circūiuit orbē terre ⁊ q̄rit ſi inueniat talē innocētē ⁊ nemo eſt inuētus mūd⁹ a ſorde nec infans cui⁹ ē vnius diei vita ſup terrā teſte ſcp̄tura. Tūc cū rediret miſcd̄ia ⁊ ꝟitas obuiarūt ſibi. ſ. mutuo. Et q̄ſiuit miſcd̄ia ſi inueniſſet iuſtū. illa rñdit. Oēs declinauerūt ſil' īutiles facti nō eſt q̄ faciat bonū nō ē vſq̄ ad vnū. teſte p̄s. Tūc ⁊ iuſticia ait. Et ſi inueniret̄ talis iuſt⁹ ſꝫ pur⁹ hō quō ei⁹ morte vel pena ſatiſfieret ẜm dei iuſticiā de pctō hoīs. Cū pctm̄ hoīs ſit infinite grauitatꝫ: tū qꝛ ꝯ̄ bonitatē infinitā. tū qꝛ hoīem infinito bono ꝓuauit: tū q̄ꝫ qꝛ infinita indiuidua hūani generis in potētia corrupit ſicut patebit pte ꝓ̇ma hui⁹ li. ar. ij. ca. ij. in medio. Oīs aūt hō pur⁹ finiti eſt meriti. igit̄ ⁊c. Tunc ait diuina charitas Quicq̄d in hac re cōtendatis hoc eſt iudiciū: vt de⁹ fiat homo iuſtiſſim⁹ ⁊ abſq̄ pctō: ⁊ ex charitate ſatiſfaciat ẜm merā iuſticiā ſua pena ⁊ morte ꝓ hoīe. Sicq̄ miſcd̄ie ⁊ iuſticie ſatiſfit ⁊ cū hoc charitas dei infinita manifeſtabit̄: cū ſic de⁹ hoīem dilexerit ⁊ lauerit eū a pctīs ſuis in ſanguine ſuo. Sup hac ſentētia pacata ē iuſticia ⁊ oſculū pacis dedit miſcd̄ie ⁊ charitati: ⁊ tunc iuſticia ⁊ pax oſculate ſūt. Tūc de⁹ pater ait: Oīa in ſapiētia fecim⁹ mūdū creādo: ſic oīa in ſapientia. i. in filio faciem⁹ mūdū reparando. Ait filius: ecce ego vt fiat iſta miſcd̄ia charitas iuſticia ⁊ ꝟitas in ꝓmiſſione. In capite q̄ppe libri ſcriptū ē de me: vt facerē volūtatē tuā ⁊ ſic determinatū ē: vt fili⁹ dei ſit hō: ꝑ incarnationē q̄ꝫ ei⁹ ⁊ paſſionē liberet̄ hō. O igit̄ aīa fidelis. O xp̄i ſanguie redempta vide q̄nta charitate de⁹ te amauit vide q̄nta ei⁹ miſcd̄ia erga te extitit: q̄nta bonitas vt ipſe ꝓ te pctōre voluerit in ſeipo ſatiſfacere ⁊ cū reſurgere nō poſſes ipē ꝓ te ſubleuando ſe ipm̄ ſubieceriт. Exinaniuit ꝓ te ſemetipm̄ ⁊ formā ſerui accepit: q̄ pctā tua ipē ꝑtulit in corpe ſuo: vt peccatꝫ mortua iuſticie viuas. O gratioſiſſima diuīe ſapiētie diffinitio: vt deus ſit hō cui⁹ paſſione redimat̄ hō. O felix culpa inquit Greg. q̄ talē meruit habere redēptorē. O bēigniſſime de⁹ tibi q̄d ꝓ his ſi milleſies referam⁹ laudis ⁊ gratiarū actōis ſi milleſies nos ꝓ te impēderem⁹ minimū eſſet ad id qd̄ tibi ex equo debem⁹ ꝓ tam pio dono et beneficio immēſo.

Articul⁹ terci⁹ qualis cōdicōis debuit eligi ⁊ eſſe mater dei ⁊ dñi ihū xp̄i.

Terciū miſteriū dicit̄ maternalis electiōis. Circa qd̄ ꝓ ꝯtinuatiōe hyſtorie ꝑcedentis poſſum⁹ ꝯtēplari: q̄ poſtq̄ꝫ patribꝫ ſanctꝫ innotuit: q̄ dei fili⁹ de ſua matre ꝑelectiſſima incarnari deberet: ꝯſilio inito dixerūt ad inuicē illud. ij. Reg. j. Querām⁹ inquit nūc adoleſcentulā virginē ſpecioſam q̄ ſtet corā rege ⁊ ſeruiat ei ⁊c. Talē inquā que digno ſuſcipiat hoſpitio deū noſtrū: nec in ea inueniat̄ qd̄ oculos ſue maieſtatꝫ offendat: ne forte inducat ſup nos maledictionē ꝓ bñdictōe Geñ. xxvij. Tunc inter eos Job dixit qd̄ ſcriptū eſt. ca. xj. Forſitan veſtigia dei cōprehēdem⁹ ⁊ vſq̄ ad ꝑfectum oīpotētē repiem⁹ excelſior celo ē ⁊ vñ

cognoſcem⁹.q.d.nō poſſum⁹nos iſtud per
oīa pfecte ſcire q̄t ⁊ q̄ntis pfectōib⁹ dei mat̄
debeat fulgere. Sȝ hec ad ſapiam dei pti-
nēt declarare. Exurgēs q̄ȝ ih̄s fili⁹ ſyrach q̄
⁊ eccl'iaſtic⁹ appellat̄ dixit qđ ſcptū eſt. ca.j.
Oīs ſapia a dn̄o deo eſt. Arenā mar⁊ ⁊ plu
uie guttas ⁊ dies ſeculi q̄s dinumerauit: ſa
piētiā dei p̄cedētē oīa q̄s īueſtigauit: radix
ſapīe cui reuelata ē: ⁊ aſtutias ei⁹ q̄s agno-
uit: Un⁹ eſt altiſſim⁹ creator oīm: oīpotens
⁊ dn̄ans de⁹: ip̄e creauit illā ſcȝ ꝟginē matrē
ſuā. i. creandā p̄uidit ab eterno ⁊ mł'tis pfe
ctionib⁹ decorādā. ſeq̄tur Ip̄e ſol⁹ vidit ⁊ di
numerauit ⁊ mēſus eſt ⁊ exaltauit eā ſuper
oīa opa ſua ⁊ ſup omnē carnē ſm datū ſuū
Hec ibi. Dixerūt itaq̄ȝ mittam⁹ g̊ ad di ſapi
entiā legatū ⁊ doceat nos q̄lis cōditiōis eē
debeat ⁊ q̄ntis fulgere debeat ornatib⁹ pfe
ctionū ip̄a q̄ dig̃ eſt eligi in matrē dei. Mi-
ſerūt igit̄ Dauid q̄ veniēs ait ad diuinā ſa-
pientiā. Dn̄e ad te ꝯfugi doce me facere vo
luntatē tuā q᷑ de⁹ me⁹ es tu: ſpūs q̄ppe tuus
deducet me in terrā rectā ꝓpter nomē tuum
dn̄e viuifica me in eq̄tate tua. Scio em̄ q᷑
btūs quē tu erudieris dn̄e ⁊ de lege tua do
cueris eū ⁊c̄. Doce g̊ me tuā volūtatē de ma
tris eligende ꝯditōe. Rn̄dens q̄ȝ diuia ſapi
entia ait illud Deut. vj. Obſerua et audi q̄
ego loquor tibi hodie. Ip̄a q̄ppe ꝟgo q̄ de
um debuit cōcipe debuit eſſe femia amicta
ſole charitat⁊: ⁊ luna mūdane inſtabilitatis
ſub pedib⁹ ei⁹ p ꝯtēptum oīm terrenoꝝ: ⁊ in
capite ei⁹ corona. xij. ſtellaꝝ. q᷑. xij. cōditio-
nib⁹ nobilitatis debuit fulgere ⁊ gl'iari que
ſequūt̄ in trib⁹ q̄ternarijs diſtincta. Prim⁹
q̄ternari⁹ accipit̄ ex pte corpis. Scđus ex
pte anīe. Terci⁹ ex pte vtriuſq̄ȝ. Naȝ ex pte
corpis debuit eſſe.

Primo formoſiſſima.
Scđo nobiliſſima.
Tercio de Dauid ſtirpe regia.
Quarto nomie Maria.

Secūdo ex pte anīe debuit eſſe.

Primo a pctō puriſſima.
Scđo ꝟtutib⁹ adornatiſſima.
Tercio ſanctitate excellētiſſima.
Quarto dono dei pfectiſſima.

Tercio ex pte vtriuſq̄ȝ debuit eſſe.

Primo virgo caſtiſſima.
Scđo voto Joſeph ꝯſecrata.
Tercio viro deſponſata.
Quarto in nazareth cōmorata.

Capitulum. I.

PRima itaq̄ȝ ſtella q̄ gloriat̄ btā ꝟgo
dicit̄ formoſitas. ip̄a em̄ debuit eē
⁊ fuit ꝟgo pulcherrima corpe ⁊ aīa
iuxta illud Cañ. iiij. Tota pulchra es ami-
ca mea ⁊c̄. Circa qđ querit̄: vtrū cōgruuȝ
erat dei matrē eſſe pulcherrimā pulchritu-
dine corpali. Arguit̄ ꝙ nō q᷑ in matre xp̄i
nil debuit eſſe de vanitate. Sȝ fallax gr̄a ⁊
vana ē pulchritudo Prouerb. vlt. g̊ ip̄a nō
debuit eē pulchra. Preterea pulchritudo
in femia ē occaſio picul'i. Vn̄ Ecc̄i. ix. Vir
ginē ne ꝯſpicias ne ſcādalizeris ī pulchritu
dine ei⁹. Et iteꝝ. Propt̄ ſpeciē mulier⁊ mul
ti pierunt. Sȝ btā virgo oīb⁹ debuit eſſe cā
ſalutis ⁊ nulli cā peundi: g̊ nō debuit eē pul
chra corpaliter. Primo de⁹ in incarnatōe
maximā debuit oñdere hūilitatē. iuxta illđ
Phil. ij. Exinaniuit ſemetip̄m formā ſerui
accipiēs: ſȝ maior eſt hūilitas carnē accipe
de deformi q̄ȝ de pulchra: g̊ mater dei debu
it eſſe deformis. Ad hanc q̄ſtionē. Rn̄det̄
ꝙ mater dei nō debuit eē deformis ſed pul
cherrima etiā corpali pulchritudie: ⁊ h̄ plu
rib⁹ rōnib⁹ q̄s ponit magn⁹ Albert⁹ ſuper
miſſus eſt. ca. xlij.

Primo rōne p̄figuratōis.
Scđo rōne deſignatōis.
Tercio rōne aſſimilatōis.
Quarto rōne ꝟtutis laudabilioris.

Primo inquā rōne p̄figuratōis: figura em̄
ſiue ſignū habere dȝ ſilitudinē cuȝ ſignato:
ſed oēs mulieres p̄figurātes matrē xp̄i fue-
runt pulcherrime: ſicut claret de Heſter cō
iugata Judith vidua Rachel et Rebecca
ꝟginib⁹ teſte ſcptura ſacra Scđo rōne de
ſignatiōis ſcȝ interioris pulchritudis: nā p
pulchritudinē exterioreȝ ducit̄ intellect⁹ ad
interiora q᷑ nobiliori ⁊ pulchriori anīe de-
bet̄ nobili⁹ ⁊ pulchri⁹ corpus. Nā materia
⁊ forma debēt eſſe ꝓportionata ſm ph̄m. ij.
li. de ania. Vn̄ ⁊ corp⁹ hūanū nobili⁹ ⁊ pul
chri⁹ eſt oīb⁹ corpib⁹ brutoꝝ ꝓpter vnioneȝ
ad aīam nobiliorē vicȝ rōnalē. Cū g̊ in btā
ꝟgine fuerit pfectiſſima pulchritudo anīe:
debuit eſſe ⁊ pfectiſſima poſt xp̄m pulchri-
tudo corpis. Tercio rōne aſſil'atōis. Naȝ
ph̄us. ij. li. phiſico. dic̄. ꝙ natura ē vis inſita
rebus ſimilia ex ſilibus ꝓcreans: niſi g̊ na-
tura erret vel impediat̄: fili⁹ erit ſilis p̄ri vel

matri. Sʒ qm̄ filiꝰ bn̄dicte ꝟginis xp̄s fuit
ꝛ debuit eē pulcherrimꝰ. iuxta illud Dauid
Speciosus forma p̄ filijs hoīm: nec p̄t im
pedimētū h̄ ↄcurrere cū naſcit̄ xp̄s de mr̄e
ſine p̄re ſpūſctō oꝑante: cuiꝰ ꝑfectiſſima ſūt
oꝑa: g̊ ſicut filiꝰ fuit pulcherrimꝰ: Jta ꝛ mat̄
Nō em̄ pōt arbor bona fructꝰ malos face-
re ꝛ ecōuerſo Mat. vij. Quarto rōne vir
tutis laudabilioris. btā em̄ ꝟgo fuit caſtiſſi
ma ꝛ eiꝰ caſtitas laudabiliſſima: ſʒ laudabi
lior ē caſtitas ī pulchris. Sic g̊ alie ſctē vir
gines laudant̄ de pulchritudīe corꝑali: qn̄
ↄiūcta ē ſpūali. ꝑut canit eccl'ia de q̄buſdaʒ
dī. Pulchra facie ſʒ pulchrior fide beata es
ꝛc̄. Jta btā virgo om̄i laude digniſſima mlt̄
to magꝭ debuit cōmēdari de caſtitate in ſū-
ma pulchritudīe corꝑali. q̄lis aūt pulchritu
dinis erat patebit infra. li. v. ꝑ. ij. ar. ij. ꝑ to-
tū. Ad argumēta in oppoſitū. Ad p̄mum
rn̄det̄ ſm eundē Alb. vbi s̄. q̄ bn̄ ſola cor-
poralis pulchritudo vana ē: nō aūt qn̄ ↄiū
cta eſt ſpūali: q2 tūc virtꝰ cōmēdabilior red-
dit̄ vt patebit. Ad ſcōm dicit̄ ſm eundeʒ
ibidē: q̄ corꝑalis pulchritudo ī ſuo genere
bona ē: licʒ mali qn̄qʒ ex h̄ ſcādalizant̄ ꝛ oc
caſionē ꝑiculi accipiūt. Scādalū aūt malo
rū vix vel nūq̄ʒ caueri pōt. Nā ꝛ in deo qui
ſūme bonꝰ eſt mali ſcādalizant̄: qm̄ demōes
ꝛ dānati in dei iuſticia q̄ optima ē ſcandali
zant̄: teſte p̄s. Suꝑbia eoꝝ q̄ te oderūt aſcē
dit ſꝑ: boni aūt ꝛ ſcti edificant̄. Talis g̊ oc-
caſio mali ſiue ſcādali paſſiui nō eſt vitium
bonā naturā habētis: ſʒ culpa patiētis: ꝓpt̄
hoc g̊ nō debet dimitti qđ bonū eſt ꝛ cōgru
um: ſicut nec ꝓpter maloꝝ ſcādalū dei iuſti-
cia dimittēda eſt. Pōt etiā ad h̄ dici q̄ pul-
chritudo btē virginis nulli occaſio mali vl̄
ſcādali fuit: q2 ſm Bonauē. ip̄e ſpūſſctūs re
plens virginē p̄cauebat ne vnq̄ʒ ab aliq̊ cō
cupiſceret̄: vt latiꝰ dicet̄ in alijs libris. Ad
terciū dicit̄ q̄ nō fuit cōgrua talis humilia
tio deo q̄ humilitatē ꝛ caſtitatē matris mi-
nus cōmēdabilē redderet ꝛ minueret. Naʒ
neqʒ laude dignū opinio iudicaret ſi virgo
deformis humilis eſſet ꝛ q̄ſi deſpecta viris
virgo ꝑmaneret. Hec Alber. vbi s̄. Patʒ g̊
q̄ btā virgo fuerit pulchra.

Capitulum. II.

SEcūda ſtella dicit̄ nobilitas q2 btā
virgo fuit ꝛ debuit eſſe ꝟgo nobiliſ
ſima. Et h̄ ſm Albertū. vbi s̄. ca. lv.
pluribꝫ rōnibus. Primo rōne exaltatōis
ip̄a em̄ debuit exaltari ſuꝑ oēs hoīes ꝛ an-
gelos: g̊ debuit ſuꝑ om̄es hūilior ꝛ virtuo-
ſior eſſe. Sʒ vt dicit Bern̄. Nobilior ꝛ cō-
mēdabilior eſt hūilitas in nobili q̄ʒ in igno
bili ꝛ abiecto. vt igit̄ digna ſit ſuꝑ om̄es ex-
altari debet ꝛ debuit nobilitate generꝭ fun-
gi in qua maior ꝛ laudabilior eiꝰ virginitas
foret. Nā Augꝰ. dicit. q̄ nūq̄ʒ btā virgo fu
iſſet ſuꝑ om̄s choros exaltata niſi fuiſſet ſu
per om̄es hoīes humiliata. Scđo rōne
ↄformatōis: q2 cū vt dicit̄ Ecc̄i. xiij. Om̄e
anīal diligit ſibi ſimile. ꝛ ſm phm̄. Sil'e ap
plaudet ſimili. Vn̄ ꝛ reges de ſtirpe regia
volunt accipe ſibi ſponſas ꝛ nobiles de no
bili. Cum g̊ xp̄s deus ſit infinite nobilitatꝭ:
quia a patre nobiliſſimo ſcʒ deo eternaliter
genitꝰ: genitura digniſſima. Jgit̄ debuit et
matrē ↄformiter nobilem habere. Tercia
rō gratificatōis: q2 vt dicit Hiero. Serui-
tia ingenua ſunt gratiora. ſed btā virgo de-
buit ſeruire dei filio: ergo vt magis ſint gra
ta eiꝰ ſeruitia debuit eſſe ingenua ꝛ ſpecta-
bilis genere. De hac eiꝰ nobilitate latius li.
xi. ꝑ. ij. ca. i. ar. i.

Capitulum. III.

TErcia ſtella q̄ gloriat̄ dn̄a noſtra di
cit̄ Dauid generoſitas. Nā mater
dei debuit eſſe de ſtirpe Dauid re-
gis: q2 vt ſcriptura teſtat̄: ipſi Dauid facta ē
ꝓmiſſio de xp̄o. iuxta illud p̄s. Jurauit do-
minꝰ Dauid veritatē ꝛ nō fruſtrabit̄ euʒ. De
fructu ventris tui ponā ſuꝑ ſedē tuaʒ. Vn̄
ꝛ Eſa. xi. ca. Egrediet̄ virga de radice ieſſe:
ꝛ flos de radice
q̄ quidē fuit pater Dauid: ꝛ flos de radice
eius aſcēdet ꝛc̄. Proinde angelꝰ annūcians
beate ꝟgini xp̄m dixit de eo. Dabit illi dn̄s
deus ſedē Dauid patris eiꝰ ſm Nico. de ly
ra. Jntelligendo de tꝑali ſede vel regno Da
uid: xp̄s nō ſedit ſuꝑ ſedē Dauid: imo iſtud
negauit corā Pylato Joh. xviij. di. Regnū
meū nō eſt de hoc mūdo. Loquit̄ ergo hic
angelꝰ de regno ſpūali ꝛ celeſti: qđ figuratū
fuit ꝑ regnū tꝑale Dauid: ſicut ꝛ celeſtꝭ hie
ruſalē ꝑ tꝑalem ꝛc̄. Claret g̊ q̄ btā virgo fu
erit de Dauid ſtirpe regia ꝛ a deo electa.

Capitulum. IIII.

QUarta ſtella dicit̄ nomīs dignitas
nam mater dei debuit nomīari hoc
nomīe digniſſimo Maria. q2 con-
gruentiꝰ ꝑ hoc nomē exꝓmit̄ eius virgina-

10

lis ⁊ digniſſima conceptio q̄ꝫ ꝑ qđcūqꝫ ali-
ud nomē. Vñ Berñ. ſup miſſus ē dicit. Lo
quamur pauca de hoc noīe Maria qđ in-
terp̄tať ſtella marꝫ qđ matri ꝟgini valde cō
gruenter adaptať: ipſa nanqꝫ aptiſſime ſide
ri comparať: q̄ꝛ ſicut ſine ſui corruptione ſi
dus emittit radiū: ſic ſine ſui leſiōe ꝟgo ꝑtu
riuit filiū. Nec ſideri radiꝰ minuit ſuā clari-
tatē: nec ꝟgini filiꝰ ſuā integritatē: ipē nāqꝫ ē
ſtella nobiliſſima ex Jacob orta. cuiꝰ radiꝰ
vniuerſum orbē illuminat: cuiꝰ ſplēdor etiā
p̄fulget in ſuꝑnis ⁊ inferos penetrat. Hec
Berñ. Merito igiť a ſtella nomē accipe de
buit mr̄ dei: q̄ꝛ ſic erat ꝓphetatū Num. xxiiij
Orieť ſtella ex Jacob ⁊ q̄ꝛ magis eiꝰ virgi-
nali ꝯceptioni ꝯgruit. de h̄ hic ꝑtrāſeo bre
uiter q̄ꝛ latiꝰ libro. vj. tractaturꝰ ſum de eo.

Capitulum. V.

Quinta ſtella in ordine: ⁊ p̄ma ſcđi
q̄ternarij diciť puritas. Nā ipa bñ
dicta ꝟgo q̄ dei mater erat eligēda
debuit eſſe ꝟgo puriſſima ab om̄i pctō ima
culata: ſicut h̄ p̄dictū eſt Cañ. iiij. Tota pul
chra es ⁊ macula. ſ. peccati nō eſt in te: rō q̄ꝛ
nō decebat dei matrē eſſe alicuiꝰ peccati cō
tagione maculatā. Nō em̄ habitat deus in
aīa vel corꝑe ſubdito pctīs Sap. j. Hinc
Anſbel. đ ꝯceptu ꝟgi. ca. xviij. Decebat vt
ꝯceptio illiꝰ hoīs ex matre fieret puriſſima
tanta puritate q̄ ſub deo nequit maior intel
ligi cui deꝰ pater ſuū vnigenitū quē de cor-
de ſuo genuit equalē ſibi ita dare diſpoſue-
rat: vt eſſet vnꝰ ⁊ idē dei filiꝰ ⁊ ꝟginis filiꝰ. ⁊
quā ipē filiꝰ ſpecialiť ſibi matrē eligebat ⁊ de
qua ſpūſſctūs oꝑaturꝰ erat vt ex ipa ꝯcipe-
reť ⁊ naſcereť ille de q̄ ꝓcedebat. Hec Anſ.

Capitulum. VI.

Sexta ſtella q̄ gloriať dei mater dici
tur ꝟtuoſitas. Debuit em̄ mať dei
eligi talis virgo q̄ foret ꝟtutibꝫ ad-
ornatiſſima. q̄m̄ de ipa ſcriptū ē Eccl. xxiiij
In me oīs gratia vie ⁊ veritatis: in me oīs
ſpes vite ⁊ ꝟtutis. Rō. q̄ꝛ Berñ. dicit. Quā
tūlibet te affliges quātūlibet te crucies non
dabit tibi copiam ſui dñs virtutū: niſi fue-
ris ꝟtutibus adornatꝰ. Cum ergo deꝰ nulli
niſi ꝟtuoſo copiā ſui tribuat. ſequiť q̄ bea-
ta virgo dei mater cui ſe deꝰ in filium tribu
endū diſpoſuerat eēt ꝟtutibꝫ decoratiſſima
Proinde ⁊ ſm̄ Aug. ac Berñ. Beata vir-
go p̄us in aīa q̄ꝫ in corꝑeo vtero ꝯcepit ſal-
uatorē. ꝑ fidē ſpem ⁊ charitatē. Que ꝟtutes
ſi in ipa nō fuiſſent: deꝰ in eius vterū nō ve-
niſſet. Debuit etiā ſuꝑ oīs eſſe humillima
q̄ꝛ deū amiſit p̄ma femina Eua ꝑ ſuꝑbiā: ꝗ
ipa inuenire debuit ꝓ toti generi humano
ꝑ hūilitatē. Et idcirco ipa teſte in ſuo Cañ.
Reſpexit dñs hūilitatē ancille ſue Lu. j. De
eiꝰ virtutibꝫ q̄bus floruit diceť li. vij. ꝑ. ij. ar
ti. iij. ꝑ totū.

Caplm. VII.

Septima ſtella diciť ſanctitas. nam
debuit eſſe ſctītate excellentiſſima q̄
deū gigneret vtpote q̄ ſuꝑ oēs ſan-
ctos ⁊ choros erat exaltanda. Maiorē er-
go grām ſctīficatōīs etiā in vtero ſue matrꝫ
debuit habere dei mať q̄ꝫ q̄cunqꝫ ſctūs: q̄m̄
vt dicit Damaſcenꝰ ipa a nullo illuſtriū de
buit ſuꝑari: que ꝓ oībus debuit exaltari. Et
hoc etiā oñdi pōt ex ſcp̄ture ſerie p̄s. San
ctificauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ. Et iterꝫ
Elegit eā deꝰ ⁊ p̄elegit eam: ꝗ p̄ alijs ſctīfica
uit. Scđo ex fide q̄ꝛ qđ alijs eſt cōceſſum
tante ꝟgini nō eſt negatū: ſꝫ ſm̄ fidē Johes
⁊ Hieremias ſunt in vtero ſctīficati: ꝗ mul
to magis btā virgo dei mater debuit ſctīfi-
cari. Nam ſm̄ Ariſto. ij. thopico. Si ei cui
minꝰ videť ineſſe ī eſt: ⁊ ei cui magꝫ. Si em̄
ſerui xp̄i p̄dicti ſunt ſctīficati: multo magis
eiꝰ mater p̄cellētiꝰ eſt ſctīficata. Vñ Berñ. ī
ep̄la ad canoñ. lugduneñ. dicit. Puto q̄ co
pioſior gratia ſctīficatōīs in ipam deſcēdit
que nō ſolū ipius ortū ſctīficauit ſed etiā eā
ab om̄i pctō imunē cuſtodiuit. Hec ille. De
hac ſctīficatione latius li. v. ꝑ. j. ar. ij. ꝑ totū.

Capitulum. VIII.

Octaua ſtella diciť ꝑfectionis ſubli-
mitas. Debuit em̄ talis eligi in dei
matrē que foret dei dono ꝑfectiſſi-
ma ⁊ om̄i gratia plena: vt de eius plenitudi
ne accipiant vniuerſi: q̄tinus dicere valeat
illud Eccl. xxiiij. In me oīs gratia vie ⁊ ve
ritatis in me oīs ſpes vite ⁊ virtutꝫ. Tranſi
te ad me om̄es qui ꝯcupiſcitis me: ⁊ a gene
rationibꝫ meis adimplemini. Decreuit er-
go diuina ſapiētia vt ea que eligereť in ma-
trem inq̄ntum talis eſſet tam ꝑfecta q̄ ꝑfe-
ctior eē nō poſſit. Circa hoc queriť. Utrū
deus potuerit ipam facere ꝑfectiorē vel me
liorem q̄ꝫ fecit. Reſpōdeť ſm̄ Tho. j. ſcp̄to
ſentētiaꝝ di. xxij. ar. ij. Et iterum. j. ꝑte ſūme
q. xxvij. ar. vj. Concor. Alexan. de hal. q̄ ꝑ-
fectum eſt cui nl̄l addi poteſt de bonitate et

beata virgo inq̃ꝫtū dei mater eſt talis. Licʒ
eñ deus omnē creaturaʒ in ꝑfectione acci/
dentali poſſit in infinitū facere meliorē. In
ꝑfectiōe tamē eſſentiali nō poteſt facere me
liorem. verbi gratia: nō poteſt facere quater
nariū maiorē. quia ſi fieret maior iam nō eſ
ſet quaternariꝰ ſed alius numerꝰ: quia vni/
tas addita in numerꝭ variat ſpeciē ſm̄ Ari
ſtoti. Sic a ſimili: licʒ deus potuerit beataʒ
virginem vt dei creaturā vel vt mulierēʒ fa
cere melioreʒ in ꝑfectione accidentali tamē
nō potuit facere vt eſſet melior mater ⁊ me/
lioris filij mater: ⁊ ordinata ad maius bo/
num. Ita ꝙ his tribus nō poteſt aliquid fi
eri melius ſcʒ humanitate chriſti: beatitudi
ne creata: ⁊ beata virgine. quod patet: quia
hec tria habent quandā dignitatē infinitaʒ
ex bono infinito quod deus eſt. Nam hu/
manitas chriſti habet dignitatē infinitā ex
hoc ꝙ iuncta eſt diuinitati que eſt infinituʒ
bonum. Et beatitudo creata habet digni/
tatem infinitā ex hoc ꝙ eſt dei fruitio: et be
ata ṽgo ex hoc ꝙ eſt mater dei ⁊ ex hac par
te nō poteſt eis aliquid melius fieri ſicut nō
poteſt aliq̄d meliꝰ eſſe deo. Hec Tho.

Capitulum. IX.

Nona ſtella in ordine: ⁊ prima tercij
quaternarij: dicit̃ virginitas. Naʒ
dei genitrix debuit eſſe virgo caſtiſ/
ſima corpore ⁊ aīa: quod ptʒ. Primo ex
autoritate Eſa. vij. ca. Ecce virgo concipi/
et ⁊ pariet filiuʒ ⁊ vocabit̃ nomen eiꝰ Ema/
nuel. id eſt nobiſcum deus. Secūdo pa
tet ex rōnibus pluribꝰ. Primo q̇dem quia
nō fuit conueniēs vt dei filius haberet ali/
um patrem q̄ꝫ deum ne dei patris dignitas
ad patrem aliū transferret̃. Secūdo vt ſi
cut verbuʒ eterni patris quod eſt filius dei
naſcitur ab eo ſine om̄i corruptione ſicut ⁊
verbum in noſtro corde abſq̧ cordis corru
ptione concipit̃ ⁊ ꝑducitur. Ita ad oſten/
dendū puritatem filij dei naſcentis debuit
a matre virgine abſq̧ mentis ⁊ carnis cor/
ruptione concipi ⁊ naſci in carne aſſumpta
a verbo. Tercio quia nō decebat vt chriſtꝰ
qui venerat aliorum peccata tollere Iohā.
j. Ecce agnus dei: ecce q̇ tollit peccata mun
di. Ipſe cum culpa veniret in mundū: dum
ꝑ concubitū ⁊ corruptionē naſceret̃. Quar
to ꝓpter finem incarnatōis. Nam chriſtus
ideo incarnatus eſt vt homīes in filios dei
naſcerent̃: renaſcunt̃ auteʒ filij dei: nō ex vo
luntate carnis: neq̧ ex voluntate viri ſed ex
deo. id eſt dei virtute. Cuius rei ſignum ap
parere debuit ī ipa conceptōe chriſti ex ma
tre virgine. vt Auguſt. dicit libro de ſancta
virginitate. Hec beatꝰ Tho. iij. ꝑte ſūme. q.
xxviij. ar. j. De his latius lib. viij. par. j. ꝑ to
tum. Tercio patʒ hoc ex figurarū ſimili/
tudinibꝫ. Nam ṽginitas matris dei ꝑfigu/
rata eſt in rubo ardenti qui nō comburreba
tur Exod. iij. Item Ezechiel. xliiij. in porta
templi: que clauſa ꝓhibet̃ ⁊ nō aꝑietur quo
niam dn̄s egreditur ꝑ eā. Et in multꝭ alijs
de quibus cauſa breuitatis hic ꝑtranſeo: li
bro quo ſupra latius dicturus.

Capitulum. X.

Decima ſtella qua gloriat̃ dei geni/
trix: dicitur voti religioſitas. Nam
ea debuit eligi in dei matrē: que nō
ſoluʒ eſſet virgo abſolute ſed et virgo voto
conſecrata: quod oſtendit̃. Primo ex au/
toritate beati ſcʒ Auguſt. lib. de ſancta ṽgi/
nitate: vbi ſic dicit. Annūciāte angelo Ma
ria reſpondit. Quomō fiet iſtud: quoniā vi
rum nō cognoſco. qd̄ ꝑfecto nō diceret niſi
ſe virginē ante vouiſſet. Secūdo oſtēdi
tur rōne: quia virginitas in matre dei ꝑ ex/
cellenter pollere debuit: ſed magꝭ eſt lauda/
bilis ṽginitas ſctā vel cōſeruata ex voto: ſicut
⁊ cetera ꝑfectōis opa magis ſūt laudabilia
ex voto ꝓpter qd̄ p̄s. hortat̃ ad votū di. Vo
uete ⁊ reddite dn̄o deo veſtro om̄es qui in
circūitu eius offertis munera. Ergo dei ma
ter debuit ex voto offerre deo ſuam ṽgini/
tatem. Sed di. Quomō beata virgo votuʒ
ṽginitatis emittere auſa eſt: cuʒ hoc in lege
veteri ꝓhibitum erat. Vn̄ Exod. xxiij. Nō
erit infecūda nec ſterilis in terra tua. Reſpō
detur ꝙ beata virgo habuit virginitatē tri/
bus modis. Primo in deſiderio. Nā an
teq̧ incarnatio filij dei ab angelo ſibi annū
ciaretur ṽginitatē ſimpliciter ⁊ abſolute nō
vouit: eo ꝙ nō licebat. Ratio: quia temꝑe le
gis oportebat generatōi inſiſtere tam viros
q̄ꝫ mulieres: eo ꝙ ex illo populo chriſtꝰ expe
ctabat̃ ſm̄ carnis origineʒ naſciturus. Ha
buit tamē beata virgo tunc temꝑis virgini
tatem in deſiderio ⁊ eam ſub conditiōe vo/
uit ſcʒ ſi deo placeret: voluntatē ſuam ⁊ de/
ſideriū diuino cōmittens arbitrio. Se
cundo beata virgo habuit virginitatē in fa

cto: quia poſtq̃ꝫ ſibi inotuit hoc deo fore ac
ceptum ſcꝫ vt virginitatẽ voueret anteq̃ꝫ ab
angelo ſibi denunciaret̃ ꝛ anteq̃ꝫ a Joſeph
deſponſaret̃ abſolute virginitatez vouit.
Tercio ex cõmuni bñplacito. nam poſt/
q̃ꝫ fuit deſponſata: ipa ſiml' cum ſponſo ſuo
ex cõmuni voluntate ꝛ bñplacito ac cõſen/
ſu: virginitat̃ votũ emiſit. Hec beat⁹ Tho.
iiij. p̃te ſũme. q. xxviij. ar. iiij.

Capitulum. XI.

Vndecima ſtella qua gloriat̃ dei ge/
nitrix dicitur ſponſi ꝓbitas. debuit
quippe talis in dei matrẽ virgo eli/
gi que eſſet deſponſata viro ꝓbiſſimo ꝛ ca
ſtiſſimo noĩe Joſeph. Et hoc oſtendit̃ ſm
Albertũ vbi ſ. ca. l. rõnibꝫ pluribꝫ.
Primo rõne p̃figuratõis.
Scdo rõne interp̃tationis.
Tercio rõne teſtificatõis.
Primo rõne p̃figuratõis. Nam nõ cõgrue
bat vt ſponſus beate virginis p̃figuraret̃ p
aliquẽ qui extiterit maritus p carnalẽ copu
lam, cum ipe ſine carnali copula ſanctũ cõ/
iugium cũ virgine contraxerit: virgo coniu
gem virginẽ cuſtodiuit: ꝛ miniſtrauit filio ꝛ
matri: paterno affectu ſincero. Vñ licꝫ He
ſter figurauit beatã virginẽ nõ tamẽ decuit
vt eius ſponſus p̃figuraret̃ p Aſuerum vt
ſic ſpõſus dñi noſtri Aſuerus debuerit no
minari: quia inter Aſuerũ ꝛ Heſter carna/
lis copula fuit. Similit̃ eadẽ rõne licꝫ Sa
ra gignens filiuꝫ p̃ter naturã in monte imo
landum teneat figuram domĩe noſtre que
genuit filium contra naturã in cruce imo/
landum. Nõ decuit tamẽ vt eius ſponſus
Abraam nomĩet̃: quia inter Abraã ꝛ Sa/
ram carnalis copula interuenit ꝛ eodẽ mo/
do de Rebecca ꝛ Iſaac ac alijs ſimilibꝫ. ſed
decebat vt iſtud coniugiũ ꝛ ipſe ſpõſus be/
ate virginis p̃figuraret̃ p Joſeph in ſui fide
litate ꝛ caſtitate erga vxorem dñi ſui ac my/
ſteriorum reuelatiõe ꝓcurationis cõmiſſio
one: cibi ɔſeruatione: ꝛ terre p̃latione. Vñ
Berñ. ſup miſſus eſt dicit ſic: Quis ꝛ qua/
lis fuerit iſte ſponſus Joſeph memẽto ſiml'
et illius magni patriarche venditi in egy/
ptum: ꝛ ſcito ipm iſtud vocabulũ nõ ſolum
ſortitum fuiſſe: ſed ꝛ caſtimoniã adeptum:
innocentiã ꝛ gratiã conſecutũ. Siquidẽ il
le Joſeph venditus in egyptum dño ſuo fi
dem ſeruãs: dñe ſue noluit cõmiſceri. Iſte
herodianã inuidiaꝫ fugiens in egyptũ chri
ſtum portans dñam ſuã dñi ſui matrẽ vir/
ginẽ. ꝛ ipe ɔtinens fideliter cuſtodiuit. Illi
data eſt intelligẽtia myſterij ſomnioꝝ. Iſti
datum eſt p̃ticipem eſſe celeſtiũ ſacramẽto/
rum. Ille frumẽta ſeruauit nõ ſibi ſoli ſed ꝛ
om̃i populo. Iſte panẽ viuũ de celo ſeruan
dum accepit ſibi ꝛ toti mũdo. Nõ ergo du
bium: quin fidelis ꝛ bon⁹ homo fuerit iſte
Joſeph cui mater dñi ſaluatoris deſponſa
ta extitit. Hec ille. Tercio rõne interp̃tati
onis ſiue ſignificatiõis noĩs: quia Joſeph
interp̃tatur augmentũ vel incrementũ: qđ
optime ipi congruit ſponſo Marie. quia p
hanc deſponſationẽ quãtũ ad ſe quãtũ ad
ꝓximũ ꝛ quãtũ ad deum q̃ꝫplurimũ ſubli/
mat⁹ fuit ꝟtutũ ꝛ p̃cipue caſtitatis augmẽto
Nam et ipſe caſtitatẽ vouiſſe credit̃ cuꝫ cõ/
iuge virgine ꝛc̃. ſicut dicit Aug⁹. li. de cõiu
gali bono. Item actus fuit fame celebrita/
te hominũ reuerentia ꝛ dilectiõe. ac matris
dei familiaritate. Tercio rõne teſtificatio
nis vt ſcꝫ ipe Joſeph ſponſus caſtus: teſtis
eſſet et cuſtos caſtitatis beate virginis, de
hoc infra eo. li. p. vj. arti. iij. ca. j. lati⁹ habes.

Capitulum. XII.

Duodecima ſtella qua gloriat̃ bea/
ta virgo dicit̃ habitaculi p̃claritas
Nã in p̃clara ciuitate nazareth ha
bitare debuit beata virgo dum chriſtũ con
ciperet vt impleret̃ illud ꝓpheticum Eſa. xj.
Egredietur virga de radice ieſſe. vbi ſm ve
ritatem hebraicã habet̃: ꝛ nazare⁹ de radice
ei⁹ aſcendet. Unde ꝛ Math. ij. ſcribit̃ p ꝓ/
phetas eſſe dictũ: quoniã nazare⁹ vocabit̃
nomẽ eius ꝛc̃. De hoc latius infra eodeꝫ li.
par. vj. ar. j. ca. iij. habet̃. Ne em̃ ꝓlixitas te
dium generet: hec breui⁹ p̃tranſeo: ꝛ vt re/
uertamur ſicut ceperam⁹ in hac p̃te ꝓcede/
re ad modũ hiſtoricũ: quẽ ſi placuerit tene/
re potes p om̃es dictas ſtellas ꝓcedẽdo: tã/
q̃ꝫ ſi ſapiẽtia dei p dictas om̃es autoritates
ꝛ rõnes adductas docuerit Dauid interro
gantẽ. Jam igit̃ his habitis poſſum⁹ cõtẽ/
plari: q̃ Dauid gratias egit de bona infor/
matõne di. Uere magn⁹ dñs noſter ꝛ ma/
gna virtus ei⁹ ꝛ ſapientie ei⁹ nõ eſt numer⁹
Om̃ia in ſapiẽtia feciſti dñe: impleta eſt ter
ra poſſeſſione tua. Reuerſus quoq̃ꝫ ad pa/
tres ait cum gaudio: Cantate dño canticuꝫ
nouũ: quia mirabilia fecit. Notuꝫ fecit dñs

ſalutare ſuũ in ↄſpectu gentiũ reuelauit iu-
ſticiam ſuã. Expoſuitqꝫ oĩes ↄditiones ꝑ
miſſas quas debuit habere dei genitrix.
Tunc ſancti patres cõmuni conſilio mi-
ſerunt Dauid ad nazareth: vt videret ſi ali-
quã talem poſſit repire. Conſpiciẽs quoqꝫ
in ſpiritu beatã virginem Mariã deſpon-
ſatam Ioſeph virginẽ pulcherrimã eſſe et
oĩni gratia plenam ꝛc. dixit ad eã. Audi fi
lia ꝛ vide ꝛ inclina aurem tuã ꝛ cõcupiſcet
rex decorẽ tuũ quoniã ipe eſt dñs deus tu
us ꝛc. Reſpõdit Maria. Paratũ cor meũ
paratũ cor meũ cantabo ꝛ pſallã in gloria
mea. Dauid igitur accedens ad dñm ait:
Inueni locũ dño tabernaculũ deo Iacob
Surge dñe in requiem tuã tu ꝛ archa ſan-
ctificatõis tue. Tunc deus pater miſit an-
gelos ad videndũ beatã virginẽ quã Da-
uid cõmendauerat. Qui venientes ad eam
dixerunt inter ſe. Hec eſt que neſciuit thoꝝ
in delicto habebit fructum in reſpectõe ani
marũ ſanctaꝝ Sap. iiij. Et regreſſi cõmen
dauerũt eam in domo ſũmi regis: laudãtes
eam ꝛ dicẽtes. O qꝫ pulchra eſt caſta gene-
ratio ſcꝫ beate virginis cum claritate oĩs
virtutꝭ ꝛ gratie. Immortalis eñ eſt memo
ria eius que ꝛ apud deũ nota eſt ꝛ apud ho
mines Sap. iiij. ca. Intuens ergo deus
pater eam: dilexit eam ꝛ ait illud Sap. viij
Hanc amaui ꝛ queſiui ſponſã mihi aſſu-
mere eam ꝛ amator factus ſuũ forme illius.
Deniqꝫ dei filius intuens eam ait. Hec re-
quies mea ĩ ſeculũ ſeculi hic habitabo quo
niã elegi eam. Et ſpũſſanctꝰ dixit. Oportet
eam mihi ꝑuenire in bñdictionibꝫ dulcedi-
nis. Requieſcet ergo ſuꝑ eam ſpiritus dñi
ſapientie ꝛ intellectus ꝛc. Eſa. xj. Et tũc de-
creuit deus vt mittat̃ angelus ad eã qui ſa
lutet eam nouo munere ditandã: et eius aſ-
ſenſum requirat: quo facto dei filium in vte
rũ ſuſcipiat. Dauid ergo regreſſus cũ gau-
dio ad patreꝫ ait. Exultate deo adiutori no
ſtro: iubilate deo Iacob. Oĩes quoqꝫ ſan
cti patres in laudẽ virginis aſſurgẽtes ceci
nerunt dicẽtes. Tu gloria hieruſalẽ: tu ho-
norificentia populi noſtri. Idcirco eris be-
nedicta in eternum Iudith. xv. Et nos igit̃
chariſſimi: quãta poſſumꝰ deuotione deũ
in gloria ſue digniſſime genitricis collaude
mus: ei gratias ꝓ tanto beneficio agentes:
clamemꝰ vt nobis gratia ꝛ gloria donet.

Tercia ps ꝛ ſermo tercius ꝑmi libri agit
de angelica nunciatõe ſiue miſſione. Et cir
ca hoc qualiter apparuerit beate virgini an
gelus et quali dignitate.

Miſſus eſt ange
lus Gabriel a deo in ciuitatem
galilee cui nomen nazareth: ad
virginẽ deſponſatam viro: cui
nomẽ erat Ioſeph de domo Dauid et no-
men ꝟginis Maria Luc. j. Si ꝑmiſſa cha
riſſimi penſamꝰ ſacri euangelij verba: com
perimꝰ qꝫ maxima cordis deuotione vene-
rari debeamꝰ ſanctũ Gabrielẽ archangelũ
miſſum a deo ad benedictã virginem. Ni
mirũ ex tribus ꝑcipue quilibet legatus red
ditur multum cõmendabilis ꝛ digniſſima
reuerẽtia ſuſcipiendꝰ. Primo q̇dem ex mit-
tentis dignitate. Secũdo ex negocij ꝓ quo
mittitur arduitate. Tercio ex ꝑſone ad quã
mittitur maieſtate. Sic ꝑ oĩa ipſe ange-
lus Gabriel multũ nobis reddit̃ amabilis
pariter ꝛ venerabilis: tum quia mittit̃ a ſũ-
mo omniũ creatore deo infinite dignitatis:
tum quia in negocio ſuꝑ oĩa arduiſſimo
diuine incarnatõis nobis quoqꝫ vtiliſſimo
immittit̃: tum quoqꝫ quia ad benedictã vir
ginem Mariã: celi reginam ꝛ mũdi dñam
mittitur ſalutandũ ꝛc. quatinꝰ ipſo annun-
ciante dei filius in virgineũ deſcendat vte-
rum et viſitet nos oriens ex alto. Sicut
quippe in vere quãdo philomena canit dul
citer: conſueuit ros celeſtis deſcẽdere: ita cũ
hec philomena celeſtis vicꝫ Gabriel cantũ
illum melliflũ vicꝫ Aue gratia plena ceci-
nit dei filius e celo in vterum ꝟginis deſcẽ-
dit ꝓ noſtre ſalutis opatione: ꝓpterea euan-
geliſta Lucas in verbis ſacri euangelij hec
tria de iſto ſanctiſſimo Gabriele enũciat di
cens. Miſſus eſt angelus Gabriel a deo:
Ecce mittẽtis ſumma dignitas: quia a deo
Item ad virginẽ deſponſatã viro ꝛc. Ecce
ipſius ꝑſone ad quã mittit̃ ſublimitas. Tã-
dem in ſequẽtibꝫ clareſcit rei ꝓ qua miſſus
eſt arduitas: ſcꝫ incarnationis diuine: ſicut
patꝫ in ꝓceſſu verboꝝ eius ad virgineꝫ be-
nedictam ꝓlatorum. De hac igitur angeli-
ca miſſione ꝛ annũciatiõe loqui intendẽtes
tria myſteria notabimꝰ ꝑ ſermone.
Primũ myſteriũ angelice annunciatio-
nis ſiue miſſionis.

Sc̄dm dicit᷑ myſteriū q̄liſice oꝑatōis.
Terciū dʒ myſteriū digniſice obſuatōiſ
Articulus p̄mus ꝙ myſteriū diuīe in
carnatōis debuit annūciari virgini ꝑ ange
lum Gabꝛielem.

Capitulum. I.

PRimū miſteri

um angelice miſſionis ⁊ annū-
ciatōis. Circa qd̄ quattuoꝛ p̄
cipue occurrunt queſtiones.
Prima vtrū neceſſariū ⁊ congruū fuerit
incarnatōis myſteriū beate virgini annū-
ciari. Scd̄a queſtio vtrum hec dn̄ica an
nunciatio ꝑ nūcium tm̄mō angelicū debu
it fieri ⁊c̄. Tercia queſtio de quo oꝛdine
debuerit angelus ad virginē ꝓ hac annūci
atione mitti. Quarta queſtio vtrū cōgru
entius Gabꝛiel inter oīes angelos debue
rit ꝓ hac annūciatōe faciēda eligi. Ad p̄
mā queſtionē qua querit᷑: vtꝝ neceſſariū fu
erit ⁊ cōgruū incarnatiōis myſteriū beate
virgini annūciari. Arguit᷑ ꝙ nō: quia deus
cum ſit ꝓpinquiſſim⁹ humane menti qui ſo
lus imediate illabitur anime: vt dicit Aug.
nō videtur quare neceſſariū fuerit aliq̄ me
diante dei aduentū virgini benedicte annū
ciari. Item iſta incarnatio dn̄i p̄nūciata
erat olim ꝑ ꝓphetas. Unde Eſa. vij. Ecce
virgo concipiet ⁊c̄. ergo nō erat neceſſariuʒ
fieri ꝑ angelum. Incōtrariū eſt diuīe ſcri
pture autoꝛitas ⁊ diuīe ꝓuidētie oꝛdo: que
nl̄l incōgruum admittit: ergo cōgruum fu-
it annūciari ⁊c̄. Ad queſtionē igit᷑ reſpō-
detur ꝙ neceſſariū erat annūciare beate vir
gini ꝙ ip̄a eſſet chꝛiſtū cōceptura pluribus
rōnibus ſm̄ Tho. tercio ſcripto ſentētiarū
di. iij. ar. j. Et iterum. iij. pte ſūme. q. xxx. ar.
j. Necnō ⁊ ſm̄ Albertū ſuꝑ miſſus eſt. ca. j.
Pꝛimo vt virginis intellectus erudiret᷑ et
illuſtraret᷑. Cum eīn mens deo viciniοꝛ ſit
⁊ intimioꝛ q̄ʒ coꝛpus: nō decebat vt dei ſapi
entia eius vterꝰ inhabitaret ſine hoc ꝙ mēs
eius pꝛius fidei lumine ⁊ cognitiōe ſumme
ſapiētie reſplēderet. Et iō p̄us debuit mens
eius intelligere ⁊ cognoſcere qd̄ in ea fien-
dum erat qd̄ ꝑ annūciationē factum eſt an
teq̄ʒ carnem cōcipet. Unde Aug⁹. li. de ver
bis dn̄i ſic dicit. Beatioꝛ eſt Maria ꝑcipi-
endo fidem chꝛiſti q̄ʒ cōcipiendo carnē xp̄i.
Et ſubdit ibideʒ. Materna ꝓpinquitas ni
hil Marie ꝓfuiſſet: niſi felicius chꝛiſtū coꝛ
de q̄ʒ coꝛꝑe geſtaſſet. Hec ille. Secunda
ratio vt virginis affectus ⁊ actus accepta-
retur. Nam deus nō diligit coacta ſuitia
ſed ſpontanea. vt dicit Aug. iuxta illud p̄s.
Voluntarie ſacrificabo tibi ⁊ ꝯfiteboꝛ no-
mini tuo dn̄e quoniā bonū eſt. Unde bea-
ta virgo cum ſingulariter ⁊ excellēter in dei
ſeruitium eligeret᷑ quē vtero poꝛtauit: lacte
aluit: bꝛachijs baiulauit: decuit vt eius ob
ſequiū voluntariū angelo nūciante require
retur: ad quod ſe ꝑatam ⁊ ꝓmptam obtulit
dicens. Ecce ancilla dn̄i. Tercia ratio vt
virginis cōſenſus exp̄meret᷑. Si eīn in ma
trimonio coꝛꝑali requirit᷑ expꝛeſſus conſen
ſus: multomagꝫ in mr̄imonio ſpūali: cuʒ ſit
maioꝛ ꝯiunctio mētis q̄ʒ carnis. Et ideo vt
oſtēderet᷑ eſſe qd̄dam ſpūale mr̄imoniū in-
ter dei filium ⁊ humanā naturā, igit᷑ ꝑ annū
ciationē angeli expectabat᷑ cōſenſus virgi-
nis loco totius hūane nature. Idcirco Au
guſt. in ſermone de natiuitate beate Ma-
rie dicit: O beata Maria ſeculū oīe capti
uum: tuū dep̄catur aſſenſum. Te dn̄a mun
dus ſue fidei obſideʒ fecit: Noli moꝛari vir
go. nūcio feſtināter reſpōde verbū: ⁊ ſuſci-
pe filium: da fidem ⁊ ſenti virtutē. Ecce in-
quit ancilla dn̄i fiat mihi ſm̄ verbū tuum.
Nec moꝛa ꝟginalē thalamū ingredit᷑ xp̄s.
Hec ille. Quarta ratio addit᷑ ſm̄ Alber.
vbi ſupꝛa. vt deus magꝫ honoꝛaret᷑ ⁊ hō in
ſtrueretur. Nam deus in hac annūciatiōe
honoꝛabat᷑ q̄ntum ad potētiā in eo ꝙ ange
los miſtros habuit: ⁊ quātū ad ſapiētiā: in
eo ꝙ modus noſtre liberatiōis modo ꝑditi
onis directe obuiauit cum virginē ꝑ ange-
lum bonū docuit: ſicut angel⁹ malus virgi-
nem Euam decepit. Iteʒ homo inſtruit᷑ ad
deuotionē in eo ꝙ humana natura abiecta
deo ⁊ angelis inimica a deo pꝛioꝛ ꝑ angelū
ſalutat᷑: ⁊ in hoc etiam de⁹ honoꝛat᷑ quātuʒ
ad bonitatē: que ex hoc reſplendet ac chari
tatem: deniq̄ʒ ex hoc homo inſtruit᷑ ad fideʒ
ad obediendū deo ⁊ ad humilitateʒ exēplo
beate virginis ⁊c̄. Et ꝑ hec p̄miſſa ptʒ re
ſponſio ad p̄mū argumētū incōtrariū. Ad
ſecūdū autē reſpōdet᷑ ſm̄ eundē Tho. vbi
ſupꝛa. ꝙ licʒ ꝓphetia p̄deſtinatiōis complet᷑
ſine noſtro arbitrio cauſante: nō tn̄ ſine no-
ſtro arbitrio ꝯſentiēte. ⁊ ſic ptʒ ⁊c̄.

Capitulum. II.

SEcũdo querit̃ vtrum hec dñica an-
nũciatio tm̃mõ ꝑ angelicũ nũcium
debuerit fieri. Videt̃ ꝙ debuerit
annũciari vicȝ ꝑ aliquẽ ꝓphetaȝ quia incar
natio xp̄i notificabat̃ ꝛ ꝑnunciabat̃ in vete
ri lege ꝑ hoĩes: vicȝ ꝓphetas ꝛ patriarchas
ergo ꝛ ip̄i beate virgini debuit nũciari ꝑ ꝓ-
phetaȝ. Preterea ſupioꝛ nõ debet inſtrui
ꝑ inferioꝛem. Sed beata virgo ſupioꝛ fuit
angelis quia deo acceptioꝛ: ergo nõ debuit
ſibi ꝑ angelum ꝯceptio annũciari. Item
ꝯfirmat̃, quia ſũmis angelis fit reuelatio i-
mediate a deo, ꝓpter ip̄oꝝ dignitatẽ: ſed ma-
ter dei eſt ſup omẽs exaltata: ergo videt̃ ꝙ i-
mediate ſine om̄i angelico nũcio ſibi debu
it fieri reuelatio a deo de incarnatõis myſte
rio. Preterea beata virgo ex lumine fidei
ꝛ gratie cognoſcebat deum incarnandũ et
credebat hoc fideliſſime que ad hoc in vte-
ro erat ſanctificata. Ideo nõ videt̃ ꝙ ꝑ an-
gelum hoc ſibi debuerit reuelari. Incon
trariũ eſt diſpoſitio diuĩe ſapiẽtie ſicut teſta
tur ſacra ſcriptura. miſſus eſt inquit ange-
lus ꝛc̄. Ad queſtionẽ reſpõdet̃ ſm Tho.
vbi ſupra. ar. ij. Necnõ ſm magnũ Alber-
tum vbi ſupra. ca. ij. ꝙ myſteriũ incarnatõis
nullus hoĩm debuit beate virgini annũcia
re: quia inferioꝛũ eſt recipe a ſupioꝛibus il-
lumĩationẽ, vt dicit Dyoñ. de angelica hie-
rarchia. Sed nullus hoĩm fuit beata virgi
ne ſupioꝛ que om̄s ꝓphetas ꝛ ſanctos ꝓcel-
lebat lumĩe gratie ꝛ merito ſctĩtatꝫ. ergo ꝛc̄.
Licȝ aũt beata virgo fuerit etiã angelis ſu-
perioꝛ ſm acceptatõȝ diuĩe ꝑdeſtinatõis et
quãtũ ad dignitatẽ ad quã diuinitꝰ eligeba
tur. Erat tñ eis inferioꝛ quãtũ ad ſtatũ. qm̄
ip̄a in ſtatu ꝑſentis vite erat: angeli vero in
ſtatu patrie. Nec mirũ ħ quia etiã ip̄e xp̄s
rõne paſſibilitatꝫ vite paulominꝰ eſt ab an-
gelis minoratꝰ. Sȝ tñ quia xp̄s fuit viatoꝛ
ꝛ cõpꝛehẽſoꝛ quãtũ ad cognitionẽ diuinoꝝ
nõ indigebat inſtrui: ſed mater dei nõdum
erat in ſtatu cõpꝛehẽſoꝝ. ꝛ ideo de diuio cõ
ceptu erat ꝑ angelũ inſtruenda ꝛ annũcian
da: ꝛ hoc quadruplici rõne.

Primo rõne diuĩe oꝛdinatõis.
Scd̄o rõne angelice reſtauratõis.
Tercio rõne mũdicie ꝟginalis.
Quarto rõne future vtilitatis.

Primo rõne diuĩe oꝛdinatõis vt ſcȝ ſerua-
retur oꝛdo quẽ deꝰ ſtatuit, ꝙ vicȝ diuia me-
diantibꝫ angelis quoꝝ officium eſt nũclare
hominibꝫ panderent̃ ꝛ annũciarent̃. Et hec ẽ
regula diuĩe oꝛdinatõis, ſicut dicit Dyoñ.
iiij. ca. angelice hierarchie. Diuinũ inqͣt ie-
ſu benignitatꝫ myſteriũ angeli ꝑmuȝ edocti
ſũt: ꝑterea ꝑ ip̄os ad nos gr̃a cognitõis trãſi
uit. Hec ille. Scd̄o rõne angelice reſtau
ratõis. ſicut em̄ ꝑditio humana initiũ ſum-
pſit ex hoc ꝙ diabolꝰ allocutꝰ ẽ mulierẽ: ita
vt dicit Beda cõgruum erat vt ꝑ humane
repationis exoꝛdio angelꝰ virginẽ alloquat̃
que repatio angelice ruine ꝛ humane cõis
erat. Tercio rõne mũdicie ꝟginalis. Vñ
Hiero. in ſermõe aſſumptõis Marie ſic di
cit. Bene angelꝰ ad ꝟginẽ mittit̃: quia ſp̄ eſt
angelis cognata virginitas: ꝑfecto in car-
ne ꝑter carnẽ viuere nõ terrena vita eſt ſȝ ce
leſtis. Quarto rõne future vtilitatis. qꝛ il
le annũciabat̃ qui eſt rex oĩm hoĩm ꝛ ange-
loꝛũ cuius natiuitas ſicut in ſalutẽ erat ho-
minũ ita ꝛ in repationẽ angelice ruine: ꝛ iõ
decuit vt tam hõ ꝙȝ angelꝰ in annũciatione
myſteriũ exhiberẽt. Hec Tho. ꝛ Alber.
Ad argumẽtũ ꝑmũ incõtrariũ patebit ex
ꝑmiſſis reſpõſio. Et ſiſr̃ ad ſcd̄m ꝛ eiꝰ cõ
firmationẽ patebit reſpõſio, quia licȝ mater
dei erat ſupioꝛ dignitate, nõ tñ qͣntũ ad ſta
tum. Ad vltimũ reſpõdet̃ ſm Alber. ꝙ li
cet beata ꝟgo fidẽ incarnatõis habuit. ve-
rũ tñ ex hũilitate coꝛdis ſui nunqȝ cogitauit
ſe ad tale myſteriũ ſublimãdũ: ꝛ ideo ab an
gelo debuit ꝑmoneri.

Capitulum. III.

TErcio querebat̃ de quo oꝛdine de-
buerit angelꝰ ad annũciandũ mitti
Videt̃ em̄ ꝙ de ſũmo qꝛ ſũma nũ-
ciabat. Ex quo videt̃ ꝙ Gabꝛiel fuerit ſum-
mus ꝛ de ſummo oꝛdine. ſ. ſeraphin. Ad
hãc queſtionẽ breuiter reſpõdet̃ ꝙ q̄ȝ̄ȝ ali-
qui putauerint Gabꝛielẽ eſſe de ſũmo cho-
ro: ex eo ꝙ ſũmũ myſteriũ. ſ. incarnatõis ad
plenũ ſcierit ꝛ annũciauerit. Tamẽ cõis ec-
cleſia ſonat eum fuiſſe de choꝛo archange-
loꝝ ꝛ nõ de ſeraphĩ: vel aliĳs ſupioꝛibꝫ. Nã
ꝛ cõiter Gabꝛiel archangelꝰ appellat̃. vñ iſte
angelꝰ nõ fuit de ſũma nec de media hierar
chia. ſȝ vt ꝓbabiliꝰ videt̃ fuit de medio oꝛdi
ne infime hierarchie qui eſt oꝛdo archange
loꝛũ. Et ħ oñdit̃ ſm Tho. vbi ſup. Necnõ
ꝛ Albertum: ꝛ pleroſqȝ alios doctoꝛes plu
ribus rõnibus.

Primo rõne vtilitatis.
Scđo rõne cõmunitatis.
Tercio rõne ꝓprietatis.

Primo rõne vtilitatis. cũ eñi xps naſcebaẗ vt inordinationẽ q̃ in angelis acciderat re/pararet: decuit vt ĩ ſua ↄceptõe ordo ille ce/leſtis hierarchie maxīe ſeruareẗ: vt. ſ. ſummi angeli mediātib' infimis hoïes illumiarēt τ iõ Gabriel p quē virgo illumiabaẗ erat de infima hierarchia. Scđo rõne cõitatis: vt eñi tātũ myſteriũ eēt cõius: decuit vt in/ferior Gabriel nũciaret: qui vicꝫ de infima eſſet hierarchia: cũ eĩ inferiores angeli agāt id qđ a ſupiorib' recipiũt τ nõ ecõuerſo dũ inferiores angeli nũciant: annũciatio p ſu/periores τ inferiores expleẗ: qđ nõ eſſet ſi ſu/periores imediate annũciarēt τc. Tercio rõne ꝓprietatis: decuit q̃ ꝓpe ordinē celeſtis hierarchie in hac annũciatõe obſeruari: vt ſcꝫ ſũmi angeli mediātib' infimis hoïes il/luminarēt: ſꝫ q2 nõ decuit vt de infimo ordi/ne ſcꝫ angeloꝝ aliq̃s mittereẗ ad annũcian/dũ. Ratio: quia ad illos ſcꝫ angelos ꝑtinet dirigere actus alicui' hoïs q̃ ad ipm ſingu/lariter vel q̃ſi tm̃mõ ꝑtinēt: vñ angeloꝝ ꝓpri/etas eſt mĩma nũciare: ſicut dicit Grego. in moral. Vñ cõgruebat vt de ordine archā/gelorũ q̃ ordo eſt ſup ordinē angeloꝝ mitte/reẗ aliq̃s: ſcꝫ Gabriel: tũ ꝓpter p̃cipuũ bono/rē btē virginis: q̃ ſup cões erat viatores: tũ ꝓpter archangeloꝝ ꝓprietatē: q2 ad archāge/los ꝑtinet dirigere act' hoïs q̃ in totā mul/titudinē redũdant. Vñ τ archangeli dicũẗ ab archos qđ eſt p̃nceps: q̃ſi p̃ncipales an/geli. q2 g ↄſenſus btē ꝟginis q̃ p angelũ re/quirebaẗ erat act' ſingular ꝑſone in multi/tudinis imo toti' humani generis ſalutē re/dundās. Jdcirco ad annũciādũ ꝟgini req̃/rebaẗ vt mittereẗ angel' de ordine archāge/loꝝ. Si aũt abſolute petis vl' queris: vtꝝ iſte angel' fuerit ſũm'. Rñdeẗ ſm Tho. vbi ſupra. ꝙ nõ fuit ſũm' ſimpliciter: q2 nec de ſũma hierarchia: nec etiā de media hierar/chia fuit. Põt tñ dici ſumm' duob' modis. Primo q2 credibile eſt ꝙ fuerit ſũm' in ordi/ne archangeloꝝ. Scđo q2 ſũma. i. incarna/tionē dei τ ſalutē humani generis annũcia/uit. Et ſic exponit Grego. in omel. de centũ ouibus. Huic etiā ſentētie ↄcordat Berñ. ita dicens. Putem' angelis peſſe archange/los qui ſunt ↄſcij diuinoꝝ ſecretoꝝ. q̃ nõ ni/ſi ob p̃cipuas τ maximas cauſas mittunẗ: ex q̃bus ille magn' archangel' Gabriel miſ/ſus legiẗ ad Mariā: ob cauſam q̃ vtiq3 ma/ior eſſe nõ poteſt. Hec ille.

Capitulum. IIII.

Quarto q̃rebaẗ vtrum congruenti/us inter oĩs angelos p hac annũ/ciatione facienda debuerit Gabri/el eligi. Videtur eñi ꝙ nõ detur ratio q̃/re iſte potius eligatur q̃3 alius angelus vel archangelus cuꝫ quilibet eque bene potue/rit annũciare hec virgini. Jtem videẗ ꝙ ob reuerentiā beate virginis debuerunt mitti plures archangeli ad ſalutandũ τ annũciā/dum. Jncõtrariũ eſt euangeliũ. Ad q̃/ſtionem igitur reſpõdeẗ ſm Alber. vbi ſup. ca. xvij. ꝙ multi angeli nõ debuerunt mitti ad hanc annũciationē: quia multitudo re/pugnat archano myſterij. Nõ eĩ eſt archa/num qđ multis eſt cognitũ. Nec eſt tam fa/miliariter τ amicabiliter intimatuꝫ qđ pri/us eſt mltitudini reuelatũ: τ ſic ſoluiẗ ſcđm argumētũ incõtrariũ factum. Iteꝫ ſm eũ/dem Albertũ ibideꝫ. et Tho. vbi ſup. Nul/li alteri angelo ita cõgruebat facere hanc annũciationē ſicut Gabrieli. Ratio q2 huic officio nomē Gabrielis ſup oĩa congrue/bat. Nam hoc nomē Gabriel tripliciter in/terp̄tatur ſm Greg. τ Hiero. Primo ſic Ga/briel id eſt virtus noſtra deus. et hoc ſũme cõgruebat: quia virtute diuĩa debebat cõ/cipere virgo nõ humana. Scđo interp̄taẗ Gabriel. i. fortitudo dei: τ hoc etiam ſũme cõgruebat ad oſtēdēdum ꝙ opus incarna/tionis erat p dei fortitudinē nũciādũ3. Pri/mo quidem quia fortis. ſcꝫ angelus miſſus eſt ꝓpter forteꝫ. ſ. xpm qui vt dicit p̃s. eſt de/us fortis τ potēs. Scđo q2 fortiſſimũ ſup oĩa opa erat opus incarnatõis. Fortius quippe τ maioris ꝟtutis erat deum fieri ho/minē q̃3 ex nihilo creaſſe mũdũ: cum de' pl' diſtet a qualibet creatura q̃3 creatura a ni/hilo. Tercio quia fort miſſus eſt cõtra for/tem. ſ. diabolum ad debellādum: τ ideo for/titudo dei Gabriel annũciare debuit virgi/ni xpi aduētũ. Tercio interp̄taẗ hoc nomē Gabriel. i. ↄfortauit me deus vel ↄfirmatio dei τ h̃ cõgruebat. quia p eius annũciatiõꝫ cõfortari debebat cor ꝟgis marie τ ↄfirma/ri ad credēdũ τc. Vñ cũ turbata eēt: angel' dixit ei. Ne timeas maria τc. O igiẗ fi/

delis aīa vide q̃z rōnabilis ſit fides catholi
ca: vide q̃z miro ordine diuīe ſapīe firmata
ſit fides iſta ſalutifera: cui deſeruit oīs ratio
oīs ſciētia ꝛ ars adeo vt nil incōgruū nil fal
ſum poſſit huic veriſſime fidei vel irrōnabi
le admiſceri. Agnoſce igiṫ verum dei filiuz
eſſe xp̄m ꝛ ſecurus eſto credēs in ip̄m ꝛc̄.
Articulus ſecūdus qualiter angelꝰ Ga-
briel apparuit beate virgini in tp̄e annūcia
tionis. Capitulū. I.

SEcundū miſte

rium declarandū: diciṫ qualifi-
ce apparitionis. i. qualiter facta
ſit iſta apparitio angeli Gabrie-
lis circa beatam virginē. Circa qđ quattu
or ꝯſiderationes occurrūt.
Prima de angeli ingreſſione.
Scđa de virginis occupatōe.
Tercia de eiuſdem virginis ſituatiōe.
Quarta de angeli viſione.
Prima ꝯſideratio de angeli ingreſſione: q̃-
liter vicz angelus Gabriel clauſum oratori
um bn̄dicte ꝟginis ingreſſus fuerit: vtrū ia
nuis clauſis intrauerit vel oſtium oratorij
aperuerit. Ad qđ breuiter reſpōdeṫ ſm Al-
bertū vbi ſupra. ca. lxiij. ſic dicētē. Credimꝰ
inquit angelū clauſis ianuis intraſſe. Et h̄
potuiſſe ꝓpter nature ſue ſubtilitatē ꝛ aſſū-
pti corporis etherei qualitatē. Nam vt dicit
Aug. Angeli aſſumūt ſibi corpa in quibus
apparent de puriſſimo ethere: ğ potuit ianu
is clauſis intraſſe. Vn̄ ꝛ Bern̄. ſup miſſus
eſt dicit ſic. Suſpicādū nō eſt ꝙ apertū an
gelus inuenerit ꝟginis hoſtiū: cui nimiꝝ in
ꝓpoſito erat fugere hoīm freq̄ntiā vitare col
loquia ne orātis ſilētium ꝑturbareṫ. Nec il
le. Deniqꝫ hoc etiaz myſterio cōgruebat: vt
vicz angelus clauſis ianuis ingredereṫ ora
torium: quatinꝰ ꝑ hoc ſignificareṫ ꝙ dei fili
us cuiꝰ incarnationē annūciabat clauſo vir
ginali vtero ingredereṫ: ꝛ naſcereṫ: iuxta il-
lud Ezechiel. xliiij. Porta hec clauſa erit et
vir nō ꝑtrāſibit ꝑ eā: qm̄ dn̄s deus ingredi
tur et egrediṫ ꝑ eam ꝛc̄.
Capitulum. II.
SEcūda ꝯſideratio de beate ꝟginis
ꝓ tunc occupatiōe: quibꝫ ſcz actibꝰ
erat bn̄dicta virgo tūc in oratorio
occupata: ꝛ quid agētem angelꝰ eaz reperit.
Ad qđ breuiter diciṫ ſm doctores: ꝙ qua
druplici actu erat occupata.
Primo legebat.
Scđo ꝯtemplatōi inſiſtebat.
Tercio lachrymādo ſuſpirabat.
Quarto deuotiſſime orabat.
Primo q̄ppe legebat ſctōs libros ꝓphetarū
veteris teſtamenti in q̄bus erat ꝓmiſſio de
chriſto: ꝛ vt traditur a deuotis doctoribus
pie crediṫ: ꝙ tunc legebat illud Eſa. vij. ca.
Ecce virgo ꝯcipiet ꝛ pariet filiū ꝛ vocabiṫ
nomē eius emanuel. Tātaqꝫ deuotōe mo-
uebaṫ: vt ex intimis medullis cordis dicere
cogeretur: O deus patris noſtri: vtinaz vi-
dere ſaltem mererer ip̄am virginem que cō
ceptura eſt filium tuum. totā me in eius ſer
uitium mācipare3: oīa relinquēs eius ve
ſtigijs adhererem: putas ne viuam: putas
ne videbo illam virginē ꝛ eius filiuz: O vti
nam ſaltem ſemel admitterer: vt in illius fi-
lij redemptoris ꝛ ſaluatoris generis huma
ni: ꝑuuli nati: oſcula ruere poſſez: brachijs
amplexuqꝫ dulci circumplectere valerem ꝛ
ei ſeruitia deuota impēderem ꝛc̄. Secū-
do cōtemplatōi diuīe inſiſtebat. Nam ſm
Alber. ſup miſſus eſt: erat tūc virgo benedi
cta totaliter eleuata ad familiaritatē diuinā
que tota replebatur dulcedine gratie: tota
gratificabaṫ ꝛ tota glorificabatur ꝛ quāto
magis eleuabatur in cognitōe dei: tāto ma
gis deſcēdebat ad ſui humiliatōez: indignā
ſe reputans vel ad mīmaz dei familiaritatē
ꝛ ideo nō mirum ꝙ oratio tam humilis pe-
netrabat celos: quoniā ſcriptum eſt Eccli.
ca. xxv. Oratio humiliātis ſe nubes pene-
trat ꝛ nō deſcēdit donec aſpiciat altiſſimꝰ.
Tercio lachrymādo ſuſpirabat: pie nem
pe creditur cum multis ſuſpirijs in ip̄a ho
ra annūciatiōis deſideraſſe filij dei aduen-
tum ꝓ generis humani redemptōe. Si eñ
Abraam deſiderauit videre diē chriſti. Si
omnes ſancti ꝛ ꝓphete voluerunt deſiderio
magno chriſti aduentū: multo magis Ma
ria. Quarto deuotiſſime orabat. vn̄ Ber.
ſup miſſus eſt dicit. Ingreſſus eſt angelus
in ſecreto cubiculo vbi clauſo ſup ſe hoſtio
orabat virgo patrez in abſcondito. Si eñ
conceptio precurſoris fuit prenunciata pa
tri ſuo preoccupato in ſacrificio: multo pro
babilius eſt ꝙ conceptio ſaluatoris annun
ciata fuerit virgini in deuotione et oratio-
ne actualiter exiſtenti. Tunc enim vt credo

plus ſolito feruentiſſima ⁊ vnguentis ſpi/
ritusſancti delibuta ac dulcedine gratie cõ
ſolata humili mente ⁊ corde deuoto lachry
mantibus oculis ⁊ vultu ad celeſtia eleua/
to dicebat. O clemẽtiſſime deus qui boni/
tate tua mundũ creaſti ⁊ angelos ac homi/
nes ad imaginem tuã feciſti:miſerere homi
ni iam perdito: aperi celos ⁊ deſcende:veni
obſecro deꝰ piiſſime: veni ne reſpicias pec
cata hominũ:ſed miſericordie tue multitu/
dinem qua te repromiſiſti patribus noſtris
venturum ⁊ hominẽ liberaturũ: Hec ⁊ his
ſimilia orante:ecce angelus dñi aſtitit et lu
men refulſit in habitaculo virginis.

Capitulum.III.

Tercia ergo cõſideratio occurrit de
benedicte virginis ꝓtunc ſituatio/
ne:vtrum vicȝ proſtrata ꝓtunc erat
cum angelus aduenit: aut ſedebat: aut ge/
nuflexerat vel ſtabat. Ad quod ideȝ Alber
tus vbi ſupra.ca.lxiii.dicit. Credimꝰ inquit
beatam virginẽ in aduentu angeli inclina/
tis genibus ⁊ eleuatis puris manibus eie/
ctis in celum oculis ad patrẽ miſericordia/
rum ꝓ incarnatõe filii ſui deuotiſſimas pre
ces cum lachrymis fudiſſe. Et angelo veni
enti reuerẽter aſſurrexiſſe quia hec ad hone
ſtateȝ ꝑtinebant:ſicqȝ ꝑturbata de noua ſa/
lutatione:capite inclinato humiliter ſtetiſſe
Nam ⁊ hoc modo in picturis conſueuit ꝑ
totam eccleſiã figurari cõmuniꝰ. Tandem
quoqȝ ꝑcepta annũciatõne credendo in eã
conſenſiſſe:⁊ q̃ntotius impleri nõ dubitaſ/
ſe. At rurſum flexis genibus in terram ⁊ ele
uatis oculis in celũ ac manibus ex intimo
corde erũpentibus p̄ gaudio lachrymis de
uotiſſime flagitando dixiſſe: Fiat inquit mi
hi ſm verbũ tuum:et ſic deum pariter ⁊ ho
minem concepiſſe. ⁊ iſte modus poſitionis
⁊ ſitus eorum eſt qui de manu angeli id eſt
ſacerdotis ſuſcipiunt dñicum corpus de al
tari. Hec Albertus.

Capitulum.IIII.

Quarta conſideratio de angeli viſi/
one a beata ſcȝ virgine:vtrum vicȝ
beata virgo viderit corporali viſio
ne iſtum angelum ſibi apparentẽ: vel vtrum
angelus ſibi apparuerit corꝑaliter vel tm̃
intellectualiter. Tu poſſis arguere ꝙ iſta
filii dei incarnatio debuit ab angelo viſio/
ne intellectuali annũciari:⁊ nõ viſione cor/
porali:quia viſio intellectualis eſt melior vi
ſione corꝑali. Nam illi qui viſione intelle/
ctuali chriſtum viderunt beati ꝓnunciant
Job.xx. Beati qui nõ viderunt ſcȝ corꝑali
ter ⁊ crediderunt. Qui autẽ viſione tm̃ cor
porali viderunt chriſtũ ſicut Pylatus ⁊ cru
cifixores: nõ credentes eum eſſe deũ nõ be
atificant:ergo cũ melior ſit viſio intellectua
lis debuit apparere intellectualiter ꝓpter hu
ius incarnatõis ꝑfectionẽ ⁊c. Preterea vi
ſio intellectualis videntes nõ ꝑturbat nec
ſtupefacit:ſed hoc facit corꝑalis. vnde cani
tur de ipſa beata virgine: expaueſcit virgo
de lumie:ſed melius fuiſſet ꝙ a tali ꝑturba
tione mens eius fuiſſet p̄ſeruata:ergo debu
it apparere viſione intellectuali. Incõtra
rium eſt doctorũ ſentẽtia. vnde ⁊ Augꝰ. in
quodã ſermone inducit beatam virginẽ ſic
dicẽtẽ. Venit ad me Gabriel archangelus
facie rutilãs:veſte choruſcãs:inceſſu mira/
bilis. Hec auteȝ nõ poſſunt ꝑtinere niſi ad
corꝑalem viſioneȝ: ergo tali viſiõe angelus
beate virgini apparuit. Ad queſtionẽ igi
tur reſpondet ſm Tho.iii. pte ſũme.q.xxx.
ar.ii. Et iterum tercio ſcripto ſentẽtiarũ. di.
iii.arti.i. ꝙ iſta incarnatio diuĩa nõ debuit
nũciari ab angelo viſiõe intellectuali: ſȝ cor
porali. Et hoc triplici ratõe.

Primo ratõe maioris ſilitudĩs.
Scdo ratõe celſitudĩs.
Tercio ratõe maioris certitudĩs.

Primo ratiõe maioris ſilitudĩs. Nam an/
nũciatio debebat ꝓportionari ei qui annũ/
ciabatur. Annũciabat aũt miſſio viſibilis
filii dei in mũdũ:ſicut ergo deus qui eſt inui
ſibilis carnem viſibilem debebat aſſumere
ſic angelus qui eſt inuiſibilis ĩ carne viſibi
li debuit apparere. Secũdo ratõe virgi/
nalis celſitudĩs. Fuit eñ cõueniens virgi/
nis dignitati vt ſicut ipſa nõ ſolum mẽte ſȝ
etiam carne debebat chriſtũ cõcipere. Sic
⁊ angelus ſibi apparere debebat nõ ſolum
mẽtali ſed etiam viſiõe corporali: vt nõ ſolũ
eius intellectus ſed etiam ſenſus delectare
tur. Tercio ratõe maioris certitudĩs. Nã
corporea ſeu ſenſibilia manifeſtiora ⁊ certio
ra ſũt nobis q̃ȝ ea que viſiõe imagĩaria ap/
prehẽdimus. In his quippe que viſibiliter
cernimꝰ minus decipimur. Et ideo vt mãi
feſtiora ⁊ certiora eẽnt beate virgini ea q̃ an
nunciabant:angelus corꝑali viſione debu

ſit apparere. Ad obiecta ergo reſpondetur
ſcḋm eundem Tho. ibidem. Ad primū di-
citur ꝙ quāuis viſio intellectualis ex ſe ſit me
lior corporali: tamen vtraqꝫ ſimul efficaci-
or eſt quā altera ꝓpter cōnaturalitatem huma
ne cognitōis ad ſenſum. Unde et qui vtro
qꝫ oculo chriſtū viderunt ſicut apoſtoli ma
gis beatificantur Luc. x. Beati oculi qui
vident que vos videtis ⁊c. Beata autē vir
go vtroqꝫ modo vidit angeluz ſcꝫ ⁊ viſione
intellectuali et cum hoc corꝑali ⁊c. Ad ſe-
cundū reſpondet ſcḋm Origenē ſup Lucā q
dicit: ꝙ angelus apparēs ſciens humanaz
naturā et p̄cipue virginē eſſe fragilem: ꝑtur
bationi et fragilitati medet confortādo: vñ
tam Zacharie quā Marie poſt ꝑturbationē
dixit: Ne timeas. Et ꝓpter hoc dicit vl' legi
tur in vita ſancti Anthonij. Nō eſt diffici-
lis bonoꝝ maloꝝqꝫ ſpirituū diſcretio. Si
eīm poſt timorē ſucceſſerit gaudiū: a dño ſci
amus veniſſe auxiliū: quia ſecuritas anīe p̄
ſentis maieſtatis indiciū eſt. Si autē incuſ
ſa formido ꝑmanſerit: hoſtis eſt q videtur.
Hec beatꝰ Tho. vbi ſup. O itaqꝫ anīa mea
contēplare nunc quomō dña mūdi lachry
moſis oculis: facieqꝫ ſerena ꝓ tua ſalute et
totius humani generis redemptiōe depre-
catur vt dei filius mittat. Contēplare quē-
admodū ſubito clauſis ianuis angelꝰ cum
lumine ingenti ingredit: et genuflexo ipam
ſalutat. Contēplare quomō virgo expaue-
ſcit et aſſurgens angelo ꝓuoluto ad genua
ipſa humiliter et deuote capite dimiſſo: di-
uina nuncia auſcultans aſtat. O anīa mea
ingredere ī cor bñdicte virginis: in cor in-
quā diuīa gratia plenū: in cor tante dñe tue
vtpote dei genitricis: In qua oīs conſo-
latio tua: oīs dulcor: oīs ſuauitas tua
conſiſtit et ſpes vitaqꝫ ac ſalus tua manet.
Ingredere inquā et vide quid ſentiat: quo-
modo de tanto lumīe expaueſcat ſed de dei
ſuauitate dulceſcat: Audiuit tenorē verbo-
rum nuncij: et terret p̄ nouitate inſolite ſalu
tationis. Exultat letabūda quia ſalutat ab
omniū creatore deo: et quomō tanta et tan-
ti: ac a tanto: ſalutatōe nūcianda: dignam ſe
reputare ignorat. Gaudet de aſpectu ange
li: letatur quia mox mater dei efficitur: ⁊ do
mina celorū et angelorū regina p̄ficitur. O
felix Maria q̄nto digna es honore que de
um meruiſti ſuſcipe quē totus orbis nequit
comp̄hendere. Quis extimare valeat o do-
mina quāta tūc dulcedine cor tuū redūda-
bat cuꝫ dulciſſima angeli verba: ex deo tuo
quē ſup oīa amabas: ſuſcipiebas: cū tibi
dei filium ꝓmitti audiebas: te ſup oēs be
nedictam fore auſcultabas et gratia plenaꝫ
eſſe te ſentiebas. O vtinā tunc affuiſſem: et
genibꝰ ꝓuolutis cum angelo corā te dña ꝓ
cidiſſem vtiqꝫ te exoraſſeꝫ ⁊ dixiſſem: O glo
rioſiſſima dña excelſa ſup ſidera. Ecce q̄nꝰ
ta tibi gloria annunciat: Ecce quātus tibi
filius ꝓmittitur: Ecce quāta ꝑ te mūdo toti
vtilitas acquirit. Et ergo noli morari vir-
go beatiſſima reſpōde angelo et ſuſcipe dei
filium in tuo ſacroſancto vtero. Recordare
dña: quia ꝓ nobis peccatoribꝰ tu es electa
vt ſis dei mater vera: noli ergo vnqꝫ obliui
ſci noſtri: ſuſcipe verbuꝫ vt ſis dei genitrix
virgo regina angeloꝝ totius mūdi imꝑatrix
et peccatorū aduocata: vt ꝑ te nobis detur
celeſtis gloria Amen.

Articulus terciꝰ qualibus modis et con
ditionibꝰ digniſſimis angelus annūciādo
beate virginis conceptū apparuit.

Capitulum. I.

Erciū miſteriū declarandū dicit magnifice ob
ſeruatiōis. Nimiꝝ deus oīpo-
tens et pijſſimꝰ decreuit vt ange
lus Gabriel in ſua legatione ad honorē be-
nedicte virginis et eius ſacratiſſime conce-
ptōnis. xij. honorificos ſiue dignificos mo
dos obſeruaret: quatinꝰ et in hac annūcia-
tione ipa beata virgo gauderet et gloriaret
his duodeciꝫ dignificis conditiōibꝰ et mo
dis tanqꝫ fulgore corone duodecim ſtellaꝝ.
Primo quidē decreuit deus eſt et voluit vt
angelus in ſua apparitione obſuaret quat
tuor modos et conditiones honorificos ſi-
ue dignificos vt vicꝫ apparere deberet ipſi
virgini.

Primo in humanali ſpecie.
Scḋo in virili decore.
Tercio in iuuenili etate.
Quarto in habitus ſui radioſitate.

Secundo quattuor in ſalutatione vt ſcꝫ
Primo reuerentiſſime ſalutaret.
Scḋo digniſſimo noīe noīaret.
Tercio de diuino ꝯſortio cōmendaret.
Quarto de ſūmo ꝑuilegio magnificaret.

Tercio quoq3 decreuit deus quattuor ali-
os modos dignificos obſeruari in hui⁹ le-
gationis executione: vt vic3

Primo de gratia aſſecurarek.
Scdo ſibi fili⁹ dei pmitterek.
Tercio de ſupuentōe ſpūſſctī inſtruerek.
Quarto ad ɔſentiendū deo inducerek.

PRimus itaq3 modus dignific⁹ quē obſeruare debuit angelus ad honorem beate vginis ꝛ eius cōceptionis quo tanq3 pma ſtella virgo benedicta gloriak dicik humana ſpeciei apparitio: vbi querik vtrū cōueniēter angelus debuit apparere beate vgini in humana ſpecie magꝭ q3 alia. Circa quod poſſis arguere q3 debuit apparere in ſpecie ſerpentina: quia dicit Bern̄. q3 modus repationis debuit fieri pſimilis modo pditionis. Sicut ergo ſimilitudo fuit in hoc q3 femīa pdidit: femīa ſaluauit: ita debuit eſſe ꝛ in hoc ſimilitudo vt ſicut angel⁹ malus in ſpecie ſerpentis decepit: ita ꝛ angelus bon⁹ in ſpecie ſerpētis debuit eſſe nunci⁹ repatōis. Preterea videk q3 debuit apparere in ſpecie colūbina quia contraria cōtrarijs curank. vt dicit Grego. omel'. de martyrib9. ergo ſi deceptio fiebat p calliditatē ſerpentinā: illumīatio debuit fieri p ſimplicitatē columbinā. Incōtrarium eſt cōmunis doctoꝝ ꝛ totius eccl'ie ſententia: quia vbiq3 figurak Gabriel p hac annunciatōe in ſpecie humana in picturis in qua creditur apparuiſſe. Ad q̄ſtionē3 reſpondek ſm Alber. vbi ſup. ca. xx. q3 angelus apparens vgini debuit apparere in humana ꝛ nō alia ſpecie. ꝛ h̄ cōueniebat Primo rōne dignitatis: quia vt dicit Ariſto. li. i. de anīalibus. Hō eſt digniſſimū anīalium: ſed quia iſta apparitio fuit complementum ꝛ digniſſima omniū apparitionu3. Si ergo alie apparitōes angelorū in veteri teſtamento fiebant in ſpecie humana: vt pat3 de Abrae facta apparitiōe ꝛ cōſimilib9: multo magis iſta debuit fieri in ſpecie digniori ſc3 homīs. Secūdo rōne cōformitatꝭ quia humana ſpecies conformior erat ad chriſti incarnationē. Unde ꝛ Mathe⁹ euangeliſta eo q3 plura ſcripſit de incarnatōe dei hominis inter anīalia euāgeliſtas figurantia habet facie3 homīs: cōueniens ergo erat q3 ſicut annunciabak p angelu3 deus fieri homo ita angelus in humana ſpecie apparet. Tercio rōne illuminatōis. Beata eīi virgo ſenſibiliter ab angelo illuminari debuit. Illuminatio autē ſenſitiua ad cognitionem fit mediante locutiōe. ergo mediu3 illuminatiōis debuit eſſe locutiuū: ſed nullum ſenſitiuū eſt locutiuu3 niſi homo. ergo debuit venire in ſpecie humana ꝛ in nulla alia: vtpote ſicut nobiliſſimū intellectiuum erat qđ illuminabat eam interius ſc3 deus ſic etiam nobiliſſimū eſſet ſenſitiuum: quod illumīabat eam exterius ſc3 homo. Et per hoc ſoluitur illud incongruū de ſpecie colūbe. Ad illud autē de ſpecie ſerpentis. Reſpondek q3 ex quo ordinata fuit ſpecies ſerpentis ad deceptione3 Gen̄. iij. Sed ꝛ ſerpens erat callidior cunctis animātib9 terre nō debuit eſſe inſtrumētum illuminatiōis. Hec Albertus. Unde pat3 q3 pter hominem huius ſacratiſſime cōceptiōis debuit angelus ī ſpecie humana apparere.

Capitulum. II.

SEcūdus honor dicitur virilis forme decoratio. Nam nō debuit angelus apparere in forma femine ſed in forma viri. Primo pter dignitatē quia maſculus naturaliter eſt dignior femina. j. politico. Secūdo pter cōformitatem ad chriſti incarnationē qui annūciabak venturus in virili ſexu tanq3 pfectiori. Tercio pter illumīatōis oportunitatē: quia cū debuit beatam virginē angelus illumīare. ſexus aute3 femine⁹ nō eſt illumīatiu⁹ ſed magis illumīabilis. Juxta illud apl'i. Mulieres in eccleſia taceant ſed domi interrogēt viros. ergo ꝛc. Et q3 ſic apparuerit claret et cōfirmatur p virginis turbatōe3. Unde ſuper illud. Que cum audiſſet turbata eſt. gloſa dicit. Proprium eſt virginum ad omēs viri pauere occurſus. Et etia3 quia in omibus apparitōibus que fuerant in veteri lege angelus legitur apparuiſſe in forma virilis ſexus: ergo pter honorem huius multo magis. Hec Albertus.

Capitulum. III.

TErcius honor iuuenilis etatis perfectio. Nam iſte angelus p hac annunciatione non debuit apparere in ſpecie puerilis vel etiā ſenilis etatis: quia ſenex inquantum huiuſmodi dicit defectū ſimiliter ꝛ puer. Juuenis autem dicit nouitatem cum perfectione. Cum igik hic annū

ciabatur ille qui fuit motus ſm humanita
tem ⁊ pfectus ſm deitatem: ergo debuit an
gelus ī ſpecie iuuenili hic apparere. Unde
Dyoniſius dicit ꝙ iuuenile ſignificat inno
uantis ⁊ ſemꝑ vitalis virtutis pfectionem.
Hec Albertus.

Capitulum. IIII.

Quartus honor dicitur habitus ra
diatio. Nam nō decuit angeluꝫ ap
parere in alia veſte ꝙ̄ candida cla
ra et luminoſa vt ſic magis honorificaret
hec ſacra conceptio. Et hec quidē Primo
ꝓpter angelum ipm nunciantē quia candor
veſtis innocentiā deſignat angeli. Nō con
gruit ergo angelo veſtis alba ſimul et ru
bea quia cū innocentia nō eſt aptus habe
re paſſionē quam ſignificat rubedo. Iuxta
illud Eſa. lxiij. Quare rubrum eſt veſtimen
tum tuum: quod dicit de chriſto ꝓpter paſ
ſionem, ergo debuit angelus habere veſteꝫ
pure albam: ⁊ radioſam ꝓpter glorie celeſtis
lumen ſignificandum. Secundo ꝓpter
ipſam virgineꝫ cōcipientē conueniebat ve
ſtis clara quia ipſa ſine peccato fuit et ſine
peccato concepit eum qui peccare nō potu
it: et ideo totum album ⁊ nil de nigro colo
re: qui maculā deſignat habere debuit: nec
debuit habere rubricatā vel bicoloratāꝫ ve
ſtem: quia virgo beata ſine libidine conce
pit ⁊ ſine dolore peperit verum lumē mun
di: qui illuminat omnē hominē venientem
in hunc mundū Ioh. j. ergo tm̄ albam ⁊ ra
dioſaꝫ ac lumine candentē veſtem angelus
habere debuit. Tercio ꝓpter chriſtuꝫ ad
uenientē: quia eū ille annūciabat: qui nos
a culpa purificabat et celeſti luci reſtitue
bat. Qui etiā lux vera de luce, id eſt deo pa
tre ꝓcedit. Deus eniꝫ lux eſt ⁊ tenebre in eo
nō ſunt vlle. j. Iohā. j. Ideo clariſſima et
puriſſima ac luciſſima veſte hic nuncius
apparere debuit. Quod ſi dicas chriſtus an
nunciabat: qui paſſurus erat ⁊ moriturus iō
debuit habere aliquid de rubeo et pallido
colore ad illud deſignandū. Respondet ex
autoritate beati Dyoniſij ꝙ omīs appari
tio debet viſibiliter declarare illud inuiſibi
le quod pmo et pncipaliter ac ꝑ ſe annun
ciatur vel intenditur: ergo cuꝫ iſte angelus
primo ⁊ principaliter nō intendebat nun
ciare niſi incarnatōeꝫ nō debuit habere ve
ſtem rubricataꝫ ſed tm̄ albam. Hec Alber.

vbi ſupra ca. xxvij.

Capitulum. V.

Quintus honor. Et quo ad ſecūdū
quaternariū pmus dicitur reueren
da ſalutatio. Quia angelus appa
rens ſalutauit beatam virginē ſalutatione
reuerēdiſſima a deo miſſa dicens: Aue. tan
ta quidē reuerentia ꝙ vt pie creditur ange
lus genua humillime flexerit: ad hoc verbū
coram benedicta virgine: vtpote coram ta
li ⁊ tanta dn̄a que mox futura erat dei ma
ter: regina celi et dn̄a angelorum omniū ac
hominū. Et hoc ꝓbabile ē ex vniuerſali ec
cleſie conſuetudine quia in tota eccleſia ſo
litum eſt ſic ꝑ imagines figurari ꝙ vicꝫ an
gelus genuflexo virginē benedictam ſalu
tauerit. Deniqꝫ quāte ſit reuerentie iſto ver
bo ſalutaſſe virginem ſcꝫ Aue. patꝫ ex eius
interptatione: quia dicit aue. quaſi ſine ve.
Unde in hoc ſalutata eſt virgo de ſumma
excellentia immunitatis ab omī ve: ſcꝫ na
ture culpe ⁊ pene. Nature inquā: quia vt di
cit Bern. Erat ſine corruptione fecunda ſi
ne grauamine grauida: et ſine dolore puer
pera. Item culpe quia erat ſine ve culpe ve
nialis mortalis ⁊ originalis, vt infra oſten
detur. Deniqꝫ ſine ve pene: que eſt in ſepara
tione anīe ⁊ corꝑis quoniā ſine dolore mor
tua eſt. et ſine incineratiōe vel putrefactio
ne ⁊c̄. Preterea ſecūdo quāte ſit reueren
tie hoc verbo Aue: virginē ſalutaſſe clare
ſcit ex eius deſignatiōe. Nam cōuerſo hoc
noīe Eua ꝑ litteras Marie dictū eſt Aue:
ad deſignandū ꝙ videlicꝫ in benedictionē
Marie Eue maledictio vertebat. Plura
de hoc infra dicent cum de ſalutatione age
tur. Deniqꝫ tercio quante reuerentie fue
rit iſto ỽbo ſalutaſſe virginē: clareſcit ex vir
ginis ꝑturbatione. Nam cū audiſſet hanc
ſalutationē turbata eſt: nō ꝗdem de viſione
angeli, vt dicit Nicola. de lyra. quia ſolita
erat videre angelos. Sed quia ipſa beata
virgo pre nouitate huius ſalutatōis ⁊ excel
lentia ſe indignam ex humilitate reputans
tante ſalutationi: turbata eſt in ſermone an
geli ⁊ cogitabat qualis ⁊ quante excellen
tie eſſet iſta ſalutatio. vt habet Lu. j. ca. De
creuit igitur deus hac ſalutatōne inaudita
digne venerādā honorari virginē ab ange
lo ob eius digniſſimā ꝯceptionē.

Capitulum. VI.

Sextus honor dicitꝛ digniſſima nominatio: cū ſcʒ dixit angelus gratia plena: ꝓpterea quippe vt dicit Alb. ſuper miſſus eſt, ca. lxvij. Angelꝰ nō appoſuit in hac ſalutatōe nomē ꝓpriū Marie vt diceret Aue maria: qꝛ digniſſime ſalutandaʒ hoc nouo dignitatis nomīe: ſcʒ grā plena eā nominare voluit: q̄tinꝰ ꝑ imutationē nomīs ꝑ mutatio ſtatus ſignificaretꝛ ⁊ eminentia dignitatis. Nā in collatōe magnaꝝ dignitatū ſolet fieri mutatio noīm, vt patʒ in papa qui quādo creatur alio noīe noīatur. Vn̄ ⁊ ſaluatoꝛ hoc obſeruādo dixit ad Petrū Symon Johis tu vocaberis cephas. Hinc eſt ꝙ angelꝰ vt magis honoraret virginē: ꝑ ꝓprio noīe ſcʒ Maria: nomē nouū ex dei voluntate impoſuit ſcʒ gratia plena. Juxta illud Eſa. lxij. Vocabitꝛ tibi nomē nouuʒ qḋ os dñi noīauit. Qḋ ſi dicas hoc nomē gratia plena nō ꝓprie ꝯuenire btē virgini ſʒ etiam aliis. Dico ꝙ hoc nomē grā plena ita circūlocutiuū eſt ꝓprie noīs btē virginis ⁊ ꝑſone ipius ꝙ nulli aliῇ ꝓprie cōuenit: neqʒ deo neqʒ creaturis ſcḋm qḋ plenitudo gratie intelligitꝛ ſuſceptiue. Deꝰ eī nil gratie ſuſceptiue habet ſʒ potiꝰ datiue ⁊ fontaliter. Nulla etiā alia creatura p̄ter btām virginē plena eſt gratie ſuſceptiue: que ſola tātū gratie recepit ꝙ pura creatura plus recipe nō potuit. Vn̄ ei hoc ita ꝓpriū fuit ꝙ angelꝰ ei illud ꝑ ꝓprio noīe impoſuit ꝓpter ſignificandā excellentiā ſue dignitatis. Hec ille, vbi ſup̄.

Capitulum. VII.

Septimꝰ honoꝛ exhibitꝰ btē virgini ab angelo ſalutāte: dicitꝛ ꝯſortij diuini cōmēdatio. Nā ſtatim vt ſalutauit eā angelus cōmēdauit de diuino conſortio. id eſt ꝙ ipa deū ſecū haberet ſuꝑ omnes ſctōs: cū dixit dñs tecū. Ex quo ptʒ beate ꝟginis dignitas: vt qḋāmō ſub ſua volūtate haberet deū: quē ⁊ haberet filiū. Vn̄ Bern̄. ſuꝑ miſſus ē. dicit ſic. Licʒ ſit deꝰ cuʒ oībus ſctīs: excellentiꝰ tn̄ cū Maria cum q̄ vtiqʒ tanta ꝯſenſio ei fuit vt illiꝰ nō ſolū voluntatē: ſed ſibi etiā carnē ꝯiūgeret: ⁊ de ſua carne virginea vnꝰ xp̄s fieret. Ait itaqʒ angelꝰ Aue grā plena dñs tecū. Nec tm̄ dñs filiꝰ tecū: ſʒ etiā dñs ſpūſſctūs tecū: de q̄ cōcipies, ⁊ dñs pater in quā tecū q̄ ſuū filium facit ⁊ tuū. Et filiꝰ tecum q̄ ſe tibi dedit in filiū ſumēs ex te carnē. Itē Maximꝰ ep̄s dicit. Dñs tecū in mente: tecū in ventre: tecuʒ in vtero: tecū in auxilio. ⁊ ſic patet.

Capitulum. VIII.

Octauus honoꝛ dicitꝛ ſūmi ⁊ ſingularis p̄uilegij magnificatio. cū ſubdidit dicēs. Bn̄dicta tu in mulieribus. Ecce q̄ntus honoꝛ ab angelo Marie defertꝛ, cū inter oēs mlīeres excellētiꝰ bn̄dicta foꝛe p̄dicatur ⁊ magnificatꝛ. Voluit aūt deus vt angelꝰ ſic eam in ſalutatōe honoraret bn̄dictā ſuꝑ oēs foꝛe ꝓnūciando, q̄tinꝰ bn̄dictionē quā p̄ma mlīer ꝑdidit: Ipa virgo bn̄dicta repiſſe ꝑ ſuū ſalutifeꝝ ꝯceptum toti mūdo qʒ intuliſſe gauderet. vn̄ Hiero. in ſmone de aſſumptōe dicit. Vere bn̄dicta tu in mulieribꝫ q̄ viris ⁊ mulieribꝫ bn̄dictionē ꝓpinaſti. De his ꝑtibꝫ ſalutatiōis infra latius.

Capitulum. IX.

Nonus honoꝛ q̄ ⁊ p̄mus tercij quaternarij: dicitꝛ gratie aſſecuratō. Cū em̄ vidiſſet angelꝰ beatā virginē pre humilitate pauere ⁊ turbatā foꝛe de ſalutatione inſolita ⁊ tāta ſui exaltatōe: qm̄ nil mirabiliꝰ eſt vere humiliāti ſe q̄ʒ ſua exaltatio. Et ꝙ p̄ hūilitate ꝓfunda qua ſe nil ēē reputabat apud deū īdignā tanto bn̄ficio iudicaret. Statiʒ eā de gratia dei ⁊ honoꝛe iſto dignā foꝛe aſſecurauit ⁊ ꝯfoꝛtauit di. Ne timeas Maria inueniſti grām apud deū. ſ. nō ſolū ꝓ te ſʒ ꝓ toto genere humano. Hec Nico. de lyra in poſtilla.

Capitulum. X.

Decimus honoꝛ dicitꝛ diuini ꝓlis repromiſſio: vn̄ ſubditꝛ. Ecce ꝯcipies in vtero ⁊ ꝑies filiū ⁊ vocabis nomen eius Jhm. Nō dicit impones. qꝛ hoc nomē fuit impoſitū a deo patre eternaliter. ſequitꝛ. Hic erit magnꝰ. Semꝑ q̄dem fuit magnꝰ deꝰ ſʒ futurꝰ erat magnꝰ hō ⁊ magnꝰ ꝓpheta Lu. x. Propheta magnꝰ ſurrexit ī nobis ſubditꝛ. Et filiꝰ altiſſimi vocabitꝛ: ⁊ dabit illi dñs deꝰ ſedē Dauid pr̄is eiꝰ. Hic angelꝰ nō loq̄tur de regno tp̄ali Dauid: qꝛ xp̄s tp̄aliter nō regnauit ſuꝑ ſedē. i. thronum Dauid Joh. xviij. Regnū meū nō eſt de hoc mundo: ſed loq̄tur de regno ſpūali ⁊ celeſti: qḋ figuratū fuit ꝑ regnū Dauid tp̄ale: ſic̄ ⁊ celeſtis hieruſalē ꝑ tp̄alē. Vn̄ ⁊ ſubditꝛ. Et regnabit ī domo iacob. i. ſuꝑ electos. Nō dic̄ in domo abrae vl' Iſaac: qꝛ de domo abrae ⁊ iſaac aliq̄ fuerīt reprobati, ſic̄ iſmael ⁊ eſau

ſed ī domo Jacob oēs ei⁹ filij a ſctis docto
rib⁊ inter electos ſūt cōputati, qꝛ ꝛ ſi aliq̄ co
rū peccauerūt tn̄ egerūt pn̄iaz. Et regni ei⁹
nō erit finis: qꝛ xp̄s nō ſolū inq̄ztū de⁹ ſꝫ eti
am inq̄ntū hō regnabit in eternū ſup oms
angelos ꝛ hoīes. Hec Nico. de lyra. Patꝫ
igit̄ Marie honoꝛ de tāti filij repromiſſiōe

Capitulum. XI.

Vndecim⁹ honoꝛ dicit̄ mirifice ꝯce
ptiōis inſtructio. Nā ſtatim q̄ſiuit
Maria ab angelo. Quō fiet iſtud
qm̄ vir̄ nō cogſco. i. cogſcere nō ꝓpono. Jā
quippe vouerat ꝟginitatē, vt dic̄ Aug⁹. ſup
hoc paſſu. Et de h̄ angel⁹ eā inſtruēs dixit:
Spūſſctūs ſupueniet in te. glo. i. nō ꝯcipi-
es hūano ſemīe ſꝫ ſpūſſcti ꝟtute ꝛ ope. ſeq̄t̄.
Et ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi. i. dei fili⁹
q̄ eſt dei p̄ris ſapīa ꝛ virt⁹. j. Chor. j. Obū-
brabit tibi: qꝛ ſub vmbra carnis latebit vir
tus diuītatis. Hec Nico. de lyra. Ecce q̄n
tus honoꝛ Marie defert̄ cū de ſpūſctō ꝯci
pere p̄dicat̄: ꝟginitat̄ gloria mirifice ꝑma-
nente.

Capitulū. XII.

Duodecim⁹ honoꝛ meritoꝛij cōſen-
ſus inductio. Nā angel⁹ induxit be
atā virginē ad cōſentiēdū fide deo.
Primo ꝑ exēplū cū dixit: Et ecce Elizabeth
cognata tua ꝛ ipā ꝯcepit filium in ſenectute
ſua. Et h̄ mēſis eſt ſext⁹ illi q̄ vocat̄ ſterilis.
id ē iā hꝫ ſex mēſes vt ei⁹ cōcept⁹ ſit cert⁹ ita
q̄ occultari nō poſſit. Scd̄o induxit ex in-
ſinuatōe diuīe oīpotētie di. Quia nō erit ī-
poſſibile apud deū om̄e ꝟbuz. i. oīa pōt de
us q̄cūqꝫ voluerit ꝛ quōcūqꝫ etiā ſup̄ natu
rā vel ꝯ̄ facere voluerit. Audita aūt oīpo
tētia dei cui maxīe fides īnititur: ſtatiz aſſen
ſit ꝟgo ꝛ dixit: Ecce ancilla dn̄i ꝛc̄. Mox q̄z
ad hec ꝟba dei filiū ꝯcepit ſacro vtero. In
h̄ certe magn⁹ honoꝛ ꝟgini defert̄ cū ei⁹ con
ſenſus exigit̄ ꝓ toti⁹ hūani gener̄ ſalute ꝛ fi
lij dei incarnatōe. Ex h̄ etiā ptꝫ maxim eſſe
ꝟginis bn̄dicte meritū cū vnico iſto ꝯſenſu
mai⁹ meruerit q̄ꝫ tot⁹ mūd⁹ ꝛ oēs ſcti ac an-
geli dei ſcꝫ matrē ſe eſſe dei reginā celi: dn̄az
mūdi: ꝛ ſup oēs exaltari. O itaqꝫ ꝟgo ſup
bn̄dicta q̄nto honore te magnificem⁹: q̄d ī
laudē tuā dicere ex eq̄ valem⁹ q̄ a deo es ſū-
me honorata: ab archangelo officioſiſſime
et digniſſime es ſalutata. O regina celi: q̄s
tibi gratiarū iura referam⁹: cū ꝑ te habem⁹
q̄cq̄d gratie: q̄cq̄d ſpei ꝛ ſalutis habem⁹: ꝑ

tuū ſacrū ꝯſenſum dei miſcdiam ſuſcepim⁹
ꝛ dn̄m noſtrū ihm̄ xp̄m ver̄ dei filiū nr̄e na
ture ꝑticipē ꝑcepim⁹. Tu ḡ o dn̄a glīa no-
ſtra: tu ſpes vita ꝛ dulcedo nr̄a ꝛc̄. De iſta
angelica annūciatōne ꝛ bn̄dicte ꝟginis ſa-
cratiſſima ꝯceptiōe deuotā ꝯtēplationē ha
bes infra in h̄ codeꝫ li. vbi agetur de dn̄ica
conceptione.

Incidentalis ps quarta de angelice ſalu
tatōis a nobis freq̄ntatōe ꝛ cōmēdatōe.

Salutate mariā
q̄ multū laborauit in vobis. ver
ba ſunt apl̄i Rom. vlt. ca. Que
q̄dem ꝟba optime ꝯcordāt ex-
hortatōi q̄ oīs ꝑpl̄s xp̄ian⁹ admoneri videt̄
ad ſalutandū btām virginē dei genitricem
Mariā freq̄ntādo ſalutatōeꝫ angelicā. Itē
aliud thema p̄t etiā ꝓ h̄ ſermōe applicari. ſcꝫ
Ingreſſus angel⁹ ad eā. ſ. mariā dixit. Aue
gr̄a plena ꝛc̄. Lu. j. Et in euāgelio. ſ. hodier-
ne ſolēnitatis. Nimirū qꝛ angel⁹ btāꝫ Ma
riā ſic ſalutauit ꝛ nos debem⁹ eaꝫ ſalutare.
In q̄b⁊ ꝟbis tria facere videt̄ apl̄s. Pri-
mo nēpe hortat̄ vt ſalutem⁹ cū dicit. Salu
tate. vt inſinuet ꝑ ei⁹ ſalutatōeꝫ fructū mlt̄i-
plicē ꝑuenire. Scd̄o inſinuat quā ſalute-
mus cū ſubdit Mariā. Nam licꝫ ad lr̄am
apl̄s ibi loq̄tur de q̄dā fideli femīa q̄ voca-
bat̄ noīe Maria: q̄ q̄dem multū laborauc
rat ad reducēdū fideles romanos ad ꝯcor-
diam. Ipa em̄ diſcordiā eoꝝ retulit ad apo
ſtolū vt eos ad ꝯcordiā reuocaret. ſic̄ notat
Hoꝛra ſup h̄ paſſu. Verūtn̄ multo mag̃ ſa
lutāda ē a xp̄icolis Maria dei mater q̄ ma
ximā fecit ꝯcordiā inter deū ꝛ gen⁹ huma-
nū: ꝓpterea apl̄s Tercio ſubdit debitū q̄re
vicꝫ ſalutem⁹ ꝛ ſalutare debem⁹ merito: qꝛ
multū inq̄t laborauit in vobis. Vere btiſ-
ſima ꝟgo multū in nobis laborauit: cū xp̄z
deū noſtrū aluit: fouit: balneauit: in egyptū
portauit: ꝛ reportauit. Itē multū laborauit
cū in tota xp̄i ieſu vita: ſeipam ad oīa ei⁹ ſer
uitia debita humilē ancillā exhibuit. Pri
mo multū laborauit cuꝫ in hora paſſionis
gladiū doloris q̄ ei⁹ aīaꝫ ꝑtrāſiuit ꝓ noſtra
vtilitate patiētiſſime tam q̄ ad filiuꝫ q̄ꝫ q̄ ad
ſe ꝛ libētiſſime ꝑtulit. Deniqꝫ multū labo
rauit ꝛ laborare nō ceſſat apud deum ꝓ no
bis tanq̄ꝫ fideliſſima aduocata interceden-
do. Quāto igit̄ honore ſalutāda eſt q̄ tante

ſalutis bñficia nobis pſtat. Idcirco Nico. Gorra ſup pmiſſo themat; paſſu dicit. Si inqt illa Maria ſalutãda erat quã apl's ſalutari admonebat: qz ml'tũ laborauerat: qñto mag; bñdicta virgo Maria q̃ ſup oms viros z mulieres p noſtra ſalute laborauit. Dicat g̊ apl's oib₉ xpicolis. dicã z ego pdicator oib₉ audiẽtib₉. Salutate inquã ſalutate Mariã dei matrẽ q̃ multũ laborauit p oim noſtrũ ſalute. Sz quã ſalutationẽ ei offerre digniorẽ poſſum⁹ niſi eã q̃ angel⁹ ipaz ſalutauit: quã de celo attulit dicẽs. Aue maria gratia plena dñs tecũ zc̃. Volẽtes itaq3 in h̃ ſermõe de hui⁹ angelice ſalutatõnis exhortatõe ac frequẽtatõis puocatõe loqui tria myſteria notari libeat.

Primũ myſteriũ inductõis.
Scõm myſteriũ q̃lificatõis.
Terciũ myſteriũ cõmẽdatõis.

Prim⁹ articul⁹ q̄ q̃libet fidelis inducit̃ ad ſalutationẽ angelicã dicendã ſepi⁹ p btẽ virginis honore quattuor rõnib₉.

Capitulum. I.

Primũ miſteri dicit̃ inductõis. Oĩs q̃ppe xpicola inducit̃ vt frequẽter bñdictam v̄ginẽ Mariã ſalutet angelica ſalutatõe tãq3 ſũmo honore dignam p̄cipue q̃ttuor rõnib₉.

Primo rõne congrui.
Scdo rõne debiti.
Tercio rõne exempli.
Quarto rõ ne emolimẽti.

Primo rõne cõgrui. Nã tria ſũt genera q̃bus maxie cõgruũ z honeſtiſſimũ eſt ſalutatõis iura impẽdere vicz amicis: bñficis: z dñis. Primo q̃dem amic; ob amicicie ſignũ z fomẽtũ. qz vt dicit Ariſto. ix. li. ethic̃. Amicicia fouet̃ z auget̃ colloquijs bonis z bonorũ impẽſis. Nã amic⁹ amicũ ex amore cogit̃ ſalutare: vñ ſaluto interp̃tat̃ q̃ſi ſalutẽ opto qd̃ eſt amicoꝝ. Sz qm̃ ipa beata v̄go eſt amica: imo amiciſſima xpicolis. qz nos oẽs fideles multũ diligit z ſup oẽs poſt xp̄m: vtpote q̃ eſt ſup oẽs grã z diuia charitate plena. Vult q̃3 z ab oib₉ nobis amari tãq3 dei mat̃ z oim noſtrũ aduocata ac mediatrix. Hinc Eccĩ. xxiiij. Ego mr̃ pulchre dilectõis. i. q̃ pulchre diligo z pulchre amari volo. g̊ merito eſt a nobis frequẽter ſalutanda. Scdo impẽdenda ẽ ſalutatio bñficis ob gratitudĩs ſignũ: qz aũt btã virgo ẽ ſup oẽs bñfica generi hũano: vt dicere poſſit gen⁹ humanũ illud Sap. vij. Venerunt mihi oĩa bona p̄iter cũ illa: qz oĩa nob bona p virginẽ p̄ſtita ſũt. vt dicit Anſ. idem et Bernñ. Nil inq̃t in nobis boni voluit deus haberi qd̃ nõ p man⁹ Marie trãſierit. g̊ merito eſt ſalutãda. Tercio impẽdẽda eſt ſalutatio dñis z p̄latis. Vñ. viij. ethico. Maiorib₉ debet̃ honor. ſ. in ſignũ reuerẽtie tãq3 miniſtris dei z ei⁹ in h̃ mũdo figurã gerẽtibus: ꝓpter qd̃ z ipi dij dicũt̃ Exo. xxij. Dijs nõ detrahes z p̄ncipi ꝓpl'i tui nõ maledices Ipa aũt bñdicta virgo eſt dña toti⁹ mũdi. Vñ Eccĩ. xliiij. In omi ꝓpl'o z in omi gẽte p̄matũ tenui: ſupboꝝ z ſublimiũ colla ꝓpria v̄tute calcaui. Ex q̃ autoritate colligitur q̄ ipa ſit dña celeſtiũ: iõ dicit̃ in omi ꝓpl'o. Itẽ q̄ ſit dña totius terre mũdi: iõ dicit̃ z in omni gẽte. Deniq3 q̄ ſit dña etiã inferoꝝ: qz ſuperboꝝ. i. demonũ z ſublimiũ. i. dãnatoruz quoꝝ ſupbia aſcendit ſp: colla calcauit. Iuxta illud Geñ. iij. Ipa cõteret caput tuũ.

Capitulum. II.

Secũdo inducimur ad ſalutãdũ betam virginẽ frequẽter rõne debiti. Naz debitorie obligamur ſalutare bñdictã virginẽ triplici iure. Primo ex iure diuiali q̃ p̄ceptũ eſt Exo. xx. Honora patrẽ z matrẽ: qd̃ maxie accipit̃ de patre ſpũali. i. deo: z matre ſpũali. ſ. btã virgine. Unde Aug⁹. Amãdus ẽ generator. i. pater carnalis: ſz p̄ponẽdus ẽ creator. i. de⁹. Ita ſilr honorãda eſt mater carnalis z ſalutãda: ſz ml'to magis ma ter ſpũalis Maria. Scdo ex iure canonico. qz vt dicit̃. xij. q. ij. ca. viij. Ingratitudo autoritate canonũ z legũ culpatur. Itẽ. xxij. q. v ij. de forma. circa finem. Pro ingratitudine demeret̃ hõ p̄uari acceptis bñficijs z indign⁹ haberi accipiendis: vt g̊ bñficia btẽ virginis quib₉ cõtinue fouemur nõ amittam⁹ z indignos nos habendos ne reddam⁹: tenemur grati eſſe qd̃ facimus eã ſalutãdo zc̃. Tercio ex iure phico qz vt habet̃. viij. ethico. p Ariſto. Maxime tenemur dijs magr̃is z p̄entib₉ q̃bus equales reddere nõ poſſum⁹. Sic igit̃ tenemur deo: ſic matri dei p quã deũ ꝓpiciũ habem⁹ Itẽ ſi tenemur magr̃is tpalib₉ multo mag; matri dei q̃ eſt magiſtra fidei noſtre. Deni

ꝙ ſi tenemur pentibꝫ: marie ꝟgini bñdicte
q̄ eſt parēs nr̄a, ꝑ quā renati ſumꝰ ad celeſtē
vitam. Vñ ipa dicit̄ mater nr̄a ſpūalis: ſm
Berñ. ſic dicētē. O felix Maria tu mat̄ dei
tu mater rei: tu mater iudicis: tu mater exu-
lis: cū ſis mater vtriuſq̄ ſuſtinere diſcordiā
inter tuos filios. i. xp̄m: ⁊ nos nequis ⁊c̄.

Capitulum. III.

T Ercio inducimur ad ſalutādū btāʒ
virginē rōne exēpli: qm̄ plurima et
ſolēniſſima exēpla nobis p̄bent̄ vt
eā ſalutare debeamꝰ. Primo q̄dē exēplū
ſalutādi p̄bet angelꝰ q̄ eā ſalutauit in orato
rio. Scd̄o exēplū p̄buit Elizabeth q̄ eaʒ
ſalutauit, vñ ⁊ ꝟba eiꝰ ſcʒ Bñdictꝰ fructꝰ vē
tris tui: huic ſalutatōi ab eccl̄ia adijciunt̄.
Tercio exemplū p̄buit Johēs baptiſta ī
vtero adhuc mr̄is ſue exiſtēs qñ exultando
eā ſalutauit ⁊ eiꝰ filiū, i. dn̄m ih̄m exultatōis
motu adorandū declarauit. Vñ Lu. ij. Ec
ce em̄ vt facta eſt vox ſalutatōis tue in auri
bꝰ meis exultauit infans ī vtero ⁊c̄. Quar
to exēpluʒ p̄buit xp̄s q̄ eā ſalutauit cū poſt
mortē reſurgēs ei apparuit dicēſ. Salue ſan
cta parēs ⁊c̄. vt dicūt deuoti doctores. Itē
cū eā ſalutauit in celū aſſumēdo ⁊ occurrē-
do. iij. Reg. ij. Surrexit rex in occurſuʒ ma
tris ⁊ adorauit eā ⁊c̄. Preterea exēplū p̄-
bent oēs ſancti ⁊ electi dei q̄ ſalutauerūt be
atā virginē dū eſſent in h̄ mūdo. Et ſalutāt
nūc in celo, iuxta illud Apoc. iiij. Adoraue
runt deū: mittētes coronas ſuas ante ſedeʒ
dei ⁊ agni. i. corā btā virgine: q̄ eſt ſedes dei
O igit̄ hō ſtude ſalutare bñdictā ꝟginē.

Capitulum. IIII.

Q Uarto inducimur ad ſalutandum
frequēter btām virginē rōne emoli
mēti ⁊ vtilitatꝭ. Nā ex iſta ſalutatōe
acq̄rūt hoīes fructū: ⁊ q̄dem Primo ge-
neraliter oēs ſalutātes btām virginē acqui
rūt fructū reſalutatōis. Cū em̄ ipa ſit virgo
humillima nō dedignat̄ reſalutare ſe ſalu-
tātes. Vñ Ecc̄i. xv. Obuiabit illi q̄ſi mater
honorificata: obuiabit inquā auxilijſ opor
tunis: ſi nos obuiauerimꝰ ei ſctis deſiderijſ
⁊ deuotis ſalutatōibꝫ. Quibꝫ aūt bonis ipa
reſalutat ſuos ſalutātes ibidē deſcribit̄ cuʒ
ſubdit̄. Cibabit illū pane vite ⁊ intellectus
⁊c̄. Ecce p̄mū bonū qđ p̄ſtabit btā virgo ſe
ſalutātibꝫ. Seq̄tur Et firmabit̄ in illo ⁊ nō
flectet̄. Ecce ſcd̄ʒ bonū ſcʒ donū ꝑſeuerātie
⁊ fortitudis. Seq̄t̄. Et exaltabit illū apud
p̄ximos ſuos. ſ. exaltatōe celeſtis glie. Ecce
terciū bonū, ⁊ ſubiungit̄. Et noīe eterno he
reditabit illū dñs deꝰ noſter. Ecce quartuʒ
bonū. Scd̄o iuſti ⁊ ſcti hoīes ex eiꝰ ſalu
tatōe acq̄rūt gratie repletionē: ſpūaleq̄ʒ ex-
ultationē ⁊ ſctitatis augmētatōeʒ. Qđ figu
ratū eſt in myſterio Luc. j. vbi vicʒ legit̄ ꝙ
cū Maria ſalutaſſʒ Elizabeth illaq̄ʒ reſalu
tādo eā ſuſcepiſſet: repleta eſt ſtatim Eliza-
beth ſpūſctō ⁊ exultauit infans in vtero eiꝰ
⁊ ſctificatꝰ eſt Johēs ⁊c̄. Tercio q̄ʒ pctō-
res ex hac ſalutatōe acq̄rūt pctōꝝ purgati-
onē ⁊ gratiā ac miſcđiam, qm̄ cū ipſa ſit mr̄
gr̄e ⁊ miſcđie: nō dubiū q̄n ipam deuote ſa
lutātibꝫ donet gr̄am ⁊ miſcđiam. Si em̄ io
culator ad mēſam diuitis cātauerit nunq̄d
ei cibꝫ negabit̄: q̄nto magꝭ q̄ carmē h̄ ange-
licū ⁊ bñdicte ꝟgini ſūme iocūdū ⁊ acceptū
ſalutatiōe deuota cecinerit exennia ei a btā
virgine gratiaꝝ ⁊ donoꝝ largient̄. Deniq̄ʒ
ſi diligēter ſingula verba huiꝰ ſalutatōis pō
deramꝰ: cōperimꝰ ꝙ ꝑ oīa eiꝰ verba aliquid
mali effectꝰ qđ in hoīe facit pctm̄: repelli in
ſinuat̄ ⁊ aliq̄d ꝑ ꝯtrariū boni ⁊ vtilitatis in
duci vel acq̄ri ⁊c̄. Nā p̄mo ꝑ pctm̄ anīa
maculat̄ ⁊ ve eterne dānatōnis incurrit̄, q̄ʒ
vt dicit̄. ij. ſniaꝝ di. xlij. ca. v. Peccatū mor-
tale eſt qđ obligat ad mortē et̄nā. Huic con
trariat̄ aue. i. ſine ve. Accedat ḡ peccator ad
btām virginē ⁊ dicat aue: ſi vult eiꝰ p̄cibꝫ li-
berari a dānatōis ve. Scd̄o ꝑ pctm̄ cor
obcecat̄ et obtenebrat̄ Sap. ij. Excecauit
eos malicia eoꝝ. Cui cōtrariat̄ h̄ qđ addit̄
maria. i. illumīatrix: ſi vis ḡ illumīari o pec-
cator dic Aue maria. Tercio ꝑ pctm̄ in-
currit̄ dei inimicicia. Vñ Augꝰ. Scio de-
um inimicū eſſe om̄i crimioſo ⁊c̄. Cōtra h̄
eſt qđ dicit̄ gr̄a plena. Si vis ḡ gr̄am ſalu
ta virginē bñdictā gr̄a plenā vt merearꝭ de
eiꝰ plenitudīe accipe ⁊c̄. Quarto ꝑ pecca-
tū hō a deo elongat̄, q̄ʒ longe a pctōribꝫ ſalꝰ
teſte p̄s. Cōtra h̄ eſt qđ addit̄ Dñs tecum.
Qui vult ḡ approping̃re deo accedat ad ſa
lutandū btām virginē dei matrē. Quīto
ꝑ pctm̄ maledictio incurrit̄ p̄s. Maledicti
q̄ declināt a mādatis tuis. Contra h̄ eſt qđ
dicit̄ Bñdicta tu in mulieribꝫ. Si vis euа
cuari a maledictōe accede ad virginē q̄ ſuꝑ
oēs bñdicta viris ⁊ mulieribꝫ bñdictioneʒ
ꝓpinauit, vt dicit Auguſt. Sexto ꝑ pctm̄

homo a fructu meriti incarnationis paſſio
niſqꝫ xp̄i expoliatᷣ ⁊ a diuīa viſione ſeꝑatur.
Eſa.xxvj. Tollatᷣ impiꝰ ne videat gl'iaꝫ dei
Contra hoc ſubditᷣ. Et bn̄dictꝰ fructus vē-
tris tui ieſus. O igitᷣ q̄cunqꝫ aīa ſiue fide-
lis ⁊ deuota ſiue peccatrix: accede ad ꝟginē
ſalutandū ꝑ Aue maria: ſciens quia reſalu
taris ab ea totiens q̄tiens eam ſalutas imo
⁊ oſcularis. Audi Bern̄. dicentē. Eſt tibi o
virgo Maria q̄ſi oſculū audire ſalutationē
angelicā. qꝛ totiēs o beata oſcularis q̄tiens
ꝑ aue ſalutaris. Hec ille. vt dicitᷣ in ſpeculo
virginis lib. ſic noīato. Vis igitᷣ o peccatoꝛ
fructū ſalutis eterne acq̄rere in meritis xp̄i.
accede ad Mariā ſalutandā. Vn̄ ipa cla-
mat ꝑ ſapientē Eccī. xxiiij. In me inq̄t oīs
gratia vie ⁊ veritatis: in me oīs ſpes vite et
virtutis. Trāſite ad me oēs qui ꝯcupiſcitiſ
me: ⁊ a generatōibꝫ meis adimplemī. O ver
bum dulce o verbū ſpei ꝯfoꝛtatiuū. Trāſi-
te inquit ad me oēs. Nullū excipit ſed om-
nes iuſtos ⁊ peccatoꝛes: viros ⁊ mulieres
ꝑuulos ⁊ magnos dulciter beata ꝟgo inui
tat ad ſe honoꝛandū ad ſe ſalutandū ⁊ eius
patrocinia imploꝛandū. Trāſite inquit de
huiꝰ mūdi ꝓcelloſa ⁊ fallaci ſpe ac cōfidētia
Trāſite: iſta caduca ⁊ vana ꝑtergrediēdo ⁊
ꝯtemnēdo. Sꝫ q̄ꝛ ad me vtiqꝫ dei veri ma-
trē: reginā miſcōie honoꝛificandā ⁊ inuocā
dā in q̄ oīs grā oīs ſpes ſalutiſ. Secure voſ
meis ſuffragijs ⁊ meis auxilijs cōmittite.
oīnes qui ꝯcupiſcitis ſincera deuotōe me:
hoc ē meū fructū ſaluificū. Me inquā oīs
boni matrē ⁊ adimplemī ⁊c̄. Miraculū.

Vt aūt magis ꝯfirmemꝰ ꝙ ſalutare bn̄-
dictam virginē angelica ſalutatōe ſit ꝑutile
⁊ fructuoſiſſimū homī: libeat narrari mira-
culū quoddā. Qd̄ refert Anſ. in tractatulo
miraculoꝝ. Quidā clericus in carnotenſi
ciuitate degebat. qui licꝫ eſſet leuis moꝛibꝰ
⁊ curis ſeculi deditꝰ: carnalibꝫ etiam deſide
rijs vltra modū ſubiectus: tn̄ ſanctā dei ge
nitricē nimis in memoꝛia deuota habebat
⁊ eam ſepiſſime angelica ſalutatōne ſaluta-
bat. Qui dū ab inimicis ꝑemptus eſſet cle
rici dicte ciuitatis ſciētes eum vitā irreligio
ſam duxiſſe extra atrium cimiterij eundē ſe
pelierunt. Vbi dum ꝑ dies triginta iacuiſ-
ſet: beata Maria illiꝰ miſerta apparuit cui-
dam clerico dicens ei. Cur ita iniuſte egiſtiſ
contra cancellariū meū vt poneretis eū ex-
tra cimiteriū veſtrum? Cui interroganti q̄s
nam eſſet eiꝰ cancellarius. Illa ait. Qui in-
quit ante triginta dies a vobis eſt tumula-
tus extra atriū. Nā mihi deuotiſſime ſeruie
bat ⁊ coꝛam meo altari ſepiſſime me ſaluta
bat. Citius ergo ꝑgite ⁊ cum de loco inde-
centi auferentes in atrio ponite. Et cuꝫ hec
dixiſſet ve hemēter adducti clerici vultū de
functi diſcooperiētes floꝛeꝫ pulcherrimū i
oꝛe eius inuenerūt ⁊ linguā eius integraꝫ et
ſanam. Et q̄ſi ad laudandū nomē dn̄i para
tam ⁊ quaſi in ea Aue maria floꝛide deſcri
ptam. Intellexerūt cūcti qui aderāt ꝓpterea
hoc ei accidiſſe. quia dei genitricē ex ſuo oꝛe
frequēter ſalutauerat. cuiꝰ et ꝑcibus ac me-
ritis in hoꝛa moꝛtis ſpiritū bonum ꝯtritio-
nis ⁊ ſalutis ꝓmeruerat. Quod certe mira-
culum grande nō ſolum ꝓ illo ſed etiā ꝓ no
bis feciſſe credimꝰ beataꝫ virginē: quatinꝰ
accendamur in dei amoꝛe ⁊ ipſius beate vir
ginis deuotōe inducti ad ſalutandū ⁊c̄.

Articulus ſecūdus qualiter beata virgo
a nobis eſt ſalutatōe angelica honoꝛāda.

Capitulum. I.

Secundū miſte
rium dicitᷣ qualificatiōis. Sci
re quippe ꝑutile eſt qualiter be
ta virgo debeat a nobis ſaluta-
ri. Propter qd̄ aduertendū. ꝙ quicunqꝫ
vult digne benedictā virginē Mariā ſalu-
tare: debet has infra ſcriptas quattuoꝛ cō-
ditiones vel modos obſeruare vt magiſ poſ
ſit beate ꝟgini eiꝰ ſalutatio complacere.

Prima puritatis.
Secunda fidelitatis.
Tercia humilitatis.
Quarta deuote ſedulitatis.

Prima inquā conditio obſeruāda in ſalu-
tatione beate virginis dicitᷣ conditio puri-
tatis. Quia maculata peccatis ſeruitia vel
obſequia nō ſunt deo ⁊ beate virgini acce-
pta. Iuxta illud Eſa. ca. j. Cum extenderitiſ
manus veſtras: auertā oculos meos a vo-
bis. Et cū multiplicaueritiſ oꝛationē nō ex-
audiam: manꝰ em̄ veſtre ſanguine id eſt pec
cato plene ſunt. ſubditur. Lauami mundi
eſtote. Auferte malū cogitationū veſtraruꝫ
ab oculis meis. Quieſcite agere ꝑuerſe di-
ſcite benefacere ⁊c̄. Hec ibi. Qui ergo vult
gratam ſalutationē bn̄dicte virgini exhibe-

re: debet purificari a peccato ꝑ ꝯtritionē ꝯfeſſionē ⁊ ſatiſfactionē. Huic ⁊ rō concordat, q̄ꝛ cum om̄e anīal diligat ſibi ſimile Eccī. xiij. Ex quo ipa eſt v̄go puriſſima nō placēt ei niſi pura obſequia. Vñ Abacuc. j. ca. Mūdi ſunt oculi tui ⁊ reſpicere ad iniq̄tatem nō potes. Deniqꝫ huic cōcordat etiā in exemplo myſteriū ſalutatōis angelice. Nam benedictā virginē puritate plenaꝫ nō niſi angelus q̄ eſt ſpeculū puriſſimū ſm̄ Dyoñ. digne ſalutauit. Debet ergo eſſe hōtāq̄ꝫ alter angelus ꝑ puritatē q̄ digne ⁊ gratifice vult bñdictā virginē ſalutare. Miraculum. Ad hoc referꝉ miraculū q̄ quidam vite turpiſſime nō deſinebat dñam frequēter ſalutare ⁊ laudare. Accidit q̄dam die q̄ longū iter agens ꝑ vaſtam ſolitudinē nimis fameſceret. Cui ad btām virginē cuꝫ lachrymis clamāti vt ſubueniret Apparuit ei Maria cū ſpecioſis thobalijs: cibū afferens delicatū. Sꝫ in ſcutellis imūdis ⁊ ſtercore fedatis. Aitqꝫ ad eum: comede. Qui reſpōdit: cibus q̄dem bonꝰ eſt. ſꝫ cū nō poſſuꝫ comedere: ꝓpter ſcutelle fetorē ⁊ eius imūdicie horroreꝫ. Tūc ait ei beata v̄go. tu mihi laudes quas dicis ⁊ ſalutatōes pulchre ſūt ⁊ bone: ſꝫ quia cor tuū turpe ⁊ ſtercoribꝫ peccatoꝝ fedatū eſt: nō poſſum in his delectari. ⁊ hoc dicto euanuit. Ille compūctus cepit amariſſime flere: ⁊ ſic ex eo ſe emēdauit. ꝓpterea Anſ. dicit. Ante dei genitricē Mariā heu pudor iniq̄tatꝭ ī p̄ſentia nitentꝭ ſanctitatis. Heu ꝯfuſio imūde ꝯſciētie in ꝯſpectu fulgētis mūdicie ⁊c̄.

Capitulum. II.

Secūda cōditio obſeruanda in ſalutatione bñdicte virginis dicitꝛ fidelitatis: vt ſcꝫ eam ſalutemꝰ fideliter. quod facimꝰ ſi eaꝫ nō ſolo ore ſed ⁊ corde et opere ſalutamꝰ. alias dicere nobis poterit btā virgo illud Iſa. xxix. Populꝰ hic labijs me honorat: cor aūt eorū longe eſt a me.

In huiꝰ myſteriū angelus Gabriel eā ſalutauit. Gabriel quippe interp̄tatꝛ fortitudo dñi vel fortis. ꝑ qd̄ docemur q̄ debeamꝰ beatā virginē nō deſidioſe vl' tepide ſolis motibus labioꝝ ſalutare: ſed fortiter cor nr̄m ⁊ attentionē ac affectum in eiꝰ deuotionem mācipare: vt fideliter motꝰ cordis correſpōdeat lingue: ⁊ ꝯcordet in eius ſalutatione.

Ad hoc referri poteſt ⁊ miraculū qd̄ refert Vincentiꝰ in ſpeculo hyſtoriali lib. viij. ca. cxviij. Q in ciuitate tholetana fuit q̄daꝫ ſubdyaconus q̄ ſpecialiter deuotionē habebat ad ſanctā Mariā ⁊ ei famulabatꝛ ſedule. Cum aūt quadā die aſſiſteret archipreſuli ſolēnia celebranti: venit hora vt legeretꝛ euāgelium. Et ecce ipe aſſiſtens dyacono legēti raptus eſt ī ſpiritu. viditqꝫ ſupra feneſtrā ſedētē demonē in ſpecie ſimee horrida ⁊ deformi ⁊ in collo eius cornu ſcriptoris carta in ſiniſtra calamus in dextera. Oculiſqꝫ directis quaſi curioſus ſpectator. ſubinde ſcriptitabat. Erantqꝫ ibi due mulercule q̄ ibidem inania cōfabulātes vt moris eſt taliuꝫ interim indeuote ⁊ labioꝝ motibꝫ corde et oculo vagātibꝫ Aue maria et Pater noſter dictabant. ⁊ iterū atqꝫ iterū ad inuicē confabulabantꝛ. Cunqꝫ ꝓpter multiloquiū ⁊ dictionū ac ſillabaꝝ in orōnibus ſuis reciſaruꝫ ac negligenter obmiſſarū multitudinē defectuūqꝫ cōmiſſoꝝ nunc medietatē Pater noſter in Aue maria ſaliendo vel ecōuerſo ꝑ inattētione vt talibꝫ ſolet accidere. iam totum ꝑgamenū ſcriptum eſt intus ⁊ foris: et plus volenti ſcribere nō eſſet locus in ꝑgameno dentibus ⁊ vnguibꝫ cepit detrahere pellem vt dilataret quo plus ſcribere poſſꝫ gaudens de earū indeuotione ⁊ defectuuꝫ multitudīe. Lapſa e dentibꝫ pelle caput colliſit ad parietē ⁊ cecidit tanto fragore vt exiſtimaret ſubdyaconꝰ eccleſiā corruiſſe. Riſit ſubdyaconꝰ videns demonis caſum. ⁊ leuans manꝰ plauſu minus diſcreto cadentē ꝓſecutus eſt qui ſolus cernebat viſionem. Supinde aſtantibꝫ vniuerſis nō parū indit eū a beneficio ⁊ officio. Ille ergo intrās eccleſiam quādā coram imagine beate virginis cepit lachrymabilitꝛ orare. Et ecce vidit q̄ btā virgo in maieſtate ⁊ decore ei aſtitit ⁊ melliflu is verbis cum ꝯſolatus eſt. O q̄ꝫ iocundū ei erat videre gl'ioſam facieꝫ benedicte virginis. O q̄ꝫ dulce erat audire eiꝰ verba ſuauiſſima. O vere beata talis anīa. que a ſupbenedicta virgine meruit dulciter conſolari ⁊c̄. Longo igitꝛ ⁊ dulci colloquio p̄habito. Tandē dedit ei beata virgo ipam conſcriptionē diaboli ꝑ manus angeloꝝ delatā: vt vicꝫ ꝓ teſtimonio deferret ad archiep̄m ⁊ ſic beata virgo in alta ſe recepit. Ille itaqꝫ ad archiep̄m veniēs ⁊ ambas re

uelationes ei manifestans in maximā eius gratiā est receptus: et suo bn̄ficio ac officio restitutus. Aduocant᷑ ille mulierculę et primo negant suas ꝯfabulatōes ⁊ defectus cōmissos. sed ostēso cyrographo demonis cōuicte cōfessionē faciunt ⁊ laudes beate virgini dicunt: ꝓmittuntq̄ȝ ꝑamplius deuotiꝰ in orōne ⁊ salutatōne benedicte virginis se haberi. Unde patȝ q̄ȝ pie beata virgo suis deuotis subuenit: necnō ⁊ indeuotos corripit ⁊ ad feruorem reducit ⁊c. Displicet quippe sibi tepiditas Apoc. iij. Quia tepidus es incipiam te euomere ⁊c.

Capitulum. III.

TErcia conditio que obseruari debȝ in seruitio ⁊ salutatōne beate virginis dicit᷑ humilitatis: vt vicȝ eaȝ salutemus humiliter. Decet quippe vt eam salutando humiliter flectamꝰ caput et genua. Nam si ad hanc salutationē dei filius se in tantū humiliauit vt descenderet de celis vſq̄ ad terrā. id est de solio diuinitatis in vterū virginis nō horruit venire. Quid mirum si nos miseri ad hanc salutationē caput ⁊ genua flectimus. Hoc faciendū in exēplo docuit Gabriel archangelꝰ quādo ⁊ ipse benedictam virginē salutando genua flexit: sicut sup dictum est in hoc lib. ꝑte. iij. ca. v. ar. iij. Uult itaq̄ȝ beata virgo hūili reuerētia a nobis salutari ꝓpter nostrā vtilitatē: sciens q2 oratio humiliātis se nubes penetrabit ⁊ donec ꝓpinquet nō cōsolabit᷑ ⁊ nō discedet donec altissimꝰ aspiciat. hec Eccl. xxxv. Et iterum eiusdē. xxxij. Pro reuerētia accedet tibi bona gratia: ꝑ reuerētia inquā quā facꝫ beate virgini in eius salutatione cū genuflexione ⁊c. accidet tibi bona gratia a dn̄o ⁊c. Debemꝰ igit᷑ cū summa et humili reuerētia salutare benedictā virginē. Ad hoc ꝑtinet miraculū narratione dignū. In ꝓuincia quippe hungarie nostris tꝑibꝰ sicut ipse accepi a quodā venerabili et sene patre fide dignissimo. Quidā frater ordinis minorū duxerat in ꝯsuetudinē vt quādocūq̄ȝ signū fieret sero ⁊ mane ad Aue maria sicut moris est in illa ꝓuincia flexis genibus salutaret beatā virginē ter dicēdo Aue maria cuȝ tribus genuflexionibꝰ. Cunq̄ȝ quadā die signaret in aurora ad Aue maria: ipe torpore quodā et ignauia ductus noluit assurgere ad salutandū beatā virginē cum genuflexionibꝰ. Ecce igit᷑ miraculū grāde vidit statim in visione mirabili turrim ecclesie se inclinare adeo vt crux in sūmitate turris existens terram ꝯtingeret se inclinādo ⁊ h̄ tribus vicibꝰ ad trinā signationē: quasi ꝑ hoc sit dictum. Ecce miser creatura insensibilis sua q̄si genua flectit cuȝ se inclinat ad terrā ꝓ signo Aue maria. tu aūt cuȝ sis rōnal' nō vis genua flectere ad Aue maria. Sicq̄ȝ ille cōpūctꝰ et mirā dei manū circa se sentiēs sp̄ q̄ad vixit cum reuerētia ter genuflectēdo ad signationē bn̄dictā virginē cū Aue maria salutauit. ꝓpter qd̄ specialē gratiā a dn̄o ⁊ benedicta virgine ꝓmeruit.

Capitulum. IIII.

QUarta conditio obseruāda in salutatione beate virginis dicit᷑ deuote sedulitatis. Debemꝰ eñ sedule et freq̄ntissime ipam cū deuotiōe salutare. vt ⁊ ipsa sedule ꝓ nobis intercedat apud filiū. Juxta illud Esa. xxiij. ca. Bene cane frequēta canticū vt memoria tui sit ⁊c. Bn̄ inquā id est deuote cane laudes ꝟginis: frequēta hoc canticū salutatōnis angelice vt memoria tui sit apud benedictā virginē. Hoc docet ⁊ p̄s. in seipo dicens. Benedicā dn̄m. s. tam in se q̄ȝ in bn̄dicta sua matre cuiꝰ bn̄dictio et honor ad suū filiū refert᷑. Et h̄ om̄i tēpore sp̄ laus eiꝰ in ore meo. Om̄i igit᷑ tempe freq̄ntare debemꝰ hāc salutationē vicȝ Aue maria in q̄ specialit᷑ laudat᷑ ⁊ bn̄dicta ī mulieribꝰ ꝑdicat᷑ btīssima ꝟgo genitrix dei. Et eius bn̄dictꝰ fructus vētris: dn̄s noster ih̄s xp̄s. Miraculū. Ad h̄ quidē inducunt nos ⁊ plurime vtilitates ꝑ multa miracula ostense: inter q̄ vnuȝ hic libeat inuehi. qd̄ refert Uincentiꝰ in speculo hystoriali. li. viij. ca. lxxxiiij. dicēs. Clericus q̄dā rerum copia seculo deditus btē Marie amorē et memoriā sic animo indixerat vt q̄ncūq̄ȝ ꝑ eccl'iam trāsiret cū deuotōe et humilitate genuflexo eiꝰ imaginē angelica salutatione honoraret et rursuȝ bn̄dicēs eā diceret. Beatus venter q̄ te portauit xp̄e: et btā vbera q̄ te lactauerūt dn̄m et saluatorē nr̄m. Sed qm̄ deꝰ teste ap̄lo flagellat oēm filiū quē diligit. Iste clericꝰ molestia corpis aliq̄n tactꝰ qdāmō despatus est. Tātūq̄ȝ dolor inualuit vt linguā suā et labia dentibꝰ suis cōmāducaret. Idipȝ de oībus suis mēbris facturus si permitteret. Cunq̄ȝ sic iaceret aspectu

horrend⁹ vidit iuxta lectulũ ſui caput pſonã
ↄſiſtere pulchra facie q̃ erat angel⁹ ei⁹: h la-
mẽtari videbat̃ ſui egroti erũnas deplorãs
τ di. Quid o dña mr̃ fons pietatis heccine
eſt gr̃e τ gl'ie ſalutatoꝝ tuoꝝ. heccine eſt lin
gua ĩ btificationẽ vẽtris τ vberꝝ tuoꝝ τ par
tus tui: dña dña: ſi tu deces tuis q̃s aderit ſu
is. Nõ ſic dña: ad nihilũ deueniet ſpes ho-
minũ: ſi in te nõ incipiũt hr̃e refugiũ. Tunc
aſtitit mr̃ dñi cũ ſũma gl'ia τ maieſtate, τ ad
lectuʒ egri ꝓpius acceſſit: extracta q̃ʒ vbera
ſua viſa ẽ ꝓtinus ĩmittere in os egri: τ ſancti
lactis ſui rore infuſo: ſubito ſue lingue inte-
gritatẽ τ labiis antiquũ decorẽ τ in toto cor
pore pſtinã reſtaurauit ſanitatẽ. San⁹ ille
ſurgẽs gr̃as ſũma cũ exultatõe egit. quanto
putas tripudio tũc exclamabat. O felix ma
ria vere tu mr̃ es miſcdie: vere q̃ tibi ſeruiũt
nõ derelinquũt̃ in ſua neceſſitate. Tãdẽ vt
mag̃ btẽ ꝟginis ſeruitio ſe totũ mãciparet:
religionẽ intrauit τ ei⁹ ſalutationẽ tota ſua ĩ
vita frequentauit τ laudabiliter ↄſũmauit.
Haut dubiũ q̃n in hora mortis btãm virgi
nẽ quã ſepiſſime ſalutauerat: reſalutatricem
ꝓmeruerit τ remuneratricẽ habuiſſe: τ eiuſ
felicẽ aĩam ſuo filio bñdicto recõmẽdatam
obtuliſſe. Ecce claret q̃ʒ pie dei genitrix ſub
uenit: q̃ʒ dulciter tãq̃ʒ pia mr̃ ↄſolat̃ freq̃ntã
tes hãc ſalutationẽ. O vere btã oĩs fidelis
aĩa q̃ bñdicte ꝟgini famulat̃ deuotõe ſedu
la: q: ꝑ eã meret̃ ſũma bona celeſtia. O igit̃
de⁹ me⁹: O dulciſſime ihu: cur rẽnuat aĩa
mea ſalutare ꝑſepe tuã genitricẽ: gl'ioſaʒ ma
riã ꝑ quã acceptura eſt gr̃am τ gl'iam. Oẽs
igit̃ chariſſimi eã fideliter pure hũiliter τ ſe
dule ſalutem⁹. Oẽs acclamem⁹ in laudẽ vir
ginis illibate Aue maria. Oẽs eaʒ bñdica-
mus: vt bñdictionẽ eternã obtineam⁹.

Articul⁹ terci⁹ q: ſalutatõis angelice ora-
tio eſt digniſſima τ cõmẽdabilis p̃cipue ex
quattuor que ſubſcribunt̃.

Capitulum. I.

Ercium miſteriũ
t declarandũ dicit̃ cõmẽdatiõis.
Sũt q̃ppe q̃ttuor p̃cipua q̃ mul
tum cõmẽdabilẽ reddũt hãc an
gelicã ſalutationem: ꝓpter que allicimur τ
nos hanc ſacram ſalutationẽ deuoto corde
freq̃ntare.

Prĩo q: hec ſalutatio dõ ẽ ſũme accepta.
Scd̃o q: angelis eſt multũ iocunda.
Tercio q: demõibꝰ ẽ ꝑl'imũ tremebũda.
Quarto quia bñdicte virgini ſũme gl'io
ſa τ letabunda.

Primo inquã iſta ſalutatio deo eſt ſũme
accepta: qd̃ claret Primo q̃dem: q: iſtam
ſalutionẽ ip̃a ſancta trinitas vn⁹ τ verus de
us edidit τ ꝑ angelũ bñdicte virgini nũciã
dũ mãdauit. Vñ Alber. ſuꝑ miſſus eſt dic.
q: hanc ſalutationẽ ad btãm virginẽ angel⁹
nõ a ſe ip̃o dixit: ſed a deo patre filio τ ſpiri-
tuſctõ. Scd̃o q̃ʒ q: tãtũ placuit deo iſta
ſalutatio vt ad eã dei fili⁹ nõ dedignaret̃ in
vterꝰ ꝟgis deſcẽdere: τ ſemetip̃m exinaniuit
formã ſerui accipiẽs. teſte ap̃l'o Phil. ij. Hac
quippe ſalutatõe p̃miſſa de⁹ factus eſt hõ et
ſeruiuit vni puelle. i. beate ꝟgini Lu. ij. Erat
ſubditus illis ſcʒ parentibꝰ. Seruiuit q̃ʒ vſq̃ʒ
ad paſſionẽ τ mortẽ humano generi: vt di-
cere poſſit illud Hiere. iij. Seruire me feci-
ſtis in peccatis vr̃is Tercio q̃ʒ tãtũ acce
pta extitit deo iſta ſalutatio vt nõ niſi ꝑ eaʒ
liberationẽ humani gener̃ inchoaret τ ip̃a
interueniẽte ſalutatõe totũ mũdũ renouare
diſponeret. O igit̃ q̃ʒ feliciſſima: o q̃ʒ laude
dig̃ iſta ſalutatio: ꝑ quã hõ ſaluari debuit.
Vñ τ ip̃a btã virgo maria cogitabat q̃lis
eſſet iſta ſalutatio Lu. j. Et h poteſt poni ꝑ
themate Si em̃ ſcḿ Grego. in p̃fatione pa
ſchali: felix dicit̃ culpa q̃ talẽ τ tantũ meruit
redẽptorẽ ſcʒ deũ: longe felicior ſalutatõ an
gelica q̃ talẽ τ tãtũ nobis p̃buit ſaluatorem
Quãtũ deniq̃ʒ ſit accepta deo τ dño noſtro
ihu xp̃o iſta ſalutatio oſtẽdi põt ꝑ qd̃dã mi
raculũ: qd̃ Miraculum Refert beat⁹
Anſ. in tractatu miraculoꝝ. ca. xliij. dicens
q: quedã mulier multũ deuota btẽ ꝟgini pe
tebat ↄtinue hãc ſibi fieri gratiã vt oſtẽde-
ret ei filiũ ſuũ. In hac deuotõe τ petitõe lõ-
go tp̃e ꝑſtitit inſtãter cũ lachrymis poſtulã
do. Adeſt dies felix q̃ regina miſcdie oranti
mulieri in eccleſia apparuit: que nulli miſeri
cordie gremiũ claudit. Et dixit mulieri: pro
pter fidẽ quod petiſti fiet tibi. Et ſtatiʒ dñs
ihs in ſpecie ꝑuuli apparẽs angelico vultu
coraʒ muliere petiit vt ſuſciperet̃ in ei⁹ vlnas
ſiue gremiũ dicte mulier̃: q̃ ip̃m cũ tãta dul
cedine dilectõis recepit: q: lingua nõ poſſet
referre. Quãta putas tunc deuotõe mulier
gratias referebat xp̃o τ btẽ ꝟgini di. Quid
retribuã tibi o pie dñe. Quid gratiaꝝ refera

re valeā o glīosa dei genitrix. p hac dignati one mihi exhibita zc. Tūc dn̄s ih̄s in gremio mulieris existēs dixit. Dic pater noster q̄si insinuaret sibi h̄ multū placere. quo finito dixit. Dic angelicā salutationē. Cūq3 illa diceret Aue maria: puer incōtinēti inclinato capite ad btā̄m v̄ginē q̄ ibi p̄ns astabat dixit Aue maria: z singula v̄ba salutatōnis replicabat post v̄ba mulieris. Et cū puenisset vt diceret. Et b̄ndict⁹ fructus vētris tui ih̄s: dixit puer: ego sum. Et sic ꝯsolādo p̄dictam mulierē ac dulciter amplexās euanuit mira suauitate relicta. Ex q̄ visione claret ꝙ xp̄o sūme placeat angelica salutatio: quā ad honorē sue m̄ris nō dedignaꝛ cū salutāte inclinato capite et ipse dicere vt doceat nos idipsum facere.

Capitulum. II.

Secūdo salutatio angelica cōmendatur: ex eo ꝙ angelis est multū iocunda: qđ ostendiꝛ tripliciter. Primo rōne quia gaudiū est angelis dei super vno peccatore: ergo multo magis sup pluribus peccatoribꝫ penitētiā agentibꝫ Lu. xv. S3 quia quādocūq3 quis deuote dic̄ Aue maria: gratiā mereꝛ saltē de congruo a beata virgine matre gratie que vt dictū est oēs se salutātes resalutare dignatur: dona gratie largiendo. Et p hanc gratiā peccator iustificari hab3. ḡ sequiꝛ ꝙ quādo quis deuote dicit Aue maria: oīes angelos letificet. Hoc etiā claret nō solum ex p̄te peccatoris hoīs: sed etiā ex p̄te btē virginis. Nā gaudium est militibꝫ z seruis: cu3 honoraꝛ dn̄a z regina eorū honore p̄cipuo: sic z angelis dei seruis cū honoraꝛ regina celi z dn̄a eoꝝ sc3 angelorum Maria. Proinde Bern̄. p̄s ut allegatur in lib. vocato speculū virginis dicit. Celū ridet angelus gaudet mund⁹ exultat infernus ꝯtremiscit demones fugiūt cum dico Aue maria. Scdo ostenditur significatione: quia angel⁹ Gabriel cum virginem benedictā salutauit gaudium esse angelis significauit. Primo q̄dem in habitu qz tot⁹ iocund⁹ veste z facie rutilās appa⸗ruit. vt dicit Aug⁹. qđ signū est leticie: sicut patz z in angelis appentibꝫ circa resurrectionē dn̄i in albis vestibꝫ in signū leticie: sicut dicūt doctores. Scdo in salutatōis v̄bo cum dixit Aue gratia plena dn̄s tecū benedicta tu zc. q̄ oīa sunt v̄ba gaudiosa. Tercio in v̄boꝝ ipsoꝝ numero: qz vt vult in suo mariali magr̄ Jacobꝫ de voragine. Idcirco angelus in hac salutatōe tm̄ nouē dictiones ponere voluit vic3 Aue p̄mū: gr̄a scd̄m plena terciū: dn̄s quartū: tecū q̄ntū: b̄ndicta sextū: tu septimū: in octauū: m̄lieribꝫ nonū: z noluit plures dictōes ponere vt significaret repationē fiendā nouē angelicorum choroꝝ p hāc salutationē ac filij dī incarnationē: ḡ ipis angelis gaudiosa est hec salutatio ob ipoꝝ ruine repationē p cā factā z designatā zc. Miraculū. Tercio ostēdiꝛ ex reuelatōe: qz vt refert Anꝫ. li. miraculoꝝ. ca. xx. z in alijs pluribꝫ miracul' repitur sic. Cū sc3 q̄dā aīa in pctō mortali exn̄s sic decessisset: z demones gauderēt sup p̄da capta. angeli q̄3 sctī viderēꝛ ꝯtristari sup periclitatōe anīe. Ecce inuētū ē ꝙ hō ille in vita frequēt⁹ btā̄m Mariā salutauerit z officiū ei⁹ deuote dixerit: mox angeli gaudere ceperūt dicētes. Uere pire nō poterit q̄ hec fecit z sic factū est qz xp̄o iudicāte aīa ad corp⁹ redijt z pniam egit. Et sic ptz: q̄m angel' gaudiosa est salutatio btē virginis: imo z oīs honoris cultus ab hoībꝫ Marie impēsus z exhibitus. Ad qđ legiꝛ p̄cipue in li. qui intitulaꝛ scala celi. z etiā in miraculis beate virginis: ꝙ sanctus Hildelfonsus archiepiscopus tholosan⁹ cum fecisset librū contra Helindū hereticum: ad honorē beate virginis atq3 nouē lectiōes in quolibet sabbato dicendas p officio cōposuisset. Dū in quodā sabbato audiuisset in ecclesia sonare mirabilē armoniā: credidit ꝙ canonici matutinas ipso absente dicerent. Surgens ergo subito cum suis z puenientes ad ecclesiam viderunt mirabilem claritatē z choros angelorum ip̄m officiu3 beate virginis editum ab Hildelfonso cantātes ac beata3 virginem sedentē in cathedra archiep̄a li qua3 oēs cū iubilo angeli laudabāt. Et finitis matutinis Maria Hildel. vocauit z regratiaꝛ eidem de officio edito z libro ac casulam ei de celo allatā dedit in qua celebraret ad honorē ipius v̄ginis zc.

Capitulum. III.

Tercio angelica salutatio cōmēdabilis redditur ex eo ꝙ ipa est demonibus multum z maxime tremebunda cum sciat sibi esse ad ꝯfusionem. eo ꝙ p illam amisit captiuos id est p virginē Ma

riam que cōtriuit caput ſerpentis. Et quia
demon eſt ſuꝑbus confunditur valde ꝙ per
mulierem eſt victus Judith.xiiij. Una mu
lier hebrea fecit confuſionē in domo Na-
chodonoſor: quod interpretatur ſedēs in angu
ſtia: ⁊ ideo merito ꝑ ipſam diabolꝰ ſignifica-
tur qui eſt in ꝯtinua penali triſticia: cui q̇-
dem ꝯfuſio infertur cum beata virgo que eū
ꝯtriuit ſalutatur. Item ſicut canis terretur a
tonitru: ſic demon cū audit dici Aue maria
ſciens quia ꝑ hoc hō liberatur ab eius manu
intercedēte dei matre ꝓ hoīe ipſo. ⁊ ideo de
beata virgine ſcribitur Can.vj. ꝙ ſit terribi-
lis vt caſtrorū acies ordinata. Unde Bern.
Nō tantū timēt hoſtes quālibet caſtrorum
aciem ſicut demōes Mariā dei matrē: vnde
nō audent inuadere ⁊ ledere hoīem ſalutā-
tem beatā virginē. Miraculum. Qd
luculēter oſtēditur i exēplo qd refert Ant. vbi ſu
pra.ca.xv.di.ꝙ diabolꝰ qui ſꝑ nocere homi
cupit: acceſſit ad q̄ndā nobilē in figura ho
minis ⁊ cepit ei ſeruire ⁊ intantū nobili pla
cuit ꝙ eum oībus negocijs tractādis ⁊ ex-
pediēdis p̄poſuit: ipſe vero diabolꝰ die no-
ctuq̄ꝫ ꝑſuadebat ipſi nobili facere mala: intā
tū ꝙ ꝑ ſe ⁊ alios depdando vulnerādo ⁊ oc
cidendo fere inumerabilia facinora cōmit-
tebat. Accidit ꝙ quadā vice ipſe nobilis ap
p̄hendiſſet quēdā ſanctū p̄ſbyterū ⁊ q̇ eū co
mitabantur. Quo capto ad ſuū caſtrum eum
duxit: hic allocutꝰ eſt nobilē ⁊ ſuos famlos
ꝙ ex ꝑte dei haberet aliqd verbū ꝓponere ita
tn̄ ꝙ omēs de familia nobilis adeſſent au-
dituri. dum h̄ impetraſſet omēs aduenerūt
p̄ter ipſū demonē: q̇ vocatꝰ finxit ſe infirmū
⁊ ꝙ ergo venire in p̄ſentiā nō valeret. Cle
ricus diuia reuelatōe ⁊ prudētia ſciens dia
boli verſutias ⁊ fraudes: dixit ſe nil dicturū
niſi ille ꝓus aduenirer. Rogauit ergo ipſm no-
bilē vt ſi infirmꝰ eſt adducatur in lecto. Qd et
factū eſt deo diſponēte. Tūc ſanctꝰ ille iuſſit
ipſi demoni ꝙ corā oībus ediceret quis eēt:
⁊ quare aduiniſſet ipſi nobili in ſpecie hūa-
na ſeruiturus. Ille eiulans ⁊ ſuſpiria dans
reſpōdit ꝙ eſſet demon ⁊ ꝙ ideo venerat ⁊
cū nobili ſteterat.xiiij.annorū ſpacio vt ipſm
p̄cipitaret ⁊ occideret in peccatis ꝓfundatū
anteq̄ꝫ ab eo ſecederet. Sꝫ quia ipſe nobilis
quolibet ſero dū ad lectū iret ⁊ quolibꝫ ma
ne dum ſurgeret ſeptē vicibus genibꝰ flexis
beatā virginē cū Aue maria ſalutabat. Et
ꝓpter hoc ſolum bonū a beata v̄gine defen
debatur qualibet nocte ⁊ die q̄ ſalutabat eam
adeo ꝙ demon nocere ei nō audebat nec p̄
ualebat. Addidit quoq̄ꝫ ꝙ ſi vnica tm̄ no-
cte vel die p̄termiſiſſet: illico eum occidiſſet
His dictis demon diſparuit ꝯfuſus: ⁊ ille
ſanctꝰ vir omēs illos de familia exhortādo
ꝯuertit ⁊ ad deuote ſeruiendū beate virgi-
ni inuitauit: in qua ⁊ ipſe nobilis ꝯuerſus ⁊
debitam penitētiā agens vſq̄ꝫ ad finem vite
laudabiliter ꝑmanſit. Item idē Ant. ibi
dem.ca.xxvj. refert ꝙ q̇dam ſceleſtus cū ſe-
pe beatā virginē ſalutaſſet: ⁊ ſubita morte p̄
uentus demones rapere voluerūt aīam eiꝰ
Cunq̄ꝫ vnus angelꝰ diceret ꝙ licꝫ peccator
fuerit tamē ꝓ deuotōe ſolitus fuerat dicere
Aue maria ſepiꝰ: ſtatiꝫ h̄ audito: demones
relicta aīa fugerunt: ⁊ ad merita beate vir
ginis aīa ad corpus rediit miraculoſe ꝓ
agenda penitētia: Idcirco beatꝰ Bern. di.
Infernꝰ cōtremiſcit: demones fugiunt cū
dico Aue maria: patet igitur ꝓpoſitū.

Capitulum. IIII.

Quarto angelica ſalutatio eſt cōmē
dabilis ex eo ꝙ beate virgini eſt ſū
me glorioſa ⁊ letabunda quia hec ſa-
lutatio fuit ei ad maximū gaudiū ⁊ ſummā
gloriam ac exaltationē. Multū enim gaude-
ret aliqua quādo rex ꝑ fidelem nunciū ſalu
taret eam nunciādo ꝙ eā intantū dilexiſſet
vt in ſponſam vellet ſibi aſſumere. Ita ⁊ be
ata virgo cū ſalutata eſt a deo ſūmo rege et
in ſponſam ac filij ſui matrē eſt aſſumpta.
Unde cum iam ab angelo ſalutata foret ⁊ ad
ſanctā Elizabeth ꝑueniſſet ait. Exultauit
ſpiritꝰ meus in deo ſalutari meo ⁊c. Lu.j.ca.
Nimirū ſi diligenter ſingula huiꝰ ſaluta-
tionis angelice verba penſamꝰ compimꝰ ꝙ
p̄cipue.xij.gaudia in ea cōtenta vel ſignifi-
cata beate virgini offeruntur ad numerū ſtel-
larum.xij. in corona beate virginis: quibus
quidē.xij.gaudijs eā letificamꝰ cum deuo-
te eam ſalutamꝰ. Primū quidē gaudiū
ſumme puritatis ⁊ īmunitatis offerimꝰ bea
te virgini cum dicimꝰ deuote Aue. id eſt ſi-
ne ve. Cum igitur deuote dicimꝰ beate virgi-
ni Aue: leticiā eius de ſumma puritate quā
habuit ⁊ habet ꝓnunciamꝰ ⁊ ad memoriā
reducimꝰ ac ſi dicamꝰ. Gaude o feliciſſima
virgo: q2 tu es ſine omī ve nature culpe ⁊ pe
ne: ſicut de hoc latius patꝫ ſuꝑ in hoc li. ꝑte

ij.ar.iij.ca.v. Secūdm gaudiū facim⁹ vel cumulam⁹ vicȝ magne dignitatis cum dicimus Maria. in quo nomīe magna dignitas beate virginis denotaꝛ. cum Maria q̄ſi maris ſtella noīatur. beato em̄ Bern. ſup miſſus eſt teſtante. Magna dignitas beate virginis in hoc noīe deſignaꝛ cū luci ſtelle maris compaꝛ: quia ſtella eſt digniſſime nature ꝛ incorruptibilis. Vñ ſicut ſine ſui corruptione ſydus emittit radium. Sic ſine ſui leſione ꝛ corruptōe virgo parturit filium. Cum ergo dicim⁹ Aue maria: gaudiū de tanta dignitate beate virgini offerim⁹ ac ſi dicerem⁹: O beata virgo Maria gaude quia tu tā digniſſima virgo es vt digne nomineris Maria q̄ſi maris ſtella ſine omī corruptione puerpera. Terciū gaudiū ſūme gratioſitatis offerim⁹ beate virgini cū dicimus gratia. ac ſi dicerem⁹. Gaude btā virgo quia tu deo ſūme gratioſa et dilecta es: adeo ꝙ ꝑ te ip̄e deus redderet hoī gratiam quā ꝑdidit angelo teſte Lu. j. Inueniſti gratiam apud deum. Quartū gaudiū plenitudinis offerim⁹ cū dicim⁹ plena. ac ſi diceremus. Gaude quia nō ſolum gratiā ꝑditā inueniſti verū inſuꝑ omī gratia quā de⁹ q̄buſcūq̧ ſanctis ꝑſtitit tu ſola vniuerſaliter ꝛ excellētius plena es ꝛ poſſediſti. Vñ Hierony. Vere gratia plena quia ceteris ꝑ partes datur gratia. Marie autē ſe totaȝ infundit gratie plenitudo. Quintū gaudiū diuine ꝯceptionis offerim⁹ cum dicim⁹ dñs tecum. ac ſi dicerem⁹. Gaude quia meruiſti deum ꝯcipere ꝛ ſic tecuȝ habere tam in mēte q̄ȝ in ventre. Unde Aug⁹. in ſermōe quodam. Dñs tecum ſed nō ſicut mecū: tecum em̄ in mente: tecū in ventre: tecū in vtero: tecum in auxilio. Sextum gaudiuȝ ſupne benedictōis cum dicim⁹ benedicta: ac ſi di. Gaude quia meruiſti maledictionē Eue in benedictionē tibi cōmutari ꝛ toti generi humano. Auguſt. in ſermōe de natiuitate beate virginis di. Impleta eſt Maria gratia: ꝛ Eua euacuata eſt a culpa. Maledictio eue in benedictionē mutaꝛ Marie: mater generis nr̄i penā intulit mūdo: genitrix dñi noſtri ſalutē attulit mūdo. Hec ille. Septimū gaudiū ſingularis ꝑuilegiatōis cū dicimus tu in mulierib⁹. ac ſi di. Gaude quia tu ſola ſingulare ꝑuilegiū inter ꝛ ſup om̄s mulieres poſſides vt tu ſola ſis omniū corona ꝛ gloria ꝛc̄. vtpote que ſola tu inter oēs mulieres meruiſti fieri mater ꝛ virgo: maꝛ dei ꝛ homīs. vñ canit eccleſia. Nec ꝑmā ſimilē viſa eſt nec habere ſequētē. Octauū gaudium diuīe collaudatōis cum dicim⁹ ꝛ benedictus. Gaudet em̄ ꝙ a nobis bñdiciꝛ in ipa ꝛ ꝑ ip̄am deus ex ſūma erga deū charitate: ſicut et om̄s ſancti in hoc gaudēt vt deus glorificeꝛ ꝛ benedicaꝛ in ipis. Iuxta illō ꝑs. Nō nobis dñe nō nobis ſȝ noī tuo da gliam. Multū ergo ei facim⁹ gaudiū cū dicim⁹ ꝛ benedict⁹. ſ. deus tu⁹ filius. ac ſi di. Et tu q̄dem beata virgo bñdicta es. ſed ſuper om̄ia bñdicim⁹ deum qui te ſic glorificauit et ſublimauit ꝛc̄. Gaude ergo in deo: ꝛ cum deo tuo filio. Idcirco Aug⁹. dicit. Letare Maria leticia inenarrabili et ꝓꝑrio cū ꝓꝑrio et ꝑ ꝓꝑriū filium: qm̄ talem et tantū pariendo filium vtpote deum verꝫ nō ſubſecuta eſt corruptio. Bñdicta ergo tu: et benedictus fili⁹ tuus ꝑ quē te glioſam dñam nr̄aȝ aduocatā in celis habem⁹. Nonū gaudiū eterne fructificatōis cū dicim⁹ fructus. ac ſi di. Gaude quia ꝑ te nobis oībus eterne vite fructus datus eſt. Vñ et canit eccleſia. Bñdicta filia tu a dño: quia ꝑ te fructū vite cōicauim⁹. Magnū nimiꝝ gaudiū eſt beate virgini ꝙ de eius fructu. i. de xp̄o dulciſſime fruunꝛ oēs ſancti ꝛ angeli di. j. Pet. j. In quē deſiderāt angeli reſpicere: ꝛ ꝙ ipa tantū fructū facere meruit ꝛc̄. Decimum gaudiū ꝟginitatis offerim⁹ cum dicim⁹ vētris tui. ſubaudiēdo ꝟginalis. ac ſi di. Gaude quia venter tu⁹ virginalis ꝯcepit ꝛ portauit veruȝ deū in ipſo tota plenitudine habitantem ꝛc̄. vnde cū dicim⁹ ventris tui: in memoriā reducimus: quomō ei⁹ ſacratiſſimus vterus virginitatis gloria ꝑmanente deum geſtauit ꝛ genuit et poſt ꝑtum virgo ꝑmanſit mira ſuauitate leticie in hoc ei⁹ mēti indita. Hoc gaudiū ꝓſequendo beatus Auguſt. in ſermōe de natiuitate beate ꝟginis ita dicit. Preciſum eſt in Maria illud Eue infelicitatis eulogiuȝ de q̄ diciꝛ. In triſticia pies filios: qꝛ iſta in leticia dñm ꝑturiuit. Eua em̄ luxit: iſta exultauit. Eua lachrymas: Maria gaudium in vētre portauit. virgo concepit: virgo genuit. Gratulare beata virgo quia xp̄s ex ſolio ſuo venit in vtero tuo: ex ſinu patris in vterꝫ dignat⁹ eſt deſcendere matrꝭ. Leta igiꝛ Maria geſtat in

fantem exultãs filiũ amplexaẜ:poꝛtat a quo
poꝛtabaẜ.extat Maria cuꝫ concepit virgo
grauida virgo dñ parit ⁊ virgo poſt ꝑtum.
Exultat Maria ⁊ matreꝫ ſe leta miraẜ ⁊ de
ſpũſancto ſe ꝑpepiſſe gaudet. O femĩa ſup fe
minas benedicta que virũ oĩno nõ nouit:⁊
virum ſuo vtero circũdedit. Hec Aug⁹.
Undecimũ gaudiũ mire dulcedĩs ⁊ ſua
uitatis:cũ dicim⁹:hoc melliſluũ nomẽ ihs.
Si eñ ſancti ⁊ deuoti magnã dulcedinem
capiunt in hoc noĩe:quoniã vt dicit Berñ.
Hoc nomẽ ieſus mel eſt in oꝛe:melos in au
re:iubilus ĩ coꝛde:multo foꝛti⁹ magnũ dul
coꝛem ⁊ ſuauitatẽ capit anĩa benedicte vir
ginis cum audit h̃ dulciſſimũ nomẽ deuo
to coꝛde et oꝛe noĩari:vnde cũ dicim⁹ bene
dictus fruct⁹ ventris tui ihs:gaudiũ ſimĺ ⁊
dulcoꝛẽ offerim⁹ beate ꝟgini.ac ſi di. Gau
de o bñdicta virgo qꝛ ꝑ te ⁊ ex te iſtud dul
ciſſimũ ⁊ melliſluũ nomẽ ihs habem⁹ in q̃
⁊ tu et oĩs ſancti letanẜ. In quo mira dul
cedine deuote mentes liqueſcũt ⁊ delectan
tur.in quo coꝛ tuũ ſacrum iubilo ineffabili
iocundaẜ indicibili amoꝛis ſuauitate deli
butũ:in quo ſolo noĩe oꝑtet oĩs ſaluos fie
ri credentes. Nam vt ſcribiẜ Act. iiij. Nõ
eſt aliud nomẽ ſub celo datũ hoĩbus ĩ quo
opoꝛteat ſaluos fieri credẽtes. Duodeci
mũ gaudiũ humane aſſumptõis.ſ.a deo in
vnitatẽ ꝑſone cũ dicim⁹.xp̃s id eſt criſmate
vnctus. Hoc eñ nomẽ ꝯuenit ſaluatoꝛi no
ſtro inquãtũ eſt homo a ꝑſona diuĩa aſſum
ptus. Ip̃e eñ fuit ſ̃m humanitatꝭ naturaꝫ
criſmate ⁊ vnctione ſpũſſcti vnctus. Iuxta
illud p̃s. Unxit te deus de⁹ tuus oleo leti
cie p̃ conſoꝛtibꝫ tuis. Et ideo in h̃ nomĩe di
gnificatio humane nature in xp̃o exp̃mitur
de quo oẽs ſancti gaudẽt.ergo a foꝛtioꝛi be
ata virgo. Uñ gaudẽter canit eccl'ia. Felix
nãqꝫ es ſacra virgo Maria et oĩi laude di
gniſſima qꝛ ex te oꝛtus ẽ ſol iuſticie:xp̃s de⁹
noſter. Cũ igiẜ dicim⁹ bñdict⁹ fruct⁹ vẽtris
tui xp̃s. Gaudiũ ei cumulam⁹ ac ſi dicere
mus. Gaude o btiſſima virgo Maria qꝛ ꝑ
te ⁊ ex te habem⁹ vt humana natura tãtum
dignificareẜ in tuo filio:vt viꝫ deo vnireẜ ĩ
vnitate ꝑſone:ꝑ te habem⁹ deũ fratrẽ nr̃m:
⁊ nr̃e nature ꝑticipem: ex te aſſumpta ẽ iſta
caro diuĩtati vnita. In tuo vtero ſacro fa
ctum eſt vt de⁹ fieret hõ:verus xp̃s vnctiõe
ſpũſſcti plen⁹. Iuxta illud Ioh. j. Uerbuꝫ
caro factũ eſt ⁊ hĩtauit in nobis ⁊ vidimus
gl'iam ei⁹ gl'iam q̃ſi vnigeniti a patre plenũ
gr̃a et veritate. Ecce igiẜ o fidelis et deuota
anĩa. O coꝛ hũanũ amoꝛe beate ꝟginis in
flãmatũ penſa diligẽter et aduerte ꝙ multi
plex gaudiũ offers et accumulas ipi bñdi
cte ꝟgini Marie cũ eaꝫ deuote ſalutas an
gelica ſalutatõe. Quid eñ aliud ꝙ coronaꝫ
quãdã ſtellaꝝ.xij.ei offers tanꝙ ſertũ roſaꝝ
xij.quo bñdicta ꝟgo gl'iaẜ ⁊ letificaẜ. Quõ
credere potes ꝙ te ipa ꝓ tot gaudijs ei ob
latis nõ letificet et nõ reſalutet in p̃nti ꝑ gra
tiã ⁊ in futuro ꝑ gl'iam . Euigila ḡ ⁊ conare
freq̃nter btãm ꝟginẽ ſalutare:hac gl'ioſiſſi
ma ⁊ ſũme ſibi placita ⁊ letabũda ſalutatõe
vt valeas ei⁹ gratiã habere. Ad p̃miſſa fa
cit qꝺ multotiẽs viſum ẽ in miraculo: ꝙ dũ
btã virgo ſalutareẜ a ſibi deuotꝭ:appuit q̃ſi
virgo pulcherrima ꝟgo aſtans: ⁊ ad ſingu
las ſalutatiões ſe inclinãs ⁊ q̃ſi roſas colli
gẽs:ſerto q̃ꝫ ꝓpꝛia manu aureo filo colligãs
⁊ tãdeꝫ capiti ſuo imponẽs coꝛã oĩbꝫ angel'
⁊ ſctĩs gl'iando dixit. Hoc ſerto coronauit
me iſte mihi deuot⁹ famul⁹ ⁊c̃. Ut aũt fi
nem huic ꝑtis ſermõi faciam:referã ꝓ edifi
catõe miraculũ qꝺdã narratõe digniſſimũ
qꝺ q̃dem a fide dignis relatũ ꝑcepi ⁊ publi
ca a pleriſqꝫ p̃dicatiõe ꝓmulgatũ. Mulier
nanqꝫ q̃dã btẽ virgini multũ deuota cũ fre
quẽter diceret Aue maria ſũma deuotione
apud ſe hec ſepi⁹ voluebaẜ cogitatio. Que
viꝫ ꝟba ex oĩbꝫ verbis ſalutatõis magꝭ cõ
mouerint ad gaudiũ et nũc cõmouere ha
beãt coꝛ bñdicte ꝟginis. Cui q̃dã vice oꝛã
ti apparuit pijſſima ꝟgo Maria: et dixit vt
tue deuotõi ſatiſfaciã in q̃ mihi ſũme cõpla
cet . En tibi reuelare curaui qꝺ deſideras:
ſcito ꝙ ſuꝑ oĩa coꝛ meũ letatũ eſt ⁊ gaudio
repletũ ad illa ꝟba:cũ audiui ſcꝫ angelũ di
centẽ:dñs tecũ. Hoc aũt ⁊ rõni ꝯſonat q̃m
ꝑ illa ꝟba exp̃ſſius annũciabaẜ dñica cõce
ptio cũ diciẜ. Dñs tecũ ſcꝫ in mẽte et in ven
tre vt patuit ſup̃ ꝑ doctoꝛes. Alia autẽ ꝟba
nõ ſic exp̃ſſe dñicã incarnationẽ et ꝯceptio
nẽ btẽ ꝟginis actiuã inſinuãt ſicut claret cõſi
derãti. Sꝫ q̃m ipa btã ꝟgo ſũmũ gaudiũ ĩ
h̃ hẽbat ꝙ deũ ꝯcipe merebaẜ ⁊ dei mr̃ effi
ciebaẜ ꝑut ꝓbat Alber. magn⁹ ſuꝑ miſſus ẽ
Et patebit infra li. ij. ꝑte. ij. ar. j. ca. j. ergo ſe
quiẜ reuelationẽ foꝛe verã: Tandem btã
virgo pꝛedicte mulieri loquendo addidiẜ

et ait. O chariſſima famula: mando tibi vt
quotieſcūqꝫ dicere habes: Aue maria cū ꝑ
ueneris ad illa verba: dñs tecū: plane ⁊ mo
roſe ipſa verba ꝓferas: ⁊ ibi coꝛdis ⁊ coꝛpo
ris genua ac ceruicē flectere ſtudeas: ſciens
ꝙ tātū gaudiū meo coꝛdi ſic faciēs ꝓ tua de
uotōe accumulas ꝑ verba p̄miſſa: ꝙ q̄ſi ite
rato ꝯcipem filiū meū dñm ihm. In fine de
niqꝫ addas ⁊ dicas. Sancta maria mr̄ dei
⁊ dñi nr̄i ihu xp̄i oꝛa ꝓ me ⁊ ꝓ oībus pctō-
ribus. Et h̄ ſilr̄ moroſe ⁊ deuote: qꝛ tātū mi
hi hec depꝛecatio placet: et tātū gaudet coꝛ
meū in ſubueniēdo pctōꝛibꝫ ac ſi iterato fili
um meū parerē. Hec dicēs mira ſuauitate
relicta in coꝛde mlīeris euanuit btā ꝟgo ab
eiꝰ viſiōe. Et hec mlīer quoad vixit deuote
obſeruauit. Hoc etiā reliquū rōni recte
ꝯcoꝛdat qꝛ cū pctōꝛ homo beatā virginem
deuote ſalutat et ad ſibi ſubueniendū exo-
rat: btā virgo grām infundēdo filiū ſpūalē
denuo parit ad vitā eternā cū peccatoꝛē a
pctīs reuocat ꝑ grām ⁊ ad viā ſalutꝭ redu-
cit: vel ſi iuſtꝰ eſt in iuſticia ꝯfirmat et ꝑſeue
rantiā pꝛeſtat. Cū igit̄ et xp̄s dñs ob hanc
cauſā de ea natus ſit: vt hoīes in celeſte re-
gnum renaſcant̄: nō dubiū q̄n ipſa btā vir
go in his p̄miſſis gaudeat et ei ſūme cōpla-
ceat. O igit̄ oēs fideles aīe: oēs deuoto coꝛ
de exiſtētes vnūquēqꝫ veſtrū cōuenio. Oi-
bus clamo. Et vtinā clamoꝛ meꝰ oīm reſo-
net ī auribꝫ. Salutate: ſalutate: ſalutate hu
militer deuote et frequēter btām virginem.
Salutate ꝟgines, ſalutate ꝯiugati: vidue ⁊
pauꝑes et diuites: magni et ꝑuuli: adulti: iu
uenes et ſenes. Oēs q̄ꝫ cuiuſcūqꝫ cōditiōis
pctōꝛes et iuſti. Sciētes q̄m ꝑ eā grām ha-
bebitis in p̄nti et glīam ī futuro ꝑſtāte dño
Sequit̄ ꝑs ſcđa de ipſa ſalutatōe ange-
lica et eius ꝑtibus.

AVe gratia ple
na dñs tecum: bñdicta tu ī mu
lieribꝫ Lu. j. Tres ſalutatio-
nes ceteris celebꝛioꝛes in euan
gelio reꝑimus. Pꝛima gabꝛielis vicꝫ iſta
Aue grā plena. Scđa Marie ad Eliza
beth Lu. j. Intrauit domū Zacharie ⁊ ſalu
tauit Elizabeth. Tercia xp̄i ad diſcipu-
los Joh. xx. Pax vobis: que ſepius legitur
repetita. Hac triplici ſalutatōe triplex con-
coꝛdia deſignat̄. Siq̄dem ante incarnatio
nem diſcoꝛdia erat. Pꝛima inter deū ⁊ ho
minē ꝓpter peccatū p̄me pꝛeuaricatōis. q̄m
homo deus factus inobediēs: diabolice ſe
ſubiecerat poteſtati. Scđa diſcoꝛdia erat
inter angelū et hominē: et hoc duplici cau-
ſa quia vicꝫ homo q̄ ruinam angelicā repa
rare debuerat ſponte coꝛruens ſe ſubtraxe-
rat a celo: et diabolo ſe ꝯiunxerat eius volū
tatem faciēdo. Et quia cū in obſequio dei
conſerui eſſe debuiſſent homo ſe q̄ſi ſponte
ſeruitio diaboli ſubdiderat. Tercia diſcoꝛ-
dia erat inter hoīem ⁊ hominē vicꝫ inter iu
deum et gentilē ꝓpter diuerſaꝝ legum emu-
lationē: quia iudeus vnū deū: gentilis aūt
idola colebat. Itaqꝫ ꝑ ſalutationē xp̄i ad di
ſcipulos: q̄ dixit pax vobis: deſignat̄ ꝯcoꝛ
dia dei ad homīes: quia filius dei in ſeipſo
cōiungens diuītati humanitatē: ⁊ ꝑ ſangui
nem crucis pacificauit que ī celis et que in
terris: vt dicit aplūs. Item ꝑ ſalutationē
Marie ad Elizabeth deſignat̄ concoꝛdia
iudei et gentilis: quia chriſtꝰ lapis angula-
ris oīes in vnicā fidem et eccleſiā cōuoca
uit Joh. x. Et alias oues habeo que nō ſūt
ex hoc ouili et illas opoꝛtet me adducere et
vocem meā audient: et fiet vnū ouile ⁊ vnꝰ
paſtoꝛ. Hoc etiam in ſpiritu p̄dixerat Da-
uid dicēs. Lapidem quē repꝛobauerūt. id
eſt chriſtū: edificantes. ſ. iudei: hic factꝰ eſt ī
caput angeli. Deniqꝫ ꝑ ſalutationē ange
li ad Mariā notat̄ concoꝛdia angeli ad ho
minē: quia ꝑ partū marie factus eſt homo
conciuis angeloꝝ et domeſticꝰ dei et vnius
dei ſcꝫ xp̄i: homo et angelꝰ facti ſunt ſerui et
ex hoīe angelica ruina reparata eſt. Ideoqꝫ
cum chriſtꝰ naſcit̄ ab angelis canitur Glo-
ria in excelſis deo. Et in terra pax hoībꝫ bo
ne volūtatis. Hinc et angelꝰ dixit Johī vo
lenti eum adoꝛare. Uide ne feceris: conſer
uus em̄ tuus ſū ⁊ fratrū tuoꝝ. Apoc. in fi.
Quia igitur iſte concoꝛdie facte ſunt ꝑ Ma
riam virginē: que nobis chriſtū deū genu
it. Idcirco nō immerito dicat Marie ipſe
deus: dicat angelꝰ: dicat et homo. Aue gra
tia plena que fuerunt verba thematis no-
ſtri pꝛeaccepti. De hac itaqꝫ ſalutatōne ⁊
ꝑtium eius declaratōe intendētes tractare
tria myſteria cōtemplemur ⁊c.

Pꝛimū de eius p̄ncipio.
Scđm de eius medio.
Terciū de eiꝰ ꝓpoſito ⁊ termino.

Articulꝰ ꝑmꝰ de ꝑncipio ſalutatiōis an-
gelice: vbi tres q̄ſtiones elucidanť.

Capitulum. I.

Circa principiū
huiꝰ ſalutatōis tres ꝑcipue q̄ſti
ones occurrūt. Prima q̄ſtio
vtrū ſalutatio angelica fuerit cō
grue h̄ mō ꝑ aue inchoata. Scđa q̄ſtio
vtrū btā ꝟgo fuerit vere ſine ve vt ſit digne
ꝑ h̄ verbū aue ſalutata. Tercia q̄ſtio vtꝝ
iſta ſalutatio h̄ modo facta ſit oīm ſalutatio
nū excellētiſſima. Ad ꝑmā q̄ſtionē q̄ que-
riť: vtrū vicȝ ſalutatio angelica fuerit ꝯgrue
hoc mō ꝑ aue inchoata. Argui ꝑt incon
trariū ꝙ nō. Primo ſic q2 iſte modꝰ ſalutan
di ꝑ verbū ſcđe ꝑſone eſt modꝰ ſalutādi a ſe
ip̄o ꝑſonalit̃ ⁊ nō ab alio: ğ videť ꝙ angelꝰ
ſalutauerit btām virginē a ſeip̄o ⁊ nō a deo
Sȝ ꝯſtat ꝙ ſalutare debuit a deo: ğ nō de-
buit ꝑ h̄ verbū ſcđe ꝑſone ſalutaſſe. Pre
terea videť ꝙ debuit ſalutaſſe ꝑ ſalue: quia
aue dicit remotionē pene: ſalue ꝑ̄ſentiā bo-
ni ⁊ ꝑmanentiā ſalutis. Nā ſalue vt dic̄ Jo
hānes ianueñ. in cathol. eſt verbū defecti-
uum ⁊ ſalutatoriū ⁊ ſonat. i. eſſe vel fieri ſal-
uum. Aū ğ maioꝛ ꝑfectio ſignificať ꝑ ſalue
q̄ȝ ꝑ aue: ſequiť ꝙ iſta ſalutatio ꝑfectiſſima
debuit potiꝰ incipi a ſalue q̄ȝ ab aue. Pre
terea aue ꝑtinet ad incipiētes: ſalue ad ꝑfici
entes: gaude ad ꝑfectos. Vñ ⁊ Thobias
ſalutatꝰ eſt ꝑ angelū h̄ mō. Gaudiuȝ tibi ſit
ſꝑ Tho. v. ca. ergo cū btā virgo eſſet ꝑfectiſ
ſima ꝑ gaude debuit ſalutari. Preterea no
biliſſimꝰ modꝰ ſalutādi eſt quē tenuit dñs ie
ſus ⁊ docuit. Sȝ hic modus fuit pax huic
domui Lu. x. vel pax vobis Joh. xx. ğ ⁊ in
hac ſalutatōe nobiliſſima debuit btā virgo
ꝑ ſil'e ſalutari. ſ. pax tibi vl' pacē opto tibi ⁊c̄.
Incōtrariū eſt ꝟitas ſacre ſcꝑture. Ad
hāc igiť q̄ſtionē rñdeť ſm Alber. magnū ſu
per miſſus ē. ca. lxiiij. ⁊. lxv. ꝙ cū duplex ſit
modꝰ ſalutandi vicȝ ꝑ ſeip̄m ⁊ ꝑ aliū: multo
amicabilioꝛ ⁊ nobilioꝛ eſt ille q̄ eſt ꝑ ſeipſuȝ
q̄ȝ ꝑ aliū. Hec ğ ſalutatio ꝑfectiſſima ⁊ ami
cabiliſſima nō debuit fieri tāq̄ȝ ad abſenteȝ
⁊ ꝑ aliū ſȝ tāq̄ȝ p̄ntis ad ꝑ̄ſentē ⁊ ꝑ ſeip̄m: re
cto ğ mō ꝑ̄ſentialit̃ angelꝰ ſalutationē hanc
ab aue inchoauit. q2 in hac ſalutatōe deꝰ tri
nitas ꝑ̄ſens ꝑ̄ſentē virginē in angelo ſaluta
uit di. Aue maria gratia plena. Qđ ꝟbum
⁊ deꝑ̄catiuū ⁊ ſalutatiuū ⁊ nūciatiuū fuit: q2
btitudinē quā angelꝰ btē virgini nūciauit il
lā ei exhiberi ⁊ impleri ardentiſſime ꝯcupi-
uit ⁊ deuotiſſime optauit. Et ꝑ ꝑ̄miſſa ꝑtȝ
reſpōſio ad ꝑmū obiectū. Ad alia argu-
mēta ꝑ̄miſſa in ꝯtrariū adducta. Rñdeť ꝙ
in hac ſalutatōe aliud verbū ſalutādi poni
nō debuit in q̄ ſalutis ſtatꝰ vel ꝑfectio nota
reť: q2 cū iſta ſalutatio ſit totiꝰ ſalut̃ incoha
tio q̄ ꝑmo ⁊ ꝑncipaliter ꝑ ſe btiſſime nūciat
virgini ⁊ in ea ⁊ ꝑ eam toti generi humano
deſtinať: recte incepit ab aue: initiū quippe
btitudīs eſt remotio miſerie: qđ notat aue
q̄ſi ſine ve. Alia aūt btidīnē ꝑficiētia ſuffici
enter exꝑmunť ꝑ alia ꝟba in ſalutatiōe iſta
ſubſequētia: vt infra patebit cū declarabūť
ſingillatim. Hec Alb. Ex his ꝑtȝ rō q̄re nō
debuit dici ſalue vel gaude vel pax tibi ⁊c̄.
Ampliꝰ q̄ȝ nō debuit ſalutari btā virgo ī
hac ſalutatōe aliq̄ alio verbo ſalutatiōis q̄ȝ
ꝑ aue q2 nō debuit niſi verbū coꝛreſpōdēs
rei in ſalutatōe iſta poni. Sȝ q2 res huiꝰ ſa-
lutatōis ⁊ annūciatōis iſta erat ꝙ vicȝ ma-
ledictio quā ꝑ ꝑmā mulierē. i. Euā incurri-
mus: debebat verti in bn̄dictionē: ꝑ hāc ſe
cūdā mulierē. i. btām Mariā: vt ſicut femi
na nos dānauit: ita ⁊ femīa ſaluaret. Unde
Aug. ſermōe de natiuitate dic̄. Impleta eſt
Maria gr̄a ⁊ Eua euacuata ē a culpa: ma
ledictio Eue in bn̄dictionē mutať Marie.
Hec ille. Huic aūt rei nullū aliud verbū ſa
lutatōis ita cōgruebat ⁊ coꝛrñdebat: ſic aue
in q̄ ſolo nomē Eue mutať in verbū saluta-
tionis aue. Cōuerſo eñ h̄ noīe Eua ꝑ lr̄as
Marie dictū eſt aue. ad deſignandū expreſ
ſe ꝙ in bn̄dictionē Marie vertebať maledi
ctio Eue. Nimiꝝ poſt peccatū Adaȝ vxoꝛi
ſue impoſuit nomē Eua: qđ diciť ab a. qđ ē
ſine ⁊ eu qđ eſt bonū q̄ſi ſine bono q̄m bo-
nū datū a deo ſibi ⁊ viro abſtulit ac poſter̄
⁊ incidere fecit in ve culpe ⁊ pene. ꝑ Mari
am aūt facti ſumꝰ ſine ve. Jđ cōgruētiſſime
ſalutať ꝑ aue ⁊ nō ꝑ aliud aliqđ verbū. Vñ
q̄dam verſificatoꝛ dicit. Poꝛta ſalut̃ aue ꝑ
quā patet exitus a ve. Hec magiſter Jaco-
bus de voꝛagine in ſuo marionali.

Capitulum. II.

Ad ſecundū queſitū de huiꝰ ſalutati
onis verificatōe cū querebať vtruȝ
vicȝ btā virgo fuerit vere ſine ve: vt
ſit digne ꝑ aue ſalutata. Incōtrariū po-

ſes arguere. ꝙ nō videt̃ quō vel ad quē ſen
ſum angelus potuerit vere dicere beate vir
gini: aue. i. ſine ve. Nā ſi hoc dixit narrādo
de p̄ſenti: falſum dixit. q2 adhuc ꝓtunc ſine
ve nō fuit btā virgo: qm̄ fuit adhuc ſub ve
miſerie hui⁹ vite qđ ex pctō p̄moꝝ parentū
ſubſecutū eſt. Fuit etiā adhuc ꝓtūc ſub ve
ſterilitatis ꝛ ꝑ ꝯſequēs ſub maledicto legis
q2 adhuc ſterilis fuit cū nōdū adhuc conce
perat filiū qñ angelus ei dixit iſtō ꝟbū aue.
vñ nō potuit de p̄ñti hoc dicere. Item ſi
angelus dixit illud optādo: ſequit̃ ꝙ volun
tatē ſuā diuine volūtati nō ꝯformauit q̇ ſcʒ
deus eā mlt̃a pati voluit in paſſiōe ſui filij.
Si ꝟo illud dixit de futuro p̄dicēdo: nō ſa
lutauit ſed ꝓphetauit: nec magnū q̇d dixit.
q2 hoc cōmune eſt oīm ſaluandoꝝ ꝙ qñqꝫ
erūt ſine ve. ſcʒ in futura gl'ia. g̊ videt̃ ꝙ nō
potuerit vere btā virgo ꝑ hoc ꝟbū aue ſalu
tari. Ad q̄ſtionē igit̃ reſpōdēdo Nota p̄
mo. ꝙ hoc ꝟbū aue qñqꝫ eſt vox optātis. ſic̄
dicit Iohēs Januen̄. in catholicon: vt qñ
dico alicui aue ſalutādo: q2 ei ſalutem opto
Qñqꝫ aūt eſt vox orāt̃s: vt cū dico: aue crux
p̄cioſa. vel: O crux aue ſpes vnica. Nō em̄
ſalutādo illud dico: q2 ligno īſenſibili ſalutē
nō opto. q2 eā hr̄c nō p̄ōt. ſed oro vt ꝟt⁹ cru
cis mihi ſalutē opet̃. Qñqꝫ ꝟo eſt vox ꝯgra
tulātis ꝛ applaudētis. vt cū dico Aue Ma
ria. vel Salue ſctā parēs. q̄ſi dicerē. O btā
ꝟgo Maria: ꝯgratulor ꝛ ꝯgaudeo ſaluti et
glorie tue ꝛc̄. Hec mgr̄ Jacob⁹ vbi ſup̄. Di
co igit̃ ſm̄ Albertū ſuꝑ miſſus eſt. capitulis
lxiiij. ꝛ. lxv. Necnō ꝛ cōiter ſm̄ docto. hanc
materiā tractantes: ꝙ btā ꝟgo vere ſalutari
potuit ꝛ debuit ꝑ aue. q2 fuit ſine ve oī vl'r.
Primo q2 fuit ſine ve ſpāli eue ꝛ ml'ierib⁹
Secūdo q2 fuit ſine ve ꝓprio matribus.
Tercio q2 fuit ſine ve cōi oīb⁹ homīb⁹.
Primo inquā quia fuit ſine ve ſpeciali eue
et mulierib⁹. Nā eua triplicē maledictionē
q̄ſi triplex ve accepit in penā. Prima: multi
plicabo erūnas ꝛ ꝯceptus tuos. Secūda:
in dolore paries filios. Tercia: ſub viri po
teſtate eris Gen̄. iij. ca. Sine hoc triplici ve
fuit Maria. q2 nec ſenſit erūnā in ꝯceptu:
nec dolorē in partu: qm̄ fuit ſine corruptōe
fecunda: ſine grauamīe grauida: ꝛ ſine do
lore puerpa. vt dicit Bern̄. ꝛ fides tenet ca
tholica. Deniqꝫ nec fuit viro ſubdita perpe
tue virginitatis obtētu. ꝛ q2 ꝑ dei conceptū
ꝛ maternitatē facta eſt dña oīm viroꝝ ꝛ mu
lierū: ac etiā angeloꝝ. Itē in mulierib⁹ eſt
triplex ve. q2 in virginib⁹ eſt ve ſterilitat̃: in
cōiugatis ve ſubiectōnis: q2 ſunt ſub ptāte
viri: in viduis ve deſolatōis ꝛ orbatōis tā
q̄ꝫ que ſunt orphane. Quib⁹ vltīs duob⁹ eſt
annexū ve corruptōis: cū virginitatē ami
ſerūt. Ab his fuit īmunis btā ꝟgo Fuit em̄
virgo ſine ſterilitate. Coniugata ſine corru
ptione et ſeruitute: qm̄ ioſeph tanq̄ꝫ cuſtos
a deo dat⁹ btē virgini ſeruiebat ei. quā ſcie
bat eſſe dñam ſui ꝛ toti⁹ mūdi ꝓpter dei ma
ternitatē. Deniqꝫ fuit ꝛ vidua poſt mortē io
ſeph cū virginitate ꝛ ſine deſolatōe ꝓpter di
p̄ſentiā: q̇ deus eius ſpūalis ſpōſus ml'tipli
ci eā ſuauitate familiaris p̄ſentie ſꝑ cōſola
bat̃. Secundo dixi ꝙ btā virgo fuit ſine
ve ꝓprio matrib⁹. Sūt q̇ppe in matrib⁹ tria
p̄cipua ve. Primū ve: erūne ꝛ īmūdicie. q̇a
virginitatē ꝑdūt ꝛ cū maxima īmundicia ꝛ
erūna pariūt. Secūdū ve infirmitatis ꝛ in
digentie. q2 infirmant̃ ꝛ amittūt ſanitatem
venuſtatē ꝛ pulcritudinē cū pariūt atqꝫ in
digēt obſtetricatōe. Terciū ve pene ſimt' et
culpe. q2 cū pctō ꝯcipiūt ꝛ libidine: cū gra
uitate portant: ꝛ cū dolore pariūt. Ab h̄ tri
plici ve fuit īmunis btā ꝟgo Maria. Prio
q̇dē fuit ſine ve erūne ꝛ īmūdicie. q2 in cōce
ptu ꝛ partu nō ꝑdidit virginitatē ſed acq̇ſi
uit eā qua ſub deo maior neq̇t intelligi pu
ritas. Nulla etiā in ei⁹ partu īmūdicia fuit.
q̇a chriſt⁹ de⁹ vtero clauſo manēte egreſſus
eſt tanq̄ꝫ ſponſus dñs de thalamo ſuo: teſte
p̄s. Vñ Leo papa in ſermone de natiuita
te dñi dicit. Alienū eſt inq̇t ab hac natiuita
te qđ de oīb⁹ legit̃. nemo mūdus a ſorde. ni
hil in iſtā ſingularē natiuitatē de ꝯcupiſcen
tia carnis trāſijt: nihil de pctī lege manauit
ꝛc̄. Secūdo fuit ſine ve infirmitatis ꝛ in
digētie. Nō em̄ btā virgo poſt ꝯceptū aut
in ꝑtu perdidit ſanitatē vel pulchritudinē
Imo tāta pulcritudīe radiauit ꝙ ioſeph eā
inſpicere p̄ radioſitate nō potuit vt dic̄ glo.
ſuꝑ Math. ca. j. vnde ioſeph Mariā non
cognouit facie q̄lis eſſet donec peꝑit ꝛ eua
cuato vtero radioſitas a viſione faciei eius
oculos nō ita reuerberaret. Itē ſanitatē p⁹
ꝯceptū nō amiſit: imo fortior facta a ſpūſan
cto: ſurrexit ſtatim ꝛ abijt ī mōtana cū feſti
natione: ꝛ ſeruiuit eliſabeth. In partu q̄ꝫ ñ
indiguit obſtetricatōe, ſed vt canit̃ in q̇buſ

dam eccleſijs. Gaudebat dei genitrix ī ꝑtu
quā circūſtabant obſtetricū vice concinen
tes angeli gloriā deo. Tercio fuit ſine ve
pene ⁊ culpe. qꝛ ſine viro de ſpūſancto con
cepit ⁊ ſine oī libidine. Et cum gaudio ſine
oī leſione ⁊ dolore pep̄it vt ſupra patuit.
Tercio dixi ꝙ beata virgo fuit ſine ve cōi
oībus hoībꝫ. Cōiter q̇ppe oēs homīes tri-
plex ve incurrerūt ex pc̄tō primi parēt̄. Pri
mū ve in corpe. Secūdum ve in aīa. Ter-
ciū in vtroqꝫ cōiunctim. De his Apoc. viij
Ve ve ve habitātibus in terra. Primo in
quā in corpe ſiue ex pte corpis incurrit oīs
hō ve triplex. ſ. ve miſerie multiplic̄ vicꝫ la
boris ⁊ fatigij: infirmitatū penuriaꝝ frigo-
ris caloris famis ſitis ⁊c̄. q̇bus ſubiecti ſu-
mus in hac miſera vita. Item ve doloroſe
mortis. quia cū dolore oēs morimur: et q̄ſi
aqua dilabimur in terra. Item ve incinera
tionis poſt mortē ⁊ putrefactiōis. De p̄mo
Geñ. iij. Maledicta terra ī ope tuo: ſpinas
et tribulos germīabit tibi: in labore come-
des ex ea oībꝫ diebus vite tue: ī ſudore vul-
tus tui veſceris pane tuo ⁊c̄. De ſecūdo Ge
neſis. ij. Quacūqꝫ hora comederitis morte
moriemini. i. neceſſitatē moriēdi ex pte cor-
poris incurretis. ꝓut exponit Nico. de ly.
De tercio ve Geñ. iij. Reuerteris in terram
de q̄ ſumptus es: quia puluis es ⁊ in pulue
rem reuerteris. Ab hoc triplici ve īmunis
fuit btā virgo q̇a ſine oī infirmitate vixit. vt
dicit Aug. Nam ⁊ ſine dolore vel īfirmita
te mortua eſt. Et inſup oēs labores huiꝰ vi
te ⁊ penurie famis ſitis caloris ⁊ frigoris ac
ſimiliū nō erāt ei penoſe. tū quia oīa talia
ſciebat ſibi eſſe ad meriti ꝓmotionē. iuxta il
lud Ro. viij. Diligentibꝫ deū oīa coopātur
in bonum ⁊c̄. Tum quia oīa talia volūta-
rie acceptabat ⁊ ꝓ deo oīa ⁊ multo maiora
ſuſtinere cupiebat. vñ in oībus penurijs et
aduerſitatibꝫ ac laboribꝫ intimo corde gau
debat tanqꝫ ꝑfectiſſime patiētie exiſtēs. Tū
deniqꝫ quia diuine cōtemplatōis ⁊ familia
ritatis dulcedo qua ſꝑ fruebat̄ oīa talia
penalia dulcia reddebat eidem. Si eñ be
ato Laurētio prunas dulces eſſe reddebat
diuina deguſtatio. ⁊ btō ſtephano lapides
torrētis dulces fuere p̄ xp̄i amore. mltomā
gis beate virgini oīa penalia dulcia redde-
bant̄ ex diuina deguſtatiōe. Item fuit ſi-
ne ve doloris in morte. qꝛ ſicut fuit a corru-

ptione aliena: ita a dolore mortis extranea.
vt dicit Hiero. Deniqꝫ fuit ⁊ ſine ve incine
ratiōis poſt mortē: quia corpe et aīa glorifi
cata gaudet in celis. vt patebit infra li. x. ꝑ. j
ar. iij. ꝑ totū. Secūdo in anīa oīs hō in-
currit triplex ve. Primo ve ignorātie. Se-
cūdo ve meſticie. Tertō ve verecūdie. Pri
mo inquā ve ignorātie et erroris. q̇a tantaꝫ
ignorantiā incurrimꝰ tā in credēdo qꝫ in eli
gendo ⁊ diſcernēdo ⁊ qꝫ in opando. qꝺ te-
ſte Auerroe cōmentatore Arif. Ea q̄ ſcimꝰ
ſunt mīma coꝝ q̄ ignoramꝰ. Et inſup vt di
cit ſapiēs Eccēs. ix. Sūt iuſti atqꝫ ſapiētes
et nemo ſcit vtrum odio vel amore dignꝰ ſit
Hoc q̇ppe ve ignorantie eſt ex culpa. q̇a vt
Augꝰ. dicit. Error nō eſt homis inſtituti a
natura ſed pena dānati. Ab hoc ve fuit
īmunis beata virgo q̇a nunqꝫ errauit. fuit
eñ virgo prudentiſſima ⁊ ſpūſancto plena
nihil ſine ꝯſilio ſpūſſancti fecit: q̇ ſpūſſctūs
erarre nō poteſt. Fuit qꝫ omniſcia ⁊ ſapien
tia diuino dono p̄dita. ꝓpter qꝺ eccleſia li-
bros ſapiēe de ipſa exponit ⁊c̄. fuit ſine ve ig
norantie ⁊ erroris. Secūdo in aīa incur
rimus ve meſticie ⁊ doloris. ⁊ hoc tā de pre
ſenti que eſt meror mētis: qꝫ de p̄terito q̄ eſt
dolor cordis: qꝫ de futuro q̄ eſt timor. Ab
hoc ve fuit īmunis btā virgo. qꝛ nunqꝫ me
rorem: dolorem: aut timorē dominantē ſue
rationi habuit. Qꝺ pbat̄ ex v̄bis Senece
ad ſerenū dicētis: Fruſtra ſapiēs tentatur.
qꝛ ſapiens nunqꝫ turbat̄. validiꝰ eñ eſt qꝺ
ledit̄ eo quod ledit. Fortior q̇ppe nō eſt ne-
q̇cia virtute ſed infirmior. ſapiens nil ꝑdere
poteſt: oīa eñ bona ſua in ſe repoſuit. ſ. vir-
tutē ⁊ ſapiām. Itē ex verbis Chriſoſt. dicē
tis ꝙ nullus homini nocere pōt occurſus
aduerſitatis: niſi ipſe nocere velit ſibi ſcꝫ ꝑ
impatientiā. Qm̄ ergo btā virgo ſapientiſ-
ſima ⁊ ordinatiſſima fuit in qua rō ſuperi-
or ſꝑ ei imꝑans fuit. Igit̄ q̇cquid ſuſtinuit
ei in materiā amoris ⁊ gaudij ſemꝑ totum
ceſſit nec vnqꝫ in ea meſticia rationi cōtra-
traria fuit. Unde claret ꝙ fuit ſine ve dolo
ris ⁊c̄. Tercio in aīa incurrimus ve ve-
recūdie ⁊ pudoris taꝫ de eſſendo: qꝛ turpes
ſumus. tam de agēdo: quia turpia facimus
et fecimus: qꝫ de ſuſtinendo vel patiēdo: q̇a
turpia patimur. Unde Geñ. iij. Erat vter-
qꝫ nudus ⁊ non erubeſcebant: ſcꝫ ante pec-
catum. ſed poſt peccatum erubuerūt ſe. vñ

fecerūt ſibi perizomata ⁊c. Ab hoc ve verecundie ⁊ pudoris beata ꝟgo imunis fuit q2 nihil turpidis vnꝗ fecit: nec habuit: nec ſuſtinuit. qm̄ innocentia pura id facit vt nil verecūdie vel pudoris ſuſtineat. vt patet in pueris paruis q̄ etiam ſuam nuditaē3 non erubeſcunt. Beata aūt virgo ſtatu il innocētie ꝑmoꝶ parētū. ꝓxima erat maxime ex ꝑte aīe: nec vnꝗ turpia facere vel cogitare ſciuit. ſed oīa ſꝫm ratione rectā ordinata in ipa erant. vnde claret ꝙ nunꝗ aliqđ verecūdabile habuit. ⁊ ſic fuit ſine ve pudoris. Tercio dixi ꝙ homo q̄libet ex ꝑte vtriuſꝗ. ſ. corporis ⁊ aīe cōiunctim incurrit ve ⁊ hoc triplex. ſ. Primo ve iobediētie et ꝯcupiſcentie nā caro nō obedit aīe ⁊ rōni. ſed vt dicit apoſtolus Gal. v. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpiritū ⁊ ſpūs aduerſus carnē ⁊c. Secūdo ve culpe ſcꝫ originalis: actualis: mortalis ⁊ venialis. Tercio ve pene. ſ. pſentis miſerie vl' pnie purgatorij ⁊ gehēne. Ab hoc etiam triplici ve īmunis fuit beata virgo. Primo q2 fuit ſine ve ꝯcupiſcētie ⁊ repugnātie carnis ad ſpiritū: qm̄ vt volunt doctores cōiter ſup. iij. ſentētiaꝶ: btā virgo habuit fomitis extinctionē ⁊ cōfirmationem in bono ꝑ gratiā ſingularem ita vt nō poſſet peccare. Et hoc per ſanctificationē in ſpūſſancti obumbratōe ⁊ filij dei conceptione. vnde oēs vires inferiores fuerunt ſubiecte in ea imꝑerio rōnis ⁊c. Secūdo fuit ſine ve culꝑe tā originalis ſꝫm Scotū vt infra oſtēdet' ꝗ actualis venialis ⁊ mortalis. Nam nec vnꝗ venial'r peccauit. ſicut dicit Auguſti. Tercio q̄ꝗ fuit ſine ve pene. quia pena debet' culpe. cum igit' nō habuerit ve culpe nec habuit ve pene. ⁊ ſic claret ꝙ btā virgo bene ⁊ veriſſime ſalutari debuit ꝑ aue. i. ſine ve. quia fuit vniuerſaliter ſine omī ve vl' actualiter vel cauſaliter vel habitualit'. Et ꝑ hec patet reſpōſio ad obiectum in ꝯtrariū ꝓductū. ſiue em̄ accipiat' vt angelus dixerit iſtaꝫ ſalutationē narratiue ſiue vt optatiue ſiue vt ꝯgratulatiue: vtiꝗ digne ⁊ vere hoc modo ipam btām virgineꝫ ſalutauit ꝑ aue: que vniuerſaliter ſine oī ve ⁊ ſi nō ꝑtūc fuerit ſine ve aliꝗ actualiter puta ſterilitatꝫ: tn̄ cauſaliter ⁊ habitualiter cū mox erat futura mater dei fuit ſine illo ve. De ve quoꝗ miſerie pñtis vite. i. famis ſitis frigoris laboris quibus ſubiecta erat: clare declaratū iam ⁊ reſponſum eſt in corpore q̄ſtionis.

Ad terciū queſitum de huius ſalutatōis excellentia: Utrū vicꝫ iſta ſalutatio hoc mō facta ſit oīm ſalutationū excellentiſſima. **Cap. III.** Tu forſitan arguis ꝙ nō. quia ſalutatio quā dn̄s Jeſus tenuit ⁊ docuit fuit excellentior iſta ſalutatōne ſcꝫ Pax vobis ⁊c. Tū quia a digniori ꝓlata ⁊ edocta: q̄a a chriſto q̄ dignior eſt oībus angelis. tum q̄a bonum quanto cōmuni⁹ tāto melius ꝑ Ariſto. ij. Ethic. In hac aūt ſalutatōe vicꝫ: pax vobis: non ſolum cōmuni⁹ bonum ſed et iocundi⁹ bonum annūciat'. puta pax facta ꝑ chriſtū inter deum ⁊ genus hūanū. Nil aūt hac pace iocundius. vt dicit Aug⁹. ergo ſequit' ꝙ illa ſalutatio ſit excellentior iſta. Preterea ſi angelus ſalutaſſet btāꝫ virginem hoc mō vt dixiſſet Aue dei mater vl' dei genitrix futura: maiori et excellētiori mō eam ſalutaſſꝫ cum de tāta dignitate que eſt excellētior oīum dignitatum pure creature cōueniētiuꝫ ſalutaſſet. ergo iſte modus quē angelus tenuit nō eſt excellētiſſimus ⁊c. Ad queſtionem itaꝗ reſpondendo: dico ſꝫm Petrum aureoli in ſuo cōpendio. li. iiij. c. ij. ꝙ iſta ſalutatio angelica qua beata virgo extitit ſalutata ſine ꝑiudicō dici poteſt ꝙ ſit oīm aliarū ſalutationū q̄ ſunt vl' fieri potuiſſent excellentiſſima. ⁊ hoc m'ltiplici ex rōne. Primo q̄dem ex ſalutantis autoritate. quia iſta ſalutatio miſſa eſt a deo ⁊ tota triniitate. Luce. j. Miſſus eſt angelus a deo in ciuitateꝫ gali. ⁊c. Nec iſtam ſalutatōem angelus ī ꝓpria perſona ⁊ a ſe: ſed tanꝗ a deo ꝓtulit. vt ſupra patuit. Secūdo ex nūcij ſublimitate. Non em̄ hō fuit dignus nūciare et hoc mō ſalutare. ſed angelus. nec q̄libet angelus ſed Gabriel. Tercio ex pſone ſalutate dignitate. quia ſalutata eſt btiſſima ꝟgo Maria ſuꝑ oēs hoīes digniſſima. Quarto ex modi ſalutandi q̄litate quia iſte mod⁹ ſalutādi notat ⁊ indicat Primo ſummā virginis innocētiam cum dr̄. Aue. Secundo ſummā ei collatā grām tanꝗ donum dei excellentiſſimū. cum dr̄: gratia plena. Tercio ſummā gl'iam qua maior neq̄t eſſe in mō ſcꝫ dei eē matrē mox futurā: cū dr̄: dn̄s tecū. ſcꝫ in mēte ⁊ in vētre: vt exponit Aug⁹. ⁊c. Quarto ſingulariſſimā ſuꝑ oēs excellentiaꝫ et ꝓrogatiuam: cū dr̄: bn̄dicta tu in mulieri

bus. Deniqȝ quinto excellit iſta ſalutatõ
alias in ↄtenti vel incluſi vniuerſalitate. q̇a
vniuerſalr̓ oẽs modos ſalutãdi continere ⁊
includere videᷓ implicite. Nã ſalutationes
in ſcriptura q̄dam inueniunᷓ ſalutꝫ optati-
ue.ij. Re.xvj. Salue rex. Quedam gr̄e deſi
deratiue: ap̄lus in pl̄ib; locis. Gratia vob̄ ⁊
pax a deo ml̄tipliceᷓ. Quedã gaudij. Tho.
v. Gaudiũ tibi ſit ſꝑ. Quedam bñdictiõis.
Ruth.ij. Bñdicat tibi dñs. Quedaȝ pacis
annũciatiue. vt Joh̄.xx. Pax vob̄ ⁊c̄. Hec
aũt ſalutatio angeli ex oĩb; cõflata videtur.
cõtinet em̄ ſalutẽ: cũ ait. Aue. Itẽ gr̄aȝ cum
dicit. gratia plena. Gaudiũ ⁊ pacẽ: cũ dicit.
dñs tecũ. Itẽ bñdictionẽ: cum ait. bñdicta
tu in mulierib; ⁊c̄. Vñ claret iſtã ſalutatio-
nẽ fuiſſe ⁊ eſſe excellẽtiſſimã. Ad ꝑmuȝ in
ↄtrariũ argumentũ dr̄ ꝙ illa: pax vobis: nõ
excedit iſtã dignitate vl̓ autoritate. qꝛ et iſta
eſt a deo miſſa ⁊ edocta ꝑ angelum vt tactũ
eſt. deniqȝ in iſta ſalutatõne annunciaᷓ etiã
pacis et oĩs boni cõicatio toti generi hũa-
no ꝑ ↄceptũ beate ꝟgĩs. niſi dicas ꝙ illa .ſ.
pax vobis: excedat iſtã in nuncij dignitate.
qꝛ illã deꝰ ꝑ ſeiꝑm in xp̄o voluit annũciare
Iſtã aũt ꝑ angelũ. et ſõ q̄ſtum ad hoc ſolũ
illa excellit iſtã. iſta aũt excellit illaȝ ex alijs
ꝑmiſſis rõnib;. Ad ſecundũ dico ꝙ an-
gelus nõ debuit ſalutare ⁊ dicere: Aue ma-
ter dei. qꝛ nõdũ erat ꝓtũc mater dei. nec de
buit dicere: Aue genitrix dei futura. q̇a pri
mo debebat req̇rere virgĩs ↄſenſum ad ſu
ſcipiendũ deũ. vt ſup̄ dictũ eſt ꝑte vicȝ ter-
cia ⁊c̄. Sufficiẽter etiã iſtud dedit intellige
re cũ dixit: dñs tecũ. ſ. in ventre ⁊ mente.

Inſuꝑ huiꝰ ſalutatõis excellẽtia ⁊ eiꝰ vir-
tus oñdiᷓ ꝑ plura facta miracula: ex q̇b; ali
qua hic referri libeat. Cũ em̄ peſtis vali
da in regno Hungarie hoĩes q̄ȝ plurimos
depaſceret: Audiui a q̇dã mihi referente ꝙ
ↄtra iſtam peſtẽ inguinariã nõ eſſet melior
medicina q̄ȝ ꝙ poſtq̄ȝ aliq̇s ſe ſentiret infe-
ctũ: ſtatim ip̄m apoſtema ſigno crucꝭ ſignã
do dicere nouẽ Aue Maria: ꝑ ſingula cru
cem faciẽdo ſuꝑ apoſtemate. dicebat em̄ ip
ſe referẽs ſe hoc mõ euaſiſſe. Quod cuȝ ego
audiuiſſem firma memoria tenui. Et cõfite
or q̇a cum eſſem ipſa peſte ꝑcuſſus plurib;
vicib;: hoc digniſſimo remedio ꝑdicto eua
ſi. Nec vis ipſiꝰ apoſtematis ꝑualere mihi
potuit q̇tienſcunq̄ȝ dictũ remediũ exhibui.

Item btũs Anſhelmus libro miraculo
rũ. ca.xviij. refert q̇ddã miraculũ narratõne
digniſſimũ: de hoc vicȝ ꝙ q̇daȝ q̄ſi tota die
Aue maria dicebat. Cũq̄ȝ ꝑegrinꝰ iret ip̄e ꝑ
locũ ſiluestrem: q̇dã mali robbatores credẽ
tes ꝙ eſſet pecunia apud ip̄m: occiderũt eũ
inſtigãte diabolo: ⁊ ſepelierũt eũ ꝓpe ſtratã
in eodẽ loco: baculũ quoq̄ȝ cubitalẽ quem
portabat in manu ip̄e ꝑegrinus fixerunt in
terrã ſupra corpus defuncti ad memoriaȝ.
poſtmodũ idẽ baculus meritis btẽ virgĩs
ramos ꝓtulit ⁊ frõdes: radicẽq̄ȝ q̇q̄ȝ miſit in
os defuncti ⁊ facta eſt arbor pulcra et mag
Cumq̄ȝ ꝓgreſſu tꝑis q̇dam magnꝰ clericus
inde trãſitũ faciens req̇eſceret ſub vmbra il
lius arboris: vidit vna cũ comitãtib; eũ ꝙ
in q̇libet folio patẽti lr̄a vt ab oĩb; legi poſ
ſet ſcriptũ erat: Aue Maria gr̄a plena dñs
tecũ. Admirati q̄ſierũt ab hoĩb; q̇d hoc eẽt
Illi dixerũt ꝙ q̇dã ꝑegrinus q̇ndam fuiſſȝ
ibi occiſus: ⁊ baculus infixꝰ terre ibi fuiſſet
ſupra eius corpꝰ. igiᷓ accedũt miraclo oẽs
ꝑcuſſi ⁊ aperiũt terrã: et ecce inuenerunt cor
pus integrũ ⁊ ſine oĩ putredĩe iacere in ter-
ra: radiceſq̄ȝ arboris in ore btẽ. Cognoue-
runt oẽs q̇a hõ ille frequẽtaſſet in vita dice
re Aue maria ⁊c̄. ⁊ laudarũt deum ac btãm
virginẽ. Vnde locus iſte poſtea habitꝰ eſt
in magna reuerẽtia a fidelib;: vbi deꝰ ad in
uocationẽ btẽ virgĩs oſtendit ml̄ta miracu
la. Ecce claret q̄ȝ excellẽs ſit virtus huiꝰ ſa-
lutatõis. quia ⁊ animã crediᷓ in celũ meritꝭ
btẽ virgĩs ꝓduxiſſe. et corpus longo tẽpore
preter naturã in terra illeſum cõſeruaſſe: et
miraculoſe arborem frondoſam de ſicco li
gno ꝓduxiſſe: radicẽq̄ȝ in os defuncti imi-
ſiſſe: deniq̄ȝ folia ip̄a ſalutatõe depicta gran
di miraculo fuiſſe. Multa quoq̄ȝ miracu-
la ibi contigiſſe ad gloriam benedicte virgi
nis et eius filij domini noſtri Jeſu chriſti.
Eya ergo fidelis anima aduerte q̄ȝ bonum
ſit beatam virgineȝ crebro ſalutare. Penſa
diligenter virtutem huius ſalutatiõis ⁊ no
li eſſe piger hãc excellentiſſimã ſalutationẽ
frequẽtius corde ⁊ ore ad laudem virginis
depromere ⁊c̄. vt valeas gratiam et gloriaȝ
eternam obtinere ⁊c̄.

Articulus ſecundus de medio ſalutatio
nis angelice. ſcȝ: gratia plena dominus te-
cum benedicta tu in mulieribus.

Circa ſecunduʒ miſteriū ꝺ hui⁹ ſalutatōis medio ſꝫm ꝙ tres ſentētie cōtinentᷣ: tres cōſideratiōes faciemus. Prima cōſideratio de hoc ꝙ dicitᷣ Gratia plena. Secunda de hoc ꝙ dicitᷣ Dn̄s tecuʒ. Tercia de hoc ꝙ dꝛ Bn̄dicta tu in mulieribꝫ ꝛc̄.

Caplm̄. I. de hoc ꝙ dicitᷣ Gratia plena.

De hoc ꝙ dicitᷣ gratia plena: tria ſūt inueſtigāda. Primū de huius dicti cōgruētia. Secunduʒ de hui⁹ plenitudinis differētia. Terciuʒ de ei⁹ intelligētia. Primo inquā de hui⁹ dicti: ſcʒ Gratia plena cōgruentia Queritᷣ: q̄re dicatᷣ gratia plena. Videtᷣ em̄ ꝙ hoc dici nō ita ꝯgruebat ſicut ſi dixiſſet: gloria plena. quia gloria ꝑfectioꝛ eſt gratia. ergo in hac ſalutatione ꝑfectiſſima debuit dici gloria plena.

Item videtᷣ ꝙ debuerit dici ſpū̄ſctō plena. quia ſpūſſanctus nomīat tantūmō gratiam gratū facientē in nobiliſſimo eſſe. gratia aūt nō. quia diuiditᷣ gratia etiā ad gr̄am gratis datā. ſed ſpūſſanct⁹ ſemꝑ dicit gr̄am gratum facientē: ergo in iſta ſalutatōne nobiliſſima debuit dici ſpūſancto plena. Ad hoc rn̄detᷣ ſꝫm magnū Albertum vbi ſupra ca. lxviij. ꝙ iſtud ſumme cōgruebat vt angelus diceret: gr̄a plena. Ratio quia in hac ſalutatōne annūciabatᷣ initiū ꝛ origo om̄is gratie ac beatitudinis in humanuʒ genus trāſfundēde per btām virginē mariā. Vn̄ Eccī. xxiiij. In me inq̄t oīs gratia vie et veritatis: in me oīs ſpes vite et virtutis. ſʒ initium glīe ꝛ btītudīs eſt in hac vita ꝑ gr̄am cuius ꝯſummatio eſt in futuro per gloriaʒ. Nam ſꝫm Richarꝺ. ſup. iiij. ſnīaꝝ. diſt. xlix. Gloria nil aliud eſt niſi gr̄a cōſūmata. ergo congrue dictū eſt gratia plena. vt ꝑ hoc ſignaretᷣ ꝙ per hāc ſalutationē annūciatᷣ origo omnis gratie in humanū genus trāſfūdende tam in via q̄ʒ in patria. Ad ꝓmū ergo obiectum patet reſpōſio ꝙ nō debuit dici glīa plena. qꝛ glīa eſt ꝯſūmatio gratie. hic aūt annūciatᷣ initium et origo gr̄e. ergo poti⁹ poni debuit gratia q̄ʒ gloria. Ad ſecundū dꝛ ꝙ ſpūſſanctus ꝓꝑie tm̄ nominat gr̄am ſpūalem ꝛ gratū facientē. Gratia autē cōmune eſt ad gr̄aʒ coꝛꝑalem ſiue gratꝭ datam: ꝛ etiam ad ſpūalem ſiue gratū facientē Vnde cū iſta plenitudo in beata virgīe cōtineat gr̄as non tm̄ ſpūales ſed etiā coꝛꝑales: congruenti⁹ dicitᷣ gratia plena q̄ʒ ſpiritusancto plena. Hec Albertus vbi ſupra.

Capitulum. II.

Secundo de hui⁹ plenitudīs differentia q̄ritur in q̄ differat iſta plenitudo gr̄e ab aliis plenitudinibus. Hoc q̄dem ideo: quia ꝛ de xp̄o legitᷣ ꝙ fuit plenus gratia ꝛ veritate Joh. j. Itē de ſtephano Act. vj. Stephanus aūt plen⁹ gr̄a et fortitudine. Item de aplīs Actuū. ij. Repleti ſunt oēs ſpūſancto ꝛc̄. Ad hoc breuiter reſpōdetᷣ ſꝫm Tho. iij. ſcripto ſnīaꝝ. diſtin. xiiij. q. j. ar. ij. cōcoꝛdant Alber. ꝛ noſter Richar. Bonauē. ꝛ cōiter doctoꝛes ꝙ quadruplex eſt plenitudo gr̄e

Prima ſufficientie.
Secunda copie.
Tercia ſingularis excellentie.
Quarta efficientie ꝛ redundātie.

Prima eſt plenitudo ſufficiētie ꝑ quam aliq̄ in ſe formaliter ſunt ꝑfecti q̄ʒtū ad oēs virtutes ꝛ q̄ʒtū ad expulſionē oīm pctōꝝ moꝛtalium. Et hec plenitudo fuit in aplīs et in beato Stephano ac aliis ſctīs ꝑfectis ſꝫm quā aliq̄s ſic impletᷣ deo vt nīl in eo deo aduerſum remaneat. Secunda plenitudo gratie eſt plenitudo copie. Et hec eſt in tota ecclīa dei: qꝛ nulla gratiarū ei deeſt: quin ſit in aliq̄ membꝛoꝝ ſuoꝝ. Tercia eſt plenitudo ſpecialis excellētie vel p̄rogatiue q̄ nō ſolum oīa moꝛtalia ſed etiā oīa venialia repellit. ꝛ hec fuit in btā virgine: ſꝫm quā plena gratia fuit: vt nīl eſſet in ea quod nō oꝛdinaretur ad deū. Quarta eſt plenitudo efficientie ꝛ redūdantie: qua aliq̄s nō ſoluʒ eſt plenus in ſe ꝛ ꝑfectus ſed etiā eſt cā plenitudinis ꝛ redūdātie ipſius gratie in aliis et talis eſt plenitudo in chꝛiſto q̄ eſt cā efficiens oīs ꝑfectionis ſanctoꝝ. de cuius plenitudine nos oēs accepimus gr̄am ꝓ gratia. vt dicit aplus. Sic ḡ differunt iſte plenitudines ſubſtātialiter ꝛ oꝛiginalr̄ Eſt em̄ plenitudo xp̄i quaſi fontis. Plenitudo aūt btē virgīs q̄ſi flumīs plenitudo. Sanctoꝝ aūt plenitudo q̄ſi plenitudo riui a flumine deſcēdētꝭ. Itē aliud exēplū cape tale. Plenitudo ſufficientie eſt q̄ replet ſꝫm rei cōgruentiā: vt cū dꝛ piccariū plenū eſt vino: non ꝙ ibi nullus vacu⁹ locus relinquetᷣ q̄a vſq̄ʒ ad ſūmū oꝛificij eſt repletū. ſed qꝛ ſꝫm cō-

grucčiā piccario ſufficit vinū. Sic fuit in apl'is ꝛ ſtephano q̄ peccauerūt venial'r. De niq; eſt plenitudo vſq; quaq; replens ꝙ in re impleta nil vacuū relinquit vt in mēſura vini vel olei: vel in piccario vſq; ad ſūmū orificij repleto. Hec fuit in btā v̄gine q̄ nū q̄ peccauit. Supeffluēs aūt plenitudo eſt qn̄ res ipſa vaſis capacitatē excedit ꝛ in ad extra effluens redundat: hec fuit in xp̄o. Et hec ipſa plenitudo deſcēdit etiā in btā; vir ginē qn̄ v̄bū dei ↄcepit. vn̄ ſm Alber. Ple nitudo xp̄i ꝓuat particularitatē: q̄a non ad mēſurā dedit ei de⁹ ſpūmſctm̄. glo. i. nō pti culariter neq; p ſubdiuiſiōes: ſed vniuerſa liter ꝛ general'r. Plenitudo aūt btē v̄gis ꝓ uat vacuitatē. Q̄diu em̄ vas pōt recipe ali q̄d: tādiu habet aliq̄d de vacuitate. vn̄ oīs creatura habet aliq̄d de vacuitate: q̄a ma iorē grām recipe pōt. Sed btā v̄go tātā re cepit vt maiorē recipe nō poſſet: ſc; ꝙ eſſet mater dei. ꝛ ſic patet.

Capitulum. III.

Tercio videndū eſt de hui⁹ dicti in telligētia. q̄d ſc; p hāc plenitudinē grē in btā virgīe intelligat ꝛ in q̄ cō ſiſtat iſta ei⁹ plenitudo. Ad qd̄ breuit' dicē dū ſm Alber. ſup miſſus eſt. ca. lxxij. ꝛ. ccx. Necnō ſm Jaco. de voragine ꝙ p hoc qd̄ d̄r Gratia plena: tria cōprehēſa intelligunt ſm ꝙ iſta plenitudo in his trib⁹ ↄſiſtit.

Primo ꝑcellentia dignitatis.
Secūdo preeminētia ſanctitatis.
Tercio ſupabūdantia capacitatis

Primo intelligit ꝑcellētia dignitatis: q̄ in h̄ claret ꝛ attēdit ꝙ ipſa eſt virgo mr̄ oīpoten tis dei: dn̄a mūdi ꝛ regina celi ac oīm impa trix glorioſa. Vn̄ ipſa cōpat ſe cedro Ecc̄i. xxiiij. Quaſi cedrus exaltata ſum in libano Cedrus q̄ppe in altitudīe trāſcendit oēs ar bores: ſic ꝛ ipſa oēs hoīes ꝛ angelos ac cre aturas. Secundo p hoc ꝙ d̄r gratia ple na intelligit ꝑeminētia ſctitatis q̄ in h̄ attē dit ꝙ ipſa ſup oēs angelos et ſanctos infra deū eſt ſanctiſſima ꝛ puriſſima ea puritate q̄ ſub deo neq̄t maior intelligi. Et inſup nō ſolū in ſe eſt ſctiſſima: ſed ꝛ alios pt ſctifica re ꝛ a pctō ſanare. Unde ſe cōpat cypreſſo q̄ eſt arbor medicinalis. Ecc̄i. xxiiij. Quaſi inq̄t cypſſus in monte ſyon. ꝓpterea Hugo d̄ ſctō vic. dicit ad eā. Recte dicta es gratia plena: q̄a de te ortus eſt fons gratie. Nō to tū nobis q̄dāmodo a te qd̄ p illum nob eſt q̄ natus eſt ex te. Bn̄ em̄ dicta es gratia ple na ꝛ intantū plena vt ex tua redūdantia to tus hauriat mūdus. Hec ille. Tercio in telligit ſupabūdātia capacitatis. i. ꝙ ipſa fu it ſupabūdātiſſime capax oīs gratie. Qd̄ q̄dem attēdit' Primo in hoc ꝙ oēs grās ge nerales ꝛ ſpeciales oīm creaturarū in ſūmo habuit: nec aliq̄ gratia ſibi defuit. vn̄ Ecc̄i. xxiiij. In me oīs gratia vie et veritat' ꝛc. De hoc lati⁹ deo duce dicet cū de vita eius aget. Secūdo attēditur in hoc ꝙ ipſa illas gratias habuit a q̄b⁹ oīs creatura vacua fuit. ſc; ꝙ eſſet virgo ꝛ mater. Mater dei et hoīs: dn̄a mōi ꝛc. Tercio in hoc ꝙ ſua gra tia tanta fuit ꝙ pura creatura niſi eſſet deo vnita maioris gratie capax eſſe non potuit Quarto ꝙ gratiā increatā in ſe totā cōtinu it. ꝛ ſic p omnem modū grā plena fuit ꝛc.

De hoc ꝙ d̄r dn̄s tecū Caplm IIII

Secundo q̄; de hoc ꝙ dicit: dn̄s te cum: tria q̄runt. Primo vt; hoc dictū ſit ab angelo bene poſitum. Secūdo q̄re aliq̄d dtermīatiuū ad hoc di ctū nō ſit additū: puta vt dixiſſet dn̄s oīpo tens tecū. vel dn̄s exercituū. Tercio q̄li ter dn̄m eſſe cū btā virgine ſit accipiendū.

Ad pmā q̄ſtionē Arguit ꝙ nō bn̄ pona tur dn̄s tecum hoc loco. ſed potius debuit poni: pater tecum. pbat q2 vt dicit ph'us li. Rheto. Sermones ſp inq̄rēdi ſunt ſm ma teriā. ſed in hac ſalutatione agit de materia amoris Cū ergo dn̄s ſit nomē timoris ꝛ p̄r nomen amoris: iuxta illud Malach. i. Si ego dn̄s vbi eſt timor me⁹ ꝛc. g̊ videt ꝙ de buit poni pater tecum. Cōfirmat: q̄a do minus d̄r q̄ſi dans minas. hic aūt nulla fit cōminatio ſed ꝓmiſſio. ergo nō debuit dici dn̄s tecum. Itē cū tota trinitas ſit mittēs iſtam ſalutatiōē: videt ꝙ debuit dici trini tas tecū. Itē ille q̄ annūciat vocat ema nuel. i. deus nobiſcum. vt d̄r Eſa. vij. capi. Iſtud aūt eē nobiſcū cōplebat in iſta annū ciatione. ergo angelus debuit dicere de⁹ te cum vel deus nobiſcū. Itē iſta ↄceptio appropriat ſpūiſctō: ꝛ etiā dn̄s habitat i bo mine p ſpūſſancti gratiā. ergo debuit dice re: ſpūſſanctus tecum. Item videt ꝙ de buit dicere: dn̄s in te. Fuit em̄ dn̄s cum be ata virgine modo eſſendi in: ꝛ non alio mō cum ergo hic annunciat dn̄s in eam p cor poralem p̄ſentiam: debuit dicere: dn̄s in te.

Itē nō videt̄ ratio q̄re non dixit potius
tu cū dn̄o:q̄ꝫ dn̄s tecuꝫ. et marie q̇a dn̄s eſt
cū malis ꝛ mali nō ſunt cū deo. ſed tm̄ bo-
noꝝ eſt ꝓpriū vt deꝰ ſit cū eis ꝛ ipſi cū deo.
iuxta illud Aug. li. cōfeſſi. Mecū eras dn̄e
et ego tecū nō erā:q̇a malus erā. ergo cū be
ata virgo fuerit ſumme bona debuit potiꝰ
dixiſſe:tu cum dn̄o. Itē quare nulluꝫ ibi
poſuit verbū.ſ.eſt vel erit nō videt̄ rō. vnde
patet ꝙ male dictū ſit dn̄s tecū. Ad iſtaꝫ
q̄ſtionē breuiter respondet̄ ſm Alber. ca. xj.
ſup miſſus eſt. ꝙ in iſta ſalutatione ꝑ hoc ꝙ
dicit̄ dn̄s tecum:duo intendebant̄ ab ange
lo. vnū vt ꝑſona mittētis ꝓprie exꝓmat̄. al-
teꝝ vt libeꝝ arbitriū beate virginis ad cre-
dendū ꝛ ꝯſentiendū inclinet̄. Iſta aūt duo
ꝑfectiſſime ꝛ appropriatiſſime exprimunt̄ ꝑ
hoc dictū:dn̄s tecuꝫ. Nam hoc nomē dn̄s
a potētia imponit̄:ꝛ qn̄ abſolute dr̄ ſoli deo
appropriat̄. Alij enim ſunt dn̄i reſpectiue et
etiā ſerui. deꝰ autē abſolute eſt dn̄s oīm qd̄
ſolius dei trinitatis eſt ꝓpriū qui eſt ꝑſona
mittens in hac ſalutatōe. ꝛ ſic ꝑſona mittēs
ꝓprie nomīat̄. Per idē etiam libeꝝ arbitriū
virginis bn̄dicte magis inclinat̄. q̇a ad cre
dendū et ꝯſentiendū in mirabilia maxīe di
ſponit fides. et p̄cipue fides de oīpotentia
dei q̄ credit deum oīa poſſe facere. qꝛ apud
deum nō erit impoſſibile oē verbum Luc. j
Et ſic acq̇eſcit animus deuꝫ poſſe naturas
mutare vel naturis imꝑare. vn̄ cum hic an
nunciabat̄ oīm nouoꝝ nouiſſimum ꝛ mira
culoꝝ maximū:ꝯgruētiſſime ponit̄ hoc no
men dn̄s:quod abſolute poſitū:eſt oīpoten
tie demōſtratiuū:vt ꝑ hoc et deꝰ mittēs exꝓ
mat̄ ꝛ cū hoc ad credendū animꝰ virginis
magis habeat inclinari. Et ꝑ hoc ſoluunt̄
plura adducta in ꝯtrariū argumēta. Naꝫ
ꝓmū argumentū petit:q̄re nō dixit pr̄ tecū.
Secundū petit q̄re nō dixit trinitas tecū.
Terciū argumentū petit q̄re nō dixit:deꝰ
tecū vel nobiſcū. Quartū argumentuꝫ pe
tit:q̄re nō dixit ſpūſſanctus tecū ꝛc̄. Ad q̄
reſpōdet̄ ꝙ ideo qꝛ illa noīa nō ſunt ita ab-
ſolute oīpotētie demonſtratiua ſicut dn̄s. ꝛ
ꝑ ꝯn̄s nō ita ad credendū ꝛ cōſentiendū in
clinatiua. Ad ꝯfirmatiōeꝫ etiā ꝓmi argu
menti dr̄ ꝙ li dn̄s nō ita ꝓprie cōminatōeꝫ
importat ſicut oīpotentiā. vn̄ illa interp̄ta-
tio dn̄s q̄ſi dans minas nō eſt ita ꝓpria ꝛ eſ
ſentialis. Ad q̇ntū dr̄ ꝙ nō debuit dice-
re dn̄s in te. qꝛ ꝓtunc nondū erat in ea dn̄s
ꝑ corꝑalem p̄ſentiā. ſed erat ſecum dn̄s per
admirabilē potentiā faciēdi in ea ꝛ ex ea di-
uinā incarnationē. Ad ſextū dicit̄ ꝙ non
debuit dicere:tu cum dn̄o. qꝛ ſic dicēdo da
ret̄ intelligi ꝙ ī iſta xp̄i incarnatiōe aliq̄ mō
actiue ꝯcurriſſet beata virgo. ꝛ ſic non ſola
virtute diuina facta fuiſſet actiue ipſa chri-
ſti cōceptio. Nam ꝑ hoc ꝙ dicit̄ tu cū dn̄o
deſignat̄ te oꝑari cum dn̄o. Ad ſeptimū
dicendū ꝙ ibi nō debuit poni verbū eſt vl'
erit. qꝛ ſicut deus nil facit fruſtra: ita nil dic̄
fruſtra ſm phm̄. ij. phicoꝝ. Sed fruſtra ap
poſitū fuiſſet eſt vel erit vel aliud ſimile ver
bū:cū etiā ſine tali appoſitione ſufficiēter ex
ꝓmit̄ ꝛ q̇dāmō melius ipſiꝰ dicti ſententia.
ampliꝰ ſi apposuiſſet exceſſiſſet numeꝝ con-
gruū.ſ. nouēnariū:q̇ numerꝰ obſeruari de-
buit ꝓpter ſignificationē reꝑatōis nouē an-
gelicoꝝ choroꝝ. ſicut ſupra patuit ſcꝫ parte
q̄rta. ar. iij. ca. ij. circa mediū. Ad ſecūdā
q̄ſtionē quare vicꝫ aliqd̄ determinatiuū ad
li dn̄s non ſit appoſitū:puta vt dixiſſet dn̄s
oīpotēs vel dn̄s exercituū tecū. vel aliud ſi
mile. Videt̄ em̄ ꝙ ſi apposuiſſet magꝭ eiuſ
animū ad credendū de oīpotētia dei indu-
xiſſet. Ad qd̄ breuiter reſpōdet̄ ſm eundē
Alber. vbi ſup̄. ca. cxj. ꝙ exq̄ libeꝝ arbitriū
btē virgis ꝑ ſe etiā facile erat ad credenduꝫ
paratū. ideo nō indiguit exp̄ſſiua īſinuatio
ne oīpotētie cū terrore:vt diceret̄ dn̄s oīpo
tens vel dn̄s exercituū. ſed ſufficiebat ipi le
uis annūciatio ꝛ q̄ſi obſcura exp̄ſſio oīpo-
tentie:q̄lis ꝑ hoc nomē dn̄s importat̄. Ni-
hil em̄ credit ſibi eſſe impoſſibile qui ſcit ſe
dn̄m in ſociū habere. ſed cum aplo dic̄. Cō
fidenter oīa poſſum in eo q̇ cōfortat me ſcꝫ
mecū exiſtendo. Vn̄ nil ampliꝰ debuit dici
niſi dn̄s tecū. vt etiam ex hoc ꝙ nō plene oī
potentia dei exprimit̄ niſi in obſcuro:fides
btē virginis maiꝰ meritū acq̇rat credendo.
qm̄ ſm Greg. Fides nō ita habet meritum
vbi ratio capit exꝑimentū. Ad terciā q̄ſti-
onem q̄ querebat̄ Quō vicꝫ dn̄m eſſe cum
btā virgine ſit accipiendū ſiue intelligēdū.
Si em̄ dicas vt ſit ſenſus:dn̄s eſt tecū:iſta
aſſociatio cōuenit deo cum oībus entibus
quia vt dicit Grego. Deus eſt cum omnibꝰ
creatis. ergo in hoc nil appropriate dicit̄ de
beata virgine. Ad quod dicendū ſm do
ctores ꝙ licet deus ſit cū oībus ſanctis ap

propriate:tñ dicit eſſe cū btā ṽgīe ꝓpter ſin
gularē eſſendi modū cū ea. Proīde Bern.
Longe excellentius dñs tecū ꝙ̄ cum alijs
ſanctis cum qb⁹ eſt ſpūaliter tm̄ ⁊ in corde.
ſed eſt tecum ⁊ ſpūaliter in corde ⁊ corpali
ter in ventre. Nota ergo ꝙ dñs eſt cū be
ata virgine q̄druplici excellentia ſingularis
exiſtentie cum eadē ⁊ aſſociatōis. Primo
qdem excellētia electiōis q̄ ipam elegit do
minus ſibi in matrē ⁊ genitricē.vñ dñs cū
ea tanq̄ cum matre dilectiſſima. Bern.ſup
miſſus eſt.dicit. Dñs tecū o Maria. dñs
inquā pater tecū q ſuum filiū facit eſſe tuū.
Et dñs filius tecum q ex te carnē aſſumpſit
miro mō. Et ſpūſſanct⁹ tecū de q̄ cōcipies
⁊ q tuū cum patre ⁊ filio ſanctificauit vtey.
Hec ille. Secūdo excellētia vnionis. qa
portionē ſanguinis virginis de q̄ corp⁹ xpi
eſt formatū ſpūſſancti ṽtute:ipe de⁹ ſibi vni
uit in vnitate pſone.⁊ ideo bñ dr ei dñs te
cum. Tertio dñs eſt cū btā virgine excel
lentia miraculoſe opatōis.quia talia ⁊ tāta
in ea deus miracula cōdidit ꝙ nulla crea
tura cōprebēdere pōt. Nā vt dicit Hiero.
Quod natura nō potuit rō ignorauit vſus
neſciuit:boc de⁹ ſtupēdo miraculo in Ma
ria ope cōpleuit.vt vicz de⁹ fieret bō ⁊ ma
ter eſſet virgo. Quarto excellētia accepta
tionis ⁊ ſublimatōis.qa deus fuit cū ea eo
modo vt eā exaltaret ⁊ ꝑuilegijs ſingulari
bus dignificaret ſup oēm creaturaz:vt ipſa
eſſet dña angelorū:regina celi ⁊ oīm creatu
rarū. O igit feliciſſima virgo Maria o glo
ſa dña excelſa ſup ſidera: quāta tibi eſt glia:
quāta tua in boc excellentia p̄dicat: q̄ntū
gaudium annūciat cum tibi dicit: domin⁹
tecum ⁊c.

Deli Benedicta tu in mlierib. Ca.V.

Tercio quoq̄ de boc ꝙ dicit Bñdi
cta tu in mulierib:tres queſtiones
mouebunt. Prima q̄ſtio Quid
importat vl' ſignificat iſtud dictū: Bñdicta
tu in mulierib. Secūda q̄ſtio Utrū bñ
et cōueniēter dicat boc dictū in ſalutatione
iſta Bñdicta tu in mlierib. Tercia q̄ſtio
Quare nō poti⁹ eſt dictum Bñdicta tu pre
mulierib. Ad pmā queſtionē reſpondet
ſm Alber.ſup miſſus eſt.ca.cc.xij. et Jaco
bū de voragine in ſuo marionali.quattuor
cōprebēdit ⁊ importat. Primo qdē male
dicti exemptionē.vnde ipſa eſt bñdicta ſup
oēs mlieres. quia ſola ipſa expers illius ma
ledictionis quā oēs mulieres in Eua ꝯtra
xerunt Gen.iij. Multiplicabo erūnas tu
as.ſicut ſupra patuit de ve mulierū ⁊c. Se
cundo importat maledictōis euacuationē
Ipſa em̄ bñdicta in mulierib: qa p eā eua
cuata eſt maledictō ab boīb. Vñ Auguſt.
Maledictio eue in bñdictionē mutat ma
rie. Impleta eſt em̄ Maria grā:⁊ eua eua
cuata eſt a culpa. Tercio importat ſingu
laris gratie collatōez.vnd benedicta fuit in
ter mulieres.qa nulla alia accepit vnq̄ qd
ipſi donatū eſt ꝙ.ſ.virgo peperit ⁊ deū ge
nuit. Quarto oīm benedictionū cōpre
benſionē. Fuit q̄ppe bñdicta p oīb mulieri
bus.qa oīa illa q alie mlieres babuerūt ipa
babuit excellēti⁹.quia cū cōiugatis babuit
bñdictionē plis ⁊ inſup virginitatis. Cum
viduis babuit caſtitatē cū incorruptibilita
te. Deniq̄ cū virginib pſeuerantiā ppetue
virginitatis cū fecūditate. Ad ſecūdā q̄
ſtionē videt ꝙ nō bene dictū ſit: bñdicta tu
in mulierib.pbat.quia debuit dici benedi
cta tu in oīb creaturis:qa excellit omes.
Itē ipſa eſt bñdicta ſup oēs viros et mulie
res.ergo debuit dixiſſe:bñdicta tu in boīb
Itē cū virgines oēs excellētiam babeāt
dignitatis :iſta bñdictio oīb virginib con
uenire videt. Oēs em̄ virgines inq̄tū ṽgi
nes:ſunt bñdicte in mulierib.⁊ ſic poti⁹ de
buit dixiſſe benedicta tu in virginib. Re
ſponſio ſm Alber. vbi ſupra ꝙ exq̄ maledi
ctio orta eſt in boīb p mulierē ſcz euā. Jdo
cōgrue angelus dixit:bñdicta tu in mulieri
bus.vt det intelligi ꝙ ſicut p mulierē male
dictio ſumpſit originē:ita p mulierē benedi
ctio ſumpſit originē ⁊ maledictio euacuatō
nem. Ad p̄mū ergo dicendū ꝙ angelus
recte dixiſſet ſcz benedicta tu in oīb creatu
ris. Et ſimil'r ſi dixiſſet:benedicta tu in boi
bus.ſicut arguit ſecūdū argumentū. Sed
tñ ſic dicēdo nō ita expſſiſſet iſtam ſignifica
tionē quā p̄miſim⁹ ſcz ꝙ maledictio p muli
erem exorta:debuit ⁊ p mulierē euacuari.ſi
cut dicēdo bñdicta tu in mulierib boc ex
pſſe dedit intelligi.⁊ ſic patet reſpōſio ad p
mum. Ad ſecundū dicit ꝙ mulier in plu
ra ſe extendit ꝙ̄ virgo. qa etiā ad ꝯiugatas
et viduas.⁊ ideo nō dixit in virginibus:ne
daret intelligi ꝙ beata virgo ſolam benedi
ctionem virginum obtinuerit ⁊ non conia

gatarum ac viduarũ. Sed dixit in mulieri
bus vt significet ꝙ omniũ mulierũ benedi
ctionem tam virginũ ꝗ̃ viduarũ ac coniu-
gatarũ habuit. sicut supra dictũ est. et sic pa
tet. Ad terciũ quesitũ Quare vicꝫ nõ po-
tius dixit Benedicta tu pre mulieribꝰ. cum
in figura Judith. xiij. sic dictũ sit de ea Be
nedicta filia tu a domino ꝑ omnibꝰ mulieri
bus. Ad quod breuiter dici potest saluo
meliori iudicio ꝙ licet hoc dictũ in mulieri
bus valeat et importet tantuꝫ in sententia si-
cut si dixisset: pre mulieribꝰ. tamẽ potius di
xit in mlieribꝰ Primo ideo ne heretici ha
berent occasionem credẽdi et dicendi de ea
ꝙ ipsa esset nõ vere mlier sed aliquid supra
hominẽ. sicut ⁊ de suo filio plurimi heretici
dicunt ꝙ non habuerit veram carnem hu-
manã sed celestis nature. Si ergo dixissꝫ ꝑ
mulieribus: dixissent heretici ꝙ ipsa essꝫ su
pra hominẽ ⁊ ꝙ dominꝰ Jesus nõ de pura
⁊ vere femina carnem non vere humanam
assumpserit. Secundo vt significet hu-
ius dilectiõis diuine singularitas: qa plus
est aliquam diligi in omnibus mulieribꝰ ꝗ̃
super oĩes mulieres. quia possibile est ali
quam diligi sup omnes que tamẽ nõ diligi
tur in omnibꝰ. Diligere em̃ in omnibus ali
quam est in omni dilectiõe ipsam intende-
re ⁊ ꝓpter ipsam omnes diligere ⁊ nullam si
ne ipsa. Tercio vt humilitatẽ beate vir-
ginis cõmendet qua se nõ reputauit esse ꝑ
mulieribus fore benedictã sed tanꝗ̃ vnam
inter mulieres apud se estimatã. vnde ama
trici hũilitatis beate virgini dicẽdo: in mu-
lieribus: magꝰ cõmendabileꝫ reddidit eius
humilem reputationẽ qua se vt vnaꝫ muli-
erum reputauit: ꝗ̃ dicendo pre mlieribus
quod aliquid excellentius notat supra mu
lieres. vnde credo ꝙ angelus idcirco dixit
in mulieribus ⁊ nõ pre mulieribꝰ. quia sci-
uit ꝙ beate virgini ex amore summe humi-
litatꝭ quã semp toto corde dilexit ⁊ propter
hoc nunꝗ̃ aliquid magis de se voluit dici
magis sibi cõplaceret audire vt diceret in
mulieribus ꝗ̃ pre mulieribus: qm̃ vere hu
milis vt dicit Berñ. in hoc summe gaudet
cum de eo humilia dicunt. et dolet cum au
dit de se dici sublimia. vtpote qui nullo mõ
vult reputari apud ꝗ̃scunꝗ̃ vel respectu ꝗ̃
rũcunꝗ̃: sed semp vilis videri. ⁊ sic patet re
sponsio ad dictam q̃stionem.

Articulus tertius de additione facta ab
ecclesia circa salutationem angelicam vt pa
tebit. Capitulum. I.

Circa terciũ pri-
cipale de huiꝰ salutatiõis addi-
tamento et termino: tria ꝑcipua
sunt inq̃renda. Primũ est de appositione
nomis marie. Secũdũ de appositõe ꝟbi
Elisabeth. Terciũ de subiũctõe nois dñi
Jesu xpi. Primo ꝙ de appositõne nomis
marie: cũ dr Aue maria Queritur: q̃re eccl'ia
apponit h nomẽ maria in ista salutatione.
Et arguit ꝑmo ꝙ hoc nõ licuit fieri. q̃a nil
licet ad euãgeliũ apponi: iuxta illud Apoc.
vl. Si q̃s apposuerit ad hec: apponat deꝰ
plagas scriptas in libro isto. Et si q̃s dimi-
nuerit: auferat deꝰ partẽ eiꝰ de libro vite.
Item angelus vel sine cã obmisit illud no-
men: vel ꝓpter causam. Si sine causa ꝙ ma
le fecit dimittẽdo. Si aũt ꝓpter cãm obmi-
sit: ergo ecclesia male facit apponẽdo qđ an
gelus ex certa causa iudicauit dimittenduꝫ
Ad hoc respõdet ꝭm Alber. sup missus
est. ca. lxvij. ⁊ alios doctores de hoc tractã-
tes. ꝙ angelus nõ errauit hoc nomẽ dimit
tendo: nec ecclesia errat apponẽdo. quia ex
quo tam angelus ꝗ̃ ecclesia a spũsctõ viui-
ficant ⁊ in suis actibꝰ dirigunt: ꝙ spũsctũs
est infallibilis: sequit ꝙ errare non possint.
Sed qua de cã angelus nõ apposuit dicit
ꝙ ꝓpter virginis marie excellentiã. Nã ex-
cellẽtes ꝑsonas cũ salutamꝰ: nomẽ ꝓpriũ ta-
cemꝰ ⁊ coꝝ excellẽtiã noiamꝰ dicẽtes. Aue
rex. Salue pr. Excellẽtia aũt ꝟgis erat grẽ
plenitudo. ⁊ ideo dixit. Aue grã plena. put
dicit Alber. ideo nõ apposuit: q̃a dignissi-
me salutãdã bt̃am ꝟginẽ noue dignitat no
mine salutauit ⁊ nouũ nomẽ ei attribuit scꝫ
gratia plena. vt ꝑ nois ĩmutatõeꝫ significa-
ret ꝑmutatio status ꝟgis ⁊ eminẽtia digni
tatꝭ. Nã in collatõe magnaꝝ dignitatuꝫ so
let fieri mutatio noim. vt patet i papa. Hic
est ꝙ angelus btẽ ꝟgini ꝓ ꝓprio noie scꝫ ma
ria nomẽ nouũ posuit ob specialẽ honoris
exhibitionẽ et dignitatis significationẽ. scꝫ.
gratia plena. iuxta illđ Esa. lxij. Vocabit ti
bi nomẽ nouũ qđ os dñi noiauit. sicꝫ hoc
latiꝰ dictũ est supra hoc eodem li. pte. iij. ar.
iij. ca. vj. Eccl'ia ꝟo nomen marie apposuit
ad grã plena certis ex causis. Primo qui

dem rõne inclinatõis ⁊ recordatõis. vt vicꝫ
ꝑ grã plena recolat virgĩs btẽ dignitateꝫ: et
ꝑ nomẽ maria inclinet eã ad noſtrã neceſſi-
tatẽ ſubleuandã. Maria eñ ſtella marꝭ in-
terp̃taꝛ: q̃ vicꝫ ſtella in firmamẽto fixa nau-
fragos dirigit ad portũ optatũ. Ita cũ dici
tur h̃ nomẽ maria deſignaꝛ ꝙ btã virgo hu
ius ſtelle ꝓprietatẽ erga nos hꝫ ⁊ hr̃e debet
ſcꝫ ꝙ in firmamẽto glĩe celeſtis manẽs nos
naufragos de ſtatu miſerie ꝑ plenitudinem
ſue gr̃e traducere habet ad portũ ſalutꝭ eter
ne. ⁊ idcirco cũ dicit eccl̃ia in ſalutatiõe ma
ria: magꝭ inclinat eã ad ſubueniẽdũ. acſi di-
ceret. O feliciſſima ỽgo recordare q̃a tu es
maria. i. marꝭ ſtella ꝑ quã debemꝰ ꝑduci ad
portũ ſalutis. ⁊ iõ ſubueni nobis ⁊c̃. Se
cundo rõne excitãde deuotionis q̃a ꝑ h̃ no
men excitaꝛ deuotio orãtiũ ⁊ eã ſalutãtium
idcirco ꝑ Salomonẽ hoc nomẽ oleo cõpa
raꝛ Canti. j. Oleũ effuſum nomẽ tuum. i. fa
ma noĩs tui antea occulta: nunc effuſa eſt ꝑ
totũ orbẽ. Jdo. i. ꝓpter dulcedinẽ noĩs tui
adoleſcẽtule. i. aĩe feruẽtes ꝑ deuotionem ⁊
charitatẽ: dilexerũt te nimis. Nimirꝫ oleũ ẽ
calide nature ⁊ ignis inflãmatiuũ. ſic nomẽ
marie inflãmatiuũ eſt ad dilectõem ⁊ deuo
tionẽ. vñ ⁊ Berñ. abbas dicit. O magna o
pia o multuꝫ amabilis maria tu nec noĩari
potes q̃n accẽdas: nec cogitari q̃n recrees
affectꝰ diligentiũ te. Hec ille. Tercio ap
poſuit eccleſia rõne ỽtuoſitatis ⁊ fructifica
tiõis. q̃a hoc nomẽ maria eſt maxime ỽtutꝭ
et maxios fructꝰ facit homĩ ſepiꝰ inuocatuꝫ
⁊ noĩatũ. ſicut de hoc deo duce ageꝛ. li. vj. ꝑ.
j. ar. iij. vbi de vtilitate et fructibꝫ huiꝰ noĩs
tractaturi ſumus. Ad ꝑmũ ğ in cõtrariũ
dꝛ ſm Alber. ꝙ apponere ad euãgeliũ eſt fal
ſa veris cõmiſcere. vl' ꝯtraria his q̃ ſunt in
euãgelio p̃dicare. Vñ apl's ad Gal'. j. dicit.
Si angelus venerit de celo ⁊ aliud euãge-
liſauerit q̃ꝫ qḋ accepiſtꝭ a me: anathema ſit.
⁊ ſic intelligunꝛ oẽs ꝯſil'es autoritates. Hic
aũt nõ eſt tal' appoſitio. ğ nõ ſtat argumẽtuꝫ
Ad ſecũdũ aũt claruit rñſio ex dictꝭ ⁊c̃.

Secũdo de appoſitõe ỽbi Cap. II.
elíſabeth ſcꝫ Et bñdictus fructꝰ vẽ
tris tui: tria p̃ncipal'r ſunt videnda.
Primũ q̃re eccleſia hoc apponit qḋ ange-
lus nõ appoſuit. Secundũ q̃re nõ potiꝰ
dictũ eſt: bñdictꝰ filius tuus vel corꝑis tui:
ſed fructus vẽtris tui. Terciũ qual'r do-
minus ieſus dꝛ vel cõgrue dici poſſit fructꝰ
vẽtris btĩſſime virgĩs Marie ⁊c̃. Ad pri
mũ dꝛ breuiter ſm Alber. ca. cclxiij. ꝙ ange
lus nõ addidit: bñdictꝰ fructꝰ ⁊c̃. q̃a nõ duꝫ
fructꝰ fuit eiꝰ ventris. ſed ip̃m q̃ſi ꝓmiſſum i
hoc ꝙ dicit Bñdicta tu in mlĩeribꝫ fructuꝫ
cõprehẽdit. Jdcirco Berñ. ſuꝑ miſſus ẽ di
cit. Bñdicta tu in mulieribꝫ ⁊ bñdictus fru
ctus ventrꝭ tui. Nõ q̃a tu bñdicta: ideo bñ
dictus fructꝰ vẽtris tui. ſed q꞉ ille te p̃uenit
in dulcedĩs bñdictõibꝫ: ideo tu benedicta i
mulieribꝫ. Vere etem̃ bñdictus fructꝰ ven
tris tui. in q̃ bñdicte ſunt oẽs gẽtes de cuiꝰ
plenitudine tu q̃ꝫ cũ ceteris q̃ꝫq̃ꝫ differentiꝰ
p̃ ceteris accepiſti. Hec ille. Vñ patꝫ ꝙ an-
gelꝰ nõ debuit hoc apponere: ſed eccleſia ap
ponit: idcirco: q꞉ ſibi exhibitꝰ eſt iã iſte fru-
ctus q̃ beate virgini fuit cõmendatꝰ. Ad
ſecundũ dꝛ ſm eundem Alber. ꝙ nõ debu-
it dici bñdictus filius vẽtris tui. q̃a filiꝰ cõ-
mune eſt ad ſpũalem ⁊ carnalem generatio
nem ⁊ oĩno maxĩe cũ hac determinatõe vẽ
tris: q̃ eſt locꝰ generatõnis carnalis. Fructꝰ
aũt vẽtris ꝓprie aliȷ̃ homĩes dici nõ pñt niſi
xp̃s deꝰ. q̃a ip̃m ſolũ concepit in vtero ỽgo
mr̃. In vtero inquã. i. ex cã intrinſeca: non
ſicut alie mlĩeres q̃ recipiũt ab extrinſeco. i.
a viro vñ ꝯcipiũt. ⁊ iõ ꝯgruentiſſime dꝛ fru
ctus vẽtris: vt exp̃maꝛ ꝙ nõ carnal'r xp̃s ẽ
cõceptꝰ ſicut aliȷ̃ hoĩes filiȷ̃ matris ⁊ patris
ſed tanq̃ꝫ fructꝰ q̃ naſciꝛ ex herba vel arbo-
re naſciꝛ ſine violatõe vel corruptõe arbo-
ris aut rami: ita xp̃s de virgĩe. Nec debuit
dici fructꝰ corꝑis tui: ſꝫ vẽtrꝭ: vt veritas ge-
neratõis magꝭ exp̃mereꝛ: ⁊ ſic falſitas here-
tica ſopireꝛ. q̃a ꝑ hoc qḋ dicit vẽtris: exp̃ſſi
us ſignificaꝛ ꝙ xp̃s vere carnẽ aſſumpſit in
vtero virginali q̃ꝫ ꝑ hoc qḋ diceret corpo-
ris ⁊c̃. Ad terciũ: q̃liter vel q̃li ꝯgruentia
xp̃s dici debeat fructꝰ bñdicte virgĩs: diciꝛ
ſm magiſtꝝ Jacobũ de voragĩe in ſuo ma
rionali ꝙ xp̃s optime et ꝯgruẽter dꝛ fructꝰ
bñdicte virginis marie ⁊ eiꝰ virginalis vte
ri. Primo rõne generatõis. q꞉ ſicut fru-
ctus ſine corruptione cõceptꝰ eſt ⁊ natꝰ: vt
in ꝓximo dictũ eſt. ꝓpterea Eſa. xj. Egredie
tur ỽga de radice ieſſe ⁊ flos de radice eius
aſcẽdet. Secũdo rõne deſignatõnis: q̃a
fructus tanq̃ꝫ ſignuꝫ certum oſtẽdit ⁊ agno
ſci facit arborem de qua eſt qualis ſit: vtruꝫ
bona vel mala. Math. vij. A fructibꝫ eorũ

cognoſcetis eos. Sic chriſtus optimus et
bñdictus fruct⁹ ſumme cõmẽdabilẽ reddit
btãm virginẽ de q̃ eſt. q̇a om̃is arbor bona
fructus bonos facit. Sic bñdicta ꝟgo bñ
dictũ edidit fructũ. vñ in ſalutatõe ꝯiũctim
dr̃ Bñdicta tu in mlĩerib⁊ ⁊ bñdictus ⁊c̃.
Tercio rõne occultatõis. Nam fruct⁹ oc
cultat̃ inter folia ⁊ recollectus in cophinuȝ
ponit̃ inter folia. ⁊ ſic oblat⁹ d̃lectabiliter ſu
mit̃. Ita in bñdicto fructu vteri ꝟgialis di
uinitas occultata eſt in hũana carne. iuxta
illud ſcriptũ. Solẽ nube tegã Ezech. xxxij.
id eſt diuinitatis fulgorẽ tegã hũane carniſ
nube. Et iſte fructus ſic nobis occultat⁹ et
oblat⁹ multũ delectabilis fact⁹ eſt ⁊ dulcȝ tã
in ſui natiuitate q̃ȝ in paſſiõe ⁊ morte q̃ȝ etiã
in ſacramẽto eucharíſtie in q̃ ſub folijs ac-
cidentiũ offert̃. Vñ. j. Petri. j. Si tñ guſta
ſtis qm̃ ſuauis eſt dñs. ꝓpterea ⁊ p̃s. hortat̃
dicens. Guſtate ⁊ videte qm̃ ſuauis ẽ dñs:
beat⁹ vir q̇ ſperat in eo. Et iteꝝ expt⁹ ipe ad
mirãdo ait Quã magna mlĩtitudo dulcedi-
nis tue dñe quã abſcõdiſti. ſ. velando in xp̄i
carne ⁊ in ſacramẽto eucharíſtie timẽtib⁊ te.
Quarto dicit̃ ꝯgruentiſſime fruct⁹ rõne
eterne fruitõis. Nã fruct⁹ dicit̃ a fruor frue
ris vt dicit Januẽſ in catholicon. Frui aũt
eſt amore inherere alicui rei ꝓpter ſeipaȝ tm̃
vt dicit mgr̃. j. libro ſñiaꝝ circa p̃ncipiũ. Re
cte ergo xp̄s d̃r fructus vteri virginalis. q̇a
ipſe eſt noſtra fruitio in patria Et ꝑ beatam
virginẽ factum eſt vt iſte fructus. i. xp̄s de⁹
eſſet nob̃ duplr̃ fruibilis et delectabilis ſm̃
duplicẽ viſionẽ: ſcȝ diuinitatis et hũanitatȝ
ſue. iuxta illud Johis. x. Ingredient̃ ⁊ egre
dient̃ ⁊ paſcua inueniẽt. Ingredient̃ inquã
ſancti ad ꝯtẽplationẽ diuinitatis et egrediẽ
tur ad ꝯtẽplationẽ hũanitatis xp̄i: ⁊ vtrobi
q̃ȝ delectabilia paſcua iueniẽt. O q̃cunq̃ȝ fi
delis aĩa aduerte ⁊ diligẽter cõtemplare q̊-
niã iſte fruct⁹ vteri virginalis chriſt⁹ eſt ſũ-
ma fruitione dulciſſim⁹. Primo q̇dem gu-
ſtui. Canti. ij. Fruct⁹ ei⁹ dulcȝ gutturi. Se-
cũdo eſt dulcis auditui. Vñ p̄s. q̃ȝ dulcia
faucib⁊ meiſ eloq̇a tua dñe ſuꝑ mel ori meo
Tercio eſt dulcis viſui. j. Petri. j. In quem
deſiderãt angeli ꝑſpicere. et Eſa. lx. Tũc vi
debis ⁊ afflues ⁊ mirabit̃ ⁊ dilatabit̃ cor tu
um. Quarto eſt dulcis olfatui: ad cui⁹ dul
cedinẽ q̄libet aĩa ſancta clamat illud Can.
j. Trahe me poſt te currem⁹ in odorem vn-
guentoꝝ tuoꝝ. Quinto eſt dulcis in ample
xu: Cant. ij. Leua ei⁹ ſub capite meo ⁊ dex-
tera illius amplexabit̃ me. Sexto eſt dulcȝ
in oſculo. ꝓpterea aĩa fidelis orat illũ Cant.
j. Oſculetur me oſculo oris ſui. Septimo ẽ
dulcis in ferẽdo. Math. xj. Jugum meum
ſuaue eſt ⁊ onus meũ leue. Octauo eſt dul-
cis in ꝓmiſſo. Apoca. ij. Vincẽti dabo mã
na abſcõditũ qđ nemo nouit niſi q̇ accipit.
Nono eſt dulcis in cogitatione. quia vt
dic̃ Bern. Suꝑ oĩa memoria Jeſu paſcit
cogitatũ. Decimo eſt dulcis in amoris af-
fectiõe: adeo vt (ſancto teſte Bern. in ſuo cã
tico) ſolus expertus nouit credere q̃ȝ ſit dul
ce ieſum diligere. Vndecimo eſt dulcȝ in
p̃mioꝝ retributione: qm̃ p̄s. dicẽte Torren
te voluptatȝ ſue potabit eos. Duodecimo
eſt dulciſſimus in eterna tentiõe ⁊ poſſeſſi-
one: quoniã regnabunt cum eo ſancti in ſe
cula ſeculoꝝ. O igit̃ anĩa deuota ſanguine
chriſti ieſu redempta. O anĩa inquã fidelis
a virgine glorioſiſſima Maria dilecta et in
filium adoptata: accede ſecure ſi vis dulce-
dine fructus ei⁹ ꝑfrui. Accede deuoto cor-
de ad eam ⁊ pete ab ea hunc ſaluificuȝ: hũc
mellifluũ fructũ Jeſum tibi cõicari: vt det
tibi eius guſtus auditus odoratus ⁊ viſus
dulcedinẽ expiri: det tibi ad dulciter ample
xandũ tenendũ ⁊ in corde fouenduȝ atq̃ȝ in
celo enaterliter poſſidendũ ⁊c̃. Claret itaq̃ȝ
ex premiſſis q̃ȝ cõgruenter chriſtus dicitur
fructus vteri virginalis. et q̄ ad numeꝝ du
odecim ſtellarũ in corona benedicte virgi-
nis duodeciȝ dulcorib⁊ in ſui vteri ſacri fru
ctu habitis extat ipſam fore glorioſam.

Capitulum. III.

Tertio in hoc articulo videnduȝ eſt
de ſubiunctõne noĩs Jeſu: q̃re vicȝ
eccl̃ia appoſuit. Ad qđ breuit̃ re
ſpõdet ſm̃ Alber. q̄ hoc fecit Primo ꝓ-
pter deuotõis excitatõeȝ. qm̃ vt dic̃ Berñ.
in cãtico. Hoc nomẽ ieſus ẽ mel ĩ ore: iubi-
lus in corde: melos ĩ aure. Scđo ꝓpter ſa
lutȝ efficaciorẽ ĩpetratõȝ. qm̃ ſcṗtũ eſt Joel̃
iij. Oĩs q̇ inuocauerit nomẽ dñi ſalu⁹ erit.
Tercio ꝓpter btẽ virgĩs cõplacẽtiã ⁊ affe-
ctionẽ. qm̃ ad hoc nomẽ ieſus maxie beata
ꝟgo ſuꝑ oẽs afficit̃ deuotiõe amoris et ſibi
ſumme cõplacet hoc nomen ſepius inuoca
re: in q̃ q̇dem noĩe oẽs ſancti gaudẽt ſe eſſe
ſaluatos. Nã teſte Petro Act. iiij. Nõ ẽ ali

ud nomen ſub celo datum hominibus in q̃ oporteat ſaluos fieri credẽtes. De virtute et vtilitate huius nomis Jeſu et alijs circa hoc ↄcurrẽtib9 ꝓpter breuitatẽ in hoc tractatulo ꝑtranſeo: q̄m alterius erit opis de hoc tractare. Cõſidera ergo nunc o fidelis aĩa q̃ ſublimis q̃ꝗ deo et btẽ virgini accepta q̃ grata q̃ iocũda ſit iſta celeberrima ſalutatio. Aduerte q̃ tibi vtilis et fructuoſa ſit ſi eam deuoto corde ob amorẽ bñdicte virginis frequẽtaueris. In ea q̃dem laudat᷑ ⁊ benedicit᷑ btã virgo Maria dei mr̄. Et nõ ſolũ ipſa ſed ⁊ ei9 filius dñs noſter ieſus xp̃s. In ea habes hec glorioſiſſima ⁊ dulciflua nomina vicȝ Jeſus ⁊ Maria: in q̃ꝝ inuocatõne habes oẽm ſpem: oẽm theſaurꝝ tuuȝ ⁊ oẽ bonũ tuũ. Siq̃dem ipſe Jeſus ẽ tibi amor tu9: ipſe theſaur9 tu9: ipſe diuitie cordis tui: ipſe ↄſolatio ſpes ⁊ gaudiũ tuum: ipẽ ſalus tua: ipſe lumẽ oculoꝝ tuoꝝ: ipſe vita tua et dulcedo tua. Deniqꝫ ipſa bñdicta ꝟgo maria eſt dña tua. ipſa regina miſcdie vita dulcedo ⁊ ſpes tua vt canit eccl'ia. Per eam habemus q̃cquid habem9. ꝑ eam ſum9 ſi q̃d boni ſumus. vt dicit Anſhel. O igit᷑ feliciſſimũ nomẽ ieſus: O bñdictũ nomẽ matris eius Maria. O glorioſa noĩa: hũana corda medullit9 penetrãtia. Beatũ cor qd̃ iſta felicia nomia in ſe intime tenet recõdita. Felix os qd̃ ſepi9 ipſa noĩa ⁊ inuocat: q̄m vita ſibi p̄ſto eſt eterna. Amen.

Pars ſexta ſequit᷑ de ſanctiſſima btẽ virginis Marie cõceptione: qua dei filium in vtero virgineo ſuſcepit.

Ecce ancilla domini: fiat mihi ſm verbũ tuum. Lu. j. Verba ſunt benedicte virginis Marie hũilime cõſentientis ⁊ ſe offerentis ad xp̃i incarnatõem ex ea fiendam. Unigenit9 ſiq̃deȝ dei filius carnẽ ꝓ noſtra ſalute aſſumere volens: ꝑ hec verba p̄miſſa in vteꝝ bñdicte virginis aduenire dignat9 eſt. Et ideo ipſa verba ſummã nobis afferunt deuotõis pariter ⁊ inſtructiõis: necnõ miraculi ⁊ ſtuporis materiã. Primo q̃dẽ verba iſta ſunt magne deuotiõis. quia per iſta verba quinqꝫ obtinuit btã virgo ꝓ toto genere humano: redemptionẽ: filij dei incarnationẽ: ⁊ diuini verbi humanationem ac ꝑ hoc oĩs boni in nobis ꝓmotionẽ: q̄m ad hec verba verbum caro factuȝ eſt et habitauit in nobis Joh. j. Secundo quoqꝫ verba iſta ſunt magne inſtructõnis ⁊ documẽti q̃a q̃druplicẽ nobis redolẽt virtutẽ per quam ſicut beata virgo filium dei chriſtũ carne et mẽte cõcepit ⁊ in ſe habitari ꝑmeruit: ita ⁊ nos ſpũaliter in corde per has ꝟtutes dei filiũ poſſidere merebimur. Uñ Petrus aureoli in ſuo cõpendio libro q̃rto dicit. Quatuor inq̃t ꝟtutes notant᷑ ⁊ redolent in ꝟbis virgĩs ꝑſentiẽtis: ait eñ. Ecce qd̃ eſt ꝓmpte obediẽtie. ancilla dñi: qd̃ ẽ humilitatis ꝑfecte. Fiat mihi: qd̃ eſt charitat᷒ inflãmate. ſm ꝟbũ tuũ: qd̃ eſt fidei deuote. Hec ille. Si vis ergo o homo vt dei filius in tuo corde cõcipiat᷑ ⁊ te inhabitare dignetur: diſce obedientiã preceptoꝝ: diſce exemplo Marie humilitatẽ: diſce et charitatẽ atqꝫ deuotã fidem veraȝ habere. Uñ Bern. dicit. Non tibi dabit domin9 virtutũ copiam ſui niſi fueris virtutibus (ſcȝ iſtis) adornatus. Tertio verba iſta ſunt magni miraculi ⁊ ſtuporis: cum ad ipſa mox tantũ ſuerit ⁊ tam multiplex miraculũ ſubſecutũ videlicet qꝛ de9 fieret homo virgo fieret mater. ⁊ dei ſimul et hoĩs mater. et plura talia. Nimirũ mirabiliter deus quinariũ numerũ ꝟboꝝ conſecratũ reddidit. q̃a ꝑ quinqꝫ verba ĩcarnari voluit. ſcȝ: fiat mihi ſm verbum tuum. Per quinqꝫ quoqꝫ verba ſuuȝ corpus cõſecrari in eucharistia decreuit. ſcȝ hoc eſt eñ corpus meũ. Licet li eñ non ſit de ſubſtantia. Deniqꝫ ⁊ ad q̃nqꝫ ꝟba publicanũ iuſtificauit. cum vicȝ ille dixit. De9 ꝓpicius eſto mihi peccatori Luce. xviij. Inſuper q̃nario numero vulnerũ retento ſuuȝ ſacrũ corpus inſigniri poſt reſurrectionem in ꝑpetuum ſtatuit ⁊c̃. Itaqꝫ ad ꝓpoſitum redeũtes Ex quo btiſſima ꝟgo ꝑ hec verba filium dei in ſuum vteꝝ ſuſcepit ⁊ concepit de ipſa eius ſacratiſſima cõceptione loq̃ intendẽtes: tria miſteria pro hoc ſermone declaranda ponemus ⁊c̃.

Primũ dicit᷑ miſteriũ localis aptitudis.
Secũdũ miſteriũ corꝑalis plenitudis.
Terciũ miſterium modalis habitudis.

Articulus primus de hoc qꝛ chriſt9 dominus non alibi q̃ in ciuitate galilee Nazareth concipi debuit ex virgineqꝫ humanari.

Capitulum.I.

Primum itaqꝫ misteriuꝫ dicitꝰ localis aptitudīs
hoc eſt de loco q̄ aptiſſime con-
gruebat huic ſacratiſſime cōceptiōi xp̄i ꝛc.
Circa quod tria queruntꝰ. Primo vtrum
hec ſacroſancta ꝯceptio debuerit fieri in ci
uitate. Secūdo vtrū debuerit fieri in regi
one Galilee. Tercio vtꝝ debuerit fieri nō
alibi q̄ꝫ in Nazareth ciuitate. Ad p̄maꝫ
q̄ſtionē Utꝝ vicꝫ hec ꝯceptio debuerit fie
ri nō extra ſed in ciuitate ꝛc. Et arguitꝰ ꝙ
nō debuit fieri in ciuitate, q̄a iſtā cōceptio-
nem mag̃ cōgruebat fieri in loco puriori ꝛ
ſacro ꝑpter eius ſanctitatē. Sed ciuitas q̄-
cunq̄ꝫ magis abūdat ꝛ immūda eſt pctō q̄ꝫ
ager vel mare aut villa. vt expimēto patet.
ergo magis debuit cōcipi in agro vel mari
aut villa ꝛ extra ciuitatē. Itē xp̄s paſſus
eſt extra ciuitatē vbi ꝛ ſepultus eſt ꝛ reſurre
xit. Deniq̄ꝫ ꝛ natus eſt in ſtabulo. g̃ videtꝰ ꝙ
etiā cōcipi nō debuit in ciuitate. In con
trariū eſt ſacra ſcriptura Lu.j. Miſſus eſt
inq̄t angelus Gabriel a deo in ciuitateꝫ ꝛc.
Ad hanc q̄ſtionē reſpōdetꝰ ſm̄ Alber. ſup
miſſus eſt. ca. xxxiiij. ꝙ chriſtꝰ debuit cōcipi
in ciuitate ꝛ nō extra p̄cipue triplici rōne.
Primo ratione finis incarnatiōis.
Secundo rōne ſignificationis.
Tercio ratione fructificationis.
Primo inquā rōne finis incarnatōis. Nā
xp̄s in oībꝫ opibus ſuis q̄ in mūdo fec̄ oſtē
dit p̄ncipalius ꝙ ideo in mundum p̄cipue
venerit vt pctōres ſaluos faceret. Ipō teſte
Math. ix. Nō veni vocare iuſtos ſed pec-
catores ad pniam. Unū inter pctōres natuſ
eſt ſcꝫ in ciuitate Bethleē: ante bouem ꝛ aſi
nū iacuit. inter pctōres ꝯuerſatꝰ eſt. inter la
trones crucifixus. Reſurgēs q̄ꝫ peccatrici
magdalene ꝛ petro negāti p̄ꝛiꝰ apparuit. Et
ideo nō debuit ꝯcipi in mari: q̄ locus eſt pi
ſciū. Nec in aere q̄ eſt locꝰ auiū. nec in cam
po q̄ eſt locus agreſtiū aīalium. Sed in ci
uitate q̄ eſt ꝑpriꝰ locus hoīm peccatoꝝ. nec
in villa: ſed in ciuitate. qꝛ ī ciuitate ſolēt ma
gis q̄ꝫ in villa pctā hoīm mltiplicari. villa-
ni em̄ ſimpliciores ſunt ꝛ laboribꝫ mag̃ de
diti. Ciuitatēſes aūt ocioſi ꝛ delicijs vacan
tes magis abūdare ſolent vicijs. Ut ergo
oſtendatꝰ ꝙ xp̄s ꝑpter curationē peccatoꝝ ꝛ
ſalutē hoīm venerit peccatoꝝ ad pniāꝫ cō-
uertendoꝝ: in ciuitate ꝛ nō al's debuit cōci
pi. Nec obſtat ꝙ extra ciuitatē ſit paſſus
ſepultus: ꝛ reſurrexit. qꝛ cōceptio ꝯgruit in
miſteriū: ꝛ iō in ſecreto eſſe debuit. Natiui
tas aūt: paſſio ꝛ ſepultura ac reſurrectio cō
gruunt in exēplū. In ciuitate igitꝰ cōcipi de
buit vt oſtēderet ꝙ ꝑ oībꝫ pctōribus venit.
In via natꝰ fuit vt oſtēderet ꝙ ſua vita no-
bis ad celeſte regnū via fuit. Extra portam
paſſus ꝛ ſepultꝰ eſt ac reſurrexit: ad oſtēden
dū ꝙ ꝑ ipſius paſſionē mortē ꝛ reſurrectio-
nē nō liberatꝰ: niſi q̄ ꝑ cōuerſionē a pctō ad
ip̄m extra portā fuerit egreſſus vt dic̄ ap̄ls.
Secūdo rōne ſignificatōis vt ſcꝫ ſigni-
ficaretꝰ ꝛ intelligi daretꝰ ꝙ vterꝰ virgīs chri-
ſto tanq̄ꝫ ciuitas fuit ad habitanduꝫ. ꝓpte-
rea p̄s. de ea loquēs ait. Glīoſa dicta ſūt de
te ciuitas dei. Et merito: quia ipſa fuit ciui
tas murata ꝑ caſtitatē. fundata fundamen
to ſtabili ꝑ hūilitatem. turrita ꝑ charitatem
et ꝯtēplatōis ſublimitatē. ditata ꝑ paupta-
tem. cuſtodita ꝑ diſcretionē. libera īmunita
te peccatoꝝ. pacificata victoria tentationū.
virtutū vniuerſitate populoſa. ꝛ aquarū .i.
gratiarū fluminibꝫ irrigata. Hec Albertꝰ.
Tercio additꝰ ad id rō fructificatiōis. q̄a
em̄ ꝑ chriſti cōceptionē ꝛ incarnatiōem fru
ctus nobis in celo acq̄rebatꝰ ciuilitatis. id ē
vt eſſemꝰ iā nō hoſpites ꝛ aduene: ſed ciues
ſanctoꝝ et domeſtici dei. teſte ap̄lo Eph. ij.
ergo debuit in ciuitate naſci in h̄ mūdo: vt
oſtēderet nos eſſe ciues renaſcituros in ce-
leſti ciuitate. Et ſic patet reſpōſio ad q̄ſtio-
nem. Ad obiecta patet reſpōſio ſufficien
ter ex p̄dictis.

Capitulum. II.

Ad ſecundam queſtionem Utrum
ſcilicꝫ chriſtus debuerit concipi in
regione Galilee. Arguitur ꝙ nō.
quia chriſtus miſſus et promiſſus fuit iu-
deis. Unde dixit. Nō ſum miſſus niſi ad
oues que perierunt domus iſrael Math.
xv. Unde et in iudea eſt natus et paſſus.
igitur in terra iudeorum concipi debuit.
In contrarium eſt textus euangelicus.
Ad queſtionem igitur reſpondetur ſm̄
Albertum cap̄lo triceſimoquarto ꝙ annū-
ciationem ꝛ cōceptionem dominicam con
ueniebat fieri non alibi q̄ꝫ in regione Ga-
lilee. Primo ratione facti ꝛ operationis.
Dominus enim incarnatus fuit vt iudeos

ꝛ gētiles ſaluaret ꝛ ideo ī regione q̄ ab vtriſ
ꝗ inhabitabaṫ ꝯceptio ꝛ annunciatio fieri
debuit. Nō eñ deus iudeoꝝ tm̄ ſed etiam
gentiū. Galilea aūt non ſolum a iudeis ſed
etiā a gentib9 inhabitabaṫ. ſicut patet Eſa.
ix. Trās iordanē galilee gentiū populus q̄
habitabat in tenebris vidit lucē magnam
habitātib9 in regione vmbre mortis lux or-
ta eſt eis ꝛc. Secūdo rōne noīs ꝛ interp̄
tationis. Galilea eñ interp̄taṫ reuelatio ſi-
ue trāſmigratio. In hac aūt incarnatōe fie
bat ſummi ſecreti reuelatio qñ verbū quod
erat in ṗncipio apud deū ꝛ lucē habitat in-
acceſſibilē quā nemo vnq̄ꝫ vidit. Verbum
inquā hoc caro factū eſt. Et vidit oīs caro
ſalutare dei noſtri Lu. iij. Itē Joh. j. Ver-
bum caro factū eſt ꝛ vidimus gl'iam ei9 ꝛc.
Silr̄ in hac incarnatōe fiebat maxia tranſ
migratio de ignorātia in ſcientiaꝫ: de culpa
in grām: de vmbra in ỽitatē: de ſeruitute in
libertatē filio dei: ꝛ qđ maximū eſt de hūa-
nitate in diuinitatē: in qua trāſmigratiōe ṗ
mū. i. deitas ad vltimū. i. hūanitatē in vnaꝫ
pſonā trāſmigrauit. Ad obiectū reſpōde
tur ꝙ xp̄s nō ſolū iudeis ſed etiā gentib9 p-
miſſus eſt. Vñ Gen̄. xlj. Nō auferet̄ ſceptꝝ
de iuda donec veniat q̄ mittēdus eſt et ipſe
erit expectatio gētiū. Et idē patꝫ p oēs ꝓphe
tas ſcribētes de vocatōe gentiū. tamē ſolis
iudeis ꝓmiſſum eſt vt de eorum ſemīe xp̄s
naſceret̄. ꝛ iō ſolis iudeis exhibit9 eſt naſcē-
do: patiēdo: ꝛ ibi moriēdo. Sed h̄ nō ſoluꝫ
ꝓpter iudeos ſed ꝛ ꝑpter oēs hoīes mundi.
Illa autoritas: nō ſuꝫ miſſus ꝛc. Math.
xv. intelligit̄ ſm Nico. de lyra ṗmo ꝛ ṗnci
paliter q2 xp̄s ṗmo et ṗncipalr̄ miſſus fuit
iudeis: et ideo in ꝓpria pſona nō p̄dicauit ni
ſi iudeis: nec fecit miracl'a niſi eis p̄terq̄ꝫ in
caſu ꝛ ſpāli cā. vt. ſ. oñderet eccl'iam in fide
gentiū fundatā. Vñ Joh. iiij. ꝓpter h̄ p̄dica
uit ſamaritanis deuote eū recipiētib9. Fuit
tñ xp̄s miſſus etiā gētib9: lꝫ nō ita ṗncipalr̄
ꝛc. ꝛ ſic patꝫ ꝙ xp̄s ďbuit ꝯcipi ī Galilea.

Ad terciā q̄ſtionē vtꝝ vicꝫ Cap. III
hec annūciatio ꝛ ꝯceptio debuit fi
eri nō alibi q̄ꝫ in Nazareth Argu
it̄ in ꝯriū. ſcꝫ ꝙ non: q̄a iſta ꝯceptio fuit di-
gniſſima oīm. ꝰg reqrebat locū digniſſimuꝫ
hoc eſt tēplū dñi in hierl'm fundatū. ꝰg debu
it ibi cōcipi. ſ. in ciuitate hierl'm et tēplo vbi
hītare ſolebat gl'ia dñi. In oppoſitum eſt
textus euangelicus. Ad q̄ſtionē ergo re-
ſpondeṫ ſm catholicos doctores ꝙ xp̄s nō
debuit alibi ꝯcipi q̄ꝫ in Nazareth. Prio
ꝓpter ꝓpheciā Eſa. xj. Egredieṫ virga de ra-
dice ieſſe. vbi ſm veritateꝫ hebraicā habeṫ
Et nazare9 de radice eius aſcendet. Se
cūdo ꝑpter noīs ꝯueniētiā. Nā ſm Bern̄.
et Alber. ſup miſſus eſt. necnō ſm Franci-
ſcū maronis q̄ lati9 ꝛ luculētius ꝓſequit̄ di
cens ꝙ ciuitas Nazareth cōceptui xp̄i de-
centiſſime cōgruit ſm eius interp̄tatōes.
Nam ṗmo ſm Hiero. Nazareth interp̄ta
tur mūda. ꝛ ſic ꝯuenit cōceptui xp̄i de ỽgie
mūdiſſima q̄ tanta puritate nituit q̄ maior
ſub deo neq̄t intelligi. nec ſicut ceteri cū la-
be pcti eſt conceptus: ſed ſine omni pecca-
to. Secundo interp̄taṫ Nazareth. i. flo-
rida. ꝛ hoc ꝯuenit chriſti cōceptui. quia ſi-
cut flos gigniṫ ex puriſſimis ꝛ ſubtiliſſimis
virgule humorib9 abſq̄ꝫ corruptōe virgule
Sic chriſtus de puriſſimis virgis ſangui-
nib9 eſt ꝯceptus abſq̄ꝫ oī corruptiōe. vt di-
cunt Damaſ. ꝛ Dioni. de diui. no. Tercio
interp̄tatur nazareth. i. ſanctus et deuotus
et hoc competit. q2 in iſta cōceptiōe mr̄ dñi
fuit plene ſanctificata. iuxta illud p̄s. San
ctificauit tabernaculuꝫ ſuū altiſſimus. ꝛ ſic
claret reſponſio. Ad argumentū in ꝯtra
riū reſpondeṫ ſm Albertum vbi ſupra. Ex
hec ꝯceptio debuit fieri in loco ſanctiſſimo
et digniſſimo. Sed non locus ſanctificat
hominē vel dignificat quin potius ecōuer
ſo videlicet homo locū dignificat ꝛ ſanctifi
cat. vnđ dignitas loci et ſanctitas eſt ab ho
mine dignificante vl' ſanctificante Itaq̄ꝫ in
oratorio btē virgīs fuit digniſſima habita-
tio. tum q̄a ſanctiſſima virgo ſup oēs crea-
turas ibi habitauit. tum quia ibi exercebaṫ
nobiliſſima operatio videlicet orōnis ꝛ cō-
templationis et humilis deuotiōis benedi
cte virginis que ſup oīa grata erat deo et
oīa ſacrificia p̄cellebat. Dignius ergo fuit
hoc oratoriū illo templo iudaico in quo fie
bat materialiū thauroꝝ mactatio ꝛ thurifi
catio. Amplius ꝓpter ſecretū quod huic
cōgruit miſterio nō decebat vt hec cōceptō
fieret in templo ſed mag' in illo ſecreto ꝛ di
gniſſimo beate virgīs oratorio debuit chri
ſtus cōcipi. ꝛ ſic patet. Penſet ergo que-
q̄ꝫ fidelis aīa quāto ordine diuine ſapientie
dei filius eſt ꝯceptus. quoniā digniſſimum

ſibi locū elegerit cōceptionis vicȝ oratoriū beate virgis. O anima mea ſi aliqn̄ affuiſſes in illo oratorio ſacratiſſimo ibi vidiſſes q̄modo btā ꝟgo maria lachrimis ꝓfuſis deum ſepiꝰ exorabat ꝓ redēptōe hūani generis. ibi vidiſſes manꝰ eius ſacras in celū eleuatas: vultū ſerenū leuatū: ibi ieiunio diez ꝑtranſeuntē: totiſqȝ cordis intimis hūiliatā. O q̄d tūc feciſſem: q̄nta hūilitate me ipſi recōmendaſſem vt ꝓ me exoraſſet. Utiqȝ dixiſſem O gl'ioſiſſima ꝟgo o celi regia o dn̄a mūdi ora ꝓ me ne abſorbeat mūdus: ne deuoret diabolꝰ. ſed tuꝰ me ſuſcipiat ieſus ⁊c.

Articulus ſecundus de tp̄is plenitudīe et ꝑfectione: quo ſcȝ tempore chriſtus ē cōceptus a virgine. Caplm̄. I.

SEcūdum miſteriū dicit̄ tꝑalis plenitudinis ⁊c. Circa q̄d eſt notanduȝ ꝙ chriſtꝰ ꝓ ſuo aduentu ⁊ conceptione obſeruauit triplex tempus.

Primū dicitur tempus plenū.
Secundū dicit̄ tempus electum.
Terciū dicit̄ tempus etatis ꝑfectum.

Primo inquā obſeruauit tēpus plenū. vn̄ aplus ad Gal. iiij. dicit. At vbi venit plenitudo tp̄is miſit deꝰ filiū ſuum factū ex muliere: factū ſub lege: vt eos q̄ ſub lege erant redimeret. Iſta autoritas apl'i nō eſt p̄tereunda ſilētio. q2 ꝯtinet aliq̄s difficultates. Un̄ Bonauē. circa hoc mouet tria dubia ſuper iij. ſniaꝝ. diſt. j. in q̄ſtionibꝫ circa lr̄aȝ. Primū dubiū circa hoc q̄d dicit̄. At vbi venit plenitudo tp̄is. Quō vicȝ vel q̄re dicat̄ plenitudo tp̄is in aduētu filij dei fuiſſe cū nondū ſit finis mūdi. Nā in fine mūdi implebitur oē opus dei ⁊ numerꝰ electorū. Et tunc euacuabit̄ q̄d ex ꝑte eſt. nunc aūt ex ꝑte cognoſcimus. j. Cor. xiij. Et idcirco dicit̄ ⁊ videt̄ ꝙ tātūmodo ꝓ fine mūdi erit tp̄s plenitudinis. Ad q̄d rn̄det idem Bonauentu. cōcor. Tho. iij. ſcripto ſniaꝝ. diſt. j. ⁊ Alexāder de hal'. ꝙ tēpus incarnatōis dicit̄ tempus plenitudis ſex de cauſis. Primo: q̄a tunc deus impleuit quod ab eterno p̄finierat vt ſcȝ mitteret filium ſuum. ⁊ ſic tunc deus impleuit ſuam de filio ꝓmiſſionē. Secundo: quia tunc adimpleta eſt lex ⁊ oēs figure veteris taſtamēti per xp̄m Matth. v. Non veni ſoluere legem ſed adimplere.

Tercio ꝓpter plenitudinē gratie que fuit in chriſto. iuxta illud Col. ij. In chriſto habitat omnis plenitudo diuinitatis corꝑaliter

Quarto ꝓpter plenitudinē generatōnis q̄a cum ſit q̄druplex moduſ generatōis hominis. Primus modus: nec de viro nec de muliere ſed de terra: ſicut Adam. Secundus de ſolo viro: ſicut Eue formatio. Tercius ꝑlis de viro et muliere. Quartus d̄ ſola muliere. Iſta q̄rta eſt ꝯſumpta in chriſti incarnatōe. Quinto ꝓpter ꝑfectionē vniuerſi. quia tunc ad maximā completionem vniuerſum venit: quādo creature oīes in homine ad ſuum p̄ncipiū redierunt: humana natura a deo aſſumpta. Sexto ꝓpter magnitudinē eius q̄d in tp̄e illo accidit. q̄a in tempore illo natus eſt dn̄s tp̄is. Et ita factū eſt aliquid maius tp̄e quod tēpus impleuit. Has vltias rōnes poſui ſm̄ Tho. tm̄. p̄mas aūt q̄tuor ſm̄ Bonauen. ⁊ Alex.

Ad illud ꝟo q̄d obijcit̄ Dicēdū ꝙ eſt plenitudo gr̄e nature et gl'ie. Autoritas autem apl'i intelligēda eſt de plenitudīe gr̄e ⁊ non gl'ie. q2 plenitudo gl'ie in futuro erit cū mūdus finē habebit: ⁊ reſurrectio corpoꝝ erit ac nūerus electoꝝ cōplebit̄. Secunduȝ dubiū de hoc ꝙ dicit: factū ex mľiere. q̄a in ſymbolo id negat̄ vbi d̄r Genitū nō factuȝ. Rn̄deo ꝙ xp̄s ſm̄ diuinā naturā ita eſt genitus ꝙ nō factꝰ. q̄a nō eſt creatura. ſm̄ ꝟo naturā hūanā nō ita eſt genitus ꝙ factꝰ q̄a cōceptus fuit a virgine: faciēte diuia ꝟtute. Unde angelus ait. Uirtꝰ altiſſimi obūbrabit tibi. Hec Bonauē. vbi ſup̄. Terciuȝ dubiū de hoc ꝙ dicit factū ſub lege. q2 xp̄s nō tenebat̄ implere mandata legis. ḡ nō videt̄ ꝙ ſub lege eſſet factꝰ. Ad q̄d dicit ideȝ Bonauen. vbi ſupra. ꝙ eſſe ſub lege d̄r tribus modis. vel q̄ꝫtum ad cām vl' q̄ꝫtum ad obſeruationē. vel q̄ꝫtum ad motiuū. Quantū ad cauſam ſunt illi ſub lege qui nati ſunt ſub veteri teſtamento. Quantuȝ ad obſeruationem ſunt iuſti qui legem obſeruant. Quantū ad motiuū ſunt illi q̄ timore ſeruiunt. Chriſtꝰ ḡ nō fuit ſub lege q̄ꝫtuȝ ad cauſam vel q̄ꝫtum ad motiuum. ſed ſolū q̄ꝫtum ad obſeruationē. Aliter tamē q̄ꝫ alij homines. quia alij obſeruauerunt legem ex obedientia obligatoria. chriſtus aūt ex obediētia ſpōtanea: q̄ ſe mera liberalitate ſubdidit legali obſeruantie: vt nobis exemplū daret

vere obediẽtie. Hec Bonauẽ. Patet ꝗ quõ xp̃s in plenitudĩe tp̃is ſit ꝯcept⁹. Cap. II.

Secũdo chriſtus obſeruauit tẽpus electũ ꝛ determinatũ ꝓ ſuo aduẽtu. Nam ſm btm̃ Tho. iij. pte ſumme q. xxxv. quo ad tẽp⁹ differẽtia eſt inter xp̃m et alios hoĩes. qꝛ alij hoĩes naſcunt̃ ſub neceſſitate tp̃is: ideo ſubiecti ſunt tp̃i. Chriſt⁹ aũt tanq̃ dñs ꝛ ꝯditoꝛ oĩm tẽpoꝛũ elegit ſibi tẽpus in q̃ cõcipet̃ ꝛ naſceret̃: ſicut elegit ſibi matrẽ ꝛ locũ a qua ꝛ vbi cõcipetur. Nos aũt q̃a nõ oĩm tẽpoꝝ ꝛ locoꝝ ꝓportiones ꝯgnoſcimus: ꝯgruitatẽ tp̃is et loci q̃re vicȝ xp̃s hoc tp̃e ꝛ loco ac nõ alio ꝯcept⁹ ſit vel nat⁹: ex hoc accipe opoꝛtet. q̃a de⁹ q̃ eſt oĩm tẽpoꝛũ diſpenſatoꝛ pfecte ab eterno cognouit ꝛ tp̃s ꝯgruũ ꝓ ſua incarnatõe elegit. Et ſm hoc cõgruẽtie rõnem dignã exq̃rere. Itaq̃ xp̃s deus ꝓ ſua ſacra ꝯceptõe nõ incõgrue elegit certũ tẽpus. Primo q̃dẽ ex oĩb⁹ annis elegit ſextum annoꝝ millenarium ꝛc. Secũdo ex oĩb⁹ menſib⁹ anni elegit menſem marciũ. Tercio ex oĩb⁹ dieb⁹ mẽſis elegit diẽ hebdomade ſextũ. Quarto quoq̃ ex oĩb⁹ hoꝛis elegit ſibi hoꝛã q̃ tenet noctis mediũ. Et iſta ſumme ſapiẽ ꝓuidentia vt claret: rõnabil'r ſinguloꝝ ꝯgruentias tẽpoꝝ ꝯſiderãdo. Primo inquã elegit deus ꝓ ſua incarnatõe ſextũ annoꝝ millenariũ. Nã ſm Oroſium ſexto millenario annoꝝ a p̃ncipio mũdi currẽte ꝯceptus eſt q̃a ſm eundẽ q̃nq̃ milia ꝛ inſup ducẽti anni min⁹ foꝛte vno anno computant̃ a p̃ncipio mũdi vſq̃ ad xp̃i incarnationẽ. Hoc ãt ꝯgruebat miſterio pmaxime ſm Bonauẽ. vbi ſupra. Ut ſicut p̃mus hõ erat cõditus ad totius mũdi cõplemẽtũ ſexto die. ſic ſecũdus hõ ſcȝ xp̃s incarnaret̃ ſexta etate ꝛ ſexto millenario annoꝝ ad totius creature pfectionẽ. Secũdo ex oĩb⁹ mẽſib⁹ elegit mẽſem marciũ: qđ q̃dem ſũme ꝯgruebat triplici rõne. Primo rõne cõfoꝛmitatis. q̃a ſm Berñ. decebat vt repatio hũani generis fieret p ſilia ad lapſum. Sed q̃a vetus hõ. ſ. Adã fuit in mẽſe marcij foꝛmat⁹ ꝛ in padiſo collocatus ac inde ꝓpter pctm̃ eiect⁹. ꝗ et ſecũdus Adã debuit tali mẽſe foꝛmari ĩ vteroq̃ virginali collocari ꝓ repatiõe hoĩs. vt ſicut mũdus cepit initiũ creatõis in menſe marcij in q̃ p̃mũ ſignuȝ celi ſcȝ aries habet ſolem vbi ꝛ p̃mus punct⁹ eq̃noctij ſtat. Ita et hoc mẽſe exoꝛdiũ ſumat repatõis. Secundo rõne nouitatis. Nã vt dicit Iſiđ. v li. ethimolo. Marci⁹ appellat̃ ꝓpter martẽ romane gẽtis auctoꝛẽ ꝛ interp̃tat̃ quaſi mẽſis nouoꝝ: ꝯueniẽter igit̃ tali tp̃e cõcipi debuit auctoꝛ mũdi xp̃s: in cui⁹ cõceptõne facta ſunt multa noua. ſcȝ noua ſalutatio angeli. noua ꝟginis ꝯceptio. noua diuinitatiſ in carnẽ deſcẽſio. ꝛ inſup facta eſt oĩs creature renouatio in hoĩs cui ſubiecta ſũt oĩa repatione. Oĩs q̃ppe creatura antiq̃ta erat et a ꝓpꝛio vſu elõgata. qꝛ oĩs creatura ideo facta eſt vt ſeruiret homini deo ſubdito ꝛ ſine pctõ exiſtẽti. qm̃ ergo hõ peccauit oĩs creatura ſibi ſeruiẽs id eſt pctõꝛi hoĩ: debito vſu caruit. Chriſto aũt incarnato reſtituta eſt: qꝛ xp̃o hoĩ oĩs creatura miniſteriũ exhibuit: q̃ ſolus ſine pctõ fuit. et ſic impletuȝ eſt illud Apoca. xxi. Dixit q̃ ſedebat in thꝛono. i. virginali vtero. Ecce noua facio oĩa. Tercio rõne gratioſitatꝭ vel delicioſitatꝭ q̃a menſis marcij eſt hoĩb⁹ delicioſus ꝛ gratus. q̃a tũc aer eſt tp̃atus. ꝛ iam ptrãſito hieme oĩa incipiũt vireſcere: tũc veſtit̃ tell⁹ herbis ꝛ in floꝛẽ pulcritudinis cũcta erũpunt. vnde ꝛ ver dict⁹ eſt q̃a viret. vt dicit Iſiđ. li. ethimo. Ita ꝯueniebat vt eo mẽſe nobis abũdantia diuĩe gratie p̃ſtaret̃: ꝛ ei⁹ ſeueritas tp̃aret̃. hyeme q̃ȝ culpe q̄ terra nr̃e bũitatis aruerat recedẽte vireſceremus ꝛ floreſcerem⁹ in grã xp̃i renouati. Tertiõ de⁹ ꝓ ſua incarnatõe ex oĩb⁹ dieb⁹ elegit diẽ ſextum. i. feriã ſextã. Et hoc rõnabiliſſime ſm Fran. maronis. q̃a adã fuit foꝛmatus ſexto die et eodẽ die peccans de padiſo fuit excluſus. Ita cõueniẽtiſſime xp̃s feria ſexta ĩ vtero virginis eſt foꝛmatus. ꝛ etiã feria ſexta ꝓ redemptione hominũ in cruce moꝛtuus.

Quarto elegit ex oĩbus hoꝛis noctis medium. vt em̃ cõmuni⁹ a catholicis tenetur. q̃uis varie opiniones apđ doctoꝛes de hꝭ habeant̃. tñ veriſimili⁹ tanq̃ magis conſonũ ſcripture atq̃ rõni: credit̃ ꝙ angelus beate ꝟgini annũciãs apparuit ĩ ſero diei. Et durãte ſctõ dialogo inter angelũ ꝛ benedictã virginẽ vſq̃ ad mediũ noctis. tũc bñdicta virgo ait. Ecce ancilla dñi: fiat mihi ꝛc̃. Et tunc xp̃m concepit. ꝛ poſt hoc angelus eam cõſolans circa auroꝛã receſſit. Et hec oĩa ꝓbabilitatem habent ex triplici ratiõe.

Primo rõne ſcripture. Nam ad Gal. iiij.

aplꝰs ait. Cum venit plenitudo tpis miſit
deꝰ ꝛc̄. Plenitudo q̄ppe dici eſt in ſero: ꝛ ido
videt̄ ꝙ tūc angelus apparuit quē deꝰ miſit
vt filiū ſuū virgini in ꝓximo mittendū an-
nunciaret. ꝛ tūc deus pater filij miſſionē ꝑ
annūciatōem inchoauit. Deniq̄ ꝙ in hora
noctꝭ medie ſit chriſtus ↄceptus: accipi pōt
ex ſcptura Sap. xviij. Dū mediū inq̄t ſilen
tiū teneret oīa et nox in ſuo curſu medium
iter ꝑageret: oīpotēs ſermo tuꝰ dn̄e a regali
bus ſedibꝫ venit. Ex q̄ manifeſte claret ꝓpo
ſitū ꝙ hora noctꝭ media verbū dei deſcen-
dit in vterꝝ virginis bn̄dicte. Secūdo ra-
tione ꝑuilegioꝝ huiꝰ hore. Nā iſta hora me
die noctꝭ magnoꝝ operꝝ diuinoꝝ ꝑuilegijs
ſiue miſterijs eſt ↄſecrata. Primo q̄dem
miſterio natiuitatis: q̄a nocte media credit̄
fuiſſe natꝰ: q̄ hora paſtores cuſtodiebāt vi-
gilias noctꝭ Lu. ij. ꝓpter quod eccl'ia canit
miſſam in nocte natiuitatꝭ dn̄i. Secūdo
miſterio paſſiōis et captiuitatis. q̄a media
nocte credit̄ fuiſſe eiꝰ paſſio inchoata: cum
tunc ſit captus ligatus ꝛ alapis ceſus. teſte
Bonauē. Tercio miſterio liberatōis. q̄a
iſta eſt hora in q̄ trāſiens angelus dn̄i ꝑ egi
ptū interfecit oē ꝑmogenitū: ꝛ filij iſrael exi
re ceperūt de captiuitate egiptiaca. vt habe
tur Exo. xij. Quarto miſterio vltiōis. q̄a
ſm Hiero. in annalibꝫ ſuis. In hora natiui
tatis media. ſ. cū xp̄s natus eſt: extincti ſunt
oēs ſodomite q̄ erant in mūdo. Propterea
nō incōgrue putat̄ ꝛ iſta hora xp̄m fuiſſe cō
ceptū. Hec ꝑmiſſa Fran. maronis vbi ſup̄
Tercio ꝑmiſſum dictū ꝓbabilitatem ha
bet rōne ↄſuetudis eccl'iaſtice. Nā a tpe ꝓ-
phetaꝝ veterꝭ teſtamēti legit̄ ꝙ iſta hora me
die noctis a ſanctis patribꝫ fuerit ad laudē
dei ↄſuetudinarie d̄putata: dicēte p̄s. Me
dia nocte ſurgebā ad ↄfitendū tibi ſup̄ iudi
cia iuſtificatōis tue. que q̄dē iuſtificatio pec
catoꝝ in gr̄a noſtri redēptoris ꝛ eiꝰ fide acq̄
rit̄ ꝛ a ꝑncipio eſt acq̄ſita. Item ↄſuetu-
do nūc tenet ī eccl'ia ꝙ hora ſerotina ſignuꝫ
fit ad ſalutationē btē virgīs: et ſilr hora au-
rore: ad ſignificandū vt cōiter putat̄ ꝙ ho-
ra ſerotina angelus btām virginē ſalutaue
rit ꝛ hora vt ꝑmiſſuꝫ eſt aurore receſſerit. Et
idcirco in ſignū iocūditatis ꝓ filij dei incar
natiōe in aurora fit ſignū. Unde ex oībꝫ iā
dictis claret tempus electū ſm opinionē cō
muniorē ꝓ chriſti cōceptione.

Capitulum. III.

Tercio in ſua incarnatōe xp̄s obſer
uauit tēpus ad etatē ꝑfectā req̄ſituꝫ
Et hoc ꝑmo ex ꝑte mūdi. q̄a ſi que-
ras q̄tta etate mūdi xp̄s ſit incarnatꝰ. Dico
ſm Bonauē. ſup. iij. diſt. j. circa lr̄am. et ſm
Fran. maronis ꝙ in ſexta etate: in q̄ q̄dē eſt
plenitudo ꝛ ꝑfectio. vt ſicut mūdus in ſexta
die eſt ↄſummatꝰ: ſic in ſexta etate ſit repa-
ratus Ita ꝙ ꝑma etas fuit ab Adā vſq̄ ad
Noe. Secūda a noe vſq̄ ad Abraā. Ter-
cia ab abraā vſq̄ ad moyſen. Quarta a mo
yſe vſq̄ ad Dauid. Quinta a dauid vſq̄ ad
chriſtū. Sexta a chriſto vſq̄ ad antichriſtū
vel finē mūdi. Hec Bonauen. Secūdo
ex ꝑte generatōis hūane. q̄a ſi q̄ras q̄tta ge
neratōe xp̄s ſit incarnatꝰ. Dico ꝙ ab adaꝫ
vſq̄ ad xp̄m fuerūt generatōes. lxxv. ſic ha
bet̄ Lu. iij. ca. in q̄ ſunt. xv. luſtrorū numeri:
deſignātes. xv. gradus q̄bꝫ in tēplū aſcēde-
bat̄ in cantico graduū ad plenitudinē lau-
dis diuine. Hec Franci. maronis. Ter-
cio ex ꝑte virginis bn̄dicte. q̄a ſi q̄ras in q̄
etate btā virgo ↄcepit xp̄m. dico ꝙ poſt. xij.
annū ꝛ ꝑpit an̄. xiiij. annum. q̄a hoc tp̄s. ſ.
xij. annoꝝ in puellis habet plenitudinē ꝛ ꝑ
fectionē ad ↄcipiendū ꝑmo. vt patꝫ extra d̄
deſpōſa. impube. c. puberes. ꝛ. c. cōtinebāt
De hoc latius li. xj. parte prima. caplo. iij. ꝛ
ſic patet ꝛc̄.

Tercius articulus de modali habitudi
ne virginee deſponſationis ꝛ angelice lega
tionis atq̄ materne iocundationis que cō-
currerunt in chriſti cōceptione. Ca. I.

Erciuꝫ miſteri
um declarādū dicit̄ modalis ha
bitudinis. Circa quod trifariuꝫ
modum inueſtigabimus.

Primo modū virginee deſponſatōis.
Secūdo modū angelice legationis
Tertio modū materne iocūdatōis

Primo quidem modū virginee deſponſa-
tionis: vbi tria inueſtigant̄ ad p̄ſens. Pri
mo quare voluit deus btām virginē ante-
q̄ꝫ ex ea cōciperet̄ fuiſſe deſponſatā. Se-
cūdo Utrꝝ vere ꝛ legitime potuerit ipſa bn̄
dicta virgo manēte virginali ꝓpoſito deſpō
ſari. Tercio qualiter ip̄a vel quali modo
et ordine ſit deſponſata. Ad primū: qua-
re vicꝫ voluit chriſtus cōcipi de virgine de

ſponſata. Sciendū q̄ huius plures po-
nunẗ rōnes ẜm Ambro. ⁊ alios doc. Nam
ẜm lyram in poſtilla ſup̄ Matth. ⁊ Lu. cō-
coꝛ. Tho. iij. p̄te ſūme. q. xxix. ar. j. et Alber.
ſup̄ miſſus eſt. ca. xl. ⁊ alios tractatoꝛes. hu
ius rei pn̄t notari. ix. rōnes inter alias ma-
gis efficaces ⁊ ſpeciales. Tres q̇dẓ rōnes
ex p̄te p̄lis. ⁊ tres ex parte matris. et tres ex
parte hūani generꝭ. Primo inquā ex p̄te
p̄lis cōueniēs fuit chꝛiſtū de matre virgine
deſpōſata naſci triplici rōne. Prima ē ne
chꝛiſtus a iudeis poſſet rōnabilr̄ ſicut ille-
gitimus repudiari ⁊ nō ſicut chꝛiſtus verꝰ
extimari. Secunda eſt vt diabolo hoc ſa
cramētū celareẗ ne vicẓ cōtra eū nocumēta
vehemētius p̄curaſſet ⁊ etiam vt ſic diabo
lus falleret. Unde Orige. dicit ipſam ideo
fuiſſe deſpōſatam vt partꝰ eius diabolo ce-
lareẗ. Licet em̄ diabolus virtute ſue natu-
re potuiſſet cognoſcere matreẓ dei nō fuiſſe
coꝛruptā ſed virginē. p̄hibebaẗ tn̄ a deo co
gnoſcere modū partꝰ diuini ne redēptionē
humani generis impediuiſſet ⁊ xp̄o moꝛteẓ
nō intentaſſet. Tercia rō vt p̄uulus do-
minꝰ Jeſus a ioſeph nutrireẗ ⁊ habereẗ eiꝰ
matri p̄pter p̄ſecutionem herodis fugiēti in
egiptū et redeūti miniſter nō ſuſpectꝰ ſed ſi-
bi cōiunctus vt ſpōſus. Itē ex p̄te matrꝭ
virginis ꝯueniēs fuit eam eſſe deſpōſatam
triplici rōne. Prima eſt vt ab infamia p̄-
ſeruareẗ. Uñ Ambro. ſup̄ Luc̄. dicit. Ideo
mater dn̄i deſponſata eſt ne intemerate ỽgi
nis adurereẗ infamia cui grauis aluus coꝛ
ruptele videreẗ inſigne p̄ferre. Hec ille. ad-
dens Alber. dic̄. Magna xp̄i humilitas et
charitas in hoc oſtendiẗ q̇ potiꝰ voluit fa-
bꝛi filius reputari q̄̃ matrē infamari. Sẓ
hic occurrit dubiū quō p̄ hoc p̄uiſum ſit fa
me beate ỽginis: cū anteq̄̃ ioſeph ⁊ btā vir
go ꝯueniret ad mutuo habitandū inuenta
eſt Maria hn̄s in vtero Math. j. Spōſa
em̄ que extra domū ſpōſi cōcipit reddiẗ ſu-
ſpecta. Ad qð rn̄deẗ ẜm Lriẜ. ꝯcoꝛ. Ly-
ra in poſtilla q̄ btā virgo ſic fuit deſponſa-
ta ioſeph q̄ etiā eſſet domi habitans p̄tunc
cum ꝯcepit. Nā ſicut in ea q̇ in domo cōci
pit intelligiẗ ꝯceptio maritalis: ſic in ea que
extra domū ꝯcipit eſt ſuſpecta ꝯceptio. ⁊ iō
nō eſſet ſufficienter p̄uiſum fame btē virgi-
nis p̄ hoc q̄ fuit deſpōſata: niſi etiam fuiſſet
habitās domi. et ideo euāgeliſta dicit q̄ vo

luit occulte dimittere eā q̄̃uis tn̄ domi eſſet
habitans p̄pter p̄mam deſpōſationis fideẓ:
nōdū tn̄ interuenerat ſolēnis celebꝛatio nu
ptiaꝝ. p̄pter qð etiam nōdum cōuenerant.
Cōſuetudo q̇ppe erat apud veteres mul
toties in domo habere deſpōſatas et p̄ plu
res dies anteq̄̃ ꝯueniret carnaliter oꝛatio-
nibus vacare. vt patet etiā de Thobia ca.
viij. eiuſdē li. Sed diceres. ſequiẗ ḡ q̄ in
cōi p̄p̄lo crederet xp̄s foꝛe filiꝰ Joſeph. ⁊ q̄
a ioſeph fuiſſet cognita mater dn̄i ante cele
bꝛitatem nuptiaꝝ ſolēnem. Ad hec reſpō-
det Ambro. ſup̄ Lucā dicēs ſic. Maluit in
quit dn̄s aliq̇s de oꝛtu ſuo q̄̃ de matris pu
doꝛe dubitare. Hoc eſt: maluit dn̄s vt ſcẓ in
cōi dubitetur de oꝛtu virgīali. putādo chꝛi
ſtū filiū legitimū marie ꝯceptum ex ioſeph:
q̄̃ vt putareẗ ſcẓ matrē adulteraſſe. Uñ ſub
dit Ambro. Sciebat em̄ dn̄s tenerā eē vir
ginis verecūdiā ⁊ lubꝛicā famam pudoꝛis
Nec putauit oꝛtus ſui fidē matris iniurijs
aſtruēdā. Hec Ambro. Secūda ratō ex
p̄te matris eſt vt p̄ deſpōſatiōem btā virgo
imunis a pena reddereẗ ne ſcẓ iudei eā tan
q̄̃ adulterā lapidaſſent. vt dicit Hiero. Si
em̄ nō pep̄cerūt xp̄o innocēti: a foꝛtioꝛi nō
pep̄ciſſent matri in odium xp̄i. Tercia rō
vt mater dei nullo bono p̄uareẗ ſed habe
at ⁊ bonū virginitatis ⁊ matrimonij et tan
dem viduitatis. Sed ⁊ inſup̄ habeat i hoc
maximū boni hūilitatꝭ. vt q̄nto ſit maioꝛ i
oībus: tāto fiat ⁊ humilioꝛ vt ſit mater dī et
vxoꝛ fabꝛi. Itē ex p̄te hūani generis cō-
ueniēs erat matrē dei deſpōſari triplici rō-
ne. Prima eſt rō certificatōis. q̇a ex h̄ ma
gis certificamur p̄ teſtimoniū ioſeph ſpōſi
xp̄m ex virgine eſſe natū. Ipe em̄ eſt potioꝛ
teſtis caſtitatis ſue ſpōſe cōuiuēti. Nō eniẓ
talis iuſtꝰ vir ſcẓ ioſeph fouiſſet eā ⁊ filiū eiꝰ
nutritio moꝛe: imo doloꝛe iniurie fuiſſẓ mo
tus ad vindicādum obp̄bꝛiū: niſi cogno
uiſſet eē ſacramētū diuinū in ỽgīe et eiꝰ con
ceptu. Secūda rō ſignificatōis q̇a p̄ hoc
deſignaẗ mētis vnio ad deū. q̇a p̄ hoc vni-
uerſa eccleſia deſignaẗ: q̇ cum ſit virgo: de-
ſponſata tn̄ eſt vni viro xp̄o. vt dicit Augꝰ.
Itē p̄ hoc ſignificaẗ ſalus
hūani generꝭ p̄ lignū crucꝭ. Uñ Lriẜ. ſuper
Math. dicit. Ideo ioſeph fabꝛo lignario
maria deſpōſata fuit: q̄m ſpōſus ecclie xp̄s
oīm ſalutē hoīm op̄aturꝰ erat p̄ lignū crucꝭ.

Tercia eſt rō cōmēdatōis.ꝗa ꝑ hoc vtrū
ꝗ ſcȝ virginitas ⁊ mr̄imoniū cōmendat̄ et
bonū foꝛe docet̄ cōtra hereticos hoꝝ alteri
detrahētes.⁊ ſic patet Secunda queſtio.
Ad ſecundū ꝑncipale vicȝ Utꝝ vere ⁊ le
gitime potuerit btā virgo manēte virgini-
tatis ꝓpoſito deſpōſari. Uidet̄ em̄ ꝙ nō.ꝗꝛ
ipſa habuit votū ꝯtinētie qđ obligabat ad
cōtinendū. Spōſalia aūt obligant ad mr̄i
moniū ⁊ nubenduȝ.ergo ſi obligabat ſe ad
ſpōſalia: venit ꝯtra votū virginitatꝭ. Itē
ꝗrit̄:aut cōſenſit in carnalē copulā:aut nō.
ſcȝ in illa deſpōſatōe. Si cōſenſit:ergo pri-
mā fidem irritā fecit.ꝗa vt dicit Aug⁹. Uir
ginitatē vouentibꝫ nō ſoluȝ nubere ſed etiā
velle nubere dānabile eſt. Si ꝟo nō cōſen
ſit:ergo nullū fuit matrimoniū. Preterea
ſi dicas ꝙ cōtraxit cum adiecta conditione
Cōtra.cōditio adiecta ꝗ̄ eſt ꝯtra ſubſtātiaȝ
mr̄imonij vel ꝯtra bona mr̄imonij impedit
mr̄imoniū.vt ſi dicat̄:cōtraho tecū ſi gene-
rationē ꝓlis euites.ꝗa hoc eſt ꝯtra bonū ꝓ
lis.vel dicēdo:donec inueniā aliā digniorē
et ſimilia.ꝗa hoc eſt ꝯtra ſubſtātiā inſeꝑabi
litatis. Uel dicēdo:ſi te ꝓ queſtu adulterā-
dā tradis.⁊ hoc eſt ꝯtra bonum fidei. Ta-
les ⁊ ſil'es cōditōes ſi apponant̄: nil agit̄.ꝗa
annullāt mr̄imoniū.xxij.q.iiij. Inter cetera
xxxij.q.ij.aliqn̄.⁊ c.ſolet ꝗri.extra de condi-
tionibꝫ appoſitꝭ.ca.vl. Niſi ꝑterea tal' cōdi-
tio remittat̄ et ſequat̄ carnalis copula:quia
tūc iudicabit̄ ꝓ mr̄imonio ſm̄ Ray.⁊ Tho
mā Inno.⁊ Hoſti.ḡ a ſimili ſi dicā Cōtra-
ho tecū vt me nullo mō cognoſcas:non vi
det̄ eſſe mr̄imoniū.⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns nec videtur
eſſe mr̄imoniū cui cōtinētie votum eſt adie
ctū ⁊ cōditio adiecta.vn̄ ſequit̄ ꝙ nulla fue
rit illa inter Joſeph ⁊ Mariā deſponſatio
ſub cōditione. In ꝯtrariū eſt text⁹ euan-
gelicus.ꝗa miſſus eſt angelus ad virgineȝ
deſpōſatā viro Luce.j. Et in pluribꝫ locꝭ dꝛ
ipſa fuiſſe deſpōſata. Ad ꝗ̄ſtionē iſtā re-
ſpōdet̄ ſm̄ Pe.⁊ oēs cōiter doctores ſuper
iiij.diſt.xxx. ꝙ duplex eſt ꝑfectio matrimo-
nij. Una ꝗ̄tum ad eſſe:ꝗ̄ ꝗdem fit ꝑ cōſen-
ſum verbis de p̄ſenti exp̄ſſum.⁊ hoc mō in
ter Joſeph ⁊ Mariam veꝝ ⁊ ꝑfectum fuit
matrimoniū. Alia eſt ꝑfectio ex ꝑte operis
quod in mr̄imonio fit ꝑ carnalis copule cō
ſummatiōeȝ.⁊ hoc mō ſcȝ ꝗ̄tum ad oꝑatio
nem nō fuit ꝑfectum.ꝗa actus ꝓꝛius ma-
trimonij eſt carnalis copula: in quā vt ibi-
dem dicit Tho.virgo nō cōſenſit explicite
ſed implicite a deo certificata.id eſt ſi fuiſſ
certificata ⁊ ſic virginitatē ſuā đo cōmiſiſſe
Licet ḡ ꝗ̄tum ad oꝑationē non fuerit inter
eos ꝑfectū mr̄imoniū:tamē ꝗ̄tuȝ ad eſſe fu
it verū ⁊ ꝑfectum.ꝗa vt dicit Aug⁹. Mri-
moniuȝ nō facit copula carnalis ſed pactio
cōiugalis.⁊ ꝙ facta ſint ibi cōiugia pari vo
to ꝯtinētie. Propterea ⁊ ſm̄ Alber. ſuꝑ miſ
ſus eſt.ca.xl.iſta deſponſatio fuit poſſibilis
ꝗa licet beata virgo habuit firmū ꝓpoſituȝ
et votū ꝯtinētie:poterat tn̄ ꝯſentire in mari
talē ſocietatē:facta tn̄ diuinitus inſpiratiōe
vtriꝗȝ de altero ꝙ vellet virgo ꝑmanere et
ſic cōſentire in cōiugalē vel maritalē ſocie-
tatem:⁊ nō in copulā carnalē abſolute. vbi
aūt videt̄ dicere Aug⁹. ꝙ cōſenſit in copu-
lam carnalē:nō eſt intelligēdū abſolute. ſed
ſic ſi deus vellet. Et ꝑ hoc ſoluunt̄ duo ꝑ
ma argumēta facta in cōtrariū. Ad illud
aūt de cōditiōe adiecta cōtra ſubſtātiā ma-
trimonij:ꝙ nō teneat matrimoniū ſm̄ iura
dicit̄:ꝙ intelligēduȝ eſt de ꝯditiōe inutili et
inhoneſta ⁊ illicita. Cōditio aūt vtilis lici-
ta ⁊ honeſta nō impedit mr̄imoniū. Unde
nō eſt ſimile voto ꝯtinētie ꝓcuratio ſterilita
tis vel euitatio ꝓlis aut cōditio ſeꝑatiōis ⁊
adulteratōis ac ſimilia.cū etiā ꝯiuges poſt
carnalē copulā p̄nt pari cōſenſu votum cō
tinētie emittere. ⁊ ſi emiſerint tenētur obſer
uare.⁊ ſic patet Queſtio tercia. Ad terci-
um principale huius ꝑmi capl'i vicȝ qual'r
fuerit beata virgo deſpōſata: ꝓpter ſimplici
oꝛes auditoꝛes libeat eius hiſtoꝛiā narrare
quā ex diuerſis hiſtoꝛiographoꝝ dictis re-
collegi: et ꝗ̄tum libuit ad rōnis veritatē re
ducēdo vbi diſcrepāt. Hieronim⁹ nāꝗȝ de-
ſcribēs vitā Marie:⁊ ideȝ in ep'la ad Cro-
matium et helindiū. Jacobꝰ de voꝛagine ī
ſua legēda. Item autoꝛ libri đ vita Marie.
et ceteri:cōcoꝛditer ſentiūt et rōnabiliter ꝙ
cum beata virgo in tēplo maneret hāc ſibi
regulam ſtatuerat.ꝙ a mane vſꝗȝ ad terciā
oꝛatōibus inſiſteret. A tercia vſꝗȝ ad nonā
textrino oꝑi vacaret. A nona ab oꝛatiōe nō
recedebat:ꝗuſꝗȝ angelus apparēs eſcam ſi-
bi dabat.⁊ ſic ꝗtidie in dei laudibus ꝑma-
nens ſemꝑ in eius oꝛōne ꝓficiebat. Cunꝗȝ
videret virgines alias in dei laudibus age
re: ducebat̄ zelo nimio bonitatis ⁊ agebat:

vt in vigilijs eſſet omnibꝫ ꝓlixioꝛ ⁊ ꝓ̄ptioꝛ.
In ſapientia legis dei eruditioꝛ: in hũilita-
te ⁊ oratõe deuotioꝛ: et in om̄i virtute perfe-
ctioꝛ: ac moꝛibus honeſtioꝛ. Hãc iraſcentē
nullus vidit: maledicentē nullus audiuit.
His autē ſermo ita erat gratia plenꝰ: vt co-
gnoſceret in eiꝰ lingua eſſe deus. Semper
deũ bñdicebat ⁊ eſca que quotidie de ma-
nu angeli accipiebat ipſa ſola reficiebatur.
Que ꝟo a pontificibꝫ tēpli accipiebat pau-
peribꝫ diuidebat. Freq̄nter videbant cũ ea
angeli loq̇. Si quis vel que ex infirmis vt
ſanaret tãgeret eã: eadē hoꝛa ſanabat. Vi
ſis ergo eius ſacris moꝛibꝫ ⁊ virtutibꝫ q̇dã
ex põtificibꝫ Abiathar nomīe: obtulit ma-
gnã pecunie partē põtificibus vt eam filio
ſuo traderēt in ſpõſam. Prohibebat autem
Maria hoc a ſe dicēs. Nõ poteſt hoc fieri
vt vir accipiat me in vxoꝛē: q̇a virginitatē
voui dño. votum aũt obligat ad obſeruan-
dũ. Iuxta illud p̄s. Vouete ⁊ reddite dño.
Dicebãt põtifices ⁊ affines eius. Deus ī fi-
lijs colit ⁊ poſterꝫ ſicut ſemꝑ fuit in filijs iſ-
rael. Maria reſpõdēs aiebat. Deus in ca-
ſtitate ꝓmo omniũ venerat et adoꝛat. Nã
Abel in caſtitate placuit deo, ⁊ a fratre occi-
ſus coꝛonã virginitatis et innocētie obtinu-
it. Deniq̃ helyas aſſumptus eſt a deo: quia
cum eſſet in coꝛꝑe virginitatē ſuam cuſtodi-
uit. Hoc in tēplo didici ab infantia mea ꝙ
ſumme chara ſit deo virginitas. hoc ab an-
gelis reuelatõe certa cognoui: ⁊ ideo virgi-
nitatem meã altiſſimo deuoui. Factū eſt
aũt. xij. aut circiter etatꝫ annũ: põtifex publi-
ce denũciauit vt ꝟgines q̄ in templo inſtitu-
ebant ⁊ etatis tempus impleſſent domũ re-
uerterent: vt viris legitime iũgerent. Cuiꝰ
mandato cum cetere paruiſſent. ſola virgo
Maria hoc facere nõ poſſe ſe reſpõdit. tum
quia parētes ſui eam dñi ſeruitio mãcipaſ-
ſent. tum q̇a virginitatē ſuã dño deuouiſſet
Tũc anxiatus pontifex eo ꝙ nec cõtra ſcri-
pturã que dicit Vouete ⁊ reddite: votũ in-
fringēdum putaret: nec moꝛē gētiũ induce-
re auderet, ſenioꝛibꝫ ⁊ pontificibꝫ conuoca-
tis ait. Noſtis ꝙ ex q̇ templũ iſtud eſt fũda-
tum fuerũt in eo regum filie et ꝓphetarũ ſa-
cerdotũ ⁊ põtificum ⁊ magne atq̃ mirabi-
les extiterunt: que veniētes ad etatem legiti-
mã cõiugium adepte iuxta patꝝ prioꝝ ve-
ſtigia dño placuerũt: A ſola Maria nouꝰ
oꝛdo agēdi inuētus eſt que deo vouit virgi-
nitatē. Quid igit faciemus de ea: cum et vo-
tum ſeruãdũ ſit: et prioꝝ noſtroꝝ cõſuetudo
nõ dimittēda. Tũc omniũ hec vna fuit ſen-
tētia: vt in re tam dubia dñi cõſilium quere-
rent. Cum ergo oratiõi īſiſterēt ⁊ põtifex ad
cõſulēdum dñm acceſſiſſet ad ſanctuarium
veſte ſacerdotali īdutus Mox de loco oꝛa-
toꝛij cũctis audiētibus vox inſonuit dicēs.
Vt quicũq̃ de domo dauid nuptui habi-
les ſine cõiuge eſſent: ſinguli virgas ſuas ad
altare deferrēt: ⁊ cuiuſcũq̃ virgula germiaſ-
ſet ⁊ in cacumīe eius (ſcḋm Eſaie vaticiniū)
ſpũſſanctus in colũbe ſpecie cõſediſſet: ipſe
ꝓculdubio eſſet cui Maria virgo deſpõſa-
ri deberet. Erat aũt inter ceteros viros ſine
cõiuge Ioſeph de domo Dauid: cui cũ in-
cõgruũ videret vt virgã afferret. ſolus ipſe
virgam ceteris afferētibꝫ ſubtraxit. Cuius
ratõem q̇dã dicũt hanc ꝙ ſcꝫ fuerit ſenilis
etatis: et ideo pro incõgruo habebat duce-
re tam teneram virginem in vxoꝛem. Hu-
ius ergo dicti gratia queſtio oꝛitur. Vtrum
Ioſeph qñ btãm Mariã deſpõſauit fuerit
vetulus ⁊ ſenex. Et arguit ꝙ ſic, q̇a cum Io-
ſeph diu ⁊ familiariter cõuixerit ⁊ cohabi-
tauerit Marie virgini ī via: in domo: ī mē-
ſa: nunq̃ motus fuit ad libidinē. ergo vide-
tur ꝙ fuit ſenio cõfractus et debilitatus ac
virilitatꝫ frigidus. Nam ſi fuiſſet in roboꝛe
cur nõ fuiſſet motus ad cõcupiſcētiã. Ad
hoc ꝓtinus reſpõdetur ꝙ ex hoc nõ cõclu-
ditur Ioſeph fuiſſe vetulũ. quia hoc ꝙ nõ
mouebat ad ꝯcupiſcētiã: fuit per virtutem
ſpũſſancti que plus poteſt in repꝛimēdo fo-
mitem ⁊ cõſeruãdo caſtitatem q̃ ſeniũ. Fu-
it etiam ex abũdanti gratia in Maria ꝟgi-
ne que vt dicit Alexãder de hal. ⁊ Bonauen.
in. iij. diſt. iij. q̃uis eſſet pulcerrima: a nullo
tamē viro potuit cõcupiſci Nec eius aſpe-
ctus vrebat aut inflãmabat ad cõcupiſcen-
dum. ſed potius oēm cõcupiſcētiam etiã in
alijs aſpicientibꝫ extinguebat tanq̃ ſi qui-
dã virgineus ros per oculos eius efflueret.
Si et coꝛda omniũ ad caſtitatē moueret.
Quare ergo ab eccleſia cõ-
muniter depingit ſenex Ioſeph. Reſpõdet
adhuc queras ꝙ hoc ſolitum eſt ad ſignificãdum caſtitatꝫ
virtutem in Ioſeph. quia etas ſenectutꝫ eſt
vita immaculata. Sap. iiij. Ecõtrario aũt
maledictus peccatoꝛ centũ annoꝝ Eſa. lxv

Unde ſic pingi ſolet ſenex ne homines ſuſpicarent̃ carnale aliq̈d de Joſeph ⁊ Maria. vel q̈a vt dicit Oratiꝰ Pictoribꝯ atq̈ʒ poetis q̈dlibet fingendi ſemꝑ fuit equa poteſtas ⁊c̃. Credendũ eſt ergo ꝙ Joſeph nõ fuit ſenio confractus. quod ꝓbat̃ Primo ex cauſa deſponſationis vt ſcꝫ obſequiuꝫ preſtaret virgini ⁊ puero Jeſu tam fugiẽdo in Egiptum q̃ʒ redeũdo et cõſequẽter vſqꝫ ad ꝑfectam pueri etatem deſeruiẽdo. Conſtat em̃ ꝙ ad talia nõ fuiſſet idoneus ſenio confractus: q̈a talis eget potius vt ei ſeruiatur q̃ʒ ſeruiat alijs. ⁊ ſic oneroſior potius fuiſſet Marie q̃ʒ obſequẽtior. Secundo quoqꝫ ꝓbat̃ ex autoritate Yſaie. lxij. Habitabit iuuenis cum virgine et gaudebit ſpõſus ſuꝑ ſponſam. Gloſa interlinearꝭ dicit. Habitabit iuuenis Joſeph cũ Maria virgine. Vñ debuit eſſe iuuenis Joſeph ad cõmẽdandũ diuinũ miraculũ ꝓphetie deſcriptũ de cohabitatõe iuuenis cum virgine. Et q̈niã etas iuuenilis ſ̃m Yſido. li. ethimo. xj. incipit ab anno. xxviij. ⁊ durat vſqꝫ ad annũ l. Nam dicit ꝙ infantia ſeptẽ annis finit̃. Pterea pueritia eo ꝙ pura dr̃ (necdũ ad generandũ apta) in viris durat vſqꝫ. xiiij. annũ. Jnde vſqꝫ ad. xxviij. annũ durat adoleſcẽtia. i. ad gignẽdũ adulta. Deinde vſqꝫ ad l. annũ ꝓtendit̃ iuuẽtus que vulgariter virilitas dicit̃. Tandẽ ſenectus vſqꝫ ad finẽ vite. Sequit̃ ergo ex dictis ꝙ fuerit Joſeph etatis inter. xxviij. ⁊. l. annos exiſtẽtis. vt iuxta hiſtoriã ꝑſcriptã eſſet nuptui habilis.

Sed q̃re virgã ſuam ſubtraxerit. dicendũ ꝙ nõ ꝓ vetuſtate ſua ſed ex humilitate ⁊ caſtitatis amore. q̈a cum eſſꝫ iuſtus reputabat ex humilitate ſe indignũ fieri ſpõſuꝫ talis ⁊ tante virginis de qua tã mirabilia audiebat cum eſſet etiam pauꝑ faber ligni. Ad hiſtoriã itaqꝫ ꝓſequendã redeũtes. Cũ põtifex iterato dñm cõſuluiſſet eo ꝙ nil diuine voci cõſonũ in virgis allatis ſuꝑ altare apparere videret. Reſponſum accepit ꝙ ſolus ille virgam nõ attulit cui virgo Maria deſpõſari deberet. Comperto q̈ꝫ ꝙ Joſeph nõ attuliſſet: mox eũ afferre coegerunt virgam ad altare: que ſtatim floruit ⁊ in eiꝰ cacumine de celo veniẽs columba cõſedit. Sicqꝫ cum cogeret̃ vt accipiat virginem. Jpſe q̈ꝫ ſe excuſaret. Ait ei põtifex. Joſeph time deum ⁊ memẽto q̃ fecit Dathan ⁊ abyron ꝓpter inobediẽtiam quos terra deglutiuit: ne tibi ſimile ꝯtingat ꝓpter cõtemptuꝫ. Tunc ioſeph deſpõſata virgine per ꝑmã fidem ⁊ iuxta morẽ mãcipata ſtatiꝫ gr̃a caſtitatis ex btã virgine redũdãte adeo ipm̃ Joſeph repleuit vt oĩs motus cõcupiſcẽtie in eo ſopiret̃. et obſeruatio virginitatis in ſe et ſua ſponſa ſumme deſideraret̃. ⁊ ſic factũ eſt ꝙ mox diuinitus inſpiratõe facta vterqꝫ de altero ꝙ. ſ. in ṽginitate vellent ꝑmanere cõſenſerũt in maritalẽ ſocietatẽ: ⁊ pari cõſenſu cõtinẽtiam deo deuouerũt. Credendum eſt ergo de Joſeph ꝙ fuerit virgo: vt dicit Augꝰ. libro de cõiugali bono. Tũc pontifex viſa tam mira oſtẽſione dedit ad ſocietatẽ beate Marie ſeptẽ virgĩes coeuas ꝓ eiꝰ honore ⁊ ſolacio vt honorifice deducerent eã ad domũ Joſeph. Accepit ergo ioſeph Mariã et duxit eam ex templo in Nazareth ad domũ ſuam. ſ̃m Crit̃. ſtatuẽs in futurũ diem nuptiarũ celebrandũ. Et ſic patet modus deſpõſatõis.

De angelica legatione Caplm̃. II.

Secũdo inueſtigabimus modũ angelice legatõis: ꝑ modũ vicꝫ hyſtoricũ. q̈a de hoc ſufficiẽter ſup̃ actũ eſt ſub alio ꝓceſſu. Propter eq̈dem ſimpliciores quibus maxĩe placet ꝓceſſus hyſtoricus: vnã hic cõtemplatõnem deuotã inſerui quã ab Auguſt. ſermone ꝑmo de annũciatione. atqꝫ alijs deuotis cõtemplatoribꝯ colligere poſſumꝰ vt ꝑmiſſam hyſtoriã deſpõſatõis fine debito ꝯcludamus. Contẽplandũ igit̃ eſt ꝙ cum btã virgo in domo vt ꝑdictũ eſt ſui ſpõſi nõdũ ſolenni celebratione nuptiaꝝ facta maneret in ſola fide deſpõſatiõis: in oratorio recluſa ⁊ ſoli deo vacans: legebat ſcripturas de chriſto et eiꝰ aduentu. Et ꝑcipue vt putatur reuoluebat et conferebat in corde ſuo illud Eſa. vij. Ecce virgo cõcipiet et pariet filium et vocabitur nomen eius emanuel ⁊ c̃. Aderat tunc dies feliciſſima qua decreuerat deus mittere filium ſuum pro redemptione humani generis incarnãdum. Ecce autẽ dicta ſcripta cum legeret: cepit ſentimenta diuine dulcedinis abũdantius ſolito corde expiri. Et ex intimis medullis cordis cepit eructare ⁊ dicere hmõi ⁊ ſimilia verba. O deus pr̃is noſtri Abraam yſaac ⁊ iacob vtinam ſalteꝫ ſemel videre mererer ipſam virginem que cõ

ceptura eſt tuum filium chriſtum venturuʒ vtinã vel minimũ ſeruitiũ ei impendere digna eſſem. certe oĩa relinquẽs ei in ancillaʒ humilẽ me exhiberẽ. putaſne ſupuiuam: putaſne videbo: putaſne hic me iueniet illa ſacra natiuitas. O ſi tñ ſemel admitterer vt eius puulũ filiũ naſcituꝝ oſculari ꝛ amplexu dulci fouere quirem. Tũc cepit ardẽtiſſimo deſiderio lachrimis abundanti⁹ ꝑfuſis flãma deuotionis eius cor exurẽte: oculis ꝛ vultu in celũ eleuatꝭ dicere. O clemẽtiſſime deus qui nos creaſti miſerere homini ꝑdito. Aperi celos ꝛ deſcende. veni dñe et noli tardare: ſicut ꝓmiſiſti patrib⁹ noſtris te venturũ ꝛ tuum filium daturum. oſtẽde nobis dñe miſericordiã tuam ꝛ ſalutare tuum da nobis ꝛc. Sic ea orãte ſancti qꝫ patres nõ ceſſabant de limbo clamare ꝛ orare ac dicere. Memẽto noſtri dñe in beneplacito tuo: viſita nos in ſalutari tuo. Tũc pijſſim⁹ de⁹ ſciens adeſſe tempus ꝑfinitũ q̃ mitti debebat chriſtus locutus eſt ad angelũ gabrielẽ hec ꝛ ſimilia verba que beat⁹ Auguſtin⁹ in ſermone q̃ ſupra ꝓſequitꝛ dicens. Legatum oportet nos mittere ad ſpõſam ꝑ quẽ ep̃laʒ dirigamus ꝛ eius ꝯſenſum reqram⁹. O gabriel tu es ad id idoneus: miniſter ḡ efficito terribilis ſacramẽti. Ad reqſitõem errantis Ade a meis debeo deſcẽdere ſedibus. Latere aũt volo oẽs celeſtes virtutes. Tibi ſoli pãdo ſecretũ: ad virginẽ Mariaʒ ꝑge ad mei filij dignũ habitaculũ ꝛ denũcia ei mee ꝓſentie imbrem. Primã ei vocẽ gaudioſe ſalutatõis ꝓclama dicens Aue grã plena ꝛc. Audiuit hec angelus et intra ſe cogitabat: dicens. Stupẽdũ eſt hoc miraculũ qm̃ deus terribilꝭ ꝛ incõprehẽſibilꝭ oib⁹ ꝟtutib⁹ angelicꝭ: vni puelle repromittit ſui habitaculi ꝓſentiã: ꝛ q̃ euam cõdemnauit: eius familiam glorificare intendit. Dixit ḡ angelus ad deũ: dñe oĩpotẽs: quõ tuã annũciabo ꝓſentiam puelle. te eñ celi ꝛ terre nõ capiunt fines: ꝛ quõ vterus capiet virgine⁹. aut quõ feret Maria ignẽ ꝛ gloriã tue maieſtatꝭ. Et dñs ait. Si leſit ignis ꝓſentia in ſolitudine rubum: ledet ꝛ mea ꝓſentia virginalẽ vterũ vade ꝛ iuſſa ꝑfice ethereas rumpe ſedes. et dic Marie ꝙ ei vnicũ meũ do filiũ vt ſit ipſa mater cui ſum ego pater At ne dubitet fienda que mando: ſpiritus implebit eius aluũ ꝛ animũ: iã mũdo ꝑdito ſuccurrere volo: et virgini ipſi munera hec dono: iam nõ dicatꝛ viuẽtium mater eua ſed Maria ipſa regina: ipſa erit dña mundi: ipſa mater veri dei ꝛ hominis: ipſi⁹ erit regnũ totũ cui⁹ fili⁹ poſſidet celum. Tunc Gabriel tremefact⁹ imperijs mox volatu rapido ꝑtrãſijt aſtra nubeſqꝫ ꝛ aerꝭ ſpiſſitudinẽ celer adit. Radianſqꝫ magno lumine: oraculũ ingreditꝛ ꝟginis clauſuꝫ: ꝛ genuflexo ſalutauit. Aue grã plena dñs tecum bñdicta tu in mulierib⁹.

Ad hec virgo expaueſcẽs de lumine: reuerenter ab oratione aſſurgit ꝛ capite inclinato humillime ſtans: turbata eſt in ſermone eius: ꝛ cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio. Non tam de angelica viſione curabat qm̃ angelos videre ſolita erat. ſed magis de ſalutatione inaudita cogitabat et in corde dicere poterat. Quid eſt hoc dñe deus vt taʒ excellenti ſalutatione ego paupcula meruerim ſalutari. cepitqꝫ pauere ꝑ verecũdia virginali rubore ꝑfuſa. Ait angel⁹. Ne timeas maria ꝛc. quia nõ timorẽ ſed amorẽ maximũ veni euãgeliſare. Noli timere ſed hoc certũ habe quia inueniſti grãm apud deuʒ nõ ſolum ꝓ te ſed ꝓ toto genere hũano. gratiam inquã quaʒ homo amiſerat per culpã tu inueniſti: multo felicius ꝛ ꝑ teipam recuperata eſt excellentius. Ecce eñ concipies in vtero et paries filium et vocabis nomen eius Jeſum. hic erit magn⁹ ꝓpheta ꝛ homo magnus in opib⁹ mirandis: q̃ ab eterno eſt magnus deus: ꝛ filius dei altiſſimi in veritate vocabitꝛ. Et dabit illi dñs deus ſedem dauid patris eius nõ quidem ſedem regni temporalis: quia regnuʒ eius nõ eſt de hoc mundo. ſed ſedẽ ſpũalis regni ꝛ celeſtis hieruſalem: quod ſignificatꝛ ꝑ regnũ Dauid: ſicut ꝛ celeſtis hieruſalem per tꝑalem ſignificatꝛ. Et regnabit in domo Jacob hoc eſt ſuper oẽs electos. Dñs eñ filij Jacob a ſanctis doctorib⁹ ſunt inter electos cõputati: ꝛ regni eius nõ erit finis. qꝛ ipſe nõ ſolum inꝗ̃tum deus ſed etiã inꝗ̃tũ hõ de te o Maria incarnat⁹ regnabit in eternũ nõ ſolũ ſuper hoĩes: ſed etiã ſup angelos. O felix maria. o glorioſiſſima dña auſculta ꝛ diligẽter in corde tuo rumina quãta tibi nũc nũcietꝛ glĩa. Quia inquit ecce ꝯcipies nõ ſicut alie mulieres in vtero ab extrinſeco. i. viro. ſꝫ in vtero tanqꝫ vere ꝟgo cõcipies et paries nõ cuiuſcunqꝫ meriti hominẽ ſed verum dei fi

lū̄ angeloꝶ ⁊ hominū̄ dn̄m regnātē in eter
num. Vn̄ ait Maria. quō fiet iſtud qm̄ vi
rum nō cognoſco Nō dubito verbū̄ tuum
implēdū̄: ſed cupio ſcire exp̄ſſiꝰ ſacr̄m. certa
em̄ ſum de facto ſed q̄ro de cōcipiēdi ⁊ fien
di modo: qm̄ virū̄ nō cognoſco. i. nō ꝯgno
ſcere ꝓpono. q̇a iam virginitatē voui dn̄o.
Tū̄c angelus declarās modū̄ dicit. Sp̄ū̄ſ
ſanctus ſupueniet in te: non putes maria ꝙ
tu cōcipias hū̄ano mō: ſed diuino. quia vir
tute ſp̄ū̄ſſancti ſupueniētis in te q̇ nō ſoluꝫ
mētem illā ſed etiam vētrem ſcti̅ficabit et di
gniſſimū̄ deo habitaculuꝫ p̄parabit ⁊ virtꝰ
altiſſimi obumbrabit tibi. ſic em̄ erit in te dꝫ
filius q̇ eſt dei virtus et ſapīa ꝙ ſub vmbra
carnis latebit ꝟtus diuinitatis. ideoqꝫ ⁊ qd̄
naſceꝛ ex te ſctm̄ vocabiꝛ filius dei nō ado-
ptiuus ſed ꝑ naturā. Noli ḡ o virgo bn̄di-
cta in mulierib ꝯ extimare ꝙ ꝟginitatē amit
tas in cōcipiēdo. ſed potiꝰ eā auctā ⁊ magis
ſanctificatā habeas. Et vt certior fias: ecce
Eliſabeth cognata tua ⁊ ipſa cōcepit filiuꝫ
in ſenectute ſua ⁊ hic menſis ſcꝫ marciꝰ in q̊
nū̄c currū̄t tp̄a eſt ſextus illi ꝯceptui Eliza-
beth. q̇a in mēſe ſeptēbris cōcepit a quo vſ
qꝫ ad marciū̄ ſunt ſex mēſes: q̄ ſcꝫ eliſabeth
vocaꝛ ſterilis a iuuētute ſua: vt ſcias q̇a deꝰ
qui ſupra naturā ꝯceptū̄ dedit ſterili: datu-
rus eſt ⁊ tibi virgini ſupra naturaꝫ: qm̄ deꝰ
oīpotēs eſt et ideo nō erit impoſſibile apud
deū̄ om̄e verbū̄. i. factum. O feliciſſima ma
ria noli morari: en ſeculū̄ om̄e captiuū̄ tuuꝫ
expectat aſſenſum. reſpōde cito ⁊ ſuſcipe di
filium. Tū̄c maria genua flexit ⁊ manus
leuauit ⁊ hū̄illime rn̄dit. Ecce ancilla dn̄i fi
at mihi ſm̄ ꝟbū̄ tuuꝫ. ⁊ ſtatim ꝟtute diuina
cōcepit filiū̄ dei: mox tota trinitas in eiꝰ vte
rū̄ ingrediēs dei filiū̄ incarnauit. O igiꝛ aīa
fidelis ꝯſidera nū̄c ⁊ pēſa quanta dei tui er-
ga te charitas extitit vt dignareꝛ ꝓ te in vte
rum virgīs deſcēdere. Cōtemplare etiā q̄n
ta Marie hū̄ilitas. q̇a cum eſſet mater dei
ancillam hū̄ilem ſe nomīauit. O q̇d putas
quāta tū̄c dulcedo mēteꝫ virgīs repleuerat
cum deo plena erat. cum ſe matrē oīpotētis
dei eſſe ſentiebat. cum ⁊ virginitatis glīa ꝑ
manēte ꝯcipiebat. O aīa mea vtinā vꝉ ſcin
tillā huius diuīe ſuauitatꝭ tibi infundi me-
ritis beate virgīs poſſes īpetrare.

Tercio vidēdum eſt de Cap. III.
modo materne iocū̄diationis. i. q̄t
modis ⁊ qꝫ multiplicib ꝯ gaudijs fuerit iocū̄
data beata virgo in hac ſui filij cōceptione
Hoc em̄ ſcire deuote mētes cupiū̄t vt ad me
moriā tāte iocū̄ditatis ſpeciales orōnes ex-
hibeāt beate virgini eā flagitādo ꝑ hec gau
dia quatinus digneꝛ intercedere ꝓ eis apd̄
filiū̄. Breuiter ḡ ſua gaudia ꝑſtringēdo no-
ta ad numeꝶ. xij. ſtellaꝶ in corona capitꝭ be
ate virgīs. xij. gaudia eam habuiſſe in hac
filij dei cōceptiōe. Primū̄ gaudiū̄ habuit
q̇a fuit ꝑfectiſſime ſcti̅ficata. p̄s. Sāctifica
uit tabernaculū̄ ſuū̄ altiſſimꝰ. Secū̄duꝫ
gaudiū̄ habuit q̇a in gr̄a et eius plenitudīe
fuit ꝯfirmata ⁊ ꝯſū̄mata. vt dicit Hiero. in
ſermone de aſſumptiōe. Unde et Rich. de
ſancto victore in expoſitōe Ecce virgo cōci
piet li. iij. dicit ꝙ tātam plenitudīem gr̄e de
us anime beate Marie indidit quātam eā
ꝓ futuro mereri cōſpexit. Sic em̄ fuit ī gr̄a
cōfirmata in hac ſui ſecunda ſcti̅ficatōne ꝙ
poſt hoc nō habuit potētiā peccādi. vt dic̄
Bonauē. ſup. iij. ſentētiaꝶ. diſt. iij. ⁊ Alex. d̄
hal. iij. parte. q. lxxviij. Necnō Rich. d̄ me
dia villa ſup. iij. diſt. iij. q. viij. Terciū̄ gau
dium habuit q̇a donis ſp̄ū̄ſſcti ſuper oēm
creaturā puram excellētius fuit repleta. Lu
ce. i. Sp̄ū̄ſſctū̄s ſupueniet id eſt ſupra qꝫ ī
alijs creaturis veniet in te vt exponit lyra.
Quartū̄ gaudium qꝛ de ꝑſeuerātia ī gr̄a
et ſtabilitate finali fuit certificata. Hoc em̄
habuit magdalena. Luc̄. x. Maria optimā
partem elegit q̄ nō auferet ab ea in eternuꝫ
Hoc habuerū̄t ⁊ ap̄li ſciētes ſp̄ū̄mſctm̄ ꝑ-
māſuꝶ in eis in eternū̄ Joh. xiiij. Itē habu
it etiā Paulus ap̄lus Ro. viij. Certus inq̇t
ſum ꝙ neqꝫ mors neqꝫ creatura ſeꝑabit noſ
a charitate q̄ eſt in chriſto. ergo hoc nō de-
bet negari a virgīe. qꝛ ſm̄ Bern̄. ⁊ Damaſ.
priuilegia gr̄aꝶ alijs cōceſſa ab ipſa negari
nō debēt ſed ꝯcedi. Et hāc certitudinē d̄ ꝑ-
ſeuerātia habuit vel hr̄e potuit diuina īſpi-
ratōne vel reuelatōne aut alio modo ꝯgru
enti. Quintū̄ gaudiū̄ habuit. qꝛ manente
virgītate eſt ſine om̄i corruptōe grauidata:
A ſeculo em̄ nō fuit tale auditū̄ vt virgo eēt
et mr̄: ſicut dicit Origenes. ⁊ ideo de hono-
re ſumme ⁊ ſingularis virginitatꝭ maximū̄
gaudium habuit. Sextum gaudiū̄. quia
fuit a ſp̄ū̄ſancto fecū̄data ⁊ filio dei inhabi-
tata. ꝓpterea fuit q̄ntum poſſibile eſt in p̄nti
vita dulcedine ſp̄ū̄ſſancti ineffabiliter ſuꝑ

oēs recreata ꝑgustatione diuine ſuauitatis
de q̄ ps. Quā magna mltitudo dulcedinis
tue dn̄e quam abſcōdiſti ti. te. Et Sap. xij.
O q̄ȝ bonus ⁊ ſuauis eſt domīe ſpūs tu⁹ in
nobis. Et certe mlto excellēti⁹ in Maria.

Septimū gaudiū. qꝛ luce diuīa fuit irra
diata. ſentiebat eīm ſe lumīe ꝓphetie illuſtra
tā diuio lumīe eā irradiāte. vnde ⁊ cāticum
edidit Magnificat aīa ⁊c. in q̄ tripl'r ꝓphe/
uit. ſ. de p̄ſenti p̄terito ⁊ futuro. Item ſentie
bat etiā ex diuio lumīe ſacre ſcripture miſte
ria ſibi reuelata ⁊ ſciētiarū profunda ⁊c.
Octauū gaudiū qꝛ fuit ſibi vt pie credit̄ dī
facies reuelata: quod certe credi pōt verbo
in eius vtero cōmorāte eſſe factum. Si eīm
paulo ⁊ moyſi cōceſſum eſt diuinitatē vidiſ
ſe vt dicit Aug⁹. multo magis marie: cuȝ a
nullo illuſtriū ſupet̄ ſm Damaſ. Nonuȝ
gaudiū. qꝛ fuit mr̄ dei vocata ⁊ effecta quo
nil pōt dici maius ad virginis honorē. et h̄
ſolo poſito ꝙ ſit mater dī ſequit̄ ꝙ ipa ſit pu
riſſima. qꝛ deus in mūdiſſimo habitare di/
gnat̄. Item ſequit̄ ꝙ ſit dō acceptiſſima. q̄a
ipſa ſola hāc apud deum inuenit grām. Itē
ſequit̄ ꝙ ſit omī laude digniſſima. quia ipa
ſola p̄ alijs hac gloria decorat̄. Item ꝙ fue
rit deo familiariſſima ⁊ diuina conſolatiōe
pleniſſima: aīaq̄ȝ eius ꝑfectiſſima: ⁊ oībꝫ cre
aturis ipſa amātiſſima quia genuit creato/
rē mūdi. Decimū gaudiū ꝙ redēptio hu
mani generis ⁊ reꝑatio fuit ea mediāte in/
choata ⁊ īpleta. ꝓpter qd̄ ſciebat ꝙ ex h̄ bea
tam ipſam dicerēt oēs generatōes: ipſa teſte
in cātico Lu. j. Ex hoc q̄ȝ ſciebat ꝙ ipſa eēt
mediatrix ⁊ aduocata hūani generis ꝯſtitu
ta apud deū. ⁊ ꝙ ipſa foret mr̄ gratie ⁊ ma/
ter miſcdie: materq̄ȝ ſalutis eterne in oībus
ſctīs ⁊ electis. et idcirco ſummū ex his gau/
diū cor eius cōcipiebat. Undecimū gau
diū habuit ꝙ carnis ſue portio ī xp̄o fuit di
uinitati vnita ⁊ ſic in ea ac ꝑ eam hūana na
tura ſumme dignificata. In hoc q̄ppe maxi
mū gaudiū habebat. qꝛ ſciebat ꝙ oēs ange
li ⁊ homīes oēſq̄ȝ creature adorare deberēt
carnem de ea ſumptā in xp̄o ⁊ ꝑ cōſequēs ī
ipſa ⁊ de ipſa ſcȝ btā virgine deum eternal'r
oēs laudarēt bn̄dicerēt glorificarēt: di. illud
quod canit eccl'ia. Bn̄dictus es dn̄e de⁹ in
throno regni tui. i. in btā virgīe vel carne dē
ea ſumpta. Duodecimū gaudiuȝ habuit
ꝙ ipſa fuit ſuꝑ oēs creaturas exaltata gra/
tia meritis ⁊ gloria. Ex hoc maximū habu/
it gaudiū ſciens ꝙ intātum fuerit exaltata ꝑ
hāc filij dei maternitatē vt ipa eſſet regīa ce
lor: dn̄a angelorū: imꝑatrix totius orb. Et
qd̄ maius eſt ꝙ deum ſic ꝑ oīa ſibi cōdeſcē
dentē haberet ⁊ obtemperātem tanq̄ȝ filiuȝ
ad nutum obediētē. Et oīs poteſtas ei data
eſſet in celo ⁊ in terra vt q̄cq̄d vellet valeret
impetrare ⁊ efficere vt dicit Bern̄. Sciens
etiā ꝙ ei deſeruirent tanq̄ȝ dn̄e oēs angeli et
oēs ſctī ac vniuerſa creatura mūdi ⁊c. O q̄ſ
igit̄ poſſit extimare. q̄s valeat cōprehēdere
et ſufficiēter pēſare quanto gaudio iocūda/
bat̄ cor virgineū btē Marie p filij ſui cōce
ptione cum ſciebat ⁊ exꝑimentali grā ſentie
bat ſe eſſe ꝑ hoc plene ſctificatā: in grā cōfir
matā: donis ſpūſſancti ſuꝑ oēs repletā: et dō
ſalute ac gl'ia eterna certificatā. O fidel' aīa
ingredere in cor bn̄dicte virgīs ⁊ vide ſal/
tē aliquātulum quāta ſuauitate leticie ſpūa
lis abūdet p his bonis excellentiſſimis cuȝ
et inſuꝑ ſentit ſe in virginitate integra ſpūi/
ſancto fecūdatam ⁊ eius incredibili dulce/
dine cōſolatam diuīa luce irradiatā ac viſi
one diuinitatis ſumme delectatā ⁊ deo ple
nam. Sed ⁊ q̄d putas quāto dulcore cōſo
lationis diuine ſit delibutum eius cor cum
agnoſcit ſe eſſe matrē dei puriſſimā dilectiſ
ſimā ⁊ omī laude digniſſimaȝ. mediatricēq̄ȝ
⁊ aduocatam generis huani apud deuȝ: ſui
ſanguīs portionē vel carnis in chriſto diui
nitati vnitam ⁊ ab oībꝫ creaturis adorādā.
ſuꝑ oēſq̄ȝ ſe exaltatā ⁊ mūdi dn̄am effectam
Mirat̄ certe de his maria ⁊ exultās in ſpū
in deo ſalutari ſuo: leta geſtat filium dei in
vtero. Et q̄d ipſa dicat in hoc indicibili ſuo
gaudio: audiamus hoc p certo qd̄ canit ec
cleſia. Cōgratulamini inq̄t mihi oēs q̄ dili/
gitis me: quia cū eſſem paruula placui altiſ
ſimo ⁊ de meis viſceribꝫ genui deum ⁊ ho/
minē. Cōgratulamini marie omnes angeli
archāgeli throni et queq̄ȝ celeſtes virtutes.
Cōgratulamini oēs ſctī patres p̄triarche et
ꝓphete: reges ⁊ p̄ncipes populi. Cōgratula
mini oēs gētes diuites ⁊ pauꝑes: viri ⁊ mu
lieres: pueri ⁊ ſenes Cōgratulami inq̄t oēs
Maria q̄ me diligitis vt ⁊ a me diligamini
et de grā mea repleamini. Gaudete vna me
cum oēs mei deuoti ⁊ affectuoſo corde mi/
hi ſeruiētes. qꝛ ecce deum veſtrū ꝓ dilectōe
veſtra hoīeȝ factū meo geſto in vtero. Gau

dete qꝛ meo ſaluifico ꝯceptu p̄ſto eſt vobis ſalus et gloria ſempiterna Amen.

Pars ſeptima huius primi libri agit de diuine incarnatōis apparitōe ꝛ pfectiōe atq̧ mirabili cōditione vt patebit.

Ecce cōcipies et paries filiuꝫ ꝛ vocabis nomē ei⁹ Jeſuꝫ. Verba ſunt angeli annūciantis dei ꝛ dn̄i noſtri Jeſu chriſti conceptum ſalutiferū ipſi benedicte virgini. ꝛ ſcribunt Lu. j. ca. In quibus q̄dem verbis datur intelligi q̧ ipſius amoroſi dn̄i noſtri Jeſu xp̄i cōceptio eſt ſumme admirabilis: amabilis: ꝛ ꝓutilis. Admirabilis q̄ppe qꝛ quē celi cape nō poterāt vnius puelle clauditur vtero. Hoc eſt illud nouū Hieremie vaticinio ꝓbatū cap. xxxj. Nouum inq̄t faciet dn̄s ſup terram femīa circūdabit virum. id eſt chriſtum. de quo Bern. in q̄dam ſermone exclamans ait. O venter capacior celis. diffuſior terris: qui illum ꝯtinere valuit q̄ tribus digitis molē terre appēdit. Origenes q̄ꝫ dicit. Quis vnq̄ꝫ audiuit talia vt mater ſit ꝛ virgo: deus ſit factus homo. A ſeculo non eſt factū tale vt portitor orbis portaret manib⁹ femineis. ꝛ q̄ oīa continet anguſtia cōtineat vteri virginalis. Item iſta cōceptio eſt ſumme amabilis qua ꝑ noſtro amore verbū caro factū habitauit in nobis: ſupmus oīm imortalis et impaſſibilis deus ꝑ noſtra dilectione fact⁹ eſt minoratus ab angelis: paſſibilis ꝛ mortalis homo. os noſtꝝ caro et frater noſtre infirmitatis particeps. Quid nēpe mihi amabilius q̄ꝫ q̧ deus meus factus eſt caro et frater ac ꝓpinquus meus. ꝓpterea Bern. dicit. O felix Maria q̄ntum te amare debemus ꝑ quā talem fratrē habemus. Et iteꝝ. Puto inquit q̧ iam me ſpnere nō poterit deus cū ſit os caro ꝛ frater meus. Deniq̧ iſta incarnatio vel cōceptio eſt ſumme vtilis q̄a ꝑ eā ſaluati et liberati ac ſumme dignificati ſumus: et om̄e bonū qd̄ amiſimus ꝑ peccatū: per hāc diuinā incarnatōem recuꝑauim⁹. Hinc Bern̄. in ſermone quo ſupra dicit O maria btām te dicēt oēs generatiōes ex hoc. i. ex tua dominica ꝯceptione. qꝛ oib⁹ generatōib⁹ vitā et gl'iam īuenisti. Hec ille. Iſta angel⁹ annūcians in p̄miſſis verbis inſinuat. p̄mo q̄dem admirabilitatem cōceptōnis: cum ait. Ecce ꝯcipies. Ecce em̄ quoddā nouitatis inaudite ſignū eſt demōſtratiuuꝫ. Secūdo amoroſitatē cum ſubdit. et paries filiū. Filium inquā dei ſm̄ diuinitatem et filiū tuum ſm̄ hūanitatem: q̄d amoris eſt expreſſiuum. Tercio vtilitatem qꝛ addit: et vocabis nomen eius Jeſum: in quo nomīe ſaluatōnis vtilitas exprimit̄. quia ieſus ſaluator interꝑtatur. Math. j. Ipſe em̄ ſaluum faciet populum ſuuꝫ a pctīs eoꝝ. Itaq̧ in p̄ſenti ſermone de hac dn̄ica cōceptōe loquētes: tria ꝑncipalia miſteria declarabimus.

Primū miſteriū dr̄ appropriatōis.
Secundum dicit̄ pfectōis.
Tercium dicit̄ admirationis

Articulus primus de eo q̧ chriſti incarnatio ꝛ ꝯceptio in viginis vtero facta attribuitur in ſacra ſcriptura ſpirituiſancto.

Capitulum. I.

Primū itaq̧ miſterium de hac cōceptiōe declarandum dicitur appropriatōis. id eſt q̧ iſta ſacratiſſima ꝯceptio appropriat̄ ſpūiſctō. ſic ptꝫ Math. j. Quod in ea natū eſt de ſpiritusancto eſt. et in pluribus locis ſcripture iſtud accipitur. propter quod ꝛ in ſymbolo dicit̄. Qui cōceptus eſt de ſpiritu ſancto ꝛc̄. Unde et angelus dixit ad virginem (cum queſiſſet quomō fiet iſtud ꝛc̄.) ſpirituſſctūs inq̄t ſuꝑueniet in te ꝛc̄. Circa h̄ itaq̧ miſteriū vt intelligibilius ꝛ ſimplicius ꝓpter populum ſimplicis ingenij ꝓcedatur tres p̄cipue virtutes ītroducunt̄ theologice. Primo veritas q̧ tota trinitas operata eſt et fecit hāc domini noſtri Jeſu conceptionem ſeu incarnationē. Secūda veritas q̧ ſola pſona filij abſq̧ pſona patris ꝛ ſpūſſancti aſſumpſit humanā naturam ꝑ hanc cōceptionem. Tertia veritas q̧ iſta conceptio chriſti magis attribuit̄ ſpūiſancto q̄ꝫ pr̄i ꝛ filio ꝑ appropriatōꝫ ꝛc̄. Prima inquam veritas eſt q̧ tota trinitas operata eſt ꝛ fecit hanc incarnatōem dn̄icā. Hec veritas ſm̄ doctores ſup tercio ſniaꝝ. diſ. iij vicꝫ Tho. Rich. petꝝ aureoli ꝛ Bonauen. diſt. v. eiuſdē. alioſq̧ cōiter doctores oñdit̄

Primo autoritate.
Secundo vſu ſcripture
Tercio inductiua declaratōe

Primo q̄dem autoritate Dioni. ij. ca. de di.

nominib⁹ dicẽtis, ꝙ omẽ nomẽ dei opatio-
nem in creatura deſignãs cõiter cõuenit to
ti trinitati: licet attribuat̃ alicui pſone ex ſin
gulari cauſa. Itẽ autoritate Auguſtini, j. de
trini. dicentis. Indiuiſa ſunt opa trinitatis.
Quicq̃d ergo opat̃ vna pſona opat̃ et alia:
cum pſone ſint indiuiſibiles: Et ſic xpi in-
carnatio a tota trinitate eſt cauſata. Secũ
do oſtẽdit̃ ex vſu ſcripture ſic q̃ppe ſcriptu-
ra vtit̃ ꝙ aliq̃ñ hoc op⁹ ĩcarnatõis attribuit
pr̃i. vt ibi Gal. iiij. Ubi venit plenitudo
tpis: miſit deus filiũ ſuũ factum ex muliere.
Aliq̃ñ ꝓo attribuit̃ filio Joh. xvj. Exiui a
patre ⁊ veni in mũdũ. Aliq̃ñ ꝓo ſpũiſancto
vt Math. j. Qđ in ea natũ eſt đ ſpũſancto
eſt. Et hoc ideo q̃a opus incarnationis fuit
maxie potẽtie: ſapiẽ: ⁊ bonitatis. q̃ trib⁹ pſo
nis attribuunt̃. ⁊ ideo claret ꝙ oẽs tres pſo
ne opate ſunt iſtam incarnatõem. Tercio
quoq; oſtẽdit̃ inductiua declaratõe. quia in
hac incarnatõe manifeſtat̃ dei patris potẽ-
tia. Primo in hoc ꝙ maxime diſtãtia. ſ. na-
turã diuinã ⁊ humanã cõiunxit. Secũdo
in hoc ꝙ ſuũ filiũ vnigenitum nobis dedit
Joh. iij. Sic deus dilexit mũdũ vt filiũ ſu
um vnigenitũ daret. Tercio quoq; in hoc
ꝙ corpus xpi ſubito ⁊ in inſtanti pfectũ ef-
fecit. Itez filij dei operatio manifeſtatur
Primo q̃ꝫtum ad ſapiam inq̃ꝫtum cõueniẽ
tẽ modũ repatõis inuenit ꝯtra diaboli aſtu
tiã ⁊ deceptionẽ. Job. xxvj. Prudẽtia eius
pcuſſit ſupbũ. Secũdo q̃ꝫtuz ad iuſticiã in
eo ꝙ p modũ ſatiſfactõis redemit gen⁹ hu-
manũ. Tertio q̃ꝫ q̃ꝫtum ad carnis nr̃e ſuſce
ptionẽ quã ſibi vniuit. Itẽ ſpũſſancti ope
ratio manifeſtat̃. quia ipſe matrẽ virginẽ p-
uenit ⁊ ſanctificauit. Secundo q̃a carnem
chriſti in ei⁹ vtero formauit. Tercio q̃ꝫ bo-
nitas ſpũſcti manifeſtat̃ inq̃ꝫtum ꝓtoꝑ plaſ
matis nõ deſperit ſalutẽ. Ecce igit̃ patet ꝙ
tota trinitas ſimul fecit hãc incarnatõem et
q̃libet pſonaꝝ aliq̃d opata eſt in ea.

Secunda veritas ꝙ ſola p- Cap. II.
ſona filij abſq; pſona patris ⁊ ſpũſ
ſancti humanata eſt vl̃ hũanã na-
turam aſſumpſit in hac cõceptione. iuxta il
lud Joh. j. Uerbũ caro factũ eſt ⁊c̃. Et Lu.
j. Filius altiſſimi vocabit̃ ⁊c̃. Nã licet potu
erit q̃libet pſonaꝝ diuinaꝝ carnẽ aſſumere
nõ tñ decebat vt pr̃ aſſumeret vl̃ ſpũſctũs
ſed ſolus filius. vt de hoc rõnes plures po-
ſite ſunt ſupra parte. j. ar. ij. ca. iij. Qđ ſi for
te dicas. Ego nõ capio quõ hoc fieri poſſit
vt vna pſona incarnet̃ ſine alia cũ pſone di
uine ſicut ſunt ĩdiuiſibiles ⁊ inſepabiles: ita
⁊ inſepabilr̃ opant̃. Ad qđ rñdet̃ ſcđm do-
ctores ſup tertio ſniaꝝ: pcipue ſcđm Bonauẽ
turã diſt. j. q. j. arti. ij. Et ſcđm Franciſcũ ma-
ronis Richardũq; ꝙ abſq; dubio vna pſo
na incarnari poteſt ita ꝙ alia nõ incarnet̃.
vt docet Auguſtin⁹ pmo libro de trinitate
et opis euidentia manifeſtat. quia ſolus fili
us dei chriſtus eſt incarnat⁹. Nam aſſum-
ptio carnis terminat̃ ad pſonã et nõ ad di-
uinã eſſentiã. ⁊ ſic ſicut vna pſona ẽ alia ab
altera: ita vni ꝯuenit aliq̃d qđ nõ conuenit
alteri ſcꝫ ipſa incarnatio. Hoc aũt poſſe fie-
ri oſtẽdit̃ triplr̃. Primo ſcripture autori-
tate. quia ſacra ſcriptura in multis locis di
cit filiũ mitti a patre. nunq̃ꝫ aũt legit̃ pater ẽ
miſſus. ſicut ergo mitti põt cõuenire vni p-
ſone ſine alia: ita ⁊ ĩcarnari: cum incarnari
nõ aliud ſit q̃ꝫ in carnem mitti. Secũdo
oſtẽdit̃ rõne ſcđm Bonauenturã tali. quia in
carnatio eſt vnio in pſona. ergo ſi alia eſt p-
ſona patris alia filij alia ſpũſſancti. videtur
ꝙ ſi vnio ſit in pſona vna: nõ ſit neceſſe fie-
ri in alia ⁊ ſi vnio poteſt fieri ſimilr̃ ⁊ incar-
natio. plures rõnes de hac cauſa breuitatis
ptrãſeo. Tercio oſtẽdit̃ ſimilitudĩe ⁊ exẽ-
plo. Et de hoc ſcđm Auguſtinũ vbi ſup po-
nit̃ talis ſimilitudo. Sicut ſi tres artifices
fabricarẽt vnã loricã de q̃ vn⁹ ſolus eorum
armaret̃. Itẽ ſi tres puelle faciãt vnã cami
ſiã ⁊ induãt tñ vnã eaꝝ ipſa camiſia. Ecce
lorice vel veſtimẽti operatio ⁊ induitio eſt a
tribus: nõ tamẽ tres induuntur ſed vna ſo
la. ſic incarnationẽ chriſti operate ſunt tres
pſone ⁊ tñ vna ſola đr incarnari. Itẽ aliud
exẽplũ addit̃. Videm⁹ ꝙ in flore vel pomo
ſimul ſunt hec tria odor ſapor color. ⁊ tamẽ
vnũ ſentiri põt ſine alio. q̃a cũ odorat̃ ſentit̃
tñ odor. vl̃ cũ a remotis aſpicit̃ ſentit̃ color
ſine ſapore ⁊ odore. Itẽ cum in corpore ſint
tria: linea ſupficies ⁊ corpus: tñ ſuperfici-
es coloratur. Item in igne cum ſint tria. ſcꝫ
ſubſtantia ignis: ſplendor ⁊ calor. ſi oppona
tur ſpeculũ: ſolus reſplẽdor relucet in ſpecu
culo. et plura alia exempla de hoc poſſunt
pduci. Deus ergo multo magis hoc potu-
it vt vna pſona incarnaret̃ ſine alia.

Capitulum. III.

Tercia ꝟitas ꝙ iſta xp̄i cōceptio magis attribuit̄ ſpūiſancto q̄ȝ patri et filio ꝑ appropriationē. Licȝ vt dictū eſt tota trinitas fecerit eā. Et ideo cōgruēti⁹ dr̄ ꝙ ꝯceptus ſit xp̄s de ſpūſancto q̄ȝ d̄ deo patre. Licet em̄ ꝯceptio xp̄i ſit opus triū ꝑſonarū, ⁊ ideo appropriari pōt trib⁹ ꝑſonis ſ̄m diuerſas cōſideratōes. Nā patri attribuit̄ auctoritas huius incarnatōis vel cōceptiōis, q2 ipſe miſit ⁊ dedit filiū q̄ auctoritate patr̄ carnē aſſumpſit. Filio q̄ȝ attribuitur ipſa carnis aſſumptio, et ſpūiſancto corporis xp̄i formatio. Tn̄ ſcriptura appropriat ſpūiſctō hanc cōceptōem magis q̄ȝ alteri ꝑſonaꝝ. Et hoc ſ̄m Tho. in tercio ſcripto ſniaꝝ diſt. iiij. ar. j. q. j. alioſq̄ȝ ꝯcorditer doctores, triplici rōne. Primo rōne bonitatis ⁊ charitatis. Secūdo rōne liberalitatis. Tercio rōne ſanctitatis. Primo inquā rōne bonitat̄ ⁊ charitat̄. Nā vnaq̄q̄ȝ opatio diuina magis eſt appropriabilis alicui ꝑſone ſ̄m ꝙ in ea magis manifeſtat̄ attributū quod illi ꝑſone appropriat̄, ſed bonitas ⁊ charitas appropriat̄ ſpūiſctō. Spiritusſanct⁹ em̄ eſt charitas ⁊ amor pr̄is ⁊ filij, vt ait Aug⁹. li. vj. de trini. ⁊ allegat̄ a magiſtro in p̄mo ſniaꝝ diſt. x. Vn̄ ⁊ Hiero. ſuper. xliiij. p̄s. ait. Spūſſanct⁹ nec pater eſt nec filius: ſed dilectio quā habet pr̄ in filiū et filius in patrē, hec li. ſniaꝝ vbi ſupra. Ex maximo aūt amore ⁊ bonitate di̇ ꝓuenit vt filius di̇ carnē ſibi aſſumeret in vtero virginis. Joh. iij. Sic deus dilexit mūdū vt filium ſuū vnigenitū daret ⁊c̄. ergo mag̃ ſpūiſancto appropriat̄ iſta ꝯceptio. Secundo rōne liberalitatis: vt em̄ oſtēdat̄ ꝙ nō ex aliquib⁹ merit̄ ſed ex ſola liberalitate et gr̄a filius dei carnē aſſumpſit, ideo ſpūiſctō qui eſt ipſa gratia ꝯceptio xp̄i attribuit̄. vt Auguſtin⁹ dicit ī Enchiridion. Hoc eſt qđ ait aplus. Nō ex opib⁹ inq̇t iuſticie q̄ fecimus nos ſed ſ̄m ſuā miſcdiam ſaluos nos fecit. Ad Titū. iij. Tertio rōne ſctītatis. Naȝ ſpūſſanctus eſt ſpūs ſctīficatōis, vt dr̄ Ro. j. Et ideo ſicut alij ꝑ ſpūmſctm̄ ſctīficant̄ ſpūaliter vt ſint filij di̇ adoptiui: ita xp̄s ꝑ ſpūmſctm̄ eſt in ſanctitate ꝯceptus: vt eēt fili⁹ dei naturalis, ⁊ ꝓpter hoc angelus poſt q̄ȝ p̄miſerat: ſpūſſanct⁹ ſupueniet in te: concluſit dicēs Ideoq̄ȝ et quod naſcet̄ ex te ſanctum vocabit̄ filius dei. Luce. j. Ex oīb⁹ itaq̄ȝ p̄miſſis colligere poſſumus et agnoſcere quāta charitate deū noſtrū et dn̄m Jeſum chriſtuȝ diligere debeamus: vt ei ꝓ tāta ſua circa nos charitate ⁊ liberalitate retribuere valeam⁹ ꝓ noſtro modulo vicē reamatiōis. Quis enim nō ſtudeat reamare ſe amanteȝ deum ⁊ q̇dem ſumme bonū ⁊ amabilē: ſumma beneficia largiētē: ꝑpetua charitate nos diligentē: et in eterna beatitudine ꝑpetua felicitate p̄miantē. O anima mea vtinā te excuteres de puluere: vtinā mente pia recogitares quantum te dilexerit deus vt ſe dederit pro te ⁊c̄.

Articulus ſecundus de ꝑfectōne diuine incarnationis ⁊ conceptionis chriſti.

Capitulum. I.

SEcundū miſterium declarandum de iſta ſacratiſſima cōceptōne domini noſtri dicitur ꝑfectōis. Vbi oſtendit̄ quāta perfectione ſit cōceptus dominus Jeſus in vtero ſacratiſſime virginis Marie. Vbi nota ꝙ licet chriſtus m̄ltiplici ꝑfectione ſit cōceptus. tamen vt eas compendioſius perſtringamus: triplicem in hac parte hui⁹ cōceptionis excellentiam et perfectionem declaramus.

Primo ꝑfectionē ex parte matris.

Secundo perfectionē ex parte humanitatis domini.

Tercio ꝑfectionem que ſe tenet ex parte diuinitatis chriſti.

Primo itaq̄ȝ in hac dn̄ica cōceptiōe cōtemplemur ꝑfectionē ⁊ excellētiaȝ que ſe tenet ex parte matris: qm̄ ipſa beata ꝟgo triplicem ꝑfectionē in hac cōceptione habuit.

Primo ꝑfectionē virginitatis. Secūdo ꝑfectionē ſanctitatis. Tertio ꝑfectiōeȝ maternitatis. Primo inquā habuit ꝑfectionē virginitatis, quia ipſa concepit filium ſine corruptione virginitatis ⁊ ſine omni concupiſcentia ac delectatione carnali: quin potius in ſumma ſuauitate ſpirituali: quia eius mētem inhabitabat deus: et ideo exultabat cor eius in deo ſalutari ſuo. Vn̄ Auguſtinus libro de virginitate dicit ꝙ betior fuit beata virgo cōcipiendo chriſtū mēte q̄ȝ corpore. Et infra cōcludit ꝙ ꝓpinquitas Marie materna nil profuiſſet niſi feliciꝰ deum corde q̄ȝ corpore geſtaſſȝ. Hec ille

Iſtud aũt quõ ſit intelligendũ. Reſpondet
ſm doctores ꝙ nõ aliter niſi cõſiderent in-
cõtum vnũ nõ excludit aliud: al's ſecus. q̃a
cõcipe xp̃m carne ꝛ eſſe dei matrẽ nõ poteſt
eſſe ſine ſanctitate mẽtis Vñ iſta cõceptio in
Maria eſt optima q̃ eſt carne ꝛ mente. Si
enĩ poſſet q̃s ↄcipe xp̃m carne ſine ↄceptõ
ne mẽtis fide nil eſſet. Secũdo habuit p-
fectionẽ ſanctitatis. q̃a nulla fuit in hac con-
ceptione infectio ſcʒ pctĩ originalis: qm̃ de
ſpũſancto btã virgo filiũ ↄcepit ex puriſſi-
mo ſuo ſanguine. ꝓpterea angelus dixit Lu
ce. i. Ideoq̃ ꝛ qđ naſcet ex te ſanctuʒ voca-
bit filius dei. Sanctũ q̃ppe ſm Dyo. xl. ca.
de diui. noib' dr illud qđ eſt ab oĩ immũdi
cia liberꝫ ꝛ pfectũ ac mũduʒ ꝛ ĩmaculatum.

Q aũt cõcepit ex puriſſimo ſuo ſanguine
oſtẽdit triplr. Primo ex ſnĩa doctorali. Se
cũdo ex exẽplo miraculi reuelati. Tertõ exẽ
plo ex ſilitudine naturali. Prĩo oſtendit
ſnĩa doctorali: ita enĩ cõiter doctores ſenti-
unt ſup tercio ſentẽtiaꝝ. diſt. iij. ca. pmo. vbi
magiſter dicit. Chriſt' inq̃t copulauit ex pu
riſſimis ꝛ ſanctiſſimis ipſi' virginis ſangui
nib' carnẽ aĩatam aĩa rõnali nõ ſeminãs ſʒ
p ſpũmſanctũ creãs. Hec ibi. Et eſt ſenten
tia Damaſceni. Sed q̃ri hic põt de h̃ qđ
dicit p ſpũmſctm̃ creãs. Quõ iſte ſanguis
dr creatus in btã virgĩe de q̃ ſcʒ ſanguĩe fa-
ctũ eſt corpus xp̃i: cum ille ſanguis nõ eſt fa
ctus de nihilo: nã creare eſt aliq̃d ex nihilo
facere. ¶ Ad hoc reſpõdet ſm Bonauen.
ꝙ hic creare accipit ꝓ condere. q̃a caro xp̃i
cõdita eſt ex illo puriſſimo ſanguĩe ſpũſſcti
ꝟtute ꝛ ptãte. q̃ ſcʒ ſpũſſctũs condidit et for
mauit ſua potẽtia corp' xp̃i nõ extra: ſed in-
tra eius glorioſa viſcera mẽſib' nouẽ educã
dũ. ¶ Sed adhuc q̃rit de q̃ ſanguĩe puro
virginali ꝛ quõ formatus eſt xp̃s. Rñdet
Joh. nider allegãs ſnĩam Alb. magni ꝙ ex
puriſſimis guttis ſanguĩs cordis ꝟtute ſpi
rituſſancti in ei' vteꝝ p venas deductis vt
pie credit. Et quõ hoc patet in exẽplo ĩme-
diate ſubſequẽti. Scđo ĝ hoc idẽ oſtẽdit
exẽplo miraculi reuelati. Nã pdict' mgr̃ io
hãnes in ſermone ſuo de annũciatõe refert
magnũ Albertũ ſcripſiſſe ꝙ nouit quẽdã re
ligioſum ſimplicẽ deũ valde timẽteʒ q̃ cum
aliqñ apud ſe miraret de ↄceptõe filij dei ĩ
vtero ꝟginali in orõnib' plib' rogauit bea-
tã ꝟginẽ vt certificaret de illo. In nocte igi
tur natalis xp̃i p eundẽ pma celebrata miſ-
ſa ꝓpe altare vidit lucẽ magnam et nobiliſſi
mã dñam dicentẽ Quare heſitas ait de ↄce
ptiõe filij mei. Nũ repies ſcriptũ in euãge-
lio ꝙ turbata fui in ſermone angeli Potu
enĩ naturali in turbatõe hoĩs aſcendit ſan-
guis ad cor ei' in ſolaciũ ipſi' cordis ꝛ con
fortationẽ. In ipa ĝ turbatõe ex puriſſimis
guttis ſanguĩs cordis mei opatõe ſpũſſan-
cti cõceptus eſt in me filius dei. Tũc ille
attonitus breuiſſimis verbis q̃ſiuit. Qua-
re hoc? Cui illa benigne rñdit. Ex puriſſi-
mis guttis ſanguĩs cordis mei ideo conce-
ptus eſt in meo vtero fili' me' vicʒ vt mag'
diligerẽ ipm: ꝛ vt magis mererer in paſſiõe
illi' hec vt fert ſm Alb. ſup miſſus. ſup ver
bo dñs tecum. Et pfecto q̃a iſtud nõ repu-
gnat fidei vel ſcripture. ſed cõſonat etiã rõ-
ni fidei ꝛ pietati: ideo teneri poteſt. Ter-
cio hoc idem oſtẽdit ſilitudine naturali. Vi
demus enĩ ꝙ flores gignunt ſine corruptio
ne ex ſubtiliſſimis humorib' virgule: ꝛ fru-
ctus arborum ex puris medullis arboris.
ſic chriſtus ex puro virginis ſanguine Vñ
chriſtus Eſaie. xj. flori compatur. Egrediet
virga id eſt beata ꝟgo de radice ieſſe et flos
de radice eius aſcendet id eſt chriſtus. De
niq̃ Areſto. v. libro de animalibus dicit ꝙ
in Arabia eſt quedam auis regia et magna
nomine ormomella que ſolũ in arabia ha-
bitat: hec auis guttaʒ emittit ſanguinis ſui
que tandem in aduentu ſolaris luminis vi
uificatur ꝛ ſimilem ſibi procreat auiculam.
Si ergo natura id valet facere vt ex gutta
ſanguinis auis pducatur abſq̃ maris con
cubitu ſola virtute celeſtis vel ſolaris lumi
nis: multo magis id deus potuit vt ex gut-
ta ſanguinis beate virginis corpus chriſti
formaretur ſpirituſancto id faciẽte. Ter-
cio in hac conceptione beata virgo habu-
it pfectionem maternitatis. quia vera et p-
fecta mater chriſti extitit. Nam ex hoc ali-
qua mulier dicitur alicuius mater ꝙ eũ cõ
cepit ꝛ genuit. ſed beata virgo chriſtum cõ
cepit et genuit. ergo eius mater eſt. Unde
Mathei pmo. Cum eſſet deſpõſata mater
Jeſu Maria ioſeph. Ubi nota ſm Tho
mam. iij. parte ſumme. queſti. xxxj. ar. iij. Et
pma parte. q. xxvij. ar. ij. ꝙ ad hoc vt aliq̃s
ſit pater vl' mater requirunt quatuor. Pri
mo vite generatio. ex hoc enim eſt materni-

tatis vel paternitatꝭ ratio q̇a viuentē gene-
rauit, et ideo ſcāni mater nō dicit lignū: nec
ignis generans dr̄ mater ignis generati.
Secūdo reqͥrit ſubſtātie collatio. ꝛ ideo ar
tifex nō eſt pater vl̄ mr̄ mēſe quā facit, quia
nil cōfert ei de ſua ſubſtātia. Tercio ma-
terie p̄parate admīſtratio. et ideo q̄uis hō
ſit de terre limo formatꝰ: nō tamē ꝓprie dicit
terra mater hoīs. Quarto nature aſſi-
milatio in ſpecie. vn̄ capillus vel vermis qui
generat ex hoīe nō dicit filius hoīs, quia
nō habet ſpecificā ſimilitudīez cum hoīe.
Ex iſtis ratōnibꝫ ꝓbat ꝙ btā virgo vere ſit
mater chriſti. Primo q̇a viuū genuit: imo
ipſam vitam chriſtū, ſicut ipſe ait Joh. xiiij
Ego ſum via veritas ꝛ vita. Secūdo q̇a d̄
ſubſtātia ſua cōtulit in generatōe xp̄i ꝓprium
ſanguinē. Tercio q̇a p̄paratā materiā pſti-
tit ſcꝫ puriſſimū ſanguinē q̄ xp̄o ↄueniebat
Quarto q̇a ſibi ſimilē in ſpecie ꝑduxit: vn̄
vera mr̄ xp̄i fuit. Proinde ipſa figurata eſt
ꝑ tabernaculū dn̄i federꝭ in q̄ habitauit de
us, de q̄ habet Exo. xxv. ꝛ Heb. ix. ꝙ habu
it duas ꝑtes. Prima lōgior ꝛ latior q̄ ſigni-
ficat btē Marie corpꝰ ſanctiſſimū. Nā illa
pars tabernaculi vocabat ſctā: cuiꝰ ſcꝫ ma-
rie ſanctitati cōmiſſa eſt latitudo ꝛ longitu-
do totiꝰ mūdi, i. hoīm ꝛ angeloꝝ. Secūda
pars ꝓpter excellētiā vocabat ſanctaſancto
rū: q̄ ſignificat anīe Marie p̄cellentiā, de q̄
Alexā. de hal. ſup illud Cant. Tota pulcra
es: dicit. Nequaq̄ p̄elegiſſet eā deꝰ niſi eſſꝫ
oīnibus dignior: deo dilectior: et vniuerſis
excellentior. Capitulū. II.

Secudo ↄtemplemur ꝑfectionē hu-
manitatis chriſti in qua fuit triplex
perfectio in conceptione.

Prima ꝑfectio ſubitanee organiſatōnis
Secunda ꝑfectio cōplete animatiōis.
Tercia ꝑfectio diuine felicitatōis.

Prima in quā ꝑfectio ſubitanee organiſa-
tionis, quia ↄceptio chriſti nō fuit ſicut no
ſtra. Noſtra q̇ppe ↄceptō eſt ſucceſſiua ꝛ in
tēpꝰ ꝓpter virtutē defectiuā nature agētꝭ: ita
ꝙ ↄceptio marꝭ nō ꝑficit niſi vſq̄ ad q̄dra-
geſimū diē vt dicit ph̄us. ix. li. de aīalibꝫ. Fe
mine vero cōceptio vſq̄ ad octuageſimū diē
vel citra. Augꝰ vero ſup Johānē dicit vt diſ.
iij. ſcribit tercij ſentētiaꝝ, ꝙ maris cōceptio
ꝑficit q̄drageſimoſexto die. Sꝫ chriſti cō
ceptio fuit ſubitanea ꝛ in inſtanti ſm̄ Tho.
ſup. iij. diſt. iij. et Bonauen. diſt. ij. eiuſdem
tercij. Richardūq̄ ꝛ alios ↄcorditer docto
res. Ratio: quia ↄceptio chriſti facta eſt vir
tute mirabili ꝛ diuina mirabiliter oꝑante.
ſed virtus mirabiliter operās eſt infinita et
operās infinite ac ꝑfectiſſime. Deutero. xxij
Dei ꝑfecta ſunt oꝑa, ergo videt ꝙ eius ope
ratio fuerit inſtātanea. Unde hec q̄tuor in
ↄceptiōe xp̄i fuerūt in eodē inſtanti. ſcꝫ con
uerſio ſanguīs puriſſimi beate virgis ī car
nem ꝛ alias ꝑtes corꝑis chriſti. et formatio
membroꝝ eius organicoꝝ. et animatio cor
poris organici. et aſſumptio corꝑis anima
ti in vnitatē diuine pſone. Unde Augꝰ. ſi-
cut in li. iij. ſententiaꝝ ſcribit: dicit. In vte-
ro virginis nō priꝰ caro ↄcepta eſt ꝛ poſtea
diuinitas venit in carnē: ſed mox vt dei ver
bum in vterū venit factum eſt caro ſeruata
ꝓprietate nature ꝛ ꝑfectus hō in veritate car
nis ꝛ anime. Hec Augꝰ. Secunda ꝑfe-
ctio corꝑis ꝛ humanitatis chriſti in eiꝰ con
ceptu dicit animatōis, quia in eodem inſtā
ti quo concepit beata virgo corpus chriſti:
fuit ꝑfecte aīatū aīa rōnali in eodem in-
ſtanti creata. Unde Hiere. xxxj. Nouū fa-
ciet dn̄s ſuper terram: femīa circūdabit vi-
rum. Virum inquit: quia chriſtus in inſtā-
ti cōceptionis fuit tam quo ad lineamenta
corporis ꝛ organa oīa vt p̄dictū eſt q̄ꝫ q̄
ad oēs virtutes anime gratiā et ſapiētiā
Sciuit eīm oīa in inſtāti ſue cōceptionis.
Et circa hec p̄miſſa Holgot ſup libꝝ ſapie.
et Petrus aureoli in ſuo cōpēdio ꝛ docto-
res ſup. iij. ſniaꝝ dicunt p̄cipua puncta ad-
miratione digna duo. Et his ſuꝑaddit ter
cium pūctū ſm̄ Fran. maronis ſermone d̄
natiuitate. Primū pūctum. ꝙ nunq̄ fuit
aliq̇s puer ita ꝑuus ſicut xp̄s, q̄m vt ait ma
giſter in tertio. diſt. iij. mēbroꝝ xp̄i diſtinctō
in ipſo momēto cōceptiōis per oīa lineamē
ta et organa ꝑfecta fuit: ꝛ tam parua erat ac
tenuis ꝙ humano viſui vix poſſet ſubijci.
Et diebus illis ſcꝫ. xlvj. perfecte eſt aucta et
notabilis facta paulatim creſcēdo. Huius
patet ratio, quia alij pueri quādo animant
et ꝑfecte organizant ſm̄ oīa membra ſūt
xlvj. vel ſm̄ ph̄um. xl. dierū. et ideo tanto fu
it minus corpus chriſti alijs quādo eſt con
ceptum et ſtatim aīatū: quātum infra. xlvj.
dies augeri potuiſſet in vtero. Nō ſi q̄rit
Unde eſt hoc ꝙ deus corpus illud tā ꝑuū

voluit paulatim ad pfectam quãtitatem de
duci mediãte nature opatione: ⁊ nõ fecit ſu
bito magnũ. Ad hoc dicendũ ſm Bona
uen. ſup tercio. diſt. iiij. q. vi. ar. j. ꝙ q̃uis de
us facere potuiſſet alio mõ: hoc tñ mõ fecit
cõgrue triplici rõne. Primo vt cõfirma-
ret fidei veritatẽ: dum p hoc oſtendit ꝙ ve-
ram ⁊ nõ fantaſticã carnez aſſumpſit: ⁊ hoc
fuit optimũ. q̃a ſine fidei veritate nullus eſt
fructus incarnatõis. Secũdo vt cõmẽ-
daret humilitatẽ: dũ dei filius rex regum fa
ctus eſt paruulus: ⁊ q̃ pri⁹ nullo indigebat
lacte materno alebaꝛ ſicut alij puuli ⁊ pan-
nis inuoluebaꝛ ⁊c̃. Et hoc valde optimuz:
q̃a ꝓpter hoc potiſſime de celo dei filius de
ſcẽdit vt ſupbiã extirparet. Tercio vt cõ
ſeruaret vniuerſalẽ legez ⁊ ordinem: q̃a de⁹
vnicuiqʒ nature ꝯceſſit ꝓpriaʒ opationẽ. nec
vtiꝛ miraculis vbi natura p ſe ſufficiẽter põt
opari. Et q̃a natura in chriſto ſufficiẽter po
terat illud corpus ad pfectã q̃ntitatẽ dedu-
cere: ita ꝙ p hoc nullo mõ ei⁹ dignitati de-
rogabaꝛ. Idcirco voluit de⁹ vt naturã iux-
ta virtutem ſibi cõpetentẽ opari ſineret: ⁊ h̄
q̃dẽ ꝯueniebat. quia naturaz nolebat peri-
mere ſed repare. Secundũ punctũ circa
hoc valde notabile eſt ꝙ in tam puo corpo
re recepta fuit aĩa: ⁊ tam corpus illud q̃ʒ aĩa
diuinitatis vnionẽ pfectaʒ habebãt in ipſo
inſtãti cõceptiõis. Unde Auguſt. li. de fide
ad petrũ dicit. Firmiſſime tene ⁊ nullaten⁹
dubites nõ carnẽ chriſti vel aĩam ſine diui
nitate in vtero virginis fuiſſe priuſq̃ʒ ſuſci-
peret a verbo ⁊c̃. Terciũ punctũ ꝙ chri
ſtus plus habitauit in vtero virgĩs q̃ʒ alij
puuli tanq̃ʒ in thalamo ſumme dilecto eoꝙ
ceteri fetus ante aĩatõez per. xl. dies ad mi
nus formanꝛ. chriſtus aũt dante btã virgi-
ne aſſenſum fuit ſtatim pfecte formatus: et
ſic illis. xl. diebus plus habitauit. Tercia
pfectio ex pte humanitatꝭ xpi fuit pfectio fe
licitatõis. q̃a in inſtãti ſue ꝯceptiõis aĩa ei⁹
fuit in pfecta fruitõe diuinitatis ⁊ ſciuit oĩa
etiam ſm ꝙ homo: et fuit plenus omni gra
tia et virtute. vnde nõ ſolum fuit viator ſed
etiã cõprehẽſor. vt dicit Aug⁹. Et ratio ſm
Tho. iij. pte. q. xxxiiij. ar. iiij. quia chriſt⁹ in
inſtanti ſue ꝯceptõis fuit ſimul deus et hõ.
Ideo in ſua humanitate habuit aliquid p̄
ceteris creaturis. ſcʒ: vt ſtatim a pͥncipio eẽt
beatus ⁊ felix cõprehenſor. Unde ps. Be-
atus quẽ elegiſti ⁊ aſſumpſiſti ⁊c̃. quod ſm
glo. refertur ad humanitatez chriſti que aſ-
ſumpta eſt a verbo dei in vnitatez ſuppoſiti
Sed in primo inſtanti ſue cõceptionis fuit
aſſumpta natura humana a verbo dei: vt
patebit. ergo ꝓtunc fuit beatus ſm ꝙ ⁊ cõ-
prehẽſor. ⁊ ſic patet triplex perfectio huma-
nitatis chriſti.

Capitulum. III.

Tercio quoqʒ in hac ſacroſancta cõ
ceptione chriſti fuit ſumma pfectio
ex parte diuinitatꝭ ipſius chriſti. q̃a
chriſtus exiſtẽs in virginis vtero fuit ita p-
fectus deus ſicut fuit ab eterno ⁊ erit in eter
nũ: ita glioſus: ita omniũ dñs: oĩa potens:
omnia ſciens: ſup oĩa bonus ⁊ pfectiſſim⁹.
Unde circa hoc ꝓ intellectu nota tres veri
tates catholicas breuiter declarãdas ne ꝓ
lixitas tediuʒ generet. Prima veritas eſt
ꝙ nulla mutatio facta eſt in deo ex eo ꝙ in
vtero virginis veniẽs incarnat⁹ extitit. Vñ
Petrus aureoli in ſuo compen. li. iiij. ca. vi.
Cũ filius dei in mundũ mittiꝛ nõ fit in deo
aliq̃ mutatio: ſed nature hũane aſſumptio.
quia ipſius mitti nõ eſt ibi eſſe vbi ante nõ
fuit: ſed aliter ibi eſſe q̃ʒ prius fuerit. Et hec
alteritas nõ eſt ex parte eius qui eſt: cum ſit
ĩmutabilis. ſed ex parte eius in q̃ eſt q̃a vni
tur noſtre carni. vñ nõ fit mutatio ex pte dei
ſed ex pte noſtri. Scriptũ eſt em̃ Malach.
iij. Ego de⁹ ⁊ nõ mutor. Nec in hoc aduẽtu
eſt loci mutatio, quia vbicũqʒ pͦus fuit chri
ſti diuinitas: ibi ⁊ eſt nũc ⁊ in incarnatõe fu
it. Nã ⁊ poſt incarnatõem in patre eſt ſicut
et ſemp fuit. vnde iſta incarnatio in nullo de
rogat diuine pfectioni. Secũda veritas
in nullo diminuta eſt diuina nobilitas ⁊ p-
fectio: ex eo ꝙ hũanam naturaz aſſumpſit.
Unde dicit Leo papa in ſermone de circũ
ciſione. In vtraqʒ natura idẽ eſt dei fili⁹ no
ſtra ſuſcipiẽs ⁊ ꝓpria nõ amittẽs. deitas em̃
q̃ illi cũ pr̃e cõis eſt nullũ detrimentũ oĩpo
tentie ſubijt: nec dei formã forma ſerui vio-
lauit. q2 ſũma ⁊ ſempit̃na deitas nr̃am q̃dẽ
naturã aſſumẽs nos ĩ ſuã gl̃iaʒ trãſtulit. ſed
qđ erat eẽ nõ deſijt. Hec ille. Exẽplũ accipe
Si rex magn⁹ ꝯtrahat cũ aliq̃ pſona ſuilis
nõ ex h̄ minuiꝛ regꝭ dignitas ⁊ nobilitas. ſʒ
pſona illa ſeruilis in copulatione regis no-
bilitaꝛ. ſicut patʒ de heſter ⁊ Aſſuero. Ita et
in ꝓpoſito dei nobilitas nõ eſt diminuta in

incarnatōne.ſed humana natura que ante erat abiecta ex pctō:ſumme eſt nobilitata Tercia veritas ꝙ deus nō eſt diuiſus in incarnatiōe ſed totus ⁊ ꝑfectus in virginē deſcendit. Unde Origenes ſup Math. dicit Nō dimidius deus apud patrē ⁊ dimidiꝰ in virgine.ſed vtrobiqꝫ totus ⁊ ꝑfectus. Et ideo in benedicta virgine.xij. magnalia ſūt ſubſecuta tanqꝫ.xij. priuilegia ⁊ excellētie quibus ipſa tanqꝫ corona.xij.ſtellarū in hac filij dei inhabitatione gloriat̄. Primū eſt ꝙ tota ſanctiſſima trinitas ipſam inhabitauit pater vicꝫ filius ⁊ ſpūſſanctus vt iam dictū eſt:⁊ miro modo in ipſa opata eſt: cum pater ſibi potentiā cōcipiendi tribuit: filiꝰ carnem de ea aſſumpſit:ſpūſſanctus eam ſanctificauit ⁊ carnem chriſti ꝑfecit. Secundum eſt ꝙ ipſa ita ꝑfectum filiū ſicut deꝰ pater habuit.quia idē fuit filius qui fuit eternaliter de patre ſine matre et tēporaliter de matre ſine patre. vt dicit Origenes ⁊ etiam Grego. Tertium eſt ꝙ filius dei in vtero beate virginis exiſtens ita generabat̄ a deo patre ſm diuinitatē:ſicut ab eterno erat ab eodem genitus. Sicut em̄ ſol vbicunqꝫ ſit nō deſiſtit ſuum lumē gignere:et ignis ſuū ſplēdorē.ita et deus pater ſuū filium etiam ꝓtunc cum eſſet in vtero materno. Vn̄ nō eſt iſta generatio carnalis ſed diuinalis: ſicut lumen de lumine et deus verus de deo vero gignit̄.vt dicit̄ in ſymbolo. Quartum eſt ꝙ filius dei exiſtens in vtero virginis ꝓducebat ſpūmſanctū.quia nunqꝫ filius deſtitit ſpūmſanctum ſpirare: ſicut nec pater deſtitit vnqꝫ filiū generare. Huiꝰ exēplū ſm Auguſtinū accipe de igne qui ſemper qꝫdiu eſt nō deſiſtit diffundere ſplendorem ⁊ per ipſum ſuū calorem. Quintū eſt ꝙ chriſtus habitans in ſuo vtero glorificabat om̄es angelos ſicut ⁊ deus pater. quia diuinitatis eſſentiā ⁊ trinitatis gloriam angeli intuendo glorificabant̄ ⁊ gaudebant ſicut in patre ⁊ ſpūſctō:ita ⁊ in filio. Sextum eſt ꝙ filius dei exiſtens in ſuo vtero cōſeruabat totū vniuerſum ſicut et pater ⁊ ſpirituſſanctus:cum habeat eandē vim cōſeruatiuā. Si em̄ tunc ceſſaſſet virtus filij virginis:ceſſaſſet etiā virtus patris ⁊ ſpūſſancti. Et ſic mūdus totus annihilatus fuiſſet vt dicit Grego.xxvij.moral. Omnia inquit ſtatim in nihilū redigerent̄ niſi manu omnipotentis cōſeruarent̄. Septimū eſt ꝙ filius beate virginis exiſtens in vtero ſciebat et cōprehēdebat omnia que ſunt fuerunt et erūt in hoc mūdo:preſentia ꝓterita ⁊ futura. Ibi anīa chriſti preuidebat quot et qui ſunt homīes in eum credituri vel nō credituri.quot fructū ſue incarnatōis accepturi quot ſaluādi.quot dānandi.ibi ꝓcognoſcebat quot paſſiōes ⁊ qꝫ acerbā mortē deberet illa caro cōcepta ſuſtinere pro redēptione generis humani. quot vulnera ſuſcipere.quot guttas ſanguinis effundere. q̄t labores ⁊ fatigi ſufferre ⁊c̄. Item cognoſcebat oīm infimoꝝ ⁊ ſuperioꝝ corpoꝝ virtutes et numerū oīmqꝫ ſpirituū diſpoſitiones et ordines.et qđ maius oībus deum in ſua eſſentia videns ꝑfruebatur beatitudine.

Octauum eſt ꝙ chriſtus in ſuo vtero habitans ſua potētia ⁊ ſapientia diſponebat totum mūdum ⁊ oīa que in mūdo volebat faciebat ⁊ iudicio ꝺcernebat. Quis diues vl̄ pauper fieri deberet in mūdo: quis ſeruus et quis dn̄s:quis rex ⁊ princeps.quis moreret̄ ⁊ quis viueret: et ſic tanqꝫ ſummꝰ deus oīm gubernator. Nonū ꝙ in eius vtero habitauit deus eque magnus ⁊ eq̄ maieſtate ſicut in celo ⁊ latiſſimo mūdo. Mirū hoc eſt ꝙ quē celi capere nō poterāt vterus vnius puelle cōtinuit.vt etiam canit eccleſia. Decimū ꝙ in ipſa beata virgine ſummus ſplēdor diuine ꝑſentie nō ſolum in anima:verūetiā in corpore mira radioſitate relucebat.ita ꝙ vt dicit Bern̄.ꝓpter ipſam radioſitatē a facie eius ꝓcedētē Joſeph eius ſpōſus vix reſpicere audebat in faciem eiꝰ. Unde glo.ſuper illud Math.j. Accepit ioſeph cōiugem ſuam ⁊ nō cognoſcebat eam donec peperit filium.dicit glo. Joſeph inquit Mariā facie ad faciem videre nō poterat quā ſpirituſſanctꝰ a cōceptione plenius impleuerat: et ideo nō agnoſcebat faciem eius quam deſpōſauerat donec illiꝰ virtus euacuaret̄ Hec glo. Undecimū ꝙ in ipſa ⁊ ꝑ ipſā btā̄ ꝟginē hūana nat̄a ſūme exaltabat̄.quia in aſſumptione verbi tantū fuit hūana natura ſublimata: vt eſſet equalis deo:licet nō ſit equalis humanitas diuinitati.quia filius dei chriſtꝰ equalis eſt deo patri ſm diuinitatē.vt dicit athanaſius in ſymbolo: imo quod maius eſt: vnus homo chriſtus eſt ita ꝑfectus deus ſicut tota

trinitas. vt dicit Auguſtinꝰ primo libro de
trinita. quod eſt valde ſtupendum pluſꝗ̄ ſi
diceretꝰ ꝙ vnus lapis eſt equalis ſoli vel ce
lo. Hanc equalitatē ſaluator declarat Jo
han. x. di. Ego ⁊ pater vnum ſumus. Item
intantū hūana natura exaltabatꝰ et dignifi-
cabatꝰ in btā virgine ꝙ eſſet ſuꝑ oēs creatu
ras: ⁊ adoraretꝰ adoratōe latrie ab oībꝰ an-
gelis. Quia caro xpi ⁊ aīa ꝓpter vnionē ad
diuinitatē adorāda eſt adoratōe latrie ſicut
deus: vt volūt doctores cōiter ſuꝑ. iij. li. ſen
tentiaꝝ. diſt. ix. Itē genꝰ hūanū adeo exalta
batꝰ ⁊ dignificabatꝰ in btā virgīe: vt oēs ho
mines fratres di ſint appellati. Heb. ij. Nō
cōfunditꝰ eos vocare fratres. Et hoc maxi-
mus honor eſt homī: in ꝗ excellit angelos.
ꝗa angeli tm̄ ſerui dei nominantꝰ et non fra
tres Hebre. ij. Nuſꝗ̄ angelos apphēdit
ſed ſemē abrae. Et ideo poſt incarnationē
angelus nō ꝑmiſit ſe adorari ab hoīe. Apo
cal. xxij. vbi legitꝰ ꝙ cū Johēs voluiſſꝫ ado
rare angelū ꝓhibuit angelus ne faceret: vi-
dens humanā naturā in xpo ſuꝑ angelicā
exaltatā. In veteri aūt teſtamento ꝑmiſit ſe
adorari ab abraā Gen. xviij. ⁊ a multis alijs
Duodecimū ꝙ beata virgo tāta dignita
te ſublimabatꝰ ꝙ dn̄m haberet ſuꝑ oēs an-
gelos ⁊ ſuꝑ oēs hoīes et ſuꝑ oēm creaturā
mūdi: et eſſet regina oīm celeſtiū ⁊ terreſtri-
um. ⁊ qđ eſt maximū: dominiū haberet etiā
ſuꝑ deū ꝗdāmodo ⁊ imꝑium tanꝗ̄ mater
ſuꝑ filiū. hoc ꝗppe magnū ē. Sicut eīm ma-
ximū quid putaretꝰ ꝙ vnus infirmꝰ hō poſ
ſet totā terrā ⁊ totū celū voluere: ita hoc ma
ius eſt ꝙ vna puella ſic habeat dominiū ſu
per celū ⁊ terram et ſuꝑ deū: vt poſſit ꝗcꝗd
velit. Bern. O felix Maria data ē tibi oīs
poteſtas in celo et in terra: vt ꝗcquid volue
ris valeas efficere. Euigila ergo o aīa fi
delis. Leua oculos mētis tue ⁊ vide ac cōſi
dera diligenter: quantū debeas beatā vir-
ginē venerari: quanta deuotione ſibi ſerui-
re: quanta reuerētia eam extollere: et omni
laude digniſſimā extimare. Uide quantū
debeas eam amare: que deū tuum: redem-
ptorē tuum: gaudiū tuum: glorificatorem ⁊
ſaluatorē tuum dulcē Jeſum tāta dignitate
concepit ⁊ in vtero portare meruit: tantum
tibi fructū vtilitatē ⁊ dignitatem attulit. O
ꝗd putas nōne diligeres eū ⁊ ſeruires ei ꝗ
tibi vnam dignitatē regiam ꝓſtaret ⁊ ad eā
ſublimaret in hoc mūdo. Multo maius eſt
regnum mlto ꝓcioſius et durabilius: quia
regnum eternū ⁊ celeſte. mlto maior digni-
tas incōꝑabiliter quam habes per beatam
virginē. O itaꝗ feliciſſima maria. O bene
dicta dn̄a tibi in ꝑſona oīm noſtrū laudes
dico et gratias ago pro tanto beneficio ⁊c.
Te ꝗdem benedico ⁊ glorifico in eternum.
Benedicta tu in filio. Benedicta tu in cor-
pore. Benedicta tu in aīa. Benedicta ſis in
celo et in terra: que bn̄dictionē in omnibus
peperiſti Amen.

Articulus tercius de mirabili conditio
ne incarnationis diuine ⁊ conceptiōis xpi.

Tertiū miſteriū principale in hac ꝑte declarādū
dicitꝰ miſteriū admiratiōis. Fu-
erunt quippe in hoc cōceptu dn̄ico miran-
da plurima que humanū excedunt intelle-
ctum: et humane mentis indaginē rapē ha
bent in exceſſum ſtuporis. Et ꝓcipue notā-
tur duodecim mirāda in hac cōceptione ſa
cratiſſima ꝗbꝰ btā virgo Maria tanꝗ̄ du-
odecim ſtellaꝝ corona gl'iatꝰ in ſua ꝯceptiōe
mirabil'r celebrata. de quibꝰ ꝗdem ſatis val
de breuiter ꝓcedere intēdo: ne tediū lectori
vel audiēti ꝓlixitas faciat. Et vt melius ca-
piatꝰ in tres ꝗternarios diuiduntꝰ. Primus
ſe tenet ex ꝑte diuinitatis. Secundus ex ꝑte
incarnationis vel vnionis. Tercius ex ꝑte
maternalis cōceptionis. Nā primo ex par
te dei fuit in hoc conceptu quadruplex ſtu
por ⁊ admiratio.

Primus ſtupor miſerationis
Secundus ſtupor humiliationis.
Tercius ſtupor perſonationis.
Quartus ſtupor indiuiſibilis vnionis

Item ex parte incarnatiōis vel copulatio-
nis fuit ſimiliter quadruplex ſtupor: vt ſe-
quitur.

Primus ſtupor imꝑmixtionis
Secundus ſtupor cōmunicationis.
Tercius ſtupor totalis aſſumptionis.
Quartus ſtupor partialis beatificatōis

Tercio quoꝗ ex parte maternalis ꝯceptio
nis fuit quadruplex ſtupor videlicet

Primus virginalis fecundationis
Secundus corꝑalis ꝑfectionis.
Tercius ſtupor ſpūalis repletionis.
Quartꝰ ſtupor incōpaſſibilis cōiūctōis.

Capitulum. I.

P Rimus ſtupor miſeratõis mirabile q̃dez ⁊ ſtupendũ eſt q̃ de⁹ q̃ p q̃n q̃ milia annoꝝ ꝯtinuerat in ira ſua miſcdias ſuas nõ flex⁹ lachrymis nõ pcib⁹ inclinat⁹ nõ miſeriis cõmot⁹ ſanctoꝝ patrũ aut hũani generiſ. In hac tñ incarnatõe miſertus ẽ hoĩ. ⁊ ait illud Exo. iij. Deſcẽdi vt liberarẽ pplm meũ. Quãtuz aũt ſit inclinat⁹ de⁹ ad miſcdiam p hãc incarnatõez oſtẽdit triplicit. Primo expimẽtali cognitõe. Secũdo ſcpture atteſtatõe. Tercio exemplari oſteſſione. Primo expimẽtali cognitõe: expertum eñ eſt teſtãte ſacra ſcptura: q̃ de⁹ fuerit circa hoĩes mitigat⁹ q̃m antea ĩ veteri teſtamẽto mltũ ſeuere puniebat pctã hoim. Nã p vno pctõ Adã ⁊ totã ei⁹ poſteritatẽ morte dãnauit ⁊ pluſq̃ q̃nq̃ milib⁹ annoꝝ oẽs in infernũ detruſit q̃tquot morerẽt ex filiis Ade. Itẽ p vicio gule ⁊ eſu carniũ pcuſſa ẽ a deo magna ſtrages ppli Num. xj. Et pro pctõ Achor. xxxvj. hoĩes pierũt Joſue. vij. ⁊ p ſodomitico vicio q̃nq̃ ciuitates ⁊ villaſ earũ ſubuertit. ⁊ totũ mũdũ de⁹ diluuio perdit. Nũc ꝟo quãtũ ſupabũdãt pctã hoim q̃t adulteria: q̃t ſodomie: q̃t iniq̃tates ⁊ vicia vſq̃ ad ſũmũ excreuerũt ĩ mũdo ⁊ tñ miſericors de⁹ expectat lõganimit vt cõuertãt hoĩes. Scdo ſcpture atteſtatõe Titũ. iij. Apparuit benignitas ⁊ hũanitas ſaluatoris nr̃i dei nõ ex opib⁹ iuſticie q̃ fecim⁹ nos ſ; ſm ſuã miſcdiam ſaluos nos fecit. Tercio h̄ oſtẽdit exẽplari declaratiõe. Accipe o hõ hoc tibi exẽplũ. Si vn⁹ rex potẽtiſſim⁹ vnicã filiã ſuã pulcherrimã tibi cuſtodiẽdã cõmendaret. Tu ꝟo eã fornicatõi traderes inimicis regis ⁊ inſup eã occideres. Nõne magnũ q̃d cõtra regẽ offenderes. Porro p tanto ſcelere rex te incarceret ⁊ q̃tidie affligat ⁊ tãdẽ morti crudeliſſime ſeruet te tradẽdũ. Pẽſa iã q̃d ſeq̃tur. Nõne maxĩa clemẽtia ⁊ miſcdia regiſ eſſet: ſi tibi q̃ es inimicus ei⁹ in tãta afflictõe poſito ⁊ morti deputato: cõpaterẽt adeo q̃ vnicũ ſuũ filiũ de ſuo ſolio regio faceret p te deſcẽdere ĩ carcerẽ ⁊ tuum habitũ vincula ⁊ flagella tua ipẽ p te ſuſcipet ad regiſ volũtatẽ: p te q̃z tuã penã quã demereris lueret ⁊ p te turpiſſima morte filium occidendũ traderet vt te liberaret ⁊ inſup te in ſuũ regnũ exaltaret ⁊ ĩ filiũ adoptatũ regnaturũ ſecũ pficeret. Vere maximũ h̄ tibi op⁹ miſcdie ⁊ beneficẽtie eſſet ⁊ indicibile. Sic fecit tibi de⁹: tibi filiã ſuã tradidit cuſtodiẽdã. i. aniam rõnalẽ ad imaginẽ ſuã ꝟtutib⁹ ornatã. Tu ꝟo demõib⁹ dei inimiciſ eã pſtituiſti p varia vicia: ꝓpt q̃d miſeriã huius vite ⁊ tandẽ eternũ cruciatũ demeruiſti Sz ecce q̃nta erga te o hõ dei miſcdia. Ecce q̃nta pietas: ecce q̃nta charitatis dulcedo: cõpatiẽdo tibi vnicũ filiũ xp̃m p te tradidit vt p te affigat: p te mortẽ patiat vt te liberet ⁊ cũ eſſes inimic⁹ dei: fili⁹ efficereris eternalit in ſuo regno celeſti regnatur⁹. O igit mag dei miſeratio ⁊ hũanũ excedẽs intellectũ. Vñ Greg. in pfatione paſchali. O diuĩe pietatiſ ſũma dignatio vt ſeruũ redimeres tradidiſti filiũ: ptz ergo q̃ mira ſit di miſeratio.

Caplm. II.

S Ecũdus ſtupor eſt humiliatõis in hac incarnatiõe. ſtupẽdũ q̃dez ⁊ mirabile eſt de tãta dei hũiliatõe vt fieret hõ de⁹. Cũ eñ nil vili⁹ ſit carne hũana ⁊ tñ eã aſſumere ⁊ ſibi vnire dignat⁹ ẽ. Nõne mirandũ eſt q̃ dñs oĩm fact⁹ ſit tã hũilis vt eſſet ſeru⁹ oĩm. Nõne mirandũ eſt q̃ oĩpotens de⁹ fact⁹ eſt q̃ſi infirm⁹. Immortaliſ ⁊ ĩpaſſibilis ſe hũiliauit ad paſſionẽ ⁊ mortẽ: vilem carnẽ induit ⁊ p nobis q̃ſi abiect⁹ vermis ẽ fact⁹. ipo teſte p ps. Ego aũt ſum vermis ⁊ nõ hõ opprobriũ hoim ⁊ abiectio plebis. Hoc ẽ q̃d dicit apl's Phil. ij. Exinaniuit ſemetipm formã ſerui accipiẽs.

Capitulum. III.

T Erci⁹ ſtupor pſonatõis. i. duaꝝ naturaꝝ et ſubſtantiaꝝ vna pſonatio. In xp̃o ei ⁊ ſi ſunt due nature ſcz diuina ⁊ hũana nõ tñ eſt niſi vnũ ſuppoſitũ ⁊ vna pſona. Natura q̃ppe hũana nõ p̄us fuit cõdita q̃ aſſumpta in xp̃o vt pdictũ eſt ſcdo articulo, q̃re nũq̃ fuit pſona antea. vt docet magr in. iij. di. v. Et ſic q̃ natura hũana diuio ſubſiſtat ſuppoſito eſt valde ſtupẽdũ. De h̄ Athanaſi⁹ in ſymbolo: licz xp̃s ſit de⁹ ⁊ hõ nõ duo tñ ſ; vn⁹ ẽ xp̃s. vn⁹ aũt nõ vnitate ſubſtãtie ſ; vnitate pſone. Nã ſicut ania rõnalis ⁊ caro vn⁹ eſt hõ ita de⁹ ⁊ homo vn⁹ eſt xp̃s. ⁊ h̄ eſt mirandũ.

Capitulum. IIII.

Q Uart⁹ ſtupor indiuiſibilis vnioniſ ſic eñ vniuit ſibi de⁹ naturã humanã vt nũq̃ ab ea ſeparet. Vñ Damaſce. dicit. Quod ſemel aſſumpſit nũq̃ di

miſit. Nã licȝ paſſionis tpe aĩa a corpe ſit
ſepata: neutrũ tñ a diuinitate. Et hec vnio ſta
bit ſempiternalit̃ vt nũq̃ȝ deſinat deꝰ eſſe ve
rus hõ. Ex q̃ ſeq̃tur ſtupẽdũ illud ꝙ in nul
la natura indiſſolubilioꝛ ⁊ maioꝛ repit̃ ↄiũ-
ctio q̃ȝ hec vnio bñdicta pẽſata cũ cõicatõe
idiomatis q̃ eſt ĩ hac ſacra vniõe. O igit̃ q̃ȝ
magna dei charitas erga nr̃am naturã ⁊c.

Capitulum. V.

Quintus in hac incarnatiõe eſt ſtu-
poꝛ impmixtionis ſcȝ naturarũ. qꝛ
vt dicit Leo papa in ſermõe de na-
tiuitate. Salua inq̃t ꝓprietate vtriuſq̃ȝ ſub-
ſtãtie ĩ vnitatẽ pſone ſuſcipit̃ a maieſtate hu
militas: a ꝟtute infirmitas: ab et̃nitate moꝛ-
talitas, ⁊ ita vt nec ſupioꝛẽ minueret incar-
natio nec inferioꝛẽ cõſumeret gl'ificatio. Et
h̃ certe ſtupẽdũ ⁊ mirãdũ eſt: qꝛ gutta aq̃ in
fuſa mari nomẽ amittit ⁊ naturã. Et tñ na-
tura hũana mari infinito. i. deo ↄiũcta no-
mẽ detinet ⁊ naturã. vt ſine naturaꝝ iſtaruȝ
ſcȝ diuĩe ⁊ hũane cõmixtiõe ⁊ ↄfuſiõe vtra-
q̃ȝ ꝑmaneat ĩ vna pſona q̃ eſt xp̃s deꝰ ⁊ hõ.

Capitulum. VI.

Sextus ſtupoꝛ cõicatõis. ſ. idioma-
tum Origenes li. iij. ſup ep̃lam ad
Romanos dic̃. Propt̃ indiſſolubi-
lẽ vnitatẽ ꝟbi ⁊ carnis: oĩa q̃ carnis ſunt at
tribuunt̃ ꝟbo: ⁊ oĩa q̃ verbi ſũt p̃dicant̃ de
carne. Et Augꝰ. j. de trini. ca. xiij. dicit. Tal'
eſt illa aſſumptio hũanitatꝭ a diuĩtate ĩ xp̃o
vt deũ hoĩem faceret ⁊ hoĩem deũ. Ex q̃ ptȝ
ꝙ tali vniõe facta ẽ cõicatio idiomatũ vt q̃
dicunt̃ de d̃o dicant̃ de hoĩe ⁊ ecõuerſo ſal
tẽ ↄcretiue. Facta eñ eſt cõicatio Primo q̃
ad pfectões eẽntiales vt hõ eſt ſp̃us infini-
tus: ⁊ deꝰ eſt coꝛpus. Scd̃o q̃ ad ꝓprietates
accidẽtales vt deꝰ eſt albꝰ ⁊ hõ eternꝰ. Ter
cio q̃ a d actões: qꝛ actões naturaꝝ cõicant̃
ad inuicẽ vt hõ creat et deꝰ comedit. Quar
to q̃ ad paſſiões qꝛ ex q̃ in actõibꝰ eſt cõica-
tio erit et in paſſionibꝰ: ⁊ ſic vere dicit̃ deus
paſſus. deꝰ moꝛtuꝰ: licȝ nõ deitas moꝛtua.
Et dicit̃ hõ eternalit̃ generatꝰ. valde miran
da ſũt iſta ⁊ ſtupẽda ac veneratõe ⁊ dilectõe
digniſſima.

Capitulũ. VII.

Septimꝰ ſtupoꝛ totalis aſſumptiõis
qꝛ in athomo. i. indiuiſibili facta eſt
totiꝰ hoĩs aſſũptio. vt dicit Damaſ.
quia nõ ṗus coꝛpꝰ q̃ȝ aĩa vel ecõtra: ſed ſil'
coꝛpꝰ ⁊ aĩam aſſumpſit deꝰ. Ad qd̃ ſtupẽ-
dũ eſt ſecutũ illud ꝙ coꝛpꝰ xp̃i in inſtãti ẽ pꝰ-
fecte oꝛganiſatũ: aĩaq̃ȝ ĩ eodẽ inſtãti de nihi
lo creata ⁊ in eodẽ inſtãti coꝛpi infuſa: atq̃ȝ ĩ
eodẽ inſtãti diuĩtati vnita ſunt ꝭm qd̃ ſupra
patuit p magiſtrũ in. iij. di. iij.

Capitulum. VIII.

Octauꝰ ſtupoꝛ ptialis btĩficatiõis qꝛ
aĩa xp̃i q̃ ad ptem ſupioꝛẽ fuit bea
tificata: ⁊ ĩ pte inferioꝛi fuit doloꝛis
pceptiua. Habuit q̃ȝ ſapiam infuſam oĩm:
⁊ diuĩtatis plenã cõicationẽ ꝭm oẽm pfecti
onẽ. Vñ Col'. j. In xp̃o habitat oĩs pleni-
tudo diuĩtatis. Et iſta tria fuerũt valde mi-
rãda vicȝ ꝙ xp̃s in inſtãti ↄceptõis oĩa ſci-
uit. iij. ſenten. di. xiij. Nec poſtea ꝓfecit q̃ ad
habitũ ſcĩe ſȝ tm̃mõ q̃ ad expimentũ. Itẽ ꝙ
fuit btũs in poꝛtõe ſupioꝛi ⁊ diuinã eſſentiã
intime vidẽdo pfruebat̃. Et cũ h̃ ꝙ in infe-
rioꝛi pte rõnis nõ fuit btũs ſȝ doloꝛẽ ſentie-
bat: vt dicit magr̃. iij. ſentẽ. di. xv. Hoc ẽ qd̃
dicit Augꝰ. vicȝ ꝙ tota vita xp̃i ab inſtanti
ↄceptõis crux erat ꝓpt̃ doloꝛẽ quẽ habebat
tũ ꝓ paſſiõe futura ⁊ ĩminẽti: tũ ꝓ materna
cõpaſſiõe: tũ q̃ȝ ꝓ hoĩm ĩgratitudĩe ⁊ mali
cia. Et ſic de alijs ſilibus ſicut aget̃ de h̃ la-
tius alio opuſculo tractatu de paſſione.

Capitulum. IX.

Nonus ſtupoꝛ ꝟginalis fecũdatõis
mirũ quidẽ eſt ꝙ ꝟgo cõcipiat ꝟgo
pariat: ꝟgo lactet. Vñ Origenes in
omel. ſup illud Math. Cuȝ eſſet deſpõſata
dicit ſic. O magne admiratiõis gr̃a. O ine-
narrabil' ſuauitas. O ineffabile ſacr̃m: ipa ẽ
eadẽ mr̃: ipa eadẽ ꝟgo: ipa genitrix ⁊ ancilla
ipa genuit deũ ⁊ hoĩeȝ. q̃s vnq̃ȝ audiuit t'lia
q̃ſ vnq̃ȝ potuit vt ꝟgo cẽt ⁊ mr̃ ĩmacl'ata: mr̃
⁊ incoꝛrupta: mat̃ vnigeniti filij dei dñi nr̃i
ihu xp̃i: q̃ eſt in celis ꝭm diuĩtatẽ in ſinu pa-
tris: ⁊ eſt ĩ terrꝭ ꝭm carnẽ in ſinu mr̃is: in ce-
lis de patre ſine matre genitꝰ. ⁊ in terris de
matre ſine patre generatus. Hec ille.

Capitulum. X.

Decimꝰ ſtupoꝛ coꝛpalis pfectõis. mi
rũ eñ ⁊ ſtupẽdũ ꝙ tãta pfectõe cõ-
ceptio virginis fieri valeat: vt ſcȝ ex
puriſſimis ſanguibꝰ virgo ↄcipiat: ⁊ nõ ni-
ſi a ſp̃uſctõ ↄcipiat. ⁊ ñ niſi deũ ⁊ hoĩeȝ ve-
ꝝ ↄcipiat. Deniq̃ȝ in inſtãti ↄceptõis pfectũ
habeat filiũ ꝭm oĩa coꝛpoꝛis lineamenta ⁊
mox aĩatuȝ coꝛpꝰ ⁊ deitati vnitũ vt iã pluri
bus vicibꝰ eſt replicatũ.

Capitulũ. XI.

Vndecimꝰ ſtupor ſpūalis repletiōis
Mirū ei eſt ꝙ mr̄ ip̄a ꝟgo ſit reple
ta grā ſpūſſcti: adeo vt ſine oī pōde
re ⁊ grauamīe baiulauerit filiū ⁊ totalit᷑ mēs
eiꝰ ad ſupna fuit euecta. ſūme ꝯſolata ⁊ refe-
cta tanq̄ꝫ q̄ a deo ē inhabitata ⁊ oībꝫ donis
plena. Et ꝑterea filiꝰ eiꝰ xp̄s ih̄s ī inſtāti cō-
ceptōis fuit plenꝰ diuīitate ⁊ ꝑfectꝰ hō vtens
rōne. iuxta illō Hiere. xxxj. Femia circūda
bit viꝝ: vt ſup̄ tactū eſt. Cap. XII.

Duodecimꝰ ſtupor incōpaſſibil' cō-
iunctōis. q2 vicꝫ ꝯiūgunt᷑ ī hac cō-
ceptiōe illa ⁊ talia ꝯ̄ria q̄ naturalit᷑
nullo mō ſe cōpatiūt᷑ ineſſe alicui. vicꝫ mor
talitas īmortalitas. Itē paſſibilitas ⁊ īpaſ-
ſibilitas. Itē eternitas ⁊ tp̄alitas. Itē creator
⁊ creatura. oīpotēs ⁊ infirmꝰ. dn̄s oīm ⁊ ſer
uus oīm. vt dici valeat de h̄ illud p̄s. Sil'
in vnū diues ⁊ paup. Preterea ꝯcurrūt ꝟgi-
nitas ⁊ mr̄nitas. caſtitas ⁊ fecūditas. vt me
rito de ea dicat᷑ illō Sap. iiij. O q̄ꝫ pulchra
eſt caſta generatō. Vide q2 vtrūq̄ꝫ iūgit ſcri
ptura. q2 dicit caſta ꝑ ꝟginitatē ⁊ generatio
ꝑ mr̄nitatē. Deniq̄ꝫ q̇d ampliꝰ dicere valeā.
q̇d hac nouitate maiꝰ. quid excellētiꝰ effari
queā. q̇d iocundiꝰ ⁊ q̇d mirabiliꝰ hac fama
veridica inſonari p̄t: ꝙ deꝰ factꝰ ē hō ⁊ ꝯiun
ctus limo. vnitꝰ ē nr̄e nature hūane ⁊ verbū
dei factū ē caro Joh. j. O mirabile dictu. o
ſtupēdū ⁊ inauditū nouū. q̇d miſer homū-
tio exiſtimas. q̇d ī hac re cogitas. ꝓ te nimi-
rū. O miſer ꝓ te o fidelis aīa. ꝓ te o vilis pec
cator factū eſt tā grāde miraculū: tā inuiſuꝫ
a ſecl'o ſpectaculū: tā inauditū nouū. ꝓ te in
quā: q2 ꝓ tua vtilitate: ꝓ tua ſalute ⁊ gl'ia: ſꝫ
⁊ ꝓpt᷑ te: q2 ꝓpt᷑ tuū amorē: ꝓpt᷑ tuā charitateꝫ
Sup q̄ btūs Bern. admirās ⁊ exclamans
ait. O ſtupēdū mirabileq̄ꝫ ſacr̄m ſūmꝰ oīm
factꝰ ē imus oīm. ⁊ q̇d h̄ fecit niſi amor: ecce
duo ꝑiter noua iocūda nob̄ dic̄: q2 ⁊ ſūmus
factꝰ ē imus. Et h̄ ꝓ nr̄o amore vt nos faci-
at ſūmos īdigniſſimoſ. O deꝰ magne. o ih̄u
bone: q̄ntū te diligere debeamꝰ q̄ nos tātuꝫ
dilexiſti: vere maḡ ⁊ mirabilia oꝑa tua dn̄e
tu dn̄e mirabilit᷑ mūdū creaſti: mirabilit᷑ ho
minē ad imaginē tuā feciſti. Et certe mirabi
liſſime hoīeꝫ redemiſti. vtinā deus meꝰ tibi
aliq̇d dignū vel modicū ꝓ tāto bn̄ficio re-
tribuere valeat aīa mea. Sed heu heu mi
dn̄e: ꝓh dolor ⁊ ꝓh pudor: q2 vnuſq̇ſq̄ꝫ nr̄m
declinauit a te in viā ſuā: aliꝰ in auariciā, aliꝰ
in luxuriā: aliꝰ ī irā: aliꝰ in gulā: ⁊ ī cetera vi-
cia. Reddidimꝰ odiū ꝓ dilectōe tua teip̄o te
ſte ꝑ os pſal'. Quid g̊ chariſſimi: q̇d facturi
ſumꝰ. audite ſanū ꝯſiliū Dauid. Venite ado
remꝰ ⁊ ꝓcidamꝰ an̄ deū: ploremꝰ corā dn̄o q̇
fecit nos q2 ip̄e ē dn̄s deꝰ nr̄: p̄occupemꝰ fa-
ciē eiꝰ in ꝯfeſſione. Clamemꝰ oēs in celū ad
deū ⁊ dn̄m nr̄m ih̄m xp̄m. Ip̄e em̄ piꝰ ⁊ mi
ſericors ē et p̄ſtabilis ſup malicia hoīm Jo
hel. ij. Studeamꝰ ei grās ꝓ tāto beneficio
agere. Studeamꝰ eū ſup oīa diligere. ſꝫ ⁊ vi
ribꝫ oībꝫ conemur: eiꝰ dilectiſſimā matrē ve
nerari ⁊ ei ſeruire: vt eiꝰ p̄cibꝫ digni efficia-
mur in celeſti patria cū eodē ſuo filio regna
re in ſecl'a ſeculoꝝ amē. Et ſic ē finis ꝑ dei
grām ⁊ btē ꝟginis auxiliū hꝰ p̄mi libri. Plu
ra alia poſſent circa hāc materiā cōcurrere
ſcribēda de xp̄i incarnatōe ⁊ eiꝰ natiuitate:
q̄ tn̄ h̄ ꝑtrāſeo. q2 deo duce in alijs volumi-
nibꝫ ero tractaturꝰ de illis: hic cauſa breuita
tis dicta ſufficiant.

Incipit liber ſecūdus de gau
dioſa viſitatiōe Marie.

Secūdo libro agi
tur de myſterio gaudioſiſſime vi
ſitatōis btē ꝟgis. ī q̄ q̇dē treſ ꝑteſ
poni libeat ⁊ diſtingui ſm qō tria p̄ncipa-
lia vident᷑ eē facta in hac ſacra ꝟginis viſi-
tatōe. Primo q̇ꝓpe ab Elizabeth ſolēnit᷑ vir
go ip̄a cōmēdat᷑. Scd̄o ip̄a bn̄dicta virgo
mltiplr̄ iocūdat᷑. Tercio grārūactio ꝓ ip̄ſo
bn̄ficio diuine incarnatōis decantat᷑. Pro-
pterea p̄ma ꝑs huiꝰ libri ē de ip̄a btē ꝟginiſ
cōmēdatōe. Scd̄a de eiuſdē ꝟginis ineffa-
bili iocūdatōe. Tercia de eiꝰ cantico ⁊ grā-
rūactōe: vt patebit in ꝓceſſu libri.

Pars p̄ma ſcd̄i libri de cōmēdatōe bea-
te Marie q̄ ſctā Elizabeth in tp̄e viſitatio-
nis ip̄am cōmēdauit taꝫ de dei mr̄nitate q̄ꝫ
de ꝟginitate q̄ꝫ etiā de virtuoſitate.

Vnde mihi hoc
vt veniat mr̄ dn̄i mei ad me Lu.
j. ca. Verba iſta dicta ſūt a btā
Elizabeth ſene Johis vicꝫ mr̄e
de ꝟgine gl'ioſa qn̄ viſitauit ip̄a ꝟgo eā: cuiꝰ
viſitatiōis feſtū recolit᷑ ab eccl'ia. In q̇bꝫ q̇-
dē ꝟbis tangunt᷑ ⁊ inſinuatiue eliciunt᷑ tres
p̄cipue rōnes ꝓpter q̄s ſūmo honore debea
mus feſtū ſacratiſſime viſitatiōis celebrare

ſicut ⁊ ipa btā ſenex Elizabeth ꝓpt̄ has rōꝯ
nes ſtuduit bn̄dictā virginē Mariā in hac
viſitatōe ſūmo honore excipe ac deuotōe in
tima cordis cōmēdare.

Prima ratio noſtre hūilitatis.
Secūda ratio vtilitatis.
Tercia ratio dignitatis.

Prima eſt rō nr̄e hūilitatꝭ: voluit q̄ppe deꝰ
vt ſic vna mlier q̄ erat mr̄ viuētiū Eua ſup-
bierat intātū ꝙ ſciaꝫ dei appetierat Gen̄.iij.
Eritis ſic dij ſciētes bonū ⁊ malū. Et ſic di
uinā eq̄litatē appetendo dānauerat nos. ita
ſꝑ eſſemꝰ ſubiecti ⁊ hūiliati ſub vniꝰ humilli
me puelle virgis ꝑtāte: ꝑ quā ſaluaret nos.
adeo vt nil hr̄e boni poſſemꝰ niſi ipa mediā
te btō Bern̄. dicēte in opuſcul' de laude vir
ginis. Nil inq̄t deꝰ voluit nos hr̄e qd nō ꝑ
manꝰ Marie dinoſceret̄ trāſire. Et iteꝝ dic̄
idē Bern̄. Altiꝰ intuemī quāto deuotōis af
fectu voluit deꝰ a nob̄ honorari Mariā vt
oīm honoꝝ plenitudinē poſuerit ī ea. Ipſa
iure ꝑncipat̄ vniuerſis: deo vt mr̄: nobis vt
mediatrix ⁊ creaturꝭ oībꝫ vt dn̄a ꝓpoſita a
creatore. Itaqꝫ chariſſimi recogſcamꝰ nos
eſſe ſubiectos btē ȣgini ⁊ q̄cq̄d habemꝰ vl'
hr̄e poſſumꝰ nō niſi ꝑ ipam hr̄e vel habitu-
ros: ⁊ idō eā honoremꝰ: eā deuotiꝰ diligamꝰ.
⁊ in hac ſui feſtiuitate dulci corde eidē deſer
uiamꝰ. Hanc hūilitatē recogñuit Elizabeth
cuꝫ ait. Vn̄ mihi h̄. q. d. ſcḋm glo. nū ſe tanti
meriti hr̄e vt digna fieret a tāta hoſpite viſi
tari. Scḋo ad deuotiſſime excipiēdū h̄ fe
ſtū inducit rō vtilitatꝭ. Quid nēpe ꝑ h̄ ꝙ be
ata ȣgo in ſuo vtero xp̄m portans viſitauit
Elizabeth. ⁊ Johēm in ſuo vtero exiſtenteꝫ
Quid aliud dat̄ intelligi ⁊ ſignificari niſi ꝙ
ipa bn̄dicta ȣgo ꝑata ē viſitare cuꝫ ſuo filio
oēs electos ꝑ grām ſpecialē. Et deniqꝫ ſicut
Elizabeth ⁊ Johēs in eiꝰ viſitatiōe replent̄
grā ſpūſſcti. Ita [illegible] ab ea viſitati q̄ honori
fice ſuſcipiūt ipa [illegible] in corde deuoto ſpeciali
grā remunerant̄. Propterea eccl'ia in hodi
erno officio eiꝰ viſitationē petit dicēs. Jhu
redēptor optime ad Mariā nos imꝑme vt
mūdi aduocata pari forma nos viſitet ſic̄
fecit Elizabeth ꝑ ſūmā pietatē mores ⁊ actꝰ
dirigat ⁊ ad celos alliciat ꝑ grām collatam
Hec ibi. Hoc inſinuat Elizabeth cū in ver
bis ꝑmiſſis dic̄. Vt veniat ad me. q̄ſi optā
do eiꝰ aduentū ꝓpter fructuꝫ ⁊ vtilitatē inde
ꝓuenientē. Tercia rō dignitatis: qꝛ inq̄t

mater dn̄i mei. Debemꝰ nēpe ob honorem
dn̄i nr̄i eiꝰ feſtiuitatē celebrare: qm̄ ipſa mat̄
dn̄i ⁊ dei nr̄i eſt. ⁊ idō vt Damaſce. dicit. Ho
nor q̄ matri Marie defert̄: filio q̄ ex ipa eſt
exhibet̄. Tantā igit̄ Elizabeth ſui hūilitatē
⁊ indignitatē recogſcēs: tantā viſitatōis vir
ginee vtilitatē ꝑpendēs ac tā ineffabilē eiuſ
dē ȣginis dignitatē admirādo exclamauit
ſpūſctō edocta. ⁊ dixit ȣba ꝑmiſſa. Vn̄ mi
hi inq̄t h̄ vt veniat ⁊c. Itaqꝫ ꝑ pn̄ti ſermo
ne intendētes loq̄ de btē ȣginis cōmēdatio
ne q̄ eā ſctā iſta mulier Elizabeth collaudā
do extulit: tria myſteria declarāda ꝓponūt̄.
ſcḋm qd de his tribꝫ eam fore cōmēdatā ſacri
euāgelij textus eloq̄t̄. ꝑ hac eius viſitatione
gaudioſa.

Primū dr̄ myſteriū mr̄nal' ſignificatōis
Scḋm dr̄ myſteriū ȣginalis bn̄dictōis.
Terciū dr̄ myſteriū ȣtualis bt̄ificatōis.

Articulꝰ ꝑmus de dignitate materna
li Marie vbi oſtēdit̄ ꝙ btā Maria ſit ve-
re mr̄ dei appellanda ⁊ vnde ac qualibꝫ me-
ritis hoc meruerit. Cap. I.

PRimū miſteri
um dicit̄ maternalis ſignifica-
tionis. Hac q̄dem ſūma digni-
tate maternali ipa virgo ſacra-
tiſſima eſt in hac viſitatōe honorata ⁊ cōmē
data a ſancta Elizabeth cū ait. Vn̄ mihi h̄
vt veniat mater dn̄i mei ad me. Quid nēpe
maiꝰ hac dignitate: q̄d excellētiꝰ hoc hono-
re: q̄d ve mirabiliꝰ ⁊ ſublimiꝰ hac cōmēdati
one: ꝙ ipa dei ⁊ dn̄i oīm creatoris mr̄ noia
retur ⁊ de facto foret ⁊c. Circa qd tria q̄-
runt̄. Prima queſtio vtrū beata ȣgo ma
ria ſit vere dei mater ⁊ genitrix appellanda.
Scḋa queſtio vtrū ipa virgo ſacra h̄ me
ruerit vt ſit mater dei electa. Tercia q̄ſtio
qualibꝫ bonis ipa deo tātū placuerit ꝙ fo-
ret in matrē acceptāda ⁊c. Ad ꝑmā q̄ſtio
nē qua querit̄ vtrū virgo beata ſit vere ma-
ter ⁊ genitrix dei appellanda. Tu hō poſſes
arguere ꝙ nō duplici rōne. Primo ſic. btā
ȣgo nō eſt mr̄ xp̄i niſi ſcḋm id qd xp̄s accepit
ab ea: ſꝫ n̄ accepit ab ea diuitatē ſed tm̄ hūa
nitatē: ḡ nō dꝫ dici mater dei ſꝫ mater hoīs
Scḋo ſic in deo nō differt deꝰ ⁊ diuitas: ī-
mo ſunt idem realiter. Sꝫ beata ȣgo nō pt̄
dici mater deitatis: qꝛ deitatē nō genuit: er-
go nō pōt dici mater dei. Incontrariū eſt

Damaſcenꝰ.iij.li.ca.xij.vbi dicit. Theotho con id eſt dei genitricē pncipalit̃ ⁊ vere ſanctam Mariā p̄dicamꝰ virginē. vñ ⁊ eccl'ia canit. Poſt ptuꝫ ꝟgo inuiolata pmāſiſti dei genitrix intercede p nobis. Ad q̄ſtionē ḡ dicēdū ſm Bonauē.ſup.iij.di.iiij.q.vlt.ar.vlt. Et ꝯcordat Tho.di.iiij.eiuſdē.iij.ſent.arti.ij.atq̧.iij.pte ſūme.q.xxxv.ar.iiij.⁊ cōiter oēs doctores. ꝙ verba fidē xp̄ianā exprimētia debent eſſent ab errore longinq̄ ⁊ de uotōi approximātia: maxime illa in q̇bus ē ſermo de ꝟgine Maria: q̄ cunctas hereſes ſola interemit in vniuerſo mūdo: ꝟitateꝫ ex ſeipā ꝯcipiēdo ⁊ pariēdo. Ipa etiā recōciliationē toti humano generi pmeruit. ⁊ iō erga ipam ardere debet oīs xp̄ianoꝝ deuotio Et ꝓpterea q꞉ btā virgo illū ꝯcepit q̇ nō ſolū eſt hō vel xp̄s ꝓpter vnionē: ſꝫ ⁊ deꝰ verꝰ ꝓpter eternā generationē. Iō dei genitrix debet dici vt ex ipo vocabulo honoret̃: ⁊ ipſe tatis error extinguat̃. q̇ dixit ſctām Mariā ꝯcepiſſe hoīem nec cōcedit ꝯcepiſſe deuꝫ vt tenet Neſtorius hereticꝰ. Ad p̄mū ḡ in cōtrariū reſpōdet̃: ꝙ beata virgo dicit̃ mater dei nō ꝓpter hoc ꝙ ipa genuerit xp̄m ſm diuinā naturā. ſed ꝓpter idiomatū cōicationē ⁊ myſterij incarnatōis expreſſionē ⁊ ipſꝰ virginis honorificationē. Ex q̄ eñ vna pſona eſt que ſubſiſtit in diuitate ⁊ hūanitate. ideo nature ſibi cōicant ſuas ꝓprietates: vt dicit Damaſce. Et ponit̃ exemplū tale ſm Tho. vbi ſup̄. Sicut eñ dicunt̃ iudei crucifixiſſe deuꝫ glie. q̄uis nō ſm qd̄ eſt dñs glie. Ita debet dici virgo mater dei q̄uis nō ſm diuinitatē genuerit deū. Ad ſcdm̄ argumētum dicit̃ ꝙ deus vt ꝯcretum dicit̃ de pſona deitatis ⁊ ſupponit p ea. Deitas aūt abſtractū ſupponit vel dicit̃ de natura. ⁊ ſic q̄uis deus et deitas nō differunt re. tñ vtiq̧ differūt ſm modū ſignificādi. Btā ḡ Maria dicit̃ mater dei: quia eſt mater filij dei: et p ꝯſeq̄ns mater dei veri. nō q꞉ ſit mater deitatis: ſed q꞉ pſone habētis deitatē ⁊ humanitatē eſt mater ſm hūanitatē. Hec Tho. ⁊ Bonauē. vbi ſup̄. Et ad p̄miſſa ꝯfirmanda legit̃ miraculū. qd̄ in ꝯcilio quodā dicit̃ factū vicꝫ: ꝙ cū heretici negarēt ꝯſtanter in ꝯcilio beatā virginē fore dei matrē: ⁊ inſup dicerent ꝙ poſt ptum xp̄i plures filios genuiſſet ex ipo Joſeph. Ecce angeli ceperūt canere in aere oībus audiētibꝫ iſtū verſiculum. Poſt ptuꝫ virgo inuiolata pmāſiſti dei genitrix intercede p nobis. Vox ab oībus qui aderāt repetitū eſt genibꝫ flexis. Et heresis damnata extitit ⁊ ꝯfuſa. O igit̃ btā virgo quātus tibi honor quāta dignitas quāta laus ⁊ glia hec eſt ꝙ tu veri dei genitrix ⁊ mater dei digne p̄dicaris. Exeat quiſq̇s hereticus ⁊ neget hoc ad ſue dānatōis cumulum. Nos aūt fideles cū ſancta eccl'ia cōfitemur. ⁊ cū beata Elizabeth dicimꝰ vere te eſſe matrē dei: vere genitricē dñi creatoris noſtri. O ergo felix o glioſa virgo intercede p nobis ⁊c̄.

Caplm. II.

Ad ſcdam q̄ſtionē qua q̄rebat̃: vtrū virgo btā meruerit vt ſit in matreꝫ dei electa. ⁊ xp̄us incarnaret̃ ab ea. Et forte arguis ꝙ ſic quia btā ꝟgo fuit puriſſima ⁊ pfectiſſima ac excellētiſſime ſanctitatis: ergo ipa meruit ꝙ xp̄s incarnaret̃ ab ea ⁊ eſſet mater dei. Et cōfirmat̃ quia eccl'ia canit de ea. Beata es ꝟgo que dñm meruiſti portare. Et in quadā collecta dicit̃. Omnipotēs ſempiterne deus q̇ glorioſe ꝟginis Marie corpus ⁊ animā vt dignum filij tui habitaculū effici mereret̃: coopante ſpūſancto p̄parasti ⁊c̄. Ex quo colligit̃ ꝙ beata virgo meruit ⁊ digna fuit xp̄m ꝯcipere ⁊c̄. Sꝫ contra eſt Aug. in enchiri. ⁊ allegat̃ a magiſtro in.iij.ſentē.di.v.dicens. ꝙ modus quo natus ē xp̄s de Maria inſinuat nobis gratiam dei quā homo nullis p̄cedentibꝫ meritis obtinuit. Et ratio quia qd̄ cadit ſub merito nō tenet plene rationē gratuiti. Nam ſi gratia eſt ex meritis iam nō eſt gratia. vt dicit aplus Rom.xj. Sed ꝙ filius dei eterni efficiatur filius paupcule mulieris ad maximā ptinet grām ⁊ inextimabilē dignationē ergo hoc nō meruit ex equo vel iuſticia retributōis beata virgo. Ad queſtionē ergo reſpondet̃ ſm Bonauē. di.iiij.tercij. cōcordat Tho. et Petrus aureo. ac cōiter doctores ꝙ meritū eſt triplex. qdd̄am eſt meritum cōgrui quo peccator dicit̃ ſibi gratiaꝫ mereri cū ad gratiā ſe diſponit. Aliud ē meritū digni quo ſcꝫ vir iuſtꝰ orans p alio meretur exaudiri. Terciū eſt meritū condigni quo quis ex tanta charitate meret̃ tantam gloriā. Dico ergo ꝙ beata virgo Maria concipe filium dei ante incarnationē meruit merito congrui. quoniā p̄ ſua nimia puritate et humilitate ⁊ benignitate idonea erat

vt efficeret dei mater. Poſt annūciationem
vero poſtq̃ ɔſenſit ⁊ ſpūſſctūs in tāta copi-
oſitate grē in eam deſcēdit ita q̄ nō ſolū ha
buit cōgruitatē ſʒ dignitatē: ⁊ ex tūc meruit
nō ſolū merito cōgruitatis ſʒ dignitatis ob
umbrari ⁊ impregnari ỽtute altiſſimi. Sed
merito cōdigni nō potuit mereri ɔcipe filiū
dei, p eo q̄ h̄ excedit om̄e meritū. Siue em̄
dicam⁹ deū fieri hoīem: ſiue dicam⁹ mulie-
rē fieri matrē dei vtrūq̄ʒ eſt ſup̄ ſtatū qui de
bet creature. ⁊ iō taʒ h̄ q̄ʒ illud fuit benigni
tatis ⁊ grē. Et ꝑpterea ſicut dixi q̄ gratiā pri
mā p̄t mereri iuſtus p̄cedēte merito dignita
tis nō merito cōdigni ne ḡ ꝑderet rōnē gra
tie ſic pōt ɔcedi q̄ btā virgo nō tantū meri-
to cōgrui ſed etiā merito dignitatis meruit
ɔceptionē illā, q̄ꝛ ꝑ copioſam grām ſpūſſcti
ad eam nō ſolum cōgrua ſʒ etiā digna fuit.
Hec Bonauē. vbi ſup̄. Ad obiecta dico
ſm̄ doctores vbi ſup̄. precipue Tho. q̄ nec
antiq̄ patres nec nos nec oēs ſimul nec be-
ata virgo meruerūt de cōdigno filij dei in-
carnatōʒ: q̄ꝛ hoc bn̄ficiū eſt toti humane na
ture impēſum ⁊ ipſa incarnatio eſt reforma
tiua totius hūane nature. Sʒ meritū nulli
us hoīs p̄ter meritū xp̄i: extēdit ſe ad totā
naturā. ergo nō cadit ſub merito alicui⁹ ho
minis vel etiā ſub merito oīm hoīm: ⁊ hoc
eſt de cōdigno p̄ter xp̄m. ꝑpter qd̄ apl's di-
cebat Thitū. iij. Nō ex oꝑibus iuſticie q̄ fe
cim⁹ nos ſʒ ſm̄ ſuā miſcdiam ſaluos nos fe
cit. Ex congruo tñ̄ meruerūt ſcti patres in-
carnatiōnē xp̄i deſiderādo ⁊ expectādo. Cō
gruū em̄ erat vt de⁹ exaudiret eos q̄ ei obe-
diebant. Btā aūt ỽgo ſuppoſita incarnatōe
meruit q̄ ꝑ ipām fieret nō q̄dem merito cō-
digni ſed merito cōgrui inq̄ntū decebat vt
mater dei eſſet puriſſima ⁊ ꝑfectiſſime ſctita
tis. Propt'ea dicit eccl'ia ipām meruiſſe por
tare dn̄m ih̄m xp̄m. nō q̄ꝛ meruit deū incar
nari ſed q̄ꝛ meruit ex grā ſibi data illū puri-
tatis ⁊ ſctitatis gradū vt ɔgrue ⁊ digne poſ
ſet eſſe mater dei. Hec Tho. iij. pte. q. ij. ar.
xj. Ex oībus iſtis claret q̄ʒ excellētis ſit me
riti btā virgo ſuꝑ oēs ſctōs q̄ ſola ex oīb⁹ fu
it digna portare ⁊ ɔcipe dn̄m. ſola p̄ oībus
in matrē dei eligi: ſola ỽgo manēs deū ꝑere
ſola toti mūdo ſalutē afferre ⁊c̄.

Tercia queſtio incidit ꝑ Cap. III.
edificatōe ꝑpl'i iſta vicʒ. q̄libus vl' q̄
bus bonis ipā bn̄dicta virgo pla-
cuerit deo intantū q̄ foret in matrē ab eo ac
ceptāda. Hoc nēpe agnito cognoſcere vale
mus: q̄liter ad eius imitationē ⁊ nos place-
re ⁊ acceptabiles eſſe poſſim⁹ deo. Ad qd̄
breuiter rn̄det q̄ licʒ ipſa btā ỽgo fuerit ple
na oīb⁹ bōis ⁊ ỽtutib⁹ gratijs ⁊ donis ſpūs
ſcti. Fuerūt tñ̄ i ea q̄ttuor p̄ncipalia bona
q̄bus de⁹ magis alliciebat ⁊ attrahebat et
q̄bus ipā ſe deo acceptabiliſſimā reddebat
vt de⁹ eam in matrē eligeret, put ex ſacre ſcri
pture paſſib⁹ colligere valem⁹ ac doctoꝝ ca
tholicoꝝ ſentētijs accipim⁹. Primū ē bo
nū ſūme puritatis. Scdm̄ eſt bonū ꝓfun
de hūilitatis. Terciū eſt bonū firmiſſime
credulitatis. Quartū eſt bonū excellētiſſi
me charitatis. His eq̄dem bonis ⁊ ỽtutib⁹
⁊ nos placere poſſum⁹ deo. Primū inquā
bonū ſūme puritat̄ multū allicit deū: quia
ipē libētiſſime paſcit int' lilia caſtitat̄ Cañ.
ij. Hec puritas ſūme claruit in btā virgine
⁊ ideo deo ſūme placuit. q̄ꝛ vt ſcptū ē Sap.
vj. Incorruptio ꝓximū facit eſſe deo. Se
cūdo bonū hūilitatis multū allicit deuʒ ad
inhabitandū. iuxta illud Eſa. lvij. Dn̄s ex-
celſus in ſctō habitās ⁊ cū cōtrito ⁊ humili
ſpū vt viuificet ſpm̄ humiliuʒ. Et hec virt⁹
ſūme placuit deo in btā virgine ipā dicente
Lu. j. Reſpexit hūilitatē ancille ſue ⁊c̄. Ber.
Audeo inq̄t dicere q̄ꝛ nec ỽginitas Marie
placuiſſet deo ſine ei⁹ hūilitate. De his duo
bus bonis Marie Leo papa in omel. ſuꝑ
miſſus eſt. pulcherrimo dyalogo loquit' di
cēs. Dic mihi queſo ſancta ſctōꝝ mater vir-
ginū ⁊ oīm in te ſperātiū. Dic queſo ꝑ deuʒ
vnica ſpes ⁊ mater miſericordiaꝝ dn̄a: hoc
em̄ expectāt te ſequētes virgines: implorāt
vidue ⁊ matrimonio degētes vt poſſint exē
plo tuo eſſe virtuoſe. Dic ergo dn̄a q̄d bo-
ni feciſti quib⁹ ſuffragijs ꝓmeruiſti q̄ ſenſi-
bilia quali oꝑe vt ſimul fieres mater ⁊ virgo filia
⁊ ſponſa dei. Et quē celi capere nō poterāt
tuo gremio cōcluderes. Dico dn̄a quō ad
tantā dignitatē ꝑueniſti. At illa: quer̄ a me
q̄d obtulerim muner̄ vt mater fierē mei ſal
uatoris. Oblatio mea fuit puritas ⁊ humi-
litas. his ꝓmerui vt virgo eſſem ⁊ mat' dn̄i
mei. his cōplacui ⁊c̄. vn̄ ptʒ ꝓpoſituʒ. Ter
ciū bonū firmiſſime credulitatis btā Eliza-
beth teſte Lu. j. Btā que credidiſti q̄m̄ ꝑfi-
cient' in te ⁊c̄. Aug⁹. Felicior fuit maria fide
deū ɔcipiendo q̄ʒ corꝑe portando. Et certe

niſi credēdo aſſenſuȝ ꝓbuiſſet nūꝗ̄ xp̄m cō cepiſſet. Hoc aūt bonū fidei q̄ntuȝ alliciat deū ad habitandū in hoīe ⁊ ſe ei cōdonan dum oſtēdit ap̄ſ̄ dicens. Habitare xp̄ȝ p fidē in cordibus veſtris Eph. iij. Quartū bonū excellentiſſime charitatis ſine qua cetere ꝟtutes nil ſunt. j. Cho. xiij. Hec virtus charitatis quātū alliciat ⁊ attrahat deum: ſaluator teſtať Johis. xiiij. Si quis diligit me ſermonē meū ſeruabit ⁊ pater meꝰ diliget eū ⁊ ad eū veniemꝰ et māſionē apud eum faciemꝰ. Et. j. Johis. iiij. Qui manet i charitate in deo manet et deus in eo. Hoc ſūme fuit in beata ꝟgine adeo vt ſup oēs angelos exaltari mereref. Vn̄ ipſa p ſapientem Ecci. xxiiij. dicit. Ego mater pulchre dilectionis. Ex q̄bus oibus accipe o homo: quia p hec potes te magis ac magis acceptabilem reddere deo ⁊ facere vt deꝰ p gratiam habitet in te: quieſcat in tuo corde: diligat te foueat ⁊ ꝯſeruet ac ſaluet te. O virgo puriſſima Maria. o virgo humillima. o fide ⁊ caritate pleniſſima dn̄a. Quis niſi ſtultus tuas ꝟtutes imitari deſpiciat. Quis in vnguentoꝝ tuoꝝ odorem nō currat cū te p has ꝟtutes: p hec bona: p hec ſctītatis exēpla tātū deo placuiſſe videat: vt mī merere ris fieri ſaluatoris: dn̄a orbis: ⁊ regina totiꝰ curie celeſtis. O aīa peccatrix vtinā aduerteres ⁊ opam dares te his virtutibꝫ placere deo Marie exemplo. Nōne ceca es: nōne ſtulta es: quia ſūmope conaris placere mūdo qui te captiuum tradit diabolo ⁊ eterna li tormēto ⁊ tamē cum multo leuius: multo ſuauius: multo honeſtiꝰ placere poſſes xp̄o qui te remuneraret eterno regno: nō curas: nō opam das. O duriſſimū: o gelidum: o ſaxeum cor. Cur magꝭ vis ſeruire diabolo vt tibi ſoluat tormētis q̄̄ xp̄o qui remuneraret ineffabili ⁊ eterno regno. Noli o aīa noli dormitare agnoſce tuā retributionē finaleȝ ⁊ ſtude exemplo Marie placere deo. Expgiſcere et noli perire cum diabolo.

Articulus ſcd̄us ꝙ ſancta Elizabeth cōmēdauit btāȝ Mariā i ſua ꝟginitate de tri plici grā bn̄dictōis diuīe vt patebit infra.

Capitulum. I.

Secūdū miſteriū dicitur virginalis benedictionis Hac quippe benedictōe cōmendauit virginē glorioſaȝ Elizabeth in iſta viſitatione cū exclamauit ſp̄uſctō repleta ⁊ ait Benedicta tu inter mulieres et bn̄dictꝰ fructus ventris tui Lu. j. ca. Quid iſta benedictio importet ⁊ de ſingulis ptibus huiꝰ ſententie vel dicti ſatis abunde tractauimꝰ li. j. pte. v. ar. ij. ca. v. Et ar. iij. ca. ij. Nihilominus p complemēto ſermonis etiā in hoc loco aliqua vtilia tractabimꝰ de iſta virginis benedictōe. Notandū ergo ꝙ iſta ſctiſſima mulier Elizabeth ſp̄uſctō edocta in premiſſis verbis cōmendat beatā virginē triplici benedictione.

Primo benedictione gratie.
Scd̄o benedictione glorie.
Tercio bn̄dictione ꝓlis ꝟginee.

Primo cōmēdať beata virgo de bn̄dictiōe gratie cū dicif. Benedicta tu. Nam benedictio dei in p̄ſenti vita nō eſt aliud in re niſi gratie infuſio. Juxta illud p̄s. Aīa eiꝰ in vita ipius benediceť. Vita quippe aīe in p̄ſenti eſt diuina gratia. in cuiꝰ infuſione ſtatī aīa iuſtificať et viuificať. vt volunt doctores ſup. iiij. ſentē. di. xvij. Et ſic ille homo in p̄ſenti dicif bn̄dictus veraciter qui habȝ diuinā gratiā: p quā ſolam bn̄dictio diuina adipiſcif et adepta poſſideť. Vn̄ Prouer. x. Benedictio dn̄i ſup caput iuſti: os autē impiorum operit iniquitas. Hinc eſt ꝙ oēs qui in peccatis viuūt maledicti in ſacra ſcriptura dicūť. p̄s. Maledicti qui declināt a mādatis tuis. Jtē Ecci. xlj. Ve vobis viri impij qui dereliquiſtis legem altiſſimi quoniam ſi naſcemī in maledictōe eſtis. Et ſi moriemini in maledictōe erit ps veſtra. Proinde a dn̄o ieſu oēs mali in extremo iudicio maledicentur dicendo. Jte inquit maledicti in ignem eternum Math. xxv. Boni vero qui vixerūt in gratia dei ecōtrario benediceň dicēdo. Venite inquit benedicti patris mei ⁊c. Jtaqꝫ ad ꝓpoſitū exquo beata virgo fuit ſūme gratioſa et virtuoſa: merito p̄ cunctis dicitur benedicta et diuia benedictione pleniſſima. Qď luculentiꝰ declarať p̄cipue tripliciter.

Primo ex pte anime.
Scd̄o ex pte corpis.
Tercio angelicis ꝟbis ex pte vtriuſqꝫ.

Primo inquā ex parte anime. Nam ſi queras p que vel qualiter aīa humana ꝓmeretur a deo ſpecialē benedictionē in p̄ſenti

ꝛ in futuro. Rñdeť ꝙ p̄cipue ꝑ tria. Juxta
illud p̄s. Dñs memoꝛ fuit noſtri ꝛ benedi-
xit nobis. Bñdixit domui iſrael: qȯ interp̄
tatur deū videns: ſcꝫ ꝑ fidem verā xp̄ianaꝫ
Ecce p̄mū. ſequiť. Bñdixit domui Aaron
qȯ interp̄tať mons foꝛtitudinis. ſcꝫ in cauē
do a peccato ꝛ ꝑſeuerādo in bono. Ecce ſe-
cūdū. ſubdiť. Benedixit oībus qui timent
dñm puſillis cū maioꝛibꝫ. Ecce terciū ſcꝫ ti
moꝛ dei et eius obedīētia mādatoꝛū. Sed
quoniā btā virgo fuit fideliſſima atqꝫ puriſ
ſima ꝛ ꝯſtātiſſima in bono ꝛ dei p̄ceptis ob
ſeruatiſſima p̄ oībus: ergo maximā ꝓmeruit
gratie bñdictionē et dulcedinē in ſūma ple-
nitudine. Vñ Hiero. i ſermōe de aſſumpti
one dicit Bñ ſalutať gratia plena ſcꝫ ab an
gelo. Ceteris eīm ꝑ partes Marie ꝟo ſe to-
ta infudit gratie pleniſtudo. ꝛ ꝑ ꝯſeq̄ns diui
ne bñdictōis ꝛc̄. Scđo ex ꝑte coꝛꝑis qm̄
dicēte Aug. in ſermōe de natiuitate ꝟginis
Maledictio Eue in bñdictionē mutať ma
rie. Nimirū maledictio Eue ꝛ oīm mulieꝝ
fuit p̄cipue triplex Geñ. iij. Multiplicabo
erūnas tuas. Ecce p̄ma ſcꝫ erūnoſa impre-
gnatio. In doloꝛe paries filios ſcđa. Sub
viri poteſtate eris tercia. Harum oppoſitas
bñdictōes habuit Maria: qꝛ ꝯcepit in mū
dicia virginali: et ſine grauamīe fuit graui-
da: ſine doloꝛe puerꝑa: imo cū maximo gau
dio: atqꝫ oībus viris imo et angelis p̄lata ꝛ
dña. Vñ et Joſeph ſpōſus eius eidē ſerui-
uit vt dñe mūdi. Sꝫ queriť vnde ꝓbari
poteſt ꝙ btā virgo nullū grauamē habue-
rit in poꝛtādo xp̄m cū habuerit coꝛpꝰ pōde
roſuꝫ xp̄s in q̊ p̄dominať natura terre ſicut
in alijs hoībus. Naꝫ et xp̄s itineris feſſitu-
dine grauabať. Rñdeť ſm doctoꝛes p̄cipue
Alber. ſuꝑ miſſus eſt ꝙ ꝓbatur iſtud multi
pliciter. Primo ex rōnibꝫ. Prima rō ex ꝑte
dei qui poꝛtabat ſe poꝛtantē. vt dicit Aug.
et ſic ꝯtra ꝯſuetudinē pregnātiū ſe fecit leui
oꝛem. Scđa ratio ex ꝑte xp̄i quia fuit mul-
tū amātiſſimꝰ virgini. vñ licꝫ virgo ſicut eti
am ipſe xp̄s aliquādo fatigabať ꝛ ſic graua
batur laſſitudine coꝛꝑali tanqꝫ ꝟgo tenerri
ma in longo itinere ac laboꝛibꝫ et ſuitijs cir
ca xp̄ꝫ necnō penurijs famis ꝛ ſitis ꝛc̄. Ta-
men pre amoꝛis magnitudine ꝓ nullo duce
bat talia. quia vt dicit Augꝰ. Oīa grauia ꝛ
īmania leuia et ꝓpe nulla facit amoꝛ. Ter-
cia rō ex ꝑte matris qꝛ ꝯcepit xp̄m ſm ſtatū

innocētie et nō ſm ſtatū nature coꝛrupte: i-
mo miraculoſe in ꝟginitate. ḡ ſicut in ſtatu
innocētie nō fuiſſet grauamē vel doloꝛ i ma
tre. ita mater dei debuit euadere maledictio
nes matrū ꝛc̄. Scđo ꝓbatur exemplis.
Naꝫ videmꝰ ꝙ coꝛpus ꝓꝑriū nō grauat na
turaliter. ſicut nec fructꝰ arboꝛi vnitus. ita
coꝛpus chꝛiſti qȯ fuit vnū naturaliter cum
coꝛpoꝛe matris ꝟginis que ꝯcepit ſine alie-
no ſemīe de ꝓꝑꝛio puriſſimo ſanguīe nō gra
uauit ꝟginē. Tercio ꝓbať autoꝛitatibꝫ qꝛ
vt ait Bern̄. et canit eccl'ia. Btā virgo fuit
ſine grauamīe grauida et ſine doloꝛe puer-
pera. Et h̄ ꝯuinciť ex euāgelio. qm̄ moxꝑꝰ
ꝯceptum aſcēdit Maria in mōtana cū fe-
ſtinatione: Et etiā ex eo ꝙ angelꝰ eam ſalu-
tando dixit. Aue. i. ſine ve ſcꝫ culpe et pene.
Tercio declarať ſūma bñdictio Marie
ex ipſis verbis angelicis. Nā dixit ei ange-
lus Aue gratia plena dñs tecuꝫ ꝛc̄. vbi ſm
Alber. ſuꝑ miſſus eſt: q̄druplex Marie ex-
cellentia ſuꝑ oēs exp̄miť. Primo excellētia
nature et eius exemptōis ab om̄i maledicti
one cum diciť Aue. i. ſine ve nature culpe ꝛ
pene. Scđo excellētia gratie cū diciť gratia
plena. Tercio excellentia glīe qꝛ dñs tecuꝫ
Augꝰ. Nō ſicut mecū qꝛ tecū in ventre te-
cum in mēte. Quarto excellentia p̄uilegij ꝛ
benedictōis diuīe. bñdicta tu ꝛc̄. et ſic patꝫ.

Capitulum. II.

Secūdo cōmēdať beata ꝟgo de bñ-
dictōe p̄eminētie et precellētis glo-
rie cū diciť inter mlieres. glo. id eſt
pre oībus mulieribꝫ tu ſola ſingulariť es be
nedicta. Ubi notādū ꝙ btīſſima virgo be
nedicta eſt et preemīet ſuꝑ om̄es angelicos
choꝛos: ſuꝑ oēs ſctōs et ſuꝑ oēs ſctās nō ſo
lum gratie ſꝫ etiā glīe bñdictione. Primo
ſuꝑ oēs angelicos choꝛos claret inductiue
qꝛ oīm ꝑfectōes et dignitates ac officia ipa
ſola vniuerſaliť multo feliciꝰ habet. Nimi
rū p̄mo angeloꝝ eſt officiū nūciare minoꝛa
Sꝫ btā virgo toti hūano generi nunciauit
gr̄am ꝑditaꝫ eſſe inuentā. cū cecinit canticū
dicēs. Magnificat aīa mea dñm. et in fine
Suſcepit iſrl' pueꝝ ſuū recoꝛ. miſe. ſue. Si
cut ꝛc̄. Itē angeloꝝ officiū eſt aīas hoīm
cuſtodire. Sed btā virgo ſūmi hoīs. i. xp̄i q̄
eſt caput oīs eccleſie coꝛpus et aīam in ſuo
vtero et gremio poꝛtādo fouit et cuſtodiuit
Et deniqꝫ oīm fidelium aīas ſub alis ſue

pietatis fouet ⁊ cuſtodit ac ꝓtegit. Vñ orat eccl'ia. Maria mr̄ grē mater miſcḋie. tu inquit nos ab hoſte ꝓtege ⁊ in hora mortꝭ ſuſcipe. Scḋo archangeloꝝ officiū eſt maiora dei ſecreta ⁊ ꝯſilia ſcire ⁊ nunciare. p̄cipue incarnatōis diuīe myſteriū qḋ maxim inter cetera ſecreta eſt. h̄ ſuꝑiores cognouerūt ꝑ infuſam inſpirationē. Medij a ſuꝑioribus ꝑ illumīationē. Tādē hoīes ꝑ angelicā reuelationē ⁊ apl'oꝝ p̄dicationē. Sʒ btā ṽgo h̄ cog̊uit ꝑ expientiā ⁊ certificatōeʒ qñ eiꝰ corpꝰ ⁊ aīam deꝰ ipſe inhabitauit p̄s. In ſole. i. in aīa ṽginis q̄ erat ſol ꝑ ardentē charitatē: poſuit tabnaculū ſuū et ipſe tāq̄ʒ ſpōſus ꝓcedēs de thalamo ſuo. i. vtero ṽginali

Tercio officiū virtutū eſt miracl'a facere nō aliq̇d denuo creādo: ſʒ deo miſteriū exhibēdo. Sʒ btā virgo ī maxīo miracl'o miniſteriū exhibuit qñ ꝯſenſum p̄buit ⁊ puriſſimū ſanguinē ad xp̄i incarnationē. vt dicit Damaſce. Quarto poteſtatū eſt arcere demones: ſʒ btā ṽgo cōtriuit caput ſerpentis. Ben. iij. Quīto eſt officiū p̄ncipatuū ꝓuincijs p̄ſidere. Sʒ btā ṽgo in oībꝫ creatis tenet dn̄atuʒ Ecci. xliiij. In oī gente ⁊ in oī ꝑp'lo p̄matū tenui. Sexto dn̄ationū ē angelis p̄eſſe. Sʒ btā virgo etiā nō ſolū angelis ſʒ xp̄o dn̄o angeloꝝ p̄fuit q̇ erat ſubditꝰ illi Lu. ij. Septimo thronoꝝ ē vt ſuꝑ eos deꝰ ſedeat ⁊ req̇eſcat ac iudicia exerceat. ſed in btā ṽgine deꝰ nō tm̄ ſedit ſʒ ⁊ carnē aſſūpſit: in q̄ carne totū iudicaturꝰ eſt orbē Lu. xxj. Tūc videbūt filiū hoīs veniētē in nube ⁊c. Octauo cherubin ē plenitudinē ſciendi hr̄e. Sʒ btā ṽgo trāſcēdit oēm ſcīam humanā ⁊ angelicā ꝑ expimētalē cognitionē.

Nono ſeraphin ē ardere in charitate dei ⁊ feruere in amore. Sʒ btā virgo ſuꝑ oīs ſpūs deū intimiꝰ ⁊ ardētiꝰ amat tāq̄ʒ filiū. iō Ecci. xxiiij. Ego mr̄ pulchre dilectōnis ⁊c. Ecce claret q2 btā virgo p̄eminet bn̄dictōe glīe angelis. Scḋo dixi ꝙ p̄emīet eiꝰ bn̄dictio oībꝫ ſctis patribꝫ patriarchis ⁊ ꝓphetis ac q̇buſcūq̄ʒ. qm̄ vt dic̄ Damaſce. ipa a nullo illuſtriū ſuꝑari pōt ſʒ excellit ipſa cunctos. Producamꝰ inductiue patres ſctōs ⁊ cog̊ſcemꝰ. Primo q̇dē Adā ⁊ Eua habuerūt innocētiā originalē in q̄ creati ſūt: ſʒ cito illud ꝑdiderūt peccādo ⁊ totā poſteritatem corruperunt ac maledictionē demeruerūt. Sʒ btā virgo tantū grē inuenit vt oībꝫ bn̄dictionē ꝓmereret ⁊ mortē cōmutaret in vitā. nūq̄ʒ peccaret: ſʒ et oībus pctōribꝫ miſericordiā impetraret Luc. j. Ne timeas maria inueniſti grām apud deū. ſ. quā totū genus humanū ꝑdidit. Scḋo Abel hāc bn̄dictionē obtinuit vt ṽgo eſſet ⁊ martyr: vt dic̄ Aug. Sʒ ṽginitas eiꝰ infecūda fuit ⁊ martyriū ſoli ſibi ꝓfecit. Btā virgo fecūda virginitate martyriū in paſſione ſuſtinēs oībꝫ ꝓfecit: cū ⁊ oīm aduocata extitit ⁊ ꝓ oībꝫ impetrare qḋ vellet meruit. De h̄ eius martyrio Lu. ij. Tuā ipſius aīam ꝑtrāſibit gladius. Tercio Enoch in ꝑadiſum deliciaꝝ eſt trāſlatus. Sʒ in vteꝝ ṽginis tāq̄ʒ in paradiſum trāſtulit ſe ipſe deus. Quarto Noe a diluuio ſaluauit octo aīas et q̄dam aīalia. Sʒ btā ṽgo totū mūdū gubernat ⁊ cōſeruat. Vñ Fulgeñ. iiij. mithologiaꝝ dicit. Celū et terra diu ruiſſent ſi nō Maria p̄cibus ſuſtētaſſet. Quīto Melchiſedech panē ⁊ vinū obtulit. Btā ṽgo carnē ⁊ ſanguinē xp̄o dedit in q̄ panis ⁊ vinū trāſſubſtātiatur Johis. vj. Caro mea vere eſt cibus ⁊c. Sexto Abraā date ſūt ꝓmiſſiones ⁊ ſemī eius Gal'. vj. Sʒ in virgine iſte ꝓmiſſiones ſunt implete Lu. j. Suſcepit iſrl' puerū ⁊c. Sicut locutus ē abra. ⁊c. Septimo Iſaac impetrauit ſua orōne ꝯceptū Rebecce: q̄ ꝯcepit gemīos. Ex q̇bꝫ duo ppl'i orti ſūt: iudaicus ⁊ gentilis. Btā virgo ſua humilitate ꝯcepit xp̄m gemīe ſubſtātie: diuine ſcʒ et hūane. q̇ duos ꝑp'los gentilē et iudaicum in vnā fidē collegit. Octauo Jacob vidit ſcalā cuius ſūmitas celos tangebat ⁊ dn̄m innixū ſcale et deſcēdētes atq̄ʒ aſcēdētes angelos. Btā ṽgo fuit ipa ſcala cui dn̄s eſt innixus incarnādo Lu. j. Dn̄s tecū. Per hāc aſcēdūt hoīes ſaluādi ī celū ⁊ deſcēdūt angeli ad nos illuminādos Nono ioſeph factꝰ ē dn̄s egypti ⁊ aluit ſuos frēs. Sʒ btā ṽgo facta ē dn̄a terre totiꝰ ⁊ celi: ⁊ paſcit nos cibo vite et̄ne. i. carne et ſanguīe xp̄i de ſe aſſumpta Joh. vj. Qui māducat hūc panē viuet in et̄nū. Deniq̄ʒ vt breuiꝰ plura cōplecter Moyſes et oēs ſctī ꝓphe hēbāt hāc bn̄dictōʒ vt deꝰ eis reuelaret p̄terita pn̄tia ⁊ futura ⁊ maxīe circa filij dei incarnatōʒ ꝑtinētia. Oēs q̄ʒ ſctī pr̄es ⁊ p̄cedētes ⁊ ſeq̄ntes nō niſi ī fide xp̄i ſaluati ſūt: vt dic̄ Aug. et Gre. ſʒ btā Maria oīa fidei ſacr̄a certa expientia in ſeipſa cognouit cū xp̄m dn̄m ī vtero por

tauit. Omnē etiā grāz ꝓphetice illumiatiōis
pleniſſime habuit. Vñ ipa ꝓphauit de pte
rito cū ait. Fecit potētiā in brachio ſuo. Et
iteꝝ. Suscepit iſrl' pueꝝ ſuū. ſ. aſſumēdo hu
manā naturā ex iſrl'. Itez ꝓphauit de futuro
cū dixit Ecce eīm ex h btāz me dicēt oēs ꝛc.
Et d pñti occulto cū dixit Magnificat aīa
mea dñm. ꝛ exultauit ſpūs me⁹. Ecce ptz ꝓ
poſituz. Tercio bñdictio Marie pcellit
bñdictionē oīm ſctāꝝ mlieꝝ. Nā Sara ꝓ
nūciat ſctā et bñdicta q̄ in ſenectute Iſaac
ↄcepit miraculoſe deo dāte. ſ3 mlto magis
Maria bñdicta q̄ ſūmo miraclo ꝟgo ↄce
pit et pepit dei filiū. Itē ſi Judith bñdi
cta q2 caput Holofernis blaſphemi inimi
ci dei amputauit: mlto mag Maria q̄ ca
put ſerpētꝭ ↄtriuit. Itē ſi bñdicta Heſter
q̄ ꝑplm iſrl' ab occiſiōe liberauit. Ampli⁹ ma
ria q̄ totū mūdū ſaluauit. ſic ꝛ de alijs ſctis
mlierib⁊. Vñ breuit ↄcludo: ipſa ꝟgo Ma
ria merito dicta ē bñdicta inter oēs et ſuper
oēs mlieres ac creaturas q̄ eſt oīm regina ꝛ
dña mūdi ac mlieꝝ glia q̄ nec ꝑmā ſilem vi
ſa eſt nec hrē ſeqntē vt canit eccl'ia.

Capitulum. III.

Tercio cōmēdat a ſctā Eliza. maria
bñdictiōe ꝓlis ꝟginee cū ſubdit. et
bñdict⁹ fruct⁹ vētris tui. q̄ dicto ſm
magnū Alb. ſup miſſus ē: ſignificat ꝟginal'
ↄceptio Marie. Proptea nō dixit. Bñdi
ct⁹ fili⁹ tu⁹ q̄ eſt ī vtō tuo. q2 ſic dicēdo carna
lē videret deſigre generatōez ſm hoīz cōez
legē nature. S3 notāter dixit: bñdict⁹ fruct⁹
vētris tui. vt inſinuet q2 ſic fruct⁹ ex arbore
naſcit ꝛ ↄcipit ſine corruptōe: ita xp̄s ex vir
gine. Vñ Bern. Si q̄ras inq̄t quō xp̄s na
ſci potuit ex ꝟgine. Rñdeo ſic odor de flore
et fruct⁹ ex arbore ſine corruptiōe. Proinde
Num. xvij. Xp̄s figurat⁹ ē ꝑ flores et fruct⁹
amigdalaꝝ. Vbi legit q dñs pcepit Moy
ſi vt ſingule trib⁊ iſrl' ſingulas ꝟgas afferrēt
noīa ſua ſup ipas ꝟgas deſcribēdo. et pone
ret eas Moyſes ī tabnaculo federꝭ dñi: qd
cū feciſſent. ecce ſeq̄nti die inuenta eſt virga
Aaron ſicca manēte flores et gēmas turgē
tes folia et amigdalas germiaſſe ꝛc. Nimi
rū virga iſta figurauit Mariā q̄ ſicca ab oī
carnali ↄcupiā. i. aliena; pduxit florē et fru
ctū xp̄z ī virginitate Et notāter dr iſte fruct⁹
amigdalaꝝ: q2 ſicut in amigdalis ita ī xp̄o ſūt
tria. Cortex extior amara: ſignificat xp̄i car
nē amaricatā dolorib⁊ paſſiōis. Teſta fortꝭ
ſignificat aīam xp̄i fortiſſimā in oī bono vt
frangi neq̄q̄3 poſſit. Et nucle⁹ interior dulcꝭ
ſignificat xp̄i diuinitatē. Deniq3 ſic amigda
la ↄfert hoīb⁊ ſanitatē. vulpib⁊ aūt obeſt in
mortē. vt teſtat Plini⁹ ī naturalib⁊. Sic iſte
fruct⁹ xp̄s hoīb⁊. i. rōnabilit viuētib⁊ bonis
ↄfert vitā et ſanitatē etnā. S3 vulpib⁊. i. ma
lis q̄ ptes vulpiū erūt. i. demonū in futuro.
dicēte ps. dabit mortē etnā ꝛc. S3 q̄ſtio
oriri pōt: q̄re Elizabeth nō dixit Bñdictuſ
flos vteri tui vel vētris tui: ſ3 dixit fruct⁹ cū
etiā flos ſic fruct⁹ ſine corruptōe generat. et
ſic ſufficiēter expreſſiſſet ꝟginalē ↄceptū: di
cēdo flos. et ſic meli⁹ fuiſſet dicere eo q etiā
ꝓpha xp̄m naſcētē de ꝟgine florē nō fructuz
appellauit Iſa. xj. Egrediet virga. i. maria
de radice ieſſe et flos. i. xp̄s de radi. ꝛc. Re
ſpōdet q licz bñ dicere h potuiſſet: tñ ſpūſ
ſctūs q̄ faciebat eā loq̄ voluit vt dicat: Fru
ctus vētris tui: nō flos. Primo q̄dē vt de
ſignet pfecta xp̄i ↄceptio in virgīs vtero q̄ i
inſtāti ↄceptōis fuit pfect⁹ de⁹ et hō ſm ani
mā et ſm oīa organa ꝛ membra. iuxta illud
Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs ſup terrā: fe
mina circūdabit viꝝ. i. xp̄m. vir eīm pfectōz
notat. Nō ſi Eliza. dixiſſ3: bñdict⁹ flos vte
ri tui. occaſionē erroris habuiſſent heretici
ꝛ putaſſent q ſic arbor q̄n pducit flores nō
dū eſt pata generatio. eo q natura tēdit tūc
ad generationē fructuū et tūc pficit genera
tio arboris q̄n ꝑuenit ad fructū pducēduz.
Ita credidiſſent q xp̄s nōdū tūc fuiſſet pfe
ctus hō in vtero Marie: ſ3 ſucceſſiue veni
ret ad pfectionē mēbroꝝ añ infuſonē aīe ſic
cōiter alij hoīes. Vt igit hūc errorē exclu
dat ſpūſſctūs voluit dici Bñdict⁹ fructus.
Scda rō vt ſuaret ↄgruētia hūane repa
tōis p ſilia ſm Ber. q2 ſicut hō cecidit ꝑ fru
ctum nō florez ligni vetiti: ita repari debuit
ꝑ fructū vētris ꝟginal' q̄ appēdend⁹ erat lig
crucꝭ. Tercia rō vt ſeruaret ſalutifera xp̄i
dulcedo: q2 fruct⁹ ſolēt eē dulces. et ī ſūmita
te arboris ſūt dulciores. teſte Iſaac ī dictis
At vltīo p⁹ alia fercula appetūt in mēſa cuz
caſeo: eo q ſūt cibi naturales hoī: q2 hō in
ꝑadiſo tm̄mō fructib⁊ ꝑadiſi et mr̄is lacte i
pueritia alit⁹ fuiſſet. Caſe⁹ ꝟo de lacte h3 fie
ri. Ecce g̊ fruct⁹ dulcedō eſt appetibil. nō ſic
aūt eſt de florib⁊. iō vt ſignificet q2 ꝑ xp̄3 ha
bem⁹ frui dulcedine gratie in pñti ꝛ glie in

futuro: merito dictū est Bñdict⁹ fruct⁹ q̄ dr a fruēdo: vt dic̄ Januēn. in cathol. O ꝙ benedict⁹ vere fruct⁹ Marie ⁊ vt loq̈r verba Berñ. dicētis. O vere celestꝭ plāta maria ꝓciosioꝛ cūctis. O vere lignū vite qđ solū fuit dignū portare salutis fructū.

¶ Articulus tercius de cōmēdatōe ꝟtutuꝫ duodecim q̄b⁹ floruit maria in visione.

Tercium misteriū dicit̄ ꝟtualis bñficatiōis ⁊ pfectionis q̄ cōmēdauit Mariam Elizabeth dicēs. Btā q̄ credidisti qm̄ pficient̄ in te ⁊c̄. Nota ꝙ q̄ in visitatione ista btā ꝟgo. xij. ꝟtutū pfectōib⁹ tāq̄ȝ xij. stellis bñficata floruit: q̄b⁹ se nobis ī exemplū imitādi pbuit: q̄ꝝ q̄ttuoꝛ ptinēt ad incipiētes: ⁊ q̄ttuoꝛ ad pficiētes: ⁊ q̄ttuoꝛ vltime ad pfectos vt cūctos instruat. Primo floruit forma ꝟe pnie: q̄ exurgēs abijt ī montana cū festinatōe. Ipa eñ nūq̄ȝ peccauit nec ei opus erat pnia. Sȝ in his ꝟbis nos spūsſctūs docere voluit vt exurgam⁹ a vitijs festinemusq̄ȝ ad mōtana ꝟtutū: intremus in ciuitatē iuda. i. locū ɔfessiōis: q̄ iudas ɔfitens interptat̄: ⁊ in domū Zacharie qđ interptat̄ memorās deū. Scđo floruit ꝟtute obediētie: q̄ diuie inspiratōi obediuit. ⁊ ꝟm Lyrā sponso Joseph honorē detulit cū licentiā ab eo petiuit eūdi. In q̄ docemur obedire deo ⁊ platis. aplus. Ois aīa potestatib⁹ supioꝛib⁹ subdita sit. Tercio floruit ꝟtute ɔtēptus vanitatꝭ mūdane: q̄m cū foret regina mūdi Maria nō in pomposo equoꝝ apparatu curruū ⁊ famuloꝝ sȝ pedester fortassis cū aliq̄b⁹ alijs ꝟginib⁹ ascendētib⁹ cū ea in tēpluȝ ⁊ alia loca deuota visitantib⁹. Et forte pedib⁹ nudis vt mos est deuotorum pegrinoꝝ religiosissima transiuit Abrꝭ. Qui diues es nō horreas paupēm q̄ paup es accipe ɔsolationē: recognoscens paupem xp̄m paupem ei⁹ matrē. Hec ille.

¶ Quarto floruit ꝟtute modestie: q̄ paucissima ꝟba legit̄ locuta ⁊ ea ad edificationeȝ cū salutauit Elizabeth: atq̄ȝ ad honoreȝ dei cū canticū ptulit dei in laudē. in q̄ repbendit̄ verbositas pcipue mulieꝝ. Deniq̄ȝ q̄ ad pficiētes Quito floruit ꝟtute fortitudinis: q̄ tā longā viā ⁊ aspam fortiter ptrāsiuit. q̄ vt referat̄ a fidedignis: a nazareth vsq̄ȝ ad hierlm sunt. xxxv. miliaria quoꝝ duo faciunt leucā. ⁊ ab hierlm in domū Zacharie q̄ttuoꝛ vel citra miliaria dicunt̄. ⁊ sic docuit fortiter nos agere ī bono ope ps. Viriliť agite ⁊ ɔfortet̄ coꝛ ⁊c̄. Sexto ꝟtute hūilitatis pfunde: q̄ mr̄ dñi venit ad matrē serui ⁊ poꝛ salutauit Ambro. sup Lu. dicit. Vt quāto castioꝛ ꝟgo sit tāto hūilioꝛ. Si q̄ras quo ꝟbo salutauerit. Rñdet Alber. sup missus est. q̄ salutatōe ɔsueta in vete. testa.

Septimo floruit et fulsit ꝟtute pietatis ⁊ miscđie cuȝ ei ad seruiendū se obtulit vt scȝ nos doceat imbecilles visitare ⁊ īfirmis deseruire. Hinc Ambro. sup Lu. Discite inq̄t scte mulieres sedulitatē quā pregnātib⁹ debeatꝭ exhibere cognatꝭ. Et certe mlieres debēt multū h op⁹ pietatꝭ exhibere vt seruiant scȝ pregnātib⁹: q̄ maximū hñt thesauruȝ in vtero scȝ aīam rōnalē q̄ ppōderat oīb⁹ coꝛpoꝛib⁹ mūdi. vt dicit Aug⁹. Et sic cauere ne ipa aīa peat aboꝛtiue. Seruiuit aūt beata ꝟgo Maria Elizabeth in oīb⁹ laboꝛib⁹ ɔueniētib⁹ ⁊ necessarijs: vt etiā in officio canit eccl'ia. Maria trib⁹ mēsib⁹ q̄si stetit laborib⁹ Elizabeth subdēdo. seq̄t̄. Cōferebat de angelo et ꝟboꝝ mysterio q̄ ptulit salutādo ⁊c̄. Octauo ꝟtute honestatꝭ: nā virgo verecūde festinauit: ptea vt cito euadere posset publicū. Vñ Amb. Discite virgines nō ɔcursare p alienas edes: nō demoꝛari ī plateis: nec aliquos cōmiscere sermōes: q̄ maria in domo sera: festina ī publico. Hec ille.

Hinc etiā nō legit̄ maria salutasse inibi Zachariā aut alloq̄ cū q̄ p tūc erat mutus: nō eñ decebat ꝟgineū pudoꝛē nutib⁹ circa eū occupari ꝟm Alb. Deniq̄ȝ q̄ñtū ad pfectos seq̄t̄ q̄ Nono floruit ꝟgo ꝟtute charitatꝭ: marie q̄ ex charitate maxia q̄ ad deū scȝ feruebat ⁊ exinde ad pximū mouebatur ꝟgo btā vt hec faceret canēte eccl'ia. Decimo floruit ꝟtute puritatꝭ ꝟginee. ꝓpt̄ q̄ Elizabeth eā matrē dñi quā decuit eē purissimā noīauit ⁊ addidit. Perficient̄ ī te q̄ dicta sūt tibi a dño. s. vt ꝟgo peres ⁊c̄. Undecimo floruit ꝟtute grāꝝactōis ⁊ laudis diuine: q̄ deū collaudās et grās agēs ait. Magnificat aīa mea dñm ⁊c̄. In q̄ q̄deȝ cātico agit deo grās de trib⁹. Pmo de bñficio sibi facto cū dic̄. Magnificat aīa mea dñm. Et exultauit spūs me⁹ in deo salutari meo. Quia respexit hūilitateȝ ancille sue ⁊c̄. vsq̄ȝ ibi. Fecit mihi mag̃ q̄ potens est ⁊c̄. Scđo

de bñficio toti hũano generi impẽſo cũ ſub
dit. Et miſcdia ei⁹ a ꝓgenie in ꝓgenies timẽ
tib⁹ eũ. Fecit potẽtiã ⁊c. Tercio de benefi-
cio ſpecialiter ꝑp̃lo iſrahelitico exhibito ibi
Suſcepit iſrl' puez ſuũ recorda. ⁊c. In q̇b⁹
oibus docemur g̃ras do ꝓ ei⁹ bñficijs ĩ cõi
⁊ in ſpeciali acceptis reddere. Duodeci-
mo floruit ꝟtute ſctẽ pſeuerãtie. q2 nõ ſtatiz
receſſit ab illa ſ3 mãſit q̃ſi trib⁹ mẽſibus ⁊c.
Sicut claret ex ſacro euangelio vt doceat
nos ad finalit' pſeuerãdũ in bono. Oĩs qui
pſeuerauerit h ſalu⁹ erit Mat. xiiij. ca. Ut
igit' finẽ noſtro ſermoni faciam⁹.

Contemplatio deuota.

Cõtemplare ex his p̃miſſionib⁹ O ania
deuota, o ſanguine xp̃i tincta ⁊ lota, aſpice
oculos mẽtis ⁊ ſtatue corã facie tua tria hec
ſequẽtia documẽta valde deuota ⁊ ↄſidera
tiones dulcifluas. Primo vide q̃3 pie q̃3
dulciter q̃3 affectuoſe ⁊ deuote btã ꝟgo ma
ria viſitat ſctãm Elizabeth cognatã. Cogi-
ta q2 cũ angelo nũciãte ꝟgo bñdicta ↄcepiſ
ſet: in mẽte habuit qđ angel⁹ ei dixerat. Ec-
ce inq̇t Elizabeth cognata tua ⁊ ipa ↄcepit
filiũ in ſenectute ſua et h menſis eſt ſext⁹ illi
⁊c. Cepit g̃ ſpũſctõ plena cogitare q2 ille
quẽ Elizabeth cõcepat p̃curſor eſſet filij ſui
dñi ihu. Cepit ſpũſſctũs ea3 mouere vt iret
ad viſitãdũ ⁊ ſctificandũ ꝑ ſuũ filiũ ↄceptũ
ipi⁹ Elizabeth. Aduerte q̃3 hũiliter licentiã
petat a ſuo ſpõſo Joſeph. q̃ obtẽta celi regi
na egredit' de ciuitate ad viſitãdũ. iter arri-
pit ꝟſus hierlm: vbi deo g̃ras agit adorãs ĩ
tẽplo. Inde ceptũ iter ↄtinuat ad domum
Zacharie. Cogita o fidelis ania q̃3 humilli
me incedit q̃3 deuote capite inclinato: ocu-
lis defixis verſus terrã orans ⁊ pſallẽs: reli
gioſa veſte induta et nudis vt credit' pedib⁹
ꝑegrinabat' vt ſe ↄformaret regule quã fili⁹
ei⁹ erat traditur⁹ apl'is dicẽſ. Neq3 habẽtes
calciamẽta in pedib⁹ veſtris. O q̃ntũ ei⁹ cor
iocũdabat' cũ dei filiũ in vtero hñs gradit'.
nec tñ ex ei⁹ geſtatõe grauabat'. Credo ꝙ p̃
gaudio nec fatigia ſentiebat itineris longi:
nec aſꝑitatẽ horrebat petroſe vie: ſ3 ſpũſſctĩ
virtute et ↄſolatõne plena feſtinãter ibat et
alacriter: O ania mea ſi tũc affuiſſes q̇d fe-
ciſſes: vtiq3 cum lachrymis deuotõis pfuſa
veſtigia pedũ ei⁹ oſculata fuiſſes toto corde
⁊ intimis viſcerib⁹ tuis eructaſſes. Bñdi-
cta tu virgo oĩpotẽtis dei mater: et bñdictus
fructus tu⁹ ⁊c. Quid plura: venit gl'ioſa vir
go ad domũ Zacharie. O elizabeth ſancta
ſenex mulier: q̃le ſomniũ in illa nocte p̃cedẽ
ti videras: vtrũ ne putabas vtrũ ne ſꝑabas
et expectabas tibi iſta die ſuꝑuenire tl'es ac
tãtos hoſpites. vic3 dei filiũ xp̃m ĩ vtero ge
ſtatũ et ei⁹ gl'ioſiſſimã ꝟginẽ matrẽ dñaz an
geloꝝ et hoĩm. O ſi ſcires q2 ecce ꝟgo bñdi
cta cũ dei filio portas dom⁹ tue ingredit': ꝓ
certo accurreres: ꝓ certo obuiares et prima
ſalutares: genib⁹ flexis eã mãcipares et ado
rares leta q3 tãtũ hoſpitẽ ſuſcipes. S3 nõ ẽ
famul⁹ nõ famula q̃ p̃currat et tibi noua di
cat: p̄nũcians aduentũ tãti regis et tãte regi
ne. Ecce ego dicam tibi noua optima: ſurge
q2 adeſt regina celi et dñs de⁹ creator oĩm
cũ ea, accurre et obuians ſuſcipe leta ⁊c. O
q̃3 gaudioſe p̃cucurriſſe3 ſi tũc affuiſſem: vt
aduentũ dñe tibi ſctã ſenex p̄nũciaſſem. O
vere felix et beata es Elizabeth q̃ meruiſti a
tantis hoſpitib⁹ viſitari. Itaq3 intrauit do-
mũ Maria et ſalutauit Elizabeth dicente
fortaſſe illud Thob. v. Gaudiũ tibi ſꝑ ſit ſe
nior cognata mea. ſctiſſima Elizabeth ſtatĩ
vt audiuit ei⁹ ſalutatõe3 ſpũſcti g̃ra ex ver-
bis Marie in eã deſcẽdens vſq3 ad ei⁹ vte-
rũ: cõmouit infantẽ Johẽm in vtero. gloſa
vocẽ prior Elizabeth audiuit ſ3 Johẽs por
g̃ram ſenſit. Vñ ſtatim Johẽs in vtero ſen
tiens dñm oĩpotẽtẽ adeſſe in ꝟginali vtero:
exultauit et adorauit: et quẽ verbo deu3 eſſe
teſtificari nõ poterat: motu exultatõis deu3
adeſſe teſtat⁹ eſt. Mox igit' Elizabeth reple
ta eſt ſpũſctõ. et genib⁹ ꝓuoluta bñdictã vir
ginẽ mãcipauit. amplexata ẽ et oſculata. O
dulciſſima illa oſcula Marie. o Elizabeth
ſenſiſti ne vnq̃3 maiorẽ cordis iubilatione3:
maiorẽ dulcorẽ: maiorẽ aĩe delectationẽ q̃3
hac vice. Credo eñ ꝙ anhelit⁹ bñdicte vir
ginis ꝑ ei⁹ ſacrũ os de interiorib⁹ ei⁹: q̇b⁹ de
us habitabat ꝓgrediẽs ac ꝑ os Elizabeth
ingrediẽs totã ei⁹ cordis medullã penetra-
bat et ſuauitate diuĩa replebat: adeo ꝙ Eli
zabeth ſe ↄtinere nõ potuit. S3 voce mag
exclamauit ⁊ ꝓphetauit de p̄nti occulto. id ẽ
de xp̃o et ꝟginitate mr̃is ei⁹: ⁊ ait. Bñdicta
tu mulierib⁹ et bñdict⁹ fructus ventris tui.
Et vnde h mihi vt veniat mat' dñi mei ad
me: Ecce eñ vt facta eſt vox ſalutatõis tue
in aurib⁹ meis exultauit in gaudio infans i
vtero meo: ꝓphetauit etiã de p̃terito dicens

Et beata que crediſti ſcꝫ angelo: ſubdidit ꝓphetādo de futuro dicēs. Quoniā ꝑficient in te que dicta ſūt tibi a dn̄o. Penſa ğ quāta fuit in corde ꝓphetiſſe ſuauitas ꝯſolatōis quāta dulcedinis ſuauitas ꝑ pñſentia marie ꝛ eiꝰ filij. Tūc ğ maria deo plena nō elata ꝑ vanā gl'iam: ſꝫ in hūilitate firmata: deo attribuens oīe bonū genibꝫ flexis. ꝛ vt pie credo dulciſſimis lachrymis irrigata: mente ꝛ facie ſerena cepit gratias agere ꝛ laudes deo depromere dicēs. Magnificat aīa mea dominū: ꝛ exultauit ſpūs meꝰ. ꝛ ad finem vſqꝫ cōpleuit. Tandē manſit ibi tribꝫ mēſibꝫ ſeruitijs Elizabeth hūiliter ſe mācipādo ꝛ q̄tidie ꝯferendo de angelo ꝛ eiꝰ verboꝝ myſterio q̄ ꝓtulit ſalutādo ꝑut canit eccl'ia. Nec nō ꝛ de eo ꝙ virgo ꝯceperit ꝛ ſine grauamine filiū portaret. Et de xp̄o dn̄o ꝙ ꝑ eū mūdus redimēdus eſſet. Et de his ꝓphetias allegādo. Tandē licētia accepta ꝛ facta reuerentia atqꝫ bn̄dictione relicta: reuerſa eſt ad ꝓpria cū humillima deuotiōe. Scd̄m q̄ꝫ documētū ex p̄miſſis accipe o aīa fidelis. ſcꝫ documētū virtuoſe opationis ꝛ imitationis: intuere oculo fidei ꝛ deuotōis: quātis q̄buſue virtutibꝫ bn̄dicta virgo floruerit in hac viſitatōe. Vide q̄ꝛ aſperitatē penitentie nō refugit: obediētiā ꝓmptā exhibuit: paupertatē ꝛ mūdi ꝯtemptū ſectata eſt: modeſtiam ſeruauit: vide q̄nte fortitudinis: quante honeſtatis: hūilitatis ꝛ pietatis fuerit: intuere in ea feruorē charitatis: nitorē puritatis: deuotionē diuie laudis atqꝫ ꝯſtantiā ꝑſeueratōis. Et in oībꝫ diſce eam imitari: ſtude ei ꝯformari vt poſſis deo. i. filio eiꝰ cōplacere. Terciū deniqꝫ documētū ex p̄miſſis oībꝫ accipe quāta ſcꝫ deuotōne quāta charitate beate ꝟgini debeas deſeruire. vt ex eiꝰ gr̄a ꝛ interuētione valeas ꝛ tu ꝑticipē meritoꝝ eiꝰ te p̄bere: ac diuia gr̄a abundare: ꝛ a cūctis malis liberari. Nō em̄ dubiū q̄n ſicut Elizabeth ꝑ eam repleta eſt gr̄a: ac eiꝰ filiꝰ Johānes ſctificatus ꝛ mūdatꝰ ita ꝛ tu ipa intercedēte poteris a pctō mūdari ꝛ liberari ab om̄i malo. Ut aūt magis hoīes accendant̄ ad deuotionē ꝟginis: vnū miraculū ꝓpt̄ ſimpliciores auditores ꝓponā q̄ hunc ſermonē ꝯcludā. Miraculum. Refert Ant̄. lib. miraculoꝝ ca. xxxvij. ꝙ q̄dam miles in ciuitate narnienſi erat q̄ habebat vxorē pregnātem: habebat ꝛ ſeruientē quēdā ethiopē nigrum ꝛ forte etiā i cortina imago fuit ethiopis. Propter qđ etiā aſpectu frequēti ꝛ fantaſmate generato in fantaſia: generauit ꝛ peperit de ſuo viro legitimo ethiopi ſilēm filiū nigerrimū. Sicut legit̄ de ouibꝫ quas paſcebāt Jacob ꝙ pariebāt ꝓpter aſpectū virgarū illis appoſitaꝝ coloris vicꝫ cōformis oues Geñ. xxx. Vn̄ ex h̄ maritꝰ ſūmā iracūdiā ꝯtra vxorē cōcepit ꝛ remouit eā a ſe ꝛ filiū eiꝰ. Oēs q̄ꝫ amici eam adulterā reputabāt: ꝛ putabāt cū ethiope illo famulo adulteraſſe. Iſta ſic ꝯfuſa ꝛ eiecta: q̄daꝫ die iuit cū puero ſuo ad portū flumis: ꝛ multis preſentibꝫ viris ac mulieribꝫ clamauit ad btāꝫ virginē: q̄ꝛ nō erat culpabilis in h̄ facto: vt oſtēderet inde miraculū euidens. Seruierat em̄ deuote beate virgini vt putat̄. Vn̄ cū ſic fleret amaricata ſe p̄cipitauit ꝛ ſtatim cecidit de portu q̄ altus erat in flumē. Et ecce btā virgo affuit q̄ eaꝫ ꝛ pueꝝ eius ſanos cuſtodiuit inuēti ſunt in flumis fundo ꝛ extracti. Et ecce puer q̄ ꝑus erat nigerrimus meritis btē ꝟginis inuētus eſt albus. Maritus viſo tanto miraculo genibꝫ flexis veniā petijt ꝑ ſuſpitōe. Et illa pepcit. ſꝫ poſtea obtēta licētia a viro caſtitatē tenuit ob amorem dei ꝛ btē virginis. ꝛ in bono vitam ducens ad celeſtia regna btā virgine mediāte ꝑuenit. Ecce igit̄ claret q̄ꝛ qui ad bn̄dictā virginē ꝯfugit ꝛ ei ſeruit nō tm̄ a calūnia et morte mala liberat̄: ſꝫ ꝛ ab infamia purgat̄ ꝛ meritis btē virginis gr̄am acq̄rit in p̄ſenti ꝛ gl'iam in futuro Amen.

Sequit̄ ſecūda ps libri ſcđi de beate virginis iocūdatōe i xp̄i incarnatiōe atqꝫ i ſuo virginali vtero portatōe letabunda.

Exultauit ſpiritus meus in deo ſalutari meo Lu. j. Verba ſunt gl'ioſiſſime virginis Marie quibꝫ inſinuat ineffabilē ſui animi iocūditatē quā habuit in filij dei ꝯceptōe ac in eiꝰ vteri virginalis habitatōe ꝛ geſtatōe ꝑ hac ſacra viſitatione. Si nimiꝝ diligēter aduertimꝰ chariſſimi. ſi intento corde ꝯſideramꝰ. vtiqꝫ cōperimꝰ ꝙ hanc feſtiuitatē viſitatōis benedicte ꝟginis ſicut ꝛ ceteras eiꝰ feſtiuitates celeberrimas: ſūma deuotōe: ſūma cordis ꝛ aīe exultatōe excipiēdo bn̄dictā virginē ſūma laude extollere: eiqꝫ in hoc eiꝰ gaudio cōgratus

lari debemꝰ ⁊ tenemur. Qđ oſtendo triplici
ratione.

Primo rōne obligatōis.
Scđo rōne acq̄ſitionis.
Tercio rōne ꝯformatōis.

Primo rōne obligatōis: qꝛ ſicut dicit beatꝰ
Greg. in omel. Quāto creſcūt dona tāto eti
am rōnes creſcūt donoꝝ. Sꝫ ꝑ btām virgi
nē tot ⁊ tanta bn̄ficia ſūt nobis exhibita. et
tā inaudita ⁊ ineffabilia ꝙ ꝑ totā vitā nr̄aꝫ
ſi etiā mille annis viueremꝰ ⁊ mille linguas
haberemꝰ: ſufficiētes laudes ⁊ gratiarū acti
ones reddere ei nō poſſemꝰ. Quis em̄ ſuffi
ciat ei debitas reddere gr̄as cū ꝑ eā a mor-
te eterna liberati ſumꝰ: ꝑ eā ſic nobilitati ſic
dignificati ſumꝰ: ſuꝑ oēm creaturā vt deuꝫ
fratrē habeamꝰ: celeſtes reges effecti ſimꝰ et
oīa bona poſſideamꝰ. Et iō tanto frequētiꝰ
in anno eiꝰ feſta ſūma deuotōe celebrare de
bemꝰ: tanto honorificētiꝰ ei deſeruire tene-
mur: q̄nto maiori bn̄ficio nos obligauit ad
ſui famulatū ne ingrati videamur ⁊ rei corā
ea inueniamur. Hinc eccl'ia pluribꝰ vicibꝰ
eiꝰ feſta freq̄ntat. vt i eiꝰ deuotōe inardeſcāt
eiꝰ filij ⁊ debitū ei honorē ſepiꝰ ꝑſoluant: ꝓ-
pterea dicit Hiero. Si mille ora mihi forēt
ſi tot lingue q̄t in celo ſtelle reſonarēt nō ti-
bi o dn̄a debitas laudes ꝑſoluere ex eq̄ ſuf-
ficerem. Nō em̄ ſufficit lingua carnis tuas
enarrare ṽtutes ⁊c. Scđo rōne acq̄ſitio
nis: qꝛ ex h̄ ſpecialē gr̄am apud virginē acq̄
rimꝰ ſi eiꝰ feſta deuote ꝑcolimꝰ. Nā in hac
viſitatōe Elizabeth ⁊ Johes ſpecialē ꝑ eiuſ
hoſpitationē gr̄am acq̄ſierūt. Nō ḡ dubiū
quin ⁊ nos acq̄rere poſſumꝰ: ⁊ obtinere vt
in noſtro corde hoſpitet̄ xp̄s eiꝰ filius ⁊ ſctā
mater eiꝰ ꝑ ſpecialis gr̄e viſitationē: ꝓut in
hodierno officio canit̄. Inſuꝑ q̄ꝫ in huiꝰ fe
ſti celebratōe acq̄rere poſſumꝰ ſpeciales in-
dulgētias, q̄m ab Urbano papa cū eiſdeꝫ
indulgētijs eſt h̄ feſtū inſtitutū ſicut feſtum
corꝑis xp̄i. ⁊ a Bonifa. pa. cōſilr̄iter ſicut de
alijs extant ꝑuilegia q̄ legunt̄ in matutina-
li officio. Tercio rōne ꝯformatōis: decet
em̄ ſeruos gaudere in gaudijs dn̄i ſui ⁊ cō-
formari ei in volūtate. vn̄ decēs eſt nos cō-
gaudere deo nr̄o ⁊ dn̄e nr̄e ac ſctis: adhor-
tāte ap'lo Rom. xij. Gaudete cū gaudētibꝰ.
Quia aūt i hac viſitatōe gaudiū fiebat deo
⁊ ſctis angelis iuſtiſq̄ꝫ oībꝰ. Naꝫ gaudebat
ꝑmo deꝰ qꝛ eiꝰ incarnatio ag̃ſcebat̄ ⁊ ꝓfite-
bat̄ ab hoībꝰ vicꝫ Elizabeth ⁊ Johe. Se-
cundo gaudebāt angeli qꝛ Johes in vtero
ſctificabat̄. Si em̄ gaudiū eſt angelis ſuꝑ
peccatore ꝯuerſo Lu. xv. multo mag̃ ſuꝑ iu
ſtificato in vtero ꝓphetāte Johāne ꝑ quem
multi pctōres erāt ꝯuertēdi. Tercio gaude
bat Elizabeth ⁊ Johes in vtero eiꝰ. Quar
to gaudebat btā virgo maria. vn̄ ⁊ gaudio
ſum canticū cecinit dicēs. Magnificat aīa
mea dn̄m ⁊c. Debemꝰ igit̄ ⁊ nos gaudere i
ſpū in deo ſalutari nr̄o: ſicut ipa ſe nobis in
exemplū ꝓpoſuit verbis in ꝑmiſſis dicens.
Exultauit ſpūs meꝰ ⁊c. De hac itaq̄ꝫ io-
cunditate bn̄dicte ṽginis loqui intendētes
tria myſteria declarabimꝰ.

Primū dr̄ myſteriū magnitudinis.
Scđm dr̄ myſteriū habitudinis.
Terciū dr̄ myſteriū multitudinis.

Articulus ꝑmus de magnitudīe gaudij
Marie qđ habuit in xp̄i ꝯceptione ⁊ geſta
tione in vtero vbi tria q̄runt̄.

Capitulum. I.

PRimū miſteri
um de gaudijs bn̄dicte ṽginis
declarandū dicit̄ quātitas Cir
ca qđ tria q̄runt̄. Ex q̄bus cla-
reſcit quō vnū gaudiū btē virginis alio fue
rit maiꝰ. Prima q̄ſtio vtrū gaudiū qđ ha
buit btā ṽgo in filij ꝯceptione ac geſtatōne
fuerit maius omi gaudio: qđ habuit totius
vite tp̄e. Ad qđ queſitū q̄dam voluerūt
dicere ⁊ niſi ſunt ꝓbare ꝙ btā virgo ſuꝑ oīa
alia gaudia ſūmū gaudiū habuerit i xp̄i na
tiuitate pluribꝰ rōnibꝰ. Primo qꝛ tūc an-
gelus dixit. Ecce euāgeliſo vobis gaudiuꝫ
magnuꝫ qꝛ natus eſt nobis hodie ſaluator
Lu. ij. Sicut ḡ natiuitas dn̄i fuit alijs cau
ſa magni gaudij ita ⁊ mr̄i. Scđo qꝛ tunc
btā virgo habuit duplicatā delectationē et
gaudiū ſcꝫ vidēdo xp̄ꝫ vtroq̄ꝫ oculo vicꝫ in-
tellectuali ⁊ ſenſuali. In cōceptōe em̄ ⁊ vte
ri baiulatiōe nō viderat xp̄m niſi oculo in-
tellectuali. Sꝫ in natiuitate ꝑmo vidit vtra
q̄ꝫ viſiōe: ſenſuali ⁊ intellectuali: vn̄ ſic in ce-
lo poſt reſurrectionē corpoꝝ maiꝰ erit hoībꝰ
gaudiū q̄ꝫ an̄: eo ꝙ ꝑ tūc vterq̄ꝫ oculꝰ. ſ. cor-
poralis ⁊ mētalis reficiet̄ in viſiōe delectabi-
li hūanitatꝭ ⁊ diuinitatꝭ xp̄i: ita ⁊ in btā ṽgine
ḡ pro tp̄e natiuitatꝭ vterq̄ꝫ reficiebat̄ oculꝰ:
tūc maximū ſuꝑ oīa habuit gaudiū. Ter-

cio q̄ꝛ beata virgo ꝑus habuit gaudiū ſolū de hoc ꝙ virgo ꝯcepit. ſed in natiuitate habuit inſup ꝙ virgo pepit v̄go lactauit: et deum ac dulciſſimū filiū amplexata eſt: oſculata eſt: fouit in gremio ꝛ nutriuit. Vn̄ Iſa. xxxv. Germinās germinabit ſicut liliū ꝛ exultabit letabūda vt laudās. g̃ tunc maximū habuit gaudiū. Alij ſunt q̄ arguūt ꝛ ꝓbare nitunt̄ ꝙ maxim gaudiū habuit ſup oīa virgo bn̄dicta in xp̄i reſurrectōe. q̄ꝛ tunc eccleſia ſpecialiꝰ vtit̄ cāticis exultatōis: canēs illud p̄s. Hec dies quā fecit dn̄s exultemꝰ ꝛ letemur in ea. Et tūc frequētat canere alleluia: magis q̄ȝ in alio feſto. g̃ ꝓ tūc oībus et ꝯſequēs etiā v̄gini maiꝰ fuit gaudiū. Item btā virgo plꝰ dilexit filiū q̄ȝ totū mūdū ꝛ ſe ipam. g̃ plꝰ gauiſa fuit de bono filij ſui q̄ȝ de bono totius mūdi. Sȝ xp̄s maximū bonū ꝯſecutus eſt i reſurrectōe ꝛ maximū tūc habuit gaudiū quādo gaudebat cū corpe glorioſo aīa ꝛ diuīitate. g̃ ꝛ dn̄a nr̄a tūc magꝭ debuit gaudere. Tercio ſūt alij q̄ arguūt ꝙ maximū gaudiū habuit btā virgo in filij aſcēſione inter oīa vite ſue gaudia. q̄ꝛ tūc filius habuit maxim gaudiū qn̄ oēm curſum ſui opis cōplens reuerſus eſt in celū cū oībꝫ ſanctis ſūma iocūditate i palatiū celeſte de exilio huiꝰ mūdi. Vn̄ p̄s. Aſcēdit deꝰ in iubilo: g̃ ꝛ eiꝰ mater ꝓ tūc habuit gaudiū maximū. Itē quia tunc porta celi ꝛ ianua apta eſt homi et ruina angelica reſtaurata. Deniq̄ȝ tūc maximꝰ honor filio ꝛ matri exhibitꝰ ē quādo caro de virgine aſſumpta ſup oēs angelos eſt exaltata ad dexterā dei patrꝭ. g̃ tunc maximū habuit gaudiū benedicta virgo. Hec oīa ꝛ plura argumēta q̄ poſſent ꝓduci ponit Alber. magnꝰ ſup miſſus eſt. ca. cxcv. ꝛ ſequētibꝫ. Ad q̄ſtionē itaq̄ȝ ſm veritatē rn̄det̄ ſm eundē Alber. ibidē. ca. ccj. ſub tali diſtinctōe. ꝙ vnū gaudiū btē virginis ad aliud poſſumꝰ dupliciter compare. Vno mō ſm ꝙ poſteriꝰ gaudiū includit in ſe ꝑus. ꝛ ſic nulla eſt q̄ſtio nec difficultas in hac re. q̄ꝛ ſic ipa gaudia poſteriora ordinātur ad pora ꝑ additionē. Vn̄ ſicut manifeſtum eſt ꝙ duo ſunt plura q̄ȝ vnū ꝛ tria q̄ȝ duo. Ita manifeſtū eſt ꝙ gaudia ſubſequētia ꝯceptōis gaudiū ſūt plura. ꝛ ſic maiora. quia gaudiū natiuitatꝭ includit in ſe gaudium ꝯceptōis ꝛ gaudiū reſurrectōis ꝛ gaudium natiuitatis ꝛ ſic ꝯſequenter. Alio mō vt fiat compatio ꝑ ſepationē: ita ꝙ poſteriꝰ gaudium accipiat̄ ꝑ ſe ſine intellectu ꝑoris. Et ſic dico ꝙ gaudiū hoc q̄d beata v̄go habuit in ꝯceptione maiꝰ fuit oībus gaudijs vite ꝛ vie. ꝛ ꝓbatur Primo autoritate. Secūdo rōne. Tercio exemplari ſilitudine.

Primo inquā autoritate: q̄ꝛ ipſa i ſuo cātico gaudioſiſſimo ꝓteſtata eſt h̄ cū ait. Exultauit ſp̄us meus i deo ſalutari meo. ꝛ nullibi al's legit̄ id de ſe dixiſſe vel ſimile. ergo videt̄ ꝙ ꝓ tunc maximū ſup oīa gaudiū habuerit. Scdō ꝓbatur rōne: q̄ꝛ gaudium penſat̄ eſſe magnū ꝛ maius ex dono Iob. iij. Quaſi effodiētes theſaur̄ gaudent vehemēter cū inuenerint. g̃ ex ſūmo dono ſūmū ꝯſurgit gaudiū. Sed in ꝯceptione btā virgo accepit ſūmū donū. Dum eni ei deꝰ pater ſuū filium dedit quō nō cum illo oīa donauit: vt dicit apl's. ergo tunc ſūmū gaudium habuit. Et ꝯfirmat̄: q̄ꝛ tūc cū ſūmo dono incōuertibili accepit cauſā ꝛ meritū ad oīa alia dona neceſſario ꝯferenda. Ex h̄ q̄ꝑpe ꝑmo dono ſcȝ ꝯceptionis ꝛ eius gaudio oīa alia dona ſūt ſubſecuta ſcȝ natiuitas reſurrectio aſcenſio. g̃ hoc eſt maiꝰ oībus alijs quoniā cauſa ꝑſtantior eſt effectu. vt dic̄ autor lib. de cauſis. Aliud exemplū de rege vl' ep̄o q̄ cauſaliter plꝰ gaudet de dignitate ad quā eligitur hodie q̄ȝ de ꝓuentu ſequēti i futuro. Vn̄ patȝ ꝙ gaudiū ꝯceptionis ſimpliciter fuit ſūmū quo ad oīa gaudia vite ꝛ vie quia fuit origo ꝛ cauſa oīm alior̄ gaudior̄ ꝛ oīa in ſe clauſit cauſaliter neceſſario ſubſequēda. Et ꝑ hoc patȝ reſpōſio ad argumenta quibꝫ ꝓbabat̄ oppoſitū ꝛc. Tercio oſtēditur ꝛ ꝓbat̄ ſilitudine tali. Si eni aliquis haberet pignus ꝓ centū marcis vel ducatꝭ obligatū. ꝛ aliquis daret ei nonaginta marcas vel ducatos ad pignoris ſolutionē: faciens ipi pignoranti cautionē ꝙ tpibus determinatis daret alias decē marcas vel ducatos ſibi: ita ꝙ q̄libet tpe duas. Nō ſecūda datio ꝓpinquiꝰ ꝛ plus diſponit ad pignoris ſolutionē q̄ȝ ꝑma ꝛ tercia plꝰ q̄ȝ ſecunda vſq̄ȝ ad quintā: vbi plene ſolutū eſt pignus Et tn̄ ꝑma datio plꝰ alijs ꝯtulit dupliciter. tū q̄ꝛ maiꝰ dedit. tū q̄ȝ q̄ꝛ de alijs dandis ſecurū fecit. Silr̄ eſt in ꝓpoſito: qn̄ dn̄s dedit beate v̄gini ſuū filiū i vtero vt mater fieret dei cauſam dedit ꝛ ſecuritatē ꝙ de ipa naſceret̄ ꝛ hoīeȝ redimeret ꝛ tercia die reſurgeret; in

celū̃qꝫ aſcēderet ⁊ hoīes ſctōs illic colloca‑
ret. ḡ ſeq̇ꝛ ꝙ maximū̃ gaudiū̃ in vita tota be
ate ꝟginis fuit gaudiū̃ ꝯceptōis. Hec Alb.
vbi ſup̄. Queſtio ſcd̄a. Cap. II.

SEcū̃da q̄ſtio circa q̄ntitatē eiꝰ gau‑
dij occurrit talis. Utrū̃ gaudiū̃ cō
ceptōis fuerit maiꝰ nō ſolū̃ gaudijs
vie: ſꝫ etiā gaudio aſſumptōis bn̄dicte ꝟgi‑
nis: vel ecōuerſo. Arguere potes ꝙ gaudi
um aſſumptōis fuerit maiꝰ ⁊ oībꝫ maximuꝫ
gaudijs in vita habitꝭ: qꝛ in aſſumptōe ha‑
buit ꝑfecte gaudiū̃ fruitionis diuīe bn̄dicta
virgo: an̄ aūt nō: ⁊ illud eſt maximū̃. ḡ ⁊c̄.
Itē gaudiū̃ aſſumptōis nullā patiꝛ ſecuꝫ
triſticiā ſꝫ oīa alia gaudia p̄miſſa mixta fue
runt triſticia aliq̄li. Nā ī natiuitate ⁊ ſi vir‑
go gaudebat qꝛ deū̃ genuerat. tn̄ habuit cō
mixtā triſticiā cōpaſſiōis ꝓpter xp̄i fletum ⁊
vagitū̃, vt canit eccl̄ia. Siliter in reſurrecti
one ⁊ aſcēſiōe aliqualē triſticiā admixtā eiꝰ
gaudiū̃ habuit: quia qn̄qꝫ ſubtrahebaꝛ filij
ſui p̄ñtia. ḡ gaudiū̃ aſſumptōis fuit maius
oībus illis. Itē quero qd̄ hoꝝ ſit maiꝰ. an
eſſe beatū̃ vel ēē matrē dei. Et h̄ dico ſepan
do alteꝝ ab altero. Cōſtat qꝛ maiꝰ eſt eſſe be
atū̃: qm̄ h̄ ꝑtinet ad donū̃ ⁊ gaudiū̃ patrie:
q̄ꝫ eſſe matrē dei ſine btitudine patrie: qd̄ ꝑ‑
tinet ad ſtatuꝫ vie: ḡ btā virgo maiꝰ accepit
donū̃ ⁊ gaudiū̃ in aſſumptōe tan̄qꝫ ſm̄ ſta‑
tū̃ patrie q̄ꝫ in ꝯceptōe vl̄ natiuitate vbi ha
buit gaudiū̃ ſm̄ ſtatū̃ vie. Sꝫ ꝯtra q̄ dato
daꝛ reliquū̃ ⁊ nō ꝯuertiꝛ maiꝰ eſt illo. ſꝫ da‑
to ꝙ ſit dei mater. daꝛ btitudo fruitōis ſaltē
cauſaliter: qꝛ q̇cq̇d eſt maiꝰ maiore ē maius
minore. iꝫ. thopico. Sꝫ maiꝰ eſt eſſe matreꝫ
dei qꝛ digniꝰ, ḡ hoc maius oībus gaudiū̃.
Ad q̄ſtioneꝫ rn̄deꝛ ſm̄ Alber. vbi ſup̄. ꝙ
gaudiū̃ dn̄e in ꝯceptōe ⁊ gaudiū̃ eiꝰ in aſſū
ptiōe ſe habēt vt excedētia ⁊ exceſſa: qꝛ gau
diū̃ ꝯceptōis maiꝰ fuit cauſaliter. Gaudiuꝫ
ꝟo aſſumptōis maius fuit actualiter. Naꝫ
in ꝯceptōe maioꝛ fuit diuīe bonitatꝭ oſtēſio
maioris doni collatio: maioꝛ dilectōis exhi
bitio: ⁊ hec oīa cauſaliter. In aſſumptōe ve
ro maioꝛ fuit doni collatio: maioꝛ affectꝰ ex
altatio ⁊ deificatio: maioꝛ cū̃ dilecto cōiun‑
ctio: ⁊ h̄ actualiter. Et ꝑ h̄ patꝫ reſponſio
ad obiecta. qꝛ arguū̃t qd̄ maius fuerit gau‑
dium aſſumptōis actualiter qd̄ veꝝ eſt. At
tamē cauſaliter maiꝰ fuit gaudiū̃ ꝯceptiōis
qm̄ ip̄a diuīa ꝯceptio fuit ⁊ cauſa aſſumpti
onis de q̄ ſecurauit ⁊ certuꝫ reddidit btām
virginē. Et poſita illa cauſa. i. diuīa ꝯceptio
ne ponebaꝛ iſte effectꝰ. i. aſſumptio ⁊ gl̄ifica
tio ſuo tp̄e ꝯferēda. Et ſic claret reſpōſio ad
q̄ſtionē. Hec Alber. vbi ſup̄. ⁊c̄. vicꝫ ca. ccj.
Queſtio tercia. Cap. III.

TErcia q̄ſtio occurrit. vtꝝ vicꝫ ī hac
ꝯceptōe ⁊ filij dei portatiōe ī vtero
maius gaudiū̃ habuerit de ꝟginita
te q̄ꝫ de ꝯceptōe vl̄ maternitate ⁊c̄. Et po
teſt argui ꝙ in ꝟginitate plꝰ gaudebat: qꝛ h̄
eſt donū̃ excellētiſſimū̃ ꝑ quā hō fit ſoroꝛ an
geloꝝ. vt dicit Hiero. Et ꝑ ꝟginitate debeꝛ
in celeſti regno aureola. Nō aūt ꝓ ꝯceptōe
vel maternitate. ḡ de ꝟginitate maiꝰ gaudiū̃
habuit. Sꝫ ad q̄ſtionē breuiꝛ rn̄deꝛ ſicut
accipiꝛ ab Alexan. de hal. ⁊ Alber. magno.
ꝙ indicibiliꝛ maiꝰ gaudiuꝫ habuit bn̄dicta
virgo de ꝯceptōe ⁊ mr̄nitate q̄ꝫ de ꝟginita‑
te ⁊ h̄ oſtēdiꝛ. Primo rōne dignitatis: qꝛ
maiorē dignitatē obtinuit ꝑ h̄ ꝙ ē mater q̄ꝫ
ꝑ h̄ ꝙ eſt ꝟgo. qm̄ ꝑ h̄ ꝙ ē mater habꝫ ꝙ ſit
mater dei: regina celi: dn̄a mū̃di ⁊ oīm ange
loꝝ ac hoīm impatrix ⁊c̄. Nimiꝝ eiꝰ gaudi‑
um nō terminabaꝛ ad ſolū̃ ꝯceptuꝫ vel ma
ternitatē: vt in h̄ ſolo gauderet ꝙ eſt mr̄ vel
ꝙ ꝯcepit. h̄ em̄ cōe eſt oīm matrū̃. Sꝫ refe‑
rebaꝛ ad id cuiꝰ eſt mr̄: ⁊ quē ꝯcepit. qꝛ vicꝫ
deū̃ ⁊ creatorē oīm ꝓpter qd̄ ſūmū̃ in h̄ gau‑
diū̃ habuit. Scd̄o oſtēdiꝛ rōne charita‑
tis: qꝛ ip̄a diligebat filiū̃ ſuū̃ vtpote deū̃ ſup̄
ſeip̄am. ḡ magis gaudebat de filio ⁊ in filio
q̄ꝫ de ſeip̄a vel in ſeip̄a. Sꝫ ꝟginitas ꝑtinet
ad ſeip̄am: mr̄nitas vel ꝯceptio ad filiū̃ quē
ꝯcepit ⁊ cuiꝰ mater eſt. ḡ magꝭ gaudebat de
mr̄nitate q̄ꝫ de virginitate. Tercio rōne
vtilitatis. qꝛ eiꝰ cōceptio fuit vtilioꝛ q̄ꝫ ꝟgi‑
nitas. qm̄ ad oīm hoīm ſalutē ⁊ redēptionē
ac angeloꝝ repationē ſpectabat vt dei ma‑
ter fieret. Nō ſic aūt ꝟginitas niſi ex ꝯſeq̄n‑
ti: qꝛ vicꝫ ad h̄ ꝙ ſit aliq̄ mater dei p̄require
baꝛ ꝟginitas. ⁊ includiꝛ ꝟginitas in dei ma
ternitate: qm̄ ꝯcepit ⁊ pepit ꝟgo: nō aūt ecō
uerſo, qꝛ multe ſūt ꝟgines q̄ nō ſunt mr̄es
dei. ḡ maiꝰ gaudiū̃ habuit d̄ mr̄nitate q̄ꝫ de
ꝟginitate. Ad illud aūt in cōtrariū̃ rn̄deꝛ
ꝙ q̄ꝫuis virginitas abſolute ⁊ ſepate maioꝛ
ſit q̄ꝫ maternitas vel fecū̃ditas. qꝛ ꝟginitati
ꝓpter cōtinētiā debeꝛ fructꝰ centeſimꝰ ⁊ au‑
reola: nō aūt fecū̃ditati vel mr̄nitati ſm̄ ſe ⁊
vt cōiter eſt in hoībꝫ q̄ nō poſſunt eſſe mr̄es

niſi amittāt ꝟginitatē. Tū̃ relatiue ſcʒ referē
do mr̃nitatē ad eū cui⁹ ē mr̃ qꝛ dei ⁊ ad mo-
dū miraculoſuʒ q̃ facta ē mr̃ dei. qꝛ ſpūſſcti
ꝟtute ⁊ ꝟginitatꝭ glīa ꝑmanēte. Sic clarū ē
ꝙ mai⁹ ē eſſe mr̃em q̃ꝫ ꝟginē: ⁊ glīa tal' mr̃ni
tatis ac gaudiū ei⁹ excedit omnē aureolā ac
gaudiū ⁊ glīam ꝟginitatis. Ex q̃bꝫ oībꝫ ꝑ
ꝑpēde o deuota aīa q̄ntū fuerit gaudiū i cor-
de ꝟginis vt merito diceret. Exultauit ſpūs
Sʒ in q̃: vtiqꝫ nō i mūdanis vanitatibꝫ: nō
in caducis ⁊ trāſitorijs rebꝫ: nō in auro vel
argēto in q̃ auari exultāt. Sʒ in deo in q̃ ſo
lo ꝟa eſt leticia: ꝟe diuitie: veri honores ⁊ ve
ra bona. In deo inquā ſalutari meo. H̃ eſt i
xp̄o ſaluatore q̃ eſt ih̄s bn̄dict⁹ Et nos ergo
chariſſimi: exultem⁹ nō i rebꝫ peſſimis ⁊ va
nis: ſed exēplo Marie in deo nr̄o ſaluatore
dulci ih̄u: in ip̄o viuam⁹: in ip̄o iocūdemur
in ip̄o oēs nr̄i cogitat⁹ ⁊ affect⁹ dulciter pa-
ſcant᷑. O q̄nta dulcedo cordis. O q̄nta dele
ctatio aīe eſt exultare in dulci ih̄u: ꝓ certo il
le ſol⁹ nouit q̃ guſtauit ⁊ vidit qm̄ ſuauis ē
dn̄s: qm̄ teſte Bern̄. Sol⁹ expt⁹ nouit cre-
dere qd ſit ih̄m diligere ⁊ in Ih̄u gaudere.
Nō nouerūt h̃ carnales hoīes: nō mundū
diligētes: nō auari: guloſi vel ſupbi vicioſi
quiqꝫ: qꝛ nō inuenit᷑ in terra ſuauit᷑ viuētiuʒ
ſic dicit Job. ca. xxviij. O ſi nouiſſent. O ſi
deguſtaſſent: ꝑfecto ab oī malicia ⁊ ꝯcupia
deſiſterēt. qm̄ teſte btō Grego. Guſtato ſpū
deſipit oīs caro Sʒ iō tu pctōr homūtio to
to affectu inheres carni et mūdo. qꝛ putas
ibi magnas tibi eē delectatōes cū tn̄ pena ē
ſano cordi oīe delectabile carni vel mūdo
Sʒ excutere o aīa parūꝑ de puluere. Ex-
ꝑgiſcere de ſomno viciorꝫ: ⁊ cōprobabis q̃-
niā ſicut dicit Grego. Uerꝫ eſt ꝙ maior ē de
lectatio mētis in xp̄o q̃ꝫ vētris. Audi ⁊ btm̄
Bern̄. dicētē. Abſit inq̃t ꝙ h̃ i ſpū maiores
delectatōes nō habeam⁹ q̃ꝫ in q̃libet corpo
ris feditate. Certe bn̄dicta virgo maria hos
ſpūales decores, has delectatiōes ſuauiſſi-
mas ſenſerat in xp̄o ih̄u amoroſiſſimo: ⁊ id
circo ſūmo iubilo cordis paſcebat᷑ ſpūs ei⁹
ꝓpterea eructabat plena iocūditate ⁊ dice-
bat. Exultauit ſpūs me⁹ i deo ſalutari meo.
O felix maria ꝑ illam tuā exultationē te do
mina deprecor vt mihi peccatori des exul-
tari in deo ſalutari meo. in Jeſu benedicto
in filio tuo. in fructu ventris tui dulciſſimo
⁊c. Amen.

Articulus ſecūdus de affectu deuotōis
quē q̃libet fidelis debet habere ad gaudia
marie. Caplm̄. I.

SEcundū miſte-
riū dicit᷑ deuote habitudīs vbi
declarabim⁹ quali affectu ⁊ de-
uotione debet ſe habere vnuſq̄ſ
q̃ꝫ fidelis ad gaudia benedicte ꝟginis ma-
rie. Sunt q̃ppe gaudia ei⁹ nimis affectuo-
ſa deuotis cordibꝫ. Et ſedule recogitata de-
uotionē inflāmant: charitatē igniūt: ac vber
tate gratie ſpiritalis dulciſſime paſcunt ani
mū. Circa h̃ aūt tria ſunt ꝯſiderāda.

Primo que ſunt gaudia beate virginis
ſepius recolenda.

Secundo qualiter iſta gaudia beate vir
ginis ſint recogitanda.

Tercio que bona ꝓueniant hoībꝫ ꝑ gau
dia virginis ſic recordata.

Ad ꝓmū vicʒ que ſint iſta gaudia beatiſ
ſime virginis ſepi⁹ recolenda. R̄ndeo ꝙ li-
cet ſint plura et varia ꝺm qd deuotorꝫ varie
tas ſueqꝫ deuotōis affectus in vnoqꝫ expo
ſcit. Tamē magis ꝓncipalia ꝟginis gaudia
ſunt ſeptem q̃ cōius a deuotis affectione ſe
dula meditant᷑ ⁊ colunt᷑ Primū ē gaudiū
qd habuit i angelica annūciatiōe et filij dei
ꝯceptōe. Scdm̄ ē gaudiū qd habuit i vi
ſitatione ⁊ eiuſdem filij dei in vtero portati
one. Terciū in xp̄i natiuitate. Quartū
eſt magorꝫ adoratione: et diuītatis ſui filij
manifeſtatiōe: tum ꝑ angelos: tuʒ ꝑ ſtelle ap
paritionē. Quintū in reſurrectōe. Se
xtum in aſcēſione et filij ad dextram patris
ſeſſione. Septimū in ſui aſſumptōe in ce
luʒ. De quibꝫ oībus gaudijs q̃ꝫ multiplicit᷑
ſit i vnoqꝫ iocūdata ſuo loco patebit. Sūt
⁊ alia ei⁹ gaudia: puta gaudium qd habuit
in filij inuentōe in templo. in purificatōe. in
miraculorꝫ xp̄i opatione. in ſpūſſctī miſſio-
ne. et de ſimilibꝫ. Sed ꝓmiſſa ſeptē cōius a
deuotis tāq̃ꝫ ꝓncipaliora ſolent frequētari
et certis obſequijs deuotōis honorari. Li-
cet ⁊ iſta alia a pleriſqꝫ ſoleāt deuoti⁹ medi-
tari. Uñ in h̃ relinquo vnicuiqꝫ qd ſua de
uotio expoſcit faciēdū. ꝓmiſſa ꝟo ꝓpter ſim-
pliciores volui enumerare.

Capitulum. II.

SEcūdo cōſiderādum hic eſt: q̄liter
iſta gaudia virginis ſint recogitan

da. Pro quo notandū ꝙ q̄cūq꜡ vult deuoti⁹ iſta benedicte ꝟginis gaudia recogitare ac ſpecialē grām apud ꝟginē ꝑ h̄ acq̇rere pci⸗pue q̈ttuor modis dꝫ ſe ī iſta gaudioꝝ reco⸗gitatōe exercere. Primo attente meditan⸗do: qm̄ cordis euagatio ſi admittat̄ impe⸗dit deuotionē vt manifeſta docet experiētia Idcirco dicit ſctūs Tho. ij. ij. q. lxxxiij. ꝙ q̄ vult vt in orōne vel cogitatōe diuina mens ei⁹ reficiat̄ dulcore deuotōis. debet habere attentionē. Et Bonauē. ponit exemplū li⸗bro de informatōe nouicioꝝ dicēs: ꝙ ſic ar⸗bor q̄ dimittit̄ ī latū ramos extēdere: nō cre⸗ſcit in altū: ſed rami ſunt pſcindēdi: vt in al⸗tum arbor exurgat. ita euagatio mētis ꝑ la⸗tū mūdū ⁊ ei⁹ negocia īpedit ne exurgat ani⸗mus ad ſupna. Hinc ps. dicit. In medita⸗tione mea. ſ. attēta exardeſcit ignis vicꝫ de⸗uotōis. Scd̄o debet ſe hō in hac recogi⸗tatione exercere grās deo agendo. debꝫ eīm mens deuota grās agere ꝓ bn̄ficijs ꝑ bea⸗tā virginē impēſis ipī deo: vt ſic de⁹ ꝓuocet̄ ad maiora donāda: ſicut docet btūs Bern̄. ⁊ Grego. Qui vult inq̇t eſſe dign⁹ dandis: grates agat de datis. Et h̄ marie placet be⸗ate virgini: vt hō de ſeipa ꝟgine Maria: et ꝓ ſe gratias agat deo in bn̄ficijs ꝑ eaꝫ acce⸗ptis ⁊ gaudijs ipī ſcꝫ marie ac nobis cumu⸗latꝫ. ꝓpterea ⁊ ipa grās egit di. Magnificat aīa mea dn̄m. vt exemplū nobis daret gra⸗tias agendi deo de bn̄ficijs q̄bus eam ⁊ to⸗tū genus humanū letificauit. Tercio de⸗bem⁹ gaudia ꝟginis recogitare intime con⸗gratulādo: debem⁹ q̇ppe cōgratulari bene⸗dicte ꝟgini in ei⁹ gaudijs. Vn̄ ecclīa canit ī eius pſona inuitādo ad id ⁊ dicit. Congra⸗tulamī mihi q̄ diligitis dn̄m: quia cū eſſem puula placui altiſſimo et de meis viſceribꝫ genui deū ⁊ hoīem. Profecto maxime debe⸗mus beate ꝟgini cōgaudere: q꜡ oīa ei⁹ gau⸗dia ad noſtrā ptinēt maximā vtilitateꝫ. Ex hac nimiꝝ cōgratulatōe cordis noſtri traſ⸗formamur in cor ⁊ amorē bn̄dicte ꝟginis: ⁊ mira deuotōe ſuauitatꝭ infundemur vt ſen⸗tiam⁹ que ipa ī his gaudijs ſentiebat: vt cla⸗ret experimēto. Vn̄ Hugo de arra ſponſe di⸗cit. Scio aīa mea q꜡ amor ē vita tua ⁊ ipa vi amoris in ei⁹ quē diligis ſilitudinē tranſ⸗formaris. Hec ille. Quarto debem⁹ reco⸗gitare gaudia ꝟginis certa orōne obſequē⸗do ⁊ honorādo: vt ſaltē vnuꝫ aue maria ad minus dicam⁹ ad ſingula ei⁹ gaudia: aut alī⸗quā deuotā orōnē: collaudationē aut bn̄di⸗ctionē. Vn̄ Sap. vj. Cogitare de illa ſen⸗ſus eſt ꝯſūmat⁹. ⁊ q̄ vigilauerit ſcꝫ in orōne ꝓpter illā cito erit ſecur⁹. Hec ibi. Itē Ecci. xxxix. Cōfitemī illi ī voce labioꝝ veſtroꝝ ⁊c̄. Hinc Beda dicit. Exorāda eſt clemētia ſal⸗uatoris iugiter vt beate mr̄is eius memori⸗am cōgruis officijs nos digne faciat vene⸗rari. Hoc etiā eccleſia petit in orōne ad pri⸗mā ꝟginis bn̄dicte di. De⁹ qui aulā virgina⸗lē in qua habitares eligere dignat⁹ es: da q̄⸗ſum⁹ vt ſua nos intercesſ. mu. iocundos faci⸗as ſue intereſſe cōmemoratōi. Qui itaq꜡ ꝑ⸗miſſis modis gaudia btē ꝟginis recolit pfe⸗cto gratie eius ꝯſolatiōe nō carebit niſi ali⸗unde aſſit impedimentū ⁊c̄.

Capitulum. III.

Tercio in h̄ articulo videndū reſtat que bona ꝓueniāt hoīb꜡ ꝑ ipa gau⸗dia ꝟginis ſic meditata ⁊ recordata. Ubi aduertendū ꝙ ſicut ex multꝭ reuelatōi⸗bus ⁊ miraculis colligere poſſum⁹ plurima bona acq̇runt et acq̇rere poſſunt deuoti ꝑ iſtoꝝ gaudioꝝ recordationē: ſicut ⁊ a pleris acq̇ſita meritis btē ꝟginis compiunt̄. Pri⸗mū bonū eſt grē ſpecialis impetratio. nā ſi⸗cut atteſtati ſunt ſancti fratres ſocij vicꝫ ſcti Bernardini de ſenis ordinis minoꝝ: dum ipe vicꝫ Bernardin⁹ viueret oretenus dice⸗bat ꝙ oēm grām quā haberet vel habuiſſet ꝑ deuotā recordationē gaudioꝝ btē ꝟginis pro q̄bus ſingulis dieb꜡ ſolit⁹ erat porare coronā ꝟginis acq̇ſiuiſſet ⁊ obtinuiſſet ⁊c̄. Scd̄m bonū q̇d ꝓuenit eſt deuotōis in⸗flāmatio vt certa docet expientia ⁊ iā ſupra tactū eſt. Referebat mihi q̄dā frater ordinis minoꝝ laudabilis vtiq꜡ vite. ꝙ ipe ſingulis dieb꜡ certo numero diceret Aue maria: re⸗cordando ꝟginis gaudia. Et ꝙ q̄ncunq꜡ h̄ faceret mirabilit̄ inflāmaret̄ ⁊ ineffabili dul⸗core deuotōis ignirēt. Terciū bonū eſt ī morte ꝓtectio ⁊ letificatio. Cōgruū eīm ⁊ di⸗gnum eſt vt q̄ in pſenti gaudia nūciat virgi⸗ni in tpe anguſtie mortis ⁊ in futuro letifice⸗tur effectus pticeps gaudioꝝ ei⁹. vt dic be⸗atus Anſ. in li. miraculoꝝ. ca. xxij. Ad id re⸗ferendo tale miraculū. ꝙ q̄daꝫ cleric⁹ deuo⸗tus Marie q̇tidie ꝯtra dolorē q̄nq꜡ vulne⸗rū xp̄i ſic Mariā ꝯſolabatur di. Gaude dei genitrix virgo imaculata gaude que ab an⸗

gelo gaudiū ſuſcepiſti. gaude ꝗ genuiſti eter
ni luminis claritatē: gaude mater: gaude ſctā
dei genitrix virgo tu ſola mater innupta te
laudat factura. genitrix lucis ſis pꝛo nobis
queſumꝰ ꝑpetua īteruētrix ad dūm ihm xp̄z
⁊ hec anth. frequētat̄ in ſcholis. Cūqꝫ lan-
guoꝛe coꝛreptꝰ ad extremū veniſſet cepit ni
mio pauoꝛe turbari ⁊ anxiari. Cui apparu-
it ſctā maria virgo dixitqꝫ ei. Cur tāto timo
re trepidas: ꝙ toties mihi gaudiū nūciaſti.
Ne paueas qm̄ nil mali patieris: ſꝫ gaudij
mei ꝙ ſepiꝰ ꝑcinebas pticeps eris. Audiēs
hec ille putauit ſe ſanitati reſtitutū ⁊ dum ſe
cū leticia erigere vellet: aīa eiꝰ egreſſa eſt e
coꝛpe ⁊ in celeſtia gaudia euolauit. ꝰ ꝑpēſan-
dū eſt q̄nta deuotōe debeat reuereri btā vir
go ꝙ ſibi ſeruiētibꝫ nō deſinit auxiliari. Hec
Anſ. Quartū bonum petitionū exauditio.
nō em̄ dubiū qn btā virgo ꝓ ſuis deuotꝭ in
tercedat apud filiū. Cui nō eſt phas negare
quicq̄d petierit. vn̄ Bern̄. li. de laude virgi
nis. Data eſt tibi poteſtas o maria in celo ⁊
in terra: vt q̄cquid volueris valeas impetra
re. Hinc cōis opinio fert̄ in regno hūgarie
eſſe ꝙ quiſq̄s ad memoriā gaudioꝝ btē vir
ginis ⁊ ꝑcipue eiꝰ gaudij qꝺ habuit in cōce
ptione ⁊ poꝛtatōe in feſto annūciatōis eiuſ
dē virginis aut relq̄s feſtiuitatibꝫ eiꝰ mille
aue maria cōpleuerit q̄cq̄d petierit impetra
bit: ſꝫ hoc veꝝ eſſe putes nō neceſſario: ⁊ cū
hoc obſeruatis cōditōibꝫ q̄ req̄runt̄ ad hoc
ꝙ oꝛatio exaudiat̄ vt ſcꝫ petat̄ id qꝺ ē ad ſa
lutē. Et ß ꝓ ſe pie ⁊ humiliter ac ꝑſeuerāter
⁊ fideliter. Ad ꝑmiſſa ꝯfirmāda facit etiā
miraculū qꝺ articulo tercio hꝰ ptis ſubſcri-
bet̄. Hoc ſolū ad pn̄s admoneo ß exhoꝛtoꝛ
vt oēs ad bn̄dictā virginē ⁊ eiꝰ gaudioꝝ re-
coꝛdationē habeamꝰ deuotionē. oēs ad cuꝫ
fugiamꝰ ⁊ ei pio affectu deſeruire ſtudeamꝰ
ꝓ certo ſciētes: qꝛ ipa mater miſcꝺie: ipa ma
ter grē: ipa mater pietatꝭ: adeſt ⁊ p̄ſto eſt au-
xiliū impēdere oībus īnuocantibꝫ eā in veri
tate. Hoc ē qꝺ deuotiſſimꝰ Bern̄. dicit. Si
leat inquit miſericoꝛdiā tuā o feliciſſima do
mina q̄cūqꝫ in ſuis neceſſitatibꝫ te meminit
inuocatā auxiliū ſibi defuiſſe ⁊c̄.

Articulꝰ terciꝰ de m̄ltiplici gaudio beate virginis in viſitatōe Elizabeth.

TErciū miſteriū
ꝑncipale declarādū de gaudijs
btē ꝟginis dicit̄ multitudis. Nā in hac vi-
ſitatōe ſacratiſſima habuit ꝑmo beatiſſima
gaudia multiplicia. Ex q̄bꝫ et ſi aliq̄ ſupius
cū ageret̄ ꝺ gaudijs ꝯceptōis ſue tacta ſint
hic tn̄ ponunt̄ ipa eiꝰ gaudia aliter q̄z ibi di
ſtincta ⁊ ea ſola ꝙ magis ꝓpꝛie huic materie
cōgruere vident̄ ⁊ ad eiꝰ viſitationē ptinere
noſcunt̄. Notādū aūt ꝙ ad numeꝝ duode
cim ſtellaꝝ in coꝛona beate virginis deſcri-
bunt̄ hic duodecim eiꝰ gaudia: ꝙ habuit in
hac ſacra viſitatōe: et q̄bus ipſa glioſa exti-
tit. Quaꝝ ꝑma q̄ttuoꝛ accipiunt̄ ex pte filij
quē vtero baiulabat. Alia q̄ttuoꝛ ex pte ſui
id eſt ꝟginis quē ad viſitādū accedebat. De
niqꝫ reſidua q̄ttuoꝛ ex pte coꝝ q̄s viſitabat:
⁊ ſic oꝛdinat̄ in tribꝫ q̄ternarijs. Primum
gaudiū btē virginis eſt gaudiū diuine inha
bitatōis. multū em̄ gaudebat ꝙ deꝰ in eius
aīa ⁊ vtero habitabat. Quis ei nō gaudeat
cū deuꝫ inhabitātē habeat. qm̄ vt dic̄ Am-
bꝛo. ſup Lucā. Qui xp̄z interno ſuſcipit ho
ſpitio maximis paſcit̄ exuberantiū ſuauita-
tū ⁊ gaudioꝝ delectatōibꝫ. Si dicas: deus
habitat in oībꝫ q̄d ꝰ magnū eſt in ꝟgine ha
bitaſſe. Rn̄det̄ ſm doct. ſup. j. di. xxxvij. ⁊ ſu
per. iij. ꝙ deꝰ vniuerſaliter ⁊ p naturaꝫ eſt in
oībus rebꝫ etiā in peccatoꝛibꝫ hoībꝫ: niſi ei
deus ꝯſeruaret oīa in nihilū redigerent̄. vt
dicit Greg. in moral. Specialiꝰ aūt p grām
in aīa fideli ⁊ ſctā ſm plus ⁊ minꝰ deꝰ dicit̄
habitare ꝓ capacitate grē. Sꝫ in maria ſin
gulariſſime qꝛ nō ſolū p grām ſꝫ inſup etiā
coꝛpus aſſumēdo. Circa hāc inhabitatio
nē coꝛ marie ꝯſiderabat tria ꝙ maxīe eā gau
dere faciebāt. Primo q̄dē penſabat ꝙ illuꝫ
qui maioꝛ eſt celo ꝯtinebat in vtero ⁊ anīo.
Quis eſt maioꝛ celo ꝓfecto ille de q̄ Salo-
mon ait. ij. Reg. viij. Celū ⁊ celi celoꝝ te deꝰ
capere nō poſſunt. Et qꝛ tā magnū deū ī ſe
continebat. idcirco ipa celo compat̄ p pſal.
dicentē. Dn̄s in celo. i. in maria ꝑauit ſedeꝫ
ſuam. i. humanitatē in q̄ quieuit. Ipa eq̄dē
btā virgo nō īmerito celū dicit̄: qꝛ celū noīa
tur a celando qm̄ ibi a nobis eſt celata diui
nitatis glīa ⁊ btītudo. ſic in vtero btē virgi-
nis nouē mēſibꝫ occultata ⁊ celata eſt diui-
nitas xp̄i: q̄ oēs ſancti ⁊ beati ꝑfruunt̄ in ce
lo. Subdit̄ q̄ꝫ in autoꝛitate ꝑmiſſa ⁊ regnū
ipius oībus dn̄abit̄. Regnū diuitatis ē be-
ata virgo que ſup om̄es dn̄iuꝫ accepit ⁊ in
qua ſolus deꝰ regnauit ⁊c̄. Scōo de hac ha

bitatiõe gaudebat ꝟgo: q̃ eius coꝛ ꝯſidera
bat ⁊ intime pẽſabat ꝙ deꝰ in ſuo vtero ma
nens eadẽ que in celeſti glĩa faciebat vicꝫ ꝙ
filiꝰ dei a deo pr̃e ⁊ ſpũſſctũs a patre ſimul ⁊
filio ꝓducebaꝛ. qm̃ ſicut ſol vbicunq̧ ſit nõ
deſiſtit ſuũ lumẽ gignere ⁊ radiũ diffundere
ita deꝰ nec in vtero ꝟginis deſtitit filiũ quez
ab eterno genuit gignere ⁊ ſpm̃ſctm̃ ſpirare
Tercio de h̄ gaudebat. q̃ cogitabat ⁊ pẽſa
bat ꝙ iſte eſt deꝰ in ſuo vtero manẽs ꝑ quez
totus mũdus creatꝰ eſt ⁊ ꝯſeruareꝛ ⁊ ꝑ quez
etiã oẽs angeli gloꝛificarenꝛ ac gauderẽt eiꝰ
eſſentiã intuẽdo. ſicut de h̄ ſup̄ patuit li. j. ꝑ⸗
te. vij. ar. ij. ca. iij. Scdm̃ gaudiũ habuit
btã virgo vicꝫ gaudiũ ſuauiſſime poꝛtatõis
q̃ ſentiebat ſe nõ grauari in eo ꝙ coꝛpꝰ xp̄i
poꝛtaret ſꝫ potiꝰ mira ſpũſſcti dulcedine re⸗
creari. Hoc eſt qđ dic̃ Ber̃. ꝙ btã ꝟgo ſic̃ fu
it ſine coꝛruptõe fecũda: ita ſine omi graua
mine grauida: ⁊ ſine doloꝛe puerpa. In hu
ius ſignũ euãgeliſta đ ea notanꝛ dic̃ ꝙ abijt
in montana cum feſtinatiõe. q̃ neſcit tarda
molimina ſpũſſcti gratia. vt ait Amb. ſuper
hec verba Luce p̄dicta. Sꝫ querit̃ quõ
beata Maria moꝛ poſt ꝯceptum fuerit au
ſa feſtinãter ambulare in montana via tam
longa. cũ ꝓ tũc ꝑiculum magnũ ſit aboꝛſus
qñ ſcꝫ mulier nouiter ꝯcepit. Rñdet Alber.
ſup ꝑſens euãgeliũ. ꝙ ſciuit fructũ ꝯceptuꝫ
diuĩa nõ hũana ꝟtute firmatuꝫ. Illis em̃ q̃
humanitꝰ cõcipiũt duo tp̃a mouẽdi interdi
cunꝛ a medicis. Primo ſcꝫ poſt ꝯceptionez
ſtatim: q̃ tunc ꝯceptus mollis eſt ⁊ faciliter
mobilis ⁊ a matre ſolubilis. Scđo poſt q̃n
tum mẽſem vel ſextũ: qñ grauitate ſua cõce
ptus ſe abrumpit. ſed Maria diuitus cõce
pit ꝟ ⁊c̃. Tercio habuit gaudiũ diuine vi⸗
ſionis fruitiue: q̃ mira ſuauitas ⁊ diuĩe p̄ſen
tie delectatio ac fruitio ꝯtinue in eius aĩa
creſcebat ⁊ augebaꝛ ꝓ hac dei inhabitatõe.
Cumulatiꝰ em̃ indicibiliꝛ magis q̃ȝ añ acci
piebat ſentimẽta diuinaꝝ imiſſionũ ⁊ diuĩe
ꝯſolatõis ac familiaritatꝭ ſepiſſimeq̧ viſio⸗
nis ipiꝰ dei. Sed q̃riꝛ an aliqñ ipa rapta
fuerit ad viſionẽ dei facialẽ ⁊ clarã vt vidẽt
beati in patria. Rñdet Linconieñ. li. iiij. an
gelice hierarchie. ca. vj. ꝙ ſic. Nec inq̇t he⸗
ſitandũ extimo q̇n ei btĩſſime ꝯtigerit i hac
vita pluries manifeſta ⁊ nõ ꝑ enigmata ſeu
figuras diuine eſſentie viſio. Hec ille. Et h̄
excellẽtiſſime ſup oẽs viatoꝝ reuelatõnes ⁊
ſepiꝰ potiſſime ꝓ hac dei inhabitatõe in eiꝰ
vtero ⁊ aĩa credendũ eſt. Nõ quia Moy⸗
ſi ꝯceſſum eſt videre diuinã eſſentiã atq̧ eti
am Paulo rapto in terciũ celũ ſm̄ Aug. Er
go a foꝛtioꝛi multo excellentiꝰ Marie. q̃ vt
ait Damaſ. Ipa a nullo illuſtriũ vinciꝛ. Et
ſi obijciꝛ nõ videbit me hõ ⁊ viuet. vt đt dñs
Exo. xxxiij. Rñdet Linconieñ. vbi ſup̄. In
momẽto huiꝰ viſionis q̃ videt nõ viuet hõ:
q̃ nõ ꝑgrauatꝰ mole carnis nec ꝓpeditꝰ ab
actu ſũme potẽtie humane nature: qđ impoꝛ⸗
tat in ſe h̄ nomẽ hõ cõiter dictũ ſꝫ magis vi
uit ſup hoĩem. Hec ille. Nã tũc opꝫ fundi
tus moꝛi ⁊ abſtrahi a ſenſibꝫ humanis ſm̄
Greg. Quartũ gaudiũ habuit ſplẽdide il
luſtrationis q̃ miꝝ lumẽ diuinũ ſentiebat
irradiare ⁊ ſplendeſcere. Primo q̇dẽ in aĩa
ſua q̃ illuſtrabaꝛ ad ſciendũ ſecreta etiã di⸗
uina ⁊ oẽs artes ⁊ ſciẽtias mũdi atq̧ ꝓphe⸗
tandi futura. Unde ꝓphetauit dicẽs. Ecce
enim ex hoc beatam me dicent omes gene⸗
rationes. Secundo etiam in coꝛpe quia
mira radioſitate diuinã p̄ſentiã declarante
eiꝰ facies illuſtrata fulgebat. Si em̃ Moy
ſes ex diuĩo ꝯſoꝛtio ⁊ familiaritate tanta cla
ritate reſplẽdebat vt nõ poſſent in eiꝰ vultũ
intẽdere filij iſrl' ꝓpter claritatẽ vultꝰ eiꝰ Uñ
coꝛnuta videbaꝛ eiꝰ facies ⁊ ꝓpterea velamẽ
ponebat ſup faciẽ eiꝰ cũ ad filios iſrl' egrede
reꝛ: vt dicit ſcp̄tura: q̃nto magꝭ ex diuitatis
p̄ſentia in vtero virginis refulgebat eiꝰ faci
es ⁊ pie credo ꝙ adeo radiabat ꝙ in eã aſpi
cere nõ poſſent hoĩes ꝓpter claritatẽ vultus
eiꝰ: filio eiꝰ in vtero manẽte. Hoc etiã Ber̃.
dicere videꝛ: q̃ ꝓpter ipam radioſitatẽ faciei
eiꝰ Ioſeph ſpõſus eiꝰ reſpicere nõ audebat
in eiꝰ faciẽ. Uñ glo. ſup illud Math. j. Ac⸗
cepit Ioſeph ꝯiugẽ ſuã ⁊ nõ cog̃ſcebat eaꝫ
donec pepit di. ſic. Ioſeph Mariã facie ad
faciẽ videre nõ poterat quã ſpũſſctũs a ꝯce
ptiõe pleniꝰ impleuerat. ⁊ iđ nõ agnoſcebat
faciẽ eius quã deſpõſauerat donec eiꝰ virtꝰ
euacuareꝛ. Hec glo. Gaudebat igiꝛ virgo
dum ſe tã miro lumĩe diuĩo tam in aĩa q̃ȝ i
coꝛpe circũfundi ſentiebat miro dulcoꝛe ſpi
ritu ſcõ ſupinfuſo ⁊c̃. Hec p̄dicta q̃tuoꝛ gau
dia habuit virgo q̃ accipiunꝛ ex ꝑte ſui filij.

Quītũ in oꝛdine gaudiũ habuit vicꝫ gau
diũ virginitatꝭ. Gaudebat q̇deꝫ ⁊ miro mõ
letabaꝛ. q̃ cernebat in ſe impletũ illud Eſa.
vaticiniũ. ca. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pariet
filiũ ⁊ vocabiꝛ ⁊c̃. Sextũ gaudiũ ſcĩtatꝭ
q̃ vicꝫ ſic ſctĩficabaꝛ ex filij dei inhabitatõe

vt totaliter ad diuia dedicaretur. Nam vt di
cit Petr⁹ aureoli in ſuo cōpen. li. iiij. Beata
virgo qñ filiū dei ꝯcepit fuit ſic ſctificata vt
diuo fomes in ea extingueretur ꝛ in bono eēt
ꝯfirmata vt nūq̄ʒ poſſet peccare. Cū aūt fili
us dei in vtero nouē menſib⁹ habitaret iſta
ſanctificatio fuit aucta intantū ꝙ ſolis diui
nis ipa virgo eſſet dedicata: adeo ꝙ etiā lici
tis vſib⁹ mr̄imonialib⁹ eā aptare eēt impoſ-
ſibile qꝛ tūc nō ſolum mens ſʒ etiā corp⁹ lu-
ce diuinitatis reſplenduit. Hec ille. Merito
igitur de ea p̄s. ait. Sctificauit tabernaculuʒ
ſuū altiſſim⁹. Tripliciter aūt de hac ſctifica
tione btā virgo gaudebat. Primo qꝛ noſce
bat ſe grē plenitudine eſſe ꝯſūmatā ꝛ donis
ſpūſſcti repletā excellētiori mō ſup oēm pu-
rā creaturā, iuxta illud angeli dictū. Spūſ-
ſctūs ſuꝑueniet in te, glo. i. ſup̄ q̄ʒ ad aliā cre
aturā ſuꝑueniet in te. Scdo gaudebat. qꝛ ī
bono ꝛ in gratia ꝯfirmatā ſe eſſe ſciebat. vt
dicit Rich. de ſctō victore. in expoſitiōe. Ec
ce ꝟgo ꝯci. li. iij. et Ber. ī epl'a ad lugduneñ.
Nō em̄ habuit potentiā peccādi poſt iſtaʒ
ſctificationē ſcd̄am. ſ. cū filium ꝯcepit. vt di
cunt Bonauē. ꝛ Richar. de media villa. ſu
per. iij. di. iij. ꝛ Tho. ꝑte. iij. q. xxv. ꝛ Alexā.
de hal'. iij. ꝑte. q. lxxxviij. Tercio gaudebat
de hac ſctitate qꝛ de ꝑſeuerātia ꝛ finali ſtabi
litate certificata erat diuia inſpiratōe vel re
uelatōe aut alio mō cōgruenti. Si em̄ aplī
fuerūt certificati d̄ ꝑmāſione ſpūſſcti in eis
in eternū Joh. xiiij. Et Paul⁹ de inſeꝑatōe
a charitate xp̄i Rom̄. viij. multo magis ma
ria. qꝛ vt dicit Berñ. Priuilegia grāꝝ aliis
ꝯceſſa de maria negari nō debēt ſed cōcedi
ꝛc̄. Septimū ꝑncipale gaudiuʒ habuit
mr̄nitatis. qd̄ expreſſit Elizabeth cū eā ma
trē dñi vocauit di. vñ mihi h̄ vt veniat mater
dñi mei ad me: quo nil mai⁹ dici pōt ad ꝟgi
nis honorē. O q̄ntū h̄ gaudiū erat in corde
virginis cū aduertebat ꝙ ipa eſſet deo ſup
oēs acceptiſſima ꝛ dilectiſſima adeo ꝙ ipſa
ſola eſſet electa ꝙ fieret mr̄ illius filij cui⁹ de
us pater eſt. Mirabile ꝙ vni puelle tantuʒ
dignitatꝭ ꝑuilegiū eſt ꝯceſſum. Vñ Berñ.
vt allegatur in li. qui dicitur ſpeculū Marie di
cit. Iſta eſt vere virginalis glīa ſingularis
ꝛ excellens p̄rogatiua Marie ꝙ filiū vnicū
eundēq̄ʒ cū deo patre meruit habere cōmu
nē. Hec ille. Octauū gaudiū ꝑuilegiate
dignitatis q̄m̄ deus eā m̄ltis excellētiſſimis

ꝑuilegijs ac dignitatib⁹ ſublimauit: vt mu-
nus gratie ꝛ glīe p̄ oībus creaturis purꝭ ob
tineret. Vñ penſa quātū gaudebat cor ꝟgi
neū. Primo q̄dez de ꝑuilegio excellētiſſime
puritatis: qua tātū p̄fulgebat ꝙ maior ſub
deo puritas ſua puritate ītelligi neq̄bat. vt
dicit Anſ. li. de ꝯceptu ꝟginali. Scdo gau
debat de ꝑuilegio diuīe familiaritatꝭ qꝛ ſup
oēm creaturā d̄o familiariſſima fuit. nūq̄ʒ ei
creature ꝯceſſū ē nec ꝯcedetur tal' diuia familia
ritas q̄ ei ē ꝯceſſa: vicʒ ꝙ deū noueʒ mēſib⁹ ī
vt̄o portauit: deū vbere de celo pleno lacta
uit quē de ꝓprio ꝛ puro ſanguīe ꝯcepit: deū ī
amplexib⁹ ꝛ oſculis familiariſſime tractauit
ꝛ dulciter educauit pueꝝ: deum q̄dem ſub-
ditum habuit. vt dꝛ Lu. ij. Vñ Aug. vt al-
legatur in li. q̄ dicitur ſpeculuʒ Marie di. Nec
mirꝝ o Maria ſi tibi cōgaudere dignetur de⁹
regnās in celis quē ꝑuulū ex te natū hoīem
totiens oſculata es in terris ꝛc̄. Tercio pen
ſa quātū gaudebat de ꝑuilegio ineffabilis
dignitatis. ſ. ꝙ eſſet genitrix ꝛ mater oīpotē
tis dei: regina celi: dñā angeloꝝ et hoīm: ac
totius mūdi ſup om̄es creaturas: gratia me
ritis et gloria exaltata. ꝛ ſic de alijs eius pri
uilegijs, de q̄bus alibi latius agetur. Hec q̄t-
tuor eius gaudia accipiuntur ex ꝑte virginis.
ꝛc̄. Nonum gaudiū ſpūalis influentie qꝛ
tanta gratia videbat ſe abundare ꝙ ei⁹ gra
tia redundabat et influebat copioſe etiam
ad eos quos viſitabat, id eſt ad Johānē et
Elizabeth cum et ipi ad eius vocem ſaluta
tionis repleti ſunt ſpirituſctō. vt patʒ Luc.
ij. ca. Sancti quideʒ maxime de gratia dei
gaudent. quia gratia eſt excellentiſſimū do-
num dei. vt dicit Auguſt. Quātū ergo ma-
ria gaudebat cuʒ tam vberem gratiā dei in
ſe ſentiebat: vt etiaʒ in alios redundaret. Et
certe ſm̄ Hiero. ꝑ eius gratiā larga ſpiritus
ſancti imbre perfuſa eſt om̄is creatura. hoc
eſt qd̄ p̄s. ꝓphetauit dicēs. Diffuſa eſt grā ī
labijs tuis ꝓpterea bñdixit te deus ī eternū.
Decimū gaudiuʒ mirabilis efficacie. qꝛ
videbat tantā ſibi adeſſe diuine virtutis ef
ficaciā: vt ad eius vocem tot et tam inaudi-
ta ſequerentur miracula que a deo fiebant.
Nimirū ꝑmo ad eius vocem quinq̄ʒ dicti-
onum cū ait. Fiat mihi ſm̄ verbum tuuʒ tā
inextimabile miraculum factuʒ eſt ꝙ de⁹ fa
ctus eſt hō ꝛ verbū factū eſt caro ꝛ habita-
uit in nobis Joh. j. Itē ad vnicā vocē ſalu

tatiõis ſue factũ eſt ſecũdo magnũ miracu-
lũ: qꝛ ſtatim Elizabeth ꝛ ei⁹ fili⁹ repleti ſunt
ſpũſctõ. Deniqꝫ tercio aduerte qꝛ ad vocez
eius plurima miracula facta ſunt in Johe.
Et q̇dẽ ꝑmo qꝛ ſtatim fuit ab originali mũ
datuſ. Scõo qꝛ fuit ſpũſctõ replet⁹. atqꝫ fu
it ſtatim ſctificat⁹: Tercio qꝛ fuit ꝯfirmat⁹ i
gratia vt nũq̄ꝫ mortaliter peccaret. Quarto
qꝛ fuit cognitõe ꝓphica illuſtrat⁹ cũ tam ab-
ſconditũ myſteriũ diuitatꝭ ihu certiſſime co
gnouit exñs ĩ vtero. Quinto qꝛ fuit rõne vi
rili et ſenſuum accelerat⁹ adhuc in vtero. vt
dicit Aug. ꝛ Hiero. Sexto qꝛ fuit exhilara
tus. exultauit eñ in gaudio infans in vtero
Septimo qꝛ regem xp̄m venerat⁹ eſt in ei⁹
aduentu gaudio declarãdo. O q̄ntũ igiṫ be
ata virgo gaudebat cũ tãta miracula ad ei⁹
vocẽ vnicã fieri cernebat in hac viſitatõe.

Undecimũ gaudiũ ſingularis bñdictio
nis ſupne ꝛ beatifice. qꝛ aduertebat quõ ſpi
ritusſctũs eã taꝫ ꝑ angelũ q̄ꝫ ꝑ Elizabeth be
nedictã ſuꝑ oẽs ꝓnunciabat dicẽs. Benedi
cta tu in mulieribꝫ ꝛc̄. Et iteꝝ. Btã q̄ credi-
diſti qm̄ ꝑficienṫ in te ꝛc̄. Aug. in ſermõe de
natiuitate. Maledictio Eue in bñdictionẽ
mutaṫ Marie. Itẽ Ambro. in omel. hui⁹ fe
ſti dicit. Sicut peccatũ a mlieribꝫ cepit ita
bona. ſ. diuine bñdictõis a mulieribꝫ incho
anṫ. ſ. a Maria ꝛ Elizabeth ꝑdicẽdo. Itez
Sixtus papa in ſermone hui⁹ feſti dicit ſic.
Eadez voce maria ab elizabeth atqꝫ ab an
gelo bñdicta diciṫ vt angelis ꝛ hoĩbus ſiml'
venerãda monſtreṫ. qꝛ ſcꝫ vtriuſqꝫ bñdictio
nẽ attulit ꝛc̄. Duodecimũ in hac viſitati-
one habuit virgo gaudiũ fructuoſitatꝭ ſal-
uifice qꝛ vicꝫ ꝛ ipis q̄s viſitabat ꝛ ſibimet et
oĩbus hoĩbꝫ mũdi electis ſalutꝭ fructũ por-
tabat xp̄m ihm ĩ ſacro vtero. Gaudebat igi
tur ꝟgo qꝛ ſciebat ꝙ ꝑ fructũ vteri ſui quez
baiulabat infern⁹ euacuareṫ: hõ redimereṫ:
angelicus chorus reſtaurareṫ: ꝛ oĩs creatu
ra renouareṫ. Gaudebat qꝛ talẽ ꝛ tantũ fru
ctum habere ipa meruerat q̊ oẽs ſcti ꝛ ange
li fruerenṫ. Hũc fructũ saluificũ agnouit eli
zabeth. ꝛ iõ exclamauit ꝛ ait. Bñdictus fru
ctus ventris tui. Proinde iuxta ꝑmiſſa q̄-
ſtio apud theologos vertiṫ vtilis. vtruꝫ ſcꝫ
btã virgo rõnabiliter id fecerit vt ſpõſo ſuo
relicto ſcꝫ Joseph ad cognatã viſitãdã ꝛ ei-
dem ſeruiendũ acceſſerit. Et concorditer re
ſpondeṫ ſcḋm ſnĩas doctoꝝ ꝙ ſic. pluribꝫ rõ-
nibus. Primo rõne diuĩe acceptabilitatꝭ.
Ꝺ eñ fecit nõ vagãdi ꝛ diſcurrẽdi ꝓprio pla
cito ſꝫ diuĩe acceptabilitatꝭ deſiderio. qꝛ ſpi
ritusſctõ illuſtrata ſciebat ſũme placitũ fore
deo: vt ꝓpinqua ſcꝫ Elizabeth viſitata Jo-
hãnes ſctificareṫ qui futur⁹ erat ꝑcurſor xp̄i
ſicut patuit ex ꝑmiſſis. Scõo rõne exer-
citande ꝟtuoſitatis. qꝛ ſciebat ꝟgo ſuã viſi-
tationẽ fieri ad exercitationẽ virtutũ ꝑ maxi
marũ ꝛ ꝑ ꝯſequẽs ad merita et ꝑmia ꝯſeq̄n
da maxima nõ ſolũ ſuꝑ hoĩes ſꝫ etiã ſuꝑ an
gelos. tũ ꝓ exercitio ſũme charitatꝭ. qꝛ vt di
cit Petr⁹ rauēñ. Eſt inq̇t ꝛ in angelis chari
tas q̄ ſuꝑeminuit in Maria dum ꝓgrediṫ in
montana: tũ ꝓ exercitio humilitatis qua ſe
dña mũdi humilẽ ancillã Elizabeth exhi-
buit. Nunq̄ꝫ tãta charitas vel tanta humi-
litas in angelis eſt repta in ſcꝑturis exhibi
ta fore pregnãtibꝫ Tercia rõ quo ad nos
ſcꝫ vtilitatis. qꝛ ſciebat ꝟgo iſtã viſitationez
ꝓficere toti mũdo ꝓ ſalutis efficacia vt pate
bit ꝛ ꝑcipue edoceṫ ex Ꝺ ꝙ ſũm⁹ ꝓphetarũ et
ſanctoꝝ q̄ maioꝛ nõ fuit inter natos mulie-
rũ vicꝫ Johes grãꝫ ꝛ ſctitatẽ habere nõ po
tuit niſi Maria aduenisſet ꝛ ſalutaſſet q̄nto
magis null⁹ alioꝝ hoĩm grãm habere pote
rit niſi ꝑ Mariã. vt ait Bern. ꝛc̄. O igiṫ ſu
perbenedicta ꝟgo Maria q̄s penſare pote
rit tua ꝓ his gaudia oĩs ḡ chariſſimi fuſis
lachrymis iploꝛem⁹ marie ſuffragia: vt cuꝫ
ea ꝑfruamur eťna leticia Ad id de gaudijs
marie ꝓmulgante btõ Capiſtrano miracu
lum Refert ꝙ vicꝫ q̇dã cleric⁹ ob deuotionẽ
btẽ ꝟginis cũ adhuc eẽt ſecularꝭ: ſolit⁹ erat
ſertũ de floꝛibꝫ vel roſis colligare et imagi-
nẽ btẽ ꝟginis cũ ipo ſerto decoꝛare: factũ ẽ
ꝟgine bñdicta fauẽte ꝙ religionẽ intrauit et
ſeculo renũciauit vbi cũ ꝑ aliq̄t tp̄s ꝑmãſiſ
ſet cepit anxi⁹ eſſe ꝙ ſue deuotiõi ſatiſfacere
nõ poſſet: in eo vicꝫ ꝙ neq̇ret floꝛes collige
re in religiõe ꝛ imaginẽ ꝟginis adoꝛnare cũ
ſerto: ſic̄ ſolit⁹ erat facere in ſeclo. Unñ ꝓpoſu
it ſe de religiõe ob hãc ſolaꝫ cãm exiturum.
Quadã ḡ die cũ nimis anxiaret coꝛ ei⁹ ĩ oꝛa
tione poſito apparuit btã ꝟgo di. Fili noli an
xius eſſe nec de religiõe exire: docebo ego te
quõ deuotõi tue meli⁹ Ꝺ ſatiſfacere valeas ꝑ
ſerto vl' coroña quã mihi ĩ ſeclo ď floꝛibꝫ fa
ciebas. Nũc fac mihi ſinglis dieb⁹ coronã
ſpũalẽ hoc modo. Primo ob memoriã gau
dij mei qđ habui cũ filiũ meuꝫ concepi: dic

vnū pater noſter: deo gratias agēdo de bñficio mihi pſtito. z ſubiungas decē aue maria. Scdo ob memoriā gaudij qd habui filiū in vtero portādo z i viſitatōe Elizabeth cōſiliter facies. Tercio ob memoriā gaudij tpe natiuitatꝭ filij mei ꝯſiliter facies. Quarto qꝫ ob memoriā gaudij qd habui cū tres magi filiū meū deū agnoſcētes adorauerūt ꝯſiliter. Quinto ob memoriā gaudij qd habui cū filiū in tēplo repi z poſtea deſcēdit et erat mihi i oībꝫ ſubdit⁹ z dulciſſime ꝯuerſatus ꝯſilr. Sexto ob memoriā gaudij qd habui qñ fili⁹ me⁹ reſurrexit. ꝯſiliter. Septio ob memoriā gaudij qd habui cū in celū aſſumpta ſum dicēs pmo vnū pr̄ nr̄. z ſubiūges tria aue maria. z ſic in toto erūt ſeptem pr̄ nr̄. z. lxiij. aue maria. H̄ faciēs ſingulis die bus acceptiorē mihi facies coronam et tibi magꝭ meritoriā. hec dicēs euanuit. Iſte numer⁹ ꝯſonat numero annoꝝ vite btē ꝟginiſ qbus vixit in mūdo iſto ꝑm aliqs. Ille igiꝛ remanēs in religiōe ſedula deuotione cepit qtidie h̄ pficere. Accidit aūt qdā vice p⁹ factam pfeſſionē vt iter ageret p quādā ſiluaꝫ cū fratre ſocio z ſic in itinere dictā coronaꝫ oraret: ſec⁹ viā latitātes erāt latrones: explorantes p viā trāſeuntes: qꝛ cuꝫ viderēt iſtos fratres videbaꝛ eis qꝛ vna pulcherrima virgo aſtaret fratri orāti dictā coronā: z ad ſingulā ſalutationē ei⁹ vnā roſam pulchrā colligēs alligaret cū aureo filo ad circulare ſignū qd manu videbaꝛ tenere: qſi faceret qdā ſertū. Aūqꝫ cōpleta orōne irruiſſent latrones ſup fratres z eos capiētes qrerēt z dicerent: vbi ē iſta puella q̄ vobiſcuꝫ nūc erat: q̄ feciſtꝭ eā. Illi negabāt dicētes: qꝛ nūqꝫ vellent mliērē vl' feminā aliquā in ſocietate habere qꝛ vouiſſent caſtitatē z ꝯſortia mlieruꝫ tenerenꝛ ex regula fugere. Iſti ecōtrario aſſerebāt vidiſſe cū eis puellā pulcherrimam vñ traxerūt eos de via ad ptes: vt eos afflī gerēt z ꝯfiterenꝛ q̄ iſtā puellā feciſſent. Suſpirāt fratres ad xp̄m z btāꝫ ꝟginē. Et ecce apparuit btā ꝟgo in aere cū multitudīe angelo ꝓferēs in capite ſuo ſertū roſeū: z dicēs ad latrones. O viliſſimi z iniq homies cur audetis meis famulis nocere zc̄. Perterriti illi z ſtupefacti audierūt ꝟginē bñdictaꝫ qſi gliando dicere ad angelos: ecce qli corona decorauit me iſte frater zc̄. Et euanuit. Sic qꝫ factū eſt qꝛ latrones auditū fratrē referentē de pdicta orōne quā btē ꝟgini ꝓrauerāt ad lumē ꝟitatis redeūt veniā poſtulāt z mūdo renūciātes religionē ingrediunꝛ. fratres qꝫ z omēs iſti quoad vixerūt coronā beate virginis ſedula deuotōe orauerūt quotidie.

Deniqꝫ fertur ampli⁹ qꝛ cuꝫ iſta oratio in vſum plurimoꝝ veniſſet ſctūs Bernardin⁹ de ſenis ordinis minoꝝ de obſeruantia qtidie eam ob deuotōeꝫ ꝟginis ꝓrabat. Cui die quadā oranti ipaꝫ coronā: apparuit beata virgo di. O mi deuote famule multū mihi cōplacuit in tua deuotiōe. Ecce quia me hac corona qtidie es honorat⁹ impetraui a filio meo tibi grām miracula faciēdi z pdicandi. z tandē ſcias te in celo mecū ſine fine letari pticipem meoꝝ gaudioꝝ zc̄. At ſic ab illo tpe cepit ſctūs miraculis choruſcare et maximis gratijs abundare. Omēs igiꝛ charíſſimi vos adhortor ad btē virginis deuotionē z gaudioꝝ eius recordationē: omēs in dño ihū admoneo ad pdicte corone virginis orationē: vt valeatis i celo ſine fine vna cū beata ꝟgine cōgaudere. qd nobis ipius meritis ꝯcedat xp̄s filius dei.

Pars tercia ſecūdi libri eſt de btē marie cātico z grarūactōe ꝓ diuīa incarnatōe.

Magnificat anima mea dñm Lu. j. ca. Verba ſūt bt̄. dicte ꝟginis marie grās agētis z laudātis deū in hac viſitatione: ꝓ bñficio diuīe incarnatōis: et deuotiſſimo cātico edito dicētis Magnificat zc̄.

Circa qd vna talis poniꝛ ꝯcluſio. Cogruentiſſimū erat vt bñdicta ꝟgo Maria ꝓ bñficio diuīe incarnatiōis nouo cātico deum collaudaret. Hāc ꝯcluſionē declaro z oſtēdo triplici rōne. Primo rōne gratificationis: quia nouo z ſūmo dono noua et ſūma debeꝛ gratiarūactio ipi deo: ne viciū ingratitudinis incurraꝛ. qd eſt tāqꝫ vētus vrens exiccans fontē gratie: deo inimica ꝑm Ber. Vñ. Seneca lib. de bñficijs ait. Nil grato anio honeſti⁹. Turpiſſimū aūt eſt bñficijs gratias nō referre. Sed qm̄ beata virgo in hac incarnatōe ſūma donaꝫ noua ꝓ humano genere obtinuit ſcꝫ qꝛ de⁹ fieret homo ex ea: z redimereꝛ homo zc̄. ergo nouo cantico debuit gratias agere deo i ꝑſona ſui z toti⁹ hūani generꝭ. Scdo rōe remediatōis: nā xp̄i icarnatō debebat eē remediū ꝯ hoīs lap.

ſum. Cōtraria aūt contrarijs curantur. ſcḋm
Greg. in omel. de martyrib9. Qm̄ aūt hō ce
cidit blaſphemia ꝯ deū ꝯcurrēte. Nā vt le
git̄ Gen̄. iij. dixit diabol9 ad mlierē. Neq̄q̄
moriemi. ſcit em̄ de9 ꝙ q̄cūq̄ hora comede
ritis eritis ſic dij ſciētes bonū ⁊ malū. Ecce
blaſphemat deū attribuēdo ei inuidū eſſe ⁊
tenacē: q̄ſi de9 eēt tā inuid9 ⁊ tenax ꝙ nollet
vt ei aſſilaret̄ hō ſciēdo bonū ⁊ malum ⁊c.
Huic blaſphemie mlier Eua cōſenſit cū ſic
fore credidit. Et iō ſic hō ꝑ blaſphemiā dia
boli cui mlier ꝯſenſit: caſum ſumpſit. Ita ꝑ
ꝯtrariū in initio nr̄e repatōis ꝑ incarnatōꝫ
ꝟbi dei ipa mlier. i. maria grās agere ⁊ lau
des deo ꝓmere debuit: q̄ blaſphemia ꝑma
aboleret̄: qḋ ⁊ fecit in h̄ deuotiſſimo cātico
Magnificat ⁊c. Tercio rōne ꝑfiguratōiſ
qꝛ legit̄ Exo. xv. ꝙ cū filij iſrl' fuiſſent libera
ti de manu pharaonis ⁊ egyptioꝝ ipis ſub
merſ. Maria ꝓphetiſſa ſoror moyſi ⁊ aaron
egreſſa cū mlierib9 canticū cecinit. Hec ma
ria figurauit nr̄am dn̄am mariā: q̄ cantico
nouo debuit canere laudes deo ꝓ nr̄a libe
ratōe de ſub manu diaboli. Poſtq̄ igit̄ ma
ria redēptorē cōcepit angelo nūciante ⁊ ad
Elizabeth veniſſet: Elizabeth eā bn̄dictā ꝓ
clamaſſet ⁊ ꝟba angeli i ea implēda ꝑdixiſ
ſet. Perficient̄ inq̄t in te que dicta ſūt tibi a
dn̄o. ſtatim maria ꝓ gratiarūactōe h̄ carmē
dn̄o cecinit ⁊ ait. Magnificat aīa mea do
minū ⁊c. De h̄ itaq̄ cantico loq̄ intēdentes
tria myſteria de ipo declarabim9.

Primū dicit̄ ſublimitatis.
Scḋm myſteriū glorioſitatis.
Terciū myſteriū vtilitatis.

Articul9 ꝑmus ꝙ canticū marie excel
lit alia cantica ⁊ ſublimi9 fore oſtēdit̄ ꝑ alijs
in trib9: vt patebit infra.

PRimū miſteri

um dicit̄ ſublimitatꝫ. vbi ē notā
dū ꝙ h̄ canticū magnificat cete
ris cāticis eſt excellēti9 ꝑcipue in
tribus.

Primo in intitulatione.
Scḋo in cauſa ⁊ intentione.
Tercio in eccl'iaſtica veneratōe.

Primo q̄dē h̄ canticū alia excellit in ſui inti
tulatōe ⁊ denoīatōe. qꝛ vnūqḋq̄ cāticū in
titulatū a ſuo autore dicit̄: aut cāticū Moy
ſi: aut cāticū Dauid: aut alicui9 ex ꝓphis. h̄
ꝑcellēti9 nomē hꝫ: qꝛ dr̄ cāticū Marie. Vn̄
Lu. j. ꝑmittit̄ titul9 hui9 cantici cū dr̄. Et ait
maria. Magnificat aīa mea dn̄m. Sicut ḡ
maria excellit oēs ꝓphas ſctītate: dignitate
⁊ glia. ita ei9 canticū excellit coꝝ cantica. D
q̄s nō afficiat̄ huic cantico: qḋ tā dignū taꝫ
dulce nomē ſortitū eſt vt dicat̄ cāticū marie
dn̄e nr̄e regine miſcḋie et grē ⁊ a fortiori qꝛ
cū iſtud cāticū edidit ⁊ cecinit: deū et dn̄m
veꝝ in vtō habuit ⁊c. Sꝫ forte obijcies ꝙ
canticū cāticoꝝ Salomōis ꝑcellat oīa cā
tica: qꝛ ſic denoīat̄ ꝓ ſuꝑexcellētiā ſcꝫ cātica
cāticoꝝ. Vn̄ ⁊ ſcḋm Johēꝫ in ꝓlogo ille liber
vocat̄ hebraice ſyraſirim qḋ in lingua nr̄a
vertit̄ cāticū cāticoꝝ. Rn̄det̄ ꝙ h̄ nō obſtat
qꝛ ille liber dr̄ ſic: ꝓ eo qꝛ mltiplr diuias cō
tinet ꝑ alijs cāticis ve. te. laudes ⁊ ſpūalem
amorē inter ſpōſuꝫ xp̄m ⁊ ſpōſaꝫ eccl'iaꝫ vel
aīam docet ſcḋm Hiero. vbi ſup. Nihilo
min9 h̄ cāticū Marie ꝑcellit rōnib9 ꝑnota
tis. Scḋo ḡ iſtud ꝑcellit alia in cā ⁊ intē
tione. qꝛ cū alia cātica ſint in grārūactioneꝫ
aut ꝓ victoria habita: ſic canticuꝫ Moyſi.
aut ꝓ recepta ſanitate: ſicut cāticū Ezechie.
aut ꝓ diuia laude q̄cūq̄. Hoc aūt ē ꝓ diuia
incarnatōe qḋ ē ſūmū ꝑ oīb9. Hui9 rei cā
q̄ri ꝑt vtrū hō pl9 teneat̄ ⁊ deo ſit accepti9 re
gratiari ꝓ bn̄ficijs diuīe incarnatōis ⁊ hu
mane redēptōis q̄ꝫ creatōis. ⁊ ſic de alijs.
Ad qḋ ꝑtin9 rn̄det̄ ꝙ ſic. ⁊ oſtēdit̄ Prio
ex autoritate. Nam Ambro. li. de vir. dicit
Pl9 dn̄e ihu dbeo tuis iniurijs q̄b9 redēpt9
ſuꝫ q̄ꝫ tuis ꝟtutib9 q̄b9 creat9 ſuꝫ. Itē Chryſ.
ſuꝑ Mat. dic. Nil ē ꝓ q̄ maiores grās age
re debem9 q̄ꝫ ꝓ paſſiōe ⁊ morte vnigeniti ei9
Et Bern̄. in medita. Sup oīa amabileꝫ te
mihi reddit o bone ihū op9 redēptiōis nr̄e
calix paſſiōis quē bibiſti in cruce. Scḋo
oſtēdit̄ rōne. qꝛ teſte Grego. in omel. de ꝯfeſ
ſorib9: Quāto creſcūt dona tāto rōnes cre
ſcūt donoꝝ. ⁊ Seneca li. de bn̄ficijs. docet
ꝙ q̄nto mai9 donū dat̄ tāto maior eidē gra
tiarūactio debet̄. Sꝫ in incarnatōe ⁊ paſſi
one xp̄i maxim donū datū eſt hoī. qꝛ de9 ſe
ipm obtulit ꝓ nob. ḡ ⁊c. Tercio oñdit̄ exē
plaritate qꝛ h̄ ſolū ē bonoꝝ fideliū vicꝫ xp̄ia
noꝝ ꝓ redēptōe grās agere. Illud ꝟo ſcꝫ ꝓ
recreatione vel alijs donis regratiari ē etiā
infideliū ⁊ maloꝝ. Nimiꝝ i vitꝭ pħoꝝ legit̄
ꝙ Thales phs cuꝫ nocte extra domū aſtra
ꝯſideraret incidit in foueā. Quo lugēte dia

xit vetula. Tu q̊dez o Thales q̄ an̄ pedes
tuos ſunt videre neq̊ens quō q̄ in celo ſunt
poteris cog̊ſcere. Sic Thales fert r̄ndiſſe.
Hoꝝ triū gr̄as ago. Primū q̄ hō fact⁹ ſum
ꝛ nō beſtia. Deinde qꝛ mas ꝛ nō femia. Po
ſtremo qꝛ grec⁹ ꝛ nō barbar⁹. Ecce infidelis
iſte gr̄as deo egit ꝑ bn̄ficijs creatiōis ꝛ con
ditōis. g̊ multo mag̊ xp̄ian⁹ dꝫ ꝛc̄. Tercio
ħ canticū p̄cellit alia eccl̄iaſtica veneratiōe.
qꝛ eccl̄ia ꝯſtituit q̊tidie ħ canticū Marie di
ci venerabilit̄ in veſpis. Hoc autē iō vt det̄
nobis intelligi: qꝛ vergēte mūdi veſpe dn̄s
de⁹ eſt incarnat⁹ ex ꝟgine ꝑ quē eternā cōſe
quimur bn̄dictionē. ꝛ iō q̊tidie ſtudeamus
deo regratiari. Propt̄ea etiā p̄ alijs ħ canti
cū Marie ſolēni⁹ deuota celebritate ſolet in
feſtis decātari: accēſis lucernis ꝛ thurifica
tōib⁹ ꝯſuetis adhibitis. Un̄ ꝛ fideles ad ħ
canticū cū canit̄ in veſpis ſolēt aſſurgere et
ſtare capite nudato ꝛ inclinato. ſicq̄ȝ reuerē
ti⁹ audire vel dicere tāq̄ȝ ſi tūc pn̄tialiter ad
eſſet btā ꝟgo ꝛ ei⁹ fili⁹ dn̄s ih̄s. Et certe dn̄t
hec facere qꝛ totū ħ canticū eſt ꝟbuȝ ſancti
euāgelij. ꝛ iō ſic reuerēter ē audiendū. qm̄ ſic̄
ſcp̄tum ē Eccı̄. xxxij. Pro reuerētia accedet
tibi bona gratia.

Articulus ſecund⁹ q̄ Marie canticū eſt
gl̄ioſiſſimū: et aſſignant̄ in ea duodecim be
neficia a deo collata Marie. ꝑ q̊b⁹ magni
ficat deum.

SEcūdū miſteriū de ħ cantico Marie declarāduȝ
dicit̄ gl̄ioſitat̄. Nā reuera ħ cāti
cū eſt gl̄ioſiſſimū tā ipi deo q̄ȝ ei⁹
ſctiſſime mr̄i Marie. Primo q̊dē deo quē
laudauit btā ꝟgo in ipo p̄cipue. xij. modis.
Primo de dn̄atione ei⁹ ſuꝑ totū mūdū. ibi.
Magnificat aīa mea dn̄m. nō dic̄ illū vel il
lū: ſȝ anthonomaſtice dn̄m. Scd̄o laudat
de hoīs ſaluatiōe. ibi. Et exultauit ſpūs me
us in deo ſalutari. i. ſaluatore qꝛ dn̄i eſt ſal⁹.
Tercio in hūiliū reſpectōe. ibi. Reſpexit hu
militatē an. Quarto in mr̄is btīficatōe. ibi.
Ecce eñ ex ħ btāȝ ꝛc̄. Quīto ī mirādoꝝ oꝑa
tione: qꝛ fecit mihi dn̄s mag̃ ꝛc̄. Sexto ī no
minis ſctītate. ibi. Et ſctm̄ nomē ei⁹. Septi
mo in miſc̄dia ꝛ miſeratōe. Et miſc̄dia ei⁹.
Octauo in ſuꝑboꝝ deiectōe. Fecit potētiaȝ
ꝛc̄. Diſpſit ſuꝑbos. Nono in hūiliū exalta
tione. Depoſuit po. de ſe. Decimo in eſuriē
tiū ipletōe. Eſuriētes iple. bo. Undecimo ī
hūane nature aſſūptōe. Suſcepit iſrl̄ pue.
Duodecimo in ꝓmiſſe liberatōis ipletōne.
Sic̄ locu. eſt ad pa. Hec ſc̄m Johēȝ gerſon
cancella. parif. in ſua editōe de cātico Ma
rie. Scd̄o dixi q̄ ē gl̄ioſiſſimū ħ canticū
btē ꝟgini. qꝛ in ipo notari pn̄t. xij. ſtelle gl̄ie
in corona capit̄ ei⁹. ſic̄ ſcribit̄ Apoc̄. xij. In
capite inq̊t ei⁹ corona. xij. ſtellaꝝ. Naȝ ī his
xij. bn̄ficijs a deo accept̄ vel p̄uilegijs do
natis btā Maria gaudēter gl̄iat̄ ꝛ deū lau
dat in ħ cantico vt patȝ diligēter ꝯſiderādo
verſus ei⁹ atq̄ȝ ꝑticulas. Cap. I.

PRima ſtella dr̄ dignatiua p̄electio
de q̄ deū Maria laudat et gaudēs
gl̄iat̄ cū di. Magnificat aīa mea
dn̄m. Notāter dic̄ dn̄m qd̄ ē relatiuū ad ſer
uū vel ancillā: vt ſignificet ſe in ħ gaudere ꝛ
gl̄iari q̄ a d̄o ē in ancillā ſpecialit̄ electa. vn̄
de ħ gr̄as agit. Nā ꝑfecto ſctis ħ eſt gaudi
um maxim ꝛ gl̄ia: q̄ ſe norūt eē ſuos di cui
q̊dē ſeruire regnare ē. ſc̄m Aug. ꝛ Greg. Sic̄
ꝛ videm⁹ milites gl̄iari de eo q̊ q̊dē coꝝ ſūt
ſerui p̄potētioris reg̊ ꝛ accepti. vn̄ dn̄a ī d̄o
gl̄iando dic̄. Magnificat aīa mea dn̄m. ſ.
meū cui⁹ ſuȝ ancilla p̄electa. Nimiꝝ vt dicit̄
iiij. li. ethico. Qualis vnuſq̄ſq̄ȝ ē talia dicit
ꝛ oꝑat̄ ꝛ talit̄ viuit: qꝛ ex abūdantia cordis
os loq̊t̄ Math. xij. Et qꝛ btā ꝟgo ħ ſꝑ deſi
derabat vt mereret̄ fieri ancilla dei. ꝛ ei⁹ fi
lio deſeruire quē nouerat ex ſcp̄tur̄ ī carnē
vētuꝝ. ħ ſꝑ orōnib⁹ flagitabat vt etiā ferunt
hiſtorie. ꝛ iō nimiꝝ q̄ mox cū fidē dedit an
gelo ait. Ecce ancilla dn̄i. ſ. qd̄ ſꝑ optaui. et
nūc etiā gr̄as deo agens id replicare videt̄
di. Magnificat aīa mea dn̄m: cui⁹ ſuȝ ancil
la. O felix marie deſideriū: qd̄ tā efficacit̄ eſt
ꝑ toti⁹ mūdi ſalute ipletū. O felix q̄q̄ȝ aīa q̄
ſeruire toto corde deſiderat xp̄o. Sȝ circa
lr̄am hāc q̄ri pn̄t tria p̄cipua. Prima q̄ſtio:
vtrū btā maria ꝯgrue ſic incepit ſuā lauda
tionē ꝑ xp̄i incarnatōe ex ea facta vt diceret
magnificat. Nā mirꝝ ē q̄re nō dixit Laudat
vel bn̄dicit aut gr̄as agit ꝛ gl̄ificat aīa mea
dn̄m cū bn̄ hec oīa ꝛ ſingl̄a dicere potuit.
Ad ħ ꝑtin⁹ r̄ndet̄ q̄ ipſa nō a ſe ſȝ a ſpūſctō
hec ꝟba ꝓtulit: q̊ ſpūſſctūs notanter voluit
inchoare ħ ꝟbo magnificat ꝛ nl̄lo alio. qꝛ d̄
maximis beneficijs deū laudabat maria. i.
de bn̄ficio incarnatōis diuīe. Idcirco ma
gnificat qd̄ ſonat laudis magnitudinē dicē

re debuit ꝛ dixit. vñ Amb. ſup Lu. Magni
gnificat anĩa mea. q. d. Tãto et tã inaudito
munere dñs me ſublimauit ꝙ lingua expli-
care nõ ſufficit. Sꝫ totũ anĩ affectũ in agen
dis eiꝰ laudibꝫ offero: ꝛ in eius magnitudĩe
ꝯtẽplando gratulãter impẽdo: iõ magnifi-
cat anĩa mea dñm. Scða q̃ſtio q̃re addi
dit anĩa mea: ꝛ nõ dixit. Magnifico dñm.
Rñdeť ꝙ h̃ ſpũſſctũs voluit vt doceamur
nos de bñficijs anĩe q̃ ſũt potiora q̃ꝫ corpa
lia ſicut ꝛ anĩa potioꝛ omĩ corpe: vt dič Au
guſt. deũ magis laudare. Et qꝛ bñficiũ diui
ne incarnatõis p̃ncipaliꝰ eſt ad ſalutẽ aĩarũ
q̃ꝫ corpoꝝ. iõ inſeruit anĩa mea. Tercia q̃
ſtio cur nõ dixit magnificat aĩa mea deũ vľ
ſponſum patrẽ vel filiũ: q̃ꝫuis qðlibet horũ
dicere potuiſſet. Rñdeť ſm Anthoninum
floreñ. in ſũma ſua ꝙ hoc voluit ſpũſſctũs.
Primo vt deũ gl'ioſum cũ timore reuerẽ
dum intẽdat: qꝛ initiũ ſapiẽ timoꝛ dñi: vt ait
p̃s. Ĩ dñs aũt timorẽ reuerẽtialẽ includit.
iuxta illud Malach. j. Si ego dñs vbi ẽ ti
moꝛ meꝰ. Scðo vt oĩ via b. ꝟgo p̃p̃as lau
des fugiat ꝛ tm̃ diuĩas intẽdat. Si eñ di-
xiſſet: ſpõſum multũ ſe laudaſſet. ſiľiter ſi di
xiſſet patrẽ vel filiũ: eque laudis eſſet. ſi dixiſ
ſet deum: ſuã hũilitatẽ ancillariã tacuiſſet. ꝛ
iõ dicendo dñm qð eſt relatiuũ ad ancillaꝫ
ſe humilẽ ancillã dei ꝓfiteť: q̃tinꝰ ꝛ nos do-
ceat qꝛ in hũilitate nr̃a placẽt deo obſeq̃a et
laudes: vt oĩa bona ĩ nob̃ deo attribuamꝰ.

Capitulum. II.

Secũda ſtella diciť diuĩa dulcifica-
tio. ꝓpť quã ĩpa btã ꝟgo diuĩa dulce
dine pleniſſima gaudẽs gl'iať ꝛ dič.
Exultauit ſpũs meꝰ ĩ deo ſalutari meo. glo.
id ẽ in filio ſaluatore meo. cuiꝰ diuĩa dulce-
dine ſpũs tãta abũdo plenitudine: vt ſpũs
meꝰ exultet. i. extra ſeip̃am in extaſim ſaltet ĩ
deũ ꝛc̃. ꝛ iõ ꝓ tãto dono g̃ras ago. Sꝫ h̃
p̃mo q̃riť q̃re potiꝰ dixit exultauit in p̃terito
q̃ꝫ exultat ĩ p̃ñti cũ nõ lõge antea ꝯcepit xp̃ꝫ
ſaluatorẽ in vt̃o. Ad h̃ rñdeť notãdo ꝙ be
ata maria ĩ deo ſaluatore. i. xp̃o tripľr exulta
uit. Primo añ xp̃i ꝯceptõeꝫ exultauit ĩ fide
ꝛ ſpe. qꝛ firmiť credidit ꝛ ſꝑauit xp̃ꝫ redẽpto
rẽ in carne ventuꝝ. ſič ꝛ de Abraã ſcribiť hoc
mõ exultaſſe Joh. viij. Abraã pr̃ veſter exul
tauit vt videret diẽ meũ q̃ credidit ꝛ ſꝑauit.
Jõ dꝛ: vidit. ſ. fide ꝛ deo reuelãte ꝛ gauiſus
eſt ꝛc̃. Scðo exultauit maria ĩ hora ꝯcepti

onis xp̃i q̃ñ gaudiũ ſummũ de h̃ habuit vt
patuit ꝑte p̃cedẽti. Tercio exultauit pꝰ cõce
ptionẽ xp̃i qꝛ expꝑiebať ꝯtinue deũ in ſe ma-
nẽtẽ tota plenitudĩe ꝛ miro mõ ſp̃m ſctm̃ cõ
ſolantẽ. Notãter ğ dixit exultauit: vt ſignifi
cet qꝛ a p̃ncipio ſue ꝯceptõis in vtero mr̃is
ſctẽ Anne. ſ. ſꝑ in cognitiõe xp̃i exultauit mľ
to magꝭ q̃ꝫ Johẽs baptiſta in vt̃o: ꝛ iã xp̃m
vtero portare cepat añ aliq̃t dies q̃uſq̃ꝫ ꝑue
nerat ad domũ Zacharie a die conceptiõis
iter agẽdo. ꝛ iõ dixit: exultauit. qꝛ iã añ ꝯce-
perat. Scða q̃ſtio hꝰ occaſione. nũq̃d ma
ria ſciuit antea q̃ꝫ ꝯcepit xp̃ꝫ de ſe fore incar
nãdũ ꝛ iõ exultauit ĩ xp̃o. Rñdeť ꝙ licꝫ q̃-
dẽ ſciuit qꝛ dei filiꝰ debuit incarnari: multo
magiſq̃ꝫ h̃ nouit q̃ꝫ ꝓph̃e: tñ ex hũilitate nõ
p̃ſũpſit nec putauit ſe eẽ illã ꝟginẽ de q̃ xp̃s
deberet ꝯcipi donec angelꝰ nũciauit. Ter
cia q̃ſtio q̃re dixit ſalutari meo cuꝫ xp̃s eſſet
ſaluatoꝛ etiã alioꝝ. Rñdeť ſm Ly. ꝙ h̃ dixit
rõne aſſũpte hũanitatis ex ea. qꝛ ſic fuit tm̃
ĩpiꝰ ꝟginis. vñ exultauit ſpũs.

Ca. III.

Tercia ſtella dꝛ deo chara dilectõ qꝛ
reſpexit inq̃t hũilitatẽ. reſpexit. i. ac
ceptauit ꝛ amauit. qꝛ vbi amoꝛ ibĩ
oculꝰ ſm Aug. Sꝫ q̃re dixit hũilitatẽ nõ
ꝟginitatẽ vľ alias ꝟtutes Rñdeť ſm Ly. qꝛ
licꝫ maria fuerit oĩbꝫ ꝟtutibꝫ deo chara ꝛ ele
cta vt eẽt mr̃ filij dei: tñ ſpecialiť h̃ fuit ex hũi
litate Ber. Audeo dicere ꝙ nec marie ꝟgi-
nitas placuiſſet deo ſine hũilitate. Hic ĩ ſer
mone de aſſũptõe Aug. O btã hũilitas ma
rie q̃ deũ hoĩbꝫ pepit: vitã mortalibꝫ edidit:
ꝑadiſuꝫ apuit: ꝛ hoĩm aĩas libauit. Vñ po
niť ꝓ iſta ſtella hec ꝯcluſio. Plꝰ amauit deꝰ
hãc vnã puellã q̃ꝫ oẽs angelos ꝛ ſctõs ac to
tã mũdi machinã. Probať ex triplici rõe tã
q̃ꝫ ex tribꝫ ſignis dilectõis ꝛ acceptatõis.
Primo rõne donationis.
Scðo rõne ꝯuerſationis.
Tercio rõne impetratõis.
Prĩo ex rõne vľ ſig̃ donatõis. q̃ñ ſm dñm
Bonauẽ. ſup. iij. ſentẽ. di. xxxij. deꝰ dꝛ dilige
re aliquẽ magꝭ q̃ꝫ alteꝝ rõne effectꝰ vel cõi-
catõis boni maioꝛiſ. Cui ꝯcordat ꝟbũ Ari
ſto. ix. ethico. dicẽtꝭ. ꝙ amoꝛ vľ amicicia ꝟa
fundať ĩ beniuolẽtia. i. in bonũ velle alicui.
Sꝫ qꝛ deꝰ tã excellẽtiſſimũ bonũ ꝛ donũ vo
luit ꝛ dedit b. ꝟgini qð nlli nec oĩbꝫ ſiľ ꝯceſſit
vicꝫ ꝙ eſſꝫ mr̃ dei q̃ nil maiꝰ creature dona
ri pt. Vñ Anſ. de ꝯcep. ꝟgi. ca. xviij. Quid

excellētiꝰ illi dare valeret q̄ȝ in ꝑpetua ꝟgini tate manēs deū de ſua carne carnē factū ge neraret. Hec ille. ꝙ eam plꝰ dilexit. Scḋo rōne vel ex ſigno ↄuerſatōis qm̄ ſm eundē Bonauē. vbi ſup̄. Signū dilectōis diuine eſt familiariſ ↄuerſatio. Nā dicit phs. ix. li. ethico. Actus amicicie ē ↄſolatio ī amici vi ſiōe ⁊ colloq̄o ac ↄuerſatōe. Sȝ nō eſt ali quis angeloꝝ nō aliq̄s ſctōꝝ nō totꝰ mūdꝰ cui deꝰ tāta familiaritate ſuā ↄuerſatiōnē ex hibuit ſicut ꝟgini. cui ſe dedit nō tantū ſicut ceteris in deū ⁊ dn̄m: ſȝ ſpecialit̄ in filiū cuiꝰ vberibꝰ fuit alitꝰ: cuiꝰ manibꝰ portatꝰ ⁊ ſepiſ ſime ꝑ voto amplexatꝰ ⁊ oſculatꝰ. de cuiꝰ ſā guinis portōe carnis ſubſtātiā aſſumpſit ⁊ indiſſolubilit̄ ſibi vniuit: ⁊ ſic de alijs. ꝙ ſeq̄ tur ꝙ eā ſūme dilexit. vt de ea verificet̄ illud Sap. viij. Hāc amaui inq̄t deꝰ ⁊ q̄ſiui mi bi ſpōſaȝ aſſumere eā ⁊ amatoꝛ factꝰ ſuȝ for me illiꝰ. generoſitatē eꝰ gloꝛificat. ↄtuberniū habēs dei ⁊ oīm dn̄s dilexit illam. Tercio oſtēdit̄ ex rōne vel ſigno impetratōis. tantū em̄ eā deus dilexit vt ipa in oī petitōe a deo plus valeat impetrare q̄ȝ oēs ſcti ⁊ angeli ac tota eccl'ia mūdi. qꝛ ei nil ꝑbas eſt negare q̄ tāq̄ȝ mr̄ pōt deo impare et nō tātū ſupplica re ſicut ceteri. Vn̄. iij. Reg. ij. ca. Pete mat̄ qḋ vis neq̄ȝ em̄ ꝑbas ē aliq̄d tibi denegare Vn̄ Anſ. de ↄceptōe btē ꝟginis. ca. xv. dic̄ Scimꝰ inq̄t btām Mariā tanti meriti eſſe apud deū: vt nihil eoꝝ q̄ velit efficere poſſit aliq̄tinꝰ effectu careret qḋ eſt ſignū magne dilectōis. qm̄ ſm Tulliū ⁊ Hiero. Amico rū eſt idē velle et idē nolle. Ad h̄ ꝑtinet mi raculū qḋ ferūt hiſtorie. Quidā em̄ cum de uotus eſſet btē virgini ⁊ multa enoꝛmia cō miſiſſet crimīa: eccleſiā intrās viſa imagine btē virginis ait. O dn̄a ſi te inuocarē inua nū laboꝛarē quia cū ſim peccatoꝛ maximuſ ſcio ꝙ nō exaudies ſed ↄtemnis: me em̄ q̄ſi dānatū reputo: nec ꝑ te poſſe adiuuari: cū q̄ȝ ſic auertiſſet ſe vt exiret deſpatus: ſtatim bn̄dicta virgo mater miſcōie allocuta eſt: ⁊ ait. Cōfide in me qꝛ etiā ſi in ꝑfundo inferni eſſes damnatꝰ in eternū: valerē tui miſereꝛ ri: nil em̄ eſt qḋ mihi filius poſſit denegare. Vn̄ ille ↄfoꝛtatus veniā petijt ⁊ ſancte viuēs deuotius virgini deſeruiuit. O igit̄ fidelis ania aduerte quātū deus btām ꝟginē dili gat q̄ntūue eius oꝛatio apud deū valeat: et ſup ac inter oēs ſctōs ipāȝ in patronā elige tibi que poteſt ſuffragari.

Capitulum. IIII.

Quarta ſtella dicit̄ btificatō. vn̄ ſub dit. Ecce eniȝ ex h̄ btām me dicent Beda. Cuiꝰ inq̄t hūilitas a deo taȝ grate reſpicit̄ recte btā ab oībꝰ cognomiat̄. Hec ille. Merito q̄dem btā virgo ab oībꝰ btā ꝑdicat̄: qꝛ ipa ↄcepit poꝛtauit et genuit btitudinis autoꝛē. Sȝ q̄rit̄ quō hec Ma rie ꝓphetia verificet̄ cū videamꝰ plīmas ge neratōes nō dicere eā btāȝ: ſȝ potiꝰ blaſphe mare: vt ptȝ in iudeis: in hereticis: in infide libꝰ et paganis. Ad h̄ breuiter rn̄det̄ ſm Nico. de ly. ⁊ cōiter alios expoſitores do ctoꝛes: ꝙ in h̄ dicto nō eſt diſtributio intel ligēda ꝑ ſingulis geneꝝ: ſȝ ꝑ generibꝰ ſingu loꝝ: qꝛ ex oībꝰ generatiōibꝰ aliq̄ ſunt ↄuerſi ad fidē q̄ ↄfitent̄ iſtā virginē btām. No ta etiā ꝙ tria ſūt genera natiōnū ꝑncipalia ſicut et tres in toto mūdo ſunt ſectarum ꝑn cipales varietates.

Prima iudeoꝛum.
Scḋa machometiſtarum.
Tercia chꝛiſtianoꝛum.

Prima eſt natio iudeoꝛuȝ iſta btificat: qꝛ de ea ꝓphetas ſctōs ꝑconia bona ꝑfert. ⁊ etiā qꝛ ſm Bonauē. ſup. iij. di. iij. q. ij. ar. ij. In fideles q̄dā iudei aſſerūt h̄ mirū fuiſſe ī ma ria ꝙ cū eſſet pulcherrima a nullo vnq̄ȝ vi ro fuit ↄcupita et ꝑ ↄſequēs ipa nūq̄ȝ virgi nitatē amiſit in q̄ dei filꝰ hītauit. h̄ teſtimo niū infideliū vilipēdendū nō eſt. opꝫet ei te ſtimoniū haberi ab his q̄ foꝛis ſūt. Se cūda eſt natio machometiſtaꝝ credētiuȝ: vt ſunt thurci: ſaraceni: agareni: ethiopes ⁊ ſi miles. Iſti etiā btām dicūt Mariā cū bo na vtiq̄ȝ ſcꝑta in ſuis libꝛis habeāt de ea ſic̄ teſtat̄ Nico. de ly. ſup h̄ paſſu. Nā in alcho rano. i. in libꝛo leg̃ ſaracenoꝝ in. iij. zoꝛa in iiij. donario eiꝰ talit̄ ſcꝑtū eſt. Dixerūt ange li. o maria vtiq̄ȝ deꝰ elegit te et purificauit te et vtiq̄ȝ elegit te clarā ſup oēs mlieres ſecu loꝝ. Itē ibidē donario. v. dixerūt angeli. o maria vtiq̄ȝ deꝰ annūciat ꝟbū ex ipo: nomē eiꝰ yſeben. mariā. i. ieſus filꝰ marie ⁊ erit ho noꝛabil̄ in h̄ ſecl'o atq̄ȝ ī alio ⁊ alloq̄t̄ hoīes Itē in libꝛis autētic̄ apud ſaracenos q̄ruȝ vnꝰ vocat̄ abbokari alter ꝟo moꝛlim dixit Ebi hoꝛayra ſocius ſcȝ machometi ꝙ audi uit machometū dicenteȝ. Nullus naſcitur de filijs Adam quem non tangat ſathan: ⁊

ſdeo plorat vociferās ex tactu ſathan preter
Mariā ⁊ filium eiꝰ. Jtē dixit idem Ebi ma
chometū dixiſſe. Multi ꝑfecti fuerūt ex ho
minibꝫ. nulla ꝟo fuit ꝑfecta ex mulieribꝫ ni
ſi Maria mater yſe id eſt ieſu. Fertur q̄z ꝙ
q̇cunqꝫ ex ſaracenis publice blaſphemaue
rit nomē ꝟginis Marie lapidibꝫ cōtunderꝛ
os eius ſ͡m leges coꝝ. Ecce ptꝫ quō a paga
nis btificatꝛ Maria. Terciū genꝰ natio
nū eſt xp̄ianoꝝ qui oēs eam ſctām ⁊ beataꝫ
dicūt. Et certe erubeſcat malꝰ xp̄ianꝰ q̇ bea
te virgini laudes dicere recuſat: quā etiā pa
gani vt ꝓmiſſuꝫ eſt laudāt. vtiqꝫ o btiſſima
virgo Maria verꝫ eſt qd̄ de te canit eccleſia
Felix inq̇t es ſacra ꝟgo Maria ⁊ oīm lau
de digniſſima: qꝛ ex te ortꝰ eſt ſol iuſticie xp̄s
deus noſter. Ecce ḡ te oēs btām dicimꝰ.

Capitulum. V.

Quinta ſtella in ordine ⁊ ꝓma ſecū
di q̄ternariȷ̄ dicitꝛ mirificatio: vn̄ ait
Quia fecit mihi magna q̇ potēs eſt
ſd ē opatus eſt in me mirabilia ꝑ ſuā poten
tiā infinitā Theophilꝰ. Vere magna mira
⁊ maxima deꝰ opatus ē in Maria: cū eaꝫ a
peccatis ꝓſeruauit: cū eā ſctificauit; cū filiū
dei ex ea naſci voluit: ⁊ hūanū genꝰ ꝑ ipam
repauit. Cū ꝟo pepit virgo ꝑmāſit: ⁊ hec iō
quia potens ē q̄m nullꝰ alius potuit hec fa
cere. Circa hāc ſtellam ponitꝛ iſta ꝯcluſio.
Jn oībus opibus a ꝓncipio mūdi factꝭ mi
rū maximū qd̄ deꝰ fecit in toto mūdo ⁊ face
re potuit ē h̄ qd̄ in Maria fecit. pbatꝛ triplr
Primo autoritate.
Secundo ratione.
Tercio exemplificatione.
Primo autoritate ſcti Bern̄. in ſermone de
gaudiȷ̄s Marie dicētis. Multa inq̇t mag
fecit deus in creaturis mūdi. nihil tn̄ taꝫ ex
cellens ⁊ tā magnū opus digitoꝝ dei ſicut i
ꝟgine quā ſol ⁊ luna miranꝛ. Hoc idē teſta
tur Anſ. ⁊ plures aliȷ̄ doctores. Scd̄o ꝓ
batur rōne: qꝛ nil poteſt dici maiꝰ q̄ꝫ ꝙ deꝰ
ſit factꝰ hō: cū magis diſtet deꝰ a creaturis
q̄ꝫ q̇cūqꝫ creatura a nihilo. Ceteꝝ ex ꝑte cre
ature nil maiꝰ poteſt dici q̄ꝫ ꝙ ſit mater dei.
Hoc em̄ eſt ſūme gratie ⁊ glorie: qua maior
creature cōicari nō potuit ſicut vult Alexā.
de hal. j. ꝑte. et Alber. ſup miſſus eſt. Jdeo
Anſ. li. de ꝯcep. ꝟgi. di. Nihil tibi o dn̄a eſt
equale nihil cōꝑabile. Om̄e em̄ qd̄ ē aut ſu
pra te eſt aut infra te eſt. Qd̄ ſup te eſt ſolus
deus eſt. Qd̄ infra te eſt: eſt om̄e qd̄ deꝰ nō
eſt. Tercio oſtēditꝛ exemplificatōe. nā ma
gna fecit deus quādo celū ⁊ terraꝫ ac oīa q̄
in eis ſunt ſolo verbo creauit de nihilo ꝑs.
Dixit ⁊ facta ſunt. Sed certe maiꝰ fecit mul
to in matre quādo de puriſſimo eiꝰ ſanguie
corpus xp̄i formauit in q̇ totus deꝰ eſſentia
liter ꝯtinetꝛ quē celi cape nō poſſunt. Jtē
magnū fecit deus quādo celū angelis reple
tum creauit. ⁊ ipis deū diligētibꝫ ſe btā viſi
one fruendū exhibuit. Sꝫ certe maiꝰ fecit i
virgine quādo in eiꝰ vtero deꝰ ipſe habita
uit incluſus q̇ om̄es angeli fruebanꝛ. Jtē
magnū fecit deꝰ qn̄ de ꝑua Ade coſta vnā
magnā mulierē formauit. ⁊ eam Ade fede
re m̄rimoniali ꝯiunxit. Sed maiꝰ fecit qn̄
de ꝑua portiōe ſanguis ꝟginee corpus xp̄i
ꝑfectum ſubito formauit diuītati inſeꝑabi
liter vnitū. Jtē magnū fecit qn̄ mūdū di
luuio deleuit ⁊ tm̄ octo aīas ꝓſeruauit a di
luuio. Sꝫ maiꝰ fecit qn̄ beatā virginē ab oī
peccato ꝓſeruauit ⁊ ꝑ eam genꝰ humanū re
dimendū diſpoſuit. Jtē magnū fecit quā
do pharaone ſubmerſo hebreos liberauit.
Sꝫ maiꝰ fecit quādo ꝑ filiū virginis deuic
cto fortiſſimo hoſte diabolo oēs hoīes re
demit Jtē magnū fecit qn̄ māna filios iſrl̄
pauit. ſꝫ maiꝰ fecit qn̄ in vtero ꝟginis verū
panē. i. corpꝰ xp̄i ad oēs ſctōs paſcēdos for
mauit. de q̇ pane Joh. vj. Hic eſt panis q̇
de celo ⁊c. Jtē nōne magnū fecit ꝙ iorda
nis ꝯuerſus eſt retrorſuꝫ. Nōne magnū
fecit ꝙ ſol ſtetit vel ꝙ i horalogio Achaz. x.
gradibꝫ retroceſſit Eſa. xxxviij. Sꝫ maiꝰ fe
cit quādo ad verba ꝟginis ꝯſentiētis eter
nus deꝰ retroceſſit ꝑ incarnationē ad infan
tiam vniꝰ diei ⁊ in vtero virginis manſit. ⁊
ſic ꝯſequēter de oībꝫ factis mirabilibꝫ indu
cēdo repies: qꝛ fecit dn̄s maxim i maria ⁊c.

Capitulum. VI.

Sexta ſtella dicitꝛ ſanctificatio q̄ glo
riatꝛ beata virgo in hoc cantico cuꝫ
ſubdit. Et ſanctū nomē eiꝰ. Nomē
quippe dei dicitꝛ ſanctū: qꝛ q̇cquid ſctitatis
poteſt cogitari eminētius eſt in deo. ⁊ quo
niā ſanctos facit ipꝫ. ſ. nomē dn̄i debite por
tantes. iuxta illud Leuit. xx. Eſtote ſcti quia
ego ſanctꝰ ſum. Ego dn̄s q̇ ſctifico vos ⁊c.
Bn̄dicta itaqꝫ ꝟgo gloriatꝛ ⁊ gaudere ſe oſtē
dit in hoc ꝙ tam ſctiſſimū filium cōcepit: ꝑ
cuius ſctiſſimū nomē ipa ſūme ſctificata ex

titit. De hac aũt ſctificatõe ꝟginis aget lib.
v.ꝑte.j.ar.ij.ꝑ totũ. Hic tñ eſt notandũ ꝙ
merito de h dña gl'iat.qꝛ nomen dñi btã in
virgine dicit ſctm̃ magis ꝓprie ꝙ̃ añ incar-
nationẽ.licꝫ ⁊ ꝑ tũc ſctm̃ dictũ ſit. iuxta illð
ps. Sctm̃ ⁊ terribile nomẽ eiꝰ. Et rõ qꝛ ꝓ-
ꝓꝛie dꝛ ſctm̃.i.ſanguie tinctũ. vt dicit Joh.
ianueñ.in cathol'. Nã apud veteres nil di-
cebat ſanctũ niſi ſanguie hoſtie eſſet reſper
ſum vel ꝯſecratũ. Sꝫ qm̃ deꝰ añ incarnati
onẽ nõ fuit ſanguine tinctus.ſꝫ in btã virgi
ne de puro eiꝰ ſanguie carnẽ aſſumẽdo ſan-
guine qðãmõ tinctus dici poteſt cuꝫ ⁊ ſan-
guini in carne vnitꝰ eſt ⁊ tandẽ in cruce totꝰ
ſanguine ſacro ꝓꝓꝛio fuit refuſus ⁊ balneatꝰ
ergo magi ꝓꝓꝛie ſanctũ nomẽ dñi in virgine
⁊ ꝑ ꝟginẽ eſſe iudicat ꝙ̃ añ incarnatõꝫ. Vñ
bñ dicit. Et ſctm̃ nomẽ eius. O igit fidelis
aĩa diligenter penſa quãta dei charitas in
virgine bñdicta ſit erga te exhibita: vt vicꝫ
cruoꝛe roſco ex ꝟgine ſumpto te lauerit ſan
ctificauerit ⁊ mũdauerit ac redemerit. iuxta
illud Apoc.j. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pec
catis in ſanguine ſuo.

Capitulum. VII.

Septima ſtella dicit miſeratio. Vñ
ait. Et miſcðia eiꝰ a ꝓgenie in ꝓge-
nies timẽtibꝫ eũ.q.d. ſꝫ Bedã. Nõ
ſolũ inquit mihi fecit magna ꝗ potens ẽ:ſꝫ ĩ
oĩ gente que timet deũ:qm̃ fecit mĩficoꝛ-
diter redẽptionẽ oĩbꝫ a ꝓgenie iudeoꝝ in ꝓ
genies xp̃ianoꝝ nec tñ oĩbus quãtũ ad effi
caciã:licꝫ vniuerſis ⁊ toti mũdo q̃ntũ ad ſuf
ficientiã. Sꝫ timẽtibꝫ eũ timoꝛe filiali ⁊ ca-
ſto ſic exponit Ly. Vñ claret qꝛ in his ꝟbis
gl'iat ſe foꝛe matrẽ miſcðie in oẽs diffundẽ-
de. Hinc ⁊ eccl'ia canit de ea Maria mater
miſcðie mater gratie tu nos ab hoſte ꝓtege
⁊c. Nota aũt ꝙ merito bñdicta virgo gloꝛi
atur in cantico de h id eſt de ſtella miſerati
onis diuĩe:qꝛ nuſꝙ̃ maioꝛ dei miſeratio er-
ga nos oſtẽdi potuit ꝙ̃ ĩ hac incarnatõe fa-
cta ex virgine:in q̃ ꝑ noſtra liberatiõe ſolus
ipe deꝰ ſe humiliauit ⁊ deſcẽdit vſqꝫ ad penã
noſtre miſerie vt nos releuaret ⁊c. Vt aũt o
homo agnoſcas quãtũ dei miſcðia exhibi-
ta ſit ⁊ exhibeat vſqꝫ in finẽ ꝑ Mariã. No
ta tria puncta tanꝙ̃ tria ſigna diuĩe miſera
tionis ꝑ eam largiẽde. ¶ Primũ eſt ꝙ a ṗn-
cipio nõ fuit nec eſt vel erit nec põt eſſe tam
ſceleratꝰ pctõꝛ ꝗ dũ ad btãm virginẽ ſe con-
uerterit vt dꝫ miſcðiam nõ ꝯſequat. h teſta
tur Anſ.lib.orationũ di. O btiſſima virgo
maria:ſic̃ oĩs pctõꝛ a te auerſus ⁊ a te deſpe
ctus neceſſarie eſt vt intereat: ita oĩs pctõꝛ
ad te ꝯuerſus ⁊ a te reſpectꝰ impoſſibile ẽ vt
ꝑeat. Et rõ qꝛ btã virgo cũ ſit mater miſcðie
nullũ peccatoꝛẽ dũmõ ꝯuertat ad eiꝰ miſe-
rationẽ fideliter redeat ac ꝑſeueret dimittit
q̇n ꝑ eo intercedẽs veniã obtineat ⁊ gratiã.
Idcirco idẽ Anſ.di. O felix Maria tu pec
catoꝛẽ toti mũdo deſpectũ materno affectu
amplecteris nec deſeris:quouſqꝫ deꝰ ꝑ te pla
catus ipm gratie ſue reformabit. Hec ille.
¶ Scðm punctũ ꝙ ſi mater miſcðie: ipſa
ſcꝫ Maria nõ fuiſſet mũdꝰ iam ꝓpter pecca
ta diu ꝑijſſet. Hoc teſtat Fulgentiꝰ.iiij. mi-
chologiaꝝ di. Diu celũ ⁊ terra ruiſſent ſi nõ
Maria p̃cibꝫ ſuſtẽtaſſet.qð claret etiã ex mi
raculo qð legit in vita ſancti Dñici vicꝫ ꝙ
viſum eſt voluiſſe xp̃m totũ mũdũ tribꝫ vi-
bratis lanceis ꝑdere. Sꝫ btẽ virginis inter
ceſſiõe liberatũ. Terciũ punctũ ꝙ ſi ma-
ria mater miſcðie nõ interueniſſet: deꝰ hũc
mundũ ꝑ ſuis ſceleribꝫ multo ſeueriꝰ ꝙ̃ tũc
flagellaret. h oſtẽdit certitudie expꝛientie. qꝛ
in ve.te.anteꝙ̃ deꝰ fuiſſet incarnatꝰ ex ꝟgine
multo ſeueriꝰ ⁊ diſtrictius flagellabat mun
dũ ꝑ peccatis ꝙ̃ nũc. Nã qñqꝫ ꝑ vnico ſo-
lo pctõ magna ſtrages hoim ꝑibat. Totus
eñi mũdꝰ ꝑ pctõ diluuio deletꝰ eſt. Pro gu-
la vna maxia plaga facta ẽ in ꝓpl'o iſrl'. Nu-
me.xj. Pro vno furto Achoꝛ.xxxvj. hoĩes
dei iudicio ſunt ab hoſtibꝫ ceſi ⁊ ex iſrl'. ccc.
pugnatoꝝ ꝗ fuere in illo exercitu ꝯfracti ter
ga verterunt ⁊ ꝑſecuti ſunt eos hoſtes Jo-
ſue.vij.ca. Item ꝑ vna idolatria.xxiij.milia
hoĩm perierũt Exoð.xxxij.ca. Ecce ꝙ̃ ſeue-
re deꝰ puniebat peccata. Nã ⁊ ꝑ vno pecca
to ṗmi ꝑentis vſqꝫ ad q̇nqꝫ mille annos: et
amplius oẽs filij dei ſunt a viſiõe dei exclu
ſi. Sꝫ nũc poſtꝙ̃ virgo Maria deũ ꝯcepit
⁊ genuit q̇t in toto mũdo ſuꝑabũdãt ſcelera
quot idolatrie ⁊ ſuꝑſtitões:quot ſuꝑbie ſo-
domie ⁊ gule ⁊c.et tñ placatꝰ deꝰ miſericoꝛ-
diter expectat vt ꝯuertamur. ⁊ tã ſeuere nõ
flagellat in hoc mũdo ſicut ante. Jð aplꝰs
Thitũ.iij. Apparuit benignitas ⁊ humani
tas ſaluatoꝛis noſtri dei:nõ ex opibꝫ iuſticie
ſed ſm ſuã miſcðiam ſaluos nos fecit. Gra-
tias igit agamus deo:qꝛ ꝑ Mariã miſcðia
eius a ꝓgenie in ꝓgenies timentibꝫ eũ oĩbꝫ.

Capitulum. VIII.

O Ctaua ſtella dicit̃ triũphatio . de q̃
gaudens in dño gl'iat̃ virgo cũ ait.
Fecit potẽtiã in brachio ſuo: diſp-
ſit ſupbos mẽte cordis ſui. Nimirꝝ brachiũ
dei dr̃ fili⁹ dei q̇ eſt fili⁹ ꝟginis ƺm expoſitio
nẽ Bede. qꝛ ſic hõ opatur ꝑ brachiũ: ita de
us ꝑ verbũ ſuũ. i. filiũ opatus eſt oĩa Joh.
j. In ṗncipio erat verbũ. ꝛ infra. oĩa ꝑ ip̃ m
facta ſũt. In ħ ſuo brachio. i. filio. de⁹ pater
fecit potẽtiã magnã cũ potenter triũphauit
deuincens potẽtiſſimũ diabolũ q̇ humanũ
gen⁹ poſſedit. Vñ ſubdit. diſperſit ſupbos
mẽte cordis ſui Cyrill⁹. Magis inq̇t ꝓꝛie
de demonũ hoſtili caterua intelligẽda ſunt
hec verba. hos em̃ ſeuiẽtes in terra diſſipa-
uit adueniẽs dñs. Hec ille. Merito igit̃ be
ata virgo de hac ſtella triũphatõis gloriat̃.
qꝛ ꝑ eam ꝛ in carne de ea ſumpta dñs de di
abolo potẽtiſſime triũphauit: vt iam imple
tũ ſit illud Geñ. iij. Ipa. ſ. maria conteret ca
put tuũ: qm̃ ꝑ btãm virginẽ mediante filio
poteſtas demonũ eſt ꝯtrita. Qđ ſi queras
quõ ꝑ virginẽ mediãte filio dicat̃ poteſtas
demonũ eſſe ꝯtrita cũ videam⁹ etiã nũc de-
mones magnã poteſtatẽ habere in hoĩbus
Nam certa expientia videm⁹ ꝙ multoꝝ ho
minũ etiã xp̃ianoꝝ corpa obſident demões
multoꝝ etiã mẽtes excecant. Item adhuc
demões nos impugnãt ꝛ huic mũdo ṗnci
pant̃. iuxta illud apoſto. Eph. vj. Nõ ẽ no-
bis colluctatio aduerſus carnẽ ꝛ ſanguinez
ſed aduerſus mũdi rectores tenebraꝝ harũ
ꝛ ĩ tpe antixp̃i habebit diabol⁹ maximã po
teſtatẽ tẽtandi ꝛ vexandi xp̃ianos. Itẽ ſic
ante incarnationẽ tãtũ potuit nocere quã-
tũ ꝑmiſſus ẽ ita ꝛ nũc. g̃ videt̃ ꝙ in nullo ſit
ei⁹ poteſtas ꝯtrita vel diminuta. Ad ħ re
ſpõdet̃ ƺm Bonauẽ. ſup. iij. di. xix. ar. iij. q. j.
ꝙ ꝑ paſſionẽ xp̃i in carne de ꝟgine ſumpta
ſum⁹ liberati de ptãte diaboli: ꝓpt̃ qđ ſalua-
tor dicit Joh. xij. Nunc ṗnceps hui⁹ mũdi
eijcietur fo. Et ħ patebit ſic. diabol⁹ em̃ añ
paſſionẽ xp̃i habebat duplicẽ manũ: vicꝫ at
trahentẽ ꝛ impellentẽ Man⁹ attrahẽs erat
poteſtas trahẽdi ad lymbũ etiã iuſtos ꝛ ſan
ctos. ꝛ hec erat tãte potẽtie vt null⁹ poſſet ei
reſiſtere: iſta oĩno eſt amputata ꝑ paſſionez:
iam em̃ nullũ iuſtũ ꝛ ſctm̃ põt ad lymbũ tra
here. Man⁹ ãt impellẽs erat poteſtas p̃cipi
tandi in malũ ꝛ ꝑ fallaciã ꝛ ꝑ violẽtiã: qꝛ tẽ-
tabat vt draco ꝛ vt leo ƺm Aug. Hec erat
ita fortis vt cũ magna difficultate poſſꝫ q̇s
ei reſiſtere. ꝛ iõ in multis imo fere in oĩbꝫ re-
gnabat. hec ꝑ paſſionẽ debilitata eſt qꝛ da-
tum eſt lumẽ veritatis ꝯ diabolicã fraudu-
lentiã ꝛ adiutoriũ virtut' ꝯ violentiã. Jam
em̃ fere oĩbus eſt ꝟitas ꝓpalata: ꝛ iõ deſtru-
cta eſt idolatriã q̃ ṗus in mundo regnabat.
Jã etiã adiutoriũ ꝟtutis tribuit̃ ꝑ gratie in
fuſionẽ q̃ repͥmit ꝯcupiſcẽtiam ꝛ ꝑ angelicã pte
ctionẽ q̃ cõprimit poteſtates aduerſas. Ad
illa aũt q̃ obijciunt̃ dicendũ eſt ƺm eundem
Bonauẽ. ꝙ diabol⁹ obſidere corpa ꝛ exce-
care mẽtes modo nõ põt niſi q̇s ei ex culpa
ſua vires tribuat: ſic ſũt illi q̇ ſacramẽta xp̃i
contẽnunt vñ nõ tot hodie diabol⁹ obſidet
q̇t añ ꝯſueuerat obſidere. Itez q̃uis ƺm
apoſt. nobis nũc incũbat colluctatio ꝛ pug̃
nõ tñ elongamur a victoria niſi interueniat
noſtra negligẽtia ƺm ꝙ dr̃. j. Choꝝ. x. Fidel'
de⁹ q̇ nõ ꝑmittit vos tẽtari ſup̃ id qđ pote-
ſtis: ſꝫ faciet cũ tẽtatõe ꝓuentũ: q̃uis itaqꝫ ꝑ
xp̃m poteſtas diaboli ſit ſupata tñ in nobiſ
eſt dare vires hoſti ꝛ nos ſubiugare poteſta
ti diaboli. iuxta illud Hiero. Debilis eſt ho
ſtis antiqu⁹ nõ põt vincere niſi volentẽ. Et
qꝛ in tpe antixp̃i abundabit iniq̇tas ꝛ refri-
geſcet charitas. teſte ſaluatore Math. xxiiij.
Jõ vires ſumet diabolica ptãs ꝛ iuſto dei
iudicio ꝑmittet̃ ampli⁹ ad maluz impellere
q̃ꝫ ꝑmiſſus fuit in tpe p̃cedenti. Ad vlti-
mũ vero obiectũ dicendũ ꝙ de⁹ ante incar-
nationẽ ampli⁹ ꝑmittebat diabolũ ex ſuo iu
ſto iudicio ꝛ noſter ꝯſenſus ampli⁹ ei ſubia
cebat ex vicio noſtro ꝑ ħ ꝙ regnabat igno-
rantia ꝛ etiã ꝯcupiſcẽtia deficiebat ꝟitas ꝛ gra-
tia. ꝛ ſic patꝫ ꝙ ꝑ beatã virginẽ mediante fi-
lio cõtrita eſt ꝛ debilitata poteſtas diaboli.
Hec Bonauentura.

Capitulum. IX.

N Ona in ordine ꝛ ṗma tercij quater-
narij ſtella dicit̃ exaltatio. ſ. humili-
um ꝛ ſeruoꝝ dei. Vñ dixit. depoſu
it potẽtes de ſede ꝛ exaltauit hũiles. Iſti po
tentes fuerũt angeli ſupbi: q̇s deus de ſede
celeſti depoſuit ꝛ humiles. i. hoĩes ſe deo in
penitẽtia ꝛ p̃ceptis humiliãtes ꝑ filium ſuũ
xp̃m loco eoꝝ exaltauit. Itẽ depoſuit de⁹ po
tentes iudeos: qui erãt in lege ꝛ ꝓphet' potẽ
tes dimittẽs eos ex ſuo demerito ĩ ꝓfundo
erroris ꝛ exaltauit hũiles. i. gẽtiles hũiliter

⁊ deuote p̄dicatōi aploꝝ inſiſtentes ꝓut ex
poſuit Ly. Uel ꝑ potētes accipi pn̄t ſm ali
am gloſam: ſeruiētes mūdo ꝓncipes tyrāni
⁊ oēs potētes in malis q̄s deus eiecit ꝑ fili
um ſuū q̄ in carne aſſumpta iudicatur⁹ ē oꝛ
bem terre ⁊ exaltat hūiles. i. hūiliter deo ſer
uientes. qm̄ oīs qui ſe exaltat hūiliabit᷑. ⁊ q̄
ſe humiliat exaltabit᷑. Jō dicit Beda vene
rabilis. Depoſuit dn̄s potētes de ſede ⁊ ex
altauit hūiles. q2 ꝑ omēs ſeculi generatōes
nō ceſſant ꝑire ſuꝑbi. nec ceſſant hūiles in
ſancta fide ꝯuerſantes exaltari. Hec ille.
Si queras q̄d ꝑtinet ad btām virginem
in iſto cantico gl'iari ⁊ gaudere de h̄ vic3 ꝙ
depoſuit potētes de ſede ⁊ exaltauit hūiles.
Ad h̄ rn̄det᷑ ꝙ merito ipa bn̄dicta virgo
gloriat᷑ de ſuꝑboꝝ deiectione ⁊ humiliū ex
altatione. q2 in ea ⁊ ꝑ ea3 deus efficaciſſime
edocuit in iſta vic3 incarnatōe ſuꝑbiā calcā
dam ⁊ humilitatē amplectendā. ⁊ hec in tri
bus. Primo in h̄ ꝙ de⁹ ſe in ipa ſūme hu
miliauit. Nā quia hūilitas eſt ꝟtus regalis
ſm Bern̄. ⁊ ſcala celeſtis decebat vt deus q̄
omī ꝟtute pleniſſim⁹ eſt hūilitatis ꝟtutē do
ceret ⁊ manifeſtaret in ſeipo: qd̄ fecit qn̄ in
vteꝝ virginis deſcendit ⁊ cū eſſet dn̄s oīm
factus ē ſeru⁹ oīm humilians ſe vſq3 ad nr̄e
carnis fetidū lutū ⁊ qd̄ mai⁹ eſt vſq3 ad pe
nā ⁊ mortē latronū ⁊ peccatoꝝ Phil'. ij. Exi
naniuit ſemetipm̄ formā ſerui accipiens et
habitu inuētus vt hō humiliauit ſemetip3
fact⁹ obediēs vſq3 ad mortē. Hec ibi. Se
cūdo edocuit xp̄s ſuꝑbiā calcandā ⁊ humi
litatē amplectēdā in ꝟgine in eo ꝙ humili
tatē exaltauit ſuꝑ oīa excellētiſſime cū nr̄am
vilē naturā ⁊ hūillimā vtpote q̄ de limo ter
re eſt ſuꝑ oēs angelos vſq3 ad dexteram dei
ſublimauit ⁊ hūillimā illam virginē matre3
ſuꝑ oēs angelos ⁊ homīes dignificauit. O
magna ꝟtus hūilitatis q̄ ſic meruit exaltati
onē. Un̄ vbi ſuꝑ̄ ſubdit aplus. Propt᷑ qd̄ ⁊
deus exaltauit illū ⁊ dedit ⁊c̄. Tercio edo
cuit in eo ꝙ ſuꝑbos angelos vic3 ⁊ iudeos
ꝓ magna ſui ꝑte indānabilit᷑ dimiſit. ac hu
miles. i. electos apl'os. i. diſcipulos q̄ fuerūt
abiecti ſm mūdū fructu incarnatōis poten
tes fecit qm̄ vt ſcribit᷑. j. Chorin. j. Infirma
mūdi elegit deus vt ꝯfundat fortia. Me
rito ḡ maria de hoc gloriat᷑ in cātico. O igit᷑
ſuꝑbi penſate diuinū iudiciū quia depoſu
it dn̄s potētes de ſede ⁊c̄.

Capitulum. X.

Decima ſtella dicit᷑ refectio. ſ. fideliū.
Un̄ dic̄. Eſuriētes impleuit bonis
⁊ diuites dimiſit inanes Baſilius.
Eſurientes ſūt gētes diuinā gr̄am deſiderā
do toto corde eſuriētes: q̄s xp̄s impleuit bo
nis ſpūalib9. Diuites ſunt btītudinē in ter
renis ⁊ carnalib9 ponētes ꝓut erant ſc3 m'l
ti ph̄i antiqui et epicuri q̄s xp̄s dimiſit in
anes ⁊ vacuos. q2 dicēte apl'o deū nō glori
ficauerūt ſ3 euanuerūt in ſua ſapīa. Sed
diceres q̄d hoc ꝑtinet ad btām ꝟginē glori
ari tāq3 ſi in ipa h̄ factū ſit ꝙ de⁹ eſuriētes i
pleuit bonis. Rn̄det᷑ ꝙ iō h̄ ꝑtinet ad ipa3
quia de⁹ ex ipa ſūpſit carnē ⁊ ſanguinē quā
fidelib9 ꝓſtitit in cibū ⁊ potū ſalutis eterne ⁊
ꝑ hui⁹ ſumptionē replet de⁹ oēs eſuriētes vi
tam eternā bonis celeſtib9. ipo xp̄o teſte ⁊ di
cente. Qui māducat meā carnē ⁊ bibit meū
ſanguinem in me manet ⁊ ego in eo Johā.
vj. Idcirco btā virgo de h̄ gloriat᷑ q2 ex ipa
ſumpſit xp̄s qd̄ donauit in eucharistia.

Capitulum. XI.

Undecima ſtella dicit᷑ ſuſceptio ſc3
electoꝝ. Un̄ dicit Maria. Suſce
pit iſrl' pueꝝ ſuū recordat⁹ miſicor
die ſue. Suſcepit inquā iſrael pueꝝ. glo. tā
q3 humilē ⁊ obedientē pueꝝ ⁊ caſtū q̄ notat᷑
in hoc ꝙ dicit᷑ pueꝝ: ex ꝯditione pueri: vt ſi
gnificet᷑ q2 tales ſuſcipit de⁹ in gr̄am. Juxta
illud Math. xviij. Niſi ꝯuerſi fueritis ⁊ ef
ficiamini ſicut ꝑuuli nō introibitis i regnu3
celoꝝ. S3 quō btā virgo de h̄ gloriat᷑ q̄ſi
ꝑ ipam vel in ipa ſit h̄ a deo factū. Rn̄det᷑
ꝙ ex q̄ de⁹ ex ipa ſuſcepit humanā naturā ſi
ue carnē nr̄am in qua patiēdo nos redemit
⁊ celū aꝑuit nobis: ac reſtituit. Jō ꝑ ipa3 di
cunt᷑ merito ſuſcepti in fraternitatē xp̄i ⁊ co
gnationē dei atq3 in gr̄am ⁊ gl'ia3 vt ſint he
redes q̄dem dei coheredes aūt xp̄i. iuxta ꝟ
bum apli Rom̄. viij. Un̄ merito de h̄ bea
ta ꝟgo gl'iando gr̄as agit in ꝑſona toti⁹ ge
neris humani. Proinde Ank᷑. O btā Ma
ria q̄ntū tibi debem⁹. q2 ꝑ te tale3 ⁊ tātū fra
trē. i. xp̄m deū habem⁹. ꝑ te hereditatē cele
ſtē adepti ſumus.

Capitulum. XII.

Duodecima ſtella d2 cōpletio ſc3 ꝓ
miſſoꝝ diuinoꝝ. Un̄ dic̄. Recorda
tus miſcdie ſue: ſic̄ locut⁹ eſt ad pa
tres nr̄os: Abraā ⁊ ſemi ei⁹ in ſecl'a. i. in eter

nũ. ꝭ iõ dicit qꝛ ꝓmiſſio dei de ſuſceptõe hu
mane nature in xp̃o ꝑmanebit in eternũ cũ
caro hũana in ſempiternũ vnita diuitati ꝑ-
maneat. Hec ly. Notãter etiã dicit Abraã ꝛ
ſemi ei⁹, qꝛ de⁹ ſpecialit' fuerat locut⁹ ꝛ ꝓmi-
ſerat ipi Abrae xp̃m qñ ad ꝑceptũ dei volu
it imolare filiũ ſuũ Geñ. xxij. di. Per memet
ip̃m iuraui dicit dñs mltiplicabo ſemẽ tuũ
ſicut ſtellas celi, ꝛ ſicut arenã q̃ eſt in littore
ꝛ infra. Bñdicent' i ſemĩe tuo oẽs gẽtes ter-
re eo qꝫ obediſti voci mee. In q̃ verbo facta
eſt ꝓmiſſio de xp̃o ex ſemĩe Abrae oriundo
ſꝫm carnẽ. In ip̃o em̃ ſemĩe Abrae. i. in xp̃o
oẽs gẽtes. i. aliq̃ de oĩbꝫ gẽtibꝫ et ſic oẽs ele-
cti bñdictionẽ ꝯſecuti ſũt ſalutis eterne. q̃s
xp̃s in iudicio bñdicet realiter. Iuxta illud
Math. xxv. Venite bñdicti p̃ris mei. Hoc
aũt cõpletũ eſt in maria q̃ xp̃m deuꝫ genuit
Iõ gaudẽter ꝛ gl'ioſe gr̃as agit in cãtico de
hoc. O q̃ feliciſſima o gl'ioſiſſima maria q̃d
tibi laudis offeram⁹ cũ ꝑ te tot ꝛ tãta bona
habem⁹. O ſi tũc affuiſſem tibi laudãti. vti
qꝫ genuflexo deuote acclamaſſem. Magni
ficat aĩa mea dñm in ſe ꝛ in te o ſuꝑbenedi
cta Maria.

¶ Articulus terci⁹ qꝫ vtile eſt canticũ Ma
rie reuerẽter audire in veſꝑis vel dicere.

Terciũ miſteriũ

t de ꝭ cantico marie dicit' vtilitaſ
Nimirꝫ q̃ꝫ vtile ſit hoĩ ad bono-
rẽ marie deuote ꝛ reuerẽter audi
re vel ꝑorare ꝛ dicere canticũ marie oſtendi
tur tripliciter.

Primo ex ip̃i⁹ cantici verbis.
Scd̃o ex rõne ꝟtualis incluſionis.
Tercio ex factis miraculis.

Primo ex ip̃i⁹ cantici ꝟbis. Nã ſi pẽſamus
verba ip̃a cõꝑimus qꝛ ibi ꝓmittit' pctõribꝫ
miſcd̃ia cum dꝛ. Et miſcd̃ia ei⁹ a ꝓgenie ĩ ꝓ
genies. Itẽ humilibꝫ ꝓmittit' exaltatio cele-
ſtis. ibi. Depoſuit po. de ſe. ꝛ exal. hu. Et ſa-
lutẽ ſitiẽtibꝫ ſatietas diuĩa. ibi. Eſuriẽtes im
ple. bo. Et oĩbꝫ bõis felicitas etña. ibi. Su
ſcepit iſrl' pue. ſu. ꝛc̃. Scd̃o oſtẽdit' ex rõe
ꝟtualis incluſionis. qꝛ in ip̃o cantico ꝟtua-
liter ꝛ implicite includit' taꝫ oratio dñica q̃ꝫ
ſalutatio angelica: q̃ ſunt vtiliſſime orõnes
ſicut de hac ꝟtuali incluſiõe notat Antho-
nin⁹ floreñ. in ſũma ſua. Nã pr̃ nr̃ q̃ es ĩ ce
lis ꝯcordat cũ ꝭ Magnificat aĩa mea dñm

id eſt p̃rem celeſtẽ. ꝛ p̃ma petitio. Sctificet'
nomẽ tuũ. includit' ibi. Sc̃m nomẽ eius.
Scd̃a adueniat regnũ tuũ. ibi. Exulta-
uit ſp̃us me⁹ ĩ deo ſalutari. qꝛ hec ẽ vita eter
na. ſ. regni dei. vt cog̃ſcãt te deũ ꝛ quẽ miſi-
ſti ihm Ioh. xvij. Tercia petitio: fiat volũ
tas tua ſic̃ ꝛc̃. ibi. Depoſuit po. de ꝛc̃. qꝛ vo-
lũtas dei in celo ẽ vt rõnalis creatura in oĩ-
bus ſubijciat' deo: a q̃ volũtate auerſi ange
li depoſiti ſũt de ſede celeſti: ꝛ hũiles hoĩes ĩ
locũ eoꝝ exaltati. Quarta petitio: panẽ no
ſtrũ q̃ti. ꝛc̃. ibi. Eſuriẽtes iple. bo. Quinta
Et dimitte nob̃ de. ꝛc̃. ibi. Et miſcd̃ia ei⁹. ꝑ
quã dimittũt' debita: a ꝓgenie ĩ ꝓgenies ti.
Sexta: ꝛ ne nos inducas. ibi. Fecit po. ĩ
bra. i. xp̃o ꝑ quẽ fideles potẽter defendũt' in
oĩi tẽtatione. Septima: ſꝫ libera nos ꝛc̃.
ibi. Suſcepit iſrl' ꝛc̃. Sic̃ lo. eſt ꝛc̃. Hec eſt
em̃ illa libertas excluſio oĩm maloꝝ quã ꝓ-
miſit de⁹ Abrae ꝛ ſemĩ ei⁹ in ſecl'a ꝛc̃. Itẽꝫ
Aue maria. i. ſine ve: includit'. ibi. Magnifi
cat aĩa mea do. Gr̃a plena. ibi. Exulta. ſpi
rit⁹ me. ꝛc̃. Dñs tecũ. ibi. ſalutari meo. qꝛ re-
ſpexit ꝛc̃. Bñdicta tu ĩ ml'ie. ibi. Ecce em̃ ex
ꝭ btãm. Et bñdict⁹ fruct⁹ ventris. ibi. Quia
fecit mihi ma. ꝛ ſic de alijs. Ecce q̃ vtilitas
ꝟtualis incluſiõis h⁹ cantici. Tercio oſten
dit' ex miraculis. Ad id facit miraculũ de q̃
dã monacho Ioſtio noĩe. qd̃ hr̃ li. vj. ꝑte. ij.
ar. vlt. in fine. Itẽ refert Ant'. li. miraculorũ
qꝫ ip̃emet cũ dolorẽ multũ pateret' ĩ pede ex
ſpaſmo ꝛ paliſi ob deuotõꝫ ꝟginis cepit co
nari vt erect⁹ ſtaret ad officiũ ꝟginis ꝛ ꝑ cõ
ſeq̃ns etiã ad magnificat. qd̃ cũ facere cepiſ
ſet ſanitatẽ ꝯſecut⁹ ẽ. Recolo etiã me audiſ
ſe qꝫ cũ in q̃dã loco frẽs deuote dicerẽt ma-
gnificat. Viſum ẽ btãm ꝟginẽ ex altari de-
ſcẽdere ꝛ ſingulis fratrũ ſuũ ihm q̃ſi ꝑuulũ
ad oſculãdũ offerre in q̃ mira ſuauitate reſi
ciebant' oẽs. Itẽ refert diſcipul⁹ in ꝓmptu
ario qꝫ in hyſpania in q̃dã domo ordis ci-
ſtercieñ. q̃dã monach⁹ iuuenis ĩ obſeq̃o be
ate ꝟginis feruẽs ꝛ deuot⁹ ita erat intent⁹ in
ei⁹ horis ꝛ ꝑ ꝯñs etiã in ꝭ cantico marie. vt
nõ in ſingul' verſibꝫ: ſꝫ in ſingul' ꝟbis memo
riã ip̃i⁹ hr̃et. Sicqꝫ. xvij. annis ſtãs ĩ ordine
tãdẽ infirmat⁹ ad mortẽ. Ecce btã maria cũ
dñm ihꝫ viſitauit ꝛ p̃dixit eidẽ qꝫ die. vij. ad dñm ihꝫ
p̃ cun-
ctis mihi ſeruiuiſti intẽti⁹ faciã tibi qd̃ nulli
alij feci. ꝛ cingẽs brachijs collũ oſculũ ei de

dit ac eũ benedixit ꝛ euanuit. Hec ille ſeruitori inſtanter reqrenti enarrauit. Die aũt ſe prima cũ appropinqret ad exitum ſicut erat ei p̄dictum apparuit ſibi btã maria: vidente pore domꝰ: cum multitudie ſanctoꝝ ꝛ angeloꝝ. ꝛ ſic dulciſſima viſione ꝛ allocutõe ꝯſolatus feliciter migrauit ad xp̄z. Ecce igiť ꝙ bonũ eſt ſeruire marie. Oẽs ḡ chariſſimi ei deſeruiamꝰ tam in h̄ cantico deuote dicẽdo ꝙ in alijs vt cũ ea in celo gaudeamꝰ.

¶ Incipit liber terciꝰ de myſterio purificationis beate Marie.

Tercius liber de myſterio purificatõis btẽ marie diuidiť in q̃ttuoꝛ ptes. Prima ps de huiꝰ purificatõis Marie ſolẽnitate. Scđa de btẽ marie martyrio: gladijꝙ doloroſitate. de q̃ hic ꝑterea agiť: qꝛ circa tp̄s purificatõis de h̄ martyrio per Symeonẽ eſt ꝓphetatũ dicentẽ. Tuã ipſius aïaȝ ptrãſ.gla. Tercia ps de gladij marie ꝛ doloris p̄cellenti acerbitate. Quarta pte cõdependẽter adiungeť ſub alio ꝓceſſu de planctu marie: pſequẽdo illud euãgeliũ Johã. Stabat iuxta crucẽ ihu matˀ eiꝰ ꝛc̄. Poteſ etiã occaſiõe huiꝰ purificatõis inuehere p̄dicãdo de puritate vel ꝟginitate marie de qͦ habes ſpeciali libro. Jõ hic p̄tereo.

¶ Pars prima de purificatõis Marie ſolenni myſterio.

Impleti ſunt dies purgatõis Marie ꝯm legẽ moyſi. ꝛ tulerũt ihm in hiẽlm vt ſiſterẽt eũ dño Lu. ij. Et in euangelio hꝰ ſolẽnitatſ. Nimiꝝ dies hec ab oĩbꝫ xp̄icolis deuote dꝫ celebrari ſi bñ aduertimus. tũ qꝛ hodie eſt feſtũ btẽ marie. tũ qꝛ eſt etiã feſtũ dñi ihu. tũ deniqꝫ qꝛ eſt feſtũ letificatõis ſctãꝝ aïaꝝ. Primo inquã eſt feſtũ btẽ marie. qꝛ hodie ꝯm legẽ moyſi ad purificationẽ acceſſit: licȝ nõ tenebať nec indigebat vt infra diceť: ꝛ iõ dies hec dꝛ purificatio marie. Scđo q̃ȝ ẽ feſtũ dñi ihu: qꝛ hodie oblatꝰ ẽ in tẽplo deo p̄ri: cuꝰ erat filiꝰ ab eterno: xp̄ť qđ etiã hodie cãdelas ꝯſecratas manibꝫ portamꝰ ꝛ ob h̄ dꝛ hec dies cãdelaria feſtiuitas. ad ſignificãdũ ꝙ xp̄s deꝰ manibꝫ ꝟginis marie hodie ſit apportatꝰ in hieruſalẽ ꝛ ad tẽplũ offerẽdꝰ: qđ cãdela cerea ſignificat qꝛ ſicͭ cera ab apibꝫ ſine cõmixtiõe ꝛ pollutõe ꝓduciť: ita caro xp̄i ex pura ꝟgine ſine corruptõe ẽ ꝯcepta ꝛ genita. ¶ Tercio hodie ẽ feſtũ exultatõis ſctãꝝ aïaꝝ: quia hodie cũ leticia ſctũs Symeõ ꝛ ſctã Anna obuiauerũt xp̄o ꝛ ip̄m deũ ꝛ ſaluatorẽ laudãtes cũ ſacerdotibꝫ offerẽdum ſuſceperũt. In cuiꝰ ſignũ hodie eccl'ia ꝓceſſionẽ agit et idcirco dꝛ h̄ feſtũ tercio noĩe hypopanti ab hypo qđ ẽ ire. ꝛ anti qđ ẽ obuiã. Inſup hodie ſcti p̄res in lymbo exultauerũt audiẽtes xp̄i aduẽtũ a ſctõ Symeõe decedente ꝛ eis nũciãte. Preterea gaudebat hodie deꝰ pať de ſui filij oblatõe. Itẽ gaudebãt angeli circũdãtes xp̄z dñm ꝛ bñdictã eiꝰ m̄rem. Et iõ gaudet etiã eccl'ia canẽs in miſſe introitu illud p̄s. xlvij. Suſcepimꝰ deꝰ mi. t. in me. tẽ. tui. qđ p̄t eſſe aliud thema. Vñ de hac gaudioſa purificatõis ſolẽnitate acturi tria myſteria notabimus.

Primũ dꝛ myſteriũ cõgruitatis.

Scđm dꝛ myſteriũ exemplaritatis.

Terciũ dꝛ iocũditatis.

¶ Articulꝰ p̄mꝰ ꝙ btãm dei matrẽ mariam congruebat ſuſcipe ſacr̄m purificatiõis ꝯm legẽ moyſi q̃uis ad id nõ oligareť.

Primũ mitſerium de purificatõe marie dꝛ congruitatis. vbi q̄ſtio eſt Utrũ cõgruebat btãm dei m̄rem ꝟgineȝ ſuſcipe legalʼ ſacr̄m purificatõis. Et ad hãc q̄ſtionẽ r̄ndeť ꝯm ſacros docť. p̄cipue Frã. maro. ꝑ duas ꝯcluſioneſ. Prima ꝯcluſio ꝙ btã maria dei m̄r vera legi purificatiõis nõ erat obligata. Et h̄ oñdiť triplici rõne.

Prima rõ ex pte ꝓlis.

Scđa rõ ex pte matris.

Tercia rõ ex pte legis.

Prima rõ ex pte ꝓlis. i. xp̄i q̃ erat ſup legem Mat. xij. ca. Dñs ei ẽ ſabbati filiꝰ hoĩs: iõ ſicut nec filiꝰ ita nec m̄r obligať. Scđa rõ ex pte m̄ris: qꝛ ip̄a fuit ꝟgo puriſſima ꝛ ſine oĩ pctõ: atqꝫ ſine oĩ ſordeꝛ feditate peperat xp̄z vt dicͭ Leo papa in ſmone de natiuitate dñi. Ab hac natiuitate deeſt illud qđ de oĩbꝫ legiť. Nemo mũdꝰ a ſorde nec infans cuiꝰ eſt vniꝰ diei vita ſup terrã. nihil in iſtã ſingularẽ natiuitatẽ de carnis ꝯcupiã trãſiuit nihil de pcti lege manauit. Hec ille. iõ nõ obligabať. ¶ Tercia rõ ex pte legis. qꝛ iſta lex pu-

rificatõis poſita erat ſub ↄditõe. Mulier ſi
quit ſi ſuſcepto ſemĩe pepererit ⁊c. Leuit. xij.
Et iõ nõ obligabat mr̃em q̃ nõ ſuſcepto ſe-
mine ſ; ſpũſſcti ſpiramĩe ↄcepat ⁊ pepérat.
⁊ ſic pʒ. Scd̃a ↄcluſio ꝙ mr̃ dei q̄uis nõ
indigebat nec tenebat̃: tñ decebat vt sacr̃m
purificatõis legis moyſi ſuſciperet. Et h̄ oſtẽ
ditur triplici rõne.

Prima rõ diuĩe honorificatõis.
Scd̃a rõ diabolice ↄfuſionis.
Tercia rõ humane edificatõis.

Prima rõ diuĩe honorificatiõis: q̄ʒ ſpũſctõ
docẽte nouerat btã maria h̄ fore ad dei ho-
norẽ dupl̃r. Primo q̇dẽ q̄ʒ legẽ a deo dataʒ
ꝑ moyſen tã q̄ʒ bonã ⁊ verã cõfirmabat cuʒ
ipi legi obediendo venerabat̃ ipam. ſicuti ⁊
xp̃s q̇ circũciſione nõ indiguit ⁊ tñ ſuſcepit
ꝑ legis honore: ita ei⁹ mr̃ exẽplo xp̃i edocta
h̄ legis ſacr̃o legẽ honorauit. Scd̃o q̄ʒ hoc
erat ad dei honorẽ ⁊ xp̃i manifeſtatõeʒ cum
btã mr̃ cẽſebat in h̄ ꝓphetias diuio ſpũ p̄di-
catas adimpleri. Sʒ di. q̃les ꝓphetie in h̄
implebãt̃. Rñdet̃ ꝙ p̄mo ꝓphetia Aggei. ij.
ca. vbi h̄r. ꝙ cũ Zorobabel reedificaſſet tem
plũ dei deſtructũ ꝑ babylonios factũ ẽ v̄bũ
dñi ad Aggeũ ꝓphetã ⁊ dixit. Quis in vob
relict⁹ eſt q̇ vidit domũ iſtã in gl̃ia ſua p̄ma.
Adhuc modicũ ⁊ veniet deſiderat⁹ cũct̃ gẽ
tib⁊ ⁊ iplebo domũ iſta gl̃ia dic dñs. Ma-
gna erit gl̃ia dom⁹ iſti⁹ nouiſſime ſcʒ reediſi
cate pluſq̄ʒ p̄me ſcʒ edificate ꝑ Salomonẽ.
Nõ ſ̃m expoſitores doctores hec oĩa iple
ta ſũt p̄cipue in iſta purificatõe: q̄ʒ tũc venit
deſiderat⁹ cũct̃ gẽtib⁊. i. xp̃s manib⁊ mr̃nis
portat⁹ in tẽpluʒ iſtud. Vñ ml̃tipliciter fuit
maior gl̃ia iſti⁹ dom⁹ vltimo edificate q̄ʒ pri
me. qd̃ patʒ Primo q̄ʒ in iſta fuit mr̃ dñi
educata ſ̃m Hiero. Scd̃o q̄ʒ ibi voto vir
ginitat̃ fuit ↄſecrata deo. Tercio q̄ʒ mira
culoſe deſponſata ibi fuit mr̃ dei. Quarto
ab angelis ibi fuit freq̄nter viſitata. Quin
to ibi dñs ih̄s dei fili⁹ oblat⁹ ⁊ ſpũſctõ ꝓphe
tico a Symeõe ⁊ Anna manifeſtat⁹. Se
xto q̄ʒ ibi ĩ medio doctoꝝ inuẽtus. Septi
mo q̄ʒ ibi ml̃totiẽs docuit ⁊ mirabilia fecit.
Itẽ ad id eſt alia ꝓphetia tunc impleta ſcʒ
Malach. iij. Ecce ego mitto angelũ meũ. i.
Johẽm baptiſtã, q̇ d̄r angel⁹ nõ natura ſed
officio Math. xi. ca. ſeq̇t̃. Et ſtatĩ veniet ad
templũ ſuũ dñator quẽ vos q̄rit̃. q̄ʒ xp̃s ſta
tim p⁹ Johẽm manifeſtãdo ſe: venit in tem

plũ ⁊ iudeã ꝑ pñtiã corꝑalẽ. Scd̃a rõ dia
bolice ↄfuſionis. q̄ʒ nouerat btã v̄go ꝙ hoc
deceret facere vt ad purificatõis legẽ acce-
deret ꝓpt̃ ↄfuſionẽ diaboli. ꝑ eo ꝙ ſic xp̃i di-
uinitas ⁊ btẽ marie v̄ginitas celabat̃ diabo
lo. ne hũana redẽptio impedireť ab ipo. qd̃
declarat̃: q̄ʒ ſ̃m Iſid. ⁊ cõiter doctores ſi di
abol⁹ certitudinalit̃ agnouiſſet xp̃m: nunq̄ʒ
crucifigi dei filiũ ꝑ iudeos ꝓcuraſſet ne ſua
poteſtate ↄtrita hõ redẽptõʒ habuiſſet. Sʒ
ſi bã maria nõ iuiſſet ad purificationẽ de-
buiſſet ſe manifeſtare ꝙ p⁹ ꝑtum foret v̄go:
⁊ ſic innotuiſſʒ hoĩb⁊ ⁊ diabolo filij ſui diui
nitas. iuxta illud Eſa. vij. Ecce v̄go ↄcipiet
⁊ pariet filiũ ⁊c. Sʒ di. nũq̇d diabol⁹ potu
it h̄ cogſcere aliũde ꝙ maria p⁹ ꝑtum nõ eſt
corrupta. Rñdet̃ ſ̃m Tho. iij. ꝑte ſũ. q. ix. ꝙ
hoc diabol⁹ v̄tute ſue nature potuiſſet cog-
ſcere niſi ꝓhibit⁹ fuiſſet. Vñ Aug. iij. de tri.
di. Diabol⁹ multa põt v̄tute ſue nature a q̇
bus ꝓhibet̃ virtute diuia. Prohibebat̃ g̊ a
deo cogſcere modũ ꝑtus diui ne redẽptõeʒ
hũani gener̃ ipediuiſſet ſi h̄ cog̊uiſſet. Pro
hibebat̃ etiã v̄gini appropinq̄re ab angelis
eã cuſtodiẽtib⁊ ſ̃m illud Cañ. iij. En lectulũ
Solomõis. lx. fortes ambiũt ⁊ vniuſcuiuſ-
q̄ʒ enſis ſuꝑ femur ſuũ ꝓpt̃ timores noctur-
nos. Lectul⁹ em̃ veri Salomõis. i. xp̃i ẽ ma
ter v̄go in q̃ nouẽ mẽſib⁊ q̇euit. hãc ml̃ti an-
geli ambierũt obſeq̇oſe cuſtodiẽtes ⁊ demo
nũ incurſus repellẽtes. ⁊ ſic pʒ Tercia rõ
hũane edificatõis: q̄ʒ hoĩes ex h̄ plimũ edi
ficabant̃ dupliciť Primo q̇dem q̄ʒ iudeis
ſcandalũ tollebat̃ ne dicere potuiſſent ꝙ iõ
xp̃m nõ deberẽt recipe q̄ʒ legẽ nõ obſeruaſ-
ſet. Scd̃o q̄ʒ fidelib⁊ exẽpluʒ hũilitat̃ ⁊ pu
ritat̃ amãde ⁊ ſectãde ꝓponit̃ vt doceamur
ꝙ niſi fuerim⁹ purificati a pc̃tis regnũ di in
trare neq̇bim⁹. Vñ Apoc. xxi. Nil coinq̇-
natũ intrabit in illud ſcʒ celeſte regnũ. Vñ
cũ ipe xp̃s puriſſim⁹ fuerit: tñ ſiſtit̃ in tẽpluʒ
deo ſ̃m legẽ purificatõis Sʒ di. cũ xp̃i hu
manitas fuerit d̃o ſꝑ pñs: q̄ʒ vniõe ꝑſonali
ſibi ↄiũcta. Quõ g̊ d̄r ſiſti ſ̃ʒ glo. i. pñtari vl̃
offerri: aut ↄſecrari deo. Rñdet̃ ſ̃m Atha-
naſiũ ꝙ licʒ xp̃s ſ̃m hũanitatẽ fuerit deo ſꝑ
pñs. tñ bñ dicit̃ ſiſti. i. pñtari ſcʒ ſ̃m legalem
cerimoniã in tẽplo offerẽdo. vt ſic em̃ antea
pñtatus nõ fuerat. Et h̄ fecit xp̃s potiſſime
ꝑ nr̃e ſalut̃ inſtructõe: vt nos diſcam⁹ quõ
deo pñtari d̃beam⁹ purificati a pc̃tis: vt pa

tebit. ⁊ ſic nõ ꝓpt' ſe indigẽdo h' fecit xp̃s ſ; ꝓpter nos. O igit' fidelis aĩa diſce deũ diligere ⁊ honorare ĩ ſuis p̃cept' ⁊ xp̃; ac ei' matrẽ imitari ĩ puritate ꝓ celeſti gl'ia acq̃rẽda.

Articul' ſcd's q' exemplũ m'ltiplicis v̈tutis p̄buit nob maria in ſuſceptõe ſacri purificatõis ⁊ ſil'r p̄bet' in lege ⁊ ſancto Symeone vt patebit.

SEcũdũ miſterium circa hãc ſolẽnitatẽ purificatõis declarãdũ dr̃ exẽplaritatis. Ubi aduertẽdũ q' in hac ſuſceptione purificatõis legalis datur nobis exẽplum ſalutis tripliciter.

Primo in ipa purificatõis lege.
Scd'o in ipa dñi matre.
Tercio in ſancto Symeone.

Primũ q̃ntũ ad incipiẽtes. Scd'm q̃ntum ad ꝓficiẽtes et ꝑfectos. Terciũ exẽplũ q̃ntũ ad deuotos. Primo itaq; dat' nob exẽplũ ſalutis in ipa lege purificatõiſ. Nã q̃rit' cur de' ſic inſtituerat legẽ purificatõnis. R̃ndet' ẽm Frã. maro. ⁊ cõiter doct'. q' ꝓmo ꝓpt' primogenitoꝝ oblatiõnẽ deo fiendaꝫ ⁊ grarũ actiõnẽ quã de' voluit in figurã ⁊ recognitiõnẽ q' oĩa bona nob a dõ ꝓueniũt. Scd'o ꝓpter nr̃e purificatõis inſtructõem vt pctm̃ hoĩ deteſtãdũ ⁊ abominãdũ atq; redimendũ ⁊ expurgãduꝫ doceret. Idcirco in ve. te. inſtituerat iſtã legẽ purificatiõis in q̃ plura p̃cepta ꝯtinebant'. Primũ erat q' m'lier q̃ ſuſcepto ſemĩe piebat maſculũ debebat cuꝫ filio manere ĩmũda. vij. dieb': ita q' null' ei cõicare poterat ĩ cibo vel potu vel lecto. ſed erat ſuſpẽſa a ꝯſortio hoĩm ꝓpt' fedã ꝯceptiõnẽ nõ ſine pctõ, q: in actu mr̃imoniali de curſu cõĩ ẽ aliq̃ libido inordiata: vt hec. dĩc Xv. Scd'm p̃ceptũ erat q' infantul' octauo die debebat circũcidi. ⁊ ſic ab originali pctõ mũdabat'. ⁊ tũc m'lier illa efficiebatur mũda q̃ ad ꝯſortiũ hoiꝫ. ſ; erat ĩmũda q̃ ad ingreſſuꝫ tẽpli. Et vſq; ad. xxxiij. dies a die octaua debebat ſic manere ⁊ reputari ĩmũda. Terciũ p̃ceptũ erat q' die q̃dragesimo ſic cõpleto a die ptus computãdo debebat m'lier venire cũ ſuo filio ad oſtiũ tabnaculi vel tẽpli. ⁊ pueꝝ offerebat ĩ man' ſacerdot'. Sacerdos q̃; deportãs circa altare dõ gratias agẽs ꝓ dato puero ⁊ ei' aĩe creatõe q̃ a ſolo deo ẽ leuabat corã dño. Quartũ p̃ceptũ de pueri redẽptõe a ſacerdot' manu q̃n q; ſiclis. Fuit aũt ſicl' moneta valẽs oboloſ viginti. H' aũt ſic p̃cipiebat': q' ſi puer fuiſſet p̃mogenit' de tribu leui nõ redimebat': ſ; veniẽs ad etatẽ adultã ſp ĩ tẽplo ſuiebat dño. Si v̈o fuiſſet puer de alia tribu q̃; leui ⁊ primogenit': redimebat' q̃nq; ſiclis argenti. Quitũ p̃ceptũ ſi ipa m'lier fuiſſet diues in tãtũ q' poſſet h'e agnũ anniculũ ĩmaculatũ ⁊ pullũ colũbe aut turturẽ offerre debebat. Sin aũt ꝓpt' pauptatẽ ſufficiebat ⁊ d̃bebat offerre tm̃mõ par turturꝝ. aut duos pullos colũbaꝝ. S; q̃rit' q̃re iſta volatilia offerebant'. R̃ndet' q: caſtiora ambo vic; turtur ⁊ pulli colũbaꝝ nõ colũbe. Sic q; ſua oblatione ſe peccatricẽ ꝯfitebat': ⁊ ſacerdos ꝓ muliere orabat. ⁊ ſic mũdabat' Sextũ p̃ceptũ in ipſa lege purificatõis erat q' ſi mulier peperiſſet feminã duplicari debuit tp̃s q̃ reputaret' ĩmũda tã q̃ ad ꝯſortiũ hoĩm q̃; q̃ ad ingreſſuꝫ tẽpli ⁊c. S; forte q̃ris q̃re hec lex mag' grauauerit piẽntẽ feminã q̃; piẽntẽ virũ. R̃ndet' q' ẽm ſctõs triplex rõ aſſigt'. Prima rõ natural'. Scd'a rõ moral'. Tercia rõ theological'. Pria rõ natural': q: ẽm ph'os q̃b; etiã ꝯcordat Aug. Corp' maſcli in vt'o xl. dieb' organiſat' ⁊ ꝑficit' atq; tũc vel circa aĩa creãdo infundit'. Corp' v̈o femie ĩ. lxxx. dieb' ꝑficit' ⁊ ꝑtũc aĩa infundit'. Uñ ſic aĩa maſcli. xl. die infuſa maculã originalẽ ꝯ̃bit. ſic. xl. die tẽplũ matiale dei ĩgreſſa cũ hoſtijſ expiabat' ei' genitrix. Et ſic aĩa femie. lxxx. die maculat' pctõ q̃ñ ⁊ infundit'. ſic. lxxx. die dei tẽplũ ingrediẽs expiata deo offerretur. Scd'a rõ moral': q: maſcul' ſignificat moralit' op' bonũ ꝑfecte ⁊ fortit' factũ. Femina aũt ꝓpt' debilitatẽ natural' vigoris op' ĩpfecte ⁊ negligẽter factũ. Uñ h' fuit ad ſignificãdũ q' q̃ ꝑfectũ op' parit ſtatĩ die. xl. aduenĩete. i. termĩo p̃ñtis vite q̃ p. iiij. elemẽtoꝝ ⁊ q̃litatũ cõplexiões currit ⁊c. in tẽplũ celeſte introducit'. Qui v̈o op' ĩpfectũ facit tempus ei duplicat' q: nõ ſtatim p' morte ĩ celũ introducit'. ſed ardebit ꝑus igne purgatorij vt dĩc Aug'. ⁊ notat'. xxv. di. Qui ĩ aliud ſeculũ. S; ve illis q̃ ſteriles oĩno repiunt' in morte. q̃m dicẽte ſaluatore Math. vij. Oĩs arbor q̃ ñ facit fructũ bonũ excidet' ⁊ ĩ ignẽ mittet' ⁊c. Tercia rõ theologicalis: q: vic; xp̃s aſſũptur' erat carnẽ ĩ ſexu virili ⁊ iõ ipꝫ ſexum mag' honorare voluit. ⁊ ampliorẽ ei

grãm fec̃ vt ⁊ puer citi⁹ formaret̃ in vt̃o ⁊ mr̃
citi⁹ mũdaret̃. Quarto pt addi rõ iuridica
⁊ legalis q꞉ q̇ pl⁹ vl' mag̃ peccauit pl⁹ puni
ri debuit. Extra de pe. ⁊ re. De⁹ q̇. Et. xxiiij.
q. j. Nõ offeram⁹. Itẽ. ff. de penis. l. Aut fa
cta. Sꝫ q꞉ in trãſgreſſiõe p̃cepti mlĩer plus
peccauit ſm qd̃ dic̃ magr̃ in. ij. di. xxij. Nõ
ſm Bonauẽ. verũ ẽ q̃ntũ ad pcti eẽntiã. ſ. li
bidinẽ. q꞉ pl⁹ ambiuit dei ſciaꝫ q̄ꝫ vir. licꝫ q̃n
tũ ẽ ex pte circũſtãtiarũ q̃ vir ↄtingũt vir pl⁹
peccauit. q꞉ ſcꝫ erat ſupior muliere ⁊ fortior
ac ſapiẽtior ⁊ ipe ſciẽter peccauit. Sꝫ vt dr̃
Deut. xxv. Pro mẽſura pcti dꝫ eẽ plagaruꝫ
mod⁹. vñ mlĩer pl⁹ punita ẽ. ſic̃ etiã Gen. iij.
pl⁹ punita fore legit̃. Ad ꝓpoſitũ itaq꞉ re
deũtes dicim⁹ q̄ lex iſta purificatiõis docet
ſalutaria documẽta ⁊ exẽpla. Prĩo docꝫ mu
lieres pientes deuote accedere ad purifica
tionẽ p⁹ ptũ ſm ↄſuetudinẽ eccl'ie nõ tñ ſm
obſeruãtiã legaliũ veterũ q꞉ illa ceſſauerũt i
noua lege. ſꝫ ſm eccl'ie catholice inſtituta et
ↄſuetudinẽ. vt ſcꝫ mlĩer p⁹ ptuꝫ p ipa die pu
rificationis ſue accedat ad eccl'iam vt grãs
agat de puero dato ⁊ de euaſiõe piculi ptus
p̃teriti. Et vt cuſtodiat̃ in ↄcipiẽdo de futu
ro. Itẽ interiꝫ caſta ⁊ incognita a viro pma
neat. Al'as indiſcretiſſime ⁊ irrõnabili⁹ agit
petẽs debitũ ↄiugale: q̄ꝫ qd̃cũq꞉ aĩal brutuꝫ
Sꝫ q̃ſtio orit̃: vtrũ p tũc mlĩeres infra com
pletũ tp̃s purificatõis teneãt̃ ab ingreſſu ec
cleſie abſtinere. Rñdet̃ vt hr̃ di. v. Si mlĩer
Et extra de purificatõe p⁹ ptuꝫ. ca. vnico. q̄
mlĩer ſtatiꝫ p⁹ ptuꝫ p̃t eccl'iam viſitare ſi de
uotio ſuadet ⁊ ↄſuetudo admittit. ſi tñ ex ve
neratõe aliq̄ꝫdiu abſtinere voluerit nõ eſt ta
lis deuotio reprobãda: ⁊ ↄſuetudo ẽ cõmẽ
dãda. Et eadẽ rõne nec ſacra cõio eſt negã
da puerpe: nec etiã mẽſtruate mlĩeri q̃cunq꞉
tp̃e niſi ex reuerẽtia abſtineret di. v. ad eius
vero. Scd̃o ex p̃miſſa lege purificatõnis
docent̃ oẽs hoĩes ſpũaliter quõ a pctis pu
rificari debeãt q꞉ Prĩo dꝫ hõ pctõr q̇ cõ
cepit dolorẽ ⁊ pepit iniq̇tatẽ; plecꝫ peſſimã re
cognoſcẽdo imũdũ ſe reputare p ↄtritioneꝫ
Scd̃o dꝫ circũcidere a ſe abijciẽdo ꝓpoſitũ
peccãdi de cetero. Tercio dꝫ ſe offerre ſacer
doti p ↄfeſſionẽ tanq꞉ peccatrix. Quarto dꝫ
facere redẽptionẽ p ſatiſſactionẽ ⁊ ſui obla
tionẽ deo in ſacrificiũ mũdicie ⁊ laudis di
uine. Nec vacat a myſterio q̄. xl. die tẽpluꝫ
ingredit̃: q꞉ q̃dragenari⁹ ↄſiſtit ex q̃ternario

in denariũ ducto vt ſignificet̃ obſeruãtia de
cẽ p̃ceptorũ cum ſcp̃tis euãgeliſtarũ q̃ttuor. ⁊
ſic patet. Capl'm. II.
Ecũdũ ſalut̃ exẽpluꝫ ſcꝫ v̄tuoſitat̃
nobis ꝓponit̃ i ipa bñdicta mr̃e do
mini. In q̃ nob p̃bet̃ exẽpluꝫ imita
tionis in triplici v̄tute q̃ floruit in hac puri
ficatõe. Prima v̄tus ẽ hũilitas: q꞉ cũ non
eſſet peccatrix tñ q꞉ culpabilẽ ſe oñdit p illas
oblatõẽs vt nob exẽplũ daret culpãdi noſ
ipos. Vñ Greg. Bonarũ mentiũ eſt agñſcere
culpã vbi nõ eſt culpa. Scd̃a v̄tus obla
tio: q꞉ legi cui nõ tenebat̃ obediuit ad docẽ
dũ nos q̃tin⁹ mlto mag̃ diuĩs p̃ceptis q̇bꝫ
tenemur obedire debeam⁹. qm̃ vt dic̃ Gre.
Sola ẽ obediẽtia q̃ fidei poſſidet meritũ. q̇
niã fides ſine opibꝫ mortua ẽ. Tercia v̄tuſ
eſt paupꝑtaſ q꞉ nõ elegit oblationẽ diuitũ pu
ta agnũ: ſꝫ pauperũ. ſ. par turturũ: aut duos
pullos colũbarũ. vt ptꝫ Lu. ij. Sꝫ q꞉ ibi euã
geliſta nõ determiat. Querit̃ g̃ qd̃ iſtorũ du
orũ obtulerit. Rñdet̃ q̄ xp̃s p nob egen⁹ fa
ctus p ſe voluit offerre pauperũ hoſtiã: ſic̃ ⁊
vilibꝫ pãnis inuolui. Sꝫ pulli colũbarũ fa
ciliori p̃cio a paupibꝫ ꝓcurari poterãt. g̃ ve
riſimilit̃ illos obtulerũt. Si obijcit̃ q꞉ ma
gi nõ diu añ purificatõeꝫ obtulerũt mune
ra. ſ. aurũ: thus ⁊c̃. Et veriſil'e eſt q̄ nõ modi
cũ auri vtpote more regio. Quare g̃ ex his
btã v̄go nõ emit agnũ: videt̃ q̄ legẽ offende
rit. Rñdet̃ ſm Fran. maro. ⁊ cõiter doct. q̄
credẽdũ eſt oĩno ipam v̄ginẽ nõ habuiſſe tã
tũ pecunie vt agnũ emere potuiſſet. al'as ei
offendiſſet ↄ legẽ ſic p̃cipiẽtẽ. ſꝫ oĩa illa a ma
gis oblata regia munera paupibꝫ iã eroga
uerat añ iſtud tp̃s purificatõis. ⁊ iõ nõ ha
buit vñ agnũ emiſſet. In q̇ etiã docemur ad
pietatẽ erga paupes ⁊ ad ↄtẽptũ mũdanarũ
diuitiarũ ꝓpt̃ xp̃m. O mira Marie hũilitas:
pietas ⁊ paupꝑtaſ. De q̃ loq̄ns deuot⁹ Ber.
dic̃. O btã v̄go maria. vere tu nõ habes cãꝫ
nec tibi op⁹ eſt purificatõe. Sꝫ nunq̇d filio
tuo op⁹ erat circũciſione? Eſto tñ inter muli
eres tãq꞉ vna carũ. Nã ⁊ fili⁹ tu⁹ ſic extitit in
medio puerorũ: q̇ in natiuitate habuit ſe vt
paup hõ: q꞉ nat⁹ in ſtabulo: in circũciſiõe vt
paup ⁊ pctõr hõ. ſꝫ hodie vt paup ⁊ pctõr ⁊
ſeru⁹ hõ. vt paup in eo q̄ oblationẽ pau
perũ elegit. vt pctõr in eo q̄ ipe cũ mr̃e expia
ri voluit. vt ſeru⁹ in eo q̄ q̇nq꞉ ſiclis ſicut et
ceteri p̃mogeniti redimi voluit.

Capitulum. iii.

T Erciū exemplū nobis ꝓponit᷑ in ſan
cto Symeone. q̄ vt ſacrū loquitur
euāgeliū accepit dn̄m ihm̄ in vlnas
ſuas ⁊ bn̄dixit deū. ſ. flexis genib⁹ letiſſimo
corde. Sȝ cur nō dicit ꝙ accepit ihm̄ ī ma
nus ſȝ in vlnas. Rn̄det᷑ ꝙ iō qȝ in vlnis ſeu
brachijs amplexādo tetū delectabili⁹ inſpi
cit᷑: ⁊ ꝓpinqui⁹ cordi deſiderabili⁹ ponit᷑. O
dulce ꝟbum ſȝ dulci⁹ factū accipe ihm̄ in vl
nas. O felices vlne q̄ ihm̄ dulcē meret᷑ ſuſci
pere vel portare. Quid em̄ beati⁹ q̄d iocūdi
us ⁊ ſuauius aīe: ꝙ̄ ihm̄ amplecti: ipm̄ te
nere: ipi⁹ amore frui. In hui⁹ itaqȝ Symeo
nis ſcti exēplo docemur nos debere xp̄ȝ ſu
ſcipe in vlnas cordis noſtri. ibi cū dulci de
uotioni amplecti ⁊ oſculari. O fidelis aīa.
O cor deuotū. cupis ne dulcē ihm̄ ſuſcipe ī
vlnas. Et ei⁹ dulci ſolatio: ei⁹ iocūdo ample
xu medullit⁹ in corde liq̄fieri optebit te hūc
ſanctū Symeonē in exemplū tibi ꝓpoſituȝ
imitari vt ſis talis q̄lis ipe fuiſſe ſcribitur in
euāgelio. Nota verba ſigna myſteria. Ecce
inq̄t hō erat in hierl'm cui nomē Symeon
⁊ hō iſte iuſt⁹ ⁊ timorat⁹ expectās redēptōeȝ
iſrl' ⁊ ſpūſctūs erat in eo. Ex q̄bus colligit᷑ ꝙ
q̄ttuor p̄cipua debem⁹ in nob habere vt di
gni ſim⁹ xp̄m in vlnas ſuſcipe h̄ p grām ⁊ in
futuro p gl'iam vicȝ pacē: iuſticiā: timorē ca
ſtū: ⁊ ſctm̄ amorē. exemplo ſcti Symeonis.
Primo pacē qȝ teſte p̄s. In pace fact⁹ ē lo
cus ei⁹. qd̄ notat᷑ cū dr̄. Hō erat in hierl'm
qd̄ interp̄tat᷑ viſio pacis. Scd̄o iuſticiam
q̄ reddit᷑ vnicuiqȝ qd̄ ſuū ē. ſic dicit Tulli⁹.
Nam teſte p̄s. Iuſticia ⁊ iudiciū p̄patio ſe
dis ei⁹. i. p iuſticiā p̄pat᷑ cor vt in eo ſedeat ⁊
requieſcat de⁹. Hinc ⁊ Prouer. xij. In ſemita
iuſticie vita. i. xp̄s. Hoc notat᷑ cū dr̄. Et hō
iſte iuſt⁹. Tercio caſtū timorē. vn̄ ⁊ ſubdit᷑
Et timorat⁹ ⁊c̄. Proīde Ber. Scto inquit
amore ⁊ caſto timore q̄ſi duobus brachijs
amplectimur xp̄m. Quarto ſctm̄ amorē h̄
notat᷑ cū dr̄. Et ſpūſſctūs erat ī eo. Vn̄ p̄s.
Ignis an̄ ipm̄ p̄cedet. Ber. ſup hec ꝟba di
cit ſic. Optet vt ardor deſiderij p̄ueniat om
nē aīam ad quā de⁹ eſt ventur⁹. Et tūc ſciat
aīa p̄ūteȝ ſibi eē xp̄ȝ cū ſe illo igne ſenſerit ca
lefactā. Hec ille. O igit᷑ oēs iracūdi ⁊ a vera
pace extranei. O oēs iniuſti. O p̄ſumptuoſi
pctōres deū nō timētes offendere. O deni
qȝ oēs a ſpūſctō alieni: immūdi: vos ſupbi:
vos auari: vos gulā ſectātes. Et q̄ cūcꝫ ſcele
rati audite veſtrā ſententiā qȝ nō manet ī vo
bis xp̄s ſȝ diabol⁹. qm̄ xp̄us nō introibit in
maliuolā aīam nec habitabit in corpe ſub
dito pctis. vt ſcribit᷑ Sap. ca. j. Vos aūt o
pacifici bti. iuſti q̄ ⁊ deū timētes ac graȝ ſpi
ritusſcti tenētes. Gaudete ⁊ exultate qm̄ ſic
maria ꝟgo bn̄dicta filiū in vlnis portauit: ⁊
ſctō Symeoni in vlnas obtulit hodie. Ita
⁊ in vlnas cordis veſtri offerre p grām nō
recuſabit. Nimiꝝ exorantib⁹ ⁊ ei⁹ ſuffragia
implorātib⁹ iſta die purificatōis miraculo
ſe compl't᷑ beata virgo ſubueniſſe. Mi
raculum Legitur em̄ in vita ſocioꝝ beati
Franciſci. ꝙ q̄dam frater deuot⁹ cum p lon
gum tp̄us ſubtracta gratia merens ⁊ triſtis
fleuiſſet. cum p̄ueniſſet ad feſtū purificatōis
in heremitorio exiſtens cepit clamare ad be
atam virginē dī. O beatiſſima virgo maria
tu hodie filiū Symeoni amplexandū pre
buiſti ⁊ eū mira dulcedine in tuo filio refeci
ſti. Obſecro te mater miſcdie vt mihi quo
qȝ miſerearis: qui fatigat⁹ ſum deſiderio tui
filij: ⁊ oīno meſticia replet⁹ p̄ cordis aridita
te. Et ecce mr̄ miſcdie ſtatim affuit ⁊ filiū ei
in ſpecie puuli amplexādum tribuit. Et ille
frater ab illa hora vſqȝ ad totū tp̄s vite ſue
ſp in mira ſuauitate ſpūs p̄maſit. ⁊ cōtinue
hec ⁊ ſil'ia verba replicās eructabat ī feruo
re cordis dicēs. O amor me⁹ ihu dulciſſime
quādo p̄ueniā ad te: quādo moriar vt iterū
amplecti valeā te. Aliud etiā miraculum
ad id facit de quadā matrona. ⁊ de h̄ habe
bitur infra in fine hui⁹ ptis. ſed ⁊ pluribus
miraculis alijs obmiſſis libeat ſi tn̄ placet
hic deſcribere qd̄daȝ de ꝯfirmatōe feſti pu
rificatōis. Miraculū Qd̄ quidē repi
in buden̄. libraria. Et hr̄ etiā in ſpeculo exē
ploꝝ dī. viij. ca. lviij. ꝙ vicȝ tpibus Boni
facij pape qd̄dam templū erat rome qd̄ di
cebat᷑ Romul⁹: ꝯſecratū dyane: hoc tēpluȝ
ipſe papa impetrauit a Foca impatore vt ī
honorē ſancte marie ꝟginis ꝯſecraret᷑. Ad
quā ꝯſecrationē celebriter faciendā cōueni
entib⁹ ꝑplis multis: iudei cōſtanter aduerſa
bant᷑ ⁊ ſeditionē faciebant ꝯ xp̄ianos dicen
tes xp̄m ex Joſeph ſemie ⁊ nō de ꝟgine na
tū. Quodā itaqȝ tpe ī die natalis xp̄i cōtētio
maxima hita ē de h̄. vbi ꝓtūc aderat etiā q̄
dā cec⁹ nat⁹ q̄ iudeos aptis rōnib⁹ ꝯfutabat
adeo ꝙ iudei fuerūt compulſi eligere vnū e

duob⁹ vicȝ: ꝙ aut ipi ceco nato īpetrare poſ
ſent xp̄iani vt viſum recip̄et: meritū v̾ginita
tis marie in ↄceptu in ꝑtu ꝛ p⁹ ꝑtum inuo-
cādo. ꝛ ſic iudei crederēt. aut ſi h̄ facere xp̄ia
noꝝ de⁹ neq̄ret tota fides xp̄iana tāq̄ȝ falſa
expugnaret̄ ꝛ ꝑire deberet impantib⁹ ceſari
bus romanis ꝛc̄. Statuerūt q̄ȝ ꝑ h̄ pacto
implēdo diē purificatōis marie ex cōi ↄſen
ſu xp̄ianoꝝ. Qua die aduenīēte: cec⁹ cū xp̄ia
nis fecit ſe duci ad altare ꝛ genuflexo coraȝ
imagine btē v̾ginis marie: iudeis ꝛ ꝑplis mlˀ
tis coaſſiſtētib⁹ cepit canere illō rn̄ſoriū qḋ
tūc canit̄ di. Gaude maria v̾go cūctas here
ſes ſola interemiſti q̄ Gabrieł archāgeli di-
ctis credidiſti: dū v̾go deū ꝛ hoīeȝ genuiſti:
ꝛ p⁹ ꝑtuȝ v̾go īuiolata ꝑmāſiſti. v̾. Gabrielē
archāgelū credim⁹ diuinit⁹ te eē affatū: vteꝝ
tuū de ſpūſctō credim⁹ impregnatū. Erube
ſcat iude⁹ infelix q̄ dicit xp̄m ex Joſeph ſemie
eſſe natū. Hoc facto mox cec⁹ viſuȝ recepit
clariſſimū. ꝛ fere q̄nq̄ȝ milia iudei ad fidē cō
uerſi ſūt. Bonū eſt ḡ ſꝑ mariā inuocare.

¶ Articul⁹ terci⁹ ꝙ duodeciȝ gaudia habu
it btā maria qn̄ ſuſcepit purificatōis ſacr̄m

Terciū miſteriū

circa hāc ſolēnitatē declarādam
dicit̄ iocūditatꝭ ꝛc̄. Ubi aduer-
tendū ꝙ iuxta numeꝝ duodeciȝ
ſtellaꝝ ī corona btē v̾ginis exn̄tiū poſſum⁹
ꝑ hac ſolēnitate purificatōis diſtiguere. xij.
gaudia q̄b⁹ tāq̄ȝ. xij. ſtellis radiātib⁹ ipa glo
rioſa extitit ꝛ iocūdata in ſui purificatōe q̄ ī
trib⁹ q̄ternarijs ordinari pn̄t. ¶ Primo nā
q̄ȝ bn̄dicta v̾go q̄tuor gaudia habuit ꝑ hac
purificatōe in ſe de deo ꝛ filio ei⁹ xp̄o. Se
cūdo alia q̄ttuor habuit gaudia de opibus
miraculoſis q̄ facta ſūt in iſta purificatōe:
¶ Tercio deniq̄ȝ vltima q̄ttuor gaudia ha
buit ī ſctōꝝ ↄgratulatōe. Quātū ad p̄mū
q̄tternariū gaudebat btā v̾go ī purificatōe.

Primo de diuīa honorificatōe.
Scđo de angelica famulatōe.
Tercio de gratiſſima oblatōe.
Quarto de ſuauiſſima portatōe.

Quātū ad ſcđm gaudebat.

Primo de mirāda reuelatōe.
Scđo de gr̄e ſtupēda redūdatōe.
Tercio de xp̄i venerāda ſuſceptōe.
Quarto de admirāda futuroꝝ ꝓbatōe.

Quantū ad terciū gaudebat.

Primo de Symeōis bn̄dictōe.
Scđo de ꝑuuli ih̄u gl̄ificatōe.
Tercio de ſctē Anne ↄfeſſione.
Quarto de ſctōꝝ patrū gl̄ificatōe.

Capitulum. I.

Primū itaq̄ȝ gaudiū habuit btā vir
go maria in iſta purificatōe de diui
na honorificatōe: q2 de⁹ eā ſingula-
riter p̄ oīb⁹ honorauit. Et p̄mo honorauit
v̾ginitatē ei⁹ ī data lege purificatōis ꝑ moy
ſen: cū ei⁹ v̾ginalē ↄceptū ꝛ ꝑtuȝ in ea p̄nūci
auit ꝑ adiectā cōditionē: ꝛ eā ſingulariter ex
oīb⁹ mulierib⁹ mūdi exemptā ſpeciali p̄uile
gio honorauit. qḋ ſic clareſcit. Nā de⁹ dās
ꝑ moyſen legē purificatiōis Leuit. xij. dixit
ſic. Mulier ſi ſuſcepto ſemīe peperit ꝛc̄. ſm̄
eīn̄ Frā. maro. iſta lex directe p̄nūciat ꝑtum
v̾ginis. q2 ſi nulla mulier ſine ſemine ꝑitura
fuiſſet fruſtra mo. appoſuiſſet ſi ſuſcepto ſe-
mine. q2 q̄ncunq̄ȝ aliq̄d cōpetit alicui vl'r et
neceſſario fruſtra apponit̄ cōditio de illo. ſic
exēpli gr̄a vl'r oīs hō comedere hȝ ꝛ bibere
ꝑ os. fruſtra ḡ apponit̄ cōditio dicēdo hō ſi
ꝑ os comedit ꝛ bibit: q2 nō aliter q̄ȝ ꝑ os hȝ
fieri comeſtio. Et h̄ oñdit̄ etiā ex ſcriptura.
Nā Exoď. xxj. ďr. Si ꝑ induſtriā q̄s occi-
derit frēm ſuū morte moriat̄. Iſtud ſi ꝑ idu
ſtriā dat intelligere ꝙ alit̄ q̄ȝ ꝑ induſtriā con
tingit ꝓxīm interficere alicui. vn̄ tali dat̄ lo-
cus refugij. Sic ꝛ in ꝓpoſito ꝑ h̄ ꝙ ďr. Si
ſuſcepto ſemīe mlier peperit dat̄ intelligi ꝙ
aliq̄ mlier alit̄ q̄ȝ ſuſcepto ſemīe poterat pa-
rere: qḋ verificatū ē in ſola mr̄e dn̄i q̄ de ſpū
ſctō ↄcepit ꝛ pep̄it in v̾ginitate. Hic Bern̄.
Putas ne q2 dictur⁹ mo. mulier q̄ peperit fi
liū īmūda erit nō timuerit ſuꝑ mr̄e dn̄i cri-
mē blaſphemie incurrere. Idcirco ↄditiōeȝ
p̄miſit di. Si ſuſcepto ſemīe vt ipam exime
ret ꝛ v̾ginalē ei⁹ ꝑtuȝ p̄nūciaret ꝛc̄. Hec igit̄
bn̄dicta v̾go ſciēs ꝛ mēte tractās plurimuȝ
gaudebat ꝙ ipa meruerit fore illa q̄ ſine ſe-
mine ꝑere debuit. Et ꝙ a deo ſic honorari ī
ſua lege p̄nūciari meruerit. Itē ſcđo eā in h̄
hodie ipaȝ ma
honorauit q̄ ad mr̄nitatē: q2 hodie ipaȝ ma
trē fore dei ī tēplo ſctīs collctātib⁹ publicari
voluit ꝛ fore reginā mūdi. O q̄ntū gaudere
poterat cū ſe matrē dei agnoſcebat. q2 vt ait
Anſ. Hoc ſolū de ſctā maria virgine p̄dica
re ꝙ dei mater eſt excedit omnē altitudinē q̄
poſt deū dici vel cogitari pōt. Hec ille. De
hoc ei⁹ gaudio Aug. in ſmōe. Adeſt nobis

dicit ſic. Maria exultat et mrẽz ſe leta miratur ⁊ de ſpũſctõ ꝯcepiſſe gaudet, ⁊ qꝛ genuit cũ exultatõe nõ cuiuſlibet meriti hoiez ſꝫ toti⁹ mũdi ſaluatorẽ. Hec ille. Scdm pcipuũ gaudiũ habuit btã ꝟgo de angelica famulatõe. qꝛ vt di. Alber. ſup miſſus ẽ. Ipſa clariſſime videbat angelos ꝑ ſpecies ꝓpas gaudebat g̊ cũ videbat natũ ſuũ dñm ihm ab angelis circũdari ⁊ adorari. Nã ſm qd ꝓſeqˀť Ludolph⁹ in li. de xpi vita. Crediť ꝙ Gabriel angel⁹ q̃ ꝟgini cõceptũ ꝟbi nũciauerat añ oẽs ſe agẽs paſtoribꝫ ipe euãgeliſauerit gaudiũ magnũ ⁊ de natiuitate xpi milicias celeſtiꝫ exercit⁹ ꝓuocauit ad laudãduz deũ ⁊ dicẽs. Glĩa in excelſis deo Luc. j. Deinde aſcẽdentes angeli in celũ cũ iubilo hec nunciauerũt ꝯciuibꝫ ſuis. Tota igiť ſupna curia exhilarata laudibꝫ ⁊ gr̃arũ actõibꝫ exhibitis deo pr̃i. Venerũt oẽs ꝑ ordines ſuos videre faciẽ xpi dei ſui ⁊ adorabãt eum ⁊ matrẽ ei⁹ cũ oĩ reuerẽtia laudis ꝑſonãtes cãtica celeſtia. Et ꝓbat h̃ tali rõne. qꝛ in nullo angeloꝝ potuiſſet cadere hec tãta ſupbia vt auditis talibꝫ nouis nõ viſitaſſet dñm deuz ſuũ ꝯſtitutũ in terra: et ei⁹ matrẽ hũiliter ſalutaſſet. Hinc apl's Hebreo. j. Et cũ introduceret ꝑmogenitũ in orbẽ terraꝝ dixit. Et adorẽt eũ oẽs angeli dei. Vñ Aug. in q̊daz ſermõe dic. O ſtabulũ felix: ꝑſepe beatũ: in q̊ naſciť xp̃s ⁊ reclinať oĩm de⁹, ibi circũdabãt btãm ꝟginẽ angelice poteſtates, ibi erãt milia miliũ exultãtiũ. ibi vagiebat xp̃s ĩ ſtabulo ⁊ fiebat leticia magna in celo reſonãs glĩaz deo in altiſſimis: ⁊ in terra pacẽ hoĩbꝫ bone volũtatiꝫ: qꝛ deſcẽderat pax vera de celis. Hec Aug. Idcirco Anſ. dicit. Dũ hũc ꝑuuluz inter man⁹ ſuas verſari ⁊ ad vbera ſua pẽdere circũſtantibꝫ ⁊ famulatu obſeq̃ntibꝫ angelis videbat btã maria q̃ ꝑcor affectu mouebať pi⁹ anim⁹ ei⁹. Dum g̊ videret maria angelos adorãtes xpz cũ mr̃e ipa. iubilãdo cũ Gabriele ĩ aſcẽſu ei⁹ de bethleem ad templũ putas q̃ntũ gaudebat. Nam et Chryſ. in q̊dã ſermõe dic. Infinitã inquit militiã angeloꝝ ad glĩoſe ꝟginis obſequiuz eſſe deputatũ nullaten⁹ ambigim⁹ vt eã cuſtodirẽt ambiẽtes ⁊c. Terciũ ꝯciliũ de gratiſſima oblatõe. Primo qꝛ ꝯſiderabat q̃ſ ſũmũ mun⁹ deo offerebat adeo ꝙ nũq̃ꝫ a ſeculo talis oblatio facta fuerat. Vñ ſm Ludolfum vbi ſup. crediť genuflexo talia ꝟginẽ in templo ꝟba dixiſſe. Ecce ſctẽ pater ꝑñto tibi filiũ tuũ eternaliť genitũ ⁊ meũ quẽ cõcepi ⁊ ꝑepi ꝟginitate manẽte deũ verũ. Secundo qꝛ ꝯſiderabat virgo btã anĩo pio q̃ꝫ multiplicẽ vtilitatẽ ⁊ fructũ ex hac oblatiõe acq̊reret toti mũdo. Obtinuit eñ mũdo miſcdiam dei. Vñ canit in introitu hodierne miſſe ecclĩa. Suſcepim⁹ de⁹ miſcdiam tuaz in medio tẽpli tui. qꝛ ꝑ hãc oblationẽ flexus eſt de⁹ ad miſerãdũ mũdo. Itẽ ꝑ h̃ obtinuit pacẽ inter deũ hoĩes ⁊ angelos. Ubi aduertendũ ꝙ q̃ñcũq̃ꝫ iraſcebať de⁹ duobꝫ modiſ poterat facere pacẽ cũ eo q̊s in veteri teſtamẽto. Primo ꝑ pñiam verã. iuxta illud ſcriptum Ezech. xviij. Cõuertimĩ ⁊ agite penitentiã de oĩbꝫ iniq̊tatibꝫ veſtris ⁊ nõ erit vobis in ruinã iniq̊tas. Et tñ h̃ mõ q̃ſiuit adã pacẽ generi hũano: ⁊ nõ obtinuit. Scdo ꝑ oblationẽ ⁊ hoſtiã ſicut ſolebat fieri in veteri teſtamẽto ad placãdũ deũ. Et nũc ſpũaliter offerẽtes de corde oblatões affectionuz ſctãꝝ ⁊ de corꝑe hoſtiã bonoꝝ opeꝝ placamus deũ. iuxta illud aplĩ. Obſecro vos vt exhibeatis corꝑa vr̃a hoſtiã ſctãm deo placentẽ ⁊c. Et tñ Dauid cũ dediſſet centũ milia pondera auri, et argenti mille milia: atq̃ꝫ alioꝝ metalloꝝ ſine pondere ad edificatõez templi, nec ſic obtinuit q̊ ad poſteros. Sꝫ virgo hac oblatiõe gratiſſima deũ pacauit ⁊ toti mũdo pacẽ acq̊ſiuit. qd Symeon ꝑſentiẽs orauit ſe ĩ hac pace dimitti di. Nũc dimittis ſeruũ tuũ dñe ſm ꝟbum tuũ in pace. Hoc figuratũ eſt Gen. viij. vbi legitur ꝙ Noe emittẽs colũbã de archa reuerſa ẽ ad veſꝑaz portãs ramũ oliue virẽtis in ore ſuo Intellexitq̃ꝫ Noe ꝙ de⁹ pacẽ dediſſet in terra ⁊ ſiccata eẽt terra ab aq̊s. Iſta colũba eſt btã ꝟgo que felle amaritudĩs caret, qꝛ tota pia ⁊ benigna ẽ cũ ſit mr̃ miſcdie. vt canit eccleſia q̃ portauit hodie xp̃m virentẽ in gr̃a ⁊ virtute in ſignuz pacis ⁊c. Tercio deniq̃ꝫ gaudiũ hauriebat cor virginis in hac oblatione qꝛ ꝯſiderabat ei⁹ ſignificationẽ, ꝙ vicꝫ ſicut hodie voluit xp̃s ſeipm offerri: ita dabat ſignificari ꝙ ipſe oblatur⁹ eſſet ſeipſum in cruce ꝓ hoĩs ſalute. Et ſicut quinq̃ꝫ ſiclis eſt redemptus: ita ipe quinq̃ꝫ ꝑncipalibus vulneribus mundum eſſet redempturus. Et ſicut eius mater Maria aſtitit in hac oblatione: ita aſtare debebat iuxta crucis oblationẽ ⁊c. Gaudebat igiť virgo ſup

generis humani ſignificata redemptõe ꝛc.
Quartũ gaudiũ habuit ꝺ ſuauiſſima poꝛtatõe: qꝛ ſentiebat maximã ſuauitatẽ cũ xp̃z in vlnis cũ ingẽti amoꝛis dulcedine poꝛtabat a q̃ poꝛtabaꝛ. Si em̃ ſenex Symeõ accipiẽs xp̃m i vlnas p̃ leticia ꝛ ſuauitate coꝛdis fatiſcẽtiũ mẽbꝛoꝝ p̃ ſenectute debilitatẽ nõ ſentiebat: ſꝫ ꝟtute indut⁹ ex alto xp̃z ſuauiter poꝛtabat: iuxta illud qꝺ canit eccleſia. Senex puerum poꝛtabat: puer aũt ſenem regebat: quẽ ꝟgo ꝯcepit ꝛc. Multo magis id credẽdũ eſt de maria. Hoc gaudiũ tãgit Aug. in ſmõe vbi ſup̃ dicẽs ſic. Leta igitur maria geſtat infantẽ exultãs filiũ amplexaꝛ poꝛtat a q̃ poꝛtabaꝛ. Hec ille. O ania deuota nõne ꝛ tu gaudiũ ſumeres ſi xp̃m i vlnis poꝛtares ꝛc.

Capl̃m. II.

Secũdo q̃ternario deſcribũꝛ alia q̃ttuoꝛ gaudia btẽ ꝟginis q̃ habuit in hac purificatione. vt igiꝛ ad p̃miſſa cõnumerem⁹. Quintũ gaudiũ habuit btã ꝟgo de mirãda reuelatiõe. Ceterꝫ ei miraculis p̃mõſtrat⁹: ꝛ docẽte ſpũſctõ reuelat⁹ eſt ꝛ cõpꝛobat⁹ bñdicte ꝟginis marie ꝟginalis part⁹. Qꝺ claret p̃mo i reuelatõe facta Zacharie p̃ri Johis baptiſte ſm̃ Oꝛige. iuxta cui⁹ dicta eo qꝫ hec hyſtoꝛia nõ ẽ ꝯ rõnẽ vel ſcp̃turã creditur a pleriſqꝫ Zacharias fuiſſe pontifex in oꝛdie vicis ſue tp̃e q̃ btã ꝟgo de bethleẽ venit in hierl'm poꝛtãs i vlnis dñm ihm aſcẽdẽs in tẽplũ ad purificationẽ. ip̃m aũt tẽplũ p̃ tria interſticia erat diuiſum. In vno ſtabãt p̃ ſe ꝟgines puelle. In ſcõo mulieres maritate. In tercio vidue. Cogitabat itaqꝫ btã ꝟgo ad q̃rũ ſocietatẽ ſtare deberet. Et qꝛ ſciebat ſe eẽ virginẽ deliberauit ire ad ꝟginũ interſtitiũ. Quo cuꝫ veniſſet ꝟgines eã deridebãt di. Tu cũ filiũ in vlnis teneas quõ dignã te putas nr̃o ꝯſoꝛtio. vade hinc ad pares tuos. Tũc dñã vultu verecũdo iclinato capite iuit ad maritatas. Et ille etiã eã ceperũt ꝟbis impetere di. Tu es mulier ſupba: qꝛ noluiſti nobiſcũ ſtare ſꝫ ad ꝟgines ire: ꝛ tanq̃ paupi ꝛ abiecte nõ curauerũt locũ dare. Vñ cogitauit btã ꝟgo qꝫ ſi iret ad viduas ille eã magis refutarẽt eo qꝫ nõdum erat viduata: ꝛ idcirco patiẽtiſſime ferẽs nec verbũ p̃ ꝟbo dans iuit cũ ſũma hũilitate et poſuit ſe in vltimo loco tẽpli p⁹ oẽs mlĩeres O hũilitas bñdicte ꝟginis. o patiẽtia ei⁹ in exemplũ oib⁹ data. ecce regina celi cũ ſit ſuper oẽs mlĩeres bñdicta ſtat vltimo loco q̃ſi ad ꝯſoꝛtiũ mlĩeꝝ idigna. Interea Zacharias põtifex ip̃i⁹ baptiſte Johis paꝛ de ſanctuario exiens ꝛ vidẽs btãm ꝟginẽ ſtare ſequeſtratã cũ filio repleꝛ⁹ ẽ ſpũſctõ coguitqꝫ ip̃am eẽ virginẽ matrẽ dei ꝛ hoĩs. Et ſtatim cepit xp̃m filiũ ei⁹ publica voce ꝯfiteri. Accipiens q̃ꝫ manũ btẽ ꝟginis duxit eã ad locũ digniſſimũ in ꝯſoꝛtiũ ꝟginũ ꝓteſtans ꝛ di. Quoniã hec ẽ ꝟgo ꝟginũ de q̃ ꝓphauit Iſa. ca. vij. Ecce inq̃t ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pariet filiũ ꝛ Et h̃ ei⁹ nat⁹ ẽ vere ſaluatoꝛ iſrl̃. de⁹ ꝛ hõ redẽptoꝛ mũdi. vñ oẽs mirabanꝛ. Et ſtetit in illo loco honoꝛatiſſimo btã ꝟgo vſqꝫ ad tẽpus oblatõis ſui filij. Et tandẽ iſte Zacharias pontifex p̃ iſto teſtimonio facto de xp̃o a iudeis interfect⁹ eſt. iuxta illud Math. xxiij Vſqꝫ ad ſanguinẽꝫ Zacharie filij barachie quẽ occidiſtꝭ inter templũ ꝛ altare. Hec ſm̃ Oꝛigeñ. Scõo q̃ꝫ claret in reuelatõe facta Symeoni. Legiꝛ em̃ in gloſis biblie ſic etiã refert Egeſippus in li. de ſupplemẽto euãgelice ꝟitatis. qꝫ Symeon iſte erat rabbi. i. magiſter inter iudeos. Qui cũ Eſaiã interp̃tareꝛ ꝛ ad id ꝟbũ gloſandũ pueniſſet. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pariet ꝛc. Viſum ẽ ſibi h̃ foꝛe impoſſibile vnde dixit iniuriã factam fuiſſe Eſaie. eo qꝫ vicio ſcp̃toꝝ tale vaticiniũ eſſet coꝛruptũ ſcribẽtes i hebꝛeo halma p̃ alma. id ẽ virgo p̃ iuuencula. iõ deleuit h̃. Mane facto aureas lr̃as iſto ſenſu ſcp̃tas miraculoſe repit. Tunc q̃ illo iter deleto tercia vice id factũ fuiſſet: mirans ꝛ ſtupens p̃ceſſus ẽ ſomno ꝛ obdoꝛmiuit ꝛ ſurgens repit ſicut ꝛ prius aureis litteris conſcriptam ꝓphetiã. ſtupens aũt orationi ſe dedit. Poſt quoqꝫ reſponſum a ſpũſancto accepit: nõ viſurũ ſe moꝛtem niſi videret xp̃m dñi de virgĩe natum: qꝺ hodie eſt impletum. Vnde patꝫ qꝫ beata virgo hec oĩa aduertens plurimũ gaudebat. Sextum gaudium habuit de miranda gratie redundatõe. qꝛ vicꝫ ip̃a mediante multiplex gratia redundauit in ſanctum Symeonem a dño chꝛiſto. ſm̃ magiſtrum Bartho. de piſ. lib. cõfoꝛmitatũ. Prima quidẽ quia a peccati macula ſi qua inerat vel infuiſſet xp̃us eum purgauit ꝛ foꝛte in gratia confirmauit et gratum exhibuit. p̃pter quod dicitur in euãgelio qꝫ accipiens ihm in vlnas bñdixit deũ. ſ. p̃ accepto bñficio. Scõa gr̃a qꝛ eũ ſctificauit ꝛ gubnauit.

iõ eũ dñm vocat di. Nũc dimittꝭ ſer.tu.do. ꝛc. Tercia grã qꝛ eiꝰ deſideriũ ꝗetauit: appetebat eñ eũ videre ꝛ vidit:iõ ait. Quia viderũt ocu.m.ſa.tu. Quarta qꝛ eã illumĩauit vt intelligeret eiꝰ diuinitatẽ ꝛ ꝑ eũ oĩm fideliũ fiẽdam ſalutẽ.vñ ait. Lumẽ ad re.gẽ.ꝛ glo. plebis tue iſ. Gaudebat itaqꝫ btã ꝟgo de grẽ in eũ redũdãtõe:ſciẽdo ꝙ ipa eẽt ꝯſtituta vt ſit mr̃ grẽ.ſic canit eccl'ia ꝑ quã redũdaret grã ĩ oẽs:atqꝫ miſcdia dei Septimũ gaudiũ de xp̃i venerãda ſuſceptõe. Que ei mr̃ nõ congaudet ſup filĳ honoratõe cũ ſc̃ptũ ſit Eccl. xxv. Nõ iocũdaꝛ in filĳs. Et iteꝝ eiuſdẽ.iĳ. ca. Honoraꝛ pens i filĳs. Maximuꝫ ꝙ fuit marie gaudiũ qñ videbat ſuũ natũ tãta dilectõe amplexari venerari ꝛ genuflexo vt deum adorari:ꝛ laude diuĩa ꝯfiteri a Symeone et Anna.vt teſtaꝛ euãgeliũ. Circa h̄ ꝗppe pie ꝯteplari poſſumꝰ: qm̃ ſic etiaꝫ docet Aug.in ſmõe hodierni feſti ſctũs Symeõ cũ eſſet ml'tũ annoſus vtpote pluſqꝫ cẽtũ annoꝝ.ſic dꝛ in li.de infantia ſaluatoris. Et foret ſpũſctõ plenꝰ ſũmo dſiderio rogabat deum in orõnibꝫ ꝯtinuis cũ gemitibꝫ.ꝑ generꝭ hũani redemptõe quã expectabat. Et qꝛ reſpõſuꝫ accepat a ſpũſctõ nõ viſuꝝ ſe morteꝫ niſi ꝑus videret xp̃m dñi vt poſtea cũ gaudio annũciaret pr̃ibꝫ in lymbũ deſcẽdẽdo ꝑ mortẽ. Hac igr̃ die maiori ꝑfuſus ſolita dulcedine ſpũſſcti cepit dicere. O deꝰ Abraam ꝗdiu durabo ꝗdiu veniet illa filĳ tui ſacra natiuitas:vt videre merear xp̃m quẽ ꝯcupiſco:ipm amplexari valeã ꝛ oſculari:ꝗtinꝰ letus moriar ꝛ pr̃ibꝫ gaudiũ in lymbo adducã nũciãdo. O ꝗdiu moroꝛ ĩ hac vita: heu mihi qꝛ incolatꝰ meꝰ ꝓlõgatꝰ ẽ. O miſericoꝛdiſſime deꝰ miſere iã nũc generi hũano: tãdiu in carcere detẽto:tamdiu e celo excluſo: mitte nũc filiũ tuũ ꝛ redime nos in ſalutari tuo. Cũqꝫ talit̃ oraret.ecce ſpũſſcũs ei reuelauit d. Surge vade cito ad fores tẽpli. En adeſt filꝰ dei incarnatꝰ ꝗ teneꝛ in vlnis matris ꝟginis. Mox feſtinꝰ accurrit feruore diuino plenꝰ ꝛ vidẽs diuinũ ſplẽdorẽ irradiãtẽ de facie xp̃i ꝛ mr̃is eiꝰ Marie ſm Hiero. agnouit hũc fore. Mox ꝗꝫ infuſus abũdãtiꝰ ſpũſctõ cecidit ꝓnꝰ i terrã ꝛ adorauit bñdicẽdo deũ. Supplicitꝰ ꝗꝫ a btã ꝟgine petiuit vt ꝯcederet ſibi i vlnas accipe xp̃m quẽ acceptũ ſctũs ſenex O ꝗnta cordis deuotione. O ꝗnta ſuauitate lachrymarũ ꝗꝫ dulci ſmbꝛe amplexabaꝛ: oſc'abaꝛ: ſtringebat ad pectꝰ: vociferabaꝛ et laudes reddebat deo. Quis explicabit hec ꝗſo. Sꝫ o bone ſenex ꝗd ſic agꝭ niſi qꝛ h̄ tibi xp̃s h̄ dulcꝭ redẽptoꝛ h̄ deꝰ tuꝰ et ſaluatoꝛ. Hec vidẽs maria gaudebat. Octauũ deniqꝫ gaudiũ habuit maria de mirabiliũ futuroꝝ ꝓphatõe.qꝛ cũ hec agereꝛ. Ecce cepit Symeõ ꝓphare de xp̃o ꝛ eiꝰ mr̃e futura di. Ecce h̄ poſitꝰ ẽ in ruinaꝫ ꝛ in reſurrectõeꝫ ml'toꝝ in iſrl'.malis ꝗdẽ in ruinã dãnatõis. Sꝫ bonis ꝛ electꝭ in reſurrectionẽ etn̄e btitudis. ſeqꝛ. Et in ſignũ cui ꝯtradiceꝛ.ſ.a iudeis:infidelibꝫ:ꝛ hereticꝭ ac malis xp̃ianis.ſeqꝛ. Et tuã ipiꝰ aiam ptrãſ. gla.ſcꝫ in xp̃i paſſione. licꝫ itaqꝫ ꝑnũciabaꝛ marie doloꝛ cõpaſſiõis:tñ gaudebat de humani generꝭ redẽptõe ꝛ taliũ auditõe nouorum.

Capitulũ. III.

Tercio ꝗternario deſcribũꝛ alia gaudia marie.vñ ad ꝓmiſſa ꝯtinuãdo. Nonũ gaudiũ fuit ei de Symeõis bñdictõe.vt eñ teſtaꝛ euãgeliũ ſctũs Symeon tũc bñdixit Marie ꝛ Joſeph. Sꝫ ꝗli bñdictõe nõ exꝑmiꝛ.deuota tñ mẽs ꝑt plura ꝯteplari vt dixerit. Bñdicta tu i ml'ieribꝫ ꝗ ꝟginũ ꝟgo angeloꝝ dña ꝛ oĩm regina fieri meruiſti.bñdicta filia tu a dño qꝛ ꝑ te fructũ vite etn̄e cõicauimꝰ ꝛ filia. Sꝫ di.quõ maria ꝗ fuit ſup oẽs ſctã a Symeõe debuit bñdici. Rñdeꝛ ſm Ly.ꝙ h̄ fuit ꝓpt̃ officiũ ſacerdotale eiꝰ ad qđ ſpectat bñdicere ꝓpl'o ꝛ iõ Symeõ bñdicere habuit mariã. Decimũ gaudiũ habuit de filĳ glificatõne.ſ.ꝑ Symeonẽ facta et declarata: qꝛ cũ Symeon dñm ihꝫ teneret ĩ vlnis:cepit cogitare qꝛ deꝰ magnꝰ ẽ ꝗ ſe tãtũ exinaniuit vt puulꝰ fieret ꝓpt̃ nos:ꝗ portat oĩa ꝟbo ꝟtutꝭ ſue:queꝫ oẽs p̃riarche ꝛ ꝓphe deſiderauerunt. Cepit etiã cogitare ꝙ acerbã morteã ꝓpl'o iudaico eſſet paſſurꝰ ꝑ redẽptõe generꝭ hũani. Iõ et ſpũ ꝓphico ꝑdixit mr̃i ſue paſſionẽ xp̃i ꝛ cõpaſſionẽ ipiꝰ ſue mr̃is. Hec ꝑnoſcẽs ꝛ cogitãs mag̃ cepit feruere amoꝛe erga deũ xp̃ꝫ ꝙ digtꝰ eẽt tãta pati ꝑ nr̃a liberatiõe. Et iõ in amplexꝰ ruẽs puuli ihu:bñdixit deũ ꝛ glificauit dei filiũ ihꝫ di. Nũc dimittꝭ ſeruũ tuũ dñe ſm ꝟbuꝫ tuũ i pace ꝛc. In ꝗ ꝗdẽ cãtico laudat xp̃m ꝗdruplr̃. Primo ꝙ ipſe eſt pax in celis ꝛ in terris. Iõ dicit. Nũc dimit.ꝛc. in pace. Scdõ ꝙ ipſe eſt ſalꝰ mũdi.vñ dicit Quia vi.o.m.ſa.t. Tercio ꝙ ipe ẽ veꝝ lumẽ

illuminãs totũ mũdũ. vñ ſubdit. Nõ paſti
añ fa. o. po. Lumẽ ad re. gẽ. Quarto qꝛ ipſe
ſit glĩa oĩm electoꝝ in patria. vñ ſubdit. Et
glĩam ple. t. iſ. Vñ plurimũ de his gaude-
bat maria ↄferẽs in corde ſuo ꝛc. Unde
cimũ gaudiũ de anne ↄfeſſiõe facta de xp̃o
qꝛ vt notat euãgeliũ ſctã Anna vidua vſqꝫ
ad annos. lxxxiiij. q̃ de tẽplo nõ diſcedebat
orõnibꝫ ꝛ ieiunijs deſeruiẽs deo. Hec ſup-
uenit ipſa hora nõ a caſu ſꝫ diuia inſpiratio
ne ꝛ reuelatõe ẜꝫ Ly. Et ↄfitebaꝛ dño. ſ. gra
tias agẽdo de bñficio incarnatõis cõpleto
ꝛ loq̃baꝛ de illo oĩbꝫ q̃ expectabãt redẽptio-
nẽ iſrael ſcꝫ cũctis corã annũciãdo hũc ihm
natũ eſſe redẽptorẽ ẜm qð Ly. exponit. Vñ
pie crediꝛ qꝛ talia vel ſilĩa verba dixerit ge-
nuflexo adorãdo xp̃m ꝛ in amplexꝰ ſuſcipiẽ
do (vt etiã de ſemĩe David dictũ ẽ) Benedi
ctus inq̃t deꝰ iſrl̃ qꝛ viſitauit ꝛ fecit redẽptio
nẽ plebis ſue. Bñdictꝰ q̃ dedit mihi videre
xp̃m ſuũ: quẽ oẽs ꝓphe deſiderauerũt. Ho-
uerit ẜ oĩs iſrl̃ qm̃ teſtioniũ ꝑhibeo: qꝛ hec
eſt ꝟgo mr̃ vaticinio Eſa. p̃dicta cũ q̃ in tẽ-
plo ↄuerſata ãgeloꝝ eã viſitãtiũ q̃tidie ↄſola
tionẽ verã ſum experta. Hec eſt q̃ ꝟgo ↄcepit
ꝟgo peperit. Et h̃ eſt eiꝰ natꝰ verus deꝰ quẽ cõ
fiteor et teſtificor oĩbꝫ q̃ expectãt redẽptionẽ
iſrl̃. O q̃nto puto gaudio tũc reſalutaſſe be
atã mariã ꝟginẽ honeſtiſſimã dĩ. Bñfaciat
vob. ſ. Symeõi ꝛ Anne: deꝰ et filiꝰ inquam
meus ꝑ h̃ ſaluifico teſtimonio ꝛc. Duode
cimũ gaudiũ de ſctõꝝ patrũ cõgratulatõne
ſcꝫ ex Symeõis annũciatõe. Hic nẽpe ↄtẽ
plari poſſumꝰ: qꝛ cũ oẽs p̃res in tenebroſo
carcere infernali lugerẽt. ecce Symeõ dece
dẽs ꝑ mortẽ gaudiũ eis annũciauit dĩ. Ve
re ſciatis qꝛ natꝰ ẽ ſaluator xp̃s deꝰ quẽ vidi
ꝛ ĩ vlnas ſuſcepi ꝺ ꝟginis mr̃is gremio: quẽ
tãdiu viuẽs in mũdo expectaui: ꝛ mortẽ eiꝰ
q̃ redẽpturi ſumꝰ ꝑnũciaui. Tũc oẽs cũ gau
dio leuãtes vocẽ dixerũt. Bñdictꝰ dñs deꝰ
patrũ nr̃oꝝ ꝛ laudabil̃ ꝛ glĩoſus ĩ ſecl̃a. Et
iteꝝ. Suſcepimꝰ deꝰ miſcðiam tuã ĩ medio
tẽpli tui. vñ eccl̃ia h̃ mõ inchoat hodie miſ-
ſam. Et ꝑ ſig̃ hꝰ leticie ꝓceſſionẽ agit cũ cere
is ardẽtibꝫ ↄſecratꝭ: in q̃ q̃dẽ ſũt tria. ſ. Cera
q̃ ſignificat carnẽ xp̃i de ꝟgine ſumptaꝫ ſic̃
cera de apibꝫ ſine cõmixtiõe naſciꝛ. Itẽ inte
rior licinꝰ ſignificat xp̃i aĩam cãdidã. Et lu-
cẽs ardor xp̃i diuĩtatẽ: q̃tinꝰ ſignificeꝛ qꝛ ſic̃
ꝓ oĩm ſctõꝝ leticia xp̃s geſtatꝰ ẽ hodie ma-
nibꝫ in tẽplũ: ita ꝛ nos ꝑ grãm xp̃m geſtemꝰ
in mẽte ſic̃ ꝛ figuralit̃ geſtamꝰ ĩ cãdele ſignifi
catõe. Ad id legiꝛ miraculũ in cõi legẽda:
qꝛ q̃dã matrona deuota btẽ marie cũ ĩ feſto
purificatõis nõ poſſet audire miſſam eo qꝛ
paupata ad eccl̃iaꝫ nõ hr̃et q̃bꝫ iret veſtimẽ
tis. Nã oĩa erogauerat ad honorẽ b. marie
dolẽs in camera ſua orõni ſe dedit. ꝛ in exta
ſi vidit ſe eẽ in eccl̃ia pulcherrima: vbi tur-
ba ſctõꝝ mlt̃a. et ceperũt miſſaꝫ ſolẽniſare ꝓ
honore et gaudio hꝰ feſtiuitatꝭ. videbaꝛ etiã
q̃dã maximã facẽ cãdelaꝝ tenere et diſtribu
ere vnicuiqꝫ et ipi matrone vnã cãdelã ↄdit
quã libẽtiſſime accepit. cũqꝫ oẽs ad offerto
riũ offerrẽt: iſta nõ obtulit. Vñ ꝟginũ regi
na maria aſſiſtẽs ꝑ nũciũ p̃cepit vt offerat.
p̃moqꝫ ſcð̃o et tercio mãdato renuẽte. miſit
angelũ vt violẽter ab ea auferret cereũ ꝛ of
ferret: eo qꝛ videbaꝛ nõ ꝓcedere ſacerdotẽ ĩ
miſſa niſi offerreꝛ. Cũqꝫ angelo cape cereũ
volẽte: et illa matrona reſiſtẽte: hĩcinde ↄcer
tãdo cereꝰ frãgereꝛ ꝑs angelo et altera medi
etas matrone remãſit. Illa ad ſe redijt et ce
reũ in manu reperit fractũ. vñ admirãdo ipꝫ
reſeruauit: et factũ ẽ vt ipo oẽs infirmi q̃ tã-
gebanꝛ curabãꝛ ad laudẽ marie. O itaqꝫ fi-
delis aĩa gaude in xp̃o ihũ ꝑ hac ſolẽnita
te et redde grates deo et marie Amen.

¶ Pars ſcð̃a tercij libri ꝺ doloris gladio ꝛ
martyrio btẽ ꝟginis marie.

Vniuerſi popu-
li attẽdite et videte dolorẽ meuꝫ.
Verba ſũt Iere. Treñ. j. ca. et
accipiunꝛ in ꝑſona marie dicta
q̃bꝫ nos inuitat et admonet ipſa ꝟgo ꝑũſſi-
ma ad recogitãdũ dolorẽ quẽ habuit ſuꝑ fi
lio ſuo cõpatiẽdo. Contẽplemur ẜ pie: quõ
ꝟgo maria vultu meſto: facie ſqualida: gla-
dio doloris ĩ corde trãſfixa: voce q̃rula et fle
bili iuxta crucẽ xp̃i ſtãs dic̃. O vniuerſi ꝓplĩ
ſcꝫ xp̃iani: q̃s filiꝰ meꝰ p̃dilectꝰ ih̃s tãtũ ama
uit: vt ꝑ vr̃a redẽptõe mori tã acerba morte
elegerit. Attẽdite et videte dolorẽ meũ ꝑ ve
rã cõpaſſionẽ. O p̃ncipes ꝛ dñi terraꝝ plã
gite mecũ ſuꝑ filiũ q̃ ẽ dñs dñantiũ int̃ viliſ
ſimos latrões crucifixũ. O ꝟgines. o vidue
o ↄiugate. o ſenes. o puuli. o vniuerſi ꝓplĩ at
tẽdite et lugete mecũ ſuꝑ bẽigniſſimũ dñm
nr̃m ihꝫ moriẽtẽ. O mr̃es q̃ filios genuiſtꝭ vi
dete dolo. me. qꝛ filiũ meũ vnicũ ſolaciũ cor

dis mei quē de ſpūſctō ꝯcepi veꝝ deū ꝛ ho
minē virgo pepi et ꝟgineo lacte alui: video
cruci affixum: laceratū: cruentatū. Ecce iaꝫ
impletū eſt in me illud vaticiniū Symeōis
Tuā aīam ptranſ.gla. His ac ſilibus ver-
bis virgo bñdicta cordis nr̄i duriciē emol-
lit ꝛ penetrat vt ad eiꝰ dolores attendamus
De his ḡ doloribꝫ locuturi ad pn̄s tria my-
ſteria notabimus.
Primū myſteriū de doloris marie habitudine.
Scōm myſteriū de eiꝰ magnitudine.
Terciū de eiꝰ aureole beatitudine.
Articulꝰ pmꝰ quō habuit btā maria cōi-
catū dolorē paſſiōiſ xpi ꝛ hūc mixtū gaudio

Rimū myſteri
um de habitudīe doloris Ma-
rie: vbi tres q̄ſtiones occurrunt
Prima vtrū dolor paſſionis xpi
fuerit cōicatꝰ btē ꝟgini. Hec q̄ſtio q̄rit vtrū
btā virgo habuit paſſionē ꝛ dolorē ex cō-
paſſiōe patiētis xpi. Et arguere potes ꝙ qꝛ
Eſa. lxiij. ſcptū eſt. Torcular calcaui ſolus
id ē tormēta ſuſtinui ſolꝰ. Itē docet expien-
tia: qꝛ ſcti viri ꝛ deuoti maximā dulcedineꝫ
cordis hauriūt in xpi paſſione q̄nto ſunt in
maiori gr̄a. ḡ btā virgo q̄ fuit gr̄a plena ha-
buit maximā dulcedinē in eadē paſſiōe: ꝛ p
ꝯſequēs nō doloreꝫ. In cōtrariū eſt cōis
ſentētia catholicoꝝ. Rn̄dendo ḡ ponit ꝯclu
ſio ꝙ btā maria in filij paſſiōe habuit cōica
tū maximū dolorē ex cōpaſſiōe. Et pbatur
tripl'r. Primo autoritate ſcpture Lu. ij. Tu
am ipiꝰ aniam ptranſ. gla. ꝛc̄. Scđo pbaf
doctoꝝ atteſtatōe. Nā Damaſ. dicit ꝙ btā
maria dolores q̄s effugit piens ꝛ moriens
hos ſuſtinuit cōpatiens. Et Bern̄. dicit eaꝫ
longe pluſq̄ꝫ martyrē ex illo dolore. vt infra
patebit. Multi q̄ꝫ alij doct. id teſtanf. de q̄
bus p̄terco ad p̄ſens. Tercio pbaf ex rō
ne. Nā ſm Alber. ſup miſſus ē. ca. ccj. Paf
miſericordiaꝝ deꝰ voluit mr̄i miſcđie marie
opus ſūme miſcđie. i. paſſionē doloris cōi-
care pluribꝫ rōnibꝫ. Primo vt dare poſſit
ei p̄miū paſſiōis. i. martyrij gl'iam. Scđo
vt ſup oēs eā pticipē faceret bñficij redēpti
onis: q̄tinꝰ ſicut fuit maria adiutrix nr̄e re-
demptōis carnē dando xpo deo. ita eſſꝫ ad
iutrix paſſiōis q̄ redēpti ſumꝰ. ꝛ ſic fieret mr̄
oīm p recreationē. Tercio vt ſicut totꝰ mū
dus obligaf deo p ſuā paſſionē. ita obliga-
ref dn̄e oīm p cōpaſſionē. Ad p̄mā ḡ ob
iectionē rn̄def ſm Alber. ca. cxcij. ſup miſ-
ſus eſt. Et ꝯcor. Nico. de ly. ꝙ illa autori-
tas Eſa. Torcular calcaui ſolꝰ: nō excludit
btām virginē q̄n torcular paſſionis ſuſtinu
erit cū xpo. qꝛ ſubdif. Et de gētibꝫ nō eſt vir
mecū: vt excludat viros ꝛ omēs alios p̄ter
Mariā. Ad ſcđm rn̄def ꝙ licet paſſio xpi
recogitata dulcedinē ingerat ſctis q̄ntū ad
rōnē nō tn̄ q̄ntū ad ſenſualitatē. et ſic Ma-
ria dolorē habuit in ſenſualitate ex affectu
materno. Itē ex q̄ fundamētū ꝛ radix omīs
gr̄e ac meriti eſt dolor corpalis et cordialis
Ihu. Vn̄ nō eſt dubiū ꝙ ſicut dulcedo ſic
q̄n̄qꝫ ꝛ dolor paſſionis ihu in mentes hūa-
nas ex influētia ſpūſſcti infundif q̄nto mēs
hoīs eſt magis depurata a pctis et magꝭ di
latata dei amore. Et qꝛ hec puritas et dila
tatio ſūme fuerūt ī maria q̄ libere ac ſine ali
qua rebellione recepit ſpūſſcti influxuſ. Iō
ipaꝫ deꝰ ſicut ſup oēs repleuerat ihu dulco
ribꝫ: ita ſup oēs ī paſſione repleuit ihu dolo
ribꝫ: adeo ꝙ nll'a creatura mr̄nali ſtatui nō
erecta cape potuit: vt ſic ſūme cōpaſſiōis ac
lamētatōis ſacrificiū maria dō offerret gra
tiſſimū. et ſic patꝫ. Scđa q̄ſtio vtrū bea-
ta maria habuit in paſſione xpi aliqđ gau-
diū mixtū cū dolore vel aliquā dulcoroſita
tē admixtā. Rn̄def ſm Alber. vbi ſup. con-
cor. Alexā. de hal'. in. iij. pte ſū. q. xvj. in ſolu
tione argumētoꝝ. necnō Nico. de ly. iij. ſup
ſentētiaꝝ di. xvj. ꝙ ſic dn̄s ihs ī paſſiōe ſua
habuit ſūmū gaudiū: et cū h̄ ſūmū doloreꝫ
Ita ꝛ btā ꝟgo vtrūqꝫ habuit ſibi cōicatuꝫ.
Nā ſi xps cōicaſſet mr̄i alteꝝ tm̄mō nō fu-
iſſet equū ꝯſortiū. Hꝰ aūt ꝟitas oñdif ex oī
bus ad q̄ ſtatꝰ ꝟginis p̄t compari Et p̄mo
q̄ ad deū cuiꝰ volūtati btā maria ſūme ꝯfor
mata erat ī volūtate. ſic ḡ ſitiebat paſſioneꝫ
xpi eē a deo volitā ꝛ ad diuinū honorē: ita ꝛ
ipa acceptā hēbat. Scđo q̄ ad filiū q̄ p ſa
lute hoīm mortē ſitiebat. vn̄ Lu. xij. di. Ego
habeo baptiſmo ſcꝫ paſſionis baptiſari et
quō coartor vt pficiā illud. ḡ ſeq̄f ꝙ ꝛ mēs
marie iſtud deſiderauit. Tercio q̄ ad pri
mos qꝛ ſciebat totū genꝰ hūanū p xpi paſſi
onē redimi: et ſctōs p̄res de lymbo liberari:
angeloꝝqꝫ repationē fieri: ꝛ hoīes p recor
dationē paſſiōis xpi ad amoris diui deſide
riū inflāmari ꝛc̄. Quarto q̄ ad ipaꝫ mortē
ꝛ paſſiōis dolorē: qꝛ ſcti pleni gr̄a di amore

paſſiõis xpi ſe morti ⁊ omi pene libẽtiſſime
tradebãt, imo ⁊ matres ꝓpter xpi amorẽ ꝓ-
prios fillos ad occiſionẽ duci gaudebãt vt
claret in mltis martyrib₉, g̊ maria mlto ma-
gis cũ eſſet gratie ⁊ charitat; ĩproportiona-
biliter amplioris ꝑ cũctis habuit ſũmũ gau
diũ ⁊ ſuauitatẽ deuoti amoris in xpi paſſio
ne. Tercia q̄ſtio incidit quõ ſũmũ gaudi
um amor q̄z dulciſſim⁹ potuit ſil' eſſe cũ ſũ-
mo dolore in aĩa btẽ Marie cũ hec ſint cõ
traria q̄ ſe nõ cõpatiunt. vt ptz. ij. ꝑierme.

Ad qđ rñdet ꝙ vt dicũt Alber. ⁊ Alexã.
de hal. atq₃ Ly. vbi ſup. ꝙ iſta ꝯria. i. dolor
⁊ gaudiũ nõ fuerũt ſm idẽ, q₂ dolor fuit in
aĩa ꝟginis ac cõpaſſio naturalis ⁊ mr̃na-
lis affectõis: q̄ ſm ſenſualitatẽ ſũmũ dolorẽ
faciebat de morte filij ſuſtinere ſ₃ in ſupiori
pte rõnis erat cõgratulatio ⁊ delectatio de
hoĩs redẽptione ⁊ alijs vtilitatib₉ ꝓueniẽti
bus. ⁊ ſic poſſunt ſil' eſſe hec duo. ſ. dolor et
gaudiũ ſm diuerſas ptes. i. ſm ſenſualẽ na-
turã ⁊ rõnalẽ, q₂ vnũ ẽ materia ⁊ via ad alte
rũ. ſic̃ ⁊ xp̃s dñs ſm ptẽ ſupiorẽ rõnis: qua
erat cõprehẽſor gaudebat de paſſione. ⁊ tñ
ſm ptem inferiorẽ dolebat et patiebat̃. ⁊ ſic
patz. Dicã g̊ cũ Berñ. in medita. O mirabi
lis cenſure cõditio, exceſſit iniqu⁹ ⁊ vapulat
iuſtus, delĩq̄t hõ re⁹ et occidit̃ ꝓ eo hõ deus
flet et lamẽtat̃ innocẽtiſſima ꝟgo mr̃ ei⁹. O
dulciſſime ihu. O benigniſſima maria vir-
go q̇d cõmiſiſtis ꝙ tãto cruciatui: tot ⁊ tãtiſ
afflictõib₉ addicti eſtis: nos ſum⁹ q̇ peccaui
m⁹: nos q̇ iniuſte egim⁹: ⁊ tu innocẽtiſſima
ꝟgo cũ vnico nato ꝓ nobis doletis ⁊ affligi
mini. O pctõr vide quõ patiũt̃ ⁊ flent ꝓ te
Jhs et Maria. Cur g̊ tu ferreũ cor nõ cõ-
moueris nõ fles ꝓ teipo: aĩa ꝟginis vulne
rat̃ dolore: ⁊ tu durus reſiſtis ⁊c̃. Luge cu₃
Maria plora et fle ſup peccata. Bti em̃ q̇
lugent qm̃ ipi ꝯſolabunt̃.

¶ Articul⁹ ſcđus ꝙ magnitudo doloris et
martyrij acerbitas ĩ btã ꝟgine Maria oſtẽ
dit̃ ex duodecim cauſis ſubſcriptis.

SEcũdũ miſteri-
um de magnitudine doloris bñ
dicte ꝟginis, que nãq₃ exꝓmere
lingua vel q̇s intellect⁹ cape ſuf-
ficit q̄tutus et q̄₃ indicibilis fuit dolor in cor
de bñdicte ꝟginis ſup paſſione et morte di-
lectiſſimi filij ſui, lic₃ q̇dẽ abyſſum ei⁹ dolo-
ris comp̄hendere neq̄am⁹: vt tñ ꝓ modulo
noſtro aliq̇d de eo haurire valeam⁹ q̇ ſalte₃
ad cõpaſſionẽ moueamur Aduertendũ
ꝙ. xij. cauſas poſſum⁹ aſſignare ex q̇b₉ do-
lor ꝟginis magnus fuiſſe comꝓbat̃. vt ſic̃ ipa
gl'ioſiſſima virgo corona. xij. ſtellaꝝ gl'iatur
ita ei⁹ dolor ⁊ martyriũ. xij. magnalijs ꝑlu-
ceat ad eiuſdẽ virginis gl'iam ſempiternam
Et diuidunt̃ iſte cauſe. xij. in tres q̄ternari-
os: vt patebit intuenti.

Primus quaternarius.

Primus martyrij nouitas.
Scđs ſufferendi diuturnitas.
Tercius paſſi ꝓpinquitas.
Quartus ablati ſublimitas.

Secundus quaternarius.

Primus totalis affectio.
Scđs diuinalis repletio.
Tercius ſingularis ꝑelectio.
Quartus doloris reuerberatio.

Tercius quaternarius.

Primus dilecti pn̄ſentia.
Scđs adiutorij carentia.
Tercius iuuandi impotẽtia.
Quartus facti ignominia.

Pro p̄mo itaq₃ q̄ternario dixi ꝙ p̄ma cauſa
magnitudis doloris btẽ ꝟginis eſt martyrij
nouitas, nã de⁹ q̇cq̇d opabat̃ in ꝟgine no-
uum erat, iuxta illud Hiere. xxxi. Nouũ fa-
ciet dñs ſup terrã, femĩa circũdabit viꝝ. Et
iõ voluit de⁹ vt ſicut ei⁹ mater dilectiſſima
erat virgo ꝟginũ nouo ⁊ inaudito mõ cõci
piendi: ita eſſet martyr martyꝝ oẽs exceden
do ſctõs nouo genere martyrij. Nouũ aũt
genus martyrij fuit virgo paſſa. Primo
q₂ alij martyres paſſi ſunt in corpe: ipa ꝟo ĩ
aĩa ⁊ corde Lu. ij. Tuã aĩam ptrãſ. ⁊c̃. i. ꝑ
fecte trãſibit Scđo q₂ alij martyres ſic pa
tiebãt̃ vt dolor carnis excederet dolorẽ mẽ-
tis. imo in mẽte nõ habuerũt dolorẽ ſ₃ ꝯſo-
latõe interiori refrigerabant̃. iuxta illud pſ
Prouidebã dñm in ꝯſpectu meo ⁊c̃. ꝓpter h̃
letatũ eſt cor meũ. In bñdicta aũt ꝟgine do
lor cõpaſſionis excedebat oẽm dolorẽ car-
nis. Vñ Berñ. Lõge eã pluſq̄₃ martyrẽ ꝑ
dicam⁹ nõ ĩmerito, in q̄ ſenſum carnis exceſ
ſit cõpaſſiõis affect⁹ cũ ei⁹ aĩam ptrãſ. paſſi-
onis gl'a. Tercio q₂ alij martyres vulne-
bant̃ et torq̄bant̃ in ꝓpria carne tm̃. btã vir
go aũt cruciabat̃ ⁊ vulnerabat̃ ac torq̄bat̃
in plibus, q₂ Primo in carne filij ſui ab ea

ſumpta quã videbat lacerari: vulnerari: ⁊ ꝑ ſingula mēbra paſſiōe repleri Eſa. j. A planta pedis vſqꝫ ad verticē nō erat ī eo ſanitas. Scđo qꝛ in aīa ꝓpria ⁊ corde. Gladi⁹ ſiqͥdē paſſiōis q̄ ꝑtrāſiuit mēbra xp̄i ꝑtranſiuit ꝑ cōpaſſionē aīam ꝟginis. Tercio qꝛ torq̄bať etiā in carne ꝓpria dū ex aīa vis doloris redūdabat in corp⁹, qm̄ ſm Ariſto. ij. de aīa. Aīa nullā hꝫ opationē quā nō cōicet corpi. Vñ Aug. dicit. Illa q̄ppe pia mr̄ immani dolore eiulās pectora delicata ꝯtūdēſ ita ipa viſcera ceteraqꝫ fatigauerat membra vt iā deficiēs ad xp̄i fun⁹ vix potuerit ꝑueni re. Vñ etiā ſctāꝝ mulieꝝ manibꝫ ſuſtentata fuit, ⁊ ad ſepulchꝝ xp̄i venire nequiit cū ipiſ ſcꝫ in die dñice reſurrectōis ⁊c̄. Pie nāqꝫ credo ꝙ ipa p̄ dolore mortua fuiſſet ⁊ cor eius ſciſſum ſi ſpūſſcti virt⁹ eā nō ꝯſeruaſſet miro mō, ⁊ ſic patꝫ intēſitas doloris. Scđa cā ſufferēdi diuturnitas. Crediť em̄ ꝙ ipſa toto tꝑe vite ſue paſſa ⁊ cōpaſſa fuerit cū ſciret legez ⁊ ꝓphas in qͥbꝫ oīa myſteria ad xp̄i incarnationē ⁊ paſſionē ꝑtinebanť. p̄cipue aūt paſſa ē a tꝑe illo q̄ Symeonē ꝓphetātez audiuit. Tuā ipi⁹ inq̄t aīam ꝑtrāſ. gla. Oia q̄ppe p̄nūciata a ſctis credidit certiſſime implenda. Propterea ⁊ Ambro. exponēs verbū p̄dictū dicit ſic. Gladi⁹ iſte ē gladi⁹ diuī verbi. De q̄ apl's Hebreo. iiij. Viu⁹ inq̄t eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior oī gladio ancipite. Iſtū gladiū cor ⁊ aīa ꝟginis ꝓfūde īmerſum habuit, qꝛ dei myſteria ceteris ꝓfundius penetrauit. ⁊ ꝟba dei de xp̄i paſſione ac ceteris opibꝫ ſꝑ in corde medullitus portauit Lu. ij. Maria ꝯſeruabat oīa ꝟba hec ꝯfe. in cor. O q̄nto deſiderio gl'ioſa virgo dei filiū naſcituꝝ ⁊ paſſuꝝ in diuīs legē bꝫ libris: fide intuebaris: lachrymātibꝫ deflebas oculis; cōpatiebarꝭ medullis cordis ⁊ ex amore intimo oſculabarꝭ labijs ꝟgineis, vt dicere poſſis illud p̄s. Defecit in ſalutare tuū aīa mea. Defecerunt oculi mei. ſ. p̄ lachrymis. ⁊ illud Cañ. Filie hierl'm. nū. di le. qꝛ amo. langueo. languor q̄ſi long⁹ amor. Tercia cā paſſi ꝓpinq̄tas. nā q̄nto q̄s eſt ꝓpinquior ⁊ ꝯiūctior alicui tāto magis dolet de ipi⁹ pena. ſꝫ Maria ſuꝑ oēs erat xp̄o ꝯiūcta ꝓpinq̄tate triplici. Primo q̄deꝫ naturali qua mater vniť filio. qꝛ caro xp̄i fuit formata de puriſſimo ſanguine ꝟginis. vt dic̄ Damaſ. Scđo ſacramētali q̄ aīa xp̄iani deſponſať xp̄o Oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide. Tercio ꝓpinq̄tate ſpūali q̄ aīa ꝯiungitur deo. j. Chor. vj. Qui adheret deo vnus ſpūs fit cū eo ⁊ h̄ fit ꝑ grām ⁊ charitatē. Vidēs ꝰ maria filiū torq̄ri ⁊ carnē ei⁹ crudeliť laniari ac ſanguinē p̄cioſuꝫ abūdāter effundi diſſecabať in corde: vidēs eū in aīa ꝯtriſtari ⁊ lachrymari: vulnerabať ei⁹ aīa. et a lachrymis ꝯtinere ſe neq̄bat. Deniqꝫ vidēs diuitatē tractari tā ignomīoſe lacerabať ei⁹ ſpūs p̄ dolore cōpaſſionis. vñ dicere poterat illud Treñ. j. O vos oēs q̄ trāſitis ꝑ viā attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſil'is ſicut dolor me⁹. Quarta cā ablati ſublimitas. Quanto nāqꝫ ab aliq̄ auferť mag' carū ⁊ amatum bonū tāto maiorē ille hꝫ dolorē de ablatiōe ſꝫ qm̄ auferebať a ꝟgine ih̄u vita quā ſūme amabat ⁊ pluſqꝫ ſe charā habebat. vñ ipaꝫ amittēdo reputabat om̄e bonū: om̄e ſolatium: oēm deniqꝫ theſauꝝ ſe amiſſuꝝ. Et reuera q̄ amittit ih̄m oīa bona amittit. vt dic̄ autor li. de interna ꝯuerſatiōe. Sine inq̄t ieſu nil habes boni. cū ieſu diues es ⁊ oīa habeſ ipꝫ amittēs oīa amiſiſti ⁊c̄. Cū igiť nūq̄ꝫ alicui matri potuit ēē talis fili⁹: nūq̄ꝫ tāta charitas ad filiū. Ipa nēpe ꝟgo maria ſciebat q̄lis ſuꝑ oēs eſſet ſu⁹ fili⁹. qꝛ deus ⁊ hō ⁊ ꝙ de ſpūſctō ꝯcept⁹ vita innocētiſſim⁹: ꝟbo dulciſſim⁹: aſpectu iocūdo ſuauiſſim⁹: vtpote ī quē angeli deſiderāt ꝓſpicere. j. Pet. j. Et iō q̄nto nouit clari⁹ dilexit teneri⁹ ⁊ vulnerata eſt ꝓfundi⁹. Hūc dolorē Berñ. tractatu de cōpaſſiōe ꝟginis. ⁊ Anſ. ꝓſequunť dicētes in ꝑſona marie. Aſpiciebā dñm ⁊ filiū meū in cruce pendētē ⁊ morte turpiſſima moriētē: ⁊ tāto dolore vexabar ī mēte ꝙ nō poſſuꝫ explicare ſermone: manabat ſanguis ligno manibꝫ pedibuſqꝫ ꝯfixis: de vultu ei⁹ effluxerat pulchritudo oīs q̄ tn̄ erat ſpecioſus p̄ hoīm filijs. qꝛ iniquoꝝ erat fedatus ſputis. Iſte erat dolor mihi maxim⁹ qꝛ videbā me deſeri ab ipo quē virgo ꝯceperā ⁊ genuerā nec ſuꝑerat ali⁹. qꝛ mihi erat vnic⁹: videbaꝫ mori quē dilexit aīa mea. ⁊ tota liquefiebā p̄ doloris anguſtia: dabā gemit⁹ et ſuſpiria: flebā dicēdo ⁊ plorabam ꝑ ꝟba talia. O fili chare. o benigne nate. o amor vnice fili dulciſſime: da mori tecū ⁊ ne derelinquas me. Nil mihi dulci⁹ vere q̄ꝫ tecū mori amplexata cruce. Et nil amarius certe q̄ꝫ viuere ſine te. Tu mihi pater, tu mihi fili⁹. tu mihi ſpō

ſus.tu mihi theſaur⁹.tu mihi gaudiũ.tu mi
hi om̄e bonũ. Nũc orbor p̄re:viduor ſpon
ſo:deſolor p̄le:oĩa pdo vno pdito te. Hec ⁊
pl'a tl'ia vbi ſ̄.⁊ deuoti ɔtēplatores dicũt ⁊c.

Capitulum.II.

PRo ſcd̄o q̄ternario p̄ma et in ordĩe
ad p̄miſſa Quinta cā magnitudi
nis doloris bt̄e v̄ginis eſt totalis af
fectio. In aliis em̄ natis affect⁹ matern⁹ nō
eſt totalis ſʒ ptialis.q̄r eſt cũ viro pticipat⁹.
Xp̄q̄ em̄ ɔcepti ſunt ex viro ⁊ ml'iere germa
nitatis dilectio ptitur ad virũ ⁊ mulierē.ſed
quoniã btā virgo ſine viro cōcepit xp̄m. iō
toti⁹ germanitatꝭ dilectio in ip̄a ſola inclu
ditur ⁊ terminat̄.vñ ip̄a totali dilectione fili
um ſuũ dilexit ⁊ p ɔſequēs totali dolore te
nebat̄ cũ filiũ amiſit in paſſione. alie v̄o ma
tres ſicut ptialis germanitatꝭ dilectiōe dili
gũt natos:ita vnico tm̄ vel ptiali dolore do
lent de eoꝝ amiſſiōe.⁊ ſic in btā virgine du
plo excesſit naturalis dolor aliaꝝ matrũ do
lores. Proinde Berñ.ſup cāti.dicit. Eſt ſa
gitta electa amor xp̄i que cor v̄ginis ptrãſijt
q̄r nullã pticulam in pectore v̄ginali vacuã
reliq̄t que toto corde dilexit. Hec ille. Se
cũda vel in ordine ſexta cauſa eſt gr̄e diuīa
lis repletio. Cũ em̄ dolores ih̄u in aīam in
fluant nō niſi p amorē ip̄ius p quē hō tranſ
formari habet in xp̄m. Vñ Hugo de arra
ſponſe dicit. Scio aīa mea q̄ amor eſt vi
ta tua ⁊ p eũ in eius quē amas ſilitudinem
trãſformarꝭ. Hec ille. Sʒ quia amor dei nō
eſt niſi p gr̄am ſpūſſcti: iuxta illud apl'i Ro.
v. Charitas dei diffuſa eſt in cordib⁹ noſtrꝭ
p ſpm̄ſctm̄.q̄nto ḡ quis maiori gr̄a abũdat
tāto in xp̄m maioris amoris gr̄a trãſforma
tur:⁊ q̄nto magꝭ trãſformat̄ tāto ei⁹ dolores
quos ſenſit ſentit ⁊ cũ patiēte cōpatit̄. Sed
qm̄ vt dicit Hiero.in ſer.de aſſumptiōe. Ce
terꝭ p ptes p̄ſtatur gr̄a:marie v̄o ſe totã infu
dit plenitudo gr̄e. ḡ ⁊ p ɔſequēs in eam ſup
oēs ſe totam infudit plenitudo doloris xp̄i.
Preterea Eccl̄i.j. Arenã maris ⁊ pluuie gut
tas q̄s dinumerauit.q̄r ille ſolus ſcʒ de⁹ ma
rie dolores ⁊ gr̄am infuſam pōt ponderare
q̄ hec nouit. Hinc ⁊ Treñ.ij.de ea ſcribitur
Magna eſt velut mare ɔtritio tua. Ter
cia cā eſt ſingularis p̄electio q̄r bñdicta vir
go electa erat a deo ſingulariter ſup oēs p̄s.
Elegit eam de⁹ et p̄elegit eam. Et iō oēs an
gelos oēs patres ſctōs atq̄ʒ oēs apl'os mar
tyres ⁊ ɔfeſſores ac v̄gines p̄cellere debuit
dignitate v̄tuoſitate gratioſitate meritis ⁊ p̄
mijs. Iō Eccl̄i.xxiiij. In plenitudīe ſctōrũ
detētio mea. Qđ expones Berñ.ait. Bene
in plenitudīe ſctōrũ Marie detētio fuit cui
nō defuit fides patriarchaꝝ: ſpes pp̄hetarũ
zelus apl'oꝝ:ɔſtantia martyꝝ:ſobrietas cō
feſſoꝝ:caſtitas v̄ginũ:fecũditas ɔiugatorũ
inſup ⁊ puritas angeloꝝ. Hec ille. Cũ igit̄
debuit eſſe ⁊ fuit pfecto oīm excellentiſſima
incōpabiliter ex dignitate mr̄na. idcirco de
buit incōpabiliter eſſe xp̄o dolēti ɔformis i
dolore ⁊ cōpaſſione vt indicibilit̄ maiorem
oībus gr̄am meritũ ⁊ gl'iam obtineret. Hic
Eccl̄i.j. Altitudinē celi ⁊ latitudinē terre ⁊ p
fundũ abyſſi q̄s dimēſus eſt:q̄r ille ſolus.ſ.
de⁹ nouit metire altitudinē gl'ie marie: ⁊ lati
tudinē gr̄e ac pfunditatē doloris. Quar
ta cauſa ē doloris reuerberatio. qm̄ vniuer
ſi dolores ⁊ triſticie filij ſui reuerberabant̄ i
aīa bñdicte v̄ginis. Videbat nãq̄ʒ filium
vnicũ tã diris cruciatib⁹ expoſitũ totaq̄ʒ mē
te ɔuerſa erat ad ei⁹ ſingula vulnera ⁊ leſio
nes. Vñ p ſingula xp̄i vulnera ip̄a vulne
rabat̄ in aīa. Preterea amoroſus ih̄s ſciēs
ſuã p̄dilectã matrē ſic in corde fore vulnera
tã ⁊ dolentē ſũme ei cōpatiebat̄ ⁊ cōdolebat
ſʒ ⁊ ip̄a pia mater vidēs filiũ ſic de ſeip̄a ſu
me dolētē ex amore intimo illi⁹ dolori cōpa
tiebat̄ ⁊ ɔdolebat.⁊ ſic dolor ei⁹ q̄ſi duplica
tus reuerberabat̄ et ɔuertebat̄ in ſe. Vñ cō
pletũ eſt in ea illud p̄s. Aſtitit regina a dex
tris.circũ.varieta.ſ.doloꝝ et anguſtiaꝝ ſui fi
lij. Idcirco Aug.ad xp̄m loquēs dicit. Fo
ris ſcʒ o dulcꝭ ih̄u diris clauis extra:aſpe
rius intra ex cōpaſſiōe v̄ginis mr̄is: tecum
hec oīa pticipātis. Hic ⁊ q̄ ſup̄ tractatu de
Marie v̄ginis cōpaſſione Berñ.in pſona
ſcribēs dic̄. Cũ fuiſſem intuita filiũ meũ pu
gnis pcuti:alapis cedi:facie conſpui:ſpinis
coronari: ⁊ obprobriũ hoīm fieri: cōmota
ſunt oīa viſcera mea ⁊ defecit ſpūs me⁹: te
nebar velut emortua ⁊ ſuſtētabar q̄uſq̄ʒ pue
nitũ eſt ad locũ vbi crucifixerũt eũ añ me ⁊ di
ris clauis affixum leuauerũt in cruce. Ego
vidēs eũ et ip̄e vidēs me dolebat pl⁹ de me
q̄ʒ de ſe.vñ ⁊ ego tāto dolore vexabar ĩ mēte
q̄ nō poſſũ explicare ſmōe. Et p⁹ pauca di
cit:mater ſentiebat filij dolores v̄go q̄ pepit
gladiũ patiebat̄ doloris.xp̄i morientis vulne
ra matris erãt:doloreſq̄ʒ mr̄is xp̄i fuerũt:et

dolores nati mr̄is aīaʒ gladiauerūt. hec ille

Capitulum. III.

P Ro tercio q̄ternario p̄ma ⁊ in ordīe Nona cā magnitudīs doloris btē v̄ginis est dilecti p̄n̄tia. q̄m̄ vt scribit Joh. xix. Stabat iuxta crucē iesu mater ei⁹. Stabat inquā sp̄osa amoris: mr̄ saluatoris: ⁊ iō sūme dolebat cū oculis suū vnicū sic in p̄ntia cruciari cernebat. Pl⁹ nāq̄ q̄libet mr̄ cōdolet de pena filij in p̄n̄tia q̄ʒ in absentia. vn̄ Bern̄ i omel. sup euāge. Stabat iuxta crucē ⁊c. di. O viscera mr̄na btīssima quāta fuit intra vos cōmotio in illo tpe cū dissecaret̄ oculis vidētib⁹ ⁊ laceraret̄ caro illa sacro sctā q̄ intra vos tā dulciter a spiritusctō est cōpacta. Vere dolor q̄ ab alijs m̄rib⁹ exp̄mit̄ in p̄n̄tialib⁹ natoꝝ tormēt̄ exteriorib⁹ signis et clamorib⁹ pene tot⁹ intra te o felix mr̄ ꝯuersus: viscera tua inenarrabilit̄ cōmouit. Nā noueras integrū corp⁹ filij tui egressuʒ de vtō tuo v̄ginali. ⁊ ecce videbas dilaceratū ⁊ ꝯcissuʒ vulnere sup vuln⁹ man⁹ clauis ꝯfixas cruci: ⁊ pedes pforatos ac lat⁹ ⁊ sanguinē decurrētē in terrā. Itē cōsueueras de ore illo aureo sp celestia ⁊ ꝯsolatoria v̄ba audire. Et ecce audis ī cruce p̄ angustia clamātē. De⁹ de⁹ me⁹ ⁊c. vultū aū radiantē diuio radio cernebas: q̄r expauit exaruit ꝯspu⁹ cructat⁹ ⁊c. Propt̄ea ipa beata v̄go dicere potuit illud Tren̄. j. Uide dn̄e scʒ de⁹ p̄r q̄m̄ tribulor. subuersū est cor meū in memetipa: q̄m̄ amaritudie plena suʒ. Foris interficit gladi⁹. i. filio illatū vuln⁹: ⁊ domi. i. in corde meo mors filis. mlti em̄ gemitus mei in cor meū merens. ¶ Scda cā est adiutorij carētia: q̄m̄ videbat q̄ su⁹ fili⁹ nullū adiutoriū hēbat: nec a p̄re nec ab angelis nec ab hoīb⁹: iō clamauit in cruce. De⁹ deus me⁹ vt q̄d dereliq̄sti me. O q̄ntū dolorē cor v̄ginis hēbat cū suū vnigenitū sic ab oībus derelictū videbat. vn̄ dicere potat illd̄ Job xix. Frēs meos lōge fecisti a me ⁊ noti mei q̄si alieni recesserūt a me. Tercia ē iuuādi ipotētia: leui⁹ nāq̄ mr̄na viscera q̄tiunt̄: cuʒ in passiōe natoꝝ iuuamia afferre potert aut p se aut p alios. Sʒ v̄go bn̄dicta nullū iuuamē potat afferre filio: q̄m̄ erat valde alte subleuat⁹ in cruce. Ut ei dic magr̄ in histo. Crucis lignū erat erectū in altū. xv. pedū. ⁊ iō eū btā v̄go manib⁹ tāgere nō poterat nec caput p̄ doloꝝ magnitudie inclinatū sustentare: nec lachrymātes oculos extergere: aut vuln⁹ ligare: aut aliq̄d solatiū impēdere. ꝑp̄t q̄d maxim dolorē habuit. De h̄ dolore loq̄t̄ Ans. ita di. Quis extimare p̄t q̄nta tristicia merore ⁊ dolore vulnerabat̄ cor mr̄nuʒ sup vnici ⁊ natural' filij passiōe quē tā caste ꝯcepit: tā gaudiose pepit: tā dulciter aluit: vidit eū ligatū ⁊ soluere nō potuit: vidit corp⁹ vulneratū ⁊ vuln⁹ ligare nō valuit: vidit sanguinē in faciē fluere ⁊ abstergere nequit: caput inclinatū ⁊ sustētare nō potuit: flentē ⁊ p̄ tristicia ꝯsolare nequit. audiuit eū dicere. Sitio ⁊ ei aquā mīstrare nō valuit. Hec ille. O v̄go dulcissima nōne tuū sanguinē p̄ciosuʒ eidē tuo filio si possibile fuissʒ obtulisses: nōne morti teip̄am p eo exposuisses: nōne ei famescēti cibū p̄parasses: nōne vlnis circūfouisses: ꝑe credo ⁊ fateor q̄ oīa sustinuisses vt ei aliq̄d iuuamē afferre valuisses Quarta cā est facti ignominia: q̄r eū videbat sūmā igminiā deo inferri sūme dolebat: q̄m̄ deū sūme amabat. Quātū putas v̄go doluit cū deum sic hūiliatū vidit. sūme pulchrū sic deformatū: sūme dulcissimū sic amaricatū vt creator oīm a miser̄ hoīb⁹: iust⁹ ab iniustis tormēto latronū corā notis ⁊ charis talia ⁊ tāta ludibria v̄bera ⁊ dirā penā pateret̄ ⁊c. O itaq̄ fidelis anīa plora cū maria sup ei⁹ vnico filio dulcissimo ih̄u deo tuo p te nō p se patiēti. Cōsidera tot et tantas lachrymas: ⁊ frange cor tuū ad plorādū. Plorauit nanq̄ xp̄s in cruce: plorauit bn̄dicta v̄go mr̄ eius sub cruce. Deniq̄ angeli pac̄ amare flebāt Ysa. xxxiij. Preterea sol luctū ōndit obscuratione. petre scisse sūt ⁊ monumēta apta. Frāgat̄ igit̄ tātis exēplis cor tuū lapideū. Audi xp̄m in cruce tibi dicētē s̄m Bern̄. i hec v̄ba O hō vide que p te patior ad te clamo p te morior: vide penas q̄b⁹ afficior: vide clauos q̄b⁹ ꝯfodior: vide lachrymas q̄s p te fundo vt dicere possim: q̄r caligauerūt oculi mei a fletu meo. Et licʒ tant⁹ sit dolor exteri⁹: eo m̄ grauior est interi⁹ dū te ingratū video. Hec ille. Cōpatere igit̄ ⁊ plora ne ingrat⁹ videaris. Si membrū es xp̄i cōpatere capiti xp̄o cōfixo: cōpatere ei⁹ matri dolenti.

¶ Articul⁹ terci⁹ q̄ btā maria p gladiū doloris aureolā martyrij meruit.

T Erciū misteriū de aureole btitudine. Nā iuxta

p̄miſſa q̄ſtio occurrit Utrū btā maria ꝟgo habeat gl'ioſaȝ aureolā martyrij ī celo. Ali- mirū cū aureola debet in celo: nō volūtati q̇dē ſȝ actui vt tenēt ꝯcorditer doct. ſup. iiij. ſentē. Quō ḡ btā ꝟgo aureolā hȝ in q̄ nō fu it actꝰ martyrij: qꝛ ipa n̄ ſuſtinuit ꝑ xp̄o mor tē illatā ꝑ martyriū. vt dicit Amb. Nec lr̄a in q̄t docet nec hyſtoria mariā gladio vitaȝ finiuiſſe. Rn̄det ꝙ beata ꝟgo maria meruit habere in celeſti patria oīm aureolaꝝ p̄mia vt tenēt cōiter doct. ꝛ p̄cipue ꝓbat magnus Alb. ſuꝑ miſſus ē. ca. cxix. Un̄ ponit ꝑ cō- cluſione ꝙ ſcȝ btā virgo maria p̄fulget in ce leſti gl'ia martyrij feliciſſima aureola. ꝛ hec ꝯcluſio declarat. Nā vt d̄r in obiectōe, ipiꝰ ꝟginis martyriū q̄uis nō fuerit ſm̄ actum martyrij ꝑ mortē illatā corꝑaliter ꝛ materia liter ꝯſūmatū. tn̄ qꝛ habuit ꝟgo ſūmū dolo rē in anīa. Et ſic exceſſiuū martyriū ꝛ eiꝰ au reolā feliciſſimā p̄ martyrio oīm alioꝝ mar- tyrum p̄ponderantē habere dinoſcit. preci pue ſaltē triplici rōne.

Primo qꝛ eiꝰ martyriū ē ml'tipliciꝰ.
Scd̄o qꝛ nobilius vel dignius.
Tercio quia glorioſius.

Primo qꝛ btē ꝟginis martyriū fuit ml'tipli- cius. Nā alij martyres paſſi ſūt ſimplicius martyriū. ipa aūt btā mr̄ dei paſſa eſt q̇ntu- plex vicȝ martyriū doloris: cōpaſſiōis: diui ſermōis: volūtatis: ꝛ memoratōis. Prio dixi martyriū doloris. de q̄ Lu. ij. Tuā ipiꝰ aīam ꝑtrāſ. gla. vn̄ Dam. d. Ipa btā ꝟgo do lores q̄s effugit pariēs ꝛ moriēs hos in xp̄i paſſiōe ſuſtinuit a mr̄nali cōpaſſiōe viſcerū laceratio nē tolerās. ꝛ quē deū coḡuit ꝑ nati uitatē: hūc vt maleficū interfectū vidēs gla dio ceu cogitationibꝫ lacerabat. Hec ille.

Scd̄o paſſa ē martyriū cōpaſſiōis ī ml'- tis tribulatōibꝫ ꝛ vulneribꝫ xp̄i q̇ fuit mar- tyr martyꝝ ꝛ vltra hec: qꝛ vulnꝰ lateris ꝟgo ſola ſuſcepit in corde doloroſo. Nā aīa xp̄i iā tūc deceſſerat a corꝑe. ſȝ aīa marie erat in corꝑe filij ꝑ amorē pluſq̄ ī corꝑe ꝓprio quia aīa plꝰ ē ibi vbi amat q̄ vbi anīat. ſȝ Hug. ꝰ ꝛc̄. Un̄ Bern̄. in ſmōe de annūciatōe di. ſic. Uere tuā o btā mr̄ aīam gladiꝰ ꝑtrāſiuit q̄n crudelis lācea filio iā mortuo latꝰ aꝑuit: ipius nimiꝝ anīa iā ibi nō erat ſȝ tua plane auelli neq̇bat vt plꝰ q̄ martyrē te nō īmeri- to p̄dicemꝰ: in q̄ ſenſuȝ corporee paſſiōis ex ceſſit affectꝰ cōpaſſionis. Hec ille. Tercio

martyriū diui ſmōis qd̄ fecit gladiꝰ illiꝰ ſer monis xp̄i dicētis in cruce. Mulier ecce fi- lius tuꝰ. Bern̄. vbi ſ. An nō pluſq̄ gladius fuit ſermo ille. Mulier ecce filiꝰ tuꝰ. fuit re- uera ꝑtrāſiēs aīam ꝛ ꝑtingēs vſq̄ ad diuiſi onē ſpūs ꝛc̄. Quarto martyriū volūtatꝭ q̄ iuxta crucē ſtans ꝑata fuit ꝟgo ꝑ xp̄o ꝛ ꝑ ſa lute hoīm martyriū pati. vt dicit Amb. ſuꝑ Luc̄. ꝛ etiā Ank. Quinto paſſa ē martyri um memoratōis. ꝛ h̄ nō tā momētanee vel breuis tp̄is: ſȝ diuturne paſſiōis: tū qꝛ a pu ericia ihū ſꝑ expectauit in ſe īpleri ꝓphetiam Symeōis de gladio doloris: tū qꝛ pꝰ paſſi onē xp̄i ſꝑ in mēoria habuit ꝛ ex h̄ ſꝑ p̄ alijs vulnerabat p̄ dolore ex amoris xp̄i deſide- rio. Scd̄o martyriū btē ꝟginis fuit nobi lius p̄ alijs martyrijs iō q̄ȝ aureola digniſ- ſimū: qꝛ paſſa ē in aīa q̄ ml'to nobilior ē cor- pore. vn̄ ml'to nobiliꝰ fuit ꝟgini pati in anīa ꝑ xp̄i amore martyriū. Proīde Hiero. in ſer mone de aſſūp. di. Alij ſcti ꝑ xp̄o paſſi ſunt in carne: btā ꝟgo ī ea ꝑte ſui paſſa ē q̄ īpaſſi bilis ꝛ īmortalis bꝛ: h̄ eſt in aīa. Idcirco vt veꝝ fatear plꝰ q̄ martyr fuit: qꝛ atrociꝰ paſ- ſa eſt dū paſſiōis xp̄i gladiū in aīa ſuſtinuit. Hec ille. Tercio martyriū ꝟginis fuit glo rioſius: qd̄ ſic oſtēdit ſm̄ Alber. quia aureo la martyribꝫ debet ꝑ eo ꝙ aīam dederūt: ſȝ h̄ fecit maria gl'ioſiꝰ p̄ ceteris. Primo qꝛ de- dit ꝑ ſalute mūdi p̄dilectiſſimā aīam. i. vitā filij ſui quā incoꝑabilit p̄dilexit q̄ Petrꝰ vl' aliꝰ martyr ꝓpriā aīam ſuā. Scd̄o qꝛ dedit p̄cioſiſſimā aīam ſcȝ xp̄i q̄ datio fuit p̄ciū to tius mūdi. Tercio qꝛ alij dederunt corpꝰ ꝛ aīam. Btā ꝟgo aūt dedit ad crucē corpꝰ et aīam ꝛ diuinitatē. ḡ ꝑtȝ ꝙ īproportionabiliter gl'ioſius accepit in p̄mio aureole. O igit glo rioſiſſima ora ꝑ nobis xp̄m Amen.

Pars tercia libri tercij de p̄cellenti acer- bitate doloris marie.

Tuaȝ ipſius ani

mā ꝑtranſibit gladiꝰ Luc̄. ij. Hec ꝟba dixit Symeon ad mariā ꝑ tꝑe purificatōis: q̇bꝫ oñdit ꝓphe- tice ꝛ inſinuat ſūmū amorē ꝛ dolorē marie. Amorē in eo ꝙ di. Tuā ipiꝰ aīam Horra ex ponit ſic. i. tuā anīam q̄ eſt ipiꝰ xp̄i filij tui ꝑ amoris vinculū. Diligebat eīm xp̄s ꝟginem matrē ſicut aīam ſuā. Uel ſic. Tuā ipiꝰ ſcȝ xp̄i aīaȝ q̄ q̇dē ē tua ꝑ amorē intimū. Dilige

bat em̄ ꝟgo mater aīam xp̄i ſicut ſuā. imo i-
proportionabilr̄ pluſq̄ ſuā. Hec Gorra.
Itē inſinuat ꝓpheta Symeō btē ꝟgis do-
lorē acerbiſſimū in xp̄i paſſiōe cū ſubdit: ꝑ-
trāſibit gladiꝰ. in q̄ notat̄ ꝙ dolor marie nō
fuit ꝑticlar̄ ſed vl̄is. q2 nulla ꝑticl'a ſine do
lore fuit. ſed totā aīam repleuit. Vn̄ Hiero.
ſermōe de aſſum. dic̄. Cōſtat: q2 maria tātū
doluit vt totā aniam ꝑtrāſiret ac poſſideret
vis doloris. Itē notat̄ etiā ꝙ dolor marie
nō fuit ſuꝑficial' ſed vſq̄ ad cordis ītima ꝑ-
trāſiuit ⁊ oīa oſſa eiꝰ penetrauit: qm̄ mortē
filij fecerat ſuā. vt ait Hiero. vbi ſ. De hac
ergo dolorositate marie p̄ter preſcripta: tria
miſteria notabimus.

Primū miſteriū dicit̄ excellētie.
Secūdū dicit̄ excreſcētie
Terciū dicit̄ efficientie.

Articulus primus ꝙ dolor qui ꝑtranſiuit
cor beate Marie in filij ſui paſſione ſuꝑa-
uit omniū martiꝝ dolores in acerbitate.

Circa primū mi
ſteriū. ſ. excellētie q̄rit̄ Utrū gla-
diꝰ doloris quē ſuſtinuit b. ꝟgo
in xp̄i paſſiōe fuerit excellētior in acerbitate
martiꝝ oīm corꝑali dolore ⁊ paſſiōe. Ad
qꝺ ꝑtinꝰ r̄ndet̄ ꝙ ſic ſm̄ Nico. de Lyra. iij.
ſuꝑ ſniās circa di. xvj. Et declarat̄ h̄ ꝑ plu-
res rōnes q̄ accipiunt̄ ſeriatim ex ꝟbis pre
miſſi thematꝭ. Prima rō accipit̄ ex h̄ ꝙ ꝺr
Tuā. ⁊ eſt tal': q2 btā ꝟgo nō fuit paſſa aliꝺ
martiriū q̄ ī dolore cōpaſſiōis ſuꝑ xp̄o pa-
tiente. Si ḡ tūc nō doluit pluſq̄ aliq̄s mar
tir. ḡ ſuū martiriū in celo h̄ret minꝰ p̄miū et
gl'iam minorē. qꝺ eſſꝫ ꝯ ſniam Tham̄. dicētꝭ
ꝙ hec ꝟgo a nullo illuſtriū vincit̄. ſic q̄ꝫ illi
martires p̄cellerēt in gloria dei matrē qꝺ eſt
abſurdū. Secūda rō accipit̄ ex eo ꝙ ꝺr
ipſius. talis: q2 gladiꝰ doloris paſſionis xp̄i
fuit acerbiſſimꝰ ſuꝑ oēs martiꝝ dolores. iu
xta illꝺ Treñ. j. O vos oēs q̄ trāſitꝭ ꝑ viā:
attē. ⁊ vi. ſi ē do. ſilis ſic̄ dolor meꝰ. Sꝫ qm̄
aīam b. marie ipſe idē gladiꝰ paſſiōis xp̄i ꝑ
trāſiuit. ergo acerbior fuit p̄ alijs martiribꝫ.
Hinc Bern̄. i ſer. de paſſiōe q̄ icipit Si lin
guis hoīm. dicit ſic Qꝺ in carne xp̄i agebāt
claui ⁊ lācea: hoc in ꝟgis mēte paſſio natu-
ralis affectiōis ⁊ mr̄na anguſtia. Tercia
rō accipit̄ ex eo ꝙ ꝺr: aīam. q2 maior ē affli-
ctio q̄ penetrat aīam ſcindēdo q̄ que carnē

Sed in alijs martiribꝫ gladius doloris pe
netrauit carnē. in ꝟgine aūt aīam. igit̄ ⁊c.
Hinc hiero. Maria inq̄t: q2 mēte paſſa eſt
pluſq̄ martir fuit. Quarta rō accipit̄ ex
eo ꝙ ꝺr: ꝑtrāſibit. q2 tāto magis ꝑtrāſit aīā
dolor in amittēdo aliq̄d: q̄nto magꝭ dilige-
bat̄ illud. Sed b. ꝟgo ſumme dilexit xp̄m ⁊
eiꝰ vitam: īproportionabilr̄ q̄ꝫ magꝭ q̄ alij
martires dilexerint ꝓpriā vitā. imo martires
ipſi nō diligebāt ſed oderāt ꝓpriā vitā ꝓpter
xp̄m. iuxta illꝺ Joh. xij. Qui ꝑdiderit aīam
ſuā ꝓpter me iueniet eā. ⁊ q̄ odit aīam ſuam
in hoc mūdo: in vitā eternā cuſtodit eā. er-
go btā Maria plus doluit amittēdo vitā
xp̄i q̄ martires amittēdo ꝓpriā vitam ⁊c̄.
Quinta rō accipit̄ ex eo ꝙ ꝺr: gladiꝰ. q2 gla-
dius doloris ſummi ꝯſurgit ex gladio amo
ris ſūmi in ipſa b. ꝟgīe maria. Et hec rō de
clarat̄ lucidiꝰ ſm̄ Alb. ſuꝑ miſſus ē. ca. cxvj.
ſentētialiter. Nā omis dolor ex amore. Nō
em̄ cū amore poſſidet̄: cum dolore amittit̄. ⁊
ideo vbi ſūmꝰ et īproportionabil' amor: ibi
ſūmꝰ ⁊ improportionabilis dolor de amati
amiſſiōe. Sed q2 dolor martiꝝ in ſua paſ-
ſiōe cauſabat̄ ex naturali amore corꝑis. do
lor aūt virgis marie ī xp̄i paſſiōe cābatur a
gr̄a ſiml' ⁊ a natura. magꝭ tn̄ a gr̄a ⁊ ab amo
re gratuito Sed q2 gr̄a īproportionabilr̄ ꝑ
fectior ⁊ fortior eſt q̄ natura. vn̄ īproportio
nabilr̄ maior eſt amor gratuitꝰ q̄ amor na-
turalis. Propterea ſancti: Laurētiꝰ ⁊ Vin-
centiꝰ ac alij m'ti legunt̄ iocūdaſſe: etiam in
tormētis acerbiſſimis: vbi naturalis dolor
maxie vigere deberet. Letabant̄ aūt ex fer-
uentia amoris gratuiti. Sequit̄ ergo ꝙ ſic̄
gr̄a īproportionabilr̄ fortꝰ mouet q̄ natu-
ra: ita dolor cauſatꝰ a gr̄a maior eſt īpropor
tionabilr̄ q̄ dolor cauſatꝰ a natura. Et ꝑ cō
ſeq̄ns dolor btē marie q̄ cauſabat̄ a natura
⁊ gr̄a incōꝑabilr̄ maior erat dolore aliorū
martiꝝ. Ex q̄ em̄ mēs marie fuit plena cha-
ritate et gr̄a p̄ alijs improportionabilr̄. er-
go nullū habuit retinaculū q̄n toto impetu
in efficacia habitꝰ ad cōpaſſionē ⁊ triſticiā
ſuꝑ xp̄o paſſo materna affectōe ferret̄. Hic
Bern̄. ſuꝑ miſſus ē. di. Lōge eā pluſq̄ mar
tyrē cēſemꝰ: in qua paſſiōis. ſ. corꝑal' ſenſū
ſuꝑat cōpaſſiōis affectꝰ. Hec ille. Sed di.
In btā virgīe nulla erat leſio in carne: ſꝫ tm̄
in mēte. In martiribꝫ aūt erat dolor ī carne
⁊ ſimul etiam in mēte: cum aīa cōicet paſſio

nibus corpis ꝓpter cōiunctōem, ergo mar-
tires duplici ꝛ ꝑ ꝯñs ampliori dolore dole
bant ꝙ maria. Rñdet ſm Nico. de Ly.
vbi ſ. ꝙ in martyribꝫ ꝑua erat vis doloris
in mēte: ſed tota ꝯſiſtebat q̄ſi in carne: vñ et
ꝯſolatōem maxiaꝫ pcipiebāt i mēte ex paſſi
one ꝑ xp̄o ſuſcepta. ſed in btā ꝟgie erat ecō-
uerſo. ḡ in ip̄a fuit dolor acerbiſſimꝰ. Nec
valet obiectio ſi dicas ꝙ etiā in btā ꝟgie fu
it gaudiū admixtuꝫ dolori: qꝛ gaudebat de
hūani generis redēptōe eoꝙ volūtas ꝟgis
ad vtrāqꝫ faciē ferri in totū actū total'r ſine-
bat. vt ſil' ſūme gauderet in rōne de redem-
ptiōe hūani generis, ac ſūme doleret ex affe
ctu materno in xp̄i ꝑemptōe corꝑali. De-
niqꝫ ñ valet ſi obiīcas ꝙ dolor paſſiōis cor
poralis magꝭ eſt extermiatiuꝰ vite corꝑalis
ꝙ dolor cōpaſſiōis q̄ eſt in aīa tm̄modo, eo
ꝙ aliqñ tātꝰ eſt dolor in aīa qñ vicꝫ hō tota
liter ꝑturbatꝰ eſt ꝙ abſorbet oēm dolorem
corꝑalē, imo qñqꝫ hō ex dolore aīe iniīcit ſi-
biīpſi manꝰ ꝛ nō curat dolores ſibiīpſi īfer-
re corꝑales ꝛ mortē. vñ patet ꝙ fortior do-
lor mētis btē marie fuerit oī dolore corꝑali
martirꝝ p̄dictꝭ ex rōibꝫ. O igit̄ pctōr ꝯſide
ra q̄ntū patit̄ ꝑ te xp̄s deus, ꝛ q̄ntū cōpatit̄
pia mr̄ eius. O vere ferreū pectꝰ ꝛ adamā-
tinū cor hoīs peccatoris q̄ nō cōdolet ꝛ nō
cōmouet̄ ad lamēta: cū ſuꝑ tot ꝛ tātis dolo
ribꝫ etiā petre ſciſſe ſunt: monumētaqꝫ apta
ſol etiā tenebratus luxit ꝛ terra mota plan-
ctum oſtendit ꝛc̄.

Articulus ſecūdus q̄liter doloris gladiꝰ
excreſcebat in acerbitate leſiōis ex duodecī
conſiderationibus in corde Marie.

Secūdum miſte
riū dr̄ excreſcentie. hoc eſt q̄l'r ex
creſcebat dolor maximꝰ in bea-
te marie aīa ex ſui filiī paſſione. Ubi nota
ꝙ exq̄ btā ꝟgo nouerat omēs ſcp̄turas ſa-
cras ꝛ ſpūſctō reuelāte ſciebat ac etiā natu-
rali rōne intelligebat atqꝫ dep̄hēdere poterat
īmēſitatē doloris in filio patiēte. Idcirco ſū
me gladiꝰ afflictōis eiꝰ aīam vulnerando ꝑ
trāſibat: ſicut ꝓphetauerat ſymeō di. Tuam
ipſiꝰ aīam ꝛc̄. Diſtinguere aūt poſſumꝰ. xiī.
ꝯſideratōes q̄ verſabant̄ in corꝺ btē marie
ex q̄bꝫ excreſcebat dolor maximꝰ in ipſa. et
iſte conſideratōes excreſcētie doloris tanq̄
xiī. ſtelle in corona beate ꝟgis marie ponū-
tur. qꝛ ꝑ has ipſa btā virgo meruit gloriam
et coronā duodecim ſtellaꝝ. iuxta illꝺ Apo
cal. xiī. Mulier amicta ſole ꝛ in capite eius
corona. xiī. ſtel. Et poſſunt diuidi ꝑ facilio-
ri captu in tres q̄ternarios. vt ſequit̄.

Pria ꝯſideratio īcōp̄hēſibilis doloris
Secunda generalis afflictiōis.
Tercia nobilis cōplexionis.
Quarta crudelis attractatiōis.
Quinta cordialis reuerberatōis.
Sexta totalis deſolationis.
Septima localis deſpectionis.
Octaua ſocialis vilipēſionis
Nona vituꝑabilis morti dānatōnis.
Decima ꝯfuſibilis diffamationis.
Undecīa ingratitudīalis iniuriatōis.
Duodecima minꝰ vtilis fructificationis.

Capitulū primū de cōſideratōe incōp̄hē
ſibilis doloris dñi Jeſu chriſti.

Prima cōſidera
tio incōp̄hēſibil' doloris xp̄i ex
q̄ excreſcebat dolor ſūmꝰ in ꝟgie
bñdicta declarat̄. qꝛ teſte ſaluatore: venit fi
liꝰ hoīs ſaluare qꝺ ꝑierat. Lu. xix. Et qꝛ to-
tū ꝑierat ḡ totū ſaluare debuerat q̄ntū. ſ. in
eo. i. xp̄o fuerat. Hec aūt b. ꝟgo nouerat, et
ex h̄ ꝯſiderabat ſic etiā oīs fidel' aīa ꝯſidera
re et pēſare debet qꝛ xp̄s ꝑ toto genere hūa
no ꝑdito exoluere d̄bebat p̄cipue iſta q̄tuor

Primo oēs humanas miſerias
Secūdo oēs hūanas offenſas.
Tercio eternas damnatoꝝ penas.
Quarto amiſſas celeſtes delicias.

Primo inquā oēs hūanas miſerias debu-
it ſoluere xp̄s. qꝛ ipſe debuit eſſe emēdator
ꝑfectiſſimꝰ oīs mali qꝺ fuerat īflictū hūano
generi ꝓpter pctm̄. ꝓpter qꝺ incurrerat infir
mitates labores anguſtias mortē et oēs mi
ſerias q̄s patimur in hoc mūdo. ḡ xp̄s tam
maxime debuit dolere ꝙ q̄ntuꝫ ex ſe fuit hec
oīa ſolueret ꝑ toto genere hūano. licꝫ ñ oēs
hoīes ꝓpter ſuā maliciā ſint ꝯſecuti efficaci
am ſaluatōis. Et ſm ſtatū vie hec nob reli-
cta ſunt oībꝫ vt patiamur ad meritū ꝛ p̄mi-
um augēdū. Propterea Eſa. lv. Uere lan-
guores noſtros. i. īfirmitates ꝛ miſerias ip-
ſe tulit ꝛ do. no. ipſe por. Dilata ḡ hō ſinuꝫ
mētis tue ꝛ ꝯſidera q̄t infirmitates: q̄t miſe
rias labores ꝛ anguſtias: q̄t quoqꝫ genera
mortis patit̄ hō: ꝛ ſic noueris q̄ntuꝫ debuit

dolere christus vt hec omnia exoluat. Hec oīa pēſauit Maria: ⁊ iō dixit illud Treñ. j. Multi gemit⁹ mei ⁊ cor meū merēs. Secūdo oēs hūanas offenſas xp̄s debuit exoluere. q̄a hec fuit cā paſſiōis vt ſatiſfaciat ꝑ pctīs totius generis hūani nō ſolū origīalibus: ſed etiā actualib⁹ venialib⁹ et mortalibus. nō ſoluꝫ ꝑ electis: ſed etiā ꝑ reprobis. Vñ Eſa. liij. Oēs nos errauim⁹ vnuſq̄ſq̄ ī viā ſuā declinauit. ſ. ꝑ pctā varia. ⁊ dñs poſuit. ſ. ad ſoluēdū in penis: in eo. ſ. xp̄o iniq̄tates oīm noſtrū. Igit̄ cōſidera bō q̄t fuerūt pctā hoīm a ꝑncipio mōi. q̄t ſunt ⁊ q̄t erūt. Quis nouit hec ꝑter deum. ⁊ ſic pēſa q̄ntuꝫ debuit xp̄s dolere vt hec oīa exoluant̄ ad plenitudinē in ipſi⁹ pena. Sicut em̄ cū aliquod mēbrū dolet: caput ꝯdolet. ita xp̄s caput eccleſie aſſumpſit oīa lamētāda ⁊ deplorāda nr̄a ad ꝑfecte ſoluēdū ⁊ ſatiſfaciēdū. et nō ad cōmittēdū. Vñ ⁊. j. Pet. ij. Pctā nr̄a ipſe ptulit in corpe ſuo. i. penas peccatoꝝ. Hec pēſabat Maria ⁊ ideo dicere poterat illud Treñ. j. Foris interficit gladius. ſ. culpaꝝ mortaliū mēbra dñi ꝑcidētis ⁊ domi. i. in corde interi⁹ mors ſilis. ſ. doloris. Tercio eternas dānatoꝝ penas xp̄s debebat exoluere q̄r ipe venerat vt ſaluator oīm debitoꝝ noſtroꝝ ⁊ liberator ab oīb⁹ penis pctoꝝ q̄ ſunt erūt ⁊ fiunt. De⁹ aūt ſicut oīm reꝝ ita ⁊ culpaꝝ ac penaꝝ oīm ꝑ eis debitarū habet noticiā: ⁊ nil impunitū ſua iuſticia dimittit ꝑm Auguſt. ⁊ Anſel. li. Cur de⁹ hō. Cum ergo cuilibet pctō mortali debeat̄ pena infernalis eterna: oportebat ꝙ xp̄s q̄ eſt infinitus in ſua diuinitate ſic patiēdo in aſſumpta hūanitate ſatiſfaceret ꝑ oīb⁹: ⁊ tātū doleret ꝙ penas diuīe iuſticie correſpōdentes exolueret. ⁊ ſic nil maneret īpunitū a diuina iuſticia ⁊ nil remaneret īſolutū a diuia miſcōia. ac ꝑ hoc vtraq̄ honoraret̄ in ſumma excellentia. ⁊ ſic pena xp̄i erat q̄ſi infernalis. iuxta illud p̄s. in pſona eius. Repleta eſt malis. ſ. pene aīa mea. ſ. ſenſitiua: ⁊ vita mea īferno appropinquit. ſ. ꝑpter ſiles penas. Hec pēſabat Maria: ⁊ iō dixit illud p̄s. Dolores inferni circūdederūt me gemitus mortis. Quarto amiſſas celeſtes delicias eternas debuit ſoluere xp̄s: et iō ꝑpter noſtrū exulatū a glīa tātū debuit dolere q̄ntum omnes ⁊ ſinguli hoīm recta ratiōe debuiſſent dolere cognoſcēdo veraciter quātum erat illud amiſſum bonum celeſtis glorie ⁊ quātū duratuꝝ erat. ꝑpterea Treñ. iij. dñs ieſus ait per os Hiere. In tenebroſis id eſt in meſticia tenebroſi exulat⁹ a lumine glīe collocauit me quaſi mortuos ſempiternos. Collocauit inquā. ſ. de⁹ pr̄ xp̄m nō q̄dē excludēdo ipm a btitudīs cōprehēſione q̄r xp̄s ab inſtāti ꝯceptiōis ſue ſp̄ fuit comphēſor ⁊ viator. vt teſtat̄ Aug⁹. Sed collocauit inquit ſcꝫ ad ſatiſfaciendū ꝑ mortuis ſempiternis. i. pctōrib⁹. Hec oīa pēſante b. Maria di. illud Treñ. j. Vide dñe q̄r amaritudine plena ſū: ſubuerſuꝫ ē cor meū ī memetipſa. Hec pſcp̄ta ꝑm ſniaꝫ ſcti Bernardini de ſenis ⁊ ꝯcor. Anthoni. florē. i ſū. ſua pte. iij. O igit̄ īcōphēſibil' dolor xp̄i ꝑpt̄ nos o īextīabil' amor q̄ hec ꝑ nob effec. Ca. II.

Secunda conſideratio ſiue ſtella dr̄ general' afflictōis. Nā ꝑm Alex. de hal. iij. pte ſumme. q. xviij. cōcordat Bonauē. ſup. iij. di. xvj. dñs ieſus acerbiſſimā paſſionem ſuſtinuit in carne tenerrima tū ꝑpt̄ generalitatē: q̄a ī oīb⁹ mēbris ⁊ ſenſibus patiebat̄: ⁊ a plāta pedis vſq̄ ad v̄ticē nō erat ī eo ſanitas Eſa. j. tū ꝑpter ꝯtinuitatē doloꝝ oīm: q̄a ei⁹ ſuſpēdiū cōtinuabat̄ in dolorib⁹ īmitigabil'r ex corpis ſuſpēſi pōdere īter clauos. tū ꝑpter ſenſus vigoroſitatem q̄r ī māib⁹ ⁊ pedib⁹ viget ꝑcipue ſēſus: et iō mag' affligit ibi leſio ꝑpter neruos ⁊ muſciculos ſenſuales ibidē ꝯcurrētes. Preterea expiētia docꝫ. q̄r frig⁹ mag' affligit itricatuꝫ ī manib⁹ ⁊ pedib⁹ q̄ ī reliq̄s mēbris. Hec itaq̄ ꝯſiderāſ b. v̄go maria pēſabat cordē vt ait Berñ. Et videbat caput ei⁹ angelicū ī q̄ erāt oēs theſauri ſapīe dī: dēſitate ſpinaruꝫ mltipl'r pforatū: ocl'os antea lucidiores caligātes ꝑ fletu: faciē pulcerrimā alapiſ ⁊ ſputis iudeoꝝ fedatā: aures audiētes cāt⁹ angelicos vitupi̇js ⁊ blaphemi̇js repletas: nares fetorib⁹ ſputoꝝ ⁊ cadaueꝝ loci caluarie īfectas: rubicūda ei⁹ labia palida facta: crines ⁊ barbas dilaniatas: collū vicul' attritū: mā⁹ ⁊ pedeſ pforatos ⁊ oīa mēbra diſtētatā violēter vt dinūerari poſſint oīa oſſa: teſte p̄s. q̄d plura: ſola remāſerat līgua ⁊ cor. ſꝫ ⁊ illa ne remaneret abſq̄ pena felle ⁊ aceto potat̄ līgua ac cor' apit̄ lācea: ꝑ his flēs maria di. illō Treñ. ij. Oculus meus afflictus eſt nec tacuit eoq̄ ñ eēt req̄es donec reſpiceret ō celo dñs. ſ. reſuſcitādo xp̄m. Cap. III

T Ercia ɔſideratio nobilis cõplexio-
nis ſcꝫ chriſti:qꝛ nouerat ꝟgo xp̄m
fore cõplexionis tenerrime ꝛ nobi-
liſſime ĩproportionabiliterqꝫ ſpecioſum for
ma p̄ filijs hoĩm vtpote de ſpũſctõ cõceptũ
miraculũ ꝑmaximũ. Ea ꝟo que fiunt a deo
miraculoſe improportionabiliter ſũt melio
ra ꝛ nobiliora his q̄ fiunt naturalr̄. vt teſtat̄
Criſ. etiã de vino facto optimo ex aq̄ in nu
ptijs miraculoſe exẽplũ ponẽdo. Quoniam
aũt notũ eſt ꝙ q̄nto q̇s eſt cõplexiõis nobi
lioris ac tenerioris tãto magis ſentit vim le
ſionis. Vñ cõſiderabat btã virgo xp̄i le-
ſiones in carne eius tenerrima fore acutiſſi-
mas ſuꝑ oĩm alioꝝ hoĩm afflictorũ leſiões
ꝛ dolores ĩproportionabilr̄. Adeo ꝙ ſolus
ipſe clauꝰ trãſfigẽs maiorẽ ingerebat xp̄o le
ſionẽ q̄ꝫ ignis Laurẽtio:aut excoriatio bar-
tholomeo. ꝛ ſic de alijs martiribꝫ. Vñ do
lor xp̄i ſuꝑauit oĩm alioꝝ dolores tam q̄ ad
eq̇ualẽtiã q̄ꝫ q̄ ad acerbitatẽ ẜm Alex. ꝛ Bo
nauẽ. vbi ſ̄. Hec ḡ ɔſiderãdo Maria di-
cere poterat ſimul q̄ꝫ ꝛ dñs ieſus illud Tre
noꝝ. iij. O vos oẽs q̇ trãſitꝭ ꝑ viã attẽdite ꝛ
videte ſi eſt dolor ſilis ſicut dolor meus.

Q Uarta cõſideratio Caplm̄. IIII.
crudelis attractõis. qꝛ cõſiderabat
et videbat ſuũ filiuꝫ tã crudelr̄ tãqꝫ
dire tractari a iudeis ſine oĩ miſeratiõe tru-
dendo trahẽdo ligãdo ꝑcutiẽdo flagellãdo
colaphiſando alapiſſando:crines ꝛ barbas
dilacerãdo ɔſpuẽdo vulnerãdo: ꝛ ipſi q̇dẽꝫ
xp̄o tã ſpecioſo iuueni tã ſuaui tã nobili taꝫ
patiẽtiſſimo vero deo et homĩ innũerabiles
violẽtias inferẽdo ꝛ obprobria inenarrabi-
lia varios q̄ꝫ cruciatꝰ in tollẽdo aĩam eius
ingerẽdo. Propterea ꝑ p̄s. ait. Vim facie-
bant q̇ q̄rebãt aĩam meã. i. vitã tollere. Ni-
miꝝ vim faciebãt qꝛ magnũ cruciatũ. Naꝫ
vt ſcribit̄. iij. q. j. Nulli dubiũ:magnũ cru-
ciatũ ſuſtinet q̇ vim ſuſtinet. Notãter di. q̇
q̄rebãt aĩam meã. qꝛ iudei tam crudelr̄ q̄ſie
runt aĩam. i. vitã xp̄i:ꝙ in oĩbꝫ illis locis in
q̇bꝫ extimatũ fuit ɔſiſtere naturalr̄ vitã ho-
minis fecerũt maximã vim q̄rẽtes eã. Ni
miꝝ cũ aliq̇ phi dicãt ꝑncipalẽ ſedẽ aĩe eſſe
in capite:vt ſeq̄ces platonis. alij in corde vt
ſeq̄ces Aresto. alij ꝟo dicãt in ſanguine ẜm
illud Leuit. xvij. Aia oĩs carnis ĩ ſanguĩe ẽ
Alij dicũt eẽ in toto corꝑe ꝛ ĩ q̄libet ꝑte cor
poris totã aĩam vt dicit Augꝰ. vj. li. de tri.
ca. vj. Certe in oĩbꝫ iſtꝭ locis fecerũt maxiaꝫ
vim iudei q̄rẽtes aĩam xp̄i:qꝛ in capite vim
vel violẽtiã fecerũt ꝑ ſpineã coronã:in cor-
de ꝑ lãceã:in corꝑe ꝛ ſanguĩe ꝑ flagellatiõeꝫ
totiꝰ corꝑis ꝛ ꝑforatõem manuũ ac pedum
vñ totꝰ exiret ſanguis. Et ſic maximus fuit
cruciatꝰ xp̄i in carne ꝟginea ꝛ tenerrima.
In cuius maximi doloris ſignuꝫ extitit ẜm
Bonauẽ. vbi ſ̄. ꝙ vis cruciatꝰ ſui tã cito de
iecit ꝟtutẽ nature:cũ tñ nullũ mẽbroꝝ ꝑnci
paliũ corrupit. Itẽm adeo cito mortuꝰ fuit
xp̄s ſuſpẽſus ĩ cruce vt etiã miraret̄ pilatus
ḡ videt̄ ꝙ dolor xp̄i fuerit ḡuiſſimꝰ. quẽ pla
ne cõſiderabat maria. ꝛ iõ dolẽs di. illõ p̄s.
Afflicta ſũ ꝛ hũiliata nimiſ rugiebã a ge. ꝛc.

Q Uinta ɔſideratio cordialr̄ Ca. V
reuerberatõis. Nã ex q̄ ſciebat xp̄s
dñs qꝛ ſua mr̄ maria tota eẽt dolo-
ribꝫ cõpaſſiõis plena. ſũme dolebat de ipſa
mr̄e dulciſſima ɔfecta meſticia. ꝛ h̄ q̄ntũ mẽ
ſurare ſciebat creſcere dolorẽ in ipa ex ſũma
ſui dilectõe ꝛ amicicia. In cuiꝰ ſignuꝫ xp̄s
ꝓprio moriturꝰ q̄ſi oblitꝰ amariſſime ſue mor
tis:cõpaſſus ẽ potius meſtiſſime ſue mr̄is:
adeo vt ĩ ſpũ vltio cõſtitutꝰ diſponeret quõ
hic manere deberet ipſa ꝛ ſolaciũ h̄re poſſꝫ
a diſciplo cui cõmẽdauit eã. Vñ tũc in ſpũ
dñs ieſus ſue mr̄i dicere poterat illõ p̄s. Ve
ni in altitudinẽ marꝭ. i. amariſſime paſſiõis
ꝛ tẽpeſtas demerſit me. Tẽpeſtas inquã do
loris reuerberati vel redũdati ex te mr̄e cõ-
dolẽte demerſit me ĩ merorib. Tũc igit̄ pia
mr̄ ɔgnoſcẽs xp̄m duplicẽ dolorẽ h̄re. ſ. ꝑ ſe
ꝛ ſua genitrice:tãto magꝭ affligebat̄ et dice-
re poterat. Noli fili amãtiſſime ꝑ me eẽ me
ſtus:qꝛ h̄ mihi ẽ anguſtie. Noli ꝑdulcꝭ vni
ce tu deꝰ meꝰ ꝑ me dolere q̄ ſũ creatura tua
Tu dñs:ego ãcilla tua:te ſũme diligo Tã-
to ḡ ſuꝑ te affligor in aĩo: q̄nto te ꝑ me do-
lere ex amore ɔſidero. Vñ Bern. ĩ Omelia
ſuꝑ euãge. Stabat iuxta crucẽ ieſu: dic̄ ſic
O dolores iexplicabiles:o ieffabilr̄ recipro-
catio ſcĩ amoris. filiꝰ patit̄ ꝛ intꝰ valde com
patit̄ mr̄i. mater ꝟo cõpaſſa eſt patiẽti filio.
Tãtꝰ nẽpe ĩpetꝰ paſſiõis dñi Jeſu fuit vt q̄
ſi torrẽs ipm ĩpleret patiẽtẽ ꝛ iebriaret. qꝛ te
ſte p̄s. De torrẽte. ſ. paſſiõis ĩ via bibit xp̄s.
ꝛ ſic xp̄o ĩpleto ĩ matrẽ ɔflueret cõpatiẽtem.
q̄ ſilr̄ ĩ pleta in filiuꝫ redundaret. iuxta illud
Eccẽs. j. Ad locum vñ exeũt flumina reuer-
tunt̄ vt iteꝝ fluant. Capitulum. VI.

Sexta ꝯſideratio totalis deſolatõis: qꝛ videbat ꝓgo filiũ totaliter deſolatũ: ⁊ in tot tormẽtis ac tãtis paſſionib⁹ nullũ ꝯſolatorẽ habẽtẽ. cũ alij etiã malefactores in hora deductõis ad mortẽ ſoleãt habere aliquẽ ꝯſolatorẽ ⁊c. Idcirco xp̄s dicere poterat illud ps. Et ſuſtinui q̇ ſil' me cũ ꝯtriſtaret: ⁊ q̇ me ꝯſolaret nõ inueni: immo nõ ꝯſolabant chriſtũ iudei: ſ; illudebãt ⁊ blaſphemabãt cũ ꝑncipib⁹ ſacerdotũ. nõ gẽtiles. ſ; ꝑcutiebãt in faciẽ: flagellabãt ⁊ coronabãt ſpinis. ⁊ qđ nulli latrõi irrogat vt vic; ꝓpriũ patibulũ in dorſo portet ad locu; ſuſpẽſionis: h̄ xp̄o fecerũt qꝛ cõpulerũt ipm portare crucẽ ſuã ꝓprio dorſo ad locũ crucifixionis. Deniq; xp̄m nõ ꝯſolabant diſcipuli q̇ oẽs fugerãt. Preterea nõ ꝯſolabat pat' etern⁹ q̇ ꝓ nobis tradidit illũ: ⁊ ꝑmiſit crudelia agi in ipm q̄ vellẽt iudei. vñ clamauit in cruce. De⁹ deus me⁹ vt q̇d dereliq̇ſti me. ſ. ꝑmittendo agere ꝯ me iudeos ⁊ crucifixores oĩa crudelia q̄ vellet i mea afflictõe. Itẽ qđ plus ẽ: ipa ps intellectiua aĩe xp̄i q̄ fruebatur deo ꝯtinue ꝯſolata nõ eſt ipſu;. ſ; dereliq̇t ſenſitiuã tãtis dolorib⁹ imerſa; qđ nulli ſctõꝝ accidit. Vñ cũ ſancti clamauerũt i tribulatõib⁹ ⁊ dñs exaudiuit eos. teſte ps. Et ſi nõ ſp̄ exaudiuit liberãdo a penis. tñ exaudiuit mentẽ eoꝝ ꝯſolando vt in ꝟtute patiẽtie ꝑſiſteret. xp̄s tñ clamauit ⁊ nõ eſt exauditus: qꝛ nullã ꝯſolationẽ etiã in mẽte habuit. Proptea ſe tãtũ derelictũ clamauit. Hec pẽſauit maria ⁊ iõ ſũme doluit ⁊ fleuit dicẽs illud Treñ. j. Ego plorãs et ocul' me⁹ deducẽs lachrymas qꝛ lõge fact⁹ ẽ ꝯſolator

Capitulum. VII.

Septima ꝯſideratio localis deſpectionis. nã marie dolor excreſcebat in eo ꝙ in loco deſpectiſſimo. i. in golgatha q̇ erat loc⁹ caluarie: qꝛ ibidẽ erãt oſſa caluarie cadaueꝝ interfectoꝝ vbi occidebãt viliſſimi hoĩes: ribaldi et latrones. ibi rex regũ xp̄s occiſus ẽ: ⁊ ibi ſub cruce ipſius ſtetit mr̄ virgo ſctiſſima et ꝓecũdiſſima honeſtate ꝑdita vt merito xp̄s ⁊ mr̄ ei⁹ dicere poſſit illud ps. Ego aũt ſum ꝟmis ſc; ẜm reputatione iudeoꝝ me vilificantiũ ⁊ ſic nõ hõ: obprobriũ hoĩm et abiectio pleb. q. d. Ego ſũ tã vilis reputat⁹ vt nõ extimẽt me dignũ haberi inter hoĩes. ſ; abiectũ inter vermes in mõte caluarie de cadauerib⁹ ſcaturientes ⁊ obprobrijs plenũ.

Capl'm. VIII.

Octaua ꝯſideratio ſocialis viliꝑẽſionis: qꝛ cũ iniq̇s deputat⁹ eſt et ſociatus: cũ inter viliſſimos latrones eſt crucifix⁹ ⁊ h̄ auget dolorẽ: qꝛ ſicut pati innocentẽ cũ alijs ſctis ⁊ ꝓbis viris refrigeriũ ẽ. ita ecõtrario cõdẽnari cũ ſcelerat' excreſcentia iniurie et pene eſt. Vñ ⁊ xp̄s h̄ horreſcẽs ẜm ſenſitiuã orabat ꝑ ps. dicens. Ne ꝑdas cũ impijs de⁹ aĩam meã. i. vitã meã. Et ſic ſubdit clari⁹. Neq; cũ viris ſanguinũ vitã meã. Hoc pẽſabat maria dicẽs Ecce implet' illud Eſa. liij. Cũ ſcelerat' deputat⁹ eſt ⁊ ipſe pctã mltoꝝ tulit. i. hoĩm. qꝛ eñ hõ ꝑm⁹ latrociniũ cõmiſit rapiẽdo fructũ vetitũ. ergo xp̄s ſoluẽdo inter latrones debuit mori.

Capitulum. IX.

Nona ꝯſideratio vitupabilis mortiſ dãnatiõis qꝛ crux ꝓ tp̄e illo erat pena et mors maledictoru; Deut. xxj. Maledict⁹ ſc; maledictõe infamie vitupabilis oĩs q̇ pendet in ligno. vñ iudei ⁊ ꝑncipes eoꝝ dãnauerũt chriſtũ turpiſſima ⁊ viliſſima morte: vt impleret illđ Sapi. ij. Circũueniam⁹ viꝝ iuſtũ. ⁊ infra. Morte turpiſſima cõdẽnem⁹ eũ. Hinc Berñ. ſup cañ. di. O humilẽ ⁊ ſublimẽ deũ. O altiſſimũ ⁊ nouiſſimũ viroꝝ: obprobriũ hoĩm ⁊ gl'ia; angeloꝝ. ipſe ſiq̇dem rex regũ ⁊ dñs dñantiu; fuit viliſſimo precio venalis expoſit⁹ a viliſſimis ribaldis viliſſima paſſus: viliſſimo loco ſuſpẽſus: viliſſimo ſupplicio ſc; cruc' traditus: cũ iniq̇ſſimis et viliſſimis hoĩb⁹ deputat⁹: mõ viliſſimo tractat⁹. etenĩ bon⁹ domin⁹ tãq; malefactor capit': tãq; fatu⁹ dei ſapiẽtia irridet'. tãq; homicida vita hoĩm morti damnat': tanq; latro ſaluator mũdi crucifigit'. ⁊ tãq; vermis vilis ſũm⁹ de⁹ cõſpuitur abijcit' ⁊ ꝯculcat'. Hec ille. Iſta pẽſando beata maria dicere potat illud Hiere. ix. Quis dabit capiti meo fontẽ lachrymaꝝ vt plorẽ die ac nocte.

Capitulum. X.

Decima ꝯſideratio cõfuſibilis diffamationis. qꝛ q̄nto quis cõdẽnatur ad mortẽ tãq; malefactor cõcurrẽte maiori ꝑplo: tãto eidem maior ꝯſurgit pena erubeſcẽtie et ꝯfuſiõis qꝛ ꝯſiderat ꝙ q̇libet vidẽs narrat et diuulgat alijs i ꝑria ſua etiã ꝑegrina đ illo. ⁊ ſic vbiq; diffamat'. Et qꝛ iudei de ſ̄ul crimie calũniãtes accuſabãt chri

ſtũ ſcʒ de blaſphemia grauiſſima qꝛ filiũ dī
ſe dicebat qđ erat ḡuiſſimũ apđ iudeoſ: nec
nõ ⁊ đ crimīe leſe maieſtatꝭ: qđ erat maxīm
apđ leges gētiliũ. Uñ ⁊ ī titulo ſcp̄ſerat Py
latus lr̄is grecis hebraicꝭ ⁊ latinis vt om̄es
poſſent legere Jh̄s nazarenꝰ rex iudeoꝝ. q.
d. hec ē cā paſſiõis eiꝰ: qꝛ regē ſe fecit ⁊ vſur-
pare vult regnum iudeoꝝ. Quoniā aũt tūc
erat feſtũ azimoꝝ ſiue paſce ad qđ ex lege te
nebanꝭ iudei ɔuenire vndiqꝫ in hierlm ad
ſacrificiũ offerēdũ niſi legitimũ haberēt ipe
dimētũ: ex diſperſiõe ḡ iudeoꝝ p orbē de oī
pene natõe tūc ɔuenerāt tam de italia q̄ꝫ de
aſia ⁊ affrica: ⁊ ſic maxīe diffamabaꝭ ɔfuſio
xp̄i. Hec igiꝭ pēſando maria poterat dicere
illud Treñ. j. Poſuit me dñs deſolatā tota
die merore ɔfectā. qꝛ ſcʒ videbat q̄ tante ſo
lēnitatis die in q̄ magis debebāt deũ vene-
rari et ſacerdotes tēplũ dei ornare: vaſa mũ
dare: ſacrificia p̄pare: oībꝫ dimiſſis ad h̄ to-
tũ ſtudiũ ponũt vt xp̄s innocēs occidaꝭ ⁊ p
orbē infameꝭ.

Caplm. XI.

Undecima cōſideratio dꝛ ingratitu-
dinalis iniuriatõis. qꝛ btā v̄go ppē
debat in xp̄i paſſiõe ſũme ingratitu
dinis iniuriā fieri deo p̄cipue triplr̄. Prio
ex pte ipiꝰ filij dei: qꝛ nouerat certa reuelati-
one atqꝫ miraculoſa v̄ginali ɔceptõe ⁊ ptu-
ritõe ipm xp̄m ſuũ natũ fore veꝝ dei filiũ: et
idcirco ſciebat oēm hāc iniuriā ſibi factā fie
ri ꝯ deũ. Quiꝰ q̄ dē licʒ ſola hũanitas patere
tur: tñ oīs paſſio et iniuria illa q̄ facta ē xp̄i
hũanitati facta eſt deo. Sicēm q̄ laceraret
aut ɔſpueret veſtē illā q̄ indutꝰ ē rex faceret
iniuriā nõ veſti ſʒ potius regi. Sic oīs iniu
ria facta xp̄o regi in hũanitate facta eſt ipſi
deo. Ex q̄ ſequiꝭ q̄ btā maria fuerit plena
amaritudīe doloris ſup oēs viatores. iuxta
illud Treñ. j. Uide dñe qm̄ amaritudīe ple
na ſuʒ. qꝛ q̄nto q̄s pleniꝰ diligit deũ tāto ple
niꝰ dolet de offenſa ⁊ iniuria ipi illata. Btā
aũt v̄go fuit gr̄a et charitate dei pleniſſima
Lu. j. ḡ et dolore pleniſſima p iniuria paſſi-
onis xp̄o deo illata. ſʒ qm̄ plenũ eſt cuiꝰ nul
la ps vacua ē. ſm phm. iiij. phicoꝝ. Nullũ
fuit ḡ mēbrũ aut aīe pſvlla q̄ amaritudīe ñ
fuerint repleta. Scđo ex pte inſurgētꝭ ppli
coḡſcebat maria xp̄o deo fieri ſũmā iniuriā
q̄ʒ et dolorē: qꝛ q̄nto plures ⁊ diuerſoꝝ ſta-
tuũ hoīm bñficiatoꝝ ɔcurrũt ad inferendā
homī iniuriā ⁊ mortē valde ignominioſam
alicui tāto maior eſt dolor in paſſo ⁊ q̄libet
ciꝰ amico vel attinēte. Sʒ ſic erat in xp̄o. qꝛ
teſte p̄s. Aſtiterũt reges ter. ⁊ p̄n. ɔue. in v.
aduerſus dñm ⁊ aduerſus xp̄m eiꝰ. Nā ad
uerſus xp̄m aſtiterunt reges vt Herodes et
Pylatꝰ et p̄ncipes ſacerdotũ et iudeoꝝ ppl̄s
ac gētiles multas iniurias inferētes: ſputa:
alapas: irriſiones. Sʒ et inſup ſexꝰ femineꝰ
affuit vt ptʒ de ancilla oſtiaria q̄ ⁊ ſi nõ po-
tuit xp̄m adire, ppꝭ mltitudinē alioꝝ ipm ir-
ridentiũ: adijt tñ diſcipulũ Petrũ vt capeꝭ.
Itē affuerũt p̄terea et milites crucifigētes ⁊
oēs ppl̄i de q̄cũqꝫ natõe q̄ ſub celo ē exñtes i
hieruſalem Act. ij. Alij mouētes capita ⁊ di.
Uah q̄ deſtruis tēplũ dī ⁊c. Alij q̄ʒ alia ob
loquentes. Tercio ex pte bñficij exhibiti.
Nā quātũ iudei xp̄m occidētes fuerint bñ-
ficiati a deo nõ p̄t breui ſermõe exp̄mi. Sʒ
ſufficiat qđ ſcribit Mich. ca. vj. ī pſona xp̄i
Popule inq̄t meꝰ q̄d feci tibi. aut in q̄ mole
ſtus fui reſpõde mihi: qꝛ eduxi te de egypto
⁊ de domo ſuitutꝭ liberaui te. q. d. Tot ⁊ tā
ta bñficia feci tibi: qꝛ plagaui ppꝭ te egyptũ
mare apui. pharaonē ſubmerſi. ⁊ ſic libera-
ui te de ſuitute egypti. Itē māna de celo p̄-
ſtiti. aquam de petra eduxi: hoſtes pſtraui:
terrā pmiſſionis dedi. Ecce q̄d feci tibi: rñ-
de mihi ſi tāta bñficia retributionē meruē-
rint talē vt crucifigeretꝭ ⁊ occideretꝭ me: aut
in q̄ moleſtꝰ fui cũ ex genere tuo carnē ſum-
pſi: te viā ſalutis docui. Sed qꝛ te de vicijs
correxi qm̄ v̄itas odiũ parit. iõ tibi moleſtꝰ
fui. Ueꝝ q̄d vltra debui facere ⁊ nõ feci cũ
cecos tuos illũinaui: leproſos mũdaui: mor
tuos ſuſcitaui: demoniacos liberaui: et oīa
p ſalute tua feci. heccine reddis dño popu-
le ſtulte ⁊ inſipiēs. Penſabat hec v̄go ⁊ di.
illud p̄s. Defecit in dolore vita mea ⁊ anni
mei in gemitibꝫ ⁊ ſic ſũme dolebat.

Capitulum. XII.

Duodecima cōſideratio minꝰ vtilis
fructificatõis. Dolor ei in xp̄o ⁊ ma
tre augebaꝭ ex hac ɔſideratõne. ſ. qꝛ
cũ copioſa fuerit apud deuʒ redēptio adeo
q̄ ſanguis xp̄i fuit ſufficiens p̄ciũ redimere
etiā mille mũdos ⁊ tñ pauci ſunt q̄ pcipiāt
fructũ paſſiõis xp̄i ppꝭ ingratitudinē ⁊ ma-
liciā hoīm ac deſidiā. Et iõ tā ipe xp̄s q̄ꝫ eiꝰ
mr̄ ſũme dolebat ſicꝫ dolere ſolet q̄ ex labore
maxīo modicũ fructũ ɔſeq̄ videt. qđ īſinuat
Ber. ī pſona xp̄i di. O hõ vide q̄ p te patior

Ad te clamo: p te morior: vide clauos q̊b⁹
ↄfodior: vide ſpinas q̊bꝫ pungor: vide lan-
ceā q̄ trāſuulneror. Et cū ſit tātus dolor in-
terius ꝛ exteri⁹: pl⁹ tamē me cruciat ꝙ te in-
gratū expior. Hec ille. Hinc ꝛ p Micheaꝫ
ca. vij. dn̄s ait. Ve mihi qꝛ fact⁹ ſum ſic̄ qui
colligit rachemos in vindemia ꝛc̄. Nā cuꝫ
diabol⁹ colligat multa: qꝛ fere totū mūdum
p̄ncipes mercatores et pp̄l'os vniuerſos q̊
oēs declinauerūt et inutiles facti ſūt: nō ē q̊
faciat bonū nō eſt vſqꝫ ad vnū. vt dicit p̄s.
Xp̄s dn̄s tanqꝫ rachemos remanētes ī vin
demia. i. infima mūdi ꝛ pauciora colligit: q̊-
niā multi ſunt vocati pauci ꝟo electi Mat.
xxij. Hec itaqꝫ pēſando maria multū do-
lebat ꝛ ſūme p̄ oībus martyribꝫ vulnerabat̄
gladio cōpaſſionis. O igit̄ aīa fidelis cō-
patere xp̄o ꝛ ei⁹ ſctiſſime matri in tot ꝛ tant̄
doloribꝫ: plora ꝛ fle vt cum eis valeas in ce
lo conregnare.

Articul⁹ terci⁹ ꝙ vtile eſt hoī de doloribꝫ
marie recolere ꝛ orōnes deuotas facere.

TErciū miſteriū

dicit̄ efficiētie ſiue efficacie. vbi
circa p̄miſſa ſubiūgam⁹ qꝫ vtilē
efficaciam habeat memoria cō-
paſſionis beate Marie et doloris ei⁹ reco-
lendo et obſequendo deuotis orōnib⁹. Nō
quidem oſtēdit̄ tripliciter.

Primo ex autoritate.
Scdo ex ratione.
Tercio ex reuelatione.

Primo q̊deꝫ ex autoritate. qm̄ teſte aplo. ij.
Thim. ij. Si cōpatimur et cōregnabimus
Ecce g̊ prima efficacia vtilitat̄. ſ. conregna
re in celo. Item. ij. Chor. j. Sicut inquit ſo
cij paſſionū eſtis ita eritis et ↄſolationū Ec
ce ſecūda efficacia vtilitatis ſcꝫ ↄſolatōnes
diuinas habere. Hinc et Ecci. vij. oms ad
id hortamur vbi ſcribit̄. Gemit⁹ matris tue
id ē cōpaſſiōis marie ne obliuiſcar̄ ſcꝫ o bō
Scdo oſtēdit̄ ex rōne: qꝛ ſm qd̄ dic̄ Ber.
ſermōe. xlij. Peremptoria res eſt ingratitu-
do: hoſtis grē: inimica ſalut̄. Nil em̄ auget̄
ingrato. at ↄtra: nil ita ꝓuocat deū ad plus
dandū ſicut graꝝ actio. Vt g̊ ꝓuocem⁹ deū
ꝛ ſctām matrē ei⁹ ad ampliorē grām ꝛ gl'iaꝫ
donandā ſim⁹ grati de tanto bn̄ficio noſtre
redēptionis qd̄ ↄſecuti ſum⁹ p paſſionē xp̄i
et dolorē: ac cōpaſſionē marie: recolēdo ꝛ de

uote obſequēdo ac meditando. Item̄ vt ait
Seneca li. de bn̄ficijs. Ingrat⁹ eſt q̊ diſſi-
mulat. ingratiſſim⁹ omniū eſt qui oblit⁹ eſt.
Hec ille. et ſic patꝫ. Tercio oſtēdit̄ reuela
tione. legit̄ nēpe in q̊buſdā reuelatōibꝫ ꝛ me
mini legiſſe me idip̄m excerptū fore ex libro
reuelationū ſctē Elizabeth. vicꝫ ꝙ poſt aſſū
ptionē beate marie: ſctūs Johes apl's cum
eſſet anxius ex deuotōis feruore btām ma-
riā in gl'ia celeſti videre. Raptus in ſpū vi-
ce q̄daꝫ vidit in ſpū dn̄m ihm cū gl'ioſa ſua
matre. Audiuit q̊ꝫ ꝙ ecce btā virgo loq̄bat̄
ſuo filio dn̄o ihu de doloribꝫ q̊s xp̄s ꝑtulit
in cruce: et de cōpaſſione quā ipſa mater ꝓ
tunc ſuſtinuit. Et quō hic aplus Johes ꝓ-
tunc affuit ꝛc̄. Petiuit q̊ꝫ btā maria filiū vt
ſpēalem grām donare dignaret̄ oībus qui
bu⁹ memoriā agerent deuote. Et mox dn̄s
ihs ꝓmiſit talibꝫ q̄ttuor p̄cipua dona grati-
arū. Primo ꝙ q̊ btām mariā p dictos dolo
res inuocaret verā pn̄iaꝫ de oībꝫ pctis age-
re mereret̄ ante mortē. Scdo ꝙ tales in ad
uerſis cuſtodit p̄cipue in morte. Tercio ꝙ
memoriā paſſionis imp̄mit mētibꝫ coꝝ ꝛ in
celo premiū preſtat. Quarto ꝙ talē cōcede-
ret poteſtati btē marie vt q̊cquid vellet cuꝫ
eo hoīe faceret atqꝫ oīa optata ſibi impetra
ret ad ſalutē. Ergo chariſſime ſtude chriſtū
amare et btām mariā ꝓ ſuis doloribꝫ exora
re certis ſalutatiōibꝫ angelicis venerādo. i.
ſeptē ad min⁹ p doloribꝫ marie dicēdo Aue
maria. vel pr̄ nr̄. ꝛ ſic graꝫ et gl'iam īpetrab.

Pars quarta libri tercij de planctu ma-
rie ſup filij paſſiōe ꝓſequēdo illud euāgeliū
Stabat iuxta crucē ieſu ꝛc̄. De q̊ hic cōde-
pendens eſt agere.

STabat iuxta crucē Jeſu

mater eius et ſoror matris eius
maria cleophe et maria magda
lene Joh. xix. Quibꝫ ī ꝟbis cha
riſſimi nos docemur Primo dn̄m ihm fide
liter ꝛ ꝑſeuerāter diligere. ſicut ꝛ iſte ſctē mu
lieres oībꝫ alijs amic̄ ꝛ diſcipulis fugiētibꝫ
xp̄o vſqꝫ ad mortē aſtiterūt. Nā fidelis ami
cicia eſt q̄ ī tribulatiōe nō deſerit ſꝫ ꝑmanet
etiā in tempe neceſſitatis. vt ſcribit̄ Ecci. vj
Item ſecundo docemur chriſtuꝫ ſalubriter
imitari. Nam cū ſtarent oms noti domini
Jhu a longe. iſte ſtabant iuxta crucem xp̄e.
Sic multi ſtant longe a ihu qꝛ in pctō ꝑſe-

ucrãt. Longe aũt a peccatoꝛib⁹ ſal⁹ id ẽ ihs ſaluatoꝛ. vt dicit pſ. Sȝ iuxta crucẽ ihu ſtãt qui cruci vere penitẽtie adherẽt. Stem⁹ er go chariſſimi imitãdo matrẽ ihu ꝛ ſanctas iſtas mulieres ſpũaliter iuxta crucẽ: ꝑ peni-tentiã ſequẽdo xp̃m ſi volum⁹ ſaluari ꝛ cum xp̃o regñre. q2 dñs ipe ihs ait Luc. xiiij. Qui nõ accipit crucẽ ſcȝ penitẽtie ꝛ ſequit᷑ me nõ eſt me dign⁹ ſcȝ habere in celo. Deniqꝫ ter-cio docemur pie ꝛ deuote paſſionẽ dñi ihu ꝛ doloꝛes cõpaſſionis beate matrꝭ eius cõ-templari et oculis mẽtis intuendo cõpati ꝛ deflere ac grãs agere ꝑ tanto beneficio no-ſtre redemptõis. O vere ſpectaculũ flebile. O myſteriũ admirabile deũ veꝛ innocẽtiſ-ſimũ viroꝝ in oculis ſue matrꝭ lamẽtantis pendere in cruce ꝑ nr̃a vtiqꝫ ſalute. Et nos ergo chariſſimi cõdoleam⁹ ploꝛemuſqꝫ cuȝ ſctiſſima matre ihu maria: aſpiciam⁹ deuo-te et flebiliter h̃ ſpeculum noſtre ſalutis. h̃ ſpectaculũ deuotõis qđ notat ſacrũ euãge-lium. In quo ꝑmo notat᷑ in myſterio ſtatuſ ſublimiſſime ſctitatꝭ. q2 ſtabat inquit iuxta crucẽ ꝛc̃. Scđo notat᷑ actus ꝑdulciſſime pietatis in ipſo euãgelio. ibi. Cũ vidiſſet ie-ſus matrẽ ꝛc̃. Tercio elicitur ex ipſo euan gelio planct⁹ amariſſime doloꝛoſitatis cum hec ſub cruce ihu ꝯſiderent᷑ fuiſſe facta.

Articul⁹ ꝑm⁹ ꝙ in ipo euãgelio deſignat᷑ ſtatus excellẽtiſſime ſctitatis marie.

Circa primũ mi ſteriũ notãdũ ꝙ ſtat⁹ excellentiſſi me ſctitatis marie notat᷑ in euan gelio iſto tripliciter.

Primo ex eo ꝙ dicit᷑ ſtabat.
Scđo ex eo ꝙ dicit᷑ iuxta crucẽ ihu.
Tercio ex eo ꝙ dicit᷑ mater eius.

Primo ex eo ꝙ dr̃ in euãgelio ſtabat. Nam ſtare dr̃ ſctũs q̃ nõ cadit in pctã: ſed firmiter ſtat in omĩ iuſticia. Iuxta illud Eccĩ. ij. Fili accedẽs ad ſeruitutẽ dei ſta ĩ iuſticia ꝛ timo re. Sic ẽ dicit᷑ merito ſtare btã virgo Ma ria tripliciter. Primo q2 ſtabat ĩmobilit᷑: nullo pctõ inclinata etiã veniali cũ aliȷ̃ oẽs cadãt ſaltem venialit᷑. Vñ Aug. li. de natu-ra ꝛ grã dicit. Si oẽs ſcti ꝛ ſctẽ interrogati fuiſſent dũ h̃ viuerẽt: vtꝝ pctm̃ haberẽt oẽs rñderẽt illud Io. Si dixerim⁹ quia pecca-tũ nõ habem⁹ nosipos ſeducim⁹ ꝛ ꝟitas in nob̃ nõ eſt. excepta hac ſola ꝟgine de q̃ cum

de pctĩs agit᷑ nullã ꝑſus volo fieri q̃ſtionẽ. Hec ille. Scđo q2 ſtabat maria in ſerui-tio dei ꝛ opib⁹ iuſticie firmata. Vñ de ipſa ſcribit᷑ Prouer. vlt. Manũ ſuã miſit ad foꝛ tia. i. ardua ꝟtutũ opa ꝛ digiti ei⁹ apphen. fu ſũ. q2 ipſa filauit dño ihu tunicã incõſutileȝ Multe filie cõgregauerũt diuitias. ſ. bono rũ meritoꝝ ꝛ ꝑmioꝝ. tu ſuggreſſa es vniuer ſas. In q̃ certe redarguit᷑ nr̃a pigritia. vt lo quar ſcḋm Bern. in ſmõe ſup h̃ euãge. Sta-bat iuxta crucẽ ꝛc̃. Ecce inq̇t maria celitus grauidata feſtinat viſitare Elizabeth. Nos aũt pctõꝛes ipſos paupes et debiles nõ ſo-lũ viſitare: ſed et inſpicere ꝯtẽnim⁹. Maria purificãda aſcẽdit ad templũ: q̃ tñ nil impu rũ habuit. Nos mlt̃a habem⁹ purificãda ꝛ pniam ac ꝯfeſſionẽ differim⁹. maria obtu-lit filiũ quẽ nouit ꝑcioſioꝛem celo. nos vilia deo offerim⁹ et cũ murmure paupib⁹ modi cam elemoſynã dam⁹. Maria ꝑditũ filium req̇ſiuit cũ doloꝛe donec inuenit in templo. Nos ꝑ pctm̃ amiſſum ihȝ nõ q̃rim⁹: ꝛ eccle ſiã ſegniter vix et raro intram⁹. ꝛ ſic ignauia toꝛpem⁹. Hec et pl'a vbi ſup̃ Bern. Ter-cio q2 ſtabat maria in fide ihu ꝯſtãtiſſima ꝛ patiẽtiſſima. Nã diſcipul' fugiẽtib⁹: cũctꝭ vi ris recedẽtib⁹ in gl'iam toti⁹ feminei ſex⁹ int᷑ tot ꝑſſuras filiȷ̃ ſui ꝯſtãter ipſa ſola ſtabat ĩ fide ihu firma. ꝛ pulcre ſtabat vt decet pudi ciciã ꝟginalẽ: nõ ſe laniabat ĩ tãta amaritu-dine: nõ maledicebat: nõ murmurabat: nec vindictã hoſtiũ a deo petebat. ſȝ ſtabat di-ſciplinata ꝟecũda ꝟgo patiẽtiſſima: lachry-mis plena: doloꝛib⁹ ĩmerſa. vñ Anſ. ait. O dña q̃s fontes lachrymaꝝ dicã erupiſſe de pudiciſſimis ocul' tuis: cũ attẽderes vnicũ filiũ tuũ innocẽtẽ coꝛã te flagellari: mactari: ꝛ carnẽ ei⁹ diſſecari crudelit᷑. ꝛ tñ diuĩe volũ tati ꝯfoꝛmis fuiſti patiẽter. hec ille. Tũc igit᷑ impletũ ẽ illđ Eccĩ. j. Generatio ꝑterit. ſ. qñ petr⁹ cũ ceterꝭ eccĩe ꝑncipib⁹ fugit: ꝛ genera tio aduenit ſcȝ q2 latro credit et ĩ ꝑadiſuȝ ꝑ-uenit. Terra ãt ſtat in etnũ. terra. i. btã ꝟgo q̃ diuinũ fructũ ꝑtulit ĩmobil' ſtetit ĩ fide xp̃i ꝛ charitate. In cuius repñtatõeȝ eccl'ia ĩ tri duano officio dñice paſſiõis cãdelas extin guit: ſola vna relicta abſcõſa: q̃ poſtea ꝑfert᷑ ad illuminãdũ. Et iſta ſignificat btãȝ mariã q̃ ſtetit ĩ fidei lumĩe ꝛ ipa oẽs poſtea illũina uit apl'os. Ecce ẽ btã ꝟgo ſtabat in oi ſctita te. ꝛ tñ ipaꝫ de⁹ voluit pati ꝑ oib⁹ martyrib⁹

dolores in morte chriſti. Et tu ergo o hõ diſce pati ꝑ xp̃o: diſce non turbari cum vides te aduerſitatibꝫ atteri.

Capitulum .II.

Secũdo excellẽtiſſima ſctĩtas Marie deſignaẗ in euãgelio ꝓ eo ꝙ dicitur ſtetiſſe iuxta crucẽ ieſu, iuxta inquam, quia ꝓpinq̃ſſima ieſu in oĩ ſctĩtate et grã plenitudine ſuꝑ oẽm creaturã. Hieronim⁹ in ſermone de aſſũptiõe. Ois plenitudo gratie q̃ fuit in xp̃o deſcẽdit in ꝟginem. ¶ Sed q̃ſtio occurrit vñ ꝯgruebat beatam virginẽ aſtare iuxta crucez Jeſu patiẽtẽ: q̃re noluit de⁹ ipſam tũc eſſe alibi q̃ȝ iuxta crucẽ. Et hanc q̃ſtionẽ pulcerrime tractat Berñ. ſermone q̃ ſupra atq̃ȝ in meditatõibꝫ ſuis dicit ſic. O mũdi dña q̇d hic ſtas: q̇d hic agẽ: quã ob cauſam huc venire voluiſti in montem, ſ. caluarie locũ peſſimoꝝ et horrẽdoꝝ cadaueꝝ. Cur te nõ retinet ꝟecũdia virginalis vt in gẽtiũ multitudĩe peccatricũ et furore inſaniẽtiũ ꝯtra deum ac chriſti ſanguinẽ innoxiũ effundẽtiũ te exhiberes in publicuȝ que ſꝑ ſolitaria in cella vacabas deo. Quiſ vnq̃ȝ q̃ te agnouiſſet reginã mũdi angeloꝝ ⁊ hoĩm: p̃ſumere auſus fuiſſet ꝙ ſtare deberes iuxta patibulum. Quid eſt ġ obſecro ꝙ ſtas iuxta crucẽ ieſu? O feliciſſima dei mr̃ q̃ſo te obliuiſcere pauliſper meroris quẽ habuiſti in illa hora paſſiõis ⁊ ꝑtũc reſponde ad hec q̃ſita nobis. Et reſpõdendo ibidem Bernardus ad hec ponit precipue tres rationes in ſumma

Prima eſt ratio cõpaſſionis.
Secũda ratio mediatiõis
Tercia ratio aſſimilationis.

Prima rõ cõpaſſiõis, vt ſcȝ mater Maria vidẽdo xp̃m corã ſe patiẽtez p̃ſentialr̃ ꝓ merito ⁊ p̃mio martirij acerbius ꝑfodiaẗ gladio doloris. Unde Berñ. vbi ſupra. Quid miꝝ ꝙ aſtabas cruci xp̃i o maria. Quis em̃ ſi nõ acceſſiſſes indicaſſet tibi quõ tu⁹ ⁊ dei filius in cruce ſteterit nudo corꝑe: palida facie: reſperſus cruore: dilacerata tota carne: q̇d inter hec facere debuerat mr̃ niſi vt aſtaret iuxta crucẽ ⁊ aſpiceret regem gl̃ie expectãdo finẽ mortis: ⁊ diceret in corde. Stabo ⁊ aſpiciaȝ oculis manus ꝑforatas ⁊ pedes: videbo quõ pẽdet in patibulo mundi ſaluator ⁊ quõ trãſeat ex hoc mũdo. Accedam ꝓpius amplectar brachijs ⁊ depoſituȝ de cruce oſculabor filium deum ⁊ dñm meum ⁊c̃. Hec ibi ⁊ plura.

Secũda rõ mediatiõis, q̃ em̃ Maria eſt mediatrix et aduocata generis humani, ideo iuxta crucem redẽptoris ſtare debuit: ad deſignãdũ quia ſicut redẽptio noſtra facta eſt ꝑ chriſtũ p̃ſente mr̃e patientẽ: ita oĩs ſalus et grã nobis ꝑueniret nõ niſi mediãte maria q̃ fuit chriſti adiutrix in redẽptionis noſtre celebratiõe. Hinc in ꝑſona eius q̃ſi dictum ab ipſa virgine canit eccleſia dicẽs. Uidi aquã egredientem de tẽplo dei a latere dextro: ⁊ oẽs ad quos ꝑuenit aqua iſta ſalui facti ſunt. Certe Maria videre meruit aquã cũ ſanguine egrediẽtem de tẽplo corꝑis xp̃i: ⁊ hoc a latere dextro lãcea militis ꝑforato, hec aq̃. i. lauacrũ redẽptõis ⁊ regeneratõis oẽs ſaluauit: mediatrice aſſiſtẽte maria. vñ Berñ. felix ait maria q̃ viris ⁊ mulieribꝫ oĩbꝫ ſalutis antidotũ ꝓpinauit.

Tercia rõ aſſimilationis, quia em̃ btã Maria multũ cum cruce cõcordat aſſimilãdo in oꝑe nr̃e ſalutis: ideo pulcre ipſa iuxta crucez ſtetiſſe diciẗ. Et declaraẗ Primo ex noĩe, quia ſicut crux xp̃i pñiam ſignificat ſaluãdoꝝ: ita nomẽ marie interp̃tatũ id eſt amaꝝ mare: ſignificat amaram pñiam, vt ſciamus q̇a penitẽtibus ꝓmittiẗ ſalus Math. iij. Pñiam agite appropinquabit regnũ celoꝝ. Secundo ex inchoata ꝟtute, quia ſicut ꝑ crucẽ xp̃i eſt ĩchoatũ vt ipſa ſit oĩbꝫ amabilis crux q̃ pri⁹ erat horribilis ⁊ maledicta. iuxta illud Deuteẽ. xxj. Maledictus oĩs q̇ pẽdet in ligno. Uñ ⁊ ſctũs Andreas atq̃ȝ Petr⁹ alijq̃ȝ diſcipuli gaudẽter ibãt ad crucem: ita virginitas antea erat maledicta Deute. vij. Nõ erit in te ſterilis ⁊ infecũda ⁊c̃. Unde ⁊ moriture virgines p̃cipue ſuã virginitatẽ deplãgebant: eo ꝙ carerent poſteritate, ſicut patet de filia iepte Judic̃. xj. Sed ꝑ mariã eſt virginitas initiata ⁊ dedicata in bñdictõez adeo vt teſte p̄s. afferunẗ regi ꝟgĩes poſt eã. i. ad imitationẽ marie regi xp̃o multe virgines offerunẗ ꝑ votũ ꝟginitatis. Tercio ex bñdictione, quia ſicut ꝑ ſignuȝ crucis bñdicunẗ oĩa ⁊ ſctĩficanẗ: ita ꝑ bñdictõez Marie virginis oĩa ſunt ꝯſecuta bñdictiõem: dicente Auguſt. ſer. de natiuitate marie. ¶ Quarto ex gl̃ioſo decore, q̃ crux antea erat ignominioſa horrida latronũ pena. nũc eſt ꝑ chriſti paſſionẽ tam gl̃ioſa et decora ꝙ de patibulo latronũ trãſiuit ad frõtes imꝑatoꝝ:

depingit arma ꝑncipū et dyadema regum
⁊ vexilla exercituū: q̄ ſubiugauit totū mun-
dū et fulgebit cū chꝛiſtus venerit ad iudici
um. Sic btā Maria cum fuerit antea vna
paupcula puella virgo lachꝛimoſa: iudeis
deliramentū viſa: iā extat tā gl'ioſa ⁊ decoꝛa
ꝙ eius imago auro et gēmis rutilat. Ipſaꝫ
reges ⁊ pꝛincipes īuocāt. Ad ei⁹ nomen ge
nu flectit, tēpla in noīe eius ꝑncipalioꝛa edi
ficant. Et inſup in celeſti regno maxīa gl'ia
ab oīb⁹ btīs venerat. Merito ergo maria
ſtat iuxta crucē Jeſu: vt cum cruce Jeſu di-
gne exaltet gl'ie ſimilitudīe ⁊ decoꝛe.

Capitulum. III.

Tercio excellentiſſima marie ſctītas
notat in euāgelio in eo ꝙ dr̄ mater
eius. i. Jeſu filij dī. In qua em̄ ma
tre habitauit xp̄s debuit eſſe ſctiſſima. qꝛ vt
dicit p̄s. Tu aūt. ſ. dn̄e ieſu in ſctō habitas
laus iſrael. Sctificauit em̄ tabernaculū ſu
um altiſſimus. Sed hic q̄ſtio oꝛit ex euā
gelio Quare btā ꝟgo nō appellat hic ꝓpꝛio
noīe, ſed ex maternitate: cū dr̄. Stabat iu-
xta crucē Jeſu mater eius, et tn̄ alie ſctē mu
lieres aſtātes ꝓpꝛio nomīe ſunt appellate. vt
maria cleophe et maria magdalene. Re-
ſpōdet ſm Bern̄. vbi ſ. ꝙ hoc voluit ſp̄ūſ-
ſanctus triplici rōne. Primo ꝓpter infide
liū iudeoꝝ dānationeꝫ clarioꝛem: vt ex hoc
grauioꝛ ⁊ damnabilioꝛ eoꝝ culpa appareat
quādo filiū dei innocētem in oculis matrꝭ
occiderūt crudeliter. vn̄ lex ꝓhibuerat Deu
tero. xiiij. talē crudelitatē dī. Nō coques he
dū in lacte matris ſue. Naꝫ figuralr̄ hedus
īmaculat⁹ ē xp̄s q̄ velut ouis ad occiſioneꝫ
eſt duct⁹: hūc ī lacte matris coxerunt iudei
qn̄ eadē die q̄ fuerat in virginis vtero ꝯce-
ptus. i. feria ſexta annūciatōis dn̄ice tandē
vertētib⁹ annis. xxxiij. in magna feria ſexta ī
oculis pie matrꝭ q̄ xp̄m lactauit crucifix⁹ eſt
Secūdo hoc voluit ſp̄ūſanct⁹ ꝓpter do-
loꝛū expꝛſſionē, q̄a in eo ꝙ iuxta crucē Jeſu
mr̄ appellat: duplex magnitudo doloꝛūꝫ in
xp̄o ⁊ matre exꝑmit ex p̄ſentiali aſſiſtentia ⁊
doloꝛis recipꝛocatōe, vt patuit pte p̄ceden-
ti ar. ij. ca. v. Tertio hoc voluit ſp̄ūſctūs
ꝓpter fidelium exoꝛationē: vt nouerim⁹ exo-
rare ꝑ miſcōia impetrāda mr̄eꝫ miſcōie ma
riā nō alibi q̄ꝫ iuxta crucē Jeſu ⁊ ibidem de
uoti⁹ aīo q̄rere vt efficacius valeamus īue-
nire. Vn̄ Bern̄. vbi ſup̄ dīc ſic. Stat iuxta

crucem ieſu mr̄ eius: ibi ergo illā queratꝭ re
memoꝛādo ſacrꝭ meditatōib⁹: pulſando de
uotis p̄cib⁹, q̄ ſic q̄rit inuenit ⁊ pulſanti ape
etur. Subdit pulcrā oꝛatōnem: dicēdo ſic.
Quicūqꝫ ḡ eā ꝑ certo d̄ſiderat dicat (Oꝛō)
Memēto obſecro dulcis dn̄a ⁊ mr̄ illi⁹ ve-
nerāde ſtatōis q̄ tuo tā btō filio aſtitiſti pē-
dēti in cruce, reduc q̄ſo ad memoꝛiā coꝛdis
tui cogitatōes ⁊ īnocētis aīe tue anguſtias
q̄s tūc habuiſti qn̄ innocēs ille tu⁹ vnigeni
tus coꝛā te īmolatus eſt: ⁊ recogita ꝙ oīa
ꝑ pctōꝛibus tolerare voluit: q̄ꝛ ꝑmus ego
ſum: ille mihi p̄ſtitit vt ſim frater ſu⁹. ḡ tu ne
dedignerꝭ pia mr̄ q̄n ſim fili⁹ tu⁹, habe ḡ pi
iſſima dn̄a me indignū tibi cōmēdatū. Ad
te hodie o vnica ſpes miſeroꝝ ꝯfugio plen⁹
fiducia tibi meip̄m ⁊ oēs neceſſitates meas
recōmēdo: te hodie in mr̄em ⁊ patronā pꝛe
cūctis p̄opto. Noli ḡ pia mr̄ ſp̄nere me ꝓpt
eū q̄ amoꝛe mei nudus ⁊ lacerat⁹ pependit
coꝛā te in cruce. Hec Bern̄. et ſubinfert di.
Quō credis. ſ. o fidelis aīa ꝙ ſeip̄am tibi
negare poſſit hoc mō ſupplicāti q̄ eſt pietate
plena ⁊ miſcōie regina ⁊c.

Articulus ſecundus de actib⁹ p̄dulciſſi-
me pietatis exhibitis a chꝛiſto in cruce.

Circa ſecūdum
miſteriū de actu p̄dulciſſime pie
tatis qui notatur in hoc euange
lio tripliciter.

Primo erga mulieres ſctās noīatas.
Scdo erga ip̄am dei matrē ſctiſſimā.
Tercio erga diſcipulū Johānē aſtātem.

Primo nāqꝫ ſuauiſſimā pietatem exhibuit
xp̄s ſctis mlꝛieribꝰ in eo ꝙ iſtis ſolis p̄ alijs
notꝭ voluit hāc grāꝫ pietatis donare vt me
reant cū ſua genitrice ſctiſſima adeſſe paſſi-
oni xp̄i ⁊ moꝛti in cruce ꝑ mundi ſalute ⁊ in
oculis eaꝝ ſp̄ūm exalare. Sed q̄ri p̄nt h̄
aliq̄. Primo q̄re mlꝛieres voluit aſtare cru
ci xp̄i ipſe de⁹ plus q̄ꝫ viros. Ad qd̄ ꝑtin⁹
rn̄det ꝙ bꝛeuiter hac rōne, vt ſic a mlꝛiere ſū
pſit initiū nr̄a ꝑditio: ita coꝛā mlꝛierib⁹ cele-
bꝛaret ſacrificiū noſtre repatōis ⁊ lauacruꝫ
regeneratōis in ſanguīs xp̄i effuſiōe ⁊ moꝛ
te. Hinc in figura legit ꝙ moyſes fecit laua
toꝛiū eneū de ſpeculis mlꝛieꝝ q̄ excubabant
in oſtio tabernaculi federꝭ. Nimiꝝ oſtia ta
bernaculi ſunt vulnera dn̄i Jeſu q̄ ſunt ap
ta foꝛamia coꝛꝑis eius in q̄ velut in templo

vel tabernaculo deus habitauit ꝑ vnionē
Mulieres excubātes ſunt iſte de qͥbꝰ ī euā
gelio ꝙ vulneribꝰ xp̄i inuigilabāt aſpiciēdo
De ſpeculis iſtaꝝ mulieꝝ lauatorium ꝯficiť
qñ ſpectaculo ipſaꝝ ⁊ exēplo pctōres puri-
ficanť ꝑ xp̄m ꝗ dilexit nos ⁊ lauit nos a pec
catis noſtris in ſanguīe ſuo. Apoc. j. Se-
cundo q̄riť. Quare xp̄s voluit redēptiōem
noſtrā oꝑari corā ſolis talibꝰ mlieribꝰ q̄ vo
cabanť ſingule hoc nomīe maria. Reſpō-
detur vt doceret qꝛ tales ſolū modo homīeſ
adulti grām ꝑcipiunt efficaciter redēptōis
xp̄i: ꝗ amaritudinē vere pnīe de pctis ꝯuer
tendo acceptare volūt. qꝛ maria amaꝝ ma-
re interptať. et ſic in ipſo nomīe pnīa ama-
ra deſignať quā debent facere pctōres: alꝰ
ꝑibūt: teſte ſaluatore Lu. xiij. Dico vob̄ ni-
ſi pnīam egeritis oēs ſimul ꝑibitis. Ter-
cio q̄riť. q̄re magdalenā ꝗ antea fuit pecca-
trix in ciuitate famoſa voluit xp̄s aſtare cru
ci ſue cū Maria ꝟgīe īmaclata. Rūdeť ꝙ
vt doceat qꝛ nō ſolū ꝓ iuſtis ſed etiā ꝓ ſcele
ratiſſimis pctōribꝰ ad pnīaꝫ redeūtibꝰ paſ-
ſio ⁊ mors xp̄i ꝓficit ad ſalutē ⁊ celeſteꝫ glo-
riam acq̇rendā. Vñ Bern̄. ſermone ꝗ ſup̄
dicit ſic. Stant ſil' pulcre ⁊ decēter ꝟgo ma
ria ⁊ peccatrix magdalena iuxta cruceꝫ ieſu
morientis. quia ipſe crucifixus vna ⁊ eadeꝫ
morte eſt cōſeruator virginis et purificator
peccatricis atꝗ vtriuſꝗ plus remūerator.
Aſtare ꝰ cruci voluit xp̄s peccatricem ma-
gdalenā vt ꝑ ipſam cūctis peccatoribꝰ pate
atꝗ̄ chare xp̄s eos redemit. ſicꝗ obligatuꝫ
ſe deo pctōr aduertat ⁊ a peccato reſipiſcat
Cū em̄ aliq̇s alteꝝ ſibi obligare intēdit: mu
nus p̄cioſuꝫ illi oñdit ⁊ ꝯferēdo dicit. Ecce
amice vt ſcias q̄ntum te diligo: ⁊ q̄ntū do-
num tibi tribuo qđ mille auri talētis cōgre
gaui. Sic xp̄s in cruce coraꝫ peccatrice vo
luit pati. vt q. di. Vide aīa peccatrix q̄ntuꝫ
te diligo qꝛ tā acerba morte ꝓ te morior. vi-
de vulnera: vide qꝛ manꝰ expandi in cruce:
vt te reuertentē amplecterer: caput inclina-
ui vt te oſcularer. cor trāſfixum habeo vt te
in cordis amorē ſuſcipiam. Reuertere ꝰ ſu-
namitis ad me: ecce vlciſci diſſimulo: pctā
remitto: p̄miū eternū preſto. O ieſu dulciſſi
me tibi laus ⁊ grāꝝ actio Hec ſententialiter
Bernardus. Caplm̄. II.

Secūdo maxime pietatꝭ actū xp̄s ex-
hibuit matri de cruce tripliciter.
Primo ipſaꝫ pijs oculis reſpiciēdo in tan-
ta amaritudine. ꝗa ſcribiť in euāgelio. Cuꝫ
vidiſſet Jeſus matrē ⁊ diſcipulū quē dilige
bat. Nā ꝓfecto miꝝ videť ꝙ cū plures ſub
cruce aſtarent nō diciť xp̄s vidiſſe vel reſpe
xiſſe niſi matrē ⁊ diſcipulū quē diligebat.
Ad qđ rūdeť ꝙ licꝫ veriſimil'r et alias ſan
ctas mulieres aſtātes xp̄s viderit: tn̄ ſcp̄tu-
ra ſpecialius loquiť ꝙ viderit matrē ⁊ diſci
pulū dilectum: nō ſine cā. qꝛ in miſterio per
h̄ deſignať ꝙ xp̄s deus iuſtos ⁊ dilectos at
ꝗ innocētes ꝗ ſignificanť ꝑ matrē innocen
tiſſimā ⁊ p̄dilectā atꝗ iohānem diſcipuluꝫ
dilectū tales libētius intueť ⁊ amplius ꝯſo
latione ſp̄ūſſctūs cōſolať. Tales in tribula
tione poſitos nō deſerit: ſed pijs ocul' reſpi
cit vt eruat ⁊ eoꝝ patientiā in celo remune-
ret. Vñ p̄s. Oculi dn̄i ſup iuſtos ⁊ aures eiꝰ
in p̄. e. Vultꝰ aūt dn̄i ſuꝑ fa. ma. vt ꝑ. de ter.
m. e. Clamauer̄t iuſti ⁊ ex o. tri. e. libe. eos ⁊c̄
Secūdo maxīe pietatis obſeq̇um p̄ſtitit
de cruce xp̄s mr̄i ꝯſolabil'r alloquēdo. qꝛ in
ꝗt dixit matri ſue: mulier. ꝗ pietatis obſeq̇o
maiꝰ tūc excogitari nō potuit vt ait Bern̄.
ſer. ꝗ ſ. Et rōnem ſubdit dicēs ſic. Diſtētus
em̄ in cruce ⁊ in vltio ſpū ꝯſtitutus cū mē-
broꝝ vſum libeꝝ iā nō hr̄et p̄ter ocl'os ⁊ li-
guā: de vtroꝗ hoꝝ ſeruire matri dignatꝰ eſt
reſpiciēdo ⁊ alloquēdo. mulier ecce filiꝰ tu-
us ⁊c̄. Sed q̄riť q̄re dn̄s Jeſus nō appel
lauit eam tūc matrē ſed tm̄ mulierē: di. muli
er ecce filius tuꝰ. Rūdeť ſc̄m doctores ꝙ
p̄mo idcirco: ne ſi aliqđ verbū dulce dixiſſꝫ
ſcꝫ matrē nomīando: dolor materni cordis
adauctꝰ fuiſſꝫ ⁊ cor ip̄m maternū ſciſſū exti-
tiſſet. ſicut legiť reuelatū h̄ ꝑ btām virgineꝫ
ſctō Anſelmo. Pepcit ꝰ xp̄s matri ne dolo
res eiꝰ tal'r noīando augeret. Secūdo h̄
voluit ꝓpter miſteriū. ꝗa mlier diciť q̄ſi mol
liens herū. i. dn̄m. ⁊ ex hoc ſignificať ꝗa be
ata virgo emolliuit deū intantū vt ī eiꝰ vte-
rū deſcēderet ⁊ nr̄os defectus ſuſciꝑet. vt q̄
ſi diceret xp̄s matri: mulier ꝗ me in vteꝝ at-
traxiſti tuaꝝ virtutum amore Ecce q̄lia me
pati feciſti ꝓ te ⁊ hoībꝰ oībꝰ. Ecce q̄ntꝭ vul-
neribus cōciſa eſt caro ex te ꝟgine ſumpta.
Ecce vide ꝗa totū ſanguinē meū quē ī tuo
vtero ſumpſi: effundo ꝓ redēptiōe hoīm et
aīam meā ꝓ eis trado. Et tu ꝰ habe elcōs
meos in filios tanꝗ̄ fratres meos chariſſi-
mos ⁊c̄. Tercio xp̄s de cruce maximā pie

ꝛatē exhibuit matri. q̄a in ſolaciū ⁊ obſeq̄/
um ſibi diſcipulū dilectū cōmēdauit dicēs.
Ecce filiꝰ tuꝰ. Vn̄ hic vertiť q̄ſtio apō do
ctores ſacros. Cur dominꝰ matri relicte vo
luit tutorē deputare: nec voluit ipām ſolam
relinq̄re: cū tn̄ eſſet ſctiſſima ⁊ diuīa ꝓuidē/
tia atqꝫ angeloꝝ cuſtodia ⁊ obſeq̄o erat per
oīa munita ſufficiētiſſime. Sꝫ ad id dā/
tur plures rōnes p̄cipue ſm Bern̄. vbi ſup
atqꝫ Frā. maro. ⁊ alios doc. Prima rō ꝓ/
pter obſequiū q̄a verecūdia virginal' tuto/
re ac patrono indiget: de cuiꝰ cura hāc cō/
modiꝰ ducat vitā. Vn̄ ex hoc colligiť ꝙ Jo
ſeph ſponſus marie iā an̄ defunctꝰ erat. ⁊ iō
xp̄o moriente ipſa ꝟgo tutore indigebat. re/
darguunť igiť virgines ⁊ puelle q̄ nolūt eſſe
ſub regimīe alioꝝ ſed libere. q̄bꝫ multū inſi
diať hoſtꝭ antiquus. Scd̄a rō ꝓpter ado/
ptiōis ſolaciū. ſicut em̄ lex humana adinue
nit adoptionē in ſolaciū liberoꝝ: ita xp̄s vir
gini ſolaciū poſt ſe relinq̄bat in huiꝰ mundi
exilio. Erat ḡ hoc ſolaciū btē marie. tū ꝓpter
gratā ſocietatē inter ꝟginem Johēm diſci/
pulū dilectū xp̄i: atqꝫ ipſam ꝟginē mariam.
tum ꝓpter miſteriū: qꝛ ſicut p̄ter naturā erat
ꝙ virgo pepit filiū: ita p̄ter leges erat ꝙ vir
go adoptaret filiū. tū ꝓpter ſignificatū ꝙ vi/
delicꝫ ipſa dī natural' mr̄ eſſet adoptata mr̄
oīm electoꝝ. Tercia rō ꝓpter ſpūale offi/
ciū. vt ſcꝫ btā Maria haberet iohannē tan
q̄ꝫ capellanū q̄ eidē in ſpūalibꝫ ex officio ha
beret deſeruire. ſ. miſſas corā ipſa celebran/
do ⁊ ſacramēta miſtrādo. vicꝫ eucharistiā
vnctionē ſacrā. et ſm Albertū etiā cōfeſſio/
nē audiēdo. Nō q̄dem ꝯfeſſionē pctōꝝ. q̄a
maria nullū pctm̄ habuit. ſed vt p̄cepto de
ꝯfeſſione ⁊ ſatiſfaceret obediret ꝯfitebatur
maria ꝙ nō fuerit digna tātis bn̄ficijs ſua
virtute. de hoc latiꝰ li. vij. ꝑ. j. ar. ij. Quar/
ta rō ꝓpter legꝭ diuīe cōplemētū vt ⁊ nos in
strueret implere de honore mr̄no p̄ceptū di
uine legꝭ. Nā ſm ph̄m. viij. Ethi. Hijs ma
giſtris ⁊ parētibꝫ nō poſſumꝰ reddere eq̄ua
lens. Et ideo debemꝰ ſeruire eis q̄ntū poſſu
mus: iuxta p̄ceptū dei Exo. xx. Honora pa
trē ⁊ matrē ⁊c̄. Hinc vt dicit Bern̄. ſer. q̄. ſ̄.
Ex q̄ xp̄s viuēs mr̄i ſeruierat ⁊ ſubditꝰ erat
Lu. ij. Cū iā ſeruire poſt mortē nō poſſet in
ſui ꝑſona ſeruitium per diſcipulū quē plus
amauerat matri honorande exhiberi volu
it. Capitulum. III.

T Ertio dn̄s ieſus marie pietatꝭ actū
exhibuit erga diſcipulū iohānē q̄a
ipm̄ btiſſime ſue mr̄i in filiū cōmen
dauit di. Ecce mr̄ tua ⁊c̄. Vbi q̄riť. Cur
xp̄s iohānē quē ſeruū mr̄i ſubſtituit: filium
nō ſeruū appellauit: cū ait. ecce filiꝰ tuꝰ. ⁊ ad
diſcipulū. ecce mr̄ tua. q̄re nō dixit: ecce ſer/
uus tuꝰ ⁊ ecce dn̄a tua. Rn̄deť ſm Bern̄.
ſermone p̄dicto. Prīo hoc fecit ꝓpter cha/
ritatis cōmēdatōem. qꝛ em̄ xp̄s charitatē
inter hoīes ſumme diligit: quā ⁊ in vltīa ce
na diſcipulis cōmēdauit di. Mandatū no
nū do vob̄ vt di. in. In h̄ cognoſcēt oēs q̄a
m. diſ. e. ſi di. ha. Jo. xiij. ca. Vn̄ ⁊ ipſe ſuos
diſcipulos nō dixit ſeruos ſꝫ amicos. Ideo
voluit ⁊ inter matrē ac Johānē charitatem
ſctām extollere: quā charitatē importat no/
men matris ⁊ filij. Secūdo propter Jo/
hānis honoratōez: ex eo em̄ apō ecclīaꝫ io/
hānes mereť p̄honorari vtpote filiꝰ marie
a xp̄o ſubſtitutꝰ ⁊ adoptatꝰ. Tercio ꝓpter
nr̄e ſpei cōfortationē. q̄a ſm Hugo. de ſctō
vic. Oēs electi in ꝑſona iohānis ſunt cōmē
dati btē marie tanq̄ꝫ filij: q̄ tn̄ nō ſumꝰ digni
fore ſerui. Nimirū Johānes interp̄tať gr̄a
vl' in q̄ eſt gr̄a ſm Hiero. ⁊ iō figurauit oēs
in gr̄a exn̄tes q̄s ſingulos xp̄s adoptauit i
fratres atqꝫ dei patris filios. iuxta illō Jo.
j. Quotq̄t aūt receperūt eū de. e. p. fi. dei fie/
ri. ⁊ ꝑ ꝯn̄s in filios adoptiuos ſancte mr̄is
ſue. vt oñdat nobis xp̄s ſummā pietatem ⁊
charitatē. Ideo ait. Ecce filiꝰ tuꝰ. ſ. o mulier
q̄ es mater mea. q. d. Ea diligētia foue ⁊ ꝓ/
moue hoīes electos ⁊ dilectos ac ſi eſſent ꝓ
geniti ex te: ſicut ego filiꝰ tuus. Deinde dicit
diſcipulo. Ecce mr̄ tua. q. d. O aīa fidel' cō/
ſidera Ecce q̄ntū te diligo cum ꝓ te morior
te mihi in fratrē ⁊ genitricē meā in matrē ti/
bi adopto: vt eadē diligētia te foueat q̄ ma/
ter filium: ⁊ ad ipām ſecure recurre. noli de
ſperare ſed ꝯfide ⁊ ꝯuertere ad me. ſic expo
nit Bern̄. ⁊ ſubdit exclamādo: di. O miraꝫ
⁊ inauditā pietatē xp̄i. o q̄ꝫ ꝑſicuū: o q̄ꝫ glīo
ſum eſt fore tuū diſcipulū bone Jeſu. Quis
em̄ p̄ncipū huiꝰ mūdi ſeruis ſuis iſtū ho/
norē exhibuit: qꝛ ecce dn̄s noſter matrē ſuā
celi reginā nobis ſeruis in ꝑſona iohis de/
dit nō in dn̄am tm̄ aut ſororē vel materterā
ſed in matrē cōmēdauit. ⁊ ſic nos regni ce/
leſtis fecit heredes q̄dem dei coheredes āt
xp̄i. Ro. viij. Nos igiť chariſſimi ſimus di/

ſcipuli ſtātes iuxta crucē xp̄i. Naȝ q̄ chriſti
ſunt crucifixerūt carnē ſuam vicijs ꝛ ꝯcupi
ſcētijs Gal. v. Sicq; audire merebimur: ec
ce mater tua. Si em̄ maria ē mr̄ nr̄a. ḡ ihs
eſt frater nr̄. ḡ ꝛ pr̄ ei⁹ celeſt̄ eſt pater nr̄. ꝛ re
gnū ei⁹ hereditas nr̄a. Sed adhuc q̄rit̄ q̄
liter Johes ꝑ alijs diſcipul' ſingl'ariter hāc
grām ſummā ꝓmeruit vt adoptaret̄ ſpecia
liſſime. Rn̄det̄ ſm Frā. maro. q̄ ħ de con
gruo iohānes ꝑ ceteris meruit. Primo ꝑ
virginitatē vt vgo virgini cōmēdaret̄. Nā
Sap. vj. ſcribit̄ q̄ incorruptio facit hoiem
ꝓximū deo. ꝛ ſic xp̄o ieſu atq; ei⁹ mr̄i vgini.
Tu ḡ hō ſtude puritatē ſectari vt diligar̄ a
xp̄o ꝛ a matre eius adopteris in filiū. Se
cundo ꝓmeruit ꝑ charitatē. vn̄ ſcribitur q̄
vidit Jeſus diſcipulū quē diligebat. chriſt⁹
em̄ ſe diligētes diligit. Prouer. viij. Ter
cio per paſſionis xp̄i recogitatā doloroſita
tē. quod notat̄ in eo q̄ iohannes ſtabat ſub
cruce ꝛ intuebat̄ xp̄m patientē cōpatiendo
et flendo cū glorioſa virgine matre. Qui ni
ſi aſtitiſſet hoc nō ꝓmeruiſſet ꝛc. Quarto
ꝑ deuotionis pietatē. Nā ſm Fran. maro.
ex q̄ ex btā virgīe ſūma dulcedo effluebat di
uinalis grē reſplēdentis in ea. ideo ipa erat
ſume deſiderabilis ſctā deuotōe ſpāl'r vbis
ꝑfectis ſm Dioni. Unde cōcludit̄ creden
dū q̄ iohānes ſūma deuotiōe flagrabat ad
familiaritatē marie deuotiſſimaȝ. Chriſt⁹ ḡ
vidēs ei⁹ deuotionē: dedit occaſionē caſtaȝ
eidē: vt tanq̄ filius adoptiu⁹ ſecurius adi
ret ipſius familiaritatem deuotam. propter
quod in euangelio ſubinfert. Et ex illa ho
ra accepit eam diſcipulus in ſuam. ſ. deuo
tam. nō addit matrem. quia ex pia humili
tate non eſt auſus Johānes ſe ſcribere fili
um tante matr̄. ſc; dei. Sed ſimpliciter di
cit q̄ accepit eam in ſuam. ſ. per ſpecialē de
uotionē: cui pia obſequia quotidie exhibe
ret. Tu ergo homo fac ſimiliter vt ſpūaliter
adoptari merearis. Nam Roma. viij. ſcri
bitur. Qui ſpū dei agunt̄. ſ. ꝑ deuotioneȝ hi
filij dei ſunt. O deus meus q̄nta fuit ꝯſola
tio Johāni videre: alloq;: et ꝯuerſari cū ma
tre dei quā deſiderabāt etiam angeli ꝛ oēs
ſancti. O dulciſſime ieſu da mihi pctōri ſal
tē in celeſti glia frui tua ꝛ ipſi⁹ ſctiſſime ma
tris tue viſione beata.

Articulus tercius q̄ btā maria amariſſi
mos plāct⁹ habuit ſup filio i vita ꝑcipue. xij

Circa terciū mi
ſteriū de plāctu amariſſimo bea
te marie. Nota q̄ licet ipſa in oī
bus penalitatibꝫ ꝛ doloribꝫ xp̄i ex cōpaſſio
nis pietate habuerit fletū doloroſum. tm̄ ad
nūeꝝ. xij. ſtellaꝝ deſcribunt̄ ꝑcipue. xij. plā
ct⁹ ipſi⁹. ꝓ q̄bꝫ corona glioſiſſima. xij. ſtella
rū extat coronata. Juxta illō Apoc. xij. In
capite eius corona. xij. ſtellaꝝ. Prim⁹ plā
ctus ſiue fletus marie fuit cōpaſſiōis ſup fi
lij ſui paſſiōe miſeriaꝝ. ſc; hui⁹ vite vt famis
frigoris eſt⁹ fatigioꝝ ꝛ ſilium. Nā cū vide
bat ꝑuulū ieſum plorantē ꝑ frigore vl' fame
quē ſciebat veꝝ deū ꝓ nobis ſic hūiliatum
quō mater pia ſe ꝯtinere poterat? Sic ꝛ in
oībꝫ neceſſitatibꝫ et miſerijs hui⁹ vite q̄s ꝓ
nobis ſuſcepat dei fili⁹ ſuſtinēdas vtiq; mr̄
ſumme cōpaſſiōis ꝛ affect⁹ teneritudīe cō
mouebat̄ ad fletū: vt dicere poſſit illō Tre
noꝝ. j. Multi gemit⁹ mei ꝛ cor meū merēs
Secūdus plāctus exulatōis. qn̄. ſ. fugit
cū filio in egyptū: terrā infideliū ydolatrarū
ꝑ tantā diſtātiā: quaȝ vt dr̄ vix curſor velox
pōt ꝑcurrere. xij. aut. xv. diebꝫ. Quis cogita
re ſufficiet q̄ntas penurias: q̄t fatigia et fle
tus paſſa tūc fuerit maria die ꝛ nocte in ta
li deſerto vbi nec dom⁹ ad hoſpitādū erat:
ſed ꝯtinu⁹ labor: timor ꝛ dolor. Tercius
plāctus amiſſionis quē habuit in triduo q̄
rendo ieſum. xij. annoꝝ pueꝝ ꝑditū. O q̄n
tis fatigijs et laboribꝫ plāgēdo diſcurrebat
maria q̄rēs dilectiſſimū filiū. Pie em̄ credo
q̄ illas noctes triduanas inſomnes duxit ī
lachrimoſis orōnibꝫ deū depcādo vt daret
ſibi repire filiū: nec illis diebꝫ comedere pla
cuit aut bibere ſed ꝯtinue ſe affligit amariſſi
mis lachrimis. tūc ipletuȝ eſt illud Treñ. j.
Plorans plorauit in nocte. ſ. triduana et la
chrime eius in maxillis eius. ꝓpterea ait ad
filiū: dolētes q̄rebamus te Lu. ij. Quart⁹
plāct⁹ captōis qn̄ em̄ audiuit captū filium:
pie credo q̄ q̄ſi mortua mox in terrā cecidit
ꝛ iuxta illud Thobie. x. Flebat inq̄t. ſ. ipſa
mr̄ ei⁹ lachrimis irremediabilibus atq; di.
Heu me fili mi vt q̄d te miſi. ſ. in hierl'm lu
mē oculoꝝ meoꝝ ſolaciū vite mee. Hec ibi.
Quint⁹ plāct⁹ ſup mltiplici tormētatōne
quia nouerat filiū multipl'r affligi ab ipſis:
vinculari alapari et dilaniari: tota nocte et
die varijs modis cruciari. Juxta illud p̄s.

Fui flagellatus tota nocte ⁊ caſtigatio mea
in mat. ⁊ Job.xvj. Percuſſerũt maxillã me
am ſaturati ſunt penis meis ⁊c. Sextus
planctꝰ ſuꝑ multiplici illuſiõe quia nouerat
quomodo verus deus multipliciter illudit
blaſphematꝛ: vitupatur: ⁊ cum latronibꝫ de
putatꝛ. Septimꝰ plãctus ſuꝑ innũerabili
vulneratõe: qꝛ videbat caput ſpinaꝝ denſi
tate mľtipľr punctũ: ⁊ carnẽ eius ſctiſſimaꝫ
totaľr vulneribꝫ repletã: vt a plãta pedis vſ
qꝫ ad verticẽ non eſſet in eo ſanitas. Eſaie.j.
Nã ẜm mgr̃m Jordanẽ xp̃s habuit q̇nqꝫ
milia q̃dringenta ſeptuagintaq̇nqꝫ vulne/
ra. vñ v̾ſus. Septuagintaq̇nqꝫ q̃tercẽt mi/
liaq̇nqꝫ.v̾. Tot ferꝛ xp̃s ꝓ nob̄ vulnera paſ
ſus. Et idẽ dicit ꝙ ſi q̇s ꝑ annũ integrũ q̃ti
die oret.xv. pr̃ nr̃: pro q̃libet vulnere reſulta
bit vnũ pr̃ nr̃. O igiꝛ q̃ꝫ mľtipľr plãgẽs do
lebat maria. qꝛ ẜm doctores: oĩa vulnera q̃
paſſus eſt chriſtus in carne: ipſa paſſa eſt in
corde. Merito ꝺ̾ ipſa ſcribiꝛ illud Treñ.ij.
Magna eſt velut mare ꝯtritio tua: qꝛ ſicut
gutte maris innũerabiles ita dolores Ma
rie. Octauus planctꝰ ſuꝑ ĩmani effuſiõe.
ſcꝫ ſanguĩs xp̄i totiꝰ. Nã videbat illũ ſacrũ
ſanguinẽ ĩmaniter effundi in terrã: cuiꝰ vna
gutta ꝑualebat mũdũ ẜm Berñ. Videbat
os ieſu ⁊ faciẽ pulcerrimã paleſcere: carneꝫ
exhauſtã ſanguĩe nigreſcere: ⁊ dicere pote/
rat flens illud p̃s. Defecit vita mea in dolo.
⁊ anni m. ĩ gemitibꝫ. qꝛ effuſus ſuꝫ ſicaq̃ ſuꝑ
terrã: h̾ ꝓpter ſanguinẽ xp̄i effuſum. No/
nus plãctꝰ ſuꝑ crucꝭ affixiõe: q̇a videbat ſu
um Jeſum crudeľr extẽſum ſuꝑ clauos pẽ/
dere nec habere q̃ caput reclinaret: nec poſ/
ſe ſe alleuiare ⁊c. vñ pia mr̃ dicere poterat il
lud Eſa.xxxviij. Ecce amaritudo mea ama
riſſima. Decimꝰ plãctꝰ ſuꝑ filij interno do
lore ⁊ merore. q̇a videbat ieſuꝫ triſtẽ habere
aĩaꝫ vſqꝫ ad mortẽ: ⁊ ſummos dolores pati
tũ ꝓ matrꝭ cõpaſſiõe. tũ ꝓ hoĩm ĩgratitudĩe
vt p̃cedẽte ꝑte actuꝫ eſt de incõprehẽſibilibꝫ
doloribꝫ xp̄i. Undecimus planctꝰ ſuꝑ filij
flebili morte. qꝛ videbat xp̄m cũ clamore et
lachrimis mori: vt teſtaꝛ apľs Heb.v. Cre/
diꝛ ergo ꝙ ⁊ maria tũc p̄ dolore cordis fuiſ
ſet mortua: niſi a. ſſ. miracľoſe fuiſſet p̄ſerua
ta. Duodecimus plãctꝰ ꝓ ſeꝑatõe ⁊ orba
tione filij. quia ſepulto chriſto ſciuit ipſum
ampliꝰ nõ poſſe videre viuẽtẽ iſta vita mor
tali. De hoc deuoto plãctu Marie Berñ. ĩ
quodã opuſculo: alij q̃ꝫ deuoti ꝓſequũtur
dicẽdo ꝙ xp̄o de cruce depoſito: mr̃ adora/
uit ipm: ⁊ caput venerabiľr ſuſcipiẽs ĩ bra/
chia ſpinas extrahebat: oſculabaꝛ cruẽtatũ
⁊ dicebat talia O caput digniſſimũ q̃ꝫ mul
tipľr es cõpunctũ cũ ſis ſapĩe diuine habi/
taculũ. Jntuebaꝛ faciẽ ſputis maculataꝫ et
extergẽs ruebat in oſcula di. O decora faci
es quã angeli deſiderãt ꝓſpicere: quõ facta
es vt leproſa. ſic ⁊ manꝰ ac latus oſculando
di. O manꝰ q̃ celũ formaſtis ⁊ terrã. O latꝰ
ꝑforatũ: oſqꝫ ſacrũ clauſit ⁊ oculos oſculan
do di. O q̃ntũ gaudiũ mihi ĩde ⁊ q̃nta dul
cedo erat ex aſpectu ſuauiſſimo ⁊ eloq̇o di/
uino. O nate p̄dilectiſſime nũc te mortuuꝫ
teneo in gremio quem paruulum caſte ge/
nitum portaui cum gaudio. O fili amãtiſſi
me: cur tibi ſitio clamãti: aquã porrigere ne
q̇ui: cui in infantia tua virgineũ de celo lac
ſugẽdũ p̄bui. Nate mi dilectiſſime fructus
v̾ginaľ cõſolatio ⁊ gaudiũ olim meuꝫ: quõ
verſus es mihi in luctuꝫ. tu mihi diuitie et
ſolaciũ. tu oẽ bonũ meũ ⁊ nũc orbata q̇d fa
ciam: q̃ diuertar: ad quẽ cõfugiã: vbi caput
reclinẽ ſine te ſolacio vnico ⁊ filio p̄dilectiſ/
ſimo. Sicqꝫ tot ⁊ tãtas lachrimas fudit ri
gãdo corpus filij vt ablueret a ſanguine et
ſputis caput ⁊ facies ieſu. Flebãt q̃ꝫ cuꝫ ea
ſctẽ mulieres atqꝫ ioſeph ⁊ nicodemꝰ adeo
ꝙ loq̇ p̄ fletu vix poterãt. Sed qꝛ hora tar/
da erat corpꝰ in ſepulchrũ reponere feſtina
bant. q̇bꝫ ipſa pijſſima mr̃ aiebat: Miſere/
mini mei miſe. m. ſ. v a. mei. ꝑmittẽdo vt te/
neã in vlnis mortuũ filiũ quẽ viuũ tenere ñ
poſſum. Tãdẽ q̃ꝫ ſepulto: mr̃ cũ lachrimis
oſculato ſepulchro ⁊ adorato reuertiꝛ in ci
uitatẽ Hec ⁊ plura talia ſcribunꝛ a deuotis
nec poſſumus plene cõprehẽdere ⁊ edicere
totũ lamentũ marie. ſed cõpati ſtudeamꝰ vt
cõregnare valeamus Amen.

Jncipit quartus liber de ĩmaculata con
ceptione Marie.

Quartus liber
de miſterio ĩma culate conce/
ptõis marie habet duas ꝑtes
Prima ꝑs agit ꝑ modũ ꝓba/
tiõis de h̾ ꝙ btã maria ſit ꝯcepta ſine origi
nali pctõ. Secũda ꝑs agit de eodẽ ꝑ mo
dũ elucidatõis ⁊ declaratõis. Jtẽ põt etiã
cũ placuerit p̄dicari de feſto cõceptõis ma

rie pars ꝑma libri q̄nti que eſt de ortu eius.

Pars prima de imaculata cōceptōe marie ꝓbando ꝙ ſit ꝑſeruata ab originali.

Tota pulchra es

amica mea ꝛ macula nō eſt in te. Uerba ſunt dei ad b. ꝟginē Cant. iiij. In q̄b⁹ ꝟbis ſacris ipſa gl'ioſa virgo tripl'r cōmendat. Pꝛio de gratioſa pulcritudine: cū dr. Tota pulcra es, vere tota pulcra maria, qꝛ oīs pulcritudo aīe rōnal' eſt a dei grā ſm Fran. maro Maria ꝟo eſt grā plena: teſte angelo Lu. j. Ex q̄ etiā ſequit ꝙ qꝛ tota pulcra: ḡ q̄libet ꝑs vite eius grōſa. Totū em̄ ſm logicos reſoluit ſic. i. quelibet ꝑs. ꝛ ſic eius ꝯceptio fuit gratioſa ꝛ ab originali pctō ꝑſeruata ꝑ ſpecialiſſimā gratiā. Secūdo cōmēdat maria ꝙ eſt dei amica cū dr Amica mea. qꝛ ab eterno ꝑordiata vt ſit mr̄ dei dilectiſſima. iuxta qđ ipſa di. Prouer. viij. Necdū erāt abiſſi ꝛ ego iā ꝯce. ꝛc̄. Tercio cōmēdat de puritate ſūma: qꝛ inq̇t Macl'a nō ē in te. neq̧ origīal' neq̧ actualis pctī. Un̄ hic acturi de mirāda ꝛ īmaculata ꝯceptōe marie: tria miſteria notabim⁹.

Primū miſteriū dr celebritatis.
Secundū dicit immunitatis.
Terciū dicit ꝓbabilitatis.

Pōt etiā ad h̄ idē thema applicari. Pulcra es ꝛ decora filia hierl'm: terribil' vt caſtrorū acies ordiata Can. vj. Et eccl'ia canit. đ huius autē ꝓceſſu iuxta Aue Maria ſpecial'r vide circa finez huius voluminis.

Articulus ꝑmus ꝙ feſtū cōceptiōis marie ab omnib⁹ eſt celebrandū. ꝛ ad id inducunt plures vtilitates.

Circa primū mi

ſteriū celebritatꝭ queſtio ꝟſat inter pleroſq̧ Utꝝ liceat feſtū conceptiōis marie ab eccl'ia celebrari: q̇buſdaz dicētib⁹ ꝙ nō, eoꝙ ipſa cōcepta eſt in vtero ſctē Anne matris. de viro. i. ſctō Joachim ꝯcubitu mr̄imoniali. Et nō eſt veꝝ qđ ſimplices putāt. ſ. annā ꝯcepiſſe ꝑ ſolū oſculuz ioachim. Un̄ illi dicunt ꝙ btā ꝟgo ꝯcepta ſit in pctō origiali, ꝛ iō feſtū ꝯceptiōis celebrandū nō rōne ꝯceptōis ſed rōne ſctificatōis, ꝛ ſic intētio celebrantis deberet fieri ad tēp⁹ ſctificatōis nō ꝯceptōnis. eo ꝙ cito poſt ꝯceptōez credit fuiſſe ſctificata. Sed doctores nr̄i tenēt ꝙ b. maria licet in ſancto mr̄imonio cōcepta ſit ſine origiali pctō. Et id ꝯciliū Baſilien̄. determiauit credēduz a cūctis. et deniq̧ Sixt⁹ papa. iiij. anno M. cccc. lxxvj. currēte ſub eiſdē indulgētijs q̄ a ſummis pōtificib⁹ ſunt date ꝑ feſto corpis xp̄i: ordinauit feſtū ꝯceptōis b. Marie celebrandū cū octa. ſpāli q̄z miſſa ꝛ pulcerrimo officio editꝭ: q̇b⁹ expꝛ̄ſſe ꝯtinet b. mariā ꝑſeruatā fuiſſe a pctō originali: hocipm declarauit ꝛ ꝯfirmauit credenduz. Quilibet igit fidelis hortat ab eccl'ia dicēte Gl'ioſe ꝟgis Marie ortū digniſſimū recolam⁹ q̄ ꝛ genitricis dignitatē obtinuit ꝛ ꝟginalē pudiciciam nō amiſit. Et nota ꝓpter ſimpliciores ꝙ h̄ feſtū ꝯceptionis marie debet q̇libet deuote celebrare propter quatuor precipua inductiua.

Primo ꝓpter chriſti honorem
Secūdo ꝓpter Marie amorem
Tercio ꝓpter fructificationem
Quarto ꝓpter indulgentie ꝯſecutionez.

Primo ꝓpter xp̄i honorē. qꝛ vt dic̄ hiero. ſ. de aſſump. Nulli dubiū q̇n totū ad dei honorē ꝑtineat q̇cq̇d ſue genitrici fuerit officioſiſſime exhibitū ꝛ impēſum. Hec ille. Itē Bern̄. đ laudib⁹ virg di. O felix Maria q̇ te diligit deū honorat. Qui tibi ſuit deū reficit. q̄ tuū nomē puro corde inuocat q̇cq̇d poſtulat idubitāter ꝯſequit. Hec ille. Secūdo ꝓpter ꝟgis marie amorē. Un̄ Ank. in epl'a ad coāglicanos epos dic̄. Non videt verus amator virgis marie q̇ recuſat diem ꝯceptōis ei⁹ colere. Hec ille. Tercio ꝓpter fructificatōez. qꝛ plurime vtilitates ꝛ fruct⁹ ex h̄ acq̇runt: ſic̄ colligit ex officio hui⁹ diei ꝛ ꝟbis ſctōꝝ. Pꝛia q̇dē dr exaltatō Ecci. xv Obuiabit. ſ. Maria illi tanq̧ mr̄ honorificata. ſ. in ſui ꝯceptōe ꝛ veneratōe. Et exaltabit illū. ſ. deuotū ſuū apud ꝓxios ſuos. Ad id refert Ank. in epl'a ꝑdicta miraculū ſcm̄ tꝑe Karoli regꝭ frācoꝝ de q̇dā germano regis Hūgarie: cui btā ꝟgo maria iniūxit vt feſtū ꝯceptōis ſue celebraret ꝛ ipm in pr̄iarchatū Aq̇legie exaltauit. De hoc habes li. vl. ꝑ. vl. c. vj. miracu. iiij. Scđa vtilitas dr defenſatio. q̇a tales maria defendit in ꝑiculis ꝛ liberat a ꝯfuſiōe ꝛc̄. Un̄ Ank. in epl'a qua ſ̄. dic̄ Quiſquis ꝑſul aut abbas es recole diligēter feſtū ꝯceptōis marie ꝛ a cunctꝭ iube eā diligēter coli. qꝛ ſi toto corde eaz

amaueris nunq̃ de tuo gradu cū cōfuſiōe deponeris. Et ad id facit qđ narrat ibidez Anſ. miraculū de q̃dam helſino abbate q̃ cū in negocijs reg. anglie nauigaret: ecce tē peſtate orta ī mari cū nō eſſet ſpes alia euadendi: ad b. mariā ꝯfugit p̄cibꝫ: mox q̃z ī aere apparuit q̃dā ī pōtificali habitu lucidus ꝛ ait. Scias q̃ dn̄a Maria miſit me iubēs q̃ ſi vis liberari, pmittas te annuatim celebrare ꝛ celebrādū p̄dicare feſtuz creatiōis ꝛ ꝯceptionis ipſi⁹. Qđ ille, pmittēs: mox liberatus eſt ſedata tēpeſtate. Tertia vtilitas ſpecialis gratie infuſio. Sicut eñ ipſa ī cōceptione eſt infuſa ſpeciali gratia copioſi⁹ q̃ eſt p̄ſeruata a pctō originali ꝛ ſctificata miro modo: ita pbabile eſt ꝛ veriſilē q̃ celebrātibus hoc feſtū Marie ſpālis infundit grā ex ipſi⁹ redundātia plenitudis. Vñ Bern̄. Vas inq̇t liq̄re plenū ſi q̃mō moueat effūdit liquorē ex ſuppleno, ſic Maria cum ſit plena grā ſi q̃mō moueē precibꝫ: effundit in nos gratiā. Hec ille. Quarta vtilitas celeſtis glīe retributio. Vnd̄ ſcribit in figura Ecci. xliij. A luna ſignū diei feſti. Nā maria eſt pulcra vt luna Cañ. vj. Ab hac g̃ luna. i. maria ſignū diei feſti. ſ. eternitat. q̃z deuot⁹ cultus feſtiuitat. marie eſt ſignum btitudīs celice ꝯſequēde. p̄cipue aūt celebratio et cultus feſti ꝯceptōis b. marie, vt teſtat Anſ. in ep̄la q̃ ſupra di. ſic. Nos fratres dilectiſſimi ſi portū ſalutis volum⁹ apphendere: dei genitricis creationē ꝛ ꝯceptionē dignis officijs celebremus: vt ab ei⁹ filio digna mercede remuneremur. Hec ille. Quarto p̄ncipal'r inducimur, ppter indulgētie ꝯſecutionē. Naz p̄ter ſupraſcriptas a Sixto papa ꝯceſſas indulgētias: inſup ꝯciliū Baſilieñ. oībꝫ vere penitētibꝫ ꝛ ꝯfeſſis ea die īntereſſentibꝫ miſſis cētū p̄mis vel ſecūdis veſperis ꝛ matu. totidē. Itē ſermoni diuini de ea feſtiuitate. cl. dies indulgeñ. ꝯceſſit ppetuis tp̄ibus duraturis, vt patet in bulla.

Articulus ſecundus de imunitate cōceptiōis Marie ꝛ eius poſſibilitate ac cōgruitate.

Secūdum miſterū īmūitatis. Circa qđ tria q̄rūtur. Primo de poſſibilitate. Secūdo de ꝯgruitate. Tercio de modalitate. Prio inquā de poſſibilitate q̄ritur vtrū de⁹ potuerit b. v̄ginē p̄ſeruaſſe a pctō originali nō obſtāte eius, ppagatōe naturali. Ad qđ ptin⁹ rñdeē q̃ ſic, ꝛ declaraē pluribꝫ modis in hui⁹, pceſſu. q̃a cū duplex diſtinguaē in deo potētia: abſoluta et ordinata ſm Scotū ſup. j. diſt. xliiij. Abſoluta ē reſpectu oīm poſſibiliū: que nō includūt ꝯdictionē neq̃ in fieri neq̃ in facto eſſe. Ordinata v̄o eſt eadē potētia reſpectu oīm poſſibilium q̃ nō includūt ꝯdictionē formatā legibꝫ a ſapiētia diuīa inſtitutis. ꝛ q̃ ad vtrāq̃ de⁹ hoc potuit facere: qđ bñ oſtenditur

Primo ex lege theologica.
Secundo ex lege iuridica.
Tercio ex lege philoſophica.

Primo q̃dē ex lege theologica. q̃z ſcriptū eſt Job. c. xiiij. Quis pōt facere mūdū de imūdo ꝯceptū ſemie, nōne tu q̃ ſolus es. g̃ de⁹ ꝛ ipſe ſolus facere potuit mariā mūdā oīmode de ſemīe cōceptā īmūdo. Et p plura theologica exēpla cōprobaē: eoq̃ q̃ pōt facere mai⁹: pōt ꝛ minus: p regulā thopicā. Sed deus ꝯfecit maiora. Prio qñ creauit mūdū de nihilo. Scđo qñ fecit angelos puriſſimos vnica volūtate. Tertō qñ de pua ade coſta formauit ſubito magnā mulierē Euā ſine additamēto ꝛ ſine pctō. Quarto q̄ndo xp̄m pfectiſſime in v̄ginis vtero ſubito formauit. Quinto qñ ex v̄gīe vtero clauſo xp̄i corp⁹ palpabile ꝛ mortale ſine dolore voluit gigni. Sexto qñ corp⁹ tā magnū xp̄i ſub pua q̄ntitate ſacri eucharistie tradidit. Septimo qñ aīam lazari de limbo ad iſtā vitā reduxit, ꝛ hec maiora erāt. g̃ ꝛc. Secūdo oſtēdiē ex lege iuridica: q̃ñ ſm leges et iura cōditor legis nō teneē ad leges a ſe cōditas xxv. q. j. ideo. ꝛ c. cōfidimus. Et. xv. q. j. c. cōſiderauī. Vñ ꝛ Aug⁹. de regimīe p̄ncipuz di. q̃ null⁹ p̄nceps obligaē ſuis legibꝫ. imo pōt diſpēſare in lege data vel aliq̃s excipe ab ea: nō obſtāte obligatōe parentū eorundez cū q̃bꝫ diſpēſat. hui⁹ teſt. eſt etiā Juſtinian⁹ ff. de le. L. de leg. l. digna vox. Et vulpian⁹. ff. de legi. l. p̄nceps. Sic nec de⁹ obligaē ſuis legibus datis hoībꝫ vl' mūdo: qđ claret etiā in exēplis. Nā p̄mo de⁹ legē circūciſiōis datā Gen̄. xvij. caſſauit ꝛ annullauit in nouo te. Scđo de⁹ q̃ legē celis dedit ꝯtinui motus: ipe celū fecit ſtare tpe Joſue ſpacio vnius diei. eiuſdē c. x. Atq̃ tpe Ezechie reg. retrogradare. x. lineis ſolē. Eſa. xxxviij. Ter

cio deus q̄ dedit hoīb9 legē mortis in penā
pctī: ipe dedit ſpāle ꝑuilegiū Elye ꝛ Enoch
multis milib9 annoꝝ ſupuiuēdi. ḡ mlto ma
gis ꝯ legē diſpēſare potuit ꝛ congruit cum
mr̄e p̄ſeruādo ipſam a pctō origiali. Ter-
cio oñdit ex lege phīca. qꝛ q̄cq̄d pōt vt9 in-
ferior: pōt vt9 ſupior. ij. Thopicoꝝ. Sꝫ na-
tura inferior pt pducere roſā de ſpinis pul-
crā. Itē ꝙ radi9 ſolis nō ꝯtrahat feditatē ex
ꝯtactu reꝝ fedaꝝ. ḡ virt9 diuīa mlto fortius
potuit: vt maria pulcra educeret ex parētuꝫ
ꝓpagine naturali: ꝛ ne aīa ei9 inficeret ex car
nis generate naturalr̄ vnione. Cap. II.

SEcūda queſtio

de ꝯgruitate Utꝝ cōgruebat vt
de9 p̄ſuaret b. virginē a pctō ori
ginali in ſua ꝯceptōne naturali. Ad qđ re-
ſpondet breuiter ꝙ ſic: triplici rōne

Primo ratione theologicali
Secundo ratione legali
Tertio rōne phīcali.

Prio incꝫ rōne theologicali. qꝛ ꝯgruū ē vt
nil ponat in xp̄o ieſu dei filio qđ notet igno
miniā: cū ipſe ſit cādor luc̄ eterne ꝛ ſpeculū
ſine macula ac imago bonitatis dei. Sap.
vij. Sꝫ ſi ponit b. virgo ꝯcepta in pctō ori
ginali: tūc ponit ignominia in xp̄o. ſ. ꝙ mr̄
ei9 fuerit aliqñ in pctō. ꝛ ſic macl'a erit dede
coris in xp̄o q̄ ad originē: qꝛ redūdat in ipm
Iuxta illđ Eccī. iij. Dedec9 filij pr̄ ſiue mr̄ ſi
ne honore. Scđo oñdit ex rōne legali. q̄a
ſm oēs leges valde iniqu9 reputat fili9 qui
cū poſſit p̄cauere matrē dilectā in man9 ini
mic̄ ꝑmittat cadere nec a pic'o velit p̄ſerua
re. q̄a eſt ꝯ legē diuinā di. Exo. xx. Honora
p̄rem ꝛ matrē. ꝛ ꝯtra legē naturaleꝫ. qꝛ teſte
pho. viij. Ethi. Parētib9 nō poſſum9 redde
re eq̄ualēs. ꝛ ꝯ leges ciuiles ꝛ canonicas. vt
extra đ iureiu. q̄ntauall'. Et in autent. vt li-
ceat mr̄i vl' auie. Et. ff. đ alen. liber̄. l. ſupi9.
ꝛ l. ſi q̄s a liber̄ ꝛc̄. ḡ ꝑ ꝯriū mltū ꝯgruebat
filio dei ñ ꝑmittere matreꝫ ī man9 diaboli ꝑ
origiale pctm̄ in ꝯceptiōe incidi: ſꝫ decebat
p̄ſeruare eā: qđ optīe poterat. Tercio oſtē
dit ex rōne phīcali. qꝛ ſm reg'laꝫ thopicā bo
etij. ij. thopicoꝝ. Si de q̄ min9 videt ineſſe
ineſt ꝛ de q̄ mag̃. Exēplū ſi ꝯgruuꝫ ē vt rex
honoret ꝛ exaltet famulū: mlto magis mr̄eꝫ
Si ḡ ꝯgruebat vt de9 adā vel euā atq; an-
gelos faceret in ꝑncipio ſine oī pctō: multo
fortius matrē p̄delectam q̄ exaltāda foret ſuꝑ
oēs angelos ꝛc̄. Capitulū. III.

TErcia queſtio

de modalitate p̄ſeruatōis marie
a pctō origiali. ſ. q̄lr̄ fieri potuit.
lꝫ q̄ppe h̄ lati9 in ꝑ. ij. li. declaret. Tñ p hui9
itellcū h̄ breuiter ſm Sco. atq; Frā. maro.
ſuꝑ. iij. di. iij. Nota ꝙ h̄ ex trib9 v̄itatib9 p̄ci
pue declarat Prima v̄itas ꝙ pctm̄ origia
le dic̄ ꝑuatōeꝫ. Eſt em̄ carētia original' iuſti
cie debite ī ꝑmis ꝑentib9 amiſſe ex trāſgreſ-
ſiōe leg̃ diuīe a ꝑmis ꝑentib9 đriuata ī oēs
naturalr̄ ꝓpagatos ꝛ diuīo decreto artatos
obligās ad penā dāni: ꝛ ceteras penas q̄ ta
lē carētiā ſequunt. Sic q̄ppe cōiter nr̄i doc.
diffiniūt pctm̄ origiale ex ſnīa Anſ. ꝛ decla
rari pōt hec diffinitio ex ꝑte. ij. h9 li. ar. j. ꝛ p̄
cipue c. vij. vide ḡ. Scđa v̄itas ꝙ grā di-
uina eq̄ualet origīali iuſticie ſm acceptatio
nē diuinā: imo excedit ita ꝙ ꝑ h̄ ꝙ aīa hūa-
na hꝫ grām nō ineſt ei pctm̄ origiale. lꝫ ḡ q̄-
libet fili9 ade eſt debitor iuſticie origial' ꝛ ex
demerito ade caret ea. ꝛ iđ oīs talis hꝫ vnđ
ꝯtrahat origiale pctm̄. Si tñ alicui ī ꝑmo
īſtāti creatōis aīe det grā ille licet careat ori
gīali iuſticia nunq̄ꝫ tñ eſt debitor ei9. qꝛ me-
rito alteri9 p̄uenientis pctm̄ dat ſibi gratia
q̄ eq̄ualet illi iuſticie q̄ntuꝫ ad diuinā acce-
ptatōem: ꝛ tal' non ꝯtrahit pctm̄. Tercia
veritas rñſiua ex predict̄. ꝙ lꝫ btā maria ex
rōne ſue ꝓpagatōis natural': eo ꝙ ꝑ cōcubi
tū mr̄imonialē ē ꝯcepta atq; ex đmerito ade
habuit aptitudīeꝫ vnde ꝯtraheret origiale
pctm̄. tñ ex merito xp̄i p̄uenīet̄ q̄ ab eterno
ipaꝫ elegit ī mr̄eꝫ habuit īfuſaꝫ grāꝫ ī ꝑnci-
pio creatōis p̄ſeruātē a pctō origiali: qꝛ po-
tuit de9 ī inſtāti ꝯfuſiōis aīe ei9 infūdere ſibi
tantā grām q̄ntā alij in baptiſmo qđ ꝛ fecit
ḡ in illo inſtāti ñ hūit origiale: ſic̄ ſi fuiſſet ꝑ
us baptiſata. Et lꝫ caruerit origiali iuſticia
tñ grā eq̄ualet iuſticie origiali: vt patuit ſe-
cūda v̄itate. Sꝫ forte dic̄ Tñ ibi fuit infe
ctio carnis. Rñdet ꝙ dato ꝙ illa caro ñ fu-
iſſet mūdata v̄tute. ſſ. añ īfuſionē aīe. tñ illa
īfectio ñ fuit tā neceſſaria cā macl'atōis aīe.
Sic videm9 poſt baptiſmū qñ manet q̄dē
illa īfectio ī carne ſm mltos ꝛ tñ īfectio aīe
ablata eſt ꝛ nō manet p9 baptiſmū. Imo ḡ
đr ꝙ caro btē virgis añ infuſionē aīe ītelle-
ctiue: fuit virtute. ſſ. mundata ac purificata

et dedicata vt eſſet vas aptiſſimũ ad recipi
endã aïam iam ſctiſſimã: vt in illo inſtãti q̃
aïa infundebat nõ eſſet infecta: ſed iã mũ
dificata. Hoc ſm Scotũ ⁊ hui⁹ vie ſeq̃ces.
O igit vgo glioſiſſima vere tota pulcra es
et gratia plena etiã in ꝯceptõe ⁊c̃.

¶ Articulus tertius ꝙ beata Maria de fa
cto fuit p̃ſeruata ab origiali peccato et hoc
ꝓbat. xij. teſtimonijs.

Tertium miſteri
um dr ꝓbabilitatis. Ubi nota
ꝙ btãm mariã fuiſſe p̃ſeruatã de
facto ab originali pctõ ꝓbant plurima teſti
monia. ad qd ꝓ p̃nti decreui accipe. xij. va
rietates legũ: q̃b tanq̃ꝫ. xij. ſtellis radiãtibꝫ
in corona glie marie. Iuxta illud Apoc. xij.
In capite ei⁹ corona. xij. ſtellaꝝ. Id ꝓmptũ
eſt cõprobare ⁊ diuidunt in. iiij. ternarios.

Primũ eſt teſtimoniũ legis diuĩe ſiue mo
ſaice. nã Gen̄. iij. Ipſa. ſ. Maria ꝯteret ca
put tuũ. ſ. o ſerpẽs. Sed ſi maria fuiſſet in
pctõ origiali: tũc ꝯñs foret ꝙ ipſa a ſerpẽte
fuiſſet ſtrãgulata. quõ g̃ potuiſſet caput ſer
pentis ꝯterere ſtrãgulãtis. et ſic ꝑuaret tali
triũpho. Hinc Orige. ait. Maria neq̃ꝫ ſer
pentis ꝑſuaſione decepta: nec ei⁹ venenoſis
afflatibꝫ infecta fuit. Hec ille. Itẽ Exo. xx.
lex diuĩa p̃cepit di. Honora patrẽ ⁊ matreꝫ
g̃ ſequit ꝙ xp̃s honorauit matrẽ oĩmode q̃
potuit. ⁊ ꝑ ꝯñs iſto honore preſeruatiõis a
pctõ originali. Itẽ dñs p̃cepit Exo. xxv.
moyſi di. Cõpingite arcã de lignis ſethim
q̃ ſunt imputribilia: ad figurandũ btẽ Ma
rie in q̃ quaſi in arca xp̃s reqeuit imputribi
litatẽ. ſ. ꝑ abnegationẽ macule. Secũdũ
teſtimoniũ leg̃ ꝓphetice. accedat ꝑm⁹ Iob.
iij. di. Pereat dies in q̃ natus ſum: ⁊ nox in
q̃ dictũ eſt: ꝯcept⁹ eſt hõ. Obtenebrent ſtelle
caligine eius expectet luceꝫ ⁊ nõ videat nec
ortũ ſurgẽtꝭ aurore. Hec ibi. Sup q̃bꝫ ver
bis lyra dicit in q̃dã ope. ibi iob loquit de
reatu originalis pctĩ. ⁊ iõ dicit. Obtenebrẽ
tur ſtelle. i. ſcti: caligine eius ⁊c̃. expectet lu
cem. i. xp̃m. ⁊ hũc nõ videat: eo ꝙ xp̃s ſup
naturalr ex vírgĩe ꝯceptus originale pctm̃
ꝯtrahere nõ potuit. Sequit: nec ortũ ſurgẽ
tis aurore. i. ꝯceptũ marie: q̃ figurat ꝑ auro
ram Canti. vj. Accedat ⁊ viſio ꝓphetica:
q2 btã virgo figurat ꝑ portã clauſam quaꝫ
vidit Ezechiel vt patet ca. xliiij. Ezech. vbi

ſcribit ꝙ nunq̃ꝫ fuit apta ſed ſp clauſa. g̃ per
eam nunq̃ꝫ intrauit pctm̃: al's non fuiſſet ſp
clauſa. Accedat etiã Dauid di. Domũ tu
am dñe. i. btãm mariaꝫ: decet ſctitudo. ergo
debuit ꝯcipi ſctã. Itẽ accedat Salomõ
Prouer. viij. d. in ꝑſona marie. Necdũ erãt
abiſſi ⁊ ego iã ꝯcepta erã. De hac aũt irre
fra. Alex. de hales. Oẽs inq̃t deuoti marie
exponãt hãc autoritatẽ ſic. Necdũ erãt abiſ
ſi. i. ꝓfunditates pctĩ origialis. Nã abiſſus
dr ab a qd eſt ſine ⁊ biſſus qd eſt q̃ddã lini
noſum ſubtile ⁊ candidũ factũ textrico ope
Quoꝝ ꝯtraria ſunt in peccato origiali qd ẽ
tenebroſum ꝑ ꝑuationẽ lucis gr̃e: ⁊ groſſuꝫ
ꝑ damnũ ꝑpetuũ atq̃ꝫ turpe ꝑ carentiã dile
ctionis diuine. Nõdũ igit erãt abiſſi. i. pec
cati original' ꝓfunditates: ⁊ ego iam ꝯcepta
erã. ſ. ꝑueniẽte gr̃a dei. Deniq̃ꝫ idẽ Alex. de
hales cũ eſſꝫ in fine vite ſue expoſuit illã au
toritatẽ themat' p̃fati di. ſic Tota pulcra es
ſcꝫ ꝑ gr̃e plenitudinẽ Amica dei altiſſimi. i.
mater dilectiſſima: ⁊ macula nõ eſt in te nec
originalis nec venialis aut mortalis. ⁊ his
dictis cõmẽdãdo aïam ſuã btẽ virgini felici
ter in dño expirauit. Terciũ teſtimoniuꝫ
legis euãgelice. q̃a ibi legit ꝙ Gabriel ſalu
tando b. virginẽ: ſic dixit. Aue gr̃a plena d.
te. b. tu in muli. Ex quibus verbis clareſcit
ꝓpoſitum ꝑ ſingula verba. Nam ꝑmo dixit
Aue. i. ſine ve. ⁊ ſic negãs ve oẽ: negat pec
catũ originale. Secũdo ait: gr̃a plena. ſed
plenũ eſt cui⁹ nulla pars eſt vacua. iiij. phi
ſicoꝝ. ergo ꝑs origĩs. i. ꝯceptõis marie non
fuit a gr̃a vacua: qd fuiſſet ſi in pctõ origia
li ꝯcepta foret. Tercio ait: dñs tecũ. ex quo
ſequit q2 q̃ꝫdiu fuit in originali pctõ fuit a
deo aliena ⁊ ſub ptãte diaboli ꝯſtituta: er
go nõ dñs cum ea. Quarto ait: bñdicta tu ĩ
mulieribꝫ. q̃a eĩ bñdicta q̃ ab eterno ẽ ma
ter dei electa. ergo nunq̃ꝫ maledictõi ſubie
cta fuit. Cum eĩ ſcriptum ſit Exo. xxj. Qui
(inquit deus) maledixerit patri aut matri:
morte moriatur. ergo chriſtus deus nunq̃ꝫ
permiſit maledictioni ſubiacere ſuam ma
trem: quod foret ſi in peccato originali con
cepta fuiſſet. Videat ergo qua fronte aude
at dicere Aue maria ⁊c̃. qui temerarie aſſe
rit beatam Mariã in peccato originali cõ
ceptam. Quartũ teſtimoniũ legis eccl'ia
ſtice. Nimirum eccleſia errare non poteſt q̃
a ſpũſcto docet in omni veritate et dirigit.

Joh.xvij. Et ad id.xj.diſt. Quis in fine. et
xxiiij.q.j.a recta in ſede ⁊c. Sed eccleſia ca-
nit in officio di. Felix es ſacra ṽgo Maria
⁊ omĩ laude digniſſima. Hec laus autē eſt
vna maxima ꝙ dicat̃ ipſa a pctõ origiali ꝑ
ſeruata: ergo ea digna. Itẽ canit eccl'ia ſan-
cta ⁊ ĩmaculata virginitas q̃b⁹ te laudibus
efferã ⁊c. g̊ debent ĩmaculate virgini attri-
bui oĩa priuilegia exemptõis a culpa. Pre-
terea eccleſia ſancta romana id tenet officõ
diuino. vt patꝫ in bulla pape. Quintũ te
ſtimoniũ legis canonice vel iuridice. q² . xix
q.ij.due. ⁊ extra de regular̃.c.licet. dꝛ ꝙ qui
lege ꝓuata. ſ.ducit̃ nulla ratõ exigit vt lege
publica cõſtringat̃. Sed btã maria a ꝓnci
pio fuit lege ꝓuata. ſ. ducta. g̊ a cõi lege exẽ
pta. Itẽ.xv.q.iij.§.j. ⁊ ſe. rõne pctĩ qḋ indu-
xit ⁊ ꝓpter verecundiã ſex⁹ mulieri nõ ꝯcedi
tur ꝓ alio aduocare: ſed ꝯceſſũ eſt marie vt
ſit aduocata nr̃a apud deũ: g̊ ipa excipit̃ ab
illa lege cõi quã de⁹ poſuit filijs ade ratiõe
pctĩ. Nimirꝫ vt ſcribit̃.xxv.q.j.c.vlti. ꝓuile-
gium ſpeciale derogat generali. ſꝫ btã ṽgo ẽ
ſpecialr̃ ꝓuilegiata. g̊. Sextũ teſtimoniũ
legis ciuilice. Nã. ff. de legib⁹. l. ꝓnceps di-
cit. Princeps auguſt⁹ eſt legib⁹ ſolut⁹ ⁊ au-
guſta eſt exẽpta de ſpeciali ꝓuilegio. Seq̃-
tur g̊ ꝙ auguſta maria eſt exempta. Et huic
cõcordat figura Heſter.xv. vbi rex Aſuer⁹
ait ad Heſter reginã. Non ꝓpter te inq̇t ſed
ꝓpter oẽs hec lex poſita eſt. Heſter aũt figu-
rauit mariã. ergo ⁊c. Septimũ teſtimo-
niũ legis phi̇ce. q² Areſto. viij. Ethic. ait ꝙ
generãtis ad generatũ et ecõuerſo eſt natu-
ralis amicicie dilectio q̃ bonũ vult amato.
q² amor amicicie fundat̃ in beniuolẽtia. ix.
Ethicoꝝ. ergo xp̃s genitus a btã ṽgĩe volu
it matri ab eterno p̄electe oẽ bonum gr̃e qḋ
potuit. Certũ em̃ eſt ꝙ q̇libet filius ſapiens
vult habere matrẽ ⁊ eligere talẽ q̃ntũ poteſt
parentẽ: q̃ oĩ ꝑfectõe ⁊ nobilitate ac gr̃e de-
core ſit ditata. ſequit̃ g̊ ꝙ xp̃s matri h̄ bonũ
gratie voluit ⁊ ꝯtulit. ꝙ. ſ. ſine originali pctõ
ſit ꝯcepta. Item filij amãt parẽtes tanq̃ȝ ali
q̇d ab illis exiſtẽtes plus q̃ȝ oẽs ſeruos. viij
Ethicoꝝ. imo ad ſeruum ẜm ꝙ ſeru⁹ nõ eſt
amor amicicie vt dꝛ ibidẽ. Quia aũt amare
amicicie dilectõe eſt bonũ velle. ix. ethicoꝝ.
ergo magis amare eſt mai⁹ bonũ velle: ⁊ ma
xime amare eſt maximũ bonũ velle: per illã
regulam. v. Thopi. Sicut ſimplr̃ ad ſim-
pliciter: ſic magis ad magis: ⁊ maximuꝫ ad
maximũ. Sequit̃ g̊ ꝙ ſicut xp̃s ſũme p̄ oĩb⁹
ſeruis amauit matrẽ ab eterno preelectã: ita
maximũ ei bonũ voluit qḋ et fecit. Sꝫ ſer-
uis. i. angelis ⁊ ade atq̃ȝ eue hoc bonũ volu
it ꝙ ſint creati ſine pctõ originali: ergo mul
to magis matri ⁊c. Octauũ teſtimoniuꝫ
legis poetice. Vñ Seduli⁹ li.j. paſcal' car-
minis ait Et velut ex ſpinis mollis roſa ſur
git acutis Sic eue de ſtirpe ſacra veniente
maria Nil eſt qḋ laniet matrẽ heres ſeruat
honorẽ. Hec ille. Item Alanus ait Hec
eſt ſtella marꝭ: via vite porta ſalutꝭ. Neſcia
ſpineti: florens roſa neſcia culpe. Itẽ Se-
neca tragedia ꝓma ait. Sollicita tanti ꝓcia
natales habent Sempq̃ȝ magno ꝯſtitit na
ſci deũ. Hec ille. Nonũ teſtimoniũ legis
machometice. q̇a impurus machometus ĩ
ſuo alkorano q̇ apud oẽs ſaracenos ⁊ thur
cos eſt autẽtic⁹: ꝓut Nico. de lyra in poſtil
la ſuꝑ Lu. atteſtat̃: dicit ſic. Nõ eſt in filijs
ade quẽ nõ tetigit ſathan. ⁊ iõ dũ naſcit̃ hõ
plorat vociferãs ex tactu p̄ter Mariã ⁊ fili
um eius yſe. i. ieſum. Hec ille. Decimũ te-
ſtimoniũ legis doctorice ſiue autẽtice. quia
hoc ip̃m multoꝝ doctorum ſanctoꝝ autori-
tas ꝯfirmat ex quib⁹ aliquos ꝓferamus.
Primus eſt Anſelmus in li. de ꝯceptu vir-
gi. c. xviij. di. Decebat vt illa virgo ea puri-
tate niteret qua maior ſub deo nequit intel
ligi. quod nõ haberet veritatem ſi in pecca
to orignali concepta foret. Idem Anſelm⁹
li. de exordio mũdane ſalutis di. Si q̇d ori
ginalis pctĩ in ꝓpagatõne matris dei extitit
illud ꝓpagantiũ nõ ꝓpagate fuit. Si de⁹ ca-
ſtanee cõfert vt intra ſpinas a ſpinis remo
ta concipiat: alatur ⁊ formet̃: nõ potuit hoc
fili⁹ dei facere matri ſue. Et ſequit̃ plane po
tuit voluit ⁊ fecit. Secũdus doctor Am-
broſi⁹ in ſermone de Gabaonitis dic̃. Hec
eſt virga in q̃ nec nodus originalis nec cor
tex venialis culpe fuit. Idem in lib. de ſan
cta virginitate. Et ſuꝑ Lucam dicit. Quid
nobilius dei matre: quid ſplẽdidius ea: vir
go erat non ſolum corpore ſed ⁊ mẽte. Vñ
ſequitur ꝙ anĩa Marie non fuit a caſu ele
uata ſed a caſu preſeruata. alias non virgo
mente ſed peccato corrupta. Tercius Au
guſtin⁹ libro de natura ⁊ gratia di. De ma-
ria propter honorem domini nullam pror-
ſus cũ de peccatis agit̃ volo habere q̃ſtiõeꝫ

Idē li.de.v.hereſib⁊ in pſona xp̄i dicit. Si
potuit inq̄nari manichee mater mea cum ⁊
ipaꝫ facere:potui ⁊ ego inq̄nari cū ex ea na
ſcerer.ↄn̄s eſt falſum:ḡ ⁊ an̄s. Idē ſermōe
xliiij.de natiuitate xp̄i dicit Maria oī ſctita
te ⁊ gr̄a in vtero matris eſt repleta:vt d̄ mū
diſſima matre mūdiſſim⁹ naſcereƭ fili⁹ ma/
ter xp̄i p̄electa:q̄a ſicut in celo habuit xp̄us
patrē īmortalē:ſic ⁊ in terra habuit matrem
oī corruptōe carentē. Hec Aug⁹. Quar
tus doc. Hiero.ad paulā ⁊ euſto.di. In ma
riā totius gr̄e q̄ eſt in xp̄o venit plenitudo:
ſed xp̄s fuit ſine originali:ḡ ⁊ in mariā venit
hec gr̄a. Quintus Rich.de ſanc.vic.i ſer
mo. Nōdū erāt abiſſi:di. Nō decuit vt ca
ro marie q̄liter cūq; foret obnoxia culpe. nā
dei ſapīe indignū credim⁹ vt quā ad lucem
p̄deſtinauit puritatꝭ:tenebris ſineret īuolui:
nec erat ingratus matri ꝓprie q̄ oīb⁊ m̄rib⁊
p̄cepit honorē exhiberi. Hec ille. Sext⁹
deuot⁹ Bern̄.in ſer. Tēpus loq̄ndi di. Ca/
ro inq̄t v̄ginis ex Adā ſumpta macl'as ade
nō admiſit. Septim⁹ Cirillus p̄r̄archa
Alexandrin⁹ li.ↄtra neſtoriū dic. Poſt filiū
temerariū eſt ponere in Maria virgīe ma/
culā aliquā aut pctm̄. Octauus Hyldel
fonſus archiep̄s Tholoſan⁹ cui btā virgo
ſepius apparebat ⁊ obtulit ei de p̄adiſo ve/
ſtē ſacerdotalē q̄ adhuc inibi ſeruaƭ:cōmiſit
q; eidē vt celebraret annuatim feſtū ↄceptō
nis ſue Vn̄ ille tractatū cōpoſuit in q̄ ꝓbat
ipſam ſine origiāli cōceptā fore: q̄ tractat⁹ ſi
ue liber ab ipſo editus tantū virgini cōpla
cuit q̄ illi librū ip̄m manu tenenti apuit ⁊ ꝓ
tali ope gr̄as retulit. Nonus doctor Ale
xander de hal. q̄ dū in feſto ↄceptōis coraꝫ
vniuerſitate legeret ⁊ teneret btām Mariā
in originali cōceptā fore: adeo infirmitates
ip̄m inuaſerūt ⁊ annuatim ipſa die ↄceptio
nis vexabaƭ illa infirmitate: vt videreƭ ve/
lut ſemimortuus. Tādē ſe recognoſcēs vo/
uit ſe librū cōpoſiturū ad honorē virgis: et
mox ſanat⁹ libꝝ edidit in q̄ ꝓbat v̄ginē fore
ↄceptā ſine originali.⁊ reuocat q̄cq̄d in.iij.
ſniaꝝ ↄtradixerat.⁊ dū morti appropinq̄ret
btē v̄gini ſe cōmēdauit di. Tota pulcra es
amica mea:⁊ nulla macula neq; original' ne
q; actual' eſt in te. Decim⁹ Iohes ſcot⁹ q̄
pariſi⁹ ꝓpoſita q̄ſtiōe oīb⁊ doctorib⁊ cōcluſit
⁊ oīa eoꝝ argumēta ↄ̄ria cū eſſent pl⁹ q̄; du
cēta memoria mirabili recitauit ⁊ ſoluit ⁊ in

nūerabiles ſup̄addidit rōnes ꝓbātes q̄ vir
go eſt cōcepta ſine origiali. vn̄ vniuerſitas
admirādo ip̄m doctorē ſubtilem appellauit
Et idip̄m tenēt nūc nr̄i doctores vicꝫ Lira
Fran.maro. Petr⁹ de cādia. Aureol⁹. Hull
helm⁹ varro.⁊ multi alij. Undecim⁹ ſan
ctus dn̄icus in ſua editōe dicēs ſic. Sicut
p̄mus adā fuit ex terra virgine ⁊ nunq̄ ma
ledicta format⁹:ita decuit in ſecūdo Adā.i.
xp̄o fieri. Hec ille. Duodecim⁹ ſctūs tho
mas de aq̄no q̄ licet in pleriſq; ſcriptis hu/
ius ↄtrariū dixerit.tn̄ ſup.j.ſniaꝝ diſt.xliiij.
ar.iij.in ſolutiōe tercij argumēti rn̄dēdo ad
autoritatē Anſelmi dicit ſic. Pōt aliq̄d cre/
atū inueniri q̄ nil puri⁹ pōt eſſe in reb⁊ crea/
tis: puta ſi nulla peccati ↄtagiōe inq̄natuꝫ
ſit. Et talis inq̄t fuit puritas marie q̄ a pec/
cato originali ⁊ actuali īmunis fuit. ſub d̄o
tn̄ inq̄tū erat in potētia ad peccandū. Hec
Thomas.ecce patꝫ. Undecimū teſtimo
niū legis rōnis theologice. Nā plurime rō
nes ponunƭ a doctorib⁊ ꝓ hui⁹ veritatꝭ cō/
firmatōe. Sed q̄ lōgū foret tā m'lta pone/
re:op⁹ ē cā breuitatis aliq̄ inſerere. Prima
rō talis. Aut eni deꝰ potuit p̄ſeruare ſuam
matrē a pctō originali ſed noluit:aut voluit
ſed nō potuit.neutrū eſt dicēduꝫ:q̄ in p̄mo
negaƭ in deo bonitas. in ſecūdo diuia ptās
Relinquiƭ ergo q̄ potuit et voluit ⁊ ꝑ ↄn̄s
fecit. Nec potes dicere q̄ ideo noluit q̄ nō
cōgruit:qm̄ ſūme hoc ↄgruū fuit vt patuit
ſecūdo articu.⁊ ꝑ ſequētia. Secunda rō
talis Scoti ſup.iij.diſt.iij.q.j.q̄ ↄgruū fu/
it vt btā dei m̄r accipiat bn̄ficiū excellētiſſi/
mū a d̄o ⁊ q̄ fuerit ꝑfectiſſime redēpta. Sꝫ
excellēti⁹ eſt bn̄ficiū p̄ſeruare a malo ꝑfecti/
uſq; eſt redimere p̄ſeruādo a caſu in maluꝫ
q̄; poſt caſū erigere vel liberare.ḡ ⁊c. Ter
cia rō eſt. q̄ mediatrix eſt Maria īter xp̄m
et hoīes. Mediū aūt hꝫ participare cū ex/
tremis.v.phiſicoꝝ. ideo cōgruit vt ipſa ma
ria mediatrix generis humani in cōceptiōe
aſſimiletur hominib⁊ in naturali ſcꝫ ꝓpaga/
tione cōmuni.⁊ hoc non obſtante aſſimileƭ
chriſto capiti:in hoc vt per gratiam p̄ſerueƭ
a peccato originali. Proinde Ciprian⁹ ait
O virgo omni iuſticia pleniſſima cui⁹ cōce
ptio ſingularis.ſ.per gratiam ſingularem.
Quarta rō:quia ſi ponereƭ in maria origi
nalis macula ſequerenƭ plura incōuenien/
tia ſc̄m Fran.maro. Primo q̄dē ſequereƭ

etiā ſi in inſtāti hoc poneref ꝙ ſcꝫ aliqn̄ mr̄
dei fuiſſet filia diaboli: digna pena inferna
li ⁊ inimica dei. qꝺ nō ſuſtinet nomē matrꝭ
ab eterno ꝑdilecte. ſi em̄ ꝓ aliq̄ inſtāti odita
ē nō ſemꝑ ab eterno dilecta. nec ꝓtūc mater
ſed inimica. Secundo ſeq̄ref ꝙ ipſa eſſꝫ
minoꝛis puritatꝭ angelis: ꝯtra autoꝛitatem
Anſ. ſupꝛa poſitā. ⁊ ꝯtra Hylariū dicētē ſic
O ꝟgo bn̄dicta ſuꝑ oēs femīas q̄ angelos
vincis puritate. Nec valet dicere ꝙ poſtea
eſt ſumme purificata. qꝛ cū ꝑteritū nō poſ-
ſit eſſe nō ꝑteritū. ij. ꝑiar. ꝑ Areſto. ſequif ꝙ
nota illa peccatricꝭ oꝛiginalr̄ remaneret in
ipſa in ꝑpetuū. ſicut etiam in magdalena re
māſit nomē peccatricꝭ q̄uis purificata fue-
rit a pctīs: nec in ꝑpetuū cōſequef aureolaꝫ
virginitatis. Tercio ſequeref ꝙ btā ma-
ria nō eſſet virgo intacta aīa ⁊ coꝛꝑe. q̄a q̄d
libet pctm̄ dicit rōnem coꝛruptōis ⁊ tactus
xxxiij. di. li. ij. ſnīaꝝ. et ſic virginitas Marie
fuiſſet diminuta ꝑ pctm̄ oꝛiginale ꝯtractuꝫ.
⁊ tāto foꝛtius q̄nto in aīa: q̄a anīe virgini
tas q̄ coꝛrumpi habet ꝑ oē peccatū: ipſa no
bilioꝛ eſt oī virginitati carnis. ſicut virgini-
tas hoīs ꝑ virginitate bꝛuti. vt dicit Criſo.
et patet. xxxij. q. v. Sicut em̄ ⁊c̄. Duode
cimum teſtimoniū reuelatōis mirifice circa
qꝺ ex mltis pauca in ſcribēdo Primū eſt
qꝺ ſcribit btā Bꝛigida in ſuis reuelatōnibꝰ
btām mariā ſibi apparuiſſe ⁊ interrogatā re
ſpōdiſſe ſibi taliter. Cōcepta q̄dē ſum ait ex
Joachim ⁊ Anna ſine pctō oꝛiginali ⁊c̄.
Secūdū eſt qꝺ ꝯſimilr̄ legif in reuelatōibꝰ
ſancte elizabeth. Terciū eſt qꝺ refert vi-
talis in ſuo opuſculo vocato Defenſoꝛium
btē virginis: ꝙ q̄dā Jerhardus de piſca-
cijs oꝛdinis minoꝝ cum ꝑdicaſſet ꝯtra ꝯce
ptionē marie ⁊ poſtea miſſam celebꝛaret: be
ata ꝟgo apparēs ſibi euchariſtiaꝫ abſtulit et
tandē penitēti reſtituit. ⁊ ille dicta reuocan-
do enarrauit in laudeꝫ virginis. Quarto
Henricꝰ de haſſia in ſuo tractaculo de ma-
ria refert ꝙ āno milleſimo tricēteſimo ſeptu
ageſimo: q̄dam doctoꝛ oꝛdinis ſcꝫ ꝑdicato
rū noīe Paulus cū pꝛedicaſſet ꝯtra ꝟginis
imaculatā ꝯceptionē: in medio ſermonis ce
cidit: indeqꝫ obmuteſcēs diem clauſit extre-
mū. Itē quidā oꝛdinis fratrū minoꝝ ip-
ſo die ꝯceptiōis Marie Tholoſe in eccle-
ſia fratrū minoꝝ cū pꝛedicaſſet cōtra cōce-
ptionē imaculataꝫ virginis ⁊ vellet miſſam
celebꝛare in capella ſancti Michaelis vbi
erat pulcra imago Marie ſculpta in lapi-
de marmoꝛeo. mox imago furibunde retro
vertit ſuum vultū ꝯtra fratrem ipm̄. ⁊ ſic ſta
re dꝛ vſqꝫ ī hodiernū diē. Frater aūt ille ſta
tim cecus factus votum emiſit ꝙ reuocaret
ea que dixerat. ⁊ ſic ſanatus eſt. Quinto
ſanctus Dn̄icus dux ꝑdicatoꝝ oꝛdīs: legif
ꝙ cū eſſet canonicus regularis ⁊ diſputaret
in archiep̄atu Tholoſano cōtra hereticos
qui aſſerebant hec tria. Primo ꝙ xp̄s nō eſ
ſet deꝰ. Secūdo ꝙ in euchariſtia nō eſt ve-
rum coꝛpus chꝛiſti. Tertio ꝙ Maria non
eſt mater dei eo ꝙ inerat ei oꝛiginale pctm̄.
Tunc beatus Dominicꝰ ꝯtra eos diutiſſi-
me diſputādo in hoc cōuenerūt vt ſcriban
tur ſingule q̄ſtiones ꝑfate partis vtriuſqꝫ ⁊
ꝓijciantf in ignem. Et ille q̄ nō cōburerenf
ꝓ veritate tenerenf. Accepit ergo ſanctꝰ do
minicus ſacramētū euchariſtie ⁊ ſuas ſcri-
ptas ꝯcluſiōes: inter quas hec erat vna ſcꝫ
ꝙ beata virgo eſt ſine oꝛigīali peccato. ⁊ po
ſuit in foꝛnacem ardentem: vbi ꝑ tres dies
ſteterūt ⁊ nulla leſio facta eſt tam in eucha-
riſtia q̄ꝫ in papiro concluſionū ſcriptarum.
Quo viſo heretici ſtupefacti crediderūt. et
dicif ꝙ hec res fuerat ſculpta in ſepulchꝛo
ſancti Dominici. Sexto in regno arrago
nie quidam frater oꝛdinis ꝑdicatoꝝ quen-
dam demoniacuꝫ adiurauit vt diceret ſibi
vnum magnū dubium quod mēte gerebat
ſcꝫ ſi virgo Maria fuit cōcepta in peccato
oꝛiginali. Tunc demoniacus foꝛtiter cla-
mans dixit ter Ve ve ve illis qui feſtum cō
ceptionis nō celebꝛant et malum de virgi-
ne dicunt. His ille auditis: de cetero cele-
bꝛauit. Septimo refert Anſelmus li. mi
rac̄. cap̄. xlvij. et in epiſtola qua ſupꝛa ſcꝫ ad
coangli. epiſcopos ⁊c̄. ꝙ in pago gallicano
canonicus quidaꝫ ſacerdos quotidie ſolitꝰ
erat hoꝛas beate virginis deuota mēte di-
cere. Cūqꝫ de villa rediret noctu vbi foꝛni-
catꝰ fuerat ⁊ ad oppiduꝫ q̄ moꝛabaf tēderet
pelagꝰ ſenace trāſmeādo ſolus nauē ingreſ-
ſus: nauigādo matutinū beate virgīs dice-
re cepit. ⁊ cū inuitatoꝛiū Aue maria diceret
iāqꝫ ad mediū fluminis ꝑueniſſet Ecce tur
ba demonū eū in mari vna cū naui ſubuer
ſa demerſit ⁊ ad toꝛmēta rapuit eiꝰ aīam ſi-
cut demeruit. Die aūt tercio cum eſſꝫ in toꝛ
mētis viſuꝫ eſt ſibi aduenīſſe btāꝫ ꝟginē cū

multitudine ſctoꝝ dī. Ut q̄d mihi famulā-
tis anīmā affligitis: Reſpōderūt demones
Nos eā debemus habere qꝛ in noſtro ca-
ptus eſt ope.ſ.in fornicatōe. Nūc pia virgo
ait. ſi illius eſſe debet cuiꝰ mortuꝰ eſt in ope:
noſtra debet eſſe:qm̄ meum matutinū dice
bat cum ip̄m ꝑemiſtis. vnde magis vos rei
eſtis q̄a erga me iniq̄ egiſtis:ſeruū meū ſub
mergēdo ꝛ occidēdo. Statim ergo demo-
nes ꝑterriti huc ꝛ illuc diffugerūt. ꝛ btā vir
go aīam brachio ſuo ſuſcipiēs ad corpꝰ re-
tulit ꝛ reſuſcitauit. ꝛ mirabiliter aquā a dex
tris ꝛ ſiniſtris q̄ſi murū diuiſim ſtare iubēs
ad portū hominē de ꝓfūdo incolumē ꝑdu-
xit. atq̄ʒ ille gauiſus ꝓſtratus corā ꝟgie ait.
Chariſſima dn̄a ꝛ virgo ſctiſſima q̄d tibi ꝓ
tantis bn̄ficiīs retribuam. Ait bn̄dicta vir
go:ꝑcor te ꝛ cōmitto ne amplius in adulte-
rij peccatū cadas. ꝛ vt ꝯceptōis mee feſtum
vj. ydus decēbris ſolenniter celebres ꝛ cele
brādū predices ſcʒ tanq̄ʒ dignam celebrita-
ti ob ſanctitatē cōceptionis. hec dicēs eo vi
dente celos aſcēdit. ꝛ ille iuſſa complēs he-
remiticā vitā ſibi elegit. Ex hoc accipe o
fidelis anima xp̄i ſanguie redempta: q̄ʒ vtile
ſit ſeruire pie Marie q̄ nō deſerit deuotos
ſuos in neceſſitatibꝫ ꝛ ꝑiculis. Imo ip̄a vir
go clemētiſſima Maria ſe honorātes a dā
natiōe ꝑpetua nouit ꝑcauere ꝛ in celeſti glo
ria felici honore exaltare. O itaq̄ʒ mr̄ oipo-
tētis dei ſpes vnica ſalutis noſtre. O ange-
loꝝ dn̄a nos miſeros ad te clamātes oculo
intuere pietatis: ꝛ da nobis ſic te venerari i
terris vt in eternum te videre ꝛ tue puritatꝭ
in gloria exultare per tua merita valeamus
in celis Amen.

¶ Pars ſecunda de imaculata beate virgi
nis ꝯceptione: cuius veritas elucidatur in
hoc ſermone per inquiſitionem queſtionuʒ
et per ſolutionem cōtrariarū difficultatum
atq̄ʒ per declarationem eius pie credulita-
tis.

Dixit deus fiat lux et facta eſt lux. Gen̄. j. Uer
ba iſta ad literā ſunt ſcripta de
illa prima luce creata in princi
pio creationis ꝛ optime transferunt̄ de bn̄-
dicta virgine Maria quā deus in figura il
lius lucis ꝓme dixit, id eſt voluit: vt fiat ꝛ fa
cta eſt lux. Uere nanq̄ʒ Maria lux eſt mū-
di, quia vt canit eccleſia: eiꝰ vita inclita cun
ctas illuſtrat eccleſias, ꝓpter quod merito et
digne vocata eſt Maria quod ſm̄ Hiero.
interp̄tat̄ illuminatrix. Penſate ergo chariſ
ſimi verba ſacre ſcripture: ſignate miſteria:
quia dixit deus (loquens in figura lucis de
origine marie) Fiat inquit lux mūdo ſcilicʒ
maria ꝛ facta eſt lux. Quibus ꝟbis tria no
tant̄. Primo q̄dem q̄ bn̄dicte virgis ori
go ſit a deo p̄ordinata. vnde dr̄ Dixit deus
Iſtud nanq̄ʒ dicere dei ſm̄ Nicolaū de ly-
ra ꝛ cōiter doctores nō importat aliquā vo
cem ſenſibilē ſed intelligere ꝛ velle dei pra-
cticum. quia ſm̄ ſue ordinatiōis ꝛ volunta
tis formā ſequit̄ effectus. Hanc igit̄ lucem
Mariā quam deus ab eterno p̄elegit dixit
in hora ſue cōceptionis id eſt voluit vt fiat.
ꝓpter quod Prouerb. viij. ipſa ait. Necduʒ
erant abiſſi ꝛ ego iam concepta eram. ſcʒ in
mēte diuina. Secundo inſinuat̄ q̄ ipſa
merito ſit ꝑ lucem ꝓmam p̄figurata: cū di-
cit̄ Fiat lux. quoniā ſicut de illa luce poſtea
factus eſt ſol ſm̄ q̄ſdam, vt patet. ij. lib. ſen-
tentiaꝝ. diſt. xiij. ſic de iſta luce ſcʒ Maria fa
ctus eſt ſol iuſticie chriſtus, vnde canit ec-
cleſia. Felix nāq̄ʒ es ſacra virgo Maria et
omni laude digniſſima q̄a ex te ortus eſt ſol
iuſticie chriſtus deus noſter. Tercio no-
tat̄ q̄ ipſa in ſui origine ſit ab omni cōtagi-
one peccati p̄ſeruata: cuʒ ſubdit̄: et facta eſt
lux. Lux quippe īter oīa eſt puriſſimū adeo
vt etiā ſordidaꝝ reꝝ ꝯtactu nō coinq̄netur
Exēpli gratia. Lux ſolis vel radius etiam ſi
deſcēdat ſup̄ lutuʒ nō inquinat̄ ab eo. Sic
aīa bn̄dicte virginis tāta puritate creata ē
per gratiā ſpecialem ꝛ p̄ſeruata: vt licʒ vni-
ta ſit carni naturaliter ex adam ꝓpagate: nō
tamē eſt infecta macula vel cōtagione pec-
cati originalis: ſicut iam oſtenſum eſt. ꝛ hoc
in ſermone deo duce declarabit̄ clariꝰ. Cū
itaq̄ʒ beatiſſima virgo Maria tāto honore
in ſui cōceptione fuerit ſublimata vtpote a
deo ſingulariter p̄electa ſub tipo lucis p̄fi
gurata: et ab omni cōtagione macule p̄ſer-
uata: merito ad eius cōceptionis honorem
verba premiſſa ſunt p̄aſſumpta Dixit deus
fiat lux et facta eſt lux. Ex quo igitur in hac
parte inſtat nobis declarare beatam virgi-
nem ſine originali peccato conceptam fuiſ-
ſe: ꝓ hac ipſa re tres contemplatōes ꝓpoſui
ponere.

Prima cõtemplatio dr̄ exq̄rẽde veritatꝭ.
Secunda dicitꝰ ſoluende difficultatis.
Tercia dicitꝰ pie credulitatis.
Articulus primus quomõ declaratꝰ beatã
Mariã fore cõceptam ſine peccato origina-
li: inquirẽdo varias queſtiones occurrẽtes

Capitulum. I.

PRima itaqꝫ cõtemplatio dr̄ exq̄rende veritatꝭ. ſ. huius rei ꝙ btã virgo ſit cõcepta ſine originali pctõ. Ad quod q̄dẽ agnoſcendũ oportet nos ſeptẽ p̄cipuas ꝯſideratiões inq̄rere et ex his clariꝰ poſſumus elucidare et intelligere ꝙ btiſſima virgo fuerit vere ſine originali pctõ ꝯcepta: ⁊ hoc potuerit fieri non obſtãte ꝙ naturalr̄ ex viro ⁊ muliere ſctõ matrimonio fuerit ꝓpagata. Que q̄dẽ cõſideratões ſiue q̄ſtiões multum ſpectant ad declarationem ꝑtis p̄cedentis vt patet intuenti.

Prima vñ exortũ eſt ĩ nob̄ pctm̃ origĩale
Secũda quid eſt pctm̃ originale
Tertia q̄lr̄ macłatꝰ aĩa ꝑ pctm̃ origĩale.
Quarta a q̄ infligitꝰ pctm̃ originale
Quinta qñ ꝯtrahitꝰ pctm̃ originale
Sexta vbi vł ĩ q̄ hꝫ eſſe pctm̃ originale.
Septĩa q̄ ſunt illi q̄ ꝯhñt pctm̃ origĩale

Prima itaqꝫ ꝯſideratio ſiue q̄ſtio hic occurrens eſt Unde exortũ eſt in nobis pctm̃ originale. Ad qđ in cõtinẽti reſpõdetꝰ ꝙ a p̄mis parẽtibꝫ diabolo ſuadẽte peccãtibꝫ cõtra dei p̄ceptũ: edẽdo de ligno vetito. ⁊ maxime p̄ncipalr̄ ortum eſt ex cõſenſu Ade. vt vult Augꝰ. xij. de trini. ⁊ patet in. ij. li. ſnīaꝝ diſt. xxiiij. Nã licet etiam eua peccauerit: tñ vt doctoribꝫ videtꝰ ſi vir nõ cõſenſiſſet: ipſa ſola eua ꝯſentiẽte nõ habuiſſemus peccatũ originale. qꝛ dicit apl's. j. Coꝝ. xv. Per vnũ hoiem. ſ. Adã mors introiuit in orbẽ terrarũ. Ex quo patet ꝙ nos originaleꝫ culpã ex hoc habemus exortã. quia pctõ p̄mi parentis originali iuſticia p̄uati ſumus. quã q̄dẽ in p̄mis parẽtibꝫ ꝓ oĩbꝫ nobis ſuis poſterꝭ acceꝑamus. Sed forte dicis. q̄d eſt iſta originalis iuſticia quã p̄uat originalis culpa. hoc ſuꝑeſt vt declaremus: qꝛ p̄uatões nõ pñt ſciri niſi ꝑ habitus ſm̃ Areſto. j. poſterioꝝ. Uerbi gr̄a Nõ ſcitꝰ quid eſt cecitas niſi ſciatꝰ q̄d eſt viſus. quia cecitas eſt p̄uatio viſus vel carẽtia. ſic pctm̃ originale exq̄ nõ eſt aliud niſi carẽtia vel priuatio originalis iuſticie oportet nos ſcire q̄d eſt originalꝭ iuſticia. et hoc ſcito ſciemus quid eſt origĩale pctm̃ quia illius iuſticie carẽtia. Uñ Anſhel. li. de cõceptu virginali dicit. Pctm̃ originale aliũde intelligere nequeo in ipſis infantibꝫ niſi illã factã ꝑ inobediẽtiã ade iuſticie debite nuditatem ꝑ quã oẽs ſunt filij ire. Hec ille. Notãdum igitꝰ ſm̃ Scotũ ſuꝑ ij. diſt. xix. ⁊. xxix. ac cõiter doctores. ꝙ originalis iuſticia quã habuerũt ⁊ in qua creati ſunt p̄mi parẽtes erat q̄dam q̄litas ſuꝑnaturalis tradita aĩe in illo ſtatu. ſ. innocẽtie ꝑ quã plenũ ⁊ ꝑfectum dñium habebat ſuper vires inferiores ⁊ delectabilius inherebat vltimo fini. ſ. deo plene ſubdita deo. Et ita homo tam ex parte corꝑis q̄ꝫ ex ꝑte aĩe omni rectitudĩe iuſticie plenus creatorẽ ſuum plene amabat quẽ plene intelligebat et plene ei ſubiectus erat. vt teſtatꝰ aureliꝰ Auguſtinꝰ. Eſt igitꝰ originalis iuſticia q̄dam humane nature rectitudo ꝑ quã in illo ſtatu innocẽtie corpus erat aĩe ſubditũ ⁊ vires ĩferiores rõni ꝑ oĩa q̄ꝫdiu aĩa ſubdita eſſꝫ ſuo creatori. Sed qm̃ ſic homĩ creato deꝰ p̄ceptum dedit ne comederet de ligno vetito al's morte moriemini inq̄t Geñ. iij. Cuiꝰ q̄dem arboris vſus ꝓhibitus eſt homini: nõ quia ille fructus eſſet p̄cellẽtiſſimꝰ in paradiſo: ſed vt homo iſta parua lege a dño accepta regularetꝰ tali precepto obediendo atqꝫ mereri poſſet vitam eternã ⁊ cõfirmationeꝫ in iuſticia illa originali. ꝙ ſi nõ obediret puniretꝰ duplici morte. vicꝫ temporali ⁊ eterna. Homo itaqꝫ trãſgreſſus p̄ceptuꝫ dei amiſit gratiã ⁊ originaleꝫ iuſticiã ⁊ incurrit culpã et duplicẽ mortẽ. ita ꝙ niſi affuiſſet benignitas ſaluatoris noſtri dei Jeſu chriſti q̄ nos redemit ab eterna morte nunq̄ꝫ dei viſionẽ et gloriã celeſtẽ homo habuiſſet. Ex illa igitꝰ tranſgreſſione primi parẽtis ortũ eſt in nobis originale peccatũ. Si queras vnde erat homini illa rectitudo nature ⁊ originalis iuſticie. Rñdetꝰ ſm̃ doctores cõiter p̄cipue Lyram ſuꝑ Ro. v. ca. ꝙ nõ erat homini ex principijs nature: cũ corpus humanũ ſit corruptibile naturalr̄. ſed a deo data fuit in prima hominis cõditione ſm̃ illud Eccĩ vij. Hoc ſcio ꝙ a pricipio fecit deus hominem rectuꝫ. Et quia iuſticia eſt q̄dã rectitudo: ꝓpter h̄ talis rectitudo hũane nature hñ

vocaẗ iuſticia: ⁊ originalis qꝛ data eſt hũa/
ne nature in ſua prima origine in poſteros
trāſfundēda ſi adā nō ꝑdidiſſet. Sed di/
ceres. quō iſtud pctm̄ ꝑmi parētis trāſierit
ad oēs poſteros. cū ſcriptū ſit Ezech. xviij.
Filius nō portabit iniq̄tatē patris: ſed aīa
q̄ peccauerit ipſa morieẗ. Ad qđ ꝓtin⁹ re/
ſpōdeẗ ꝙ illa autoritas intelligēda eſt q̄ꝫtuꝫ
ad penam eternā ⁊ poſitiuā. Dico eternam
q̄a etiā ſm̄ iuſticiā tam diuinā q̄ꝫ hũanā fi/
lius portat pctī patris penā tp̄alem ſepiſſi/
me. iuxta illud Tren. v. Patres nr̄i pecca/
uerūt et nō ſunt ⁊ nos iniq̄tates eoꝝ porta/
uimus. Exēplū in diluuio ⁊ in ſubuerſione
ſodome vbi ꝓpter pctā hoīm mlt̄i infantes
q̄ necdū malū ſcierūt interierūt ⁊ occiſi ſunt
corp̄aliter. nō tn̄ aīa illa q̄ nō peccauit dam
nata eſt cū illis q̄ peccauerūt q̄ꝫtum ad dā/
natione gehēnalem eternā. Dico etiā poſi/
tiuā. quia filius vtiq̄ꝫ iuſte portat iniq̄tatis
ipſius patr̄ꝭ ꝑuatiuaꝫ penā. Nā cum aliq̄s
habet nobilitatē: ſi eā cōmittēdo crimē leſe
maieſtatis amiſerit: oēs ſui poſteri erūt ꝑua
ti ea ⁊ naſcenẗ ignobiles: niſi poſtea nobili
teẗ aliq̄s poſteroꝝ ꝑ regeꝫ denuo ⁊c̄. Et ſic
dicta autoritas Ezechielis minime facit ad
cōtrarium. Sed adhuc occurrit hic du
biū. Unde hoc ſit vel q̄re ꝙ iſta carētia ori/
ginalis iuſticie imputaẗ fore culpabilis no
bis poſteris ade. Nā ꝙ imputaẗ ad penaꝫ
hoc facile videẗ. q̄a filij frequēter ⁊ iuſte pu
niunẗ ꝓ peccatis parentuꝫ: vt patuit. Sed
difficilius eſt videre q̄liter imputaẗ ad cul/
pam de cui⁹ rōne eſt ꝙ ſit volūtaria aliter n̄
eſt culpa vt dicit Aug⁹. Non autē pōt dici
volūtaria volūtate poſteroꝝ. Ad h̄ reſpō
deẗ ſm̄ doctores noſtros ꝑ duo pūcta be/
ne notāda. Primū eſt ꝙ iſta carentia ori/
ginalis iuſticie in poſteris dr̄ q̄dem volūta
ria volūtate ade: q̄ nō ꝯſideraẗ vt ſingularꝭ
ꝑſona ſolū: ſed etiā vt totius hũane nature
ꝑncipium a quo alij deſcēdunt tanq̄ꝫ mem
bra eius. Un̄ ſicut homicidiū manu factuꝫ
imputaẗ manui. ⁊ dr̄ volūtariū a voluntate
q̄ eſt in aīa vel hoīe toto. ſic ⁊ iſta caren/
tia diciẗ volūtaria a volūtate Ade in q̄ oēs
fuimus ſm̄ ſemīalem rōnem. Secūduꝫ
punctū ꝙ oēs poſteri ade naturalr̄ ꝓpagan
di: obligati fuerūt ad debitū habēdi origia
lem iuſticiā. q̄a hoc donū fuit datum natu/
re hũane. ⁊ nō ſolū ꝓ ſe hoc accepit Adam:

ſed ꝓ tota poſteritate q̄ tūc erat in eo. ita ꝙ
oēs filij eius in hac iuſticia fuiſſent ꝓpagati
pleni gratia. Qꝛ aūt adam hāc iuſticiā ꝑdi/
dit per ſuam culpam a debito habēdi non
excuſat poſteros. q̄a hec fuerat ꝑ modū de
poſiti fideicōmiſſa toti nature. Un̄ iſta ca/
rētia iuſticie quā deberet habere q̄libet hō
ſibi imputaẗ ad culpam. Caplm̄. II.

His p̄miſſis vidēduꝫ eſt ſcđo quid ē
peccatum origiale in nobis. Ubi
ſm̄ Frāciſcū maro. ac doctores ſu/
per. ij. diſt. xxxij. plures ponenẗ veritates.
Prima veritas ꝙ pctm̄ originale nō eſt ali
qua mala actio hoīs ſicut cetera peccata
quia ꝑuuli habēt peccatū originale: iuxta il
lud ꝑs. Ecce em̄ in iniq̄tatib⁹ ꝯceptus ſum
⁊c̄. et tn̄ nōdū aliq̄d mali vel boni agere po
tuerūt. Secūda veritas ꝙ pctm̄ origia/
le nō eſt ꝯcubitus patris et matris vel viri
et mulieris. q̄a ſi in cōcubitu pctm̄ cōmitta
tur: illud eſt actuale pctm̄ ipſoꝝ. ſ. viri ⁊ mu
lieris. nec ꝓpter hoc puer punitur eterna pe
na: ſed puniunẗ q̄ male egerūt in ipſo. Naꝫ
ſi aīa pueri creareẗ plena grā ⁊ originali iu/
ſticia: oēs mūdi cōcubitus nō eſſent cauſa
deturpatōis talis anīe. verūtn̄ mediū ꝑ qđ
cōtrahiẗ tale pctm̄ eſt ꝯcubitus viri ⁊ muli
eris: qꝛ eſt mediū ꝯceptōis humane. ſꝫ hoc
eſt mediū ꝯtractōis pctī originalis remotū
et cā ſine q̄ non. Mediū aūt ꝓpinquū eſt ex
vnione aīe cū corꝑe ⁊c̄. Tercia v̄itas: pec
catum origiale nō eſt in carne infectio mor
bida. qꝛ nullū pctm̄ pōt eſſe in carne ſic̄ nec
iuſticia: vt declarat Anſhelm⁹ de cōceptu
virginali. et etiā: qꝛ cum aīa intellectiua nō
ſit educta de potētia materie ſed a deo ime/
diate creata ſpūalis: nō pōt infici a carne i/
fecta. qꝛ nō eſt ſuſceptibilis q̄litatū corp̄ali/
um. vn̄ caro infecta nō priuat aīam tali iu/
ſticia originali: ſed ipa lex diuina q̄ oēs fi
lios Adā poſt pctm̄ artat ⁊c̄. Quarta ve
ritas ꝙ pctm̄ originale nō eſt rebellio ſenſu
um ꝯtra rōneꝫ: nec eſt reatus ad penā dāni
ſeu obligatio. qꝛ talia nō ſunt pctm̄ formali
ter originale: ſed ſequela eius. Quinta ve/
ritas. pctm̄ originale nō eſt appetitus ſiue i/
clinatio mediāte q̄ aīa deſiderat vniri cor
pori infecto. nec eſt formalr̄ ipſa vnio anie
ad corpus. quia cum talis inclinatio ſit aīe
naturalis nō poſſꝫ amoueri ꝑ paſſionē xp̄i
niſi aīa intellectiua deſtructa. vel ſi eſſet illa

vnio aīe ad corpus nō poſſʒ amoueri p xpi paſſionē niſi ꝑus aīa diſſolueref a corpe. et tñ manēte iſta vnione ⁊ inclinatōe diluitur pctm̄ originale p paſſionē xpi. Sexta veritas ꝙ pctm̄ originale formalr̄ nō eſt quid poſitiuū. vñ nō eſt habitus corrupt⁹ vt aliq̄ fingunt. licet qñqʒ ipm doctores nominent talib⁹ q̄ ſonāt poſitiuum vt cōcupiſcētia fomes: feditas ⁊ ſilia. Talia em̄ dicunf de eo nō formalr̄ ſed p cōpatione ad aliqd. Rō hui⁹ veritatis. qa ſi eſſet q̄d poſitiuū deberetur ei pena poſitiua ⁊ nō tm̄ ꝑuatiua vl' dāni qd eſt falſum. Itē oē poſitiuū eſt effectiue a deo vt ab oib⁹ concedif. Aut ḡ de⁹ tale poſitiuū ad pctm̄ originale ptinens pducit imediate. ⁊ ſic eſſet cā mali ſe ſolo et obliq̄tatis vicioſe q̄ eſt in pctō originali. aut pducit ſecūda cauſa concurrēte. ibi aūt nil ↄcurrit. nō ꝑmus parēs qꝛ ille non eſt in re nec primus parēs eadē rōne: nec ipſe ↄtrahēs originale. qꝛ ſic poti⁹ diceref actuale. Itē q̄a bitus corrupt⁹ eadē fomes ⁊ q̄litas morbida: quō cūqʒ noiēf: ſtat cū grā p⁹ baptiſmuʒ pctm̄ autē originale nō. Septima ꝟitas ꝙ ſicut diffinitū eſt par. j. hui⁹ li. ar. ij. ca. iij. peccatum originale in nobis formalr̄ non eſt aliud q̄ꝫ pura carētia original' iuſticie debite in ꝑmis parētib⁹: amiſſe ex trāſgreſſiōe legis deriuata in oēs naturalr̄ ꝓpagatos ⁊c̄ Vñ carētia originalis iuſticie cū debito habēdi eā eſt pctm̄ originale: ita ꝙ debitū habendi eſt formale ibi. Capl'm. III.

Tercio videnduʒ eſt qualr̄ maculaf vel inficif aīa p pctm̄ originale Nā circa hoc occurrūt obſtacula q̄ videnf ipedire ne ↄtrahaf pctm̄ origiale. et iō Aug⁹. valde diſputat in hac materia. Naʒ ania pueri nō eſt ꝓpagata a patre vel matre pueri ſicˉ caro: cum ſit ſupnaturalis forma: nec eſt de corpe educta ſicut alie forme: cuʒ ſit ſepabilis. ſed ēa ſolo deo creata ſicut angeli. ideo nō videf quō contrahat aīa a ſua origine aliquā maculā ſicut nec angelus Ad qd reſpōdef ꝭm Fran. maro. ꝙ licʒ aīa rōnalis nō ſit a parētib⁹ vl' carne cauſaliter tñ bene eſt occaſionalr̄. Et ideo ſicut clericus quātūcunqʒ regularꝭ a ſe: efficif irregularis ſi ↄtrahat matrimoniū cū mlīere corrupta. extra de bigamis. c. nup. ⁊. c. vl. Sic ſpūs nr̄ qñ deſpōſat ſibi carnē in adā corruptam. iſta aūt deſponſatio eſt per naturaleʒ vnionis ipſius ↄſenſum. Sed orif difficultas. quia aīa talem ↄſenſum ⁊ mr̄imonium vitare nō pōt. Ad qd dicif ꝙ ideo ñ punif pena poſitiua: ſʒ tm̄ ꝑuatiua. ſicut iudex iuſte iudicās: iuſte hāc ꝑuatiuā penā incurrit ꝙ efficif irregularis: nec punif pena poſitiua. Hec Fran. maro. Sʒ forte dicis. Ego nō capio ꝙ aīa noſtra inficiaf ⁊ maculef originali pctō qd ↄtraheremus a gentibus maxie baptiſatis. qꝛ nihil dat alteri qd nō habet ipſe. ſicˉ dicit phs. j. Elen. Sʒ parentes mūdati in baptiſmo nō hñt originale. Ad qd rñdef ꝙ ſicut di. Augu. de fide ad Petrū. Firmiſſime tenendū eſt ꝙ q̄libet filioꝝ Adā naturalr̄ ꝓpagat⁹ in pctō originali cōcipif: ſicut multe docent autoritates Vñ ps. Ecce em̄ in iniq̄tatib⁹ ↄcept⁹ ſum: ⁊ in pctis ↄcepit me mr̄ mea. ⁊ apl's Ephe. ij. Eramus natura oēs filij ire. Et iteꝝ. Sicut in adā oēs moriunf: ita ⁊ in xpo oēs viuificabunf. j. Coꝝ. xv. Itē Ro. v. Vnī⁹ delicto multi mortui ſunt ⁊c̄. Ad illud ꝑo qd obijcif de parētib⁹ q̄ mūdati ſunt in baptiſmo quō imūdos filios generāt Rñdef ꝭm doc. ꝑcipue lyrā ſup eplam ad Ro. v. ꝙ ex q̄ parētes nō generāt filios ꝭm eſſe grē vt ſūt mēbra xpi. ſed generāt ꝭm eſſe nature corrupte in q̄ ſūt mēbra ade. ⁊ q̄a generās hmōi generat ſibi ſilē. iō adā generauit ſibi ſiles ī eſſe nature deſtitute originali iuſticia cū debito habēdi eam. Et eadē ratione oēs poſteri generāt ſibi ſimiles cum tali defectu. quia deſcēdimus ab adā ꝭm carnē. ⁊ ſic pctm̄ originale. pueniat ex carne cauſalr̄: licet ſit in aīa ſubiectiue ⁊ formalr̄: nec infligif a parentib⁹ ſed a iure diuino regulante vt infra dicetur Ad id cape exēpla. Nā videmus ꝙ granū frumēti licet ſit mūdatum a palea tñ ſi ſeminaf in terra pducit nō ſine palea granuʒ ita in ꝓpoſito. Item in humana genealogia ignobilis generat ignobilē niſi poſtea tal' ꝑuilegio ꝑncipis nobilis fiat. ſic generati ab adā q̄ pdidit nobilitatē iuſticie ſcʒ originalis naſcunf cuʒ defectu hmōi ignobilitatis niſi poſtea a deo nobilitenf p baptiſmi gratiā ad ↄſequendā hereditatē celeſtem. Reſpōdetur ꝭm Fran. maro. ↄuenientioꝛ ſilitudo eſt iſta. Sit ciuitas aut pgenies obligata tributis vel ſeruitio ꝓpter pctm̄ alicuius parētis eoꝝ: tūc oēs filij eoꝝ iſto mō naſcūtur obligati vel ſerui. Et ſi dñs vl' rex illi⁹ ci

uitatis cõcedat ꝓuilegiũ tale et dicat. Quẽ-
cũqȝ aſcripſero militie mee efficiat̃ liber ip
ſe tñ: ita ꝙ filios quos ꝓcreabit remaneant in
ꝓſtina ſeruitute vel obligatõe tributi: niſi et
ipſi aliqñ aſcriberent̃ ad militiã meaȝ. Sic
q̃libet hõ naſcit̃ ſeruꝰ pctĩ et obligatus niſi
aſcribat̃ militie celeſtis regis in baptiſmo ĩ
ꝓpria ꝑſona. ⁊ ſic patet ꝙ nõ ſufficit ſi bapti-
ſati ſunt parentes ab originali ⁊c.

Capitulum. IIII.

q Quarta cõſideratio a quo infligitur
pctm̃ originale. Ad qđ rñdet̃ ꝑ
q̃tuor veritates ꝑcipuas ſm̃ Fran.
maro. ⁊ cõiter doctores. Prima eſt ꝙ pec
catũ originale nõ infligit̃ a deo aiam crean
te. Ratio: q̃a oĩs creatura dei bona eſt ſm̃
aplm. j. Thimo. iiij. Itẽ dei filiꝰ om̃e qđ in
noſtra natura plãtauit aſſumpſit. vt dr̃ in. ij
diſt. xv. Sed nõ aſſũpſit originale pctm̃ ſe-
quit̃ ergo nõ ineſſe nobis a deo. Hec veritas
ſm̃ Bonauẽ. ſup. ij. diſti. xxxij. intelligẽda ẽ
de originali pctõ q̃ſtum ad culpã. Naȝ de
originali pctõ dupl'r loq̃ poſſumus. Uno
mõ ꝙ eſt culpa. ⁊ ſic a deo eſſe nõ põt: cum
ipſe nõ poſſit eſſe cauſa mali vel pctĩ inq̃ſtũ
tale. Alio modo ſm̃ ꝙ originale peccatum
eſt pena: ⁊ ſic ad culpaȝ ꝑcedentẽ ordinat̃ et
cãm ꝓmerẽdi habet. ex inobediẽtia em̃ ho-
mo talẽ penam demeret̃. et ſic a deo eſt q̃ ex
iuſticia ſua ad illud ordinat. Hec Bonauẽ.
Hec etiã veritas declarat̃ ꝑ exẽplũ. Nã cõ-
trahẽs cũ corrupta efficit̃ irreglaris. extra de
bigamis. nup. Et huius irreglaritatis cã nõ
eſt ipſe ſacerdos eos copulãs de ꝯſenſu vtri
uſqȝ: ſed lex data in iure. Sic nec deꝰ deſpõ
ſans vel copulãs aĩam carni de ꝯſenſu vtri
uſqȝ naturali erit cã irregularitatis origina
lis pctĩ. Scđa veritas eſt ꝙ pctm̃ origi-
ginale nõ infligit̃ a pr̃e vel mr̃e q̃a ipſi mun
dati ſunt in baptiſmo a peccato originali:
⁊ ideo non dant quod non habent ꝑmo
⁊ ſecundo Elencoꝝ. Itẽ freq̃nter cõtingit ꝙ
pr̃ mortuꝰ eſt anteq̃ȝ filius cõtrahit origĩale
pctm̃ formal'r. Nã ꝯtrahit̃ in tꝑe aĩatõis
que in viris fit. xl. die ſm̃ Aug. ⁊ põt eſſe ꝙ
ante. xl. diẽ cõceptõis pueri pr̃ moriat̃. ſeq̃-
tur ergo ꝙ nõ eſt a patre. Tercia veritas ꝙ
pctm̃ originale nõ infligit̃ a carne: ſicut cor
pus inquinat̃ a ſordido veſtimẽto. q̃a ſicut
ſolis radius nullum inq̃namentũ a rebus
corꝑalibꝫ recipe poteſt: multo minꝰ lux ſpi-
ritualis ab aliquo corpore. i. aĩa noſtra a
carne infici valet. Quarta veritas affir-
matiua ꝙ peccatũ originale infligit̃ ab ipſo
iure regulãte ⁊ diuina lege artãte. Sic eniȝ
q̃ naſcit̃ ex thoro illegitimo incurrit notam
irregularitatis ne poſſit aſſumi ad ordineȝ
clericoꝝ niſi cum eo diſpenſet̃. vt patet diſt.
lvj. Cenomanẽſem. ⁊ extra Qui filij ſũt le-
gitimi. c. ꝑ venerabilẽ. Et de excessibꝫ ꝓlato
rũ. inter dilectos. Sic lege diuĩa artãte: oĩs
q̃ naſcit̃ ex carne in adam adulterata cõtra
hit notã culpe origĩalis ne poſſit aſſumi ad
ordinẽ angeloꝝ: niſi cum eo diſpẽſet̃ ſcȝ per
baptiſmũ fluminis: flamis vel ſanguis. q̃a
ꝑ quodlibet baptiſma ꝑdictorũ diluit̃ origi
nale peccatum. Capitulum. V.

q Quinta ꝯſideratio qñ ꝯtrahit̃ pctm̃
originale. Et rñdet̃ ꝙ in inſtãti con
ceptionis humane. iuxta illud pſ.
Ecce em̃ in iniq̃tatibꝫ cõceptus ſum. Sed
circa hoc Nota ſm̃ mgr̃m in. ij. diſt. xxxj. ꝙ
dupl'r accipit̃ hoĩs cõceptio. Primo pro
ipſa carnis ꝓpagatõe quãdo. ſ. embrio cõci
pit̃ vſqȝ ad infuſiõeȝ aĩe excluſiue. Alio mõ
ꝓ ipſa animatõe. i. quãdo aĩa infunditur et
corꝑi vnit̃. Itaqȝ cũ dicit̃ ꝙ pctm̃ origina-
le ꝯtrahit̃ in ꝑmo inſtanti cõceptõis nõ eſt
intelligendũ de inſtanti ꝓpagatõnis carnis
quia tunc ſcȝ ante animatõem nõdũ eſt ibi
originale peccatũ. q̃a peccatũ nõ habet eſſe
niſi in ſuꝑiori parte rõnis vt infra dicet̃. ſed
intelligẽdũ eſt de inſtãti aĩatõis. Ca. VI.

S Sexta igit̃ ꝯſideratio vbi habet eſſe
peccatũ originale. Ad qđ reſpon
det̃ ꝙ ſm̃ Fran. maro. ꝑ plures ve
ritates. Prima eſt ꝙ pctm̃ origĩale nõ ha-
bet eſſe in carne tanq̃ȝ infectio morbida. q̃a
pctm̃ omne eſt ſpũale ⁊ nõ corꝑale. Uñ ſicut
nec iuſticia põt eſſe ĩ carne ſola: ita nec pec-
catũ. iuxta illud Anſelmi de ꝯceptu ꝟgiali.
Caro ꝑ ſe malũ neſcit caro ꝑ ſe mortua q̃e-
ſcit. Et ſi dicas: tñ mgr̃ in. ij. diſt. xxxj. di-
cit peccatũ manere in carne. Rñdet̃ ꝙ pec
catũ originale dr̃ eſſe vl' manere in carne ſo
lum ſm̃ cauſam: non ꝙ caro culpam per ſe
habeat vel actuȝ culpe. ſed quia habet cau
ſam culpe originalis. Nam qñ caro conci
pitur ſm̃ legem cõmunẽ ex libidinoſa cõcu
piſcentia pollutionẽ quandam cõtrahit q̃
vitium ſeu corruptio carnis appellat̃. et ſic
cum aĩa infundit̃ tali carni corrupte pec-

catum originale cõtrahit ⁊ maculatur: non
quidẽ a carne inquinante p qualitatẽ morbi-
dam eo mõ quo inquinatur corpus a ſordido ve
ſtimẽto, vt dictũ eſt quarta ꝯſideratõe, ſed ma
culatur aĩa ⁊ ꝯtrahit originale peccatum ab
ipſo iure regulãte: nõ niſi mediante carne ꝓ
tãto quia vnitur carni in adã corrupte: et quia
ſcḋm carnem eſt filius ade ob qḋ eſt debitor
originalis iuſticie vt notat Scotus vbi ſup.
¶ Secũda veritas q pctm̃ originale ha-
bet eſſe in ſupiori parte aĩe rationalis et nõ
inferiori: nec in aĩa ſenſitiua. Ratio, quia in
eodẽ eſt reatus ad penã ⁊ ipſa pena. Pena
autẽ dãni eſt in portiõe ſupiori: vbi eſſe ha-
bet glĩa btĩtudinis: cuius carẽtia vel ꝑua-
tio eſt ipſa pena damni: quoniã priuatiua ha-
bent fieri circa idẽ ſubiectũ, vt dicit Areſto.
ij. ꝑiar. ¶ Tercia veritas q pctm̃ origina-
le eſt in volũtate et nõ in intellectu. quia iuſti-
cia ⁊ iniuſticia habent fieri circa idem ſub-
iectũ, ſed iuſticia eſt in volũtate et oẽ pecca-
tum eſt aliq̃ iniuſticia. igitur ⁊c. hãc deductõ-
nem facit Anſelmus. ⁊ ſic patet q pctm̃ origi
nale eſt in ſupiori pte rationis ⁊ in volũtate
vbi habet eſſe meritũ vel demeritũ pena vel
gloria.

Capitulum. VII.

Septima ꝯſideratio. qui ſunt illi qui cõ
trahũt peccatum origĩale. Pro quo
notãdũ q ſicut declarat egregius do-
ctor Johẽs de Segobio in editione ꝯcilij
Baſilieñ. tria requirunt ad hoc vt quis origĩa
le peccatũ ꝯtrahat.

Primo parentũ trãſgreſſorum generatio.
Secũdo naturalis ab eiſdẽ ꝓpagatio.
Tercio diuini decreti coartatio.

Primo inquã requirit vt talis p generatio
nem deſcẽdat a parẽtibus trãſgreſſoribus con-
tra legẽ a deo datã homini. Nã ſi parẽs no
ſter Adã nõ fuiſſet trãſgreſſus pceptũ dei de
ligno vetito: nos filij eius nõ ꝯtraxiſſemus
originale peccatũ: qḋ deriuatũ eſt in nos ex
actuali pctõ ꝑmi parẽtis vt in diffinitione
origĩalis peccati ſupra tactũ eſt. Itẽ ſi deus
denuo formaret vnũ hoĩem: nõ de carne ꝑ
morum parẽtũ noſtrorum ſed aliũde: talis eſſet ſi
ne originali. ⁊ ſcḋm doctri. Sco. ſup. ij. diſti.
xxxij. Si adã nõ peccaſſz ⁊ poſtea cayn eius
filius natus peccaſſet: ſolũ poſteri vel filij a ca
yn nati cõtraxiſſent origĩale pctm̃: deriua-
tum in eos ex peccato actuali parẽtis ipſo-
rum ſcz cayn. Filij vero adam alij nõ ꝯtraxiſ
ſent. Secũdo requirit q ab eiſdẽ parẽti-
bus trãſgreſſoribus naturaliter ꝓpagetur. quia
ſi quis ꝓpagaretur ab adã ſupnaturali mõ nõ
cõtraheret originale pctm̃. vt patet de chri-
ſto qui licet ab adã duxerit originẽ: tñ ex mõ
ſue generatõis nõ potuit cõtrahere pecca-
tũ originale. eo q nõ naturaliter eſt generatus
ſed vtute ſpũſſancti ſupnaturaliter de vgine
ſine viro eſt natus ⁊ cõceptus. Vñ Leo pa
pa in ſermone de natiuitate dñi dicit. So-
lus inter filios hoĩm dñs noſter ieſus chri-
ſtus innocẽs natus eſt. quia ſolus ſine carnali
cõcupiſcẽtia cõceptus factus eſt hõ. Et ideo
ſcḋm Sco. in tercio. diſt. iij. Si chriſtus fuiſ
ſet purus homo ⁊ nõ deus: quia tñ miraculo
ſe natus eſt de virgine: nõ ꝯtraxiſſet origĩa
le peccatũ. Tercio requirit q talis natura-
liter ꝓpagatus per diuinũ decretũ vel ſenten
tiã artetur. quia ſi quis ſpeciali ꝑuilegio a cõmu-
ni lege vel decreto ſpeciali gratia dei ꝑueni
ente vel pſeruãte eximatur: nõ ꝯtrahit origĩa
le peccatũ. Et ꝓpter hoc ſcḋm noſtros docto-
res licet beata virgo ex modo ſue ꝓpagatio
nis habuiſſet vnde cõtraheret origĩale pec
catum eo q naturaliter ex Joachim et An
na ſit ꝓpagata, tñ quia grã dei in eius aĩa
cõcreata eã pſeruãte merito ꝑueniẽtis chri
ſti ipſa lege nõ artabatur ſed exẽpta erat: nõ cõ
traxit pctm̃ originale. Unde ad quẽſitũ re-
ſpõdetur: cũ ſcz queritur: qui ſunt illi qui ꝯtrahũt pec-
catũ originale. Rñdetur ſcḋm Frã. maro. q cir
ca hoc quatuor leges ponunt. Prima lex cõ
munis eſt eorum oĩm generaliter qui in vtero ma-
tris cõi lege ꝓpagati ſunt ⁊ tales oẽs ꝯtra
hunt. Secũda eſt lex ſpecialis eorũ qui in
vtero mrĩs ſctificant ⁊ tales ꝯtrahũt quidem
in ſua cõceptõe origĩale pctm̃. ſed poſtea p
diuinã grãm ſanctificantẽ mũdant. Ter-
cia eſt lex ſingularis: quãdo quis natus cõ
traheret de ſe ⁊ ex modo ꝓpagatiõis: pſerua
tur tamẽ ſingulari gratia ꝑueniẽte. ſicut po
nitur in matre dñi. ¶ Quarta eſt lex ſupna-
turalis: quãdo quis nec cõtrahit nec natus eſt
cõtrahere ex modo ſue ꝓpagatiõis. ſicut eſt
chriſtus de virgĩe natus Idcirco dicit Au
guſti. ſup Johannẽ. et Leo papa vbi ſupra
Ipſe ſolus inter filios hoĩm fuit agnus qui ſo-
lus innocẽs natus eſt. ſcz ex modo ſue gene
ratõis, quia ſolus ſupnaturaliter natus de vir-
gine. nec p hãc autoritatẽ negatur quin bea-
ta virgo ſit etiam innocẽs cõcepta per ſpe-

cialem gratiã preſeruantẽ ꝛc. Ex p̃miſſis
omnibꝫ elucidari põt quõ potuerit cõcipi
ſine pctõ oꝛigiali beata virgo: ꝛ quõ fuerit
de facto p̃ſeruata: nõ obſtãte naturali ꝑpa/
gatiõe, qꝺ claret ſi ſingulas cauſas p̃miſſa/
rum queſtionũ ꝛ ꝯſiderationũ pẽſamus.
Nã ſi aduertimus p̄mo: vnde oꝛtũ habue/
rit oꝛiginale pctm̃ in nobis, q̇a vicꝫ ex pec/
cato primoꝝ parentũ quo p̄uati ſumꝰ oꝛigi
nali iuſticia. Ex hoc plane accipi põt ꝙ ipſa
excipi potuit a dãnatõe illius peccati ꝑ gra
tiã ſpecialẽ: ſicut ꝛ exẽpta fuit a maledictiõe
prime mulierꝫ.ſ. In doloꝛe paries filios ꝛc.
Itẽ licet ipſa caruerit oꝛiginali iuſticia po/
tuit tñ habere ꝛ de facto habuit in p̄mo in/
ſtanti creatõis aĩe ſue gratiã que equiualet
q̃ꝫtum ad acceptationẽ diuinã oꝛiginali iu/
ſticie: vt ꝑ hoc ꝙ q̇s habet gratiã nõ inſit ei
oꝛiginale pctm̃. ſicut latius dictum eſt ꝑte. j
huius libꝛi. ar. ij. ca. iij. Itẽ ſi aduertimꝰ
ſecũdam ꝯſiderationẽ ſcꝫ q̇d ſit oꝛigiale pec
catũ in nobis. Silr̃ ꝛ terciã ſcꝫ q̃liter infici
tur aĩa ꝑ peccatũ oꝛiginale. Clareſcit: qꝛ ſpe
ciali dei dono ꝛ p̄uilegio bñdicta virgo pre
ſeruari potuit: ꝛ de facto diſpẽſari cũ ea ma
ternus honoꝛ exigebat. Itẽ ſi aduertimꝰ
quartã ꝯſideratõem ſcꝫ a quo infligit̃ oꝛigi
nale peccatũ: q̇a nõ niſi a lege diuina: cũ de
us nõ ſit aſtrictus ſuis legibꝫ, clarũ eſt: quia
potuit eam eximere ſpeciali priuilegio a cõ/
muni lege: qꝺ ꝛ fecit. Itẽ ſi pẽſamus quin
tam. ſ. quãdo ꝯtrahit̃ oꝛigiale peccatũ. ſ. q̇a
in inſtãti aĩatõis. Eodem mõ ꝛ ſextam ſcꝫ
vbi habet eſſe oꝛigiale peccatũ: quia nõ in
carne ſed in ſuꝑioꝛi poꝛtiõe aĩe rationalis.
Clarere põt: q̇a ex q̇ caro beate ꝟgis in con
ceptiõe anteq̃ꝫ aĩata fuit oꝛigiale peccatum
nõ habuit niſi radicaliter ꝛ ſm̃ cauſam: pro
q̃ꝫto ex adam naturali mõ ꝯcepta fuit. et nõ
ſm̃ actũ vel effectũ: cum tunc nõdum aĩa
creata fuit in qua oꝛigiale eſſe habet. In in
ſtanti aũt aĩatiõis quõcũq̃ꝫ accipias oꝛigi/
nale peccatũ ſiue ꝑ infectõne cõtracta i aĩa
ex vnione ad carnẽ ſeminatã per actum car
nalis ꝯcupiſcẽtie: ſiue ꝑ carẽtia oꝛigialis iu
ſticie debẽtis ineſſe ꝑtunc ipſi aĩe ſm̃ Anſel.
nullo modo ipſius aĩa oꝛiginale pctm̃ con
traxit. quia ſi p̄mo modo accipiat̃ peccatuꝫ
oꝛiginale: deus potuit a tali infectõe carnẽ
mũdare añ aĩationẽ, iuxta illud Job. xiiij.
Quis p̃t facere mũdũ de imũdo cõceptũ ſe
mine: nõ. ꝛc. Et dato ꝙ nõ mũdauerit: aĩa
tanq̃ꝫ lux ſpũalis nõ ꝯtrahit ſoꝛdes a coꝛpe
ſicut a ſoꝛdido veſtimẽto, vt patuit ſ. Silr̃
ſi accipiat̃ oꝛiginale pctm̃ ſecũdo mõ: potu
it deus in inſtãti creatiõis aĩe cõcreare gra
tiam cũ illa aĩa: qꝺ et fecit vt eſſet gr̃a ple/
na ꝛ tota pulcra ac amica dĩ que ab eterno
erat dilecta ꝛ electa: ꝛ ſic animã in gr̃a exiſtẽ
tem infundẽdo coꝛꝑi. Et hoc mõ nõ fuit be
ata virgo debitrix oꝛiginalis iuſticie in con
ceptione vel aĩatiõe. Habuit eñ donũ eq̇
ualẽs ſcꝫ gr̃am. Hec ſm̃ Scotũ ſuꝑ. iij. di.
iij. Deniq̃ꝫ ſi aduertimꝰ cõſideratõeꝫ ſepti
mã ſcꝫ q̇ cõtrahũt oꝛiginale: ibidẽ dictũ eſt
quia ipſa ſingulari lege p̄uilegiata fuit. qꝺ
et põt tali rõne ꝑſuaderi, q̇a beata virgo te
nuit mediũ tanq̃ꝫ mediatrix ĩter xp̃m ſub q̃
erat: et inter nos cões homĩes ſuꝑ q̇s erat
Oꝛdo igit̃ ꝛ decoꝛ vniuerſi req̇rebat: vt ſicut
fuit in mũdo vna ꝑſona q̃ oĩno imunis fu/
it ab oꝛiginali pctõ tã carne q̃ꝫ aĩa. ſcꝫ chꝛi/
ſtus. Et etiã erat ꝑſona q̃ vtroq̃ꝫ mõ hꝫ oꝛi/
ginale pctm̃. ſcꝫ oẽs cõiter hoĩes. ſic ẽẽt ꝑſo
na media. ſ. Maria que q̇dãmodo habe/
ret oꝛiginale pctm̃. ſ. in carne vel in cauſa ꝑ
pter naturalẽ modum ꝓpagatõis. ꝛ q̇dãmõ
nõ haberet oꝛigiale pctm̃. ſ. in anima vel in
effectu. O itaq̃ꝫ feliciſſima maria ꝟgo mun
diſſima in qua nulla eſt macula memẽto qꝛ
te deus elegit ab eterno vt ſis mater puriſſi
ma ꝛ hũani generis mediatrix ꝛ aduocata.
Eya ergo o pijſſima dña vnica ſpes noſtra
tuo filio nos recõmẽda ꝛ illos tuos miſeri
coꝛdes oculos ad nos cõuerte: ꝛ ieſum bñ/
dictũ vteri tui fructũ in celo nobis fruẽduꝫ
ſine fine cõcede. O clemẽs: o benigniſſima:
o dulciſſima maria: da nobis ꝑ tua merita
vt q̇ te purã ab om̃i pctõ credimꝰ: ꝑ te puri
ficati a pctĩs: tecuꝫ vna cum dulci Jeſu tuo
nato cõregnare valeamus.

Articulus ſecundus de ſoluendis diffi/
cultatibꝫ circa hãc materiã occurrentibꝫ.

Secũdum miſte
rium dicit̃ ſoluẽde difficultatis.
Circa p̃miſſa nanq̃ꝫ ſeptẽ preci/
pue occurrunt difficultates q̇bꝫ aduerſarij
ſolent opponere ꝛ nitunt̃ ꝓbare ꝙ ſcꝫ beata
virgo fuerit cõcepta in peccato oꝛigiali. Et
iſtud nobis ſuꝑeſt: vt videlicet ipſas diffi/
cultates ſoluamus: q̇bus ſolutis facillime

patebit reſpõſio ad oĩa que in cõtrariũ poſ
ſent argumẽta adduci.
Prima difficultas de virgĩs ſctĩficatõe.
Secũda de virginis liberatione.
Tercia de eius redemptione.
Quarta de penarũ inflictione
Quĩta đ ſinglari xpi ꝓuilegio ꝛ honore.
Sexta de ianue celeſtis clauſione.
Septĩa de mltoꝝ ſctõꝝ ꝯria aſſertiõe.
Prima nanqꝫ difficultas occurrit de virgi
nis bñdicte ſctĩficatõe. Nam ipſa vere ſcti
ficata dicit̃ in vtero materno Iuxta illđ ps
Sctĩficauit dñs tabernaculũ ſuũ.i. mariã
Sed ſi beata virgo nullo pctõ fuit infecta
nõ videt̃ quõ ipſa dici valeat ſctĩficata vel
purgata. Sed hec difficultas ſoluit̃. q̇a ſe-
pius in ſcriptura dicit̃ aliquid eſſe ſanctifi-
catũ vel purgatũ: nõ ab aliq̃ preuia macula
que inextitiſſet tali rei: cũ nullã infectionem
habuerit. ſicut exẽpli gratia angeli boni di-
cunt̃ ſanctificati Eſa. xiij. Mãdaui ſctĩfica
tis meis, glo. i. ſanctis angelis meis. ꝛ tamẽ
ſine vllo pctõ. Item chriſtus dicit̃ ſctĩfica-
tus Ioh. x. Quē pater ſctĩficauit ꝛ miſit in
mũdũ: vos dicitis q̇a blaſphemas: q̇a dixi
filius dei ſum: ꝛ tñ xps a nullo pctõ fuit mũ
datus q̇ nunq̃ꝫ potuit infici pctõ. Item an
geli dicunt̃ purgari. q̇a ſm Dioniſiũ de an
gelica hierar. tres ſunt act⁹ hierarchici. pur
gare: illuminare: ꝛ ꝑficere. Deniqꝫ ſancti in
glorificatiõe dicunt̃ purgari Malachie. iij
Purgabit filios leui quaſi auruꝫ: et colabit
eos quaſi aurũ ꝛ argentũ. ꝛ tñ cõſtat in an-
gelis bonis ꝛ etiã in ſanctis glorificatꝭ nul
lum eſſe pctm̃. Preterea ipſa bñdicta ꝟgo
in verbi incarnatiõe dicit̃ ꝑ fidem mũdata
teſtimonio btĩ Anſelmi de ꝯceptu virgina
li: ꝛ tñ tunc nullũ habuit inq̇namentũ. Vñ
Bern. ſuꝑ cantica. ſer. xxij. dicit Viſitatũ eſt
in ſcripturis ſctĩficatõeꝫ ꝓ mũdicia poni vl'
cõtinẽtia. Nõ obſtãte ergo hoc maria dicit̃
vere ſctĩficata ꝛ purgata: nõ q̇dem a labe q̃
infuit ꝑ aliqđ inſtãs: ſed q̃ infuiſſet niſi ꝑſer
uata fuiſſet. Hec ſm Fran. maro. Secũ-
da difficultas de beate Marie liberatione
Nam nõ liberat̃ quis a peccato qđ nõ ha-
bet. Sed beata virgo dr̃ liberata ꝑ chriſtuꝫ
vnacũ oĩb⁹ cõiter hoĩb⁹. Unde Leo papa
in ſermone de natiuitate dic̃. Saluator nr̃
ſicut ꝓ omnibus liberãdis venit: ita nulluꝫ
liberum a reatu reperit. Item Aug⁹. Ne-
mo liberat̃ a maſſa peccati niſi in fide redẽ-
ptoris ꝛc̃. Hec difficultas ſoluit̃ ſicut pri-
ma. quia beata ꝟgo dicit̃ liberata nõ a rea-
tu qui infuerit: ſed q̇ infuiſſet ſi ꝑſeruata nõ
fuiſſet. Et ꝙ liberari dici valeat q̇ preſeruat̃
oſtendit̃ ex ſcriptura. Nã ps. hoc mõ orat
liberari dicens. Eripe me de luto vt nõ infi
gar: libera me de ore leonis. Itẽ idem. Eru
iſti aĩam meã ex inferno inferiori. i. ꝑſerua-
ſti. Cõſtat eñ ipm dauid nõ fuiſſe in infer-
no inferiori. ſcꝫ dãnatoꝝ. Item Thobie. xij
Elemoſina a morte. ſ. eterna liberat. i. ꝑſer-
uat. Item Prouer. xxiij. Noli ſubtrahere a
puero diſciplinã. ſi ꝑcuſſeris eum virga nõ
morieт̃. Tu virga ꝑcuties eum ꝛ aĩam ei⁹
de inferno liberabis. id eſt ꝑſeruabis. Sꝫ
diceres: ſequit̃ ergo ꝙ ſuꝑuacue fuerũt ſan
ctificatões in virgine poſite a doctorib⁹: q̄-
niã quid morbidi vel ĩmũdi emũdaret̃ nõ
erat. Reſpõdet̃ ꝙ dicte ſanctificationes
nõ fuerunt vacue. Quãuis eñ nõ erant ad
fomitis ligationẽ: vt q̇buſdam placet. neqꝫ
ad eius attenuationẽ: vt aliĳs libet. neqꝫ ad
totalẽ euacuationẽ vt pleriqꝫ ferunt: tamen
erãt ad virtutis inſtructõeꝫ ꝛ venuſtatꝭ oĩs
boni: ad verbi dei cõceptionẽ: atqꝫ ad meri
torũ virginis ꝛ ꝑmioꝝ augmẽtatõem: vt ne
qꝫ primã ſimilẽ neqꝫ parẽ ſequẽtem haberet
Tercia difficultas de redemptiõe. quia
conſtat ꝙ beata virgo indiguit redẽptore
ꝛ ſicut ceteri ſancti per chriſti paſſionem eſt
redempta. Unde chriſtus eſt redẽptor oĩm
Ideo Remigi⁹ ſuꝑ Heb. ix. Chriſtus ꝑ ꝓ-
prium ſanguinẽ introiuit ſemel in ſctã eter-
na redẽptõe inuẽta: dicit ſic. Chriſti ſangui
ne oẽs homĩes redempti ſunt a ſeruitute: q̄
propter per peccatũ primi parẽtis capti te-
nebant̃. Si ergo Maria nõ fuit peccato
capta quomõ poteſt dici redempta. qꝛ Au
guſtinus in epiſtola ad Optatũ de origine
anime dicit ſic. Redemptus dici nõ poteſt
niſi qui vere ꝑ peccatum fuit ante captiu⁹.
ſicut ſcriptum eſt. Si filius vos liberaue-
rit: vere liberi eſtis. Ad quod reſpondet̃ ꝙ
nõ obſtãte tali ꝑſeruatiõe mater domini di
citur vere redempta: ꝛ pre aliĳs redempta:
non q̇dem a peccato quod contraxit de fa-
cto. ſed quod cõtraxiſſet ex modo ſue ꝓpa-
gationis naturalis: ſi per dei gratiam ꝑue-
nientem ꝑſeruata nõ fuiſſet merito mortis
chriſti filĳ ſui ꝑuiſe. Et hoc declaratur ſm

Fran.maro.tali exemplo. Si aliquis dñs redimeret a ſeruitute aliquos duos. vnum illorū poſtq̄ eſt natus: aliū dum adhuc eſt in vtero matris vel anteq̄ cōceptus eſt dādo priuilegiū libertatis cōcepturo. In hoc caſu vterq̄ eſt redēptus ꝛ nullus eorū ſeruus eſt. ſed vnus eſt redemptus a nota ſeruitutis quam cōtraxit. alius a nota quā cōtraxiſſet niſi redemptus fuiſſet: ꝛ nulli dubium q̄n efficacius ꝛ nobilius ſit redemptus q̄ fuit pūētus ne ſeruus eſſet: q̄ ille qui poſt ſeruitutē fuit liberat⁹ ab ea. ſic maior grā fit ei cui cōſeruaꝛ innocētia q̄ cui remittiꝛ culpa. vt declarat Aug. ſup Luč ꝛ Geñ. Mater xpo dñi redempta fuit a ſeruitute quā ex ſe cōtraxiſſet. ſed omnes alij ab ea quam cōtraxerūt. ergo ipſa pre alijs redempta eſt.
Ad verba Auguſtini vbi ſupra Reſpōdeꝛ q̄ duplex eſt redēptio. ſcꝫ pſeruās ꝛ eleuās. vt patuit in exemplo pſcripto. De ſecunda nō de prima verificanꝛ verba Auguſti q̄ n̄ eſt redemptio eleuās niſi a culpa. Sec⁹ aūt de redēptōne pſeruāte. vt patet. nam Eſaie xxix. diciꝛ. Propter h̄ hec dicit dñs ad domū Jacob q̄ redemit Abraam. et Neemie nono habeꝛ q̄ domin⁹ redemit abraā. quia ſcꝫ eduxit eū de vr chaldeoꝝ: ipſum pſeruādo a cōbuſtione ignis: vt ferūt hiſtorie. Itē aplus ad Gal. iij. dicit Chriſt⁹ redemit nos de maledicto legis: factus ꝑ nobis maledictū. quia ſcriptū eſt. Maledictus ois q̄ pēdet in ligno. Et tamē iſtā maledictionē nos in tēpore gratie nunq̄ habuimus: quoniaꝫ per mortē chriſti lex totaliter fuit euacuata.

Quarta difficultas de penaꝝ inflictione. Nam ſi pſeruata eſt a peccato originali: q̄re ergo penas peccati originalis paſſa ē beata virgo ſcꝫ mortem. Si eīn caruit oī peccato caruit etiā merito mortis et aliarū penalitatū peccati origīalis. ergo iniuſticia facta eſt ei cum mortua eſt ꝛ paſſa penalitates multiplices peccati originalis. Et ſic de⁹ iniuſtus retributor eſſet: ꝛ marie qm̄ ſm Auguſtinuꝫ. ij. ſentētiaꝝ. diſt. iij. Deus nō pri⁹ vltor eſt q̄ ſit q̄s peccator. Nec poſſum⁹ dicere ipſam paſſam vel mortuā pro redēptōne generis humani vł ſalute. quia hoc eſſꝫ ad cōtumeliā chriſti. ſeq̄reꝛ eīn q̄ chriſtus nō eſſet ſufficiēs redēptor. Cum igiꝛ beata virgo habuerit penas peccati originalis et nō per aſſumptionē: ſed ꝑ ꝯtractionē, ſequiꝛ q̄ fuerit infecta peccato origiali. Hec difficultas ſoluiꝛ. Quia ſm Bonauē. ſup. iij. di. iij. ac Fran. maro. gratia ſctificatōis nō obuiat pene ſed tm̄ culpe. Et hoc oſtendiꝛ exēplis. Nam Johānes baptiſta fuit ſctificatus ꝛ a peccato originali purgatus: ꝛ tamē ā pena peccati originalis nō fuit liberatus totaliter. Simil'r aīa pueri ī baptiſmo abluiꝛ a ſorde peccati: ꝛ nō liberaꝛ a pena. Itē chriſtus ſine vllo reatu peccati fuit: et tamē ſuſtinuit penas peccati originalis Eſa. liij. Vere languores noſtros ipſe tulit: ꝛ dolores noſtros ipſe portauit. Itaq̄ diciꝛ q̄ mater domini per grām pueniente licet fuerit a culpa pſeruata: nō tamē a pena totaliter liberata vel pſeruata. Vel vt alij dicunt licet diuina gratia pūenit aīe infectionē in beata virgine: non tamē pūenit carnis feditatē: quoniā per cōcubitū cōcepta eſt. ꝛ ideo ratione illius feditatis iuſte remāſerunt ī virgine penalitates. Sed remanet dubiū ſupposita poteſtate de cōgruitate ipſa. Quare ſcꝫ tales pene fuerunt inflicte virgini: cum non eſſent neceſſarie hūano generi ſicut pene chriſti. Rñdeꝛ ſm Franciſcū maro. quia erant materia excercēde virtutis: vt. ſ. per patientiā talium merita cumularet. Unde ſicut Job fuerūt pene magne inflicte ad exercendam eius patientiā. ita virgini ad pficiendā gratiā. Uirtus eīn in infirmitate pficiꝛ. vt ait aplus. ij. Cor. xij. Quinta difficultas de chriſti priuilegio ſingulari ꝛ honore. Nam hoc eſt ſingulare chriſti priuilegium quia ſolus ipſe innocēs cōceptus eſt vt dicit Aug⁹. ꝛ Leo papa. Unde ſi ipſa eſt cōcepta ſine peccato originali: ſequiꝛ q̄ eq̄tur chriſto: quod eſt cōtumelia chriſto: cum eius honor et priuilegiū ſingulare alteri attribuiꝛ. Hec difficultas ſoluiꝛ: q̄ nō obſtante tali pſeruatione mater dñi non equiparatur chriſto. ſed eſt inferior ipſo in hoc priuilegio multipliciter. Primo q̄dem q̄ chriſtus non indiguit pſeruatione: quia nō fuit cōceptus per naturalem ꝓpagationem vnde nec fuit ex modo ſue ꝓpagatōis aptus nec potuit contrahere peccatum. Lex enim originalis peccati nō fuit lata niſi cōtra ꝑpagandos naturaliter ex Adam. Sed beata virgo indiguit pſeruatione: et ex modo ſue generationis apta fuiſſet cōtrahere peccatum: ꝛ vtiq̄ ꝯtraxiſſet niſi pſeruata fuiſſꝫ

ꝑ gratiaꝫ vt ſupra patuit. Secūdo quia
chriſtus nō indiguit redēptōe: cum ex mo/
do ſue ſingularis generatōis nō fuit aptus
ꝯtrahere illū reatū ſeruitutis. virgo aūt in/
diguit gratia ꝑueniēte ne laberet. Tercio
quia aīa chriſti in ꝯceptōne ſeu creatione
fuit vltimate ſctificata: nō aūt aīa virginis:
cum vlteriorē ſctificatōem ſuſcepit in verbi
incarnatiōe Luc. j. Spiritusſanctꝰ ſupueniet
et in te. Quarto quia anima chriſti moꝫ
vt fuit creata fuit vnita verbo ac cōprehē/
dens ⁊ beata. ex. iij. ſniaꝝ. Anima aūt virgi
nis nō fuit beata ⁊ verbo vnita vł cōprehē
dens q̄uis fuerit ſancta. Hec Fran. maro.
Et ſic patet ꝓpoſitū. Sexta difficultas ē
ianue celeſtis clauſione. Nam ianua celeſtꝭ
nulli eſt clauſa niſi merito originalis pcti.
Si ergo beata virgo nō habuit peccatum
originale: q̄ro vtꝝ ſi ante chriſtuꝫ mortua fu
iſſet ſtatim ad celum euolaſſet: an nō: nō po
tes dicere ꝙ euolaſſet. quia ſic nō ꝑ chriſtuꝫ
fuiſſet ianua apta. ergo ſequit ꝙ nō euolaſ/
ſet ante chriſtū ⁊ ꝑ ꝯſequēs habuit vt vide
tur originale peccatū. Hec difficultas ſolui
tur ſm Scotū ſup. iij. diſt. iij. ꝙ ianua cele
leſtis fuit beate virgini clauſa ſicut et ceterꝭ
nec eſt apta niſi ꝑ meritum paſſionis chriſti
q̄m vt dicit aplus Coloſ. j. Placuit ei per
ipſum ſcꝫ chriſtum recōciliare oīa ſiue que
in celis ſunt ſiue que in terrꝭ. Sed iſta clau
ſio ianue beate virgini nō ꝓpterea fuit ꝙ in
eſſet ei peccatū originale. quoniā paſſio xp̄i
ſic ꝑuiſa ⁊ acceptata coram deo erat in ordi
ne ad beatā virginē vt ꝓpter merituꝫ huius
paſſionis ſcꝫ xp̄i nūq̄ ineſſet pctm̄ ipſi vir
gini matri xp̄i. ⁊ ita nec ineſſet aliquid ꝓpter
quod ſibi ianua clauderet. Sed iſta clau/
ſio ianue fuit: quia ex originē cōpetebat vir
gini vnde ianua ſibi clauderet ſicut ⁊ alijs.
Nec ſequit ꝙ ſi mortua fuiſſet ante chriſtū
ſtatim in celū euolaſſet. imo vt videt in lim
bum patrū deſcēdiſſet: nō ꝓpterea quia pec
catū ineſſet: ſed quia ex origīe infuiſſꝫ ſicut
et ceteris niſi ꝑſeruata fuiſſet. Nō ſi dicas
Si nō habuit peccatū originale vtiq̄ ſtatī
euolare debuiſſet. Dico ꝙ falſum eſt q̄a ſan
cti patres purgati fuerunt ab originali: ⁊ tñ
nō aſcēderūt in celū ante chriſtum paſſum.
eoꝝ clauſa fuit ianua vſq̄ ad ſolutionē pcij
Ita eñi decreuerat deus ꝙ licet acceptaret
paſſionē chriſti ꝑuiſam ad remittendū cul/
pam originalē omni credēti paſſionē illam/
nō tamē remittebat penā ſcꝫ carētiā viſiōis
diuine ꝓpter illā paſſionē vt ſoluꝫ preuiſam:
ſed per ipſam vt ꝑſentialiter exhibitā. et ideo
ſicut ſanctis patribꝫ nō patuit ianua q̄uſq̄
fuit exhibita paſſio chriſti. ita ꝓbabile vide
tur ꝙ nec beate virgini. Hec Scotus.
Septima difficultas de multoꝝ cōtraria
aſſertione. Si itaq̄ benedicta virgo pia fi/
de credēda eſt cōcepta ſine peccato origina
li: quare vel vnde eſt ꝙ multi doctores cō/
trariū aſſerūt: ⁊ tenēt ipſam fuiſſe cōceptam
in peccato originali. Ad quod reſpondet ꝑ
tria puncta. Primo q̄deꝫ dico ꝙ hoc eſt
ideo. quia oēs illi doctores voluerūt icē/
dere per viam legis cōmunis que oēs na/
turaliter ex adam ꝓpagatos obligat ſm rō/
nem ſemīalem ſicut ſancta tradit ſcriptura.
vñ Ro. iij. Omnes in adam peccauerūt et
egēt gloria dei. Et quia ſanctoꝝ autoritas
ſolum chriſtum excipe videt de hac genera
litate. nō tamē negāt doctores q̄n deus po
tuerit beatam virginē ab illa lege cōi exime
re. ſed q̄m credit ꝙ btā virgo ſit naturaliter
ſm rōneꝫ ſemialē ꝓcreata. nec eſt autoritas
ſcripture de eius ex hac lege exceptione ma
nifeſta. Idcirco ꝓbabiliter putauerūt eam
peccato fuiſſe originali obnoxiā: nō auden
tes legi cōmuni cōtradicere: nec audētes eā
exemptā dicere. Propterea igitur diuerſifi/
cati ſunt doctores in hac re. quia q̄dam pu
tant eam fore lege cōmuni claudendā: q̄daꝫ
eximendā. Secūdo dico cum Frā. ma/
ro. ꝙ oēs autoritates ſanctoꝝ et dicta do
ctoꝝ tenentiū eam eſſe peccato originali ob
noxiā: loquunt ⁊ ſonāt ac intelligi debēt ad
hunc ſenſum: ꝙ vicꝫ beate virgini hoc ex ſe
de cōmuni lege cōueniebat: q̄a naturali ſue
ꝓpagationi cōpetit ꝙ originale peccatū con
trahere debuiſſet. vt ſupra oſtēſum eſt: tamē
oppoſitū habuit a deo ſpeciali gratia ꝑueni
ente. Nec in hoc fit ſanctis iniuria ſi eorum
dicta exponant. ſicut ſacra ſcriptura expo/
nit ⁊ itelligit. quia ſancti in ſuis eloquijs ſa
cra ſcriptura tanq̄ regula ⁊ lumīe vtebant
vt teſtat Dioni. de diui. no. cap. ij. Et ꝑ hoc
ſolui pñt oēs ꝯtrarie autoritates. q̄a oēs
loquunt de peccato origīali ſolum ſm cau/
ſam quam q̄dem habuit beata virgo ex ꝓ/
pagatiōe naturali ⁊ nō ſm effectum. Ter
cio dico ꝙ vnuſquiſq̄ magis tenet matreꝫ

dei venerari ꝙ aliquoꝝ doctorū opinionez
ſin hoc paſſu extollere: maxime cum iam ec-
cleſia in ꝯcilio Baſilieñ. ſtatuerit id pie cre
dendū de beata virgine ꝙ ſit concepta ſine
originali peccato, ac Sixtus papa diuino
officio de hoc edito et indulgētijs corrobo
rauit. Unde in hoc ſum cum Auguſt. li. de
natura ꝛ gratia di. Cum de peccatis agitur
nullā de matre dñi ꝓpter reuerentiā dñi vo
lo fieri q̄ſtionē.i. dubitabilē ꝑpoſitionē, ſed
potius indubitāter ipſam in ꝯceptōe ſui te
neo pia fide fuiſſe ſanctā. Sed calūniātes
hanc autoritatē Auguſtī exponūt q̇dam et
dicūt ꝙ Aug⁹. ibi loquit̄ de peccatis actua
libus ꝛ non de originali. Iſta tamē expoſi-
tio ſm̄ Fran. maro. eſt Primo ipia: qꝛ virgi
nis priuilegia nō ſunt artāda ſed ampliāda
Secundo eſt falſa: quia intentio Auguſti-
ni eſt ibi (vt inducit̄ in .iij. Sniaꝝ) iſtud at-
tribuere virgini ꝓ priuilegio ſingl'ari ſuper
oīes ſanctos. Si igit̄ hoc acciperet̄ tm̄ d
peccato actuali nō eſſet hoc tanq̄ꝫ ſingulare
ſup oīes priuilegiuz attribuendū virgini.
quia etiam innocētes caruerunt oīmi pecca
to actuali. O igitur virgo bñdicta vita ſpes
et cōſolatio noſtra. quid de te dicere valea-
mus. quanta deuotione te laudemus. qua
temeritate te quis aſſerere audeat origina-
li peccato fuiſſe infectam: cum vt canit ec-
cleſia. Felix es ſacra virgo Maria et omni
laude digniſſima. ꝛ ꝑ ꝯſeq̄ns etiam iſta lau
de digna ꝙ dicaris a peccato p̄ſeruata, q̇a
ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſtus deus no-
ſter.

¶ Articulus tercius ꝙ pium eſt credere be
atam Mariam ſine originali peccato fuiſ-
ſe conceptam.

Tercia contēpla

tio p̄ncipalis d'ꝛ pie credulitatis
Nam ad p̄miſſa adijciēduz eſt ꝛ
declarandū ꝙ piū ſit credere ꝙ ipſa btā vir
go fuerit ꝯcepta ſine peccato originali. Nō
q̇dem aliqui aduerſarij pluribꝫ modis vſqꝫ
ad iſta noſtra tp̄a impugnauerūt. Sed an
no dñi M.cccc.lxxxij. Bulla ſpeciali cui⁹
tenorē vidi: ipſe Sixt⁹ papa .iiij. ap̄lica au-
toritate reprobat ꝛ dānat aſſertiones ꝛ opi
niones dicētiū ꝙ eccleſia nō ꝯceptiōem ſed
ſanctificatōem virginis celebrat atqꝫ tenen
tes mariā fore p̄ſeruatam ab originali: ꝓpte-
rea eſſent hereſi polluti. Oēs etiā libros eo
rū ſuꝑ his ꝯfectos dānat. et ne pro veris le
gātur vel teneant̄ aut habeant̄ ihibet: ſic ꝙ
ꝯtra p̄miſſa facientes eoipſo ſniaꝝ excōica
tionis ꝛ penā maledictōis eterne incurrāt:
a qua ſolus papa ꝓprio ore ꝛ nō ali⁹ abſol-
uere poſſit. Unde vt fideles magis inducā
tur ad huius p̄ſeruatiōis piam credulitatē
ſeptem rationes hic ponemus: quibꝫ id de-
claratur.

Prima eſt ratio honorificationis
Secunda eſt ratio vere dilectōis.
Tercia ratio ſuffragationis.
Quarta ratio cauēde offenſionis
Quinta ratio vitande vltionis.
Sexta rō vie ſecurioris.
Septima ratio fructificatōis

Prima eſt rō honorificatiōis. Nā ſi pia mē
te ꝯſideram⁹ ꝙ tot ꝛ tāta bñficia ꝑ ꝟginē ſu
ſcepim⁹: tātaqꝫ dignitate bñdicta virgo eſt
ſublimata ꝑ filiū ꝙ vtiqꝫ veꝝ eſt qđ ait Hie
ro. ad paulā ꝛ euſtochiū dicēs. Quicq̇d hu
manis pōt dici ꝟbis minus eſt a laude vir-
ginis. Debem⁹ igit̄ hoc priuilegio honoris
eā extollere ꝛ laudare ꝙ dicamus eaz exem-
ptā ab omni culpa. al's ñ deficit lingua hu-
mana in eius laude: nec debitū honorē ma
tri dei impēdit cū eā peccatricez fuiſſe dicit
et filiā diaboli per peccatū origīale ꝯtractū

Inſuꝑ q̄ro te quod hoꝝ eſt honorabili⁹
et glorioſius xp̄o. Utrū dicere ꝙ habueris
matrē ab oī pctō imunē: an dicere: peccato
maculatā. Cōſtat q̇a p̄mū Eccī. iij. Gloria
hominis ex honore parētis. ꝫ ꝛc. Uñ ſicut
decuit deo ꝓplm iudaicū in mari: ꝛ ꝑ. xl. an
nos coꝝ veſtimēta et calciamēta illeſa p̄ſer-
uaſſe ꝓpter honorē ꝛ dignitatē populi illius
eo ꝙ chriſt⁹ erat naſcitur⁹ ex eo. Ita a fortio
ri decuit matrē ꝓpriā miracl'oſe p̄ſeruaſſe ab
oīs pctī macula ꝓpter honorē maternitatis.

Secūda ratio vere dilectiōis: q̄m vt ait
Anſelm⁹ ad coanglicanos ep̄os. Nō vide
tur ver⁹ amator ꝟginis q̇ recuſat colere feſ-
ſtū cōceptōis. cui⁹ recuſatiōis cā nō eſt alia
niſi qꝛ credit̄ ab illis ꝙ ſit in pctō originali
cōcepta. Ut igit̄ eā vere amemus credam⁹
fore p̄ſeruatā. Tercia rō ſuffragatōis: vt
vicꝫ ꝑ hūc honorē ſibi cōgrue exhibituz ei⁹
ſuffragia ipetrare ꝛ obtinere valeam⁹. Pro
pterea eccleſia canit. Cū iocūditate conce-
ptionem beate Marie celebremus vt ipſa

pro nobis intercedat ad dn̄m Jeſum chri-
ſtum. Scriptuꝫ nanqꝫ eſt Joh.xij. Qui me
honorificauerit honorificabo eū. Itē For-
tunatus in Omel.dicit. Grati⁹ eſt obſeꝗuꝫ
deo quod marie impēdit qꝫ qđ ſctōꝝ cuili-
bet dirigit. ḡ debemus eam honorare ⁊c̄.
Quarta rō cauēde offenſionis. Nā val-
de timēdū eſt ne eā offendam⁹: vtpote q̄ eſt
mater gratie et mr̄ miſc͞die: qđ certe facit q̄
temerarie eam peccatricē aſſerit vl' credit. q̄
niā vt Cirillus patriarcha alexādrin⁹ libro
quē fecit ꝯtra neſtoriū dicit. Poſt filiū inq̄t
temerariū eſt ponere in Maria virgīe ma-
culā aliquā aut pctm̄. Propterea mgr̄ hen-
ricus in q̄dam ſermone q̄ incipit Cōſurge
get virga: ait. Sacratiſſimā virginē quā de-
us ab eterno p̄ordinauit vt eſſet mr̄ dei ſub
ptāte diaboli fuiſſe ⁊ pctī ſorde infectā ſen-
tire nō audeo: dicere ꝑtimeſco. ⁊ paulo īfra.
Quis hāc virginem ſub ira dei vnqꝫ fuiſſe
audeat dicere per quā ſibi deus gen⁹ huma-
nū tanqꝫ ꝑ mediatricē recōciliare voluit: di-
cat q̄ velit: ego dicere non audeo nec ſenti-
re: cū in multis ſcripturis videt̄ eam exem-
ptā a lege cōi fuiſſe. Hec ille. Quinta rō
vitande vltionis: ne vltioneꝫ incurram⁹. ꝓ-
pter offenſionē p̄ſumptuoſe aſſertionis pie
ſentire debemus de virgine ꝙ ſit imunis. q̄
niā ſcriptū eſt Ecci.iij. Maledictio matris
eradicat fundamēta. Maledicit matrē vir-
ginē q̄ eā peccatricē temerarie aſtruit. ⁊ hec
maledictio eradicat fundamēta gratie dei.
Cauendū eſt etiā ne ſi nō celebremus feſtū
ꝯceptōis virginis illā vltionē ſubeamus q̄
ſcripta eſt Zach.vl. di. Percutiet dn̄s omēs
gentes que nō aſcēderint ad celebrandū fe-
ſtiuitatē tabernaculoꝝ. q̄a tabernaculū dei
in quo habitauit eſt btā virgo. Sexta ra-
tio vie ſecurioris. quia in oībus dubijs via
ſecurior eligēda eſt ⁊ tutior. extra de cleri. ex
cōica. c. illud. poſt medium. Et inter varias
opiniones ꝓbabiles: ſanior opinio ſeq̄nda
eſt. extra de celebra. miſſ. c. Cum marthe. §.
Queſiuiſti. Sed hec via eſt ſanior ⁊ tutior.
q̄a ꝑ eaꝫ plus honorat̄ xp̄s ⁊ ſctā mater ei⁹
qꝫ ꝑ ꝯtrariā opinionē. Et qꝛ fūdat̄ in imi-
tādo ordinatōem eccleſie romane de hoc fe-
ſto cōceptionis atqꝫ eius officij obſeruatio-
nem quo habet̄ expreſſe ꝙ ſit cōcepta Ma-
ria ſine originali peccato. Eccleſia quippe
romana mater eſt oīm eccleſiarū ⁊ non pōt
errare. ſed in oībꝫ tanqꝫ magiſtra eſt ſequē-
da. diſt. xj. Quis. diſt. xij. c. j. ⁊ ſe. ⁊ diſt. xxij.
Omnes. Vñ exꝗ nō eſt certū ꝑ ſcripturam
exp̄ſſam: vtrū virgo ꝯtraxerit originale pec-
catū an nō. Idcirco magis pietati cōſonuꝫ
eſt credere ꝙ nō ꝯtraxit dando ſibi hāc pre-
rogatiuā ꝓpter honorē dn̄i: quia hoc autori-
tati eccleſie nō repugnat. qm̄. ff. de regul' iu-
ris dicit̄. ꝙ in obſcura rōne ingenuitatꝭ fa-
uēdū eſt libertati. Et hoc eſt qđ doctor ſub-
tilis ſuꝑ. iij. diſt. iij. dicit. Quod hoꝝ veriſſi-
mū ſit de⁹ nouit. Sed ſi autoritati eccl'ie nō
repugnat ꝓbabile magis videt̄ vt qđ excel-
lēti⁹ eſt attribuat̄ Marie. Hec ille. Sꝫ hoc
nō repugnat eccl'ie: imo ꝯcordat. vt patꝫ ex
cōcilio Baſilieñ. ⁊ diuīo officio. Septi-
ma ratio fructificatōis. quia ex hac pia fide
fructus acquirit̄ vite eterne ⁊ ſuꝑne glorie.
Unde Ecci. xxiiij. Qui me elucidāt vitam
eternā habebunt. Glo. elucidāt. i. ab oībꝫ in-
quinamētis lucidā reddūt. Item. j. Regū. j.
Quicūqꝫ glorificauerit me glorificabo eum
Qui aūt ꝯtēnūt me erūt ignobiles. Deniqꝫ
fructus acquirit̄ indulgētiaꝝ. Nam vt di-
ctum eſt ante: ipſum cōciliuꝫ Baſilieñ. con-
ceſſit īdulgētias ꝓ hui⁹ feſti celebritate ⁊ ſer-
moni vicꝫ cētū dies īdulgētiaꝝ oībꝫītereſſen-
tibꝫ miſſe ⁊ veſꝑis p̄mis aut ſecūdis et ma-
tutinis. Pro ſermone aūt eiuſdem feſtiuita-
tis centum q̄nquaginta dies. Inſuꝑ Six-
tus papa quartus: omnino eaſdē indulgen-
tias conceſſit ſicut cōceſſe ſunt in feſto cor-
poris chriſti. O igitur homo crede beatam
virginem fuiſſe cōceptam ſine origīali pec-
cato penſando illius diuini habitaculi mū-
diciam: in quo deus ⁊ dulcis redēptor no-
ſter Jeſus gratiſſime nouē mēſibus requie-
uit. Utinam ſaperes ⁊ intelligeres cāqꝫ di-
gna laude beatificare valeres quaꝫ beatam
dicent omnes generatōes. O vere mūdiſſi-
ma ⁊ īmaculata virgo maria. O vere glori-
oſa domīa excelſa ſuꝑ ſidera ⁊ puriſſima ab
omni macula: pluſqꝫ omnis creatura ange-
lica puritate ipſa qua ſub deo maior nō eſt
intellecta. Quibus te laudibus efferā. quid
in tue ſanctitatis ⁊ puritatis gloriā dicam:
cum tu ſis gloria hieruſalem: tu honorificē-
tia populi noſtri: tu es mater mūdiſſima ab
omni peccato preſeruata. Mater inquam
dei ⁊ domini ieſu p̄dilecta. tu anime noſtre
refugiū: tu ſpes ⁊ noſtrū auxilium: tu ſingu

lare cordis noſtri ſolaciū: te depcamur: ad
te clamamus: vt per illam ſummā tue puri
tatis gratiam nobis a dulci Jeſu tuo impe
tra veniam: gratiam ⁊ gloriam. Amen. Ex
plicit liber quartus.

Alius modus pro cedendi i ſcripturis.

Jtem ſi volueris in hac re alium ꝓceſſuȝ
facere: potes notare duodecim ſtellas fulgē
tes in corona beate virginis ad ꝓbandam
eius imunitatē a peccato originali radian
tes. Prima ſtella dicit̄ diuina autoritas.
Hanc ꝓſequere ſicut habes parte ṗma hu
ius libri articulo tercio. ṗmo teſtimonio.
Secūda ſtella ꝓphetica veritas. hanc ꝓſeq̄
re ſicut habes ibidem ſecūdo teſtimonio.
Tertia ſtella angelica atteſtabilitas: ibidē
tertio teſtimonio. Quarta ſtella eccleſia
ſtica irrefragabilitas. ibidem quarto teſti
monio. Quinta ſtella materna honora
bilitas. hāc ꝓſequere vt habes eadem par
te ṗma arti. ij. ca. ij. §. ij. Sexta ſtella p̄e
minentiſſima puritas. ibidem. §. iij. et etiam
§. j. vbi allegat̄ Anſelm⁹. Septima ſtel
la ꝑfectiſſima virginitas. hanc ꝓſequere ibi
dem parte. iij. xj. teſtimonio. §. iiij. Octa
ua ſtella bn̄ficij ſublimitas. ſicut habes ibi
dem arti. ij. cap̄. ij. circa principium ṗmi. §.
Nona ſtella legum equitas. ibidem arti.
iij. teſtimonijs. v. vj. vij. viij. ix. Decima
doctorum famoſitas. ibidem teſtimonio. x.
Undecima rationū ꝓbabilitas. ibidem
teſtimonio. xj. Duodecima ſtella miracu
lorum limpiditas. ibidem. xij. Hec ſupra
ſcripta de conceptione Marie breuiter vo
lui huic libro inſerere: ea magis q̄ apta ſunt
predicationi ꝓſequendo. Alia ꝟo multa di
ſputabilia in hac materia alibi latiſſime tra
ctandum reliqui.

Jn nomine dn̄i Jeſu ad beatiſſime vir
ginis Marie honorem ſequitur de natiui
tate eius.

Quintus liber

est de miſterio ſanctiſſime na
tiuitatis benedicte virgis ma
rie. et habet tres partes. Jn
prima agit̄ in generali de eius ortu digniſſi
mo. Jn ſecunda de eius natiuitate magis
in ſpeciali. Jn tercia de naſcentis virgi
nis qualitate vel cōditione admirabili.

Pars prima de ortu Marie digniſſimo
et eius diuinali preordinatōe eterna ac ſan
ctificatione ⁊ multiplici reuelatione.

Lux orta eſt iu
ſto: rectis corde leticia. Uerba
ſunt ſcti ꝓphete Dauid p̄s. xcvj.
Qui longe anteꝙ̄ naſceret̄ benedicta virgo
eius ortum p̄uidit ſp̄uſancto inſpirāte ⁊ eaȝ
luci comparādo ait Lux id eſt Maria orta
eſt iuſto id eſt chriſto ex ea naſcituro qui eſt
iuſtus ꝑ eſſentiā. Jpſe em̄ eſt vt dicit̄ Ma
lach. iiij. ſol iuſticie. Et propterea quoniā ex
hoc toti mundo eſt ſalus orta. ideo ſubdit.
rectis corde, ſcȝ hominibus: leticia. Quib⁹
in verbis ꝑpulcre oſtenditur ꝙ̄ ſummā di
gnitatem habuerit beata virgo in ſuo ortu:
in eo ꝙ luci cōparat̄: que eſt rerum digniſſi
ma. Lux quippe inter omnes creaturas ex
cellentiā habet. precipue triplicem. Pri
mo quia diuinalis cōformitatis: quoniam
deus lux eſt ⁊ tenebre in eo non ſunt vlle. j.
Johannis. j. Secūdo quia lux eſt incō
taminabilis puritatis: eo ꝙ non poteſt in
quinari ſordibus. Tercio quia lux eſt de
lectabilis qualitatis: quoniā dulce lumen ⁊
delectabile oculis videre ſolē. Ecc̄i. xj. Sic
benedicta virgo ſuper om̄es creaturas pu
ras hac triplici fulget excellentia dignitatis:
quoniā deo ipſa eſt proxima ⁊ cōformatiſſi
ma per gratiam et gloriam Sapientie. vij.
Candor lucis eterne et imago bonitatis il
lius. Jtem ipſa eſt puriſſima ⁊ incōtamina
bilis: quoniam ſm̄ Anſelmū ea puritate ni
tet qua maior ſub deo nequit intelligi. De
niꝗȝ ipſa eſt anime humane ⁊ deuoto cordi
ſuauis et delectabilis, quoniam vt canit ec
cleſia ipſa eſt vita dulcedo ⁊ ſpes noſtra. O
quis exprimere ſufficiat ꝙ̄ ſuauis ſit Ma
ria oculis cordis ad reſpiciēdum: in cuius
pulcritudine glorie omnes ſancti delectan
tur. propter quod canitur. Specioſa facta
es et ſuauis in delicijs tuis ſancta dei geni
trix. O ꝙ̄ ſuaue eſt aīe pie ad audiendū vel
loquendū de ea: q̄m̄ vt melliflu⁹ Bern. ait
de ſeipſo. Nil inquit tantū me delectat q̄n
tū d̄ glorioſa virgine maria facere ſermonē
O ꝙ̄ ſuaue: o ꝙ̄ gaudioſum erit in celo cō

regnare ⁊ colletari cum ea ſine fine ꝑ quam ſalus mundi credētibꝰ apparuit: cuius vita glorioſa lucem dat ſeclo. Merito igit̄ eius ortus omnibꝰ gaudium et leticiam ingerit. merito ⁊ digne oēs homīes ille dulcꝫ citharista Dauid ad letādum in eius ortu allicit cum dicit. Lux orta eſt iuſto: rectis corde leticia. vere oībꝰ rectis corde leticia. ſ. penitētibꝰ: patiētibꝰ: viatoribꝰ ⁊ triūphātibꝰ in celeſti glia. leticia viris: leticia mulieribꝰ: leticia puulis ⁊ ſenibus ⁊ omnibꝰ fidelibꝰ ⁊c̄. De eius itaqꝫ ortu ad p̄ſens tractare intendentes in generali tria miſteria declarabimus.

Primū miſteriū dr̄ diuinal' p̄ordinatiōis.
Secūdum dr̄ maternalis ſctificatōis.
Tercium dr̄ tp̄alis reuelatōis.

Articulus p̄mus qualiter ab eterno prediſpoſitum erat a diuina ſapientia oriri beatam Mariam ⁊ ꝑ eam ſalutē mūdo fieri.

Capitulum. I.

PRimū itaqꝫ miſteriū dr̄ diuinalis p̄ordinatōnis quō vicꝫ ortus btē virginis ſit p̄ordinatus ab eterno ⁊ p̄cōceptꝰ in mēte diuina. Iſta quippe eſt vna magna dignitas beate virginis qua ꝑ ſapiētis os gloriat̄ in epiſtola huiꝰ ſolēnitatꝫ que ſcripta eſt Prouerb. viij. Dominꝰ inquit poſſedit me ſcꝫ in cōmutabili volūtate ⁊ electiōe ſua: in initio viarum ſuaꝝ anteqꝫ q̄cqꝫ faceret: hoc eſt ab eterno anteqꝫ ipſe deus aliq̄d creaſſet. vnde et addit̄ a principio. ſ. creationis mundi. ab eterno ordinata ſum. ſ. vt eſſem dei mater. ⁊ ex antiquis. ſcꝫ eternitatis anteqꝫ terra fieret. i. ante omnē corꝑalem cōditam creaturam. nōdum erāt abiſſi. i. ꝓfunditates. Tota quippe altitudo vel ꝓfunditas que eſt a celo empyreo vſqꝫ terre centꝝ dicit̄ abiſſus ꝓpter īmēſitatē. ⁊ omnes creature corꝑales ⁊ ſpūales ad altitudinē compate poſſūt dici abiſſi vt volūt doctores. Nondum ergo erāt abiſſi. i. nec celuꝫ nec terra nec angeli q̄ etiā abiſſi ſunt vocati ꝓpter excellentiā ſuaꝝ ſubſtantiarū. et ego inquit maria iam cōcepta eram. ſ. in mente opificis. Ex quibꝰ oībus claret: quia ante oēm creaturā benedicta virgo fuit p̄ordinata ⁊ cōcepta in mente creatoris vt fieret mater dei et ſaluatoris noſtri Ieſu: quod eſt ei ſumma glia. Circa quod aduertendū ſm ꝙ modo intelligēdi hūano cōtemplari poſſumus ꝙ ab eterno in diuina p̄cipue mente inter alia quatuor vertebātur cōſilia vel queſtiones que ꝑ diuinam ſapientiam ſunt determiate et cōcluſe.

Prima q̄ſtio de mūdi ruituri creatōe.
Secūda q̄ſtio de dei ex feīa incarnatōe.
Tercia qō de p̄me femīe. ſ. eue electiōe.
Quarta qō de feīe ad id idonee ꝯditiōe.

Prima queſtio erat Quare mundū crearet quem ruiturū ſciret. Dicebat nāqꝫ pater ad filium ⁊ ſpūmſanctum. Scimus quia mūdus quem creaturi ſumus ruet per peccatum tam in angelis qꝫ in homibꝰ: ꝓpter qō etiā alias creaturas corporeas punire oportebit ī deteſtationē peccati. Quare ergo debemꝰ ipſum creare cum ſciamus eum futurum eſſe malum. Et acceſſit vna ratio di. ꝙ nō deberet creari taliter. Nīi debet tale fieri quod ſit in quotidianā offenſam ⁊ iniuriam dei: quoniā omnia opera debent benedicere deum. iuxta illud Dan. iij. Benedicite omnia opera dn̄i domino: laudate et ſuꝑexaltate eum in ſecula. et omnia cedere debent in laudem ⁊ gloriam dei. Sed ſi mūdus creabit̄: totꝰ in maligno erit: ſicut ⁊ nūc poſitus eſt. j. Ioh. ij. Et totus ruet ꝑ peccatum: vt iam cernimus oculis noſtris. Ne igitur videatur eſſe deꝰ auctor mali nō deberet creari mūdus vt nō fieret peccatum. Nam ſcriptū eſt Iaco. j. Deus intentator malorū eſt. Adiecitqꝫ ratio ipſa di. Deus et natura nil faciūt fruſtra. hoc dicit Areſto. ij phiſicoꝝ. Sed fruſtra eſt quod nō attingit finem ſuum ſm cōmētatorem ibidꝫ. Finis aūt mūdialiū creaturaꝝ rōnaliū eſſet beatitudo: vt vult magiſter in. ij. ſniaꝝ. diſt. j. ca. v. Hanc nō videt̄ quō cōſequent̄ cum per peccatū ruiture ſunt. ergo nō debuit creari fruſtra. Hec queſtio deciſa eſt per diuinā ſapientiā: ꝙ bonum eſt creare mūdum: etiā ſi ſua malicia ruat poſtea tali ratione. vt eīm vult Augꝰ. in enchiridion. Nunqꝫ deus ꝑmitteret aliquod malū in mūdo fieri: niſi eēt adeo oīpotens vt etiā ex malis ſciret bona elicere. Sciēs ergo deus mūdū ruituꝝ: creauit ip̄m vt etiā poſt ruinā exīde bonū eliceret. nā exinde mlta bona ſūt elicita Primo q̄dē ex hoc relucere hꝫ diuīa bonitas: cuꝫ ſe et ſuā bonitatē creaturis cōicauerit ex mera liberalitate: vt dicit Augꝰ. ī enchiridiō. c. vj

Secũdo ex hoc relucet diuina iuſticia cũ
poſt ruinaꝫ obſtinatos in pctõ punit: vt nõ
ſit dedecus culpe ſine decore iuſticie ſm eũ
dem Aug. ꝛ Anſel. lib. Cur deus. Tertõ
ex h relucet diuina miſcdia ꝛ pietas in expe
ctãdo peccatores ad penitẽtiam: ꝛ parcẽdo
penitẽtib Eſa. xxx. Propterea expectat nos
deus vt miſereat noſtri. Quarto ex h re-
lucet diuina ſapiẽtia q̃ ex malis bona ſciat
elicere: ꝛ poſt ruinã ſciat repare. deniqꝫ relu
cet diuina charitas ꝛ benignitas cum poſt
ruinã p ſeipm mũdo q̃ nõ poterat ſe libera-
re ꝛ repare voluit miſericorditer ſubuenire.
Vñ diffinitũ eſt ꝙ mũdus deberet creari.
Nec obſtat ꝙ mũdus in maligno poſit9 eſt
qm̃ hoc nõ ex deo ſed ex ꝓprio arbitrio rõ-
nalis creature factũ eſt. Unde deus nõ eſt
auctor mali. q̃a cuncta que fecit erant bona
ſed p abuſum ꝓprie volũtatis facta ſũt ma-
la. Nec ideo deus fecit ea vt eſſent mala: ſꝫ
vt ſi vellent in bonitate pſiſterẽt ꝛ coronarẽ
tur. ſi ꝟo vellẽt ruerẽt: nec tñ impune. vt dic
Grego. in moral. ꝛ Anſel. li. Cur de9 hõ. Et
qm̃ rõ ipſa adiecit ꝙ de9 nil facit fruſtra. iõ
determiatũ ẽ p diuinã ſapiẽtiã ꝙ mũd9 ſuo
fine fruſtrari non debeat ſed repari debeat
poſt ruinã ad btitudinis cõſecutiõeꝫ. Pre
terea ex q̃ vidit deus ꝙ hãc ruinã nulla pu-
ra creatura poſſet reparare ſatiſfaciẽdo: nec
aliter ꝯgrueret repari niſi filium ſuũ in mũ
dũ mitteret ad incarnãdũ ꝛ mũduꝫ redimẽ
dũ. ſicut patet p Anſelmũ li. ij. Cur de9 hõ.
Idcirco diffinitũ eſt ꝙ ꝓ mũdi repatiõe fi-
lius dei carnẽ vel naturã humanã aſſume-
ret in q̃ ſatiſfacere poſſet de pctõ mũdi. Et
de hoc latiſſime actũ eſt ſupra li. j. p. j. art. ij.
p totũ. Hic cã breuitatis ptrãſeo ratiões id
pſuadẽtes eo ꝙ ibi ſunt tacte. Sꝫ circa hoc
orta eſt ſecunda queſtio. Capitulum. II.

Secunda igitur

ſ q̃ſtio ꝯſiliata eſt in mẽte diuina
et tractata iſta Utꝝ ꝓ mũdi re-
patiõe deberet deus aliquã feminã creare:
ex q̃ haberet carnẽ aſſumere. ꝛ ſic mũdi rui-
nã reſtaurare femĩa mediãte. Et ecce acceſ-
ſit vna rõ di. ꝙ nõ ꝯgrueret deum naſci vel
carnẽ aſſumere ex femĩa. ꝛ ideo nulla tal' eẽt
femĩa creãda. Et ꝓbauit ſic. q̃a q̃ naſcit ex
femĩa quandã imũdiciã ꝯtrahit Job. xxv.
Nõ põt hõ mũdus apparere nat9 de mulie
re. Sed in deo nulla imũdicia eſſe debet q̃
eſt lux ꝛ cãdor luc ac ſpeculuꝫ ſine macula.
Sap. vij. ergo nõ debet naſci de femĩa. Po
teſt eñ dei fili9 carnẽ aſſumere etiã de viro ſi
ne femĩa cũ ſit oĩpotẽs. ſicut et eua formata
eſt miraculoſe de viri coſta ſine muliere. igi
tur ꝛc. Ad hoc igit rñdet diuĩa ſapĩa ſm
Tho. in tercia pte ſumme. q. xxxj. arti. iiij. ꝙ
ꝓpter hãc rõnem nõ min9 creanda eſſet vna
talis femĩa ex qua dei filius deberet naſci: ꝛ
reddidit rõnem ſoluẽdo ꝑmiſſa. Quia ĩ cõ-
ceptiõe vel genitura ex femĩa nõ eſt imũdi-
cia aliq̃ inq̃ꝫtum eſt op9 dei. ſed ꝓut ẽ ex pec
cato ꝓueniẽs inq̃ꝫtum ſcꝫ homo concipit ex
libidine: ſic cõtrahit imũdicia. Nam ſi hõ
nõ peccaſſet in paradiſo: ſine tali imundi-
cia femina de viro generaſſet. ꝓpter peccatũ
eñ dictuꝫ eſt mulieri. multiplicabo erũnas
tuas: in dolore paries filios Geneſ. iij. Vñ
determinatũ eſt ꝛ cõcluſum p diuinã ſapiẽ-
tiam ꝙ illa femĩa cõcipe deberet dei filiũ ſi-
ne libidine ꝛ ſine virili ſemie: ſola opatione
ſpũſſancti cum illibata virginitate parere ꝛ
ſumma puritate. Nec deus potuit inq̃nari
naſcẽdo ex femĩa: ſicut nec lux inquinat ad
cõtactũ ſordidaꝝ rerum. Sed circa hoc
adhuc ratio vna obuiauit dicẽs. Quare de
beret de9 mediãte femĩa mũdũ repare. ſ. na
ſcẽdo ex ea: cum eque bene poſſet deus car
nem aſſumere de viro ſolo vel de q̃cũqꝫ vel
let materia. ꝛ maxime cũ femina foret cauſa
ruine mũdi. Ad quod rñdet diuina ſapi
entia ſm Tho. in tertia pte. q. xxxj. arti. iiij.
ꝙ licet eque bñ filius dei poſſet carnẽ aſſu-
mere de quacũqꝫ materia vellet vl' voluiſſꝫ.
tñ cõuenientiſſimũ eſt vt nõ niſi de femia de
us carnẽ aſſumeret triplici ratõe. Primo
ne femine9 ſexus tanq̃ꝫ vilior cõtemneret: ſꝫ
in matre dei nobilitaret ac ad redemptõem
ptinere videret. Secũdo ne ſi aliũde de-
us carnẽ aſſumeret: nõ verã carnẽ de9 aſſũ-
pſiſſe crederet. ꝛ ſic fides euaneſceret. Ter
cio vt oĩs hũane generatõis mod9 ꝛ diuer-
ſitas pficeret. Nam ꝑmus modus huma-
ne ꝓductiõis fuit ſine viro et muliere. vt pa
tet in Adam. Secũdus ſine muliere de vi-
ro: vt in Eua. Tertius de viro ſimul ꝛ mu
liere vt cõmuniter in hominibus. Vnõ ꝓ-
pter pfectionẽ vniuerſi debuit Quart9 mo-
dus induci q̃ eſt de femĩa ſine viro: vt ĩ exẽ-
plo ꝓut hec ponit anſelm9. Et has rõnes p

miſſas de diuina incarnatõe ex femīa tāgit Auguſt.lib.lxxxiij.q̄ſtionū.ꝛ in epiſtola ad voluſianū. Unde ꝯcluſum eſt ꝙ deus deberet naſci de femina ꝛ ipſa mediante mundum reparare. Sed circa hoc occurrit queſtio tercia.

Capitulum.III.

Tercia queſtio in mēte diuīa vel in cõſiſtorio ſancte trinitatꝭ orta eſt ꝛ tractata de ꝑme mulieris eue electiõe Utrū vicȝ ad id foret idonea ipſa ꝑma femīa eua: vt ſcȝ de⁹ naſcereꝭ ex ea ꝛ mediāte ipſa repareꝭ mūdi ruina. Et vna rõ dicebat ꝙ ſic. tū quia ipſa foret creāda ſicut ꝛ fuit poſtea creata in ſūma nobilitate ꝛ origiāli iuſticia in oī virtute ꝛ ꝑfectione: necnõ nature decore ſm Auguſt.in Omelia. Et habeꝭ de pnīa diſt.ij.§. Romanos.tū quia miraclo maxio iter oēs mulieres erat formata ꝟtute diuina ꝺ viro ſine muliere.tū quia vt dicit Greg.in quarto libro dialogoꝝ:in ꝑadiſo exiſtēs aſſueuerat verbis dei ꝑfrui homo btõꝝ angeloruȝ ſpiritibꝫ cordis mūdicia ꝛ celſitudīe diuine viſionis intereſſe. Unde ratio arguebat ꝙ ipſa p̄ oībꝫ alijs mulieribꝫ ad diuinā incarnationē ex ipſa ſlēdā foret idonea. Sȝ ad hanc q̄ſtionē diuīa ſapīa reſpõdit ꝙ nullo modo liceret vt de⁹ carnē aſſumeret ex eua et mediāte ipſa mūdi ruina repareꝭ. Primo q2 ipſa a diabolo foret decipiēda ꝛ ſuꝑāda: quod nõ decet dei matrē q̄ caput ſerpētꝭ foret ꝯtritura Geñ.iij. Secūdo: quia nõ decet ꝙ vna peccatrix ꝑ quā totū gen⁹ hūanū mortē incurrerat tātū exalteꝭ vt ſit dña mūdi: mater vite.i.dei ꝛ ſuꝑ oēs angelos ſublimata: quod ꝯſequēs eſt ad eſſe dei matreȝ. Tercio: q̄a deus vēturus eſt in mūduȝ alios iudicare. Et idcirco nõ licet ꝙ ipſe ꝺ aliquo peccato in ſe vel in matre reꝑhēſibilis et ignominioſus exiſtat. Uñ cõcluſum eſt ꝙ creari deberet vna alia femīa ex eua ꝓcedens ꝑ generatõeȝ que eſſet puella ſuꝑ oēs ſanctiſſima: ſumma nobilitate ꝑdita. virtutibus ꝛ gratia plena: in naturalibꝫ ꝛ gratuitis ꝑcellentiſſima: diuinoꝝ miraculoruȝ camera: deo familiariſſima. puritate nitidiſſima: angelis ꝛ hominibꝫ dña: ꝛ plus q̄ꝫ Eua vel quecūqꝫ mulier mūdi: gratijs ꝛ cariſmatibus ſpūſſcti ſublimata vtpote que eſſet digna regina angelorum: ꝑadiſi porta: et genitrix ſummi dei glorioſiſſima. Unde ex hoc orta eſt in mēte diuina queſtio quarta.

Capitulum.IIII.

Quarta queſtio de femine ad id idonee conditõe videlicȝ q̄lis deberet eſſe iſta puella que deū eſſet generatura ꝛ mundi ruinam reꝑatura. Ad quod diuina ſapiētia reſpõdēs.xij.cõgruētiſſimas rõnes ꝛ cõditiones declarauit ac diffiniuit q̄bꝫ bñdicta dei mater tanq̄ꝫ corona.xij.ſtellaꝝ honoratam ꝛ electā ſe a deo eternal'r gl'iareꝭ ꝛ gauderet coronatā. Prio nanqꝫ: q̄a deus ſciebat eternal'r ꝙ mulier q̄ foret cauſa ruine et pctī exiſtēs ꝟgo peccaret. Ideo decreuit ꝙ illa mulier q̄ ipm filiū eſſet paritura ꝓ mūdi redēptiõe virgo ꝑpetua foret. Secūdo ſciebat ꝙ illa prima foret deſpõſata ſcȝ Ade quā deſpõſationeȝ deus ipſe fecerat Geñ.j. di. Creſcite ꝛ mltiplicamini ꝛc̄. Ideo decreuit ꝙ iſta que deū eſſet paritura foret deſpõſata. Tercio: q̄a ſciebat ꝙ illa ꝑma eſſȝ inuentrix mortis ꝛ diuīe ire. Ideo ordinauit ꝙ iſta ſcȝ maria foret inuētrix gr̄e et genitrix vite.iuxta illꝺ Luc̄.j. Inueniſti gratiam ſcȝ quā ꝑdidit Eua apud dñm. Ecce cõcipies ſcȝ vitam chriſtū q̄ ait Johis.xiiij. Ego ſuȝ via veritas ꝛ vita. Quarto: quia ſciebat ꝙ ꝑ illaȝ.ſ. Euam eſſet claudēda ianua celi. Ideo decreuit deus ꝙ iſta ſcilicet maria foret porta celi. Unde canit eccleſia. Aue maris ſtella dei mater alma atqꝫ ſemꝑ virgo felix celi porta: q̄a per eā patet ſalus. Quinto ſciebat de⁹ ꝙ prima mulier que fuit cauſa mali eſſet per malū angelū viſitanda: tentanda: ꝛ ad cõſentiendū alliciēda. Ideo decreuit ꝙ iſta ſcȝ Maria ꝑ bonū angelū eſſȝ ſalutāda: informāda ꝛ ad fidem excitāda: atqꝫ ad cõſentiendū inducēda in filij dei icarnatione. Sexto: quia ſciebat deus ꝙ prima mulier cõſentiēdo verbis diaboli conceptura erat ꝛ paritura iniquitatē et peccatum. Juxta illud p̄s. Ecce parturit iniuſticiam: concepit dolorem et peperit iniquitatem ꝛc̄. Idcirco ſtatuit ꝙ iſta ſcilicȝ benedicta virgo cõſentiendo deo ad verba angeli et dicendo verbum obedientie. ſcȝ Ecce ancilla domini: fiat mihi ſm verbū tuum: conciperet filium dei qui deſtrueret opera diaboli. Septimo quia ſciebat deus ꝙ illa

accepit fructū de ligno ⁊ comedēs miſit per guttur in ſua interiora. ideo decreuit ꝙ iſta ſcꝫ bn̄dicta virgo in ſuis viſceribꝰ caſtꝭ acciperet fructū bn̄dictuꝫ.ſ. Jeſum quē pareret ligno crucis affigēdū: ⁊ ſic viuificaret mundū ꝑ euam occiſum. vn̄ Aug. Illa .ſ. eua occidēdo obfuit: iſta viuificādo ꝓfuit. ꝑcuſſit illa: ſanauit iſta ⁊c. Octauo q̄a ſciebat deus ꝙ ꝑ illā hūanū genus in m̄ltas miſerias et neceſſitates deuenire d̄beret. Idcirco ſtatuit vt iſta ꝟgo bn̄dicta eſſet hoībꝰ in oī neceſſitate ſubleuatrix ⁊ aduocata. vn̄ Bern̄. Sileat miſcḋiam tuā o bn̄dicta ꝟgo q̄ ī neceſſitate meminit te ſibi defuiſſe inuocatā

Nono quia ſciebat deus ꝙ illa foret mater oīm peccatoꝝ ſuoꝝ filioꝝ. ideo decreuit ꝙ iſta beata virgo foret mater miſcḋie oībꝰ peccatoribꝰ ac gr̄e: ꝓpter quod canit eccl'ia. Maria mater gr̄e mater miſcḋie tu nos ab hoſte ꝓtege.ſ. q̄ hoſtis in eua nos ꝑemit. et ī hora mortꝭ ſuſcipe.ſ. tanq̄ꝫ pia mater venie.

Decimo qꝛ ſciebat deꝰ ꝙ illa in pc̄tō conciꝑet ſuos filios et cū grauamīe portaret ac dolore parturiret. Idcirco decreuit ꝙ iſta virgo btīſſima ſine pc̄tō cōciꝑet: ſine grauamine portaret: ⁊ cum gaudio pareret ſuū filium ꝑ quē a peccato nos mūdaret ⁊ in filios adoptaret ⁊c. Undecīo q̄a ſciebat deus ꝙ illa ſuo lacte infecto enutriret filios ſuos q̄bus ꝓpīauit amariſſimū venenū mortis. ideo decreuit ꝙ iſta puriſſimo lacte ꝟgineo enutriret ſuū natuꝫ chriſtū: cuius caro ⁊ ſanguis oībus nobis filijs marie adoptatis ꝓpināda erāt in cibuꝫ ⁊ potum vite eterne: vt patet in ſacramēto euchariſtie. Duodecimo qꝛ ſciebat deus ꝙ eua foret pctī initiū ex qua redundaret culpa in omnes nos ſuos poſteros: ⁊ in qua habitaturꝰ eſſet diabolus ꝑ pctm̄ ⁊c. Idcirco ſtatuit ꝙ iſta bn̄dicta virgo eſſet nobis initiū oīs boni et ſalutis: in qua habitaret deꝰ ⁊ que plena eſſꝫ gratia ⁊ omni ſctītate: de cuius plenitudīe redūdaret gratia in nos oēs filios ade ꝑ generationē: ⁊ filios marie ꝑ adoptionē chriſti ac regenerationē. Hinc Anſelmus libro orationū. O femīa mirabil'r ſingularꝭ ⁊ ſingulariter mirabilis: ꝑ quā elemēta renouātur: angeli reꝑant̄: inferna euacuant̄: hoīes ſaluant̄. O femina plena ⁊ ſuppleina gr̄a. de cuiꝰ plenitudinis redūdantia reuiuiſcit oīs creatura. Hec ille. Sic igit̄ patet quō deꝰ ab eterno p̄ordinauit oriri debere in mūdo iſtā bn̄dictā virginē Mariā ⁊ ꝑ eius diuinū partū reꝑari mūdū. O igit̄ peccator vide q̄ntū debes diligere: quātum ve reuereri mariā: per quā deus diſpoſuit ab eterno ſaluari aīam tuā. O quāta deuotiōe debes ei ſeruire quam ſi matrē miſcḋie a deo preſtitam non haberes: ab eterna morte per tuaꝫ matrem Euam inducta: nunq̄ꝫ liberatus eſſes.

Articulus ſecundus de ſanctificatiōe beate Marie in vtero ſue matris. Cap̄ I.

SEcūdum miſterium circa ortum beate virginis declarandū dicit̄ maternalis ſanctificationis. ꝓutile nanq̄ꝫ eſt ſcire quō ipſa pia dei mater maria fuerit ſctīficata in ſuo ortu. Circa quod quatuor cōtemplemur.

Prīo vtꝝ fuerit in vtero m̄rno ſctīficata.
Secūdo qn̄ fuerit ſanctificata
Tertō vtꝝ p̄ alijs ſctīficatꝭ fuerit ſctīficata
Quarto q̄tiens fuerit ſctīficata

Primo vtrum fuerit in vtero materno ſctīficata. Pro quo nota de intellectu huius nomīs ſanctificatio ꝙ ſm̄ doc. illuminatuꝫ ſ. Fran. maro. in tractatu de ꝯceptōe virginis ſanctificatio nō eſt aliud niſi miſſio ſpiritus ſancti ad animā ſanctificandā. vn̄ multum intereſt inter p̄ſeruari a peccato originali et ſanctificari. quia p̄ſeruari a peccato originali eſt nō artari per ſtatutū diuine legis que ordinauit ꝙ anima que cōiungitur carni naturaliter ꝓpagate ab adam ſit ꝑuata dei viſione et obligata pene eterne. Sic igitur beata ꝟgo dr̄ p̄ſeruata a peccato originali: quia deus nō artauit eaꝫ illa lege ſed congrue ꝓpter honorem maternū ex ſpeciali priuilegio ſuſpendit ſententiā ne ipſa ī peccatum originale incideret: vt patuit libro p̄cedenti. Hic itaq̄ꝫ queſtio nobis eſt nō de preſeruatōe ſed de ſanctificatōe Utrum ſcꝫ ipſa fuerit vere ſanctificata anteq̄ꝫ nata per ſpiritūſanctū in eius animā infuſuꝫ. Ad q̄d reſpondet̄ ꝙ omnes doctores q̄uis diuerſimode ꝓcedendo affirmant beatam virginem ſanctificatā fore anteq̄ꝫ natam: maxime Alexāder de hales in. iij. parte. q. xiij. in tractatu de incarnatōe chriſti. et Franciſcū maro. vbi ſupra. ⁊ Bonauen. in. iij. diſti. iij. et Richar. ibidem. q. ij. arti. j. Nec nō btūs

Tho.in.iij.parte.q.xxv.ar.j. Que cõcluſio
ꝓbat̃ triplici via. Primo rõne generali.ſ.
et ꝑticulari. Rõne generali ſic. Eccl'ia non
põt errare: ⁊ q̃ tenet oppoſitũ heretic⁹ eſt. ſ;
ſi nõ fuiſſ; ſctĩficata: eccleſia erraret celebrã
do ei⁹ natiuitatẽ: qm̃ ſtatui in pctõ nõ debe
tur ſolẽnitas ⁊ gaudiũ ſed luctus. ergo ⁊c̃.
Itẽ ratõe ſpeciali ſic: q̃a ſi qḋ minus videt̃
ineſſe ineſt: ⁊ id qḋ magis: ex regl'a thopica
Exemplũ patet. Nam ſi rex honorat ruſti-
cũ: multo magis honorare debet militẽ vel
baronẽ ſibi fidel'r ſeruientẽ. Sed hieremi-
as fuit ſctĩficatus in vtero Hiere.j. ſil'r Jo-
hãnes baptiſta Lu.j. vt patet ꝑ Amb. ergo
multo mag; cõueniebat ſctĩficari matrẽ dei
mariã in vtero materno. Secundo ꝓbat̃
autoritate Bern. dicẽt;. De ſingulari virgi-
ne nulla ambiguitas ſit quin ipſa maternis
adhuc circũſepta viſceribꝫ ſublimiori ſctĩfi
cationis genere ſctĩficata ſit ⁊c̃. Et iteꝝ. Qḋ
paucis mortaliũ cõſtat eſſe collatũ fas ñ eſt
dicere tãte virgini eſſe negatũ. Hec Berñ.
Tertio ꝓbat̃ figuratõe Eſa.xj. Egredie̾t
virga de radice ieſſe.i. linea generatiõis re-
gia q̃ i ieſſe fuit radicata: ⁊ flos de radice ei⁹
aſcendet.i. virgo maria. et req̃eſcet ſuꝑ eum
ſpũs dñi. Itẽ Nume.xvij. Uirga aaron.i.
maria q̃ fuit de ſtirpe aaron: q̃a cognata eli
zabeth Luce.j. in tabernaculo.i. in matris
vtero inuẽta eſt floruiſſe dono ſpũſſcti. Sz
di. Cũ btã virgo in ſua ꝯceptõe fuerit ſan-
cta: q̃a ſine originali pctõ ꝯcepta eſt ꝑ te. q̃-
modo ḡ dicis eam ſctĩficatã fuiſſe. Rñdet̃
ſm richar.in.j. diſt.iij. ar.iij. q.iiij. ꝙ ſanctifi
cari aliq̃d ḋr Uno mõ de nõ ſctõ fieri ſctm̃
et iſto mõ nõ dicit̃ btã virgo ſctĩficata: q2 ꝓ
ſupponit̃ ſic eã fuiſſe peccatricẽ: qḋ nõ cõce
do. Alio mõ de eſſe ſctõ fieri magis ſctm̃ ſc;
ſimul accipiẽdo eſſe accipe ⁊ ſctĩtatẽ. ⁊ ſic di
cit̃ virgo ſctĩficata. Uñ ſm Franciſcũ ma-
ro. vbi s̃. In ꝯceptõe ꝟginis deſcẽdit ſpũſ-
ſctũs in aĩam eius nõ vt purgaret eã ab ali
quo pctõ qḋ nõ erat: ſed vt haberet grãz ⁊ i
ipſa cõfirmaret̃: ita ꝙ nõ poſſet peccare vn
q̃ nec mortal'r nec venial'r. Et de hoc etiaz
ſupra li.iiij. habes ꝑte.ij. arti.ij. diffic'.j. Et
infra ca.vj. hui⁹ libri. ꝑte.ij. arti.ij. Ca.II.

Secundo videndũ eſt quãdo beata
virgo fuerit ſctĩficata. Ubi nota ꝙ
ſi loq̃mur ſm modũ illorũ q̃ tenent
ꝙ beata virgo fuerit ꝯcepta in peccato ori-
ginali: ipſa fuit ſctĩficata poſt infuſionẽ ani
me a peccato quod inerat. Sed hoc mihi
nõ placet: quia ſum cum noſtris doctoribꝫ
tenẽtibus eam fuiſſe ꝯceptam ſine peccato
originali. Nam vt ait glo. ſuꝑ illo ꝟbo Jo-
han.xix. Mulier: ecce fili⁹ tuus. xp̃s inquit
docet vt a pijs filijs cura parẽtibꝫ impẽdat̃.
Sũmã ergo curam habuit chriſt⁹ ſue ma-
tris: cum ſumme eã dilexerit. imo ſua dile-
ctio fuit oĩs alterius dilectõis filialis exem
plum ⁊ regula ac mẽſura. Sũmo aũt ⁊ ma
ximo cõtrariũ nõ admiſcet̃: vt ſumme cali-
do nõ admiſcet̃ frigus. ergo dilectioni qua
chriſtus dilexit matrẽ nunq̃ odiũ admixtũ
fuit vl' ira. vnḋ nunq̃ fuit odita btã virgo a
chriſto pro quouis inſtãti. Sed ſi fuiſſ; cõ-
cepta in peccato originali fili⁹ tenebat̃ odi-
re eam ⁊ deteſtari ꝓ illo tunc. ergo ſequit̃ ꝙ
nunq̃ fuit ipſa iracũdie dei vas. Dico igit̃
ſm modum doctoꝝ noſtroꝝ ꝙ ſanctificata
eſt virgo in ṗmordio ſue ꝯceptõis: ita ꝙ ſi-
mul tꝑe accepit eſſe ⁊ ſanctitatem. vt ſupra
patuit.

Capitulum. III.

Tercio de excellẽtia huius ſanctifi-
catiõis videnduz reſtat Utrum ſc;
pre alijs in vtero ſanctificatis fue-
rit ſctĩficata. Et reſpõdetur ꝙ ſic: abſq; du
bio. Nã ſctĩficatio ꝟgis tripl'r excedit alio-
rũ ſctĩficatõem. Prio tꝑis celeritate. Naz
Hiere. nõ lõge añ natiuitatẽ eſt ſctĩficatus.
iuxta illḋ Anteq̃ exires de ventre ſctĩficaui
te Hiere.j. Johes ꝟo baptiſta in mẽſe ſexto
qñ Maria viſitauit ⁊ ille in vtero exultauit
Lu.j. Sed btã virgo mox vt erat aĩa rõna
li aĩata fuit ſctĩficata: vt dic̃ Aug⁹. i q̃dã ſer
mone ḋ natiui. ꝟgis. Hec inq̃t ꝟgo mox vt
i mũdũ ꝑ generatõis hũane lineã venit oĩs
boni virtute ꝑfecte reſplẽduit. Mox aũt et
ſtatim referunt̃ ad inſtãs ſm phm. iiij. phi-
coꝝ. Scḋo excedit aliorũ ſanctificationẽ
in mũeris largitate: q2 gratie mũere copioſi
us fuit ditata q̃ alij: qḋ patet ex h̃. q̃a alijs
ſctĩficat; in vtero fuit collatũ ꝙ poſtea nun-
q̃ peccauerũt mortal'r. Ipa ꝟgo nunq̃ pec
cauit etiã venial'r. vñ Berñ. Puto copioſi-
us mun⁹ grẽ deſcẽdiſſe in ꝟginẽ q̃ nõ ſolum
ei⁹ ortũ ſctĩficaret: veꝝ ipſam ab oĩ pctõ de-
inceps cuſtodiret imunez. Tercio in gratie
vbertate: quia ab ea gratie copioſitas gene
raliter in oĩes ſe diffudit. Uñ Hiero. i ſer
mone de aſſumptiõe dicit. Decebat vt eſſet

plena gratia que celis dedit gl'iam: terr̄ de-
um: paceq̄ꝫ refudit. vere gratia plena ꝑ quā
largo ſpūſſancti ymbꝛe ꝑfuſa eſt omnis cre
atura. Hec ille. Et circa ꝑmiſſa. Ca. IIII.

QUarto occurrit vidēdū quotiēs fu
erit virgo bn̄dicta ſctificata. Ubi
nota ſ̄m doctoꝛes poſitionē ſuꝑ .iij
diſt. iij. ꝙ tres fuerūt ſctificatōes matris dī.
Pꝛima fuit ſanctificatio in vtero mater-
no: in q̄ habuit ꝑſeruationē a pctō oꝛiginali
ſ̄m noſtros doctoꝛes ꝛ gr̄e īfuſionez: necnō
fomitis extirpatōem vt nō remāſerit nec fu
erit in ea niſi cauſaliter. Secūda ſctifica-
tio fuit in ſpūſſctī obūbꝛatōe ꝛ filij dei con-
ceptōe. In q̄. ſſ. ſic eā impleuit vt digna fo-
ret ꝯcipe virginitatis gl'ia manēte verbum
et certificauit de ꝑſeuerātia ac btitudine cō
ſequēda. vnde angelus ait. Ne timeas ma-
ria inueniſti gr̄az apud dn̄m. Et iteꝝ. Spi
ritusſctūs ſupueniet in te ꝛc̄. Tercia in fi
lij dei inhabitatōe in vtero ſuo: in q̄ ſuꝑ p̄-
dicta habuit ꝙ totalr̄ dedicata fuit ad diui
na ꝛ nō ſolū mens ſed etiā coꝛpꝰ eius diui-
nitatis luce reſplēduit. Iuxta illud Ezech.
xliij. Terra .i. maria ſplendebat a maieſtate
dn̄i ꝛc̄. Un̄ etiā licitis vſibꝫ mr̄imonialibꝫ
eā aptare erat īpoſſibile. Quarta ſ̄m do-
ctoꝛes cōiter ſctificatio ſuꝑaddit in aſſum-
ptione in qua habuit gr̄e ꝛ gloꝛie cōſumma
tionē ꝛc̄. O igit̄ deuota aīa pēſa q̄ꝫ ſancta q̄ꝫ
felix q̄ꝫ glıoſa ſit virgo Maria q̄ tātis gr̄aꝝ
donis eſt ſublimata. O q̄ꝫ excellētiſſima re-
gina q̄ tātis inſignijs extat laureata oēs ad
eā ꝯfugiamus: eā inuocemus vt eiꝰ plenitu
dine gr̄am acq̄ramus.

Articulus tercius de reuelatōe tꝑali fa-
cta a deo ml'tipliciter ꝙ. ſ. beata Maria oꝛi
ri debuit mundo.

TErtium miſteri

um dr̄ tꝑalis reuelatōis. Ex q̄ nāq̄ꝫ
miſericoꝛs deꝰ ſic oꝛdinauerat ꝙ
mūdus reꝑari deberet ꝑ incarnatōem chꝛi
ſti ex virgine Maria. ꝛ ſtatuerat ꝙ a p̄nci-
pio mūdi vſq̄ꝫ in finez nullo vnq̄ꝫ tꝑe aliq̄s
ſaluari poſſet niſi ꝑ fidem vniꝰ mediatoꝛis
xp̄i Ieſu ex ꝟgīe Maria nati: vt dicūt Au
guſt. li. d̄ coꝛreptōe ꝛ gr̄a. ꝛ Gre. ſuꝑ Ezech.
vn̄ Actuū. iiij. Nō eſt aliud nomē ſub celo
datū hoībꝫ in q̄ oportcat ſaluos fieri credē-
tes. ꝓpter quod miſteriū incarnatōis xp̄i ex
virgīe Maria aliqualr̄ opoꝛtuit ꝛ neceſſa-
riū fuit oī tꝑe eſſe creditū apud oēs ſcꝫ vl' ex
plicite: vel implicite. vt ꝓbat ſctūs Tho. ſe
cūda ſcd̄e. q. ij. ar. vij. ꝛ Bonauē. ſuꝑ. iij. di.
xxv. q. j. art. ij. Idcirco deus miſeratoꝛ ꝛ mi
ſericoꝛs q̄ neminē vult ꝑire ſed vult oēs ho
mines ſaluos fieri ꝛ ad agnitionē veritatis
venire ſ̄m apl'um. j. Thimo. ij. Qi tꝑe huiꝰ
mūdi multiplr̄ reuelauit ꝙ videlicet oꝛiūda
eſſet in mūdo vna ſacratiſſima puella. ſ. ma
ria: ex q̄ dei filius carnē aſſumēs ſaluaturꝰ
eſſet mūdū. poſſumꝰ aūt īter cetera diſtigue
re ꝛ ꝯſiderare. xij. p̄cipua tꝑa mūdi ad nūe-
rū. xij. ſtellaꝝ in coꝛona btē virgīs: q̄bꝫ vicz
tꝑibꝫ deus oīpotēs voluit reuelare ꝛ reuela
uit bn̄dictā virginē mūdo: ꝛ ex ipſa fiendaꝫ
incarnatōem xp̄i q̄ in tribꝫ q̄ternarijs dſcri
bunt̄. vt patꝫ inſpiciēti in figura ſubſcripta

Pꝛo pꝛimo quaternario.
Pꝛimū eſt tēpus angelice cōditionis.
Secundū eſt tēpus innocētie hoīs
Tercium eſt tēpus pꝛime trāſgreſſiōis
Quartum tēpꝰ hūane multiplicatōis

Pꝛo ſecundo quaternario
Pꝛimū eſt tp̄s p̄riarchice electionis.
Secūdum tp̄s iſraelitice liberatiōis.
Terciū tp̄s ꝓphetice reuelatōis.
Quartum tp̄s iudaice oberratōis.

Pꝛo tercio quaternario
Pꝛimū eſt tp̄s ꝓhice cognitōis.
Secundū eſt tp̄s gētilice ꝯuerſatiōis
Terciū tp̄s ꝓxime generatōis.
Quartū tp̄s implete incarnationis.

PRimo itaq̄ꝫ reuela Caplm̄. I.
uit oꝛtū beate virgīs deꝰ in tꝑe an-
gelice ꝯditōis. qd̄ oſtēdit triplici rō
ne. Pꝛimo rōne tētatōis: q̄a vt dic̄ Bern.
ſuꝑ illud Ione. j. c. ꝓpter te oꝛta eſt hec tēpe
ſtas. Lucifer q̄ erat ſummꝰ angelus ꝯgno-
uit naturā humanā ꝑuenire ad hāc digni-
tatem ꝙ vniret̄ deo et aſſumeret̄. ſ. ex virgi-
ne in vnitatē ꝑſone diuine ac exaltaret̄ ſuꝑ
naturā angelicam. vidit īquit ꝛ inuidit ꝛ in
uidia diaboli introiuit in oꝛbem terraꝝ. vn̄
inuidens homī de maioꝛi felicitate ſuperbi
uit nolēs ſubeſſe deo hoī. Ait em̄ Ponā ſe-
dē meā ad aq̄lonē ꝛ ero ſil'is altiſſimo. Eſa.
xiiij. Quod alijs angelis māifeſtauit ꝛ mul
ti ei ꝯſenſerūt blandiētes eidem de decoꝛe ꝛ
pulcritudine ſue ꝯditōis ꝛ nature. ꝙ. ſ. ipſe
eſt dignus vt habeat illum honoꝛem ꝙ pa-

rificeť deo nec ſubſit ei nec ſeruiat homi. Et
ſic oẽs e celo ceciderũt. Boni aũt angeli vt
Michael raphael gabriel ſeraphin cheru-
bin ⁊c̃. nõ ꝯſenſerũt ei: imo ꝯtradixerũt. ſed
deo obedire volẽtes adheſerũt ei ꝑ charita
tem ⁊ fidez. ⁊ ſic cõfirmati ſunt vt volũt oẽs
cõiter doctores ſup. ij. diſt. v. Scd̃o oſtẽ-
diť rõne reſtauratõis. q꞉ cũ motuz fuiſſet ħ
pliũ inter angelos. ſ. ꝑ ꝯtrariã volũtatẽ ⁊ ru
ina facta i ſingulis choris crediderũt ⁊ no-
uerũt angeli ꝙ deberet iſta ruina repari ex
hoibꝫ. ⁊ hoc nõ niſi ĩpleto miſterio incarna
tionis ex ꝟgine. Ideo dic̃ Aug. v. ſup Geñ.
ad lr̃am. ꝙ angelos nõ oĩno latuit miſteriũ
regni dei. i. incarnatõis. q̃ſdaz tñ rõnes hu
ius miſterij ꝑfecti⁹ cognouerũt xp̃o reuelan
te ſm̃ Tho. ſcd̃a ſcd̃e vbi ſ. Tercio oſtẽ-
diť rõne diuĩe reglatõis. q꞉ diuĩa ſapĩa hãc
regulã ſtatuit ꝙ diuĩa mediantibꝫ angel' ad
hoĩes ꝑueniãt. Vñ Dioni. iiij. c. celeſt' hie-
rar. di. ꝙ diuinũ Ieſu benignitat' miſteriũ
angeli ꝓmũ edocti ſunt: poſtea per ĩpos ad
nos diuinitatis cognitio trãſiuit. ſ. reuelan
do hoĩbꝫ vt patet de ꝓphet' ſil'r ⁊ de paſtori
bus ac btã ꝟgĩe q̃bꝫ angelus xp̃i ĩcarnatio-
nẽ reuelauit. ĝ angelis ħ pri⁹ fuit reuelatũ a
deo. Hinc Ecc̃i. xxiiij. btã ꝟgo ait. Ego ex
ore altiſſimi ꝓdij. i. ꝑ altiſſimi ſapĩam oriun
da fui ꝓmogenita ante oẽm creaturam. ſ. di
gnitate: ego feci vt orireť in celis. i. in angel'
lumẽ indeficiẽs. ſ. glĩe ꝯfirmate. ſ. ꝑ fidẽ in-
carnatiõis ex me fiende. Caplm̃. II.

Secũdo reuelauit de⁹ btãm ꝟginem
tpe innocẽtie hoĩs cũ dñs ait Geñ.
ij. Nõ eſt bonũ hoĩem. ſ. xp̃m q̃ fuit
ſecũdus adã ſm̃ apl'm eſſe ſolum: faciam⁹ ei
adiutoriũ ſil'e ſibi. ſ. mariã. Nota ſm̃ Tho.
ſcd̃a ſcd̃e. q. q̃ ſ. ꝙ hõ in ſtatu innocẽtie ha-
buit fidẽ explicitã de xp̃i ĩcarnatõe ſm̃ ꝙ or
dinabať ad ꝯſũmmatõez glĩe. nõ aũt ſm̃ ꝙ
ordinabať ad liberationẽ a pctõ ꝑ paſſionẽ
⁊ reſurrectionẽ. patet: q꞉ nõ fuit ꝓſci⁹ pctĩ fu
turi. Quõ aũt hõ ꝓſciuit ĩcarnatõez videť ꝑ ħ
ꝙ dixit Relĩqt hõ pa. ⁊ matrẽ ⁊ adherebit
vxori ſue. Hoc em̃ apl's Eph. v. dicit ſacra
mentũ magnũ eſſe in xp̃o et eccl'ia. qđ q̃dez
ſacr̃m nõ eſt credibile ꝓmũ hoĩez ignoraſſe
Vñ crediť a pleriſqꝫ ꝙ adã in ſopore ſuo di
uina reuelatiõe cognouit ħ futuꝝ ſacr̃m in-
carnatõis. Vt em̃ dicit Auguſti. ſup Geñ.
ad lr̃am Tũc mẽs Ade ꝑnceps angelice ſo
cietatis intrauit in ſctũariũ dei vt intellige-
ret nouiſſima in dei ſpeculo. et vidit ꝙ ex ſa
cramẽto mr̃imonij ꝯtracti inter ĩpm ⁊ Euã
formatã oriũdi eſſent ml'ti ſctĩ patriarche: ꝓ
phete apl'i ⁊c̃. Et maxĩe ꝙ deſcenderet vna
ſacra ꝟgo q̃ deũ paritura eſſet ſaluatorẽ mũ
di. Ideo tot⁹ gaudio replet⁹ euigilãs locut⁹
eſt ꝓphetãdo de ſacr̃o matrimonij di. Relin
quet hõ patrẽ ⁊ ma. ⁊c̃. Et ꝓpterea ĩtãtũ dile
xit Euã ꝙ magis voluit ꝯtra dei volũtatez
facere in comeſtione pomi vetiti q̃ ĩpſaz cõ
triſtare. vt dicit magiſter in ſecũdo. diſt. xxj.
cap. v. Capitulum. III.

Terciũ eſt tẽpus ꝓme trãſgreſſionis
ſcz Ade ⁊ eue: quo tpe deus reuela
uit futurã bñdictã virginẽ. q̃a cum
ob ꝑuaricationẽ penas deus mulieri ⁊ ade
infligeret ⁊ ad ſerpẽtez maledictur⁹ veniſſet
poſt alia verba ait in figura de Maria: ĩpa
ꝯteret caput tuũ ⁊c̃. O q̃ntũ flebant ⁊ dole-
bant primi parẽtes de miſerijs quas incur
rerãt per peccatũ. O q̃ntum gaudebant cũ
audierũt aliq̃ñ ꝑ virginẽ bñdictã caput ſer
pent' ꝯterẽdũ ⁊ ſe liberãdos. Cap. IIII.

Quarto reuelauit tpe hũane multi-
plicatõis. quia ex eo ꝙ hoĩes cepe
runt multiplicari in terra: multipli
citer deus reuelauit miſteriũ incarnatõnis
ex maria ꝟgine in varijs ſacrificijs ⁊ figur'
añ legem ⁊ ſub lege q̃ꝝ ſignificatũ explicite
maiores cognoſcebãt. minores ꝟo ſub ve-
lamine illoꝝ credẽtes ea diuinit⁹ eſſe diſpo
ſita de chriſto vẽturo: velataz fidẽ habebãt.
vt dicit ſanct⁹ Tho. vbi ſupra. Nam ꝓmo
Abel vidit incarnatiõem xp̃i de ꝟgine. ⁊ iõ
virginitatẽ ſeruauit qua figurã xp̃i geſſit de
virgine nati. Vnde ⁊ acceptabile ei⁹ ſacrifi
ciũ fuit ſicut dicit Aug. libro diuerſaꝝ q̃ſti-
onũ ad Oroſiũ. Secũdo Enoch i fide me
diatoris placẽs deo trãſlatus eſt vt xp̃o de
virgine Maria nato tpe antixp̃i teſtimoni
um ferat: ⁊ pro hac fide martir fiat. Tercio
Noe hoc intellexit figuratũ qñ de arca emi
ſit colũbã: que nõ tetigit aquas nec cadaue
ra ſed reuerſa eſt ad veſperã portans ramũ
oliue in ore ſuo: ⁊ ſic annũcians pacem ter-
ris redditam Geñ. viij. ca. Hec columba ſi
ne felle ſcz amaritudinis fuit beata virgo q̃
nõ tetigit putredinem vl' morticinũ peccati
hec ad veſperã mũdi ramũ oliue portat cũ
filium ex miſericordia hũanatum: virentibꝫ

foliȷ̄s:qꝛ gratia ⁊ veritate plenuȝ baiulat:et
terris pacē nunciat cum deo factā. Alias fi
guras cauſa breuitatis ꝑtereo. Cap. V.

Quinto reuelauit deus ꝙ beata vir
go eſſet futura mūdo: ⁊ ex ipſa ſal/
uatoꝛ naſcitur⁹ tpe patriarchice ele
ctionis multipliciter. E quibꝫ aliqua inſera
mus pluribꝫ ꝑtranſitis. Nam ꝑmo Abrae
reuelatū eſt:qn̄ dictū eſt:in ſemīe tuo bene/
dicenť om̄es gētes Gen̄.xxij. In ſemīe tuo
id eſt in xp̄o vēturo.ſ.ꝑ virginē. Secundo
Iſaac reuelatū habuit in ſui īmolatōe Ge/
neſ.xxij.qđ figurauit chriſtū vnigenituȝ dei
filiū īmolatuꝫ in carne ex virgīe aſſumpta.
Tercio Jacob reuelatū eſt qui ait Gen̄.xl.
Non auferetť ſceptrū de iuda donec veniat
q̄ mittendus eſt.i.xp̄s ex ꝟgine de tribu iu/
da oriundus. Capitulum. VI.

Sexto tpe iſraelitice liberatiōis. Nā
Moyſes vidit rubum ardētē ⁊ nō
cōburi Exo.iij. Per ignem diuini/
tas figuratť.ꝑ rubum nō cōbuſtuȝ viroꝛ vir
ginalis.vt canit eccleſia Rubū quem vide
rat Moyſes incōbuſtū cōſeruatā agnoui
mus tuā laudabilē virginitatē. Item Aa/
ron virga ſicca floruit fronduit ⁊ amigdala
ꝓduxit Nume.xvij.ad figurādum ꝙ Ma
ria virgo manēs ⁊ ſicca ab omni ꝯcupiſcē/
tia chriſtuȝ generatura erat. Itē Joſue hoc
reuelatū eſt:qn̄ ſol.i.chriſtus ſtetit in medio
celi.i.in vtero virginis. Nam celum dicitť a
celādo.ſic vterus virginis Marie celuȝ eſt
quia ſicut in celo materiali:ita in vtero vir/
ginali celabatť de⁹. Et hoc habetur Joſue
iij. Multe alie figure cauſa breuitatis ob/
mittunť. Capitulum. VII.

Septimo tpe ꝓphetice reuelationis.
quoniā ꝑ ora oīm ꝓphetarū id de/
us nobis in ſcriptura ſacra annun
ciat:lege ⁊ videbis. Nam Dauid ait. Jura
uit dn̄s dauid veritatem ⁊ nō fruſtra.eū de
fru.ven.t.po.⁊c̄.⁊ iteꝝ. Elegit eam de⁹ ⁊ ꝑe
legit eam. Itē Aſtitit regina a dextrꝭ tuis in
veſt.deau.⁊c̄. Itē Salomō Cāti.iij. Egre/
dimini ⁊ videte filie ſyon regē ſalomo. in di
ademate q̄ coronauit eum mr̄ ſua. Et vt di/
cunt doctores hebreoꝝ: vbicunqꝫ ponitur
nomē ſalomonis in libro Canti.intelligen/
dus eſt ipſe deus. Item Eſa.vij. Ecce vir/
go cōcipiet ⁊ pariet filiū ⁊ vocabitť nomen
ei⁹ emanuel. Item Hiere.xxxi. Femina cir
cūdabit virū.⁊ ꝑmittit di. Nouū faciet do/
minus ſuꝑ terram ⁊c̄. Itē Ezech.xliiij. Poꝛ
ta hec clauſa erit et vir nō ꝑtrāſi. ꝑ eam q̄m̄
dn̄s ⁊c̄. Item Daniel ⁊ om̄es aliȷ̄ ꝓphete de
hoc vaticināt quoꝝ dicta ꝑtrāſeo.
Cap. VIII.

Octauo tpe iudaice
oberrationis et diſꝑſionis. Nā iu/
dei tpe quo herodes alienigena re/
gnabat cognouerūt deo opante tēpus foꝛe
impletū vt chriſtus veniret:ꝑ illđ Gen̄.xlix.
Non auferetť ſceptrū de iuda ⁊c̄. Vn̄ ⁊ mi/
ſerunt ad Johannē in deſerto vt interroga
rent eū ſi ipſe eſt xp̄s. Et ille reuelauit ⁊ con
feſſionē de xp̄o fec. Joh.iiij. Medius inq̄t
veſtꝝ ſtetit quē vos neſcitis ⁊c̄. Itē om̄es
iudei diſꝑſi ⁊ errātes a veritate:ſi aduertunt
reuelatū hn̄t xp̄m veniſſe in carnem ex vir/
gine ꝑ illud Eſa.vlti. Anteqꝫ parturiret pe
perit ⁊ anteqꝫ veniret ꝑtus eius peperit ma
ſculum.vbi glo.noſtra dicit ſic. Anteqꝫ na/
tus fuiſſet ille q̄ in ſeruitutē redegit vltimaȝ
natus fuit ſaluatoꝛ.i.ante Titi ⁊ Veſpaſia
ni ſubiugationem ⁊ captiuitatē.vt patȝ ex/
ꝑſſius ꝑ tranſlationē caldaicam q̄ dicit:ad/
huc nō erat ei veniens anguſtia ⁊ adhuc n̄
venerat ei doloꝛ ꝓpter partum ⁊ reuelabitur
meſſias ⁊c̄. Capitulum. IX.

Nono tpe ꝑhice cognitionis Ab eo
naqꝫ tempoꝛe q̄ ꝑhi naturas reꝝ in
ueſtigare ceperūt ſꝑ reꝑtū eſt in cre
aturis aliqđ tale q̄ mens noſtra q̄ſi ꝑ exem/
pla impreſſa naturalibꝫ rebꝫ manuduci pōt
ad fidē virginee ꝯceptōnis beate Marie ⁊
ei⁹ diuini partus. vt patet ꝑ illuſtrē Franci
ſcū de Reťa.li.quē edidit de ꝯceptōe ꝟgia
li ꝑ plura naturalia exempla que habentur
li.viij.ꝑte.j.arti.iij.ca.x. Ne tamē oīno hic
ſilētio ꝑtrāſeamus aliqua deſcribunť. Naȝ
ꝑmo videmus in celeſtibꝫ ꝙ radius ſolis q̄
de ſe eſt impaſſibilis ⁊ īmoꝛtalis ac q̄dāmō
capi nō poteſt:⁊ tamē rebus coꝛꝑalibus ac
moꝛtalibꝫ ſe incoꝛpoꝛat. vt patet in vitro ſi/
ne omni fractione ꝑtrāſiens. Item vt dicit
Albertus magnus in ſūma naturaliū. Ful
mē q̄ddam erūpens penetrat burſam:illeſā
relinquens:auꝝ vel es intus ꝯſumēs. ergo
multo magis deus īmoꝛtalis īgredi ⁊ egre
di potuit virgineū vterū ſine coꝛruptione:
et ſe vnire carni ⁊c̄. Secundo in aīali/
bus videmus multa cōcipi ⁊ naſci anima/
lia ſine mare vľ coitu. vt patȝ de anguilla q̄

marē nō habet ſed ꝑ aurem ꝯcipit et fetum generat. vt dicit Areſto. v. li. de aialibꝫ. Itē de apibꝫ que ſine patribꝫ e matribꝫ creſcunt Itē de quadā aue Carbas vocata cōiter q̄ dr̄ de arbore naſci. vt teſtat̄ Alb. xxiij. ð aia libꝫ. Itē ð vulture q̄ matre caret. vt dic̄ Ambro. in examerō. Itē de fenice q̄ vnica tm̄ ē. et multis alijs. Tercio in terrenaſcentibꝫ vbi flos generat̄ ex puris humoribꝫ. Quibus oībus q̄d aliō deus exemplificare voluit cū ſic res ipſas cōdidit: niſi futurū virgineū partū, qm̄ vt dicit apl's Ro. j. Inuiſibilia dei. ſ. miſteria ꝑ ea que facta ſunt intellecta conſpiciunt̄. Capitulū. X.

Decimo reuelatū eſt tpe gētilice cōuerſatōnis. qr ſm Tho. q. qua ſup multis gētiliū facta fuit reuelatio ð xp̄o. vt patet ꝑ ea q̄ predixerūt et ꝑnouerūt multe ſibille gētiles. ſicut dicit Aug⁹. ⁊ notat idē Tho. ex q̄bꝫ aliq̄ hic inſerunt̄. Nā ꝑmo ſibilla pſica dicit. Ecce beſtia cōculcaberis ⁊ gignet̄ dn̄s in orbē terraꝝ et gremium virgīs erit ſalus gentiū. Secūdo ſibilla delphica q̄ ante troiana bella ꝓphetauit: cui⁹ meminit Criſp⁹ di. Naſcet̄ ꝓpheta abſq̧ maris coitu ex virgine. Tercio ſibilla eritbrea in Babilonia orta: de q̄ memīt Iſido. Ethi. viij. di. In vltima etate hūiliabit̄ deus: generabit̄ ꝓles diuina: vniet̄ hūanitati diuinitas: iacebit in feno agnus: ⁊ puellari officio educabit̄ deus ⁊ homo. Hec illa. Quarto ſibilla belleſpōtina in agro troiano nata. de qua ſctūs Eraclitus dic̄. De excelſo celoꝝ habitaculo, pſpexit deus hūiles ſuos ⁊ naſcet̄ in diebꝫ nouiſſimis de virgine hebrea. Pl'es alias ſibillas amore breuitatis ptraſeo. Hoc tn̄ addēdū puto q̧ ſicut refert ſanctus Tho. vbi ſ. Inuenit̄ i hiſtorijs romanorū q̧ tpe Cōſtātini Auguſti et Helene matris eius inuētum fuit q̄ddā ſepulcrū in quo iacebat hō aureā laminam habēs in pectore in qua ſcp̄tū erat ſic. Chriſtus naſcet̄ de virgine et credo in eū. O ſol ſub helene ⁊ Cōſtantini tpibꝫ iterꝫ me videbis. Hec Tho. addēs ibidē: q̧ ſi q̄ gentiles ſaluati fuerūt q̄bus reuelatio non fuit facta nō fuerūt ſaluati abſq̧ fide mediatoris xp̄i. quia ⁊ ſi nō habuerūt fidem explicitā: tamē habuerūt fidē implicitā in diuina ꝓuidentia: credētes deum eſſe liberatorē hoīm ſm modos ſibi placitos ⁊ ſm q̧ veritatem cognoſcētibus ipſe reuelaſſet. Hec Thomas Ecce ergo patet q̧ gentilibus reuelatus eſt ortus Marie. Capitulum. XI.

Undecimo reuelatus eſt ortus marie tpe ꝓxime generatōis cū vicꝫ in ꝓximo eēt tēpus originis ⁊ generationis beate ꝟgīs. qr vt ferūt hiſtorie multipliciter etiā tūc mūdi hoībꝫ innotuit de virginis ortu ⁊ xp̄i incarnatōe. Pᵒꝰ q̄dē dicit̄ in hiſtoria ſcolaſtica q̧ circa illud tēp⁹. ſ. poſt mortē Julij ceſar' q̄ regnauit añ. Octauianū ſub q̄ vicꝫ Octauiano qui dicebatur Auguſtus nat⁹ eſt xp̄s: tres ſoles in oriente apparuerūt mūdo: q̄ ſoles paulatī i vnū corpus ſolare redacti ſunt: ad ſignificandū q̧ ille naſceret̄ in ꝓximo. ſ. xp̄s: in q̄ tria. ſ. caro aīa ⁊ deitas cōuenirēt in vnā pſonā in virginis vtero. Et hoc Euſebius in cronica aſſerit. ⁊ Jacobꝫ in ſua legēda. licet q̄daꝫ putauerint iſtā apparitionē factam fuiſſe in die natiuitatis chriſti. ſed ꝑmū videt̄ veri⁹. Secūdo Thimothe⁹ hiſtoriographus refert ſe in antiq̄s romanoꝝ hiſtorijs inueniſſe q̧ Octauian⁹. xxxv. regni ſui anno: circa quod tēpus videt̄ natā fuiſſe btām ꝟginē Mariā: capitoliū aſcēdit ⁊ q̄s poſt ſe regnaret a dijs req̄ſiuit. Et audiuit vocem dicentē ſibi: puer ethere⁹ ex deo viuenti ſine tēpore genitus nō multuꝫ poſt ex intemerata virgine ſine macula naſcitur⁹. Hoc audito ibi arā edificauit ⁊ tituluꝫ hūc poſuit Hec ē ara filij dei viuētis. Tercio inſup reuelauit eius ortum ⁊ natiuitatē angelus gabriel patri. ſ. Joachim et Anne matri ꝟgis. vt eē ſcribit Hiero. ⁊ ꝯcorditer hiſtorie ſonāt Joachim ⁊ anna in oīm ſanctitate ⁊ timore dn̄i ſine repħēſione in mādatis dei incedētes ꝑ annos. xx. plem ex ꝯiuglo nō habētes vouerūt dn̄o q̧ ſi eis ſobolem cōcederet ſeruitio dn̄i mācipar et. cuius rei gr̄a cū ſingulis annis i feſtis ꝑcipuis hieruſalē frequentarent In q̄dam feſto cū vna cū ꝯtribulibus ſuis ad altare oblatiōē ſuam offerret: ſacerdos eū repulit cū īdignatōe: ⁊ cur accedere auderet ad altare dei increpauit: aſſerēs nō eſſe cōueniēs maledicto legis obnoxiū: oblationē dn̄o legis offerre: nec inter fecūdos īfecūdū aſtare. Joachim g̃ cōfuſus domuꝫ noluit redire ne a cōtribulibꝫ q̄ hec audierant obprobriū ſuſtineret. ſecedēs g̃ ad paſtores ſuos cum ibi aliq̄diu fuiſſet quadaꝫ

die ei ſoli angelus cum magna claritate ap
paruit ⁊ dixit. Noli timere: ego ſum angelꝰ
dñi miſſus ad te: vt nũciẽ preces tuas exau
ditas eſſe ⁊ elemoſinas in ꝯſpectu dñi aſcẽ-
diſſe. Vidi eñi pudorẽ tuũ ⁊ audiui ſterili-
tatis obprobriũ nõ recte tibi obiectũ: pecca
ti q̇dem nõ nature vltor eſt deꝰ. ⁊ ideo cum
alicuiꝰ vterꝫ claudit ad hoc facit vt mirabi
lius denuo apiens diuini mũer̃ cognoſcat̃
quod naſcit̃. Nonne ſara diu ſterilis fuit et
poſtea Iſaac cui bñdictio repromiſſa eſt ge
nerauit. Rachel etiam diu ſterilis poſtea io
ſeph genuit q̇ totius egipti dñium habuit.
Quis fortior ſamſone vel ſanctior ſamuele
et tñ ambo matres ſteriles habuere. Crede
ergo dilatos diu ꝯceptꝰ mirabiliores eẽ ſo-
lere. Proinde Anna vxor tua pariet tibi fi-
liam et vocabis nomẽ eius Mariã. hec vt
vouiſtis erit ab infantia dño cõſecrata. ⁊ ex
vtero matris ſpũſctõ repleta. ſꝑ in tẽplo do
mini morabit̃: ne q̇d ſiniſtrũ de ea ſuſpicet̃.
Et ſicut ipſa ex ſterili matre naſcet̃: ita mira
biliter ex ea altiſſimi filius generabit̃ cuius
nomẽ erit Jeſus ⁊ ꝑ eũ oĩbꝫ gẽtibꝫ erit ſalus
Et hoc tibi ſignũ: cũ ꝑueneris ad aureã hie
roſolimis portã: Annã vxorem tuã obuiaꝫ
habebis q̄ de tua tardatõe mõ ſollicita: tũc
in conſpectu tuo gaudebit. His dict̃ an-
gelus diſceſſit. Anna q̄ꝫ cum amare fleret ⁊
q̄ vir ſuus iuiſſet ignoraret. ideꝫ angelus ei-
dem apparuit ⁊ eadẽ q̄ viro ſuo nũciauit. et
vt redeũti obuiaret in porta aurea manda-
uit. Quibꝫ ſic pactis iam ſecuri ⁊ leti de ꝓle
ꝓmiſſa: adorato dño in galileã ad domũ ſu
am redierũt diuinũ ꝓmiſſum hilariter expe
ctãtes. Anna igit̃ ꝯcepit ⁊ peꝑit filiã btãꝫ. ſ.
virginẽ Mariã: de cuius vita ſuo loco tra
ctabit̃. patet g̊ reuelatio eiꝰ ortꝰ. Ca. XII

Duodecimo reuelatus eſt mũdo or
tus btẽ virginis tꝑe implete ⁊ iã fa
cte incarnatõnis diuine ꝑ inũerabi
lia miracl'a facta ⁊ fiẽda vſqꝫ in finẽ mundi.
qꝛ vt dicit Grego. Oĩa creata autorem ſuũ
in carnẽ veniſſe teſtata ſunt. Inſuꝑ ꝑ aplo-
rum ꝑ̄dicatõem toti mũdo ĩnotuit fides de
xp̄o ⁊ eius matre virgine. Multis q̄ꝫ ſignis
et miraculis extat cõfirmata: ⁊ vſqꝫ ad fineꝫ
cõfirmabit̃. De q̇bꝫ loq̇ ñ ſufficimꝰ ꝑ ſingu-
la: nec libri cape poſſunt vt ſcribant̃. hoc ſo
lum hic ꝓ finali pũcto dico qđ iam clara fi
de intuemur: autoritate ſcripture rationeqꝫ
agnoſcimus: ⁊ inũerabilibꝫ miraculis expi
mur q̄tidie ⁊ expertum eſſe oculis ꝑ totum or
bem cernimus: qm̄ ſicut a deo erat eternal'r ꝓ
ordinatũ ⁊ diffinitũ ⁊ iam ope cõpletum. qꝛ
vicꝫ hec ſacratiſſima ꝟgo: hec gl'ioſiſſima
puella: hec digniſſima regia ſcꝫ Maria ori
ri debuit in mundo ⁊ ꝑ eam filiꝰ dei carneꝫ
aſſumẽdo ⁊c. mũdũ debuit reꝑare ⁊ redime
re. Ita debuit eſſe qꝫ ipſa ꝟgo benedicta ſit
dña mũdi: regina celi: mediatrix dei ⁊ hoĩm
mater ⁊ genitrix dulciſſimi Jeſu filij dei vi-
ui. Ipſa mater gratie: ipſa mater miſcdie: ip
ſa oĩbus mater ſalutis eterne. O magne
deus q̄ꝫ mirabilis ſapiẽtia tua: q̄ꝫ imꝑſcru-
tabile cõſilium tuum: vt ſic ꝑ feminã ſtatu-
eris ſuccurrere mũdo ꝑ feminã ꝑdito. O fi
lij adam. O filij eue. O ꝑditi peccatores: eri
gite veſtras mẽtes ⁊ recognoſcite veſtrã ſa-
lutem poſitã eſſe in manu Marie. ⁊ ſtude-
te ei tota deuotõe deſeruire. O fidelis aĩa
agnoſce quia ꝑ Mariã tibi vita: ꝑ eam tibi
miſcdia: per eam gratia pax ⁊ gloria. Quid
igit̃ o anima mea: quid o cor deuotũ in tãte
virginis laude dicere dignuꝫ potes. Quid
dignũ retribuere vales: qua ſuauitate: quo
honore eam omni veneratõe dignã reuere
ri ſufficies. O digniſſima femina ſuꝑ cun-
ctas benedicta. O amabilis Jeſu mr̃ pia: ꝓ
tm̃ depcor. hoc oro. vt tu ꝓ nobis pctõribꝫ
electa in dei matrẽ pctõres nos nõ deſpice.
ſed miſericorditer filiũ tuũ bñdictũ ſine fine
in celeſti gl'ia fruendũ exhibe. ⁊ tue gl'ie ꝑti-
cipes nos effice Amẽ.

Pars ſecũda ſpecialiter de natiuitate be
ate Marie virginis.

Noua lux oriri
viſa eſt gaudiũ et tripudiũ apꝰ
omnes ꝑpl'os Heſter. viij. ca. ⁊
ad laudẽ ac gl'iam natiuitat̃ be
nedicte virginis. Hec q̇ppe eſt illa dies cele
berrima qua noua lux oriri viſa eſt cũ ma-
ria nata eſt mũdo: cuiꝰ vita inclita cunctas
illuſt. ec. vt canit eccl'ia. Cuiꝰ fructꝰ gl'ioſus
. i. dulciſſimꝰ Jeſus lux eſt mundi q̇ illũinat
oẽm hoĩem veniẽtẽ in hunc mundũ. ⁊ ido
ꝓ hac natiuitate virgĩs gaudiũ eſt et tripu-
dium apud oẽs ꝑpl'os. In quibus q̇dẽ ver
bis ꝑ̄aſſumptis tria ꝑ̄cipua notant̃ ꝓpter q̄
debet quilibet fidelis moueri ⁊ ĩduci ad co-
lendum ſumma reuerentia cum pleno cor-

dis gaudio hãc feſtiuitatẽ natiuitatꝭ marie.
Primo ꝓpter nouitatẽ qꝛ noua.
Secũdo ꝓpter ſctitatẽ q̃a lux.
Tertio ꝓpt̃ vtilitatẽ qꝛ apꝺ oẽs ꝓplos.
Prĩo q̇dẽ ꝓpter nouitatẽ. Noua q̇ꝑpe ⁊ to-
tis retroactꝭ tp̃ibꝫ ſeculi ĩaudita ⁊ ĩſolita fu-
it talis virginis natiuitas, q̃m vt canit eccle
ſia Ipſa nec p̃mã ſimilẽ viſa eſt nec habere
ſequẽtem. Et vt ſ̃m Origenẽ ſ̃mone de na-
tiuitate loq̃r. Quis vnq̃ꝫ vidit talia, q̇s au-
diuit talia vt vna puella virgo ſit ⁊ mr̃: ipſa
ancilla ⁊ genitrix: ⁊ nõ ſolum hoĩs ſed ⁊ dei
vt portet̃ manibus femineis a q̃ portat̃ to-
tus orbis. hec virgo hodie nata eſt: ⁊ iõ no
ua lux oriri viſa eſt. Secũdo ꝓpter ſctita
tem, quia lux. Lux em̃ cũ ſit rerũ puriſſima:
imo res diuina q̃m deus lux eſt et tenebre ĩ
eo nõ ſunt vlle, j. Ioh. j. bñ figurat virgĩs ⁊
eius natiuitatis ſanctitatẽ. Vere nãq̃ꝫ ipſa
virgo glĩoſiſſima ſup oẽs in ſui natiuitate ẽ
ſctĩſſima, quia vt mellifluꝰ Berñ. ait. Copi-
oſior inq̇t ſctĩficatõis bñdictio in ipſam de
ſcẽdit q̃ nõ tm̃ ipſiꝰ ſanctificaret ortum, ſed
etiã vitã deinceps ab oĩ pctõ cuſtodiret im
munẽ: qꝺ nemini alteri in natꝭ mulierꝝ credi
tur eẽ donatũ. Hec ille. Si igit̃ alioꝝ ſctõꝝ
feſta cũ gaudio colimus: q̃nto magis feſtuꝫ
marie. Tercio deuotiꝰ colere debemꝰ ꝓ-
pter vtilitatem q̃ ꝑ eam ꝓuenit omni popu-
lo totius mũdi. Ad qꝺ inuitans eccleſia ca
nit. Cum iocũditate natiuitatẽ beate Ma
rie celebremꝰ vt ipſa ꝓ nobis intercedat ad
dñm ieſum chriſtum. Proinde btũs Anſel
mus li. orationũ ait. O feliciſſima Maria:
q̇d dicemus: q̃li organo vocis te laudemꝰ.
q̃ntum tibi debemus, q̇cq̇d ꝓtulerimꝰ mi-
nimũ eſt ⁊ q̃ſi nihil ad ea q̃ tibi ex eq̃ debe-
mus. Tu em̃ genus humanuꝫ ꝑ tuũ virgi-
neũ partũ in p̃ſtinũ deduxiſti eterne glĩe ſta
tum. Tu leges inferni ꝑ mortẽ filĳ tui deuі
cto p̃ncipe mortis euertiſti. ꝑ te ad glĩam q̇
cunq̃ꝫ ꝑuẽturi ſumꝰ ꝑuenіemꝰ. ꝑ te eſt ſi q̇d
boni ſumꝰ: ſi q̇d poſſumꝰ: ⁊ q̇cq̇d habemꝰ.
Hec Anſel. Dignũ igit̃ ⁊ iuſtũ eſt vt in hu-
ius noue lucis: in huiꝰ ſanctiſſime virgĩs ꝑ
quã mũdo tot ⁊ tãta donata ſunt bona or-
tu ⁊ natiuitate gaudiũ ſit ⁊ tripudiuꝫ apud
oẽs ꝓplos: vt ꝓpoſitum dicit thema. De hac
itaq̃ꝫ ſctĩſſima natiuitate tractantes tria mi
ſteria declarabimus ꝑ iſta parte.
Primũ dꝛ miſteriũ ꝓphice cõmẽdatiõis.
Scꝺm dꝛ miſteriũ dignifice glĩationis.
Tertiũ dꝛ miſteriũ g̃tifice iocũdationis.
Articulus primus ꝙ ortus beate ma-
rie cõmẽdat̃ ꝑ ꝓphetas multipliciter ⁊ preci
pue ꝑ Salomonẽ in Canticis ⁊c̃.

p
PRimum miſte
rium dꝛ ꝓphetice cõmẽdationis.
Ubi ſciẽdum ꝙ ſp̃ũſſctũs ꝑ ora
oĩm ꝓphetarũ multipharie ỽginẽ bñdictã p̃
dicẽdo cõmẽdauit. Aliq̃n q̇dẽ in figuris vt
patet in p̃figuratõe p̃me lucis Geñ. j. et ĩ ar
ca Noe Geñ. v. In yride, in arca federꝭ. in
throno ſalomonis, ⁊ multis alĳs figuris.
Aliq̃n ỽo in viſionbus: vt in rubo ardenti
quẽ vidit moyſes Exo. iĳ. Et in porta clau
ſa quã vidit Ezechiel. ca. xliiĳ. Aliq̃ndo au
tẽ cõmẽdauit eã in reꝝ ſil'itudibꝫ ⁊ ꝓprietati-
bus. vt in ỽga Eſa. xj. Egrediet̃ virga ꝺ ra-
dice ieſſe ⁊c̃. Inter oĩa aũt de eiꝰ ortu vl' ꝓ
greſſu loquit̃ ꝑ Salo. Cant. vj. pulcerrime
eiꝰ ortũ cõmẽdãdo ⁊ q̃tuor rebꝫ cõparando
di. Que eſt iſta q̃ ꝓgredit̃ q̃ſi aurora conſur
gens pulcra vt luna: electa vt ſol: terribil' vt
caſtroꝝ acies ordinata. De q̇bꝫ hic tractare
intẽdo. Prĩo ergo ỽgo btã cõꝑat̃ aurore
ĩ ſua natiuitate, ⁊ hoc pluribꝫ rõnibꝫ. Pri-
mo rõne mediatõis, qꝛ ſicut aurora mediat
inter diẽ ⁊ noctẽ: ⁊ ortũ ſolis añcedit. ſic btã
ỽgo añceſſit ſuo ortu ortum ſolis iuſticie. ſ.
xp̃i: exiſtens mediatrix. Berñ. Opus inq̇t
erat mediatore ⁊ mediatrice, nec altera tam
idonea ſicut maria mr̃ dei. ſ. inter deũ ⁊ ho-
minẽ mediãs ꝓ recõciliatõe tanq̃ꝫ aduoca-
ta. Scꝺo rõne ỽtutis ⁊ opatõis. Nã au
rora dꝛ q̃ſi aurea hora: a virtute. qꝛ infirmi
tates leuiat: dulciorẽ ſomnũ p̃ſtando. Sic
btã virgo maria noſtroꝝ pctõꝝ ĩfirmitates
alleuiauit pariẽdo dulcẽ medicinã. ſ. dei fili
um. ipſe em̃ xp̃s vere lãguores noſtros por
tauit. Eſaie. liĳ. Berñ. Felix inq̇t Maria q̃
viris ⁊ mulieribꝫ ſalutꝭ antidotũ ꝓpinauit.
Itẽ aurora aues nocturnas effugat vt ve
ſꝑtiliones ⁊ noctuas. Sic maria demonuꝫ
ptãtes, ideo Geñ. iĳ. Ipſa cõteret caput tuũ
Uñ Fulbertus carnotẽſis dicit. Btã ma-
ria caput demonis q̃ſi pedibꝫ vtriſq̃ꝫ cõtri-
uit: in hoc ꝙ ỽginitatẽ ⁊ hũilitateꝫ ſeruauit.
Uirginitate em̃ extinxit ꝯcupiſcẽtiã carnis
et hũilitate ſupbiã mẽtis. Et in hoc etiaꝫ qꝛ
filiũ genuit q̇ diabolicam ptãtem cõtriuit ⁊

ſupauit. Jtē aurora hoīes ⁊ aues letificat
et ad cantandū ꝓuocat aues.ſ.diurnas. ſic
beate ꝟgīs ortꝰ letificauit angelos et hoīes
fideles. Magnū em̄ gaudiū attulit eiꝰ nati
uitas mūdo:vt canit eccl'ia. Si em̄ xpo na-
to gaudebāt angeli:qꝛ natꝰ fuit ſaluator mū
di.cōſimil'r gaudere debuerūt in ortu Ma
rie q̄ eſt mr̄ gr̄e ⁊ miſcdie. Nā Amb.ſup lu-
cā dicit. Habet ſctōꝝ editio.i.natiuitas leti
ciā plimoꝝ. Vñ ⁊ in Johis baptiſte natiui
tate multi gaudebāt nō ſolū hoīes ſed etiaꝫ
angeli q̄bꝯ reuelatio facta eſt de ipſiꝰ ſctitate
ergo a fortiori ħ putādū eſt ꝺ natiuitate ma
rie. Tercio aurora figurat btē marie ortuꝫ
iocūdū rōne ꝑnūciatōis.qꝛ vt Albertꝰ ma-
gnꝰ ſup miſſus eſt:dicit. Sicut aurore ortu
ꝓpinq̄nte ꝑmittit̃ ſtella lucifer.ſic maria ori-
ente ꝑmittit̃ angelus ꝑnūciādo eius ortum

Secūdo cōmēdat ſapiēs virginē bñdi-
ctam ⁊ eiꝰ natiuitatē cōparādo lune cū dic̄.
pulcra vt luna. Et hoc ꝑcipue triplici rōne

Primo rōne cōditōis. Nā luna talis eſt
cōditōis ⁊ ꝓprietatis ꝙ creſcit vſqꝫ ad.xiiij.
dic̄ q̄uſqꝫ in ipſa appareat imago homīs q̄ſi
fabri ītegra:⁊ vltra creſcere ñ pōt ſed poſtea
decreſcit.eodē mō btā ꝟgo a natiuitate ſua
creuit vſqꝫ ad.xiiij.annū.qꝛ in hac etate cre
dit̃ xp̄m ꝯcepiſſe.tūc g̊ apparuit in eiꝰ vtero
integra imago hoīs fabri.i.ipſe xp̄s imago
dei patris q̄ fuit integer ꝑ gr̄e ⁊ ſapīe plenā
ꝑfectionē. Et fuit inquā faber:qꝛ fabricator
mūdi ſm diuinitatē. Hinc Hiere.xxxj. No
uum faciet dñs ſup terrā:femia circūdabit
viꝝ. Poſtq̄ꝫ aūt btā virgo intātū creuit:ſta-
tim in ſua reputatōne ꝑ hūilitatē decreſcere
cepit.qꝛ nō matrē dei:nō dñaꝫ mūdi:nō re-
ginā celi ſed ancillā dei ſe appellauit. Luc.j.
Ecce ancilla ⁊c̄.ecce g̊ q̄a pulcra vt luna.

Secūdo rōne obſeruatōis.quia motus lu
ne valde obſeruādus eſt in medicinis acci-
piendis.vt dicit Hypocras in epicinijs.vt
patꝫ ī minutōe. Vñ ꝟſus. Luna creſcēte mi
nue iuuenis crapulēte. Luna decreſcēte mi
nue iuuenis macilēte. Luna vetꝰ veteres:iu
uenes noua luna req̇rit. Sic btā ꝟgo ſolli-
cita deuotōe obſeruari debet ꝓ aīe medica-
tione.qꝛ ipſa eſt mr̄ miſcdie:ꝑ quā gratiaꝫ ⁊
veniā accipe poſſunt pctōres. vñ Bern̄.de
laude virginis dicit. Queramus gr̄am per
mariā q̄ ſic q̄rit iuenit ⁊ pulſanti apit̃. Nil
em̄ in nobis deꝰ gr̄e habere voluit qꝺ nō ꝑ

manus marie trāſierit. Ipſa em̄ oībꝯ oīa fa
cta ē:oībꝯ ſinū miſcdie apit:vt de plenitudīe
eius accipiāt vniuerſi. Tertio rōne exhi
bitōis vel apparitōis.luna em̄ ſicut etiā ipe
ſol taliter nobis apparet vicꝫ ꝙ circa orien-
tē ⁊ occidentē maxia videt̃ ⁊ apparet multo
maior q̄ꝫ cū eſt alibi ī oriſonte.vt dicit Are-
ſto.iij.metheroꝝ. Sic btā ꝟgo in oriēte.i.in
nr̄a natiuitate:⁊ occidēte.i.in noſtra morte
maximū auxiliuꝫ oſtendit. Vñ canit eccl'ia.
Maria mr̄ gr̄e ⁊c̄. tu nos ab hoſte ꝓ.ī ho.
mor.ſu. Jtē de ortu Jgnaciꝰ ī epl'a ad Laſ
ſiū dic̄.ꝙ nullus puer ſine baptiſmi gr̄a mo
rit̃.nec malū finē vite ſue ſortit̃: in cuiꝰ par-
tu marie laus ⁊ deuota vt debet inuocatio
inuenit̃. Jtē Droſiꝰ in epl'a ad Helindiū d.
Corā deo noui ⁊ in veritate cōperi ꝙ nūq̄ꝫ
mulier in ꝑtu piclitat̃:nec eius ꝓles ſine ba
ptiſmi gratia morit̃ ſup quā marie gr̄a duo
te inuocat̃. Hec ille. Sed hec dicta ſaniꝰ in
telligēda ſunt de muliere in ꝑtu vicꝫ ꝙ etiaꝫ
ſi talis piclitat̃ corꝑaliter moriēdo:nō tñ pi
clitat̃ ſm aīam. qꝛ īuocare deuote vt debet
btām dei matrē eſt miſcdie ⁊ ſalutꝭ eterne ſi
gnum. Jtē de ꝓle patet. qꝛ moderni docto-
res dicūt. Si puer baptiſandus infra ma-
nus baptiſantꝭ decederet vel etiā in via mo
riens qñ ad baptiſmū portat̃ ⁊ diligētia ap
ponit̃ vt puer baptiſet̃.vel vbi parētes ꝑci
bus obtinuiſſent abortiuo vt diuina clemē
tia ſuppleret qꝺ natura negauit.in his caſi-
bus pie credit̃ pueꝝ ſaluari. Si em̄ in ve.te.
puer decedēs añ circūciſionē ꝑ oratōnes ⁊
ſacrificiū ſaluabat̃.q̄re mō nō ſic poſſet fie-
ri añ baptiſmū:vbi diligētia adhibet̃ ad ba
ptiſandū puerū. Tercio btā ꝟgo cōmen
dat̃ cōꝑando ſoli.ideo dꝛ:electa vt ſol. Et ħ

Primo rōne influxꝰ.qꝛ ſol oīa ſidera exce
dens in claritate:influit ſuꝑioribꝯ lucē: infe
rioribuſqꝫ vitā. Vñ Plato in Thimeo dic̄
Splēdore ſolis ⁊ celū ⁊ oīa īfra celum illu-
ſtrant̃. Jtē Areſt.li.de elemētis. Sol ꝓpriuꝫ
lumē hꝫ:oēs aūt ſtelle acq̄ſitū lumē habēt a
ſole. Et.ij.de generatōe. Motꝰ ſolis ī obliq̄
circl'o eſt inq̇t cā generatōis ⁊ viuificatiōis
ac corruptōis in iſtꝭ inferioribꝯ ⁊c̄. Sic btā
ꝟgo Maria īfluit ſuꝑioribꝯ.i.angel' et ſctis
lucē gl'ie.⁊ īferioribꝯ.i.hoībꝯ viatoribꝯ vitaꝫ
gr̄e. Vñ Anſel. Cur inq̇t o dñā mea ſolum
loq̄r bñficijs tuis plenū eſſe mūdū cū ⁊ īfer
nū penetrāt et celos ſuꝑant.ꝑ plenitudineꝫ

em̄ grē tue q̇ in inferno erant letant̄ ſe eſſe liberatos.ſ.ſcti patres Et q̇ in mūdo ſūt exultāt ſe ſaluatos. ꝛ q̇ ſupra mūdū ſunt.i.angeli gaudēt ſe reſtauratos ꝛc̄. Hinc et eccleſia canit. Tu regis alti ianua ꝛ porta luc̄ fulgida: vita data per ꝟginē gētes redēpte plaudite. Secūdo rōne mot⁹. qꝛ ſcribit̄.ij. Eſdre.iiij. Magna eſt terra: excelſuꝫ eſt celum et velox mot⁹ ſolis. Si em̄ vt dicit Alfraganus a terra vſqꝫ ad celū ſtellatū ſunt ſexagies q̄nquies milies milia miliarioꝝ ꝛ quinq̄gīta miliaria. Et ꝯſtat qꝛ ſexies eſt tātū ī circūferentia circūendo a pūcto vſqꝫ ad idem punctū q̄ꝫ ſit alicui⁹ circuli circūferētia vſqꝫ ad centrū deſcēdēdo ꝑ diametrum. Cogita q̄nt⁹ ſit mot⁹ ſolis q̇ in vigītiq̄tuor horis totā circūferētiaꝫ ſpere circuit. Certe nulla ſic currit auicula: nulla ſagitta: nullus lapis ꝓiect⁹ a bōbarda. Itē ſol etiā eſt velociſſim⁹ ī motu ꝛ diffuſione ſuoꝝ radioꝝ. vt claret. qꝛ q̄ſi in pūcto ab oriēte diffundit̄ radi⁹ ei⁹ vſqꝫ ad occidētē. Sic maria velociſſima ꝛ celerrima eſt ſuꝑ oēs ſctōs in miſerādo ad eā cōfugientibꝫ. Vn̄ Bern̄. in ſermone q̇ incipit In lectōe: dicit ſic. O maxie pia. O multū admirabilis Maria tu nec noiari poteſ q̄n ſtatim attēdas: nec cogitari q̄n ſtatim recrees affect⁹ diligētiū te. Et certe qꝛ mater ē ipſa miſcdie nō poterit q̄n ſtatiꝫ miſereat̄ ſe continere. vt dicit Origenes in ſermone.

Tercio cōmēdat̄ in figura ſolis btā ꝟgo ratione ort⁹ ꝛ effect⁹. q̇a ſol q̄n orit̄ efficit mūdum ꝑ ſuū ſplēdorē ornatū: reddit pulcruꝫ: calefacit ꝛ illumiat. Sic maria ꝑ ſuū ortuꝫ fructiferū totū mundū ornauit ꝛ pulcrificauit ſūme gratie pulcritudine q̄ deus ex ipſa mūdo nat⁹ eſt: factus hō. Ideo Eccī.xxvj. Sicut ſol oriens mundo ſic mulieris bone ſpēs in ornamētū dom⁹ ei⁹: i. eccl'ie ſctē: militantis ꝛ triūphātis. Nā antea mūdus erat tot⁹ deformis quia pctō maculat⁹ ꝛ exul factus a deo: nec habebat vn̄ gl'iaret̄: nūc aūt habet gl'iam dignitatis maxie et ꝓpinq̇tatis ad deū. qꝛ de⁹ eſt hō ꝛ hō deus. ꝛ hoc ꝑ ꝟginē. Itē ipſa btā virgo tanqꝫ ſol mundū calefacit feruorē charitatis inflāmādo in cordibꝫ humanis. Nil em̄ nos adeo inflāmat charitatis ardore q̄ꝫ recognitio hui⁹ bn̄ficij ſcꝫ incarnatōis diuie ex virgine ꝛ paſſionis xp̄i. ſicut ait Bern̄. Hinc in ꝑſona Marie Eccī.xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectionis. Nō duplíciter habet ītelligi. Uno mō reſpectu chriſti ſic. Ego mater pulcre dil'.i. ipſius xp̄i filij mei q̇ eſt pulcerrimus ꝛ optim⁹ ꝛ ꝑ cōſequēs amore pulcerrimo. i. ſancta charitate diligēdus. Alio modo reſpectu noſtri: ſic Ego mater pulcre dil'.i. hoīm pulcre diligētium: quibꝫ ipſa habet impetrare grām dilectionis diuine. Notādū etiā ꝙ ſol ſꝫm ꝙ orit̄ diuerſimode mūdo ſꝫm hoc diuerſos effect⁹ p̄ſagit. quia vt ait venerabilis Beda. Aliq̄n ſol oritur nubiloſus vel ſub nube latens ꝛ tūc futurū diē preſagit pluuialē. Aliquādo aūt oritur pallidus ꝛ tūc p̄ſagit dieꝫ ſcꝫ ventis ꝛ turbine tēpeſtuoſuꝫ. Aliq̄n ꝟo orit̄ rubens ꝛ ſplēdēs ꝛ tūc p̄ſagit diem ſerenū. Ita deuota memoria virginis marie in cordibꝫ hoīm aliq̄n orit̄ tanqꝫ nubiloſe ꝓpter pctōꝝ tenebroſitatē. Sunt em̄ plurimi in peccatis iacētes ꝛ tn̄ ad btām virgīeꝫ deuotionē habētes: ieiunātes eius vigilias et dietim eius in honorē certas oratōes facientes. Et talibus ſignū eſt pluuie illachrimationis et cōpunctionis infundende per merita beate virginis ꝛc̄. Aliquādo aūt oritur tanqꝫ pallens vt in cōuerſis ꝛ penitentibus pre timore initiali pallentibꝫ ꝛ beatam virginem inuocātibꝫ. Et talibus ſignuꝫ inſtat ꝙ copioſius eis afflatus gratie ſpiritus ſancti infundet̄ per quā turbādi ſunt ꝺ peccatoꝝ enormitate. et contra ſe tempeſtatem concitant mortificatōis ꝛ ſatiſfactōis penitentialis. Aliquādo aūt oritur rubēs ꝛ ſerenus vt in ꝯſciētia ſerena ꝛ ardenti ꝑ charitatem. ꝛ tunc eſt ſignū ſerenitatis. i. iocūditatis grē amplioris ꝛ ꝑſeuerantie ac glorie cōſequende. Vn̄ Bern̄. dicit De plenitudine marie accipiūt vniuerſi: pctōr veniā: iuſtus graꝫ: ꝛ angelus leticiā: filius dei carnis ſubſtantiā: deniqꝫ tota trinitas gl'iam. Hec ille. et ſic patet. Quarto p̄ncipal'r cōmēdatur ortus Marie ꝑ ſapientē: cōparādo caſtrorū aciei. Terribil' inq̇t vt caſtroꝝ aci. or. vn̄ Bern̄. in ſer. In lectōe: dicit. Tu dn̄a terribilis es demonibus vt caſtrorū acies ordinata. Horrent em̄ principes tenebraruꝫ ad tuā fortitudinem et deuotaꝫ inuocationem Nā in circūitu tuo acies valida īnūerabilium ſpirituū btōꝝ tibi deuotos defendētiū. Hec Bern̄. Sed iuxta hec q̄ſtio occurrit Utrū btā virgo habuerit angelicam cuſtodiā. Et videt̄ ꝙ nō. qꝛ erat ipamet terribilis

de oĩbꝫ ⁊ ꝑfecte illũinata. vñ de ꝑiclitatione
aĩe eius nõ erat timẽdũ nec de pctĩ caſu vel
nocumẽto diaboli. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ erat eidẽ an/
gelica cuſtodia neceſſaria ſicͭ nobis q̃bus ti
mendũ eſt de ꝑiculis ĩminẽtibꝫ ꝑ demones
¶ Reſpõdeť ꝙ q̃uis aliq̃ dixerint ꝙ habu
erit mater dei angelicã cuſtodiam ſicut oẽs
aliȷ̃ generalr̃. iuxta illð pſ. Angelis ſuis de
us mãdauit de te ⁊c̃. Sed Fran. maro. dicͭ
melius. ꝙ vicʒ ipſa angelũ ſuꝑ ſe ꝑ̃ſidentem
cuſtodẽ nõ habuit ſed ei ĩmediate deꝰ ipẽ ſic
ꝑ̃ſidebat q̃ ſibi ſoli electã poſſidebat vt non
ꝯſenſiſſet creature ſibi nocere volenti: datꝰ
eſt tñ virgini angelus nobiliſſimꝰ in natiui/
tate ſua de infimo choro q̃cũqꝫ fuerit cũ ce/
teris. ſ. mltis inferioribꝫ in obſequium ⁊ fa/
mulatũ: vt mr̃i dei ⁊ regie celi. non tñ in cu/
ſtodiã cauẽdi ꝑicula: vel illumĩatõis aut ꝓ
motiõis in bonũ. qm̃ ex plenitudine gr̃e vi
gorabať in bonũ. ⁊ hoc fuit ſpeciale in ipſa
ꝑuilegiũ. Et putať ꝙ a xp̃i ꝯceptõe in obſe/
quio plurimoꝝ angeloꝝ marie famulãtiũʒ
ꝑ̃erat Gabriel archangelus q̃ oẽs alios an
gelos in natiuitate xp̃i ad gaudẽdũ ꝓuoca/
uit. vt dꝛ Lu. ij. Nec aliquẽ ſpũm malignũ
ad eã accedere ꝑmiſerť angeli ſm̃ illð Cañ.
iij. En lectulũ ſalomonis. i. xp̃i matrẽ. lx. foꝛ
tes ambiũt ⁊c̃. i. angeloꝝ mltitudo. O ergo
ſuꝑ oĩa laudabilis maria ꝓtege nos.

Articulus ſecũdus de. xij. ꝑuilegijs q̃bꝫ
beata Maria eſt honoꝛata ⁊ glorioſe digni
ficata in ſua ſancta natiuitate. Cap. I.

SEcũdum miſte
riũ declarãdũ dꝛ dignifice gloꝛia
tiõis. Ubi nota ꝙ btĩſſima vir/
go. xij. ſtellis ꝑuilegioꝝ gl̃iať: q̃bꝫ ipſa ꝓ ſua
ſancta natiuitate extitit dignificata ⁊ hono/
rata. Nã ex ꝑte coꝛꝑis habuit q̃tuoꝛ ꝑuile/
gia. ex ꝑte aĩe ſilr̃ q̃tuoꝛ. et ex ꝑte vtriuſqꝫ ſil̃
iteꝝ q̃tuoꝛ. vt ſic impletũ ſit in ipa etiã eiꝰ na
tiuitate illud Apoc. xij. In capite eiꝰ coꝛo/
na duodecim ſtellaꝝ ⁊c̃. Primo nãqꝫ ex ꝑte
ſui ſacri coꝛꝑis habuit. iiij. ſtellas dignitatꝭ.

Prima diciť generoſitas.
Secunda diciť foꝛmoſitas
Tercia dꝛ incõcupiſcibilitas
Quarta diciť puritas.

Prima ſtella dignitatis Marie ex ꝑte coꝛ/
poꝛis dꝛ generoſitas. i. generꝭ nobilitas: q̃a
vicʒ de nobiliſſimo genere duxit oꝛiginem:
ita ꝙ nunq̃ꝫ fuit aut erit in mũdo poſt dñm
Jeſum nobiliꝰ indiuiduũ in genere hũano
Hec aũt ꝯcluſio latiꝰ oñdeť li. xj. ꝑte. ij. ca. j.
Nã Matheꝰ ĩ euãgelio ſuo intẽdit eiꝰ no/
biliſſimã genealogiã deſcribere ꝑ tres teſſe/
redecades. i. xiiij. generatões ex genere pa/
triarchali necnon regia ⁊ ducali ꝑ ſingula
xiiij. numerãdo. Et ponit. xlij. generatões
incipiẽdo ab Abꝛaã cui facta eſt ꝓmiſſio d
xp̃o. Lucas xͦo ab ipſo xp̃o exoꝛdiẽs: ⁊ vſqꝫ
ad Adã q̃ fuit dei in q̃ ſũma eſt nobilitas ꝑ
lxxiiij. generatões genealogiã texuit. Ex q̃/
bus accipiť argumẽtũ ꝙ omĩs nobilitas ⁊
ſpecioſitas coꝛꝑal̃ ſm̃ intẽtiõeʒ euãgeliſtarũ
ponẽda eſt in btã virgĩe. Et ꝙ oĩs ingenui/
tas ꝯceſſa a deo ⁊ tãdẽ p̃riarchis regibꝫ ⁊ du
cibꝫ: imo toti genti iudeoꝝ que erat añ xp̃m
gẽs ꝑ̃ oĩbꝫ nobiliſſima ⁊ a deo ꝑ̃electa. Nec
alia erat natio tã grãdis q̃ haberet deũ ⁊ an
gelos appꝛopinq̃ntes ſibi. Pis q̃ʒ nobilita
tis gr̃a iuxta intentioneʒ euãgeliſtaꝝ nõ niſi
ꝓpter xp̃m ex illa gẽte ſm̃ carnẽ naſcituꝝ cõ/
ceſſa eſt ⁊ data. vt deſcẽderet ꝑ generatiões
ab adã. ſ. in virginẽ ⁊ ꝑ virginẽ in xp̃m q̃ fu
it ꝑmꝰ ⁊ vltimꝰ p̃riarcha rex ⁊ dux ꝑp̃li iſra/
el. vt dicere poſſit xp̃s illð Apoc. xxij. Ego
ſum alpha ⁊ O ꝑmus. ſ. ĩ intẽtõe apud deũ
⁊ nouiſſimꝰ: q̃a poſt xp̃m nullus aliꝰ p̃riar/
cha vel rex eſt vel erit in iſrael. In huiꝰ ſi
gnũ iã exhauſta eſt a iudeis oĩs nobilitas:
adeo ꝙ ipſa gẽs iudaica q̃ priꝰ erat honoꝛa
tiſſima atqꝫ ceteris ꝑ̃nobiliſſima. ſ. añ xp̃m:
nũc eſt viliſſima ⁊ abiectiſſima ſuꝑ oẽs na/
tiones mundi. Sed foꝛte queres. Qua/
re voluit chꝛiſtus matrẽ eligere de pꝛoſapia
nobiliſſima: cum ipſe veniens in mundum
pauperes ⁊ humiles dilexit ⁊ elegit. vt patʒ
in diſcipulis. Unde. j. Coꝛinth. j. Infirma
mundi elegit deꝰ vt cõfundat foꝛtia. Ad
quod reſpondeť ꝙ ſm̃ ſacros doctoꝛes de/
us voluit eligere apl̃os ⁊ diſcipulos paupe
res ⁊ humiles: ne cõuerſio mundi ad fidem
chꝛiſti aſcribereť eoꝛum aſtutie ſi fuiſſent ſa
pientes mũdi: vl̃ potentie ſi fuiſſent magni
dñi aut diuites. ſed magis aſcribať diuine
poteſtati ⁊ miraculo vt dicit apl̃us vbi ſup̃.
Sed matrẽ voluit vt decebat habere nobi
liſſimã pꝛecipue triplici rõne. Primo ra/
tione diuine nobilitatis. vt ſicut ſm̃ diuini
tatem a patre nobiliſſimo deo vicʒ eterna/
liter eſt genitus: ita ſm̃ carnẽ a matre nobi/

liſſima generaret. Vñ Aug⁹. Qualis in ce-
lo pr̃ ẜm diuinitatẽ: talis in terra mr̃ xp̃i ẜm
hũanitatẽ. Secũdo rõne cõmẽdabilitatꝭ
vt.ſ. in nobili matre cõmẽdabilior foret vir-
tus hũilitatis ⁊ electe pauptatis. ⁊ ſic tanq̃
humilior ⁊ virtuoſior magis digna redde-
ret exaltari ſup oẽs angelos ⁊ hoies. Nam
vt dicit Berñ. Non magnũ eſt hũilẽ eſſe in
abiectõe: ſed rara prorſus et maxia virt⁹ eſt
hũilitas honorata. Hec ille. Qualis fuit hu
militas in maria nobiliſſima. has rõnes po
nit Albert⁹ ſup miſſus eſt. ca. lv. Tertio
hoc voluit rõne ſignificatõis: vt eñ oſtẽde
ret ſe verũ ſacerdotẽ eſſe ẜm ordinẽ melchi-
ſedech q̃ ſeipm oblatur⁹ erat deo patri ꝓ re
cõciliatiõe hũana: voluit de ſtirpe ſacerdo-
tali oriri xp̃s. Itẽ vt ſe oſtẽderet eſſe verũ re
gem ⁊ dñm dñantiũ atq̧ ducẽ celeſtẽ: volu
it de tali ſtirpe matrẽ eligere. Deniq̧ vt oſtẽ
deret q̄ ipſe pctõres venit ſaluare et ſpez ve
nie daret voluit peccatores reges vicz Ma
naſſen achaz ⁊c. Et peccatrices vicz Ruth
Raab ⁊ Berſabee ĩ ſua genealogia enũera
ri ẜm Hieroni. in Omelia. Capitulũ. II.

Secũda ſtella dicit formoſitas. quia
beata virgo fuit nõ tm̃ in aĩa: verũ
etiã in corpe virgo pulcerrima a na
tiuitate ſua. Et hoc m̃ltipliciter ꝓbatũ eſt s̃
li. j. p. ij. ar. iij. ca. j. vbi clare habet quare de
cuit matrẽ dei eſſe pulcerrimã. Hic autẽ
notãdũ eſt q̄ in btã virgĩe erat pulcritudo
duplex. vicz corpalis: ⁊ ſpũalis que cõſiſtit
in morũ honeſtate ⁊ ꝟtutũ claritate. Et hec
prepõderat pulcritudini corpali. De pma
Heſter. ij. habet. Erat inq̃t formoſa valde ⁊
incredibili pulcritudĩe oĩmq̧ oculis gratio
ſa ⁊ amabil' videbat. Et q̃lis fuerit in colore
oculis ⁊ capillis ⁊ ſic de alijs ꝓpter breuita-
tem hic ptranſeo ⁊ ſuo loco pte. iij. hui⁹ libri
tractabit ar. ij. ca. ij. Quãtũ aũt ipſa fuerit
pulcra in virtutib⁹ et morũ honeſtate: teſtat
Hiero. di. Si diligẽter attẽdas: nil eſt virtu
tis: nil grẽ: nil cãdoris qd non reſplẽdeat in
maria. Et Ambro. li. de virginitate dic. Ta
lis fuit Maria vt eius ſoli⁹ vita oĩm ſit di-
ſciplina. virgo erat: nõ ſolũ corpe ſed ⁊ men
te: corde humilis: verbo grauis: aĩo prudẽs
loquẽdi parcior: legẽdi ſtudioſior: intẽta ope
verecũda ſermone. Et vt dicit Seduli⁹ Ri
ſum eius nunq̃ viderũt: nunq̃ eã vane or-
natã: nunq̃ curioſam: nunq̃ leuẽ aut ioco-
ſam ⁊c. Vñ ⁊ legit exẽplũ qd refert in hi
ſtoria. ſ. grecorũ. q̄ btũs Dioniſi⁹ cõuerſus
ad fidẽ p aplm Paulũ: optãs videre mariã
ſepi⁹ petebat licẽtiã eundi hierlm a Paulo
Qua obtẽta veniens hierlm ⁊ ĩtroduct⁹ ad
btãz ꝟginẽ: ea viſa ſtupefact⁹ de mira ei⁹ pul
critudĩe ⁊ grẽ irradiãtꝭ ꝑ fulgore: mox ceci-
dit in terrã q̃ſi mortu⁹ dicẽs. q̄ tãt⁹ radi⁹ di-
uinus ⁊ claritas ab ea irradiauit q̄ ſuſtine-
re nequerit: adorãſq̧ eã dixit. Vere ſi ꝺ tuo
ieſu ñ audiuiſſem ⁊ ſcpturas ñ legiſſem pu
tarẽ q̄ tu ſis de⁹: vel xp̃s dei ĩ lege ꝓmiſſus.

Tercia ſtella dr̃ incõcu Ca. III.
piſcibilitas. qr pulcritudo corpalis
marie h̃ ſinglari ꝓuilegio fuit hono
rata et dignificata q̄ nunq̃ ab aliq̃ potuit
carnal'r ↄcupiſci: licz fuerit pulcritudo ma-
xima ꝑ oĩb⁹ pulcritudĩb⁹ hoĩm q̃ ſũt fuerũt
⁊ erũt citra pulcritudĩez xp̃i. Aliorꝫ q̃dẽ ho-
minũ ⁊ ꝑcipue femĩarꝫ pulcritudo: mouet ĩ
tuentes ad ↄcupiſceutiã carnalẽ. iuxta illud
Ecci. ix. Ex ſpecie mulieris: ↄcupiſcẽtia q̃ſi
ignis exardeſcit. Vñ ⁊ ſctẽ ꝟgĩes vt ſctã ka
therina: margaretha: agnes ⁊c. ↄcupiſcebã
tur a viris ⁊ nuptui petebant. ſed ille in vir
ginitate ſolide manẽtes martyriſate ſunt.
Nõ ſic aũt erat in btã virgine maria: cuius
pulcritudo hoc ſummũ ⁊ ſingulare ꝓuilegi
um habuit q̄ a nemĩe carnal'r ↄcupiſci po-
tuit: q̃n poti⁹ carnalẽ ↄcupiſcẽtiã ĩ alijs extĩ
guebat ad ſolũ intuitum. Et de hoc Bona
uen. in. iij. ſnĩarꝫ. diſt. iij. q. ⁊ ar. vi. dic. Hoc
inquit iudei q̃dã aſſerũt mirũ fuiſſe in virgi
ne Maria q̄ cũ eſſꝫ pulcerrima a nullo vn
q̃ viro fuerit ↄcupita. Et ſi q̃ras. Quare
vel q̃liter id fieri potuit. Rñdet ẜm ſctõs ꝑ
cipue Berñ. q̄ marie pulcritudo nõ fuit cõ
cupiſcibilis carnal'r rõne q̃druplici.

Primo ꝓpter gratie abundationem.
Secũdo ꝓpter occultationem
Tercio ꝓpter cõuerſationem.
Quarto ꝓpter irradiationem.

Primo quidẽ ꝓpter gratie abundationẽ. q̃a
gratia diuina in ea abũdabat adeo q̄ etiaz
in alijs eſſet libidinis ⁊ concupiſcẽtie extin
tinctiua. Grã nãq̧ fortior eſt q̃ natura. Sꝫ
videm⁹ q̄ natura q̃buſdã lapidib⁹ ⁊ herbis
hãc ꝯſtituit ꝟtutẽ q̄ habent libidinem tpare
vt patet de agnocaſto vl' canphora ⁊ ſaphi
ro atq̧ calcedonio ⁊ herba rute ſepe come-
ſta. ergo multo fortius id diuia grã ĩ beata

virgine potuit efficere ⁊ de facto fecit. vnde ipſa btā virgo figurata eſt ꝑ cedrū ⁊ mirrā. Ecc̄i. xxiiij. Quaſi cedrus exal. ſum in libāo q̄ſi mirra electa dedi ſua. odo. Cedrus q̄ppe odore ſuo fugat ſerpentes ⁊ mirra interficit vermes. Sic maria ſerpētes mot⁹ et ꝟmes praue ↄcupiſcētie in aliijs ad ſolū intuitum extinxit. cui ⁊ ↄcordat figura de vite q̄ flore odorifero fugat ſerpētes. Secūdo ꝓpter occultationē. quia ſicut claritas corꝑis xp̄i poſt reſurrectōez diſcipulis celabat̄: ita pulcritudo Marie oīb⁹ carnalib⁹ hoīb⁹ ⁊ q̄ eā cōcupiſcere poſſent occultabat̄: et ſic apparebat vt nō ↄcupiſcibilis videret̄. Tertō ꝓpter ↄuerſationē. quia taꝫ honeſte ⁊ mature ſe regebat in oīb⁹ actib⁹ et morib⁹ vt oīb⁹ appareret q̄ nequaq̄ poſſet ad fedū aliq̄d īclinari. imo q̄ erat tota deo dedicata. ſic̄ cōtingeret ð pulcerrima et ſctiſſima muliere q̄ eſſet quaſi ↄtinue in deū rapta. Quarto ꝓpter irradiationeꝫ que ꝓcedebat ex eius facie. vt dicit Bern̄. ꝓpter quā etiā ipſe ioſeph ſponſus ei⁹ nō audebat reſpicere in faciem virgis. q̄ꝛ illi radij lumīoſi a facie ꝟgis ꝓcedētes erāt adeo ꝟtuoſi vt deterrerent corda carnaliū hoim penetrādo. Vn̄ glo. ſuꝑ illð Math. j. Accepit ioſeph cōiugem ſuam .ſ. mariā ⁊ nō cognoſcebat eā donec peꝑit filium ſuū ꝑmogenitū: dicit ſic. Joſeph mariā facie ad faciē videre n̄ poterat: quā ſpūſſanctus a cōceptōe plenius impleuerat. ⁊ ideo nō agnoſcebat facie ad faciē quā deſponſauerat donec illius vterus euacuaret̄. vn̄ patet q̄ ipſa gloriatur de iſta ſtella incōcupiſcibilitatis.

Capitulū. IIII.

Quarta ſtella dicit̄ puritas. q̄a beata virgo nata eſt in natura puriori ⁊ cōplexione meliori. erat em̄ optīe ſanguineoſitatis ſicut pie credit̄. vtpote de cui⁹ puriſſimo ſanguine formari debebat caro xp̄i ꝟtute ſpūſſancti. Alij nimirū hoīes naſcuntur in culpa originali ⁊ cōplexiōe mala et īpura: ꝑ quam inclinati ſunt ad varia vitia mortalia naturalr̄: ⁊ ad prauā cōſuetudinē moꝝ. Alij q̄ppe ſunt multū melācolici: in q̄bus natura mordax ⁊ plena ire. Alij ꝟo ſūt multū colerici feruētes ad bella: lites: ⁊ ſanguinis effuſionē. Alij aūt plurimū flegmatici: pigri ſomnolēti molles ⁊ timidi ac ad malū fragiles. Et plurima talia mala q̄ hoīb⁹ adducit natiuitas enūerat Aug⁹. xxij. de ciui. dī. ca. xxij. d. In q̄buſdā inq̄t mordax natura: ꝑturbatiōes crebre: inſana gaudia: diſcordie: lites: bella: inſidie: iracūdie. hmōi innūerabiles hui⁹ vite miſerie q̄s adducit natiuitas filijs adā corrupta vitio nat̄a. Hāc aūt bn̄dictā virginē nō maculauit mala cōplexio: nō corrupit mala nutritio: nō adduxit ꝑuerſa cōſuetudo: nec ꝑuertit fatalis cōſtellatio: ſicut ſolēt q̄dam fatui imaginari q̄ ſtellaꝝ diſpoſitio ꝑuertat naſcētes in moribus: dicentes. q̄ q̄ naſcunt̄ ſub ſaturno ſint pigri ignaui ⁊ ignari. q̄ ſub ioue fures ⁊ auari. q̄ ſub marte iracūdi. q̄ ſub ſole ſuꝑbi. qui ſub venere luxurioſi. q̄ ſub mercurio curioſi. q̄ ſub luna incōſtātes. hoc em̄ tenere ſuꝑſtitioſuꝫ eſt ⁊ erroneū. vt Aug⁹. ꝓbat. v. ð ciui. dei. Vn̄ ⁊ Ptolome⁹ in cētilo. di. Sapiens vir dn̄abit̄ aſtr̄. Propterea et Hiere. x. hec dicit dn̄s. Juxta vias gētiū nolite diſcere ⁊ a ſignis celi nolite metuere q̄ timent gentes: quia leges populoruꝫ vane ſunt. Ad ꝓpoſitū itaq̄ redeūtes dicim⁹ ſ̄m doctores ↄcorditer circa. iij. diſt. tercij ſniaꝝ. q̄ beata ꝟgo adhuc in vtero mr̄is adeo fuit ſctificata vt ab eo tꝑe ſꝑ vſq̄ ad aſſūptionē ꝑſiſteret in puritate nature ⁊ ī innocētia vite ⁊ ꝓ capacitate in oīm ꝟtutum plenitudīe ſine oī macula: optīe ⁊ ordīatiſſime diſpoſita in naturalib⁹: ita q̄ nulla ꝓles muliebris vnq̄ magꝭ appropinq̄ſſe videt̄ ad ſtatuꝫ īnocētie ade ſic̄ ipſa: vt merito de ea dicat̄ illð Can. iiij. Tota pul. es amica m. ſ. corꝑe ⁊ anima.

Capitulum V.

Pro ſecūdo quaternario ſtellaꝝ dixi q̄ btā virgo ex parte aie habet etiam q̄tuor ſtellas dignitatis quibus eſt in ſua natiuitate ꝑuilegiata ⁊ honorata.

Prima ſtella dicit̄ capacitas.
Secūda dicit̄ ſanitas
Tercia luminoſitas.
Quarta dulcoroſitas.

Prima ſtella dr̄ capacitas. Ipſa nāq̄ bn̄dicte virgis anima tam digne a deo eſt creata vt eſſꝫ capacior maioris gr̄e ⁊ glīe q̄ oēs angeli ⁊ hoīes ꝑter xp̄m: ⁊ tota mundi machina. cū em̄ ipſa fuit ab eterno electa vt eēt mater dei: regīa celi ⁊ angeloꝝ ac dn̄a mundi: ⁊ tā ineffabili gratia in ꝑſenti ac glīa ſublimāda in futuro: vt ſuꝑ oēs eſſet creaturas puras excellētiſſime exaltanda. igitur debuit in ſua creatione et virginis benedicte ori

gine ipſa eius glorioſiſſima aīa tanta capa-
citate diſponi vt totaȝ gratie ⁊ glorie pleni-
tudinē in tāta largitate accipere eſſet ⁊ apta
quātum creatura viatrix poteſt accipe non
deo vnita vnione pſone. qm̄ ſm Areſto.ij.
de anīa Actus actiuoꝝ ſunt in patiēte bn̄ p
diſpoſito. Unde deus creauit anīam beate
Marie in ſūma nobilitate ⁊ pfectōe pre ce
teris puris hominibꝫ intellectu acutiſſimaȝ
⁊ ſuis potentijs gratie capaciſſimā poſt xpi
aīam: adeo. ꝙ vt dicit Hieroni. ſermone de
aſſumptōne. Tota inqͭt gratie plenitudo q̄
eſt in chriſto venit in marie aīaȝ: q̄ꝫq̄ꝫ aliter
et aliter. quia in chriſto vt in capite influēte
in Maria vt in collo corpori eccleſie tranſ-
fundēte. O q̄ꝫ mirabile iſtud vt vna hec pu
ella ſacratiſſima plus capax eſſȝ q̄ꝫ tota mū
di machīa (celum ⁊ terra) O q̄nta dignitas
marie quaȝ deus ſic p̄elegit ⁊ p̄ordinauit vt
p eam oīs grā ⁊ oīne bonū tranſfundi ha-
beret in eccleſie totius mēbra. qd̄ deuotus
Bern̄. exprimit di. Deus omniū bonoꝝ ple
nitudinē poſuit in maria. vt ſi q̄d grē ſi q̄d
ſalutis ſi q̄d ſpei in nobis eſt p eam noueri-
mus redundari ⁊c̄. Capitulū. VI.

Secunda ſtella dr̄ ſctītas. qꝛ vt dicit
Bern̄. ad Lugdu. Fuit p̄culdubio
ante ſctā q̄ꝫ nata. ⁊ hoc ꝯcorditer te
nēt doc. ſup. iij. diſt. iij. ſicut pte p̄ma huꝰ li-
bri ar. ij. p totū lucide claruit. Jmo ipſa nō
ſolū ſctā fuit in natiuitate ſed p̄ alijs oībꝫ ci-
tra chriſtum ſancta: p̄ alijs grā p̄uenta: ⁊ ſic
ſanctificata vt nunq̄ꝫ peccare poſſit morta-
liter vel venialiter. iuxta illud p̄s. Sanctifi
cauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ. i. mariam.
ſequit̄: deus in medio eius. ſ. p incarnatōeȝ
factā in ea. ideo nō cōmouebit̄ ſcȝ quia ꝯfir
mata eſt vt nō poſſȝ ruere ī peccatū. Ubi
nota ſm doc. illuminatū vicȝ Fran. maro.
in tractatu de cōceptōe virginis ꝙ q̄ꝫtuȝ ad
p̄ſens ſpectat triplex eſt ſanctificatio. Pri-
ma eſt vniuerſalis: qua aīa ſanctificat̄. q̄a. ſ.
a pctō purgat̄ ⁊ ei grā cōfert̄: ſed nō ꝯfirma
tur q̄n poſſit cadere a gratia. Et hec ſctifica
tio fit p ſacrā. vt patet in baptiſatis. Se-
cūda eſt ſctificatio ſpecial'r q̄ aīa purgatur a
culpa: accipit grām ⁊ cōfirmat̄ ī grā ne poſ
ſit in pctm̄ mortale cadere. ⁊ ſic fuit ſctifica
tio Johis baptiſte ⁊ Hieremie in vtero.
Tercia eſt ſctificatio ſinglarꝭ q̄ aīa ſctificat̄
nō purgatōe a culpa q̄ nō eſt. ſed collatione

gratie ⁊ ꝯfirmatōne: ita vt nunq̄ꝫ peccet nec
mortal'r nec venial'r. et h̄ mō fuit ſctificata
maria in p̄mo inſtanti ſue cōceptionis.

Tercia ſtella dr̄ lumīoſi Ca. VII.
tas. qꝛ aīe marie p dictā ſctificatio-
nē q̄ꝫtum ad rōnem ⁊ intellectū tāta
ſapīe claritas ſupīfuſa eſt a deo ſm aliq̄s vt
eſſet ſapiētior oī creatura pura viatrice: ita
ꝙ etiā in vtero matrꝭ exn̄s habuit liberi ar
bitrij vſum ⁊ fuit in ſublimiori ꝯtēplatōnis
ſtatu q̄ꝫ fuit vnq̄ꝫ aliq̄ pura creatura in eta-
te pfecta. ⁊ fuit oībꝫ donis ſpūſſcti plena. iu
xta illud Eſa. xj. Req̄eſcet ſup eū ſpūs ſapīe
⁊ intellectꝰ ſpūs ꝯſi. ⁊ for. ſpūs ſcīe ⁊c̄. Et lȝ
dormiret ſic̄ ⁊ ceteri q̄nq̄ꝫ: tn̄ ſomnꝰ q̄ pellit ī
nobis liberi arbitrij actū ⁊ merēdi vſū non
fuit in ipſa. Un̄ dicere poterat illō Can̄. v.
Ego dormio. ſ. corpal'r. ⁊ cor meū. i. anīa vi
gilat. ſ. in ꝯtēplatōne: Sed di. quō potuit
hoc eſſe. Rn̄det̄ ꝙ n̄ natural'r ſed p dei gra-
tiā ſpecialiſſimā hoc habuit. Et p̄bat̄: qꝛ ex
regl'a thopica Si ei cui minus videt̄ ineſſe
ineſt: ⁊ ei cui magꝭ. ſed Johes baptiſta ī vte
ro agnouit xpm deū. vt di. Ambroſiꝰ ſuper
Lu. Un̄ de ip̄o canit ecc'lia. Accelerat̄ rō ī
puero nōdū nato: nouit p̄ntem dn̄m ī v̄gīe
⁊c̄. Jtē ſctūs Nicolaꝰ in infantia vſu rōnis
vtebat̄ cum feria q̄rta ⁊ ſexta ſemel ſugebat
vbera: ⁊ mox natꝰ erexit ſe ī pelui dū balne-
aret̄. Jtē Bn̄dictꝰ in puericia cepit miracu
lis choruſcare. Si igit̄ iſtꝭ data eſt tāta grā
a deo vt haberēt vſuȝ rōnis an̄ debitā etatē
q̄ eſt ſeptē annoꝝ d̄ lege cōi. vt patȝ extra de
delictis pueroꝝ. c. j. ⁊ de pe. ⁊ re. c. oīs. q̄nto
magis de btā virgīe q̄ electa fuit vt eſſet dei
mr̄ improportionabil'r altiori mō iſta ſunt
credenda. Hoc etiā videt̄ eccleſia ſignifi-
care in eo ꝙ libri qui intitulant̄ de ſapīa ex-
ponunt̄ ſpecialiter de virgine. et que dicun
tur de ſapientia interp̄tat̄ eccleſia quaſi de
virgine dicant̄. ſicut etiam claret in epiſtola
hodierna: vt ſignificet̄ quia ipſa fuit ſuper
oīnes creaturas ſapientior. Preſentatio
nis marie modus. Un̄ ⁊ ſm Hiero. alioſ
q̄ꝫ hyſtoriographos Cum parētes btē vir-
ginis cōpleto tēpore ablactatōis per trien-
nium ad templum ipſam cum oblatiōibus
adduxiſſent. erant aūt circa templū quinde
cim aſcēſionis gradus: in quorū nouiſſimo
virgo Maria infantula conſtituta poſtq̄ꝫ
benedixit ſacerdos: ſine adiutorio cunctos

gradus ita cōſcēdit ac ſi eſſet ꝑfecte etatis ⁊
in dei laudib' die ac nocte permanebat: nec
vt ſolent infantes reqrebat parētes: ſed ma
ture ſe regēs: prudētiſſime loquēs ⁊ ꝑraro q̄
ſi eſſet. xxx. annoꝝ in oī ſctitate ita ꝓficiebat
vt oēs mirarent᷑. ab angelis qȝ qtidie cibo
eidē celeſti allato viſitabat᷑ ⁊c̄. Cap. VIII

QUarta ſtella dr̄ dulcoroſitas. quia
a ꝑncipio eius felix aīa plena erat
diuīa dulcedīe. iuxta illud p̄s. Dn̄e
ꝑueniſti eā ī bn̄dictōib' dulcedīs. ſ. ab īfan
tia. Et iteꝝ. Unxit te de' deus tu' oleo leti
cie ꝑ ꝯſortib' tuis. Propter quā q̄dē ſuaui
tatē internā diuīe fruitōis radiabat ⁊ reſplē
debat vult' ipſius marie mira claritate ſc̄m
Hiero. vt ꝯſtaret oīb': q̄a diuina gr̄a erat
plena. vn̄ ⁊ Heſter. xv. Facies tua plena eſt
gratiarū. Sicut em̄ moyſi facies reſplende
bat ex familiaritate ⁊ ꝯſortio diuīo ⁊ angeli
co: multo mag' facies marie quā qtidie an
geli viſitabāt miſteriaqȝ ſibi diuīa pādebāt
futura reuelabāt: cibū celicū afferebāt. vt te
ſtat᷑ Epiphani' ⁊ German'. Caplm. IX

PRo tercio quaternario deſcribunt᷑
⁊ alie ſtelle ex ꝑte corporis ⁊ aīe q̄
bus Maria eſt ꝑuilegiata ⁊ digni
ficata in ſua natiuitate

Prima nominis ſublimitas.
Secūda tēporis dignitas.
Tercia dr̄ miraculoſitas
Quarta obſequioſitas.

Prima dr̄ nois ſublimitas q2 nomē p̄clarū
vicȝ maria eſt ſortita. q̄d q̄deȝ accipit᷑ a reb'
p̄claris ⁊ ſublimib'. q2 maria hebraice acci
pit᷑ a maris ſtella q̄ eſt virtuoſa ſtella lucida
ſtās ſine occaſu: attrahēs ferrū ⁊ adamātez
vt teſtat᷑ Alkabiti' ⁊ dirigēs nautas ad por
tum optatuȝ. ſic Maria lucida gr̄a ⁊ ſapia
nunq̄ȝ occubuit. ſ. ꝑ aliqd peccatū: q̄ virtute
ſue pietat' attrahit induratos ⁊ ferreos pec
catores ad dei miſc'diaȝ ⁊ dirigit oēs ad por
tum ſalut'. Itē hoc nomē maria latine acci
pit᷑ a mari magno ⁊ amaro. q̄a ſicut mare ē
mater aquaꝝ: ita btā maria mr̄ oīm gr̄aruȝ
q̄ fuit amaricata in filij paſſiōe. Itē ſyro ſer
mone accipit᷑ h̄ nomē maria a dn̄atiōe. q2 ē
dn̄a mūdi ⁊c̄. Secunda ſtella dr̄ tp̄is di
gnitas, q2 deus voluit Mariā naſci ī mēſe
ſeptēbri: q̄ eius natiuitati valde ꝯueniebat
ſc̄m Fran. maro. q2 inter tp̄a p̄fulget digni
te q̄druplici. Prio q̄deȝ. q2 hic mēſis tot'

fuit feſtiuus. vt patet ex lege moyſi. ꝑ mariā
ꝟo dies luctus nr̄i verſi ſunt in gaudiū cele
ſtis feſtiuitatis eterne. Secūdo: q2 ī hoc
mēſe ſol eſt in ſigno ꝟgis. ita ſol iuſticie xp̄s
hitauit in virgie Maria. Tercio q̄a iſte
mēſis eſt tp̄s plenitudis anni et maturitat'
plene. vn̄ ⁊ illud tēpus autūn' dr̄. Eſt auteȝ
autūnare. i. matureſcere ⁊ colligere ſc̄m Re
migiū. ⁊ ſic cōgruebat natiuitati marie: que
plena gratia in tp̄is plenitudie qn̄ de' miſit
filiū ſuū cōcepit ⁊ peperit xp̄m. vt ait ap̄lus
Gal. iiij. Quarto q2 iſte mēſis oīm mēſiū
prior creat' eſt: eo q̄ mūdus ipſe in iſto men
ſe factus eſt ſc̄m opinionē rabi Eliezer. ⁊ cō
muniter h̄ tenēt hebrei. qd etiā approbat ni
cola' de Ly. ſup Gen̄. ſic. q2 ſcriptū eſt Deu
tero. xxxij. Dei ꝑfecta ſunt oꝑa. Vn̄ ſc̄m oēs
hō ꝑmus factus eſt in ſtatu ꝑfecto potens
generare. Tūc em̄ vnūquodqȝ ꝑfectum eſt
qn̄ p̄t generare ſibi ſile. ⁊ eodē mō videt᷑ di
cendū de terrenaſcētib' qd eſt qn̄ fruct' ſūt
in arborib' maturi ⁊ habēt in ſeipſis ſemia.
vn̄ Gen̄. j. ſcribit᷑. Et ꝓtulit terra herbā virē
tem ⁊ facientē ſemē. qd fieri habet ī mēſe ſe
ptembri. Veruntamē alij opinant᷑ mūduȝ
creatū eſſe in mēſe martio: vt patuit li. j. ꝑ. j.
arti. iij. Si ḡ mūdus cepit initium creatōis
ſue in iſto mēſe: ꝯgruit q̄ recreatōem in iſto
mēſe ſeptēbri accepit in Marie matris vicȝ
xp̄i natiuitate. Tercia ſtella dr̄ miraculoſi
tas q2 btā ꝟgo miraculoſe orta eſt. Primo
q2 vt dic̄ Dam. ꝑ p̄ces ⁊ repromiſſiōes fuit a
deo data. Si em̄ Iſaac et Iohes baptiſta
ſic ſunt nati: m'lto magis Maria: diuia vo
lūtate oꝑante. vt ꝓbat Alber. ſuꝑ miſſus ē.
ca. clxx. Scd̄o q2 ꝑ gabrielē archāgelū eſt
p̄nūciata. vt ꝓbat᷑ ſc̄m Albertū ꝯſili ratiōe.
Tercio q̄a eius natiuitas fuit portentis ⁊
ſignis clarificata. qm̄ ſc̄m Theophilū hiſto
riographū: ipſo die q̄ nata eſt Maria plus
ſolito ſol refulſit in duplo. et illa nocte luna
clarior coruſcauit adeo q̄ pene ſolari ſplen
dore radiaret. ⁊ illa nubecula que lunā ob
fuſcat ꝑ tēpus a die natiuitat' Marie non
cōparuit. ſed circa globū lunarē mediū q̄
ſi vna ſtella magna claritate apparuit. Hec
Theophilus. Quarta ſtella dr̄ obſeq̄o
ſitas q̄a mox ab hora natiuitatis deputate
ſunt militie angeloꝝ ad marie cuſtodiā nō
p̄ſidēdo. vt patuit ar. j. ſed in obſequiū ⁊ mi
niſterium. Vn̄ Erik. in q̄dā ſermone dicit.

Infinitã militiã angeloꝝ ad glorioſe virgi-
nis obſequiũ eſſe deputatã nullaten⁹ ambi
gimus q̇ cauerent ne ꝑparatũ eterni regis
hoſpitiũ hoſtis incederet. Hec ille. q̇ etiã ei
dem eſcam celeſtem quotidie deferebãt: vt
teſtant̃ hyſtorie.

¶ Articulus tertius ꝙ natiuitas Marie
iocunditatem intulit mũdo.

Tercium miſte-
riũ iocũdatõis dicitur. quia hoc
feſtum fuit iocundũ
Primo q̇dem ſancte trinitati.
Secũdo ipſi benedicte virgini.
Tercio ſanctis angelis
Quarto hominibꝫ vniuerſis
Primo ſancte trinitati. quia ꝑ totũ mũduꝫ
glorificat̃ ꝛ laudat̃ ſctã trinitas in btã virgi
ne. vt teſtat̃ Bern. in opere de laudibꝫ ꝟgis
Gaudet inquam deus pater qꝛ hodie nata
eſt ſpõſa ab eterno ꝑdilecta. Gaudet fili⁹ qꝛ
ei nata eſt mr̃ in q̃ hũanãdo delicie ſibi ſunt
eſſe cũ filijs hoim. Prouer. viij. Deniqꝫ gau
det ſpũſſctũs. qꝛ ſibi naſcit̃ habitaculũ ꝛ tẽ-
plũ gl'ie acceptiſſimũ ¶ Secũdo hoc feſtuꝫ
eſt gaudioſum btẽ Marie. qꝛ hodie nata ẽ
digniſſime. vt patuit: q̃tin⁹ ſit mater dei: re-
gina mũdi: dña angelorũ: ꝛ ſuꝑ oẽs creatu-
ras exaltãda. ¶ Tercio gaudioſum extitit
hoc feſtũ angelis: q̃rum eſt gaudere etiã de
vno pctõre pniam agente Lu. xv. ergo mul
to magis de tali tãta q̃ꝫ natiuitate ꝑ quam
mũdus ſaluat̃ ꝛ angelica ruina repat̃. Vñ
refert Johãnes Beleth: in cõi q̃ꝫ notat̃ le-
gẽda. vicꝫ ꝙ cũ antiq̇t⁹ dies natiuitatis ma
rie fideles aliq̃nto tꝑe latuiſſet: cõtigit ꝙ q̇-
dam vir ſctũs ſedule ꝯtẽplatõi inſiſtẽdo ſin
gulis annis. vj. idus ſeptẽbris iocũdiſſimã
angeloꝝ ſolẽnitatẽ audiret. Cũqꝫ admirãs
reuelari ſibi peteret cur iſto tm̃modo et nõ
alio die hoc audiret: accepit diuinũ reſpon
ſum ꝙ hoc ideo. qꝛ virgo gl'ioſa tali die fuit
nata mũdo: ꝛ ideo deberet manifeſtare hoc
filijs eccl'ie ꝛ pape: q̃tinus celeſti curie fierẽt
ꝯcordes in hac celebritate. Cũ ẽ intimaſſet
hec pape ex ſcripturꝭ ꝛ antiq̇tatũ teſtimoni
is: veritate huius cõꝑta: iſtũ diem celebran
dũ vniuerſal'r in honorẽ natiuitatis ꝟginis
ſtatuit eccl'ia ſctã. ¶ Quarto hec feſtiuitas ẽ
gaudioſa oibꝫ homibꝫ. Vñ Johes Dam. i
ſermo. hodierno di. Hodie fit mõo ſalutis
initiũ. iubilate deo vniuerſa terra ꝛc̃. Hinc
ꝛ canit eccleſia. Natiuitas tua dei genitrix
ꝟgo gaudiũ annũciauit vniuerſo mũdo. ex
te eñ ort⁹ ẽ ſol iuſticie xp̃s de⁹ nr̃: q̇ ſoluens
maledictõem dedit bñdictõem et ꝯfũdens
mortẽ donauit nob̃ vitã ſempiternã. Mi
raculũ Vt ẽ finẽ ſermonis faciã vnũ hic
miraculũ inferã. Et h̃ miraculũ fundamen
taliter accipio ex li. miraculoꝝ ſcti Anſelmi
ca. xxxviij. ꝙ q̇dã diues habuit btãm virgi
nẽ in ſũma deuotõe. et erat hõ tãte auaricie
ꝛ tenacitatꝭ ꝙ nulli vnq̃ꝫ petẽti miſc'diaꝫ vel
elemoſinã porrigebat. Quadã vice venit q̇
dã pauꝑ ad oſtiũ petijtqꝫ elemoſinaꝫ amore
dei: ꝛ ille cũ iꝓꝑio negauit. Ille rediẽs pe
tijt iterato elemoſinã ob amoreꝫ ſalutis ſue.
et ille magis increpãs eũ repulit. Tercio q̇
ꝙ petijt amore btẽ virgis. Qð vt auar⁹ au-
diuit: irat⁹ ꝓiecit ei nõ libẽter vnũ panem: ꝛ
cõminat⁹ eſt ei ne amplius peteret ſub hoc
noie. qꝛ graue ferebat ꝙ ſi ſub hoc noie ma
rie peteret elemoſinã dare deberet ob ei⁹ de
uotionẽ. Mortu⁹ eſt tandẽ ille auar⁹. et dũ
põderarent̃ bona et mala ei⁹: iuent⁹ ẽ min⁹
hñs in bono ꝛ ẽ tradit⁹ demonibꝫ ad crucia
tũ. Ecce aũt appuit ꝟgo gl'ioſa ꝛ paneꝫ q̃n-
dam datũ ꝓ ei⁹ amore poſuit in ſtatera: ꝛ ſta
tim meritis btẽ virgis ꝑpõderauerũt ei⁹ bo
na. Rogauit ẽ ꝓ eo ꝟgo filiũ. q̇ dixit. Eſuri
ui ꝛ nõ dedit mãducare. ſitiui ꝛ nõ dedit bi
bere: nullã fecit miſc'diaꝫ ẽ nõ meret̃ miſeri
cordiã. At ꝟgo. Ego ſum mr̃ mie ꝛ me i de
uotiõe habuit. Vnð obtinuit vt rediret ad
corp⁹ aĩa ꝛ reuixit q̇ fuit mortu⁹ ꝛ egit peni-
tentiã durã. ꝛ ſꝑ largas poſtmodũ faciebat
elemoſinas ob amorẽ ipſi⁹ btiſſime mr̃is di
pauꝑes iuitãdo Quo miracl'o vl' exẽplo cla
reſcit q̃m m'ltum vtile eſt homi elemoſinas
pauꝑibꝫ facere ob amorẽ btẽ virgis marie.
et ꝓcipue in feſtis ei⁹ pauꝑes ad mẽſam iui-
tare deuoti⁹. Si eñ vt patuit in dicto mi-
raculo illud iuolũtarie largitũ ꝓ deuotione
virgis tãtũ valuit: vt hoc ipſo a ſnia dãna-
tiõis hõ liberaret̃. q̃ntũ ẽ putas valebit ad
ſalutẽ volũtaria erogatio facta pauꝑibꝫ pro
amore ꝟgis marie. Vtiqꝫ talibꝫ in extrema
hora mortꝭ ipa ꝟgo gl'ioſa iteruẽtrix apð fi-
liũ aſtans dicere poterit. Scꝑtũ eſt: date et
dabit̃ vob̃ Lu. vj. Dignũ eſt ẽ vt is q̇ dedit
ſua ꝓ noie mr̃is dei: det̃ ei corꝑis ꝛ ſanguis
xp̃i ſacr̃m q̇ ꝯtinet̃ xp̃s dñs quem ꝟgo ꝯce

pit: virgo pepit: virgo aluit. Et ſicut ipſe mē
bꝛa xpi. i. paupes aluit ꝓ noīe ꝟgis matris:
ita alimētū habeat vite eterne ꝑ grām eius.
O vere ſctā talis aīa ꝙ feliciter et ꝙ iocūde
audiet in iudicio verba chꝛiſti dicētis Eſu-
riui ⁊ dediſtꝫ mihi māducare. ſitiui ⁊ dedi-
ſtis bibere ⁊c̄. Venite ꝰ bn̄dicti patris mei
ꝑcipite regnum. Amen.

Pars tertia libꝛi q̄nti de naſcētis Ma-
rie admirabili conditione.

Vas admirabile

opus excelſi. Verba iſta ſcribū-
tur Ecc̄i. xliij. ad honoreꝗ et lau
dem ꝟginis marie merito accipiuūt. Ipſa
nāꝗ fuit Primo vas nō q̇dem vacuū ſed
oī gratia plenū. iuxta illud Luce. j. Aue grā
plena. Itē oī ꝟtute tanꝗ margaritis gēmis
et p̄cioſiſſimis lapidibꝫ adoꝛnatū. iuxta illō
Ecc̄i. xxiiij. In me oīs gratia vie ⁊ veritatꝭ.
in me oīs ſpes vite ⁊ virtutis. De hoc vaſe
Ecc̄i. l. Quaſi vas auri ſolidū oꝛnatū oīm
lapide p̄cioſo. Vere ipſa vas. qꝛ arca conti
nens theſauꝝ diuīe ſapie. Et vere vas aure
um ꝑ charitatē ⁊ puritatē incoꝛruptibilitatꝭ
qꝛ ſicut auꝝ ſplēdet ⁊ rubigine nō coꝛrūpit
ſic Maria igneo fulgoꝛe charitatis ſplen-
dens: nullā peccati coꝛruptionē vel macu-
lationē habere compꝛobat. Vnō vere fuit
vas ſolidū ꝑ firmitatem ſtabilitatis ⁊ ꝑſeue
rantie in grā. ⁊ fuit oī lapide p̄cioſo. i. ꝟtutū
⁊ p̄cioſiſſimoꝝ donoꝝ ſpūſſcti decoꝛe adoꝛ
natū. Cui ꝯſonat figura Exo. xxv. vbi legit
ꝙ dn̄s p̄cepit moyſi di. Facies mihi arcam
de lignis ſethim ⁊ deaurabis eā auro mun
diſſimo intꝰ ⁊ foꝛis ⁊c̄. Arca hec ē maria in
q̄ deꝰ tanꝗ in arca ꝯtētus eſt. Sicut em̄ p̄-
cioſis reliquijs cōſueuit fieri arca aurea vel
argētea pulcre fabꝛefacta: ſic rei p̄cioſiſſime
id eſt filio dei mādauit deꝰ fieri arcā: mariā
in q̄ reconderet. Et iſta arca facta fuit de li-
gnis ſethim que ſunt ligna imputribilia. ꝑ
qō figurat marie īmaculata ⁊ īputribil' mū
dicia. ⁊ ſic de alijs ꝑtibꝫ eiꝰ figure. ſ. ꝙ fuit de
aurata intus ⁊ foꝛis. patꝫ ꝙ maria fuit vas
oī virtute: oī puritate: oī gratia ⁊ ſctitate ple
nū. Secūdo q̄ꝫ iuxta p̄acceptū thema be
nedicta virgo fuit vas admirabile. qꝛ quē
celi capꝑe nō poterāt ſuo ꝯtinuit vtero. pro-
pter qō Bern. in ſermone q̄dā dicit. O vē-
ter capacioꝛ celis: diffuſioꝛ terrꝭ: latioꝛ elem̄

tis: qui illū ꝯtinere valuit qui tribus digitꝭ
molē terre appēdit. Deniꝗ tercio iuxta the
ma noſtrū ipſa ꝟgo eſt opꝰ excelſi. qꝛ ſoliꝰ di
potētia: ſoliꝰ dei ſapīa oꝛdinata: facta ⁊ ſub
limata extitit. Ad p̄ſens igit acturi de naſcē
tis virginis admirabili q̄litate ⁊ cōditōe vi
deamꝰ. Primo de q̄litate eiꝰ aīe. Scdo coꝛ
poꝛis. Tertio vtriuſꝗ ꝯiunctim. Et ſic tria
miſteria notabunt.

Primū dꝛ admirabil' celſitudīs aīe rōnal'
Scdm admirabilis pulcritudinis mate-
rie coꝛpoꝛalis. (naturalis.
Terciū admirabilis habitudīs grē ſupꝰ

Articulus p̄mus de ipſius aīe Marie
admirabili celſitudine qua eſt a deo cōdita

Primum miste

riū dꝛ admirabilis celſitudīs ſcꝫ
rōnalis anīe virginis marie. Di
gnū nāꝗ ꝯſideratōe exiſtit quāta celſitudīe
ꝑfectōis: q̄ntaꝗ admirabili excellētia ⁊ di-
gnitate: ꝙ ſtupenda diuine potētie ⁊ ſapien
tie maieſtate ac ꝓuidentie ꝟgo bn̄dicta fue-
rit ſm aīam cōdita. Nō q̇dem ꝙuis mens
hūana ad plenū capꝑe nō ſufficiat. tm̄ ꝓ aliq̄
li cognitōe q̄ ſaltē ad aliq̄ntulā inducamur
bn̄dicte ꝟginis reuerendā deuotionē: ani-
mus q̄ꝫ nr̄ eleuari q̄ntulūcūꝗ poſſit ad eiꝰ
dignitatis noticiā: vnā hic dignū duxi po-
nere ꝯcluſionem in mente tenēdam que ta-
lis eſt. Deus maioꝛi potentia ⁊ ſapīa at-
ꝗ p̄celſioꝛi ⁊ dignioꝛi excellētia creauit ⁊ cō
didit bn̄dictā virginē mariā ſm eiꝰ p̄cellen-
tiſſimā animā ꝙ creauerit omnes angelos
et totam mundi machinā. Hec cōcluſio ꝓ-
batur triplici via

Primo ratione.
Secundo autoꝛitate.
Tercio exemplari oſtenſione:

Primo ꝓbat rōne. ⁊ hoc triplici. Prima
dꝛ rō ſūme dignitatis. q̇a ipſa btā virgo ab
eterno eſt p̄oꝛdinata atꝗ tandē in tp̄e ſic cō
dita vel creata ꝙ tāte ſit dignitatis ꝑfectio-
nis ⁊ bonitatis: tāte beatitudīs ⁊ glīe vt fo-
ret digniſſimū habitaculū dei oīpotētꝭ ple-
nitudine oīs grē ⁊ ſctitatis excellētiſſima ꝑ
totā mundi machinā tanꝗ vera mr̄ dei. ⁊ ꝑ
ꝯſequēs regina celi ⁊ oīm angeloꝛū ac dn̄a
totius mūdi ⁊ oīm creaturaꝝ. ꝰ ꝓ tanta di-
gnitate debuit ſumma dei potētia ⁊ ſapien
tia ipſa p̄ alijs creari ⁊ diſponi. Scda rō

ſumme ꝓpinq̄tatis. qꝛ q̄nto aliq̄d eſt deo ꝓpinquiꝰ ⁊ vnibiliꝰ: tanto maiori potētia ⁊ ſapiētia dinoſcit͛ fore creatū. Licet nāq̄ ex ꝑte dei vna ⁊ eadē potētia ſint creata oīa: ⁊ vnica ſapīa cōdita ſint magna ⁊ mīma. vt exēpligrā. lapis ⁊ angelus: granū milij et celū vnica dei potētia ⁊ ſapīa ſunt creata. maioris tñ potētie excellentia relucet in angelo et celo q̄ȝ lapide ⁊ milio. qꝛ angelus eſt ꝓpinq̄or ⁊ ſiīlior deo q̄ȝ lapis. ⁊ celū q̄ȝ miliū. Cum igit͛ btā v͛go ſic ꝓducebat͛ ꝙ portio carnis ſue i xp̄o eſſet inſeꝑabil͛r vniēda deo. Et per ꝯñs aīa debuit creari excellētiſſima vtpote deo ꝑ grāȝ ⁊ glīaȝ ſuꝑ oēs vniēda poſt xp̄m Nam corpꝰ eſt ꝓpter aīam ⁊ nō ecōuerſo.

Tercia rō marie ꝯtrarietatis. qꝛ q̄nto magis ꝯtraria aliq̄ in q̄cūq̄ oꝑe cōcurrūt que nulla potētia ordinata poſſent ſe ſiīl cōpati ī eodē: tāto maior relucet potētia ⁊ ſapientia: vt ſi tu mortuū poſſes viuificare ⁊ ſcires id facere vel retrogradare ſolē: cū iſta naturaliter fieri nō pn̄t: magna videret͛ in hec faciendo tua potētia ⁊ ſapīa admiratōe digna. Sed qm̄ in creādo angelos ⁊ totū mūduȝ deꝰ nec de potētia abſoluta: nec de potentia ordinata aliq̄d repugnās habuit. Dixit em̄ et facta ſunt. Sed in creādo v͛ginē mariam multa habuit repugnātia de potētia ſua ordinata: q̄ q̄dem ab eterno deꝰ ſua abſoluta potētia ꝯcordare decreuerat. Decreuerat eñ ꝙ iſta puella ſꝑ v͛go eēt: nec tñ infecūda maneret. Itē ꝙ hec v͛go cōciperet de ſpūſctō ſine viro. Itē ꝙ ꝯciꝑet nō purū hoiem ſȝ deum ⁊ hoiem. Itē ꝙ illū generaret a q̄ ipſa ⁊ oīa alia creata ſunt. Et hec oīa erāt impoſſibilia ordinata potētia. qꝛ ꝯtraria legibꝫ nature a deo inſtitutis. vt vult Scotꝰ ſic diffiniēs ordīataȝ potētiā ſuꝑ. j. ſnīaꝝ. diſt. xliiij. ⁊ notat͛ s͛ li. iiij. ꝑ. j. ar. ij. i p̄ncipio. Et tñ deꝰ hec oīa in v͛gīe maria ꝑfecit ⁊ ꝑficiēdū eternaliter decreuit. g͛ maiorē potētiā et ſapīam in ea oſtēdit. Scd̄a via oſtendit͛ ꝯcluſio p̄miſſa ꝑ auctoritates ſctōꝝ. Prio Bern̄. in ſermone de gaudijs marie ſic dicētis Multa magna fecit deꝰ in creaturis mundi. Nil tñ tā excellēs ⁊ tā magnū fecit opꝰ digitoruȝ dei ſicut v͛ginē matrē dei quā ſol ⁊ luna mirant͛. Hec ille. Scd̄o autoritate Anſelmi de ꝯcep. vir. dicētis. Nil tibi dn̄a ē eq̄le: nil cōꝑabile. Oē em̄ qđ eſt: aut ſupra te eſt: aut infra te eſt. qđ ſupra te eſt ſolus deus eſt. qđ infra te ē: omne qđ deꝰ nō eſt. Idē ibidē dicit. Decebat vt illiꝰ hoīs. i. xp̄i cōceptio fieret de mr̄e q̄ ea puritate niteret q̄ maior ſub deo neq̄t intelligi. Tercio autoritate Hiero. in ſ͛mone de aſſūptiōe dicētis ſic. Altior eſt celo de q̄ loq̄ nitimur: abiſſo ꝓfūdior. vñ ſi celū te vocē o v͛go bn̄dicta: altior es. ſi matrē hoīm: p̄cellis. ſi formam dei te appellē: digna exiſtis. ſi dn̄am angeloꝝ: ꝑ oīa eſſe ꝓbaris. q̄d igit͛ de te digne dicā neſcio. Hec ille Et ſic patet ꝓpoſitū. Ad cuiꝰ ꝯfirmatiōem p̄ oībꝫ facit autoritas euāgelij Lu. ij. vbi dicit v͛go. Fecit mihi magna q̄ potēs eſt. i. ſ͛m oēm ſuā potētiā. Tercia via oſtendit͛ cōcluſio p̄dicta exēplari deductione. Et p̄mū exempluȝ accipiamꝰ ex ſerie ſacre ſcripture. Dic mihi quō legis. q̄d eſt qđ ſ͛m ſonū ſcripture deꝰ maiori ꝯſilio reperiat͛ creaſſe: ſi tu dicis: angelos. Nōne legit͛ Gen̄. j. Dixit deus fiat lux ⁊ facta ē lux. q̄ noīe ſ͛m Aug. ſuꝑ Gene. angelica natura accipitur. Si dicis mūdū ⁊ quācūq̄ in ipſo creaturā. clarū eſt: qꝛ oīa illa deꝰ tm̄ dixit ⁊ facta ſunt: mādauit ⁊ creata ſunt. vt dicit p̄s. Sed q̄d: Certe ſi cāpū diuīe ſcripture ꝑcurras: cōꝑies ꝙ deus nil fecit maiori cōſilio q̄ȝ aīam hoīs. q̄a cū eā crearet nō ſolū dixit deus. ſed et pr̄ filius ⁊ ſpūſſctūs q̄ſi ꝯſiliādo dixerunt. Faciamus hoīem ad imaginē ⁊ ſiīlitudinē noſtrā Et hoc ſ͛m aīaȝ. nā ſicut deꝰ ē trinꝰ in ꝑſona et vnꝰ in eſſentia: ita aīam hoīs fecit deꝰ trinā in potētijs ⁊ vnā in eſſentia. qꝛ intellectꝰ memoria volūtas tres potētie: vna aīa ſunt Ecce g͛ deꝰ maiorē ꝓuidētiā ⁊ diligētiā videtur in ſerie ſcripture exp̄ſſam habuiſſe ī creando aīaȝ hoīs q̄ȝ in creādo angelos ⁊ mūdū: celū ⁊ terrā. O igit͛ q̄ȝ magna. o q̄ȝ mira aīe dignitas. o q̄ȝ ſtupēda dei nr̄i circa nos charitas. Sed q̄ro te hō. Quare deꝰ in ſcriptura voluit oſtēdere maiorē ꝓuidētiam et diligētiā circa aīam creādā q̄ȝ circa ceteras creaturas faciēdas. Profecto potioreȝ rōnē dicere nō vales niſi hāc. vicȝ: q̄a v͛bū dei erat futurus hō. ſic dicit Brumo ſuper Gen̄. exponēs hāc autoritatē Faciamꝰ hominē ad imaginem. vbi ſic dicit. Nō ſolum dicit ad imagineȝ. ſed addit: ⁊ ſiīlitudinē. ſcȝ quā habiturꝰ erat aliq̄n filiꝰ incarnandꝰ. nō em̄ talis creatꝰ eſt hō ꝓpter hoīem ſed ꝓpter verbū. qꝛ verbū dei erat futurꝰ hō. Hec ille

Ad ꝓpoſitū g͛ claret ꝙ ſi deus tanta excel

lentia ⁊ ſapiē ꝓuidētia creauit hoīem queȝ
peccaturꝝ ſciebat. Et hoc ꝓpterea q̄ȝ deus fu
turus erat hō ⁊ ſup oēs angelos et oīa crea
ta exaltādus erat homo in xp̄o. multo forti/
us q̄ñ venit tp̄s vt faceret v̄ginē bñdictam
de q̄ erat incarnādus: ipſam excellēti⁹: potē
tius ⁊ ſapiētius ac diligenti⁹ oībꝫ angelis ⁊
creatis creauit. Secūdū exēplū accipia/
mus ex doctoribꝫ ſacre pagine. Naȝ ſanct⁹
Tho. j. ſcripto ſniaꝝ di. xlij. art. iij. ⁊ iteꝝ p̄/
ma pte ſūme. q. xxv. ar. vj. et ꝯcorditer cū eo
Alex. de hal. querūt vnā queſtionē notabi/
lē Utꝝ. ſ. deus potuerit ipam beatā virgīeȝ
facere meliorē q̄ȝ fecit. Cuius q̊dem queſtio
nis ſolutio habet̄ ſupra li. j. p. ij. arti. iij. cap.
viij. deſcripta. Et ibi cōcludendo enumerā
tur exemplariter tria que fecit deus ſup oēs
creaturas ſua potentia ineffabili. Imo iſta
tria fecit ipſe deus ſūma creata in mūdo q̊/
bus nō poteſt aliquid fieri meli⁹. Primuȝ
eſt humanitas chriſti. Secundū eſt bea/
titudo creata in patria celeſti. Terciū btā
virgo Maria inq̄ȝtum eſt mater dei. quia
ex hoc ipſo q̄ ipſa eſt maternitate deo cōiū/
cta habet dignitatē infinitā. vñ patet q̄ ipa
ſit ꝯdita tāta excellētia ⁊ potentia q̄ maior fi
eri neq̊t in ipa creatura viatrice ex pte ſua ⁊
hoc de potētia dei ordinata. Unde Alexā.
de hal. p̄ma pte ſumme dicit. q̄ licet de po/
tētia dei abſoluta potuerit ⁊ ipſa btā Ma/
ria ⁊ q̄libet creatura alia fuiſſe melior. quia
dei potētia in infinitū excedit omnia creata
tñ nō fuit hoc neceſſariū. quin potius deus
ipſaȝ fecit optimā ſanctiſſimā et digniſſimā
vtpote matrē dei verā: in tanta p̄celſitudine
bonitatis q̄ntum in ſe fuit ſcȝ q̄ quo ad eſſe
gratie ⁊ q̄ ex ea cōcipet̄ dei filius: nō potuit
ipſe deus ordinata potētia facere ipſam vir
ginem vel etiā aliquā creaturā puram diui
nitati nō vnitā vnione pſonali vt fieret me/
lior vel dignior q̄ȝ ſic facta eſt ipſa. Hec Ale
xan. cōcor. Tho. ⁊ Rayneri⁹ in ſūma. Cō/
cludēdo ḡ q̄ btā virgo ſit ſancta excellētiſſi/
ma: oēs eā deuoti⁹ veneremur tanq̄ȝ celi ſū/
mam reginā: angeloꝝ ⁊ hoīm dñam: matrē
miſcdie ⁊ gratie: cōſiderādo quia ſicut dicit
Berñ. in ſermone. Qui Marie ſicut debet
ſeruit deuote nō peribit in morte. O igit̄ be
atiſſima. o gl'ioſiſſima dei mater: ꝓpter glo/
rie ⁊ bonitatis tue excellētiam duc nos mi/
ſeros ad tuam gloriam eternam.

Articulus ſecundus de admirabili pul/
critudine ⁊ decore beate Marie ex pte cor
poris tam in quātitate q̄ȝ in colore ⁊ mēbro
rum elegantia. Capitulum. I.

SEcūdum miſte
riū dr admirabilis decoris cor/
poralis materie v̄gis marie. poſt
q̄ȝ eñ dictū eſt de eius excellētia ſm animā
Nūc videdū eſt de ei⁹ pfectiōe ⁊ q̄litate ſm
corpus. Ubi nota p ꝯcluſiōe q̄ ſicut be
ata Maria fuit nobiliſſima ⁊ optia in ania
p̄ oī creatura: ita fuit ⁊ debuit eſſe in corpa/
li pfectiōe p̄ aliis optia. Et declarat̄ ſm Al
ber. ſup miſſus eſt ca. xlij. pluribꝫ rationibꝫ.
Prima rō. q̄ȝ nobiliori aīe debet̄ nobili⁹
corp⁹. forma eñ et materia debēt eſſe ꝓpor/
tionata ſm phm. ij. li. de aīa. Unō videt̄ q̄
corpus humanū eſt nobili⁹ ⁊ pfecti⁹ oibus
corpibꝫ brutoꝝ ꝓpter vnionē ad aīam nobi
liſſimā ſcȝ rōnalē. Sed q̄ȝ aīa btē virgis fu
it nobiliſſima poſt aīam filij dei. ergo ⁊ cor/
pus nobiliſſime pfectōis ⁊ pulcerrimi deco
ris poſt corpus filij. Ut merito de ipſa dici
poſſit illud Iudith. xj. Nō eſt talis mulier
ſup terrā in aſpectu ⁊ pulcritudine ac ſenſu
verboꝝ. Secūda rō. q̄ȝ natura eſt vis in
ſita rebus ſimilia ex ſilibꝫ pcreans. ij. phiſi/
coꝝ. Niſi ḡ natura erret vel ipediat̄ filius ſi
milis eſt patri vel matri. q̄ȝ ḡ in cōceptione
xp̄i errare nō potuit aut impediri ſpūſſctūs
q̊ ogante virgo cōcepit. ideo ſequit̄ q̄ ſicut
corpus xp̄i diuinitati vnitū fuit pfectiſſimū
et nobiliſſimū ac pulcerrimum ſup oēs pfe
ctōes corpoꝝ alioꝝ viatoꝝ hoīm. iuxta illō
p̄s. di. Specioſus forma p̄ filiis hoīm. ita
poſt xp̄m ⁊ corp⁹ mr̄is eius. Sed decor
corpalis ꝯſiſtit p̄cipue in quātitate ⁊ in co/
loris q̄litate atq̄ȝ mēbroꝝ elegāti diſpoſitōe
Idcirco p̄mo occurrit q̄ſtio de q̄ntitate.
Secūdo de coloris qualitate.
Tertio de elegāti mēbroꝝ formoſitate.
Circa quātitatem querit̄ Utꝝ btā Maria
fuerit pue vel magne ſtature. Ad qō bre/
uiter reſpōdet̄ ſm Alb. vbi ſ. q̄ habuit ſta/
turā debitā ⁊ ꝯueniētē. ita q̄ nec nimis ma
gna nec nimis pua fuit: ſȝ ꝯueniēter alte ſta
ture feminee. Et pbat̄. q̄ȝ corp⁹ filij ſui tan/
q̄ȝ pfectiſſimū in oībus naturalibus debi/
tiſſimā habuit quātitatē viro ꝯgruentē: nec
nimis magnā. ſ. giganteā: nec nimis puam.

Quantus aũt fuerit habeť Rome in q̃dam imagĩe ad q̃ntitatem xp̃i facta. cuiꝰ altitudo cõtinet palmas octo lõgiores vel nouẽ breuiores. Sʒ qꝛ natural'r magnꝰ generatur a magno ꝛ tal'a tãto ſic puꝰ a puo niſi aſſit ĩpedimẽtũ. Cũ aũt in xp̃i generatiõe ex ꝟgĩe error eſſe non potuit. vt patuit s̃. ſequiť g̊ ꝙ ſicut xp̃s fuit ꝯueniẽter altꝰ: ita ꝛ btã eiꝰ mr̃ ꝯueniẽter alta. Cui dicto ꝯſonat illõ Cañ. vij. Q̃ꝫ pulcra es ꝛ q̃ꝫ deco. ca. in de li. ſtatura tua aſſimilata eſt palme: q̃ eſt arbor ſatꝭ alta ¶ Sed q̃riť an fuit pinguis et carnoſa vel macilẽta. Rñdeť ſm Alb. vbi s̃. ꝙ in corpore btẽ virgĩs fuit debita eq̃litaſ: ita ꝙ nec fuit ĩ ea nimia craſſities: nec nimia macies. Nõ q̊a pinguedo vel carnoſitas nimia cauſať ex frigiditate ꝛ hũiditate. macies aũt extenuata ex caliditate ꝛ ſiccitate. Eq̃litas ꝟo debita ex oĩm humoꝝ equali complexione ſm phĩcos. ꝛ huiꝰ q̃litatis debite credimus fore corpꝰ btẽ Marie. Hec Alb. Cap. II.

Ecũdo de coloris q̃litate tria queruntur ſm ꝙ triplex eſt diuerſitas coloꝝ in corpe hũano. ſ. in cute: ĩ capillis: ꝛ ĩ oculis. Pꝛio g̊ de colore exteriori cutꝭ q̃riť: cuiꝰ coloris fuit btã ꝟgo. vtrũ albi vel nigri aut rubei vel cõmixti. Ad qꝺ reſpõdeť ſm Alb. vbi s̃. c. xlvij. ꝙ cũ ſm phiſicos ſex ſunt colores cutꝭ. Primꝰ eſt ex albedĩe ꝛ rubedĩe cõpoſitꝰ. ſecundus eſt niger. terciꝰ eſt citrinꝰ. q̃rtus eſt glaucus. q̊ntꝰ albꝰ ſextus rubeꝰ. Et q̃m ſolus ille q̊ eſt ex albedine ꝛ rubro cõpoſitꝰ eſt ab eq̃litate ꝓcedẽs vt dicit Johãnicꝰ. Alij ꝟo oẽs ab ineq̃litate. Nã albꝰ color eſt ex abundãtia frigidi in hũido vt patet in flegmaticis. et nigredo eſt ex abũdãtia calidi in ſicco. Sil'r ꝛ glaucꝰ citrinus ꝛ rubeꝰ eſt ex ineq̃litate humoꝝ ꝛ q̃litatũ actiuaꝝ. ergo ꝑmꝰ. ſ. cõpoſitꝰ ex rubedine ꝛ albedine eſt nobiliſſimus et corpi eucratico determinatꝰ: ꝛ a galieno ac conſtãtino in pãthegni eſt ille color ĩ tꝑata cõplexione poſitus. vnde hũc colorẽ ꝯcedimꝰ ĩ corpore ꝟginis fuiſſe. Hec Alber. Secũdo de colore capilloꝝ q̃riť. Ad qꝺ rñdẽdo ponunť aliq̃ puncta. Primũ eſt ꝙ btã virgo nõ habuit capillos criſpos total'r. qꝛ tales ſunt in hoĩe ex abũdãtia ſiccitatꝭ. Et ſm artẽ phiſonomie: vt docet Areſto. Auicenna. Cõſtãtinꝰ ꝛ Ptolomeꝰ: ꝓut notat Petrꝰ aureoli in ſuo cõpẽdio theologice veritatis li. ij. c. lviij. ſignificãt tales capilli hoĩem timidũ ꝛ lucri cupidũ. Vñ hoc locũ nõ hʒ ĩ virgine btã. Secundũ punctũ ꝙ capilli btẽ ꝟginis nõ fuerũt rari nec groſſi nec mere albi. qꝛ tales ſm ꝑtactos mg̃ros indicãt naturaliter ebetẽ ingenio ꝛ indocilez. ¶ Tertium punctũ ꝙ btã ꝟgo nõ habuit capillos mere rubeos. qꝛ h̃ atteſtať abũdãtiã caloris et ſignificat natural'r infidelez. Cõcludẽdo g̊ quartũ pũctũ eſt ꝙ in btã ꝟgĩe capilli debuerũt eſſe tꝑate nigri: vt ꝓbat Alb. vbi s̃. Primo. qꝛ Cõſtãtinus in pãthegni dicit ad corpus eucraticũ ꝑtinere pilos in infantia rubeos. in puericia ꝛ iuuẽtute nigros habere. ergo ꝛc̃. Secũdo ꝓbat Alber. hoc idẽ pũctũ ꝑdictũ ex cã capilloꝝ: ꝓpter quã vicʒ deꝰ ꝛ nat̃a fec̃ vt hõ hẽat capillos ſm doctores phiſicos. Primo q̊dẽ ꝓpter ornatũ. ꝛ ꝓpterea decuit vt btã virgo haberet capillos ad nigredinẽ tẽdẽtes. q̊a cum oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcũt: ſuppoſito ꝙ in ꝟgĩe fuerit color cutis albus ꝛ rubeꝰ: magis venuſtat in capillis nigredo. vt patet ꝑ experientiã. Secũdo ꝓpter ſignificatũ. Nã ſm doctores phiſicos ſupradictos: capilli ſubnigri ſi ſint moderate tenues bonos indicant mores ac bonã hoĩs cõpoſitõez. Atteſtanť eñi ſm Alber. ſtabilitati ꝛ firmitati: qꝛ correſpõdẽt elemẽto firmo qꝺ eſt terra. indicãt etiã eſſe eucraticũ cerebrũ. q̊a vt dicit Galienus in thegni. Optima eſt complexio cerebri calida ꝛ ſicca: q̃m nõ ſunt abũdãtes humoribꝰ. ꝛ ſenſibꝰ perfecti ſunt ꝛ vigilatiſſimi: humidiores ꝟo cerebri: ſenſu ebetes ſunt ꝛ ſupfluxiõis mľte: ꝛ ſomnij mľti ꝛ profundi. Sed qꝛ tali cerebro vicʒ calido ꝛ ſicco debenť capilli nigri: vt dic̃ idẽ galienꝰ. igiť ꝛc̃. ¶ Tercio ꝓpter expulſionẽ hũoꝝ ꝛ ſupfluitatũ fumoſoꝝ. Et ꝓpterea cõueniũt nigri capilli corpi eucratico maxie qꝛ atteſtantur expulſionẽ ſupfluitatꝭ colerice incẽſe et ſanguine aduſte ſm Galienũ. q̃ ſi nõ expelleret eẽt multũ nociua. Et ideo cũ corpus btẽ ꝟgĩs fuerit ꝑfectiſſimũ ſm oĩa mẽbra: ipſa habuit cerebrũ calidum ꝛ ſiccũ: ꝛ ꝑ ꝯñs capillos ad nigredinẽ tẽdẽtes tꝑate. ¶ Tercio Alb. ꝓbat pũctũ ꝑdictũ exẽplo. qꝛ Veronica repñtans pulcerrimaʒ ꝛ glorioſiſſimã facieʒ ꝑtendit nigrã barbaʒ ꝛ nigros fuiſſe crines in dño ieſu xp̃o. ergo ꝛ dña tales crines habuit: cuʒ fuerit aſſimilatio maxia inter xp̃m

et eius matrē. Et ad id facit ꝙ videmus ſo-
boles ꝛ plurimū aſſimilari parentibꝫ. Sed
videmus ꝙ genus iudeorū vt ī plībꝫ habet
nigros capillos. ergo ꝛ dn̄a noſtra cū fuerit
de genere iudeoꝝ tales habuit ſcꝫ ad nigre-
dinē tēdentes ꝑ ꝑte. Tercio de oculis q̄ꝛ-
rit: cuiꝰ vicꝫ coloris oculos virgo habuerit
Ad qđ breuiſſimo ſenſu accepto ſm̄ Alber
tū vbi ſupra. Rn̄det ꝙ oculi virginis debu
erunt eſſe nigri. tum qa vt in plurimū niger
oculus ꝯcomitat nigrū colorem in capillis
tum qꝛ hoc maxīe videt congrue venuſtati
tum q̄ꝫ a cerebro calido ꝛ ſicco trāſmittitur
viſibilis ſpūs ad oculū paucior: ſubtilior ꝛ
fortior. Sil'i mō ꝛ nutrimētū pauciꝰ ſubtili
us ꝛ nobiliꝰ ſm̄ medicos doctores. Pauci
tas aūt ſpūs ꝛ nutrimēti q̄tum ad materiā
cauſat nigredinē oculoꝝ. Et ipſa ſubtilitas
et paucitas materie cauſa ē nobilioris ꝛ for
tioris opatōis ſm̄ eoſdē autores medicine.
ꝛ ſic oculi dn̄e fuerūt nigri ſed clariores ad
videndū ꝛ nobiliores. ſicut ꝛ xp̄m credimꝰ
eiuſmodi oculos habuiſſe. ꝛ ſic patet de co-
lore dn̄e.

Capitulum. III.

Tercio videndū eſt de mēbroꝝ oīm
general'r elegātia et decora formoſi
tate bn̄dicte v̄gis. Nimiꝝ ꝙ virgo
gl'ioſiſſima fuerit in oībꝫ et ſingulis mēbris
ꝓportionatiſſima: formoſiſſima: ꝛ decoriſſi
ma: clareſcit. Prio ex rōne. Secūdo ex hy-
ſtoriali deſcriptiōe. Tercio ex miraculoruꝫ
enarratiōe. Primo inquā ex rōne. ſ. aſſimi
latōis ad xp̄m et eucratici corꝑis ac nobi-
liſſime eius aīe: vt in p̄ncipio huiꝰ articuli
dictum eſt. Vn̄ ꝛ Can̄. iiij. Tota pulcra es
amica mea ꝛ macl'a nō eſt ī te. Si tota pul-
cra. i. ꝑ quālibet ꝑtē pulcra. Secundo ex
deſcp̄tōe hyſtoriali. qꝛ vt ferūt hyſtorie. ꝛ p̄
cipue Epiphaniꝰ de eiꝰ pulcritudīe ſcribit:
ꝙ ip̄a erat in corꝑe oī pulcritudine venuſta
ta. Erat inq̄t virgo decora facie et elegātis
forme: ſtatura optīa: caro eiꝰ coloris lactei
cum rubedine: ꝛ deſiderabil' aſpectu. Item
caput eiꝰ erat aliquātulū oblōgū. ꝛ frōs nō
lata ſed plana q̄drata ꝛ moderate magnitu
dinis ac decēs: hūilis ꝛ demiſſa. Hec enim
ſm̄ doctores phiſonomice artꝫ p̄fatos opti
ma eſt diſpoſitio capitis ꝛ frōtꝫ indicās ho-
minē circūſpectū: ꝓuidū: ꝛ magne ſapientie
ac verecundū. Itē oculi erant pulcri ꝛ clare
lucētes: aſpectu delectabiles: viſus mitis et
benignus hūilis et māſuetus. pupilla ocu-
loꝝ nigra et valde lucida. ſuꝑcilia nigra nō
nimis dēſa ſed decentia. Itē naſus rectus ꝛ
mediocris eq̄li linea deſcēdens. qđ ſignuꝫ ē
ꝯſtantie ꝛ prudentie ſm̄ phiſonomicos. vt
notat in cōpēdio vbi ſupra. Itē gene eiꝰ ſa-
cre erāt nec nimis pingues: nec nimis ma-
cilēte. ſed formoſe nimis albe ꝛ rubicūde tā
q̄ꝫ lactei ꝛ roſei coloris. Itē os ſacratiſſimū
erat delectabile ꝛ amenū oīq3 ſuauitate ple-
nū. Labia rubicūda: ſed modicū tumētia et
aliq̄ntulū inferiꝰ labiū erat exuperās vl' ple
nius labio ſuꝑiori. et hoc decētiſſime. Hoc
q̄ppe ſm̄ phiſonomicos p̄noīatos vbi ſup̄
magnanimitatis ꝛ fortitudīs eſt indicium.
Dentes q̄ꝫ eiꝰ erāt cādidi ꝛ recti eq̄les ꝛ mū
diſſimi. Itē mentū eiꝰ erat decēs cōmēſura-
tū ſm̄ aliq̄d ad q̄draturā tēdens: ꝛ erat con
uallículatū ꝑ mediū ſm̄ Epiphaniū. Iteꝫ
collū cādidū nō carnoſum nimis neq3 ma-
cilentū ſed decēs. Manus mūde ꝛ decētes
Digiti tornatiles lōgi recti ꝛ graciles. ꝛ to-
tiꝰ corꝑis ſtatu manu ſapīe dei mirifice for-
mata. veſtes habēs ꝓprij coloris et mātellū
etherei coloris. Eius greſſus planꝰ ꝛ cōpo-
ſitus incedēs modeſte. ꝛ decēter caput incli
nās in ambulādo tanq̄ virgo pudica ꝛ hu
milliima. Eius vox pudiciſſima et ſonoroſa
dulcis ꝛ iocūda: ita vt diffuſa fuerit gratia ī
labijs eius ſm̄ dictū p̄s. ſilentiū ſꝑ amabat.
raro loquebat. erat mire patiētie. nunq̄ vi-
ſa eſt iraſci. nunq̄ riſit. nunq̄ ocioſum v̄bū
ꝓtulit. Erat optimis moribus ꝛ dulciſſima
oībꝫ. inſuꝑ erat magni ingenij: ita ꝙ totum
opus muliebre citiſſime didicit. ꝛ adhuc in
etate iuuenili oēs libros ꝓphetiales: ſapien
tiales ꝛ totū vetus teſtamētū ꝑfectiſſime ſci
uit. Erat oībꝫ virginibꝫ in tēplo deuotior et
hūilior reputās ſe minorē oībꝫ ꝛ p̄ferēs ſin-
gulis honorē: plena ex̄n̄s oī v̄tute: oīm ho-
noꝝ moꝝ honeſtate: ꝛ oī fulgēs gr̄a. Unde
oēs eā venerabant ſingulari affectu ꝛ laus
eiꝰ diffundebat vbiq3. Hec ꝛ plura ſm̄ epi
phaniū ꝛ hyſtoriographos. Tertio for-
moſitas virginis clareſcit ex miracl'oꝝ nar-
ratione ꝑlimoꝝ: e q̄bꝫ hic libeat pauca ſue-
here ꝓpter ſimpliciores. Refert nanq3 diſci-
pulus in ꝓmptuario. lxxviij. exemplo. ꝙ cū
q̄dam frater ordīs p̄dicatoꝝ petiuiſſet btāꝫ
v̄ginē vt ſibi oſtenderet ſuam pulcritudinē
apparuit bn̄dicta virgo eidē. et ille tādē fra-

ter dicebat q nil iocundius nec clarius: nil pulcrius videri poſſit a mortalib9 oculis q̃ facies Marie. Idez refert exẽplo. lxxix. q Pariſi9 q̃dam cleric9 virgini deuot9 ardenter cupiebat videre pulcritudinem Marie Poſt p̃ces m̃ltas affuit angelus eidẽ dicẽs Dn̄a noſtra Maria mãdat tibi. Exaudiui inq̃t orationẽ tuã. ⁊ ecce hacipſa die tali hora apparebo tibi. ſed ſcias q ſi eaz videbis p̄ pulcritudinis lumine excecaberis. qđ clericus libẽter acceptauit. Tũc diſparẽte angelo cepit cogitare itra ſe. Quid facies poſtq̃ oclos amiſeris: nõ poteris ſcribere ⁊ panem acq̃rere: oportebit te eſſe medicũ. Vñ deliberauit tm̃ vnicũ oculũ apire ad videnduz eã ⁊ aliũ manu obtegere: vt ſaltez vn9 oclus remaneat. Adueniẽte hora apparuit ei btã v̄go cui9 pulcritudinẽ admirat9 cũ vno tm̃ oclo eã ꝑſpexiſſet: ⁊ delectat9 eius pulcritudine: cũ voluiſſet etiã alterũ oclm apire: ſubito diſparuit btã virgo. Tũc vno oclo orbatus cepit ſeipm redarguere dicens. Heu me miſer q̃re vnũ oculũ clauſi: vtinã totus cec9 eſſem vt eã plenius vidiſſem. Cũq̃ diu exoraſſet vt iterũ eã videret: q̃a videbat ſibi q p̄ deſiderio vidende ei9 tante pulcritudis etiã morti ſe exponere deberet. Apparuit ei angelus dicẽs. Mãdat tibi dña vt p̄pares te: q2 tibi apparebit: ſi tm̃ vis orbari oclo altero. Ait ille. Etiã dñe: ſi mille oclos haberẽ optarẽ ꝑpetuo p̄uari dũmõ ei9 faciei pulcritudinẽ poſſem ꝑfecte videre. Cui angel9 Mãdat tibi dña q videbis eã et ſuperſtitem oculũ nõ amittes. ſed ⁊ ꝑditum ꝑ ei9 recupabis grãm. qđ totũ eſt impletũ. Deniq̃ exẽplo ſeq̃nti idẽ refert q q̃dã iuuenis aſſidue cogitabat ⁊ mirabat pulcritudinẽ Marie. ſingulisq̃ dieb9 cũ ſurgeret de lecto ⁊ noctibus cũ ſe deponeret di. Aue maria. ⁊ corp9 ac aiaz v̄gini cõmẽdabat orãs vt ei9 pulcritudinẽ mereret in celeſti gl̃ia videre. Quodã igit mane cũ deuoti9 oraſſet: aſtitit beata v̄go cũ imẽſa pulcritudine di. deſideras ne meã videre pulcritudinẽ. R̄ndit. O v̄go benedicta q̃uis indign9 ſum: tñ toto corde deſidero. Tũc virgo: aſpice inq̃t decorẽ meuz ⁊ ei9 q̃ decorauit me. Ait ille. O dña ſi a tua pulcritudie ſepabor nunq̃ decetero ꝯſolabor. Vñ p̄ nimia dulcedie ſpũs ſciſſum eſt cor ei9 ⁊ aiam a corpe ſolutã angeli in celuz cũ btã virgie gl'ioſiſſime ꝑportarũt. Ex his aduerte o aia deuota: q̃ pulcerrima: q̃ gratioſiſſima ſit Maria mr̃ dñi Jeſu. O q̃ felices q̃ eã intuent facie ad faciẽ. O q̃ miſeri ſunt q̃ ei9 viſionẽ ꝑ pctm̃ amittũt. Ut enim Anſel. i meditatõib9 ſuis dic. Pulcra ẽ maria ad intuẽdũ: amabilis ad corregnãdũ: delectabilis ad vidẽduz. Sũma em̃ leticia p9 deũ eſt eã intueri: ⁊ in eius laudib9 delectari Hec Anſel. O igit ter btĩ omes ſctĩ in celo. Beati q̃dẽ ꝑ viſiõe diuinitatis. Btĩ ꝑ viſiõe hũanitatis xp̄i in quẽ deſiderãt angeli ꝑſpicere. Et vere btĩ ꝑ viſiõe Marie cui9 pulcritudinẽ ſol ⁊ luna ⁊ oẽs creature ac ſancti mirant ⁊ laudant dicẽtes illud Judith. xv. Tu gl'ia hieruſalẽ. tu leticia iſr̄l ⁊c.

¶ Articulus terci9 hui9 ꝑtis q btãm mariam deus condidit duodecim mirabilibus gratiis preditam.

TErciũ miſteriũ declarãdũ in hac pte ẽ admirabilis btĩtudinis gr̃e ſupnalis ex pte vtriuſq̃ ꝯiunctim. ſ. aĩe ⁊ corpis btẽ virginis. Ubi notãdũ q v̄go bñdicta a p̄ncipio natiuitatis ſue habuit admirabiles ⁊ marias grãs a deo: q̃b9 extat ſũme glorioſa Decreuit naq̃ de9 ab eterno ſublimare beatã ſuã genitricẽ. p̄cipue. xij. admirãdis gratijs vel bonis ſupnalib9 ad numerũ. xij. ſtellar in corona ei9 capitis fulgẽtiũ: q̃bus eã incipiẽdo ab ortu vſq̃ ad finẽ vite ſue mirabiliter ꝑfecit et ſublimauit. De q̃b9 hic breui9 agemus ne tediũ generet: alibi lati9 locuturi. Et iſtoꝝ p̄mus q̃ternari9 reſpicit ei9 gratie ſublimitatẽ. ſecũdus v̄gis Marie dignitatẽ. terci9 hũani generis ex ea vtilitatem.

Primũ itaq̃ bonũ gratie admirabilis bñdicte virgis eſt q deus oib9 donis ſpũſſcti eam repleuit. ſ. ſapia: intellectu: ꝯſilio: fortitudine: ſcia: pietate: ⁊ timore dñi. Juxta illđ Eſa. xj. Requieſcet ſup eũ ſpũs dñi: ſpũs ſapientie ⁊ intellect9. ¶ Secũdũ eſt: q2 oẽs v̄tutes ⁊ grãs ſctõꝝ generales ⁊ ſpeciales ei deus excellẽtiſſime infudit vt dicere poſſit illđ Ecci. xxiiij. In plenitudie ſctõꝝ detẽtio mea Que v̄ba expones Berñ. dicit: Vñ in plenitudie ſctõꝝ detẽtio Marie fuit cui nõ defuit fides patriarchaꝝ. ſpes ꝓphetaꝝ: zelus aplõꝝ: ꝯſtãtia martiꝝ: ſobrietas cõfeſſoruz: caſtitas v̄ginũ: fecunditas cõiugatoꝝ: inſuper ⁊ puritas angeloꝝ. Taceat ḡ heſter de

ſua nobilitate: Suſāna ꝺ ſua caſtitate: ruth
de ſua iuſticia: Delbora ꝺ ſua prudētia: Ra
chel de ſua pulcritudīe: Judith de ſua forti
tudine: qꝛ Maria ſupgreſſa eſt vniuerſas:
hec Berñ. Itē Hiero. Leterꝭ ꝑ partes: ma
rie ꝓo ſe totā infudit grẽ plenitudo. Ter
ciū eſt: qꝛ illā ſummā grãm deꝰ Marie ꝑſti
tit a q̄ oīs creatura vacua fuit: ⁊ q̄ maiorem
pura creatura capere nō potuit. ſcꝫ eſſe mrẽm
dei. Nā cū q̄tuor ſint grẽ ꝑcellētiores .ſ. eſſe
verū fratrē ⁊ amicū dei. eſſe matrẽ dei. eſſe
patrē dei. ⁊ eſſe filiū dei. Primū eſt oīm in
dei grã exiſtentiū. iuxta illd Joh. xv. Vos
amici mei eſtis ſi feceritis q̄ ꝑcipio vob. Et
ps. Narrabo nomen tuū fratribꝫ meis ⁊c.
Terciū ꝓo .ſ. eſſe patrē dei creature nō con-
gruit: ſed ſoli creatori deo patri dñi ieſu xpi
De hac glĩa Eſa. xliiij. deus pr̃ ait. Gloriā
meam alteri nō dabo. Nō em̄ ꝯgruebat vt
xps filiꝰ dei q̄ habet patrē eternū in celis: ha
beret patrē in terris. ſed potiꝰ cōuenit vt ſic
dicit Origenes vt xps q̄ habuit patrē in ce
lis ſine matre: haberet in terris matrē ſine
patre: naſcēdo ex incorrupta ꝟgine. ſicut in
celo naſcit̃ ſine oī corruptōe a dō pr̃e tanq̄
lumē de lūine: deꝰ verꝰ de deo vero. Quar
tū ꝓo ſcꝫ eſſe filiū dei verū ⁊ naturalē ſolius
xpi eſt: q̄ deus ⁊ hō eſt. Vñ relinquit̃ ꝙ ſin-
gularꝭ et ſūma gratia que creature pure cōi
cari poterat eſt eſſe matrē dei: qḋ eſt ꝟginis
marie. Hinc Anſel. ꝺ ꝯceptu ꝟgīali c. xviij.
Quid em̄ excellētiꝰ illi .ſ. marie dare deꝰ va-
leret q̄ ꝙ in ꝑpetua virginitate manēs deū
de ſua carne carnē factū generaret. Hec ille

Quartū ſummū bonū gratie in ꝟgine ē:
qꝛ ei deus illā ſumme puritatis gratiā cōtu
lit q̄ maior ſub deo intelligi neq̄t. Vñ Anſ.
vbi ſupra. Decuit inq̄t vt cōceptio illiꝰ ho-
minis ex matre fieret puriſſima: q̄ tāta puri
tate niteret q̄ maior ſub deo nequit intelligi
cui deꝰ pater ſuum vnigenitū quē de corde
ſuo genuit equalē ſibi ita dare diſponebat:
vt eſſet vnꝰ idēq̄ dei patris ⁊ ꝟginis filius:
⁊ quā ipe filiꝰ ſibi matrē fore eligebat: ⁊ de q̄
ſpūſſanctus opaturꝰ erat vt ex ipſa cōcipet̃
⁊ naſceret̃ ille de quo ꝓcedebat. Hec ille.

Quintū eſt: qꝛ eam ſolā ex oībꝫ creaturꝭ de
us ad ſummā dignitatē ꝑuexit et elegit .ſ. vt
ſit dei ſponſa dilectiſſima: filij dei mater di-
gniſſima: ⁊ oīm angelorū ac hoīm dña: celi
et terre regina. Vñ ps. Elegit eam deus et
ꝑelegit eā in tabernaculo ⁊c. Sextū eſt:
quia deus eā maximis ⁊ excellētiſſimis mi-
raculis ꝑfecit ac ſublimauit. Nā reuera ma
ximū fuit miraculū ꝙ deꝰ oīpotens quē celi
celoꝝ capere nō pñt: in vniꝰ virgīs vtero clau
deret̃. Unde canit ecclĩa. Sctā ⁊ īmacula
ta virginitas q̄bꝫ te laudibꝫ efferã ⁊c. Itē ma
ximū fuit miraculū vt deꝰ ⁊ hō in vnā ꝑſo-
nā ꝯuenirent: ac deū et hoīem ꝟgo genera-
ret: vt idē eſſet dei ⁊ virgīs filius. ſicut dicit
Anſelmꝰ. Quid deniq̄ mirabiliꝰ ꝙ deꝰ im
paſſibilis īmortalis et fortiſſimus ac poten
tiſſimus oīa regens: ipſe in ꝟgine fieret paſ
ſibilis mortalis ⁊ ībecillis puer ab ipā por-
taret̃. Vñ Augꝰ. Quis vnq̄ extimare poſ-
ſet vt portaret̃ manibꝫ femineis portitor or-
bis: panis angeloꝝ aleret̃: virtus celoꝝ īfir
maret̃: vita oīm moreret̃. O ſtupenda mira
cula. Deniq̄ q̄d mirabiliꝰ q̄ ꝙ virgo pare
ret ⁊ ſine dolore. imo cū maximo gaudio et
vbere de celo pleno deū aleret. ⁊ multa ſimi
lia ꝑtrāſeo mirabilia. Septimū eſt. qꝛ de
us eam maxis theſauris meritoꝝ ditauit et
cumulauit. vñ Prouerb. vl. Multe filie cō
gregauerūt diuitias tu ſupgreſſa es vniuer
ſas. Octauū eſt. qꝛ maxima glĩa ꝑmiorū
ſup oēs choros angeloꝝ deus eā exaltauit.
Unde canit ecclĩa. Exaltata eſt ſctā dei ge-
nitrix ſup choros angelorum ad celeſtia re-
gna. Nonū eſt. qꝛ deꝰ ipſam matrē miſe-
ricordie ⁊ gratie fieri voluit et omnē grãm in
manu eiꝰ poſuit. Berñ. Deus oīm bonorū
plenitudinē poſuit in maria. vt ſi quid ſpei:
ſi q̄d ſalutis ſi q̄d gratie in nos redundaue-
rit: totū ꝑ manus marie trāſierit. Hec ille.
Idcirco Ecc̄i. xxiiij. In me oīs gratia vie ⁊
veritatis: in me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutꝭ. Trāſi
te ad me oēs q̄ ꝯcupiſcitis me: ⁊ a generatō
nibus meis adimplemī. Hoc certe mirabi
le eſt in virgine ꝙ tātam gratiā habeat ꝙ ꝺ
eius plenitudīe vniuerſis ſꝑ effluat: ⁊ tñ ipa
ſꝑ plena maneat. Decimū eſt: ꝙ deꝰ eā ad
uocatā ⁊ mediatricē noſtre ſalutis inſtituit.
vt canit ecclĩa. Idcirco Berñ. Securū ha-
bes o hō acceſſū ad deū vbi mr̃ añ filiū ⁊ fi
lius ſtat ante patrē. mater oſtēdit filio pectꝰ
et vbera. filiꝰ oſtēdit patri latꝰ ⁊ vulnera. nul
la ḡ poterit ibi eſſe repulſa vbi tot ꝯcurrunt
amoris īſignia. Hec ille. Undecimū eſt:
qꝛ deus ei oīa poſſe in celo ⁊ in terra dona
uit: ⁊ impandi oībꝫ ꝑtātē dedit. vñ Beñ. xlȝ

Ad tuũ oris imperium cunctus obediet ppl's.
Bern̄.in ſermone. Data ē tibi o felix Ma-
ria oĩs ptās in celo ⁊ in terra vt q̄cq̄d volu
eris valeas impetrare. Vñ ipſa ait. In hie
ruſalē ptās mea.i.in tota eccl'ia militante et
triũphante,imo qđ maı⁹ eſt ipſa poteſtatez
habet etiã ſup deo:et ius p̄cipiēdi tanq̄ ma
ter filio. Duodecimũ maximũ bonũ gra-
tie p̄ſtitũ Marie eſt:q2 eã tã ſummo hono-
re ſublimauit q2 nedum oĩs creatura angeli
ca ⁊ hũana:ſed etiã ipſe creator oĩm de⁹ eaz
venerat ⁊ honorat. Erat eniz deus ſubdit⁹
illi ſcz marie Lu.ij. O igit miſer homũcio q̄
nõ vis honorare ⁊ revereri btiſſimam virgi
nē quã honorãt oẽs angeli ⁊ ſancti ⁊ ip̄e de
us,q̄d dictur⁹ es in iudicio,q̄nta miſer dã-
natione dignus es q̄ ɔtēnis ſeruire Marie
cui etiã deus ſeruiuit tanq̄ filius matri. O
vere admirabilis gratie ⁊ excellētie ỽgo. O
vere vas admirabile: op⁹ excelſi:q̄s vnq̄ a
ſeculo vidit talia vt vna puella vna ỽgo re-
gia ſit tã excellētiſſime creata.tã nobiliſſima
pulcritudine decorata,tãq̄ ineffabilib⁹ do
nis gratiarũ ſublimata. O digniſſima vir-
go,o p̄cellētiſſima dña,o gl'ioſiſſima regina
vere te ſol ⁊ luna celũ ⁊ terra mirant̄.vere te
oĩs creatura digne venerat̄. vere felix es et
oĩ laude digniſſima q̄a ex te ortus eſt ſol iu-
ſticie xp̄s deus noſter. O dulciſſima mr̄ no
ſtra Maria vnica ſpes ⁊ refugiũ anĩe nr̄e
ad te nos filij eue nos miſeri ⁊ pctĩs pleni:
nos dãnatõe digni:merito clamam⁹,ſuſpi
ramus,⁊ flebili voce ſupplicãdo accedim⁹.
te inuocam⁹ noſtrã dñam,noſtrã aduocatã
noſtrã reginã gl'ioſam,matrē dulciſſimã do
mini ieſu.mr̄ez pijſſimã gr̄e ⁊ miſcd'ie. Te i
quã ſolaciũ cordis nr̄i matrem noſtrã ado-
ptatã:tuã imploram⁹ clemētiã dulcꝫ ſpes et
vita noſtra:q̄tin⁹ dignerꝫ recordari q̄a p no
bis peccatorib⁹ es electa:p nobis ad tantã
dignitatē p̄uecta.et idcirco nos tuo filio re
cõmēda:dulci Ieſu deo noſtro recõcilia et
da ipſo frui in celeſti patria Amē.

¶ Incipit liber ſextus de be
nedicto nomine Marie.

Liber ſextus ē

de miſterio benedicti nomĩs
btiſſime virginis eiuſq̄ appel
latõnis,⁊ habet duas partes
p̄ncipales. Prima eſt de excellētia ⁊ ſubli-
mitate nomĩs Marie. Secunda de glo-
rioſitate nominis eiuſdem benedicte virgi
nis Marie.

Pars prima de hoc ſup benedicto nomi
ne Maria q̄ decenter dei matri appropria
tur,⁊ quãta bona ſignificat atq̄ inuocanti-
bus q̄plures vtilitates cõferat.

Nomē virginis

Maria. Scribunt̄ iſta ỽba Lu
ce.i.ca.quib⁹ beatus euangeliſta
edoctus ſpũſancto exp̄mit magnificã ⁊ de-
uotiſſimã laudem benedicte ỽginis:ſub du
plice noĩe,appellatiuo ſcz ⁊ pprio noĩe. Ap-
pellatiuo exp̄mēte eius ỽtutis dignicoſam
magnitudinē cõmēdat eã cũ dicit. Nomen
virgĩs. Virgo q̄ppe nomē eſt magne ỽtutꝫ
et dignitatis:btõ dicēte Hiero.ad Paulã ⁊
Euſto. Sp inq̄t angelis eſt cognata ỽgini
tas,pfecto in carne ſine carne viuere nõ ter
rena vita eſt ſed celeſtis. Noĩe q3 pprio cõ-
mēdat virginē ſctũs euãgeliſta,cum ſubdit:
Maria,q̄ inſinuat eius excellētie pprietatez
⁊ pſone ſublimitatē,q2 maria marꝫ ſtella in
terp̄tat̄. Sic nimirũ q̄libet pſona digna p-
fecte ſolet laudari. vt vicz ſub duplici noĩe
ei⁹ laus exp̄mat̄: vno eius dignitatē: altero
eius pſone ſingularitatē ſignificãte. qm̄ vt
ait Areſt.i.rhetoricoꝝ. Laus eſt ſermo elu-
cidans magnitudinē ỽtutũ. ⁊ ideo niſi no-
minet̄ virtutis magnitudo q̄ ipi pſone aſcri
bit̄:ſermo laudiſ ei⁹ pfecte nõ elucidat̄. Sic
Iudith volēs deũ pfecte laudare,ca.xv.di.
Adonay dñe de⁹ magn⁹ es tu ⁊ p̄clarus in
ỽtute tua quē nemo ſupare poteſt:tibi ſerui
at oĩs creatura.vbi nomē pprium dei ponit
cũ dic Adonay.dicēte dño ad Moy. Exo.
vj. Ego ſum dñs q̄ apparui Abraã yſaac et
Iacob.⁊ nomē meũ adonay nõ indicat̄ eis
Interp̄tat̄ aũt ſcḋm Hiero,i,dñs dñanſ. Itē
noĩa cõia ei⁹ ſublimitatē exp̄mētia ſubiũgit
cũ dicit:dñe deus ⁊c̄. Sic etiã ſcp̄tura vo-
lens Salomonē cõmēdare de magnitudīe
ſue regie dignitatꝫ.iij.Reguz.iiij.dicit. Erat
rex Salomõ regnãs ſup iſrael. Sic deniq̄
ſctũs euãgeliſta Marcus volēs cõmēdare
et laudare noſtrum ſaluatorem Ieſum be-
nedictũ ca.vl,dicit. Et dñs quidem Ieſus
poſtq̄ locutus eſt eis aſſumptus eſt in celũ
⁊ ſedet a dextris dei. Suo modo debemus
et nos chariſſimi laudare dominũ Ieſum

et eius ſacratiſſimã matrẽ bñdictã virgineꝫ
Mariã: vt.ſ.nunq̄ꝫ eiꝰ nomẽ ꝓpriũ ſine aliq̃
vocabulo dignitatꝭ noīemꝰ. qꝛ hec ſunt illa
digniſſima: illa ſctiſſima: illa dulciſſima no
mina vicꝫ Jeſus ⁊ Maria: ſub q̃bꝫ oportꝫ
ſaluos fieri credentes: ⁊ ad q̃ꝝ inuocationẽ
oīs nobis grã pſtat̃ ⁊ pctōꝝ venia ⁊c̃. O igi
tur notabile dictũ ⁊ memoria dignũ. nomẽ
inq̃t ꝟgis maria. O vere nomẽ ſctiſſimũ: ve
re nomẽ dulciſſimũ maria. ſed cuiꝰ nomen:
vtiq̄ꝫ virgis ſupbñdicte genitricis dñi no-
ſtri Jeſu chriſti: q̄ eſt noſtra ſpes: noſtrũ ſo-
laciũ cordis: ⁊ noſtra gl'ia. Nomẽ igit̃ ꝟgi-
nis maria: de q̄ ſacro noīe tractaturi in hac
pte triplicem eius excellentiã et ſublimitatẽ
in tribꝫ miſterijs deſcribemus.

Primũ dr̃ miſteriũ dcẽtiſſime approbatōis
Scdm miſteriũ lr̃atorie deſignatōis.
Terciũ miſteriũ vtiliſſime inuocatōis.

Articulus pmus q̄ hoc nomẽ maria
p̄ oībꝫ alijs noībꝫ conuenit matri dei: vbi ⁊
plurime q̄ſtiones decidunt̃.

PRimũ itaqꝫ mi
ſteriũ declarãdũ dr̃ decentiſſime
vel congruẽtiſſime approbatōis
Perutile nãq̄ꝫ eſt ſcire q̄ꝫ ſũme cõgruũ et de
cens fuerit di matri hoc nomẽ maria appro
priari. i. p eiꝰ ꝓprio nomīe īponi p̄ oībꝫ alijs
noībꝫ ꝯueniẽtibꝫ femineo ſexui. ⁊ q̄re id deꝰ
voluerit. De q̄ q̃dẽ re vt pleniꝰ ⁊ clariꝰ noti
ciã habeamꝰ q̄nq̄ꝫ p̄cipua inq̃ramꝰ. Prio
q̄re dei mr̃ nõ magꝭ appellata eſt eua. Se
cũdo q̄re nõ magꝭ vocata eſt aue p mutatio
nẽ vel ꝯuerſionẽ huius noīs eua. Tercio
q̄re non eſt noīata aliq̃ appellatione noua.
Quarto q̄re ñ appellatōe aliq̃ a xp̄o deriua-
ta. Quinto q̄re ſũme decuit vt nõ vocaret̃
niſi h̄ noīe maria. Iſte q̄ſtiōes accipiunt̃ cũ
ſolutōibꝫ eaꝝ ab Alb. ſup miſſus ẽ. ca. lx.

PRimo itaq̄ꝫ q̄ri pt Quare Ca. I.
dei mr̃ nõ ẽ appellata eua. Naꝫ eua
ſm̃ Hiero. interp̄tat̃ vita vel mr̃ vi-
uentiũ. vñ ⁊ Geñ. iij. ſcribit̃. vocauit adam
nomẽ vxoris ſue Eua. eo q̄ mr̃ eſſet cũctoꝝ
viuentiũ. Si g̃ illa eſt vocata eua q̄ erat mr̃
oīm viuẽtiũ vita nature: ml'to fortiꝰ videt̃ q̄
iſta btiſſima ꝟgo genuit nob̄ vitã xp̄m (ẽ q̃ꝫ
ipſa mr̃ oīm viuẽtiũ vita grẽ) debuit vocari
eua. Ad h̄ rñdet̃ ſm̃ Alb. magnũ ſup miſ
ſus. c. lx. q̄ matrẽ dei nequaq̄ꝫ decuit appel-
lari euã. Rõ: qꝛ iſta ꝟgo bñdicta in re ⁊ i ef-
fectu ꝯria fuit eue p oĩa. qꝛ vt dicit Aug. in
ſermone d natiuitate Marie Eua dãnauit
maria ſaluauit. auctrix pcti eua. auctrix me
riti maria. illa occidẽdo obfuit. iſta viuificã
do pfuit. Itẽ illa eua vocata extitit. iſta no-
mẽ eue mutauit: nõ q̃dẽ voce ſed re. illa oẽs
hoīes carnal'r generauit i mũdũ. iſta ſpũal'r
regenerauit i celũ. illa grãꝫ pdidit. iſta grãꝫ
inuenit: dicẽte angelo. Inueniſti grãꝫ apud
deũ Lu. j. Iteꝫ illa facta eſt d latere viri dor
miẽtꝭ. iſta de corde dei vigilãtꝭ. illa viro ſuo
occaſio pditōis. hec viro. i. xp̄o adiutorium
redẽptiōis. illa pma virginitatẽ pdidit. hec
pma ꝟginitatẽ deo ꝯſecrauit. illa a diabolo
decepta. hec ab angelo edocta. illa ſupba et
p ſupbiã cecidit. hec hũillima p hũilitatẽ di
abolũ vicit. Vñ patet quõ p oĩa illi ꝯria:
eua nõ debuit appellari. Ad illd ꝟo qd ob
ijcit̃ ſcꝫ qꝛ eua mr̃ eſt oīm viuẽtiũ: dicit̃ q̄ il-
lud nõ obſtat. q̃a eua mr̃ eſt cũctoꝝ viuẽtiũ
vita corrupta p pctm̃ et mortali ac calami-
toſa. vñ ⁊ eua interp̄tat̃ ſm̃ Hiero. vita vel
calamitas Iſta aũt ſcꝫ maria mr̃ eſt viuẽtiũ
vita grẽ ⁊ gl'ie īmortali. Itẽ illa eſt mr̃ oīm
p generatōem carnalẽ. iſta mr̃ oīm p gene-
rationẽ ſpũalẽ. Cũ g̃ de illa hic p ſe nõ agat̃
nõ decuit benedictam dei matrẽ euã appel-
lari. Et ſic patet reſponſio. Caplm̃. II.

SEcũda q̄ſtio incidit Quare non eſt
vocata Aue p mutatōeꝫ noīs huiꝰ
Eua. Cũ enĩ ipſa ꝟgo bñdicta mu-
tare habuit nomẽ Eue vt canit eccl'ia. Su
mens illud aue gabrielis ore: funda nos in
pace mutãs nomẽ eue. Ergo videt̃ q̄ ꝯgru
entiꝰ debuit aue appellari. Ad hoc reſpon
det̃ ſm̃ Albertũ vbi ſupra q̄ nõ debuit ma
ter dei aue appellari licet mutauerit nomen
eue. Ratio: quia virgo benedicta mutauit
eue nomen re ⁊ effectu: ⁊ nõ voce. vñ nõ de
buit aue nominari a vocis ipſius mutatiõe
ſed potius debuit tale nomen ſortiri quod
conſonaret rei diuine conceptiōis. Cap. III.

TErcia q̄ſtio Quare
nõ eſt appellata aliqua appellatōne
noua et antea inaudita. Iſta nanq̄ꝫ
virgo fuit ſingularis inter oẽs que nec pri-
mã ſimilẽ viſa eſt: nec habere ſequentem: vt
canit eccleſia et hoc in re. ergo decuit q̄ nec
ſimilem haberet in nomine. Cum igit̃ mul-
te femine ante eã ⁊ poſt fuerunt vocate hoc

noīe maria. ſicut claret de maria ſorore moyſi ꝛc. videt̄ ꝙ nō debuit dei mater hr̄e nomen niſi inauditū ꝛ nouū apud oēs hoīes. Et hec cōfirmat ſcriptura Eſa. lxij. Uocabit̄ tibi nomē nouū ꝙ os dn̄i nomīauit. Ad iſtud q̄ſitū reſpōdet̄ ſm Alb. vbi ſ. ꝙ dei mr̄ nō debuit habere nomē inauditum ꝛ alijs nō cōicatum ne daret̄ intelligi ꝙ res ſui noīs alijs non cōicaret̄. voluit itaqꝫ deꝰ vt plures femīe ante ꝛ poſt hoc noīe maria vocarent̄: ad ſignificandū ꝙ nulla feīa ab eiꝰ rei ꝑticipatōe excluderet̄: licet nulla ꝑ equparantiā ſit ei ſilis. In ſignū igit̄ ꝙ rem ſui noīs oībꝫ cōicare deſiderat ꝑ effectū et nil ſibi retinet ꝓuate ꝓpriū: cōicat etiā alijs ſuum nomē: ſicut ꝛ nomē Jeſus pluribꝫ cōicatū eſt in huiꝰ ſignū. Nec obſtat illud qđ ī cōtrariū adducit̄ ꝛ ꝑ autoritatē Eſa. cōfirmat̄ qꝛ hoc nomē maria eſt nouū ꝛ inauditū q̄ſtū ad effectū ꝛ rē noīs in benedicta ꝟgīe: licet nō ſit nouū in voce. Nomē enī vt dicit Augꝰ. et Iſid. li. ethimol. dr̄ q̄ſi notamē. eo ꝙ rē cuiꝰ eſt nomē notā facit. Et hoc nomē maria rē virginalis ꝯceptōis q̄ eſt ſūme noua notā facit. vt q̄ſtione q̄nta patebit ſm dictū Bern̄. ſup miſſus eſt. Cap. IIII.

Quarta q̄ſtio Quare nō eſt appellata dei mr̄ aliq̄ appellatōe a xp̄o deriuata. ſicut eī oīs dignitas ꝛ gratia marie fuit a filio eiꝰ xp̄o ex ea nato cui ꝛ fuit ſimillima in re: ſic debuit ꝛ nomē eiꝰ deriuari a noīe xp̄i vt eſſet ei ſimillima etiā in noīe ergo videt̄ ꝙ a chriſto debuit noīari chriſtiana vel a Jeſu ieſuita: vel a ſaluatore ſaluatrix: aut a redēptore redēptrix. et ſic de alijs noībꝫ dignitatis. Ad hoc q̄ſitū rn̄det̄ ſm Alber. vbi ſ. ꝙ nō debuit ei īponi aliqđ nomē a xp̄o dꝛiuatū: qꝛ xp̄s ab ipſa ꝓceſſit ſm hūanitatē. ꝛ ſic nō debuit habere nomē qđ ſonet ꝓceſſū ꝟgīs a xp̄o. ſed potiꝰ qđ ſonaret ꝓceſſum xp̄i a ꝟgīe: vt noīa eſſent ꝯſona rebꝫ. Chriſtiana etiā nomē nō fuit ei ſpecialiter imponēdū qđ erat ad oēs generalr̄ deriuādū. Licꝫ igit̄ aliqđ nomē excellēt̄ dignitatꝭ potuerit ꝟgini adaptari: vt diceret̄ ſaluatrix vel recreatrix vel redemptrix vel aliud quodcunqꝫ: tamē nullū magis cōueniebat ꝓprietati negocij de quo hic agit̄ ſcꝫ diuinalis incarnatōis ꝛ virginalis cōceptionis rei ſicut hoc nomen Maria. vt patebit q̄ſtione ſequēti. Capitulum. V.

Quinta queſtio Unde vl' q̄re ſūme ꝯgruit matrē dei appellari ꝑ oībus noībꝫ hoc noīe Maria. Ad qđ reſpōdet̄ ſm Alber. vbi ſ. necnō ſm beatum Bern̄. ſup miſſus eſt. aliosqꝫ doctores ꝙ ex q̄ ita eſt ꝙ noīa debēt eſſe ꝯſona rebꝫ. xij. q. j Clericꝰ. in glo. et de ꝓben. ꝛ dignita. c. Cū ſm apl̄m. ꝛ īnſti. de donatio. §. Eſt ꝛ aliud. Sed qm̄ nullū eſt nomē qđ maiori ꝓprietate ꝛ cōgruētia ac decētia conſonet dei matri ſicut hoc nomē maria. Et h̄ q̄druplici rōne.

Primo ꝓpter interꝑtatōis ꝯgruitatem.
Secūdo ꝓpter ꝑſone ipſiꝰ dignitatem.
Tertio ꝓpt̄ mediatōis ꝛ actōis vtilitatē.
Quarto ꝓpter diuīe ꝯceptōis ꝓprietatē

Primo ꝓpter interꝑtatōis ꝯgruitatē. qm̄ oīs interꝑtatio huiꝰ noīs dei matri ſūme ꝯgruit. Nā maria triplicē habet interꝑtationem ſm linguā triplicē. ſ. hebraicā: latinā: et ſyriacam. qꝛ hebraice maria maris ſtella vel illuminatrix ꝛ illumiāta. Latine ꝟo maria mare amarū. ꝛ ſyriace dn̄a interꝑtat̄: vt dic̄ Hiero. in de interꝑtatōibꝫ hebraicoꝝ nominū. Hō hec oīa optīe cōgruūt mr̄i dei. Nimirū ipſa eſt maris ſtella ꝛ illūīnatrix. qꝛ eiꝰ vita inclita cūctas illuſtrat eccleſias. vt canit eccleſia. Ipſa etiā illumiāta in q̄ lux diuina xp̄s habitauit tota plenitudine q̄ illuminat oēm hoīem Joh. j. Ipſa qꝫ eſt amara in filij ſui paſſione. ꝛ ipā mare in plenitudīe oīs gr̄e. Sicut eī ꝯgregatōes aq̄ꝝ appellant̄ a deo maria Gen̄. j. ita ꝯgregatio oīm gr̄aꝝ in ꝟgīne appellat̄ merito maria. ſed in h̄ tm̄ eſt differētia vt vult magnꝰ Albertꝰ ſup miſſus eſt. c. clxvij. qꝛ cōgregatio grāꝝ appellat̄ Maria media ꝓducta. cōgregatio ꝟo aq̄ꝝ maria media correpta. Hoc idcirco. qꝛ illa ꝑpetua eſt ꝛ māſura. iuxta illud Lu. x. Maria optimā ꝑtē elegit q̄ n̄ auferet̄ ab ea. Iſta ꝟo trāſitoria. iuxta illud Apoca. xxj. Mare iam nō eſt. Deniqꝫ ipſa virgo merito eſt vocata Maria a ſermone ſyro. qꝛ dn̄a omniū q̄ꝝ deꝰ ē dn̄s. Vn̄ Ecci. xxiiij. In oī gente et in omni ꝓplo ꝓmatū tenuiꝛc. Secūdo dei matri ſūme ꝯgruit hoc nomē maria ꝓpter eius ꝑſone dignitatem que ſignificat̄ in hoc ꝙ a natura lucis ſtelle maris ei hoc nomen maria accipitur. Nihil enim dignius luce ſiue corꝑali in corꝑalibꝫ ſiue ſpirituali in ſp̄ualibꝫ. Nam ꝛ ipſe deus lux eſt ꝛ tenebre in eo non ſunt vlle. j. Joh. j. Tertio

matri dei ſumme ꝯgruit hoc nomen maria
ꝓpter eiꝰ mediatõis ⁊ actõis vtilitatẽ q̄ expri
mit̃ ꝑ hoc ꝙ ḋr maria q̄ſi maris ſtella. qm̄ ſi
cut ꝑ illã ſtellã nauigãtes in mari deducun
tur ad portuꝫ optatũ. ita mediãte dei matre
genꝰ hũanũ ꝑ mare huiꝰ ſeculi ad portũ ſa-
lutꝭ eterne: exẽplo: ſuffragio: ⁊ merito reuo-
cat̃ deducit̃ ⁊ ꝑducit̃. Quarto ꝓpter diui
ne ꝯceptõis ꝓprietatẽ q̄ marie et ꝯgruentiſſi
me exꝑmit̃ in hoc noĩe maria ſũpto a ſtella
qm̄ ſicut ſidus radiũ parit: ꝟgo filium pari
forma. neqꝫ ſidus radio neqꝫ mr̃ filio fit cor
rupta. vt canit̃ in q̄dã ſeq̄ntia vel pſa. Pro-
inde Bern̄. ſuper miſſus ẽ d. Loq̄mur inq̇t
pauca de hoc ꝙ maria interꝑtat̃ marꝭ ſtella
⁊ mr̄i ꝟgini valde cõgruẽter adaptat̃. Ipſa
nãqꝫ aptiſſime ſideri cõꝑat̃. qꝛ ſicut ſine ſui
corruptõe ſidus emittit radiũ: ſic ſine ſui le-
ſione ꝟgo ꝑturiuit filiũ. nec ſideri radiꝰ mi-
nuit ſuã claritatẽ: nec ꝟgini filiꝰ ſuã integri-
tatẽ. Ipa nãqꝫ eſt ſtella nobiliſſima ex iacob
orta cuiꝰ radiꝰ vniuerſum orbẽ illũinat: cuiꝰ
ſplẽdor etiã ꝑfulget in ſuꝑnis: et ĩferos pene
trat. Ipa inquã ꝑclara ⁊ eximia ſtella ſuꝑ h̄
mare magnum ſublimata: neceſſario micat
meritis: illuſtrat exẽplis. O q̇ te intelligꝭ in
huiꝰ ſeculi ꝓfluuio magis inter ꝓcellas ⁊ tẽ
peſtates fluctuare q̄ꝫ ꝑ terram ambulare: ne
auertas oculos a fulgore huiꝰ ſideris ſi nõ
vis obrui ꝓcellis. ſi inſurgant vẽti tentatio
nũ: ſi incurras ſcopulos tribulationũ: reſpi
ce ſtellã: inuoca mariã. Si iracũdia: ſi aua-
ricia: aut carnis illecebra nauiculã cõcuſſe-
rit mẽtis: reſpice ad mariã. Si criminũ im-
manitate turbatꝰ: iudicij terrore ꝑterritus:
baratro incipias abſorberi vel turbari triſti
cia ⁊ deſꝑatõis abiſſo. in ꝑicul: in anguſtijs
in reb⁹ dubijs: mariã cogita: mariã inuoca.
nõ recedat ab ore: nõ a corde: ⁊ vt impetres
eius orationis auxilium nõ differas cõuer-
ſationis exemplũ. Ipſam ſequens nõ deui
as. ipſam cogitans nõ erras. ipſa tenẽte nõ
corruis. ipſa protegente nõ metuis. ipſa du
ce non fatigaris. ipſa propicia peruenies.
Et ſic in temetipſo experirꝭ q̄ꝫ merito dictuꝫ
eſt nomen virginis Maria. Hec Bernar-
dus.

¶ Articulus ſecundus ꝙ nomẽ btẽ Ma-
rie cõſtare debuit et ꝯſtat ex q̇nqꝫ lr̃is: qua-
rum vnaqueqꝫ ſignificat virtutẽ ſpecialẽ in
Maria ac bñficia collata mũdo.

SEcunduꝫ miſte
riũ declarãdũ de noĩe ꝟgis Ma
rie ḋr litteratorie deſignatõis vel
cõpoſitiõis. Circa q̇ꝺ ꝑmo q̄ro Utrꝫ de-
cuerit ꝙ nomẽ matrꝭ dei tm̄ q̇nqꝫ lr̃is cõſti-
tuat̃. Cũ em̄ lr̃e eiꝰ noĩs deſignẽt certas ꝟtu
tes ſicut ⁊ lr̃e noĩs Jeſu. Si g̊ ex plurib⁹ lit
teris fuiſſet ꝯſtituta plures ꝟtutes deſignaſ
ſet: ⁊ ſic dei matrẽ cõmẽdabiliorẽ reddidiſſꝫ.
Ad quod dico ꝙ ſumme decuit ⁊ cõgru-
it nomẽ matris dei tm̄ q̇nqꝫ litterꝭ conſtitui
pluribus rationibus.

Primo quia hoc correſpondet.
miſterio diuine ꝯceptiõis.
Secũdo quia correſpõdet miſte
rio eucbariſtie ⁊ eiꝰ ꝯſecratõis.
Tercio quia correſpõdet mi-
ſterio noſtre redemptiõis.
Quarto quia correſpõdet miſte
rio diuine miſerationis.
Quinto quia correſpõdet mi
ſterio diuine nomĩationis.

Primo qꝛ iſte nũerꝰ q̇nariꝰ ꝯgrue correſpõ
det miſterio diuĩe ꝯceptõis. qm̄ dei mr̃ qui
nario nũero dictionũ deũ cõcepit: cum ai-
Fiat mihi ſ̄m ꝟbũ tuũ Lu. i. Scḋo quia
corrñdet miſterio eucbariſtie ⁊ eiꝰ ꝯſecratõ
nis. Sic em̄ xp̄s dãs in cibũ ſub ſpẽ panis
carneꝫ: voluit vti forma quinqꝫ ꝟborum di-
Hoc eſt em̄ corpꝰ meũ. Tertio qꝛ ꝯgruit
miſterio nr̃e redẽptõis: qm̄ xp̄s ꝓ nr̃a redẽ-
ptiõe q̇nqꝫ vulnera ꝑcipua voluit ſuſcipe q̄
etiã poſt reſurrectionẽ eternalr̃ voluit in ſa-
cro eiꝰ corꝑe remanere. ꝓpterea Bern̄. vt al
legat̃ i libello q̇ ḋr ſpeculũ ꝟgis dic̃ ſic. Si-
cut inq̇t xp̄s q̇nqꝫ vulnerib⁹ ſuis ꝯtulit ple-
ne remedia mũdo: ſic Maria ſuo ſctĩſſimo
noĩe q̇ꝺ q̇nqꝫ lr̃is ꝯſtat ꝯfert q̄tidie veniam
pctõrib⁹ in h̄ mũdo. Hec ibi. Quarto q̇a
corrñdet miſterio diuĩe miſeratõnis. Nã ꝑ
q̇nqꝫ ꝟba pctõr veniã a deo ⁊ miſcḋiam ꝓ-
meruiſſe legit̃ Lu. xviij. vbi publicanus ait
Deus ꝓpicius eſto mihi peccatori. Quin-
to quia corrñdet miſterio diuĩe nominatio
nis. quia deus noſter in carnem veniẽs vo
lenſqꝫ nominari elegit nomẽ quinqꝫ lr̃aꝝ ſcꝫ
Jeſus. h nãqꝫ q̄ q̄nqꝫ interponit̃ non eſt lr̃a
ſ̄m grammaticos ſed aſpiratio tm̄ vocis.
Unde qꝛ dei mater Maria ipſa eſt q̄ deuꝫ
concepit. Ipſa eſt de qua caro nobis in ci-

bum data ꝑdūt.ipſa noſtre redēptōis mini
ſtra.ipſa diuīe miſcdie mr̄.⁊ certe ipſa di fi-
lio ꝯformis ⁊ ſūme ſimillima.idcirco nomē
q̄nq̧ lraꝝ ſortiri debuit. Nec vacat a miſte
rio ꝙ nomē matris dei deficit a noīe filij di
vicꝫ Iheſus in eo ꝙ ī noīe iheſu nota aſpi
rationis ſcꝫ h inſerit̄.q̄a ꝑ hoc ſignificat̄ ꝙ
dei mater nō eq̄pat̄ xp̄o: ſed deficit ab ipſo
in gr̄a vnionis ꝑſonalis. Itē circa hoc mi
ſteriū ſecūdo notādū eſt ꝙ hoc nomē Ma-
ria q̄nq̧ certis lr̄is cōpoſitū eſt ad ſignificā
dū vt dicit egregiꝰ doctor Leonardꝰ de vti-
no ſermone ſuo de natiuitate ꝟgis: ꝙ h̄ no-
mē ſacratiſſimū cōtinet virtutes q̄nq̧ lapi-
dū p̄cioſoꝝ ⁊ ꝑfectiōes ſc̄m ꝙ ab eiſdē lapi-
dibus p̄mis lr̄is acceptis ⁊ ꝯiūctis nomen
maria reſultat. Per m.denotat̄ margari-
ta q̄ eſt lapis pulcerrimꝰ ⁊ ꝯfortat cor in ꝑi-
culis.ſic nomē ꝟgis Marie refugiū eſt no-
bis in oībus ꝑiculis.ꝓpter qd̄ canit eccl'ia.
Sub tuū p̄ſidiū cōfugimꝰ ſctā dei genitrix
nr̄as dep̄catōes ne deſpicias ī neceſſitatibꝫ
ſed a ꝑiculis cūctis libera nos ſp̄ ꝟgo glori
oſa ⁊ bn̄dicta. Per a.denotat̄ adamas q̄
habet ꝟtutē reconciliatiuā inter diſcordes.
ſic bt̄e ꝟginis nomē inter deū et hoīes. vt d̄
ipſa virgīe merito dici poſſit illd̄ Eccī. xliiij
In tp̄e iracūdie facta eſt reconciliatio.ſolet
nāq̧ furor viri mitigari ꝑ mulierē: ſic furor
dei ꝑ virginē bn̄dictā mitigat̄ ne feriat ho-
mines. Per r.denotat̄ rubinus q̄ eſt vald̄
ſplēdidus.ſic nomē marie habet ꝟtutē illūi
natiuā.ipſa eſt em̄ ꝟgo cuiꝰ vita inclita cun
ctas illuſtrat eccl'ias.vt canit̄. Per i.deno
tat̄ iaſpis q̄ reddit hoīem ferentē tutū ſine ti
more.ſic bt̄a ꝟgo facit nos ſecuros a demo
nibꝫ.ipſa em̄ eſt terribilis demonibus vt ca
ſtroꝝ acies ordīata. Cant.vj. Per a.deno
tat̄ alectoriꝰ q̄ facit hoīem fortunatū ad ha
bēdos honores.ſc̄m ꝙ has p̄miſſaꝝ lapidū
virtutes atteſtat̄ Dyaſcorides autor lapida
rius.ſic nomē marie p̄ſtat homī celicos ho
nores: qꝛ ip̄a virgo vt ſcribit̄ Eccī.xxiiij.ob
uiabit illi q̄ſi mater honorificata. Vn̄ patꝫ
q̧ p̄cioſiſſimū eſt hoc nomē Maria ⁊ ꝟtuo
ſum vtpote acceptū ⁊ cōpoſitū ex literꝭ lapi
dū p̄cioſoꝝ ⁊c̄. Tertio deniq̧ hic eſt notā
dū ꝙ lr̄e q̄nq̧ ipſius noīs marie deſignant
quinq̧ ꝑmaxima beneficia q̄ ꝯfert mundo.
Primo q̄dem M deſignat ꝙ eſt mr̄ mi-
ſericordie ⁊ mediatrix mundi. Bern. Felix
mediatrix Maria que ſalutis antidotū vi-
ris ⁊ mulieribꝫ ꝓpinauit. Et iteꝝ. Quō inq̄t
ſol ſuꝑ bonos et malos orit̄: ſic Maria oī-
bus ſe clemētiſſimā exhibet. Itē q̄s eſt inq̄t
locus miſerie quē nō excludat mr̄ miſcdie.
Hec Bern̄.in opuſculis de beata virgine.
Secūdo A deſignat ꝙ eſt aduocata ſcꝫ
generis hūani.⁊ idcirco ip̄a ꝓ oībꝫ interpel
lat apud deū. Idcirco canit eccleſia Eya er
go aduocata noſtra illoſ tuos miſericordes
oculos ad nos cōuerte ⁊c̄. Hiero. ⁊ allegat̄
in li.originaliū Aduocatam inq̄t vis habe
re ad matrem decurre: exaudiet matreꝫ fili-
us: exaudiet pater filium. Hec ibi. Tertio
R deſignat ꝙ eſt reꝑatrix ruine.ſ.tam ange
lice q̧ hūane.vn̄ Bern̄.in ſermone qui inci
pit Tēpus loq̄ndi: dicit ſic Hec eſt virgo q̄
totius mūdi reꝑationē obtinuit: ſalutē oīm
impetrauit. Et infra. Per te nāq̧.ſ.o ꝟgo fe
liciſſima celuꝫ repletū eſt ⁊ infernus euacu-
atus eſt: ꝑ te reſtaurate ruine hierl'm: ⁊ expe
ctantibus miſeris vita perdita reddita eſt.
Hec ille. Quarto I deſignat ꝙ eſt illumi
natrix totius eccleſie ⁊ mundi. Nā Maria
interp̄tatur illūinatrix. quia ſicut ſol oīa il-
luminat aſtra: ſic Maria illumīat oēs ſan-
ctos ⁊ angelos ⁊ totam eccleſiaꝫ lumīe gra
tie ⁊ glorie.ꝓpterea Eccī.xxiiij.ait. Ego feci
vt in celis orieret̄ lumē indeficiēs. Et eiuſdeꝫ
ca.xxvj. Sicut ſol oriens mundo in altiſſi-
mis dei: ſic mulierꝭ bone ſpecies in ornamē
tū domus ſue ⁊ eccleſie ſancte. Quinto A
deſignat ꝙ eſt auxiliatrix miſerie in om̄i ne
ceſſitate. Vn̄ Origenes in ſermone. Scio
inquit ꝙ ſi beata ꝟgo pie pulſata fuerit ne-
ceſſitati nunq̧ deerit: miſericors em̄ ē ⁊ ple-
na gratia.⁊ ideo ſe cōtinere nō poterit quin
miſereat̄ inuocanti ſcꝫ nomen eius. Et hoc
ipſum ꝓpter ſimpliciores certo miracl'o hic
inſerto confirmare ⁊ ꝑſuadere libeat. quod
quidem a ſummo q̄dam viro ſcriptum ac-
cepi Miraculum. Erat in terra ſuamō
ciuis q̄dam honeſtꝰ ſatis diues q̄ morti ꝓ-
ximus vnicū quē habebat filiuꝫ aduocauit
ꝑ hec verba teſtamētū eidem faciēs ait Fili
mi poſt mortē meā tibi tria recōmēdo.ſ.he-
reditatē tanq̧ vero heredi. Itē aīam meam
tanq̧ vero meo ꝓcuratori. Et deniq̧ q̄ddā
factū quod dudū ante debuiſſem impleſſe:
votum vicꝫ ꝑegrinatiōis vltra mare: quod
tamen fili mi ꝓpter tuum amorē vt te magis

poſſem ditare vſq3 modo ꝓrogaui. qđ beu aīe mee noui fore in detrīmentū. vñ te rogo vt iſtud meū votū adīpleas ꝑ me. Quo mādato ab illo ſuſcepto: ſubdidit pať. Filī mi: tria te docebo ſꝑ in corde tuo figēda: que ſi imitatus fueris btūs erīs. Primuz eſt vt oī die miſſam ſtudeas audire ꝛ creatorē tuum ac redēptorē in ſacramēto diligenter intueri qm̄ teſte ſctō Auguſtio. intuitus ſaluatoris ſalus eſt pctōris. Secūdū eſt: ſemꝑ recogita de tuo fine ꝛ time mortē eternā incurrere. Tertiuz eſt ꝙ nomē virgīs marie ſemꝑ tenens in corde ſtude ei⁹ auxiliū inuocare. q̄niā dicēte ſctō Ambroſio. Qui īuocat mariā conſequeť grām. Jtaq3 mortuo pr̄e filius ꝯſilio amicoꝝ vxorat⁹ eſt. Tandē ad ꝑegrinādum ꝑfect⁹ eſt ꝑ voto patris implendo. Ueniēſq3 in ciuitatez Akaron vna cum aliīs cōgregatꝭ ꝑegrinis ꝛ cruciferis grandi exercitu paganos inuaſerūt. in q̄ cōflictu captus eſt vir iſte: nō tñ̄ occiſus. q̄a de ꝑcepto patris miſſam illo die audierat: cui⁹ ſacrificiꝫ merito interueniēte ab occiſiōe inter multos interēptos ipſe ſolus ꝓſeruatus eſt. Jn captiuitate igiť poſit⁹ ſex annis angebatur laborib⁹ fame ꝛ verberib⁹. vñ q̄tidie flēs rogabat deū ꝛ ꝟginē btām ꝑ liberatiōe ſui: tandē anno ſeptimo deſperat⁹ cepit īuocare diabolū ꝑ auxilio. Affuit ille ī ſpecie humana dicēs. Si te ſpōdes mihi ꝛ negabis xp̄m ꝛ ei⁹ matrē ꝛ oīa ſacramēta eccl̄ie: educā te de hac captiuitate in domū tuā. q̄ oīa fecit. nomē tñ̄ Marie ꝛ eius auxiliū in corde nō negauit: memor ꝓcepti patris: ſed ad īſtātiā demonis oretenꝰ tm̄ negauit. Tūc diabolus leuauit eū a terra tā alte ꝙ ipſi iuueni videbať celū ꝟtice tāgere. Cepit q̄3 diabolus clamare horribilr̄: ad cui⁹ clamorē cōuenit demonū multitudo clamātiū ꝛ dicentium. Jugula hoiem iſtū ꝛ mitte cadere in terrā: q̄a nō videť fidelr̄ oīa negaſſe q̄ debuit. Jſte autē dicebat: tñ̄ inq̄t oīa q̄ iuſſiſti feci: vide ſerua mihi īuiolabilr̄ o demō tuum ꝓmiſſum q̄ ꝓmiſiſti me eductuꝝ. At demon. ego vtiq3 te pleni⁹ examiābo. Tūc duxit eū ſupra mare. allocutuſq3 eum dixit: negas ne baptiſmū ꝛ nomē dei tui. Jlle reſpōdit: nego. At demon: tene inq̄t te fortiter. q̄a volo te baptiſare in noīe diaboli. ꝛ mox ſubito iuuenē in ꝓfundū maris īmerſit. ꝛ iteꝝ leuauit di. Negas ne xp̄m crucifixū. at ille: nego. Et iteꝝ īmerſit. ꝛ tercio ait: Negas ne nomē mr̄is dei ꝛ oēs ſctōs ꝛc. Perterrit⁹ negauit oīa. Ecce aūt vidit ml̄titudinē demonū cum magno ſtrepitu ducētiū aīas ad infernū que horrēda lamētatōe vociferabant di. Ue nob miſerꝭ q2 peccauim⁹. ve q2 diabolo eternalr̄ cruciādi traditi ſum⁹. Uñ tā ex īmerſione maris q̄3 ex iſta viſione ꝛ auditu horribilis lamētatiōis: iuuenis ille adeo tremefact⁹ eſt ꝙ tot⁹ in caniciē mutatus eſt. et ſic diabolus duxit eū ꝛ poſuit circa ſuum molēdinū. dixitq3 Amice eſto ꝯſtans ꝛ nunq̄3 violes pactū firmatū īter me et te ꝛ ero tecū in omnib⁹ neceſſitatib⁹ tuis. ꝛ ſic receſſit. Tūc ſu⁹ molēdinator videns eū interrogat Quis es inq̄t ꝛ vnde venis: at ille. Ego ſuz dn̄s hui⁹ molēdini. Jlle ꝛ ſine dilatōne venit ad dn̄am: nūciās adeſſe dn̄m vl̄ maritū. Jlla leta efficiť ꝛ veloci curſu cum amicꝭ et ſeruis occurrit eidē. quē videns eſſe caniſſimū tanq̄3 ſumme ſenē expauit et ſe deluſam credēs ait. vere nunq̄3 habui virū ſenē ꝛ taꝫ canū: ſed iuuenē. Jlle aūt ml̄tꝭ indiciꝫ affirmat ſe eſſe ei⁹ maritū. Unde cōcurrūt ml̄ti: et nullus vel nulla eū agnoſcit. et ſic cū indignatōe ꝛ increpatōe repelliť. nullus ei voluit vel cibū ꝓbere. cepit ergo mēdicare ꝛ maxima cum triſticia ac miſeria vitam actitare Quid plura: vidēs ſe oī ſolacio deſtitutū: recordat⁹ de ꝓcepto patris ſui ꝙ. ſ. in oī neceſſitate nomē Marie ꝛ ei⁹ auxilium īuocaret Jntrauit eccl̄iam ꝛ corā virgīs imagine tenente in vlnis puulū Jeſum ꝓcidit in terrā flens amariſſime. Et ecce imago pueri auertit faciē ab eo. ꝓpter qđ miſer pctōr cepit flebili rugitu matri miſcōie Marie ſupplicare dicēs. O ſpes pctōꝝ. O refugium miſeroꝝ: memēto q2 tu es mr̄ miſcōie. ora igiť filiū tuum ꝑ me: nō ſuz q̄ dē dign⁹. ſed ꝓpter filiꝫ tui bonitatē ꝛ amorē oculos miſcōie tue ꝯuerte ad me et tuo filio me recōcilia. Tūc pia mr̄ dei miſcōia mota: ecce mirū in modū depoſuit filiū de vlnis ſuꝑ altare ꝛ deſcēdēs ꝓcidit corā eo adorās ꝛ di. Filī mi dilectiſſime Jeſu ſalus ꝛ vita aīaꝝ. noſti: q2 nō eſt ꝓbas mihi relinq̄re quecūq3 pctōꝝ q̄ ſpem ponit in me. Filī mi vnice dilectiſſime memorare q̄ ꝛ q̄āta tecum paſſa ſum ꝑ peccatorib⁹: ꝛ in oī tua paſſione gladius doloris cor meū ꝑtranſiꝫt. Nōne fili mi amātiſſime pro peccatoribus incarnatus es: paſſus: crucifix⁹:

et mortuus es: ꝑ eis a me cōceptus lactat⁹
baiulat⁹ es. ipſis me aduocatā z matrē mi/
ſericordie ↄſtituiſti. Nōne tu dixiſti ꝑ ꝓphe
tā. Quacūq; hora īgemuerit hō de pctīs ſa
lus ei erit. Nūc igit᷑ dona mihi hūc pctōrē
Ecce ergo flex⁹ pius Jeſus eum in grām re
cepit: z ad pces matr᷑ ſue euz miſericorditer
eſt amplexat⁹ z tātā grām ei infudit vt viri/
bus reformat⁹ ſicut pus ita iuuenis canicie
ꝑmutata foret. Quod q̄dē ꝑſentiēs diabo/
lus venit ad eccleſiā clamās z dicēs. O in/
fidelis quō me decepiſti: vbi eſt pacti tui ꝓ/
miſſio zc. Cui btā ꝟgo minas īponēs īmpa
uit vt ſuo famulo nunq̄ nocere poſſet ſz ci
to diſcederet. ſtatimq; virgo ad altare rediit
et filiū in vlnas reſumpſit. Diabolus aūt tā
tū ſtrepitū z vlulatū fecit q̄ tota ciuitas ꝑ/
turbata ad ipſam eccleſiā ↄfluere cepit. vbi
neminē preter illū iuuenē vidētes mirati ſūt
At ille vocate inq̄t ſacerdotē. q̄ veniēte oīa
eſt peccata ↄfeſſus: z ei⁹ cōſilio oē negociū
iſtud ꝓmulgauit ꝑplo. q̄ oēs laudes virgīs
bn̄dicte exclamarūt. Tunc vxor ei⁹ z amici
gaudiū magnū fecerūt. Tandē mutuo con
ſenſu vir iſte z vxor oīa paupib⁹ diſtribuen
tes: a cōnubio ſepati religionē intrauerunt.
z q̄ad vixit vterq; beate virgini deuotiſſime
famulātes vitā eternā ꝓmeruerūt. Ecce igi
tur claret q̄ bonū ſit z efficax nomen marie
eiuſq; auxiliū homī īuocare z ei deſeruire
q̄a nō poterit talis hō ꝑire: deo ipm et bea/
te virgīs merito ꝓtegēte.

Articulus terci⁹ q̄ eſt valde vtile īuoca/
re nomē Marie z aſſignant᷑. xij. vtilitates.

Terciū miſteriū

dr vtiliſſime īuocatōis. Ubi no
tandū q̄ pcipue duodecim vtili
tates poſſum⁹ colligere ad numex. xij. ſtella
rū in corona virginis quas ↄſequi pn̄t ho/
mines in inuocatōe noīs marie. vt patet ex
dictis ſacrox doctox ac fulcimēto ſacre ſcri
pture. Prima vtilitas eſt lapſox ſubleua
tio. vn̄ Dan̄. xj. Cumq; corruerint ſubleua/
bunt᷑ auxilio puulo. i. btē virgīs q̄ dicit᷑ par
uula ꝑ humilitatē. Et hoc cōſonat rōni. q̄a
ipſa eſt mr̄ miſcd̄ie. ergo monetur pio corde
vt ſubleuet lapſos z ꝓfundatos in peccatis
Propterea Anſel. li. orationū. O felix Ma
ria tu peccatorē toti mūdo. i. hoīb⁹ z deo de
ſpectū materno amplecteris affectu: nec ipm
deſeris donec gratie filij tui reformabis. O
igit᷑ peccator q̄ iaces in luto z fece peccatox
inuoca mariā vt molliat᷑ cor tuū ad peniten
tiā. Itē hoc ↄcordat figure Numeri. ij. vbi
habet᷑ q̄ Moyſes pcuſſit virga bis ſilicē et
egreſſe ſunt aq̄ largiſſime. virga eſt btā vir/
go Eſaie. xj. Egrediet᷑ virga de radice ieſſe.
Silex eſt cor durū in peccatis: vnde egredi
unt᷑ aque largiſſime lacrimax ad binam ꝑ
cuſſionem. q̄ facit declinare a malo z face/
re bonum. Secūda vtilitas peccatox li
beratio. Sicut eīn legim⁹ in ſcriptura: filij
iſrael liberati ſunt ab egiptiaca ſeruitute ꝑ
virgā. ſic electi poſtq̄ a peccat᷑ ſubleuati li/
berari voluerint ō diabolica ſeruitute libe
rant᷑ ꝑ mariā. que figurat᷑ ꝑ virgā. Idcirco
Bern̄. in ſermone dicit. Si pctā tua ꝑmūt
te vt liqueſias ſicut cera a facie ignis: vade
ad matrē miſcd̄ie z oſtende ſibi tua vlcera:
et ipſa ꝓ te filio ſuo oſtendet pectus et vbe/
ra: z filius patri latus z vulnera: pater non
negabit filio poſtulāti: neq; fili⁹ negabit ma
tri interpellāti. neq; mater negabit peccato
ri plorāti. Hec ille. Hinc. j. Regū. xxv. dixit
Abigail ad Dauid. Ecce famula tua ſit in
ancillā: vt lauet pedes ſeruox tuox. Abiga
il figurat mariam que ſe obtulit deo in an/
cillam: vt lauet pedes. i. affectus ſeruox dī
ꝑ ſui inuocationē. Tercia vtilitas gratie
infuſio. quia ipſa eſt mater gratie vt canit ec
cleſia. Idcirco Bernard. Queram⁹ inquit
fratres gratiā per Mariā: qui ſic querit in/
uenit et pulſanti apietur. Ambroſius. Qui
inuocat mariā conſequitur gratiam. Hinc
ipſa dicit Eccl. xxiiij. In me omnis gratia
vie z veritatis. Et infra. Tranſite ad me z a
generatōnibus meis adimplemini. Sicut
nāq; teſte apoſtolo: nemo poteſt dicere do/
minus Jeſus niſi ī ſpirituſancto: ita nemo
poteſt dicere ſancta Maria domina mea
niſi in gratia ſpirituſſancti. quod intelligen
dum eſt ſm Alexandrū de hal. de dictione
cordis oris z operis. Quarta vtilitas cor
dis dulcoratio. Sicut enim Moyſes vir/
ga dulcorauit aquas Exodi. xv. ſic memo/
ria Marie et eius nominis inuocatio dul/
ces producit e corde lacrimas. Hinc Cā
ticorum pmo. Meliora ſunt vbera tua vi/
no. ſcilicet letificando cor. fragrantia vn/
guentis optimis. ſcilicet deuotionis inter/
ne. Vn̄ Bernardus in ſermone quodā. O

felix maria tu nec noiari potes q̄n ſtatiꝫ ex-
audias: nec cogitari q̄n tecum ſit affect⁹ di-
ligentiū te. De hoc refert diſcipulus exem
plū in ſuo ꝓmptuario exēplo. lxxij. dicēs: ꝙ
iuxta eccleſiā ſcti Seuerini in Colonia in-
cluſus q̄dā habitabat. hūc cū matrone ciui
tatis viſitarēt: vna deuota dixit eidē ꝙ no-
mē dn̄e nr̄e dicere nō poſſet ſine mira qua-
dā dulcedine. Cauſa tāte gr̄e req̄ſita ait: ſin
gulis diebꝫ in honore ei⁹. l. aue maria dice-
re cōſueui. vn̄ tantā dulcedinē merui ꝙ ois
oris mei ſaliua tp̄e orōnis in mel videaᷣ cō
uerſa. Qd̄ ille incluſus audiēs cepit ei⁹ exē-
plo ꝑ hebdomadā cōplere aue maria ⁊ tan
tā hauſit dulcedinē in noīe maria ꝙ ſup oē
mel tranſcenderet. Unde patet ꝙ ſicut teſte
Bern̄. hoc nomē Jeſus ita hoc nomē ma-
ria mel eſt in ore: melos in aure: iubilus in
corde. Quinta vtilitas demonū effuga-
tio. q̄a vt dicit Bern̄. ⁊ allegaᷣ in ſpec̄lo btē
virginis. Ubicūqꝫ inq̄t nomē marie noiaᷣ
ibi demonū nocumētū effugaᷣ: reis venia et
egris medela atqꝫ ꝑegrinātiꝫ adiutoriū da
tur. Hec ille. Jdcirco ipſa deſcribiᷣ Can̄. vi
Terribilis vt caſtroꝝ acies ordinata. Re
fert de hoc exemplū idem diſcipulus vbi ſ.
exēplo. lxxvij. ꝙ cuidā puelle diabolus ſepi
us in m̄ltiplici forma apparēs fere in amen-
tiā eā duxerat, ⁊ ipſa ꝓpoſuerat ingredi mo-
naſteriū. a q̄ volēs auertere eā diabolus: ap
paruit ei nocte ſuadēs mūdi delitias ⁊ p̄di-
cens ei oīa incōmoda religiōis. Rn̄dit illa:
Quid mihi erit ſi in delitijs q̄s ꝓmittꝭ mor
tua fuero. Ad quod ꝟbū demō tacuit ⁊ eaꝫ
rapuit ⁊ conabaᷣ p̄cipitare d̄ feneſtra. Que
cū diceret Aue maria: dimiſit eā diabol⁹ di.
Si hac hora illā mulierē nō nomiaſſes oc
cidiſſem te, ⁊ in religione tibi aduerſabor. q̄
dicto diſparuit. Un̄ Bern. ſermone Jn le-
ctiōe dicit. Horrēt ꝑncipes tenebraꝝ Ma
rie deuotā inuocatōem. qꝛ in circūitu ei⁹ aci
es valida īnūerabiliū ſpirituū btōꝝ ſibi de
uotos defendētiū. Hec ille. Sexta vtili-
tas tentationū refrenatio. qꝛ in oī tentatiōe
ad inuocatōem marie deus fidelis faciet ꝓ
uentū auxilij: ſiue ipſa tētatio ſit a carne ſi-
ue a mundo: ſiue a diabolo. Unde ipſa ait
Ecci. xxiiij. Quaſi platan⁹ exaltata ſuꝫ iuxta
aquas. i. iuxta ꝑ̄l'os baptiſatos. qꝛ vt ſcribi
tur Apoc. xvij. Aque multe populus m̄lt⁹.
Per hoc aūt ꝙ dicit: q̄ſi platan⁹, innuit ꝓte
ctionē quā facit in tētatione. quia platanus
habet folia ad modū ſcuti. ⁊ idcirco defen-
ſationē ſignificat. Itē ibidē. q̄ſi cedrus exal
tata ſuꝫ in libano. et iteꝝ. q̄ſi mirra electa de
di ſuauitateꝫ odoris. Cedr⁹ nāqꝫ odore ſuo
fugat ſerpētes. ⁊ mirra occidit ꝟmes in car
ne. ⁊ ideo ſignificat motuū ⁊ tētationū refre
nationē. Hoc figuratū eſt. j. Regū. xvij. q̄n
Dauid cum virga vel baculo ⁊ funda ⁊ q̄n
qꝫ lapidibꝫ acceſſit ꝯtra Goliā ⁊ euꝫ occidit
p̄ualēs ei. Uirga em̄ eſt Maria. et lapides
q̄nqꝫ vulnera xp̄i. Ad idē ꝑtinet ꝙ Bana-
nias virga ſuꝑauit egiptiū ⁊ triūphās occi
dit euꝫ. ij. Regū. xxiij. Septima vtilitas
in ꝑicul' ꝓtectio vel defenſatio. Un̄ Bern̄.
Jn ꝑiculis inuoca mariā. vt patuit in auto
ritate poſita in fine p̄mi articuli. Et h̄ ꝯfir-
maᷣ ꝑ multa miracula. e q̄bꝫ vnū cā breui-
tatis adducā quod refert diſcipulus vbi ſ.
exēplo. xxxix. Cum em̄ q̄dā nauigātes per
mare hieroſolimā: aq̄ irrūꝑe cepiſſet naueꝫ:
ep̄s aſſiſtens inter eos et q̄dam nobiles ci-
tiſſime in cimbā que intus ferebaᷣ in mare
depoſitā cōſcēderūt. vnus cū deſcēdere vel
let: ī mare cecidit ⁊ merſus eſt ſubito nec cō
paruit. his ꝟo q̄ relicti ſunt in naui claman
tibus in celū aq̄s ſubintrātibꝫ naui abſor-
pti ſunt a mari. Ep̄s ꝟo flens cōmendabat
dn̄o coꝝ aīas. ⁊ ecce vidit e mari q̄ſi colum
bas ſpecioſas ſubito euolare ⁊ in celum cō
ſcendere quas agnouit eſſe aīas ſocioꝝ ſub
merſoꝝ. ⁊ tūc magis cepit flere ꝙ ipſe cū ſo
cijs nō eſt ſuffocat⁹ vt in celū potuiſſet euo
lare. Tandē cū in cimba applicuiſſent terre
Ecce ſociū q̄ inter duas naues ceciderat in
mare viderūt viuū ⁊ incolumē exire de ma
ri. vn̄ ſtupētes interrogant q̄d illi acciderit.
Rn̄dit ille. Beate inq̄t genitricis nomē cuꝫ
in aquā caderē exclamaui. ſicqꝫ eius memo
riā ⁊ nomen habēdo ad ima pelagi deueni.
at ipſa mater miſc̄die q̄ īmemor ſuorū ēē nō
poteſt aſtitit mihi ſub vndis ⁊ pallio ꝯtexit
⁊ vſqꝫ ad litus ꝑduxit ſub aquis. Hec dicē-
te laudes deo ⁊ beate virgini ōtulerūt. Un̄
canit eccleſia. A ꝑiculis cunctis libera nos
ſꝑ ꝟgo bn̄dicta: in cōpletorio ad canticū.
Octaua. infirmitatis ⁊ peſtis repulſio. vn̄
Bern. vt allegaᷣ in ſpeculo virginis dicit.
Non eſt peſtis tā mala que mox non diſce
dat ad nomē Marie. Jbidē dicit idē. Ubi
nomen marie noiaᷣ demonuꝫ nocumētum

effugaẗ:ꝛ egris medela daẗ. Vñ legiẗ in vi
ta ſancti Gregorij ꝙ cũ maxima peſt; romã
deuaſtaret:imaginẽ virgĩs quã Lucas euã
geliſta depinxit añ ꝓceſſionẽ ferebant. et ſic
aer a peſte mũdari videbaẗ. Noui puerũ q̇
in peſte cũ ſe ſentiebat infectũ nouem vici
bus cũ aue maria apoſtematis locũ ꝯſigna
uit.ꝛ ſic ſepiꝰ liberatꝰ eſt: nec vnq̃ꝫ ei peſt; ꝑ
ualuit. ¶ Nona vtilitas.orationũ in q̃cũq̃ꝫ
neceſſitate exauditio. Nã moyſes virgã ma
nu tenebat cũ in mõte orabat.ꝛ ſic victoriã
poſtulãs ꝯtra Amalech impetrauit Exodi
xviij. Virga eſt Maria ꝑ quã orõnes no
ſtre exaudiunẗ. Et idõ vt dicit Alb. ſup miſ
ſus eſt. Eccl'ia hoc nomẽ Maria interpo
ſuit in ſalutatõe angelica. vt vicꝫ oratio ma
gis ſortiaẗ effectum exauditiõis:vñ Bern.
Sileat miſcðiam tuã virgo bñdicta q̇cũq̃ꝫ
te in neceſſitatibꝫ ſuis inuocataꝫ meminit ſibi
defuiſſe. ¶ Decima vtilitas:in morte aſſecu
ratio.qꝛ vt canit eccleſia:ipſa eſt regina mi
ſericordie vita ꝛ ſpes noſtra. Ipſa aduoca
ta noſtra q̃ poſt hoc exiliũ filiũ nobis oſten
dit. Idcirco Bern. O hõ ſecurũ habes ac
ceſſum ad deũ vbi mr̃ ſtat añ filiũ ꝛc. ¶ Re
fert diſcipulus vbi ſ̃.exẽplo.lxxvi. ꝙ miles
q̇dã intrauerat ordinẽ ciſtertieñ. ꝛ cũ graui
ter fuiſſet infirmatꝰ cepit deſꝑare ꝓpter mul
titudinẽ pctõꝝ in ſeculo cõmiſſoꝝ.pauẽs g̊
ꝛ merẽs efficiẗ. ꝛ ſtatim btã ꝟgo ei apparens
cõſolata eſt eũ. Qui mutatꝰ ad leticiã maxi
mã:interrogatꝰ eſt ab abbate vñ ſibi tã ſubi
ta mutatio. At ille q̇a inq̇t ecce aſtat btã vir
go cõſolãs me. Interrogatus q̇d boni fece
rit quo id meruerit. rñdit: nunq̃ꝫ inquit ob
miſi qñ audiui nomẽ Marie q̇n flecterẽ ge
nua mea ob eiꝰ reuerẽtiã. vñ aĩam ꝟgini cõ
mẽdauit ꝛ illa eã ſuſcepit ꝛ in celum ꝑduxit
Hinc canit eccleſia. Maria mr̃ grẽ mr̃ mĩe
tu nos ab hoſte ꝓtege:in hora mortis ſuſci
pe. ¶ Undecima vtilitas:purgatorij ignis
refrigeratio. Hieremie.xviij. Nunq̇d de pe
tra agri deficiet nix libani.i.refrigeriũ ꝺ ma
ria poſt mortẽ noſtrã.q.d.nõ. Cũ em ĩ pur
gatorio ſumme egeãt anĩe miſcðia Marie
ideo eã maxĩe inuocãt. Vñ q̇daꝫ valde cõ
ſcientioſus ꝛ vite laudabilis mihi retulit ꝙ
nouerit quendã fratrẽ ordinis minoꝝ in re
gno Hũgarie:q̇ quadaꝫ vice raptus in ſpũ
in purgatoriũ:audiuit. ꝛ ſic ſibi viſum eſt ꝙ
oẽs anĩe lugubri voce Mariã inuocarẽt et

ſalue regina canerent. Idcirco Bern. in ſer
mone. Ex te inquit o btã virgo ſalus pẽdet
vniuerſoꝝ filioꝝ adã:ꝯſolatio miſeroꝝ:ꝛ re
demptio captiuoꝝ. Ad te reſpiciũt ꝛ q̇ in ce
lo habitãt vt exultẽt: ꝛ q̇ ĩ purgatorio vt eri
pianẗ: ꝛ q̇ in mũdo ſunt ꝛ q̇ ſequunẗ vt glo
rificenẗ Hec ille. ¶ Duodecima vtilitas eſt
in celo ꝑſentie delectatio. Oẽs em̃ ſancti et
ꝑcipue eius deuotiores famuli q̇ ſedule eaꝫ
in hac vita ĩuocauerũt:dicere habent ſum
ma cũ delectatõne ꝛ dulcedĩe hauſta ex ſua
ꝑſentia illud Judith.xv. Tu gloria hieruſã
lem:tu leticia iſrael:tu honorificẽtia ꝓpli nr̃i
O q̃ꝫ igiẗ dignicoſum. O q̃ꝫ excellẽs et ſubli
me eſt hoc nomẽ glorioſiſſimũ maria. O q̃ꝫ
vtile oĩbꝫ inuocãtibꝫ ipſum.qm̃ ꝑ hoc ſctiſ
ſimũ nomẽ lapſus ſubleuaẗ:pctõꝛ liberatuꝛ
grã infundiẗ:coꝛ dulcoraẗ: demõ effugatuꝛ
tẽtatio refrenaẗ:ꝑicula euitanẗ: peſtes et ĩfir
mitates repellunẗ:oratõeſ exaudiunẗ. O fe
liciſſimũ nomẽ ꝑ qð hõ in morte aſſecuraẗ:
in purgatorio refrigeraẗ:ꝛ in celo ex ꝑſentia
tãte dñe iocundaẗ. O aĩa fidelis vtinã ſape
res ꝛ intelligeres dulcedinẽ et fructuꝫ huiꝰ
noĩs ꝛ ipm̃ ſꝑ in corde ꝛ ore haberes. Hoc
te moneo:hoc exhortoꝛ:vt deſcriptũ habe
as in domo vel oſtio tuo q̃ freq̃ntiꝰ viſo re
corderis. Felix certe illa domus vbi ſꝑ me
moria teneẗ Marie. O chriſtiane recogno
ſce nomẽ tue matris virgĩs bñdicte:q̃ ſola ẽ
ſpes ꝛ refugiũ aĩe tue:vita ſpes ꝛ dulc; con
ſolatio cordis tui.ipm̃ inuoca:ipm̃ flexis gẽ
nibꝫ acclama:ipm̃ nomẽ exora. vt maria ſit
tibi maria.i.maris ſtella in huiꝰ ſecli ꝓcella
q̃ dirigaris ad celeſtia regna.

¶ Pars ſecunda libri ſexti de glorioſo no
mine Marie quoniã ab ipſis ꝓphetis com
mendatur ꝛ dignifice cognominatur ac ho
norifice ſublimatur.

Domus quã edi
ficari volo talis eſſe debet: vt in
cunctis regiõibꝫ noĩeẗ.j. Paral.
xxij. Verba ſunt regis Dauid ad lr̃aꝫ de tẽ
plo dñi. Figuratiue aũt ea verba accipiunẗ
vt ſint veri Dauid.i. chriſti deiq̃ꝫ patris de
virgine maria q̃ facta eſt tẽplũ et habitacu
lum filij dei:que vtiq̃ꝫ talis ꝛ tante excellen
tie eſſe debuit: vt in omnibꝫ terre regionibꝫ
eius nomen celebre exiſteret. Ubi nota ꝙ
in verbis ipſis beata virgo tripliciter com

mendat. Primo quidem a diuina inhabi-
tatione:cũ dr.domus.in quo dicto notat q
deus in ipa ſicut in domo quieta habitaue
rit:nõ ſolum p grãm vt in alijs hoĩbus.ſed
etiã per corporalem pſentiã carnem ex ea aſſu
mẽdo. Unde ipſa dicere poteſt illud Ecci.
xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernacu
lo meo. Secũdo cõmẽdat a ſumma di-
gnificatõe cũ dr:talis eſſe debet.i.tãte excel-
lentie ꝛ dignitatis vicz ſumme q maior cre-
ature cõicari nõ potuit ſub vnionis digni
tate pſonalis in chriſto. ꝛ quã eius dignita
tem oẽs creature merito admirant: vtpote
cum ſit regina mũdi:dña angelorũ: dei ma
ter. De eius dignitate Hieronim⁹ vt allega
tur libro originaliũ dicit. Quid dicemus d
te virgo ſereniſſima pulcerrima inter oĩes
mulieres.ſi ſolẽ te dixerimus ſplẽdidior es.
ſi roſam floridior es.ſi liliũ cãdidior es.ſi ci-
namomũ.ſi balſamũ.ſ3 oẽs ſpecies aroma-
tis odore tuo pcellis. qr puilegia .ſ.dignita
tis tibi a deo ↄceſſa nõ ſoluz hoĩbus ſed ꝛ an
gelis admirãda ſunt. Hec ille. Tercio cõ-
mẽdat in verbis pmiſſis a celeberrima no
minatõe:cum dr.vt in cũctis regionibus no-
minet. Reuera nomẽ marie apud oẽs noia
tur celeberrima veneratõe.quia ex hoc bea
tam eam dicẽt oẽs generatõnes Luce.j.ca.
Bern.in ſermone. Btãm te o bñdicta vgo
dicent merito oẽs generatões.quia oĩbus ge
nerationibus vitã ꝛ gliaz inueniſti. In te eĩm
angeli leticiã:iuſti grãm: pctõres veniã in-
ueniũt in eternũ. Hec ille. Unde impletũ ẽ
illud Eſa.ix.ſm aliã lrãm ſcriptum. Erit no
men eius glioſum.qd põt eſſe aliud thema
p hac parte. Acturi igit de gloria noĩs bñ-
dicte vgis marie ad pſens tria miſteria no-
tabimus ſm triplicẽ eius glioſitatem.

Primũ dr miſteriũ phice cõmẽdatõis.
Secũdũ miſteriũ dignifice cognoĩatõis
Terciũ miſteriũ honorifice ſublimatiõis.

Articulus pmus qualiter ſancti phe
te gloriam nominis Marie pdixerũt ꝛ cõ-
mendauerunt in ſimilitudinibus.

PRimum miſte
riũ de glioſo nomĩe virginis ma
rie dicit phetice commẽdatõis.
hoc eſt qualiter ſancti pphete ſpũſancto in
ſpirante gloriam nomĩs Marie cõmenda
runt. Quod quidem ſi volum⁹ agnoſcere: p-
ducamus tm̃modo pphetas tres:alijs cau
ſa breuitatis ptermiſſis. ꝛ dicant nobis de
hoc veritatem.

Primus eſt Moyſes.
Secundus eſt Balaam.
Tercius eſt Salomon.

Primus pheta Moyſes. O ſancte pphe
ta moyſes:ſcimus quia tu facie ad faciem lo-
quebaris cum deo tanq̃ amicus familiaris cũ
amico:teſte ſacra ſcriptura. Tibi ergo de⁹ reue
lauit miſteria de filio ſuo incarnãdo et eius
matre glioſiſſima. Unde dixiſti filijs iſrael
Deutero.xviij. Prophetaz de gẽte tua et de
fratribus tuis ſuſcitabit tibi dñs ipſum ſicut
me audies.quicunq3 nõ audierit pphetã illũ
exterminabit de populo dei. Dic igit nunc
nobis tu ſancte moy.quid tibi videbat. quid
deo inſpirãte ſentiebas de nomĩe matris di.
q̃3 gratioſum ꝛ cõmẽdabile bñdictũ et lau-
dabile foret. Audi diligẽter o fidelis aĩa quid
moyſes in cõmẽdatõne huius noĩs dixerit
Geñ.j. Dixit vo deus:cõgregent aque que
ſub celo ſunt in locũ vnuz ꝛ appareat arida
factumq3 eſt ita:ꝛ vocauit deus aridã terrã
Cõgregationeſq3 aquaꝝ appellauit maria.
Notate verba:ſignate miſteria. Quid ẽ eĩm
cõgregatio aquaꝝ niſi cõgregatio oĩm gra
tiarũ in vnũ locum.i.in virginem matrem.
Unde ſaluator p aquã gratiã ſpũſancti in
telligẽdã docuit Johis.iiij. Aqua quã ego
dabo fiet in eo fons aque ſaliẽtis in vitam
eternã. Sic igit cõgregatõez gratiaꝝ in dei
matre voluit appellare deus maria a mari.
tm̃ in hoc eſt differẽtia q maria media cor-
repta appellat cõgregatio aquaꝝ:ideo quia
tranſitoria breui tpe eſt.iuxta illud Apoca.
xxj. Mare abijt ꝛ iã nõ eſt. Cõgregatio vo
gratiaꝝ appellat maria media pducta.quia
iſta eſt ppetua in vgie bñdicta Lu.x. Ma-
ria optimã partem elegit que nõ auferet ab
ea. Hec Alber. magnus ſup miſſus eſt. ca.
clxvij. Unde patz quõ Moyſes nomẽ ma
rie pfiguratũ cõmẽdauerit ꝛc. Hinc maria
interptat vno modo ſic.i.amaꝝ mare. vt di
cit Hiero.in expoſitiõe terminoꝝ biblie.
Et ſi queras ꝛ dicas vnde hoc congrue-
bat vt nomen mris dei acciperet a mari ama
ro ꝛ p maris nomẽ cõmendaret. Reſpon-
detur ſm Jacobũ de voragi.i ſuo Mario
nali li.j.q pcipue ſeptẽplici rõne. Primo
ratione plenitudinis.quia ſicut in mari ma

gno eſt plenitudo et effluxus oim aquaruꝫ. ita in matre dei plenitudo ꝛ effluxus in alios omniũ gratiaꝝ. Unde Lu.j. Aue gratia plena. Hinc Ecci. xxiiij. In me oīs gratia vie ꝛ veritatis. Secundo ratōe amaritudinis. qꝛ ſicut in mari multa cōſtat amaritudo: ita in dei matre ſup filij paſſiōe. qꝛ vt dicit Aug⁹. ꝛ etiā Bern̄. Nō potuit Maria videre filium crucifigi ſine affectu materni doloris. etſi ſperaret reſurrectuꝝ ꝛ mortē ſuperatuꝝ. ſed gladius doloris ptrāſijt coꝛ el⁹ Hinc Tren̄. ij. Magna eſt velut mare cōtritio tua. Et pſ. Oia excelſa tua ꝛ fluct⁹ tui ſup me trāſierūt. Tercio rōne multitudis quia ſicut nō pn̄t numerari gutte maris ꝑ multitudine niſi a deo ſolo q̄ oīa in pōdere ꝛ numero fecit. ſic nec miſcḋie et gratie marie niſi a ſolo deo. Unde Ecc̄i. j. Arenā maris ꝛ guttas pluuie q̄s dinūerauit: qꝛ ille ſolus ſcꝫ deus nūerare pt miſcḋias ꝛ gratias ſue matris. Quarto ratōne nauigij ꝛ eius aptitudinis. quia ꝑ matrē dei tanq̄ꝫ ꝑ mare dei fili⁹ venit in mūdū. ꝛ per eā veri iſraelite nauigāt ꝛ ꝑueniūt ad portū felicitatis eterne. Hinc pſ. In mari via tua: ꝛ ſemite tue ī aquis multis. Quinto rōne ſalſedinis. q̄a ſicut aque maris ſalſe ſunt: ſic gratie matris dei ſale ſapiētie ꝛ diſcretiōis plene. Eſaie. xj Requieſcet ſup eam ſpūs ſapiētie ꝛ intellectus. Sexto rōne acceſionis ſitis. q̄a aq̄ marꝭ ſitim accēdūt cū bibunt. ſic nomē matris dei in coꝛdibꝫ deuotoꝝ accēdit deſiderium ꝛ ſitim eternoꝝ. Ecc̄i. xxiiij. Qui bibūt me adhuc ſitiūt. Septimo rōne indeficientis habitudinis. qꝛ cuꝫ oīa flumia exeāt a mari ꝛ reuertant: mare nō redūdat nec deficit a ſua plenitudine: ita etiā incompꝛehēſibilis miſcḋia matris dei. licet in omnes influat: nō tn̄ deficit in ſeculū: nec maioꝛi dignitate creſcere poteſt Maria. Hāc imēſitatē miſcḋie matris dei Bern̄. ꝓcedens in q̄dā ſermone: dicit. Quis miſcḋie tue o bn̄dicta lōgitudinē: latitudinē: ſublimitatē: ꝛ ꝓfunditatē queat inueſtigare. Nā lōgitudo el⁹ vſq̄ꝫ ad nouiſſimū diem inuocātibꝫ eam ſubuenit vniuerſis. Latitudo eius replet oꝛbeꝫ terraꝝ: vt ſua miſcḋia plena ſit oīs terra. Sublimitas eius ciuitati ſupne inuenit reſtaurationē. et ꝓfundū eius ſedētibꝫ in tenebris ꝛ vmbꝛa mortis obtinuit redemptionem Hec Bern̄. et ſic patet. Accedat ſecundus ꝓpheta Balaam: q̄ licet fuerit magus et arīolus a demonibꝫ querēs reſpōſa: vt dicit Nico. de lyra ſup Nume. xxj. tamē eius ꝓphetie tanq̄ꝫ vere habent in autoꝛitate canonica. qm̄ aliq̄ veritates virtute diuina ſibi ſunt reuelate: ꝓcipue de incarnatiōe filij dei. Reuelatio q̄ppe veritatis q̄ fit a deo ꝛ angelis bonis nō ſolum fit per hoīes bonos ꝛ ſanctos. ſed etiam aliq̄n̄ ꝑ malos homines. vt patet de caypha q̄ a ſpūſancto ꝓphetauit dicēs. Expedit vt vnus moriatur homo pro ꝑplo Joh. xj. O itaq̄ꝫ fidelis anima ꝑpende q̄d Balaam deo reuelāte ꝓphetauerit. ꝛ q̄liter nomē Marie cōmēdauerit Nūeri. xxiiij. dicēs. Oriet ſtella ex Jacob ꝛ cōſurget hō ex iſrael: ꝛ ꝑcutiet duces Moab. Hec nāq̄ꝫ ꝓphetia ſm oēs catholicos doctoꝛes de chꝛiſto ꝛ eius matre accipit: vt teſtat Lyra. in qua ꝑ aſſimilationē ſtelle cōmēdat nomē benedicte virginis marie. vn̄ Bern̄. ſuper miſſus eſt. Ipſa inq̄t ſcꝫ virgo Maria eſt ſtella nobiliſſima de iacob oꝛta: cuius radius vniuerſum oꝛbem illuminat. cuius ſplēdoꝛ etiā ꝑfulget in ſupnis et inferos penetrat. Hec ille. Notat ergo in ꝑdicta ꝓphetia ꝙ nomē matris dei accipiendū foꝛet a ſtella qđ ꝛ factuꝫ eſt. qꝛ maria maris ſtella interꝑtat ſm aliā interꝑtationē. vt dicit Hiero. Hec eſt ergo ſtella oꝛta ex iacob. id eſt Maria ex qua ꝯſurrexit homo. i. xp̄s ex iſrael qui ꝑcuſſit duces Moab: ꝑ q̄s ꝑncipes tenebꝛarū accipiunt. Unde multum cōmēdat nomē bn̄dicte virginis in ꝓprietate ſtelle. quia ꝑ hoc deſignat eius celica et ſctiſſima cōuerſatio ab oī peccato aliena: q̄niā ſtella eſt celice nature ab omni ꝑegrina impſſione aliena ꝛ incoꝛruptibilis: vt dicit Areſto. ꝑmo celi ꝛ mūdi. Deſignat etiaꝫ el⁹ virginalis ꝯceptio vt ꝑte. j. hui⁹ libꝛi patuit arti. j. ca. fi. Sed circa hoc queſtio occurrit: cum plurime ſint ſtelle in celo nobiliſſime Quare magis voluit de⁹ nomē ſue matris accipi a ſtella marꝭ q̄ꝫ ab aliqua alia. q̄a vt patuit maria q̄ſi maris ſtella dicit. Unđ et canit eccl'ia Aue marꝭ ſtella dei mater alma atq̄ꝫ ſꝑ virgo felix celi poꝛta. Ad qđ reſpōdet breuiter ꝙ ideo: quia ꝓprietates ſtelle maris pre oībus alijs ſtellis magis cōueniunt dei matri ꝛ diuine incarnatiōi. quod oſtendit ꝑ eius ſeptem ꝓcipuas ꝓprietates ſm Jaco. vbi ſupꝛa. necnō Fran. maro. in

quodã ſermone de noĩe virgĩs ac alios do
ctores catholicos Prĩo nãq3 q̃a ſtella ma
ris inter alias cum minima videat̃ eſt ꝑtuo
ſiſſima:ſic mater dei minima eſt ꝑ humilita
tem:ſumme tñ ſctã ꝛ virtuoſa,ꝓpter qd̃ ĩpa
ait Lu.j. Reſpexit dñs hũilitatẽ ancille ſue.
Secũdo q̃a ſtella maris reſpectu omni
um aliaꝝ ſtellaꝝ ſita eſt in ſũmo poli: ſic dei
mater vt canit eccl'ia :exaltata eſt ſuꝑ oĩ es
choros angelorum ſcʒ ꝛ ſctõꝝ ad celeſtia re
gna. Tercio qꝛ ꝛ hec ſtella habet iuxta ſe
et ꝯtinet.vij.ſtellas.ſic dĩ mater ſeptiformis
gratie plenitudinez. Eſa.xj. Egrediet̃ virga
de radice ieſſe: ꝛ reqͤſcet ſuꝑ eũ ſpũs dñi ꝛc̃
Item ꝑ hoc etiã ſignificat̃ virginitas matr̃
dei vt dicit Alber.ſuꝑ miſſus eſt,qꝛ nũerꝰ ſe
ptenariꝰ eſt nũerꝰ ꝟgineus:teſte macrobio.
eo ꝙ oẽs numeri infra de eadeʒ vel generãt
vel generant̃ p̃ter ſeptenariũ. Quarto qꝛ
hec ſtella habet virtutẽ attrahẽdi ferrum et
adamantẽ,vt dicit Alkabiciꝰ,ꝛ patʒ ad expi
entiã in horalogijs factis de magnete. Sic
virgo bñdicta duros attrahit pctõres ꝑ ſu
am miſcd̃iam:quia ipſa eſt mater grẽ ꝛ mi
ſericordie Unđ dicit aĩa Cañ.j. Trahe me
poſt te in odorẽ curremus vnguẽtoꝝ tuoꝝ.
Quinto quia ſtella maris habet dirigere
nautas in mari.ſic dei mr̃ tranſmittere ha
bet oẽs ĩ hoc mari magno ꝛ ducere ad por
tum ſalutis.vt dicit Bern. Sexto qꝛ iſta
ſtella eſt ſtabilis ſine motus errore. Alie au
tem ſaltẽ motu diurno mouent̃ ad motum
octaue ſpere. ſic dei mater ſtabilis ſine oĩs
peccati etiã venialis errore. Cañ.iiij. Tota
pulcra es ami.m.ꝛ ma.nõ eſt ĩ te. Septi
mo qꝛ iſta ſtella eſt in ꝑte aq̃lonari ſempiter
ne apparitiõis ꝛ p̃ſidẽtie:ꝑ quã tanq̃ ꝑ axeʒ
mouet̃ totũ celum.vt vult autor ſpere mate
rialis. Sic dei mater in ſempiternuʒ fulget
fulgore gl'ie ꝛ p̃ſidet in ciuitate dei noſtri ſu
ꝑna:que putat̃ eſſe in ꝑte aq̃lonari.iuxta il
lud ps. Magnus dñs ꝛ laudabilis nimis
in ciuitate dei noſtri in mõte ſancto eiꝰ.fun
datur exultatõe vniuerſe terre mõs ſyon.la
tera aq̃lonis ciuitas regis magni. Et ꝑ eaʒ
virginẽ tota celeſtis curia ꝛ totus mundus
mouet̃ cũ ad nutum ei obediunt tanq̃ dñe
Geñ.xlj. Ad tui oris imperiũ cunctus obe
diet ꝑplus. Et ſic claret ꝓpoſitum. Acce
dat tercius ſapiens vicʒ Salomon ꝛ dicat
quid ipſe ſpũſancto ſenſerit de nomine vir
ginis matris Marie:ꝛ qualiter cõmenda
uerit Audite de hoc eũ loquentẽ Cañ.j.ca.
Oleũ inq̃t effuſum nomẽ tuum:ideo adole
ſcẽtule dilexerunt te nimis. Et notãter dicit
effuſuʒ. qꝛ antea fama noĩs matris dei erat
occulta ꝛ latẽs in littera,nũc ꝟo effuſa eſt ꝑ
totũ orbem.ꝛ oẽs adoleſcẽtule,i.aĩe ſancte
fortiter diligũt eaʒ. Ecce ꝙ ſapiẽs Salomõ
cõmẽdat nomẽ Marie ꝑ oleũ. Sed hic vi
deamus q̃re nomẽ Marie oleo aſſimilatur
ꝛ ꝑ eius cõꝑatiõem cõmẽdat̃. Ubi nota ꝙ
p̃cipue ꝓpter ꝓprietates olei nomini marie
ꝯueniẽtes. Primo q̃dem: q̃a oleũ p̃ſeruat
ferrũ a rubigine. Ferramẽta eñ nõ rubigi
nant̃ ſi oleo inungant̃. Ita nomẽ marie du
ros peccatores ipſam inuocãtes p̃ſeruat a
pctõ ꝛ pcti ꝑiculo. qꝛ ipſa eſt aduocata pec
catoꝝ. Unde Eſa.xxviij. Urbs fortitudĩs
noſtre ſyon.i.btã virgo. Itẽ ps. Qm̃ in me
ſperauit liberabo eũ:ꝓtegam eũ qm̃ cogno
uit nomẽ meũ. Secundo qꝛ oleũ accen
dit ignem in ligno: ꝛ extinguit in lapide. vt
patet in cemẽto,ſic nomen Marie inuoca
tũ in cordibꝫ ligneis.i. tractabilibꝫ ꝛ erectis
in celuʒ ꝑ obedientiã ꝛ iuſticiã accẽdit ignẽ
diuini amoris. In lapideis ꝟo ꝛ duris cor
dibus extinguit eum q̃ ardent:ignem ſcʒ for
noris peccati. De hoc igne p̃s. Supcecidit
ignis.i.cõcupiſcẽtie ꝛ nõ viderũt ſolem idẽ
xp̃m. Hinc ipa dicit Eccĩ.xxiiij. Ego mater
pulcre dilectõis.i.diuine dilectõnis que eſt
pulcra ꝛ gratioſa,ꝛ hoc ad differẽtiam tur
pis dilectiõis ſcʒ carnalis vel mũdane:quã
virgo extinguit Tercio qꝛ oleũ eſt ſapidũ
et ꝑpingue: ita nomẽ Marie ꝑ deuotioneʒ
multũ ſapit ꝛ impinguat mẽtẽ.ps. Impin
guaſti in oleo ſcʒ gratie ꝛ deuotionis caput
meũ.i.mẽtem. Unde Anſel. vt allegatur a
Ludol.libro de vita xp̃i parte.ij.c.lxxxvj.di
cit. Nil certe vtilius poſt deũ memoria ma
tris dei:nihil ſalubriꝰ meditatõe pij amoris
quo feruebat in ꝯtẽplatiõe filij ſui. nihil io
cundius ſapore gaudij eiꝰ q̃ multipl'r paſce
bat̃ in eodẽ filio ſuo. Hec Anſel. Ad id ibi
dem q̃ſtio vtilis mouet̃ vicʒ Unde hoc eſt
ꝙ ſepe inq̃t vidimꝰ ꝛ audiuimꝰ ꝑlimos ho
minũ in ſuis ꝑiculis recordari noĩs marie.
et ilico oẽ ꝑiculũ euaſiſſe. q̃ tñ inuocato no
mine dñi Ieſu non tam velociter:aut oĩno
nõ euaſerunt talia pericula. Nimiꝝ inquit
eſt ꝙ velocior et ꝓmptior eſt ſalus nõnunq̃

memorato nomīe Marie q̄z inuocato no-
mine Jeſu. Et rn̄dens dicit: q̄ hoc nō ideo
fit vt ipſa v̄go Maria potentior ſit aut ma
ior ſit chriſto. Sed vt inq̄t dicā qd̄ ſentio:
filius eius xp̄s dn̄s ⁊ iudex eſt oīm diſcer-
nens merita ſinguloꝝ. Dum ḡ ſuo noīe in-
uocatus nō exaudit: iuſto iudicio facit. In
uocatꝰ aūt noīe matris ſue: ⁊ ſi merita inuo
cantis nō exaudiunt̄. merita matris interce
dunt vt exaudiat̄. Hec Anſel. vbi ſ̄. Ecce ḡ
nomē Marie potēs. Ad id Bern̄. ⁊ allega
tur in ſpecl̄o v̄gis dicit ſic. Ubi nomē Ma
rie noīat̄ ibi demonū nocumentū effugat̄:
reis venia: egris medela: ⁊ ꝑegrinātibꝫ adiu
toriū dat̄. O igit̄ glioſum: o cōmēdabile no
men ⁊ ſuꝑ oīa amabile ac venerabile. O
ſuaue ⁊ cōfortatiuū nomē maria: nomē dn̄e
mee ⁊ genitricis dei mei, o vtinam ſis ſemꝑ
in corde meo.

¶ Articulus ſecundus de cognomiatōibꝫ
digniſſimis q̄bꝫ in ſcriptura Maria noīat̄

SEcūdum miſte
rīū declarādū dicit̄ dignifice co-
gnoīatōis. Ubi nota q̄ benedi-
cta virgo in ſacra ſcriptura cognominat̄ di
gniſſimis appellatōibꝫ pluribus ſm̄ plurali
tatē ſue ꝑfectōis ⁊ virtutis. Precipue tamē
vij. inueniunt̄ noīa dignitatis q̄bꝫ ipſa non
īmerito appellat̄. Primo nāq̄z appellatur
amica vel in ſuplatiuo chariſſima. vn̄ Can
ti. iiij. Tota pulchra es amica mea. Et c. vij
q̄z pulcra es ⁊ q̄z decora chariſſima in deli-
cijs. Quare aūt hoc: plures aſſignant̄ rōes
ſm̄ magiſtrū Jacobū de voragīe in ſuo ma
rionali. Prima rō. q̄a ipſa eſt deo ſuꝑ oēs
dilecta ⁊ p̄eminēter electa. Sap. viij. Oīm
dn̄s dilexit eā. Secūda rō. q̄ ſuꝑ oēs ſe-
cretoꝝ diuinoꝝ eſt cōſcia: qd̄ manifeſte pa-
tet in incarnatōe. Hoc aūt eſt ſignum ſūme
amicicie: dicēte ſaluatore Joh. xv. Jam nō
dicā vos ſeruos ſed amicos: q̄ oīa q̄ audi-
ui a patre meo nota feci vobis. Tertia: q̄
deo ſuꝑ oēm creaturā ē familiariſſima. Cui
eīm vnq̄z angeloꝝ vel hoīm aut creaturarū
cōceſſuz eſt vt ꝓ ſua volūtate deū totiēs am
plecteret̄: oſcularet̄: manibus portaret: et ꝑ
oīa dilectōis familiaria ſigna haberet: ſicut
marie. Un̄ dicere potuit illud Can. ij. Dile
ctus meus mihi ⁊ ego illi q̄ paſcit̄ inter lilia
ſcʒ caſtitatis. Quarta: q̄ diuine voluntati
fuit ſumme ꝯformata implēs oīa p̄cepta et
ꝯſilia chriſti: qd̄ etiā eſt vere amicicie ſignū
qm̄ vt ait ſaluator Joh. xv. Uos amici mei
eſtis ſi feceritis q̄ p̄cipio vobis. Hinc eſt q̄
vt dicit Tuliꝰ. Amicoꝝ eſt idē velle ⁊ idem
nolle. Et certe bn̄dicte virgis amicicia ad
xp̄m eſt cōprobata in neceſſitate. Nā Pro
uer. xvij. Frater ī anguſtijs cōprobat̄. Ipa
aūt in oī neceſſitate chriſti affuit adiutrix fi
deliſſima etiā vſq̄z ad crucē ⁊ mortez chriſti.
Unde Bern̄. in medita. O virgo bn̄dicta
q̄d te adduxit ad mōtem caluarie. cur te nō
retraxit pudor v̄ginalis: nec loci ipſius fedi
tas ꝓhibuit: nec iudeoꝝ ⁊ ꝑfloꝝ tumultꝰ re-
tinuit: cur nō ꝑtimuiſti: cur nō horruiſti in-
ter latrones in cruce pēdētes aſtare tuo di-
lecto filio pēdenti in cruce. ſed hoc fecit vis
amoris q̄ erga tuū vnigenitū afficiebaris ⁊
attrahebaris: cū q̄ ⁊ ſil' pati ⁊ crucifigi opta
bas ardenti deſiderio dilectiōis. Secun
do beata v̄go appellat̄ ſoror Can. iiij. Uul-
neraſti cor meū ſoror mea. q̄ ſunt v̄ba dei et
xp̄i ad eam Et hoc pluribꝫ rōnibꝫ. Primo
q̄ xp̄s eſt filius dei patris ꝑ naturā. et Ma
ria eſt filia eiuſdē ꝑ grām. Scd̄o ſoror xp̄i
eſt: q̄ coheres eiꝰ: ⁊ cōicans cū eo regnū pa
tris Ro. viij. Heredes dī coheredes āt xp̄i
¶ Tercio dr̄ ſoror. q̄ eſt ſoror ſctōꝝ angeloꝝ
ꝑ virginitatē. vn̄ Ambro. Uirginitas eſt ſo
ror angeloꝝ: decus virtutū: mors criminuz
Et Hiero. Semꝑ eſt angelis cognata v̄gi
nitas Jdeo angeli dicebāt Can̄. viij. Quid
faciemꝰ ſorori nr̄e in die qn̄ alloq̄nda eſt ſcʒ
ꝑ angelū in annūciatiōe. Quarto dr̄ ſoror
populi chriſtiani. tū ꝑ naturā: q̄ ē filia ade.
tū ꝑ gr̄e ꝑticipatiōez: q̄ eſt filia eccleſie ⁊ mē
brū xp̄i. O aīa chriſtiana ſi aduerteres q̄n
ta tibi eſt gloria habere ſororem talē que eſt
regina angeloꝝ: dn̄a mundi: mater dei ⁊c̄.
¶ Tercio btā virgo appellat̄ filia. p̄s: Au-
di filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē ⁊c̄. Audi inq̄t
ſcʒ ea q̄ dicēda ſunt tibi ab angelo vt poſſis
credere: q̄ fides ex auditu. Ro. x. et vide. i.
expire ſcripturas ꝓphetaꝝ q̄ in te habēt cō-
pleri. et inclina aurē tuā: ꝑ obedientiā vt cō
ciꝑe poſſis filium dei. Et obliuiſcere popu
lum tuū ⁊ domū pa. tui. i. cōtemne omnem
mundanū affectū ꝓ chriſto: vt chriſtū lucri
facias. ⁊ ſic faciens ꝯcupiſcet rex. ſ. deus de
corem tuū. i. caſtitatis tue nitorē. Dicit̄ aūt
ipa filia dei, tum q̄ eius creatura. tū quia a

deo paterna ſollicitudine eſt cuſtodita ſicut
filia chariſſima. Vñ Cañ. vij. Quã pulcra
es filia ꝑncipis .i. dei. tũ qꝛ deum patrẽ imi-
tata. vñ aplꝰs hortatᷓ oẽs ad hãc filiationẽ:
dicens. Imitatores dei eſtote ſicut filij cha
riſſimi. Ephe. v. Quarto nomĩatᷓ ſponſa
Cañ. iiij. Ueni de libano ſponſa veni coro
naberis. Dicitᷓ aũt ſpõſa xp̄i ſm eius diui-
nitatẽ. qꝛ ſm hũanitatẽ eſt eius mater ⁊ ge-
nitrix. Et merito dꝛ ſponſa qꝛ chriſto eſt per
fidem ⁊ dilectõem ꝯiũcta. Et q̇a ꝑs ſui ſan
guinis puriſſimi eſt indiſſolubiliter diuini-
tati copulata in xp̄o. Ideo Sap. viij. Hãc
amaui ⁊ q̃ſiui eam mihi accipe in ſpõſam.
Quinto ꝯgnoĩatᷓ virgo Lu. j. Miſſus eſt
gabriel angelus ad virginẽ. Et hoc merito.
qꝛ ipſa eſt virgo virginũ. vt libro. viij. pate-
bit latius. Sexto noĩatᷓ mulier. Joh. xix.
Mulier ecce filius tuus. Nec obſtat ꝙ ipa
fuit ⁊ eſt virgo imaculata. qꝛ etiã virgo dici
tur mulier nõ ꝓpter corruptionem ſed ꝓpter
ſexus feminei ꝯditõez. vt patet Geñ. ij. vbi
Eua vocatᷓ mulier in ſtatu inocẽtie cum nõ
dũ fuit corrupta ſed virgo intacta. Edifica-
uit inq̇t dñs coſtã in mulierẽ. Merito autẽ
dꝛ btã virgo mulier. qꝛ mulier dꝛ q̃ſi molli-
ens herũ .i. dñm. Ipſa nãq₃ emolliuit deũ ⁊
placauit vel mitigauit: vt q̇ ante erat tã du-
rus ⁊ iratus generi hũano ꝙ oẽs hoies de
trudebat in infernũ. ꝓpterea Job. xxx. in ꝑ-
ſona generis humani di. Mutatus es mi-
hi in crudelẽ et in duricia manus tue aduer
ſaris mihi. Nũc ꝑ ꝟginẽ bñdictã eſt eiꝰ fu-
ror mitigatus. vñ in natiuitate angeli ceci-
nerũt Et in terra pax homibꝫ Luc. ij. Hinc
xp̄s multo crebriꝰ in euãgelio ſe appellat fi-
liũ hois .i. btẽ virginis: q̃ filiũ dei. qꝛ emol-
litus eſt ꝑ eã. ⁊ in hoc cõmendat nobis ſuã
imenſam miſcdiam q̃ dignatus eſt fieri hõ
ꝓ nobis. Itẽ btã virgo intãtũ emolliuit eũ
vt noſtros defectus ſuſcipe dignaretᷓ qui ta
men in diuinitate defectũ pati non poterat
vt ꝓ nobis deus impaſſibilis pateretᷓ: fame
ſceret ⁊ ſitiret fatigaretᷓ ⁊ moreretᷓ. O mirabi
lis ⁊ maxia emollitio Idcirco ipſa bñ ſigni
ficatᷓ ꝑ ꝟginẽ q̃ ferociſſimũ rinocerõtẽ emol
lit ⁊ in ſinu ſuo dormire facit. ⁊ ſic vinculatᷓ
capitᷓ: ⁊ occiditᷓ. Itẽ intãtuз virgo emolliuit
deum vt nũc maiora pctã patienter toleret
q̇ q̃ndã minora duriſſime vindicabat. Cõ-
ſtat eñ ꝙ multo grauius offendũt moder-
ni ſodomite q̃ antiq̇tus. q̃m nũc in chriſto
humana caro ſummã habet dignitatez. vñ
maior iniuria fit nunc chriſto a ſodomitꝭ q̃
ante incarnatõem. ⁊ etiã ab oĩbus luxurio-
ſis. ⁊ tñ nũc deus patienter expectat q̇ ante
duriſſime eos ſubmerſit. Quare hoc: niſi qꝛ
deus eſt ꝑ virginẽ mitigatus. Imo vt dicit
Fulgẽtiꝰ. iiij. Micho. Dudũ inq̇t celum et
terra ruiſſent ſi non Maria p̄cibꝫ ſuſtentaſ
ſet. Unđ merito btã ꝟgo dꝛ mlier ꝑ antho-
nomaſiã .i. molliẽs herũ vl' herem .i. chriſtũ
dñm. Hinc Prouerb. vl. Mulierẽ fortẽ q̇s
inueniet. qꝛ ex oĩbꝫ iſta ſola extitit fortiſſima
etiam ſuꝑ deo poteſtatem habens. ꝓpter qđ
ſubditᷓ: pcul ⁊ de vltimis finibꝫ p̄ciũ eius. ꝓ
cul inquã: qꝛ p̄cium ꝟginitatis nõ eſt de ter
ra ſed de celo. q̃m vt dicit Hiero. Uirgini-
tas eſt celeſtis. et de vltimis finibꝫ. qꝛ de cõ-
iunctõe dei ⁊ homĩs q̇ ſunt vltimi fines.
Septimo nomĩatᷓ regina. Vñ ps. Aſtitit
regina a dextris tuis in veſt. deau. Sed ori
tur q̃ſtio Unde vel quare dicatᷓ dei mr̃ eſſe
regina cuз ipſa fuerit puella pauꝑcula. Nã
⁊ in tꝑe ſui partus in loco pauꝑrimo vicз i
ſtabulo pepit. Et i tꝑe ſue purificatõis pau
perũ oblationẽ habuit. ſ. duos pullos colũ
bax aut par turtux: quod erat pauperũ. vt
patet Leui. xij. ⁊ Lu. ij. Item pauꝑrimã ve
ſtem habuit: ⁊ xp̄m vilibꝫ pannis vt moris
eſt pauperx inuoluit. vt canit eccl'ia. Miruз
igitᷓ quõ regiũ nomẽ et dignitatẽ habuerit
maxie cũ nec eiꝰ pater vicз Joachim rex fu-
erit alicuiꝰ regni. nec eius mr̃ vicз Anna fu
erit regina alicuiꝰ regni. vt patet ex hiſtorijs
Ad hec reſpõdetᷓ ſm Jacobũ de voragi
ne in ſuo marionali ꝙ btiſſima virgo Ma
ria licet fuerit pauperrima: ⁊ hoc volũtaria
pauꝑtate oĩa terrena abdicãdo: ⁊ ſolũ deũ
ſibi in theſaurũ ꝑoptatũ eligẽdo: q̃tinus im
pleret illud ſcriptũ ꝯſiliũ Si vis ꝑfectus eẽ
vade ⁊ vẽde oĩa que habes ⁊ da pauꝑibus
et veni ſeq̄re me Math. xix. Nihilominꝰ ta
men ipſa fuit vere regina p̄ alijs excellẽtiſſi
ma pluribꝫ rõnibꝫ: Primo q̇dez ꝓpter pa-
rentelaз regiã. qꝛ vt canit eccleſia Regali ex
ꝓgenie Maria exorta refulget. vicз ex ꝓge-
nie Dauid. Secundo ꝓpter vnctionez re-
giam. Si eñ quem hõ vnxit in regem rex
dicitᷓ vt patet in veteri teſtamẽto de regibus
iſrael quos ꝓphete vngebant: mlto fortius
virginẽ quam vnxit deus ipſe regia vnctõe

pre oibus reginam predicamus. Vñ de ea ps. Unxit te deus.s.p creationem. deus tu us p incarnationẽ.oleo leticie quo spũſſcti gratia accipit qua ex vtero matris plena fuit.p̄ conſortib9 tuis.i.p̄ oibus mulieribus. Tercio ꝑpter deſpõſationẽ regiã. quia a rege regũ xp̄o deſpõſata eſt vt patuit ſupra Quarto ꝑpter dotatiõem regiã.quia de9 oĩm rex gloriam ꝛ gratiam:imo totũ regnũ celeſte cuꝫ oibus ptinentijs ſuis dotis loco ei cõtulit:vt dicere poſſit illð Geñ.xxx. Dotauit me deus dote bona. Quĩto ꝑpter p̄figurationem regiam. quia per regias eſt p̄figurata.ſ. p reginam Sabba.iij. Regũ.x. Que oĩa q̄ a rege Salomone petijt obtinuit. Et etiã p̄figurat p reginaꝫ Heſter: quam Aſſuerus qð ĩterp̄tat btĩtudinis dom9 adamauit ꝛ poſuit diadema regni in capite ſuo Heſter.ij. Sexto ꝑpter dignificatiõem et poteſtatem regiã:quia ipſam tanq̄ reginaꝫ exaltauit deus ſup totã curiam angelorũ et hoĩm.et vt dicit Berñ. Data eſt ei ptãs ĩ celo ꝛ in terra tanq̄ regine. Septimo ꝑpter coronatõem regiã:quia coronata eſt ꝛ ĩtroniſata in ſui aſſumptõe in celum corona regia. De qua Apocal.xij. Mulier amicta ſole ꝛ luna ſub pedib9 eius ꝛ in capite corona xij.ſtellaꝝ. Circa hoc accipiam9 vnũ miraculum quod refert diſcipulus im ꝑmptuario ſuo:exemplo.xxj.dicẽs Miraculũ. In quodã cenobio erat q̄dam frater nomine Hieronim9 pictor optim9 q̄ aſſuetus erat Marie imaginẽ omni ſtudio ꝑtutſ decorare ꝛ corona regia tanq̄ excellẽtiſſimam reginã depĩgere ꝛ deſcribere. ꝛ diaboli imaginẽ turpiſſimã figurare. Qð diabolus dolens cepit eum ſtimulare vehemẽtiſſime accendẽs luxurie libidine ꝛ importunis cogitationib9 agitare. Tũc q̄dam vice vt ſe vindicaret diabolus:apparuit ei in ſpecie mulieris pulcerrime alliciẽdo ad crimẽ Cui cũ cõſenſum voluiſſet prebere:dixit ei diabolus. Tu es ſacriſta hui9 eccleſie. Accipe ergo hui9 ecclie theſauros ꝛ vaſa auri et argẽti ꝛ frãge ea ꝛ oĩa in ſacco ponens ſeq̃re me et in domo mea mecũ eris nullo ſciente diu gauiſurus. Cunq̄ talia cepiſſet op̄ari:cepit diabolus vociferare dicẽs Currite dñi currite dñi:q2 hieronim9 dep̄dat theſauros eccleſie. Accurrẽtes cõpererũt hieronimũ fregiſſe plura vaſa aurea ꝛ in ſacculũ poſuiſſe ꝛ admirati interrogarũt cur hec feciſſet. ille ptimeſcens obmutuit. At illi: q2 ſero erat:ligauerũt eum ad colũnã volẽtes mane eum punire. Tũc diabolus ipſi ligato illudebat dicẽs. Nõne tu es q̄ ſemp me depingebas deformẽ:ꝛ illã mariã pulcerrimaꝫ faciebas. Adiuuet te illa regina quã decorabas nũc ſi valet ꝛc̄. Recordat9 itaq̄ hieronim9 miſeratiõis genitricis dei:toto corde cepit eã inuocare vt in tanto p̄iculo dignaret ſibi ſuccurrere. Tũc ip̄a pietatis mater apparuit ei et ait. Cõfortare hieronime ꝛ deinceps caue aſtutias diaboli. En quia ſeruijſti mihi nõ deſerã te in iſtis tribulatõib9. Et mox p angelũ apprehẽſo diabolo illo ligauit eũ ad columnã hieronimo ſoluto.et ille gr̃as egit Hieronim9 igit admonitus a dña:pulſauit hora cõpetẽti ad matutinũ: ꝛ accenſis lãpadibus ſtetit in choro vbi cõſueuerat. Fratribus ip̄m intuentib9 mirati ſunt oẽs:et viderũt in colũnã ligatũ quendã ꝛ mag' ceperunt mirari. Cõſpexerũt theſauros eccleſie et inuenerũt oĩa vaſa ſolida ꝛ integra: operante beata virgine. Unde ſtupore pcuſſi:facto capitulo ligatũ illum interrogarunt ꝛ cognouerũt eſſe demonẽ:queꝫ exoluẽtes p maxime verberauerunt. ꝛ ſic ille ſtridens ꝛ clamãs aufugit. Deniq̄ hieronim9 ꝯfeſſus ſcelus ſuum:narrauit quõ p miſcðiam marie virginis fuiſſet liberatus. ꝛ oẽs audientes laudes deo ꝛ virgini benedicte ꝓclamarunt. O igitur anĩa fidelis vide q̄ bonũ ſit virginem bñdictã inuocare:eiq̄ deſeruire. O ſupbenedicta ꝓgo dei mater chariſſima ſponſa:ſoror ꝛ filia. O virgo virginũ miſericordiſſimaq̄ ꝛ regina excellẽtiſſima ac dña oĩm creaturaꝝ:per illũ piũ Jeſum q̄ te elegit:p illum tuũ dulcem natũ:p eius amoreꝫ ſanctiſſimũ te dep̄camur: vt in hui9 mundi naufragio ꝯtra oẽs demonũ inſult9 ſuccurrere nobis digneris. Amen.

Articulus tercius q nomen btẽ Marie xij.honoꝝ dignitatib9 eſt ſublimatum

Tercium miſterium in hac pte declarãdũ dicit honorifice vł p̄uilegiate ſublimationis. Ubi notanduꝫ q nomẽ benedicte virginis Marie ad numerũ.xij.ſtellarũ.xij priuilegioꝝ honorib9 extat ſublimatuꝫ glorioſiſſime: q̄ in tres q̄ternarios diuidi pñt.

Primo q̄dez:qꝛ nomē Marie eſt ab eter
no ꝯſecratū ꝛ ꝑelectū vt eſſet nomē genitri
cis dei. iuxta illud Prouer.viij. Ab eterno
oꝛdinata ſum ꝛ ex antiq̄s anteq̄ȝ terra fieret
Sicut nāq̄ȝ vt dicit Bern̄.in ſermone. dul
ce nomē Jeſus ab eterno eſt ꝯſecratū vt ſit
nomē filij dei.ſic dulce nomē maria ab eter
no ꝑelectū ꝛ ꝯſecratū eſt vt ſit dignuȝ nomē
matris dei. Jdeo p̄s: A ſeculo nomē tuum
Secundo:qꝛ in libꝛo vite an̄ alia noīa ꝛ
ꝑ alijs ſcp̄tū. Luȝ em̄ vt ſaluatoꝛ noſter te
ſtat̄ oīm electoꝝ noīa ſcripta ſint in libꝛo vi
te.vn̄ ait Lu.x. Gaudete et exultate qꝛ noīa
veſtra ſcripta ſunt in celis. Et qꝛ dei mr̄ īter
oēs electos ꝓmatuȝ tenet ꝛ ꝑ oībꝫ eſt electa.
iuxta qđ canit̄. Elegit eā deus ꝛ ꝑelegit eā.
Jgit̄ poſt nomen Jeſu honoꝛificētiſſime in
ꝓncipio libꝛi vite nomē marie eſt ſcriptum
vt dicere poſſit illud p̄s. Jn pꝛincipio libꝛi
ſcp̄tū eſt de me vt faciā volun.t.deꝰ meꝰ vo
lui:ꝛ le.t.in medio coꝛdis mei. Tertio qꝛ
a ꝓncipio mūdi ꝑfiguratuȝ ꝛ varijs modis
cōmēdatū.vt patet ꝑ totū paſſum veter̄ te
ſtamēti. Ubi aduertēdū ꝙ ſicut dicit magi
ſter Leo.in ſermone de natiui.vgis. Nomē
marie ex q̄nq̄ȝ lr̄is eſt cōpoſitū ad ſignificā
dū ꝙ ip̄a eſt ꝑcipue ꝑfigurata ꝑ.v.dn̄as ve
teris teſtamēti. ex q̄ꝝ noībꝫ accept̄ ꝓmis lit
teris ꝛ cōiunctis:nomē marie reſultat. Pri
mo nāq̄ȝ ꝑ M ſignificat̄ ꝙ ipſa ꝑfigurata ē
ꝑ Michol q̄ fuit ſpōſa dauid regis:quā da
uid intantū amauit ꝙ cū diu fuiſſet extra re
gnū iudeoꝝ noluit intrare regnū niſi pꝛius
eſſet ſibi michol ꝑſentata.j.Regū vlti. Sic
btā virgo(interp̄tat̄ em̄ michol pietas) ꝛ ip
ſa fuit pietate plena.et certe ipſa tantuȝ pla
cuit deo ꝙ cum eſſȝ extra.ſ.in celo:noluit in
gredi in hūc mūdū niſi ꝓus btā vgo naſce
ret̄. Secūdo a denotat Abigail q̄ placa
uit Dauid ne occideret nabal.j.Regū.xxv.
Sic btā virgo placauit nobis deū ſua hūi
litate:ꝛ nūc etiā q̄tidie placat ſua interceſſio
ne:ne occidat pctōꝛes eterna moꝛte. Ter
cio ꝑ r denotat̄ ꝙ ipſam figurauit rachel q̄
genuit Joſeph q̄ vocatꝰ eſt a pharaone lin
gua egiptiaca ſaluatoꝛ mūdi. Gen̄.xlj. Sic
beata vgo genuit veꝝ ſaluatoꝛē mūdi xp̄m
deū noſtrū. Quarto ꝑ i ſignificat̄ Judith
que virtute caſtitatis occidit holofernē. Ju
dith.xiij. Sic beata vgo virtute ſue vgini
tat̄ lucipeꝝ occidit.iuxta illđ Gen̄.iij. Jpſa
cōteret caput tuuȝ. Quinto ꝑ a denotatur
Abyſaach q̄ fuit electa ſuꝑ oēs filias hieru
ſalē tanq̄ȝ pulcrioꝛ ad ſeruiendū et miſtran
dū regi Dauid.iij.Regū.j. Sic btā vgo fu
it electa ſuꝑ oēs mulieres ad miniſtrādū re
gi celeſti. Ecci.xxiiij. Jn habitatōe ſctā co
rā ipſo miſtraui. Quartū ꝓuilegiū vl' ho
noꝛis gloꝛia eſt ꝙ nomē marie eſt ab ange
lo Gabꝛiele ꝑnunciatū. Hoc nāq̄ȝ tenēt ca
tholici doctoꝛes ꝙ nomē Marie angelus
Gabꝛiel ꝑnūciauerit eius parētibꝫ ꝙ eā vi
delicet hoc noīe vocare deberēt. Et ꝓbat̄ a
maioꝛi arguēdo. Quia ſi nomē Johis ba
ptiſte angelus gabꝛiel ꝑnūciauit Lu.j. mul
to foꝛtius id de matre dn̄i ſentienduȝ eſt. Et
hoc idē teſtat̄ Hiero.đ vita Marie ſcribēs
ꝙ angelus apparuit eiꝰ parētibꝫ pꝛecipiēs ꝙ
eā mariā noīarent. Et ſic patet ꝓmus q̄ter
narius. Quintū:qꝛ fidelibꝫ eſt amoꝛoſiſſi
mū vel affectuoſiſſimū.q̄m̄ vt ſcribit̄ Eſaie
xxvj. Nomē tuū ꝛ memoꝛiale tuū in deſide
rio aīe. Et nota ꝙ debemꝰ erga nomē ma
rie affici ꝑ ſpūalem dilectōez.qꝛ ex h̄ triplex
bonū ꝯſeq̄mur. Pꝛimo coꝛdis exhilaratio
nē ꝛ delectationē. Un̄ ſm̄ lr̄am hebꝛaicam
dicit p̄s. Letabunt̄ oēs q̄ diligūt nomē tuū
ꝛc. Bern̄. O btā Maria tu nec noīari po
tes q̄n recrees:nec cogitari q̄n tecū ſit affe
ctus diligētiū te. Secūdo internā vel ſpi
ritualē pacificatiōnez.p̄s.ſm̄ aliā lr̄am. pax
multa diligētibꝫ nomē tuū. Tercio eternā
ꝛ celeſtē gl'iatōem.p̄s. Gloꝛiabunt̄ oēs q̄ di
ligūt nomē tuū. Gloꝛiabunt̄.ſ.in celeſti pa
tria. qꝛ vt đꝛ in p̄s. Qui diligūt nomē eiꝰ ha
bitabūt in ea. Sextū ꝓuilegiū noīs ma
rie.qꝛ demonibꝫ ē foꝛmidabiliſſimū.q̄m̄ vt
ſcribit̄ Can.vj.terribilis eſt Maria vt ca
ſtroꝝ acies oꝛdinata. Que vba tractās Hꝛe
goꝛiꝰ dicit. Nō tantū timēt hoſtes inuiſibi
les quālibet caſtroꝝ aciē ſicut mariā đi ma
trē. De hoc latiꝰ ſupꝛa ꝑte ꝓma.ar.iij. vtili
tate.v. Hoc ſolū hic addo qđ refert Uber
tinus lōbardus in tractatu de noīe Jeſu ꝙ
vicȝ cum q̄dā mulier a demone incubo ve
xaret̄ nec pōterat aliq̄ remedio liberari:ve
nit ad btm̄ Eymūdū petere cōſiliuȝ:q̄ dixit
ei.accipe vgā et ex vna ꝑte facias ſcribi no
men Jeſu:ꝛ ex alia nomē btē virginis:ꝛ cū
demō ad te moꝛe ſolito venit ꝑcutias eū di
cta virga.q̄ facto liberata eſt. Jtem legitur
in vita ſancti Anthonij paduani ꝙ cū de

mon voluiſſet eum dormientē ſtrangulare cepit noīare ſctūs ipſe Mariā. ⁊ ſtatim cir cūfuſo lumīe in cella demō ↄfuſus aufugit.

Septimū priuilegiū. qꝛ nomē marie eſt cunctis hoīb⁹ venerabiliſſimū: vt iā imple tū ſit illud Luc. j. Ecce em̄ ex hoc btām me dicent oēs generatōes. Adeo nāqꝫ venera bile eſt nomē Marie in mūdo ꝙ etiā apud infideles reuereꝛ. vt patet in lege Macho meti. ⁊ etiā apud ꝗſdam iudeos. de qb⁹ vi de ſ. li. ij. parte. iij. ar. ij. circa ſtellam quartā Et q̄dem merito nomē Marie ab oīb⁹ ve neraꝛ. qꝛ res ſacra digna eſt veneratiōe. ſed eius nomē eſt ab eterno ↄſecratū: vt patuit ſupra. igiꝛ ⁊c. Qō ſi q̄ras: quō debeas vene nerari hoc nomē pium Marie. Dico ꝙ tri pliciter. Primo in corde deuoti⁹ diligēdo Secūdo in ore venerabiliꝛ ꝓnūciando et bn̄dicēdo: nō ſicut heu multi faciunt q̄ iu rant in noīe marie vel maledicunt inimicis aut vitupando blaſphemāt. Cōtra q̄s Le uiti. xxiiij. Qui blaſphemauerit nomē meū morte moriaꝛ. Tercio q̄ꝫ venerari debet genuflexione ⁊ ſacri cult⁹ exhibitōe: ſepi⁹ eā ſalutādo Vn̄ pſal. Adorabo ad tēplū ſctm̄ tuū. i. virginē matrē tuā que dicitꝛ tēpluꝫ dei ⁊ ſacrariū ſpūſſancti. et cōfitebor noī tuo. ſ. collaudādo. Taliter nanqꝫ eam venerātib⁹ obuiabit ipſa quaſi mater honorificata: ho norificando eos in celeſti glīa. vt ſcriptū eſt Eccī. xv. Et exaltabit illos apud ꝓximos. i. ſctōs dei. Octauū priuilegiū. qꝛ hoc no mē eſt oīb⁹ inuocātib⁹ virtuoſiſſimū: quoni am mirabilē ꝟtutē habet ſubueniendi in oī neceſſitate ⁊ in oī piculo atqꝫ in oī orōis im petratione. Unde Bern̄. Sileat miſcōiaꝫ tuā o bn̄ſſima Maria q̄ te in ſuis neceſſita tibus inuocatā meminit ſibi auxiliū defuiſ ſe. Propterea nāqꝫ eccleſia nomē marie ap poſuit in ſalutatōe angelica: q̄tinus p ei⁹ in uocationē magis ſortiaꝛ oratio effectuꝫ. O peccator. o quiſquis es deuot⁹ virgini ma rie ↄſidera virtutē nomis ei⁹ ⁊ gaude tenere hāc pcioſam margaritā in burſa cordis tui recōditā. qꝛ nullus lapis pcioſus: nulla gē ma tante eſt virtutis. Currāt alij ꝑ q̄ſtu mū di. aggregent lapides pcioſos q̄rū virtutib⁹ gliēꝛ. Nā ſm phos alij valēt in piculis ꝑ ſeruādis. alij eoꝝ in fauorib⁹ acq̄rēdis. alij i inimicicijs ſedādis. alij i ꝓſperitatib⁹ cōſe quēdis. Ualeāt vel forte nō vere ad ea va leāt. hoc ſolum ↄſulo: hoc ſolū phortor acq̄ rite O oēs auari. o omnes mūdani: acq̄rite hūc vnū lapidē pcioſū: recōdite in arca cor dis ħ nomē glīoſuꝫ triū ſillabaꝝ Maria. et eritis ſecuri in oī piculo. habebitis auxiliū in oī neceſſitate ⁊ anguſtia. et ꝓſperitateꝫ in oī ſalubri optato Nil em̄ eſt mali quod nō remoueat. nil boni quod nō obtineat ⁊c.

Nonū priuilegiū quia hoc nomē eſt ſum me cōfortatiuū ſi homo aduertat. quia nul lus ſperauit in ea ⁊ cōfuſus eſt. nullus inuo care potuit ſic vt derelictus ſit dūmodo bn̄ inuocauerit. iuxta illḋ Iſa. xx. Quis ambu lauit in tenebris ⁊ nō eſt lumē ei. i. maria in auxiliū. q. d. nullus Unde oīs hō in ea ſpe ponere habet. qꝛ vt canit Eccl'ia. ipſa eſt re gina miſcōie vita dulcedo ⁊ ſpes noſtra. Et ipſa eſt mater gratie ⁊ mater miſericordie q̄ ab hoſte ꝓtegit: in hora mortis ſuſcipit. O tu qui times a periculo damnatiōis: recor dare hui⁹ nomis: quia maria maris ſtella i terpretatur. ſi maris ſtella: ergo ad portum ſalutis deducens in hoc mari magno ⁊ ſpa cioſo. Hinc Bern̄. O homo ſecuruꝫ habes acceſſum ad deum vbi mater ſtat ꝓ te ante filium: ⁊ filius ante patrem. filius oſtēdit pa tri latus ⁊ vulnera. mater oſtēdit filio pect⁹ ⁊ vbera. nulla poterit eſſe repulſa vbi tot cō currunt amoris inſignia. An nō ergo con fortaris quotiens nomis eius recordaris. dicit idem Bern̄. de nomine Jeſu. quod et de nomine Marie accipe valemus. Hinc propheta Dauid ait. Sperent in te qui no uerunt nomen tuum. Decimum priuile gium. quia nomen Marie eſt gratioſiſſi mum. Interpretaꝛ em̄ maria illuminatrix. ſcꝫ lumine gratie. et ꝑfecto nomen Marie gratioſum eſt. quia ipſa beata virgo eſt ma ter gratie. Nota aūt ꝙ ſm quinqꝫ litteras huius nominis Maria quintuplicem gra tiam peccatores conſequunꝛ per hoc no men. quas quidem gratias hoc nomen ſi gnificare videtur. Prima littera M deno tat miſericordiam diuinam. Secunda lit tera a denotat amorem ſupernorum ⁊ eius accenſionem. Tercia littera r ſignificat re miſſionē peccatoruꝫ. Quarta lr̄a i denotat illuminatōem ex infuſione iuſtificātis gra tie. Quinta littera a denotat acquiſitionem vicꝫ meritoꝝ ⁊ pmiorū. Hinc Bernarḋ. in ſermone. Si criminis imanitate turbatus

ſi ꝯſcientie feditate ꝯfuſus: ſi iudicij horro-
re ꝑterritus: ſi baratro deſꝑatõis abſorpt⁹.
Mariã cogita: mariã inuoca. ⁊ ſic in temet
ipſo expiri poteris ꝙ merito dictũ ſit nomẽ
virginis maria. Hec ille. Undecima pre
rogatiua nomĩs Marie eſt: quia eſt nomẽ
dulciſſimũ. Unde canit eccleſia. Salue re
gina miſcdie vita dulcedo ⁊ ſpes noſtra. vñ
quia ipſa eſt clemẽtiſſima regina: vita: ſpes:
et dulcedo noſtra. ſequit̃ ꝙ nomẽ ei⁹ eſt dul
ciſſimuꝫ. Nimirũ ex noĩe Marie (niſi aſſit
impedimẽtũ in homine) tanta dulcedo cor
di deuoto infundit̃ ꝙ mentis affectuꝫ ma-
gis ac magis afficit: nec ſatiari poteſt ꝑ de-
ſiderio. quod teſtat̃ Eccleſiaſtic⁹ cap. xxiiij.
dicens in ꝑſona eius. Spiritus inquit me
us ſuꝑ mel dulcis: et hereditas mea ſuper
mel ⁊ fauum: memoria mea in generatõnes
ſeculorũ. Qui edunt me adhuc eſurient. ſci
licet pre deſiderio. Eſaie. xxvj. Nomẽ tuuꝫ
in deſiderio anime. Nota autẽ ꝙ nomen
Marie dulcorẽ infert Primo viſui. ps. Le
tificabis me cum vultu tuo delectatiões in
dextera tua vſqꝫ in finem. Secũdo auditui
Cãticoꝝ. ij. Sonet vox tua in auribꝰ me-
is. vox eñ tua dulcis ⁊ facies tua decora.
Tercio dulcorem infert guſtui. Cãticoꝝ. ij.
Fructus eius dulcis gutturi meo. Quarto
olfactui. Eccĩ. xxiiij. Quaſi myrra electa de
di ſuauitatem odoris. Et ibidem. Ego quaſi
vitis fructificaui ſuauitatem odoris. Quin
to dulcorem infert cordis medullis. Unde
Conticoꝝ. viij. Pone me vt ſignaculuꝫ ſuꝑ
cor tuum. Et ps. Guſtate ⁊ videte quoniã
ſuauis eſt domin⁹. ſ. in Maria ⁊c. O vtinã
fidelis anima aliquãdo nouiſſes expientia
certa: quia vt canit eccleſia: vere clemẽs pia
et dulcis eſt Maria. Duodecima ꝓroga
tiua. quia nomẽ Marie eſt efficacia mira-
biliſſimũ. Mirabiles eñ efficere habet fru
ctus ſaluciferos: vt in parte ꝑma articlo vl.
patuit. Quis deniqꝫ ſufficiẽter extimare po
terit quãta a principio mundi miracula fa-
cta ſint ad nomẽ Marie ⁊ eius inuocatio-
nem. Si eñ vt dicit ps. Mirabilis deus ĩ
ſanctis ſuis. ꝙ mirabilis ſuper oẽs in Ma
ria que eſt omniũ ſanctiſſima ⁊ domina. cui
vt dicit Berñ. data eſt omnis poteſtas in
celo ⁊ in terra. vt quicquid voluerit valeat
efficere. Ut autem magis clareſcat mirabi
lis efficacia nominis Marie: referam hic
vnum miraculum quod ſcribit Uincẽtius
in ſpeculo hyſtoriali. libro. viij. partis ꝑme.
cap. cxvj. dicẽs Miraculum Ex in cõ-
uentu ſancti Bertini erat monachus ꝗdaꝫ
nomĩe Joſtio: in quo cõuentu cum quidaꝫ
archiepiſcop⁹ de terra ſancta adueniẽs ho
ſpitat⁹ fuiſſet. interrogatus eſt a monachis
quis modus orãdi viris religioſis in terra
ſancta habitantibus ſolitus foret. Et retu-
lit quomodo ab ipſis hieroſolimitanis reli
gioſis acceperit cõſuetum fore: benedictam
virginem hoc modo quotidie orare: vt vi-
delicet ad honorem nominis eius ſcḋm quin
ꝙ litteras eius quinqꝫ Aue maria ⁊ totideꝫ
pſalmos qui incipiunt ab eiſdem litteris de-
promerẽt. Pro m Magnificat. Pro a Ad
dominũ cũ tribularer. Pro r Retribue ſer-
uo tuo. Pro i In conuertendo. Pro a Ad
te leuaui ⁊c. Prefatus ergo monachus Jo
ſtio cepit hunc moduꝫ orandi quotidie ad
honorem nomĩs Marie obſeruare. Acci-
dit autẽ vt quadam nocte ipſe nõ intereſſet
matutinis cum ceteris fratribꝰ: ꝓpter quod
ſubprior ad eius lectum venit ibiqꝫ cuꝫ de-
functũ reperit: quẽ putamus ex nimia dul-
cedine amoris quam forte beata virgine ſi-
bi apparẽte cuꝫ filio hauſerat exceſſiſſe. Vñ
accurrũt fratres vultumqꝫ eius diſcoperi-
entes inuenerũt quinqꝫ flores roſaruꝫ. vn⁹
egrediebat̃ de ore ⁊ lingua ei⁹: duo de ocu-
lis: ⁊ duo de auribus. pro tali miraculo le-
tantes detulerunt eum in chorum ⁊ ibi di-
ſcooperta facie cum recentibꝰ roſis diligen
ter intuentes: in roſa que de ore exibat iue-
nerũt ſcriptũ Maria. Tenuerũt aũt eũ per
ſeptem dies ſuaui odore roſeo fragrantem
donec tres epiſcopi cõuenirent et multi alij
clerici ⁊ laici qui vidẽtes magnalia dei lau-
dem dederũt deo ⁊ beate virgini. O igit̃ no
men digniſſimũ Marie: nomẽ piuꝫ: nomẽ
cõfortans peccatorẽ. O nomẽ dulce: nomẽ
amoroſum ⁊ beate ſpei. O nomẽ venerabi
le ⁊ ab oĩbus deuota mente celebre. Quid
dicam⁹ in tua laude: cũ oĩm deficiũt lingue
nec ſufficiẽter te queũt laudare. vere nomẽ
ſacrum: nomẽ fructuoſum: nomẽ melliſluũ
vtinam ſaperẽt ⁊ intelligerẽt hoĩes: et ipſuꝫ
quotidie inuocarent: ipſum ſemꝑ in domi-
bus cordibuſqꝫ ſcriptum tenerent: vt grãm
veniam et gloriam virginis benedicte meri
to obtinerent Amen.

Incipit liber ſeptimus de ſanctiſſima vi
ta beate Marie.

Liber ſeptimus
agit de miſterio ſctiſſime vi-
te bñdicte virginis Marie
eiuſqȝ virtuoſiſſime actōnis.
Et diuidit̄ in tres ptes. In
pma pte agit̄ de eius cōuerſatōis ⁊ vite ſan
ctitudine. In ſecūda agit̄ de meritoꝝ ⁊ vir
tutū pcelſitudine: q̄ fulſit in ſumma pfectio
nis altitudine. In tercia de gratiaꝝ eiuſdē
multitudie qua illuſtrata extitit cū ſumma
plenitudine in hui⁹ vite habitudine.

Pars prima de vite ſanctiſſime virginis
beate atqȝ actionis eius ꝟtuoſiſſime miſte-
rio: vbi oſtendit̄ q̄ in vita ſuſcepit ſacramē-
ta et qualem regulā ſanctitatis tenuerit.

Fili ne dimittas
legē matris tue vt addat̄ gr̄a ca-
piti tuo. Prouerb.j.ca. Quibꝰ in
verbis ſapientiſſimus Salomō ſpūſctō di-
ctante hortat̄ nos vt matrꝫ noſtre.i.benedi-
cte virginis Marie q̄ eſt ſpūalis mater no
ſtra p regeneratōem et adoptōem filiatiōis
diuine ⁊ fraternitatis dñi Jeſu xp̄i.iuxta il-
lud Anſel.dictū. Si inq̄t xp̄s q̄ ex ea geni-
tus frater noſter eſt.cur illa q̄ genuit mr̄ no
ſtra nō eſt.q.d.ſic. Huius inquā matris no
ſtre legē.i.vite regulā ⁊ rectitudinē quā exē
plariter in ſe nobis imitādā oſtendit: ne di
mittam⁹:ſed ſtudioſe obſeruemus: q̄tin⁹ de
tur nobis copioſior gratia capiti nr̄o.i.rō-
nali mēti q̄ eſt caput aīe dirigēs eā in actibꝰ
ſuis. Profecto merito nos hortamur oēs ⁊
ſinguli ad imitādā ſctitatē vite marie: q̄r id
pſuadet nobis Primo q̄dē ſcp̄tura figural'.
Secūdo natura exēplaris. Tercio ſnīa do
ctrinalis. Primo inquā pſuadet ſcriptura
figuralis. Nā Jacob conſiliū ſue matrꝫ ſe-
quēs bñdictionē paternā cōſecut⁹ eſt Gen.
xxvij. Ita ⁊ nos ſi volumus ꝯſeq̄ bñdictio
nem dei patris: ꝯſiliū ſeq̄mur matris marie
vitā imitādo. Secūdo pſuadet natura ex
emplarꝫ.vt em̄ certa diſcim⁹ experiētia: pater
diligēti⁹ fouet filiū quē videt ſibi aſſimilatū
q̄ diſſimiliorē.q̄r oē anīal naturalr̄ diligit ſi
bi ſile Eccī.xiij. Deniqȝ teſte glo.ſup p̄s.cor
uus nō nutrit in nido ſuos pullos tādiu q̄
uſqȝ aſſimilari ſibi incipiūt pēnis nigreſcēti
bus.eo q̄ putat n̄ eſſe ſuos pullos ꝑter diſ
ſimilitudinē.q̄s tn̄ poſtea aſſimilatos dilige
ter fouet ⁊ ītime diligit. Ideo dicit p̄s. Qui
ſcꝫ de⁹ dat iumētꝫ eſcā ⁊ pullis coruoꝝ.ſ.i ni
do ⁊c. Ita ſpūalr̄ maria mr̄ gr̄e nos in ſpū-
alibꝰ fouet ſibi aſſimilatos ⁊ do pr̄i exhibet
diligēdos.al's ꝑter diſſiītudinē formidan
dū eſt ne derelinq̄mur. Sectemur ḡ chariſ
ſimi bñdicte virgīs caſtitatē: hūilitatē: patiē
tiā ⁊ ceteras ꝟtutes. Vñ ei⁹ fili⁹ dñs Jeſus
clamat Math.xj. Diſcite a me q̄r mitis ſuꝫ
⁊ hūilis corde: ⁊ inuenietꝫ req̄eꝫ a.ve. Ter
cio pſuadet ſentētia doctoralis. Unde Am
bro.li.de ꝟginitate dicit ſic. Sit vobis tāq̄
in imagine deſcripta vita Marie: de q̄ ve-
lut ex ſpeculo refulget ſpēs caſtitatꝫ ⁊ forma
virtutis. Hinc ſumatis exēpla viuendi vbi
tanq̄ in exemplari magiſteria ſunt pbitatis
expſſa: q̄ q̄d corrigere: q̄d effugere: q̄d tene-
re debeatꝫ oñdūt. Hec ille. O igit̄ fidel' aīa
auſculta ꝯſiliū ſapiētis: ſuſcipe ei⁹ exhorta-
tionē dicētis Fili ne dimittas legē mr̄is tue
id eſt marie. O ſalubris admonitio.o dulciſ
ſima doctrīa.o ſaniſſimū ꝯſiliū: cui obtēpan
do fit vt addat̄ gr̄a capiti tuo. Si gr̄a: ergo
et gl'ia.⁊ p ꝯñs oīe bonū. Quia ergo vita
marie nobis imitāda in p̄dictꝫ ꝟbis ꝓponit̄
Idcirco de ea acturi tria miſteria ī hac pte
declarāda notabimus: q̄bꝰ eius ꝯuerſatōis
⁊ vite ſctitatem agnoſcere valebimus ⁊ imi
tari ſciemus.

Primū dr̄ miſteriū ſcp̄tural' obmiſſiōis.
Scdm̄ dr̄ miſteriū ſacralis ſuſceptōnis.
Terciū miſteriū regularis obſeruatiōis.

Articulus pmus quare euāgeliſte no-
luerūt de vita beate Marie ſcribere aut de
eius morte ⁊ ſimilibus.

Primum miſte
riū declarādū dr̄ ſcp̄turalis ob-
miſſiōis. Nā a pleriſqȝ ſepeſepi⁹
q̄ſitū eſt Quare vicꝫ ī ſacra ſcp̄tura canoni
caqȝ nuſq̄ aliq̄d ſcribit̄ de ſanctitate ⁊ geſtꝫ
Marie. Nec ab euāgeliſtꝫ texit̄ q̄cq̄ de ei⁹
vite hiſtoria: imo nec etiā de ei⁹ origine: aut
parentū ſanctitate: nec de gl'ioſis actibus ⁊
geſtis ſupmirabilibꝰ: aut d eius morte: aut
ſacramētoꝝ noue legis ſuſceptione. Mirū
certe ē cur ſcp̄tura obmiſerit et tacuerit hec
oīa ⁊ alia matris dei p̄clara oga. Matthe⁹
q̄ppe ca.j. ſcribēs de chriſti genealogia hoc

ſolum dicit Jacob genuit Joſeph virꝝ ma-
rie:de qua natus eſt Jeſus q̄ vocat̃ chriſt⁹.
putabā dicere debuiſſe:virum Marie filie
Joachim quā ex anna vxore angelo nūciā
te miracl'oſe genuit:q̄ fuit ṽgo caſtiſſima ꝛc̄:
Similr̃ ꝛ Lucas Miſſus eſt inq̄t angelus
ad virginē ꝛc̄.nō deſcribit ei⁹ ortū nec ei⁹ ge
ſta aut vite ſeriē:aut p̄clara ſanctitatis opa.
et ſic de alijs euāgeliſtis. Preter hoc ſolū ꝙ
ↄceptionē filij dei ex ea ſpūſctō factā deſcri
bunt ꝛ ea que ad id dūtaxat ptinere vident̃
Et ad id aſſumūt argumētū tale obijciētes
quia euāgeliſte p̄curſoris ortū:parentūqꝫ di
gnitatē:vite ſctitatem: arduaqꝫ et p̄clara ei⁹
geſta deſcripſerūt vſqꝫ ad terminū vite eius
et martyriū. ergo multo magis hoc de mr̃e
dei facere debuerūt: ad fidei ꝛ moꝝ edifica
tionē. Videt̃ g̊ ꝙ ſacra ſcriptura obmitten-
do ſit diminuta. Sed cōtra eſt:q̄a ſancto
ſpiritu inſpirāte locuti ſunt ſcti dei hoīes.ij.
Petri.j.ꝛ Math.x. Nō vos eſtis q̄ loq̄mi-
ni:ſed ſpūs ꝛc̄. Unde ipſo dictante ſcripſe-
runt q̄cūqꝫ ſcripta ſunt in canonic̄ ſcriptu-
ris:in q̄bꝰ error vel diminutio nullaten⁹ ad
mitti debuit. De⁹ em̄ ꝛ natura nō abūdant
in ſupfluis:nec deficiunt in neceſſarijs: nec
q̄cq̄ faciūt fruſtra:vt d̛r.ij.phicoꝝ:igit̃ ꝛc̄.

Rn̄deo ſm Alber. magnū ſup miſſus eſt.
ca.lxxxj.alios q̄ꝫ doctores catholicos de h̄
tractātes ꝙ ſumme rōnabiliter factuꝫ eſt vt
hec de ṽgīe matre dei ſint obmiſſa in cano-
nica ſcriptura a ſanctis: nec aliq̄d ſit expſſū
niſi qd̄ ſpectabat ad incarnatiōem ex ea fa-
ctā. Hoc em̄ egit ſpūſſanctus miro ordine
diuine ſapie:p̄cipue triplici rōne.

Una eſt ratio p̄ſuppoſitionis
Alia eſt ratio excitāde deuotōis
Tercia rep̄mēde elatōiſ vl' nr̄e hūiliatōiſ

Una eſt rō p̄ſuppoſitōis.q2 vicꝫ ſctitatis ex
cellētia ꝛ dignitas matris dei ab oībꝰ chri-
ſticolis debito p̄ſupponit̃:circa quaꝫ errare
eſſet p̄ma principia cōfundere ꝛ in hereſim
damnatā venire.igit̃ ſupfluū fuit ea deſcri-
bere ꝛ vicioſum.cū ſm Areſto. q̄ vnū dicit
q̄dāmodo plura dicit. Et iteꝝ. Pctm̄ eſt fie
ri p plura q̄ eque bene pn̄t fieri p pauciora.
Et.ij.phiſicoꝝ.ꝛ.viij. Thopicoꝝ. Un̄ ſicut
ſimbolū apl'oꝝ nullibi apud euāgeliſtas in
forma ſcriptū legim⁹:q2 firmiter credenduꝫ
p̄ſupponit̃ mētibꝰ fideliū inſcribēdū: ita pa-
ri iudicio ſpūſctō dictāte factū eſt de hyſto-
ria matris dei: excellentia ve ꝛ ſctitate. Pm̄
ita dixit Math. de qua natus eſt ieſus ꝛc̄.
eo dicto oīa ſubſequētia dixit tanq̄ꝫ incluſa
et p̄ſuppoſita.ſcꝫ de ſumma eius ſctitate:di-
gnitate:meritoꝝūqꝫ ꝛ p̄mioꝝ excellētia. et ſic
in alijs etiā euāgeliſtis a ꝑle cōmēdat̃ ma-
ter. Nū em̄ arbor bona nō facit niſi fructus
bonos Math.vij. Si g̊ ꝑles ſanctiſſima
et digniſſima:ita ꝛ mater:marie cum ſit ma
ter dei q̄ ſancti⁹ ꝛ digni⁹ dici nō poteſt. Un̄
plus de ea ſcribere ſupfluū fuiſſet: q2 dicen
do ꝙ genuit Jeſum filium altiſſimi: vl' ꝙ eſt
gr̄a plena: dn̄s tecū.ꝛ ſilia: ſufficiēter breui
ṽbo oīa dixit ꝙ vicꝫ a nulla gr̄a:a nulla ſcti
tate:a nullo meritoꝝ ꝛ p̄mioꝝ genere fuerit
aliena. Sed q̄cq̄d boni aliq̄ creatura fece-
rit vel recepit:de hoc nō liceat eā fore exper
tem:cū exiſtēs dei mater ſit ſūma pſona ipo
facto ꝛ a nullo illuſtriū ſupari poteſt. vt dic̄
Damaſcen⁹. Alia rō eſt excitande deuo-
tionis.q2 p hoc fideliū doctorū deuotio ex-
citat̃ ad inq̄rendum.iuxta illud Eccl̄i.xxiiij.
Qui edūt me adhuc eſuriūt. Et infra. Qui
elucidāt me vitā eternā habebūt. Tertia
ratio noſtre hūiliationis ꝛ rep̄mēde elatōis
Nam noſtra vana glorlatio rep̄mit̃ ne no-
ſtra bona opa ꝑ magno reputemus: cū vi-
deamus ꝙ excellētiſſimi meriti opera plura
a btā ṽgine facta:imo ꝛ ab ipſo dn̄o ieſu vſ
qꝫ annū.xxx.impleta:ſcriptura q̄ſi non exti-
mans p̄terijt ſubticēdo: q̄ſi tacēdo dicat no
bis illud Lu.xvij. Cum feceritꝭ oīa que p̄ce
pta ſunt vobis dicite:ſerui inutiles ſumus.
Et illud Math.vj. Noli tuba canere an̄ te
ꝛc̄. Itē dn̄s nr̄ ꝛ dn̄a noſtra ſuas ſecretas
habitudines ſibi notas per ſe noluerūt ma
nifeſtare.iuxta illud Prouer.xxvij. Laudet
te os alienū:ſileat os tuū. Unde illa ſcripta
nō ſunt. Ea aūt q̄ in p̄ſentia diſcipuloꝝ vel
populorū fecerunt ſcripta ſunt ad noſtram
edificatōnem:q̄tin⁹ doceremur ꝛ nos vt ſic
bona agamus ꝙ laudes exterius nō quera
mus.q2 vt dicit Grego. Studiū celeſtꝭ de-
ſiderij a malignis ſpiritibꝰ cuſtodire nō ſuf
ficit q̄ hoc ab humanis laudibꝰ nō abſcon-
dit. Dep̄dari em̄ deſiderat q̄ theſauꝝ in via
publice portat Hec ille. Et ſic patet ꝙ rōna
biliter valde ſpiritusancto dictante ſcti euā
geliſte ea que ſpectant ad incarnationis fi-
dem breuius ſcribere voluerunt ꝑpter fidei
aſtructionem ꝛ edificatōem. Ea autem que

ſecrete geſta ꝛ apoſtolis aut alijs ignorātib⁹ facta ſunt licet forent magna ꝛ mirabilia ſuper oīm ſctōꝝ alioꝝ geſta tacuerūt: ꝑmiſſas ꝓpter rōnes. Ad illud igitˀ in oppoſitū ꝙ vicȝ ſaltē eius ortū ꝛ parētū ſctitatē ſcribere debuerūt. Rñdetˀ ꝙ exquo parētū Marie glīa ꝛ dignitas ab illa fuit ꝓpter quam et illi anteceſſere: ꝛ tota illa gēs electa eſt. ideo nō debuit maria ꝑ parētes cōmēdari. ſicut nec chriſtus ꝑ matrē cōmēdatˀ. ſed econuerſo ex ꝓlis ſanctitate datˀ intelligi ſctitas parentū.

Ad aliud de precurſoris ortu vita ꝛ morte ꝛc. Rñdetˀ ꝙ hec rōnabilˀr dē ꝑcurſore ſcripta ſunt. qꝛ niſi ſcripta forent dubitari potuiſſent. Marie aūt miraculoſa cōceptio ꝛ ortus gaudioſiſſim⁹: vita ſctiſſima: opa ꝑcellētiſſima ꝛ arduiſſima: atqꝫ mors ꝑcioſiſſima et glīoſiſſima ꝛc. idcirco ſcribi nō debuerūt qꝛ certiſſima fide creditˀ inter fideles viros qcqd ad ei⁹ dignitatē: ſctitatē ꝛ ꝑcellentiā ꝑtinet ꝛ ꝑ ſe notū eſt his ꝗ de ieſu integrā habent fidem. O igitˀ peccatrix aīa agnoſce qꝛ nullā habes cauillatōis cām ꝯtra ſcripturā ſacrā. Quecūqꝫ em̄ ſcripta ſunt: ad nr̄am doctrinā ſcripta ſunt Ro. xv. O aīa chriſtiana ꝑpēde: quia maria opa ꝑtermiſſa ſunt ſilētio ꝓpter tuā inſtructōem: vt ſtudeas magna credere tanqꝫ fidei ꝑſuppoſita de Maria ꝛ eius ꝓle Jeſu ꝛ vt ſtudeas deuoti⁹ inqrendo meditādoqꝫ merita acqrere atqꝫ vt addiſcas humilitatē in actib⁹ tuis ſeruare. O pie deus ꝙ̄ dulciter nos allicis: ꝙ̄ benigne inſtruis: et ꝙ̄ ſalubriter humiliari vis: nos vt exaltes ꝛc.

Articulus ſecundus ꝙ beata Maria in ſua vita ſuſcipere debuit ꝛ de facto ſuſcepit omnia eccleſie ſacramēta ſibi congruentia.

Capitulum. I.

Secūdum miſte

riū de vita marie declarādū dicitˀ ſacramētalis ſuſceptiōis. Ex ꝗ em̄ in hac vita habet hō potiſſime per ſacramēta ſanctificari: qm̄ ipſa ſacramenta ex virtute diuina habēt efficaciā ſanctificandi et grām ꝯferūt per quā aīa curatˀ ab infirmitatib⁹ vicioꝝ. vt patet in qrto li. ſniaꝝ. ꝓpter qō Aug⁹. diffiniēs ſacramētū inqt: eſt illud in ꝗ ſub tegumēto reꝝ viſibilium diuina virtus ſalutē ſecreti⁹ opatˀ. Et Hugo de ſancto vic. li. de ſacramēt. dicit. Sacramētū eſt materiale elemētū extrinſecus oculis ſuppoſitū ex ſanctificatiōe gratiā inuiſibilē ꝯferēs. Jdcirco ꝑmo ꝯſiderādū nobis eſt ſi btā virgo in hac vita ſuſcepit ſacramenta noue legis ꝗ inſtituit chriſtus dn̄s ꝓpter noſtrā ſanctificationē et ſalutem. Quia em̄ nil de hoc in canonicis ſcripturis repitˀ expreſſum: a pleriſqꝫ manet indubitatū. Pro hac itaqꝫ re tria ſunt notāda ad pñs.

Primo generalis concluſio.

Secundo ꝓbabilis ratio.

Tertio particularis inꝗſitio.

Primo inquā notāda eſt generalis concluſio que ponitˀ ſm Alber. ſup miſſus eſt. ca. lxxxj. ꝛ eſt talis. Q btiſſima ꝟgo Maria in ſua vita ſuſcepit oīa eccleſie ſacramēta ꝗ tēpore ſuo oīb⁹ hoīb⁹ generalˀr fuerūt inſtituta ꝛ ꝓmulgata oīb⁹ obſeruanda.

Capitulum. II. quare debuit Maria ſuſcipere ſacramenta.

Secundo notan

da eſt hui⁹ ꝯcluſiōis rō. Nā beata ꝟgo ſuſcipe debuit ſacramēta eccl̄ie multiplici rōne ſm eundē Alber. vbi ſupra. Primo ꝓpter ſui ꝑſi⁹ hūillatōez. qa qnto ꝑ ceteris fuit ſanctior vniuerſis: tanto magis decuit vt ſe humiliaret ad ſacramentoꝝ ſuſceptōem. ſicut etiā hūiliauit ſe ad legē purificatōis veteris legis Lu. ij. iuxta illud ſaluatoris Lu. xvij. Cū feceritis oīa: dicite ſerui inutiles ſumus: qa qō debuim⁹ fecimus. Secūdo ꝓpter ꝑcepti impletionē: qꝛ ꝑceptū obligabat oēs. iuxta illud de baptiſmo Joh. iij. Niſi ꝗs renat⁹ fuerit ex aq ꝛ ſpūſctō nō itroibit in regnū celoꝝ. Tercio ꝓpter ſcādali euitationem qō ortū fuiſſꝫ in ceteris chriſticolis. Quarto ꝓpter meritoꝝ ſuperogationē. Quinto ꝓpter hereſum ꝯfutationē ꝗ vicȝ aſſerebāt ipm nō hoīem eſſe ſed angelum. Sexto ꝓpter ꝑfectoꝝ inſtructōnem: vt ꝗ ſctūs eſt ſanctificetˀ adhuc Apocal. xxij. c. Septimo ad pctōꝝ redargutionē. Quid em̄ in ſui excuſatōe pctōres dicere pñt recuſantes ſacrm̄ pnie ꝛ alia ꝗ ꝯcūqꝫ ſacramēta: cū audiant etiā ſanctiſſimā celoꝝ reginam ſacramēta ſuſcepiſſe. ꝑfecto eius exemplo redarguuntˀ de negligentia ꝛ ꝓuocantˀ ad ea ſuſcipienda.

Capitulū. III. de ſingulis ſacramētis in ſpeciali Utrum Maria ſuſcepit.

Tercio hic notan

dū reſtat ꝑticularis inq̇ſitio de ſin
gulis ſacramentis eccleſie.
Primo de baptiſmi ſuſceptione.
Secūdo de cōfirmatione.
Tercio de eucbariſtie acceptione
Quarto de ſacramēto penitētie.
Quinto de ſacramēto matrimonij.
Sexto de extrema vnctione.
Septimo de ſacramēto ordinis.

Primo igiť de ſacramento baptiſmi queriť
Utrū btā v̄go fuerit baptiſata Et potes ob
ijcere ꝙ nō. q2 ſapiētis eſt nil fruſtra facere.
ſed fruſtra accipit medicinam q̇ nō indiget.
Cū ergo dn̄a fuerit ſctificata in vtero: et vt
pie crediť a multꝭ fuit ꝯcepta ſine pctō ori-
ginali. ḡ nō idigebat baptiſmo. et ſic fruſtra
accepit: qm̄ baptiſmꝰ eſt medicīa ꝯ originale
inſtituta ſc̄m doctores. Itez cū ipſa fuerit
plena grā: ſi baptiſareť q̇d ſuſciperet grē. vnd̄
videť ꝙ ficte acceſſiſſꝫ cū rē ſacramēti. i. gra
tiā aliquā nō ſuſcepiſſet. nō ḡ debuit bapti-
ſari: cū ſcp̄tū ſit Sap. vij. Spūſſctūs diſci
pline effugiet fictū. Item ſi baptiſata eſſet
deberet eccl'ia agere feſtū eiꝰ baptiſatōis. ſic̄
eoꝙ purificata eſt agit feſtum eius purifica
tionis: cū tā ſolēne feſtū ſcꝫ baptiſmatis vľ
factū: multū fortius ꝓſtaret ad edificationē
fideliū. Relinquiť ergo ꝙ nō fuerit baptiſa
ta. In cōtrariū arguiť. q2 p̄ceptuꝫ de ba
ptiſmo obligabat oēs poſt ſui ꝓmulgatōeꝫ
ad ſui ſuſceptōem. ergo ⁊ btām virginem.

Itē dn̄s Jeſus q̄uis nō indigeret bapti-
ſatus fuit. ergo ⁊ btā v̄go baptiſari debuit:
q̄uis nō indigeret. ꝓpter illd̄ Joh. iij. Amē
amen dico vobis niſi q̇s renatꝰ fuerit ⁊c̄. Et
Marci vlti. c. Qui crediderit ⁊ baptiſatus
fuerit ſaluꝰ erit. Item de apl'is ſupponiť ꝙ
fuerūt baptiſati ꝑ illud Joh. xiij. Qui lotꝰ ē
non indiget niſi vt pedes lauet. ergo multo
magis de beata virgine credēdū eſt: cū fue-
rit ꝑfectiſſima obſeruatrix ꝯſiliorū ⁊ p̄cepto
rū: ꝙ baptiſata fuerit. Reſpōdeo ſc̄m Al-
ber. vbi ſ̄. ꝙ ꝑfecto credendū eſt btām v̄gi
nem fuiſſe baptiſatā. al's em̄ nō haberet ca
racterē ꝑ quē diſtingueret a iudeis ⁊ gētibꝫ.
imo cū ipſa fuerit humillima nullū graduꝫ
humilitatis p̄termiſit. ⁊ ideo baptiſata ē: nō
ſolū baptiſmo xp̄i ſed etiā baptiſmo Johā
nis. vt videť ſentire idē Alb. vbi ſ̄. c. lxxiiij.

Ad p̄mū obiectum ⁊ ſecundum reſpōde
tur ſc̄m eūdem Albertū vbi ſ̄. c. lxxxj. ꝙ btā
virgo nō fruſtra baptiſmum ſuſcepit nec ſi
cta fuit. quia eo qd̄ habere debuit nō caru-
it: ſed abūdauit peccati deſtitutōe ⁊ fidei ꝑ-
fectione q̄ req̇runť in accedēte. Nec obſtat
ꝙ ſine origiali fuerit ꝯcepta vel ꝙ fuerit ſan
ctificata pleniſſime: qm̄ ſc̄m Tho. in. iiij. di.
vj. ⁊ cōiter alios docto. q̇libet teneť ad ba-
ptiſmū etiā ſctificatꝰ in vtero ꝓpter tria. Pri
mo ꝓpter acq̇rendū caracterē q̇ annūereť in
ꝑplo dei ⁊ q̄ſi deputeť ad ꝑcipiēda ſacramē
ta diuina. Secūdo vt ꝑ baptiſmi ꝑceptōeꝫ
paſſioni xp̄i etiā corꝑalr̄ ꝯformeť. Tertio ꝓ
pter bonū obediētie. q2 p̄ceptū d̄ baptiſmo
oībꝫ datū eſt. vn̄ gratiā acq̇ſiuit: q2 ꝑ baptiſ
mū ſuſcepit btā virgo caracterꝭ impſſioneꝫ:
augmētationē meritoꝝ atqꝫ v̄tutū exercita-
tionē. ⁊ ſic patet. Ad terciū. quare vicꝫ nō
agať feſtū eiꝰ baptiſmi ſicut feſtū purificatō
nis Una rō eſſe pōt: ſcꝫ. q2 baptiſmus eius
fuit celebratꝰ in ſecreto. oblatio aūt in puri-
ficatiōe fuit in manifeſto. Alia rō. q2 baptiſ-
mus ꝑ ſe ⁊ p̄ncipalr̄ datus eſt in remiſſiōeꝫ
pctōꝝ. ⁊ ideo ne puteť ipa habuiſſe pcm̄ a
q̄ mūdareť in baptiſmo: nō debuit feſtū eiꝰ
baptiſmi inſtitui. Nec obſtat ꝙ eccleſia ba
ptiſmū dn̄i ſolenniſat qui tamē non habu-
it peccatū: quia ob hoc facit: quoniā ſua ba
ptiſatio noſtri baptiſmi fuit conſecratio. Et
ſic patet. Secundo de cōfirmatiōe que-
ritur vtrū beata virgo fuerit cōfirmata. Et
potes arguere ꝙ non. quia dn̄s Jeſus qui
ſolus potuiſſet ei legeꝫ dediſſe nō legiť hoc
ſacramētuꝫ inſtituiſſe: ergo nec ipſa tenebať
hoc ſacramētū recipe. Item cōfirmatio eſt
ſacramentuꝫ ad hoc inſtitutum: vt per ma-
nus impoſitionē a pontifice detur ſpūſſan-
ctus quo roboreť homo in pugna ſpiritua
li. vt dicit rabanꝰ ⁊ ꝯcorditer doctores aliȷ̄.
Sed beata virgo ad nullius manꝰ impo-
ſitionē ſpūmſanctū recepiſſe legiť: nec robo
re ſpiritꝰ indiguit: quoniā plenitudinē gra-
tie habuit. ergo nō videť quare confirma-
ri debuerit. Cōtra. Beata virgo fuit ple
ne et ꝑfectiſſime chriſtiana. ſed hoc fit per ſa
cramētum cōfirmatōnis: vt homo inuenia
tur plene chriſtianus. Und̄ rabanꝰ Om̄es
inquit fideles per manus impoſitionē epi-
ſcopoꝝ poſt baptiſmū debent accipe ſpiri-
tumſanctū vt pleni inueniantur chriſtiani.

ergo btā virgo cōfirmata fuit. Reſpōdet er
go ſm Alber. c. lxxxj. ꝙ btā virgo fuit cōfir/
mata licet nō ſit in ſcriptura expꝛeſſum. Naꝫ
cōfirmatio licet ſimplr̄ nō ſit ſacrm̄ neceſſi/
tatis: eius tn̄ ꝯtēptꝰ eſt dānabilis. vt volunt
Richar. Bonauen. Alexan. Thomas. Pe
trus ⁊ Albertꝰ in. iiij. diſt. vij. Unde qꝛ btā
virgo fuit pfectiſſima obſeruatrix cōſilioꝝ
et pceptoꝝ. ſequit̄ ꝙ ꝯfirmationē ſuſceperit
Ad pmū obiectū reſpōdet̄ ꝙ ſm Petruꝫ
aur. in ſuo cōpēdio li. vj. c. iij. dn̄s Ieſus cō
firmationē initiauit qn̄ manū puulis impo
ſuit ⁊ eis bn̄dixit. Ad ſecūdū reſpōdetur
ſm Alber. vbi ſ. ꝙ in ꝯfirmatōe recepit be
ata virgo alteriꝰ caracterꝭ impſſionē ampli/
orē meritoꝝ augmētationē ⁊ pfectionē: ſtu
tū exercitatōem ⁊ declaratōeꝫ ꝓpter q̄s gra/
tias cōfirmationē nō fruſtra ſuſcepit. Ter
cio de eucbariſtie acceptiōe Querit̄ vtꝝ be
ata virgo accepit eucbariſtiaꝫ. Et ſi obijcit̄
ꝙ nō. qꝛ nō videt̄ qd gr̄e in eucbariſtie ac/
ceptiōe accepit. Hoc em̄ ſacramētū eſt inſti
tutū ꝓpter charitatis augmētū ⁊ in remiſſio
nē pctōꝝ venialiū ac cautelā moꝛtaliū. ⁊ vt
ſignum paſſiōis xp̄i rememoret̄. Luce. xxij.
Hoc facite in meā cōmemoratōem. Sꝫ be
ata virgo etiā abſq3 hoc charitate plena fu/
it ⁊ remiſſiōe pctōꝝ vl̄ cautela moꝛtaliū nō
indiguit. qꝛ nunq̄ peccauit nec moꝛtalr̄ po
tuit peccare nec indiguit ſigno recoꝛdatōis
ſenſibili q̄ ſp xp̄iformis fuit ſm ſenſuꝫ ⁊ dei/
formis ſm intellectū. g̊ eucbariſtiā accipere
nō debuit. Sed ꝯtra. qꝛ hoc ſacramētum
eſt amoꝛis: g̊ ipm̄ maxie debuit ſuſcipe q̄ fu
it ſūma in amoꝛe. Rn̄det̄ ꝙ btā virgo eu
cbariſtiā ſepiꝰ accepiſſe cōpꝛobat̄ tā ex au/
toꝛitate: qꝛ ſcriptū eſt Actuū. j. Erāt pſeuerā
tes in oꝛōne ⁊ cōicatōe fractōis panis cum
Maria mr̄e ieſu: qd̄ de cōione eucbariſtie
accipit̄ ſm glo. q̄ ex rōne quā ponit Alb. c.
lxxvij. ſup miſſus eſt. qꝛ vicꝫ omnes fideles
tpe oppoꝛtuno ⁊ ab eccl̄ia determiato tenen
tur cōicare ex obligatiōe ſentētie ſaluatoꝛis
Ioh. vj. Niſi mādu cauerit carnē filij hoīs
nō ba. vi. in vobis. g̊ btā vgo ſi nō cōicaſſet
ſcādaliſaſſet. ſꝫ nō ſcādaliſauit: g̊ cōicauit.
Ad id ī oppoſitū rn̄det Alex. vbi ſ. c. lxxxj.
ꝙ de ſacro altarꝭ recepit btā vgo dn̄ice paſ
ſiōis ſpecialē recoꝛdatōem: deuotōis actua
lis exercitatōeꝫ. Et ꝯ filij abſentiā coꝛpalē ⁊
viſibilē: pſentie filij in hoc ſacramēto ꝯſola/
tionē. Quarto de ſacro penitētie Querit̄
vtrū btā vgo ſacrm̄ penitētie aliqn̄ ſuſcepit
in vera ꝯtritōe: cōfeſſione: ⁊ ſatiſfactiōe. Et
arguit̄ ꝙ non. Nā nunq̄ peccauit: g̊ nunq̄
ꝯtrita fuit. ſed ſine cōtritōne nō eſt gr̄a p ſa/
cramētū pn̄ie. g̊ ipſa nō recepit ſacrm̄ peni/
tētie ⁊ eiꝰ gr̄am. Itē ꝯfeſſio ficta eſt ſine cō
tritione. ergo cū in ea cōtritio locū nō habu
it: nec cōfeſſa fuit. Itē ſatiſfactio ſicut etiā
cōtritio ⁊ cōfeſſio nō eſt niſi de pctō: cum g̊
nunq̄ peccauit nunq̄ penituit. Contra.
Cōfeſſio fuit in lege veteri ⁊ noua de pꝛece/
pto. igit̄ oēs tenebant̄ ⁊ p ꝯn̄s etiam ipa.
Itē pn̄ia eſt pma virtꝰ: vt dicit glo. ſup il/
lo verbo penitētiā agite. Sed beata virgo
habuit oēm gr̄am ⁊ vtutē. ergo ⁊ penitētiā.
Itē btā virgo fecit ꝯfeſſionē operꝭ ſeruan
do cōfeſſionē ⁊ offerēdo oblatōem ſtatutaꝫ
ꝓ peccatricibꝰ purificādis: vt patet Lu. ij. g̊
debuit facere etiā cōfeſſionē oꝛis in noua le
ge. Reſpōdeo ſm Albertū vbi ſ. ca. lxxxj.
ꝙ btā vgo ſuſcepit gr̄as oīm ſacramentoꝝ
vel in ſeipſis vel eq̄pollēti excellēter. Unde
virtutē ⁊ ſacramētum pn̄ie ſuſcepit excellen
tius p̄ alijs viatoꝛibꝰ. quia in alijs actus pe
nitētie reſpicit peccatū quod ineſt vel infu/
it. In virgine aūt bn̄dicta ſine pſentia vl̄ p̄
ceſſione culpe fuit actus pn̄ie. Iſte aūt actꝰ
pn̄ie eſt deteſtatio peccati ſiue nolle peccare
Beata igit̄ virgo habuit ꝓ cōtritione peni
tentiali innocētie cōſeruationem ⁊ ppetuuꝫ
nolle peccare. Itē ꝓ ꝯfeſſiōe habuit gratia
rūactionē. ⁊ ꝓ ſatiſfactōe opeꝝ ſupererogatio
nē. Et per hoc ſolui poſſunt obiecta in con
trarium. Sed circa hec adhuc remanet
dubium: quid beata virgo confiteri potuit
cum nullius peccati cōſcia fuit: que etiā ve
niale nō habuit. Reſpondet Alber. vbi ſu
pꝛa. ꝙ triplex ē cōfeſſio. Una accuſatio pec
catoꝝ. Alia eſt recognitio incōgruitatis et
ingratitudinis beneficioꝝ. Tertia cōfeſſio
inſufficiētie meritoꝝ. Et hec tercia ſolū fuit
ꝓpꝛie btē virginis cōfeſſio: q̄ ꝯfitebat̄ deo ꝙ
tantā gr̄am recepit quā nunq̄ cuꝫ cōdigno
meruit vel oīs creatura mereri potuerit: li/
cet ipſa de cōgruo meruerit. Itē adhuc q̄/
rit̄ qs fuit eiꝰ cōfeſſoꝛ. Et videt̄ ꝙ btūs Pe
trus: qꝛ oꝛdo eſt inter cōfeſſoꝛes ⁊ cōfitētes
Cū ergo beata virgo fuerit ſūma debuit cō
fiteri ſūmo cōfeſſoꝛi et digniſſimo. hic aūt ē
papa. ſꝫ petrꝰ fuit papa ergo petro ē ꝯfeſſa.

Sed cõtra. Supioꝛ platus nõ debet ſe intromittere de adminiſtratiõe ſui inferioris: vtpote archieps de his q̃ ſunt ſui ſuffraga neí:niſi in determiat⁹ caſib9.vt patet extra d offi.iudi.oꝛdi.c.paſtoꝛalis.⁊ ibi in glo. ḡ cũ btã ꝟgo eſſet ſpecial'r btõ Johãni cõmiſſa: ab ipſo debuit recipe ſacramẽta. Cõceden dũ eſt ḡ ꝙ btã virgo pmiſſo mõ cõfeſſionez fecerit btõ Johãni euãgeliſte ſuo ꝓpꝛio con feſſoꝛi.⁊ ab eo accepit ſacramenta poſt filij mortẽ. Hec Alber. vbi ſupra. Quinto de ſacramẽto matrimonij q̃ſtio locũ nõ habet. quia cõſtat ex euãgelio ꝙ ipſa fuit deſpõſa ta Joſeph.⁊ fuit veꝝ matrimoniũ:ſic patu it in li.pmo par.vj.ar.iij.ca.j. Sexto de extrema vnctõe.Si q̃ras vtꝝ eã btã virgo ſuſcepit.breui verbo Rñdet̃ ꝙ ſic:tali rõne quã ponit Alber.vbi s. q2 ſi q̃s totã legem ſeruauerit:offenderit aũt in vno:fact⁹ ẽ oĩm reus Jaco.ij. Sed q̃a extrema vnctio fuit de lege a dño inſtituta ⁊ ab ecclĩa. cum legi tur Mar.vj.ꝙ diſcipulos miſit dñs circũi re caſtella q̃ oleo vngerẽt infirmos vt ſana rent̃.ḡ btã virgo tenebat̃ ad extremã vnctõ nem.⁊ p ↄ̃ñs eã ſuſcepit. De hac re hic bre uiter ptrãſeo ne tediũ ꝓlixitas generet. La tius aũt habes hãc q̃ſtionẽ declaratã lib.x. par.j.ar.j.§.ij.q2 ptinet ad materiã de moꝛ te ⁊ obitu Marie. Septimo de ſacramẽ to oꝛdis: ſi q̃ras. Rñdet̃ ſm Alber.vbi ſup ꝙ hoc ſolũ ſacramẽtũ btã virgo nõ recepit. nec ei⁹ caracterẽ habet. Et hoc ideo.q2 con gruit eã hoc nõ recipe. Primo ꝓpter ſtat⁹ ſui cõtrarietatẽ. Sacramẽtũ eñi oꝛdis ſm exte rioꝛẽ reputatõem hoĩm q̃ndã pꝛefert digni tatẽ. Interi⁹ aũt ſm veritatẽ hũilẽ ptinet ad ſeruitutẽ. Unde ↄtrariũ erat et opponebat̃ ſtatui btẽ virginis q̃ interi⁹ ſummã corã do habuit dignitatẽ:exterius ꝟo ſummã coꝛaz hoĩb9 habuit hũilitatẽ. Secũdo nõ ↄgru it recipe ꝓpter humilitatẽ ⁊ aliaꝝ mulierum cõfoꝛmitatẽ:qm̃ mulieres ab hoc ſacramẽ to excludunt̃ ꝓpter ſexus indignitatẽ:maio rẽ peccãdi fragilitatẽ: ⁊ ꝓpter eaꝫ que ex his ſequunt̃ regiminis incõgruitatẽ. Sed foꝛ te obijciẽdo dicas.ꝙ ex hoc ſequit̃ ꝙ beata virgo non fuerit gratia plena.q2 hac gratia ſcꝫ ſacramẽti oꝛdis caruit. Rñdet̃ ſm Al ber.ibidem ꝙ licet virgo btã hoc ſacramen tũ nõ receperit.nihilomin⁹ tñ q̃cq̃d digni tatis vel gratie in ipſo ſacramento cõfert̃ de hoc plena fuit ⁊ ſupexcellẽter habuit: vt pa tet inductiue. Nam in hoc ſacramẽto ↄfert miniſtris eccleſie coꝛona in ſignum bñficia lis dignitatis.ſed btã virgo habuit coꝛonã dignitatis:nõ tm̃ ſup militantẽ: ſed ⁊ ſup to tã triũphantẽ eccleſiã. Itẽ ſupmus iſtoꝝ mi niſtroꝝ eccl'ie q̃ oꝛdinant̃ eſt papa:q̃ appella tur ſeru⁹ ſeruoꝝ dei. Ipſa aũt virgo benedi cta eſt regina ⁊ dña pape ⁊ oĩm angeloꝝ ac totius mũdi. Itẽ in miſtris iſtis eſt ptãs de legata a deo vel ſubdelegata a vicario. In ipſa aũt virgine btã eſt poteſtas celeſtis ple niſſima ⁊ perpetua ex autoꝛitate oꝛdinaria. Itẽ in miſtris eccleſie eſt executio ligãdi at ꝗ ſoluendi p vſum clauiũ ⁊ miniſteriũ. In ipſa aũt dñandi poteſtas ad ligãdũ et ſoluẽ dũ p imperiuꝫ. Deniq3 miniſtri eccleſie hñt poteſtatẽ ⁊ papa plenitudinẽ ptãtis tm̃ i vi ta iſta et nõ in celo nec in purgatoꝛio nec in inferno. Beata aũt virgo habet ptãtis ple nitudinem in vita iſta:in celo:purgatoꝛio:⁊ inferno. Et ſic patet. Uñ Berñ. Data eſt ti bi ptãs o Maria in celo ⁊ in terra: vt q̃cq̃d velis valeas efficere. Manifeſtum eſt ḡ nil dignitatis ⁊ grẽ q̃ eſt in ſacramentis deeſſe in virgĩe:ſed eã hoc totũ vel in ſe vel in eq̃ pollẽti: vl' excellẽti plenarie poſſediſſe. Hec Albert⁹. O igit̃ ꝟgo ſuphñdicta.o dña glo rioſiſſima.o excellentiſſima femina Maria dulciſſima:quis mente cõpꝛehẽdere.q̃s lin gua ſufficiat explicare tuas dignitates: gra tias ⁊ virtutes? Quis te digne q̃at laudare ſi mille oꝛa:ſi decẽmilia lingue vniuiq3 no ſtrũ foꝛent te laudãdo nõ poſſemus ſufficiẽ ter ⁊ q̃ntũ ex eq̃ debemus collaudare. Hoc ſolũ o pijſſima ꝟgo vnica ſpes noſtra ⁊ cõ ſolatio coꝛdis nr̃i dulcis dña te depcamur: hoc ſolũ ſuppliciter expoſcim⁹: vt apud tuũ dulcẽ natũ.apud amãtiſſimũ ieſum quẽ no bis ſaluatoꝛẽ edidiſti:mereamur tuis pcib9 ineffabilis tue ⁊ eius gloꝛie fieri participes Amen.

Articulus tercius de regulis ſanctitatis quas ſingulas ⁊ omnes in ſumma pfectiõe obſeruauit beata Maria q̃diu vixit.

Terciũ miſteriũ p hac pte declarandũ ẽ regula ris obſeruatõis Nã ſi volumus agnoſcere ſanctitatem vite btẽ virgis q̃ no bis in exemplũ imitãdi pponit̃: clareſcit ex

cõſideratõe regularũ obſeruãdaꝝ q̃ neceſſa
rio reqrunt̃ ad vite hũane ſctitatem ſm ſa-
cre ſcripture ⁊ doctoꝝ catholicoꝝ rudimen
ta. Accipe aũt poſſum⁹ et diſtinguere hic
xij. regulas ſctitatꝭ: ⁊ diuidẽdo in q̃tuoꝛ ter
narios ponere ſm ꝙ eaꝝ ꝓme tres regľe ac
cipiunt̃ ex v̄bis Dauid pſalmiſte. Alie tres
a Criſoſto. Alie q̃ꝫ tres ſupaddite accipiun
tur a Bern̄. Ultime v̄o tres tradunt̃ a ſan
ctis ſimul Grego. Bernardo et Richar. de
ſancto vic. vt patebit intuẽti. Has q̄ppe ſan
ctitatis regulas ſumma ꝑfectõis p̄eminen-
tia obſeruauit bñdicta virgo. His vita ei⁹
occupata tota extitit ſctitate plena et ꝓ his
atq̄ꝫ cum ipſis oĩbus in exemplũ ſanctitatꝭ
data: coꝛona ſtellaꝝ duodecim eius ſacratiſ
ſima vita extat gľioſa. Capitulũ. I.

Pro pꝛimo igit̃ ternario dixi: ꝙ ſan-
ctus Dauid ſpũſctõ dictante tra-
dit tres p̄cipuas regulas ſanctitatꝭ
obſ̄uãdas fidelib⁹ cũ dicit p̄s. xxxiij. Quis
hõ qui vult vitã diligit dies videre bonos.
⁊ pluribꝫ verbis vnã ſñiam complectẽs: di
uerte inq̃t a malo ⁊ fac bonũ: inq̃re paceꝫ et
ꝑſeq̃re eã. Ecce tres ꝓme regľe ſctitatꝭ patẽt
Prima regula ꝯſiſtit in mali declinatõe.
Secũda in arduoꝝ bonoꝝ exercitatõe.
Tercia ĩ aduerſoꝝ patiẽti toleratõe.
Prima itaq̄ꝫ regula ſctitatis eſt in maloꝝ. i.
peccatoꝝ declinatõe. Unde dꝛ a dauid: de
clina a malo. Malũ em̄ culpe ⁊ pctĩ ꝯtrari
atur btĩtudini ⁊ felicitati ſctitatis ⁊ gr̄e. ⁊ ſõ
ſimľ ineſſe nõ pñt. Hinc ꝑ Eſa. ca. j. clamat
dñs. Quieſcite agere ꝑuerſe diſcite bñ face
re. Ad id facit. j. q. j. c. dñs. vbi habet̃ ꝙ ſã
ctitas innocẽtie tm̄ bonis conuenit. qm̄ vt
habet̃. xxiij. q. iiij. Quãt⁹: mali ſunt zizania.
boni aũt ſunt triticũ. g̃ ꝑ ſñiam datã a ſalua
toꝛe Math. xiij. Alligate inquit zizania ad
cõburẽdũ. triticũ aũt congregate in hoꝛrea
mea: ſequit̃ ꝙ malus nõ põt q̄ꝫdiu mal⁹ eſt
eſſe ſctũs ⁊ ſaluãdus ſed dãnãdus. Quã
obꝛẽ Areſt. j. Ethi. Felix inquit eſt q̇ ſine vi
tuperio mali eſt. Et. vij. Ethico. ait Homi-
nes dij participatiue dicunt̃ ꝓpter v̄tutꝭ ex-
cellentiã. homo v̄o prauus peioꝛ ⁊ crudeli-
oꝛ eſt omni beſtia. Hec ille. Unde qui vult
ſanctus eſſe ⁊ felix: hoc ꝓmũ req̃rit̃ vt decli
net a malo ⁊ agat pñiam de pctõ. iuxta illõ
ſaluatoꝛis ꝓmam p̄dicatõnem Math. iiij.
Penitentiã agite appꝛopinquabit regnum
celoꝛũ. Primã hãc regulã bñdicta virgo
excellentiſſime obſeruauit. qꝛ nunq̄ꝫ in tota
vita ſua peccauit etiam venialr̃ ꝑ Auguſti-
nũ ⁊ Bern. Et ꝑſuadet̃ ꝑ rõneꝫ ſm Alber.
ſuꝑ miſſus eſt. ca. clxxviij. talẽ. qꝛ nullũ etiaꝫ
veniale vel oꝛiginale pctm̄ eſt gr̄a. g̃ vbi ali
q̇d de pctõ eſt ibi aliq̇d vacuũ de gratia eſt.
Cum ergo beata virgo fuerit gratia plena:
teſte angelo Lu. j. ergo nil de peccato fuit in
ea. Secũda ſanctitatis regľa eſt in ardu
oꝛũ oꝑatione Unde ſubdit Dauid: ⁊ fac in
q̇t bonum. qm̄ vt dicit Greg. in omeľ. de cõ
feſſoꝛibꝫ. Min⁹ eſt malũ nõ agere: niſi etiaꝫ
q̇ſq̄ꝫ ſtudeat ⁊ bonis oꝑibꝫ inſudare. Se
cundã hanc regulã obſeruauit bñdicta vir
go Maria in ſummo. qꝛ totaꝫ ſuam vitam
expẽdit in oꝑe bono. vt em̄ de ea ſcribũt cõ
coꝛditer Epiphani⁹ Germanus ⁊ Ignaci⁹
atq̄ꝫ Hieronim⁹ in epiſtola ad Cromaciuꝫ
⁊ Helindiũ hãc regulã virgo beata in tota
ſua vita ſibi ſtatuerat vt hoꝛa matutina q̃ti
die ſurgeret ⁊ vſq̄ꝫ ad mane ꝯtinue atq̄ꝫ in-
ceſſanter oꝛaret. Ab auroꝛa cogitabat de fi
lio ſuo oĩa miſteria. ſ. cõceptionis: natiuitatꝭ
baptiſmi: ieiunij: paſſionis: ſepulture: reſur
rectõis: aſcẽſionis ⁊c̃. et gr̄as agebat deo de
tã pia liberatõe humani generis. Illuceſcẽ
te die vſq̄ꝫ ad terciaꝫ: loca miſterioꝝ xp̄i ꝓpe
hieruſalẽ exiſtẽtia vel intra deuotiõe ſedula
actu viſitabat. A tercia v̄o vſq̄ꝫ ad nonam
hoꝛã textrino oꝑi ſe occupabat. Fert̃ Uien
ne eſſe vnus cingulus quẽ ipſa dicit̃ texuiſ-
ſe. et qui eum viderunt narrant nunq̄ꝫ illo
pulcrioꝛeꝫ videri potuiſſe. Item a nona ab
oꝛatiõe nõ recedebat q̇uſq̄ꝫ illi angelus ap-
pareret ⁊ eſcã afferret quã ſolebat de manu
eius accipe cum gr̄aꝝactiõe. Nec mirũ ẜ
qm̄ ſi filios iſrael deus pauit manna. xl. an
nis in deſerto angelicis manibꝫ p̄parato. et
Helyã aſcẽdentẽ in mõtẽ Oreb. q̃nto magꝭ
illud credendũ eſt de v̄gine matre. Eſca igi
tur quaꝫ virgo de manu angeli accipiebat:
ipſa reficiebat̃. que v̄o a pontificibꝫ accipie
bat paupibꝫ erogabat. ſꝫ ⁊ q̇cq̇d laboꝛe ma
nuũ acq̇rebat paupibus diſtribuebat. Se
dulius q̃ꝫ dicit ꝙ iuxta lectuli ei⁹ caput erat
vna ſedes vbi libꝛi ſancti ſtabant quibus
ſomnũ interrũpens ſepeſepi⁹ legebat. Erat
ibidem ⁊ oꝛatoꝛiũ vbi iugiter oꝛatõi ⁊ cõtẽ-
plationi inſiſtebat. Unde patet qꝛ nullũ fu
it tempus: nulla hoꝛa: quin vtiliter in di ſer

initio ꝛ merito acquirẽdo nõ foret occupa-
ta. Tercia regula ſctĩtatis eſt in aduerſo
rũ patiẽti toleratõe. ideo Dauid: inq̃re inq̃t
pacẽ. Nimiꝝ patiẽtia opꝰ ꝑfectũ habet Ja
cobi. j. Gregoriꝰ Sanctoꝝ inq̃t vita in ad-
uerſis tolerãdis agnoſcit: dicẽte ſaluatore.
In patiẽtia veſtra poſſidebitis aĩas vr̃as.
Lu. xxj. Iſtã regulã btã virgo in ſummo
ſeruauit: qm̃ eiꝰ patiẽtia inuincibilis fuit ab
omni malo. Et q̃s cogitare ſufficiat q̃ntum
dolorem patiẽtiſſime ſuſtinuit cũ filiũ ſuum
pati vidit: cuiꝰ doloris gladius aĩam eiꝰ per
trãſiuit. Nullũ vl' minimũ ꝟbum impatiẽ-
tie in ea reperit que tñ vnica oratõe crucifixo
res ſui nati: ſi libuiſſet: occidi a deo meruiſ-
ſet. Si q̃ppe Helias vno ꝟbo meruit vt de
ſcẽdat ignis de celo ꝛ cõſumat q̃nq̃genariũ
ꝑncipem ꝛ q̃nq̃ginta q̃ cũ eo erãt. mlto for-
tiꝰ id efficere potuiſſet dei mater. Sed q̃d.
ꝑlege euãgelicã hyſtoriam ꝛ certe nõ inueni
es eam de paſſiõe ſui vnici reclamãtem. nõ
vindictã exorantẽ: nõ vel minimo ꝟbo con
tradicentẽ. O feliciſſima patiẽtia Marie et
eius filij dñi Jeſu q̃ vita data eſt mũdo. O
peccator ſtude imitari eorum pietatem: mi-
titatem: patientiã: ꝛ manſuetudinem ꝛc.

Capitulum. II.

Accipiamus ſecundũ ternariũ in q̃
ponunt̃ alie tres regule ſctĩtatꝭ ſm
Criſoſt. dicẽtẽ ſuꝑ Math. Tria ſũt
inquit potiſſima que ſanctificant hoĩes. ſcꝫ
cordis mũdicia. bonorum opeꝝ affluẽtia: fa
ctoꝝ vicꝫ intẽtione recta. ꝛ ſpũſſancti p̄ſen-
tia. Ut igit̃ ad p̄miſſa tria continuemus
Quarta regl'a ſctĩtatis ꝯſiſtit in munda et
ſancta affectõe cordis atq̃ꝫ cogitatõe. vt ſcꝫ
ad nil terrenũ: nil carnale afficiatur cor vbi
maculet̃ coꝝ amore. Hinc ꝑ Eſaiã dñs cla
mat ca. j. Lauamĩ mũdi eſtote. Auferte ma
lũ cogitationũꝫ veſtraꝝ ab oculis meis. Et
ſaluator mũdo cordi viſionẽ dei repromit-
tit dicẽs Math. v. Beati mũdo corde qm̃
ipſi deum videbũt. Et rõ huius regule elici
tur ab Auguſtio ſuꝑ canonica Johis ca. j.
dicẽte. Talis ẽ vnuſquiſq̃ꝫ q̃lia amat. ſi ter-
rã diligis terra es. ſi celũꝫ diligis celum es.
ſi deũ diligis: ñ ego tibi dico q2 deꝰ es: ſꝫ au
di pſalmiſtã dicẽtem. Ego dixi dij eſtis ꝛc.
Hec ille. Hanc regulam quãta diligentia
obſeruauerit virgo bñdicta claret ex ꝟbis
Ambroſij li. de virginitate dicẽtis. Quid in

quit nobilius matre dei. quid ſplendidiꝰ ea
quam elegit ſplẽdor eternus. quid caſtiꝰ ea
que chriſtũ ſine cõtagione generauit: virgo
erat nõ ſolũ corpore ſed ꝛ mẽte: q̃ nullo doli
ambitu ſincerũ vulneraret affectũ. Et iteꝝ
Cogitatões inquit bonas ꝟgo ſemꝑ comi-
tes habebat: corde erat humilis: verbo gra
uis: aĩo prudẽs: loquẽdi parcior: legendi ſtu
dioſior: intẽta operi: verecũda ſermone: deũ
ſolum ſolita q̃rere ꝛ pleno corde diligere ꝛc
Deniq̃ꝫ hoc idẽ claret ex verbis Anſel. dicẽ
tis ꝙ ipſa tanta puritate nitebat qua maior
ſub deo neq̃t intelligi. Quinta regula ſan
ctitatis eſt in recta ꝛ ſctã intẽtõe qua homo
regulat̃ in omni bona opatõe. Nam vt di-
cit ſaluator Math. vj. Lucerna corꝑis tui
eſt oculus tuꝰ. ſi oculus tuus ſimplex fuerit
nõ habẽs aliquã ꝑtẽ tenebraꝝ: erit corpus
tuũ lucidũ totũ. Si ꝟo oculus. i. intentõis
nequã fuerit: totũ corpus tuũ. i. totũ opꝰ te-
nebroſum erit. Huic cõcordãt iura. xlj. diſt.
Quiſquis. Et. xxiij. q. v. Cũ miſter. vbi ha-
bet̃ ꝙ intẽtio finem operi imponit. Intẽtio
nẽ em̃ reſpicit deꝰ pluſq̃ꝫ actꝰ. v. q. v. Si ſa-
cerdotibꝫ ꝛc. Et huic ꝯcordat ꝟbum phi. ij
Thopicoꝝ. vbi dicit. Cuiꝰ finis bonꝰ ipm
quoq̃ꝫ bonũ. ꝛ cuiꝰ finis malus ipm q̃ꝫ ma
lum. ꝓpterea aplus hortat̃ dicẽs Oĩa in lau
dem dei faciatis. Hãc regulã virgo beata
ſumoꝑe obſeruauit vt in oĩbꝫ nõ niſi dei ho
norẽ quereret ꝛ intenderet: vt de ea teſtatur
Ambroſiꝰ libro de virginitate. Sexta re
gula ſanctitatis eſt in gratie ſpũſſctĩ influi-
tione: Sine nanq̃ꝫ gr̃a ſpũſſancti nõ habet
hõ ſctificari. teſte apl'o. ij. Coꝝ. iij. Nõ ꝙ ſuf
ficientes ſimꝰ aliq̃d cogitare ex nobis tanq̃ꝫ
ex nobis. ſed oĩs noſtra ſufficiẽtia ex deo eſt
Nimiꝝ vt habet̃ de cõſe. diſt. iiij. Placuit.
Sine gr̃a dei nec mãdata eius impleri poſ
ſunt. Et diſ. xl. Quelibet: dr̃ ꝙ ſine gratia di
quãtũlibet occulta loca aĩam ſaluare non
poſſunt. q2 ꝛ de paradiſo hõ et de celo an-
gelus peccãdo cecidit. Hec ibi. Qui vult g
ſanctus eſſe ſtudeat in hac vita dei gr̃aꝫ ſol
licite q̃rere et cõſeruare. Hanc regulã ſum
ma p̄minẽtia in ſua tota vita ſeruauit bea-
ta ꝟgo. q2 gr̃a plena fuit.

Capitulum. III

Tercium ternarium regulaꝝ ꝓducã
mus: ĩ quo ſuꝑaddunt̃ tres alie re-
gule ſanctitatis ſm deuotũꝫ Berñ.

Quaꝝ ꝓma ⁊ in oꝛdie ad ꝑmiſſa Sep-
tima regula ſanctitatꝭ eſt in ſobꝛij vict⁹ ob-
ſeruatõe. Nam vt habeť de cõſe. diſt. v. ca.
Ne tales. gula nil celeſte ꝑmittit homi co-
gitare. ꝓpterea ſaluatoꝛ Lu. xxj. dicit. Attẽdi
te vobis ne foꝛte grauenť coꝛda veſtra cra-
pula ⁊ ebꝛietate. Hinc ⁊ Petrus. j. cano. ca.
v. clamat di. Fratres ſobꝛij eſtote ⁊ vigilate
qꝛ aduerſari⁹ veſter diabolus ⁊c̃. Hãc cer
te regulã ſobꝛietatis obſeruauit btã virgo ĩ
oĩbus tꝑatiſſime ſe habendo: vt teſtať Am
broſi⁹ libꝛo de virginitate dicens ſic. Quid
exequar: ciboꝝ parſimoniã: officioꝛũ redũ-
dantiã. alteꝝ vltra naturã ſupfuiſſe ſcʒ ĩ ma
ria. alteꝝ ipſi pene nature defuiſſe. illic nul-
la intermiſſa tꝑa. hic ꝯtinuata ieiunio dies.
⁊ ſi qñ ſucceſſiſſet reficiẽdi volũtas: cibꝰ ple
rumq̧ obui⁹ fuit q̇ moꝛtẽ arceret: nõ q̇ deli-
cias miniſtraret. Doꝛmire illi nõ prius cupi
ditas q̃ neceſſitas fuit. et tñ cũ q̇eſcebat coꝛ
pus: vigilabat anim⁹: q̇ frequẽter ĩ ſomnis
aut lecta repetit aut ſomno interrupto cõti
nuat: aut diſpoſita gerit: aut gerẽda ꝓnũci-
at. Hec Ambꝛo. Ecce quãta ſobꝛietas ma-
rie. ¶ Octaua regula ſanctitatis eſt in cha-
ritatis affectione. Charitas eñ eſt ſine qua
nec fides: nec iuſticia: nec bona oꝑa valent
ad ſalutẽ. vt patet. xxiiij. q. j. vbi. ⁊ c. odi. et c.
ſe. Et de pe. di. v. §. Itẽ hec ẽ charitas. Vñ
aplus. j. Coꝛ. xiij. Si linguis hoĩm loq̃r ⁊
angeloꝝ: charitatẽ autẽ nõ habeã fact⁹ ſum
velut es ſonãs. Propterea Berñ. ſuꝑ canti
ca ſer. xxviij. dicit. Quãtitas ſanctitatꝭ vicʒ
cuiuſq̧ aĩe extimať ad mẽſuraʒ charitatis
quã habet: vt q̃ multũ habet charitatꝭ: ma-
gna. que parũ: ꝑua. que nil: nihil ſit. Hanc
regulã benedicta virgo in ſummo ſeruauit.
quia ſumme deũ dilexit ⁊ ꝓximũ ꝓpter deũ.
vt patebit infra cum de eius charitate ageť
ġ ſumme ſanctiſſima fuit. ¶ Nona regula
ſanctitatis eſt in humilitatꝭ fundatõe. iuxta
illud Lu. xvij. Cũ feceritis oĩa q̃ ꝑcepta ſũt
vobis: dicite. ſerui inutiles ſumus. Et iterũ
ca. xviij. Qui ſe hũiliat exaltabiť. Hugo de
humilitate. Ille maioꝛ in celo qui humilioꝛ
in mũdo. Btã virgo ſũme hũilis fuit: ꝓpter
qđ et ſũme deo placuit vt mr̃ fieret dei. ipſa
teſte Luce. j. Reſpexit humilitatem ancille
ſue ⁊c̃. ¶ Capitulum. IIII.

Accipe vltimũ ternariũ regulaꝝ ſan
ctitatis ſm̃ Richardũ. Berñ. Gre-
goꝛiũ atq̧ alios ſacros doctoꝛes. Quaꝝ ꝓ-
ma ⁊ in oꝛdine ad ꝑdicta Decima regula
eſt in ꝓximoꝝ edificatõe. Richar. Opoꝛtet
inquit hoĩeʒ ſanctũ etiã ad eos q̇ foꝛis ſunt
debite eſſe oꝛdiatũ. vt iuxta dictũ apl'i. Pro
uideamus bona nõ ſolũ coꝛã deo: ſed etiaʒ
coꝛã hominibꝰ Ro. xij. ſcʒ habẽtes edifica-
toꝛiã cõuerſatõem. Nam vt habeť. v. q. vij
§. Paulus. Parũ eſt in ſe a fide nõ exoꝛbi-
tare: ⁊ alios exẽplo vel ꝟbo eijcere. Et iterũ
xj. q. iij. ꝓcipue. dicit Grego. Tot moꝛtibus
digni ſũt ꝑlati: etiã ſi ꝑuerſa nunq̃ ꝑpetrãt:
quot ad ſubditos pꝛauitatis exempla tranſ
mittũt. Hinc Areſt. v. Ethi. dicit Optim⁹ ẽ
q̇ nõ ſolũ ad ſe vtiť virtute ſed etiã ad alios
Peſſimus aũt eſt q̇ nõ ſolũ vtiť malicia ad
ſe ſed etiã ad alios. Hec ille. ¶ Bñdicta vir
go nunq̃ aliquẽ ſcãdaliſſauit. qꝛ vt dic̃ Am
bꝛo. li. de virginitate. Nil inq̇t toꝛuũ ĩ ocul'
Marie. nil ꝓcax in verbis. nil in actu vere
cundũ. Nõ geſt⁹ fractioꝛ: nõ ingreſſus ſolu
tioꝛ: nõ vox petulãtioꝛ: vt ipa coꝛꝑis ſpẽs ſi
mulacrũ fuerit mẽtis ⁊ figura ꝓbitatis. Itẽ
Hiero. in epiſtola ad Cromaciũ ⁊ Heliodi
um di. Hãc iraſcẽtem nullus vidit: hãc ma
ledicentẽ nullus audiuit. oĩs act⁹ et oĩs ſer-
mo eius ita erat gr̃a plenus vt cognoſcereť
in eius lingua deus. Deniq̧ ipſa ꝓxios edi
ficauit ⁊ eis ꝓfuit informatione boni. q̇a vt
dicit Hiero. vbi ſupꝛa. Sollicita erat ma-
ria circa ſocias ſuas: ne aliqua ex eis in ali-
quo ſermone peccaſſʒ. ne aliq̃ iniurioſa aut
ſuꝑba circa parẽ ſuam exiſteret. Sine inter
miſſiõe bñdicebat deũ. Et ne foꝛte in ſalu-
tatõe ſua a laudibꝰ dei tollereť: ſi q̇s eã ſalu
tabat: illa pꝛo ſalute deo gr̃as rñdebat. Ab
ipſa nẽpe ꝓmũ ꝓceſſit vt dũ ſalutanť hoĩes
ſcti deo gr̃as dicãt. Quotidie videbanť an
geli loq̇ ei ⁊ q̃ſi chariſſimi obtemꝑabant ei.
hec Hiero. Preterea eius vita inclita cũ-
ctas illuſtrat eccleſias. ſ. exemplo edificatõ
nis. vt canit eccleſia. ¶ Vndecima regl'a ſã
ctitatis eſt in oĩm virtutũ decoꝛatõe. Vnđ
Berñ. Quãtũlibet te affligaſ: quãtũlibet te
crucies nõ dabit tibi copiã ſui dñs virtutũ
niſi fueris virtutibꝰ adoꝛnatus. Hec ille.
Hinc aplus. j. Coꝛ. iiij. Non in ſermone ẽ
regnum dei ſed in ꝟtute Nec ſufficit vnam
tm̃ habere ꝟtutũ: ſed oẽs. vt oĩa vitia ĩpu-
gnenť. Sicut eñ miles mundi nõ eſt expe
ditus niſi oĩa arma habeat: ita nec miles

chriſti ſi aliqua virtus ſibi defuerit. Unde Gregori⁹.xij.li.moral'. Una inquit virtus ſine alijs aut oīno nulla eſt:aut imperfecta. Et Tulius in .ij.de tuſculanis q̄ſtionibus dicit. Si vnā virtutē cōfeſſus es te nō habere:nullā neceſſe eſt te habiturū. Hec ille.

Bn̄dicta virgo ſup oēs excellētiſſime oībꝫ virtutibꝫ pollebat.vt oſtendet̄ pte.ij.hul⁹li. ergo ipſa ſctiſſima erat. Hiero. Si diligenter attēdas:nil eſt virtutꝫ: nil ſplendoris: nil gr̄e:nil cādoris qđ nō ſplēdeat in maria.

Duodecima regula ſctitatis in finali pſeueratiōe.qꝛ vt dicit Greg.j.li.moral'. Incaſſum bonū op⁹ agit̄:ſi ante finē vite deſerat̄. nō em̄ qui incipit ſed q̄ pſeuerauerit hic ſaluus erit Matth.xviij. Unđ Bern̄.in ep̄la cxxviij.dicit. Sola eſt pſeuerantia cui eternū pmittit̄ premiū: ſine qua nemo videbit deum. Bn̄dicta virgo Maria inflexibiliter vſq̧ ad mortē adheſit bono ⁊ pſeuerauit in plenitudine gr̄e.ergo claret ꝙ ip̄a ſanctiſſima fuerit. O itaq̧ fidelis aīa ſtude imitari Mariā ſi vis ſctificari. ſi vis cōregnare ei. Ne dimittas legē vite eius vt addatur gr̄a tuo capiti. Pro ſimpliciū aūt ⁊ ruralium auditorū informatione ⁊ edificatiōe libeat final'r poni hic vnū exemplū: qđ ptim accipio ex libro q̄ dicit̄ ſpeculū virgīs Marie:partim ꝟo ex pmptuario diſcipuli exemplo.xxij.in hoc opere cōbinatū. Miraculum Erat nāq̧ quedā deuota pſona que

Nota

deuotione ſedula orabat virginē Mariam vt ſibi reuelaret qualiter ipſa in ſua vita deum orabat ⁊ illi placere ſtudebat atq̧ gr̄am ſummā corā eo acq̄rebat:q̄tin⁹ imitādo eaꝫ mereret̄ ⁊ ipſa beate ꝟgini cōformata gr̄am magnā vtcūq̧ corā deo inuenire. Quadaꝫ ergo vice beata virgo ſibi apparēs reuelauit dicēs. Cum inq̄t eſſem adhuc tenera in etate:ſurgebā in noctis medio ⁊ in tēplo pcūbens:iſta orabā. Primo vt oīpotens de⁹ daret mihi gr̄am ꝙ eius p̄cepta p oīa implere poſſim:⁊ in oībus eius volūtatem facere:atq̧ amare omnia que ipſe amat ⁊ odire oīa que odit. Secūdo petebam ꝙ deū ſup omnia diligerem: ⁊ pximū ſ̄m ſuā volūtatem amarē.ſciebam em̄ ꝙ ab amore eius oīs gratia deſcēderet:nec aliqua virtus ſine eius dilectōe ineſſe poſſet. Tertio petebā humilitatem:patientiā:benignitatē: caſtitatem:⁊ oēs virtutes vt ſibi placere mag̃ poſſem. Quarto petebā vt mererer videre tēpus in quo virgo filium dei p generis hūani redēptiōe naſciturū parere haberet et portare:vt poſſem ei ſeruire ac xp̄m verū dei filium in eius gremio adorare. Hoc intellige ſ̄m chriſti incarnatōem ex ea factaꝫ.quia ꝓpter humilitatē nimiaꝫ ipſa btā Maria nō reputabat ſe eſſe dignā ad id vt ipſa foret illa dei genitrix virgo. Poſtea aūt ꝙ chriſtuꝫ peperit id nō petiuit:ſed gr̄as egit quia ipſa mater dei fieri meruit q̄ p paſſionē mūdum redemit. Inſup petebā inq̄t vt vniuerſū populū ad ſuum ſeruitiū cōſeruaret. Et addidit ꝙ oēm gr̄am et ꝟtutem excepta gratia ſanctificatōis nō ſine inquit labore acquiſiui:ſed cōtinua orōne ⁊ ardenti deſiderio pfunda humilitate et deuotione:multiſq̧ lachrimis ac multa corpis afflictione pfecte poſſedi. O igit̄ đuota anima ſtude p̄miſſis modis ⁊ tu deū exorare ſi vis in gr̄a pficere.p̄ter id ſolum ꝙ p eius quarta petitione ſtude gratias deo agere ⁊ orare vt ipſaꝫ virginem benedictā in celo valeas cuꝫ filio ei⁹glorioſa viſione intueri. Item paupcula quedā ambas ſuas filias in obſequiū ⁊ imitatione beate ꝟgis in his p̄tactis ⁊ alijs deuotionibꝫ ſilibꝫ ab infantia diligenter tradidit ⁊ corā altari beate virginis eas ducens recōmendauit dicēs. O dn̄a has duas filias meas mūdas ⁊ te imitātes offero:tu ſis eaꝝ mater ⁊ ꝯſeruatrix.quaꝝ etiā man⁹ manibus imaginis btē virginis cōiunxit in argumētū deuotōis. Quibꝫ mox domū remeantibꝫ Ecce iuuenis ſplēdido vultu ⁊ habitu apparuit p̄ foribꝫ ⁊ centū libras eis dedit quibꝫ ſuā pauptatē p q̄tidiano victu ſubleuarent. Ecōtra emuli vicini ꝯcitati contra eas famare ceperūt ꝙ eſſent male et amaſiarū meretricio victitarent. Ille ſe recōmēdarunt beate ꝟgini vt tanq̧ pia eaꝝ mr̄ eis in iſta infamia ſubueniret. Un̄ in q̄dam ſolēnitate beate Marie in p̄ſentia oīm in eccleſia angelus xp̄i deſcēdit de celo ⁊ ſerta florū eis dedit di. Hec ſerta mater veſtra btā virgo Maria in argumētum veſtre virgitatis tranſmiſit.⁊ ſic ab infamia liberate ſunt. Inſup p̄nceps illius terre ⁊ oīs ꝓplus miraculo ſtupefacti duo monaſteria ſanctimonialiū cōſtruxerūt in honorem beate marie et magnifice dotauerūt et eaſdem duas ſorores illis monaſterijs duobus p̄fecerunt.

vbi multe virgines degẽtes ꝛ vitã Marie
btē imitãtes ac deuotionē: ad celeſtia regna
feliciter migrauerũt. Ecce igiᷓ ꝙ piũ ꝛ ſan-
ctum eſt imitari btãm virginē in caſtitate et
oratõe deuota. vt in eiſdem ſanctis opibꝫ ꝑ
ficias q̈bꝫ ipſa ꝑfecit: in eis ꝟtutibꝫ deo pla
ceas et ſine fine cum ipſa in celo gaudeas.
Amen.

¶ Pars ſecunda libri ſeptimi de virtutum
precelſitudine qua beata Maria ꝑfulſit ſu
per oēs creaturas in omni ꝑfectione actõis
et contemplationis.

M Vlte filie cõgre

gauerũt diuitias: tu ſupgreſſa es
vniuerſas. Prouer. vl. ca. Quibꝫ
in verbis bñdicta virgo Maria dei mater
digniſſima cõmẽdaᷓ. ¶ Primo q̈dem a di-
uitiaꝝ ſpũaliũ opulẽtia: quas diuitias mul
te filie. i. ſancte anīe congregauerunt. Sunt
nãqꝫ diuitie quedã tꝑales que danᷓ bonis
et malis. Bonis ad ſuſtẽtationē ꝛ meritoꝝ
cumulationē ꝑ earũ ꝑ chriſto erogationem
vt dicit Ambroſiꝰ. Malis ꝟo ad remũera
tionē. iuxta illð Math. vj. Receperũt mer-
cedem ſuam. Alie ꝟo ſunt diuitie ſpũales
q̄ ſunt dona ꝛ virtutes: gratia ꝛ bonoꝝ ope
rũ merita ac gloria q̄ poſſeſſores ſuos vere
faciũt diuites. Grego. Si diuitias amatꝭ ꝛ
vere fratres diuites eſſe cupitis: veras diui
tias amate. Primas ſancti cõtemnũt diui-
tias. i. tꝑales. Secũdas ꝟo cõgregare toto
conamine ſatagũt: de quibꝫ verba pãſſum-
pta dicũt. Multe filie cõgregauerunt diui
tias: quas ꝛ bñdicta Maria ſtudio conti-
nuo in vita cõgregauit. ¶ Secũdo quoqꝫ
cõmẽdaᷓ a ſingulari excellentia: cum ſubdiᷓ
Tu ſupgreſſa es vniuerſas. Vere ipſa vir-
go beatiſſima ſupgreſſa ē vniuerſas donis
et ꝟtutibꝫ: dignitate: meritꝭ: grã: ꝛ glía. vt po
te regina ꝛ dñã oīm angeloꝝ ꝛ hoīm: mater
gratie ꝛ miſcðie: virgo virginũ: in quã teſte
angelo Luce. j. ſpũſſanctus ſuperuenit id ē
ꝑ aliȷ̃s venit: ꝛ virtꝰ altiſſimi eam totã obũ-
brauit. ¶ Locuturi itaqꝫ ad p̃ſens de excel-
lentia meritoꝝ ꝛ ꝟtutũ btē Marie quas in
vita ſumma perfectionis altitudine habuit
tria myſteria declarabimus.

Primũ de excellẽtia externe actionis
Scðm de excellẽtia interne ꝯtẽplatõis.
Terciũ de excellẽtia virtuoſe ꝑfectiõis.

Articulus primus de excellentia merito
rie oꝑationis externe ſiue vite actiue beate
virginis Marie.

C Irca primũ de

vita actiua Marie ꝛ excellentia
oꝑatõis eiꝰ externe: queriᷓ Vtꝝ
bñdicta virgo maria p̃cellat oīm alioꝝ ſan
ctoꝝ merita in oꝑatõe externa ſiue vita acti
ua. ¶ Nã argui poteſt ꝙ nõ. qꝛ ipſa fuit cõ-
templatiõi diuīe totaliter dedita. iuxta illud
qð de ea caniᷓ ab eccleſia Maria optimaꝫ
ꝑtem elegit. i. vitam ꝯtẽplatiuã: q̄ nõ aufere
tur ab ea in eternũ. ḡ vl' pauca vel nulla po
tuit facere oꝑa exteriora: cũ illa ĩpedire ha-
beant q̈etudinē mẽtis. Et intellectus ad in
teriora ſe cõuertẽs (cũ totaliter ſe cõuertit q̄
cũqꝫ diuertit: vt dꝛ. iij. de aĩa) nõ potuit ad
exteriora oꝑa intẽdere. Et ꝑ ꝯñs minoris ē
meriti reſpectu eoꝝ ſctõꝝ q̈ arduiſſima exer
citia corꝑalia leguntᷓ feciſſe. Itē merces ꝛ
meritũ debeᷓ labori ꝭm illð apli. j. Coꝝ. iij.
Vnuſquiſqꝫ ꝓꝓriã mercedē accipiet ꝭm la-
borē ſuũ. Ex q̄ ſequiᷓ ꝙ q̄nto q̈s laborioſiꝰ
et magis arduũ opus facit: tanto magis eſt
meritoriũ. ſed cõpiunᷓ multi fuiſſe ſancti q̈
oꝑati ſunt in vita mirãda ꝛ arduiſſima oꝑa
ac laborioſiſſima. Vt verbigratia: ſanctus
Paulinꝰ eps fecit tale maximũ opus ꝙ ſe-
ipſuꝫ vẽdidit ꝑ filio cuiuſdã vidue in ſerui-
tutē. ꝑut teſtaᷓ Hiero. li. de viris illuſtribꝫ.
Itē ſanctꝰ Frãciſcus vlceroſas plagas le-
proſoꝝ oſculabaᷓ ꝛ ſaniē educẽs ꝛ extergẽs
eis multimode deſeruiebat. Sed ꝛ btã Eli
ſabeth ſimilia faciebat et ꝓꝓrio velo capitis
extergebat: ad receſſum debiles debilioꝛ in
vlnis ducebat. Itē ſctũs Johãnes bapti-
ſta nunq̄ꝫ carneſ comedit: aut piſces: nec vi
num aut ſiceram bibit: in deſerto vitam au
ſteriſſimaꝫ per omnem modum duxit: adeo
ꝙ nec panem manducaſſe legitur: ſed mel
ſilueſtre ꝛ locuſtas tm̃. Cõſimilia plura ma
xima leguntᷓ facta a ſanctis. cum tale quid
nõ comꝑiaᷓ de beata virgine ſcriptũ: nõ vi
deᷓ quõ eiꝰ actõis vel vite actiue meritũ p̃-
cellat alioꝝ ſanctoꝝ merita. Sicut igiᷓ aliȷ̃
p̃cellere videnᷓ in opibꝫ miſcðie ꝛ vite au-
ſteritate beatã Mariã: ita ꝛ ĩ merito oꝑatõ
nis. Sed ꝯtra eſt qð dicit Damaſcenus.
qꝛ ipa a nullo illuſtriũ ſupaᷓ vel vinciᷓ. ſi ḡ
vincereᷓ in merito: vincereᷓ ꝛ in p̃mio. qꝛ vt

dicit Iſidor⁹ li. de ſūmo bono: et cōiter do-
ctores: meritū correſpōdet premio. Reſpō
det igit̄ ponēdo cōcluſionē ꝙ btā virgo ma
ria excellit oīm ſanctoꝝ merita in oꝑatione
boni ꝛ actiua vita. Et hoc oſtēdit̄ ſm Alb.
ſuꝑ miſſus eſt. ca. lxxxviij. q̄druplicit̄. Pri
mo ex rōne mūdicie. qꝛ tāto oꝑa bona ſunt
magis meritoria ꝛ deo acceptiora q̄nto ſūt
ab inquinamēto peccati elōgata ꝛ munda.
Vnd̄ ps. Scdm puritatē manuū meaꝝ. i.
oꝑationū bonaꝝ: retribuet mihi. Et iterum
Ambulās in via īmaculata hic mihi mini-
ſtrabat. Quo ꝯtra ꝑ Eſaiā ca. j. dn̄s dicit ad
malos. Nō accipiā inq̄t de manu veſtra ſa
crificiū: man⁹ eñ veſtre plene ſunt ſanguīe
id eſt pctō. Sed qꝛ ipa ſola v̄go btā fuit in-
ter viatores q̄ nunq̄ʒ ſua oꝑa vl̄ veniali pec
cato inq̄nauit. qꝛ nunq̄ʒ peccauit etiā venia
liter. Vnde Aug⁹. Excepta hac virgine de
qua ꝓpter honorē dn̄i cū de pctīs agit̄ nullā
volo haberi queſtionem. Si oēs ſancti et
ſancte ꝯuenirent dicerēt: ſi dixerimus quia
peccatū nō habemus noſmetipſos seduci-
mus ꝛ veritas in nobis nō eſt. Hec ille. er-
go ipſa plus meruit in oꝑatōe. Secūdo
oſtendit̄ rōne charitatꝭ ꝛ gr̄e. qm̄ q̄nto op⁹
ꝓcedit ex maiori charitate et plenitudīe gr̄e
tanto eſt magis meritoriū: q̄a pl⁹ placet deo
affectus offerētis q̄ʒ mun⁹. vt dicit Greg. et
patet. iij. q. vij. In grauib⁹. ꝛ. xxiiij. q. j. Odi
Propterea aplus. ij. Cor. ix. Hilarē dato-
rē diligit de⁹. et Areſto. j. Ethi. De⁹ nō eſt re
munerator noīm ſed aduerbioꝝ. Sed bea
ta virgo ſuꝑ oēs plena fuit gr̄a et ex maiori
charitate operata eſt. g̊ plus oīb⁹ meruit.

Tercio oſtēdit̄ rōne efficacie. nā ipſa ſum
mū bonū fecit in eo ꝙ deū genuit: q̇ oīa re-
generauit. tantū effectū ꝓtulit boni de ſe ꝙ
nullus actus vel effect⁹ alicui⁹ pure creatu-
re illi vel dignitate vel vtilitate poterit coeq̄
ri. Quarto oſtendit̄ ex oꝑib⁹ miſcdie in q̄
bus potiſſime conſiſtit vita actiua. ꝛ de q̇b⁹
dn̄s in iudicio diſceptabit. vt patꝫ Math.
xxv. Illa eñ opera exercuit btā virgo circa
chriſtū: qm̄ eū ꝑegrinū ſuſcepit hoſpitio vir
ginalis vteri: eum eſurientē ꝑuuluꝫ pauit: et
ſitientē ſuo lacte potauit. nudū pānis inuol
uit ꝛ tunica facta veſtiuit: eū infirmū viſita
uit cū deficiēte in cruce affuit: ꝛ eū tanq̄ʒ pia
mater in cunabulis poſitū mēbris infantili
bus exiſtentē fouit: balneauit: ꝛ plurib⁹ ſer-
uitijs ei deſeruiēs freq̄ntauit. eum q̄ʒ captū
ꝛ morti adiudicatuꝫ nō deſeruit ſed ꝛ mori-
entē ſepeliuit. Alij aūt ꝛ ſi oꝑa miſcdie exhi
buerūt: nō tn̄ xp̄o in ꝓpria ꝑſona ſed in mē-
bris ei⁹: ꝛ ideo ipſa p̄cellit. Itē iſta opera
exercuit btā v̄go in ſūmo ſuꝑ oēs viatores:
qꝛ opeꝝ miſcdie alteꝝ altero eſt mai⁹ ꝛ excel
lenti⁹ q̇nq̄ʒ modis. Primo ſi fit ex maiori
charitate. Secūdo ſi fit magis indigenti.
Tercio ſi fit magꝭ digno indigēti. Quar
to ſi fit cuꝫ maiori effectu impēſo. Quinto
ſi fit ex magꝭ neceſſario ꝛ min⁹ ſuꝑfluo Hec
oīa fuerūt in beata virgīe in ſummo. Chari
tas eñ ei⁹ p̄cellit oīm creaturaꝝ charitatem
ex qua ſumma charitate iſta oꝑa circa xp̄m
exhibuit. Itē maxie indigenti tribuit: qꝛ ne
mo inter viatores pauꝑior ieſu fuit. iuxta il
lud Math. viij. Vulpes foueas hn̄t ꝛ vo-
lucres celi nidos: fili⁹ aūt hoīs nō hꝫ vbi re
clinet caput. Itē digniſſimo pauꝑi tribuit: q̇a
nemo dignior mēdic⁹ fuit q̄ʒ mēdicus de⁹.
Magnuꝫ q̇ppe eſſet opus miſcdie qđ fieret
pauꝑi laico. mai⁹ qđ fieret pauꝑi clerico vel
religioſo. adhuc mai⁹ qđ fieret pauꝑi ep̄o. ꝛ
ſummū qđ fieret pape mēdico. g̊ impropor
tionabiliter ſummū op⁹ miſcdie fuit qđ fie
bat a v̄gine glioſa pauꝑrimo deo. Itē ma
ximū effectū miſcdie impēdit cū ſe totā pau
ꝑrimo xp̄o in ſeruitutē tradidit. et cū nobis
miſeris captiuis ꝛ mēdicis deū filium ſuuꝫ
ip̄m dedit in redēptōem: ꝛ cū ipſo dedit no
bis regnū celoꝝ et oē bonū. Item de non
ſuꝑfluo ſꝫ oīno neceſſario op⁹ miſcdie exer-
cuit circa pauꝑrimū deū. qꝛ de ꝓprio ſangui
ne ꝛ puriſſima ꝓpria carne ei tunicā in īcar-
natōe miſtrauit. ꝛ in ſuo vtero de puriſſimo
ſuo ſanguīe eum aluit atq̄ʒ de ꝓprio lacte ci-
bauit eū natū ꝛ lactauit. Hec Alber. Ad
ea g̊ q̄ in cōtrariū obijciunt̄ reſpōdet̄ Ad p̄
mū. ꝙ hoc ſpeciali p̄rogatiua fuit miraculo
ſe in bn̄dicta virgine ꝙ ipſa in ſūma cōtem
platōe eſſet continue: ꝛ tn̄ ab externo bono
oꝑe et ſeruitio xp̄i nō impediret̄: ſꝫ ſil̄ vtrūq̄ʒ
agere poſſet. Propterea de ea legit eccl'ia il
lud euāgeliū. Intrauit Ieſus in q̇ddam ca
ſtellū. ꝑ qđ figurat̄ introitus xp̄i in vteꝝ vir
ginalē. Et mulier q̄dā noīe martha: ꝑ quaꝫ
figurat̄ Marie ſenſualitas ꝛ inferior ꝑs ra
tionis q̄ miſtrauit ī actiua chriſto. Eius ſo-
ror magdalena. i. ſuꝑior ꝑs rōnis erat cōti-
nue intēta diuine ꝯtemplatōni. ꝑ quod do-

ceť:quia Marie ſimul inerat ꝛ actio exter-
na ꝛ cōtēplatio altiſſima ſpeciali dei dono:
nec alterꝝ ab altero impediebať. Ad ſecū
dū rńdeť ꝙ vt dicit Tho. iij. ſcripto ſniarū
diſt. xxxv. ar. iiij. q. ij. Et ſcda ſcđe. q. clxxxij.
ar. ij. Aliter laboꝛ exterioꝛ auget pmiū ꝛ ali-
ter charitas. qꝛ laboꝛ exterioꝛ opatur ad au
gmētū pmij accidentalis. charitas ꝩo ope-
rať ad augmentū pmij eſſentialis: qđ ṗnci-
paliter cōſiſtit in charitate. Sic ĝ meritū p-
mij eſſentialis nō eſt in ipſius opis laborio
ſitate ꝛ difficultate: ſed in charitate. Vñ da
to ꝙ aliq̇ vt etiā Johānes baptiſta fecerint
maioꝛes laboꝛes ducēdo vitā auſterioꝛem:
tñ nō ꝓpter hoc ſequiť ꝙ maiꝰ meritū acq̇ſie
rint. qꝛ maioꝛi charitate fecit btā virgo mi-
nimū opus q̄ȝ aliꝰ ſctūs fecerit maximū bo-
nū. ꝛ ideo ex maioꝛi charitate maiꝰ merituȝ
acq̇ſiuit: qm̄ eſſentiale incōpabiliter p̄ferť
accidētali pmio. vt dicit Richardus de me
dia villa ꝓbās ſup. iiij. ſniaꝝ circa diſt. xlix.
Vel aliter pōt dici ꝙ vt notat idem Tho.
eodem. iij. ſcripto. diſt. xxx. ar. v. Vtrū meri
tum ṗncipaliter cōſiſtat in charitate. ꝛ pma
ſcđe. q. cxiiij. arti. iiij. et ſcda ſcđe. q. xxiij. art.
vij. Duplex eſt meritū. ſcȝ dimiſſionis pene
et cōſecutionis boni. difficultas ergo operꝭ
nō facit ad meritū niſi dimiſſiōis pene per
modū cuiuſdam cōmutatōis. ſed ad meri-
tū ꝯſecutionis boni facit maioꝛ conatus q̇
eſt ẜm maioꝛē inclinatōem volūtatis. ꝛ hāc
ṗncipaliter facit charitas: q̄ qꝛ maioꝛ fuit ī
virgine bñdicta q̄ nec indiguit ad pmiū: qꝛ
nunq̄ȝ peccauit Vnde ſequiť ꝙ maius fuit
meritū in eiꝰ actōe q̄cunq̄ȝ. ꝛ ſic patȝ. O igi
tur beata chꝛiſtiana ꝛ fidelis aīa penſa q̄n-
tum virgo benedicta p̄cellat in omni actōe
ſua: ꝛ ſtude eam imitari ardua faciēdo et ex
charitate magna: vt ꝛ tu merearis coꝛā deo
eſſe magna.

¶ Articulus ſecundus de excellentia inter
ne contemplationis beate Marie qualiter
omnium viatoꝛum contemplationem p̄re-
cellebat.

SEcūdum miſte
riū interne cōtemplatōnis. Vbi
notādū ẜm Alber. ſup miſſus ē.
ca. lxxxix. ꝙ cognitio ſiue cōtemplatio bea
tiſſime virginis tripl'r excellebat alias co-
gnitiones oīm viatoꝛum.

Pꝛimo in cognitōis ꝑfectione.
Secundo in habitus poſſeſſione.
Tercio in modo cognoſcendi cum
quiete ꝛ ſine abſtractione.

Pꝛimo in cognitōis vel ꝯtēplatōis ꝑfectōe
quia eīm p̄re alijs viatoꝛibꝰ habebat eleua-
tā mentē ad diuīa. igiť maioꝛ ꝑfectio cogni
tionis debeť ei rōne maioꝛis eleuatiōis per
habitus melioꝛes ꝛ excellētioꝛes. Nā ſi cō-
ſideramus gradus q̇bꝰ aſcēdiť ad vidēduȝ
deū ẜm habitus gratuitos eſt excellentia in
hmōi eleuatōe aīe ad deū ẜm maioꝛē habi-
tuū gratuitoꝝ ꝑfectionē animā ſup poſſe na
ture magis ꝛ magis eleuantiū ꝛ deo ꝓpinq̇-
us coniungentiū. Inter q̇s Pꝛimo gradu
eleuāt gratie ſacramētales impedimēta cul
pe ꝛ pene remouētes ꝛ fomitē diminuentes
q̄ aīam trahūt deoꝛſum. Secundo gradu
ſunt virtutes aīam in eſſe gratuito ꝑficiētes
pmo ꝛ ꝑ opatōem in fine dirigētes. Ter-
cio gradu ſunt dona aīam ad excellētioꝛes
actus gratuitos ꝑficiētes: ꝛ magis eā fini. i.
deo cōiūgentes. In quarto gradu ſūt fru
ctus aīam ẜm poſſibilitatē vie deo ꝯiunctā
delectātes ꝛ reficiētes. Ex his q̄tuoꝛ gradi-
bus a latere currunt btītudīes circa ſubie-
ctum: in q̄ ſunt p̄dicti habitꝰ ſtatꝰ ꝑfectiōis
ẜm modū vie cōplētes. Secūdo q̇ȝ excel
lebat contemplatio beate virginis in habi
tus poſſeſſione. habitus poſſeſſionū dico:
quia talis habitꝰ eſt actꝰ qualē habuit Pau
lus in raptu ad tempus: ꝛ poſt ſtatiȝ nō ha
buit ſed habitus cū actu ceſſauit. Talis in-
quā generꝭ habitū ſed ꝑfectioꝛē beatiſſima
virgo ſemꝑ ꝛ cōtinue habuit ab eo tp̄e q̇ ṗ
mum mater dei facta fuit vſq̄ȝ dum idē ha-
bitus in glorioſam cognitōem ẜm ſtatū pa
trie ꝑfectꝰ fuit. Et ita cōtinuatio poſſeſſiōis
debebať ei rōne ꝑfectionis maioꝛis q̄ huic
vite ſuꝑ oēs viatoꝛes funditus moꝛtua fuit
et vita peccati extincto fomite irreſuſcitabi-
liter moꝛtua fuit. Propter qđ vita eius cuȝ
chꝛiſto in deo abſcondita fuit ſemꝑ et curie
angelice p̄ſens intra dei ſanctuariū habita
uit. Vnde merito dicere potuit illud Eccī.
xxiiij. In habitatiōe ſctā coꝛā ipſo miniſtraui
ꝛ ſic in ſyon firmata ſum: ꝛ in ciuitate ſctifi
cata ſil'r requieui. Tertio excellebat ī mo
do cognoſcendi cum quiete et ſine abſtra-
ctione: qualis eſt in raptu Nam modus co
gnoſcēdi virginis Marie nō ſemꝑ fuit per

modũ abſtractõnis vel ſtuporis vel extaſis
vel ſoporis. Hec enĩ ↄtingũt ꝓpter excellen
tiã ꝛ ĩproportionabilitatẽ lumĩs ad intelle/
ctũ illũĩnabilẽ. vt patet ꝑ ſilẽ in lumĩe corꝑa
li in trãſfiguratõe dñi qñ oſtẽdit diſcipulis
claritatẽ ſimillimã claritati glĩe. Dicit̃ enĩ ꝙ
Petr⁹ ꝛ q̇ cũ eo erãt: grauati erãt ſomno ita
vt videre nõ poſſent. Vnd̃ dño petr⁹ dixit.
Bonũ eſt nos hic eſſe: neſciens q̇d diceret.
ſtupor enĩ circũdederat eũ. Silr̃ in lumine
ſpũali eſt. Vñ Paulus excellẽtiori viſione
ſtupefact⁹ dixit. vtrũ in corꝑe vel extra cor/
pus neſcio: de⁹ ſcit. Hunc aũt ſtuporẽ btĩſſi
ma ṽgo nõ habuit: cui⁹ intellect⁹ deiformi/
or ꝛ illi luci ꝓportionabilior fuit. Vnd̃ ſicut
eadẽ lux q̃ eſt egris oculis odioſa eſt oculis
ſanis amabilis. et ſicut ꝑ eandẽ lucem clari
oculi ꝑfectius vidẽt ꝛ ſine ꝑturbatõne. eger
aũt oculus min⁹ ꝑfecte ꝛ cũ ꝑturbatĩõe: ita
lux ſpũalis: q꞉ oculis pauli fuit ĩproportio/
nabilis. ideo fecit raptuꝫ cũ ſtupore. Talis
lux oculis btĩſſime virginis fuit ꝓportiona/
bilis ſine ſtupore cũ delectatõe. Et hoc de/
bebat̃ ei rõne puritatꝭ ꝛ mũdicie q̃ ſuꝑ pau
lum ꝛ oẽs viatores nitebat ĩproportionabi
liter ꝛ excellẽter. Hec Alber. vbi ſuꝑ. Quis
ḡ hoĩm. Que rõnabiliũ mẽtiũ poterit exco/
gitare q̃ntũ deiformis fuerit mẽs virgĩs bñ
dicte: q̃nta luce reſplẽduerit: q̃ntũ ve ſaporẽ
diuine ↄtẽplatõis exꝑta fuerit. O vtinã aĩa
mea aliqñ illi⁹ ꝑticeps eſſe q̃ntuliicũqꝫ me/
rereris: ꝛ ṽgis btĩſſime vna cũ ei⁹ filio dul/
ci Jeſu ↄgratulatõe intima ſuauitate ꝑfru/
ereris. O vtinã moriat̃ aĩa mea morte iuſto
rũ vt ingredi valeat ad ↄtẽplatõem beatoꝝ
ꝛ videre valeat multitudinẽ in xp̃o ꝛ ei⁹ pia
matre dilectorum.

Articulus tercius de virtutũ ꝑfectione ꝛ
excellẽtia earundẽ in beata Maria vbi de/
ſcribunt̃ duodecim virtutes in ipſa.

Ercium miſte/
riũ d̃r virtuoſe ꝑfectõis ꝛ ei⁹ ex/
cellẽtie. Nã ſm Alber. vbi ſupra
ſcꝫ ca. lxxxxix. btã virgo habuit ṽtutes car/
dinales ꝑ moduꝫ patrie: ſed ſm ſtatũ vie ꝑ
modũ patrie q̃ꝫtũ ad actuũ ꝑfectõeꝫ: ſm ſta
tũ vie q̃ꝫtum ad merẽdi cõditiõeꝫ. Et ita ha
buit eas medio modo inter cõprehẽſores ꝛ
viatores. medio mõ ꝑ participationẽ. taleꝫ
inquã ꝑticipationẽ ꝙ accepit melioreꝫ par
tem ab vtroqꝫ extremoꝝ. Cõprehẽſores enĩ
habent ṽtutes has ſm actuũ ꝑfectionẽ: ſed
p̃ter merẽdi ↄditionẽ. viatores aũt cũ merẽ
di ↄditiõe: ſed cũ actuũ imꝑfectõe. Ipſa au
tem virgo habuit eas cum actuũ ꝑfectione
ſm cõprehẽſores: ꝛ cũ merẽdi ↄditõe ſm vi
atores. Vnde habuit eas excellẽti⁹ viatori/
bus q̃ꝫtum ad actũ: ꝛ cõprehẽſoribꝫ q̃ꝫtũ ad
effectũ. Hec Albertus. Vt aũt magis cla
reſcat q̃ntuꝫ virgo bñdicta virtutibꝫ in ſua
vita p̃niteat vel p̃fulgeat: pducamus in me
diũ duodeciꝫ precipuas virtutes quaſi du/
odecim ſtellas p̃fulgidas quibus ipſa coro
nata fore in Apocal. ca. xij. prefiguratur vt
per ſingulas eius virtutes excellentia clare
ſcat.

De excellentia fidei Marie. Caplm. I.

Rima virtus excellentiſſime fuit in
Maria virgĩe. Fides quippe eius
maior fuit fide omniũ alioꝝ ſancto
rum ſm Albertũ vbi ſupra.

Primo ratione conſtantie.
Secundo ratione mũdicie
Tercio rõne efficacie.
Quarto ratione exꝑientie.

Primo rõne cõſtantie. Fides enĩ beate vir
ginis fuit ↄſtãtiſſima: que nunqꝫ defecit nec
fuit intercepta. alioꝝ aũt fidei conſtãtia fuit
deficiẽs ꝛ intercepta: vt patet de fide aploꝛꝝ
de q̇bus ſaluator ait Math. xxvj. Omnes
vos ſcãdalũ patiemini in me. ſ. in paſſione.
Secũdo ratõne mũdicie. Fuit enĩ fides
beate virginis mũdiſſima ꝛ incõtamiata ꝑ
peccatũ: qm̃ nunqꝫ peccauit etiã venialiter
vt dicit Aug. Alij aũt oẽs peccauerũt. iuxta
illud. j. Joh. j. Si dixerim⁹ q꞉ pctm̃ nõ ha/
bemus noſipſos ſeducim⁹. Tertio ratõe
efficacie. q꞉ fides beate virgĩs fuit maxime
efficacie. Cum enĩ ſcriptum ſit Mar. ix. ca.
Oĩa poſſibilia ſunt credẽti. In fide eius ſe/
cutus eſt effectus improportionabilis fidei
alioꝝ adeo ꝙ iuxta dictũ ſaluatoris Mat.
xvij. Si habueritis inquit fidem ſicut gra/
num ſinapis ꝛ dixeritis mõti huic tolle te et
mitte in mare obediet vobis. Ad benedicte
virginis dictum quo ait: fiat mihi ſm ṽbuꝫ
tuum: ſumm⁹ mons montiũ. i. deus ipſe tu
lit ſe et miſit ſe in mare id eſt in mariã ꝛ ama
ras penalitates hui⁹ vite. Quarto ratiõe
experientie. ꝛ ſi nanqꝫ patres veteris ꝛ noui
teſtamẽti crediderũt de virgine naſcituꝝ vl̃

natum chriſtū:ipſa benedicta virgo nō tm̄
credidit,ſed τ p expientiam cognouit:vnde
claret eius fidei excellentia.

De ſpe Marie. Capitulum.II.

Secunda virt⁹ Spes fuit excellētiſſi
me fulgēs in vita Marie virginis.
Cum em̄ vt ait mgr̄ i.iij. Spes eſt
certa expectatio future btitudis ex merit; et
gr̄a pueniēs. Hec certitudo ſpei vl' expecta
tiōis fuit ſumma in btā virgīe. q₂ certitudo
ſpei alioꝝ vl' eſt fallibil' vel conditional'. Si
em̄ cert⁹ eſt q̇s de eterna btitudīe: falli pōt.
q₂ cadere pōt. Si aūt ſperat ſub ꝯditiōe vt
vicȝ ſi pmāſerit in charitate: certitudo ſua ē
cōditionalis τ nō abſoluta. Sed in btā vir
gine certitudo de eterna btitudīe fuit infal-
libilis τ abſoluta:eo ꝙ certa fuit ꝙ matrē dī
impoſſibile foret a btitudine excludi vel ca-
dere.ġ ei⁹ certitudo fuit maioꝛ certitudīe ali
oꝛū. Itē btā virgo īpꝛopoꝛtionabil'r ma
ius gaudiū oīb⁹ alijs expectauit. ġ maioꝛeȝ
ſpem habuit. Itē oīs alteri⁹ viatoꝛis expe
ctatio eſt p modū eſurient;. Expectatio aūt
beate virgīs fuit p modū comedēt;.ſ.p expi
entiā,ſed impꝛopoꝛtionabil'r mag; delectat
expectatio ſpei in comedēdo ꝙȝ in eſuriēdo.
ergo maximā ſup om̄es alios ipſa ſpem ha
buit. Hec Alb.ſup miſſus ē.ca.lxxxiij.

De charitate Marie. Caplm̄.III.

Tercia virtus Charitas ſumma fu-
it in btā virgine.qm̄ ipā ſumme im
pleuit illud p̄ceptū Math.xxij. Di
liges dn̄m deū tuū ex toto coꝛde tuo τc̄. Et
iteꝝ. Diliges pximū tuum ſicut teipm̄.ꝓpter
quod ſummū pꝛemiū eſſentiale in celo ꝓme
ruit qđ debet charitati. De beate virginis
charitate agit ſpecial'r li.ix.

Sequitur de virtutibus cardinalibus.
Primo de pꝛudentia. Capitulum.IIII.

Quarta virtus Prudētia fuit ſum-
me in beata ꝟgine. Cū em̄ ſm̄ Are
ſto.vj. Ethi.pꝛudētia ꝯſiſtat ī cauē-
dis malis τ eligendis bonis.beata virgo in
vtroqȝ nō poterat decipi:q₂ gr̄a plena erat.
et hēbat donū oīs intellect⁹ ſapie:ſcie:τ cō-
ſilij:vt patebit parte.iij.huius libꝛi. Pꝛopte
rea btā ꝟgo bn̄ figurata extitit p pꝛudētiſſi-
mā mulierē Thecuitē.ij. Re.xiiij. q̄ pꝛudēti
pabola ſumpta recōciliauit abſalon fratri-
cidā dauid pr̄i ſuo. Nota inibi hyſtoꝛiā.ſic
Maria pꝛudētia ſua recōciliauit gen⁹ hūa-
nū fratricidā.ſ.aīe τ ſpūs ſui ipſi deo cū vi-
delicet pꝛudenter tractauit cū angelo de mi
ſterio incarnatōis diuine τ aſſenſum p̄buit
dicēs. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi τc̄. ad qđ
ꝟbum de⁹ tantū eſt inclinat⁹:vt carnē aſſu-
meret,p noſtra recōciliatōe facienda.

De foꝛtitudine in Maria. Ca. V.

Quinta virtus: p̄fulſit in vita Ma
rie foꝛtitudo,qđ tripl'r oſtendit.
Primo Ethice.
Secundo Theologice.
Tercio Philoſophice.

Primo ethice.q₂ actus foꝛtitudīs eſſential'
eſt ſūmo bono.i.deo firmiter adherere τ ter
renas cupiditates nō tm̄ opp̄mere:ſed pe-
nit⁹ obliuiſci,qđ q̇dē nō eſt viatoꝝ:interim
ꝙ fomes in eis aliq̄ modo viget:niſi ſoli⁹ be
ate ꝟgis q̄ adheſit deo inſepabil'r: nec vnq̄ȝ
potuit ſepari p caſum. Scđo oſtēdit the
ologice.q₂ ſcriptū eſt Prouer. vl. Mulierē
foꝛtē q̇s iueniet τc̄.ſequit.pcul τ de vltimis
finib⁹ p̄ciū ei⁹. Hec mulier foꝛt; eſt Maria
ꝟgo.vltimi fines ſunt diuinitas τ humani-
tas maxīe a ſe diſtātes:q̇s ꝟgo ipſa foꝛtiſſi-
me:q₂ inſepabil'r:cōiunxit. Idcirco Nūeri
xxiiij. Cui⁹ foꝛtitudo.ſ.dei filis eſt foꝛtitudi-
ni rinocerōt;.q₂ ſicut foꝛtitudo rinocerōtis
in gremio virgīs māſueſcit:ita dī foꝛtitudo
in vtero virgīs Marie manſuefacta eſt.

Tercio oſtēdit ex lūine phīe.qm̄ p locuȝ a
maioꝛi.ij. Thopi.arguēdo.q̇cq̇d eſt foꝛtius
foꝛtioꝛe:eſt foꝛti⁹ inferioꝛe. Btā ꝟgo fuit foꝛ
tioꝛ tribus foꝛtiſſimis in mundo q̄ ſunt de⁹
moꝛs τ diabolus. Primum foꝛtiſſimū in
mūdo eſt de⁹,hūc humilitas btē ꝟgīs ſupa
uit:qn̄ de celo charitate vinculatū τ vulne-
ratū in ſuo ꝟginali vtero incarcerauit. Vn̄
canit eccl'ia de ea. Sctā τ īmacl'ata ꝟgītas
q̇b⁹ te laudib⁹ eff.ne.q₂ quē celi cape n̄ pote
rāt tuo gremio ꝯtuliſti. Secundū foꝛtiſſi
mū in mūdo eſt moꝛs: cui nemo moꝛtaliuȝ
reſiſtere pōt. Oēs em̄ moꝛimur: τ q̄ſi aq̄ di-
labimur in terrā.ij. Reg.xiiij. Hāc btā ꝟgo
ſupauit.vn̄ canit eccl'ia de ea. Moꝛtē quaȝ
femīa ītulit femīa cōtriuit p quā vita redijt.

Terciū foꝛtiſſimū ē diabol⁹ Job.xlj. Nō
eſt ptās q̄ cōparet ei. Hūc btā ꝟgo ſupauit
q₂ ipā ꝯtriuit caput ei⁹ Gen̄.iij.ġ foꝛtitudīs
virtus τ donū in beata virgine ſumme ful-
ſit. Hec Alber.ſup miſſus eſt ca.iiij.

De iuſticia in Maria. Capitulum.VI.

SExta virtus ꝓfulgens in btā virgi-
ne eſt ipſa tercia ꝟtus cardinalis.ſ.
iuſticia. vt em̄ habeť.ff.de iuſticia ⁊
iure.l. Juſticia. Tria ſunt ꝑcepta iuſticie. ſ.
honeſte viuere. alteruꝫ nō ledere. ⁊ vnicuiqꝫ
ſuū ius tribuere. Hec oīa ſupexcellēter ful-
ſere ī bn̄dicta dei matre. Jpſa nēpe ſuꝑ oēs
viatores honeſtiſſime vixit. Honeſte nanqꝫ
viuere idem eſt qꝺ virtuoſe ⁊ pulcre viuere
quia vt ait Jſiꝺ.j.li.ethimoľ. Honeſtꝰ dꝛ q̄-
ſi honoris ſtatꝰ. ſoli aūt ꝟtuti debeť honoꝛ.
Vn̄ Areſto.iiij. Ethi.ait. Prauus inq̄t nō
eſt honore dignꝰ qꝛ honoꝛ eſt ꝓmiū virtutꝫ.
Cum igiť btā virgo vixerit virtuoſiſſime et
oībꝫ virtutibꝫ ſupexcellenter enituerit. iuxta
illud Eccī.xxiiij. Jn me oīs gratia vie ⁊ ve-
ritatꝫ: in me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutis. ſequiť qꝛ
ipſa vixerit honeſtiſſime. vt de ea teſtať etiā
Ambroſiꝰ li.de ꝟginitate. Jtē ipſa nulluꝫ
ledere potuit. q̇a nunq̄ꝫ peccare potuit. ſed
vnicuiqꝫ ſuū ius tribuit. deo vicꝫ amorē ⁊ ti
morē ac honorē: ⁊ ꝓximo dilectōem. qꝛ cha
ritate pleniſſima fuit: nec aliq̄d qꝺ facere de
buit obmiſit. Deniqꝫ ſumma iuſticia claru-
it in ea: qn̄ ꝓ ſatiſfactiōe iuſtiſſima pctī pri-
mi parētis ⁊ totiꝰ generis humani filiū ſuū
obtulit in paſſiōe. Ubi ꝓ fructu vetito ⁊ ab
lato: fructū vteri ſui ad pēdēdū in ligno de-
dit. Ecce iuſtiſſima reſtitutio ⁊ ſumma ſuꝑ-
erogatio: ꝓ fructu modici valoris deum de
dit infiniti valoris Et ꝓ vnico q̄druplū red
didit. ſcꝫ offerēs carnē in paſſiōem: ſangui-
nem in effuſionē: animāqꝫ filij ſui in morteꝫ
et diuinitatē in cruce: in nr̄am recōciliatōeꝫ
Merito igiť de ea canit eccleſia Felix nāqꝫ
es ſacra virgo Maria et oī laude digniſſi-
ma. qꝛ ex te ortus eſt ſol iuſticie. i. manifeſta
tio iuſticie in xp̄o ꝓ nobis paſſo in cruce: in
qua paſſiōe meriſſima ⁊ ſūma iuſticia claru
it. vt patet ꝑ Anſel.li.ij. Cur deus hō. Jpſa
ꝓfecto illud euāgelicū impleuit Si q̇d ali-
quē defraudaui reddo q̄druplū. licꝫ nō ip̄a
beata virgo fraudē fecerit: ſed Adā pomuꝫ
rapuerit. iuxta illud ps̄. Que nō rapui tunc
exoluebā. O itaqꝫ gl'ioſiſſima virgo. q̇d gra
tiarūactōis. q̇d ſeruitutis. q̇d honoris tibi
rependamꝰ ꝓ tali ⁊ tāta oblatiōe ꝑ te facta ꝓ
nr̄is piaculꝭ. q̄ oblatio vtiqꝫ ſi non fuiſſet: oē
genus noſtrū in dānatōne remāſiſſet.

De tēperantia Marie. Ca. VIII.

SEptima virtus in Maria ꝓfulgēs
eſt tꝑantia. Fuit em̄ eiꝰ tꝑantia nobiliſſima
ſupexcellentiſſime p̄re tꝑantia oīm viatoꝝ:
quod oſtendiť

Primo de tꝑantia in guſtu
Secūdo de tēperantia in dicto.
Tercio de tꝑantia in facto
Quarto de tꝑantia in cultu.

Primo de tꝑantia ī guſtu q̄ diciť ſobrietas
ſiue abſtinētia q̄ in btā virgīe fuit ſupexcel-
lēter nobiliſſima. qꝛ fuit puriſſima ⁊ gl'ioſiſ-
ſima. Ratio: qm̄ in alijs viatoribꝫ eſt cū poſ
ſibilitate cadēdi ſaltē in ꝓmū motū gule ⁊ er
rore ⁊ pugna. ſed ī btā ꝟgīe fuit ſine pugna:
ſine errore: ⁊ ſine poſſibilitate cadēdi etiā in
ꝓmū motū gule. qꝛ ipſa peccare oīno nō po
tuit. Jtē alij hoīes abſtinēt tribꝫ de cauſis
Primo ꝓ debito ſatiſfactiōis ꝓ pctō ꝓteri
to. hoc locū nō habet in btā virgīe. qꝛ nullū
pctm̄ habuit. vn̄ huiꝰ loco eiꝰ abſtinētia fuit
ꝓ merito ſuꝑerogatiōis. Scd̄o alij abſti-
nēt ꝓ cautela euaſiōis ꝓ pctō futuro. nec h̄
locū habuit in btā ꝟgīe q̄ peccare nō potu-
it. ſed huiꝰ loco ip̄a abſtinuit ꝓ exēplo edifi-
catōis. Tercio alij abſtinēt ꝓ d'letōe pene
debite in p̄ſenti vel futuro. nec hoc locū ha
buit in btā virgine. qꝛ cū nunq̄ꝫ peccauerit
nunq̄ꝫ penā demeruit. ſed huiꝰ loco ipſa ab
ſtinuit ꝓ gl'ie ꝓmio. ḡ eiꝰ abſtinentia fuit no
biliſſima. Secūdo de tꝑantia in dicto. nā
ex ſacro euāgelio claret ip̄am fuiſſe tꝑatiſſi-
mā in ꝟbis. qꝛ in totiꝰ euāgelice hyſtorie ſe-
rie nō reꝑiť niſi tm̄modo ſeptē ꝟba ꝓtuliſſe
Et hec nō ſine cā ardua. ad quodlibet q̄ꝫ
eoꝝ ꝟboꝝ maximū miraculū ſecutum eſt.
Primū verbū dixit ad angeluꝫ. Quomō fi
et iſtud qm̄ virū nō cognoſco. Et mox ſub-
ſecuta eſt diuine incarnatōis miſterij decla
ratio. Spūſſctūs inquit ſuperueniet in te.
Secūdū verbū dixit. Ecce ancilla dn̄i fi-
at mihi ⁊c̄. Et maximū miraculū ſecutū eſt
ſcꝫ dei hūanatio. Terciū ꝟbū dixit. Cū in
greſſus domū zacharie ſalutauit eliſabeth.
⁊ mox vt audiuit illa ſalutatōeꝫ: exultauit in
fans ī vtero eiꝰ. ⁊ repleta ē ſpūſctō eliſabeth
⁊c̄. Quartū ꝟbuꝫ cū ꝓtulit. ſ. Magnificat
aīa mea dn̄m ⁊c̄. facta ē diuina collaudatio
⁊ grāꝝactio ꝓ īcarnatōis diuie ſūmo bn̄fi-
cio. Quītuꝫ ꝟbū ait cū inuēto ieſu ī medio
doctoꝝ dixit. Fili q̇d feciſti nobis ſic: ego ⁊
pater tuꝰ ⁊c̄. Et ſubſecutū eſt miraculū diui
ne humiliatōis: quia deſcēdit cū eis Jeſus

verus deus:et erat ſub ditus illis. Sextū
verbū dixit in nuptijs.vinū nō habent. Et
ibidē dixit Septimū v̄bū miniſtris: qd̄cū
q̄ꝫ dixerit vobis facite. Et ſubſecutū eſt mi-
raculū cōuerſiōis aq̄ in vinū. Et licet plura
alia v̄ba locuta ſit beata v̄go q̄ nō ſunt ſcri-
pta in euāgelio:tn̄ vtiq̄ꝫ fecit modeſtiam vt
nunq̄ꝫ inuētus ſit dolus vel minimū v̄bum
ocioſum in ore ei⁹. Vn̄ et ſctūs Epiphani⁹
et ſctūs Herman⁹ teſtant̄ de ea ꝙ rariſſime
loq̄bat̄:ſed ⁊ hoc tm̄modo cū oportebat lo
qui.⁊ ſic ſuos ſermones ſemꝑ cōuertebat ꝙ
d̄ deo ⁊ ſuo filio Jeſu loquebat̄ et eius fide
vel ignaros inſtruēdo vl' fidē xp̄i defenden
do. Et tātaꝫ eloquētie gratiā habebat ꝙ ad
fidem plīmos hortādo cōuertebat. Nā ſe-
mel q̄ ipſam loquētē audiuit q̄ntūcūq̄ꝫ infi-
delis obdurat⁹:vel ſtatim credidit: vel cor-
de diffiniuit ſe cito fidē recepturū vel ſalteꝫ
admiratus de fidei hui⁹ veriſſimo miſterio
ceſſauit īpugnare. Hec p̄dicti hyſtoriogra-
phi. Tertio de tꝑantia in facto. Cū eniꝫ
nullus viatorꝝ ſit q̄ nō peccet in factis: ſaltē
venial'r.ipa beata v̄go ſic ſe tꝑauit ꝙ nunq̄ꝫ
peccauit:etiaꝫ i minimo veniali ſiue facto ſi
ue v̄bo vl' cogitatu.vt dicit Aug⁹. Quar-
to de tꝑantia in cultu vel habitu. Habitus
em̄ veſtiū tripl'r diſtinguit̄. Primo em̄ eſt ha
bit⁹ vanitatꝭ.de q̄ loquēs Hiero.ait. Mu-
lieres ſerico ⁊ purpura indute xp̄m induere
nō p̄nt.auro:margaritis ornate: ornamēta
cordis ꝑdiderūt. Secūdo eſt hit⁹ hūilita
tis.ſ.nimie.vt portare ſacculū vl' ciliciū aut
ſordidā veſtē. De hoc idē Hiero. Ornat⁹ in
quit veſtiū ⁊ ſordes pari modo fugiēde ſūt.
Tertio eſt hit⁹ mediocritatis ſm̄ cōeꝫ ſta
tum.⁊ hic eſt laudabilis. Dicim⁹ ḡ ꝙ beata
virgo ſicut ⁊ xp̄s ac alij ſcti habuerūt habi
tū veſtiū humilē ſed mediocriter. et in h̄ ali
os viatores excellit.q2 ſuꝑ artē ꝑ vnctioneꝫ
in ſpūſctō ſciuit p̄ſcire mediocritatē oīmo-
dā in habitu hūilitatis obſeruare. Hec Al
ber.magn⁹ ſuꝑ miſſus eſt .ca.lxxxix. Hu
ic etiā ꝯcordāt ſctūs Epiphani⁹ ⁊ ſctūs ger
man⁹ i hyſtoria de vita Marie di.ꝙ veſtes
btē virgis nō erāt mltū p̄cioſe:nec colora-
te:nec curioſe:nec erāt inq̄unt mlte vilita-
tis.q2 nō habebat cauſam cur ſaccū vel ve
ſtem p̄nie portaret. Sꝑ aūt veſtibꝫ bis in-
duebat̄: camiſia ⁊ tunica.⁊ ſup̄ tegebat̄ reli
gioſo pallio ꝓprij coloris.ſicut erat moris ſe
minis religioſis illis tꝑibꝫ. Erant q̄ꝫ veſtes
eius mūdiſſime:nec vnq̄ꝫ ſunt attrite vl' cō-
ſumpte vetuſtate.ſed māſerūt ita ſicut erant
cū induit eas in p̄ma nouitate:nec vnq̄ꝫ ſūt
ſciſſe vel lacerate. Et hoc ī ſignū nitide ⁊ in
corruptibilis ei⁹ puritatis. Si em̄ filijs iſra
el de⁹ in deſerto id p̄ſtitit: cur nō magis ſue
glīoſe matri hāc grām fecerit:cū ⁊ aplīs pu
tat̄ id feciſſe. vt legit̄ de btō Bartholomeo
aplō. Itē refert idē ꝙ btā virgo peplo mū
diſſimo vtebat̄:⁊ cingulū portabat de cor-
da vel retorta zona Utebatur ⁊ calceis:ſed
tūc tm̄modo cū ire quoq̄ꝫ oportuit vt caue
ret ne nudi viderent̄ pedes:quia ſemper te-
nebat ſe nimis verecūde ⁊ pudice. Lect⁹ q̄ꝫ
v̄gis nō habuit ornatuꝫ ſed mūdiſſim⁹ erat
ſtratus de ſacco.p ſtraminibꝫ Et iuxta lectū
loc⁹ erat q̄ orare ſolebat vl' ſcript̄as legebat
vel ꝯtēplabat̄ diuina.et ad ꝑtem alterā fuit
locata ſedes in qua reſidebat ad opus ma-
nuale faciēdū.q2 nunq̄ꝫ ab aliq̄ p̄dictorꝝ ope
rū erat ocioſa. Angeli q̄tidie de celis mitte-
bant̄ q̄ eam benigniſſime cōſolabant̄.et ce-
leſtē panē ei deportabāt ne defectū patere-
tur. Hec illi.

De virgīali caſtitate Marie. Cap. VIII

Octaua virtus in btā virgine p̄ful-
gens eſt virginalis caſtitas in qua
ſuꝑ oēm creaturā īproportionabili
ter prefulſit:adeo vt teſte Anſelmo libro de
conceptu virginali:tanta puritate niteret q̄
ſub deo maior neq̄t intelligi. De hac latius
aget̄ li.viij.

De humilitate Marie Capl'm. IX.

Nona virtus in beata virgine p̄ful-
gens hūilitas:ꝑ quā ſumme placu
it deo ipſa teſte Lu.j. Reſpexit hūi-
litatē ancille ſue ⁊c. Bern. Audeo dicere q2
nec v̄ginitas Marie deo placuiſſet ſine ei⁹
hūilitate:ꝑ hanc etiā hūilitatē ſūme exaltari
meruit. Cū em̄ iuxta euangelicā regulā oīs
q̄ ſe hūiliat exaltabit̄. ḡ quāto q̄s ſe magis
hūiliat magis exaltabit̄:ꝑ illā maximā tho
picā Sicut ſimpl'r ad ſimpl'r:ſic magis ad
magis ⁊ maximū ad maximū. Sed q2 bea
ta virgo ſuꝑ oēs exaltata eſt choros angelo
rum ⁊ ordines ſctōꝝ.ergo ſequit̄ ꝙ ipſa ſuꝑ
omnes humillima fuerit tam corde q̄ꝫ ore
atq̄ꝫ opere. Signum autē maxime humi
litatis quam habuit in corde ex hoc claret:
quia cum eligeret̄ in matrē dei recognouit

ſe ancillã dñi fore. vñ dixit Ecce ancilla dñi
rc. Signuʒ ꝟo hũilitatꝭ in ore claret quia
cum dñm magnificaret ſe hũilem ancillam
dei eſſe dixit di. Reſpexit humilitatẽ ancille
ſue rc. Signũ deniqꝫ ſumme hũilitatꝭ in
ope patet. qꝛ cum eſſet mr̄ dei viſitauit infe
riorẽ. ſ. Eliſabeth. quã ꝛ ꝑmo ſalutauit et tri
bus mẽſibꝫ eidem ſeruiuit. O mira humili-
tas Marie: en angeloꝝ regina: dña mũdi:
mater dei: ſeruit inferiori homini. diſce ḡ tu
ſupbe hõ exemplo Marie humiliari.

De paupertate Marie Capitulum. X.

Decima virtus ꝑfulgens in maria ẽ
paupertas. Nam Hiero. eam appel-
lat mlierẽ queſtuariaʒ: que cum acu
et fuſo vnde viueret ꝛ nutriret dñm Jeſum
lucrabaṫ. iuxta illud Prouerb. vlti. Manũ
ſuã miſit ad fortia ꝛ digiti eius apphen. fu-
ſum. Quod aũt beata virgo fuerit ſup oẽs vo
luntarie paupꝛima oſtendiṫ

Primo ex figuris.
Secundo ex argumẽtis.
Tercio ex realibus ſignis.

Primo ex figuris. Nam ipſa figuraṫ p ꝟgã
Eſa. xj. Egrediēṫ virga de radice ieſſe: ad ſi
gnificandũ ꝙ ſicut ꝟga parũ terre occupat:
ita et btã ꝟgo Maria oĩa terrena contem-
pſit. Item ipſa figuraṫ p mulierẽ cuiꝰ ſub pe
dibus luna Apocal. xij. ad ſignificãdũ con
temptũ terrenoꝝ. Secũdo ex argumen-
tis. qꝛ cum oĩa poſſʒ a filio cuius eſt terra ꝛ
plenitudo eius ĩpetrare: etiã p miracula: nã
ꝛ ad eius nutũ aquã mutauit in vinũ Joh.
ij. Sed et cũ eſſet totiꝰ mũdi dña: nil voluit
terrenũ poſſidere vt merito paupꝛtatꝭ lucra
reṫ regnũ celoꝝ. Vñ Math. v. Beati pau
peres ſpũ: qm̃ ipoꝝ eſt regnũ celoꝝ. Ter
cio ex realibꝫ ſignis Primũ ſignum. quia in
ꝓpria ciuitate. i. Bethleem que ex patre ſuo
Dauid ſibi q̄ſi iure hereditario debebaṫ: di
filiũ paritura hoſpitiũ non inuenit. qꝛ illud
vnde cõduceret fortaſſe nõ habuit. ꝛ ideo ĩ
diuerſorio pepit ſaluatorem. Secundũ ſi
gnũ. quia filio nato: cuſinũ quem ſubſterne
ret ꝛ pelles quibꝫ tegeret ĩ media hyeme nõ
habuit. ſed pãniculis inuolutũ in ꝑſepio ſu
per fenũ locauit Unde hoc admirãs Berṅ.
dicit. O mira paupꝛtas chriſti naſcẽtis: fili-
us paſtoris naſciṫ ꝛ ei cuſinus ſubſterniṫ: fi
lius eterni regis chriſtus naſciṫ ꝛ in ꝑſepio
ſup duro feno collocaṫ Hec ille. Tercium
ſignum ꝙ erat fabro Joſeph deſponſata. ꝛ
tales cõmuniter ſunt paupꝛes. Et hͦ voluit
deus vt ipſa p labores manuũ vtpote p iu
ſte acq̃ſita ſuſtẽtareṫ Quartũ ſignũ. quia fi
lium ſuũ ad tẽplũ deferens: vñ vt vnũ agni
culũ emeret nõ habebat. cũ tñ in terra ſan-
cta multi agniculi inueniãṫ ꝛ pꝛuo ꝑcio ha
beri poſſint: ꝛ ad id iuxta legeʒ obligabaṫ: ſi
tãtũ habuiſſet ꝙ emere agniculũ valuiſſet.
Quintũ ſignũ. qꝛ chriſtus eius filius pau
perrimus extitit adeo ꝙ nõ haberet vbi ca
put reclinaret Math. viij. vnd̄ patʒ ꝙ ꝛ eiꝰ
mater paupꝛ fuerit q̃ ꝓpriã domũ nõ habuit
vbi xp̄s caput reclinaſſe potuiſſet. Sextũ
ſignũ. quia filio in cruce pendẽti ꝛ ſitio cla-
mãti: nec potũ aq̃ miniſtrare potuit. Sep
timũ. qꝛ mortuũ filiũ vnde inungeret aut q̃
inuolueret aut vbi ſepeliret non habuit: ſed
vnguẽto ꝛ ſindone ac ſepulcro alienis vſa ẽ

De cõſtãti ꝑſeuerãtia Caplm. XI.

Undecima virtus ꝑfulgens in bea-
ta virgine eſt cõſtãtie firmitas. Cũ
enim alij viatores ſint a malo culpe
paſſibiles: in aduerſitatibꝫ vincibiles: ꝛ ĩ ar
duis agendis flexibiles. Ipſa beata virgo
a nullo vnqꝫ malo fuit paſſibilis: ĩ nulla ad
uerſitate vincibilis: ꝛ in oĩm virtutũ arduo
rũqꝫ opeꝝ ꝟtuoſorũ ꝑſeuerãtia inflexibilis.
ſupadmirabilis ergo ſctĩtatis fuit eius vita
Unde Ignacius in epl'a ad Johãneʒ di-
cit. Ipſa maria oĩm graꝝ abũda ꝛ oĩm ꝟtu
tũ fecũda: in ꝑſecutõibꝫ ꝛ afflictiõibꝫ eſt hi-
laris: in penurijs aũt et ĩdigẽtijs nõ eſt apõ
eam q̃rela: iniuriãtibꝫ grata: ac moleſtata le
taṫ: cõſtãs ſcʒ in oĩ virtute: miſeris ꝛ afflictꝭ
coafflicta cõdolet ꝛ ſubuenire nõ pigreſcit.
Hec ille.

De pietate Marie Capitulum. XII.

Duodecima virtus: ꝑfulſit in ea pie
tas: cuius q̇dem ſunt plurimi gra-
dus. Primꝰ eſt dare paupꝛibꝫ ſup-
flua. iuxta illud Luc. xj. Qđ ſupeſt date pau
peribꝫ. Secũdus eſt dare nõ tm̃ ſupflua:
ſʒ etiã neceſſaria. iuxta illđ Math. xix. Va
de ꝛ vẽde oĩa ꝛ da paupꝛibꝫ ꝛ veni ſeq̃re me.
Terciꝰ gradus: dare oĩa ſua: ꝛ inſup ſeip
ſum ſupaddere. ſ. laborãdo manibꝫ vt habe
at vnde tribuat egẽti: vel laborãdo corpore
ꝛ ſpũ vt paſcat ꝓximũ pane ſpũali. ſicut fa-
ciebat Paulus q̇ cũ oĩa reliq̃rat manibꝫ la
borabat vt ſibi ꝛ ſuis ſubueniret ꝛ ſeipſum

impendere ꝛ ſupimpendere cupiebat ꝓ aīa bus ꝓximoꝝ. Quartus gradus pietatis eſt oīa ꝛ ſeipm̄ dare. Et inſuꝑ de ſubſtantia ſui corꝑis partem accipe ꝛ ad refectiōeꝫ ani maꝝ ꝓximis dare. Iſto gradu pietatis fu it btā virgo inſignita: ipſa qꝺpe om̄ia dedit paupi chriſto: ꝛ manibꝫ laborauit vt paupe res ſuſtētaret. vt ſupra patuit. laborauit qꝫ ꝛ ſpū ad refectōem ſpūalem. quia erat magi ſtra aploꝝ ꝛ oīm diſcipl'oꝝ xp̄i: dirigēs eos et inſtruens in arduis qſtionibꝫ. Et vt dicit Ignaci⁹. Veniebāt ad eam ex gētibꝫ cōuer ſis per aplos multi neophiti cupiētes eam videre ꝛ ab ea recipiebāt ꝯfirmatōem fidei quā ſuſceperāt per ꝑdicationē apoſtolorū. Et cuncti ab ea cōfortabanť ꝛ informaban tur: ex eiuſqꝫ pſentia cōſolabanť. Mlti etiā eius cōſortio in hieruſalē ꝯiūgebāt ſe ꝛ ſecū ꝑmanebāt in magna vtiqꝫ pauptate. ꝓ qui bus Paulus et alij apl'i in gentibꝫ cōuerſis collectas faciebant: vt eoꝝ neceſſitati ſubue nirent. vt teſtať glo. ſuꝑ epl'aꝫ ad Coꝝ. In ſuꝑ ipa beata virgo de ſua puriſſima carne et ſanguine viaticū nobis miſeris cōfecit: et toti mūdo partē ſubſtātie corꝑis ꝛ ſanguis ſui dedit in alimētuꝫ eterne vite. id eſt corp⁹ chriſti ꝛ ſanguinē ſui filij: de ſe. i. de virgine ſumptuꝫ: qꝺ qſquis digne guſtauerit viuet in eternuꝫ Joh. vj. Quintus aūt gradus pietatis eſt om̄ia dare: inſuꝑ corp⁹ ꝛ animā ꝛ diuinitatē dare in cibū eternū: hic ꝑ graꝫ ꝛ in futuro ꝑ gl'iam. Et iſte gradus eſt ſoli⁹ miſcōdie ꝛ pietatis dn̄i noſtri Jeſu xp̄i. Hec Alber. magn⁹ ſuꝑ miſſus eſt. vn̄ O fidelis aīa agnoſce qꝫ piiſſima fuerit ꝛ ſit benigniſ ſima virgo Maria. Vere vt ait Bern. ei⁹ miſericordie ꝛ pietatis lōgitudinē: latitudi nē: ꝛ ꝓfunditatē extimare nemo pōt: aut mē ſurare. ipa oībꝫ oīa facta eſt: oībus ſinū mi ſericordie aperit vt de plenitudine ei⁹ acci piant vniuerſi: ꝛ iuſti grām: ꝛ pctōres veni am: angelus leticiā: filius dei carnis ſubſtā tiam: ꝛ tota trinitas gloriam in ſecula ſecu lorum.

¶ Pars tercia libri ſeptimi de multitudine gratie in Maria qua illuſtrata extitit ſum ma plenitudine in hac vita.

In me oīs gratia vie ꝛ veritatis Eccl'i. xxiiij. Sa piens eccleſiaſtic⁹ ſpūſctō doct⁹ agnouit: qm̄ in matre dī nulla gratia deeſſe debuit: ſed oī grā plenam fore oportuit. Id circo in pſona eius loquēs ait In me. ſ. ma ria matre dei oīs grā vie ꝛ veritatis. In qꝺ bus quidē verbis videť ipſa dei gl'ioſiſſima mater cōmēdari. tū de magnitudine grē. qꝛ in me inqꝺt oīs. tū de plenitudine gratie. qꝛ oīs gratia. tum qꝫ de ml'titudīe et varietate gratie. qꝛ vieꝫ vie ꝛ veritatis. O vere maria gratia Marie q tātam grām habuit ꝙ ma iorē pura creatura nō vnita ꝟbo habere ne quit ꝙ vicꝫ ſit mr̄ dei: genitrix filij dei: crea toris ꝛ ſaluatoris oīm: et eoipſo dn̄a ſit oīm angeloꝝ ꝛ hoīm atqꝫ cūctoꝝ creatorum. O veriſſime plena grā Maria q grām ipſam increatā in ſe totā cōtinuit. vnde recte ange lus eidem dixit Aue gratia plena. Hieroni mus in ſermone de aſſūptōe. Vere grā ple na: qꝛ ceteris ꝑ partes: marie ꝟo ſe totā infu dit gratie plenitudo. O deniqꝫ qꝫ multiplex gratia i Maria q oēs grās generales ꝛ ſpe ciales oīm creaturarū et oīm ſctōꝝ in ſūmo habuit. qm̄ vt idē Hiero. ait ibidē: Toti⁹ in qꝺ gratie plenitudo q eſt in chriſto venit in mariā: qꝫqꝫ aliter. qꝛ in chriſto ſicut in capi te influente in maria ſicut in collo. ſiue dicā medio trāſfundēte toti corꝑi eccl'e: in chri ſto ſicut in hoīe pſonal'r deificato: in maria ſicut in tēplo ipſi verbo ſingl'ariter dedica to. Dicat ꝰ Maria In me oīs gratia: vt ꝑ hoc glorioſum verbū alliciat noſtras men tes ad ꝯfugiendū ꝓ grē impetratōe ad eam Accedat qꝫ bō ꝛ dicat. Maria mr̄ grē ma ter miſcōdie tu nos ab hoſte protege in hora mortis ſuſcipe: ꝛ ꝑ plenitudinem tue gratie fac nos cōſortes glorie. Itaqꝫ locuturi de multitudine gratie beate virgīs q in ſua vi ta fulſit in ſumma plenitudīe: ad pſens tria myſteria notabimus.

Primū myſteriū dꝛ actual'ꝯtinuitatis.
Secūdum dꝛ noticialis luminoſitatis
Terciū dꝛ ml'tiplicis gratioſitatis.

Articulus prim⁹ ꝙ beata dei mater ma ria fuit cōtinue in hac vita ſtabilita in actu ali guſtu gratie dei cum plena ratione me rendi.

Circa primū mi ſteriū actualis ſcꝫ cōtinuitat' in ueſtigandū eſt Si videlicet bea ta ꝟgo Maria in ſua vita habuerit tam ꝑ

fectiſſimũ ⁊ cõſummatũ ſtatum in gratia: ꝙ
cõtinue ſine tp̄is interruptõne fuerit mens
eius ſtabilita in actu ⁊ guſtu gratie cũ ple-
na merendi ratõe. Ad qð breuiter ſm in
tentionẽ magiſtri Vbertini de Caſali ordi
nis minoꝝ in ſuo libro q̇ intitulatur Arbor
vite crucifixi Ieſu. pie opinãdũ eſt et tenen
dum ꝑ virginis matris excellẽtia: ꝙ tãta ꝑ-
fectio gratie: tãta abũdãtia cariſmatũ diui-
noꝝ ⁊ virtutũ oĩm conſummatio fuerit ſibi
data in illo dei cõceptu vt ſanctiſſima ma-
ter dĩ haberet ꝑfectiſſimũ ⁊ ineffabiliſſimũ
ſtatũ ꝯſummatũ in oĩ ꝑfectione actiue ⁊ cõ
tẽplatiue abſq; oĩ diminutõe ⁊ defectu. ⁊ ex
tunc mens ei⁹ taliter fuit ſtabilita ꝙ ſine ali
qua interruptione fuerit ſũme in ꝯtẽplatio
nis actu ⁊ grẽ cõtinuo guſtu. Et hoc ſupra
oẽm modũ alteri⁹ creature: citra tñ beatifi-
cam viſionẽ. adeo ꝙ oĩs ignorãtia nõ ſoluȝ
culpabilis: qꝛ de illa nõ eſt dubiũ ꝙ nunq̃
habuit. ſed etiã oĩs ignorantia quõlibet di-
cens defectũ in nobis ex peccato originali
fuit ſibi oĩno ablata. et fuit a ſpũſancto infu
ſus ſibi pleniſſimus habitus ſapiẽtie: totaȝ
ipſius mẽtẽ ꝑficiẽs adeo ꝙ occupatiões ex-
terioꝝ ſenſuũ nunq̃ impediret in ea recolle
ctionẽ mẽtis et cõtẽplatõis actũ ac expimẽ-
talis gratie guſtũ. ſed ⁊ ipſe contẽplationis
actus mentẽ ei⁹ plene in deo recolligẽs nũ-
q̃ impediuit virtuoſum ⁊ debitũ officiũ ad
miniſtratiue ꝑtis inferioris ſenſuũ: q̇n ⁊ ſic
dulciſſime miniſtrauit filio ſuo ieſu tã in in
fantilibus neceſſitatibꝫ corꝑis q̃ in aliĩs in
decurſu vite ſue oportunis atq; ĩ oĩbꝫ aliĩs
que ad inſtructõem ꝑimi ⁊ apl̄oꝝ et alioꝝ
neceſſaria videbant̄. Imo iſte due ꝑfectio-
nes actio ⁊ cõtẽplatio in ipſa ſe mutuis re-
ſpectibꝫ intẽdebant ad virtutũ ⁊ gl̄ie cumu
lũ. Alias quoq; ꝑfectiões multas credit̄ ꝙ
tũc cõſecuta fuerit nobis ineffabiles ⁊ icõ-
prehẽſibiles: que etiam ſm expimẽta noſtre
infirmitatis ⁊ corruptõis ĩpoſſibiles videñ-
tur. Et ſi obĩcias de ſomno q̇ in nobis
abiſſat ⁊ ſepelit actum rõnis: ⁊ liberi arbi-
triĩ aufert vſum. ⁊ ꝑ ꝯñs actum meriti et de
meriti. Vñ btũs Berñ. ſomnũ vocat mor-
tis imaginẽ. Et Areſto. in de ſomno ⁊ vigi-
lia dicit. Sõnus eſt ligamentũ ſenſuũ. Cũ
igitur in beata virgine fuerit qñq; dormitio
nis ſomnus: imo ⁊ chriſtus legit̄ dormiuiſ-
ſe Math. viĩ. ergo in beata virgine ſomn⁹

interrũpebat ꝑdictũ effectũ gratie: Reſpon
detur ſm eundẽ Vbertinũ vbi ſ. ꝙ in bea-
ta virgine ſicut ⁊ in chriſto liberũ arbitriuȝ
nõ fuit ex ſomno ſubmerſum. ſed anĩa ſua li
bere ⁊ actu meritorio ſimul ⁊ cõtemplatiuo
non obſtante ſomno tẽdebat in deũ ⁊ alias
ꝑfectiones nobis ineffabiles. vt dicere po
tuerit illud Canti. v. Ego dormio ⁊ cor me
um vigilat. Hec ꝑdicta de matre dei reue
rendiſſima credẽda mouet triplex ratio ſm
ea que indubitãter credimus de ipſa.

Prima ratio plene expurgatõis.
Secũda ratio plene aſſimilatiõis.
Tercia ratio plene participatõis.

Prima ratio plene expurgatõis. Indubitã
ter eñ credit̄ ꝙ ipſa fuit plene purgata a fo
mite. q̄ ab omi infectione humana ex fomi-
te cauſata. Sed quia impedimentũ oĩm ꝑ-
dictoꝝ ⁊ maxĩe impedimẽtum ſomni eſt ma
gne impꝑfectõis ⁊ deſtructõis actus cõtem
platiui. cum oĩs hebetudo mẽtis ⁊ aliĩ defe
ctus quos ĩ nobis expimur expgefacti poſt
ſomnũ nõ ſinant ſtatim ⁊ libere mentẽ ferri
in deũ. ſed cũ nouo conatu oportet nos re-
dire ad mẽtis claritatem ⁊ ſuauitatem quaȝ
ꝑmo fueram⁹ expti. ergo videt̄ ꝙ nullo mõ
fuerit in dei matre. Si obĩcias ꝙ iſta eſt
cõditio noſtre mẽtis ⁊ corꝑis et ipſa nõ fuit
educta de ſtatu corꝑis anĩalis. Reſpõdeo
ꝙ nõ eſt verũ. quia iſta nõ eſt cõditio natu-
re ſed eſt mag̃ ꝑ peccatũ infectio et infirma
tio. vt expſſe dicit Aug⁹. ſup Geñ. ad litterã
ꝙ in ſtatu innocẽtie fuiſſet clarior cõtẽpla-
tio dormiẽtiũ q̃ ſit modo viſio vigilãtium.
Cõiter eñ mag̃ videnť ſentire doctores ꝙ
in ſtatu innocẽtie non ꝑdidiſſet homo li. ar.
ſiue rõnis vſum ꝓpter ſomnũ: nec nati fuiſ-
ſent filiĩ ſubiecti ignorãtie. Vnde ĩ Enche.
Aug⁹. ca. viĩ. expſſe vocat errorem oẽm de
ceptiõem. ⁊ hoc indecoꝝ ⁊ indecẽs ad vite
hui⁹ miſeriã dicit ꝑtinere. Nihil aũt tale vi
det̄ cõueniẽs matri dei. ſed plena purgatio
a fomite debuit eam plene a talibꝫ defectibꝫ
liberã reddere. Puto eñ ꝙ extunc fuerit in
ea altior ⁊ dulcior cõtẽplatio q̃ fuerit ĩ adã.
nec mirũ: quia ipſa deuȝ guſtabat vt filium
vteri ſui. Et virtus regitiua corꝑis impleto
dei obſequio ſine aliq̇ vitio tanto fuit in ea
ꝑfectior quãto in maiori altitudine ꝟtutum
regebat: cum etiã dolores ⁊ penas tam mẽ-
tis q̃ corꝑis plene ſublimabat et referebat

in deum: ab eis nec in minimo īpedita. nullo mō igiť videť cõuenīēs ꝙ in ſumma plenitudine gratie q̄ debeť ſtatui materno: magna ps tēpoꝛis que occupať in ſomno trāſierit ſine actuali relatione ad deū: vel etiaʒ ſine plena rõne merēdi. Licet q̄ppe volūtas qua volo doꝛmire vt poſſim viuere ad honorē dei ſit actꝰ meritoꝛiꝰ in quo actu ſomnus poſſit dici meritoꝛiꝰ: tm̄ in ſomno ſic ligante li. arbi. actus meriti a mēte interim nͦ pcedit. Item ſi adhuc inſtas. quia hec eſt pena peccati: ⁊ pene nõ fuerūt ſibi ablate: ſicut nec filius ſuꝰ carere voluit. Dico ꝙ licet pene que ſunt pure pene et materia ꝟtutis et adiutoꝛiū merēdi nullūqꝫ impedimētum virtutis ⁊ q̄ totā naturā conſequunť cõiter in chꝛiſto ⁊ in ſua matre remāſerint: ſic̄ ſunt fames: ſitis: triſticia. tamē ipē pene que ſunt impedimēta pfectionū ſicut ignoꝛātia: cõcupiſcētia: ⁊ ligatio liberi arbitrij et diſtractio actus cõtēplatiui nõ debuerūt in dei matre remanere, ſicut nec a xp̄o fuerunt aſſumpte. Secūda ratio plene aſſimilatõis: qꝛ caro virginis matris ⁊ xp̄is eſt eadē caro et ſimiľ puritatis. vt dicit Augꝰ. in ſermone de aſſumptõe dn̄e. Sed dn̄s Jeſus in carnis aſſumptiõe nullū predictoꝝ defectuū aſſumpſit, ergo nec in ſua matre dimittere debuit aliquē eoꝛundē defectuū. Tertia ratio plene participatiõis: quia cum plenitudo totiꝰ gratie que ē in xp̄o pticipata ſit matri vt dicit Hiero. in ſermone de aſſūptõe dn̄e: q̄ꝫ q̄ꝫ aliter ⁊ aliter vt ſupꝛa tactū eſt. ergo ille plenitudines p̄dicte ⁊ alie mlto maioꝛes ⁊ nobis ineffabiles fuerūt in beata ꝟgine. Vnd̄ ſequiť ꝙ ſtupēdo modo dilatatus fuerit ſinus materne mētis ad reſpectꝰ ⁊ actus ineffabiles tam reſpectu diuinarū pfectionū q̄ꝫ etiā reſpectu actualis dilectionis ⁊ deuotionis ac deguſtati dulcoꝛis et multiplicꝭ reuelationis. Nec valet inſtātia cõtra hāc rationem. ſi diceres: ꝙ in chꝛiſto fuit beatifica viſio ab inſtāti conceptionis. et iſta p̄rogatiua nõ fuit tūc data ꝟgini. ergo nec alie. Non eſt em̄ ſimile. Gratia em̄ viſionis beate oĩo cõpetit humanitati chꝛiſti: et eſt decens ex vnione pſonali verbi. Non eniʒ eſt decēs vt vniať verbo in ſuppoſito ⁊ nõ fruatur ipſo. Perfectões aūt q̄ cõpetunt chꝛiſto ſm̄ pfectõem vie debēt diffundi in ſua matre bn̄dicta. vnde oēs gratie que ſubſtātialiter mētem pficiuut et que nõ repugnāt ſtatui creature: ⁊ que ſunt citra beatitudinē patrie debēt ſibi cõicari. ſed predicta nõ repugnant. ergo ⁊c̄. Et ſi dicas. nõ habuit oēs gratiam: quia nõ fuit ſacerdos nec cõfeſſoꝛ nec p̄dicatoꝛ. Friuola eſt inſtātia. quia hec nõ ſunt ſubſtātialiter pficiētes mētem: ſed q̄dam gratie gratis date ſm̄ exigētiam ſingulariū pſonarū. Hec Vbertinus vbi ſupꝛa. O igiť mēs humana pēſa quātū potes q̄ntum deo plena fuerit virgo hec diuina maria. O q̄ntum gratie ineffabilis ſupabūdauit in ipſa. vere gratia plena ⁊ oĩ laude eſt digniſſima. Vere dignū et iuſtum eſt vt eā omnis laudet vox humana ⁊c̄.

Articulus ſecūdus ꝙ beata virgo habuit plenitudinē ſcientie ⁊ gratiam omnis noticie ſiue artis: circa quod ⁊ plurima dubia ſoluunť.

Circa ſecūdum myſteriū: videlicet noticialis vel ſciētialis luminoſitatꝭ inueſtigādum Vtrū ipſa beata virgo mater dei ĩ ſtatu huius vite ſciuerit oĩa. Videť nanqꝫ ꝙ plura ignoꝛauerit: quia p̄ditū Jeſuʒ triduo queſiuit ignoꝛās vbi foret Luc. ij. Itē ipſo inuēto in tēplo cum dixiſſʒ Jeſus. Quid eſt ꝙ me q̄rebatis neſci, quia in his que pa. m. ſūt opoꝛ. me eſſe. ſubdiť: ꝙ ipſi. id eſt Maria ⁊ Joſeph nõ intellexerunt verbū. Itē ipſa turbata eſt in ſermone angeli ſalutātis Luce. j. Et quaſi neſcīēs de modo incarnationis diuine queſiuit dicens. Quomõ fiet iſtud q̄niā virū nõ cognoſco ⁊c̄. Preterea ſancti in patria nil ſciunt niſi ad beatitudinē ptinētia. ergo ſancti in via tm̄ ad beatitudinē vie ptinētia ſciūt. ⁊ per cõſequēs beata virgo in via tm̄modo ea ſciuit que ſunt ptinētia ad beatitudinē vie ⁊ ad ſui ac alioꝛuʒ edificationē. nā ⁊ ſupfluū videť ſciuiſſe alia. Cõtra. Joh. xiiij. Spūſſanctus docebit vos oēm veritatem. ergo creatā ⁊ increatā. Item oĩa facta ſunt, ppter hominē. iuxta quod Areſto. ij. phiſicoꝝ. Nos ſumus q̄dā modo finis oĩm. Unde de oĩbus teneť hõ gratias agere. Si ergo nõ oĩa cognouiſſet impfecta fuiſſet eiꝰ gratiarūactio. Preterea oĩs ſciētia de numero bonoꝛū honoꝛabilium eſt. j. de aĩa. Sed ei nullum bonū defuit: quia oĩ gratia plena fuit. ergo oĩes

ſciētias habuit. Preterea anima chriſti ſci
uit oīa que deus: nec tamē ei eſt equalis in
ſcientia ꝑ modū ſciēdi. Sed ſicut anīa chri
ſti īmediate ſe habet ad deuꝫ: ita anīa beate
virginis ad aīam chriſti. ergo beate virgi-
nis aīa ſciuit omnia q̄ anīa chriſti. ſed impꝰ-
fectiori modo. Pro reſpōſione ad queſti
onē ſm magnū Alb. ſup miſſus eſt. ca. cliiij
Notandū q̄ beata virgo in cognitōne ſua
habuit plura priuilegia. Primū eſt ꝑfecta
cognitio trinitatꝭ dei ſine medio quā habu
buit in via ꝑ ſpecialiſſimā gratiā. Secun
dum eſt ꝑfecta cognitio miſterij incarnatio
nis. ⁊ hāc habuit per gratiā ⁊ ſingl'arē expi
entiā. Terciū eſt cognitio ſue reuelatōnis
et certificatio ꝓdeſtinatōis quā habuit ꝑ re
uelationē ⁊ cauſam. quia ſcꝫ nouit ſe matrē
dei eſſe quā īpoſſibile foret dānari. Quar
tum eſt anīe ſue ⁊ ſpirituū per ſpecies ꝓpri-
as cognitio quā habuit diſpoſitiue ꝑ natu
ram: completiue ꝑ gratiam. Et ſm hanc vi
dit angelos: anīas: et demones. vt infra de
gratia ſapientie patebit latius art. iij. huius
partis. Quintū eſt ꝑfecta cognitio oīm ad
ſtatum vie ꝑtinētium quaꝫ habuit ꝑ gratie
illuſtrationē vel infuſionē ⁊ inſpirationem.
vnde habuit ꝑfectā cognitionē oīm ſcriptu
rarū opandoꝝ ⁊ cōtemplandoꝝ. Et q̄ ipſa
fuerit ꝓphetata in oībꝫ ſcripturis ꝓphetaruꝫ
et figuris deſignata. Sextuꝫ eſt cognitio
omniū circa ſe futuroꝝ quā habuit ꝑ reue-
lationē ⁊ in ſpeculo lectionē atqꝫ ſcripturaꝝ
cognitionē. Septimū eſt cognitio omniū
ad ſtatū patrie ꝑtinētiū quā habuit per cō-
tēplatōis reuelationē. Octauū eſt oīm cre
aturarū que ſunt ī toto mūdo vꝉ fuerūt aut
erunt in rerū natura ſtantiū cognitio: quaꝫ
habuit per naturā ⁊ gratiā et cōtemplatio-
nem. Si enī iſtud ade eſt cōceſſum ⁊ datuꝫ
vt omniū animantiū terre ⁊ volatiliū celi et
beſtiaꝝ noticiā haberet ⁊ oībus noīa voca
ret ↄgruētia ſm ſuas ꝓprietates Geñ. ij. Itē
ſi Areſtoteli ⁊ philoſophis ac medicis da-
tū eſt noſſe omniū herbaꝝ virtutes: lapidū
qꝫ: metalloꝝ atqꝫ ſtellaꝝ celi: qm̄ teſte Hie-
ronimo Areſtoteles nō ſolū ſciuit naturas
rerū ſed et ſcriptas in libris tradidit. Quid
mirū ſi marie que fuit gratia plena ⁊ dei ve
ri mater donatū ſit oīm creaturarū cognitō
nem ꝑfectam habere maxime cū ⁊ paganis
philoſophis vt dictū eſt magna ꝑ parte cre
aturaꝝ cognitio eſt donata. Nonū priui-
legiū: q̄ habuit matutinā ſimul ⁊ veſꝑtinaꝫ
cognitiōem. Matutinā ꝑ gratiā. Veſperti
nam ꝟo per naturā ⁊ gratiaꝫ. Decimū eſt
cōcluſio ex ꝓdictis oībꝫ q̄ ſcꝫ nulliꝰ ꝓprie ha
buit ignorantiā. Unde ꝓpter obiectōnes q̄
fieri poſſent Dicimꝰ q̄ beata virgo ſufficiē-
ter ꝑfecta fuit ꝑ habitū nature et grē in opa
tiones exire ⁊ finē ↄſequi cuiuſlibet ſciētie.
Et hac ſciētia exiuit in actū ⁊ opatōem qñ
vbi ⁊ qualiter ⁊ quātum ordinabat̄ ſibi ad
beatitudinē ⁊ alijs in ſalutē. Habuit etiam
ꝑfectā cognitionē omniū ad btitudinē ſuaꝫ
ſm ſtatū vie ꝑtinentiū: vel ad gratiā imꝑti-
nentiū. Unde ipſiꝰ aīa beatiſſima nulla ha
buit in ſe inutilia vꝉ imꝑtinentia ſed ꝑ totū
fuit plena gratia. vnd̄ oīa que fuerūt in ipſi
us anīa vel naturalia vꝉ acquiſita ſic erant
gratia informata vꝉ cum gratia ↄiuncta: vt
omnia eēnt gratuita. ⁊ ꝑ ↄñs fuit oīs ſciētia
eius gratuita: ⁊ oīs opatio eius gratuita vt
ſine oī reſtrictiōe largiſſima ⁊ veriſſima inꝰ-
terꝓtatiōe eſſet oīphariа gratia plena. Hec
Albertus. Ad illud igit̄ in cōtrariū vide
licet q̄ ꝑditum Ieſum requiſiuit: dicitur. q̄
hoc magno factū eſt ſacramento: vt ad tēpꝰ
dono ſciētie illius rei ſuſpēderet̄: ſicut ⁊ do-
nū ꝓphetie ad tempus ꝓphetꝭ ſubtrahebat̄
ad vtilitatem eoꝝ: q̄tinus iterū cum dolore
petentes humiliarent̄ ꝓphete ⁊ dei eſſe expe
rirent̄ nō ſuū quod habebāt. ſicut patet de
Heliſeo. iiij. Regum. iij. Ita factum eſt hoc
etiā ad vtilitatē: vt ſcilicet ad tempus breue
īterdiceret̄ marie noticia de ieſu vbi ſit ſm
corpus: quatinꝰ illo dolore ꝑcuſſa magna
nobis merita per patientiā theſauriſaret: at
qꝫ exemplū nobis daret req̄rēdi Ieſum in-
ter cognatos ⁊ notos. id eſt inter ſanctos.
Ad illud q̄ nō intellexerūt verbū chriſti de
prē celeſti loquētis Rñdet̄ ſm Ludolphuꝫ
carthuſieñ. q̄ ſic eſt accipiēdum: nō intelle-
xerūt id eſt nō anīaduerterūt: licꝫ crederent
dei filiuꝫ. Vel quia nō ita plene vt poſtmo
dum intellexerūt talia de diuinitate loquen
tem ſaltem quo ad Ioſeph alioſqꝫ inibi aſ-
ſiſtentes qui nō fuerunt aſſueti talia audire
de diuinitate. non autē hoc de beata Ma-
ria dicit̄ abſolute. Ad aliud dicēdū q̄ il-
la turbatio virginis in ſermone angeli non
fuit ex ignorantia. Sed quia prudens dat
nobis legem: non ſtatim credere omni ſpi-

ritui: ſed ꝓbare vtrum ex deo ſit. iuxta ſentē
tiam apli. Proceſſit ergo illa turbatio poti⁹
ex humilitate q̄ ſe nō reputauit dignā tante
exaltatiōi quāta per angelū ſibi annūciaba
tur vel tante ſalutatōi. nec tanq̄ʒ ignara aut
dubia queſiuit Quomō fiet iſtud. quia be
ne ſciuit ꝙ apud deuʒ nō eſt īpoſſibile omē
verbū. Et ꝙ iuxta Eſaie vaticiniū cap. vij.
virgo ꝯcipe ꝛ parere debuit filiū dei. Sed
idcirco querit vt angelo docēte de myſterio
incarnatōis diuine fideles certiores in fide
redderent̄: ꝛ pateſceret oīb⁹ q̄a virtute ſpiri
tuſſancti concepit filium dei. Ad illud ꝙ
ſuꝑfluū eſt ſciſſe omnia alia que nō ꝑtine
bant ad beatitudineʒ vie Dico: ꝙ nō. quia
omīs ſciētia eſt de numero bonoꝝ honora
biliū. j. de aīa. ſed operari ſm omnē ſciētiā
foret ſuꝑfluū ad beatitudinē. Dico ergo cū
Alberto vbi ſupra ꝙ ei⁹ ſciētia exiuit ī actuʒ
et operationē ſolum tunc quādo: vbi: quali
ter ꝛ quantū ordinabat̄ ſibi in beatitudinē
et alijs in ſalutē. vt patuit circa decimū pri
uilegiū ſue cognitōnis. Claret igit̄ reſpōſio
ad queſitū ꝙ ſciuit omīa. Sed circa hoc
plurima occurrere poſſunt particularia du
bia ꝓ ampliori elucidatōe oportuna. Pri
mū dubiū. Si beata ꝟgo ſciuit oēs mecha
nicas artes vel ſciētias que cōtinent̄ in his
verſibus. Lana nemus miles nautatio rus
medicina. ꝟ. Ac ars fabrilis mechanice ſūt
iſte. vbi ſeptem artes numerantur. Et vi
det̄ ꝙ nō. quia natura nō deficit in neceſſa
rijs nec abūdat in ſuꝑfluis. ij. de aīa. ergo
multo forti⁹ gratia. Sed quedam artes me
chanice erant beate virgini neceſſarie ſicut
muliebres: q̄dam ſuꝑflue ſicut viriles. ergo
illas habuit ꝛ nō iſtas. Itē videt̄ ꝙ illas me
chanicas mlīebres que ſunt ſubtiliores ne
ſciuit: ſicut eas q̄ fiunt aurifrigijs ꝛ ſericeis
operib⁹ ꝛ ſubtilib⁹ ſuturis ꝛ hmōi. quia iſta
ſubtilia magis ordinant̄ ad vanitatē q̄ʒ vti
litatem. Operatio aūt ꝛ ſcientia beate virgi
nis fuit tm̄ ad vtilitatem. ergo ꝛc. Illa etiaʒ
ſubtilia operari multum repugnant cōtem
platiōi. quia requirūt multam attētionē co
gitationis. Maria autē optimā partem ele
git ſcilicet perfectā ꝯtemplatiōem. igitur ꝛc.
Contra. Matri dei nullum bonū defuit
quia gratia plena fuit. ſed omīs ſciētia etiaʒ
mechanica eſt de numero bonoꝝ. igitur ꝛc
Ad dubium igit̄ reſpōdet̄ ꝙ beata ꝟgo
habuit ſciētiā artiū mechanicaꝝ alijs excel
lentiorem ꝛ operatōeʒ ſubtiliorē in illis etiā
muliebrib⁹ artibus ſubtiliorib⁹. quod ꝓba
tur ſm Albertū ſuꝑ miſſus eſt. ca. cxl. tripli
ci via. Primo ex ei⁹ inuincibilitate. Ipſa
eīm vt ait Damaſcen⁹ a nullo illuſtriū vin
citur. Hee aūt artes ſubtiliores ſunt ſcientie
et opera illuſtriū feminarū. ergo ꝛc. Se
cūdo ex eius humilitate. Eius eīm operatiō
fuit humillima ꝛ laudabiliſſima. ſed maior
et laudabilior humilitas apparet ſcire nobi
lia ꝛ ſubtilia ꝛ opari vilia ꝛ cōmunia: q̄ʒ tm̄
ſcire vilia ꝛ groſſa ac operari talia. ergo be
ata virgo ꝛ ſi opata ſit vilia: ſciuit tamē no
bilia. Tercio ex effectus qualitate. quia
digniſſimū ad quod ordiant̄ artes mecha
nice eſt veſtitus. Primo eīm anima. poſtea
corpus. deinde veſtimentū Luce. xij. Sed
digniſſimū oīm veſtimētoꝝ fuit tunica incō
ſutilis quam fecit beata virgo. ergo habuit
ſcientiā artis mechanice in ſummo. Ad
obiecta in cōtrariū dicit̄ ſicut patuit ſupra.
ꝙ licet ipſa ſcierit omnes artes: tamē ei⁹ ſci
entia exiuit in actū ꝛ opationem nō omniū
ſed earū ſolum et tunc que: quādo: vbi: qua
liter ꝛ quātum ordinabant̄ ſibi in beatitudi
nē ꝛ alijs in ſalutem vt ſemꝑ ordiaret ea ad
vtilitatem nō ad vanitatem nec impediret̄
in ea cōtemplatio. Secūdum dubiuʒ de
artibus liberalib⁹ Utrū illas ſciuerit ī ſum
mo. Reſpōdetur breuiter ſm eundē Alber
tum ꝙ ſic. patet. Primo ex ꝑfiguratione.
Prouerb. ix. Sapientia edificauit ſibi do
mū excidit columnas ſeptem. Illa quippe
domus eſt beata virgo. Septem columne
ſunt ſeptem artes liberales. Item: mille cli
pei pendēt ex ea ſcʒ turre Dauid. omnis ar
matura fortiuʒ Cāticoꝝ. iiij. Turris dauid
eſt ſacra ſcriptura. Clipei: ſciētie philoſo
phice ꝛ ſciētie liberales que ꝑtinēt ad muni
tionē ſacre ſcripture. ergo ſanctorū eſt illas
ſcire. et per cōſequēs a fortiori eſt beate vir
ginis. Solutio patet. quia q̄dam ſcti lau
dant̄ de talibus ſciētijs. ſicut Hieronimus
Auguſtin⁹ ꝛc. et ſancta Katherina. ergo be
ate ꝟgini nō debuit deeſſe iſta materia lau
dis. Claret itaq̄ ꝙ beata virgo ſciuit Pri
mo grāmaticā. quia ſuꝑ illud Luce. ij. Ma
ria cōſeruabat omīa verba hec: glo. dicit ꝙ
legerat in diuerſis ꝓphetis. ergo ſciuit lege
re et per cōſequēs intelligere. quia legere et

nō intelligere eſt negligere. Item ipſa ꝑm
Hiero. ⁊ Damaſ.in tēplo fuit enutrita vbi
virgīes inſtruebant ꝑm legem Moyſi:pn/
cipium aūt eruditōnis eſt grāmatica. Am⸗
plius grāmatica eſt recte loquēdi ſciētia.ſed
beata virgo nunq̄ peccauit in loquēdo.er/
go eam habuit in ſummo. Secūdo rhe/
toricā ſciuit. Nam dicit Auguſti.in de do⸗
ctrina chriſtiana ꝙ in ſacra ſcriptura ſūt di
uerſi colores rhetorici. Sed beata virgo ſa
cram ſcripturā ꝑfecte ſciuit.ergo et rhetori⸗
cam. Item iura ciuilia ⁊ canonica:leges ⁊
decreta ꝙ ſcierit in ſummo:patꝫ hoc modo
quia ſapiētia aduocati in tribus claret. Pri
mū ꝙ obtineat apud iudicē iuſtum ⁊ ſapiē/
tem. Secūdum ꝙ cōtra aduerſariū aſtutū
et ſagacem. Tercium ꝙ in cauſa deſperata.
Sꝫ beata virgo obtinuit apud iuſtiſſimuꝫ
et ſapiētiſſimū deum cōtra aduerſariū calli
diſſimū diabolū in cauſa noſtre liberatiōis
deſperatiſſima ſentētiā optatam. Unde ſa/
piētiſſimus deus elegit eam tanq̄ ſapiētiſſi
mā aduocatā ꝓ nobis. ergo omnia que ad
hoc officium pertinēt ſuper om̄es nouit.

Item alīj aduocati ⁊ ꝓcuratores poſſunt
iniuſtū ꝓbare eſſe iuſtum ſophiſtice:ſed nō
poſſunt facere. Beatiſſima aūt ꝟgo hoc de
iniuſticia noſtra fecit.ergo pro omnibꝫ im⸗
proportionabilr̄ allegare ſciuit. Amplꝰ ipā
habet autoritatem leges cōdēdi ⁊ interpre/
tandi. Cum em̄ generalem cōſtitutionē ha
beat facere papa in om̄ibus ſpiritualibus
et eccleſiaſticis. extra de cōſti.ca.finali. In
temporalibus aūt generalem legem poteſt
facere impator C.de legi.⁊ cōſti. pncipū.l.
ij.⁊.l.fi. Beatiſſima virgo eſt impatrix ⁊ do
mina pape ⁊ totius mūdi.ergo penes ipſaꝫ
fuit legum cōditio ⁊ interꝑtatio ⁊ omnia iu
ra in arca cordis clauſa habuit:vtpote que
ſpirituſancto plena fuit per quem ſcꝫ ſpiri/
tumſctm̄ reges regnāt ⁊ legū cōditores iu⸗
ra decernūt Prouerb.viij.ca.ergo Rheto⸗
ricam ſciuit in ſummo. Tercio ꝙ logicā
ſciuerit in ſummo patet:quia hec eſt vtiliſſi
ma ad ſciētiam ſacre ſcripture.et ad fidei cō
firmationē ac hereſum cōfutationē atq̄ ra/
tionis redditionē de ea que in nobis eſt fi/
de.ergo cum iſta ſciētia ſit maxime neceſſa/
ria ſanctis.ꝑ cōſeq̄ns beate virgini. Quar
to muſicā ſciuit. quia tam in veteri q̄ in no
ua lege erāt cātores ⁊ vſus cātus ad cultuꝫ
dei. Cantus aūt recte ſcitur per muſicā. er⸗
go cum ad cultum dei ꝑtineat ſcientia hec
ipſa ſciuit eam. Item vox virginis benedi
cte fuit delectabiliſſima ꝑfectiſſimo auditui
ſcꝫ chriſti. ergo eius vox fuit maxime armo
niaca. Quinto Ariſmetricā etiam ſciuit.
quia hec agit de numeris. Numeri autē in
ſacra ſcriptura ſunt miſtici.et ꝑm diuerſita/
tem numerorū diuerſa per eos ſignificātur
myſteria.vt patet in ternario:ſenario:et de/
nario.⁊ ſic de alījs.ſicut in multis ſcripturis
et gloſis manifeſtum eſt. Preterea in ſacra
ſcriptura fiūt cōputatōes annoꝝ vt de Ja⸗
cob:yſaac.⁊ alījs.⁊ feſta diuerſa agūtur: ad
que neceſſaria eſt ſciētia computi. Hec au/
tem omnia pertinēt ad ariſmetricā. ergo cū
ipſa ſciētia ſit neceſſaria ad ſacram ſcriptu/
ram:ſequitur ꝙ beata virgo ſciuerit eam.

Sexto ſciuit geometriā.quia in ſacra ſcri
ptura diuerſe ſunt mēſure: vt mēſura ephi.
bachi.chori.modij.⁊ ſimilia plura. vt patet
in Ezechiele precipue: vbi eſt magna valde
difficultas de mēſuratōe templi ⁊ taberna/
culi. De huiuſmodi aūt eſt geometria.ergo
eam ſciuit. Septimo ſciuit aſtronomiaꝫ
quia in ſacra ſcriptura agitur de ſideribus
et ſtellis Geñ.j.ſed de his eſt ſcientia aſtro/
nomie.ergo ipſa eſt neceſſaria ad theologi⸗
am.et per cōſequēs beata virgo ſciuit eam.

Preterea mathematicā q̄ perfecte ſciue/
rit:patet.quia ipſa fuit ꝑfectiſſima ꝑm affe⸗
ctum.ergo ⁊ ꝑm intellectum. ſed ipſa per af
fectum dilexit omnia diligibilia.ergo ſciuit
omnia ſcibilia. Item dicitur ꝙ Abraaꝫ ſci
uerit huiuſmodi ſciētias ⁊ per eas ditatus
eſt:ergo et beata virgo eas ſcire debuit: cui
nullum bonuꝫ defuit quod in alījs fuit ſan
ctis. Inſuper phiſicā ⁊ medicinā ꝙ ipſa
ſciuerit in ſummo.quia per diuerſas ꝓprie⸗
tates lapidū ſpecieꝝ lignoꝝ ⁊ anialiuꝫ ac ce
terarum rerum naturaliū diuerſe figurātur
intelligētie myſterioꝝ in ſacra ſcriptura. er/
go ſine intelligētia reruꝫ naturalium nō eſt
ꝑfecta intelligentia ſacrarū ſcripturarū.ſed
beata virgo ꝑfectiſſime ſciuit ſacraꝫ ſcriptu
ram.ergo ⁊c̄. Item ſumma ſciētia medici⸗
ne eſt ſcire curare morbos ſolo ꝟbo. Iuxta
illud metrū. Uirtus ineſt gēmis maior her
bis maxima verbis. Et ad hoc nō ſoluꝫ ſci
re curare morbos corporis ſed ⁊ anīe ⁊ ſci/
re vtroſq̄ ſanare ad immortalitatem. Ta/

lem habuit medicine ſcientiaꝫ beata virgo. ergo ī ſummo ⁊c̄. Ampliꝰ hoc claret etiā a maiori arguēdo. quia ſi paganus Areſtoteles hoc habuit donum ſciētie a deo ꝙ ſicut Hiero. teſtat̄: ꝓprietates reꝝ naturaſq; n̄ ſolum ſciuit ſed ⁊ legēduꝫ libris tradidit. Alij etiaꝫ phī ⁊ medici vt Auicēna Galienꝰ Cōſtātinus Hypocras ⁊c̄. ſcierūt et docuerūt rerū naturas ⁊ virtutes. Quid mirū ſi deus matri ſue id dedit qd̄ ⁊ infidelib' bonū p̄ſtitit: cū ipſa ſuꝑ oēm creaturā poſt chriſti animā plena gratia fuit. Deniq; methaphiſicam ſciuit q2 hec ſūme neceſſaria eſt ad theologiā. Terciū principale dubiū adhuc reſtat Utrū beata virgo ſciuit ī ſummo totam theologiā. Ad qd̄ ex p̄miſſis oīb' patet reſpōſio ſc̄m eundē Albertū ꝙ ſic. q2 vnctio ſpūſſancti qua plena erat docebat eam oīa. vnde fuit doctrix aplo'ꝝ: ⁊ habet aureolam p̄dicatoꝝ. Hoc aūt declarat̄ ꝑ materiā libri ſentētiaꝝ. Nam ſciuit totū libruꝫ ſentētiaꝝ. Primo q̄dem librū primū ſentētiaꝝ. cuiꝰ materia reducit̄ ad duo. ſcꝫ ad materiā de trinitate. et materiaꝫ de p̄deſtinatione dei ⁊ potētia ac volūtate dei. Sed beata virgo pre oībus ſciuit ⁊ cōtēplata eſt deitatem ⁊ eius trinitatē ꝑſonaꝝ: cuiꝰ ⁊ potētiam et bonitatē in ſeipſa expꝑta fuit ad ſaluteꝫ oīum p̄deſtinatoꝝ. Secūdus liber ſentētiarū agit de angelis ⁊ operib' ſex dierum atq; de ſtatu homīs. Hec oīa ꝑfectiſſime ſciuit: vt ſupra claruit. Tercius liber agit de incarnatōe verbi ⁊ virtutib' Hec oīa ſciuit in ſummo ⁊ ꝑ expꝑientiā. Quartus agit de ſacramētalib' gratijs ⁊ reſurrectiōe. Gratias ſacramētales dei mater in ſummo habuit: vt tactū eſt ſupra. Corpus etiā ſimillimū corꝑibus reſurrectōis habuit. Nam corpora reſurrectōis ſunt īmunia a culpa ⁊ pena. corꝑa vero ſanctorū in via ſunt obnoxia culpe ⁊ pene. Inter hec fuit mediū corpus beate virginis. vnde patet ꝙ glorioſiſſima q̄q; feliciſſima fuerit benedicta virgo Maria. vere in eiꝰ laude deficit omnis mens ⁊ lingua O vere monſtruꝫ celeſte: vt ita dicam cum ſancto Ignacio. O admirabilis excellentia eius dignitatis ⁊ ſcientie. hoc ſolum ſuꝑeſt vt nos miſeri humiliter eam deprecemur q̄tinus digni habeamur eam laudare in celo ſine fine.

Articulus tercius ꝙ gratia m'tiplici plena fuit beata maria. Et hic ponunt̄. xij. differentie gratiaꝝ.

Terciuꝫ miſterium m'tiplicꝫ gratioſitatꝫ. Iuxta nanq; ſentētiam apoſtoli varia dona gratiaꝝ dant̄ ꝑ ſpiritūſctm̄ chriſti diſcipulis ⁊ ſanctꝫ. Unde. j. Corinth. xij. Alij q̄dem per ſpiritum dat̄ ſermo ſapientie: alij ſermo ſciētie: alij fides in eodem ſpiritu: alij gratia ſanitatuꝫ: alij oꝑatio virtutū. alij prophetia: alij genera linguarū: alij interp̄tatio ſermonū ⁊c̄. Et iteruꝫ Eph. iiij. Ipſe dedit quoſdam q̄dem apoſtolos: quoſdā autē ꝓphetas: alios vero euāgeliſtas: alios aūt paſtores ⁊ doctores ⁊c̄. Has omnes gratias et plura eius dona nō eſt ambigēdum fuiſſe in beata virgine. quoniā vt dicit Hiero. Ceteris per partes Marie vero ſe totā infudit gratie plenitudo. Aduertendū tamē ꝙ iuxta numerū. xij. ſtellarum in corona capitis beate virginis duodecim gratias poſſumus diſtinguere: quibus ipſa extat glorioſa in ſummo poſt filium. Quarū primꝰ q̄ternarius accipit̄ ex parte intellectꝰ ⁊ cognitionis. Secūdus ex parte gratificatōis: q̄ pertinēt ad gratiam gratūfacienteꝫ. Tercius quaternarius ex parte eius ſublimationis.

Prima gratia viſionum
Secunda gratia ꝓphetiaꝝ.
Tercia gratia linguarum.
Quarta gratia interp̄tatōis ſermonū.
Quinta gratia donoꝝ.
Sexta gratia beatitudinū.
Septima gratia ſacramētoꝝ
Octaua gratia virtutum.
Nona gratia dignitatum.
Decima gratia officiorum
Undecima gratia aureolarū
Duodecima gratia miraculoꝝ.

Prima ſtella dicit̄ gratia viſionuꝫ et reuelationū. Nā vidit angelos ſepiſſime q̄ vt teſtat̄ Hiero. ſingul' diebus ei cibum deferebant a deo miſſum. Sed hic querit̄ Utrū beata virgo viderit angelos ⁊ ſpūalia ꝑ ſpecies ꝓprias. Ad qd̄ reſpōdet̄ ſc̄m Alb. ſuꝑ miſſus ē. ca. cxxxviij. ꝙ ſic. Probat̄. quia ipſa videre potuit ſpūꝫ increatum ꝑ ſpeciē ꝓpriā. ergo ⁊ quēlibet alium. Unde Grego. Quid eſt qd̄ nō videat

qui videntē oīa videt, ſed ipſa vidit videntē oīa .i. diuinā eſſentiā, ergo vidit oīa auxilio gratie in ſua ɔtēplatōe. Item Moyſes vidit diuinā eſſentiā: vt dicit Aug⁹. de videndo deum. Et ſimilr̄ Paulus in raptu ſcribitur vidiſſe deū ⁊ diſpoſitionē celeſt' hierarchie quā ⁊ btō Dioniſio reuelauit. ğ multo mag' beata virgo vidit deū ⁊ ſtatū angelorum ac triūphātis eccleſie. Itē Martin⁹ vidit demones. ⁊ Jacob angelos qñ dixit: caſtra dei ſunt hec ⁊c. ergo cōcludit' q᷑ btā virgo que a nullo illuſtriū vincit' in ſua cōtemplatiōe qua oēs excesſit cōtēplatores: poterat videre deū ⁊ angelos ⁊ demones ⁊ animā ꝓpriam et ſubſtātias rerum incorꝑaliuꝫ per ſeipſas. Hec Albert⁹. Secūda gratia ꝓphetiaꝝ qua p̄dicebat futura. Cum eñ fuit ſpiritusſancto plena: qui q̄dem ꝓphetas et amicos dei ɔſtituit Sap. vij. ſequit' q᷑ fuit ſumma ꝓphetaꝝ. Nam ſi Johānes plus q̄ ꝓpheta dictus eſt: eoq᷑ chriſtum in vtero agnouit ⁊ digito demōſtrauit. Multo magis beata virgo eſt plus q̄ oēs ꝓphete q̄ nobis chriſtū generauit. De ei⁹ ꝓphetia tripli. ci. ſcꝫ de p̄terito: de futuro: ⁊ d̄ p̄ſenti occulto habet' libro. ij. pte. j. c. ij. arti. ij. ꝓpe finem.

Tertia ſtella eſt gratia linguaꝝ. Licꝫ q̄p pe quidam opinati ſint q᷑ beata virgo genera linguaꝝ nō habuerit: quia ipſa ire ꝑ mūdum ad p̄dicādum nō debuit. Tamē h̄ nō obſtat: imo tenēdū eſt cum Alberto ca. clx. q᷑ beata virgo cum aplis accepit donū linguaꝝ. Nam Actuū. ij. ſcribit'. Sedit ſupra ſingulos eoꝝ ſp̄uſſanct⁹. ſed ipſa fuit cum illis. ⁊ qm̄ vt ait Damaſ. ipſa a nullo illuſtrium vincit' in aliquo. ergo habuit donū iſtd cum alijs ⁊ pre alijs. Itē cum diuerſis hominib⁹ cōuerſabat': ergo dono lingue īdiguit. Preterea ipſa eſt aduocata oim: ergo debuit ſcire linguas ſinguloꝝ. Quarta gratia interp̄tatiōis ſermonū quod eſt ſ̄m glo. ſcripturas exponere. Hāc q᷑ habuerit beata virgo patet. q᷑ vt dictum eſt ſupra: omēs ſcripturas intellexit ⁊ aplis ad eam refugiētibus in q̄cūq᷑ queſtiōe expoſuit. vnde magiſtra aploꝝ nūcupat'. Item Amos. iij. ca. ſcribit'. Nō eſt verbū qđ dñs nō reuelauerit ſeruis ſuis. ğ multo mag' matri. Quinta gratia donoꝝ: quia ip̄a habuit oīa dona ſp̄uſſancti in ſummo. Primo q̄dem donū ſapiētie, qđ eſt q̄dam guſt⁹ ſp̄ualis ſūme veritatis ꝑ modū ſumme bonitat'. Sed vbicunq᷑ eſt maior incorruptio et inſepabilior ad deū dilectio: ibi eſt maior coniunctio ad ipſum. ⁊ ꝑ ɔſequēs maior deguſtatio. ſic fuit in virgine. Vñ Sap. vj. Incorruptio facit ꝓximuꝫ deo. Et Hugo Charitas inq̄t ē que vnit amātem cū amato. Secūdo habuit donū intellect⁹. quia fuit virgo prudētiſſima: intellectuq᷑ illuminatiſſima a ſpiritusancto quo erat pleniſſima. Vnd̄ et maria .i. illūinata nō īmerito eſt nolata. Tercio habuit donū cōſilij tanq̄ que fuit maxime īſtructa vnctiōe ſp̄uſſancti. ⁊ fuit ꝑfectiſſima obſeruatrix ɔſilioꝝ. Quarto donum fortitudinis: quia vicit deuꝫ fortiſſimū: morteq᷑ ⁊ diabolum. vt ſupra patuit de virtute fortitudinis eius. Quinto donū ſcie excellētiſſime. vt p̄cedenti myſterio declaratū eſt. Sexto donū pietatis: ꝑ quā mouebat ad opa miſericordie ſumme. vt patuit ſupra li. iiij. parte. ij. ar. j. ⁊ de pietate ei⁹. Septimo habuit donū timoris dñi. quia vbi maior ſapiētia ibi maior timor dñi. iuxta illud ps. Initiuꝫ ſapiē timor dñi. ſed ipſa habuit donū ſapiētie in ſummo. igit' dono timoris dei plena fuit. Sed qualiter ipſa deū timuerit habet' li. ix. par. j. ar. iiij. c. ij. Sexta ſtella eſt gratia beatitudinū oim. Primo ipſa ī beatitudīe paup̄tatis oēs ſupauit. ſimiliter et in beatitudine mūdicie: vt patuit de virtutib⁹. Item in beatitudine mititatis etiā alios ſupauit. quia cauit ecclia. Virgo ſingularis inter oēs mit'. Itē in btitudie miſericordie. quia ipſa eſt mr̄ ⁊ regina miſcdie Mater miſcdie dr̄ q᷑ ipſa eſt origo mie dei in xp̄o filio eius. Regina etiā mie dr̄. q᷑ ipſa habet in celo ptātem mie ⁊ grē: vt cuicunq᷑ voluerit ei⁹ aduocatōe p̄ſtet' miſcdia ⁊ gratia. Btitudo quoq᷑ eſuriei iuſticie ſūme fuit in ea: q᷑ ſumma charitas. vt etiā ſ. patuit. Deniq᷑ habuit beatitudinē luctus excellētiſſime. quia cui⁹ cauſa nobilior: eius etiam effectus eſt nobilior ſ̄m Areſto. Sed q᷑ cā luctus in virgine fuit nobilior. Oēs eñ alios ad flendū inſtigat peccatū. beatā aūt virginē ſola charitas. Si aūt q̄rat' vtrū ipſa luxerit ꝓ incolatu miſerie ⁊ dilatione patrie Reſpōdet' q᷑ ſic. quia hoc videt' ptinere ad charitatis ꝑfectionē. cupere. ſ. diſſolui ⁊ eſſe cū xp̄o. iuxta illđ apoſtoli dictamē. Hec Albert⁹. Item beatitudo etiaꝫ pacis ſumme

fuit in beata virgine. quia vt dicit gloſa ſu
per illud Beati pacifici. Pacifici inq̄t ſunt
q̄ oēs motus animi rōni ſubijciūt. qđ ſūme
fuit in beata virgine. Inſup habuit etiam
btitudinē pſecutōis maximā in filij ſui occi
ſione cui⁹ gladi⁹ doloris cor eius ptrāſiuit.
Et ſic claret ꝙ ſummā gratiā btitudinū ha
buit ⁊ donoꝝ. Septima ſtella eſt gratia
ſacramētoꝝ. ꝙ ipſa grām oīm ſacroꝝ habu
it in ſummo patet ē. li. eodē. parte. j. ar. ij.
Octaua gratia virtutū omniū. de hoc pa
tuit eo. li. parte. ij. arti. iij. vbi agitur de ꝟtu-
tib⁹ eiuſ theol. ⁊ cardi. q̄bus oīb⁹ plena fuit
Nona ſtella eſt gratia dignitatū. quia vt
canit eccl'ia Ipſa virgo beata eſt dñ̄a mun
di: regina celoꝝ: impatrix angelorū ⁊ hoim:
De quib⁹ latius agetur ſuis locis p̄cipue li.
xl. ſ. de p̄uilegijs. Decima gratia officio-
rū. ſ. ſanctoꝝ. Habuit q̄ppe officium patri-
archaꝝ. quia mater p̄ncipalis eſt totius ec-
cleſie ⁊ oīm ſanctoꝝ. quos om̄es in chriſto
ipſa genuit ꝑ regenerationē viuam ex mor-
tuis. Item habuit officiū ꝓphetaꝝ. vt dictū
eſt ſupra. Itē apl'oꝝ donū habuit: licꝫ ex. xij
apl'is nō fuerit. Apoſtoloꝝ em̄ officiuꝫ fuit
eſſe lucem mūdi. Ipſa in ſūmo illuminauit
mūduꝫ nō tm̄ voce ſed oꝑe: victu: et veſtitu
inocētiā predicās. ergo in ſūmo habuit do
num apoſtolat⁹. qꝛ apoſtoli penitētiam: ipa
innocētiā predicauit verbo: veſtitu: victu: ⁊
opere. Item habuit officiū euāgeliſtaꝝ. qꝛ
ſcriptū eſt de ea Luc. ij. Maria cōſeruabat
oīa verba hec: cōferens in corde ſuo. vbi ſci
licet totū euāgeliū cōdiderat. ⁊ euāgeliſtꝭ ip
ſa reuelabat myſteriuꝫ incarnatōis. Sicut
dicit de Luca euāgeliſta ꝙ ab ipſa didice-
rit ſecreta angelice ſalutatōis ⁊c̄. Itē ipſa
cum martyrib⁹ eſt martyr. cū cōfeſſorib⁹ eſt
cōfeſſor chriſti etiā ſub cruce aſtans filij ſui
vſqꜫ ad mortē. cum virginibus virgo. cū re
ligioſis ſumme religioni euāgelice dedita. ⁊
cum oībus p̄latis ⁊ paſtorib⁹ ipſa paſtora-
tus habuit officiū. quia ipſa nos pauit ver
bo ⁊ exēplo atqꜫ cibo corpis ⁊ potu ſangui
nis filij ſui. Undecima grā oīm aureola
rū. qꝛ ꝟginū martyrū ⁊ p̄dicatoꝝ aureolam
poſſidet. vt patebit li. vltio. par. iij. arti. iij.
Vñ patet ꝙ mr̄ dei habuerit oēm grām ad
decoratōis cumulū: ad pfectōis augmētuꝫ:
et ad honoris laudiſqꜫ incremētū: atqꜫ oīm
bonoꝝ ſpūalium cōplemētum. Duodeci
ma gratia miraculoꝝ. Miraculū quippe et
ſi nō facit ſanctū: tamē oſtēdit ẜm Gregoriū
Ipſa miraculū omniū miraclo'ſiſſimū: ⁊ no
biliſſimū ſanctiſſimū ⁊ incomprehēſibiliſſi-
mū fide ſua mediāte legit feciſſe. cū ad vnū
verbū cōſenſus: dicēte Ecce ancilla dñ̄i: fi-
at mihi ⁊c̄. deus factus eſt homo: mater vir
go. et in vtero xp̄s pfectus homo. Inſup ꝙ
ipſa habuerit donū miraculoꝝ et fecerit mi
racula in ſua vita: teſtant ſancti de eius vi-
ta hiſtorias ſcribētes. Et p̄cipue fact⁹ Her-
manus dicit ꝙ ipſa adeo claruit in vita mi
raculis ꝙ innūeros egros ⁊ debiles cura-
uit: et demones ab obſeſſis effugauit. q̄ au
dito eius noīe ſo lo: mox exierūt. ⁊ ad ei⁹ itu
itum horride clamabāt ꝙ ſe ferri vultū dei
matris nō valebāt. Refert ideꝫ ꝙ beata vir
go cum vixit: tres mortuos ſuſcitauit. Pri
mo q̄dem filius cuiuſdā vidue paupcule q̄
ei erat vnic⁹ ⁊ ꝑ illū victu ſuſtētabat rogata
ab ea vt ſuum filium Jeſuꝫ inuocaret. mox
beata virgine orāte: ille defunctus ſuſcitat
et matri lachrimāti reſtituit. Item q̄dam
diſcipulus apl'oꝝ ſymō appellatus innuptā
filiā virginē habēs que ſubita morte deceſ-
ſit: ad beatā virginē flens acceſſit ⁊ rogans
Maria q̄ꝫ eā ad vitā reuocauit: q̄ in marie
cōſortio remāſit vſqꜫ ad ei⁹ aſſūptiōeꝫ. Itē
matrona q̄dā Judith nomīe chriſtiana: cū
gemīos ſiml' filios parturiret mortua ē. Cu
ius parētes ⁊ amici btām Mariā exorātes
ipſa ad corpus acceſſit ⁊ inuocās ieſū viuā
hanc erexit Idē etiā Herman⁹ narrat ꝙ q̄
dam mulier deuota de nūero fideliū marie
nota: cū vnicū puulū filiū hr̄et eum in agro
leo rapuit ⁊ detulit. hec cū flēs filiū diu q̄ſi-
uiſſꝫ nec īueniſſꝫ: acceſſit ad mariā ↄq̄rēdo
Cui ipſa. O mlier fiduciā habe ī deū ieſuꝫ
filiū meū q̄ potēs eſt tuū natū reddere viuū
ſanūqꜫ pueꝝ. Mox qꜫ leo ſanū ipm̄ reporta
uit ⁊ añ fores mr̄is collocauit. Itē tres iu-
uenes innocēter ad mortē ↄdēnati cū duce
rent vincti ad mortē mltiqꜫ eos ſeq̄rent. q̄-
dā chriſtian⁹ ait. Inuocate dñ̄am mariā ⁊ ī
ei⁹ filiū credite ⁊ ſaluabimini. qđ cū illi feciſ
ſent cum lachrimis Mariā iuocātes vt eri
perent: mox vincula coꝝ ſūt ſoluta. Et q̄dā
eoꝝ q̄ eos occidere volebāt in fugaꝫ ꝟſi ſūt
rapti maligno ſpiritu. Alij ꝟo luminis acri-
ſia ſunt pcuſſi. ⁊ ſic illi ſoluti ſunt ⁊ abierunt
ad Mariā adorātes eam gratias egerūt et

fidem chriſti receperunt. Multa alia refert
idem Herma. que ſingula lõgũ foret inſcri-
bere. Nã vt ipſe idem teſtat̃ q̃tquot venie-
bant ad eam curabant̃ curui: claudi: debi-
les atq; ceci nati: leproſi: paralitici: ſurdi: muti
ydropici: epilẽtici: febricitantes: ꝛ caducum
morbũ patiẽtes: ꝛ fluxũ ſanguis atq; frene-
tici. Ex omni etiã ꝓuincia multos ꝛ varios
languẽtes ad Mariã ducebãt ꝛ curabant̃
oĩ̃es. Per eam quoq; femine plurime pre-
gnãtes de part⁹ periculo ſunt liberate cum
nomẽ eius inuocabãt. Sed et multi in car
ceribꝰ ꝛ vinculis detẽti ꝑ ei⁹ merita ſunt re-
dempti. Hec Hermanus. O igit̃ virgo gra
tioſiſſima om̃i gratia et gloria plena. O dei
mater inclita ſub tuum ꝓſidium ꝯfugimus
ne deſpice nos in neceſſitatibꝰ: ſed a pericu
lis cunctis libera nos virgo glorioſiſſima.
Amen.

Incipit liber octau⁹ de ſanctiſſima vir-
ginitate Marie.

OCtauus liber

agit d̃ miſterio puriſſime vir
ginitatis bñdicte matris dei
Et diuidit̃ in tres partes
In prima parte agit̃ de ipſa
eius certiſſima ꝛ digniſſima virginitate.
In ſecũda incidẽtaliter agit̃ de ei⁹ virgini-
tatis ſancta ſocietate ſeu eius virgĩalis ſpõ
ſi vicʒ Joſeph ſanctitate. In tercia agit̃ de
eius virginitatis ſumma puritate.

Pars ꝓ̇ma de veriſſima digniſſimaq; ac
approbata virginitate beate Marie.

ECce virgo cõci-

piet ꝛ pariet filium Eſa. vij. cap.
Pulcerrime ꝓpheta ſpũſctõ edo-
ctus matris dei virginitatẽ ꝓconiſans ver-
bis in ꝓmiſſis oſtẽdit q; digniſſimo miracu
lo dei filius incarnari deberet ex ipſa virgi-
ne: vt virgo cõcipet ꝛ virgo pareret ꝛ deum
verũ generaret. Unde ſubdit. Quia voca-
bit̃ inq̇t nomẽ eius emanuel: qđ eſt nobiſcũ
deus. De hoc admirãdo exclamat Orige-
nes in Omel. ſuꝑ illud Luce. Cum eſſet de
ſpõſata mater Jeſu maria: dicẽs in hec ver
ba. O magne admiratõis gratia. O inenar
bilis ſuauitas. O ineffabile ſacramẽtũ. ipſa
eſt eadẽ mater. ipſa eſt eadem virgo. ipſa ge
nitrix ꝛ ipſa ancilla. ipſa eſt que genuit deuʒ
ꝛ hominẽ. Quis vnq; audiuit talia. q̇s vn-
q; potuit vt virgo eſſet ꝛ mater. Virgo in-
quã in ꝯceptu: virgo in partu: ꝛ poſt partũ.
Immaculata mr̃ ꝛ ĩcorrupta mater vnige-
niti filij dei dñi noſtri Jeſu chriſti. qui eſt in
celis ſm̃ diuinitatẽ in ſinu patris: ꝛ eſt ĩ ter
ris ſm̃ carnem in ſinu matrꝭ. in celis de pa-
tre ſine matre generatus. et in terris de ma
tre ſine patre genitus. Hec eſt illa nouitas
a Hieremie vaticinio ꝓnũciata. Nouum in-
quit faciet dñs ſuꝑ terraʒ: femĩa circũdabit
virum. O femina ſuꝑ femĩas bñdicta q̃ vi-
rum nõ nouit ꝛ virum ꝑfectum chriſtũ ſuo
vtero circũdedit. Extat maria cũ ꝯcipit vir
go grauida: dũ parit virgo puerpera: ꝛ poſt
partuʒ virgo ꝑpetua. ꝓclara illa virginitas
et glorioſa fecũditas. De hac eius virgini
tate Eſaias ꝓdicẽs ait. Dabit dominus ipe
vobis ſignũ. vere ſignum mirabile. vere ſi-
gnum amabile ꝛ ſumme ad ſalutẽ noſtram
vtile. quia Ecce inquit virgo cõcipiet ꝛc̃.

Quoniã in parte iſta agere intẽdimus de
ipſa virginitate matrꝭ dei: libeat tria myſte-
ria de ipſa declarari.

Primũ myſteriũ dicit̃ cõgruitatis.
Secũdum myſteriũ dicit̃ dignitatis.
Terciũ myſteriũ dr̃ atteſtabilitatis

Articulus primus ꝙ ſumme cõgrue
bat atq; decebat vt mater filij dei foret vera
citer virgo ꝑpetua. et hoc rationibꝰ quinq;
infraſcriptis.

CIrca primũ mi

ſteriũ. ſ. cõgruitatis inueſtigabi-
mus vnde iſtud cõgruebat vl̓ q̄
re decuerit vt dei mater foret virgo ꝑpetua
cũ deus eque poterat naſci ꝛ cõcipi de mu-
liere cõiugata. Et quo ad hoc poteſt tali-
ter argui. Primo preſupponit̃ ꝙ ſi homo
nõ peccaſſet nihilomin⁹ deus incarnat⁹ fu-
iſſet. tum rõne nimie dilectõis: quia nõ mi-
nus diligẽdus erat hõ ante lapſum q; poſt.
Unde Joh. iij. Sic deus dilexit mũdũ vt
filiũ ſuum vnigenitũ daret ꝛc̃. tum etiã ra-
tione ꝑfectõis vniuerſi. al̓s eñ̃ defeciſſet in
vniuerſo q̄rtus modus ꝓducẽdi hoĩem ſcʒ
de ml̓iere ſine viro. ꝛ hãc viam tenet Sco
tus ſuꝑ. iij. diſt. vij. Secundo ꝓſupponit̃
ꝙ ſi hõ nõ peccaſſʒ nõ niſi electi fuiſſent ge
nerati. Unde Grego. li. iiij. moral. dicit. Si ꝓ
mi parentes nõ peccaſſent: nequaq; ex ſe fi-

lios gehēne generaſſent. Hec ille. Ter-
cio p̄ſupponit̄ ꝙ ſi nō peccaſſent in paradi-
ſo homīes omnes vſi fuiſſent matrimonio
vt implerēt p̄ceptum dn̄i Creſcite et multi-
plicamini Gen̄. ij. quia om̄es m̄ltiplicatio-
ni ſpeciei dediſſent operam. eoq̄ hoc prece
ptum domini p̄ſcriptum ſcꝫ creſcite ⁊ multi
plicamini: dictū̄ eſt pro om̄i poſteritate ade
ſm̄ Richar. in ſecū̄do diſt. xx. q. ij. art. j. Ve
rūtamē ſine om̄i peccato ⁊ macula in para-
diſo carnali copl'a conueniſſent ⁊ fuiſſet ibi
thorus īmaculatus ⁊ cōmixtio ſine concu-
piſcētia. vt ait magiſter ſcd̄o eadē diſt. xx. ca.
ij. et Auguſtinꝰ ſup Gen̄. approbat. Quar
to p̄ſupponit̄ ꝙ ſi nō peccaſſent in paradiſo
tot fuiſſent mares quot femine. Hoc oſten
ditur ſm̄ ſentētiam Bonauen. ⁊ Richar. ſu
per ſecū̄do vbi ſup̄ breuiter ſic. quia exquo
inquit om̄es vſi fuiſſent matrimonio in pa
radiſo vt implerēt illud preceptum domini
Creſcite ⁊ multiplicamini. Et quoniā in il-
lo ſtatu nullus maſculus habuiſſet plures
vxores: cum inſpiratiōe ſpiritusſancti dixit
Adam Genes. ij. Erunt duo in carne vna.
Nulla etiam mulier fuiſſꝫ ſine viro nec vir
ſine muliere: nec vna plures viros habuiſ-
ſet vt duo tm̄ eſſent in carne vna. nec aliq̄s
aut aliqua mortez ſenſiſſet. ſequit̄ ꝙ tot ma
res naſcerent̄ quot femīe ſi Adam nō pec-
caſſet nec aliquis de ſtirpe eius. ꝯcor. Tho
mas. Iſtis ſuppoſitiōibꝫ habitis chriſtus
dei filius in paradiſo carnem aſſumēs non
videt̄ quomō de virgine eam aſſumpſiſſet
ſed ex matrimonio. Et ſi pro illo ſtatu hoc
cōgruiſſet. cur et pro iſto ſtatu moderno id
nō decens fuiſſet. Ad quod ꝑtinꝰ reſpō-
dendo dico ſaluo meliori iudicio admitten
do oēs dictas p̄ſuppoſitōnes ꝙ in illo ſtatu
ſcꝫ inocētie cum completus fuiſſet numerꝰ
electorum in fine generatōis humane ſeu ꝓ
pagatiōis vltimo geniti homīes nō conue
niſſent carnali copula: ſed in virginitate pu
riſſima perſtitiſſent: cum ſciētes impletū nu
merū electoꝝ: nouiſſent quia nō foret opus
vt ꝓlem generarēt: cum matrimoniū nō fu
erat īſtitutū in paradiſo ante peccatū ꝑ illō
preceptum Creſcite ⁊ multiplicamī: niſi ꝓ-
pter officium. ſcꝫ cauſa ſobolis ꝓcreāde ad
cultum dei ſm̄ doctores ſup quarto. Potu
iſſet ergo fieri vt chriſtus in vltime genera-
tionis tempore veniſſꝫ: vel forte ſi antea tū̄c

reuelādo certificaſſet ſuam matrē de virgi-
nitate ſeruanda. Unde poſito ꝙ et ſi homo
nō peccaſſet chriſtus incarnatus fuiſſet ni-
hilominꝰ ex virgīe Maria ſine virili ſemīe
licet in illo ſtatu nō aſſumpſiſſet chriſtꝰ cor-
pus paſſibile. quia non fuiſſet neceſſariū ꝓ
redemptiōe homīs eum mori: nec aliq̄s de
ſolis electis eum occidiſſet. Notandum
ꝑo eſt ꝙ chriſtus aſſumere carnem poterat
q̄dem etiam ꝓ ſtatu moderno de corrupta
vel cōiugata ex viro ⁊ muliere ſm̄ legeꝫ na-
ture inſtitute in paradiſo. ſed non decebat.
imo ſumme erat ꝯgruū vt de īcorrupta vir
gine ſpiritusſancto operāte ꝯciperet̄ ⁊ naſce
ret̄: p̄cipue quinqꝫ ratiōibus: quas ponunt
Bonauen̄. Richar. Tho. ⁊ cōcordant do
ctores ſup. iij. diſt. xij.

Prima ratio accipit̄ ex ꝑte ꝓlis.
Secū̄da ex parte matris.
Tercia ex parte patris.
Quarta ex ꝑte finis diuīe īcarnatōis.
Quinta ex parte vniuerſalis ꝑfectōis

Prima ratio ex ꝑte ꝓlis id eſt filij dei. Nā
filius dei eſt verbum patris eterni qui naſci-
tur ab eo per incorruptionē: ſicut ꝟbū abſ-
qꝫ omni cordis corruptiōe cōcipit̄ ⁊ in vo-
cem ſine corruptiōe egreditur ⁊ orit̄: ab ore
quoqꝫ abſqꝫ carnis corruptione ꝓfertur. ꝓ-
pter quod Joh. j. In principio erat verbū
et verbum erat apud deum ⁊ deꝰ erat ver-
bum. Quia ergo chriſti caro ſic fuit ex vir-
gine aſſumpta vt eſſet caro verbi dei Ideo
cōueniēs fuit vt ſine corruptiōe matris cō-
ciperet̄ ⁊ pareret̄ de incorrupto virgīs vte-
ro. Unde Auguſtinꝰ ī ſermone. xliij. de na-
tiuitate chriſti dic̄. Maria mater chriſti ele
cta eſt ſup omnes creaturas ⁊ p̄electa: vt de
mū̄diſſima matre mū̄diſſimꝰ naſceret̄ filius
quia ſicut in celo habuit chriſtus patrē im-
mortalē ⁊ incorruptibilē. ſic ⁊ in terra habu
it matrē om̄i corruptiōe carētem. igitur ī ce
lo qualis eſt pater talis eſt filius. ſic ⁊ in ter-
ra qualis eſt mater talis ſm̄ carnē eſt filius
Hec ille. Secū̄da rō accipit̄ ex parte ma
tris. Cōgruūꝫ em̄ erat vt dei mater ſumma
dignitate honoraret̄. q̄a hoc ſpectat ad ho-
norē filij. Un̄ ⁊ Exo. xx. p̄ceptū diuinuꝫ eſt
Honora patrē ⁊ matrē. Hinc dī filꝰ in mū̄
do oriēs honorem matris nō debuit viola-
re vel diminuere. ſed q̄ꝛ dignitas ꝟginalis ī
eccleſia p̄celſior eſt alijs. ergo illa debuit ma

tri dei attribui. Unde ſi chriſtus matrꝫ ſue
virginitatē ꝑmiſiſſet violari vel ante partuꝫ
vel in partu vel poſt partū: eoipſo matrꝫ di
gnitatē violaſſet ꝛ ſuum honorē minoraſſet
quod nō expedit chriſto. quia ſcriptum eſt
Prouerb. xv. Stultus homo deſpicit ma-
trē ſuā. ꝛ eiuſdē cap. xvij. Gloria filiorū parē
tes eorum. Tercia ratio accipiť ex parte
dei patrꝫ. vt ſcꝫ ipſi deo patri ſeruareť digni
tas. quia cum chriſtus ſit verꝰ deus: nō fuit
cōueniēs vt alium patrē haberet ꝙꝫ deū: ne
dignitas paterna trāſferretur ad alium.
Quarta ratio accipiť ex parte finis incarna
tionis. Nam ad hoc fuit incarnatio chriſti
vt homīes in filios dei transferrenť ꝛ rena-
ſcerenť. Unđ Joh. j. Dedit eis ptātꝫ filios
dei fieri his q̄ credūt in noīe eius. ſed hij nō
ex ſanguinibꝫ necꝫ ex volūtate carnis: necꝫ
ex volūtate viri nati ſunt vel naſcunť. ſed ex
deo. id eſt dei virtute qua fit vt homīes ſpi-
ritualiter renaſcanť in deo. Nota autꝫ ꝙ
ſm Nicolaū de lyra per carnem hic intelli-
gitur mulier: iuxta illđ Geneſ. ij. Os ex oſſi
bus meis et caro de carne mea. quia femīa
parum participat de rōne reſpectu viri. Fi
lij ergo dei nō debebāt generari vł naſci vo
lūtate carnis ꝛ viri. id eſt cognitione maris
et femine. Unde propter hūc finem incar-
natiōis ſignificādum oportebat chriſtū na
ſci de virgine virtute diuina ſpiritusſancti.
Hinc Auguſtinꝰ libro de ſctā virgītate ait.
Oportebat caput noſtrū ſcilicet chriſtū in-
ſigni miraculo ſm corpus naſci de virgine
vt ſignificaret membra ſua de virgine eccle
ſia naſcitura ſm ſpiritum. Idem in ſermo-
ne de natiuitate dicit Fas inquit nō erat vt
per eius aduētum tolleret matris virgini-
tas: qui veniebat nos a corruptiōe ſanare.
Hec ille. Quinta ratio vniuerſalis perfe
ctiōis: que eſt excerpta ab Anſelmo libro. j.
Cur deus homo. Quatuor inq̄t modis po
terat deus hominē facere. Primo ſine vi-
ro et ſine muliere: ſicut fecit Adam ex terra.
Secundo ex viro ſine muliere. ſicut fecit
Euam de viri latere. Tercio ex viro ꝛ mu
liere ſicut cōmuniter om̄es nos habemus
naſci. Quarto ex muliere ſine viro. Quo-
niā autē primi tres modi in mūdo ꝓceſſerāt
oportebat ad cōplemētum et perfectionem
vniuerſi quartū modum inducere vt fieret
homo ex virgine ſine viro miraculoſa ſpiri
tusſancti operatiōe. quod completum eſt in
chriſti incarnatiōe. O igitur diuine ſapiētie
abiſſus ꝙꝫ cōgruētiſſimo modo in om̄ibus
ſupra infirme noſtre mētis capacitatē ope-
raris. O homo: o fidelis aīa pēſa diligēter.
quia pro te maxima ꝛ indicibilia deus vo-
luit facere. vt em̄ te redimeret n̄ horruit vir-
ginis vterū ingredi: ex ea naſci: ꝛ per eā edu-
cari. Oglorioſiſſima domīa virgo Maria
vere omni laude es digniſſima. vtpote dei
mater preelecta ꝛc. Uere virgo ſupbenedi-
cta multuꝫ tibi debemus regratiari et ſerui
re. quia ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſtꝰ de-
us noſter. O igitur domina noſtra ora pro
nobis.

Articulus ſecūdus de priuilegijs hono-
ris ꝛ glorie quibus ꝓdotata ꝛ dignificata ē
virginitas Marie.

SEcūdum miſte-
rium diciť dignitatꝫ. Reuera vir
ginitas beate Marie eſt maxi-
me dignitatis vtpote maximis priuilegijs
et honoribus predotata. Ut aūt plura ſub
breuitate ꝯſtringamꝰ: quincꝫ precipua no-
tabimus que faciūt ad excellētiam dignita
tis eius virginitatꝫ.

Primum eſt quia eius virgi
nitas eſt omniū prima.
Secundum quia eius virgi
nitas eſt puriſſima.
Tercium quia eſt deo fecunda.
et ſic ſingulariſſima.
Quartum eſt quia eſt omni-
um miraculoſiſſima
Quintum eſt quia eſt omni-
um fructuoſiſſima.

Primū itacꝫ priuilegium dignitatis ipſius
virginitatis beate Marie eſt: quia eſt om-
nium prima. Unde ipſa eſt virgo virginū
appellata: quod ipſi optime congruit tripli
ci ratione.

Primo ratione primatōis.
Secundo ratione ſignificatōis.
Tercio ratione prelationis.

Primo ratione primationis. quia nec pri-
mam ſimilem viſa eſt nec habere ſequenteꝫ
vt canit eccleſia. Merito igitur dicitur vir
go virginū Maria. quia eſt omniuꝫ virgi-
num mater virginitate prima vel ꝓmiceria
quoniam ſine precepto conſilio et exemplo

primo oim glorioſum munus virginitatis
deo obtulit ꝑ quod ⁊ oẽs virgines ꝑ imi-
tationẽ in virginitate genuit. Hinc ps. Ad
ducent᷑ regi virgĩes poſt eã ꝓximi ei⁹ afferẽ
tur tibi. Et ſi petas ⁊ dicas. Cur nõ mag̃
chriſto attribuit᷑ hoc priuilegiũ ꝙ dicat᷑ vir
go virginũ: cũ chriſti virginitas ſit excellen
tiſſima ⁊ digniſſima. vtpote deo vnita vni-
one pſonali. Ad hoc reſpõdet᷑ ſm magnũ
Alber. ſup miſſus eſt. ca. clxxxvij. ꝙ hoc no
mẽ virgo virginũ chriſto nõ conuenit: licet
chriſti virginitas oim virginitatẽ etiã ma-
tris pcellat. qꝛ ipſe chriſt⁹ nõ fuit pmus vir
ginũ tpe. ſed ipſius mater: que pmo per vo
tũ virginitatis obprobriũ abſtulit ſterilita
tis ⁊ eã in ſe cõſecrauit. ipſa quoq; ꝟgo deũ
genuit que ⁊ fecunda extitit ⁊ virginitatem
ꝑpetuã vouit ⁊ tenuit. ſicut claret in decret̃
xxvij. q. ij. ca. j. vbi dicit᷑ ꝙ beata ꝟgo Ma-
ria vouit virginitatẽ ꝑpetuam. Chriſto aũt
hoc nõ cõuenit: cum in ſua virginitate non
genuit deum: ſed ipſe deus verus extitit.

Secũdo beata virgo dicit᷑ virgo virginũ
ratione ſignificatõis. quia in hmõi locutio
nibus ſignificat᷑ excellentia ſm grãmaticos
vt cum dicit᷑ flos floꝝ. i. excellẽs oẽs flores
alios. Quia aũt beata virgo excellit oẽs ali
as virgines in caſtitate ⁊ fecũditate q̃ ſimul
in nulla alia virgine ⁊ in nullo inueniuntur
ergo ipſa merito virgo virginũ dicit᷑. Ter
cio ratione plationis: quia ipſa eſt regina et
dña oim aliaꝝ virginũ: et ipſaȝ poſt xp̃m in
celo ſequunt᷑ tanq; dñam oẽs alie virgines
Unde Canti. j. In odorẽ vnguentoꝝ tuoꝝ
currimus adoleſcẽtule dilexerunt te nimis.
Et Apoca. xiiij. Hij ſequunt᷑ agnũ q̃cunq;
ierit virgines eñ ſunt ⁊c̃. Secũdum pri
uilegiũ virginitatis beate Marie eſt: quia
eſt puriſſima: cui⁹ virginis puritas tãta eſt
ꝙ maior ſub deo neq̃t intelligi. vt ait Anſel
mus libro de ꝯceptu virginali. Maior g̃ ⁊
purior eſt eius virginitas omniũ virginita
te poſt xp̃m: etiã ꝟginitate angeloꝝ. De hac
eius puritate lati⁹ patebit ꝑte vlti. hui⁹ libri

Sed hic queſtio orit᷑ Quomõ virginitas
Marie pcellebat angeloꝝ virginitatẽ: cum
illorũ ꝟginitas ſit in deiformiori luce glorie
⁊ gratie ⁊ in natura ſpũali. beate aũt virgi-
nis virginitas in corꝑali natura q̃ min⁹ pu
ra eſt ſpũali. quia minorẽ cõueniẽtiã habet
ad ſummã luceȝ ſpiritualẽ que deus eſt: qui
lux eſt in q̃ tenebre non ſunt vlle. j. Johis. j.
Unde ſicut aĩa ſenſibilis purior eſt q̃ ve-
getatiua, et rõnalis purior q̃ ſenſibilis: ita
angelica natura purior eſt q̃ humana. Ad
qḋ facit ꝙ Dioniſius libro de angelica hie
rarchia angelũ dicit eſſe ſpeculũ puriſſimũ
in quo ſumme relucet imago diuĩe purita-
tis ⁊ claritatis. Et ꝑ cõſequẽs ꝟginitas be-
ate Marie fuit inferioris puritatis ⁊ mino
ris gradus virginitate angelorũ. Ad qḋ
breuiter reſpõdet᷑ ꝙ ꝟginitas ⁊ puritas an
geloꝝ licet ſit maior ſm naturã q̃ hũana be
ate virginis. ſm tamẽ gratiã que eſt q̃ſi lu-
men creatũ ꝓcedẽs a luce increata aliter eſt
q̃a vbi maior eſt participatio gratie: ibi ma
ior ad primã lucẽ appropinquatio. ergo vbi
maior gratia vel ſumma: ibi maior appropĩ
quatio et in ſummo ibi ⁊ puritas ĩ ſummo.
ſed in beata virgine reſpectu oim creatura-
rũ aliaꝝ nõ vnitaꝝ fuit gratia in ſummo er-
go appropinq̃tio ad primã luceȝ in ſummo.
et per cõſequẽs puritas in ſummo. Licȝ au
tem in beatiſſima virgine ſm ſtatũ vie fue-
rit gratia min⁹ deiformis q̃ in angelis q̃-
tum ad actum. quia in illis fuit ſm ſtatũ pa
trie: in virgine ſm ſtatũ vie. tamẽ q̃tum ad
ſubſtantiã gratia in beata virgine fuit dei-
formior q̃ in angelis. ſicut patebit cũ ḋ cha
ritate beate virginis aget᷑ libro. ix. de hoc la
tius. Notandũ aũt ꝙ virginitas homĩs
pcellit virginitatẽ angelicam in quatuor. in
quibꝫ beate virginis virginitas pcellebat ĩ
ſupremo ꝓut Albertus magnus dicit ſuꝑ
miſſus eſt.

Primo quia virginitas homĩs eſt mul-
tiplicior.
Secundo quia eſt nobilior
Tercio quia eſt glorioſior.
Quarto quia eſt fructuoſior.

Primo pcellit ꝟginitas hũana qꝛ eſt multi
plicior q̃ angelica. Nã angelica ꝟgĩtas eſt
ſimplex in ſpũali tm̃ eoꝝ natura. hũana ꝟo
duplex: qꝛ in corꝑe ⁊ aĩa q̃ꝝ vtrũq; ſũme fu
it in benedicta maria. Uñ. xxxij. q. v. c. ſicut
eñ. Criſoſtom⁹ dicit. ꝙ illa eſt gl'ioſa in cor
pore virginitas quã cõplectit᷑ ſancti ꝓpoſiti
volũtas. Secũdo quia eſt nobilior. nam
angelica ꝟgĩtas ex natura eſt: hũana ex gr̃a
que nobilior eſt q̃ natura. Hic Bernard⁹
Plus inq̇t gaudeo bone Jeſu angelis ſuꝑ
ferri ex gr̃a tua q̃ angelum fuiſſe ex natura.

Hec ille. Tercio quia eſt glorioſior: cum virginitas angelica eſt ſine om̄is pugne victoria. iſta aūt ſcʒ humana cum glorioſa pugne victoria. Vn̄ glo. j. Cor. vij. dicit. Maior eſt inq̄t victoria virginū q̄ꝫ angeloꝝ. angeli em̄ ſine carne viuūt: virgines ꝓo in carne triūphāt. Hec ibi. Quarto q̄ꝛ eſt fructuoſior. Angelica em̄ nō meretur: cū angeli non ſint in ſtatu merendi p̄miū eſſentiale. hō autem ꝓ virginitate meret̄ dupl'r. ſcʒ in corpe et aīa: ꝛ inſup aureolā que nō dat̄ angelis ſed hoīb9 virginib9. ꝓpter qđ q̄dam in vitaſpatrū legit̄ dixiſſe ſe nolle q̄ deus feciſſet eum angelū: q̄n potius velle q̄ fact9 eſt hō: ſciens q̄a plus poteſt mereri hō q̄ꝫ multi angeli. Vnde his oībus modis p̄cellit improportionabiliter ſup oēs virginitas Marie

Terciū priuilegiū dignitatis ipſius virginitatis beate Marie eſt: q̄a eſt deo fecunda ꝛ ꝑ ꝯſequēs ſingulariſſima ꝛ glorioſiſſima. Vnde de ipſa canit̄ in eccleſia Virgo ſingularis inter oēs mitis. Et iteꝝ. O glorioſiſſima dn̄a excelſa ſup ſidera: q̄ te creauit ꝓuide lactaſti ſacro vbere. Propter qđ Damaſ. vocat eam virginē theotocos in greco qđ ſonat mater dei vel genitrix dī in latino. In hoc priuilegio excellit oēm creaturā angelicā ꝛ humanā. q̄a cū alij dicant̄ ſerui dei vel amici xp̄i: aut fratres ꝛ coheredes: ipſa ſola dicit̄ mater dei naturalis. Et de hoc q̄ſtiones pulchre tacte ſunt li. ij. parte. j. arti. j.

Quartū priuilegiū virginitatis Marie quia eſt oīm miraculoſiſſima: q̄ꝛ q̄ virgo eſt et mater nō q̄dem tm̄ hoīs ſed et dī: eſt oīm nouoꝝ nouiſſimū ꝛ miraculoꝝ maximū. vt ait Dioniſius. Vn̄ merito de ea dicit̄ illud Ecci. xliij. Vas admirabile op9 excelſi. Nimirū valde mirabile eſſet vas qđ mai9 ſeipſo cōtinet. ꝛ hoc eſt in beata virgine. Vnde canit eccl'ia. Virgo dei genitrix quē tot9 nō capit orbis in tua ſe clauſit viſcera fact9 hō.

Item vas eſſet mirabile qđ vinū ꝛ aquaꝫ ſimul ſine interſtitione ꝛ tn̄ ſine cōmixtione cōtineret. Sic btā virgo vinū diuinitat̄ et aquā humanitatis ſine mixtione cōfuſiōis naturarū cōtinuit. Vnde canit eccl'ia. Mirabile myſterinm declarat̄: deus hō factus eſt: id quod fuit p̄māſit ꝛ qđ nō erat aſſumpſit nō cōmixtionē paſſus neq̄ꝫ diuiſionem

Item vas eſſet mirabile qđ manens clauſum oīa in ſe reciperet ꝛ clauſum effunderet Illud aūt ſanctiſſimuꝫ vas eſt beata virgo que deum cōcepit virgo ꝛ poſt partū virgo p̄māſit. Multa alia miracula que fuerūt in cōceptu eius virgīali: tacta ſunt libro. j. parte vlti. arti. iij. Quintū priuilegiū virginitatis Marie eſt: q̄ꝛ eius virginitas extitit fructuoſiſſima. Vnde canit eccl'ia. Bn̄dicta filia tu a dn̄o q̄ꝛ ꝑ te fructum vite cōmunicauimus. Reuera ꝑ eius virginitatē deū fratrē habemus ꝛ eterne vite participes effecti ſumus. Et vt ait Anſelm9 libro de cōceptu beate virgīs. Omne inq̄t bonū ad qđ hō cōditus fuerat ꝑdidit in Adam. et idē ipm̄ bonū multo excellēti9 ꝛ felici9 recupauit hūana natura ꝑ Mariā. Nimirū ſeptē bona p̄cipua ꝑdidim9 in adā que recupauimus ꝑ virginē mariā feliciſſime. Primū eſt peccati īmunitas ꝛ innocētia quā peccādo ꝑdidit hō. hoc maria felici9 in filio recuperauit: cum ip̄mmet deū ꝓ peccatis noſtris ſatiſfaciendū obtulit. ꝓpter qđ Grego. dic̄. Felix culpa que talē ꝛ tātū meruit redēptorem

Secūdum bonū eſt ſanitas. nunq̄ꝫ eniꝫ in ſtatu innocētie manēs homo fuiſſet infirmatus: aut aliquē morbū paſſus. vt volunt doctores ſup ſecūdo. Hāc feliciſſime recuperauit hō ꝑ Mariā ꝑ quā obtinuit vt veniat ad reſurrectionē gl'ioſam ꝛ ſupnam patriā: vbi vt habet̄ Apoca. xxj. aſterget deus oēm lachrimaꝫ ab oculis ſanctoꝝ: ꝛ iam nō erit amplius neq̄ꝫ luctus neq̄ꝫ clamor ſꝫ nec vllus dolor. Tertiū bonū qđ ꝑdidimus eſt impaſſibilitas. q̄a corpus hoīs in illo ſtatu p̄ſeruabat̄ ne pateret̄ leſionem ab aliq̄ duro puta gladio: lapide: ligno: vl' ferro ꝛc̄. Nec etiam pateret̄ frigus vel calorē: ſed viueret in maxima tēperātia. ꝛ hoc partiꝫ per ꝓpriam rationē: per quā vitaſſet nociua. partim ꝑ diuinam ꝓuidentiā que ipſum ſic tuebat̄ vt nil ei occurreret a quo lederetur. vt vult magiſter ꝛ docto. in ſecūdo. Hoc feliciſſime recupauit homo ꝑ virginē Mariaꝫ per cuius fructuꝫ virginalem habebimus in futuro dotem impaſſibilitatis. Quartum bonum quod ꝑdidimus eſt īmortalitas. quia ſi nō peccaſſet Adam nunq̄ꝫ mortis nexum incurriſſet homo. vt vult Auguſtinus libro de queſtionibus veteris et noui teſtamēti. Hanc glorioſiſſime recuperauim9 ꝑ Mariā ꝑ quā celeſt̄ gl'ie ꝛ vite ſempiterne ap̄ta ē nob ianua mediāte ei9 fructu

ſacratiſſime virginitatis. i. chriſto. Quintū bonū omnis defect⁹ incōmoditatꝭ ⁊ turpitudinis elongatio: q̄ fuiſſet in paradiſo ſi nō peccaſſet homo. nam ⁊ dormiuiſſet abſq̄ omni brutali turpitudine: nec in ſumēdo cibū fuiſſet paſſus quo ad digeſtionē in ſtomacho vel capite aliquē defectum vel incōmoditatē. ⁊ licet in cibo aſſumpto fuiſſet aliqua ſimulnea vel impuritas que nō fuiſſet in nutrimētū hoīs cōuerſa: vnde ſuꝑfluitates emiſiſſet. tñ fuiſſet diuinit⁹ ꝓuiſum ne aliqua turpitudo ſeu indecētia aut fetor ex hoc reſultaret. nec quo ad corꝑis nuditatē nec al's aliquē defectū aut turpitudinē hō paſſus fuiſſet. verū ꝑ virginē Mariā obtinuim⁹ celeſtē patriā: vbi erim⁹ ſicut angeli in celo vbi aberit oīs defectus: oīs deformitas ⁊ indecētia: ⁊ aderit oē bonum. vt ait Auguſt. Sextum bonū qd̄ ꝑdidim⁹ in Adam eſt libertas. nō eñ homo homī dominat⁹ fuiſſet. nūc ꝓ feliciſſimā venim⁹ in libertatem filiorū dei ꝑ fructū virginis marie. quia ſum⁹ filij ⁊ heredes dei coheredes aūt chriſti Roma. viij. Septimū bonū ſapiētie et ſcientie limpiditas. Clariorē enī habuiſſemus ꝯgnitionē de deo: de angelis et de creaturis q̄ꝫ modo. Unde Aug⁹. xj. ſuper Gen̄. ad litterā dicit. Fortaſſis deus ꝑmis hominibꝫ loquebat̄ antea: ſicut cū angelis loquit̄ ipa veritate īmutabili illuſtrās mentes eoꝝ: et ſi nō tanta participatōe diuine eſſentie quanta capiunt angeli. Hec ille. Hoc bonū feliciſſime recuꝑatū eſt ꝑ mariā per cui⁹ fructū virginalē illuminati ſum⁹ in fide ⁊ tādem veniemus ad clariſſimū lumē viſionis diuīe. O igit̄ feliciſſima ꝟgo Maria merito tibi dixit angelus Luce. j. Inueniſti grām apud dñm. q̄m oēm gratiā quā in Adam amiſimus tu inueniſti: ⁊ inuētam nobis reſtituiſti. O glorioſiſſima dña: quid laudis: quid gratiarū actiōis: quid ve ſeruitutis tibi retribuamus ⁊c̄. vere toto poſſe tibi ſeruire ⁊ te laudare obligamur.

Articulus tercius ꝙ virginitatem beate Marie atteſtantur et approbant plurima teſtimonia ⁊ precipue duodecim generum.

Tercium miſterium hic declarandū dicitur atteſtabilitatis. vt eñ mens humana infirma et ad credendū tarda ſolidet̄ in fide catholica et certius agnoſcat virginitatem veriſſimā beatiſſime Marie: iuxta numerū duodecim ſtellarū in corona capitis eius duodecim teſtimonia ⁊ firmamenta fidei eius deſcribunt̄: q̄bus atteſtat̄ ⁊ approbat̄ ipſius beate Marie virginitas. et his tanq̄ duodecim ſtellis atteſtantibus ſuam virginitatē ipſa gloriat̄. que q̄dem in tribꝫ q̄ ternarijs ordinant̄. vt patet intuenti.

Primū teſtimoniū dicit̄ figurarū diuinarum multiplicitas.
Secundū ꝓphetiaꝝ diuerſitas
Tercium ſcripturaꝝ cōcors veritas.
Quartum eccleſie ſanctoꝝ autoritas.
Quintum angeloꝝ infallibilitas.
Sextum teſtium irrep̄henſibilitas
Septimū rationū theologorum confirmabilitas.
Octauum fidei chriſtianoꝝ ſtabilitas
Nonū gentiliū ſcripturaꝝ pluralitas
Decimū phicaꝝ rerum exemplaritas.
Undecimū mūdialiū hoīm credulitas.
Duodecimū miraculorū limpiditas.

Capitulum. I.

Prima itaq̄ ſtella teſtimoniū dans virginitati Marie dicitur diuinarū figurarū multiplicitas: quod certe teſtimoniū eſt infallibile. quia cum deus ſit ſūma veritas ⁊ bonitas vt cōmunis cōceptio eſt oīm etiam philoſophoꝝ: nec igit̄ falli nec fallere poteſt. Deus aūt in ſua lege per multas figuras p̄oſtēdit quia virgo deum generare debuit. igitur ⁊c̄. Innumerabiles aūt figure huius a deo p̄mōſtrate ſūt. vt patet per totum campū veteris legis et per ſingulos patriarchas ex quibꝫ hic aliq̄ ꝓducamus: multis alijs reſecatis cauſa breuitatis. Nimirū in Adā p̄oſtēſa eſt virginitas Marie. quia ſicut primus ipſe homo de virginea terra formatus eſt. ita ſecūdus Adam chriſtus de virginea carne formari debuit. Item in Eua que virgo exiſtens mūdum dānauit. ergo virgo deū concipiens ab angelo ſalutata mūdum ſaluare debuit. Unde dixit domin⁹ in figurā huius Ipſa cōteret caput tuum: loq̄ns ad ſerpentem. quaſi diceret: ipſam virginē decepiſti: ergo ⁊ virgo conteret caput tuū. Itē Abel in virginitate ſm̄ Auguſtinū accept⁹ erat deo. Reſpexit inq̄t dñs ad Abel et ad munera ei⁹. ad ſignificādum qꝫ mūera vir-

ginitatis ſumme accepta ſunt deo in maria
Itē Enoch in paradiſum deliciaꝝ eſt trāſ
latus:ad figurandū, qꝛ in vteꝝ virgis tanq̄
in paradiſum puritatis ꝛ ſctītatis q̄ ſunt de
licie dei trāſtulit ſe ipſe deus: q̄ nō habitat i
corꝑe ſubdito pctīs Sap. j. ca. ſed paſcitur
inter lilia virginitatꝫ. Canti. iiij. Itē Noe
hoc p̄oſtenſum eſt cū accepit mādatū faciē-
di arcam in q̄ genus hūanū ſaluaret a dilu
uio:ꝛ dictū eſt eidē. Feneſtrā in arca facies
ꝛ in cubito ꝯſūmabis eā. Etenī feneſtra ſm
doctores fuit vitrea vel criſtallina q̄ lumen
ſine ſui corruptiōe reciꝑet ꝛ aquā ab inſtil-
latione in arcam vel ſubintratiōe ꝓhiberet.
Unde arca figurauit eccl'iam extra quā nō
eſt ſalus homi. teſte q̄ꝑe ſaluatore Math.
vij. arta eſt via q̄ ducit ad vitā ꝛ pauci ſunt
q̄ inue. eā. Feneſtra per quā illuminat arca
id eſt eccleſia: eſt beata v̄go Maria q̄ inter-
pretat illuminatrix ꝑ quā verū lumē. i. chri-
ſtus ſine corruptiōe virginitatis eius tanq̄
lux ſolaris ſine vitri corruptione intrauit.
Deniq̄ hoc p̄oſtenſum eſt eidem: qn̄ colū
ba ad veſperā portās ramū oliue virentib9
folijs in ore annūciauit ceſſaſſe aq̄s diluuij
Colūba enī figurat puritatē, qꝛ pura ꝛ mū-
da amat loca Sed ꝛ virentia folia arboris
virginitatē ſignificāt Marie: q̄ pacē a deo
redditā hoīb9 annūciauit: vergēte mūdi ve
ſpere cū chriſtū in vtero portauit. Itē hoc
p̄oſtenſum eſt Abrae qn̄ filiū ſuū Iſaac ge-
nuit ꝑ repromiſſionē miraculoſe: diuia vir-
tute faciēte. Item Iacob qn̄ vidit ſcalam
cui9 ſūmitas celos tāgebat: ꝛ dn̄m innixū
ſcale ꝛ deſcēdētes angelos ꝛc̄. Scala hec ē
Maria cui dn̄s eſt innix9 ꝑ incarnationē:
ab ea angeli ꝑ eius v̄gītatē pace firmata cū
hoīe ad nos deſcēdūt. Et vt ait Hiero. Sē
per angelis cognata eſt v̄ginitas. vn̄ ꝑ hoc
figurata eſt virginitas Marie. Itē Mo-
yſes videns rubū ardentē non cōburi in q̄
apparuit deus: intellexit ꝯſeruatā virginita
tē dei genitricis. Itē Aaron virga q̄ floruit
ſicca ꝑmanēte Nume. xvij. figurat v̄ginita
tē Marie. Et vt breuiter plura cōplectar
oēs figure veteris teſtamēti huic rei cōcor-
dant: quas ſi vellemus ante deficerem9 q̄ ꝑ
ſingula enarrare poſſemus.

Capitulum. II.

SEcūda ſtella dicit ꝓphetiarum clari
tas. Cum enī vt ait Petrus. ij. ca-
nonica. cap̄. j. Non voluntate humana eſt
allata ꝓphetia ſed ſpūſctō inſpirāte. clarū eſt
coꝝ teſtimoniū eſſe certiſſimū. Hoc v̄o per
oīm ꝓphetaꝝ ora clamauit ſpūſſctūs: q̄a vir
go deū debuit cōciꝑe. Vn̄ Iſa. xj. Egredi
etur virga de radice ieſſe ꝛ flos ꝛc̄. Flos enī
ſine corruptōne ex virga generat: ita xp̄s ex
virgine. Itē ca. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ꝛc̄.
Itē Hiere. xxxj. Nouū faciet dn̄s ſuꝑ ter
rā. femia circūdabit virū. Hoc certe nouū
fuit in mūdo vt virgo ꝯciꝑet virū: qꝛ nec ſi-
milē viſa eſt nec habere ſequentē. Itē Eze
chiel. xliiij. Porta hec clauſa erit ꝛ vir nō ꝑ
trāſibit ꝑ eā: qꝛ dn̄s deus ingreſſus eſt ꝑ eā
Itē hoc ſignificat Daniel ca. ij. in lapide
p̄ciſo ſine manib9 ꝛ in multis alijs ꝓphetijs
de q̄bus quia longū eſt ſcribere ꝑtrāſeo.

Capitulum. III.

TErcia ſtella dicitur ſcripturarū cō-
cors veritas. Nam ſm Scotū in
ꝓlogo li. ſentētiaꝝ. q. ij. in nō euidē-
tibus ex terminis nec ex principijs euiden-
tiam habētibus nō cōſonāt firmiter ꝛ infal
libiliter ac generaliter mlti diuerſimode di-
ſpoſiti: niſi a cauſa ſuꝑiore ipſoꝝ intellectus
inclinet ad aſſenſum. Sed ſcriptores cano
nice ſcripture varie diſpoſiti ꝛ varijs tēpo-
ribus exiſtentes in tali nō euidēti vicz q̄ vir
go deum generaret: ꝛ alijs articulis fidei oī
no cōſonabant ꝛ cōſonant. Ideo ſequit q̄
ipſi a cauſa ſuꝑiori id eſt a deo dirigantur ꝛ
dirigunt q̄ nō poteſt eſſe autor falſitatis cū
ſit ſumma veritas. Nimirū huius ratōnis
maior ꝓbat ꝑ Auguſtinū. xviij. de ciui. dei.
ca. xlij. dicentem. Neq̄ inq̄t in multitudine
philoſophoꝝ facile quis īuenit inter quos
multa que ſenſerunt qui cōueniant. labore
nempe nimio munimenta ſuorū dogmatū
philoſophi reliquerūt que diſcipuli legen-
tes: licet in aliquibus eſſent aſſentientes pri-
oribus tanq̄ diſcipuli. alia tamen impro-
bauerunt et quādoq̄ diſcipuli contradixe-
runt fere per omnia magiſtro: vt Areſtoti-
les platoni ꝛc̄. Quomō ergo non cōtra-
dixiſſent poſteriores noſtri ſancti prioribꝰ
patribus in aliquib9 ad fidē ꝑtinētib9 ſi nō
habuiſſent doctorē cōmunē eorū intellectū
ad eadem nō euidētia inclinantem. etenī to
tum vetus teſtamētū ꝛ nouū omniūq̄ do-
ctorum ſcripta ſanctorum a principio vſq̄
chriſtū ꝛ a chriſto vſq̄ modo ꝯcordant nec

in his que fidei ſunt ⁊ legis i puncto diſcor
dāt, licȝ in opiniōib⁹ ꝓbabilib⁹ que fidē nō
corrūpunt aliter ⁊ aliter ſenſerint. Propterea
Leo papa i ſmōe de octaua natiuitatꝭ dn̄i
dicit ſic. Diuia autoritas eſt cui credim⁹: di
uina eſt doctrina quā ſeq̄mur. qm̄ ſiue legꝭ
teſtificatōi: ſiue oraculis ꝓphetaꝝ: ſiue euan
gelice tube auditū admoueam⁹ vtiqꝫ verꝫ ē
qđ btūs Johes ſpūſctō plen⁹ intonuit. In
ꝑncipio erat ꝟbum ⁊ verbū erat apud deū
⁊ de⁹ erat verbū. Et illud qđ adiecit. ⁊ ꝟbuȝ
caro factū eſt ⁊ habi. ⁊c. Cap. IIII.

Quarta ſtella eſt eccl'ie ſctōꝝ autori-
tas. qꝛ nempe eccl'ia catholica a ſpi
ritu ſctō dirigit ⁊ regitur. iuxta illud
Math. x. Nō ei vos eſtis q̄ loq̄mini ſȝ ſpi-
ritus pr̄is vr̄i q̄ loquit in vobis. Vn̄ patet
qꝛ ipa errare nō pōt in fide qꝛ ſpūſctō inſpi
rante locuti ſūt ſctī dei hoīes eccl'ie. ſ. funda
tores. ij. Pet. j. Ad qđ faciūt iura. xxiiij. q. j.
A recta in ſede. xxv. q. j. Violatores. Itē. xj
di. Quis in ſi. Et. xij. di. ca. j. ⁊ ca. ſe. Sed qꝛ
tota eccl'ia catholica hāc fidē dogmatiſauit
⁊ credit. Oēs q̄ȝ ſctī a ꝑncipio i hac fide ſūt
ſaluati. Null⁹ ꝟo extra fidē eccl'ie catholice
ſaluari pt aut ſctificari. vt ptȝ. xxiiij. q. j. alie
nus. Itē. xxiiij. q. iiij. ipa pietas. Et extra de
hereticꝭ ca. firmiſſime. Igit hec fides eſt ve
riſſima. Capitulū. V.

Quinta ſtella angeloꝝ infallibilitas
Angeli q̄ppe dei cū ſint noticia dei
pleni nō pn̄t falli. Sȝ ipi infallibi-
le teſtimoniū ferūt de ꝟginitate Marie ⁊ di
uinitate dn̄i ihu. igit ⁊c. Q aūt angeli te-
ſtent virginalē ꝯceptū dn̄e: claret in plurib⁹
locꝭ veteris ⁊ noui teſtamēti. q̄b⁹ plimi an-
geli legūt id teſtaſſe. Et vt de ceterꝭ ꝑtranſeaȝ
aliqs tm̄mō angelos i mediū ꝑducā. Quid
aliud nēpe angel⁹ dn̄i apparēs Danieli. vt
patȝ ei⁹ ca. ix. teſtat cū ait. Septuaginta in-
quit hebdomades abbreuiate ſūt ſup ꝓpl'm
tuū ⁊ ſup vrbē ſctām vt ꝯſumet ꝑuaricatio
⁊ finē accipiat pctm̄ ⁊ adducat iuſticia ſem
piterna: ⁊ impleat viſio ⁊ ꝓphetia ⁊ vngatur
ſctūſſctōꝝ. i. xp̄s q̄ vnctōne ſpūſſctī plen⁹: a
ſpūſctō ꝯcept⁹ eſt iuxta ꝑteritas viſiōes ⁊ ꝓ
phetias ⁊c. Itē in nouo teſtamēto angelus
Gabriel teſtat⁹ eſt cū req̄ſitus ē a ꝟgine bn̄-
dicta de ſacro incarnatōnis. Quō inq̄t fiet
iſtud: qm̄ virū nō cognoſco. Rn̄dit. Spūſſan
ctus ſuperueniet in te ⁊c. Luc. j. Preterea an-
gelus ille qui apparuit Joſeph qn̄ volebat
occulte dimittere Mariā teſtimoniū reddi
dit cū ait. Noli timere accipe Mariā cōiu
gem tuā. Qđ eīm in ea natū eſt de ſpūſctō ē
Math. j. Cui teſtimonio ſupaddit ⁊ ꝓteſta
tio quā fecit angel⁹ apparēs paſtorib⁹ in die
natiuitatꝭ dn̄i: necnō oīs ille exercit⁹ angelo
rū canentiū. Gl'ia in excelſis deo: ⁊ in terra
pax hoib⁹ ⁊c. Si dicas, ego neſcio cū pre-
ſens nō fuerim nec viderim: ſi hec oīa talit
ſe habuerūt in ꝟitate: ⁊ talia ꝟba angeli bo
ni dixerūt ſicut ſonāt euāgelia: vel vtrū alit
fuerit. Rn̄det cū Auguſt. x. de ciui. dei. ca.
xviij. q ſic potes dicere. Vtrū de⁹ creauerit
mūdū ⁊ imortalia te neſcire vl' dubitare cū
pn̄s nō fueris tpe creatōis: nec imortalia vi
deris. Vn̄ ibidē ca. viij. dicit Augu. Si li-
bris magicꝭ ſiue cirurgijs credūt hoīes cur
lr̄is euāgelicꝭ nolūt credere ita eſſe facta ⁊c.
Et iterū ſm Gregoꝛij dictū. Manifeſtū eſt
quēcūqꝫ hoīem credere neceſſario ea q̄ non
vidit. Nā quō credis te habuiſſe abauū vl'
ꝓtauū quē nūqꝫ vidiſti. Multo forti⁹ cre-
dēdū eſt deo i ſcp̄turis loquēti ſecure. ꝰ deo
noſipſos cōmittim⁹ in fide q̄ decipe vel de-
cipi nō pt cū ipe ſit ſūma bonitas ⁊ ſumma
veritas. Caplm. VI.

Sexta ſtella dicit teſtiū irreꝑheſibili
tas. ipi q̄ppe teſtes q̄ docuerūt hāc
fidē ⁊ teſtificati ſūt fuerūt viri ſctiſſi
mi ⁊ multi: alij q̄dem apl'i: alij martyres: alij
eoꝝ ꝯfeſſores ⁊ doctores excellētiſſimi vitā
ſctiſſimā gerētes: ⁊ iō merito eis credendū ē
q nequaqꝫ ipſi hāc fidē docuiſſent ſi fuiſſet
ereonea. nec extimari pn̄t q fuerint mentiti
tāte ſctitatis ⁊ tā multi viri: ꝑcipue cū ipſi et
eoꝝ lex vicȝ xp̄iana tanta ſeueritate menda
ciū pſecuti ſūt: maxime in his q̄ ſūt fidei. vt
ſcp̄tum ſit ꝑ ps. Perdes oēs qui loquūt mē
daciū. Q ſi dicas eos nō fuiſſe mētitos ſȝ
deceptos fore. Rn̄deo q nullo mō potue
runt decipi in hac re. Nimirū ſex modis pt
fieri vt q̄s decipiat ⁊ inducat ad reddendū
falſum teſtimoniū q̄rū aliqui ſcȝ modi notā
tur ab Augu. xj. q. iij. ca. q̄ttuor. ⁊ ca. ſe. Itē
iij. q. v. accuſatores. Primo ꝓpter ignoran
tiā approbando falſum qđ putat eſſe veruȝ.
Scđo ꝑ prauā ꝯſcientiā qn̄ nō attēdit q̄s
nec curat quin falſum teſtificet. Tercio ꝑ
auariciā cum q̄s ꝓpter donū vel lucrum fal
ſum teſtimoniū reddit. Quarto ꝑ amici-

ciam dū ꝓ alicui⁹ amore vl' amicicia falſa te
ſtificaṫ. Quinto ꝑ odij maliciā: vt qꝛ quez
odit ꝯtra illū̄ falſuz teſtimoniū reddit. Se
xto ꝑ timoris vehemētiā ſicut ſerui dn̄is ꝓpt'
timorē mētiunṫ ⁊c̄. Teſtes aūt ſacre fidei ta
les fuere ꝙ nullo iſtoꝝ modoꝝ potuerūt de
cipi. Primo nō ꝑ ignorātiā: qꝛ ipſi habue-
rūt ſciam infuſaz a ſpū̄ſctō docēte eos oēm
ꝟitatē Joh. xiiij. ⁊ ſcierūt oēm linguā ⁊ adeo
fuerūt ſapiētes: vt totū mūdū illūinarēt nec
poterāt reſiſtre eis oēs aduerſarij Luc̄. xxj.
Ego dabo vob̄. os ⁊ ſa. cui nō po. ⁊c̄. Se
cūdo nō ꝑ prauā ꝯſciam: qꝛ fuerūt ſctiſſimi
adeo ꝙ ad orōnes eoꝝ: imo ad ſolā vmbrā
ſanabanṫ infirmi: pctōres aūt de⁹ nō exau-
dit Joh. ix. Et certe q̇d ſtulti⁹ fuiſſet q̄z tale
mēdaciū ꝓteſtari cū ꝑditōe reꝝ corꝑis ⁊ aīe
ac mūdi. Ad q̄ꝝ q̇dē oīm ꝑicula ſe deo apl'i
in ꝓteſtatōe fidei obtulerūt. Tercio q̄z nō
ſunt decepti ꝑ auariciā: qꝛ xp̄s nil eis tꝑale
dedit: imo aliq̇d tꝑale hr̄e ꝓhibuit ⁊ oīa cō
tēnendo reliq̄rūt Math. ix. Quarto nō ꝓ
pter viciatū amorē: qꝛ poti⁹ debuiſſent ama
re diuites ⁊ gl'ioſos ſecl'i h⁹ q̇ eis ml'ta h⁹ ſe-
culi donaria ⁊ ꝓſpera ꝓmittebāt ⁊ inſuꝑ cō
minabanṫ penis vt a fide recederēt ⁊ a p̄di-
catōe ceſſarēt. ⁊ certe ſtultiſſimū fuiſſet tāto
amore flagrari vt ꝓ falſa teſtificatōe alicui⁹
morti ſe expoſuiſſent: qδ tn̄ fecerunt ꝓ xp̄o.
Peniq̄ꝫ q̇nto nō ꝑ odiū q̇n poti⁹ ꝓ inimi-
cis ⁊ ꝑſecutoribꝫ ac mortē inferētibꝫ orabāt.
Sꝫ ⁊ ſexto nō ꝑ timorē: qꝛ nō timebāt etiaz
mori: imo oēm penaz reſpuebāt ⁊ ꝓ gaudio
ducebāt ꝟbera ⁊ cruciat⁹ Act. v. Ibāt apl'i
gaudētes a ꝯſpectu ꝯci. qm̄ digni habiti ſūt
ꝓ noīe ih̄u ꝯtu. pa. Vn̄ eorū teſtimoniū de
ꝟginitate marie ⁊ dn̄i ih̄u diuitate ac alijs
articulis fidei eſt ſūme credibile.

Capitulum. VII.

SEptima ſtella eſt rōnū theologorū
ꝯfirmabilitas: licꝫ q̇ppe fides hec ſit
de n̄ apparētibꝫ tn̄ tāta firmitate pol
let ꝙ oīs pietas: oīs ꝟitas ⁊ naturalis rō ſic
credēdū dictat. vt dic̄ venerabil' Beda ſuꝑ
Lucā. Quales aūt rōnes id dictēt: vt dei fi-
lius ex ꝟgine carnē aſſumat ⁊ naſcaṫ ſuꝑi⁹ ī
h̄ libro arti. ꝑmo tactū ē de cōgruitat̄ ei⁹ rō
nibꝫ ⁊c̄. Preter illas aūt rōnes huic fidei
ꝯcordant plures alie rōnes theologice. ſ. rō
diuīe puritat̄. de⁹ ei cū ſit nature puriſſime
puriſſimā mr̄em tanq̄ꝫ habitaculū mūdiſſi
mū decebat hr̄e: cū ſcp̄tū ſit Sap. j. Nō ha
bitabit ī corꝑe ſubdito pctīs. ⁊ iteꝝ. In ani
mas ſctās ſe trāſfert ⁊c̄. Itē rō diuīe hono-
rificētie: qꝛ h̄ ſpectat ad dei honorē ⁊ magni
ficentiā vt mater ei⁹ ſit ꝟgo īmaculata abſq̄ꝫ
oīm pctō ⁊ corruptōe. Gl'ia ei filij eſt ex ho-
nore pentum Eccl̄i. iij. Vn̄ grauiſſime dero
gant diuio honori heretici q̇ dicūt btāz ma
riā poſt ꝑtum xp̄i a Joſeph fuiſſe cognitaz
carnaliter ⁊ filios ex ea plures ꝓgenitos p⁹
xp̄m. Hoc dixit Heluidi⁹ heretic⁹ impi⁹. q̇
q̇dem argumētum ſui erroris accepit illud
Math. j. Nō cog̊uit eā Joſeph donec pe-
perit filiū ſuū ꝑmogenitū. Itē ex illo Joh. ij
vbi legiṫ xp̄m habuiſſe frēs. Sed iſte error
falſiſſim⁹ eſt ⁊ irrōnabiliſſim⁹: tū qꝛ Joſeph
⁊ Maria ꝟginitatē vouerāt ambo: vt dicūt
Hiero. ⁊ Aug. tū qꝛ btā ꝟgo fuiſſet ingratiſ
ſima ſi tāto ac tali filio nō fuiſſet ꝯtēta. i. xp̄o
Et ioſeph q̇ diciṫ ſctūs fuiſſet ſceleratiſſim⁹
⁊ p̄ſumptuoſiſſim⁹ ſi tēpluz ſpū̄ſcti ⁊ ſpecia
le habitaculū dei violare ac polluere p̄ſum
pſiſſet. Vn̄ ad illas autoritates rn̄dēdo ꝑm
Nico. de lyra d̄r. ꝙ hec dictio donec aliq̄n
ſignat tp̄s determiatū q̇ trāſacto fit aliq̇d ſi
cut cū d̄r. iſte nō comedit donec eēt hora ſe-
xta. i. cōpleta ſexta comedit: ⁊ ſic nō accipiṫ
hic in autoritate p̄dicta. Alio mō accipiṫ ꝓ
ſꝑ ſicut in p̄s h̄r de xp̄o. Sede a dextris me
is donec ponā inimicos tuos ſcabelluz pe-
dū tuoꝝ. Nō eſt ſic intelligēdū ꝙ qn̄ inimi-
ci ei⁹ erunt poſiti ſub pedibꝫ ei⁹ tꝑe iudicij ꝙ
tūc dimittat ſedere ad dexterā p̄ris imo eter
naliter ſedebit. Et vſus loquēdi hꝫ ſepl⁹ ac-
cipi ly donec ꝓ ſꝑ. vt dicēdo iſte nō penituit
donec mortu⁹ ē. i. nūq̄ꝫ penituit etiā p⁹ mor-
tē: qꝛ tūc nō eſt loc⁹ pnīe vel ſtat⁹. h̄ mō acci
piṫ hic in autoritate ly donec cū diciṫ. Nō
cog̊uit eā donec peꝑit. Itē ꝙ diciṫ ꝑmoge
nitū nō ꝓptea diciṫ: qꝛ alij fuerint geniti p⁹
xp̄m: ſꝫ qꝛ nullū peperit an̄ eū: et h̄ mō acci-
piebaṫ in lege vbi p̄cipiebaṫ ꝙ ꝑmogenit⁹
deo offerreṫ. Nā ſi aliqua mulier pariebat
vnicū tanq̄ꝫ ꝑmogenitū offerebat illū. Itē
ad illud Joh. ij. d̄r ꝙ frēs xp̄i noīanṫ cogna
ti ei⁹ germani q̇ erāt de eadē cognatiōe ſicut
Abraā ⁊ Loth dicunṫ fratres Gen̄. xiij. ⁊ tn̄
Loth erat nepos ei⁹.

Capitulum. VIII.

OCtaua ſtella dicitur fidei xp̄iane ſta
bilitas. Nō em̄ poſſet vel potuiſſet

hec fides in aduerſitatibꝫ multis ſtare vſqꝫ
ad finem ſeculi niſi eſſet ex deo. Iuxta illud
Act. v. Si eſt ex hoibus ↄſiliū hoc aut opꝰ
diſſoluet̃. Si xͦo ex deo eſt nō pōt diſ. Hāc
fidei ſtabilitatē ꝑdixerat ſaluator Lu. xxij.
di. Symō ecce expetiuit te ſathanas vt cri
braret ſicut triticū. ego aūt rogaui ꝓ te vt n̄
deficiat fides tua. Vex alie oēs ſecte cū nō
ſint a deo nō ſunt ſtabiles: ptꝫ ¶ Primo de
ſecta machometi de q̄ dicit Scotꝰ in ꝓlogo
ſup ſententias. q. ij. ꝙ incepit pluſqꝫ. dc. anniſ
poſt legē xp̄i ꝛ in breui dn̄o volēte finietur.
Nā ꝛ apud eos ꝓphetia eſſe dicit̃ ꝙ ſecta il
la finienda eſt. ¶ Scdo ptꝫ de ſectis hereti
coꝝ que licꝫ ꝑus multe ꝛ varie fuerūt iā ex
termiate ſunt. Nec eſt dubiū ꝙ etiā iſte que
nūc ſunt finient̃. Et eccl'ia ſaltē poſt tempuſ
antichriſti pacificabit̃. ¶ Tercio claret ſecta
iudaica. nimirū iudei qꝫdiu fidē verā tenue
runt exaltauit eos deꝰ ſup oīe genꝰ huma
nū nobilitauit ꝛ dotauit donis miraculorū
ꝛ ꝓphetiaꝝ: q̄ q̄dem dona a ꝑncipio mundi
nō habuit niſi gens deo accepta ꝛ h̄ vniuer
ſaliter: q2 pticulariter etiā infideles: vt Ba
laā Kayphas ꝛ Sybille habuerunt. Vn̄
de illa gente dictū eſt Deut. iiij. Nō eſt alia
natio tā grandis q̄ habeat deos appropin
quātes ſibi ſicut deꝰ nr̄ adeſt nob. Verū
poſtqꝫ xp̄m iudaica gens negauit de ꝟgine
verū deū natū occiditqꝫ ꝛ reprobauit. nulla
gens facta eſt adeo abiectiſſima depſſa de
populata. cladibꝫ gladijs fame captiuitate
nece ſeruitute q̄ oīa ſup eos veniſſe teſtatur
Joſephus in. xx. v. li. antiq̄tatū. Sed ꝛ ipſa
gens ꝑuata eſt donis miraculoꝝ ꝛ ꝓphetia
rū nec hꝫ vniuerſaliter hec dona ſicut antea
Porro gens fidei catholice a ꝑncipio eccle
ſie habuit ꝛ hꝫ vniuerſaliter hec dona: patꝫ
de Paulo rapto in terciū celum. ꝛ Johe in
apoc. ꝛ de oibus diſcipulis i die pentheco
ſtes ſup q̄s cecidit ſpūſſctūs: ꝛ ꝓphetabant:
multiqꝫ alijs ſctis. Vn̄ claret fidei catho
lice ꝟitas: qm̄ ſi bono ꝛ recto zelo iudei xp̄i
fidem reprobaſſent: tūc ſm̄ legē ꝛ ꝓphetiarū
ꝓmiſſa debuiſſent ipi potiꝰ foueri a deo taꝫ
in ſpūalibꝫ qꝫ in tpalibꝫ magiſ qꝫ an̄ xp̄i aduē
tū ꝓ eo ꝙ nūqꝫ antea fuerūt ſic ab idolatria
immunes ſicuti tempe chriſti ꝛ poſtea. Ecce
ergo fides catholica vera.

Nona ſtella gentiliū ſcptu Ca. IX.
raꝝ pluralitas: vt em̄ teſtimoniū ac
cipiamus etiā ab his q̄ foris ſunt ſm aplm̄.
Utiqꝫ oīm ſcpturaꝝ etiam gentiliū genera
huic fidei ↄcordant.

Primo ſcriptura iudeoꝝ.
Scdo ſcptura machometiſtaꝝ.
Tercio ſcriptura poetaꝝ.
Quarto ſcptura ſibillaꝝ.

Primo ſcptura iudeoꝝ: vt claret ꝑ totū ve
tus teſtamētū eoꝝ. Inſup vt dicit dn̄s Bo
nauētura ſup. iij. li. di. iij. q. ij. arti. iij. Quidā
inq̄t iudei aſſerūt h̄ mirū fuiſſe in maria ꝙ
cū eſſet pulcherrima a nullo vnqꝫ viro fuit
cōcupita: ꝛ ꝑ ↄſequēs ipa nūqꝫ ꝟginitatem
amiſit i q̄ dei filiꝰ habitauit. Hec Bonauē.
Deniqꝫ Joſephꝰ inter ceteros hebreos
maximꝰ doctor ſectaꝝ eorūdē pulchrū teſti
moniū fert de xp̄o. xviij. li. antiq̄tatū dicens
ſic. Fuit hiſdem tpibus ih̄s ſapiēs vir: ſi tn̄
eū virū noīare fas eſt. Erat em̄ oīm operuꝫ
mirabiliū effector ꝛc. vbi inter alia ſcpta de
ih̄u ſubdit. Chriſtꝰ inq̄t h̄ erat. Et ibidēꝫ ve
ram eiꝰ doctrinā ꝛ reſurrectionē ex mortuis
ↄfitetur. Itē ſcdo ſcptura machometiſtarū
teſtat̃ Marie ꝟginitatē ꝛ puritatē. ſic refert
Nico. de ly. ſup Lu. Et ſup deſcptū eſt lib.
ij. pte. iij. arti. vlt. Stella eiꝰ quarta. Tercio
ſcptura poetaꝝ. plurimi nēpe poete in ſuis
ſcptis teſtant̃ fidē hāc de ꝟginitate Marie
patet de poetis q̄s ſup in h̄ volumīe tetigi
mus li. iiij. pte. j. arti. iij. teſtimonio. viij. De
niqꝫ Uirgiliꝰ in buccolicꝭ egloga. iiij. reco
lens de Sybilla cumea: q̄ ꝛ cumana dicta
eſt a chumis ciuitate q̄ eſt in campania cu
ius ſepulchrū adhuc ē in ſicilia ſcribit ſic. ꝟ.
Ultima chumee iam inſtat carmīs etas. ꝟ.
Magnꝰ ab integro ſeculoꝝ naſcitur ordo.
ꝟ. Jam redit ꝛ virgo redeūt ſaturnia regna
ꝟ. Jam noua ꝓgenies celo demittit̃ alto. ꝟ.
Tu mō naſcenti puero q̄ ferrea ꝑmū. ꝟ. De
ſinet ac toto ſurget gens aurea mūdo ꝛc.
¶ Quarto igit̃ ſcptura ſibillaꝝ. vt em̄ ſcri
bit Aug. de ciui. dei li. xviij. ca. xxiij. Quedā
ſybilla herictrea ꝓphetauit ꝛ prenunciauit
verſibꝫ pluribꝫ de ih̄u xp̄o. quos etiā. ꝟ. dic
Augꝰ. tranſlatos fuiſſe de greco in latinū:
quoꝝ verſuum ꝑme littere coniuncte in gre
co hec verba comprehendūt Jh̄s xp̄s filiꝰ
dei ſaluator. ꝛ ꝓphetauit eadem ſybilla totū
fere myſteriū incarnatōis ꝛ paſſionis chri
ſti. vt ꝑ Augu. vbi ſupra patꝫ. Item ſybil
la libica cuius meminit Euripides ait. Ecce

veniunt dies ꝛ infra. ſoluetur nexus ſinago
ge ꝛ videbunt regē viuentē ꝛ tenebit illum
in vtero virgo dn̄a gentium. Item ſybilla
chimeria in italia nata: de qua Ennius ait.
In ꝑma facie ꝟginis puella quedā nutriet
puerū virgineū dans lac ad comedendum
Item ſybilla ſamia a ſamo inſula ait. Ec
ce venient dies ꝛ naſcet᷑ de paupcula de⁹ et
homo. ꝛ beſtie terre adorabūt eū. i. bos ꝛ aſi
nus ꝛc̄. Item ſybilla tiburtina ait. Naſce
tur xp̄s in bethleē: annūciabit᷑ in nazareth
regnatu pacifico: fundatore q̄etis. O felix il
la mater cui⁹ vbera eū lactabūt. Itez ſybil
la delphica que fuit tp̄e regis priami ꝛ belli
troiani ſic ait. In vltima etate hūiliabit᷑ de
us: ꝛ hūiliabit᷑ ꝓles diuina: iunget᷑ humani
tati deitas: iacebit in feno agn⁹: in puellari
officio educabit᷑ deus ꝛ homo ꝛc̄. Plures
alias ſybillas ꝛ earū dicta habes ſupra lib.
v. ꝑte. i. arti. iij. ca. x. Et infra li. xi. ꝑte. i. ca. fi.

Capitulum. X.

Decima ſtella dicit᷑ rex ꝑhicaꝝ exē
plaritas. Etem Aug. in de mirabi
libus ſacre ſcripture li. iij. ca. ij. dicit
Quāuis ꝯtra cunctoꝝ hoīm ꝯceptōis con
ſuetudinē abſq; viri ſemine ꝛ carnalis oble
ctamēto voluptatis ꝟgo ꝯcepit ꝛ ſine dam
no ꝟginitatis pepit. hec res tn̄ ſine exemplo
nature noua in dei creaturis nō dimittitur
Nā multa animātia abſq; ꝑentū coitu pro
gigni cōꝓbam⁹: qualiter apes ſine patri
bus fetu matruz corꝑibus tm̄mō creſcunt.
Sz ꝛ multe aues abſq; marib⁹ gignere poſ
ſunt. Et talē conceptū in multoꝝ piſciū ge
nerib⁹ eſſe ꝑhi aiūt. In ſolaq; carne ſine pa
tre vermis naſcit᷑ cui ſe dn̄s hac de cauſa ſi
milē eſſe ꝑ ꝓpham dicere nō dedignat᷑ cum
ait. Ego aūt ſum ꝟmis ꝛ nō hō obpro. ho. ꝛ
abiectio plebis. Om̄ igit᷑ in multis reb⁹ cō
ſueto mō dn̄s operat᷑. Quid nature ꝯtrariū
dicendū eſt. Si quādo ipe de⁹ voluit ꝙ eti
am in virginali vtero ſcīſpūs diſpēſatiōe fi
lius ſine virili coitu naſceret᷑. Hec Aug⁹.
Ad ꝑmiſſa diffuſius accedētes qm̄ mens
humana ꝑ ſenſibiliū collationē ſolet manu
duci plurima ꝑhicalia exempla ꝓducamus
ſub breuiloquio ſcp̄ta ſcḿ magiſtrū Franci
ſcū de retza. in ſua editōe de ꝯceptōe ꝟgina
li. Primū exemplū in elemētis. terra ꝗ ꝓ
pe ſine omi corruptōe ꝓducit mirabiles ef
fectus flores vicz ꝛ gēmas de plantis ꝛ qō
eſt mirabile Alber. li. de vegetabilib⁹ ꝛ plā
tis li. v. tractatu ꝑmo dicit ꝙ ī hybernia vi
tis de ylice ortū habet. Itē aqua ꝗdam ē
in thuſcia quā ꝟgo portare valet cribro: vt
dicit Aug. de ciui. dei. Item in aere quā
ta deus facit mirabilia quō fulmen cadens
agit vt gladiū in vagina: ferrū ꝛ es in burſa
conſumat: vagina ꝛ burſa illeſa manēte. ꝛ ī
nube generant᷑ rane: vitulūq; virtute celi ge
neratū in nube teſtat᷑ Albert⁹ magn⁹. iij. me
theo. tractatu. iij. Item igni dedit deus vt
ſalmandrā nutriat. Cū igit᷑ talia facere pōt
natura: cur deus nō poſſet vt virgo genera
ret. Scḿ exemplū in lapidib⁹. Nā al
beſton lapis ſemel accenſus archadie ſemꝑ
ardere claret. vt dicit Augu. xxi. de ciui. dei.
ca. vi. Item reꝑiunt᷑ lapides in ꝗbus hu
mana facies cū corona in capite picta ē vir
tute celi: vt dicit Alber. ꝑmo mineraliū tra
ctatu. v. ca. i. Itē magnes ad ſe trahere po
teſt ferrū. ꝛ carbūculus in nocte lucere pōt.
Item calibis maſſa in certis ꝑtibus ī nu
be naſcit᷑ et cadit. ꝛ a ruſticis collecta in ar
ma acutiſſima ꝑat᷑. vt dicit Alber. iij. me
theo. tractatu. iij. Lapis ꝗz fōti gocie mox
immerſus ſuꝑnatat: vt vult idem Alber. i.
mineraliū tractatu. i. ca. ij. Cur ḡ ope ſpūſſā
cti virgo generare nō valeret. Terciū exē
plū in brutis aīalib⁹. Nā rinoceron ꝟgini
ſe inclinare valet a qua capit᷑. vt dicit Iſid.
li. ethimo. Item equa capadocie ad vētuz
currens feta efficit᷑: vt dicit Aug⁹. xxi. de ci
ui. dei. ca. iij. Vrſa ꝗz fetus rudes ore ī na
ribus formare valet: vt dicit Iſid. xij. ethim.
Et leo rugitu ꝓles mortuos gignēs ſuſci
tare valet: vt dicit idez Iſid. xij. li. Cur ḡ di
uino flamine ꝟgo nō generaret. Quartū
exemplū in volatilib⁹. vultur nempe corꝑe
claret ꝛ ad h̄ mare caret. vt dicit Ambro. in
exameron. li. ij. ca. xli. Itē calaadrius auis
facie egrum ſanare pōt: vt dicit Alber. xxiij.
de aīalib⁹. Sed ꝛ carbas auis de arbo
re yberna naſci claret. vt habet᷑ ab Alberto
xxiij. de aīalib⁹. Item pſitacus auis a na
tura habet ꝙ ſemꝑ aue dicit vt docet exꝑē
tia. Itē ſtrutōis oua ſol excubare valet ad
eius viſuz. vt dicit Iſid. xij. ethimo. ca. lviij
Item fenix ſe in igne renouare valet: vt ait
idem Iſid. xij. ethimo. ca. xv. Et pellicanū
ſanguine fetus aīare claret. vt teſtat᷑ idem
Cur ergo virgo diuina oꝑatiōe nō genera

ret. Quintũ exemplũ in piſcibꝫ.etem̄ q̄dã alcea ſunt que comparẽ nõ habent matrē: vt di. Ariſto. in ꝓbleumatibꝫ Et anguilla ſine coitu maris generat̄: vt teſtat̄ idē. Plurima quoqꝫ alia anĩalia ꝑter ꝑmiſſa ſunt talia que ſine mare generant̄ que ſi vellem⁹ ꝑ ſingula deſcribere ante deficerem⁹ tempꝰ q̄ꝫ poſſem⁹ enarrare. Cõcludit̄ ergo ꝙ ſi tot et talia poſſunt fieri ꝑ naturã m̄lto maiora potuit de⁹ facere in ꝟginali ꝯceptu ſupra naturam. Proinde Job. xij. ſcribit̄. Nimirũ interroga iumẽta ꝛ docebunt te ꝛ volatilia celi ꝛ indicabunt tibi. Loquere terre ꝛ reſpondebit tibi ꝛ narrabũt ea piſces maris. quis ignorat ꝙ oĩa hec man⁹ dñi fecerit ꝛc̄.

Capitulum. XI.

Undecima ſtella mũdialiũ hoĩꝫ credulitas. Nam vt cũ Augu. xxij. de ciui. dei. ca. lviij. loquar. Nil mirabilius q̄ꝫ ꝙ ad legẽ contrariã carni ꝛ ſanguini doctores pauci ꝛ paupes ꝛ rudes plurimos potuerũt ꝯuertere ſapiẽtes vt crederẽt hanc fidẽ: prudẽtiſſimi etiam rebelles fidei ꝛ poſtea ꝯuerſi. ſicut patꝫ de Paulo ꝑſecutore poſtea facto doctore catholico ꝛ p̄dicatore. Item de Dyoniſio ꝑus philoſopho: poſtea facto Pauli diſcipulo. Et de Auguſtino ꝑus errore manicheoꝝ ſeducto atqꝫ cipriano ꝑus mago. ꝛ alijs innumerꝭ. Reuera ſi quis diligẽter penſet hec tria. Primo qui p̄dicauerũt mũdo: quia ignobiles pauperes apl'i impiti ꝛ pauci. Scd'o quid predicarunt: quia legẽ ꝯtrariã carni ꝛ ſanguini penitentiã durã: carnis mortificationẽ: ꝛ viciorũ refrenationẽ. Tercio q̄bus p̄dicauerunt: quia potẽtibꝫ mũdi peccato totalit̄ deditis ꝛ deſeruiẽtibꝫ ac ſapiẽtibꝫ. Aduerte ꝙ nõ niſi a deo hoc fieri potuit vt tantã multitudinẽ mũdi ſubiugarẽt fidei catholice. vñ patꝫ: quia fides virginitatis Marie ꝛ eius filij eſt veriſſima.

Capitulum. XII.

Duodecima ſtella dicit̄ miraculorũ limpiditas qđ deducit Scot⁹: vbi ſup̄: taliter arguendo. Nõ p̄ot de⁹ eſſe falſus teſtis: quia Prouerb. xxj. ſcp̄tum eſt. Teſtis mendax ꝑibit. Sed de⁹ inuocatus a p̄dicatoribꝫ hui⁹ fidei fecit opus ſibi ꝓpriũ: vtpote miracula: ac ꝑ h̄ teſtificatũ eſt fidem eſſe verã. vñ Marc. vlt. Illi aũt ſcꝫ diſcipuli xp̄i ꝓfecti vbiqꝫ p̄dicauerũt dño cooꝑante ꝛ ſermonẽ ꝯfirmãte ſequẽtibꝫ ſignis. Sequit̄ ergo ꝙ hec fides nõ p̄ot eſſe falſa. Ꝓpterea Aug. ix. de trini. ca. ij. dicit. Dñe ſi ẽ error a te decepti ſum⁹. Nã tãtis ſignis cõfirmata ſunt ꝙ non niſi ꝑ te fieri potuiſſent. Hec ille. Hinc ꝛ ſaluator ait Joh. v. Opa ſcꝫ miracl'oꝝ q̄ facio ipa teſtimoniũ ꝑhibẽt de me. Et eiuſdẽ. x. Si mihi nõ vultis credere opibus credite. Si dicas. antichriſt⁹ etiã faciet miracula. Rñdet̄ ſm Scotũ vbi ſup̄. ꝙ ſicut dicit Aug. de vtilitate credendi Magna eſt differẽtia inter miracula xp̄i et antixp̄i tãq̄ꝫ int̄ miracl'a facta a deo ꝛ facta a diabolo. Miracula quippe xp̄i ſunt talia ꝙ nullo mõ a diabolo fieri potuerũt: vt ptꝫ de mortuoꝝ reſurrectõe. de raptu Pauli in terciũ celuꝫ: ad videndũ diuinã eſſentiã. Nulla em̄ creatura p̄ot aĩam beatificare ꝛ ad videndũ diuinã eſſentiã eleuare: nec ſimplicit̄ nec ad tp̄s ſed ſol⁹ deus. Itẽ de cognitiõe cordiũ ꝛ in multis alijs miraculis euãgelij. Miracula ꝟo antixp̄i erũt deceptoria ꝛ falſa: cui⁹ falſitas patebit ſi ei obijciãt̄ hec. Si tu inquit es de⁹ fac me videre diuinã eſſentiã: ꝛ poſt viſionẽ certã memoriã habere viſionis ꝛ certitudinẽ: ꝛ tunc credã. Item ſi tu es de⁹ dic mihi q̄d faciã vl' cogitabo vel appetã ꝑ tali hora. qđ nullũ antixp̄us poterit: nec vere mortuos ſuſcitabit: ſicut xp̄s Lazarũ vere ſuſcitauit: ſꝫ p̄ſtigijs ſuſcitabit q̄ diu nõ poſſunt durare ꝛc̄. Preter miracl'a ꝟo euãgelij multa alia ſũt miracula facta tã antiq̄tus q̄ꝫ etiã noſtris tp̄ibꝫ atteſtantia virginitatẽ Marie. ex q̄bꝫ aliq̄ hic inſerunt̄. Legit̄ quippe in glo. biblie ꝛ poſtillis vel expoſitõibꝫ. Sicut etiã lyra dicit ꝙ hebraice veritatis expoſitores tractãdo illud ꝟbũ Eſa. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pariet filiũ ꝛc̄. dicũt ꝙ ꝟgo iuuẽcula ſꝑ manẽs virgo dr̄ halma. ꝑ h. ſed alma ſine h. dr̄ virgo iuuẽcula nubilis. Vñ apud hebreos halma ꝛ alma differunt. Idcirco Egyſippus in li. de ſupplemẽto euãgelice ꝟitatis. ſup illo ꝟbo Rñſuꝫ accepit Symeon a ſpũſctõ. refert ꝙ iſte Symeon erat rabbi et ſacerdos apud iudeos. Et dũ ſemel ĩ ſcholis exponeret dictã ꝓphetiã Eſa. inuenit ibi ſic ſcriptũ. Ecce halma. id eſt virgo ꝯcipiet ꝛc̄. ꝛ deleuit h. vt eẽt ſenſus. Ecce alma .i. iuuencula nubilis ꝯcipiet ꝛc̄. ſic ꝛ moderni iudei exponũt. Sed ſm Chryſ. ſup Mat. omel. ix. iſta expoſitio cõ

demnaṫ tanq̃ꝫ falſa ꝑ illud qđ ꝓpheta p̃mit-
tit di. Dabit dñs vobis ſignuꝫ. Ecce virgo
ↄcipiet. Nam iuuenculã ↄcipere vel pare-
re nõ eſt ſignũ ſed virginẽ. Vñ ſic etiã Sy
meon ſicut iudei falſe intelligens deleuit tri
bus vicibꝫ ꝛ ſemꝑ miraculoſe idẽ ſcriptũ re
periens orõni ſe dedit. ꝛ ſic reſponſuꝫ a ſpũ
ſctõ accepit de partu ꝟginali ꝛ nõ viſurũ ſe
mortẽ niſi videret xp̄m dñi de virgine natũ.

Legiṫ etiã in hyſtoria ſcolaſtica ꝙ Hiere
myas ꝓpheta in egyptũ deſcendẽs pꝰ mortẽ
Godolie regibꝫ egypti ſignũ dedit ꝙ coruꝫ
idola corruerẽt cũ virgo filiũ pareret. Qua-
propter ſacerdotes idoloꝝ imaginẽ ꝟginis
pueꝝ in manibꝫ baiulãtis in ſecreto loco tẽ
pli ſtatuerunt: ꝛ eam ibi adorabant. Sed a
Ptolomeo rege poſtea interrogati q̇d hoc
ſibi vellet dixerunt paterne traditõnis hoc
eſſe qđ a ſancto ꝓpheta coꝝ maiores accepe
rant: ꝛ ſic in rebꝫ ventuꝝ credebant. ꝛ h̄ im-
pletum eſt in die natiuitatꝭ quãdo idola cor
ruerunt: vt teſtatur legenda cõmunis. Iteꝫ
rome: vt teſtaṫ Innocentiꝰ papa tertiꝰ. pax
fuit. xij. annis. Romani igiṫ templũ pacꝭ cõ
ſtruxerũt ꝛ ibi ſtatuã romuli poſuerũt. Con
ſulendo aũt appollinẽ q̃ꝫdiu duraret accepe
rũt reſponſuꝫ ꝙ q̊uſqꝫ virgo pareret: qđ qꝛ
impoſſibile putabãt dixerũt: ergo in eternũ
durabit. Vñ in foribꝫ templi ſupſcripſerũt
titulũ hunc Templũ pacis eternũ. Sed in
ipa nocte natiuitatis dñi qñ virgo peperit
ipꝫ templũ funditus corruit: ꝛ ibi eſt modo
eccl'ia ſancte Marie noue. Item in vita
ſociorũ beati Franciſci legiṫ ꝙ ſctũs frater
Egydius erat: cuiꝰ ſanctitatẽ audiẽs q̇dam
doctor ordinis fratrũ p̄dicatorũ acceſſit ad
euꝫ vt in fide ſolidareṫ: qꝛ titubabat ſi virgo
potuerit concipe ꝛ parere. Sctũs itaqꝫ fra
ter Egydius cũ oraret cognouit ex reuelati
one ſpũſſancti ꝙ q̇dam doctor ꝓ tali cauſa
ad eum veniret. vñ obuiã mox eidẽ acceſſit
ꝛ nil aliud loquẽs ſtatim ꝟga ꝑcuſſit terraꝫ
corã eo dicẽs. Virgo ante ꝑtum: ꝛ mox pul
cherrimũ liliũ ibidẽ excreuit. Alio quoqꝫ lo
co ꝑcutiens ait. Virgo in ꝑtu: ꝛ ibidẽ ſiliter
lilium excreuit. Tercio etiã loco ꝑcutiẽs ait
Virgo poſt ꝑtum: ꝛ ibi terciũ liliũ miracu-
loſe ꝓdijt. Vñ doctor ille deo grãs retulit ꝛ
in fide ſolidus ꝑmanſit. O igitur virgo vir
ginum Maria ora ꝓ nobis tuum quẽ vir-
go peperiſti natum ꝛc̃.

Alius modus ꝓcedendi in ma
teria preſcripta breuior.

Item ſi aliter ꝛ breuiꝰ vis ꝓcedere potes
ex p̃miſſis ſub epilogo loquẽdo elicere. xij.
genera rerũ q̄ atteſtanṫ ꝟginitatẽ Marie iu
xta numeꝝ. xij. ſtellaꝝ q̇bꝫ gl'ioſa exiſtit. Pri
mũ eſt teſtimoniũ diuinaꝝ ꝑſonaꝝ. nã eius
virginitatẽ teſtaṫ deꝰ pater i figuris antiq̇s
deꝰ filiꝰ q̇ꝫ i euãgelicis doctrinis ꝛ miracul'.
deꝰ ſpũſſctũs in ꝓphetijs: qꝛ ſpũſctõ inſpirã
te locuti ſunt: vt ait Petrꝰ in canonica. Se
cundũ teſtimoniũ angeloꝝ. Terciũ eſt teſti
moniũ oĩm ſanctoꝝ veteris ꝛ noui teſtamẽ
ti. Quartũ eſt teſtimoniũ oĩm ſcp̄turaꝝ etiã
gẽtiliũ. Quintũ teſtimoniũ beſtiaꝝ. Sextũ
teſtimoniũ auiũ. Septimũ piſciũ. Octauũ
vermiũ. Nonũ teſtimoniũ lapidũ. Decimũ
plantaꝝ ꝛ florum. Vndecimũ oĩm elemẽto
rum. Duodecimũ teſtimoniũ miracl'oꝝ. de
q̇bus diffuſe in h̄ tercio articulo actũ eſt.

Pars ſecunda libri octaui de virginalis
ſponſi btẽ Marie id eſt ipiꝰ bti Joſeph ſcti
tate atqꝫ dignitate q̇ fuit cuſtos Marie.

IOſeph fili dauid
noli timere accipe Mariã ↄiugeꝫ
tuã Math. j. c. Qm̃ vt ait dñs Bo
nauẽ. ſuꝑ. iiij. ſenṫ. di. xlv. Nobiliſſima res ẽ
nobis miſeris mortalibꝫ in h̄ mũdo habere
ſingularẽ deuotionẽ nõ ſolũ deo eterno ſed
etiã ſuis gl'ioſis ſanctis. Et h̄ p̄mo ꝓpter no
ſtrã inopiã: qꝛ nil ex nobis meremur coram
deo. imo pleni peccatis demeremur ſuppli-
cia: ꝓpter qđ ad ſctõs opus eſt nobis refu-
gere: q̃tinus coꝝ meritis deꝰ placeṫ: ꝛ qđ pe
timꝰ efficaciter ↄſeq̃mur. Hinc Job. v. Ad
aliquẽ ſctõꝝ ↄuertere. Scdo ꝓpter dei re
uerentiã: qꝛ in eis deus q̇ habitat veneraṫ.
Qui em̃ ſanctis honorẽ tribuit illũ ſpeciali
ter honorat: q̇ eos inhabitãdo ꝑ grãm ſan-
ctificauit. Idcirco Damaſ. li. iiij. ca. vij. dic.
Qm̃ ꝑ intellectũ i corꝑibꝫ ſctõꝝ habitat de
us: teſte apl'o. Neſcitꝭ inq̇t q̄m corꝑa veſtra
templũ ſunt inhabitãtꝭ in vob ſpũſſctĩ. deꝰ
aũt ſpũs eſt. Quare ḡ nõ eſſent honoranda
aĩata tẽpla dei: ꝛ aĩata dei tabernacula.
Hec ille. Tercio ꝓpter eoꝝ ꝟtuoſitatẽ et
gl'iam ꝓpter quaꝫ digniſſimi ſunt honore.
Nã teſte Ariſto. iiij. li. ethico. Honor eſt p̄-
miũ virtutꝭ ꝛ ꝟtuti ꝑfecte nõ fit cõdignꝰ ho
nor ꝛc̃. Debẽt ḡ ſcti honorari tãq̃ꝫ ꝟtuoſiſſi-

mi ⁊ gl'ioſiſſimi noſtri patroni ſpūales. quiā
vt habeť.ij.q.vij.ca.qualis. Qui patronū ſi
ue patrē ſpūalem nō honorat:plus videtur
peccare ꝙ̄ q̄ carnalē patrē ꝯtemnit Hec ibi
Sed qꝛ Joſeph eſt vnꝰ de gl'ioſiorib⁹ ſan
ctis paradiſi:cui dñs tantā gratiā ꝯtulit:vt
ſuam dilectiſſimā matrē ei in cuſtodiā ⁊ ſpō
ſam daret.ideo merito ad ipm deuotōe mo
uemur. Vñ quia ipe Joſeph ſanctꝰ meru-
it ſociari btīſſime ꝟgini Marie: ⁊ fore eius
virginitatis fideliſſimꝰ cuſtos:ſpōſuſqꝫ ⁊ fi-
dedigniſſimꝰ teſtis. Idcirco in hac pte ſecū
da incidētaliter agere decreui in h̄ libro de
eius ſctitate:que multū cōfert ad teſtimoni
um virginitatꝭ ⁊ puritatꝭ beate ꝟginis ma-
tris dei ⁊c̄. Vñ de ipo tria myſteria notabi
mus q̄ elici poſſunt ex p̄miſſo themate ⁊c̄.
Primū dꝛ myſteriū ſponſalitatis.
Scōm dꝛ myſteriū ſanctitatis.
Terciū dꝛ myſteriū dignitatis.
Articulus p̄mus quare voluit deꝰ ſuā
matrē deſponſatam fore viro noīe Joſeph
fabro lignario.

CIrca primū mi
ſteriū vicꝫ ſponſalitatꝭ vel dicaꝫ
ſocietatis inueſtigandū nobis ē.
Cur deus oīpotens cuiꝰ ſapiētie
nō ē numerꝰ:ſic diſponere voluit vt ſua ma
ter virgo ſcꝫ Maria deſpōſari deberet viro
noīe Joſeph fabro añꝙ̄ impregnareť ⁊ ꝯci
peret filiū dei. Et arguere potes ꝙ nō de-
buit deſpōſari alicui viro:qꝛ ipa añ deſpon
ſationē vouerat ꝟginitatē.vt ptꝫ ex autorita
te btī Aug.li.de ſctā ꝟginitate dicētis. An-
nunciante angelo Maria rñdit. Quō fiet
iſtud qm̄ virū nō cognoſco.i.nō cog̃ſcere ꝓ
pono qd̄ ꝑfecto nō diceret niſi ſe ꝟginē an-
te vouiſſet. Sꝫ vt dicit idē Aug. Virginita
tē vouētib⁹ nō ſolū nubere ſed etiā velle nu
bere dānabile ē.g̃ videť ꝙ btā virgo nō de-
buit deſpōſari ne trāſgredereť votū. Iteꝫ
nō videť rō q̄re potius viro Joſeph debuit
deſpōſari. Et rō eſt qꝛ figuratū ⁊ figura cō-
uenire dñt. Sꝫ ex oīb⁹ ſanctis mlierib⁹ q̄ fi
gurauerūt in veteri teſtamēto bñdictā ꝟgi-
nē nulla eaꝝ ꝯiūcta eſt Joſeph patriarche:
q̄ figura fuit ſponſi mr̄is dei. Nā aſenech fi
lia putifari ſacerdotꝭ heliopoleos q̄ fuit vx-
oꝛ Joſeph patriarche Gen̄.xlj. Nō ita expſ
ſe figurauit mr̄em dei:ſꝫ potiꝰ alie ſctē mulie
res:vt patꝫ de Sara q̄ genuit filiū p̄ter na-
turā in monte īmolandū. Vñ tenuit figu-
rā dñe noſtre q̄ genuit filiū ꝯ naturā in cru
ce īmolādum. ⁊ tñ Sara ꝯiuncta fuit viro
Abraā noīe. Itē Heſter figurat btām ꝟgi
nē que tñ nupta eſt Aſſuero regi. Eodē mō
ptꝫ de rebecca q̄ fuit ꝯiuncta Iſaac:⁊ ſic de
alijs.g̃ nec mater dei debuit ꝯiungi mr̄imo
nio ipi ioſeph. ſꝫ potiꝰ viro noīe Abraā aut
Aſſuero : aut Iſaac: aut aliq̄ nominū coꝝ
quoꝝ vxores vel ſponſe dñam figurarunt.
Itē ſi deſpōſari debuit potiꝰ h̄ fieri debuiſ-
ſet vt deſpōſata fuiſſet alicui viro regi mag̃
vt ſignificareť:qꝛ regis eterni ⁊ excellentiſſi
mi.i.dei erat ſpōſa. Aut deſponſata fuiſſet
potiꝰ paſtori ꝓpť hūilitatē ꝙ̄ fabro. tū qꝛ pa
ſtores gregū īferioris ſtatꝰ ſūt ſc̄m ſeculū fa-
bris.tū qꝛ naſcēte dño nō fabris ſꝫ paſtorib⁹
angelis reuelare ꝯgruit eiꝰ natiuitatꝭ myſte
riū Lu.j. Ergo ⁊ h̄ myſterium deſpōſatōis
debuit fieri potiꝰ paſtori. Impliꝰ videť ꝙ
debuit dei mater deſpōſari piſcatori:qꝛ ſub
cruce cōmēdata eſt piſcatori Johi diſcipl'o
cur g̃ in deſpōſatōe nō debuit deſpōſari pi-
ſcatori. Rō nō videť cōgruitatꝭ. In cōtra
riū eſt diuia ſapīa q̄ in ſui diſpoſitōe nō fal-
litur nec falli pōt. Et tñ vt euāgelicꝰ ſonat te
xtus dei mater deſpōſata eſt cōgruētiſſime
viro cui nomē Joſeph q̄ erat faber lignoꝝ.
Rñdetur igiť ad p̄miſſa ꝑ tres ꝟitates ſeu
ꝯcluſiones. Prima ē:ſūme decebat vt vir
go btā viro deſpōſareť añꝙ̄ dei filio impre
gnareť. Hec ꝯcluſio claret ꝑ multas rōnes
tam ex pte ꝓlis ꝙ̄ ex pte mr̄is ꝙ̄ etiaꝫ ex pte
hūani generꝭ:q̄ rōnes qꝛ deſcp̄te ſūt in h̄ vo
lumine li.j.pte.vj.arti.iij.ca.j.ibi recurrēdū
relinq̄. Scd̄a ꝟitas ſeu ꝯcluſio ē. cōgruuꝫ
erat vt vir ſpōſus mr̄is dei Joſeph noīareť
ꝙ̄ qd̄cūqꝫ nomē viri aliud ſortireť. Hec cō-
cluſio oſtēdiť ꝑ rōnes ⁊ autoritatē btī Ber.
ſuꝑ miſſus ē.q̄ deſcp̄te ſunt li.j.huiꝰ volumi
nis.pte.ij.arti.iij.ca.xj. Tercia ꝟitas ſeu
ꝯcluſio eſt:ſūme cōgruebat vt mr̄ filij dei li
gnario fabro deſpōſareť ꝙ̄ alterius artificij
viro in ſpōſaꝫ ſociareť. Hec ptꝫ. qꝛ h̄ p̄ oīb⁹
magis cōgruebat ſignificatōi eiꝰ ſpūalis de
ſpōſatōis. Nā ꝑ h̄ ꝙ fabro deſpōſabať deſi
gnari dabať ꝙ dō q̄ fabricauit ⁊ creauit to
tū mūdū ſpūaliť ſpōſabať.iuxta illud Oſee.
ij.ca.a dño dictū. Spōſabo te mihi in fide
⁊ ſponſabo te mihi in ſempiternū ⁊c̄. Itē

hoc magis cõgruebat ſignificatõi diuie incarnatõis: qꝛ ex h ſignificabat ꝙ in ipa ꝟgine deſpõſata fabro hũana natura ſpõſaret ꝛ copularet ꝑ vnione dei filio q̄ fabricauit mũdũ vnacũ pr̄e ꝛ ſpũſctõ. Propt̃ea ipa beata ꝟgo pulchra deſcribit vt luna Cañ. vj. ca. qꝛ vt nob videt luna vſqꝫ ad. xiiij. diẽ cõtinue creſcit q̄uſqꝫ ipa appareat imago hoīs q̄ſi fabri: ꝛ vltra creſcere nõ põt ſꝫ poſtea decreſcit. Ita btã ꝟgo Maria a ſua natiuitate creuit vſqꝫ ad. xiiij. annũ q̄ anno in eiꝰ vtero integra imago hoīs. i. ipe xp̄s imago dei pr̄is q̄ fuit fabricator. i. creator mũdi apparuit: qm̄. xiiij. anno ſue etat̃ credit ꝟgo xp̄ꝫ cõcepiſſe ſm hyſtoriam. Mox q̄ꝫ ipa vicꝫ dei mr̄ effecta in ſua reputatõe cepit decreſcere ꝑ hũilitatẽ: nõ tãq̄ꝫ matrẽ dei vel dñam mũdi: ſꝫ tãq̄ꝫ ancillã dei ſe reputãdo. vñ ait Lu. j. Ecce ancilla dñi fiat mihi ꝛc̄. ꝛ ſic in eo ꝙ deſpõſata eſt fabro ſignificabat ꝙ eſſet ſpõſa dei creatoris mũdi. Vñ ꝛ voluit filiꝰ dei xp̄s fieri faber lignariꝰ cũ Joſeph pr̄e putatiuo exercẽdo artẽ illã vſqꝫ ad etatis ſue annũ. xxx. ſicut ſonat ſcp̄tura Mar. vj. Et ibidẽ exponẽdo teſtat Lyra. Deniqꝫ claruit in ipa deſpõſatõe ñ ſolũ myſteriũ diuie incarnatõis: verꝫ etiã maximũ bonũ hũilitat̃ vt q̄nto ſit maior in oĩbꝫ tanto fiat ꝛ hũilior: vt ſit mr̄ dei ꝛ vxor fabri. Itẽ tercio hec ꝯclũſ ſeu ꝯcluſio ꝓbat. qꝛ deſpõſatio fabro lignario facta ſũme cõgruebat ſignificatõi nr̄e reparatiõis ꝛ ſaluatiõis ꝑ lignũ cruc̃. Unde Abryt. ſup Math. dic̄. Jõ ioſeph fabro lignario Maria dei mr̄ deſponſata fuit qm̄ ſpõſus eccl'ie xp̄s oĩm ſalutẽ hoĩm opaturꝰ erat ꝑ lignũ cruc̃. Hec ille. Et ſic patꝫ rñſio ad q̄ſitũ. Ad obiecta in cõtrariũ. rñdetur ad p̄mũ ꝙ vt dicit btũs Tho. iij. pte ſũ. q. xxviij. ar. iiij. Btã ꝟgo habuit ꝟginitat̃ votũ tribꝫ modis. Primo in deſiderio quia añq̄ꝫ incarnatio filij dei ab angelo ſibi annũciaret ꝟginitatẽ ſimpl'r ꝛ abſolute nõ vouerat eo ꝙ nõ licebat qm̄ in lege veteri ꝓhibitũ erat ne ſterilis q̄s fieret ĩ iſrl' Exo. xxiij. Propt̃ea qꝛ tpe legis oꝑtebat generatõi inſiſtere tam viros q̄ꝫ mlieres. eo ꝙ etiã ex illo xp̄s ꝓplo expectabat ſm carnis originẽ naſciturꝰ. habuit tñ btã ꝟgo tũc tpis ꝟginitatẽ ꝛ eiꝰ votũ in deſiderio vouitqꝫ ꝟginitatẽ ſub cõditõe. ſ. ſi deo placeret: volũtatẽ ſuã et deſideriũ diuĩo cõmittẽs arbitrio. Scdo btã ꝟgo habuit ꝟginitatẽ in facto: qꝛ poſtq̄ꝫ ſibi innotuit h deo fore acceptũ. ſ. vt ꝟginitatẽ voueret añq̄ꝫ ab angelo ſibi denũciaret ꝛ añq̄ꝫ Joſeph deſponſaret: abſolute ꝟginitatẽ vouit. Tercio habuit ꝟginitatẽ ex cõi bñplacito. nã poſtq̄ꝫ fuit dſpõſata ſil' ipa cũ ſpõſo ſuo ex cõi volũtate ꝛ bñplacito ac cõſenſu ꝟginitat̃ votũ emiſit. Ad argumẽtũ igit dico cũ Alber. ſup miſſus ẽ. ca. xl. ꝙ licꝫ btã ꝟgo habuit firmũ ꝓpoſitũ ꝛ votũ cõtinẽtie poterat tñ ꝯſentire in deſpõſatiõe in maritalẽ ſocietatẽ: facta tñ diuiñꝰ inſpiratiõe vtriqꝫ de altero ꝙ vellet ꝟgo ꝑmanere. ꝛ ſic ꝯſentire in ꝯiugalẽ vel maritalẽ ſocietatẽ et nõ in copulã carnalẽ abſolute: ꝛ ſic nõ obſtat verbũ Aug. dicẽtis ꝙ vouẽtibꝫ virginitatẽ nõ ſolũ nubere: ſꝫ etiã velle nubere dãnabile eſt. qꝛ h intelligit de nuptu carnal' copule ꝛ qñ ſine certificatõe a deo facta vellet q̄s pꝰ votũ ꝟginitat̃ ꝯiugia ꝯtrahere ꝛc̄.

Ad ſcdm obiectũ rñdet ꝑ ſcdam ꝯcluſionẽ. ꝛ ad ꝓbatõeꝫ dico ſm Alber. ſup miſſus eſt. ca. l. ꝙ licꝫ Sara Heſter Rebecca ꝛ plures alie ſctẽ mlieres ꝓfigurarint btãm ꝟginẽ Mariã. ꝓpterea tñ nõ cõgruebat vt illaꝝ ſpõſi vel mariti ꝓfigurarẽt q̄ ad denoĩationẽ ſpõſuꝫ btẽ Marie ꝟginis. Cũ ei ipe ſpõſus vicꝫ Joſeph ꝯtrahere habuit cũ ꝟgine Maria ſctm̄ ꝯiugiũ ſine carnali copula: vt ꝟgo ꝯciꝑet virgo pareret ꝛ poſt ꝑtuꝫ ꝟgo ꝑmaneret: quã. ſ. btãm ꝟginẽ ꝟgo Joſeph cõiugẽ in ꝟginitate cuſtodiuit ꝛ miſtrauit eidẽ ac eius filio paterno affectu ſincero. Nullo mõ igit decẽs erat vt q̄ ad hãc deſpõſatõeꝫ ſpõſus btẽ ꝟginis Marie ꝓfiguraret ꝑ aliquẽ talẽ q̄ extiterit maritꝰ ꝑ carnalẽ copulaꝫ Vñ cũ inter Sarã ꝛ Abraã inter Heſter ꝛ Aſſuerũ. ꝛ eodẽ mõ inter Rebeccã ꝛ Iſaac: ac alios ꝯſil'es copula carnalis interuenerit: nõ decebat vt eis noĩbꝫ ſpõſus Marie noĩaret: ſꝫ decebat vt iſtud ꝯiugiũ ac caſtiſſima deſpõſatio Marie ꝓfiguraret ꝑ ioſeph q̄ caſtitatẽ ꝛ fidelitateꝫ erga vxorẽ dñi ſui ſeruauit. vt patuit li. j. pte. ij. arti. iij. ca. xj.

Ad terciũ dicendũ ꝙ hec deſpõſatio matris dei taliter ꝛ tali fieri debuit vt ꝛ hũilitas cõmẽdaret ꝛ nob in exẽplũ ꝓponeretur. ꝛ cũ hoc ſignificatõi myſterij incarnatiõis diuine ac noſtre reꝑationis congrueret. ſed

quia ſi beata virgo deſponſata fuiſſet alicui
regi magno hũilitas nõ clareſceret. Si ve=
ro paſtori hũilitas quidẽ clareſceret: ſed my
ſterio nõ ſatiſfieret ſignificatõis ꝓdicte. ſil'i=
ter ſi piſcatori deſponſata fuiſſet: nõ ita ſatiſ
factũ fuiſſet ſignificationi ꝓtacte ex ꝓmiſſis
rõnibꝯ: circa terciã ꝯcluſionẽ poſitis igit̃ ꝛc̃.
Itaqꝫ ꝯcludit̃ ꝙ licꝫ natiuitas ſaluatoris
ex beata virgine debuit manifeſtari ab an=
gelis paſtoribꝯ ꝓpter hoc ſcḿ Lyrã ſup Lu.
quia paſtores erãt ſimplices ꝛ abſqꝫ caute=
lis malicie ꝛ occupati in officio ſanctoꝝ pa
triarcharũ qui dicunt̃ fuiſſe paſtores Gen.
xlvij. Talibꝯ aũt ſolent fieri diuĩe illumiati=
ones ꝛ cõſolationes. iuxta illud Math. xj.
Cõfitebor tibi pater celi ꝛ terre: quia abſcõ
diſti hec a ſapientibꝯ ꝛ prudẽtibꝯ ꝛ reuelaſti
ea ꝑuulis. licꝫ etiã cõgruebat matrẽ ſub cru
ce cõmẽdari Johi nõ q̃dem rõne ei⁹ ꝙ Jo
hãnes piſcator erat: qꝛ hoc ad id nil ꝑtine=
bat: ſed rõne ꝟginitatis ꝛ humilitatꝭ. vt vicꝫ
humilis diſcipul⁹ Johes et virgo virgini ꝛ
humillime matri ſue obſequiũ ꝛ ſolaciũ pre
beret. Nihilomin⁹ ſumme ꝯgruebat vt vir
go mater dei virgini Joſeph fabro deſpõſa
retur: ſicut ex rõnibus antedictis ĩ tercia cõ
cluſione tactũ eſt. Vere ergo chariſſimi dei
mater ꝑ oĩa cõmendabilis nobis exiſtit:
honorabilis ꝛ deuote celebris ꝑ quaꝫ miro
ordine diuine ſapientie nobis ſalus ꝓuenit
vere ꝛ Joſeph eius ſponſus non ĩmerito a
nobis honoratur ꝛ deuotius ob amorẽ be
ate virginis venerat̃ qui tantã gratiã meru
it vt in ſponſam familiarẽ matrẽ dei habue
rit. O vtinã huic eoꝝ ſancte ſocietati pauꝑ
ego ꝛ humilis ſeruulus affuiſſem ꝛ eis ſui=
tia exhibere dignus fuiſſem.

Articul⁹ ſecũdus ꝙ ip̃e ſanctus Joſeph
ſponſus beate Marie debuit eſſe ſanctiſſi=
mus ꝛ mũdiſſimus.

Capitulum. I.

SEcundũ miſte
riũ dicit̃ ſanctitatis. vbi inueſti=
gandũ nõ eſt vtruꝫ iſte Joſeph
ſponſus benedicte ꝟginis Ma
rie fuerit inter omnes viros ſui tẽpis vir
excellentiſſime ſctĩtatis: vt dignus habitus
ſit eligi in ſponſum virginis dei matris. Et
poteſt argui ꝙ nõ: quia ſi fuiſſet homo gra=
tioſus ꝛ magne ſanctitatis nõ debuiſſet du
bitaſſe vel ſuſpitionẽ habere de beata virgi
ne dei ꝓelecta matre. Nũ eĩm dicat aplus. j.
Chor. xiij. Charitas nõ cogitat malum ſcꝫ
de ꝓximo ſuo. Seq̃tur ꝙ homo ꝑfectus in
gratia ꝛ ſanctitate atqꝫ charitate nõ poterit
de altero quẽ nouit eſſe ꝑfecte ſanctitatꝭ ho
minẽ ſuſpicari ſiniſtrum vel cogitare malũ:
q̃n eo ip̃o deſignetur veraciter: ꝙ ip̃e nõ eſt
bonus aut ꝑfectus qui de alio ꝑfecto crede
re poteſt malũ: quod etiam ꝓbari poteſt ex
eo quia apud ſanctos maxime: immo etiaꝫ
apud alios probos ꝛ imꝑfectos hoĩes du=
bia ſunt in meliorem ꝑtem interꝓ̃tanda: vt
habet regula iuris. extra de re. iu. ca. eſtote.
Sed quia iſte Joſeph nouit beatam vir
ginem Mariã eſſe ꝑfectiſſime ſanctitatis:
tum ex atteſtatione virginũ cum quibꝯ mo
rata fuerat in tẽplo dñi a ſua infantia: apud
quas publicum et famoſum erat: ꝙ ipſam
quotidie viſitabant angeli dei ꝛ familiarit̃
ei cibum deportabant e celo. tum ex mira=
culo diuino quo fuit coactus ꝛ pontificib⁹
manifeſtum vt ip̃e cuius vicꝫ virga germi=
nauit florem ꝛ in eius cacumen columba e
celo veniens conſedit deſponſaret eã: vt pa
tuit ſupra ꝑ Hieronymũ ꝛ alios hyſtorio=
graphos lib. j. ꝑte. vj. arti. iij. ca. j. tum quo=
qꝫ ex ſplendore diuino in facie eius relucen
te. ꝛ tamen ſuſpicabat̃ ꝛ dubitabat de vir=
ginali beate Marie conceptu. Unde no
luit traducere eam: ſed voluit occulte dimit
tere eam Math. j. Sequitur ergo ꝙ ipſe
Joſeph nõ fuit ſanctus nec ꝑfectus: immo
minus bonus qui de tali ac tante perfectio
nis ꝛ ſanctitatis virgine ſuſpitionem habu
it adulterij ꝛc̃. Itẽ confirmatur quia ſcḿ
ſententiam doctorũ precipue Alexand. de
hal. concordat Thom. ij. ij. q̃ſti. lx. arti. iij.
Suſpitio mali de altero contingit ſeu pro=
uenit ex tribus. Primo ex longa mali ex
perientia in ſeipſo. Unde Ariſtote. ij. libro
ethicorum dicit. ꝙ ſenes ſunt maxime ſuſpi
cioſi: eo ꝙ multotiens experti ſunt in ſeip̃is
aliorum defectus. Senes enim inquit ca=
coges ſunt. Eſt eniꝫ cacogia in deterius ex
timare omnia. Unde iuuencule mulieres
ſi nubant viris ſenioribus ſemper propter
ſuſpitionem virorum turbationes patiun=
tur ab eiſdem ꝛc̃. Secundo prouenit

ſuſpitio mali ex eo ꝙ aliquis male afficitur
ad alteꝝ. Cū eīm quis ꝯtemnit aliū aut odit
vel iraſcit̄ vel inuidet: ex leuibꝫ ſignis opi-
nat̄ male de ipo: qꝛ vnuſqͥſqꝫ faciliter credit
quod appetit. Tercio ꝑuenit ex h̄ ꝙ aliqͥs
in ſeipo malꝰ eſt exq̄ ꝯſcius ſue malicie faci-
liter de alijs malū opinat̄. Propt̄ea Eccs.
x. Stultꝰ id eſt peccatoꝛ in via ambulās: cū
ipe ſit inſipiens oēs exiſtimat inſipiētes. Et
Seneca li. de moribꝫ dicit. Hoc hꝫ oīs af-
fectꝰ vt in q̄ ipe inſanit ceteros putet inſani
re. Vn̄ auarus cū ipe ſit aſſuetꝰ fraudibꝫ et
mendacijs in emēdo vendēdo credit oīes
emētes ⁊ vēdētes ſilr̄ia facere. Siliter luxu-
rioſus cū ipe videat ⁊ loquat̄ mulieribꝫ ma
la intentōe, ita qͥs videt loqͥ vel reſpicere hu
iuſmodi malū inde iudicat ⁊c̄. Ad ꝓpoſitū
exq̄ Joſeph dubitauit ⁊ ſuſpicatꝰ eſt maluꝫ
de btā virgine ⁊ eiꝰ cōceptu ꝓpter qͦ ⁊ volu
it dimittere eā: ex q̄cunqꝫ p̄miſſaꝝ cauſaruꝫ
hoc ꝑuenerit ſꝑ derogat eiꝰ ſctītati: imo ex
cauſis p̄tactis ſuſpicādo arguit̄ ipe nō bo-
nus fuiſſe vel ſaltē valde imꝑfectꝰ. Pro hu
ius q̄ſtionis ꝓpoſite rn̄ſione tripliciter ꝓce-
demꝰ: Primo dictas obiectōes de eiꝰ du-
bitatione vel ſuſpitōe ſoluēdo. Scdo con
cluſionē rn̄ſalē de eiꝰ ſctītate inferēdo Ter
cio rōnes ꝓbantes ſctītatis eius excellentiā
ſubnectendo ⁊c̄.

Capitulum. II

PRimo itaqꝫ ſoluēdo p̄tactas obie-
ctiones que depēdēt ex eo ꝙ in euā
gelio ſcribit̄, qꝛ cum beata virgo in
uenta eſt habere in vtero filiū poſt deſpōſa
tionē Joſeph noluit traducere eā: ſꝫ voluit
occulte dimittere ⁊c̄. Notandū eſt ꝙ de h̄
duplex eſt doctoꝝ ſentētia. vna eſt opinio q̄
rundā dicentiū ꝙ Joſeph vidēs btāꝫ Ma
riā grauidā dubitauerit ⁊ vehemētē ſuſpi-
tionē incurrerit de ope ſiniſtro ex p̄te ꝟginis
⁊ idcirco voluerit dimittere eā: ⁊ illi attribu
unt hāc opinionē Auguſtino in ſmōe. Ca-
ſtiſſimū marie ꝟginis vteꝝ: vel vidi portam
licꝫ a pluribꝫ aſſerat̄ ille ſermo nō eſſe Au-
guſtini. Ego tn̄ nullo mō credo ꝙ iſta du-
bitatio fuerit firma in mēte Joſeph. nec cre
dendū eſt ꝙ Joſeph cū eſſet vir iuſtꝰ firmi-
ter credidit aliqͥd ſiniſtri de virgine quā ꝓ-
bauerat de tanta ſctītate ⁊ deſpōſatōis mi-
raculoſitate. Si qͥs tn̄ hanc opinionē ſcꝫ ꝙ
dubitauerit: tenere vult, hoc habet credere:
ꝙ hec ſuſpitio in mente Joſeph nō fuit oī-
no firma ſed dubia. Nā ſm Tho. ij. ij. q. lx.
arti. iij. Aliud eſt ex aliqͥbus ſignis dubita-
re de malo ꝓximi. Aliud eſt illud affirmare
Primū p̄tinet ad humanaꝫ tētationē ſine q̄
etiā ſancti vitā iſtā nō ducunt: ſm illud aplī
j. Choꝝ. x. Tētatio vos nō apprehēdat niſi
humana. Affirmare vero ꝑ ſignis leuibꝫ de
ꝓximo malū p̄cipue qn̄ ſunt plura ⁊ fortia ſi
gna boni peccatū eſt. Vn̄ Aug. ſuꝑ illud. j.
Choꝝ. iiij. Nolite ante tēpus iudicare ait.
Et ſi ſuſpitiōes vitare nō poſſumꝰ quia ho-
mines ſumꝰ. iudicia tamē id eſt diffinitiuas
ſentētias ꝯtinere debemꝰ. hec ille. Sꝫ alia
eſt opinio verioꝛ: quā tenēt Grego. Origen̄.
⁊ Johes os aureū qui apte oſtendūt ꝙ Jo
ſeph quādo vidit Mariā pregnātē nō co-
gitauit aliqͦ malum de ea ſed credēdo bo-
nitati ꝟginis putabat ꝙ deus aliqͥd opatus
eſſet ſecrete in ea. ⁊ ex humilitate reputauit
ſe indignū eiꝰ conſoꝛtio quā ſciebat eſſe ple-
nam deo. Voluit ergo recedere ⁊ dimittere
eam timēs ne ex p̄ſumptōe offenderet ſi tan
te virgini cohabitaret. ſicut in exemplo eti-
am Petrus ex eadē reuerētia dixit xpo. Exi
a me dn̄e quia homo peccatoꝛ ſum. Unde
Chryſ. ſuꝑ Math. li. j. dicit. O inextimabi
lis laus Marie: magꝭ credebat Joſeph ca
ſtitati eius q̄ꝫ vtero eius: plus gratie q̄ꝫ natu
re. Manifeſte conceptū videbat ⁊ foꝛnica-
tionē ſuſpicari nō poterat: poſſibiliꝰ eſſe cre
debat mulierē ſine viro poſſe cōcipe q̄ꝫ ma-
riam poſſe peccare. Hec ille. Huic ſentētie
ꝯcoꝛdat Bernardꝰ ſuꝑ miſſus eſt. addēs ꝙ
ideo occulte voluit eā dimittere: quia ſi ma
nifeſte dimitteret cauſa diuoꝛtij q̄reretur et
exigeret̄. Et ſi diceret id qͦ ſcierat ⁊ ꝓbaue-
rat de virginis puritate mox populꝰ incre-
dulus ⁊ dure ceruicis illum ſubſannarēt et
illaꝫ lapidarent. Quomō eīm crederent tacē
ti xpo in vtero quē poſtea crucifixerunt mi-
ra faciētē ⁊ docentē in templo. Hec Bern̄.
Itaqꝫ claret ꝙ Joſeph nil ſiniſtri credi-
dit de virgine ſed cum vidit eam pregnan-
tem ⁊ in facie eius diuinum ſplendoꝛem re-
lucentem adeo ꝙ non poterat eam intueri.
vt dicunt Bernardꝰ et Hieronymꝰ partim
ex ſtupoꝛe: partim ex virginis reuerentia: et
partim ex incompꝛehenſione operis. id eſt
virginalis conceptus cogitabat ſe abſen-
tare ⁊ eam dimittere: totum hoc factum vo

lens diuino ꝯſilio relinquere. Et ꝓptereã an
gelus ſibi reuelauit hoc myſteriũ dicẽſ, No
li timere accipere mariã ꝯiugẽ tuam id ẽ nõ
expaueſcas cũ illa habitare ⁊ ſibi ſeruire cu
ius de⁹te ſociũ fecit in ſctã puritate ⁊ deuo-
tione caſtitatꝫ quã vna ſimul deuouiſtꝫ mu
tua volũtate. qd̃ em̃ in ea natũ eſt de ſpũſan
cto eſt ⁊c̃. Nõ ſi queras: quare btã Maria
nõ dixit eidẽ hoc diuinũ ſecretũ. Dicenduz
ſm lyrã ſup̃ Math. ꝙ ideo. quia ſciuit ꝙ ta
lia nõ ſunt reuelãda niſi q̃ntũ ſe extendit vo
luntas diuina. ⁊ ideo beata virgo tacuit te-
nens firmiter ꝙ iſtud ſecretũ reuelaret̃ tem-
pore competenti ex beneplacito voluntatis
diuine ſicut ⁊ reuelatũ eſt ſancte Elyzabeth
miraculoſe Lu. j. Item quare Joſeph nõ
petiuit beatã virginẽ vt diceret. Dicendũ ꝙ
ex reuerẽtiali timore nõ fuit auſus ⁊ hoc fa-
ctum eſt ex diuina diſpẽſatione: vt vicꝫ ꝑ re
uelationẽ angeli ipſe Joſeph ⁊ ꝑ ꝯſequens
om̃es nos ſic certificaremur in fide ꝙ nullo
modo de cetero dubitari poſſet ⁊c̃.

Capitulum. III.

Secundo ꝑncipaliter ad queſtionez
ꝓpoſitã de ſanctitate Joſeph ponit̃
ꝯcluſio reſpõſalis quã ſaluo aliorũ
meliori iudicio tutam fore decerno. ⁊ eſt cõ-
cluſio talis. Fidei pie dictamẽ dat virgi-
nem xp̃i matrẽ habuiſſe ſponſum talem dei
ordinatione: vt nullus vir ſibi parem habu
erit ſanctitatẽ aut equalẽ puritatẽ toto ꝑtũc
terrarũ orbe. Dico notãter ꝑtunc: quia licꝫ
Johes baptiſta fuerit tã excellentiſſime ſan
ctitatis: vt teſte ſaluatore Math. xj. Inter
natos mulierꝝ nõ ſurrexit eo maior. tamen
ipſe Johes nõdũ erat ꝑtunc id eſt tempe de
ſponſatõis Marie natus in mũdo: ſed po-
ſtea ſurrexit in mũdo. Pro illo aũt tempe ar
bitror ꝙ Joſeph fuerit ſctiſſim⁹ in toto mũ
do p̃ oĩbus hoĩbus qui tũc erant. Ad qd̃
credendũ ⁊ ꝓbandũ ſubnecto tercio rõnes
q̃bus claret eius ſanctitatꝫ excellẽtia. Et ad
id eſt ratio triplex vicꝫ. phiſica. canonica. et
theologica. Prima ratio phica. quia cuꝫ
iuxta Ariſto. ſentẽtiã. Omia bonuz appetũt
⁊ diligũt: vnũqdq; ens quãtũ habet de bo-
nitate tantũ habꝫ de eligibilitate lib. iij. tho
picorꝝ. Sꝫ quia de⁹ pre oĩbus hoĩbus mũ-
di hunc Joſeph dilexit ⁊ elegit ſibi in patrẽ
putatiuũ ⁊ familiarẽ nutriciũ ac ſue ſanctiſ
ſime matri in ſponſuz ⁊ cuſtodez ꝟginitatis
deuotiũq; miniſtrũ. ergo ſequit̃ ꝙ pre oĩbus
homĩb⁹ tunc in mũdo exiſtẽtib⁹: ipſe Joſeph
fuerit melior ⁊ ſanctior. Secũda ratio ca-
nonica: quia habet̃. xxiij. q. iiij. ca. obtineri.
ꝙ p̃deſtinatio ita eſt a deo diſpoſita vt electi
meritis ⁊ p̃cibus ad ipſam ꝑueniãt. Hec ibi
Sed quia Joſeph fuit ab eterno p̃ordina-
tus a deo ⁊ p̃deſtinat⁹ in ſponſuz matrꝫ dei
⁊ nutriciũ xp̃i atq; cetera myſteria diuĩe in-
carnatõis. ergo deo diſponẽte ipſe tante ſan
ctitatis ⁊ tanti meriti eſſe debuit vt p̃ oĩbus
hoĩbus dignior ad hec p̃tacta myſteria red
deret̃. Tercia ratio theologica. quia quã
to ad maiorẽ dignitatẽ ſpũalem ⁊ ſm deum
exiſtentẽ eligit deus aliquẽ tanto eundẽ fa-
cit bonũ ⁊ meliorẽ. vñ Aug. in glo ſup̃ Eph.
j. dicit. Deus quos eligit facit bonos. ſic ait
aplus. Elegit inquit nos vt eſſem⁹ ſancti et
immaculati in cõſpectu eius in charitate: q̃
p̃deſtinauit nos in adoptionẽ filiorꝝ ꝑ ieſuꝫ
xp̃m. Hec ille vbi ſup̃. Sed quia de⁹ elegit
ab eterno hunc Joſeph ad ſũmas gratias
⁊ maximas ſm deum dignitates: vt patuit.
ergo ſane credo ꝙ ſicut ſuã reuerẽdiſſimam
matrẽ quã p̃elegit ab eterno: vt decebat di-
gniſſimã ⁊ ſctiſſimã fecit: ſicut etiã ſuũ p̃cur
ſorẽ ſctiſſimũ elegit ⁊ fecit atq; diſcipulos et
aplos quos elegit vt mũdi lumĩa forent ef-
fecit ſctiſſimos: ita hunc Joſeph quẽ in ſpe
cialiſſimũ ſibi ⁊ ſue matri nutriciũ ac ſpon-
ſum elegit ita eũ ſctiſſimũ effecit: ꝙ digniſſi
mũ pre oĩbus hoĩbus reddidit. Secure
igit̃ chariſſimi eius meriti nos cõmendare
poſſum⁹: merito eius ſuffragia exoram⁹ qꝛ
magnũ vtpote ſanctiſſim⁹ valet coram xp̃o
efficere ⁊ impetrare beneficiũ ꝓ nobis ⁊c̃.
Item ad ſanctitatis ipſius Joſeph excel-
lentiam ꝓbandam faciunt etiam priuilegia
immediate infra articulo tercio deſcripta q̃
bus eũ deus dignificauit ⁊ ſctificauit.

Articulus tercius ꝙ ſanctitas Joſeph
ſponſi Marie duodecim priuilegijs eſt di-
gnificata.

Tercium miſte
rium declarandum in hac par
te dicitur dignitatis. Quante
nempe dignitatis ⁊ priuilegia-
te ſanctitatis ſit iſte Joſeph benedicte vir-
ginis Marie ſponſus elucidando Ad-

uertere debemus: quia quicquid glorie et
laudis impendimus ſponſo ſcilicȝ Joſeph
totum eſt ad laudem ſponſe id eſt beatiſſi-
me virginis matris dei. Ad cuius glo-
riam vt maiori deuotione moueamur erga
hunc ſctiſſimū ſponſuȝ Joſeph notare poſ
ſumꝰ ꝙ ſicut btiſſima virgo dei mater glori
oſa exiſtit corona duodecim ſtellaꝝ, iuxta il
lud Apoc.xij. In capite eiꝰ corona duode-
cim ſtellaꝝ: ita ſctiſſimꝰ eiꝰ ſpōſus Joſeph in
ter oēs ſanctos comprobat̄ fore gl'ioſus
duodecim priuilegijs ſanctitatis tanq̄ȝ du-
odecim ſtellis relucentibꝫ in corona glorie
ipiꝰ. q̄ q̄dem ordinari poſſunt in tribꝫ q̄ter-
narijs. quoꝝ Primꝰ potiſſime ſe habet ex
ꝑte ſuſ̄pſiꝰ id eſt Joſeph. Scōs ex ꝑte ꝟgi-
nis bn̄dicte eiꝰ ſponſe atq̄ȝ filij eiuſdē virgi-
nis xp̄i ih̄u bn̄dicti. Terciꝰ q̄ternariꝰ indif-
ferenter ſe habet vel teneri pōt: vt claret in
ſubſcꝑta q̄ternarioꝝ diuiſione.

Primū ꝓuilegiū nobiliſſime generatōis
Scōm euāgelice cōmēdatōis.
Terciū digniſſime electōis.
Quartū virginee gloriatōis.
Quintū ꝓuilegiū ſingl'ariſſime dilectōis
Sextum ſctiſſime ꝯuerſatōis.
Septimū meritorie auxiliatōis.
Octauū ꝑmaxime honoratōis.
Nonū ꝓuilegiū ꝑcelſe gl'ificatōis.
Decimū dulciſſime ꝯſolatōis.
Undecimū angelice frequētatōis.
Duodecimū potiſſime impetratōis.

Capitulum. I.

PRima itaq̄ȝ ſtella ſeu ꝓuilegiū̄ ſan-
ctitatis Joſeph btiſſimi dicit̄ nobi
liſſime generatōis. q2 erat de domo
David ⁊ generatōe nobiliſſima ex q̄ xp̄s de
ſcēſurus erat ſ̄m carnē ſicut ꝑ ꝓphas fuerat
ꝑdicatū. Nimirū ad nobilitatē ſummā eiꝰ
ꝑtinet ꝙ ip̄e Joſeph fuit de eadē tribu ⁊ fa-
milia cū Maria mr̄e dn̄i virgine nobiliſſi-
ma. Un̄ ⁊ genealogia xp̄i deſcribit̄ ꝑ ioſeph
ab euāgeliſtis licȝ Joſeph fuerit penitꝰ alie-
nus a ꝯceptōe xp̄i q̄ de ſola virgine natꝰ eſt
⁊ ꝯceptus a ſpūſctō. Nihilominꝰ ꝑ genea-
logiā ioſeph deſcriptā Math. j. Et Lu. iij.
ſufficiēter ꝓbatur ꝙ ih̄s Marie filiꝰ fuerit
de ſtirpe David. vt dicit lyra. q2 Joſeph fu
it de eadē tribu cū Maria. qd̄ ꝓbatur ꝑ h̄.
q2 ſ̄m legē mlier ad quā ꝑtinebat hereditas
paterna nō poterat ꝯtrahere mr̄imoniū ni-
ſi cū viro ſue tribꝫ ne fieret cōfuſio ſortiū. vt
habet̄ dicta ſn̄ia Num. xxxvj. Btā aūt vir
go Maria fuit vnica Joachim pr̄i ſuo ſuc-
cedens ei in hereditate ⁊ iō ex lege cogebat̄
viro ſue tribꝫ nubere. ꝓpter hoc ⁊ iuit cū io-
ſeph in bethleeȝ ciuitatē David vt ꝓfiteret̄
cū eo Luc. ij. Hec Nico. de ly. ſup Math.
Si aūt vis ſcire modū ꝑ quē fuerūt de ea-
dem tribu ⁊ familia ſcȝ David. Damaſ. lib.
iiij. ca. vj. deſcribit dicens btām Mariā de
ſcēdiſſe a David ꝑ Nathan. Joſeph aūt ꝑ
Salomonē. David q̄ppe inter ceteros ha-
buit duos filios ſcȝ Nathan ꝓphetā: ⁊ Sa
lomonē ſapiētiſſimū regē. vt patȝ. j. Paral.
iij. Scōm ꝙ aūt refert lyra in poſtilla ſuper
Lu. licȝ oēs ſapiētes hebreoꝝ ꝯcorditer te-
nerent ex ſcꝑturis xp̄m debere deſcēdere de
David. aliqui tn̄ eoꝝ opinabant̄ ip̄m deſcē
dere a David ꝑ Nathan ꝓpter excellētiam
ſctitatis ⁊ ꝓphetie ipiꝰ Nathan. Alij ꝟo ꝑ
Salomonē ꝓpter dignitatē regiam ⁊ excel-
lentiā ſapientie. Scōm veritatē aūt deſcen
dit ꝑ vtrūq̄ȝ. aliter tamē. quia ꝑ Salomonē
deſcendit ſ̄m lineam naturalis generatiōis
ꝑ Nathan ꝟo ſ̄m lineā generatōis legalis.
quia Joſeph ſponſus beate ꝟginis fuit fili
us Helij adoptiuꝰ ſeu legalis ſ̄m Hiero. qd̄
vt magis intelligat̄ Nota ſ̄m Johēȝ Da
maſce. ꝙ ꝑ cathenā Nathan ꝓphete filij Da
uid deſcendit Melchi. a quo melchi quar-
to gradu deſcendit ⁊ diſtat in recta linea ip̄e
Joſeph. vt patȝ Lu. iij. vn̄ Melchi eſt ipſi
Joſeph abauꝰ vulgariꝰ id ē auus aui. Iſte
melchi habuit fratrē nomīe Panthera. qui
genuit Barpanthera. ⁊ hic genuit Joachiȝ
qui genuit beatā Mariā. Per cathenā aūt
ipiꝰ Salomōis filij David naturalis deſcē
dit Nathan qui fuit auus ſancti ſponſi io
ſeph Math. j. Iſte Nathan habuit vxo-
rem ex qua genuit Jacob patrē Joſeph. vt
patȝ Math. j. Defuncto aūt Nathan: ip̄e
Melchi de quo antea meminimꝰ ſcȝ ex ca-
thena Nathan ꝓphete frater vicȝ Panthe-
re nupſit vxori Nathan: ipi matri vicȝ Ja
cob. ⁊ genuit ex ea Elij. Facti ſunt ergo fra-
tres vterini Jacob ⁊ Elij: ſed de duobꝫ fra
tribus a David diuerſimode deſcendentibꝫ
quia Jacob a Nathan ex tribu vel cathe-
na ſalomōis. Elij ꝟo a melchi ex tribu ſeu
cathena nathā. Elij aūt accepta vxore mor
tuꝰ ē ſine ſemīe. Et idcirco Jacob frat̄ eius

accepit vxorem fratris ſui vt ei ſuſcitaret ſemen ꝛ genuit Joſeph. Ita ergo Joſeph fuit fili⁹ naturalis ipi⁹ Jacob. ꝑut dic. Math. i. ca. Fuit etiā idem Joſeph fili⁹ legalis Elij quia fili⁹ qui naſcebaṫ ex tali vxore erat q̄d ē ſcḋm naturā generātis, ſcḋm aūt legē defuncti. ꝛ ſic dicit Lu. ca. iij. Joſeph fuiſſe filiū Elij. hec ſcḋm Joh̄ez Damaſ. Deniq̄ ſcḋm Nico. de ly. i poſtilla ſup Math. Hec ꝯtrarietas q̄ mathe⁹ dicit: Mathan genuit Jacob. et Jacob genuit Joſeph. Lucaſ v̄o dic. Mathath genuit Elij, ꝛ Elij genuit ioſeph. ſic ſoluiṫ q̄ mathath ꝛ mathā ambo d̄ſcēderūt a Dauid. ſ3 mathath fuit fili⁹ dauid adoptiuus. Mathan aūt p ſalomonē. Et iſti duo mathan ꝛ mathath habuerūt vnā vxorē ſucceſſiue q̄ dicta eſt yeſca: ꝛ iſta a mathan ꝯcepit Jacob. ꝛ a mathath Elij. ꝛ ſic Jacob ꝛ Elij fuerūt frēs vterini. vt dictū eſt Ex his oībus apte monſtraṫ nobilitas ta3 btē v̄ginis q̄3 ei⁹ ſponſi Joſeph ſctiſſimi. q̄ꝛ fuerunt ꝑpinqui ſi bn̄ calculareṫ forte in ſexto gradu ꝯſanguītatꝭ q̄ gradu n̄ ꝓhibeṫ ſcḋm iura etiā mr̄imoniū ꝯtrahēdi. Equidē q̄nta ſit eorū nobilitas generꝭ ptꝫ. q̄ꝛ Mathe⁹ ponit tres quaterdenas generatōes ab Abraā vſq̄ ad xp̄m in q̄bus deſcribiṫ generatio a q̄tuordecim patriarchis: ꝛ q̄tuordecim regib⁹. ꝛ q̄tuordecim ducib⁹: ſcḋm qḋ dicit Nico. de lyra. O igiṫ q̄3 nobiliſſim⁹ eſt iſte ſp̄ōſus q̄ vtiq̄ ē ꝑpinqu⁹ multoꝝ ſctoꝝ iſti⁹ genealogie: imo ꝛ Johis baptiſte ꝛ plurimoꝝ apl̄oꝝ fratrū xp̄i. Inſup ꝛ mr̄is dei atq̄ ipi⁹ xp̄i p matrē qḋ eſt ſūmū: ſicq̄ ꝑpinq̄tate cōiunct⁹ eſt deo patri ꝛ filio ꝛ ſp̄ūiſctō. p h̄ q̄ xp̄s dei fili⁹ carnem aſſumpſit ex ei⁹ genealogia.

Capitulum. II.

Secūda ſtella eſt ꝑuilegiū euāgelice cōmendatōis. q̄ꝛ in euāgelio ip̄e ioſeph cōmendaṫ iuſt⁹ fuiſſe Math. i. Joſeph cū eſſet iuſt⁹ nolebat traducere ꝛc̄. quo v̄bo ip̄e cōmendaṫ a ꝑfecta v̄tuoſitate q̄ꝛ vt teſtanṫ doctores catholici p̄cipue i talib⁹ ſcriptis accipiṫ in q̄ntū iuſticia v̄tus eſt generalis oēs v̄tutes cōprehēdens. Unde Macrobi⁹ li. de v̄tutib⁹ dicit q̄ ex iuſticia ꝓcedūt: amicicia: innocētia: cōcordia: pietas: religio. id eſt cult⁹ diuin⁹: affectus. id eſt dilectio fraterna ꝛ hūanitas q̄ oīa credunṫ ꝑfectiſſime fore in Joſeph ꝓpter qḋ merito iuſtus noīatus eſt. quia vt Tulli⁹ lib. de offi. cij̄s ait. Juſticia v̄tutis ſplēdor eſt maxim⁹ ex q̄ bōi viri noīanṫ. Et Ariſto. v. li. ethico. dicit. Preclariſſima virtutū ſc3 moraliū videṫ eſſe iuſticia. ꝛ nec heſper⁹ nec lucifer ita mirabiliter lucet ꝛc̄. Un̄ maximū eſt hoc ꝑuilegium Joſeph vt dicaṫ q̄ſi anthomaſice id eſt ꝑ excellentiā: iuſtus in ſacro euāgelio. Un̄ argui poteſt quia in ip̄o videre potuiſſes v̄tutes omniū patriarchaꝝ ꝛ ꝓphetaru3 Et certe haut dubiū quia in ip̄o erat obedientia ꝓmpta que ꝛ fuit in Abraā: patientia Joſeph patriarche: humilitas Dauid: deuotio ꝓphetaꝝ ꝛ ſanctoꝝ patrū ꝛc̄. quib⁹ dignus reddebaṫ ſponſus tante virginis.

Capitulum. III.

Tercia ſtella eſt ꝑuilegium digniſſime electiōis. Alij quippe ſancti electi ſunt: quidā in ſeruos tātū vt ſancti angeli. de q̄bus Heb. j. Oēs ſunt adminiſtratorij ſp̄ūs. Quidā in ſeruos ꝛ amicos ſc3 dei vt ſancti apl̄i. quib⁹ Joh. xv. ſaluator ait. Ja3 nō dicā vos ſeruos ſed amicos ꝛc̄. Nullus aūt ſanct⁹ ꝑter Joſeph eſt elect⁹ in hanc p̄celſam dignitatē vt fieret ꝛ ſeruus et amicus ꝛ inſup pater xp̄i putatiu⁹ ac ſponſus matris dei. vnde poſt dei matrē ſummā dignitatē ipſe obtinet.

Capitulum. IIII.

Quarta eſt ꝑuilegium virginee gloriatōis: quia refulget gloria ꝛ aureola v̄ginitatis. Fuit em̄ v̄go incorruptus quā virginitatē vouerat mutuo ꝯſenſu vnacū benedicta virgine: ſicut ſupra patuit. Hoc aūt ꝓbatur autoritatib⁹ vic3 doctorum. ꝛ rōnibus atq̄ ſimilitudinib⁹ ꝛc̄.

Primo inquā doctorū autoritatib⁹. quibus ꝛ ꝯuincitur. quia liber infantie ſaluatoris qui dicit q̄ Joſeph de alia vxore habuerit filios: in hoc dicto nō eſt tenēdus: q̄ꝛ falſum dicit ſicut ꝛ in q̄buſdā alijs certis locis vtpote q̄ obſtetrices beata v̄go habuerit in partu ꝛ ſimilib⁹ quib⁹ reprobatur. Ad id autem ſcilic3 q̄ Joſeph virgo fuerit incorruptus et perpetuus eſt Primo autoritas Hieronymi cōtra Heluidium dicentis ſic Grata inquit gratia et florida fuit virginis matris et Joſeph ſocietas. et ſicut amatores puritatis in matrimonio v̄ginitatis fuerunt a ſp̄ūſctō electi. Hec ille Un̄ credo p⁹ v̄ginē mr̄ē fuiſſe hūc Joſeph puritatis maximū amatorē. Ad idē eſt autoritas etia3

Augꝰ.li. de ꝯiugali bono expſſe dicẽtis. ꝙ
Joſeph niſi ꝟgo fuiſſet: ꝟgo mater dei neq̃
q̃ in ſpõſã ſibi a deo data fuiſſet. al's hoc
ſctm̃ ꝯiugiũ claudicaſſet ⁊c. Nico. q̃ȝ de ly.
ſup Math. ca. j. in poſtilla h̃ credẽdũ aſtru
it ⁊ dicit: ꝙ cũ Maria eſſet deſponſata Jo
ſeph iã erat in domo ipiꝰ Joſeph ſm̃ Chri
ſoſtomũ. Et qr modꝰ erat iuſtoꝝ nõ ꝑficere
mr̃imoniũ ꝑ carnalẽ copulã niſi ꝑus vaca-
rent orõni ꝑ aliqđ tp̃s implorãdo diuinam
miſcdiã. vt patȝ Thob. viij. Et tũc inquit
credit̃ reuelatũ eſſe ipi Joſeph ꝓpoſitũ ma
rie de obſeruãda ꝟginitate. tũc q̃ȝ ex cõi cõ
ſenſu vouerũt ꝟginitatẽ. quã qđem ꝟginita
tẽ ipe Joſeph habebat etiã antea in deſide-
rio ⁊ ꝓpoſito ſȝ votũ nõ expſſerat. Cõtraxit
igit̃ mr̃imoniũ coactꝰ ꝑ miraculũ virge ger
minãtis ⁊ colũbe de celo veniẽtis ⁊ ꝯſeden
tis: cõmittẽs ſe diuie volũtati: ⁊ tũc ex reue-
latõe diuĩa cogſcẽdo ꝓpoſitũ Marie ex cõi
ꝯſenſu vouerũt ꝟginitatem. vñ Joſeph ad
huc ꝟgo erat. Scdo ad id ꝓbandũ idem
Nico. de ly. adducit rõnẽ talẽ. qr cũ xp̃s in
paſſione ſua nulli mr̃em ſuã ſeruãdã tradi-
dit niſi virgini: nõ eſt ꝓbabile ꝙ añ ꝯceptũ
dũ adhuc eſſet iuuẽcula traderet̃ alicui niſi
ꝟgini cuſtodiẽda. Tercio ꝓbari põt ſimi
litudinibꝫ: qr cũ de ſilibꝫ idẽ ſit iudiciũ vt di
ctat regula logica. Ex q̃ xp̃s in oĩbꝫ maiorem
quã habuit ⁊ ſpecialiorẽ ſocietatẽ ac famili-
aritatẽ ſp̄ cũ ꝟginibꝫ hr̃e potiſſime voluit. iu
xta illud Cañ. vj. Qui paſcit̃ inter lilia. ſ. vir
ginitatis. Unde ⁊ mr̃em virginẽ eligere vo
luit: virgineo lacte nutriri voluit: in ſinu vir
gineo recumbere. Sed ⁊ diſcipulum virgi
nẽ ſcȝ Johem familiariꝰ dilexit ⁊ in pectore
ſuo reclinari cũ voluit in cena. Itẽ ꝑcurſorẽ
ꝟginẽ hr̃e maluit ſcȝ Johem baptiſtã. Iu-
xta q̃ȝ crucẽ virginẽ mr̃em ⁊ virginẽ diſcipu
lũ aſtare voluit, ſed ⁊ in ſepulchro quaſi vir
gineo id eſt in quo nõdũ quiſq̃ poſitus fue
rat locari voluit. Deniq̃ a ꝟgine Martha
miniſteriũ ſibi ⁊ hoſpitiũ exhibitũ plus pla
cuit. Preterea in celo ſemp̄ virgines ĩ comi
tatu habere vult qui eum ſequũtur quocũ-
q̃ ierit Apoc. xiiij. Sane ergo iudicandũ ⁊
credendũ eſt ꝙ patrẽ putatiuũ ⁊ nutriciũ at
q̃ miniſtrũ ſuũ ⁊ ſue matris ſpõſum nõ niſi
virginẽ habere voluerit: vt virginũ ſocieta-
tem ab inſtanti ꝯceptionis vſq̃ ad tempus
ſue manifeſtatõis ⁊ p̄dicatiõis ſp̄ habuerit
et inter virgines ꝯuerſatus fuerit.

Capitulum. V.

Quinta ſtella eſt ꝑuilegium ſingula
riſſime dilectionis. quia inter Ma
riã ⁊ Joſeph fuit amor ſctiſſimꝰ ⁊ ſin
gulariſſimꝰ. Et maria pꝰ filiũ magꝭ amauit
ioſeph q̃ aliũ ſanctũ quia fuit ſponſus eiꝰ ⁊
ei in oĩbus neceſſitatibꝫ ꝓuidens. Pie enim
credit̃ ꝙ ſpũſſctũs virginẽ Mariã ⁊ ioſeph
ſancto amore mutuo vniuit. ⁊ niſi iſte amor
a ſpũſctõ inter eos caſtus ⁊ ſctũs ꝓceſſiſſet:
matrimoniũ eoꝝ ꝯtractũ nõ fuiſſet. Dilexit
igit̃ virgo Maria Joſeph tanq̃ ſponſum
ſuũ ſanctiſſimũ a deo ſibi miraculoſe datum
Et ſm̃ magiſtrũ Ubertinũ de caſſali libro
qui intitulat̃ arbor vite crucifixi ihu. Crede
dum eſt inq̃t ꝙ beata ꝟgo que in oĩbꝫ a ſpi
ritu ſctõ agebat̃ fuit ab eodẽ ſpũſancto certi
ficata de ſctitate Joſeph ⁊ de diuĩa ꝓtectio
ne: ita ꝙ nõ dubitauit imo certa fuit ꝙ Jo-
ſeph nunq̃ vellet eam carnaliter amare vel
ꝯcupiſcere: ſed puriſſimo amore ex diuia di
lectione deuote ſibi ſeruire. ⁊ ideo nõ mirum
ſi plene in Joſeph ꝯiugiũ ꝯſenſit vt verum
mr̃imoniũ fuerit inter eos nũq̃ habẽdo re
ſpectum ad carnalẽ ꝯcupiſcentiã vel actum.
Unde patet quia ſingulari diuio amore et
caſtiſſimo ſe mutuo dilexerunt.

Capitulum. VI.

Sexta ſtella dicit̃ ꝑuilegiũ ſanctiſſi-
me ꝯuerſatõis. Iſta em̃ ẽ regula ge
neralis. quia cum ſancto ſctũs eris
⁊ cum ꝑuerſo ꝑuerteris. teſte ps. Uñ q̃ ma
lam habent ſocietatem in hoc mũdo male
agunt. et ecõuerſo qui bonã bene. Erit enim
ꝙ vnus malus malam habet voluntatem ⁊
in ſocietate bonoꝝ ſi fuerit vnus bonus ſu-
is exhortationibꝫ ꝓhibet ⁊ retrahit illum. et
ecõuerſo. Itaq̃ cum Joſeph habuerit ſan
ctam ſocietatem Marie. de qua Ambroſiꝰ
Uirgo fuit ſanctior alijs plena ſpũſancto.
Et ꝓpterea qđ credis ꝙ agebat Joſeph quã
do videbat ſponſam ſuam in nocte ſurgen-
tem ad orationẽ ⁊ plorantem ac deum col-
laudantem. an nõ credis ꝙ ad bene agen-
dum inflammaret̃. Arbitror ꝙ ſepe orabat
cum orante ⁊ cum virgine pariter benedice
bat deum. Conſidera quantũ erant deuo-
ta eorum colloquia ⁊ qñ Maria loquebat̃
de deo ille ſtupebat. Itẽ ꝯſidera quõ hr̃a ꝟ-
go oĩa ſecreta myſteria diuie icarnatiõis ei

pandebat et piter ꝯferebāt quō xp̄us de ea
natus ſm ꝓphetias deberet in mūdo viuere
et p hoīb₉ pati et mori. Itē ꝯſidera q̄ntū ſte
tit cuꝫ Maria q₂ fere .xxx. annis: licꝫ em̄ de
morte Joſeph in ſcp̄tura nō repit̄ ſed ꝯſtat
q̄m paꝝ añ baptiſmū xp̄i mortu⁹ fuerit Nā
q̄ñ xp̄s diſputabat in tēplo viu⁹ erat. Tpe
aūt paſſiōis nō fit mētio de eo. Cū g̊ tot an-
nis ſteterit cū ꝟgine in ſctā ꝯuerſatiōe ſeq̄t
vtiqꝫ ꝙ magni meriti fuit ꝛ magne ſctītatꝫ.

Capitulum. VII

Septima ſtella eſt p̄uilegiū meritorie
acq̊ſitōis: auxiliatōis: q₂ ip̄e meru-
it in oīb₉ laborib₉ ꝛ in om̄i nego-
cio virginis Marie et xp̄i auxiliū p̄bere: vt
patet q̄ñ ꝟgo in bethleē ad pariendū aſcen
dit. q̄ñ in egyptū aufugit ꝛ in exitu de egy-
pto atqꝫ in q̄rendo puulū xp̄m pditū Lu. ij.
Quis in oīb₉ his eā ſociauit ei niſi Joſeph
q̊ cum plorāte virgine plorauit ꝛ cum dolē
te doluit. Vñ maria ait. Ego ꝛ pater tuus
dolentes q̄rebam⁹ te ꝛc̄.

Capitulum. VIII.

Octaua ſtella ꝑmaxime honoratōis
Quere quē volueris p⁹ virginē ī ter
ris cui xp̄s tātū honorē exhibuit ſic̄
Joſeph. cui vt dꝛ Lu. ij. Erat ſubditus de-
ſcendēs in nazareth. Iſta aūt ſubiectio erat
vt volūt doctores ꝙ illa diuinitas aliq̄ñ fa
miliariter miniſtrabat Joſeph: dabatqꝫ ſibi
thobaliam ſeu manutergiū ad tergendum
man⁹: aquā ad lauandū: ſedile offerebat ad
reſidendū: nec dubites ꝙ multa obſequia
fecit deus ipi. ergo ꝛc̄.

Cap. IX.

Nona ſtella eſt p̄uilegiū p̄celſe grati
ficatōis. Nā q̄s ſanctoꝝ tantā gra
tiā ꝓmeruiſſe cernit̄ ſicut Joſeph: ſi
aduertim⁹ rōnē electiōis atqꝫ rōnē merito-
rie ſue ſeruitutꝫ. Nimirū ſi penſam⁹ rōnem
electōis vtiqꝫ ip̄e magnā grām hr̄e debuit:
q₂ quādo aliquē de⁹ eligit ad tantā grām vt
ſit ſibi taꝫ familiaris ſicut patuit: ſꝑ ſibi dat
maximas gratias. Et ꝓpterea eligendo ip̄m
Joſeph ad tantū myſteriū q̄ntas ſibi grās
dedit cogita. Itē ſi penſam⁹ ei⁹ ſeruitutē. q̊s
repit̄ q̊ tantū ſeruierit ꝟgini Marie atqꝫ ſic̄
xp̄o Joſeph. mō xp̄s dixit Joh. xij. Si q̊s
mihi miſtrauerit honorificabit eū pr̄ meus
ꝛc̄. q̄ntū g̊ putas honoris ꝛ grē de⁹ pater ex
hibuit p tāto ſeruitio Joſeph. Iteꝫ ſi bñdi
cta virgo eſt tā gratioſa ꝙ q̊ dicit ad ei⁹ re-
uerentiā vnū Aue maria facit ſibi grāꝫ: q̄n
to magis credis q̊d fecerit Joſeph q̊ tanto
tpe ꝛ in tātis eidē ꝛ filio ſeruiuit ꝛc̄.

Capitulum. X.

Decima: eſt p̄uilegiū dulciſſime cōſo
latōis. reuera null⁹ ſctōꝝ habuit vl̄
habere potuit tantā cōſolationē de
xp̄o ſicut Joſeph hic in terris: q̊ vidit oīa q̄
ꝓphete p̄dicauerūt de ꝟgine ꝛ de ꝟbo incar
nato queꝫ ꝛ portauit manib₉ ac tetigit: fide
ſenſit: oſculat⁹ ē: ꝛ ml̄totiēs amplexat⁹ ē. Si
ergo Abraā exultauit vt videret diē xp̄i: vi
dit ꝛ gauiſus eſt Joh. viij. q̄nto magis Jo
ſeph gauiſus ē q̊ vidit ꝛ tetigit p experientiam.
Deniqꝫ ꝯſolationē habuit Petr⁹ q̄ñ vidit
faciē ꝛ glīam xp̄i in trāſfiguratōe adeo vt ef
ficeret̄ q̄ſi fatu⁹ neſciēs q̊d diceret. Dñe in-
q̊t bonū eſt nos h̄ eſſe Math. xvij. Cōſola-
tionē habuit Johēs q̄ñ dormiuit ſuꝑ pect⁹
ihū. Oēs etiā apl̄i ꝯſolabant̄ qui māduca-
bant ꝛ bibebāt cū verbo vite. Magna vti
qꝫ dulcedine tenebat̄ magdalena q̄ñ iuxta
pedes ihū ſedēs audiebat verbū illi⁹. Be
at⁹ Frācisc⁹ dū ſel̄ oraret apparuit ei xp̄s q̄ſi
crucifixus di. Frāciſce amice tolle crucē tu
am ꝛ ſeq̄re me. Et mox p̄ maxima dulcedīe
eius effect⁹ fuit q̄ſi fatu⁹ ꝛ ſpū ebri⁹. Fratri
Rufino apparuit btā virgo cum filio in bra
chio tenēdo: ꝛ tantā ꝯſolationē habuit ipſe
frater rufin⁹ ex illa viſione ꝙ q̄ſi anīa exiuit
de corꝑe. Quid tūc Joſeph habuit ꝯſolati
onis qui tanto temꝑe habitauit cum xp̄o ꝛ
virgine matre: comedit in vna menſa: cum
eis dulciſſima colloquia habuit multotiēs
et quotienſcūqꝫ voluit. Et vt pie credo chri
ſtus ſepiſſime oſculabat̄ ip̄m Joſeph ſic̄ ſo
lent facere filij puuli ſuis patrib₉. O igit̄ Jo
ſeph ſanctiſſime. O q̄nta fuit cōſolatio tua
q̄ñ xp̄m natū quē filiū dei credidiſti ī vlnis
tenuiſti. quando angeli cecinerunt Gloria ī
excelſis: ꝛ in multis alijs actibus eius felici
bus. vere dicere poteras cum p̄s. Conſola-
tiones tue dñe letificauerunt animam meā.
O anima mea quid faceres ſi ſaltem ſemel
oſculari a xp̄o mereremis ꝛc̄.

Capitulum. XI.

Vndecima: priuilegiuꝫ angelice fre-
quentationis et viſitationis. Non
em̄ omnibus ſanctis donatum eſt
frequenter angelos videre et alloq̊ Joſeph
aūt ſepius hanc gratiā ꝓmeruit ſicut patet

cuꝫ angelus ei apparuit dí. Noli timere ac
cipere ꝯiugē tuā: ⁊ eū monuit vt in egyptuꝫ
iret. Item cū poſt reuerſum angelꝰ ei appa-
ruit monēs vt in ptes galilee. ſ. nazareth di-
uerteret habitaturꝰ. Hic etiā credo ꝙ mltis
aliis vicibꝰ vidit angelos virginē bñdictaꝫ
viſitātes ⁊ cōſolātes: qꝛ vt dicit Hiero. ꝙti-
die eā viſitabāt angeli cibū ei ferentes.

Capitulum. XII.

D Uodecima ſtella eſt ꝓuilegiū potiſ
ſime impetratōis ſeu ſuffragatōis.
Alii quippe ſancti poſt bñdictā vir
ginē nō ita potiſſime hñt ⁊ pñt ipetrare no-
bis ſuffragia ſicut Joſeph ſctiſſimꝰ. Ratio
qꝛ alii ſancti ſolū depcatorie ſeu ſupplicato-
rie tāꝙ ſerui dei ꝑ ſuis meritis hñt impetra
re ꝑ nobis. Sed ſctūs Joſeph in celeſti re-
gno qdāmō etiā autoritatiue tāꝙ pater xpi
putatiuꝰ ⁊ nutriciꝰ hꝫ impetrare: qꝛ xp̄s ha-
bet eū honorare. Juxta illud. Honora prēꝫ
tuū ⁊ matreꝫ Exod. xx. Ex ꝙ hꝫ qdāmō ius
ꝑcipe poſſe xp̄o ⁊ ñ tm̄mō ſupplicare ſic alii
Quiſqs ergo ei deuote ſeruit. Quiſqs eius
ſuffragia expoſcit haut dubiū qꝛ exaudieť i
orōnibꝰ apud xp̄m. Nō em̄ eſt fas ei nega-
re qd petit ꝓpter paternū honorē ⁊c̄. O igiť
aīa fidelis ex his vide q̄nte ſctitatis ſit iſte
Joſeph: ⁊ q̄nti meriti corā deo vt deuotius
moueri ſtudeas erga ipm. O ꝙ̄ dulcis eius
ſocietas fuit cū beata ꝟgine ⁊ xp̄o. O q̄nta
nūc in celo felicitas eiꝰ. O viroꝝ feliciſſime
et ſctiſſime Joſeph, rogamꝰ ora ꝑ nob vna-
cū tua ſpōſa virgine bñdicta apud xp̄m: vt
nos ꝑducat ad celeſte regnū Amen.

Pars tercia libri octaui de ſūma purita-
te btē ⁊ gl'oſe ꝟginis Marie.

N Ihil imūdū in il
lam incurrit. Candor eſt em̄ lucis
eterne: ⁊ ſpeculuꝫ ſine macula dei
maieſtatis. Hec ꝟba ſcribunť originaliter
Sap. vii. ⁊ accipiunť ꝯuenīetiſſime de gl'io
ſa ꝟgine matre dei. tū qꝛ libri qui intitulanť
de ſapiētia ſpecialiter exponunť de btā ꝟgi-
ne. ⁊ ꝙ de ſapia dicūť interptať eccl'ia q̄ſi de
ꝟgine bñdicta dicanť. tū qꝛ oīs ſcriptura ꝙ
de xp̄o diciť pōt accipi ⁊ dici de btā ꝟgine
excepta ea ꝙ de ꝑſonali vniōe diuitatꝭ loq̄ť
⁊ hꝰ ꝓpter nimiā vnitatē ⁊ plenā aſſil'ationeꝫ
ꝟginis mr̄is ad filiū. vt vult magnꝰ Alber-
tus ſuꝑ miſſus ē. Et idcirco hec ſcp̄tura no

ſtri thematꝭ ꝯuenīetiſſime de btā ꝟgine acci
pitur ꝙ ꝓprie de ſapia dei patrꝭ. i. xp̄o ſcribi-
tur. In qbꝰ q̄dem ꝟbis ſapiēs. ſ. loq̄nte tri
pliciter cōmēdat puritatē btiſſime virginis
Marie. Primo q̄dem ꝙ ſit ſūme mūdicie
īmunis ab oīs peccati originalis mortalis
⁊ venialis ſorde. Jō dicit. Nihil īmūdū in-
currit in illā. hꝰ quo ad pctm̄ mortale. Et po
ſtea ſpeculuꝫ inq̄t ſine macula: hꝰ ꝙ ad pctm̄
veniale ⁊ etiā originale ⁊c̄. Uere o aīa de-
uota ꝑmaxime tibi reddiť laudabilis ⁊ ve-
nerabilis ac amabilis ipa ſctiſſima dei mať
ꝙ in ſua puritate ac mūdicia ꝟginali meruit
ꝯcipe filiū dei: ꝓpterea eccl'ia canit. Sctā et
immaculata ꝟginitas q̄bus te laudibꝰ eſſe
ram neſcio: qꝛ queꝫ celi cape nō poterāt tuo
gremio ꝯtuliſti. Scdo in ꝑmiſſo themate
cōmēdat ſapiēs puritatē ꝟginis Marie ꝙ
ſit ſublimis ⁊ ſūme excellētie ſupra puritatē
oīs creature. Uñ ſubdit. Candor eſt ei lucꝭ
eterne. i. diuine. ſ. ꝑ ꝑpationē. Etem̄ vt dicit
Anſ. Ipſa tanta puritate nitebat ⁊ nitet ꝙ
ſub deo neq̄t maior intelligi. O q̄d cogita-
re aut dignū dicere poſſumꝰ de te o puriſſi-
ma ꝟgo. Reuera ſi te formā dei appellemꝰ di
gna exiſtis: vt ait Hiero. Si te cādorē eter-
ne lucis nominē ꝑ oīa cōprobarꝭ. Tercio
cōmēdat ꝙ vicꝫ eiꝰ puritas ſit diuīalis mu-
nificentie: ⁊ magnifice gratie: pro ſingulari
eiꝰ vicꝫ ꝓuilegiatōe ⁊ diuīe maieſtatꝭ opati-
one. vñ ſubdit. Speculū inq̄t dei maieſta-
tis. Nimirū in bñdicta ꝟgine tāꝙ in ſpecu-
lo relucet ſūma gr̄a diuine bonitatꝭ ⁊ maie-
ſtatis atꝙ ſingl'ariſſimū donū charitatꝭ eiꝰ
in incarnatōe facta ex ea ⁊c̄. Itaꝙ de puri-
tate btiſſime ꝟginis ad pñs acturi tria my-
ſteria declarabimꝰ ꝙ ſubſequunť.

Primū dꝛ myſteriū ꝯſiſtētie.
Scdm myſteriū ꝑcellentie.
Terciū myſteriū ꝓuilegiate grē.

Articulus ꝑmus in quo cōſiſtit ſum-
ma puritas beate Marie.

Capitulum. I.

P Rimū miſteriū
conſiſtentie: vbi inueſtigandū eſt
in quo ꝯſiſtit puritas btē ꝟginis
Marie mr̄is dei ſeu quō intelligēda ſit hec
intētio puritatꝭ eiꝰ. Ad qd ꝑtinus rñdetur
ſcḿ ſentētias Alber. ſuꝑ miſſus ē. atꝙ Tho
me ſuꝑ. iii. ſentē tiaꝝ di. iii. Et ꝯcorditer do-

etoꝝ nroꝝ ꝙ hec ei⁹ puritas in trib⁹ ꝯſiſtit.
Primo in ꝯrij.i.pctī elongatōe.
Scdo in ſūme puri approximatōe.
Tercio in vtriuſqꝫ pdictoꝝ ꝯfirmatōne.
Primo inquā in cōtrarij.i.pctī elongatōe ⁊ diſtātia: qꝛ puritas intendiť p receſſuꝫ a cōtrario ſicut albi⁹ diciť qḋ ē nigro impmixti⁹ Et lucidi⁹ dr illud qḋ eſt tenebris impmixti us. Sic ⁊ btā ꝟgo diciť puriſſima: qꝛ ꝑ oībus poſt xp̄m ipſa eſt impmixti⁹ impuro.i. peccato. Juxta ħ q̄ſtio occurrit. vtrū beata virgo fuerit tante puritatꝭ vt ab omī culpa fuerit totaliter īmunis. Et arguiť ꝙ non: qꝛ j.Joh.ij.habeť. Si dixerim⁹: qꝛ pctm̄ non habem⁹ noſmetipſos ſeducim⁹ ⁊ ꝟitas ī nobis nō eſt. Jtē Prouerb.xx. Quis pōt dicere: mūdū eſt coꝛ meū: pur⁹ ſum a pctō. Iteꝫ Job.xxv. Stelle nō ſunt mūde in cōſpectu ei⁹. Et Rom.iij. Oēs peccauerūt. Jtē gloſa ſup Rom.vij.dicit. Impoſſibile eſt q̄ntūlibet ſanctū aliqñ nō cadere ſcꝫ venialiter. ğ videť ꝙ ipa aliqñ peccauerit venialiť. Jteꝫ btā virgo bona ꝯſciētia dicere poterat. Dimitte nobis debita nr̄a ⁊c̄. cum ſit cōis forma oꝛandi oībus ſctis collata. ğ nō fuit ſine culpa. Preterea Chryſ. ſup illud Joh. ij. Quid mihi ⁊ tibi mulier. dicit ꝙ aliquid humani paſſa fuit q̄ſi ꝓpter vanitatē voluerit xp̄m miraculū facere. Item glo.ſup illud Lu.j. Spūſſanct⁹ ſupueniet.dicit. Supueniens ſpūſſanct⁹ in ꝟginē caꝫ ab omī ſorde vicioꝝ caſtificauit. Magiſter etiā ſenten.in iij.di.iij.ca.j.ſic dicit. Mariā totā.ſſ.ſupueniens a peccato pꝛſus purgauit ⁊ a fomite peccati etiā liberauit vel fomitē penit⁹ euacuando vt q̄buſdā placet vel extenuādo et debilitādo ⁊c̄. Hec ſupuētio aūt.ſſ.fuit tempoꝛe ꝯceptōis filij dei.ğ ſequiť ꝙ añ ꝯceptionē aliqñ peccauerit: a q̄ poſt in ꝯceptione filij dei purgata fuerit. Contra Aug.in.li. de natura ⁊ gr̄a diť. Excepta hac ꝟgine de qua ꝓpter honoꝛē dn̄i nullā pꝛſus cū de peccatis agiť volo hr̄e q̄ſtionē. Inde em̄ ſcim⁹ ꝙ ei pl⁹ gratie ſit collatū ad vincēdū ex omī pte peccatū ꝙ meruit parere quē ꝯſtat nullū habuiſſe peccatū. Hec ille. Pro rn̄ſiōe ergo poniť ꝯcluſio ꝙ btā virgo p gr̄aꝫ ſanctificatōis copioſam in vtero materno ꝯſecuta eſt ꝑſeruationē ab omī peccato Et hec ꝯcluſio ſm dn̄m Bonauē.alioſqꝫ ꝯcoꝛ.doctoꝛes ſup.iij.di.iij.pbať autoꝛitatib⁹: rōnibus ⁊ exemplis ac ſilitudinib⁹. Primo inquā autoꝛitatib⁹.vñ Gen.iij. Jpa ꝯteret caput tuū.qḋ btūs Bern.⁊ Aug⁹. exponēdo di. Suggeſtio eſt caput diaboli. Nulla ergo ſuggeſtio habuit locū in ꝟgine tam q̄ ad ſuggeſtionē pctī venialis q̄ȝ moꝛtalis a q̄b⁹ totaliter īmunis fuit. Jtē cañ.iiij. Tota pulchꝛa es amica mea.tota pulchꝛa ab oꝛiginali ⁊ a moꝛtali.⁊ macula nō eſt in te.i.veniale pctm̄. Jtē ps.xlv. Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹: de⁹ in medio ei⁹ nō cōmouebitur.ſ.p aliq̄d malum pctī. Vñ Bern.ad lugduñ.canonicoſ. Puto inq̄t ꝙ copioſi⁹ munus gr̄e in eā deſcēdit q̄ ei⁹ nō ſolum ſctificaret oꝛtū: ſꝫ etiā deinceps ab omī pctō cuſtodiret imunē. Scdo rōnib⁹. Pꝛima ratio Alber.ſup miſſus ē.qꝛ qḋcūqꝫ pctm̄ etiā veniale nō eſt gr̄a.ğ vbicūqꝫ eſt aliqḋ peccatū q̄ntūcūqꝫ puū ⁊ veniale ibi eſt aliq̄d vacuū de gratia. Sꝫ btā ꝟgo fuit plena gr̄a etiam añ ꝯceptionē filij dei Lu.j. Aue gr̄a plena. ergo nihil de pctō fuit in ipa. Scda rō: qꝛ vt volunt doctoꝛes ſup.iij.di.iij. ꝑcipue Bonauē.Rich.⁊ Tho. In ꝑma ſctificatione ꝟginis.ſ.in vtero ſue mr̄is fomes in ea fuit ligatus vel extinct⁹: ſic ꝙ ablata fuit inclinatio ad malū vt nūq̄ȝ peccaret q̄uis flexibile liberꝝ arbitriū haberet ſicut habuerūt ⁊ angeli añ ꝯfirmationē nec peccauerūt. Sꝫ in ſcda ſctificatōe.ſ.q̄ñ xp̄ꝫ ꝯcepit fuit oīno euacuat⁹ ⁊ totaliter extinct⁹ vt nō poſſet peccare. Ubi nota ꝙ fomes vt ait Rich. vbi ſup.non aliud eſt in nobis q̄ȝ habitualis inclinatio in appetitu ſenſitiuo tendēs ad obiectum inoꝛdinate ex peccato ꝑmoꝝ pentuꝫ mediante nature coꝛruptōne cauſata. Diciť notāter habitualis inclinatio.ſ.ꝯcupiſcētie p eo qꝛ actualis ꝯcupiſcētia eſt mot⁹ peccati. Fomes ğ vltra carnis eſſentiā ⁊ ſenſitiui appetit⁹ ponit q̄ndā coꝛruptionē moꝛbidaꝫ in carne radicatā q̄ aſcendit vſqꝫ ad menteꝫ habetqꝫ duplicē effecū.ſ.ꝓnitatē ad malū: ⁊ difficultatē ad bonū. Juxta illḋ Rom. vij. Nō em̄ qḋ volo bonum ħ ago: q̄ ad ſcdm̄. Sꝫ qḋ odio malū hoc facio: quo ad ꝑmuꝫ. Per ꝑmaꝫ itaqꝫ ſctificationē ſcꝫ in vtero materno ſm pdictos doctoꝛes Maria habuit dei dono ligatū vel ſopitū aut extinctū modo antedicto fomitē: qꝛ tanta gratia ꝑfectionis eſt ſibi tūc collata ꝙ redundauit in eius ſenſualitatē adeo vt fomiteꝫ repmeret:

ſic ꝙ in peccatū nō inclinaret ⁊ a bono nō
retraheret nec vllū effectū vl' incitamētū ha
beret aliquādo. In ſcd'a aūt ſctificatōe in
q̄ ſpūſſctūs deſcendit nō tm̄ in mentē: ſ;eti
am in carnē ex ea mirabiliter formādo cor-
pus chriſti ſctiſſimū: tūc totaliter fomes fu-
it extirpatus ⁊ extinctus ꝑ collatā ꝯfirmati
onis ī bono grām: vt nullo modo poſſet vo
luntas Marie flecti in peccatū etiā venia-
le: vt de hoc latius dicet̃. ca. iij. hui⁹. vñ ma
ria nullū peccatū habuit. S; aduertendu;
ꝙ p̄dicta de fomite poſita ſūt hic ſm docto
res eos q̄ tenuerūt Mariā cōceptā fore in
original' peccati macl'a: ⁊ ſic mūdatā. Mo
derni aūt noſtri doctores dicētes btām ma
riā in ꝯceptione nō ꝯtraxiſſe originale pec-
catū cū q̄bꝫ ego teneo aliter ſentiunt ꝙ vi;
fomes q̄ eſt effect⁹ peccati originalis in car
ne Marie ſctificata nō fuit formaliter in ef-
fectu q̄ ad legē ꝓlis ꝓpagate: ſed tm̄ cauſali
ter q̄ ad legē ꝓpagātiū. Vñ ſm Franciſ. ma
ronis. In p̄ma ſctificatōe Maria fuit ī gra
tia ꝯfirmata: vt patuit li. iiij. ⁊. v. Tercia
rō Bonauē. q; cōgruū fuit vt illa q̄ placuit
altiſſimo intantū vt fieret digna ei⁹ ſponſa:
⁊ mater filij dei vnigeniti: ſic eſſet īmacula-
ta mente: ſicut ⁊ intemerata carne: que foret
aduocata pctōꝝ: gl'ia ⁊ corona iuſtoꝝ: ſpon
ſa dei ⁊ toti⁹ trinitatis reclinatoriū ⁊c̄. Ter
cio oſtēdit̃ hec ꝯcluſio ſilitudinibꝫ ⁊ exēplis
q; ſicut diuīa ꝓuidētia in p̄mo ſtatu hoīem
cuſtodiuit ab oīm nociuo: ita ip̄a diuīa ꝓui
dētia cōgruenti⁹ matrē cuſtodiuit īmacula-
tā ab omī pctō. Item Johēs bap. ex ſctifi-
catōis gratia habuit a deo ꝓtegēte vt nūq̄
peccaret mortaliter ⁊ ne leui ſaltē maculare
vitā famine poſſet. vt canit eccl'ia. Vñ pau
ciſſima venialia fortaſſis cōmiſit. g̊ dei mat'
electa debuit habere eminētiorē grām ſctifi
catōis vt nūq̄ vel venialiter peccauerit: im
mo etiā in alijs repreſſit illicitos mot⁹. Nec
vnq̄ habuit qd̄ eius ꝯſciam remorderet.

Ad id refert Bonauē. vbi ſup̄. ꝙ audiuit
narrare ꝙ ip̄a cuidā ꝑſone reuelauit ꝙ non
reprehēdebat eā cor ſuu; in omī vita ſua. ⁊
ſic pat;. Pro ſolutōe aūt argumētoꝝ incō
trariū ꝓductoꝝ ad illas autoritates Johā.
Prouerb. Job. Rom. ⁊ glo. Rñdet̃ ſm Al
ber. ꝙ oēs ille ſcp̄ture loquūt̃ de cōi iure vi
atoꝝ hoīm. Iſtud aūt ꝓuilegiū ꝟginis bea
tiſſime eſt de ſpecialiſſima ⁊ ꝓpria grā reſpe-
ctu oīm viatoꝝ q̄ derogat generali. Ad il-
lud Dimitte nobis debita ⁊c̄. Dicendū eſt
ſm Bonauē. ꝙ in petitiōe illa ꝟgo Maria
poterat petere remiſſionē debitoꝝ nō rōne
ſui ſed aliorum membroru; chriſti quibus
poterat petere vt debita dimitteret̃ ⁊ bona
ꝯſcia illā orōnē formare ī ꝑſona eccl'ie nō ꝓ
ſe ſed ꝓ alijs ſctis: ſicut dicit Aug. Ad il-
lud Abryſ. di. ꝙ aliq̄d humani paſ. Dicen-
dū ſm Alber. ꝙ ip̄a ꝟgo aliq̄d humani paſ
ſa fuit. Verū ē ad hūc ſenſu;: q; vt hō hoībꝫ
cōpaſſa fuit. S; ꝙ aliq̄d vani paſſa fuerit
ꝑ oīa falſum eſt ⁊ ꝯtra Aug. Ad vltimu;
ſm doctores tenētes Mariā ſine pctō ori-
ginali ꝯceptā. pt; ſolutio exp̄ſſa li. iiij. ptc. ij.
ar. ij. vbi de ſctificatōe ⁊ liberatiōe ſoluitur.
S; ſm Bonauē. vbi ſup̄. Rñdet̃ ꝙ refert
dicere pctm̄ ⁊ dicere vitiū. Nā vitium dicit
culpe ſequelā ex originali in nobis relictā.
Pctm̄ aūt dr̄ dupliciť. Aliqñ culpa ſic cōi-
ter ꝯſueuit accipi. Aliqñ ꝟo nō culpa dr̄ ſed
pena pcti. ſicut Rom. vij. De pctō dānauit
pctm̄. Dico g̊ ꝙ btā ꝟgo dr̄ caſtificata vel
mūdata a pctō nō rōne alicui⁹ culpe vl' ma
cule ſ; ſolū rōne pene: a q̄ mūdata eſt in filij
dei ꝯceptōe: vt illas penas ſeq̄ntes ex pctō
originali ip̄a in filij dei ꝑturitōe nō habue-
rit: q; ꝯcepit ſine corruptiōe: ⁊ fuit grauida
ſine grauamīe: ac ꝑpit ſine dolore. vñ pat;
reſponſio.

Capitulum. II.

Secūdo dixi ꝙ hec puritas btē ꝟgi-
nis ꝯſiſtit in ſūme puri approxima
tione: ⁊ ꝑ ꝯſequēs nō ꝯſiſtit in ſola
pcti elongatōe. Vñ ſit ꝓ ꝯcluſiōe ꝙ btā vir
go dr̄ puriſſima nō ſolū ob hoc ꝙ ab īpuro
id ē a pctō eſt elōgata. ſ; etiā q; ad ſūme pu-
rū. i. deū eſt ſūme approximata. Hoc decla-
rat̃ ſm Alb. magnū ſuꝑ miſſus ē. c. clxxiij.
taliter. q; puritas ſequit̃ naturā lumīs ⁊ lu-
minoſi, ſicut videt̃ ad ſenſu;: qm̄ illd̄ qd̄ pl⁹
ꝑticipat de natura lucis pl⁹ h; puritatis: vt
ſūma lux vel ſūme lumīoſu;: ſūme ſit lucidū
⁊ puꝝ. Lux aūt eſt duplex. ſ. corꝑalis ⁊ ſpūa
lis, vt dicit Aug. ſuꝑ Gen̄. ad litterā ⁊ mag'
ꝓprie dr̄ lux ſpūalis q̄ corꝑalis lux. Scōm
h̄ g̊ duplex eſt puritas. ſ. corꝑalis ⁊ ſpūalis.
Sed q; maior puritas corꝑalis eſt ſm ma
iorem ꝯuenientiā ad ſummā corꝑalē lucem.
Quāobrem videm⁹ ꝙ aq̄ purior eſt q̄ terra
aer q̄ aq̄. ignis q̄ aer. firmamentū q̄ ignis

celum aqueum q̄z firmamentū. ⁊ celū empi
reum q̄z aqueuz. Similiter ergo erit maior
puritas ſpūalis ſm maiorē ↄueniētiā ad ſū
mā lucē ſpūalē q̄ de⁹ eſt. q̄ lux eſt ī q̄ tenebre
nō ſunt vlle. j. Joh. ca. j. vñ ſm h̄ purior eſt
anīa ſenſitiua q̄z vegetatiua. rōnalis q̄z ſen-
ſitiua. angelica rōnalis q̄z hūana ſm natu-
rā. Sz ſm grāz eſt aliter. q2 anīa hūana exi
ſtens in grā purior eſt q̄z diabol⁹: licz ſm na
turā diabol⁹ cū ſit angelice nature ſit purior
Gratia nēpe eſt q̄ſi qdā lumē creatū pce-
dens a luce increata. i. deo: put dicit Bern.
in ſmōe de charitate ⁊ grā xp̄i. Ergo vbi eſt
pticipatio maioris grē: ibi maior eſt ad pri-
mā lucē approximatio ⁊ aſſimilatio. ⁊ p ↄſe-
quēs maior ſm grām puritas. ſicut exēpluz
in corpalib⁹. licz eīn ſm ſe criſtall⁹ ſit purior
aliq̄ vitro de materia min⁹ pura facto. tamē
iſtud vitrū ſi fuerit irradiatū a ſole lucidi⁹ ē
⁊ puri⁹ ſm pticipatā radioſitatē ⁊ lucē ſolis
q̄z criſtall⁹ nō irradiata a ſole. q2 igit̄ in bea-
tiſſima vgine reſpectu oīm creaturaꝝ aliaꝝ
nō vnitaꝝ fuit ſūme grē pticipatio. ḡ appro
ximatio ad pmā lucē fuit in ſūmo. ⁊ p conſe
ques puritas in ſūmo. Hec ſm Alber.

Capitulum. III.

Tercio dixi q̄ hec puritas btē virgi-
nis fuit in vtriuſq̄z pdictoꝝ. ſ. elon-
gatōis ⁊ approximatōis ↄfirmatōe
pter qđ ponit̄ tercia ↄcluſio in ordine ad p
dictas ſupius ⁊ eſt talis. Btā vgo Maria
p ſctificatōis copioſam grām adeo fuit ↄfir
mata in bono p̄henni vt nūq̄z poſſet ī aliqđ
pctm̄ flecti: nec poſſet in ea diuīa grā deperi
re aut minui vl' ab ea aliq̄ mō ſepari. Vñ be
atā vginē Mariā peccare etiā venialiter vl'
minimo pctō fuit impoſſibile: q̄nto magis
mortali pctō ⁊c̄. Probat̄ hec ↄcluſio tripli
ci rōne. pluribꝫ aliis ob breuitatē obmiſſis.
quaꝝ rōnū fulcimēta accipiunt̄ a dn̄o Bo
nauē. ſup. iij. di. iij. ⁊ ↄcorditer Richar. atq̄z
Tho. ſup eodē. iij. li. ſniaꝝ.

Prima eſt rō redūdationis.
Scđa eſt rō dignificatōis.
Tercia eſt rō pfecte gratificatōis.

Prima rō redūdatōis: q2 ſicut bonor pentū
redūdat in filios Prouer. xvij. Gloria filio
rū patres eoꝝ: ita p oppoſitū ignominia vel
ↄfuſio matris redūdat in filiū. Si ḡ mater
dei vnq̄z peccaſſet vel peccare potuiſſet aut
grāz pdere dei potuiſſz: ignīnia fuiſſz di ſui
filij: q2 eius mr̄ dānari potuiſſz qđ eſt abſur
dū. Quid eīn ignominioſius q̄z reginā celi
matrē dei diabolo potuiſſe ſubijci p culpaz
⁊c̄. ḡ videt̄ poſitū fore veꝝ. Scđa rō di-
gnificationis: q2 dignior fuit mater xp̄i effe
cta ex h̄ q̄ eſt mater dei: q̄z ſit aliq̄s angelus
in celo. Si ḡ angeli boni ſūt in grā ↄfirma
ti: multo mag⁹ mater dei. pter illud. ij. tho-
picoꝝ. Si ei cui min⁹ videt̄ ineſſe ineſt: ⁊ ei
cui magis ⁊c̄. Tercia rō pfectiſſime gra-
tificatōis q̄ eſt ſpeciali⁹ poſita a Rich. vbi ſ.
Nā p iſtā ſctificationē ſcz in ↄceptōe verbi
fuit btā virgo adeo gratificata vt in ea eſſet
pfectiſſima charitas: vtpote in mr̄e dei dile
ctiſſima. Sz ſicut pfectiſſim⁹ charitatꝭ act⁹
nō pōt eſſe cū inordinato ↄcupiſcētie actu.
ita nec pfectiſſim⁹ charitatꝭ habit⁹ cū habi-
litate ad ↄcupiſcendū. Vñ Aug⁹. li. lxxxiij.
q̄ſtionū. q. xxxvj. dicit. q̄ nutrimētū charita
tis eſt iminutio cupiditatis: ⁊ ei⁹ pfectio eſt
nulla cupiditas. Vñ ſicut btā virgo poſt p
mā ſctificationē nō fuit ↄcupiſcēs ſm actuz
ita poſt ſcđam nō fuit ↄcupiſcēs ſm habitū
Proinde ſi poſt ſcđam ſctificationē de car
ne Marie fuiſſet aliq̄s pur⁹ hō format⁹ mi
raculoſe: ⁊ ſolis naturalibꝫ relict⁹: ita fuiſſet
integre nature ſicut eſſet hō ex elemētis vel
celis format⁹: ⁊ ſuis naturalibꝫ relict⁹: ſaltez
q̄ntū ad illā integritatē cui⁹ corruptio eſt in
clinatiua ad pctm̄. Nā ſicut celū pter pfe
ctionē forme impoſſibile eſt ad aliā formaz
mutari vel corrūpi. Ita aliq̄liter a filiī beata
vgo ex puilegio pfectōis grē nō potuit mu
tari in aliud vel ↄtrariū. ſ. ad pctm̄ qđcūq̄z.
Et h̄ decebat mr̄em dei: nec congruebat vt
dei mater eſſet ⁊ peccare poſſet. Hec Rich.
Vñ ex dictis claret q̄ in ſcđa ſctificatōne
ex diuīa inbabitatōe tanta fuit grē plenitu-
do data vgini vt cōfirmaret̄ in bono: ſic vt
nūq̄z flecti vel velle malū poſſet: in q̄ nō au-
fert̄ potētia liberi arbitrij. ſz ↄfirmat̄ ⁊ defe-
ctus qui eſt poſſe flecti in malū excluditur.
Ad id facit Hiero. in ſermōe de aſſumptōe
di. q̄ tota plenitudo gratie q̄ fuit in xp̄o ve-
nit in Mariā. ḡ venit ī eā nō tm̄ gratia ſan
ctificatōis ſz etiā ↄfirmatōis ī bono. Ideo-
q̄z Bonauē. vbi ſup. ↄcludēdo ſubdit q̄ cū
Maria ſanctū ſanctoꝝ geſtauit ī vtero: tūc
ſctificata fuit ↄformiter filio ſuo: adeo q̄ ſic
impoſſibile fuit xp̄m peccare. Ita ⁊ impoſ-
ſibile foret matrē eius cadere. Et ſicut im-

poſſibile fuit ꝓpter honorē xp̄i vt hr̄et aliūꝫ
filiū. ſic īpoſſibile fuit vt vnꝗꝫ carnis ꝟgini
tas violaret̄ in q̄ dei fili⁹ habitauerat. Et ita
etiā īpoſſibile fuit vt mētis ſctitas aliq̄ cul
pa macularet̄. Ad cui⁹ etiā teſtimoniū valet
ꝙ q̄dā iudei aſſerunt h̄ mirū fuiſſe in ꝟgine
Maria ꝙ cū eſſet pulcherrima a nullo vn
ꝗꝫ viro potuit ꝯcupiſci: nec vilipendendū ē
iſtud infideliū teſtimoniū: qꝛ optet etiaꝫ ab
his q̄ foris ſunt teſtimoniū hr̄e. Hec Bo
naue. De hoc infra lati⁹. O igit̄ vere puriſſi
ma. O indicibiliter ſctiſſima virgo Maria
vere tu pulchra ꝑ puritatē: ſuauis ꝑ charita
tē: ⁊ decora ꝑ virginalē caſtitatē. O de⁹ me⁹
O ieſu magne de⁹: ꝗꝫ mirabilis ⁊ gl'ioſus es
in ſctis: ſꝫ ꝟe mirabiliſſim⁹ ⁊ gl'ioſiſſim⁹ ī ma
ieſtate tua: in ſctiſſima genitrice tua. hui⁹ taꝫ
ſanctiſſime tue matris ob merita petimus
dele noſtra delicta ⁊c̄.

Articulus ſcd̄s quō puritas beate Ma
rie p̄cellit puritatē omniū creaturarū tā an
gelicaꝝ ꝗꝫ humanaꝝ.

Capitulum. I.

CIrca ſecūdum mysteriū ſcꝫ p̄cellētie inueſtigan
da ſunt tria. Primū eſt vtrū be
ata virgo ſm̄ ſtatū vie nitebat tā
ta puritate ꝙ ſub deo intelligi maioꝛ neq̄ret
Scd̄o vtrū hanc puritatē accepit ſil' vel
ſucceſſiue ⁊ qn̄ eam aſſecuta eſt. Tercio q̄
liter vl' in quo ei⁹ puritas p̄cellebat oēm pu
ritatē tā hoim̄ ꝗꝫ etiā angeloꝝ. Ad p̄muꝫ
q̄ſitū vicꝫ vtrū btā ꝟgo in via nitebat ea pu
ritate q̄ ſub deo maioꝛ neq̄t intelligi. Argue
re potes ꝙ nō: qꝛ anīa xp̄i q̄ creatura fuit in
ſtatu vie maioꝛi puritate nitebat ꝗꝫ glorioſa
ꝟgo ⁊ tn̄ ſub deo erat puritas anīe xp̄i. ergo
maioꝛ puritas p̄t ſub deo intelligi ꝗꝫ ea quā
habuit ꝟgo. Itē ipa btā ꝟgo in ſtatu gl'ie ni
tebat maioꝛi puritate ꝗꝫ in ſtatu vie ⁊ tn̄ ſub
deo. Itē oēs ſancti angeli ⁊ ſcti patrie ī ſua
puritate gl'ie plus vident̄ appropinq̄re puri
tati patrie ꝗꝫ q̄cunꝗꝫ puritas ſit vie. Illa ei
ſufficit ad h̄ vt poſſint patriā lucē ꝑ ſpecieꝫ
videre. Hec aūt nō ita. ḡ gl'ioſa ꝟgo nō nite
bat tunc ſūma ſub deo puritate. Incōtrari
um eſt Anſ. li. de ꝯceptu ꝟginali. ca. xviij. di
cens. Nempe decēs erat vt ea puritate qua
ſub deo maioꝛ nequit intelligi ꝟgo illa nite
ret cui deus pater vnicuꝫ filiū ſuum quē de
corde ſuo equalē ſibi genitū tanꝗꝫ ſeip̄m di
ligebat ita dare diſponebat vt naturalit' cēt
vnus ideꝗꝫ cōis dei patris ⁊ ꝟginis fili⁹: et
quā ip̄e fili⁹ ſubſtātialit' ſibi matrē eligebat:
⁊ de qua ſpūſſctūs opatur⁹ erat vt ꝯciperet̄
⁊ naſceret̄ ille de q̄ ip̄e ꝓcedebat. Hec Anſ.
Rn̄ſio ꝙ btā ꝟgo etiā in ſtatu vie ea puri
tate nitebat q̄ maioꝛ ſub deo ītelligi neq̄bat
Et ꝓbat̄ ſm̄ Alber. ſuꝑ miſſus ē. pluribꝫ rō
nibus. e q̄bus aliquas hic adducem⁹ aliꝭs
amore breuitatis p̄termiſſis. Prima ratio
ſumme donatōis: qꝛ ad dationē ſūmi doni
ſequit̄ collatio oīm donoꝝ inferioꝝ. Iuxta
illud apl'i Rom̄. viij. ca. Qui ꝓprio filio ſuo
nō pepcit ſed pro nobis oībus tradidit ⁊c̄.
Quō nō cū ip̄o nobis oīa donauit. ſed do
min⁹ btē virgini ſummū donū donauit cu
ius capax fuit pura creatura. ſ. dei mr̄nitatē
ergo ⁊ ſummā puritatē. Scd̄a rō ſublima
tionis: qꝛ ip̄a btā ꝟgo erat ſublimāda ⁊ exal
tanda ſuꝑ oēs choros angeloꝝ ⁊ ſanctoruꝫ
atꝗꝫ ſuꝑ oēm creaturā poſt xp̄m: quā ſubli
mationē habuit in aſſumptōe. Sꝫ quia vt
ait Dyon̄. li. de angelica hierar. Suꝑiores
habēt ꝓprietates inferioꝝ cū excellētia. Vn̄
ſeraphin q̄ excellit charitate excellit oībꝫ do
nis oēs inferiores. ḡ btā ꝟgo cū excellit oēs
etiā ſeraphin charitate. excellit oēs etiā pu
ritate ⁊c̄. Tercia rō impletōis: qꝛ btā vir
go ſuꝑ oēm creaturā impleta ē ſpūſctō Lu.
j. Spūſſanct⁹ ſuꝑueniet. glo. qđ nūꝗꝫ in ali
quē venit ſuperexcellēter veniet in te. Et iterū
Aue gr̄a plena ⁊c̄. Sꝫ effect⁹ ſpūſſcti eſt pu
rificare. Deniꝗꝫ vt ait Bern̄. Gratia eſt pu
riſſimū balſamū: mūdiſſimuꝫ vas req̄rens.
ḡ vbi maioꝛ gr̄a ſpūſſcti: ibi maioꝛ puritas
eſſe debuit. ⁊ ꝑ ꝯſequēs ip̄a ſūme pura fuit.
Vn̄ ſimpl'r veꝝ ē ꝙ gl'ioſa oīm dn̄a etiā ī ſta
tu vie ſuꝑ oēm creaturā ea puritate nitebat
q̄ ſub deo neq̄t maioꝛ intelligi. Ad illud ḡ
in cōtrariū de aīa xp̄i Dicēdū ꝙ btā ꝟgo di
citur puriſſima īmediate poſt puritatē xp̄i.
Si dicas ꝙ Anſ. nō dicit poſt xp̄m ſꝫ poſt
deū. Dico ꝙ xp̄s de⁹ eſt. ḡ poſt xp̄m ip̄a pu
riſſima eſt. Vel aliter dicendū: ex quo obie
ctio eſt de anīa xp̄i ꝙ hec puritas dicit̄ per
elōgationē vel receſſum ab īpuro vbi aptū
natum eſſet ineſſe impurū, id eſt peccatum:
quātū ex ſe. In anīa aūt xp̄i: qꝛ nō fuit aptū
natum ineſſe impuꝝ: imo nullo mō ei potu
it ineſſe impuritas aliqua etiam ex mō ſue

ↄceptõis:quia ſupnaturaliter xp̃s de ỽgine cõceptus eſt ſpũſctõ opante: ergo nõ fit hic locutio respectu xp̃i ⁊ anie eius ſ; respectu aliaꝝ creaturaꝝ in q̃bus eſt aptitudo impuritatis ex ſe.ſicut ⁊ ĩ beata virgine aptitudo fuit q̃dem ineſſe aliqd̃ impuꝝ: q2 ex mõ ſue ↄceptionis habuit aptitudinē ↄtrahēdi originale peccatũ: ſed diuina gratia ſpecialiq; pͥuilegio pſeruata eſt ne ↄtraheret. de h̃ lib. iiij.latiſſime dictum eſt. Ad ſcõm vic; de ſtatu patrie ſiliter ⁊ terciũ de angelis ⁊ ſctĩs in patria. Dicendũ ſm Alber. vbi ſup̃.ꝙ in btiſſima ỽgine ſm ſtatu; vie fuit gr̃a deifor mior q̃ in angelis ⁊ ſanctis in patria:⁊ hoc q̃ntum ad ſubſtãtiã dico: nõ q̃ntũ ad actu; qui eſt opatio gl'ioſe viſionis fruitõis ⁊ tentõis:ſicut li.ix.pte.j.arti.ij.de charitate determinabitur. Nec obſtat de puritate quã ipa h; in ſtatu glorie.quia eandē puritatē habuit ipa in ſtatu vie ſm ſubſtãtiam lic; nõ ſm actum. Nec obſtat ꝙ ſua puritas in via nõ plene apprehendit p̃ ſpeciē lucē increatã:q2 hoc fecit ſtatus ⁊ ſubiecti cõditio ⁊ cõtrarij ↄiunctio:⁊ minor motoris attractio:vt dicetur de charitate eius. ⁊ hoc oſtendit̃ p̃ ſilē. Videm⁹ eñ ꝙ q̃nq; maior lux min⁹ illuminat:⁊ minor lux magis illumiat p̃ ↄiunctionē cũ aere obſcuro vel claro. Vñ q̃nq; magis illumĩat luna in nocte aere puro q̃ ſol ĩ die aere obſcuro:⁊ tñ improportionabiliter maior eſt lux ſolis q̃ lune. A ſili nõ videt̃ in cõueniens ſi maior lux gr̃e in ſubiecto paſſibili ↄiuncto corpori paſſibili ⁊ groſſo min⁹ immutat ⁊ mouet actualit̃ q̃ minor lux glorie in ſubiecto impaſſibili ⁊ gl'ioſo.i.in angelis ⁊ ſanctis ⁊c̃.pat; igit̃.q2 ipa ſũma puritate nitebat qua maior ſub deo neq̃t intelligi.

Capitulum.II.

Uarta pmiſſa queſtio eſt ſcd̃a.quãdo accepit beata virgo hanc puritatē in ſũmo.⁊ vtrũ ſimul vel ſucceſſiue. Ex quo eñ Anſ. dicit hui⁹ puritatis eſſe cauſam ꝙ vic; debuit eē mater dei. S; quia effect⁹ nõ pus eſt in re q̃ in ſua cauſa. ergo tũc cũ facta eſt mater dei debuit ea puritate nitere qua maior ſub deo nequit intelligi.⁊ ſic pus nõ nitebat ea puritate. Et iſto modo Anſ.dictũ accipiũt hi qui tenēt mariã fuiſſe ↄceptã; in peccato originali ⁊ poſt mũdatã. S; q2 in hoc ſequor doctores noſtros pcipue Franciſ.maronis. Jdeo dicit̃ ꝙ lic; Maria etiã ante xp̃i ↄceptionē habuit ſub xp̃o puritatē ſummã q̃ ad remotione; ↄtrarij.id eſt peccati originalis: quia puritas ipa intendit̃ p̃ receſſum a cõtrario:vt de hoc patuit li.iiij.pte.j.ar.iij.§.x.in fine.p verba Tho.de aquino. Verũtñ puritas marie augmentũ ſumit ⁊ incrementũ ſucceſſione quo ad approximationē ⁊ ↄueniētiã maiorem ad ſummã lucē que de⁹ eſt.j.Joh.j.et h̃ ſm Alber.vbi ſup̃.q̃ttuor gradib⁹. Primo eñ purificata fuit Maria p̃ ſctificationē in vtero ſue matris. Tũc eñ ſm noſtros doctores fuit pſeruãte gratia dĩ ſpeciali purificata nõ de peccato qd̃ infuit:ſed qd̃ infuiſſet niſi pſeruata fuiſſet. Scd̃o fuit puritas aucta in ea p̃ virtutũ exercitationē quãdo cepit opari ſm ỽtutes. Juxta illud Act. xv.de fidelib⁹ ſcriptũ. Fide purificans corda coꝝ.⁊ tunc accepit actualē pfectionē virtutum. Tercio puritas aucta fuit in ſuperuētõe ſpũſſancti. Juxta illud Lu.j. Spirituſſctũs ſupueniet in te ⁊c̃. ⁊ tunc accepit pfectionē donorũ. Quarto purificata eſt in filij ↄceptione quãdo eſt completa ei⁹ illuminatio ⁊ pfecta purificatio in ↄceptione ipius eterne lucis.⁊ tunc accepit pfectione; fructuũ ⁊ beatitudinũ. Unde pma ei⁹ purificatio eſt p̃ gr̃am coopantē ad gr̃am ſacramentalē aliqualiter ↄformē. Scd̃a p̃ opationē virtualē:quia poſtmodũ cũ opari cepit infantia tranſacta opabatur etiã ſm virtutes. Deniq; ↄſtat quia in pfectionib⁹ gratuitis ad opandũ:dona ſunt ſupiora ỽtutibus:⁊ btitudĩes ſupiores ſũt donis. Tercia ergo eius purificatio eſt p̃ gr̃am donorũ atq; pfectionē coꝝ.⁊ quarta btitudinũ. De pma eius puritate Cañ. iiij. Tota pulchra es amica mea:q2 ab omĩ pctõ aliena. Unde ſubdit̃:⁊ macula nõ eſt in te. De ſcd̃a Sap. iiij. Quã pulchra eſt caſta generatio.ſ.virginalis ↄceptõis cũ charitate q̃ eſt forma omniũ virtutũ:q m̃ et apud deum nota eſt.ſ.noticia approbatõis p̃ humilitatē. Juxta illud Lu.j. Reſpexit dñs hũilitatē ancille ſue. Et apud hoĩes.ſ.p̃ imitationē ỽtuoſe opatiõis ⁊c̃. De tercia puritate ſubdit̃ Eſa.xj. Requieſcet ſup eã ſpũs dñi:ſpũs ſapie ⁊ intellectus De q̃rta Ezech.xliij. Maieſtas dñi ingreſſa eſt templũ p̃ viã porte q̃ reſpicit ad oriētē. ⁊ ſequit̃. Et repleta eſt gl'ia dñi. Jtē Eſa.iiij. Locũ maieſtatis mee glorificabo.

Capitulum.III.

TErcio hoc in articulo inueſtigādū
eſt.in quo vel q̄liter puritas btē vir-
ginis p̄cellebat puritatē omniū tā
angeloꝝ q̄ȝ hominū. Ad hui⁹ rei euidētiā
ſm noſtrū doctorē Petrū aureoli in ſuo cō-
pendio.ꝛ ꝯcorditer beatū Tho.iiij. ſcripto
ſentētiaꝝ.q.j.ar.ij. Et.iij. pte ſūme.q.xxvij.
arti.xvj. Nota ꝙ btā virgo q̄druplicē ha-
buit puritatē.ſ.ſctificatōis materno in vte-
ro.innocentie.caſtitatis ꝟginee.ꝛ ſupuenti-
onis.ſſ.in ꝯceptu. Prima puritate.ſ.ſan-
ctificatōis in matris ventre excellebat ꝑ cō-
firmatōeȝ puritatē Ade quā habuit an̄ pec
catū in ſtatu innocētie:quia btā virgo ꝯfir-
mata erat ī bono:Adā vero nō. Excellebat
etiā ī ea puritatē angeloꝝ:q̄ licȝ ſint ꝯfirma
ti in bono:tñ nec creſcere poſſunt in p̄mio
ſubſtātiali:nec decreſcere. Sed beata ꝟgo
ꝓficere potuit ī merito ꝛ nō deficere. Se-
cūda puritate ſcȝ innocētie exceſſit oēm pu-
ritatē rōnalis nature:quia btā virgo vixit ſi
ne omī peccato ꝛ inq̄ntū mr̄ dei electa pec-
care nō potuit:qđ nulli eſt ꝯceſſum vel do-
natū alteri. Tercia puritate.ſ.caſtitatꝭ vir
ginee ip̄a exceſſit hoīes ꝛ angelos. Hoīes q̄
dem quia p̄mū exemplar fuit hui⁹ integrita
tis:vt nec p̄mā ſil'em nec habere viſa ſit ſe-
quentē. Angelos etiā:quia ſm Hiero. hoc
retinuit ꝑ virtutē caſtitatis qđ in angelis eſt
neceſſitatis nature. Quarto in puritate ex
ſpūſſcti ſupuentōne ꝛ p̄ſentia dei oīa creata
exceſſit ex quo mater dei eſſe meruit. Quis
ergo mente capere ſufficiat q̄ntum ip̄a p̄ oī
bus nitidiſſima ꝛ ſūma puritate poſt deum
refulgeat. O virgo gl'ioſiſſima ſuꝑ oēs ſan-
ctos ꝛ angelos puriſſima. O ſctāꝝ ſctiſſima
O oīm creaturaꝝ dn̄a cum nō ſufficiamus
enarrare tua magnalia:h̄ tm̄ flagitam⁹ pre-
ce humillima:quatin⁹ ꝑ tue puritatꝭ merita
ſctiſſima dele ſordiū noſtraꝝ crimina:ꝛ duc
ad tui p̄dulciſſimi nati regna felicia ꝛc̄.

Articul⁹ terci⁹ q̄lib⁹ p̄uilegijs puritas be
ate Marie p̄ alijs extat gl'ioſa.ꝛ ſunt.xij.

CIrca terciū mi
ſteriū vicȝ p̄uilegiate ſeu p̄rogati
ue gratie. Notandū ꝙ iuxta nu-
meꝝ.xij.ſtellaꝝ in corona capitis
btē virginis Apoc̄.xij.figurate poſſum⁹ de
ſcribere.xij.priuilegia ſeu grās ꝛ p̄rogatiua
ſue puritatꝭ quib⁹ p̄ oībus creatis extat ip̄a
gl'ioſa ꝛ poterunt diuidi in tres q̄ternarios
Quoꝝ p̄m⁹ ſe tenet ex pte dei. Scđs ex pte
ſui. Tercius ex pte alioꝝ:vt ptȝ intuenti.

Primū p̄uilegiuȝ qꝛ ei⁹ puritas fuit deo
gratiſſima.

Scđm qꝛ fuit filio dei familiariſſima.

Terciū quia fuit diuino ſplēdore radio-
ſiſſima.

Quartū qꝛ fuit dei mr̄nitate digniſſima.

Quintū qꝛ fuit totalis ꝛ pleniſſima.

Sextum qꝛ fuit tranquilliſſima

Septimū qꝛ fuit ꝯſtantiſſima.

Octauū qꝛ fuit miraculoſiſſima.

Nonū qꝛ fuit etiā in alijs efficaciſſima.

Decimū qꝛ fuit p̄ alijs ꝑfectuoſiſſima.

Undecimū qꝛ erat mōo fructuoſiſſima.

Duodecimū qꝛ extitit oīb⁹ reuerēdiſſima

PRimū itaq̄ȝ p̄uilegiū tāq̄ȝ p̄ma ſtel-
la puritatis btē ꝟginis eſt qꝛ ei⁹ pu-
ritas fuit deo gratiſſima ꝛ amātiſſi
ma. Un̄ Sap̄.viij. Hāc adamaui ꝛ exq̄ſi-
ui ſpōſam mihi eā aſſumere:ꝛ amator fact⁹
ſum forme illi⁹ ꝛc̄. Tātū quippe amauit de⁹
puritatē btē ꝟginis vt eā tota trinitas pater
fili⁹ ꝛ ſpūſſctūs inhabitauerit tāq̄ȝ in p̄dile-
ctiſſimo tabernaculo:tā miro mō ꝙ in nul-
la alia creatura ſic voluerit habitare. Unđ
ip̄a ꝟgo btā dicere pōt. Qui creauit me req̄
euit in tabernaculo meo. Eccl'i.xxiiij. Licet
ergo deus dilexerit angelicā puritatē et ī eiſ
habitauerit,magis tñ dilexit virginis ma-
rie puritatē in qua ſic habitauit vt ex ei⁹ car
nis mundiſſime ſeu ſanguīs puriſſimi por-
tione ſibiip̄i inſeꝑabiliter vniret carnē pu-
riſſimā aſſumptā ꝛ in omnib⁹ creatis ado-
randā p̄exaltaret. Idcirco angel⁹ eā ſalutā-
do dixit. Aue.i.ſine ve:in quo notauit eius
puritatē.ꝛ q̄ntū propterea deus eā diligat
ſubdit.gratia plena dn̄s tecū. q.d.qꝛ es pu
riſſima ſine omī ve. Ideo deo es gratioſiſſi
ma et totaliter dilecta adeo ꝙ dn̄s tecū ꝑ in-
habitatōem tui vteri ꝛ carnis aſſumptōem

Secūdū priuilegiū:qꝛ eius puritas exti
tit filio dei familiariſſima. Nūq̄ȝ em̄ alicui
creature conceſſum eſt:nec concedetur etiā
angelis:vt ſic familiaris foret filio dei.i.xp̄o
ſicut puritas beate virginis. vt videlicȝ tā
frequenter:tam familiariter chriſtū ample-
xaret:oſcularet:manib⁹ cōtrectaret ꝛ vlnis
portaret:lactaret:nutriret:et educaret.quē-

admodū beata virgo ꝛc. Unde dicere po-
terat illud Can̄.vj. Dilectus meus.i.chriſtꝰ
mihi:ꝛ ego illi.q̄ paſcit.ſ.familiariter ꝛ deli
cioſiſſime inter lilia.ſ. puritatis mee. Hinc
Sap.viij. Generoſitatē illius.ſ.btē virgis
glorificat:contuberniū habens dei.ſ.p oi-
bus creatis. Terciū priuilegiū:qꝛ fuit di
uino ſplēdore radioſiſſima. Nimirū ipa ex
ſūma approximatōe ad puriſſimā lucē diui
nam fuit ita radioſa ꝛ plena tota diuino lu-
mine:ↄcupiſcēdo illū qui eſt ſplēdor pater-
ne glorie:ꝙ nulla fuerit ī ea habilitas ad te-
nebras vel impuritatē aliquā. ſed radiaret
ꝛ refulgeret pre oībus puris creaturis ſplē-
dore diuino. Unde Ezech.xliij. Ecce glīa
dei iſrael ingrediebat̄ ꝑ portam orientalē.i.
ꝑ btā͂ʒ virginē ꝛ terra.i.caro beate virginis
ſplēdebat a maieſtate eius.i.chriſti. De hoc
eius ſplendore dictum eſt latius li. ij. pte.ij.
arti.iij.circa quartuʒ eius gaudiū. Quar
tum ꝓuilegiū puritatis eius:quia extitit dei
maternitate digniſſima. Maxima quippe
gloria beate virginis eſt ꝙ nulla alia creatu
ra fuerit tante puritatis:vt foret idonea eſſe
mater dei:quēadmodū ipa. Idcirco ange-
lus dixit ei. Ne timeas Maria īueniſti gra
tiam apud deum. Que verba Alber.ſuper
miſſus eſt.ca.ccl.tractans dicit. Ne timeas
Maria rei magnitudinē:tui ꝑitatē: ſermo
nis falſitatē:ꝓmiſſi ꝑtractionē:virginee pu-
ritatis diminutionē. Ne timeas inquā: qꝛ
inueniſti:nō rapuiſti vt ꝓmus angelus. nō
ꝑdidiſti vt parēs ꝓmus: ſed inueniſti: quia
queſiuiſti vt virgo prudentiſſima ꝛ mr̄ mū-
diſſima. Inueniſti inquā gratiam apud de
um excellētiſſimā:vt in tui puritate idonea
fores tui ꝛ omniū creatoris mater digniſſi-
ma. Quintum ꝓuilegium quia eius pu-
ritas fuit totalis ꝛ pleniſſima. Plenū quip
pe dicitur cuius nulla pars vacua eſt. Nul
la autē pars Marie fuit a puritate vacua
ergo ſicut gratia plena ita fuit ꝛ puritate ple
niſſima. Propterea Can̄.iiij. Tota pulchra
es amica mea ꝛ macula non eſt in te. Tota
pulchra:quia tota pura tam in ortu q̄ʒ in fi-
lij dei conceptiōe:ꝛ tota ſua vita tota pura:
quia corpore ꝛ anima puriſſima. Nimirū ī
ſuo ortu fuit pura ab originali peccato: ꝛ in
tota ſua vita nō fuit ī ea macula alicuiꝰ pec-
cati. Deniqʒ in conceptōe filij dei ꝛ in par
tu fuit mūdiſſima:quia virgo cōcepit ꝛ vir-
go peperit ſumma cuʒ puritate ꝛ ſine omni
ſorde:quod nulli alteri matrū eſt conceſſuʒ.
Hinc Leo papa in ſermōe de natiuitate do
mini dicit. Ab hac natiuitate deeſt illud qđ
de oībus legitur:nemo mūdus a ſorde:nec
infans cuius eſt vnius diei vita ſuper terrā
Nil in iſtam ſingularē natiuitatē de carnis
cōcupiſcētia tranſijt:nil de peccati lege ma-
nauit. Hec ille. Preterea ipa virgo fuit to
ta pura nō ſoluʒ quo ad animā ſed etiā quo
ad corpus quia fuit in natura puriori ꝛ cō-
plexione meliori optime vicʒ ſanguineoſita
tis:vtpote de cuius puriſſimo ſanguine for
mari debebat caro chriſti virtute ſpūſſan-
cti. vt em̄ volunt doctores circa diſtinc.iij.
tercij libri ſentētiaꝝ. Beata virgo adhuc in
vtero mr̄is adeo fuit ſanctificata ꝛ mūdata
ꝙ ab illo tempe ſemꝑ vſqʒ ad aſſumptioneʒ
perſiſteret in puritate nature ꝛ innocētia vi
te ꝛ pro capacitate in omniū virtutū pleni-
tudine ſine om̄i macula optime et ordinatiſ
ſime diſpoſita in naturalibꝰ: ita ꝙ nulla pro
les muliebris vnq̄ʒ magis appropinquaſſe
videtur ad ſtatum innocentie Ade ſicut ipa
Ipa etiam creditur fore exempta ab om̄i il
la maledictione Eue Gen̄.iij. Multiplica-
bo erumnas tuas ꝛ conceptus tu. In dolo
re paries filios. Unde nec erumnas mulie
bres aut immūdiciarū earum infirmitates
aliquādo paſſa eſt.nec in conceptu aut par
tu eius aliquod immūdū fuit ꝛc.nec obſte-
tricibus indiguit ꝛc. vt teſtat̄ Hiero. Pro
inde ſanctus Epiphanius hyſtoriographꝰ
ſcribit de ipa beata virgine ꝙ etiaʒ in infan
tia vt mos eſt alijs infantibus vagiēdo pa-
rentes non moleſtauit ſed fuit nimiuʒ quie
ta:patiens: ꝛ tacita. Et mundiſſima inquit
fuit pluſq̄ʒ credi poteſt. Nunq̄ʒ em̄ aliquid
fedi in ea viſum eſt.ꝛ cum inuoluebat̄ in cu
nis iuxta morem puerorū nunq̄ʒ ſe macula
uit:ſed adulti ſemꝑ modo ſe mūde ↄſerua-
uit. Hec Epiphaniꝰ. Sextum priuilegi
um: quia eius puritas fuit tranquilliſſima
quia nunq̄ʒ fomes eam incitabat vel tenta-
bat ad aliquod malum nec a bono retrahe
bat:vt ſupra patuit:quia ī prima ſanctifica
tione.ſcʒ ī vtero vt vult dn̄s Bonauē. ꝛ cō
cordant alij oēs doctores ſup.iij.diſtinc.iij.
in ipa fuit fomes ligatꝰ ꝛ oīs eiꝰ motꝰ illici-
tus fuit repreſſus:ne vnq̄ʒ inclinaret ad pec
tum vel retraheret a bono. Et tandem in ſe

cunda ſanctificatione: ſcꝫ cum filium con-
cepit fuit in ea totaliter fomes extinctus.
Septimum priuilegium: quia eius puri
tas fuit conſtantiſſima vel ſtabiliſſima: quo
niam tanta gratia fuit beate virgini infuſa:
vt potentiā liberi arbitrij eiꝰ nō ſolū imple-
ret ſed etiā ꝯfirmaret in bonū: adeo vt nūqꝫ
de cetero in aliqđ veniale vel mortale pctm̄
flecti poſſet: ſicut ſup̄ patuit. Exceſſit ḡ puri
tas btē ꝟginis alioꝝ ſctificatoꝝ puritatē: tū
qꝛ alioꝝ ſctificatio nō cōprimebat ī eis oēs
motꝰ illicitos: tū qꝛ flecti poterat in eis potē
tia liberi arbitrij: ꝛ ſi ñ ad mortale tm̄ ad ali-
qđ veniale ꝛc̄. Octauū priuilegiū qꝛ puri
tas btē ꝟginis fuit miraculoſiſſima. Nā eiꝰ
puritas mltis ꝛ maximis miracul' eſt ꝑfecta
ꝛ ſublimata ſup̄ oēm creaturarū puritatem
Grande nimirū fuit miraculū vt mr̄ eſſet et
ꝟgo puriſſima. Itē vt de puriſſimo ſangui-
ne ſpūſctō ōpante in inſtanti ꝑfectū virū cō
ciperet ſm oīa corꝑis lineamēta: cuiꝰ aīa ple
na foret ſpūſctō ꝛ omī ſciā ꝛ ꝟtute. Hoc eſt
Hiere. vaticinio p̄dictū. Nouū faciet dn̄s
ſuꝑ terrā femīa circūdabit virū. Vere h̄ no
uū qꝛ a ſeculo inauditū miraculū ꝛc̄. Itē
grande miraculū ꝙ in puriſſimo vtero deū
clauderet quē celi caꝑe ñ poterāt ꝛ ꝙ puriſſi
mo ſanguīe ipm nouē mēſibꝫ aleret: ꝛ tandē
puriſſimo lacte vbere ꝟgineo de celo pleno
eundē natū lactaret angeloꝝ regē. Ipm pu
riſſime genitū puriſſimis manibꝫ acciꝑet et
puriſſimis brachijs portaret ac puriſſimo
amplexu foueret ꝛ oſcularet̄. O qs enarra-
re ſufficiat q̄nta ꝛ q̄ꝫ incōprehēſibilia ac mlˀ
tiplicia fuere miracula: q̄bꝫ puritas btē ꝟgi-
nis extitit ꝯſecrata ꝛ ſublimata penſa mens
deuota q̄ntū vales ꝛc̄. Nonū ꝓuilegiū qꝛ
puritas btē ꝟginis fuit etiā in alijs efficaciſ
ſima. Tātā quippe habuit efficaciā puritas
btē ꝟginis ex ſpecialiſſima grā ſctificatiōis:
ꝙ nō tm̄ in ſe: veꝝ etiā in alijs aſpiciētibꝫ eā
extinguebat oēm motū carnalē. vt volūt do
ctores ſuꝑ. iij. ſentētiaꝝ. di. iij. Propt̄ h̄ Ho
nauē. vt patuit ſup̄ dicit. ꝙ etiā infideles iu
dei aſſerūt ꝙ cū btā ꝟgo fuerit corꝑe pulcer
rima: a nullo tm̄ vnqꝫ potuit ꝯcupiſci. Vnđ
nec Joſeph eā aliqñ carnaliter cōcupiſcere
potuit. Ampliꝰ tāta fuit efficacia puritatis
btē ꝟginis ꝙ nō ſolū extinguebat motꝰ illici
tos in alijs: ſed inſuꝑ influebat etiā in alios
puritatis gratiā. Nam ad eiꝰ ſalutatōis vo
cem infuſa eſt gratia in ſanctā Elyzabeth ꝛ
purificatꝰ eſt mox Johes baptiſta in eiꝰ vte
ro Lu. j. ca. Vñ merito de ea dicit ps. Dif-
fuſa eſt gratia in labijs tuis: ꝓpterea bñdixit
te deꝰ in eternū. Decimū ꝓuilegiū qꝛ puri
tas btē ꝟginis fuit p̄ oībꝫ alijs puritatibꝫ cre
aturaꝝ ꝓfectuoſiſſima: qꝛ q̄libet motu libe-
ri arbitrij ad agendū vel patiēdū merebat̄:
ꝛ ſic ſemꝑ creſcebat ꝛ ꝓficiebat in merito et
p̄mio. Vñ in h̄ excedebat oīm puritatē ho-
minū ꝛ angeloꝝ. Hoīm q̄dēꝫ qꝛ in alijs ſal
tem aliquādo ꝑ pctm̄ veniale poterat puri-
tas obſcurari. Angeloꝝ aūt qꝛ illa nō p̄t cre
ſcere in merito vel p̄mio eſſentiali. Sꝫ bea-
te ꝟginis nūqꝫ obfuſcabat̄: nec ꝑ alicuiꝰ pec
cati maculā poterat denigrari: ꝛ tm̄ cōtinue
creſcebat ꝑ meritū. Merito ḡ de ipa dicit̄ il
lud Prouer. vlt. Multe filie cōgregauerūt
diuitias tu ſuꝑgreſſa es vniuerſas. Vnde
cimū ꝓuilegiū: qꝛ puritas btē virginis exti-
tit toti mūdo fructuoſiſſima ꝛ angelis ꝛ hoī
bus. Nulliꝰ quippe angeli vel ſancti aut cre
ature cuiuſcūqꝫ puritas tātuꝫ fructū attulit
mūdo ſicut Marie puritas. ex qua ꝓceſſit
p̄cium nr̄e redemptionis. i. caro ꝛ ſanguis
xp̄i quo redempti ſumꝰ. Juxta illud. j. Pet.
j. Nō corruptibilibꝫ auro vel argēto: ſed p̄-
cioſo ſanguīe ꝛc̄. Ex hac etiā ꝓceſſit panis
ꝛ potus refectōnis cibus quoqꝫ angeloꝝ et
oīm ſanctoꝝ. i. corpus ꝛ ſanguis in ſacramē
to. de q̄ Joh. vj. Hic eſt panis viuꝰ qui de
celo deſcendit. Qui mādūcat ex h̄ pane vi-
uet in eternū. Et Sap. xvj. Panē angeloꝝ
mādūcauit hō. Itē ex puritate btē Ma-
rie ꝓceſſit pax recōciliatōis ꝛ celice reꝑatio
nis fructꝰ. Ips eī eſt pax noſtra q̄ fecit vtra
qꝫ. i. celeſtia ꝛ terreſtria vnū. teſte aplo. ꝓpterea
canit eccleſia. Bñdicta filia tu a dn̄o: qꝛ ꝑ te
fru. vite cōicauimꝰ. Duodecimū ꝓuilegi
um: qꝛ btē ꝟginis puritas eſt p̄ oibus reue-
rēdiſſima. Eam eñ veneratꝰ eſt ꝛ deꝰ: qꝛ de
ſcendit cū ea in nazareth: ꝛ erat ſubditꝰ ei. ſ.
in debitis honoribꝫ ꝛ obſequijs Luc. ij. ca.
Deniqꝫ eiꝰ puritatē venerabant̄ angeli. Nā
ꝛ Gabriel archangelꝰ genuflexo eā ſalutauit
dicens. Aue gratia plena. Preterea tota ec-
cleſia ꝛ tota ſūma patria adorat eam adora
tiōe ꝑdulie. In laudē quoqꝫ ꝛ gl'iam eiꝰ om
nes ſancti ꝛ angeli canūt illud Judith. xv.
Tu gloria hieruſalēꝫ. Tu leticia iſrael. Tu
honorificentia populi noſtri eo ꝙ caſtitatē

amaueris: ⁊ iō eris bñdicta in eternū. Hec ibi. Merito ergo ⁊ nos chariſſimi in gl'iam et laudē dei oīpotētis tā puriſſimā ⁊ glioſiſſimā virginē adoram⁹. Merito ipius ſuffragia inuocam⁹. Merito deuotis laudib⁹ efferim⁹ quā de⁹ tante puritatꝭ honore ꝑtulit oībus: ⁊ tantis ꝓuilegijs ꝑfecit digniſſimā: ⁊ ꝑelectaꝫ cunctis creaturaꝝ generib⁹: vt foret mater dei: dña mūdi: regina angeloꝝ: et mediatrix dei ⁊ hoīm. O ꝟe mūdiſſimā virginē. O vere digniſſimā dei matrē. O deus meus quādo erit vt videam⁹ in celo ei⁹ gloriā. O ieſu ꝑdilectiſſime ꝟginis Marie nate dulciſſime. da q̄ſum⁹ nobis grām: vt imitando tue ſctiſſime matrꝭ caſtimoniā: digni ſimus ꝑuenire ad tuā gl'iam Amē. Miraculū. De puritate btē ꝟginis poteſt miraculū applicari. qđ refert Vincenti⁹ in ſpeculo hyſtoriali li. viij. ca. ciiij. dicēs. Pictor q̄dam in ꝑtibus flandrie famoſus btē virginis puritati deuot⁹. q̄tienſcūq₃ depingebat imaginē virginis btīſſime: ob eius puritatē ⁊ glorioſitatē pulcherrime depingebat. ⁊ diaboli imagineꝫ ſub pedib⁹ eius turpiſſimo vultu: vt decet turpitudinis amatorē figurabat. Juxta illud Geñ. iij. Ipa ꝯteret caput tuū. Cui diabolus in viſione noctꝭ apparuit dicens cuꝫ ira. Cur me ita irritas. Pictor reſpōdit Bñ hoc ago: q₂ ſemꝑ te paſſus ſuꝫ oīm que feci maloꝝ incentorē. ⁊ adhuc turpiuꝫ cogitationū moliris inſidias. Hoc forſaſſis dixit: q₂ poſſibila ꝙ turpes cogitationes paſſus ꝯtra puritatē beate ꝟginis ſicut ⁊ multi patiunť ſepius ⁊ nimiuꝫ turbanť ꝑ talib⁹: ſed equo anīo ferenda ſunt cogitationū taliū facta a diabolo impedimēta. Sciendo: q₂ iuxta Bern. Nō nocet ſenſus vbi nō eſt ꝯſenſus. Unde nō eſt homī deſperādum nec putandū ꝙ de⁹ eum relinquat dū mō nō ꝯſentiat: ſꝫ deteſteť tales prauas cogitatōes quib⁹ ſolet diabol⁹ ꝓpulſare. Nec cogitandū eſt ꝙ tales ſint ꝑſciti ad damnationē. ⁊ ideo patianť talia: q̄n potius ſignuꝫ eſt diuine gratie et electionis iuxta doctorum documēta: ſicut ꝑtꝫ libro de interna cōuerſatione. Ad ꝓpoſitū cū ipe pictor vna dierum in porticu cuiuſdā eccleſie btē Marie vario opere pinxiſſet imaginē btē ꝟginiſ pulcherrime vt potuit figurauit gl'iaꝫ ⁊ honorē dans tante virgini. Sub pedib⁹ quoq₃ eius diabolum vt decuit turpiſſimo vultu depinxit ſignificās: quia caput eius ipa virgo beata ꝑ ſui puritatē cōtriuerit ſicut fuerat ꝑdictuꝫ Geñ. iij. Ecce diabol⁹ nō eque ferendo adhuc ſuſpenſis trocleis: ⁊ ſuppoſito firmiter tabulatu: cum monſtrū illud pingebať turbine veniente oīes illas artis pictorie machinas vehemēter ꝯcutiēdo in terram excuſſit. Qđ pictor ꝑſentiens ⁊ ꝑtimeſcēs cor ⁊ manū ad imaginē gl'ioſiſſime domine leuauit. Mirū dictu: imago virginis manu porrecta ipm retinuit ⁊ ſeruauit illeſum donec venirēt qui ei ſubuenirēt. Tunc oīes qui aderant xp̄m in matre ſua glorificabant ⁊c̄. Plura alia ſi vis miracula multa applicabilia habes infra ī tractatu de miraculis eiuſdē beate virginis ⁊ ſubuentionibus ⁊c̄. li. vlti. ⁊c̄.

Incipit liber nonus de excellentiſſima charitate beate Marie.

Nonus liber agit

de myſterio excellentiſſime charitatis beatiſſime ꝟginis Marie: ⁊ cōtinet duas ꝑtes. Prima pars eſt de eius charitate erga deum. Secunda pars de eius charitate erga nos. id eſt gen⁹ humanū. In his quippe duobus ꝑceptis charitatꝭ tota lex pendet ⁊ ꝓphete Math. xxij. ca. In dilectōe dei vicꝫ ⁊ proximi.

Pars ꝑma de ſūma ⁊ excellentiſſima atq₃ ꝑfectiſſima charitate beate Marie erga deum ⁊ dei filiū dñm ihm xp̄m.

Ego dilecto meo

⁊ dilectus meus mihi qui paſciť inter lilia Cañ. vj. ca. Quib⁹ ī verbis in ꝑſona beate Marie dictis inſinuatur ſūma ⁊ familiariſſima charitas qua dilexit virgo benedicta deum ⁊ dulciſſimū ſuum filium: et qua diligebať ab ipſo deo. Nam reuera deus ſūme ſuꝑ omnē creaturam dilexit hanc virginē benedictā quā elegit ⁊ ꝑelegit vt eſſet ſibi mater dilectiſſima ⁊ totius mūdi dña. Unde de ea Sap. viij. dicit deus. Hanc amaui ⁊ queſiui mihi in ſponſam aſſumere eam. et amator factus ſum forme illi⁹ ⁊c̄. Propterea dicit ipa virgo benedicta in ꝑmiſſis verbis thematꝭ Ego dilecto meo. Deniq₃ ipa deum ardentiſſime reamauit: quia toto corde: tota anīa tota mente: et totis viribus dilexit. non ſo-

lum tanq̄ creatorē ſʒ inſup tanq̄ vniciſſime dilectiſſimū filium quē a ſpūſancto tam puriſſime ɔcepit: tā dulciſſime in vtero portauit: tā gaudioſiſſime ꝟgo peperit: tā ſuauiſſime fouit ꝟgineis vlnis ⁊ lacte ꝟgineo nutriuit: a q̄ ſūma bona ⁊ dona gratiaꝝ ac btitudinū habuit ⁊c̄. ꝓpterea ſubdit. At dilectus meꝰ mihi q̄ paſcit̄ inter lilia. ſ. ꝟginitatꝭ puriſſime q̄ me. ſ. dotauit. De eiꝰ amore loquēs btūs Anſ. dicit. O ꝟgo bn̄dicta quis nob poſſit archanū tui cordis reſerare cuʒ hinc adoras natū tuū vt deum: ⁊ illinc oſcularis vt filiū. ⁊ q̄d dicere valeaʒ. O felix Maria q̄s poterit extimare quāta dulcedine amoris erga tuū natū tenebaris q̄ tuus erat deꝰ ⁊ tuꝰ ꝑdulcis natus: ipe tuꝰ amor: ipe tuum gaudiū ⁊ ſolaciū anīe tue: ipe tua tota vita taq̄ deꝰ ⁊ dn̄s ac filiꝰ tuus. Dicat q̄cunq̄ dicere cupit ſi poteſt: q̄ xp̄i matrē tenebat menſura amoris cuiꝰ aīam Symeone teſte totā ꝑtrāſierat gladius diuine dilectōnis. Itaq̄ de charitate btē virginis qua deuʒ dilexit: tria myſteria declarabimꝰ.

Primū myſterium de eius excellētie cōprobatione.

Secundū myſterium de eius noticie declaratione.

Terciū myſteriuʒ de eius circūſtantie ꝑfectione.

Articulꝰ ꝑmus ꝙ beate Marie charitatē excellētiſſimā ſup oīa creata habuiſſe erga deū cōprobat̄ ꝑcipue ex trib͞ꝫ.

PRimū miſterium de excellētie cōprobatōe Nā ſi quis heſitādo quereret vtrum btiſſima ꝟgo Maria dū fuit in via habuerit excellētiorē charitatē diuinam q̄ͫ oīs creatura pura angelica ſiue hūana.

Rn̄det̄ ꝙ ſic. ⁊ ꝓbari pōt ſm̄ Alber. ſuper miſſus ē. cap. lxxxiiij. ꝑ plura argumēta ⁊ ſigna diuine charitatꝭ. ꝑcipue aūt ꝑ tria h̄ poſita. Primo argumēto ſūme puritatꝭ Secūdo argumēto diuīe mr̄nitatꝭ. Tercio argumēto copioſiſſime ⁊ ſupplene gratioſitatis. Primo dixi. ꝓbat̄ argumēto ſūme puritatis: q̄ꝛ vbi maior ⁊ maxia eſt puritas: ibi maior ⁊ ſumma ē charitas. q̄m aplo teſte. j. Thim. j. Charitas ē de puro corde ⁊ ɔſcia bona ⁊c̄. Sʒ glioſa ꝟgo maria habuit puritatē in ſūmo q̄ ſub deo neq̄ maior intelligi. vt dic̄ Anſ. li. de ɔceptu ꝟginali. ca. xviij ⁊ charitatē habuit in ſūmo ſup oēm creaturā pꝰ xp̄m. Scd̄o argumēto mr̄nitatis: q̄ꝛ nullꝰ tenet̄ tātuʒ diligere ſic̄ pr̄ ⁊ mr̄. cū vt ait Ariſto. viij. ethico. Generātis ad generatū naturalꝭ eſt amicicia. Vn̄ ɔ legē eſt nature ſi mr̄ aliq̄ itapias manꝰ iniſciat in filiū: ſic̄ q̄nq̄ faciūt heu crudeliſſime ⁊ ſceleratiſſime mlꝭieres ſibiꝰ abortiuū ꝓcurādo. Cū igit̄ mr̄ tenet̄ ſūme diligere filiū. Et q̄ꝛ inter creaturas ſola ꝟgo bn̄dicta ſit mr̄ dei: ꝰ nulla creatura tātū tenebat̄ deū diligere ſic̄ ipa. Sed q̄ntū tenebat̄ tātū dilexit: alꝭas peccaſſet q̄d eſt ipoſſibile. ꝰ ſūme dilexit. Sʒ circa h̄ de dilectōe naturali mr̄nitatꝭ ipiꝰ btē ꝟginiſ occurrere pōt vna talꝭ q̄ſtio. Utrū aliq̄ mr̄ potuerit vel poterit naturali amore intātū diligere ſuū filiū ſicut btā ꝟgo ſuū natū xp̄m: lo quēdo de eiꝰ naturali dilectōe ad ipʒ. Et videt̄ ꝙ ſic: q̄ꝛ plurime mr̄es etiā in brutꝭ anialib͞ꝫ compiunt̄ q̄ ꝑ amore filioꝝ morti ſe exponūt. Nā pellicanꝰ roſtro ſe occidit ꝑ viuificādis ſuis pullis ſiue filijs: vt dicunt naturales phi. Et multe inueniunt̄ mr̄es q̄ intātū doluerunt de morte filioꝝ ꝙ mortue fuerūt ⁊ ipe ſicut experientia docet q̄tidiana ꝑſepe in q̄buſdā mulierib͞ꝫ. Sʒ btā ꝟgo dolēs ꝑ fillio in cruce mortuo: nō eſt mortua ꝑ dolore: ſʒ pꝰ mortē filij ſupuixit plurib͞ꝫ annis. ꝰ ⁊c̄. Ad h̄ breuit̄ rn̄det̄ ꝙ amor naturalis ad xp̄m in ꝟgine bn̄dicta incōpabilit̄ exceſſit oīm matrū aliaꝝ naturalē amorē. Prio rōne nobilitatꝭ: q̄ꝛ quāto natura nobilior tāto nobiliores h̄ʒ opationes ⁊ affectiōes. iij. de aīa libro. Sʒ btā ꝟgo habuit naturā ſūme nobilē poſt xp̄m. ꝰ ⁊ amorē nobiliſſimū.

Scd̄o rōne cognite dignitatꝭ ⁊ ſcītatꝭ: q̄ꝛ eum nouerat certiſſime eſſe deuʒ ⁊ omi gra cum ſcītitate ple nū: ⁊ ꝑ ɔſequēs ſūma dilectōe ac ſcītitate ple nū: ⁊ ꝑ ɔſequēs ſūma dilectōe dignīſſimum eum cenſebat. Tercio rōne mutue familiaritatis: q̄ꝛ ſciebat illū deū incarnatū in ſuo vtero eā diligere ꝑ ceterꝭ creaturis ⁊ hūanis ⁊ angelicis tā dulci familiaritate vt nullꝰ alius filiꝰ tā blande tā ſuauiter reuerenter ⁊ familiariter ſuā mr̄em amaret ſicut xp̄s ipam virginē matrē. ⁊ ideo ſūme liquefactū fuit cor eius in reamādo ipm quia teſte Ambroſio. Nil tā impſſiuʒ humanis affectibus q̄ͫ ſcʒ diligere ſe diligentem.

Quarta ratio totalitatis ⁊ puritatis quia vt dicit Ariſto. viij. ethicoꝝ. Parētes amāt

naturaliter filios vt aliq̄d ſui exiſtētes. Sꝫ quia xp̄us erat puriſſime ac totalit̄ mere q̄d beate ꝟginis que ip̄m de puriſſimo ſanguine ſine virili ſemīe concepit. Vñ totaliter et mere ad ip̄am xp̄s ꝑtinebat. ⁊ ꝑ ꝯſequēs totius germanitatꝭ habuit dilectionē ad chriſtum. Alie vero matres diligūt ſuos filios ex media tm̄ germanitate qua carnē de eis ſumpſerūt mediāte tñ viro. Vñ in alijs natis ꝑtim eſt aliq̄d viri.i.patris.ꝑtim aliquid matris,ſed aliter erat in chriſto ⁊ virgine:q꞉ totum humane carnis qd̄ fuit in chriſto: fuit ⁊ eſt totū quid ꝟginis ſolius:ſine alicuius viri ꝑticipatione qm̄ ſine viro cōcepit.ergo incompꝑabiliter maior in ip̄a fuit amor naturalis. Propterea Prouerb.iiij.dicit̄ in ꝑſona xp̄i. Eram filius vnigenit⁹ corā matre tenere dilectus ab ea. Ad illud ꝟo qd̄ obijcitur reſpondet̄ ꝙ cum beata mater xp̄i fuit plena gratia ⁊ cum fortior ſit gratia q̄ꝫ natura:vt dicit Ambro.naturalē amorē in virgine dirigebat ⁊ formabat amor gratuit⁹ ſpirituſancto infuſus. vñ licꝫ gladius doloris qui ꝑtranſierat animā ꝟginis in paſſione filij fuerit acerbiſſim⁹ ſuper omniū matrū:immo ⁊ ſuꝑ martyrū dolores. vt patuit li.iij. ꝑte.ij.ar.ij. Tamē hoc fuit mirabile ꝙ beata virgo p̄ tanto dolore nō eſt mortua:q̄ vtiq̄ꝫ milleſies mortua fuiſſet p̄ illo dolore cōpaſſionis ſi ſpūſſanct⁹ eaꝫ ꝑ miraculū nō p̄ſeruaſſet. Vñ claret ꝙ ſicut p̄ oībus incomparabiliter amauit xp̄m:ita ſummū doloreꝫ mortiferuꝫ in eius paſſione habuit adeo ꝙ nulla mater equiꝑari vel comꝑari ip̄roportionabiliter potuit eidem ſiue in amore ſiue in dolore. Tercio ei⁹ excellentiſſima charitas comprobat̄ ex argumēto copioſiſſime ⁊ ſuꝑplene gratioſitatis.quia etem̄ btā maria ſuꝑ oīēs creaturas pleniſſima fuit gratia dicente angelo Luc.j. Aue gratia plena dñs tecum ⁊c. Et quia dicente ap̄lo Rom̄. v. Dei charitas diffuſa eſt in cordibꝫ noſtrꝭ ꝑ ſpm̄ſctm̄.i.gratiā ſpūſſancti qui datus eſt nobis. Ideo ſequit̄ ꝙ beata Maria pleniſſimā ⁊ ſuꝑplene excellentiſſimā habuit charitatem diuinā in hac vita. Et q̄dem hoc clarius declarari poteſt ꝑ differentias amoris ſcḋm Alber.ſuꝑ miſſus eſt.ca.cxciij. Quia em̄ amoris triplex differētia eſt.q꞉ eſt amor naturalis,eſt amor acquiſit⁹.⁊ eſt amor gratuitus. Primo quidē amor naturalis ſūme fuit in beata virgine p̄ oībus creaturis: quia ip̄ſa dilexit deum vt mater filiuꝫ. Alij oīēs angeli ⁊ homīes diligunt vt ſerui dominū.ſed maior eſt materna dilectio naturaliter p̄ alijs:vt patebit infra. Scḋo amor acquiſitus in beata virgine fuit in ſūmo ad chriſtū. Talis em̄ amor acquiſit⁹ fit ex cauſis accidētalibꝫ. q̄ quidē inducunt ⁊ mouēt matrem ad diligendū filium amore magno vicꝫ cum nouerit ſe a filio diligi ⁊ honorari vel exaltari in gl'iam,vel magnū ſibi donuꝫ dari:aut magna ꝓ ſe ſuſtinere filiuꝫ. ⁊ ſic de alijs cauſis accidētalibꝫ. Sed oīēs tales cauſe fuerunt hic in ſummo. Nunq̄ꝫ em̄ aliquis filius ſuā matrē tantū dilexit ſicut chriſtus virginē. Nec vnq̄ꝫ quis tantū honorare potuit ſicut deus ſeruiendo ⁊ honorē exhibendo beate virgini fecit: quoniā chriſt⁹ deus erat ſubdit⁹ illi Lu.ij. Nec potuit q̄s matrē dignificare ſicut chriſt⁹ ſuā:quā exaltauit vt eſſet regina mūdi ⁊ dñā angeloruꝫ ac creaturarū omniū. atq̄ꝫ qd̄ ſummū eſt vt ſit mater veri dei. Deniq̄ꝫ nullus fili⁹ tantū dare potuit ſue matri:ſicut chriſt⁹ virgini quoniā dedit oīa dona gratiaꝝ ⁊ dignitatum ac ſcientiaꝝ oīa dona beatitudinū et meritoꝝ. Et inſuꝑ ſeip̄m dei filium dedit ſibi in filium amplexandū oſculandū fouendum ⁊ portandū. Preterea null⁹ filius tot ⁊ tantas penas ſuſtinuit ꝓ ſua matre: ſicut chriſtus ꝓ ꝟgine ⁊ etiā ꝓ toto genere humano:quia paſſio chriſti oīēs penas hoīm p̄ponderauit ⁊ ſuꝑauit. Hec certe ꝯſiderās Maria poterat dicere illud p̄s. Quid retribuā dño ꝓ oībus que retribuit mihi. Magnificat ergo anīa mea dn̄m ⁊ exultauit ⁊c.

Tercius amor gratuitus fuit in beata virgine in ſūmo: quia ex quo voluntas nō fert̄ niſi in cognitum,vt ait p̄hus.iij. de anīa. et Augu.x.de trini.ca.j. Firmiſſime inquit nouimus nō niſi nota amari poſſe. Cuꝫ igitur beata virgo deum ampliſſime cognouerit: ⁊ hunc ſuum verū filium natum ⁊ vnicum quē ſciuit de ſpūſancto ꝯceptum: ⁊ virginitate manente editū ⁊c. Sequit̄ quoq̄ꝫ ꝙ ſicut nouit ꝑ ip̄m oīm gratia ſe repletā copioſiſſime ita amauerit ſuꝑ oīēs.

Articul⁹ ſcḋs q̄ declarat̄ qualiter btē virginis charitas fuerit maior in via q̄ꝫ charitas eorum q̄ in patria ⁊ circa hoc occurrentes difficultates ſoluunt̄.

SEcundũ reſtat
myſteriũ de huiꝰ excellẽtiſſime
charitatis noticia ſeu declarati
one vt ſcire poſſimus q̃liter ip̃a
btã virgo in ſtatu huiꝰ vie poſita excellenti
orẽ habuerit charitatẽ ꝑ oĩb; etiã angelis et
ſctĩs in patria ſeu gl'ia exñtib;. Vñ vt h luci
dius clareſcat. Notãdũ qꝛ tres poſſunt for
mari rõnes q̃ difficultatẽ faciũt in re iſta.
Prima ẽ qꝛ ſtatꝰ hꝰ vie inferior ẽ ſtatui pr̃ie
ḡ ſũma charitas vie ĩferior ẽ infima charita
te pr̃ie. Vñ maiori charitatꝭ dulcedine frui
tur minimꝰ angelꝰ vel ſanctꝰ in celo: q̃ꝫ maxi
mus ſctĩs exiſtẽs in via: qꝛ ille fruiť fruitõe
gl'ioſa, iſte ꝟo nõ. ḡ nõ videť quõ charitas
ꝟginis in via excellẽtior fuerit vel eq̃lis cha
ritati ſctõꝝ in patria. Scd̃a rõ: qꝛ ſi bea-
ta virgo habuiſſ; maiorẽ charitatẽ in via q̃ꝫ
angeli vel ſancti in celo, ſequiť q ip̃a habu
iſſet maiorẽ fruitionẽ ⁊ frueret in via ꝑ mo-
dũ patrie: qꝛ vt ait Aug. li. de doctrina xp̃ia
na. Et allegať a magr̃o ſn̄iaꝝ li. j. di. j. Frui
eſt amore inherere alicui rei ꝓpter ſe. qd̃ ſi ſic
ſequiť q ip̃a btã virgo in via fuiſſet cõpre-
hendẽs qd̃ nõ ꝯcediť: qꝛ ſolus xp̃s fuit ſimł
viator ⁊ cõprehẽſor, vt dicit Aug. Ter-
cia rõ qꝛ Mat. xj. ait ſaluatar. Inter natos
mulieꝝ nõ ſurrexit maior Johe baptiſta. q̇
aũt minor eſt in regno celoꝝ maior eſt illo.
Glo dicit. Õis ſanctꝰ qui eſt cũ deo maior ẽ
eo q̇ adhuc eſt in mũdo. Itẽ ſup illud. Ecce
ego mitto angelũ meũ. glo. dic̃. Nouiſſimꝰ
angelꝰ celi maior eſt q̇uis hoĩe. Nõ videť ḡ
quõ btã virgo in via habuerit maiorẽ cha-
ritatẽ q̃ꝫ minimꝰ angelꝰ in celo. Ad hec re-
ſpondẽdo ex ꝟbis Alber. ſup miſſus eſt. ca.
xcix. pono tres ꝟitates q̇b; res ip̃a clareſcit
⁊ ꝑ has ſolui pñt p̃dicte rõnes difficultatez
faciẽtes. Prima ꝟitas. Charitas btẽ ꝟgi
nis in ſtatu vie fuit maior om̃i charitate pu
re creature: etiã exiſtẽtis in ſtatu patrie: licet
nõ ſm actũ fruitõis gl'ioſe: tñ ſm ſubſtãtiaz
Declarať. Nã charitas btẽ ꝟginis in via li
cet fuerit maior charitate oĩm angeloꝝ ⁊ ſan
ctoꝝ q̃ntũ ad ſubam ſicut ꝓbatũ eſt ꝑ rõneſ
p̃mo articl'o poſitas. tñ vtiq; minor fuit q̃n-
tũ ad actuz charitate minimi ſcti patrie vel
angeli. Q aũt maior ſubſtantia eſt minor in
actu h facit ſubiecti cõditio: ꝯtrariꝫ ꝯiũctio
motoris mĩor attractio: que tñ attractio ſꝑ i
actu eſſet ſi ex ꝑte attrahibilis impedimẽtuz
nõ ſtaret. Naz ſm illud Sap. ix. Corpꝰ qd̃
corrũpitur aggrauat aĩam ⁊ dep̃mit ſenſuz
multa cogi. Exemplũ a ſil'i. Videmꝰ eñi q
ſol eſt multo maioris luciditatis q̃ꝫ luna: et
tñ q̃nq; luna magis illuminat in nocte aere
puro q̃ꝫ ſol in die aere obſcuro. Itẽ ignis in
clibano accenſus ẽ multo maior q̃ꝫ lumẽ in
ꝑua candela: ⁊ tñ plꝰ illumiat domũ cande-
la accenſa in mẽſa q̃ꝫ ignis ardẽs intus i cli
bano incluſus. Ita nõ eſt incõueniẽs ſi ma
ior charitas ſm ſubſtãtiã vel maior lux gr̃e
in ſubiecto paſſibili ꝯiuncto corꝑi paſſibili
⁊ groſſo: q̃ſi ignis incluſus minus imutat ⁊
mouet actualiter q̃ꝫ minor lux gl'ie ⁊ minor
charitas in ſubiecto impaſſibili ⁊ gl'ioſo tã
q̃ꝫ ſibi ꝓportionato. i. in angelis ⁊ ſctis pr̃ie.
Scd̃a ꝟitas. Fruitio charitatꝭ in btã ꝟꝰ
gine ꝓ ſtatu vie licz fuerit inferior fruitõe cõ
prehẽſoꝝ q̃ntũ ad actũ. fuit tñ maior q̃ntuz
ad effectum. Declarať: qꝛ charitas ⁊ fruitio
cõprehẽſoꝝ. i. angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ in patria:
nõ eſt in ſtatu merẽdi q̃ntũ ad p̃miũ ſubſtã
tiale. Quilibet aũt actus charitatꝭ in beata
virgine ꝓ ſtatu vie fuit meritoriꝰ vite eterne
⁊ btĩtudinis: angeloꝝ ⁊ ſctõꝝ oĩm btĩtudinẽ
trãſcendẽtis. Vñ licz ip̃a nõ fuerit cõprehẽ
dens in via: nec fruebať actu: gl'ioſa fruitõe
patrie celeſtis niſi forte ad tp̃s q̃n dabať ſi-
bi vt viderit diuinã eſſentiã. Si ei h Moy
ſi ⁊ Paulo in via datũ eſt vt viderint diui-
nã eſſentiã: ſicut dicit Aug. li. de vidẽdo de-
um. Nõ eſt ambiguũ q̇n a fortiori mr̃i dei
h ꝓuilegiũ fuerit ꝯceſſum. q̃m vt teſtať Da
maſce. ip̃a a nullo illuſtriũ vinciť. Nihilo-
minꝰ in ip̃a fuit maior charitas ſm effectuz
q̃ꝫ in oĩbus ſanctꝭ ⁊ angelis: qꝛ oĩbus excel
lentiorẽ btĩtudinẽ meruit quolib; actu cha
ritatis. Nam vnico ꝯſenſu ⁊ verbo cuz ait.
Fiat mihi ſm verbũ tuũ Lu. ij. plus meru-
it q̃ꝫ om̃es ſancti ⁊ angeli: vt vicz fieret mať
dei: regina celi: dñ̃a angeloꝝ ⁊ totius mũdi
Tercia ꝟitas: charitas btẽ ꝟginis modo
in ſtatu patrie improportiõabiliť maior dei
formior ⁊ gl'ioſior eſt charitate oĩs pure cre
ature tam q̃ntũ ad ſubſtãtiã q̃ꝫ etiã q̃ntũ ad
actum ſcz fruitõnis glorioſe. Ratio: quia vt
canit eccleſia Exaltata eſt ip̃a ſancta dei ge
nitrix ſup choros angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ ad ce-
leſtia regna. ſed ſuꝑiores habent excellentiꝰ
ꝑfectiões inferioꝝ, vt dicit Dyoñ. de ange-

lica hierarchia.ꝗ ꝛc̃. Hinc p̃s. Aſtitit regi-
na ſcȝ ꝟgo dei mater a dextris tuis.i. in po-
tioꝛib᷒ bonis gl'ie ꝛ gratie.in veſtitu deaura
to charitatꝭ q̃ eſt veſtis nuptialis q̃ ſcȝ cha-
ritate decoꝛat᷑ aĩa ꝛ vnit᷑ deo.circũdata va
rietate.i.ſctõꝝ. Oẽs q̃ppe ſcti admirant᷑ ei᷒
gl'iam:ꝛ tota celeſtꝭ curia illuſtrat᷑ ac delecta
tur ꝛ iocundat᷑ in ei᷒ gl'ie fulgoꝛe. O q̃ȝ be-
tũ illud regnũ. O q̃ȝ gl'ioſuȝ illud habitacu-
lum vbi cũ xp̃o ꝛ ei᷒ ſctã mr̃e regnãt oẽs ſan
cti. O de᷒ magne. O ieſu bone.qñ erit illud
tp̃s feliciſſimũ:ꝛ illa hoꝛa iocũdiſſima: q̃ vi
debim᷒ tuc mr̃is gl'iaȝ in leticia:ꝛ ꝑfruemur
tue faciei noticia ꝑ eterna ſecula.

Articul᷒ tercius ꝙ charitas ꝟginis erga
deũ ꝛ dei filiũ fuit p̃cipue duodecim ꝑfecti
onis circũſtãtijs gl'ioſe ſublimata p̃ alijs.

Circa terciũ mi
ſteriũ de circũſtãtie ꝑfectione no-
tare poſſum᷒ ad numeꝝ duodeci
ſtellaꝝ in ei᷒ coꝛona capitis duo-
decim ꝑfectões ſeu circũſtãtias ꝛ ꝓprietates
charitatꝭ btẽ ꝟginis q̇bus extitit gl'ioſe de-
coꝛata ꝛ excellenti᷒ ſublimata q̃ in trib᷒ q̇ter
narijs oꝛdinant᷑.vt patȝ intuẽti in p̃ſenti fi-
gura. Nam charitas btĩſſime virginis ma
rie fuit

Primo naturalis.
Scđo totalis.
Tercio ſingularis.
Quarto certitudinalis.
Quinto confoꝛmalis.
Sexto tranſfoꝛmalis.
Septimo reuerentialis.
Octauo inſuꝑabilis.
Nono predelectationis.
Decimo prefamiliaris.
Undecimo preſeraphicalis.
Duodecimo p̃acceptatõis diuĩalis.

Capitulum.I.

Primo dilectio ſeu charitas btẽ vir
ginis fuit naturalis:qꝛ tanq̃ȝ mater
naturalit᷑ ĩmo pluſq̃ȝ alia mater di-
lexit.vt patȝ ſup̃. Alij ei oẽs diligũt tãq̃ȝ ſer-
ui dñm. Ut aũt dicit Ariſto.viij.li.ethico.
Inter dñm ꝛ ſeruũ nõ eſt naturalis amici-
cie amoꝛ ſ᷑m qđ ſeru᷒: ſȝ bñ ſ᷑m ꝙ homo qꝛ
ſ᷑m qđ ſeru᷒ ẽ ſibi.id eſt dño diſſilis.licȝ ſ᷑m
qđ homo ſit ſibi ſil'is. Hec ibi. Nđ ſi dicas
homo etiã naturaliter deũ diligit.qꝛ ſ᷑m ani
mã ad imaginẽ dei fact᷒ eſt Geñ.iij. Et ſ᷑m
coꝛpus etiã eſt ad ſil'itudinẽ ei᷒.quia de᷒ ho
mo fact᷒ eſt ꝛc̃. Dico ꝙ ꝛ ſi poſſit eſſe aliq̃
mõ naturalis dilectio hoĩs ad xp̃m deũ: tñ
improportionabilit᷑ dilectio naturalis bea-
te Marie excedit. qꝛ ei᷒ dilectio ẽ materna
que eſt maxima dilectionũ naturaliũ. vt pa
tet ꝑ Ariſt.viij.ethico. vbi habet᷑ ꝙ ꝑentes
plus amant filios q̃ȝ ecõuerſo.qꝛ pl᷒ ſciunt
ꝑentes ꝙ filij ex eis ſunt nati q̃ȝ econuerſo.
Matres aũt plus diligũt filios q̃ȝ etiã pr̃es
quia certioꝛes ſũt de eis ꝛ plus laboꝛis ha-
bent circa eos. Hec ibi. Ex q̊ patȝ ꝙ ma-
xima inter oẽs naturales dilectões eſt ma-
terna dilectio.licȝ ꝗ angeli vel ſancti diligãt
deũ naturaliter filiali vel xp̃ȝ amẽt fraterno
amoꝛe. excedit tñ marie dilectio incompa-
biliter:ſicut ꝛ excedit improportiõabilit᷑ na-
turali ꝓpinq̇tate ſil'itudineq̃ȝ ꝛ gratuito amo
re ac acq̇ſito ſuꝑeminẽter oĩb᷒. Scđo cha
ritas marie eſt totalis:nulla em̃ creatura p᷒
xp̃ȝ ꝑfecti᷒ impleuit p̃ceptũ illud:diliges do
minũ deũ tuũ ex toto coꝛde tuo ꝛ ex tota aĩa
tua ꝛ ex tota mẽte tua ꝛ ex oĩbus virib᷒ tuis
Deut.vj. Luc.x.ꝛ Math.xxij. q̃ȝ btã virgo
Maria.que ſ᷑m Alexan.de hal'.ſuꝑ Lucã
dilexit toto coꝛde oẽs cogitatões ſuas ĩ de-
um dirigẽs. Tota aĩa:oẽs affectiões ſuas
in deũ retoꝛquẽs. Tota mẽte.i.intentõe oẽs
oꝑatões ſuas ꝓpter deũ faciẽs.totiſq̃ȝ virib᷒
ꝛ toto poſſe: nil de cõtingẽtib᷒ obmittens ſȝ
q̇cquid facere debuit faciẽdo. Uñ ipa ĩ can
ticis ſcribit᷑:plena charitate ꝛ dilectõe ꝛc̃.

Tercio charitas ꝟginis fuit ſingularꝭ:tuȝ
qꝛ nec ſil'em habuit nec habitura eſt ſequen
tẽ:vt canit eccl'ia.tũ quia ſingulariter deum
tm̃mõ ꝛ nil extra deũ q̇ſiuit. iuxta illud p̃s.
Unã petij a dño hãc req̇ram vt inhabitẽ ĩ
domo dñi oĩbus dieb᷒ vite mee. Et iterum.
Quid a te mihi eſt ĩ celo ꝛ quid volui ſuper
terrã.q̃ſi diceret.nihil aliud a te. Uñ dicere
potuit illud Augu.li.ſolilo. Mens mea de
us tibi deuota tuo amoꝛe ſuſpẽſa. Tibi ſoli
ſuſpirans:tibi inhians: te ſolũ deſiderans:
nil habet dulce niſi de te loqui: de te audire
ꝛ tuam gl'iam ac memoꝛiã frequẽter coꝛde
reuoluere. Quicq̇d mihi p̃ter deum ẽ: dul-
ce nõ eſt. Quicq̇d vult mihi dare dñs me᷒
totum auferat:tm̃mõ ſe mihi det. Hec ibi.

Quarto charitas beate virginis fuit cer
titudĩalis. Cũ em̃ de alijs ſcp̃tũ ſit Eccs.ix.

t

Nemo ſcit vtrũ odio vel amore dign⁹ ſit. H
locũ in btã virgine nõ habuit qꝛ certiſſima
fuit infallibiliter ⁊ indubitãter de diuiã cha
ritate ex gratia ſingulariſſima Nã ⁊ ſi de cõ
muni lege nemo ſciat ſe eſſe in charitate cer
titudinaliter. aliq̃bus tñ ſanctis ex ſpeciali
ꝓuilegio ꝯceſſuꝫ eſt a deo q̃ eos certificauit
ꝑ reuelationẽ: vt ſecuritatis gaudiuꝫ etiã in
hac vita in eis incipiat ⁊ fortius magnifica
opa ꝓſequent̃ ⁊ mala p̃ſentis vite ſuſtineãt
Sicut ptꝫ de aplĩs ⁊ Paulo dicẽte Rom.
viij. Certus ſum inq̃t qꝛ nec fames nec gla
dius nec creatura aliq̃ poterit nos ſepare a
charitate que eſt i xpo. Verꝫ certitudo cha
ritatis marie fuit p̃cellentior oĩm ſctõꝝ cer
titudine ſm Alber. ſuꝑ miſſus eſt. ca. cvij. q̃
niã in alijs eſt certitudo ꝑ ſciam a poſterio
ri ex effectu. Certitudo aũt btẽ ꝟginis q̃ ſci
uit ſe nõ poſſe ſepari a deo fuit ꝑ modũ cau
ſe: eo ꝙ ſciuit ſe mr̃em dei eſſe ⁊ in vtero ſan
ctificatã ac nõ poſſe peccare: ⁊ ꝑ ꝯſequẽs ſci
uit ſe nõ poſſe ſepari a deo. Sed h que
ri poteſt quõ excedat certitudo charitatis
vie in Maria certitudinẽ charitatis ange
lorum ⁊ beatoꝝ in patria: cum illoꝝ certitu
do ſit oĩmi ſecuritate tentionis pleniſſima.

Rñdendo ꝓ huius lucidiori declaratõne
nota q̃druplicẽ differẽtiã quã ponit Petr⁹
aureoli in ſuo cõpendio li. v. Naꝫ ꝓmo ſũt
q̃dam q̃ ſciunt ſe certitudinaliter nõ eſſe in
charitate nec habere dei charitatẽ: vt ptꝫ de
demonibꝫ ⁊ dãnatis. ⁊ etiã de hoĩbꝫ viato
ribꝫ qui ſunt in actu peccandi mortaliter: vł
in ꝓpoſito: qꝛ ſcriptum eſt Sap. xiiij. Odio
eſt deo impius ⁊ impietas eius. Secun
do alij ſunt qui cognoſcũt ſe habere chari
tatem vel eſſe in charitate ꝯiecturaliter ꝑ ali
qua ſigna inquãtũ quis expitur ⁊ ꝑcipit ſe
delectari in deo ⁊ ꝯtemnit res mũdanas: et
nõ eſt ſibi ꝯſcius alicuius mortalis peccati
ſentitq; in ſeip̃o diuini amoris calorẽ ⁊ de
guſtat eius dulcedinẽ ſm quẽ modũ poteſt
intelligi illud Apoc. ij. Vincenti dabo mã
na abſconditũ: qđ nemo nouit niſi qui acci
pit. ſ. ꝑ expentiã dulcedinis: qm̃ teſte Bern̄.
Solus exptus nouit credere quid ſit ieſuꝫ
diligere: iſta tñ cognitio iꝑfecta ẽ ⁊ ñ certitu
dinalis abſolute ſed tm̃ coniecturaliter. vñ
aplus. j. Choꝝ. iiij. Nil mihi conſcius ſum
ſed nõ in hoc iuſtificatus ſum ⁊c̃. Et p̃s. De
licta quis intelligit ⁊c̃. ꝓut hec dicit beatus
Tho. j. ij. q. cxij. arti. v. vbi querit vtrũ ali
quis ſcire poſſit ſe habere gratiã Et hic mo
dus cognoſcendi ſcꝫ ꝑ aliqua ſigna eſt com
muniter viatoꝝ. Tercio alij ſunt qui cer
titudinaliter cognoſcunt ſe eſſe in charitate
vel habere charitatẽ diuinã ſicut ptꝫ in his
qui ſunt in patria: ſancti vero in via poſiti
poſſunt aliqui de hoc certi eſſe nõ niſi ꝑ di
uinã reuelationẽ vt dictũ eſt ſuꝑ. quia cũ ve
ra charitas dei nõ niſi ꝑ ſpm̃ſanctũ diffuſa
eſt in cordibus noſtris. vt dicit aplus. exce
dit limites noſtre nature. Deus quippe cha
ritas eſt et qui manet in charitate i deo ma
net ⁊ deus in eo. j. Johis. iiij. Et ideo ſicut
p̃ſentia dei in nobis vel abſentia ꝑ certitu
dineꝫ cognoſci nõ poteſt. ſm illud Job. ix.
Si venerit ad me nõ videbo eum, ſi auteꝫ
abierit nõ intelligaꝫ. Ita homo in via ex ſe
ip̃o nõ poteſt ꝑ certitudinẽ dijudicare vtrũ
ſit in charitate vel gratia. ſm illud. j. Choꝝ.
iiij. Sed neq; meip̃m iudico qui autẽ iudi
cat me dñs eſt: niſi hoc reueletur ſibi a deo.

Quarta differentia poni poteſt certitu
do beate virginis que inter comp̃henſores
⁊ viatores habuit ſe medio modo ꝑ partici
pationẽ ſm Alber. ſuꝑ miſſus eſt. ca. lxxxix
Talem inquã ꝑticipationẽ ꝙ accepit melio
rem ꝑtem a quolibet extremoꝝ. Nam com
prehẽſores habent charitatẽ ⁊ eius certitu
dinem ſm actus ꝑfectionẽ: ſed tamẽ preter
merendi conditionẽ. Viatores habent cuꝫ
merendi conditõe ſed cum actus imꝑfectio
ne. Etem̃ certitudo viatorum ꝙ ſint in cha
ritate etiam ſi ſit ꝑ reuelationẽ: nõ eſt ita ab
ſolute ꝑfecta ſm actuũ ꝑfectionẽ vt vł amit
ti nõ poſſit eorum charitas ꝑ peccatũ mor
tale: vel ſalteꝫ remitti aliquãdo ꝑ peccata ve
nialia. Ipa aũt beata virgo habuit certi
tudinẽ charitatꝭ infallibiliter ⁊ abſolute cũ
actuum ꝑfectione ſm comp̃henſores ⁊ cuꝫ
merendi conditõe ſm viatores: vnde habu
it eam excellenti⁹ viatoribꝫ quantũ ad actuꝫ
⁊ comp̃henſoribꝫ q̃ntum ad effectum. Hec
Albertus.

Capitulum ſecundũ pro
ſecundo quaternario.

SEcũdo quaternario. ⁊ quo ad pre
miſſa in ordine quinto charitas be
ate virginis fuit conformalis: quia
ſuper oĩes fuit conformis diuine volunta
ti in ſua voluntate. Hoc em̃ facit charitas

vt intãtũ ꝯcordet cũ amato inq̃ntuꝫ amat.
Vñ Catho dicit. Cõcordia nutrit amoreꝫ:
Et Hiero. Amicoꝝ eſt idẽ velle ⁊ idẽ nolle.
Hinc ⁊ Johis. xiiij. Si q̃s diligit me ſmo
nes meos ſeruabit. Sicut ḡ btã ꝟgo p̃ aliĳs
amauit: ita p̃ oibꝫ tota volũtate: toto aĩo: ⁊
tota intẽtione diuĩe volũtati ꝯformata fuit:
adeo vt q̃ſi vnã aĩam ſeu volũtatẽ ꝑ oĩa ha
buerit cũ xp̃o. vt dicere poſſit illd̃ p̃s. xxxix.
In capite libri ſcp̃tum eſt de me vt facerem
volũtatẽ tuaꝫ deus meꝰ volui ⁊ leticie tue in
medio cordis mei. Nã ipa toto corde h̃ ſo-
lum deſiderabat: hoc maximũ ſolatiũ repu-
tabat vt pater celeſtis ſuaꝫ tm̃ voluntatẽ in
ip̃a ꝑficiat: ſiue exercẽdo in aduerſis: ſiue cõ
ſolando in ꝓſperis: ſiue dep̃mendo vł quõ
cunq̃ꝫ ſibi magis placeret ⁊c̃. Sexto eius
charitas fuit trãſformalis: quia totalit̃ erat
ip̃a ꝑ charitatẽ tranſformata in xp̃m: vt tota
maneret ⁊ viueret in xp̃o: ⁊ xp̃s in ea. iuxta
illud Gal. ij. Chriſto ꝯfixus ſuꝫ cruci: viuo
ego iã nõ ego: viuit ꝟo in me xp̃s. Vñ opti
me ip̃a p̃ aliĳs dicere potuit illud bti Igna-
cĳ. Amor inquit meꝰ crucifixus eſt ĩ chriſto
Si nempe ſeraphici ſp̃ũs ꝑ ſuũ amorẽ trãſ
formant̃ in xp̃m crucifixũ: adeo ꝙ ſicut ait
Franciſ. maronis. Qui intime cerneret ſera
phin: cerneret in eis ſtigmata xp̃i exp̃ſſa in-
tellectualiter: ſicut ſenſibilit̃ fuit in btõ Frã-
ciſco. multo fortiꝰ hoc putãdũ credo de aĩa
btẽ virginis Marie: que tota xp̃o cõfixa eſt
cruci: tota trãſformata in xp̃m deũ. Si pe
tas quõ ſic amor tranſformat aĩam in xp̃m
deũ. Dico ⁊ declaro ſic. Dicit em̃ Ariſto. j.
phicoꝝ. ⁊. vij. lib. metha. Forma dat eſſe rei
Exẽpligrã. ſi ex ligno format̃ menſa vel ſcã-
nũ illud lignũ a forma mẽſe capit eſſe mẽſe
vel ſcamni: vt dicat̃ vera menſa vel ſcamnũ
⁊ ſi in cera imp̃mat̃ ſigillũ: ex illius forma ſi
gilli capit cera eſſe talis ſigilli id eſt regis ⁊c̃.
Ita a ſili vniuſcuiuſq̃ꝫ vitĳ in aĩa imp̃ſſa
forma: dat eſſe tale ipi aĩe vel homĩ quale
eſt ip̃m vitiũ vt vicꝫ ex quo auaricia eſt viti
um terrenũ facit hoĩeꝫ eſſe terrenũ Luxuria
quia eſt vitiũ carnale reddit hoĩem brutalẽ
ſeu carnalẽ ⁊ nõ ſp̃ũalem. Suꝑbia ⁊ inui-
dia atq̃ꝫ ira ſicut eſt vitiũ diabolicũ: ita facit
hoĩem diabolicũ. Eodẽ mõ ꝑ cõtrariũ ex
quo charitas eſt virtꝰ diuina. Iuxta illud. j.
Joh. iiij. Deus charitas eſt. ergo dat aĩe eẽ
diuinũ vt qui manet in charitate in deo ma
net ⁊ deꝰ in eo. Hoc eſt qđ dic̃ Aug. Vnuſ
quiſq̃ꝫ talis ẽ qualia amat. ſi terrã amas ter
ra es. ſi celum celeſtis es. ſi deũ nõ audeo di
cere quia deꝰ es. Audi ꝓphetã dicentẽ. Ego
dixi dĳ eſtis ⁊ filĳ excelſi oĩes. Hec ille li-
bro de verbis dñi. Hic ⁊ Hugo li. de clau-
ſtro aĩe ait. Scio inquit aĩa mea q᷑ amor
eſt vita tua ⁊ ip̃a vi amoris in eiꝰ quẽ amas
ſimilitudinẽ tranſformaris. Sicut ergo be
ata virgo xp̃m ſũme amauit ita ſũme ⁊ tota
liter eſſe diuinũ ⁊ chriſtiforme ſuꝑ oĩa cre
ata habere dinoſcit̃. Septimo amor ma
rie ad xp̃m fuit reuerẽtialis. Eſt aũt reueren
tia mixta cum dilectõe timoroſa ſubiectio ⁊
hec excellentiſſime fuit in virgine que ſicut
amore ita ⁊ timore diuino plena fuit. Sꝫ
diceres quid timoris habuit Maria. rñde
tur ꝙ in maria timor ſeruilis nõ fuit inq̃ntũ
notat ſeruilitatẽ eo ꝙ ip̃a nũq̃ꝫ peccauit: nec
in ea fuit timor initialis qui eſt impfectorũ.
quia virgini omne bonũ ꝑfectiſſime affuit.
Fuit ergo in Maria timor caſtꝰ. Hic timor
habet duos actus. vnus eſt ſm ſtatũ vie q̇ ẽ
timere ſepari a deo ⁊ iſte nõ fuit in maria q᷑
fuit certiſſima de inſeꝑabili dilectõe di. Ali
us actus eſt ſm ſtatum patrie qui eſt reuere
ri deum. Naꝫ teſte p̃s. Timor dñi ſanctus
ꝑmanet in ſeculũ ſeculi. ergo ⁊ in patria erit
ſed nõ niſi ſm actũ iſtũ ſcꝫ reuereri deũ. Et
hoc mõ Maria timore dei plena fuit ſuper
oĩes viatores. Hec Albertꝰ ſuꝑ miſſus eſt
ca. cvij. Vñ credit̃ ꝙ btã Maria q̃tienſcũ-
q̃ꝫ acceſſit vt xp̃m lactaret vel balnearet vel
in vlnas ſuſciꝑet: vel alloqueret̃: ſꝑ p̊us ge-
nuflexo xp̃m quẽ ſciuit eſſe deũ verum ado-
rauit. Sicut etiã facit p̃ſbyter quotiẽs euã
geliũ tangit ſiue in miſſa ſiue al'as vt idip̃m
rep̃ſentet eccl'ia fuiſſe in dei matre Maria.
Octauo fuit inſuꝑabilis. Vñ Cañ. viij.
dicit deꝰ ad mariã. Pone me vt ſignaculuꝫ
ſuꝑ cor tuũ. ſ. in amoris affectione vt ſigna-
culum ſuꝑ brachiũ tuũ. ſ. in arduoꝝ oꝑatio
ne q᷑ fortis eſt vt mors dilectio. Sicut eniꝫ
mors a nullo perimit̃ ſed ipſa eſt tam fortis
vt oĩa perimat. ſic Marie dilectio oĩa cõ
tempſit dura ſicut infernus q̇ tam dure te-
net quẽ ſemel recipit ꝙ nunq̃ꝫ dimittit. Sic
maria nunq̃ꝫ a dilectione xp̃i auelli potuit.
Vñ ſubditur. Aque multe id eſt tribulatio
nes ⁊ penalitates huius vite nõ potuerunt
extinguere charitatẽ: nec flumina id eſt ad-

uerſitates obruerũt charitatẽ eius. Nam cũ omnes diſcipuli relicto ihu fugiſſent. ipſa beata virgo vſq ad mortẽ xpo patienti aſtitit ⁊ cum ipo in corde ꝑ gladiũ doloris vulnerata extitit ⁊c.

Capl'm.III.ꝑ tercio quaternario.

Tercio quaternario. ⁊ in ordine ad ꝓmiſſa Nono charitas beate virginis fuit ꝑdelectabilis. Naꝫ q̃d dulcius: quid ſuaui⁹: quid delectabili⁹ diuini amoris dulcedine. vt em̃ ait Ambro. ſuper Luc. Qui xpm interno recipit hoſpitio per amoris ſenſibilẽ grãm: maximis paſcit̃ exuberantiũ delectationib⁹ voluptatuꝫ. Quid putas quanta dulcedo charitatis fuerit in virgine que xpm nouẽ menſib⁹ in vtero portauit ⁊ ſemꝑ in corde ꝑſentẽ ꝑ grãm tenuit. Si ſpũſſctũs qui eſt ſpũs paclitus alijs deuotis mentibus tanta ꝯſolatiõne ſe infudit vt ſermo exꝑmere nõ valeat. Aliquãdo ſupernoꝝ donoꝝ guſtum cumulat⁹ deguſtãdum influendo. Aliquãdo noticiã ſecretoꝝ ⁊ reuelatões myſterioꝝ imittendo. Aliquãdo ſecuꝝ eternaliũ bonoꝝ faciendo. nũc iubilũ: nunc ebrietatẽ ſpũs ſuꝑfundẽdo adeo ꝙ mens tam ineffabiliter gaudiũ ⁊ dulcorẽ tã indicibilẽ ꝑcipiat ⁊ intantũ ex mag amoris ⁊ gaudij fortitudine feruor ſpũs excreſcat: vt ſe cohibere nõ valeat intra ſe. Et aliquãdo in exceſſuꝫ ꝯtemplatõis rapiat: ⁊ m'ta alia inexplicabilia ſolacia facit ſpũſſctũs. Quid ergo exiſtimas quãta delectatiõe dulcedinis beata dei mater abundauit q̃ ſuper omnes ſpũſancto plena fuit. Hic Ecci. xxiiij. ſcribit̃. Qui edunt me adbuc eſuriũt. quod dicit̃ ex eo. quia charitate dei ſatiari nõ poſſunt ꝑ delectatõe quĩ eã deguſtant exꝑimẽtali aſſuefactõe: ⁊ ꝑ ꝯſequẽs beata Maria aſſuefacta diuis dulcedinib⁹: ſiue vigilando ſiue dormiẽdo: ſiue aliud q̃d faciẽdo: ſꝑ irremiſſibiliter nouas ⁊ varias dulcedines diuinas accreſcentes deguſtabat in deo. vt diceret cũ ꝑs. Sitiuit anĩa mea ad deũ fontẽ viuũ quãdo veniã ⁊ apparebo ãn facieꝫ dei. Notãter dicit ad deum fontẽ viuũ: quia ſicut fons viuus ſemꝑ ſcaturit aquas nouas ſic in Maria q̃ad uixit ſemꝑ ⁊ continue nouas ⁊ ineffabiles delectões quas exꝑmere neq̃mus nos peccatores faciebat xps deus ebullire ex fonte diuitatis. Decimo charitas Marie fuit amoris ꝑfamiliaris. Cuꝫ

em̃ nulla creatura auderet deũ ꝯtingere vel in modico. Mirũ videt̃ de iſta vna puella Maria ꝙ tãtuꝫ fuit deo familiariſſima ſuꝑ omnẽ creaturã ꝯtingẽdo. vicꝫ balneãdo: lactando: amplexando ⁊c. Quis angeloꝝ ac beatoꝝ auderet h̃ deo facere. tam ſũmũ regem tam familiariter ꝯtingẽdo. Vñ Aug. li. de natura ⁊ grã dicit. Illa vero ſingulari grã ꝑuenta atq repleta eſt ſcꝫ gaudendo ꝙ ipm haberet ventris ſui fructũ quẽ ex initio habuit vniuerſitas deum. Hec ille. Undecimo charitas btẽ virginis fuit ꝑſeraphicalis ardoris. Eſt aũt notãdũ ꝙ ſm Dyon. li. angelice hierar. ca. vij. ⁊c. q̃nq ponunt̃ ꝓprietates ſeraphici ardoris ſeu amoris q̃ ſerunt̃ in deum ⁊ ſupeminẽter fuerũt in beata virgine. quas q̃dem ꝓprietates ſm q̃d dī. Linconiẽ. cõmẽtator ibidẽ didicit Dyon. a btõ Paulo quẽadmodũ ipe idẽ raptus in terciũ celũ vidit ⁊ ſibi tanq̃ ſpecialiſſimo diſcipulo reuelauit. Prima ꝓprietas dr̃ ſemꝑ mobile. Scd̃a inceſſabile vel infinibile. Tercia dr̃ calidũ. Quarta dicit̃ acutum. Quinta dicit̃ ſuꝑferuidũ. Semꝑ mobile ſm q̃d dicunt Hugo ⁊ Linconiẽ. ſignificat amationẽ nõ interruptã quiete ſiue pauſatione. quia ſicut ignis in ſua flãma ſꝑ mouetur. ſic amor ſeraphicus ſꝑ fertur in deuꝫ actu Inceſſabile vel infinibile ſignificat ꝙ nunq̃ terminat̃ duratõne. Sicut em̃ ignis nõ habet terminũ in agendo ſꝫ ſemꝑ creſcit in mai⁹ dum inuenit auctaꝫ materiã in quã accẽdi poteſt. ſic amor ⁊ actio ſeraph nõ hꝫ terminũ in amando deuꝫ q̃ cum ſit infinite bonitatis ſꝑ inuenit̃ in eo q̃d amorẽ nouo modo accendat ⁊ dulcificet alliciat ⁊ delectet. Calidũ ſignificat quia illa ſacietas ex deſiderio ſemꝑ accendit̃. Hoc eſt q̃d Greg. in moral'. de deſiderio ⁊ ſatietate ſctõꝝ i patria dicit ſic. Deſideriũ q̃dem anxietatẽ habet: ſatietas faſtidiũ. Ne ergo ſit i deſiderio anxietas: deſiderantes ſancti ſatiant̃: ne ſit ĩ ſatietate faſtidium. ſatiati deſiderant q'ſitientes ſatiabimur et ſatiati ſitiemus. Hec Grego. Et ratio ſm Tho. ꝯtra gentiles li. iij. quia diuina eſſentia ſemꝑ cũ admiratõe videtur cũ nullus intellectus eã comphendat ſed omĩa creata ipa tranſcẽdat. cum igit intellectus beati ſꝑ habeat in diuina eſſentia q̃d admiret̃ ⁊ alliciat nunq̃ faſtidit eam videre ⁊ amare: ſed ſemꝑ ⁊ cõtinue delectat

videre qđ amas ⁊ amare qđ vides. Vñ ſa-
cietas ex deſiderio ⁊ deſideriũ ex ſatietate ſp
accendit. iuxta illud Eccl. xxiiij. Qui edunt
me adhuc eſuriũt. Acutũ ſignificat ſm qđ
dicit Hugo quedã impetũ amoris ⁊ vehe-
mentiã ardẽtis deſiderij q̃ nõ q̃eſcit donec
intret ⁊ penetret vt ibi ſit vbi ip̃m qđ amat
cũ ip̃o ⁊ in ip̃o vt nõ ſolum ab illo calidũ ſit
ſed tranſeat acutũ in ip̃m. Superferuidũ vo
ſm eundẽ dr̃ ex hoc q̃ id qđ feruet quadaȝ
caloris vehemẽtia iactatur ſupra ſe. Acutũ
ergo amoris eſt cũ om̃ia trãſcendẽdo deſpi
cit. Superferuidũ aũt cũ etiã ſeip̃m ɔtemnẽ-
do relinq̃t. fit ergo miro mõ vt dũ ꝑ dilecti-
onis ignẽ in illũ ſuſtollit qui eſt ſup ſe ꝑ vim
amoris feratur in illũ ſolum q̃ ſurſuȝ eſt ap-
petendũ cogitandũ ⁊ deſiderãdũ: nec ſe nec
aliquid aliud cogitat: aut deſiderat dũ illuȝ
ſolũ amat. Hec Hugo ⁊ ɔcorditer Linco-
nien. cõmẽtatores lib. angelice hierar. Vñ
oẽs iſtas ꝓprietates ⁊ ſingulas excellẽtiſſime
q̃ntũ poſſibile fuit pure creature viatrici ꝑ
alijs fuiſſe in via ⁊ nunc in patria beatifica
fruitione fore in charitate beate ꝟginis nul
li ambiguũ eſt. ¶ Duodecimo charitas be-
ate ꝟginis marie fuit ⁊ eſt ꝑacceptatõis di-
uinalis. Cuius q̃ppe charitas tã grata tã ꝑac
cepta erat deo: ⁊ tãtũ eã reamauit deꝰ ꝑ oĩb;
creaturꝭ q̃ ab eterno ꝑ nulliꝰ creature amo-
re intãtũ alliceret ip̃e deus ad incarnãdũ et
patiendũ: ac queq; ſalutꝭ noſtre opa facien
dũ ſicut ꝑ amore ⁊ charitate btẽ ꝟginis quã
eternaliter ꝑnouerat ⁊ ꝑordiauerat fore hu
mane redẽptionis mediatricẽ. quod oſten-
ditur tripliciter.

Primo ex diuĩe incarnatõis motiuo.
Scđo ex diuĩe vnionis facto.
Tercio ex diuĩe cõdeſcẽſionis ſigno.

Primo inquã ex diuĩe incarnatõis motiuo
Quero nẽpe: q̃d mouit potiſſime deũ ad tã
tã humilitatẽ ⁊ miſcđiam vt vicȝ ꝑ nobis ĩ
vtero ꝟginis deſcẽdendo inclinaret. in ſta-
bulo naſceret. in arto ꝑſepio vilibus pãnis
inuolutꝰ locaret: ⁊ multa incõmoda huius
vite miſere pateret: frigus: calorẽ: famẽ: ſitiȝ
⁊c. Ampliꝰ vt capetur: flagellis cederet: ſpi
nis coronaret: derideret: cõſpueret: crucis
patibulo ſuſpẽderetur. vulneraretur: more-
retur: ſepeliretur: ac queq; opera noſtre ſa-
lutis operaretur. ¶ Ad qđ reſpõdet q̃ cha
ritas: tũ quia ex mera ⁊ liberali charitate de
us fecit hec om̃ia dicente aplo. Propter ni
miã charitatẽ qua dilexit nos deꝰ miſit filiũ
ſuũ in ſilitudinẽ carnis peccati: tuȝ quia vt
nos ad ſuã charitatẽ attraheret opa ſalutis
noſtre ꝑ ſeip̃m opatus eſt dñs. vt dic. Ber.
Vñ ps. Dis ɔſũmatõis. i. opatiõis dei vi-
di. i. cognoui eſſe finẽ latũ mãdatuȝ tuũ glo.
id eſt ꝑceptum charitatꝭ qđ eſt nimis latuȝ
quia extendit etiaȝ ad inimicos q̃s diligere
debemꝰ ꝑpter deũ. Hec glo. Claret ergo q̃
hec oĩa fecit charitas: qđ manifeſte docet
Hugo li. de charitate di. ſic. O charitas ma
gnã vim habes que deũ de celo potuiſti tra
here ad terrã. O q̃; forte vinculũ tuũ quo li
gari potuit deꝰ (nam mille vincula deũ liga
tum ad colũnã ⁊ affixuȝ ad crucẽ tenere nõ
valuiſſent niſi charitatis vinculũ tenuiſſet)
Neſcio inq̃t quid maiꝰ in laude tua dicere
poſſum q̃; q̃ deũ de celo traxiſti in terram ⁊
hoĩem ad celum leuaſti de terra. Hec ille.
Sȝ qm̃ nulla fuit vel potuit eſſe maior cha
ritas poſt xp̃m q̃; ea que fuit dei ad btãȝ vir
ginẽ mr̃em ⁊ ecõuerſo. ergo deꝰ ꝑ nulliꝰ cre-
ature amore ſic alliciebat ad incarnandũ ⁊
patiendũ atq; cetera opa ſalutis noſtre ꝑfi-
ciendũ q̃; ꝑ charitate btẽ ꝟginis. ¶ Scđo
oſtendit ex facto diuĩe vnionis: quia chari
tas eſt que vnit amãtẽ cum amato. Unde
charitas dr̃ q̃ſi chara vnitas. ſicut habet li.
de ſpũ ⁊ aĩa. Sȝ cũ cũ nll'a creatura ſic vni
tus eſt deꝰ ſicut cũ btã virgine cuius nõ ſo-
lum aĩa copulata eſt deo ꝑ grãm ſȝ etiã de
puriſſima portõe ſanguis caro aſſumpta ĩ-
diſſolubiliter vnita eſt deo in xp̃o. g̃ ſũme ac
ceptatõis diuĩe extitit ꝟginis charitas ſup
charitatẽ oĩm creaturaꝝ: adeo vt in eiꝰ car-
nis portiõe ſingulariſſime ſibi vnita omniũ
opareturſalutẽ. ¶ Tercio q̃ charitas bea
te ꝟginis ſũme alliciat deũ oſtẽdit ex ſigno
diuine cõdeſcẽſionis. q̃ vicȝ deꝰ magis cõ-
deſcẽdit ⁊ obedit eiꝰ volũtati in om̃i petitio
ne q̃; volũtati oĩm creaturaꝝ ⁊ ip̃a magꝭ ꝑt
impetrare ſuffragia ſuis deuotis q̃; oẽs an
geli ⁊ ſancti. Nam ip̃a ex q̃ eſt dei mater ha
bet ius qđãmõ etiã ꝑcipiendi: neq; phas ẽ
aliq̃d negari ei a deo. iuxta illud. iij. Reg. ij.
Pete mater mi: neq; eñ phas eſt vt auertã
faciẽ meã. Unde legit cuidã ſancto reuela-
tum fore q̃ beata virgo inter alia hoc habȝ
vnũ gaudiũ magnũ in celo q̃ vicȝ deus tã-
ta charitate tenet ad eã vt ad votum conſe

quatur quicquid poſtulauerit ꝑ quibuſcū
q; ſuis deuotꝭ. ſicuti hoc plurima exempla
⁊ miracula oſtēdūt q̄ deſcribunt li. vlt. hui⁹
volumis. ex q̄bꝯ qđ placuerit poterꝭ h̄ appli
care. O itaq; hō. O fidelis aīa cogita men
te pia: q̄; excellētiſſima fuerit charitas ī ma
ria: penſa ⁊ diligēter rumina O mens deuo
ta: q̄; ardēs amoꝛ fuerit marie ad ih̄z: q̄; dul
cis deuotio ad dilectiſſimū ei⁹ natū dei filiū
vnicū aīe ſue ſolatiū: in q̄ oīs ei⁹ cōſolatio
oīs ſpes: oīe gaudiū ⁊ oīe bonū. O mira
bilis de⁹. O ih̄u me⁹ vtinā dignerꝭ exaudi
re p̄ces ſuuli tui vt dignū me facias tue ma
tri ſeruitiū exhibere in terrꝭ: q̄tin⁹ vnacū ipa
⁊ tecū ꝑfrui valeā in celeſtibꝯ gaudijs:

Pars ſcđa libꝛi noni de excellentiſſima
charitate erga nos ſiue ꝓximuz atq; mr̄na
ſancta dilectōe btē Marie.

EGo mater pul
cre dilectōis Eccī. xxiiij. ca. q̄bus
in verbis ſpūſctō afflante dictꝭ a
ſapiēte in ꝑſona marie clare inſi
nuat qm̄ ipa pijſſima v̄go diligit gen⁹ hūa
nū coꝛdialiſſima ⁊ affectuoſiſſima charita
te q̄ vult oēs hoīes ſaluari ⁊ neminē perire.
Vn̄ dicit. Ego mater pulcre dil. qđ vt patz
li. v. pte. ij. arti. j. exponit. tam reſpectu xp̄i q̄;
reſpectu oīm fideliū generalit̄ q̄bus eſt ma
ter. Notat aūt in ipis v̄bis triplex mod⁹ af
fectōis ⁊ amoꝛis q̄ ipa mouet charitatiue er
ga hoīes. Primo q̄dem ipa diligit hoīes
⁊ afficit charitate intima ad eos ſuꝑ eoꝛum
malo miſericoꝛdiſſime cōpatiēdo. Secū
do ſuꝑ coꝝ bono cōgaudēdo. Tercio vi
ſceroſo affectu eos fouēdo ⁊ ꝓmouendo ſcʒ
ad ſūma bona glīe. Primū q̄ ad peccatores
Scđm q̄ ad ꝯuerſos ⁊ penitētes. Terciuz
q̄ ad iuſtos ⁊ ꝑfectos homīes. Et q2 in vni
uerſo hoꝝ triū ſunt genera hoīm. i. peccato
rū ⁊ in vitijs ꝓfundatoꝝ. Item ad pn̄iam
ꝯuerſoꝝ. Item iuſtoꝝ ſiue ꝓficientiū ſiue ꝑ
fectoꝝ q̄ in eccleſia iuſti iudicant. ⁊ vt cōmu
nius ſimul cenſent. Igit hoꝝ oīm ⁊ ſingu
loꝝ mr̄em btīſſimā virgo ſe appellat. vt erga
oēs hoīes ſuā charitatē nimiā ac miſcđiaz
infinitā oñdat. Qđ euidēti⁹ aſſerit melliflu⁹
Bern̄. in ſermōe. Signū magnuz apparuit
ita dicēs. Quid ad Mariā trepidat hūana
fragilitas accedere: nihil auſteꝝ in ea: nil ter
ribile tota eſt ſuauis. oībꝯ oīa facta ē copio
ſiſſima charitate cūctis hoībꝯ ſe debitricē fe
cit. vt nō ſit q̄ ſe abſcōdat a caloꝛe ei⁹. ⁊ quē
admodū ſol ſuꝑ bonos ⁊ malos oꝛit indiffe
rēter: ſic ipa oībꝯ ſe exoꝛabilē oībꝯ clemētiſſi
mā exhibet nec deſtituit merita. oīm deniq;
neceſſitates ampliſſimo q̄dam miſerat affe
ctu. Hec Bern̄. Primo ḡ ſicut dixi affici
tur btā v̄go tanq̄; mr̄ ſuꝑ pctōꝝ hoīm ma
lo cōpatiēdo. Vn̄ nollet hoīem peccare q2
ſcit ꝑ pctm̄ hoīem moꝛi in aīa. amittere in
dicibile ⁊ oīe bonū celeſte ⁊ incurrere eter
nū malū gehēne. Idcirco in themate ſe ma
trē nomiat di. Ego mr̄ pul. ⁊c. Quis neſciat
mr̄es cōdolere ⁊ deflere ſuꝑ incōmoda filio
rū. ⁊ certe ipa btā v̄go ſuꝑ oēs mr̄es pleniſ
ſima ē miſcđia ⁊ pietate atq; dulcedine cha
ritatis. iō oꝛat ecclīa. Virgo ſingularꝭ inter
oīs mitis ⁊c. Scđo btā v̄go diligit ho
mines ꝯuerſos a pctīs ⁊ penitētes coꝝ bo
no cōgaudēdo. ſi nēpe gaudiū ē angelis ſuꝑ
vno pctōꝛe penitēte Lu. xv. multo magꝭ ma
rie eſt gaudiū q̄ ſuꝑ oēs angelos p̄eminet ⁊
pleniſſima ē charitate. Et iō ꝯuenīēter ipſa
figurat ꝑ mulierē q̄ habuit dragmas. x. qm̄
ipa eſt dn̄a creaturaꝝ rōnaliū in. x. graduuz
oꝛdinibꝯ exiſtentiū. i. in nouē choꝛis angelo
rū ⁊ decimo hoīm. Et ꝑdita vna. ſ. hūana ꝑ
pctm̄ atq; inuēta ꝑ pn̄ie ⁊ paſſionis filij ſui
efficaciā ꝯuocauit ad gaudiū inuitādo ami
cas. i. aīas ſctās di. Cōgratulamī mihi q2
inueni dra. quā ꝑdi. Luc. xv. Et idcirco in
themate notāter addit pulchꝛe. i. caſte ⁊ gra
tioſe ac glīoſe dilectōis: q2 tota pulcritudo
aīe eſt in gr̄a ⁊ glīa ad quā cōſequēdā btā
v̄go aīat penitētes Tercio ipa diligit ho
mines iuſtos viſceroſo affectu ꝓmouēdo ⁊
fouēdo in oī gr̄a optās eis ſūma bona glīe
celeſtꝭ. ⁊ ꝓptea ſubdit ī themate. Dilectōis. ſ.
mr̄: diligere q̄ppe ē alicui bonū velle. ex. ix. li.
ethi. Vere ipa oēs diligit v̄o amoꝛe. q2 teſte
Bern̄. Ipa oībꝯ oīa facta ē. Oībꝯ ſinū miſe
ricoꝛdie aperit. vt de plenitudīe ei⁹ accipiāt
vniuerſi. eger curatōez. captiu⁹ redēptōz. tri
ſtis ꝯſolationē: pctōꝛ veniā. iuſt⁹ gr̄am. fili⁹
dei carnis ſubām. ⁊ tota trinitas glīam. hec
ille. Itaq; de hac ei⁹ charitate erga ꝓximū
id ē erga nos hoīes ad pn̄s tractātes: vt. ſ.
recog̊ſcēdo ei⁹ maximā dilectionē circa nos
magis moueamur ad ſpem ac deuotionē er
ga ipam tria myſteria declarabim⁹.

Primū dicit myſteriū p̄eminētialis ma

gnitudinis.

Scōm dr mr̄nalis habitudinis.

Terciū dr effectualis certitudinis.

Articulus pm̄ꝰ de magnitudine ⁊ excellētia charitatis btē Marie erga ꝓximū ⁊ q̄les hoīes ampliꝰ ꝑ aliis diligant̄ ab ipa dei matre.

Circa primū mi

ſteriū ꝑeminētialis vicȝ magnitudinis vt valeamꝰ ſcire q̄ȝ magna ⁊ excellētiſſima ſit charitas beate ꝟginis erga nos hoīes atq̨ ꝑ h̄ inducamur ⁊ nos eā ſūma deuotōe colere tres q̄ſtiones occurrūt. Primo q̄rit̄ vtrū btā virgo habuerit charitatē ꝓximi, ⁊ habeat i ſūmo pure creature. Ad qd̄ ꝓtinꝰ rn̄det̄ breuit̄ ſm magnū Alber. ſuꝑ miſſus ē. ca. lxxxvij. q̄ beata ꝟgo etiā dū fuit in hac vita habuit ⁊ mlto magꝭ nūc in p̄ria hȝ charitatē ꝓximi i ſūmo pure creature. Et hoc ꝓbatur potiſſime tribus rōnibus.

Primo rōne diuīe charitatꝭ.

Scdo rōne gratioſitatis.

Tercio rōne ꝓpinquitatis.

Primo rōne diuīe charitatꝭ: qr vt dic̄ Aug. Eadē eſt charitas q̄ diligit̄ deꝰ ⁊ ꝓximꝰ: eo q̄ ꝓximꝰ diligit̄ ꝓpt̄ deū ⁊ aliter diligere nō ē g̃tuitū. Idcirco ſcribit̄. j. Joh. iiij. Hoc mādatū habemꝰ a deo vt q̄ diligit deū diligat ⁊ fratrē ſuū. Si q̄s dixerit qm̄ diligo deuȝ: ⁊ fratrē ſuū odit mēdax ē ⁊c. g̃ q̄ hȝ ſūmā charitatē ad deū: ſūmā hȝ ad ꝓximū. qr ꝓpt̄ vnū q̄d̄q̨ tale ⁊ ipm̄ magis. i. poſterio. Vn̄ cū ꝓximus diligit̄ ꝓpt̄ deū q̄ plꝰ amat deū: plꝰ ꝓpt̄ ipm̄ ⁊ ſm ipm̄. ſ. deū amat ꝓximū. Sȝ qm̄ btā ꝟgo ſūmā habuit ⁊ hȝ charitatē ad deū vt. j. ꝑte hꝰ li. oſtēſum ē. g̃ in ſūmo pure creature charitatē habuit ⁊ hȝ ad ꝓximū. Secūdo rōne gratioſitatꝭ. vbi em̄ amplioꝛ ſpūſ ſcti grā: ibi amplioꝛ charitas tā dei q̄ȝ ꝓximi. qr teſte aplo. Charitas diffundit̄ in coꝛdibꝰ nr̄is ꝑ. ſſ. q̄ datꝰ eſt nob̄ Rom̄. v. Sed qm̄ btā ꝟgo pleniſſima fuit ſpūſſcti grā. iuxta illud Luc. j. Spūſſctūs ſuꝑueniet in te. Et iterū. Aue grā plena. Jō ipa pleniſſima ē ꝓximi charitate: adeo vt ſe ꝯtinere nō valeat ex viſceroſa charitate ⁊ pietate q̄n mox cū ꝓpulſata fuerit effundat nob̄ grām et miſericordiā. Vn̄ Bern̄. dic̄. Maria an̄ ꝯceptionē plena grā ab angelo nūciat̄: vt tandē ſibi plena nob̄ etiā fieret plena. Si em̄ vaſe pleno aliqd̄ coꝛpꝰ eidē imittit̄: q̄nto illud maiꝰ eſt qd̄ imittit̄ tanto de liq̄re q̄ ꝑ̇us replebat̄ cogit̄ effluere ex ſuꝑpleno: ſȝ in eā iā grā plenā deꝰ eternꝰ in ꝯceptōe mittit̄ in vterū eius. Jō neceſſe ē vt ſp̄ effluat i eternū. Vas q̇dē liq̄re plenū ſi q̄ mō moueat̄ de facili effūdit liq̄rē. ſic btā ꝟgo ſi q̄ mō ꝑcibꝰ moueat̄ mox effundit grām. Ad cuiꝰ effluētiā ipa oēs inuitat Eccī. xxiiij. di. Trāſite ad me oēs q̄ cōcupiſcitꝭ me ⁊ a generatōibꝰ meis adimplea-mini. Nō ſi adhuc trepidas ⁊ dicas vnde ipa cogit̄ vt effluat nob̄ grām: cū in libertate ſua ſit dare eā vel nō. Dico ſm ſnīam Richar. de media villa ſuꝑ. iiij. di. xvij. q. j. arti. ij. vbi dic̄. q̄ facienti qd̄ in ſe eſt attrito nec obicē grē ponēti neceſſe ē aliq̄ mō a deo dari grām gratūfaciētē: nō q̇dē neceſſitate coactōis vel īmutabilitatꝭ abſolute: qr deꝰ nulli debitoꝛ eſt. Sȝ neceſſitate īmutabilitatis ex ꝓmiſſiōe liberali vel oꝛdinatōe. qr liberaliter oꝛdinauit et ꝓmiſit ſe datuꝝ grām penitētibꝰ faciētibꝰ qd̄ in ſe eſt et petētibꝰ. iuxta illud Lu. xj. Oīs q̄ petit accipit et q̄ q̄rit inuenit et pulſanti aꝑiet̄. hec Rich. Ita q̄ȝ beata ꝟgo ex diuīe liberalitatꝭ repromiſſione cuiꝰ volūtati ſūme eſt cōfoꝛmis et ex intima charitate ac pietate q̄ plena eſt ꝑ̄ſto eſt oībꝰ ſubuenire ad eam ꝯfugiētibꝰ: tāq̄ȝ piiſſima mr̄ grē et miſcdie. Ad qd̄ q̄dāmō obligata foꝛe dinoſcit̄ ex liberali dei oꝛdinatiōe: qr deꝰ oꝛdinauit liberaliſſime vt ipa ſit inuentrix grē. iuxta illud Lu. j. Inueniſti gratiam apud dn̄m. Sȝ qr dicēte Auguſt. xiiij. q. vj. Si q̇d. Si q̇s inuenit rē aliquā ſciēs cuiꝰ ē tenet̄ eā reſtituere. Jō btā ꝟgo q̄ iuenit gratiā quā ꝑ̇mꝰ hō ꝑdidit tenet̄ nob̄ eiꝰ poſterꝭ et heredibꝰ reſtituere. nulli g̃ timēdū eſt venire ad eā ꝯuerſo q̇n veniā ꝯſeq̇ valeat et gratiā. Idcirco Ber̄. de laudi. ꝟgi. li. hoꝛtat̄ di. Queramꝰ inq̇t frēs grām ꝑ mariaȝ. Qui ſic q̄rit inuenit et pulſanti aꝑiet̄: qr ipa oībꝰ ſinū miſcdie aꝑit: vt de plenitudine eiꝰ accipiant vniuerſi. Hec ille. Tercio ſūma charitas ſuꝑ oēm pure creature charitatē eſt in btā ꝟgine rōne ꝓpinq̇tatis. ſ. ad deū. vnūqd̄q̨ em̄ q̄nto eſt deo ꝓximiꝰ et īmediaciꝰ cōiūctum ei: tāto magꝭ ꝑticipat diuinā ꝓprietatē et ſilitudinē. Qd̄ declarat̄ ꝑ̇mo in naturalibus rebꝰ. Nā ferrū q̄nto magis applicatur igni et ꝓximiꝰ iungit̄ eo ignit̄ ampliꝰ: ⁊ calo

rem ac ſilitudinē ignis recipit forti⁹. Itē celū qꝛ ꝓpinq̄t deo mag̃ ꝙ̄ terra vel terreſtria idō celū mag̃ ꝑticipat ꝓprietatē ſūmā.i. incorruptibilitatē lumioſitatē eternitatē ⁊ hmōi. ⁊c̄. Itē aſcēdendo a terra videm⁹ ꝙ aq̄ purior ⁊ lumioſior eſt terra. ⁊ aer aq̄ ⁊c̄. atq̄ȝ aer magis ꝓpinqu⁹ ſolis lumī mag̃ reddit luminoſus ꝙ̄ remot⁹. qꝛ teſte Ariſt. Omne agens forti⁹ agit in ꝓpinquū ꝙ̄ in remotū. Item declarat̃ ſcđo ī rōnalib⁹ reb⁹ qꝛ hō cū ſit animal rōnale mag̃ approximat deo ⁊ mag̃ ꝑticipat ꝓprietatē diuinā.ſ.māſuetudinē amoroſitatē ⁊ pietatē ac hmōi ꝙ̄ brutū aīal. dicē te Ariſto .li.poli. ꝙ hō eſt aīal naturalit̃ māſuetū amicabile ⁊ ſociale: ⁊ angelus adhuc mag̃ ꝙ̄ hō. Itē hō iuſt⁹ mag̃ ꝙ̄ pctōr ⁊ ipi⁹ et ſcti ī celo mag̃ ꝙ̄ viatores ⁊c̄. Itaq̄ȝ ex q̄ btā ꝟgo ſūme ꝓxia fuit deo in pn̄ti ꝑ grāȝ et nūc in pꝛia ē ſuꝑ oīa īmediatior p⁹ xp̄m deo ꝑ gl'iaȝ. iuxta illud ps̄. Aſtitit regina a dextr̃ tuis. i. in potiſſimis bonis gl'ie. idō ſic de⁹ eſt erga nos ſūme miſicors ⁊ bon⁹ cui ꝓpriū eſt miſereri ſꝑ ⁊ ꝑcere atq̄ȝ amare. qꝛ de⁹ charitas ē. j. Ioh. iiij. Ita btiſſima ꝟgo ſūme ꝑticipat has ꝓprietates vt ſit ſuꝑ oēm purā creaturā piiſſima: miſericordiſſima: ⁊ charitate plena. Proinde Bern̄. dic̄. Per te acceſſum habem⁹ ad deū o btā ꝟgo inuētrix grē: genitrix vite: mr̄ ſalut̃ etne: copioſa charitas tua nr̄oꝝ opit mltitudinē pctōꝝ. Ideȝ in ſer. in lectōe di. Quid dicā inq̄t de fonte pietatis. nōne q̄ pomū ī manu ſua tenet dimidia diei hora reliq̄ diei ꝑte pomi ſuabit odorē. Quātū igit̃ viſcera illa pietate affecta ſunt in q̄b⁹ diuia pietas nouē mēſib⁹ reqeuit. Hec ille.

Ecce igit̃ claret ex dictis rōnib⁹ ꝙ btiſſima dei mr̄ maiori charitate nos diligit ꝙ̄ oms angeli vel ſcti ac q̄cūq̄ȝ hoīes q̄ntūcūq̄ȝ diligere poſſent. nō ſic certe pr̄ vl' mr̄ filiū. nō ſic frater frēȝ aut ſororē. nō ſic amic⁹ amicū. nō ſic oīs creatura diligere p̄t q̄ntū ipa nos in deo ⁊ ſm deū diligit. Vere ḡ duriſſimuȝ eſt cor hoīm impioꝝ q̄ ꝓ tāto amore nolūt ipaȝ reamare ꝑ deuotōis ſpūalis affectū ⁊ cultū.

Scđo circa h̄ ꝑmū myſteriū q̄ſtio occurrit. vtrū ipa btā ꝟgo magis diligat aliquem hoīm ꝙ̄ alteꝝ an oēs eq̄liter amet. Ad qđ breuit̃ rn̄det̃ ꝙ nō oēs eq̄liter diligit ſȝ vnū magis altero: qđ oſtendit̃.

Primo rōne diuīe ꝯformitatis.

Scđo rōne equitatis.

Tercio rōne ſilis ꝟtuoſitatis.

Prio rōne diuīe ꝯformitat̃: tāto q̄ꝑpe charitas in hoīe eſt ordinatiſſima ⁊ ſctiſſima q̄nto diuīe volūtati ⁊ charitati ē ꝯformior. Sȝ qꝛ de⁹ nō diligit oēs hoīes eq̄liter. qꝛ magis diligit eos q̄ ſūt mēbra vnigeniti filij ſui. vt dr̄ in. iij. ſnīaꝝ. di. xxxij. Nec ex h̄ ſeq̄tur ꝙ ī deo ſit mutabilitas dilectōis ſm mag̃ ⁊ minus. qꝛ vt hr̄ a magr̄o ibidē. licȝ diuia dilectio ſm eſſentiā nō recipit mag̃ ⁊ min⁹. tn̄ ſm efficiētiā inq̄ntū aliq̄s ad maiora bona alios ꝟo ad minora diligit dr̄ magis ⁊ min⁹ diligere. Aliq̄s aūt q̄b⁹ penā vult inferre dr̄ odire vt pctōres. Vn̄ Eccī. xij. Altiſſimus odio hȝ pctōres. Vn̄ ſm Bonauē. di. q̄ ſuꝑ tercij libri. Dilectio dei eſt poti⁹ effect⁹ ꝙ̄ affect⁹. Naȝ ⁊ Ariſto. ix. ethico. ait. ꝙ dilectio amicicie fundat̃ ſuꝑ beniuolētia. Cōcludit̃ ḡ ꝙ ſicut de⁹ aliq̄b⁹ maiora bona vult ⁊ ſic magis diligit. Sic ⁊ btā dei genitrix q̄ ſuꝑ oēs ꝯformis eſt diuīe volūtati aliq̄s q̄ vicȝ ſunt mēbra filij ſui ⁊ de ſpū filij ſui viuūt in grā ampli⁹ diligit. ⁊ q̄ſ de⁹ odit ⁊ ipa odit vt dicere poſſit cuȝ ps̄. Nōne q̄ oderūt te dn̄e oderā ⁊ ſuꝑ inimicos tuos tabeſcebā. Perfecto odio oderā illos inimici facti ſūt mihi.

Scđo oſtēdit̃ rōne eq̄tat̃ ⁊ iuſticie qꝛ in btiſſima ꝟgine ē charitas ordīatiſſima. Vn̄ Can̄. ij. Ordinauit in me charitatē. ſ. ipe ſpiritus ſctūs. Ordo aūt rect⁹ charitat̃ ex eq̄tate ⁊ iuſticia req̄rit vt meliores ⁊ deo ꝓximi ī virtute p̄diligant̃ remotiorib⁹ ⁊ peiorib⁹. vt vult ſctūs Tho. ij. ij. q. xxvj. ḡ ⁊c̄. Hinc de pe. di. ij. §. Intelligo. dr̄ ꝑuerſa eſſe dilectō q̄ nō ſeruat legitimū modū ⁊ ordinē dilectōis ꝯſtitutū vt q̄ diligūt nō diligēda vel magis diligūt min⁹ diligēda. Tercia rō ꝯſil'is virtuoſitat̃. Nā ſil'e diligit ſibi ſil'e. viij. ethico. Et oē aīal diligit ſibi ſil'e Eccī. xiij. Quanto ḡ q̄s eſt ꝑ ꝟtutē deo ⁊ btē ꝟgini ſil'ior: tāto ē diligibilior. Vn̄. vij. ethico. Hoīes inq̄t dij dicunt̃ fieri ꝓpter ꝟtutis excellētiā. prau⁹ aūt hō deterior ē beſtia. Hec ibi. O itaq̄ȝ pctōr ꝯuertere ⁊ ꝟtutib⁹ deo aſſil'ari ſtude. vt de⁹ te diligat ⁊ ſctiſſima ei⁹ mr̄: ac oēs ſcti affectuoſi⁹ ꝓ te intercedāt ⁊ foueāt ac ꝓtegant: amēt ⁊ tibi cōgaudeāt: Scđo q̄rit̃ circa h̄ ꝑmū myſteriū: q̄les hoīes btā ꝟgo p̄ ceteris ampli⁹ diligat. aut q̄liter q̄s poſſit facere vt ab ea magis ac magis diligat̃. Ad qđ dico ꝙ ſicut colligere poſſum⁹ ⁊ elicere ex p̄

aſſumpti thematꝭ nr̄i autoritate q̄tuor ſunt genera hoīm q̄ ſpeciali affectu a btā ꝟgine diligūtur. ⁊ tanq̄ in filios amātiſſimos ab ipa adoptantur. Primū gen⁹ eſt eoꝝ q̄ caſtitatis hn̄t affectionē. Un̄ dicit. Ego inq̄t mr̄ pulchre dilectōnis. Caſta q̄ppe dilectio dr̄ pulchra dilectio ſicut carnalis dilectio ꝑ ↄtrarium dicitur turpis amor. Un̄ Sap. iiij. O q̄ʒ pulchra eſt caſta generatio cū claritate. imortalis em̄ eſt memoria illi⁹. qm̄ ⁊ apud deū nota eſt ⁊ apud hoīes. ſ. ꝑ amoris noticiā. Nā ipa cū ſit ꝟgo caſtiſſima nō niſi caſtos diligit: q2 ſile ſili applaudet ſm̄ Bonauē. Secūdū gen⁹ eſt eoꝝ q̄ diuinū hn̄t timorē. Un̄ ſubdit i dicta autoritate. ⁊ timoris. Qui ḡ timēt offendere deū ⁊ a pctō ↄuertuntur timore filiali. hi a btā ꝟgine ſpeciali⁹ diliguntur atq̄ a xp̄o eius filio ⁊ ſctis. Un̄ Eccl. xxv. ca. Btūs hō cui donatū eſt hr̄e timorē dei. Timor em̄ dei initiū dilectōis ei⁹. Et iteꝝ. ca. xv. Qui timet deū faciet bona ⁊ q̄ cōtinēs ē iuſticie app̄hēdet eā. ⁊ obuiabit illi q̄ſi mater honorificata. Qui igit in pctō ꝑſeuerāt nec dei p̄cepta obſeruāt. hi ſunt btē ꝟgini deteſtabiles tanq̄ maledicti. iuxta illud ps. Maledicti q̄ declināt a mādatꝭ tuis. Terciū gen⁹ eſt eoꝝ q̄ ꝟe fidei hn̄t agnitionē. Un̄ i autoritate ſubdit. ⁊ agnitōis. q2 ſicut ſine fide īpoſſibile ē: teſte aplō Hebreo. xj. ca. placere deo ita ⁊ btē ꝟgini. Hinc Eccl. xxv. Fidei initiū adglutinādū eſt ei. Claret ḡ q̄ heretici ſciſmatici ⁊ q̄cūq̄ male ſentiūt de articulis fidei. aut q̄ fidē verā nō hn̄t de ꝟginitate btē marie nō amantur ab ea ſ; deteſtabiles ſunt tanq̄ inimici. ſilr̄ q̄ diuiatiōib9 intendūt. q2 vt hr̄. xxvj. q. j. Epi. Fideʒ nō hn̄t diuiatōib9 ⁊ magicꝭ artib9 itēdētes. Quartū gen⁹ ē eoꝝ q̄ erga ipam hn̄t ſpei deuotōʒ Un̄ ſubdit. ⁊ ſctē ſpei. Nā q̄ ipam ſpeciali⁹ amāt ⁊ ſpem in ipa ponētes in patronā ſpecialē eā deuoti⁹ innocāt: tales ipa ſpecialius reamat. iuxta illud Prouer. viij. Ego diligētes me diligo. Qđ ptʒ in exēplo ex legēda feſti Marie de niue in Johe patritio. ⁊ in mltis alijs miraculis. de q̄b9 in li. vlt. plurima ſcribentur. O itaq̄ aīa fidelis penſa q̄ʒ ſuaue q̄ʒ vtile q̄ʒ neceſſariū ſaluti ac q̄ʒ ſecuꝝ ſit diligere ⁊ diligi a btā dei mr̄e: ⁊ toto tuo poſſe ad id tende. vide q̄ʒ indicibili charitate ipa nos diligat et tanq̄ʒ mater pijſſima ac charitate pleniſſima nos ſaluari cupiat. Pro tāta igitur charitate eideʒ gratias refunde: ipaʒ deuoto ſeruitio cole. caſtitatē tene. et deū time. fidem habe. ac ſpem totā in ipam pone Sciēdo te tanto plus ab ea diligi q̄āto in his conaris ꝓfici: ⁊ ꝑ ↄn̄s i celeſti regno cū ipa btificari et ampli⁹ p̄miari ⁊c.

Articul⁹ ſcđs de mr̄nali habitudine marie q2 ſcʒ ipa dr̄ mr̄ oīm ⁊ ꝑ ↄſequēs mr̄naʒ hʒ charitatē erga hoīes ⁊ etiā angelos.

CIrca ſecūdū miſteriū p̄ncipale ſcʒ mr̄nalis habitudinis tria q̄ro. Primo vtrū btā virgo dici poſſit merito mater omniū xp̄ianoꝝ et electoꝝ. Scđo vtrū ipa glioſiſſima virgo dicatur merito mater nō ſolū hoīm ſed etiā ſanctoꝝ angeloꝝ. Tercio vtrū eius materna dilectio ſit maior ad hoīes q̄ʒ angelos an ecōuerſo. Ad p̄mū queſitū reſpondetur ſm̄ magnū Alber. ſuper miſſus eſt. ca. clxxxviij. q̄ ſic. et oſtēdit Primo autoritate. Scđo rōne. Tercio exēplo et ſimilitudine. Primo inquā autoritate. Nam Lu. ij. habetur. Peperit filiū ſuum p̄mogenitū. ergo habuit ſcđogenituʒ nō q̄dem corpaliter vt bene ↄſtat. ergo ſp̄ualiter Sed generatio ſp̄ualis vna eſt oīm xp̄ianorum ⁊ electoꝝ. ḡ ipa mater oīm ſp̄ualiū. Jtē Hebreo. ij. apl's dicit q̄ xp̄s nō ↄfundit eos ſcʒ xp̄ianos vocare frēs. Jp̄e em̄ eſt p̄mogenit⁹ in multis fratrib9. ḡ ſicut xp̄us eſt frater oīm xp̄ianoꝝ. ita et ei⁹ mater maria ē oīm mr̄. Un̄ Anſ. Si xp̄us oīm frater cur nō ipa q̄ genuit oīm mater. Jtem Sap. vij. ſcp̄tū eſt Qm̄ oīm bonoꝝ mater eſt. Scđo oñdit rōne. Nā eccl'ia canit di. Maria mater gratie mr̄ miſcđie. Sʒ ꝑ grāʒ oēs xp̄iani habēt gratuitū eſſe et habebūt in futuro glioſuʒ eē ḡ ipa eſt mr̄ oīm electoꝝ. Tercio oſtēdit exēplo et ſilitudine. Nā mr̄ reſpectu filij habet ꝓp̄letatē geniture cure et prioritatis. beata ꝟgo mater eſt: ḡ oīm xp̄ianoꝝ. Genitura: quia vnū hoīem xp̄m genuit ꝑ quē omnes xp̄ianos regenerauit. ⁊ hoc eſt qđ dicit Peperit inq̄t filiū ſuū p̄mogenitū. Jtē ipa eſt mater cura: quia in xp̄o nobis genuit q̄cquid ad hanc vitā vel futuram ad ſalutem nobis neceſſariū fuit: et curā in celo ſolicitā gerit noſtre aduocatōis tanq̄ mr̄ miſcđie ad optata ſicut canit eccl'ia. Jpa etiā eſt mater prioritate: q2 p̄electa ⁊ p̄mogenita an̄ omnē

creaturā Eccí.xxiiij. Hinc dñs ihus in cru
ce pendens dixit Johanni. Ecce mater tua
Joh.xix. Et beate virgini. Ecce filius tuus
Johēs q̄ppe interp̄taᵗ grā vel in q̄ ē grā. Et
iō ibi tipū tenuit oīm exn̄tiū in grā hoim:q̄ſ
dñs oēs ⁊ ſingulos ſue mr̄i tāq̄ȝ adoptatos
filios recōmēdatos eſſe voluit Vñ tota vni
uerſaliter ecclīa canit ad btām v̄ginē loquē
do. Mōſtra te eſſe mr̄em ſumat p̄ te p̄ces q̄
p nob nat⁹ tulit eē tu⁹. Et melliflunus Bern̄.
oñdit q̄les xp̄iani dicanᵗ veri⁹ btē marie fi-
lij vel q̄bꝫ ſignis ag̃ſci h̄ valeat ſup euāgeliū
Stabat iuxta crucē ⁊c̄.ita di. Vultis g̃ fra
tres cog̃ſcere.ſ.p ſigna marie veꝝ filiū. Ille
eſt q̄ p̄ter h̄ qꝫ ſeip̄m v̄ginis obſeq̄o mācipa
uit:deū ex toto corde diligit q̄ ex ip̄a nat⁹ eſt
Et ī ſe voluptatē carnis abdicauit.ſ. caſtita
ti deſeruiēdo.necnō ad p̄ximū vt p̄t miſeri-
cordie op̄a extēdit. Certe de iſto dicit xp̄us
ad mariā. Ecce fili⁹ tu⁹. Hec Bern̄. Ad ſe
cūdū q̄ſitū rn̄deᵗ ſm eundē Alber. vbi ſ. qꝫ
beata v̄go maria dei genitrix inclita meri-
to dr̄ mr̄ nō ſolū hoīm ſȝ etiā angeloꝝ ſctōꝝ
⁊ in patria btōꝝ atq̄ȝ oīm creaturaꝝ dei tri-
plici potiſſime rōne.

Primo rōne cauſalis originatōis.
Scdo rōne eternalis p̄deſtinatōis.
Tercio rōne ſup̄nalis illuſtratōis.

Primo inquā rōne cauſal' originis.q2 ip̄a ē
mr̄ dei.ſȝ de⁹ eſt p̄ī cauſa ⁊ origo oīm creato
rum.g̃ ip̄a eſt mater oīm. Nam q̄cquid eſt
cauſa p ſe ⁊ origo cauſe eſt etiam origo ⁊ cau
ſa cauſati p autorēȝ de cauſis. Sed quoni
am mr̄ dei eſt p ſe cā ⁊ origo filij. ⁊ fili⁹ eſt p
ſe cā ⁊ origo oīm angeloꝝ ſctōꝝ ac creatura
rū.g̃ ip̄a eſt mr̄ oīm. Scdo rōne eternal'
p̄deſtinatōis. ip̄a eñ ab eterno ⁊ añ ſecula
p̄deſtinata ē vt eſſet p̄ncipiū ex q̄ recreandū
fuit oīe creatū. Vñ de ip̄a app̄ropate legiᵗ
illud Prouer.viij. Dñs poſſedit me in ini-
tio viaꝝ ſuaꝝ añq̄ȝ q̄cq̄ȝ faceret a p̄ncipio. ⁊
infra. Cū ip̄o erā cūcta cōponēs ⁊c̄. Vñ q2
ip̄a p̄ordinata ⁊ p̄uiſa eſt in mēte diuia:crea
tus eſt orbis ⁊ angelica natura ac tota mū-
di machina.g̃ ip̄a merito dr̄ mr̄ oīm etiā an
geloꝝ ⁊ creaturaꝝ. Tercio rōne ſup̄nalis
illuſtratōis q2 ī glīa ſup̄na oēs angeli ⁊ ſan-
cti accipiūt illumiationē ⁊ p̄fectiorē btitudi
nē a dño ihu in quē deſiderāt angeli p̄ſpice
re.j. Pet.j. Et p quē oīa reſtauranᵗ ſiue q̄ ī ce
lis ſunt ſiue q̄ in terris Col.j. Sȝ q2 dñs ie
ſus in glīa dei p̄ris eſt ī carne ſumpta ex be-
ata v̄gine.in q̄ q̄ dē incarnatōe diuia oīes
angeli atq̄ȝ ſcti btificos ſe gaudēt fore eter-
na btitudīe ⁊ ſic q̄dā eſſe glīe recipiūt oēs
a btā virgine:g̃ ⁊ ip̄oꝝ eſt mr̄ in eſſe glīe ſup
ne. Vñ Bern̄. Merito o dña in te reſpici-
unt oculi vniuerſe creature in q̄ ⁊ ex q̄ beni
gniſſima man⁹ dei q̄cq̄d creauerat recrea-
uit. Ad te q̄ppe o dña ſicut ad mediū reſpici
unt.⁊ q̄ habitāt in celo:⁊ q̄ in inferno. Et q̄
nos p̄ceſſerūt.⁊ q̄ nos ſum⁹.⁊ q̄ ſequūᵗ. q̄ ī
celis ſunt vt reſartianᵗ.q̄ in inferno.i.purga
torio vt eripianᵗ.q̄ p̄ceſſerūt ⁊ nūc ſunt vt fi
deles inueniantᵗ ⁊ q̄ ſequūᵗ vt glificenᵗ.hec
ille. Ad terciū q̄ſitū q2 dictū eſt qꝫ eſt maᵗ
nō ſolū hoīm ſȝ etiā angelorū. g̃ reſtat q̄ſtio
vtrꝝ mag' diligat hoīes q̄ȝ angelos vel econ
uerſo. Ad qđ rn̄deᵗ qꝫ ſic de⁹ ita ⁊ dei mr̄
magis diligit hoīem q̄ȝ angelū q2 ad maio-
ra ⁊ plura bona diligiᵗ hō a deo q̄ȝ angelus
tā in bonis grē q̄ȝ glīe. vt deducit dñs Bo-
nauē.ſup.iij.di.xxxij. Nā Hebre.ij.ſcp̄tū eſt
Nuſq̄ȝ angelos app̄hēdit ſȝ ſemē Abrae.ſ.ī
bñficio incarnatōis ⁊ miſicordioris rep̄ati
onis ⁊ redēp̄tōis.veꝝ ⁊ in grā ac glīa q̄ſdaȝ
hoīes angelis ſup̄iores fecit: ⁊ hūanā natu
rā angelic' ſpiritibꝫ in vtroq̄ȝ ſexu ſuppoſuit
in celo.vt patȝ in xp̄o ⁊ ei⁹ mr̄e. g̃ p̄ns eſt vt
ſicuti de⁹ ita ⁊ ei⁹ mr̄ q̄ cōformiſſima ē p oīa
diuīe volūtati pl⁹ diligat hoīes q̄ȝ angelos.
Qđ q̄dē luce clari⁹ cōfirmaᵗ triplici ratōe.

Primo rōne p̄ximioris cognatiōis. q2 hō
p̄ximi⁹ attinet ei q̄ȝ angel⁹.cū xp̄s ihs ei⁹ fili
us hoīes adoptauerit in frēs Joh.xx. Va-
de ⁊ dic fribꝫ meis q2 p̄cedā vos in galileaȝ
atq̄ȝ in amicos chariſſimos Joh.xv. Jam
nō dicā vos ſeruos ſȝ amicos.ſȝ nuſq̄ȝ legiᵗ
qꝫ xp̄s angelos frēs ⁊ amicos noīauerit ſed
tm̄mō ſeruos ⁊ miſtros. g̃ ⁊c̄. Hic dic̄ Ber.
Jā me ſpernere nō poterit xp̄s de⁹ ⁊ ſctiſſi-
ma ſcȝ mr̄ ei⁹ os caro ⁊ frater me⁹. Scdo
rōne amplioris dignificatōis.q2 hō p grāȝ
diuīe incarnatōis ampli⁹ ē dignificat⁹ ⁊ ex-
altat⁹ q̄ȝ angel⁹. Quid eñ ſublimi⁹ ⁊ digni⁹
q̄ȝ qꝫ natura hūana vnita ē deo ī vnitate p-
ſone vt.ſ.ſit hō de⁹:⁊ de⁹ hō.q2 v̄bū caro fa
ctum ē Joh.j. Qđ nō ē p̄ſtitū angelice naᵗe
īmo oēs angeli adorāt hūanā naturā ī chri-
ſto adoratōe latrie p̄pter v̄bi vnionē. nunq̄ȝ
aūt exhibeᵗ angelo adoratio latrie ab hoīe
vel aliqua creatura.g̃ ⁊ btā virgo ampli⁹ re

uereꝶ ꝛ diligit hoīes ꝙ̄ angelos, īmo ſic̄ ſe-
ipam. iuxta illud Math. xxij. Diliges pxi-
mū tuū ſicut teip̄m ꝛc̄. Tercio rōne dupli
cis glorificatōis: qꝛ angel⁹ hꝫ ſimplicē gl'iaꝫ
eſſentialē in celo: hō ꝟo duplicē gl'ie ſtolam
ꝯſecuturus eſt ꝛ duplici oculo ꝑfruetur vi-
ſione celeſtis gl'ie: qꝛ in aīa ꝑfrueꝶ viſione
diuīitatis ſicut ꝛ angel⁹, ꝛ inſup corꝑali ocu
lo videbit faciē xp̄i in quā deſiderant angeli
ꝓſpicere. j. Pet. j. Sīl'iter ꝛ gl'ioſiſſimaꝫ dei
mr̄em videbim⁹ in corꝑe gl'ioſiſſimo ꝛ aīa
ſctiſſima, ꝛ in vtroqꝫ, ac ꝭm vtrūqꝫ videbi-
mur ab ipa. ꝛ qm̄ in celo q̇libet ſctūs tantū
gaudet de bono alteri⁹ ſicut de ꝓprio, vt dic̄
Greg. Quis ḡ mēſurare poterit q̄nta chari-
tate ipa dī pijſſima mater de nr̄o bono gau
deat: q̄nto amore erga nos ferueat q̄s opti-
me nouit tā p̄cioſiſſimo filij ſui ſanguīe fore
redemptos ꝛ intātuꝫ a deo dilectos ꝛ tanta
gl'ia ſublimādos. O aīa fidelis. O cor xp̄i
anū. vtinā ſp̄ in mēte haberes ꝛ pēſares q̄n
tū te dn̄s ih̄s amauerit q̇ ꝓ te īcarnari pati
ꝛ mori voluit. ꝛ q̄nta charitate ei⁹ ſctiſſima
mr̄ tuā ſalutē optauit q̇ tale ꝛ tantū ſacrifici
um. i. ſanguinē xp̄i ꝓ te offerri deſiderāter ſu
ſtinuit. imo nō tm̄ ei⁹ p̄dulciſſimū natū: ſꝫ et
ſuam aīam ꝓpriā in cōpaſſionis dolore vul
neratā ꝓ te obtulit deo ſub cruce O xp̄iane
penſa q̄ꝫ care es redempt⁹: q̄ꝫ maxime a xp̄o
ꝛ ei⁹ matre es dilect⁹. Et ſtude gr̄as agere.
ſtude xp̄o ac ei⁹ matri deſeruire: diſce miſer
ꝓ tanto amore amorē nō odiū rependere vt
valeas cū vtroqꝫ in celo conregnare.

¶ Articulus terci⁹ ꝙ beata Maria certitu-
dinaliter nos diligat oſtendiꝶ ex. xij. ſignis
dilectionis.

CIrca terciū mi-
ſteriū ſcꝫ effectualis certitudinis
videndū nobis reſtat q̇bus effe-
ctibus ꝛ oꝑibꝫ charitatꝭ ac ſignis
dilectiōis ipa btā ꝟgo certos nos reddide-
rit de ſua ſūma ꝛ materna charitate ſeu affe
ctuoſitate, qꝛ vt ait Greg. omel. xxiij. Proba
tio dilectionis eſt exhibitio oꝑis. Notare
ḡ poſſum⁹ hic iuxta numeꝝ duodecim ſtel-
laꝝ in corona capitꝭ bn̄dicte ꝟginis Apoc.
xij. deſcripta effectus ꝛ ſigna. xij. charitatis:
maxime erga gen⁹ humanū exhibita ꝑ ean-
dē: q̇bus certificamur de ei⁹ dilectiōe, ꝛ hos
effectus vel ſigna charitatis in tres q̄terna
rios diuidem⁹: vt patebit intuenti ꝓceſſum
figure.

Prim⁹ effect⁹ materne adoptōis.
Scd̄s ſtudioſe educatōis.
Tercius ꝓuide cautionis.
Quartus auide ꝓmotionis.
Quintus pijſſime miſeratōis.
Sextus ſollicite ſubuentionis.
Septim⁹ doloroſe amiſſionis.
Octauus amoroſe recōciliatōis.
Nonus ꝓprie expoſitionis.
Decimus p̄cioſe redemptōis.
Undecimus celice hereditatōis.
Duodecim⁹ ſedule interceſſionis.

PRim⁹ itaqꝫ effectus ꝛ p̄mū ſignum
charitatis btē virginis eſt mr̄ne ad
optōis opus ſeu gr̄a. Diuiſionem
breui⁹ cape iuxta lr̄as. a. b. c. d. ſignatas iu-
xta autoritates p̄poſtere A Quia nēpe
ipa eſt mr̄ nr̄a adoptata. quā adoptionē fe-
cit dn̄s ihus ſūm⁹ ſacerdos cū pependit in
cruce ꝛ ait ad mr̄em. Mulier ecce fili⁹ tu⁹. q̇
ꝟbo oēs fideles ſibi tanq̄ꝫ filios adoptiuos
recōmēdauit. vt ſup̄ patuit. ꝓpť qď oīno noſ
teneꝶ diligere, nec p̄t nos odire dūmō nos
obicē ſue gr̄e nō ponam⁹. qď oñdiꝶ Prio
ex fortitudīe gr̄e, qꝛ nouim⁹ ꝙ oīs mr̄ natu-
raliť diligit filios etiā in ferꝭ ꝛ irrōnalibꝫ aīa
libꝫ. Sꝫ qꝛ mľto fortior ē gr̄a q̄ꝫ natura ḡ ex
plenitudīe gr̄e nō valet ſe ꝯtinere q̇n cogaꝶ
nos diligere, vn̄ Origen̄. ī q̇dā ꝭmōe. Scio
inq̇t ꝙ ſi btā virgo pulſata fuerit neceſſitati
nūq̄ꝫ deerit. Miſcors em̄ ē ꝛ plena gr̄a ꝛ iō
ꝯtinere ſe nō potiť q̇n miſeaꝶ inuocāti Hec
ille. Scd̄o oñdiꝶ ex obligatōe recōmēda-
tōis diuīe. Nā q̄re dn̄s ih̄s ver⁹ de⁹ voluit
ꝛ decreuit tā aptiſſimo tꝑe. ſ. ſue paſſiōis in
cruce cū maximā charitateꝫ erga nos exhi-
buit nos ſue mr̄i recōmēdare: niſi vt ex loco
oꝑeqꝫ ꝛ tꝑe ipam recōmēdatōeꝫ cordi ei⁹ ꝓ-
fundi⁹ ꝛ ardēti⁹ indagaret ꝛ etiā vt q̄n iuſto
iudicio ira dei ī nos ad puniēdū ꝛ dānādū
deberet exardeſcere: ipa dei pijſſima mr̄ me
mor loci ꝛ tꝑis ac charitatꝭ xp̄i ī cruce exhi
bite: ꝓ nobꝭ affectuoſi⁹ interpellando media
ret, ac ſi dn̄s ih̄s videreꝶ dixiſſe ī cruce Mu
lier ecce fi. tu. ecce inquā vide ocul' ꝛ ꝯſidera
mēte q̄lia ꝛ q̄ꝫta ꝓ hoībꝫ patior. Ecce q̄t vul
neribꝫ inciſ⁹ ſanguinē ꝓ eiſ q̄ꝫ abūdātiſſime
effūdo, ecce q̄nta caritate acerbiſſimā mor
tē tolero, ecce ſpinea corona ꝛ caput ꝑforatū

Ecce corp⁹ totaliter flagellatū ꝛ cruore ꝑfusum. Ecce claui ꝛ lancea. Fel acetū ꝛ omis paſſio mea. Hec igit̃ ꝯſiderādo O mr̃ dilecta. O mulier ꝟgo electa: habe ꝛ tu ipos peccatores ad te ꝯuerſos tanq̄ꝫ filios ꝑ me tibi recōmēdatos: vt eos foueas: eoꝝ ſalutem ꝑcures: ꝛ eos piiſſima tua interceſſiōe ſalues Hinc Anſ. exclamās dicit. O btā fiducia. O tutū refugiū mater dei eſt mr̃ nr̃a: ambo filij Marie fuerūt mortui in paſſione: vn⁹ crucis acerbitate: alter mētis infidelitate Et idō viſcera Marie plena fuerūt amaritudīe Hec ille. Scdˀs effectus ſtudioſe educationis. Nimirū matern⁹ amor facit vnāqꝫq̄ꝫ matrē nimis ſtudioſe educare lactare ꝛ nutrire ſuū filiū: adeo ꝙ ſicut cernim⁹ plorantē filiū ꝯſolari ſtudeat: nec ꝯtinere ſe valet q̄n etiā in nocte ad ploratū filij aſſurgat ꝛ ei lac ꝓpriū ꝓbeat. qd̄ q̄dē lac de ſui ſanguīs fonte generat̃ ꝛ manat ſm̄ phos. Vñ mr̃ ꝓprio lacte tāq̄ꝫ ſanguīe filiū educat. Inſup paneꝫ maſticādo mr̃ filio eſibilē reddit vt eū enutriat. Talē ꝑ oīa charitatē nobis btā virgo Maria ſpūaliter miſtrat ꝛ exhibet. Nā ipa nos pctōres flentes ſcꝫ ꝑ pctīs. ꝛ in nocte vitioſe tenebroſitat̃ ad eā ꝯuerſos parata eſt ꝯſolari ꝑ gratie dulcedinē ac deuotionis infuſionē Eſa. vlt̃. Quō ſi blandiat̃ mr̃ filio ita ꝯſolabor vos Itē ipa panē vite eterne id ē corp⁹ ꝛ ſanguinē xp̄i filij dei nob eſibilē reddidit in ſacro ꝛ hūc panē angeloruꝫ de ꝓprio ſuo ꝛ puriſſimo ſanguīe generatuꝫ ac ꝟgineo ſuo lacte enutritū nobis peperit ꝛ ꝓbuit: vt nos alat ꝛ educare ad eternā vitam valeat. Vñ Joh. vj. Ego ſuꝫ panis vite qui de celo deſcendi. Si qs mãducauerit ex h̄ pane viuet in eternū. O igit̃ btā viſcera Marie ꝟginis q̄ genuerūt nobis hūc cibū patrie celeſtis. O btā ei⁹ vbera ꝟginea q̄ lactauerūt xp̄m vt ip̄m panē angeloꝝ habeam⁹ q̄tidie eterne vite alimētū. ¶ Tercius effect⁹ ꝓuide cautiōis: matern⁹ quippe amor affectuoſius ꝓpriuꝫ habet ꝓuidere vt caueat ſollicite ꝑicula ꝛ queqꝫ mala ſui filij: adeo vt ſeſe ꝑ natis mr̃es exponant mortis ꝑiculis ſicut videm⁹ certa exꝑientia in brut̃ ꝛ beſtijs: auib⁹ ac aīalib⁹ alijs. Item cerua tp̄e venatōis cōfugit ad pullū ꝛ interponit ſe canib⁹: ne amittat filiū. Sic ſimee: ſic leones: ſic grifes: ſic celi aues. immo ꝛ homīes Propterea ſapiēs Salomon cū ad euꝫ venīſſent due mlı̄eres meretrices litigādo ꝓ filio. vna dicēte ꝙ hic viu⁹ filius eſſet ſuus. altera ecōtrario ꝙ nō inq̄t ſed fili⁹ me⁹ viuus hic eſt. tuus aūt mortu⁹ eſt. Voluit rex ipſe ꝑ h̄ ꝓbare cui⁹ eſſet fili⁹ ille viu⁹. ſi que illarū nō poſſet velle mortē ſeu malū filij ſui. vnde ait rex. Diuidite infantē viuū in duas ꝑtes ꝛ date dimidiā ꝑteꝫ vni ꝛ dimidiā alteri. Et moꝝ mulier cui⁹ erat fili⁹ qꝛ cōmota ſunt viſcera ei⁹ ſuꝑ filio dixit ad regē. Obſecro dn̄e date illi infantē viuū ꝛ nolite interficere eū. Ecōtrario altera dicēte. Nec mihi nec tibi ſit ſed diuidat̃. ſniam tulit rex. Date huic inquit infantē viuū ꝛ nō occidatur: hec eſt enī mater ei⁹ ꝛc. iij. Reg iij. Hūc certe affectū dilectōis erga nos btā virgo oſtēdit ꝛ exhibet cū ſollicite cauere ſtudet ſua interceſſiōe corā iudice dō ne ꝑicula mort̃ eterne incurramus: ne ſentētia dānatōis data ꝑeamus. Vñ canit eccl'ia. Sub tuū ꝑſidium ꝯfugimus ſctā dei genitrix: nr̄as deꝑcatōes ne deſpicias in neceſſitatib⁹ ſꝫ a ꝑiculis cūctis libera nos ſꝑ ꝟgo glı̄oſa ꝛ bn̄dicta. Naꝫ ꝑfecto ſicut qn̄ pater vult corrigere ꝛ flagellare filiū accurrit filius ſub palio matris. Mat quoqꝫ ſe interponit ꝛ ꝓtegit eum a flagellis Sic beata ꝟgo facit nobis qn̄ de⁹ pater ꝓpter pctā vult nos caſtigare penis. ꝓpterea orando Ignaci⁹ in epl'a ad btām ꝟginē dic̃ Nūc claude me in gremio pietat̃ tu mr̃ ſūme deitatis: vera mr̃ ſaluatoris: mr̃ adoptata pctōris. Hec ille. Hinc in q̄buſdā picturis ſolet ſub palio imaginis bn̄dicte ꝟginis depingi multudo ꝑpl'i xp̄iani: diuerſi gener̃ ꝓpter hui⁹ ſignificationē. ¶ Deſiderationis. Quart⁹ effectus auide ꝓmotionis. maternus nempe affectus auidus eſt ꝛ animoſus ad filij ſui ꝓmotionē. vnde multum gaudet cum videt filium ꝓcreari in regem vel militem aut principem. Quod clareſcere poteſt in exemplo de matre filioꝝ Zebedei Math. xx. que a chriſto optabat ꝛ petebat vt filij ſui in regno eius ſederent: vn⁹ ad dexteram ꝛ alius ad ſiniſtram. Hunc talem affectum charitatis habuit beata virgo ꝛ exhibet erga nos quia ſummo deſiderio optat ꝛ pro nobis laborat vt adipiſcere valeamus coronam regie dignitatis patrie celeſtis: que talis eſt ſublimitatis ꝛ tam ineffabilis glorioſitatis. vt ſicut dicit apoſtolus. j. Chorinthe. ij. Nec oculus vidit nec

auris audiuit nec in coꝛ hoīs aſcendit que
ꝑparauit deꝰ diligētibꝰ ſe. Vñ de ipa glioſiſſi-
ma dei mr̄e ſcribit̄ Ecc̄i.xv. Obuiabit illi.ſ.
hoī q̄ſi mater honoꝛificata. ⁊ exaltabit illū
apud ꝓximos ſuos ⁊ ſtola glīe veſtiet illum
iocūditatē ⁊ exultatōꝫ theſauriſabit ſup eū
⁊ nomie eterno hereditabit illum. Hec ibi.
Quintū charitatꝭ ſignū eſt pijſſime miſe-
ratōis: qꝛ em̄ mater quāto pietate plena tā-
to charitate affectuoſa eo ꝙ pietas ex fonte
eſt charitatꝭ dulciflue. Sꝫ btā ꝟgo mater ē
miſc̄die ⁊ regina clemētie: vt canit eccleſia.
Vñ ipa plena eſt miſc̄dia ⁊ charitate ad ho
mines tripliciter.

Primo ex natura.
Sc̄do ex gratia.
Tercio ex obligatione diuina.

Primo ex natura qꝛ ſic eius anīa a deo ē di
ſpoſita ⁊ oꝛdinata vt ſit ei diuitus inſita pie
tas ⁊ miſc̄dia ac charitas plena Job. xxxj.
Ab infancia mea mecū creuit miſatio ⁊ de
vtero mr̄is mee egreſſa eſt mecū Sc̄do ex
gr̄a qꝛ vbi plena eſt gr̄a ſpūſcti: eſt plena di
lectio ⁊ pietas q̄ attribuunt̄ ſpūiſctō. Iuxta
illud apl̄i. Charitas dei diffuſa eſt in coꝛdi
bus nr̄is ꝑ ſpm̄ſctm̄ ⁊c̄. Ipa aūt ꝟgo plena
ſpūſctō ab angelo nūciat̄ Lu.j. Tercio de
niqꝫ ex obligatōe diuīa q̄ deꝰ ab eterno ipaꝫ
ad h̄ ꝑelegit ⁊ ꝑoꝛdinare ac ꝑparare voluit vt
vicꝫ ſit tam plena charitate ꝙ ex eiꝰ miſc̄dia
ac pietate toti mūdo ⁊ cuilibet ad eā ꝯfugiē
ti hoī ſubueniat. Vñ ꝓphatū fuit de ea Eſa.
xvj. Preparabit̄ in miſc̄dia ſoliū dei id ē vir
go Maria. Sextū ſignū eſt ſollicite ſub
uentiōis qm̄ ipa tanq̄ꝫ mater amoꝛoſiſſima
oībus inuocātibꝰ ſubuenit: adeo ꝙ a ꝑnci-
pio vſqꝫ finē ſeculi: nunq̄ꝫ aliq̄s hoīm cuiuſ
cunqꝫ ſtatꝰ ad eam deuote recurrētiū vt de-
bet eſſe potuit q̄n ei btā ꝟgo mox ſuccurre-
rit tanq̄ꝫ mr̄ pietate ⁊ charitate plena q̄ ſe cō
tinere ꝑ amoꝛe neq̄t q̄n filio nō miſereat̄. iu
xta illud Eſa. xlix. Nunq̄d ꝑt obliuiſci mat̄
vt nō miſereat̄ filio vteri ſui. q.d. nō ⁊c̄. Et
ꝑ ꝯſequēs vt ait Ambꝛo. li. ꝑfationū. Iā in
quit nō poterit nos odiſſe deꝰ dū inuocata
fuerit deuote mater eiꝰ. Et Bern̄. ait. Nō ē
ꝓbas te o dn̄a poſſe deſerere q̄ ſpem ponit ī
te. Idē in ſermōe q̄ incipit In lectōe dic̄ ſic.
O marie pia. O multū admirabilis Ma-
ria tu nec noīari potes q̄n attēdas: nec cogi
tari q̄n recrees affectꝰ diligētiū te: nec inuo-
cari q̄n exaudias ⁊ ſubuenias. Hec Bern̄.
F Facilis exauditōis. Septimū ſignū
doloꝛoſe amiſſionis. nā ⁊ ipa cū doloꝛe req̄
ſiuit filiū ꝑditum Lu. ij. ſic̄ ⁊ alie mr̄es. Hūc
ſil'em affectū charitatꝭ erga nos exhibet qm̄
multū cōdolet de amiſſiōe noſtre anīe ꝑ pec
catū moꝛtale. Vñ ipa ſub cruce filij ſui pati
entis ⁊ deflentis peccata nr̄a aſtans pariter
defleuit condoluit ⁊ cōpaſſa extitit. Immo
qđ mirū ⁊ memoꝛia dignū eſt. ſicut ipe xp̄s
eius filiꝰ plus doluit in cruce ſup nr̄a ingra
titudine ⁊ offenſione q̄ꝫ ſup ꝓp̄ie paſſionis
acerbitate ⁊ doloꝛe. ſicuti vult Bern̄. in lib.
meditationū. ita ⁊ btā virgo plꝰ doluit ſup
noſtris culpis ⁊ pctīs: q̄ꝫ ſup filij ꝓp̄ij coꝛpa
libus penis atqꝫ ſuis ꝓp̄ijs doloꝛibꝰ inter-
nis. hic erat ille gladiꝰ acerbiſſimi doloꝛis q̄
vulneratū ⁊ ꝑtranſitū erat coꝛ ꝟginis. iuxta
ꝓphetiā Symeonis Lu. ij. Deniqꝫ ipa ex
pietate nimia plus doluit in hac vita de pec
catoꝝ hoīm miſeria. q̄ꝫ q̄cūqꝫ peccatoꝝ do-
lere potuerūt de ꝓp̄ia miſeria vel pena. Nō
teſtat̄ Hiero. in epl'a ad Euſtochiū dicens.
Nullū in hac vita adeo pene toꝛſerūt ꝓp̄ie
ſicut Mariā miſerie aliene. ꝙ ſi in vita hac
multo magis ⁊ in patria q̄ſi cōdolet de no-
ſtro malo ⁊ moꝛte ſpūali. qꝛ vt dꝛ. j. Choꝝ.
xiij. Charitas nō excidit in patria q̄n potiꝰ
ꝯſūmata eſt. Vñ ipa in canticis de ſe dicit.
Vulnerata charitate ego ſum. Nō ſi obijci
as. in patria non pōt eſſe doloꝛ vel triſticia.
Rn̄deo ꝙ ibi intelligo doloꝛē nō ſenſibilem
vel affectōis. ſed volūtatꝭ qua oīno vult ſan
ctus in patria: vt homo nō peccaret ⁊ nō pe
riret ⁊c̄. Tali doloꝛe ḡ cōpatiens nobis ex
charitate btā virgo dum videt nos moꝛtu-
os in peccatis oꝛat ꝓ nobis apud filiū vt re
ſuſcitemur. Hinc ipa figurata extitit ꝑ muli
erem ploꝛantē cuiꝰ filiꝰ vnicꝰ efferebat̄ defū-
ctus. Quā vidēs dn̄s ih̄s miſc̄dia motꝰ: re
ſuſcitauit filium eius ⁊ dedit eum matri ſue
Lu. vij. Sic compaſſio ⁊ pꝛeces beate ma-
rie apud xp̄m impetrant nobis reſuſcitatio
nem a peccatis ⁊c̄. Idcirco Anſ. ait. O be-
nedicta Maria tu peccatoꝛē toti mūdo de
ſpectū ⁊ ad te ꝯuerſum mr̄no affectu ample
cteris nec ipm deſeris: q̄uſqꝫ deꝰ ꝑ te placa-
tus ipm ſue gr̄e refoꝛmabit. Hec ille. H
Hꝛoſe placatōis. Octauū ſignū amoꝛoſe
reconciliatōis: qꝛ ipa veluti pijſſima mater
nō ſinit hoīem ad ſe ꝯuerſum ſtare in diuīe

ſre vltrice ſentētia. ſʒ recōciliabit in dei amo
rem ⁊ grām atq; clementiſſimā miſcdiam ⁊
auertet dei irā ⁊ vindictā. Un̄ Bern̄. in ſer-
mone quodā de btā ꝟgine ait. Ecce corā tre
mendo iudice pctōres aſſiſtimꝰ: cuiꝰ manꝰ
terribilis gladiū ire ſue vibrat ſup nos. Et
q̇s auertet eā niſi tu dei amātiſſima mater p
quā ꝑmā ſuſcepimꝰ grām ⁊ miſcdiam. Idē
ait. O felix Maria tu mater regis: tu mater
exulis: tu mr̄ rei: tu mr̄ iudicis: tu mr̄ dei et
hoīs. cū ſis mr̄ vtriuſq; diſcordiā inter tuos
filios ſuſtineri nequis. O bn̄dicta Maria
quātū tibi debemꝰ p quā talē fratrē. i. dei fili
um habemꝰ. Quas tibi laudes ⁊ grās age-
mus cū p te ⁊ ex te oīm bono valemꝰ. Hec
Bern̄. E Expoſitōis. Nonū ſignū ꝓ-
prie expoſitōis. In q̇buſdā nempe matribꝰ
compit tantꝰ affectꝰ dilectōis vt ſeipas expo
nant morti ꝓ filijs vt coꝝ vitā ſaluēt ſeu vi-
uificēt. Patʒ in pellicano de q̄ dicit Iſid. li.
ethimo. ꝙ roſtro ſe vulnerat: vt ſanguīe ſuo
pulli aſpſi viuificēt. Talē charitatē exhibu-
it btā ꝟgo nobis q̄ maior eſſe nō potuit. iu-
xta illud Ioh. xv. Maiorē charitatē nemo
habet vt aīam ſuā ponat q̇s ꝓ amicis ſuis.
Nā ipa btā virgo nō vnā tm̄mō ſed dupli
cē aīam ꝓ nobis expoſuit qꝛ vicʒ ꝓpriā aīaʒ
poſuit cū obtulit cōpaſſioni Luc. ij. Tuam
ipiꝰ aīam gladiꝰ doloris ptrāſibit. Et inſup
aīam filij ⁊ ipm filiū ꝓ ꝓximo. i. ꝓ nobis po
ſuit quē ⁊ pluſq̄ʒ ꝓpriā aīam dilexit ⁊ ſic effe
ctum dilectōis duplicauit. K Kare re
demptōis. Decimū ſignū ꝑcioſe redēpti
onis: ſolent pie matres omnē theſauꝝ queʒ
habere pñt dare ꝓ filij redēptione ſi fuerit ī
captiuitate mortali poſitus. Talē charitatē
exhibuit nobis btā virgo qꝛ ꝓ noſtra redē-
ptione ex captiuitate diabolica dedit omnē
ꝑcioſiſſimū theſauꝝ quē habuit ⁊ queʒ ſup
totū mūdū amauit vicʒ corpus ſanguinē ⁊
aīam ſui filij. nō pōt ergo nos repudiare q̄ſ
tā caro ꝑcio noſcit emiſſe. Idō dic̄ apl's. Em
pti eſtis ꝑcio magno gl'ificate ⁊ portate deū
in corpe veſtro. Hinc Bern̄. O diues ī oēs
⁊ ſup oēs Maria de cuiꝰ btā carne: modica
ps aſſūptiōis totiꝰ mūdi ſuffecit ſoluere de-
bita. H Hereditatōis. Undecimū
ſignū celice hereditatōis ⁊ fructificationis.
ipa q̇ppe nō ſolū amat nos materna dilecti
one q̄ eſt maxima naturalit' ꝑ alijs affectibꝰ
vt vult Ariſto. viij. ⁊. ix. li. ethico. Ubi q̄rit

vtrū mr̄es plus diligāt filios q̄ʒ pr̄es. ⁊ vtrū
matres plus diligant filios q̄ʒ econuerſo et
ↄcludit ꝙ mr̄es diligūt teneriꝰ q̄ʒ pr̄es ⁊ etiā
q̄ʒ ecōuerſo filij diligāt mr̄es. Maior ḡ dile
ctio eſt mr̄na ⁊ tali diligit nos btā ꝟgo ma-
ria. Immo inſup ipa ſua mr̄nitate celeſti pa
tria nos hereditauit. qꝛ ſc̄m dictū Bern̄. ī ſer
mone ſup euāgelio. Stabat aūt iuxta cru-
cē ih̄u ⁊c̄. ex btā ꝟginis Marie mr̄nitate he
reditatꝫ celeſtis fructū m'tiplicē acq̇ſiuimꝰ.
p hanc eiꝰ mr̄nitatē em̄ habemꝰ nobiliſſimū
fratrē xp̄m. miſericordiſſimū q̄ʒ patrē deū et
hereditatē regni celoꝝ theſauꝝ habemꝰ om
nē grām Marie. ⁊ ſinū miſcdie eiꝰ aptum ī
oīm neceſſitate. Un̄ dicit Bern̄. ibideʒ. O
verbū oī acceptōe dignū. ſ. ꝟbū dn̄i ih̄u di.
Ecce mater tua. Si maria ē mat' tua o hō.
ḡ ih̄s eſt frater tuꝰ. ḡ pater eiꝰ pater tuꝰ. ḡ re-
gnū eius hereditas tua. ḡ grā Marie ē the
ſaurꝰ tuꝰ. matres eī theſaurizāt filijs. ḡ oīs
neceſſitas tua ad cor eiꝰ aſcēdit: cōmota em̄
ſunt viſcera eiꝰ ſup filio ſuo. Accipe ḡ eā in
tuā. Hec Bern̄. Un̄ claret ꝙ btā ꝟgo da
ta eſt nobis in matrē: ꝓpterea vt etiā q̄ dāna
tionē demeremur ſc̄m dei iuſticiam: ſaluari
poſſimꝰ cōfugiēdo ad btē Marie miſcdiaʒ
qd̄ teſtat' Albert'. de ꝓrogatiua marie ita di-
cens. Idō tu mater dei ꝑordinata fueras ab
eterno vt quē deꝰ p ſuā nō poſſet ſaluare me
riſſimā iuſticiā: tu p tuam ſaluares pietatē ⁊
miſcdiam dei infinitā. Hec ille. L Li-
beratōis. Ad id faciūt plurima miracu-
la in libro de miraclis btē ꝟginis e q̇bꝰ vnū
hic inſerere dignū duxi qd̄ ⁊ fert' in legenda
cōmuni ſcti Laurentij martyrꝫ vicʒ ꝙ q̇daʒ
iudex Stephanꝰ noīe erat rome q̄ munera
libēter accipiēs m'toꝝ iudicia ſubuertebat
hic tres domos eccl'ie ſcti Laurētij ⁊ vnum
hortū ſctē Agnetis violēter abſtulit ⁊ abla-
ta iniuſte poſſedit. Accidit vt moreret' ⁊ ad
iudiciū dei duceret'. cuiꝰ brachiū ſctūs Lau
rentiꝰ duriſſime ſtrinxit ⁊ dolor eū nimiꝰ in-
uaſit. Sctā q̄ʒ agnes faciē ab eo auertit. tūc
iudex ſnīam ꝓtulit di. Qm̄ aliena rapuit et
ꝟitatē vēdidit munera accipiēs: in locū Iu
de ꝓditoris tradat'. Ecce āt btā ꝟgine ⁊ ſctō
ꝓiecto quē Stephanꝰ in vita valde dilexe-
rat ꝓ eo orātibꝰ ↄceſſuʒ ē vt eiꝰ aīa ad corpꝰ
rediret ⁊. xxx. diebꝰ pnīaʒ ageret. Accepit in
ſup ī mādatꝫ a btā ꝟgine vt ps. Bti ima cu
lati: in vita ſua ſingulis diebꝰ diceret. Lūq;

ad corpus rediſſet brachiũ eius ita erat ad-
uſtũ ꝛ liuidũ ac ſi hec in corpe paſſus eſſꝫ q̃
aduixit. Male ꝗ ablata reſtituẽs ꝛ pniam
agens dic.xxx.migrauit ad dñm. Ecce igit
patꝫ ꝙ hic q̃ ſm dei iuſticiã erat dãnandꝰ ꝑ
miſcdiam beate ꝟginis eſt liberatus. I
Interceſſionis Duodecimũ ſignũ ſedu-
le interceſſiõis.nã ipa ardẽtiſſima charitate
nõ ceſſat intercedere ꝓ nobis apud patrẽ ꝛ
filiũ vt ꝯſequant pctõres veniã:iuſti grãm:
ꝛ quiqꝫ hoim miſcdiaꝫ. Vñ deuotꝰ Berñ.
inqt. O hõ ſecurũ acceſſum habes ad deuꝫ
vbi habes mrem añ filiũ:filiũ añ patrẽ:filiꝰ
oſtẽdit patri latus ꝛ vulnera. mater oſten-
dit filio pectꝰ ꝛ vbera.nulla ergo poterit ibi
eſſe repulſa vbi tot ꝯcurrũt charitatis inſi-
gnia. Hec ille. Sꝫ diceres.dolere nõ poſ
ſum de peccatis:alligatꝰ ſum in eis:coartor
ꝯſuetudine mala. Quid faciã? Noli deſpa-
re peccator:vade ad ꝟginẽ. audi Berñ.q̃d
ſteꝝ dicat. Si criminũ ĩmanitate turbatꝰ:ſi
iudicij horrore ꝑterritꝰ:ſi baratro deſꝑatio-
nis a ſtrictus:Mariã cogita: mariã inuoca
nõ recedat a corde:nõ recedat ab ore. Naꝫ
ipam cogitãs nõ erras:ipam rogans nõ de
ſperas: ipa te tenẽte nõ corruis: ipa ꝓtegẽte
nõ metuis:ipa duce nõ fatigaris:ipa ꝓpicia
ꝑuenies. Hec ille. Recurramꝰ ꝗ cõfidenter
ad virginẽ tanq̃ꝫ ad gratioſiſſimã ꝛ amoro-
ſiſſimã matrẽ:vt ipa intercedente ꝯſeq̃mur
grãm in pñti ꝛ gl'iaꝫ in ſecula ſeculoꝝ. Amẽ.
Vltimũ adde mortis in hora ſuſceptõis:
vt canit eccl'ia.

Incipit liber decimꝰ de aſſumptione be-
ate Marie.

Decimus liber de
myſterio gl'ioſiſſime aſſumptõis be
atiſſime ꝟginis Marie agens cõti
net plures ꝑncipales ꝑtes quarũ.
ꝑma eſt de tranſitu eius ſctĩſſimo ꝛ gl'ioſiſ
ſima corꝑis ꝛ anĩe aſſumptõne. Scda de
eiꝰ ꝑcellenti ſublimatiõe feliciſſimaqꝫ intro-
niſatõe. Tercia ꝑs ſub alio ꝓceſſu de eius
dignifica exaltatõe ꝛ coronatiõe. Quarta
erit incidẽtaliter de euãgelio qd̃ legit in ſolẽ
nitate huiꝰ aſſumptõis. Quinta erit ſub ꝓ
ceſſu hyſtorico de mõ hꝰ aſſumptõis.

Pars prima de tranſitu ſeu morte beate
Marie ꝛ eius corporis ac anime ꝑfecta aſ-
ſumptione glorioſa.

Que eſt iſta que
aſcendit de deſerto delicijs afflu
ens innixa ſuꝑ dilecto ſuo. Ver-
ba hec ſcribũt originaliter Cañ.
ca.vij. ꝛ pñt accipi tãq̃ꝫ ſint verba ſctõꝝ an-
geloꝝ q̃ admirãtes ſuꝑ tã gl'ioſiſſima aſſum
ptiõe btẽ ꝟginis ꝛ admirãdo canẽtes in lau
dem eiuſdem bñdicte ꝟginis depromebãt ĩ
hac aſſumptiõe. Que eſt inquiũt iſta.ſ.ꝟgo
ſuꝑ beatiſſima q̃ aſcẽdit ꝑ aſſumptõeꝫ gl'io-
ſiſſimã de deſerto.i.mũdo iſto inferiori q̃ no
mine deſerti ſignificat. vt dicit Berñ. qꝛ de
ſertus ꝛ derelictꝰ eſt a deo ꝛ angelis. ꝓpterea
qꝛ totus eſt poſitus in maligno.j.Joh.iij. ꝛ
plenꝰ multis miſerijs:vtpote ergaſtulũ exu
latus ꝛ carceris:delicijs gl'ie affluens ꝛ in-
nixa ſuꝑ dilecto ſuo.i.filio xpo ihu ꝑ ſingu-
laris amoris ꝛ fruitõis familiaritatẽ. Si
petas vñ oriebat iſta admiratio angeloꝝ de
btẽ virginis aſſumptõe. Dicimꝰ reuera q̃m
ex tribꝰ ſm qd̃ tria ſunt ꝑcipua q̃ ſunt in ho
minibꝰ admiratõis cã. vt notat Frãciſ. ma-
ronis ex ꝟbis btĩ Aug. Primo qñ res eſt
magna. Scdo qñ res eſt noua ꝛ inſolita.
Tercio qñ rei cã eſt occulta. Mimiruꝫ qñ
res geſta eſt magna merito eſt admiranda:
vt claret de diluuio tꝑe Noe Geñ. vij. qd̃
qꝛ fuit tã magnũ vt totã terrã inũdaret ꝛ ſu
perabũdaret:valde fuit admirãdũ. Siliter
in maris rubri diuiſiõe: ꝛ iordanis retrorſuꝫ
ꝯuerſione Preterea qñ res eſt noua ꝛ inſo
lita:vt claret de mãna:quãdo ꝑma die plu-
it dñs ſuꝑ terrã. vñ admirãtes filij iſrl' dixe-
rũt manhu.i.q̃d eſt hoc. Deniqꝫ qñ cauſa
rei eſt occulta:vt patꝫ ĩ eclipſi tꝑe mortꝭ xpi.
Nã licꝫ freq̃nter eclipſis acciderit: tñ qꝛ illi
us eclipſis.ſ. tempe mortꝭ xpi facte cãm phl
atheniẽſes ĩuenire nõ potuerũt:plurimi ſũt
admirati. ſicut refert btũs Dyoñ. in epl'a q̃-
daꝫ:imo vt fert ipe Dyoñ. huiꝰ eclipſis cau
ſam ignorãs cũ ꝓtunc nõdũ in xpm credi-
diſſet:diſcipulis ſuis dixit hec ꝟba. Aut de
us nature vim patit:aut tota mũdi machi-
na deſtruit ꝛc. Ad ꝓpoſitũ:qꝛ in aſſumpti-
one gl'ioſe ꝟginis hec oĩa ꝯcurrebãt. Nam
res ita fuit magna ꝛ magnificẽtiſſime facta:
quia tunc maiora dona ſunt data beate vir
gini q̃ꝫ vnq̃ꝫ alicui pure creature: vtpote ꝙ
ipſa dei mater electa ſuper totam celeſtẽ cu-
riã ſit exaltata: atqꝫ omibus creatis ꝑpoſi-

ta ⁊ regina p̄fecta: in ſūmis bonis gl'ie collo
cata. Juxta illud etiā p̄s. Elegit eā de⁹ ⁊ pre
elegit eā in tabernaculo ſuo habi. facit eam.
Jtē hec aſſumptio fuit noua ⁊ inſolita eo ꝙ
nūꝗ̄ viderāt angeli vnā purā creaturā femi
neā ſup̄ oēs angelos ſctōs ⁊ celicos ad de-
xterā filij dei collocari ſicut hodie viderunt
ipam. Juxta illud. iij. Reg. ij. Poſit⁹ eſt thro
nus matri regis q̄ ſedit ad dexterā eius. De
niꝗ̄ cauſa h⁹ erat occulta: q̄ȝ de incōprehēſi
bili abyſſo diuīe ſapīe ordinata necdū oīb⁹
angelis reuelata. Et iō m'ltū admirātes an-
geli cecinerūt di. Que eſt iſta que aſcēdit ⁊c̄.
Jn q̄bus verbis cōmendāt ⁊ admirant̄ in
btā virgine Primo ſctitatis excellentiā ibi
que eſt iſta que aſcēdit ⁊c̄. Scd̄o felicitatis
ſupabūdātiaȝ ibi. delicijs affluens. Tercio
dignitatis ⁊ honoris p̄eminētiā ibi. innixa
ſup dilecto ſuo. Vn̄ h̄ elucidabim⁹ tria my
ſteria ad iſtā ꝟginis gl'ioſiſſimā aſſumptio-
nē ptinētia: alia alibi declarādo.

Primū myſteriū de ei⁹ ſctiſſima morte.
Scd̄m de gratiaꝝ ei⁹ honore.
Terciū de ei⁹ feliciſſima corpis ⁊ anime
glorificatione.

Articul⁹ p̄mus de ſctiſſime mortis trāſi-
tu ipius btē virginis Marie vbi tria decla
rant̄ vicȝ quō cognouerit mortis horaȝ ⁊ ſe
p̄parauerit: ac vtrū tenebat̄ mori.

PRimo de mor
te beate ꝟginis de q̄ dicit Dam.
ꝙ nō eſt dicēda mors ꝓprie. Dic̄
q̄ppe in ſmōe ſic. Sacra tua ob
dormitio a nullo ē appellāda mors: q̄ȝ nō ab
ſorbuit nec dolorē intulit. Sȝ q̄ȝ improprie
vnū hic p relīq̄ accipit̄. ꝓprie tn̄ dr̄ tranſit⁹ vl̄
trāſmigratio ⁊ ꝓpriiſſime aſſumptō. De q̄ ſic
noiando ꝓpter ſimplices orit̄ q̄ſtio ⁊c̄.

Prima de ei⁹ p̄cognitōe.
Scd̄a de ei⁹ p̄paratōe.
Tercia de ei⁹ obligatōe.

Primo igit̄ de p̄cognitōe ſue mortis querit̄
Vtrū btā ꝟgo p̄ſciuit ſuā mortē certitudi-
naliter. Nā de cōmuni lege hoīes ſūt incer
ti de mortis tpe ⁊ loco ⁊ mō: atꝗ̄ etiā ſtatu:
q̄ȝ neſciūt ſi in ſtatu gr̄e: vel extra ſint mori-
turi. Vn̄ Eccl. ix. Neſcit hō finē ſuū: ſȝ ſicut
aues laqueo ⁊ piſces hamo: ſic hoīes capiē
tur in tpe malo. vn̄ Beda ſup Math. Cer-
tū eſt ꝙ morieris. incertū eſt aūt quādo aut

quō aut vbi: q̄ȝ vbiꝗ̄ te mors expectat. Tu
q̄ȝ ſi ſapiēs fueris vbiꝗ̄ eā paratus expectab.
Hec ille. Et Seneca ad Lucillū dicit. Jn-
certū eſt quo loco te mors expectat. Tu illā
in omī loco expecta in omī loco eque time.
Hec ille. Ad q̄ſitū r̄ndet̄ ſm magnū Al-
ber. ſup miſſus ē. ca. clxxiij. Q btā virgo cer
tiſſimā p̄cognitionē habuit de ſua morte. et
hoc clareſcit triplici rōne. Primo arguē-
do a minori: q̄ȝ m'ltis ſanctis h̄ ꝯceſſum eſt
vt patȝ de Petro q̄ p̄ſciuit ꝙ velox eſſet de-
poſitio tabernaculi ſui. Jtē de Johē. de ſan
cto Martino ⁊ multis alijs. g̃ multo mag̃
btā virgo oīm dn̄a p̄ſciuit ſui obit⁹ diem: p
illā maximā thopicā. Si ei cui min⁹ videt̄
ineſſe ineſt ⁊ ei cui mag̃ Scd̄o rōne cau
ſalis meriti. Nā que eſt cā q̄re aliq̄b⁹ reue-
lat̄ dies obitus. Si dignitas ſctitatis: ipa ē
vtiꝗ̄ digniſſima. Si charitas: ipa eſt chari-
tate pleniſſima. Si deſideriū: ipa ſūme cu-
piebat diſſolui ⁊ eſſe cū xp̄o. His q̄ppe cau
ſis meret̄ q̄s vt reuelet̄ ei dies obit⁹. Et q̄cū
ꝗ̄ alia cā pōt aſſignari illa in btā virgine eſt
excellētiſſime p alijs. g̃ ⁊c̄. Tercia rō opta-
ti: q̄ȝ oīs homo libēter optat: ⁊ vult p̄ſcire di
em obitus ſui. Vn̄ Prouer. xiij. Spes que
differt̄ affligit aīam. g̃ ipa incertitudo tpis
pene finiēde hui⁹ miſerie: ⁊ gl'ie ꝯſeq̄nde an
xio ſa eſt anīe. Vn̄ ipa btā virgo ſicut ⁊ alij
optauit p̄ſcire mortē. Sȝ q̄cq̄d optauit ſci-
re fili⁹ ei reuelauit: niſi aliqua rō impediret.
Jſtud nulla rō impediuit: vt patuit: g̃ ipſa
hanc grām accepit ꝙ vicȝ ſuaȝ mortē deter
minate p̄ſciuit. Et huic ſentētie ꝯcordat hy
ſtoria aſſumptōis. vbi habet̄ ꝙ an̄ ei⁹ mor-
tem angel⁹ palmā ſibi de padiſo afferēs ap
paruit ⁊ ei diē obitus p̄dixit. de q̄ habet̄ vlti
ma pte hui⁹ libri. Scd̄o q̄rit̄ de p̄parati
one. vtrū ſcȝ btā ꝟgo p̄pauerit ſe ad mortē p
ſacramētoꝝ ſuſceptionē. Ad qd̄ ptin⁹ r̄nde
tur ꝙ ſic. ⁊ aſſignant̄ plures rōnes q̄s etiaȝ
notat Alber. vbi ſup̄. ca. lxxxi. Prima rō p
pter ſui humiliationē. Scd̄a ꝓpter p̄cepti
impletōeȝ: q̄ȝ ipa oīa p̄cepta euāgelica ⁊ cō
ſilia pfectiſſime tenuit. Sȝ xp̄s m'ltis in lo-
cis ⁊ paſſib⁹ euāgelicis p̄cepit ⁊ ꝯſuluit hoī
bus: vt ſe p̄parent ad mortē di. Eſtote pati
quia q̄ hora nō putatis filius hoīs veniet .ſ.
ad mortis iudiciū. vt patȝ Math. xxiiij. ac
Lu. xij. g̃ ipa hec ipleuit. Tercia ꝓpter no-
ſtram inſtructionē: vt qui ſctūs ē ſanctificet̄

adhuc Apoc.xxij. Et ꝗ peccator eſt, ꝓuocet ad expiationē ꝑ ſacra. Has ⁊ plures alias rōes habes ſup̄ li.vij.pte.j.arti.ij.ca.ij. Sȝ qm̄ vt dicit Augu.li.de viſitatōe infirmoꝝ quē ſcpſit ad nepotē ſuū. Tria ſūt ſacra ꝑ q̄ dȝ q̄libet hō potiſſime ꝑpare ſe ad mortē: videlicȝ ſacr̄m pnīe: ⁊ ſacr̄m eucharistie: qđ ē viaticū nr̄e ſalutꝭ. vt ptȝ di.l.ca.his vo. ⁊ ca. penitētes. Necnō ⁊ ſacr̄m vnctōis extreme Idcirco h̄ reſtat inueſtigādū vtrū btā vgo circa mortē ſuſceperit hec ſacra ꝑpatoria.

Primo q̄dē de ſacro pnīe ſi q̄ris. Dico ꝙ cū ipa in ſua vita accepit h̄ ſacr̄m ſicut patuit li.vij.pte.j.arti.ij.ca.iij. Ubi ⁊ hī ꝙ ipſa ī vita ſua ſacra accepit: ⁊ ꝙ ꝯtrita ⁊ ꝯfeſſa eſt nō q̄dem pctā qꝛ nullū habuit: ſȝ ꝙ nō fuerit digna tātis bn̄ficijs ſua vtute. Silr̄ euchariſtiā vt patuit ibidē in vita freq̄ntauit. ſeq̄tur ḡ magis in mortiſ articulo ꝙ iſta tūc ſacra ſuſcepit. Sȝ de ſacro vnctōis extreme dubitaꝛ̄ vtrū ſuſcepit. Et videꝛ̄ ꝙ nō. qꝛ ſacr̄m vnctōis nō ꝯferꝛ̄ niſi infirmātibꝫ Iaco.v. Infirmaꝛ̄ q̄s ex vobis inducat pſbyteros ecclīe ⁊ orent ſup eo: vngentes oleo in noīe dn̄i. Sȝ btā vgo nō ꝑ infirmitatē fuit mortua. ḡ inungi nō debuit. Incōtrariuȝ arguiꝛ̄ ꝑ illud Iaco.ij. Si q̄s totā legē ſuauerit offenderit aūt in vno factꝰ eſt oīm reꝰ. ḡ ipa ſicut ⁊ ceteri tenebaꝛ̄ ad totā legē. Sȝ extrema vnctio fuit de lege a dn̄o inſtituta ⁊ eccleſia. Un̄ ⁊ in Math. legiꝛ̄ ꝙ aplī circūibant caſtella oleo curātes infirmos. ḡ tenebaꝛ̄ virgo btā ad extremā vnctionē: ⁊ ꝯ ꝯn̄s ſuſcepit eā. Iō dicendū ſm̄ Alber. vbi ſup̄. ꝙ btā virgo ⁊ ſi nō indiguerit: tn̄ ſacr̄m vnctōis accepit: in q̄ cōplete victorie ꝑterite ⁊ plene glīe future ſuſcepit ſignationem. Nec obſtat ꝙ ipa nō indiguit ꝓ venialiū remiſſione ⁊ infirmitatꝭ alleuiatiōe. eo ꝙ ipſa nec venialia habuit: nec infirmata extitit: ꝓ quibꝫ cauſis vnctōis ſacr̄m extitit ordinatū qm̄ ꝓ venialiū remiſſiōe ⁊ infirmitatꝭ alleuiatione: ipa vgo accepit totiꝰ doloris mortis qđ maiꝰ erat remiſſionē atq̄ totiꝰ anīe ⁊ corporis glīficationeȝ. Un̄ licȝ ipa potuit vt h̄ ſacr̄m nō recipet exempta ꝑ ꝓuilegiū qđ cōfert dn̄s his q̄s ſine infirmitate ⁊ mortꝭ dolore dignaꝛ̄ euocare: qui vt videꝛ̄ nō teneꝛ̄ ad vnctionē extremā cū oleo ꝓ infirmantibus inſtituto. Tn̄ videꝛ̄ veriſimile ꝙ beata virgo iſti ꝓuilegio ꝓpter humilitatē abrenūciauerit ſicut ⁊ alia ꝓuilegia ſua dū viueret occultauit. ⁊ ſacramētū iſtud ꝓ peccatoribꝫ inſtitutū hūiliter ſuſcepit: vt hūilitatē quaȝ ꝑ totā vitā ſuam tenuerat etiā in extremo vite articul o ꝯſūmaret. Hec Alber. Tercia ꝓncipalis q̄ſtio de mortis obligatione. vtꝝ btā vgo debuit mori neceſſario: ⁊ obligata fuerit mortis legi ſicut ⁊ ceteri hoīm. Et argui pōt ꝙ nō cōgruebat nec debebat mori: quia nō obligabaꝛ̄: qꝛ mors debeꝛ̄ ⁊ inflicta eſt ꝓ peccato originali. ipa aūt virgo eſt preſeruata a peccato originali vt ſolēnes aſtruunt doctores noſtri. Et pie credēduȝ ſtatuit ecclīa in ꝯcilio Baſilien̄. Si ḡ caruit omni peccato: caruit etiā merito mortis. ḡ iniuſticia ei facta ē cū eſt mors ſibi inflicta. qm̄ dicente Aug. in.ij. ſentētiaꝝ diſt.iiij. Deus nō prius eſt vltor q̄ȝ q̄s ſit peccator. Itē homo in ſtatu innocētie ſi ꝑſtitiſſet viuꝰ fuiſſet trāſlatus ad glīam ſine morte. ḡ mater dei q̄ fuit ſūme ꝓxima ſtatui innocētie debuit h̄ priuilegium habuiſſe vt viua fuiſſet tranſlata. Item de Iohe euāgeliſta plurimi tenent ꝙ ſit viuꝰ tranſlatꝰ. ergo ipa hoc ꝓuilegiū magis debuit habere. Ad queſitū igiꝛ̄ reſpōdetur ꝑ tres vitates ſeu ꝯcluſiones. Prima eſt ꝙ mater dei cōgruēter debuit mori. Rō: ne xp̄o maior fore videreꝛ̄. Et vt hereſis q̄ꝝrūdā ꝯfutareꝛ̄ qui aſſerebāt ipaȝ nō hoīem eſſe ſed angelum. ⁊ vt eſſet materia exercēde vtutis: qꝛ mater dei ſm̄ Franciſ. maronis. ꝑ patientiā penalitatū huiꝰ mūdi atq̄ mortis ſuſceptionē merita cumulauit ad ꝑfectionē gratie. Sicut ei Iob fuerūt pene ꝑmiſſe ⁊ inflicte ad exercendā eiꝰ patiētiā: ita vgini ad ꝑficiendā grām. Uirtꝰ nempe in infirmitate ꝑficiꝛ̄. vt ait apl̄s.ij. Chor.xij. Secūda cōcluſio licȝ mater dei fuerit ꝓſeruata ꝑ ſctificatiōis grām a peccati originalis macula. Tn̄ a peccati origīalis pena nō fuit totaliter liberata. vn̄ ſuſtinuit mortē ⁊ alias penalitates huiꝰ miſerie. Ratio ſm̄ Franciſ. maronis. qꝛ grā ſanctificatōis n̄ obuiat pene: ſȝ tm̄mō culpe qđ patuit. Nā Iohes baptiſta fuit ſctificatꝰ ⁊ a peccato originali plene purgatꝰ: ⁊ tamē a pena peccati originalis nō extitit liberatꝰ: imo ⁊ mortē acerbi doloris in decollatōne paſſus. Siliter ⁊ anīa pueri in baptiſmo abluitur a peccati macula ⁊ nō liberaꝛ̄ a pena ſeu miſeria. Sȝ ⁊ xp̄s dn̄s ſine vllo reatu fuit: ⁊ tamē penalitates

ſuſtinuit licz volūtarie. Nō mirū ḡ q̄ beata
virgo ab oīni pctō aliena penas hui⁹ miſe-
rie ꝛ mortē ipam ſubire debuit. Tercia cō
cluſio q̄ mater dei ex debito modi natural'
ortus ſui obligata fuit ꝛ debuit mori nō ob
ſtante gr̄a p̄ſeruatōis a pctō originali. Rō:
qꝛ licz diuia gr̄a p̄ſeruauit p̄ueniēdo anime
infectionē in btā v̄gine: nō tñ iſta gratia pre
uenit carnis feditatē: qꝛ naturaliter ſm mo-
dū ꝓpagatōis humane ab Adā p̄ ꝯcubituz
ꝯcepta eſt. Et ideo rōne iſti⁹ naturalis origi
nis ꝛ ꝓpter carnis naturalē feditatē ex p̄mis
pentibꝰ ꝯtractā iuſte in ea remāſerūt oēs il-
le penalitates q̄s in hac vita paſſa eſt: ꝛ per
ꝯſequēs etiā ipa mors ſeu mortꝫ obligatio.
Ex p̄miſſis inferꝛ correlaria v̄itas q̄ vicz
beata v̄go aliter eſt mortua ꝛ mortē aliter ſu
ſcepit q̄ꝫ dñs xp̄s. Rō: quia xp̄s mortē ſicut
ꝛ alias penalitates volūtarie aſſumpſit ꝓ re
demptōe hūani generis ꝛ ſalute: nec ex ori-
gine naturali cōtraxit: qꝛ ſup̄naturaliter de
virgine eſt ꝯceptus. Sꝫ beata v̄go mortis
extitit debitrix ex naturalis originis ꝯtracti
one ab Adā ꝛc̄. Vñ ad obiecta patꝫ reſpō-
ſio. Ad p̄mū patꝫ p̄ ſecūdā ꝯcluſionē ꝛ terci
am. Ad ſecūdū vero obiectū q̄ ipa non de-
buit p̄uilegiata in hoc eſſe patꝫ p̄ p̄mā ꝯclu
ſionē, licz q̄ꝓpe ipa fuerit ꝓxima ſtatui inno-
centie, nihilomin⁹ ipa in hoc ſtatu miſerie
nō debuit hoc p̄uilegiū habere vt viua trāſ
ferretur ꝓpter rōnes circa dictā ꝯcluſionem
p̄mā p̄tactas. Nec illud de Johe euangeli
ſta obſtat qm̄ etiā ſi illa opinio ponaꝛ q̄ vi-
uus ſit tranſlatus nō eſt q̄d hoc ſingulare:
qꝛ crediꝛ fore ſm illā opinionē moriturus in
fine mūdi. Vñ nō dixit ih̄s: qꝛ nō moriꝛ, ſed
ſic eum volo manere donec veniā Joh .xx.
O vere ergo v̄ginē ſanctiſſimā Mariā om
ni veneratōe dignā. O dei mr̄ez digniſſimā
que ꝛ ī vita ſanctiſſima ꝛ oīni gratia plena:
atq̄ꝫ in morte extitit oīni honore debito pri
uilegio quoq̄ꝫ p̄dotata.

Articulus ſcōs q̄les gratias de⁹ exhibu
it btē marie mr̄i in ſua morte: qꝛ vicz voluit
eā mori ſine dolore merore ꝛ timore.

Circa ſecūdū mi
ſteriū de gratiaꝝ honore quibus
btā virgo eſt ī ſua morte vel trāſi
tu honorata ꝛ ſingulariter p̄uile-
giata eſt Aduertēdū q̄ homīes cōiter pati
habent in morte triplicē p̄cipue anxietatem
vel anguſtiā. Primo amariſſimū dolorē
Scđo triſtiſſimū merorē. Tercio ter-
ribiliſſimū timorē. Propterea dicit haymo
ſup̄ Apoc. q̄ nulla maior acerbitas cuiuſcū
q̄ꝫ amaritudīs q̄ꝫ mors ipa hoīs ꝛ p̄cipue in
peccato morientꝫ. Nā reuera tūc inſurgit ho
mini dolor amariſſim⁹ q̄ cogit aīam ſepari
a corp̄e qui penetrat ꝛ ſcindit cor, oīa mem-
bra viribꝰ deſtituit ꝛ oēs ſenſus a ſua viua-
citate euacuat ꝛ diſſoluit. teſte Solino in li
bro reꝝ. Itē tunc in aīa triſtiſſim⁹ meror
exoriꝛ ꝓpter cogitatōes ꝛ tētationes infeſtā-
tes: qꝛ videt ſe p̄uari vita quā naturale ē cui
libet appetere: vt dicit Ariſto. iij. de aīa. Ad-
uertit q̄ꝫ oīa bona hui⁹ mūdi ſe relictuꝝ cor
pus abominabiliter corrūpi v̄mibuſq̄ꝫ eſcā
dari ꝛ in nullo ſe poſſe in tot doloribꝰ iuua-
ri. Hinc Eccī. xlj. O mors q̄ꝫ amara eſt me-
moria tua homī pacē habēti ī ſubſtātia ſua:
Profecto dicēte Ariſto. iij. ethico. Terribi-
liſſimū oīm mors eſt. Deniq̄ꝫ tunc erit hoī
timor maxim⁹. Vñ Greg. in omel. dic̄. Nūc
cogitandū valde eſt quātū nobis erit terri-
bilis hora noſtre reſolutōis ꝛ mortis: quis
pauor mētis cū ante nos erit oīm maloruꝫ
memoria, ꝯtra nos demonū armabiꝛ mali-
cia, retro nos p̄uatio felicitatꝫ tranſacte mū
dialis, ſupra nos formido tremēdi iudicis.
Hec ille. O qualis ille timor ꝛ tremor: quā-
do aderit nephādoꝝ ſpirituū mľtitudo aīaꝫ
rapere volētiū quoꝝ ſpecies horrendiſſima
Naꝫ vt dicit Beda ſup̄ illo v̄bo Thob. v.
Occurrit thobie piſcꝫ: dño inq̄t paſſo ī cru
ce affuit diabol⁹ inſidiando ſi q̄d forte in eo
iuris ſui inueniret. Si ḡ xp̄o affuit morienti
ꝛ multꝫ ſiľiter alijs ſctīs in morte affuiſſe le-
gitur. vt ſctō Martino. ſctē Elyzabeth ꝛc̄.
a fortiori credendū eſt q̄ cuilibet hoī aſſi-
ſtit inſidiando. O de⁹ q̄ntus tunc erit timor
q̄nta tribulatio cū de oībus factis ꝛ culpis
ac delictis eſt rō reddenda ꝛ ſentētia irreuo
cabilis accipiēda. Ve tūc ꝛ ve peccatori cō
tra quē inſtat ſentētia eterne dānatōis feren
da. Propterea de his q̄ reſuſcitati ſūt: vt de
Lazaro quē de⁹ ſuſcitauit. ꝛ de alijs ꝯſiliter
referꝛ q̄ poſtea nunq̄ꝫ riſerunt in h̄ mūdo ſꝫ
fleuerūt q̄ſi ꝯtinue. Vñ refert Cyrillus pa-
triarcha in ep̄la ad Aug. de miraculis ſan-
cti Hiero. q̄ cū tres mortui fuiſſent iuxta tu
mulū ſancti Hiero. reſuſcitati q̄ꝫdiu vixerūt

142

poſtea ſine intermiſſiõe flebãt: ⁊ vnũ eorum aliȷs pñtib⁹ Cyrillus interrogauit cur tam dire lachrymas inceſſanter emitteret. At ille reſpõdit. Si inq̇t que ſum expt⁹ Cyrille nõ ignorares tibi ſemꝑ ineſſet cauſa flet⁹. Illo req̇rente rñdit. Aĩa inq̇t mea reſoluta eſt a corꝑe tam grauiter ⁊ acerbe ꝙ mens nõ capit hũana: nec ego niſi certa expientia didiciſſem credere valuiſſem: q2 oĩs anguſtia ⁊ dolor quẽ extimaret hõ nihil reputat̃ reſpectu illius anguſtie. Et iteꝝ: tanta inq̇t adueniẽte mortis hora nephãdoꝝ ſpirituũ affuit mltitudo vt oĩno dinumerari nõ poſſent: quoꝝ ſpecies talis erat ꝙ ea nil horribilius nil ꝑnitioſius cogitari pt. Poti⁹ ei q̇libet hoĩm flãmis ardẽtib⁹ arſuꝝ ſe exponeret ꝗ̃ formaꝝ coꝝ viſiõe ĩ ictu ocli potiri. q̇ ad meveniẽdo oĩa q̇cũq3 ꝯ deũ ꝑpetraui ad memoriã reuocabãt ſuadẽdo vt de dei miſericordia nõ ſperarem. heu cur nõ aduertũt mortales q̇bus hoc eueniet qꝺ tũc mihi: vt nõ peccarẽt. Si ğ cauſam mei fletus interrogas. timor penaꝝ eſt que peccatorib⁹ iuſte dant̃. qua de re nõ mireris ſi plango: cuȝ potius ſi nõ plangerẽ vehemẽter admirari deberes. Hec ⁊ plura idẽ ꝓſecut⁹ ẽ. Ad ꝓpoſitũ ğ redeundo. ꝯtra hanc triplicẽ anxietatẽ in morte hoĩm deus ꝯtulit btẽ virgini ĩ ſua morte triplicẽ maximã grãm quibus eã honorificauit ꝑuilegio ſpeciali.

¶ Prima grã ꝙ ipam mori voluit ſine dolore cũ ſuauiſſima dulcoratõe.

¶ Scd̃a ꝙ ipam mori voluit ſine merore cũ letiſſima ꝯſolatõe.

¶ Tercia ꝙ ipam mori voluit ſine timore cum certiſſima aſſecuratõe.

¶ Prima itaq3 grã collata btẽ virgini ĩ ſua morte eſt ꝙ ſine dolore: ĩmo cuȝ ſuauiſſimo dulcore ſpũs moreret̃: vt ſicut a corruptiõe fuit extranea: ita ⁊ a dolore mortis ſit aliena ⁊ hoc ꝓbatur ẜm Alber. ſuꝑ miſſus eſt. ca. clxxv. Quia cũ h̄ ꝑuilegiũ ꝯceſſum ſit Iohi euãgeliſte. vt teſtat̃ Hiero. in ꝓlogo ſuꝑ Iohan. Multo mag̃ ğ debuit ꝯcedi beate virgini Ampli⁹: qm̃ ſcꝑtum eſt Naũ. iȷ. De⁹ nõ punit bis in idipm. Sȝ beata ꝟgo in filiȷ ſui paſſione ꝑcuſſa eſt gladio doloris tanti vt eſſet ꝓ ſũmo martyrio ⁊ maiorẽ ſuſtineret dolorẽ ꝗ̃ fuit dolor mort̃ in q̇cũq3 martyre. ğ cum tunc exoluit dolorẽ mortis nõ debuit iterato in hora mortis dolorẽ habere. Hinc Damaſce. Ipa inq̇t btã beataꝝ q̃ ſuꝑ naturaȝ dñationũ exaltata eſt dolores quos effugit pariẽs ⁊ etiã moriẽs: hos ĩ xp̄i paſſione ſuſtinuit cõpatiens. Sȝ diceres. Quõ potuit fieri vt in mortis ſeꝑatione nõ habuerit dolorẽ cum naturaliter aĩa inclinetur ad vnionẽ corpis: ⁊ q2 eius aĩa fuit nobiliſſima: ⁊ nobiliſſimo ei⁹ corpi cõiũcta. Vñ. ſicut maior erat in coꝝ ꝯiunctõe delectatio naturalis: ita ⁊ in coꝝ ſeꝑatõe maior videt̃ fuiſſe dolor. quẽadmodũ ⁊ in xp̄i morte acerbiſſim⁹ fuit dolor. Iuxta illud Treñ. iȷ. O vos oẽs q̇ trãſitis ꝑ viã attendite ⁊ videte ſi eſt dolor ſilis ſicut dolor meus. Rñdet̃ ẜm Alber. vbi ſuꝑ. ꝙ ipa ꝑ amoris magnitudine ⁊ ꝯtemplatõis ſuauitate in q̃ tũc fuit nõ ſenſit dolorẽ in ſeꝑatione. Nam maiores motus impediunt minores: ẜm phm. Sicut aũt natura mouet ⁊ inclinat aĩam ad corpus: ita charitas multo forti⁹ mouet ⁊ inclinat aĩam ad xp̄m. Iuxta illud aplĩ. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cũ xp̄o. Poterat ğ ille dulcor amoris ⁊ ſuauitas ꝯtẽplatõis omnẽ dolorẽ abſorbere q̇ al'as ex diſtraſia corpis ſolet euenire. Exemplũ de Moyſe ⁊ Helya qui. xl. dieb⁹ ieiunãtes nõ ſenſerũt defectum famis ⁊ ſitis ꝑ ꝯtẽplationis diuĩe dulcedĩe. Item de ſctõ Laurentio ⁊ Tyburtio ⁊ aliȷs pluribus martyrib⁹ qui grauiſſima tormenta tãq3 dulces epulas habuerũt ꝑ amoris xp̄i magnitudine. Vñ Aug. Q̃ia imania dulcia ⁊ leuia ac prope nulla facit amor. O felix amor xp̄i ꝗ̃ dulciter illaqueas ꝗ̃ ſuauiter ꝑmis ⁊c̃. Ex his accipe. iiȷ. puncta. ¶ Primũ ꝙ btã ꝟgo nõ deceſſit ĩfirmitate nec doloris ꝑſſa neceſſitate vt ceteri ſolent obire.

Scd̃m ꝙ mẽs btẽ ꝟginis ĩ ipa hora mortis fuit ſuſpẽſa in ꝯtemplatiõe ſuauiſſima et amore xp̄i dulciſſimo: ⁊ paulatiȝ interim ei⁹ complexio deficiebat vſq3 q̊ tandẽ ſine dolore ꝑcepto nõ interrupta ꝯtẽplatione ſctiſſima ei⁹ aĩa corpus deſereret. ¶ Tercium ꝙ ipa nõ in lecto decumbẽs vt ceteri. Sed flexis genib⁹ eleuatis ad deũ manib⁹ credit̃ migraſſe. Sicut ſil'e etiã de btõ Paulo primo heremita legit̃ ⁊c̃. ¶ Quartũ punctũ ꝙ xp̄s dñs debuit ſuſcipe ⁊ habere maximos dolores in ꝑte ſenſitiua ꝓpter hoc vt ſatiſfaceret ꝓ peccatis humani generis ⁊ redimeret ipm. Iuxta illud. j. Pet. ij. Qui peccata noſtra id eſt penas ſatiſfactorias ꝓ peccatis

noſtris ip̄e ꝑtulit in corpore ſuo ⁊c̄. Sȝ qm̄
beata virgo nō ꝓ redemptōe generꝭ huma-
ni ē mortua. iō non oportuit vt ipſa dolores
mortis pateret̄: imo ꝑ ſpeciale ꝓuilegiū ꝓpt̄
incorruptionē debuit eſſe a dolore mortis
aliena. Scd̄am gr̄aȝ ꝯtra alioꝝ hoīm tri
ſticiā ⁊ merorē habuit virgo: qꝛ voluit deuſ
ip̄am mori ſine om̄i merore cū letiſſima ꝯſo
latione: etiā externa. Nā habuit ꝯſolationē
in hora mortis ſue multiplicē: qꝛ tā ab apl'is
qui oēs affuerūt in eius trāſitu: vt teſtatur
Dyoñ. in ep̄l'a. q̄ȝ etiā a ſctīs angelis eā ꝯſo-
lātibꝫ ⁊ aſſiſtētibꝫ. Si em̄ aliquibꝫ ſanctꝭ cre
dunt̄ ⁊ legunt̄ angeli in hora mortꝭ ꝯſolati-
onē exhibuiſſe: vt ptȝ de ſctīs Nico. Mar-
tino. Franciſco ⁊c̄. Multo magis id credit̄
de beata ꝟgine: imo inſuꝑ habuit ꝯſolatio-
nē a dn̄o ihū ip̄am dulciter ad celum inuitā
te ⁊ tota celeſti curia obuiante ſibi ad ſuſci-
piendū honorifice: qđ deꝰ vult facere ipi ex
ſpeciali ꝓuilegio ⁊ gratia vt volunt plurimi
doctores ⁊ cōiter tenet eccl'ia. Vñ Hiero. i
ſermone de aſſumptōe dicit. Legimꝰ q̄ȝ ſepe
ad funera ſepulturaſq̄ȝ ſanctoꝝ angelos ad
ueniſſe ⁊ obſequia p̄ſtitiſſe. necnō ⁊ aīas eo
rū vſq̄ȝ ad celū cum hymnis ⁊ laudibꝫ extu-
liſſe ⁊ eoſdem m'lto lumīe ſplēduiſſe. Ibidē-
q̄ȝ miri odoris fragrantiā ꝑſenſiſſe. Si igit̄
talia ⁊ tanta circa defunctos deꝰ dignatꝰ eſt
exhibere: q̄nto magis eiꝰ genitrici in die obi
tus ſui credendū eſt celoꝝ militiā obuiā ad
ueniſſe eāq̄ȝ ingenti lumine circūfulſiſſe ⁊ vſ
q̄ȝ ad thronū gl'ie cum laudibꝫ ⁊ canticis ꝑ-
duxiſſe. Quis illud cogitare ſufficiat q̄ȝ glo
ſe hodie regina mūdi ꝓceſſerit q̄nto deuoti
onis affectu tota in eiꝰ occurſum celeſtiū le-
gionuȝ ꝓdierit multitudo: q̄ȝ placito vultu:
q̄ȝ ſerena facie q̄ȝ diuis amplexibꝫ a filio ſit
ſuſcepta ⁊ ſuꝑ omnē creaturā exaltata. Hec
Hiero. Propterea nō īmerito ſatis cōgruē
ter ⁊ vere a quibuſdā aſſeritur ꝙ celum em
pyreū ſit euacuatū bis: ⁊ adhuc tercia vice
euacuandū. Primo in xp̄i aſcenſione q̄n
om̄es angeli ei obuiauerūt. Scd̄o in be
ate ꝟginis aſſumptiōe. Tercio euacuan
dum erit ī extremi iudicij tempe quādo om
nes angeli ⁊ ſancti venient de celo vnacum
xp̄o ad iudiciū. Sed forte vis ſcire qualibꝫ
meritis ip̄a beata virgo ⁊ alij q̇dam ſctī me
ruerunt in hora mortis habuiſſe celeſtē con
ſolationē. Ad hoc ḡ dicere poſſumꝰ ꝙ h̄

ſpecialiꝰ habet fieri p̄ncipaliter ex imꝑſcru-
tabili iudicio ⁊ mira diſpenſatōe pietatis ac
gratie diuine: tamē ꝑluſtrando ſanctoꝝ vi-
tas compꝑimꝰ p̄cipue tria ꝑ que ſcti id ꝓme
ruerūt vt in hora mortis celeſtē ꝯſolationē
angelicā vel diuinā haberēt. Nam q̇dam
ſancti hoc meruerūt ꝑ feruentē xp̄i dilectio
nem. vt patȝ de Petro apl'o. Iohe euāgeli-
ſta. ſanctis Laurētio et Vincentio. Alij h̄
meruerūt ꝑ caſtitatis nitide obſeruationē:
vt patȝ de ſanctis Katherina Clara Mar
garethā. ⁊ alijs pluribꝫ ꝟginibꝫ Alij merue
runt ꝑ miſcdie ⁊ pietatis exhibitionē: vt ptȝ
de ſanctis Elyzabeth Martha ⁊ Magda
lena ⁊c̄. Sed qm̄ btā virgo maria has om
nes ꝟtutes excellētiſſime habuit: ḡ ſūme cō-
ſolari meruit. Preterea legunt̄ alij ꝓmeru
iſſe in morte celeſtem ꝯſolationē ꝑ alicuiꝰ vl̄
aliquoꝝ ſanctoꝝ aut ſanctaꝝ patrocinatio-
nem: q̇bus in hac vita deuota ſeruitia exhi
buerunt: qđ certe potiſſime ſuꝑ oēs ſanctoſ
beata virgo Maria poteſt ⁊ ſolet erga ſibi
deuotos facere: vt patȝ in multꝭ eiꝰ miracu-
lis. Vñ ip̄a ſpecialiſſime ab eccleſia inuocat̄
vt in hora mortꝭ ſubuenire dignet̄. Maria
inq̇t mater gratie: mater miſcdie tu nos ab
hoſte ꝓtege in hora mortꝭ ſuſcipe. Ergo vti
liſſimū eſt btām virginē Mariā in patronā
eligere cuilibet homi ⁊ ei deuotius famula-
ri atq̄ȝ in hora mortis ſeip̄m eidem hūiliter
cōmēdare. Tercia p̄ncipalis gratia col-
lata beate ꝟgini in ſua morte eſt ꝙ ip̄a mor-
tua eſt ſine om̄i timore cum certiſſima aſſe-
curatiōe. Nimirū aliqui hoīm in morte ti-
ment naturaliter ip̄am mortē exhorreſcen-
tes. Sic etiā ſancti homīes timēt naturali-
ter. Alij vero timorē habēt ꝓpter mala q̄ fe
cerunt. Alij aūt ꝓpter demonū maliciā At
q̄ȝ alij ꝓpter incertitudinē: qꝛ neſcit hō vtruȝ
amore vel odio dignus ſit. vt dicit̄ Ecc̄s. ix.
Et ideo timet dei iudiciū. Sed in btā vir-
gine nullū hoꝝ locum habuit. Nā mortem
ip̄am nō horreſcebat: qꝛ charitate ⁊ deſide-
rio ſui filij feruens ⁊ gratie ſuauitate plena
cupiebat diſſolui ⁊ eſſe cuȝ xp̄o: vn̄ ⁊ orabat
vt ad eū ꝑueniret q̄ntociꝰ ſicut ptȝ ex eiꝰ trāſi
tus ⁊ aſſumptōis hyſtoria. Item ip̄a nūq̄ȝ
ſe peccaſſe nouerat etiā venialiter: ⁊ ideo de
aliquo malo nō timuit. Preterea iudicij ſen
tentiā nō timuit: quia amore dignam tanq̄ȝ
dei matrē ꝑuriſſimā ⁊ dilectiſſimā quā im-

poſſibile foret dānari nouit neceſſario ſaluā
dā ꝛ ſup oīa exaltādā. Deniqꝫ ipa a filio i-
petrauit ꝛ obtinuit vt aīa ei⁹ de corpe exiens
nullū ſpm̄ teterrimū videret. nullaqꝫ ſathā-
ne ptās ei occurreret. vt pꝫ ex hyſtoria aſſū
ptiōis. Nō ſi dī. tñ anīa ſepata a corpe ſta-
tim naturaliter hꝫ videre demōes ꝛ etiā an-
gelos: ſicut nos naturaliter i h̄ mūdo apto
oculo videm⁹ lucē ꝛ colorē. quō ḡ ver̄ eſt ꝙ
ipa nō viderit demōes. Rñderi pōt ꝙ licꝫ
cōiter ꝑm doctores aīa ei⁹ ſepata ſicut ꝛ alie
anīe poſt ſepationē ipi⁹ ꝛ aſſumptionē ſicut
ꝛ mō videt demōes: ꝛ ſpūs ſine corpe exiſtē
tes. Tñ ſpeciali ꝑuilegio h̄ ei donatū crede
re poſſum⁹ a ſuo filio ꝙ i ei⁹ exitus hora an-
geli affuerūt q̄ demones inſidiātes nō ꝑmi
ſerūt aſſiſtere ipi btē marie: vt vicꝫ exterren
tem demonū teterrimā faciē ꝓtunc nō vide
ret ꝛ ſic claret qm̄ btā virgo ſine omī timo-
re cū maxima ſecuritate ꝛ oīmoda ꝯſolatōe
externa ꝛ interna obierit. O q̄ꝫ felix ꝛ bñdi-
ctus fuit iſte trāſitus. O de⁹ me⁹ ſi tunc affu
iſſem: q̄nta deuotōe: q̄ꝫ hūili ſupplicatōe: q̄n
tar̄ lachrymar̄ irrigatōe meipm̄ tā digniſſi
me tā ſanctiſſime dñe recōmēdaſſē: vt apd
filiū i celica glīa memor mei pctōris fore di-
gnata fuiſſet. O anīa fidelis ꝑpende digni-
tatē ꝛ ſanctitatē bñdicte ꝟginis. ꝛ ipi te tota
deuotōe cōmitte. ipam pete. ipam frequēti⁹
inuoca: vt ꝑ xp̄i filij ſui amorē digneť tibi gra
tiam ꝛ glīam impetrare.

Articul⁹ terci⁹ ꝙ btā maria in glīoſo cor-
pore ſimul ꝛ anīa eſt aſſumpta i celū ad qd
aſſignanť. xij. rōnes.

Tercium miſteri um de glīoſa btē ꝟginis aſſūptōe
ꝛ ei⁹ feliciſſima corpis ꝛ anīe glīfi
catōe. de q̄ pleriqꝫ dubitāt. Utrū
vicꝫ btā ꝟgo ſit corpe ꝛ anīa aſſumpta in ce
lū ꝛ pleniſſime glīficata: queadmoduꝫ dñs
ihs. maxime qꝛ btūs Hiero. in ꝑmōe de aſ-
ſumptōe iſtud nō aſtruit: ſꝫ ſub dubio relin
quit. Uerūtñ pie crediť ab omni ecclīa ꝛ a
doctorib⁹. Nā Aug. in ꝑmone. qꝛ ꝓfundiſſi
mo. h̄ aſſerit plib⁹ rōnib⁹ ꝙ ipa btā ꝟgo ſic ꝛ
xp̄s ſit reſuſcitata ꝛ corpe ſil' ꝛ anīa glīficata
ꝛ aſſumpta in glīa ꝯſūmata. Qui⁹ aūt fideꝫ
ꝯfirmādo. xij. rōnes ad numer̄. xij. ſtellar̄ i
corona btē ꝟginis poſſum⁹ accipe q̄b⁹ btīſſi
ma ꝟgo maria glīať ſe corpe ꝛ anīa aſſūptā
in celū tanq̄ꝫ. xij. ſtellis radiantib⁹ ad ꝓban-
dum. Ut ꝟo deuoti⁹ ꝓpter ſimpliciores qui
magis incitanť ad deuotionē ꝑ ſimplicē hy-
ſtorice narratiōis modū q̄ꝫ ꝑ argumētor̄ et
rōnū ſubtiles apices ꝓcedam⁹. Pie ꝛ de-
uote ꝯtēplari poſſum⁹ ꝙ hac ipa die aſſum
ptionis marie de⁹ volēs ꝑ oīa honorare be-
atā ꝟginē magnū ꝯciliū ſtatuit ꝑm humane
imaginatōis modū. Corā q̄ꝫ oīb⁹ angelis ꝛ
ſctis ꝓpoſuit dicēs. Ecce adeſt tps q̄ aīa ge
nitricis filij dei ſoluta a corpe ꝑmiū vite eter
ne acceptura i celeſti ſolio ē collocāda. Quid
igiť grē ꝛ honoris vob videť vt mee nūc cō
ferať genitrici ꝛ ei⁹ ſacratiſſimo corpi in cu-
ius vtero corp⁹ a ſpūſctō formatū ꝛ anīam
aſſumpſi nouē mēſib⁹ requieui tāq̄ꝫ i taberna
culo digniſſimo. Tandē ipa me pepit ꝟgo
ꝛ ꝟgineo lacte vbere de celo pleno aluit ꝛ ca
ſtiſſimo ſuo amplexu fouit: deuotiſſime mi-
niſtrauit: ꝛ in cruce mihi morienti aſtitit ꝛ cō
paſſa extitit ꝛc. Tūc oēs ſctī ꝛ angeli ꝓcidē-
do ꝛ deū collaudādo dicere ceperūt. Ma-
gnus dñs ꝛ magna ꝟtus ei⁹ ꝛ ſapīe ei⁹ nō ē
numer⁹. ꝑs. cxlvj. Et illud Sap. ix. Tecuꝫ
dñe ſapīa q̄ nouit opa tua q̄ ꝛ affuit cum or
bem terrar̄ faceres ꝛ ſciebat qd placitū eſſet
corā oculis tuis. Ipa igiť tua ſapīa infinita
ꝛ imenſa decernat ꝛ diffiniat: qꝛ iuſtū videť
ſeruis tuis ꝛ dignū vt ipa tua mr̄ omī ho-
nore ꝛ laude digniſſima corpe ꝛ anīa glīfica
ta ꝛ a dextris tuis collocata tecū regnet i ſe-
cula. Sicut ḡ ab eterno oīpotēs de⁹ decre-
uit ꝛ voluit eā corpe ſil' ꝛ anīa aſſumere glī-
ficatam: ſic etiā voluit vt q̄libet ordo celeſtꝭ
patrie eā adoraret: honoraretqꝫ certā rōneꝫ
ponēdo q̄ſi ſtellā in corona glīoſe ꝟginis ꝓ-
bantē ꝛ declarātē ei⁹ dignā glīaꝫ aſſūptōis.

Primo ḡ angeli poſuerūt ꝑmā ſtellā que
eſt ratio ꝑfectionis.

Scdo ꝑmi parentes poſuerūt ſcdam q̄ eſt
ratio exemptōis.

Tercio ſancti patriarche poſuerūt terciā
que eſt ratio redūdationis.

Quarto ſancti ꝓphete quartā que eſt ra
tio ꝓnunciationis.

Quinto diſcipuli quintā que eſt ratio
miniſtrationis.

Sexto martyres ſextam que eſt ratio ap
preciationis.

Septimo confeſſores ſeptimam que eſt
ratio cōmenſuratōis.

Octauo virgines octauam que eſt ratio
incorruptionis.

Nono om̄es electi nonam que eſt ra-
tio ꝑelectionis.

Decimo ſpirituſſanctus decimã que eſt
ratio ſupimpletionis.

Undecimo dei filius vndecimã que eſt
ratio vnionis.

Duodecimo dei patris potẽtia duodeci-
mã q̄ eſt ratio ꝑmagnificatõis.

Uñ in figura h⁹ legit̃ Apoc. iiij. ca. q̄ .xxiiij.
ſeniores ꝑ q̄s oẽs ſcti deſignãt̃ adorabãt vi
uẽtẽ in ſecl'a ſecl'oꝝ .i. xp̄z: ⁊ mittebãt coronaſ
ſuas añ thronũ .i. btãm ꝟginẽ: in q̄ xp̄s vt ĩ
throno reqeuit: laudãtes ⁊ dicẽtes. Dignus
es dñe deus nr̃ accipe gl'iam ⁊ honorẽ q̄ꝛ tu
creaſti oĩa ⁊ ꝑpt̃ volũtatẽ tuã erãt ⁊ creata ſt.
Hec ibi. Primo ꝫ angeli honorauerũt eã
di. q̄ digna eſt corꝑe ⁊ aĩa aſſumi in celũ rõ-
ne ꝑfectõis tali q̄ꝛ dei mr̃ ſicut ẽ ꝑfectiſſime
ſctitatis ſuꝑ oẽs angelos ⁊ ſctõs impropor
tionabiliter q̄ eſt tãte puritatꝭ vt maior ſub
deo neq̄at intelligi. teſte btõ Anſ. ita ꝑfectiſ
ſimã btitudinẽ dꝫ habere ſuꝑ oẽs angelos.
ſꝫ q̄ꝛ angeli tã ꝑfectã btitudinẽ hñt q̄ nõ re-
tardant̃ a gl'ia ⁊ ꝑfectiõe ſue btĩtudĩs. ꝫ nec
aĩa btẽ ꝟginis debuit retardari a ꝑfectõe be
atitudĩs. Sꝫ ſi aĩa btẽ ꝟginis ſine corꝑe fu
iſſet aſſumpta. cũ q̄ vnaq̄q̄ aĩa naturalẽ ha-
bet inclinationẽ ad ꝓpriũ corp⁹ nõ q̄dẽ ꝓpt̃
corp⁹ de ꝑ ſe ſꝫ ꝓpter integritatẽ hoĩs ⁊ ꝑfecti
onẽ btĩtudinis vtriuſq̄ ꝑtis ſcḋm Frãciſ. ma
ro. atq̄ Rich. ſuꝑ. iiij. di. xliij. ſeq̄ret̃ q̄ aĩa
btẽ ꝟginis ſicut ⁊ alioꝝ ſctõꝝ retardata eſſꝫ
a ꝑfectõe btĩtudinis ⁊ nõdũ adepta ſuũ ple
nũ deſideriũ ſcꝫ in btĩtudine corꝑis ſui: ⁊ ꝑ
ꝯñs min⁹ ꝑfectã btĩtudinẽ haberet q̄ȝ ange
li qḋ eſt incõueniẽs, q̄ꝛ ipa vt canit eccl'ia ex
altata eſt ſuꝑ choros angeloꝝ ad celeſtia re-
gna. Et ꝯfirmat̃ ꝑ illud Aug. xiij. de trinit.
Perfecte inq̄t btũs eſt q̄ hꝫ q̄cq̄d vult. ſꝫ ipi
us aĩa naturalit̃ vult btĩtudinẽ ſui corꝑis.
ꝫ ⁊c̄. Scḋo ꝑmi pentes generis hũani. ſ.
Adã ⁊ Eua accedẽtes adoratoq̄ȝ deo dixe-
rũt. Oĩpotẽs: adorãde: tremẽde: colẽde: bñ-
dict⁹ tu ⁊ bñdicta mr̃ tua. vere ipa dig ẽ cor
pore ⁊ aĩa gl'ificari etiã ſcḋa rõne. ſ. exem-
ptionis q̄ nos eã honoram⁹ et laudam⁹: ⁊ ẽ
talis. q̄ꝛ dei mater eſt exempta a maledictõe
Eue quã de⁹ tulit ꝯ eã ꝓpter pctm̄. imo oĩs
maledictio Eue in bñdictionẽ mutat̃ marie
vt dicit Aug. in ſmõe de natiuitate ꝟginis.
Nã vt patꝫ Geñ. iij. dixit deus mlieri Eue.
Multiplicabo erũnas tuas ⁊ ꝯceptus tu-
os. in dolore paries filios ⁊ ſub viri poteſta
te eris ⁊ ipe dñabit̃ tibi. Hec ibi. Sꝫ ab hĩſ
btã ꝟgo exẽpta fuit q̄ꝛ fuit ꝟgo mundiſſima
q̄ ꝯcepit ſine pudore: portauit ſine grauami
ne: peꝑit ſine dolore. ⁊ fuit ab oĩ erũna ml'ie-
rũ aliena. iuxta illud Cañ. iiij. Tota pulcra
es amica mea ⁊ macl'a nõ ẽ ĩ te: q̄ꝛ nec corꝑa
lis nec ſpũalis macula fuit in ea. Ipa deni-
q̄ȝ nõ fuit viro ſubiecta q̄ꝛ dña oĩm viroꝝ ⁊
mulieꝝ. ⁊ ipa eſt q̄ cõtriuit caput ſerpẽtis. ꝫ
iuſtũ ⁊ cõgruũ eſt vt etiã ſit exẽpta ab illa ge
nerali maledictõe: puluis es ⁊ in puluerẽ re
uerteris. Cõcludẽs ꝫ Adã dixit: dignũ eſt
dñe de⁹ vt ſicut tu me ⁊ ſponſaꝫ meã Euã ĩ
paradiſo terreſtri poſueras ⁊ in ſtatu inno-
cẽtie optimo: ita q̄ ſi mãdata tua ſuaſſem⁹
nũq̄ȝ incinerati fuiſſem⁹. ita btã ꝟgo tua mr̃
q̄ oĩa tua mãdata ꝑfectiſſime obſuauit hãc
ſibi ꝑſtitã habeat grãm vt vna tecũ in cele-
ſti paradiſo collocet̃ ab om̄i incineratõe ꝑ-
ſeruata. Tercio ſancti pr̃iarche honoran-
do eã poſuerũt terciã rõnẽ. ſ. redũdatõis: q̄-
rũ q̄dẽ. ſ. pr̃iarchaꝝ gl'ia ⁊ gaudiũ eſt ex mul
toꝝ filioꝝ in vera fide xp̄i ⁊ vnius dei cultu
educatõe ⁊ ſaluatõe. vt dicit Berñ. in q̄daꝫ
ſmõe. vñ honorauerũt ⁊ laudauerũt beatã
ꝟginẽ rõne redũdatõis tali. q̄ꝛ gl'ia mr̃is re-
dũdare hꝫ in filiũ. Nã gl'ia hoĩs ẽ ex hono-
re ꝑentũ Eccĩ. iij. Uñ q̄cq̄d honoris impẽ-
dit̃ mr̃i dei ipi deo exhibet̃ q̄ ex ea nat⁹ ẽ. vt
ꝫ dñs ih̄s in ſua mr̃e laudet̃ tãq̄ȝ in throno
gl'ie ſue dignũ eſt vt ſũme gl'ie honorẽ q̄ ha-
bet̃ in celo ſibi ꝑſtet. Nec tã p̄cioſus theſau
rus corꝑis ei⁹ ꝑmittat̃ ĩ terra ſꝫ ſũmo hono-
re celeſtis gl'ie exaltet̃ vt dei thalam⁹. a filio
q̄ꝫ mr̃ digniſſima oĩb⁹ ſctis ⁊ angelis in glo
ria celeſtis honoris p̄ficiat̃. Proinde Aug.
in ſmõe de aſſũptõe di. Thronũ dei: thala
mũ dñi: xp̄i tabernaculũ: dignũ ẽ ibi eẽ vbi
xp̄s eſt. tã p̄cioſuꝫ theſauꝝ digni⁹ eſt celo ſer
uari q̄ȝ terra. Hec ille. Quarto ſcti ꝓphe-
te honorãdo poſuerũt quartã rõnẽ. ſ. p̄nun
ciatõis: q̄ꝛ ꝓphete ſpũſctõ ſunt locuti p̄nun
ciando futura de xp̄o ⁊ mr̃e ei⁹: dignũ eſt ꝫ
vt fideles inueniant̃ ꝑ oĩa. Sꝫ q̄ꝛ mltoꝝ ꝓ-
phetaꝝ oracula ⁊ p̄nũciatões huic ꝯcordãt
aſſũptõi corꝑali. Uñ Dauid ait. Aſtitit re-
gina a dextris tuis ĩ veſtitu deaurato. Naꝫ

auꝝ nõ corrũpit̃ nec putreſcit ſic ꝛc̃. Item
Cañ.ij. Surge ꝓpera amica m. ꝛc̃. Ecce ei⁹
reſuſcitatio Itẽ Eccĩ.xxiiij. Qui creauit me
reqͤuit in tab. Et infra. In ciuitate ſctifi.i.
in pꝛia ſil're. Itẽ Joh.ĩ apoc̃.xij. deſcribit
eã mulierẽ amictaꝫ ſole qđ vtiqꝫ nõ cõuenit
anĩe ſepate. iõqꝫ mox inter ꝓphetas Dauid
cepit pſallere ꝛ ĩ honoꝛe ꝟginis dicere Sur
ge dñe in requiẽ tuã tu ꝛ archa ſctificatiõis
tue.i.corp⁹ btẽ ꝟginis Moyſes qꝫ ait. De
mẽto dñe qm̃ cũ mihi p̃cepiſti archã tibi fa
cere q̃ dicta ẽ archa federꝭ dñi:p quã figura
ta eſt dei mr̃ p̃cepiſti vt de lignis tm̃ ſethin
fieret q̃ꝝ natura talis ẽ ꝙ nõ putreſcũt nec a
vermibꝫ rodunt̃. Sũt em̃ ĩputribilia ꝛ incõ
buſtibilia. ꝰ corp⁹ btẽ marie dignũ eſt nõ ꝑ-
mittere putreſcere:ſꝫ glͥficari pleniſſime ꝛc̃.
Quĩto diſcipuli btĩ inter q̃s ꝛ Stephan⁹
honorãdo eã poſuerũt q̃ntã rõnẽ ſcꝫ miſtra
tionis. Nã diſcipl'is ꝓmittẽs ꝛ loq̃ns dñs
ih̃s in terrꝭ dixit. Qui mihi miſtrat me ſeq̃t̃
ꝛ vbi ego ſum illic ꝛ miſter me⁹ erit Joh.xij
Sꝫ qꝛ dei mr̃ p̃ oĩbꝫ xp̃o in carne ſua mini-
ſtrauit. Primo in vtero puriſſimũ ſangui-
nẽ. Scđo ip̃o nato lac ꝟgineũ. Tercio ĩ
tota ei⁹ vita mltiplicit̃ fouẽdo ꝛ in paſſione
ꝯdolẽdo. ꝰ dignũ ẽ vt vbi xp̃s: illic ꝛ hec ei⁹
miniſtra ꝛ mater.i.in celo collocet̃ Sexto
martyres honoꝛauerũt ſexta rõne ſcꝫ app̃ci
ationis tali. Scp̃tũ ẽ ꝑ p̃s. de ſctis p̃cipue
martyribꝫ. Precioſa ĩ ꝯſpectu dñi moꝛs ſan
ctoꝝ eius. Si ꝰ moꝛs ſctõꝝ p̃cioſa. ꝰ moꝛs
mr̃is dei dꝫ eẽ p̃cioſiſſima qꝛ ip̃a ſuꝑ oẽs di
gniſſima ꝛ ſctiſſima. Nõ aũt eſſet p̃cioſiſſi-
ma ei⁹ moꝛs niſi in anĩa ꝛ coꝛpe viueret glo
rificata. vt ꝓbat Aug. ſermõe q̃ s̃. Septi-
mo ꝯfeſſoꝛes honoꝛauerũt eã ſeptima rõne
ſcꝫ cõmẽſuratõis tali. qꝛ ſcp̃tũ eſt p̃cipue de
ꝯfeſſoꝛibꝫ. Quacũqꝫ mẽſura mẽſi fueritis re
metiet̃ vob Lu.vj. Et iteꝝ. Reddet vnicui-
qꝫ ſm opa ſua Math.xvj. Sꝫ qꝛ ip̃a beata
ꝟgo opata ꝛ mẽſa ẽ ſuꝑ mẽſurã hoĩm q̃ntuꝫ
ad meritũ ꝛ gr̃e plenitudinẽ. ꝛ qꝛ plenitudi-
ni meriti ꝛ gr̃e corrñdere dꝫ plenitudo p̃mij
ꝛ gl'ie: qꝛ gr̃aꝫ ꝛ gl'iaꝫ dabit dñs. teſte p̃s. de
buit ꝰ digne ſibi remetieri ſm plenitudineꝫ
gl'ie ad quã ꝑtinet gl'ificatio in coꝛpe Octa
uo ſctẽ ꝟgines honoꝛauerũt eã octaua rõne
ſcꝫ incoꝛruptõis tali. qꝛ dignũ ẽ vt ex q̃ ipſa
fuit ꝟgo integerrima nõ debuit ſeq̃ eã putre
dinis coꝛruptio ſꝫ iuxta filiũ ꝓxima colloca

tio. iuxta illud Sap̃.vj. Incoꝛruptio ꝓxim
facit deo. Vñ ꝛ in coꝛꝑibꝫ ſctõꝝ ꝑ reliquijs
expoſitꝭ videm⁹ mẽbꝛa ꝟginea et a pctõ ĩno
xia p̃ſeruata foꝛe a putrefactõe. vt ptꝫ in mlͭ
tis ad expientiã. ꝛ iõ oẽs ſctẽ ꝟgines cecine-
rũt in laudẽ btẽ ꝟgĩs di. illud Sap̃.iij. Hec
eſt q̃ neſciuit thoꝝ in delicto hẽbit fructũ in
reſpectõe aĩaꝝ ſctãꝝ. Hinc Aug. in ſmõe q̃
ſuꝑ. Letare inq̃t maria leticia inenarrabili
coꝛꝑe et anĩa in ꝓpꝛio filio cũ ꝓp̃o filio ꝑ ꝓ
pꝛiũ filiũ: nec ſeq̃ dꝫ coꝛruptõis erũna: quã
nulla ſecuta ẽ tãtũ filiũ pariẽdo integritatis
coꝛruptio. Hec Aug. Nono oẽs generali
ter electi cõẽs ꝛ reliq̃ accedẽtes honoꝛauer̃t
eã cõgrua rõne ſcꝫ p̃electõis: vñ cecinerũt il
lud eccl'ie cãticũ Elegit eã de⁹ ꝛ p̃elegit eã in
tabnaculo ſuo hĩtare facit eã. dignũ ꝰ eſt ꝙ
ſi alij electi ꝛ ſctĩ ac eoꝝ coꝛpa mltipl'r hono
rant̃ in terrꝭ deo diſponẽte. mlͭo magꝭ coꝛ-
pus mr̃is dei honoꝛificet̃ in celis. Nimirũ
q̃rũdã ſctõꝝ coꝛpa adhuc in terrꝭ ſeruãt̃ in-
tegra. Multoꝝ etiã reliq̃e coꝛpoꝝ illuſtrãt̃
miraculoꝝ gl'ia. q̃rundũ ſepulchꝛa angelicꝭ
manibꝫ vt Clemẽtis ꝛ Katherine legim⁹ p̃-
parata. Alioꝝ deniqꝫ mauſolea auro ꝛ gem
mis exoꝛnata atqꝫ fideliũ crebꝛa viſitatione
cernim⁹ magnificata. ꝰ cum coꝛp⁹ marie ſit
maioꝛis dignitatꝭ oĩbꝫ p̃ alijs debuit hono-
rari. Sꝫ videm⁹ ꝙ nõ in terris. ꝰ in celo ꝛ ꝑ
ꝯñs coꝛꝑe ẽ aſſũpta. al'as videret̃ fili⁹ mr̃nũ
honoꝛẽ ꝯtẽpſiſſe qđ ẽ abſurdũ Decimo de
us ſp̃ũſſctũs honoꝛãdo eã poſuit decimam
rõnẽ.ſ.ſupĩpletõis talẽ. btã dei mr̃ ſuꝑ om̃s
plena gr̃a ẽ ſalutata cui et angel⁹ dixit. Spi
rituſſctũs ſuꝑueniet ĩ te.i. ſuꝑ oẽs alios am
pli⁹ veniet ĩ te et ꝟtus altiſſimi obũbꝛabit ti
bi Lu.j. Et h̃ nõ tm̃ q̃ ad anĩam ei⁹ ſꝫ etiã q̃
ad ſacrũ coꝛp⁹ ei⁹. ꝰ ip̃a ſuꝑplena debuit eẽ
gr̃a coꝛꝑe ſil' ꝛ anĩa. Vere plena erat facies
marie gr̃a: q̃ et radiabat adeo vt etiã in alijſ
ad ſolũ intuitũ omnẽ ꝯcupĩam extingueret.
Vere et caput plenũ erat gr̃a ꝑ iugẽ ꝯtẽpla
tionẽ diuinã et ſapoꝛẽ celeſtiũ. Itẽ os et la-
bia. iuxta illud p̃ſ. Diffuſa ẽ gr̃a ĩ labijs tuiſ
adeo plena erãt gr̃a vt ad qđlibet ei⁹ ꝟbum
certũ legat̃ in euãgelio miraculũ ſubſecutũ.
Et ad vnã ſalutatõeꝫ ei⁹ repleta ẽ gr̃a Elyza
beth ꝛ Johes in mr̃no vtero. et ad ei⁹ q̃nqꝫ
ꝟba ſcꝫ. Fiat mihi ſm ꝟbuꝫ tuũ dei fili⁹ de-
ſcẽdit de celo ꝛc̃. Itẽ aures plene erãt gr̃a q̃
meruerũt audire ꝟba nõ ſolũ angelica ſꝫ et

dulciſſima ꝟba xp̄i iħu filij dei. Itē manus
plene erāt grā qꝛ ꝯtrectare meruerūt corp⁹
dn̄i iħu. Et ſil'r pect⁹ ꝛ vbera q̄ lactauerunt
dei filiū. ꝛ ſic de alijs ꝓſequēdo. g̊ dignū eſt
vt ei⁹ ſacratiſſimi corpis mēbra ſint plena ī
celo glīa: ſicut ꝛ in terra plena fuerūt ſpūſcō
ꝛ ei⁹ grā. qꝛ vt dicit Hugo de ſctō vict. ple-
nitudo glīe cōmēſurat̄ plenitudī grē. Vn
decimo dei fili⁹ dn̄s iħs honorādo eā poſu
it vndecimā rōnē vicȝ vnionis taleȝ. Illud
corp⁹ qđ vnitū eſt diuīe nature in me inq̊t. i.
in xp̄o nō debuit putrefieri ſed reſuſcitari ꝛ
glīficari. iuxta illud p̄s. Nō dabis ſctm̄ tuū
videre corruptōeȝ. Sȝ qm̄ corp⁹ mr̄is ꝛ fi-
lij naturalis ē vnū naturali origine tāq̄ȝ cor
pus de mr̄e exortū. g̊ ſic iſtud ita ꝛ illud cor-
pus dȝ ꝛ dignū eſt glīficari. Hic Aug. vbi
ſup̄. Putredo inq̊t ꝛꝟmis hūane ſūt obpro
briū ꝯditiōis: a q̄ obprobrio cū iħs ſit alie-
nus marie natura excipit̄. qm̄ de ea iħs car
nē ſūpſiſſe ꝓbat̄. Hec ille. Duodecimo dei
pr̄is potētia honorās eā dedit duodecimaȝ
rōnē. ſ. ꝑmagnificatōis: talē. qm̄ inq̊t dignū
fuit vt poſſiȝ eā filij dei genitricē ꝑ cūctꝭ cre-
atis magnificare. tā in filij dei ꝯceptōe q̄ȝ in
ꝑtus ꝟginalis ꝑſeruatōne: q̄ȝ etiā in oīs grē
ꝑdotatōe atq̄ȝ glīe ſublimatōe. iuxta illđ qđ
ꝛ ipa cecinit. Fecit inquit mihi dn̄s mag̊ qꝛ
potēs ē ꝛc̄. Iuſtū ꝛ dignū ē vt ſpeciali ꝛ hac
grā ꝑmagnificet̄ alijs ſctis vt corpe ſil' ꝛ aīa
aſſumat̄ in glīa. Et ad h⁹ fidei ꝯfirmatōeȝ
certe etiā reuelatōes facte ſctis legunt̄. Naȝ
in reuelatōe ſctē Elyzabeth legit̄ ſibi ab an
gelo fore reuelatū in viſione ꝙ tā in carne q̄ȝ
ſpū dn̄a nr̄a eſt in celū aſſūpta cū aſtātiū ml'
titudine angeloꝝ: occurrēte ſibi xp̄o in glīo
ſiſſimo ſplēdore portāte ī dextra crucꝭ vexil
lū ꝛ cū eo īfinita militia angeloꝝ. Sicq̄ȝ vi
dit in ſpū rapta btā Elyzabeth btām ꝟginē
mariā ml'to lumīe circūfulſaȝ alacriter ſuſci
pi ꝛ cū mag̊ ꝯcentu ī celos deduci: de ſepul
chro reſuſcitatā ꝛc̄. Itē legit̄ etiā ꝙ dū btūs
Anthoni⁹ ordinis minoꝝ viueret aduenīē-
te q̄dam feſto ſcti Hieronymi noluit ire ad
matutinū: ſtomachabat⁹ ꝯ̄ ipȝ ſctm̄ Hierony
mū ꝓ eo ꝙ ipe Hieronym⁹ in ſmōe de aſſū
ptōe dicit in hec ꝟba. Mōſtrat̄ inq̊t ſepul-
chrū btē ꝟginis in vallis Ioſaphat medio
vbi ī ei⁹ honore fabricata ē eccl'ia in q̄ ſepul-
ta fuiſſe ab oīb⁹ ꝑdicat̄. Sȝ nūc vacuū eſſe
mauſoleū cernētib⁹ oſtēdit̄. Hec idcirco di-
xerim qꝛ ml'ti noſtroꝝ dubitāt vtrū aſſūpta
fuerit ſiml' in corpe an abierit relicto corpe.
Quō aūt vel q̄ tpe aut a q̄b⁹ ꝑſonis ſctiſſi-
mū corp⁹ ei⁹ inde ablatū fuerit vel vbi tranſ
poſitū vtrū ve reſurrexerit neſcit̄: q̄ȝuis nō-
nulli aſtruere velint eā iā reſuſcitatā ꝛ btām
cū xp̄o īmortalitate in celeſtib⁹ veſtiri. Hec
Hiero. Btūs itaq̄ȝ Anthoni⁹ dure tulit ꝙ
ſic dubitat Hiero. ꝛ nō affirmat ꝟgis corpa
lē aſſūptōeȝ. p⁹ aliquā g̊ morulā venit ange
l⁹ ad eū in cellā interrogādo. Cur antho. n̄
vis ire ad matutinuȝ. At ille ſe indignari ꝯ̄
hieronymū ob hāc cāȝ ꝑtactā. et idcirco no
luiſſe eius officiū viſitare rn̄dit. et p⁹ moraȝ
aliquā ecce btā virgo aſtitit cū ingēti lumīe
ꝛ angelorū comitatu. Statimq̄ȝ antonius
genuflexo rogauit vt eum redderet certū de
corpis aſſumptiōe vt ſecure poſſit ꝑdicare.
Tūc btā virgo certificauit eundē cōmitten
do ꝙ ſecure id ꝑdicaret. Ilico aūt b. Hiero
nymus aſſiſtēs appuit di. ꝙ ipe lō hoc n̄ aſ-
ſeruit ī ſermōe ꝑdicto qꝛ nō fuit certificatus
ꝛ ꝙ hec ſua dubitatio deo diſponēte fuit oc
caſio vt btā virgo ſe pl'ib⁹ reuelaret ꝛ eos de
hoc certificaret. ꝛ ſic viſio diſparuit ī celū. et
btūs Anthoni⁹ in ꝯſolatōe magna remāſit

Ad ꝓpoſitū itaq̄ȝ redeūdo pie poſſumus
meditari ꝙ cū oēs ſcī ꝑdicto mō btāȝ ꝟginē
collaudaſſēt ꝛ ſingul' rōib⁹ dignā ħ honore
aſſūptōis ꝓclamaſſēt. tūc de⁹ trinitas māda
uit oīb⁹ illud p̄s. Sumite pſalmum ꝛ date
tympanū pſalteriū iocūdū cū cythara. buc-
cinate ī neomenia tuba in inſigni die ſolēni
tatis. ſ. hui⁹ aſſumptōnis. Sicq̄ȝ dn̄s ieſus
cū multitudīe angeloꝝ ꝛ ſctōꝝ adueniendo
dulciter ītonauit. Surge ꝓpera amica mea
ſpecioſa mea ꝛ veni. Veni de libano ſpōſa
veni coronaberꝭ. Et ſic reſurrexit b. virgo et
glīoſo corpe refulgēs cū oī gaudio toti⁹ cu-
rie celeſtis eſt ī celū intronīſata. ſic̄ de hoc la
tius patebit ī hyſtoria aſſumptōis. Proīn
de btūs Gerard⁹ ep̄s ī ſuis omelijs dic̄. Ho
die virginē btāȝ celi ſuſceperūt letādo. arch
angeli iubilādo. ꝑncipat⁹ armonizādo. ꝑtā
tes citharizādo. cherubin ꝛ ſeraphin hym-
nizādo. atq̄ȝ ad ſupnū diuīe maieſtatis tri-
bunal deducēdo. Hec ille. O itaq̄ȝ fidel' aīa
ꝯſidera q̄nta hodie ſūt celebrata ī celo gau-
dia. O q̄lis ꝛ q̄nta btiſſime marie hodierna
leticia. O q̄ȝ ineffabil' eius glīa. ſtude ꝛ tu o
mēs deuota ī hac die tā letabūda vt dei ge-

nitrici ↄgratulādo ipi te recōmēda, ipamq̀
affectuoſi⁹ inuoca, ipam acclama vt in cele
ſti patria tui memoꝛ ipa digneᷓ interceſſiōe
ſua te ſublimare ad ſua illa bona ineffabilia
⁊ ꝑticipē gl'ie facere ꝑ eterna ſecula Amen.
Pars ſecūda libꝛi decimi de ſublimatōe
ꝑcellenti: gl'iaq̀ feliciſſima q̄ eſt honoꝛifice i
troniſata Maria in aſſumptōe

Aſtitit regina a
dextris tuis ī veſtitu deaurato:
circūdata varietate. p̄s. xliiij.
Quib⁹ i verb ſctūs David ſpūſctō afflatus
btiſſime virgis marie laudē ⁊ gl'iā ꝑmagni
ficā i celeſti patria ad quā hodie ē aſſumpta
inſinuat tripl'r. Primo q̄dē inſinuat digniſ-
ſimū locū ⁊ thronū regiū ad quē eſt exaltata
cū dic. Aſtitit regina, i. btiſſima maria a de-
xtris tuis. ſ. o xp̄e fili dei Reuera digniſſim⁹
loc⁹ eſt celi empyrei vbi xp̄s eſt ī dextra dei
patris ſedēs vbi ad dextrā filij aſtat btā vir
go. Hoc q̄ppe aſtare a dextris ē honorē filij
ſui ſingularit' ⁊ pre alijs creaturis ꝑticipare
ſm q̄ honoꝛ filij aliquo mō ꝑticipatiue re-
dūdat in ipā inquantū ē mater dei vt vult
Tho. iij. ſcripto ſniaꝝ. di. xxij. q. iij. Itaq̀ ſū
ma gloꝛia eſt marie q2 cū xp̄o eſt in loco celi
ſublimiſſimo ⁊ digniſſimo ac amēiſſimo vt
vult Alex. d̄ hal. in. iij. ꝑte ſui voluminis. H
eſt qd̄ dicit David. Aſtitit regina a dextris
tuis. Scdo īſinuat feliciſſimū gl'ie habi-
tū quo ē ꝑdotata cū ſubdit. in veſtitu deau-
rato. Nimirꝫ auꝝ p̄ alijs metall' eſt p̄cioſi⁹ ⁊
celice. i. ſolari luciditati ↄformi⁹ atq̀ incorru
ptibili⁹. Nā ⁊ rubiginē nō ↄbit ⁊ lepre cor-
ruptionē in cibo ſumptū mūdat ⁊ fetorē an
helitus ī oꝛe tētū tollit ⁊ ſedat. vt dic dyaſco
rides. ⁊ id̄ ꝑ aureū veſtimētū ſignificaᷓ gl'ie
btē v̄ginis ſūma p̄ ceteris ſublimitas: lumi-
noſitas ⁊ ad xp̄i gl'iā ↄformitas q̄ eſt ſol iu-
ſticie. necnō oīs coꝛruptōis alienietas Ter
cio p̄s. inſinuat ad gl'iā marie gl'ioſiſſimū
ſanctoꝝ oīm obſequiū quo a cūctis eſt ve-
nerata. cū dicit. circūdata varietate. vic3 ſan
ctoꝝ et virtutū celeſtiū a q̄b⁹ laudaᷓ ⁊ exto
liᷓ. O quis valet talē et tantā dn̄am glorio-
ſiſſimā ſufficiēter laudare q̄ in ſublimiſſimo
celi ſolio eſt introniſata, ſūma gl'ia felicitata,
⁊ ab omnib⁹ ſanctoꝝ agminib⁹ collaudata,
ac honoꝛifice magnificata. ꝑfecto teſte Hie
ronymo in eius laude deficit oīs mēs ⁊ lin-
gua. nec ſufficiūt etiā ſi mille foꝛēt hoīm oꝛa
Verūtn̄ ↄformādo nos ipos celeſti patrie ac
militāti eccl'ie ipam laudādo hūilit' ⁊ deuo-
te illd̄ qd̄ caniᷓ depꝛomam⁹. Felix nāq̀ es
ſacra v̄go maria ⁊ omni laude digniſſima:
q2 ex te oꝛt⁹ eſt ſol iuſticie xp̄s de⁹ noſter. Et
vt cū deuoto oꝛem Bernardo. Ipa volun
taria oꝛis mei bn̄placita faciat ſibi genitrix
dei: dn̄a mundi, regina celi q̄ aſtitit hodie a
dextris xp̄i ī veſtitu deaurato circūdata va
rietate. Ad cui⁹ laudē ⁊ honorē iuxta pre
miſſa notabim⁹ in hoc ſermōe tria p̄cipua
myſteria de eius gl'ioſa aſſumptiōe

Primū d̄r digniſſime introniſatōis
Scdm d̄r feliciſſime gl'ificationis
Terciū d̄r honoꝛatiſſime ſuſceptōis

Articulus pꝛimus q̄ beata v̄go maria in
aſſūptōe eſt introniſata in thꝛonū ſublimiſſi
mū triplici gl'ia ⁊ dignitate refulgens.

Primū itaq̀ mi
ſteriū digniſſime introniſatōnis
ſeu collocatōis inſinuaᷓ cū diciᷓ.
Aſtitit regina a dextr' tuis. In q̄
bus v̄bis deſignaᷓ q̄ thꝛon⁹ gl'ie btiſſime v̄
ginis ad quē ē aſſūpta ē digniſſim⁹ ⁊ feliciſſi
mus triplici gl'ia refulgēs qua p̄dotata ē ma
ter dei in illa celeſti patria.

Prio honoꝛabili officioſitate vn̄ d̄r aſtaᷓ
Scdo reginali maieſtate vn̄ d̄r regina
Tercio diuīali ꝓpinq̄tate vn̄ d̄r a dextr' t.

Primo itaq̀ btā dei genitrix introniſata eſt
in digniſſimū thꝛonū gl'ie in q̄ refulget ho-
noꝛabili officioſitate. Et idcirco d̄r ipa aſta
re conceptui diuino in dextra ſui filij. Cir
ca qd̄ queri poteſt: ad quid vel quare virgo
beata dicaᷓ aſtare ad chꝛiſti dexteram in ce
leſti patria: cum alij ſancti dicanᷓ in ſcriptu
ra nō aſtare ſed ſimpliciter ſtare. iuxta illud
Apoc. vij. Vidi turbam magnā ſc3 ſancto-
rum quam dinumerare nemo poterat ex oī
bus gentibus ⁊c. ſtātes ante thꝛonū ⁊ in cō
ſpectu agni amicti ſtolis albis ⁊ palme ī ma
nib⁹ eoꝝ. Item xp̄us d̄r ſedere in dextera
dei patris. ꝫ cū ſedere ſit honoꝛabili⁹ q̄ ſta-
re vel aſtare: btā v̄go quare nō diciᷓ ſedere ī
dextra dei. Deniq̀ legiᷓ in ei⁹ figurā. iij.
Reg. ij. de Berſabee mr̄e Salomōis q̄ po
ſitu s ē thꝛon⁹ matri regis que ſedit ad dexte
ram eius. ꝫ cum ſic figuraᷓ ſedere cum filio
in thꝛono quō diciᷓ aſtare. Ad p̄miſſa re-

ſpōdēdo ꝺꝛ ꝙ mr̄i dei ꝯgruētiſſime attribui
tur aſtare in ꝯſpectu dei ⁊ in dextra filij pro
pter tria.
Primo ꝓpt̄ officiū aduocatōis.
Scḋo ꝓpt̄ bn̄ficiū auxiliatōis.
Tercio ꝓpt̄ ꝑticipiū honoris.
Primo ꝓpt̄ officiū aduocatōis ꝓpt̄ qḋ ipa ē
aſſūpta in celū vt.ſ.aſtet tāꝗ̄ȝ aduocata gene
ris hūani ꝓ nob intercedēdo iugiter apud
filiū.aſtare eñ eſt aduocatōis officiū gerēt̄ꝭ
⁊ ꝓinde dic̄ Bern̄. O hō ſecuꝝ habes acceſ
ſum ad deū vbi mr̄ ſtat an̄ filiū ⁊ filiꝰ an̄ pa
trē.mr̄ oñdit filio pectꝰ ⁊ vbera:filiꝰ ꝟo oſtē
dit pr̄i latꝰ ⁊ vulnera. nulla ḡ poterit eſſe re
pulſa vbi tot ꝯcurrūt amoris inſignia. Hec
Bern̄. Vn̄ ptȝ ꝙ deꝰ voluit ipam aſſumere
⁊ aſtare ꝓpt̄ h̄ officiū.ſ.aduocatiōis vt ꝑ eaȝ
mūdꝰ miſcḋiaȝ ꝯſeq̄tur grām̄qȝ ⁊ ſalutē. vn̄
⁊ Chryſ.de ꝓrogatiua marie dic̄. Iō tu mr̄
dei ꝓelecta es ab eterno vt quē deꝰ ꝑ ſuā nō
poſſȝ ſaluare meritiſſimā iuſticiā. tu ꝑ tuā ſal
uares pietatē ⁊ miſcḋiaȝ Hec ille. O igit̄ bo
mō tio pctōꝝ recurre ad ipam btām ꝟginem
ipi deſuire ſtude vt ſaluari q̄as ⁊c̄. Scḋo
ꝓpt̄ bn̄ficiū auxiliatōis aſtat qꝛ aſtare adiu
uātis ⁊ auxiliātis ē. vn̄ Stephanꝰ in paſſio
ne ſua vidit ihm ſtātē a dextr̄ꝭ dei q̄ſi iuuare
ꝑatū. Sic btā ꝟgo aſtare ꝺꝛ. qꝛ ꝑata ē oībꝫ
in q̄buſlibet neceſſitatibꝫ ex miſcḋia ſubue
nire. Vn̄ Eccī.xxiiij. In oī terra ſteti ⁊ in oī
ꝓplo.ſ.auxiliū ꝓſtādo. ⁊ in oī gēte ꝓmatū ha
bui.ſ.h̄ iō qꝛ eſt dei ꝟa mr̄ ⁊ oīm hoīm mat̄
ſpūal:ꝓcipue fideliū.ſubdit. Et oīm excellē
tiū ⁊ ſublimiū colla ꝟtute calcaui.qꝛ.ſ.demo
nū ſupboꝝ caput ꝯtriuit ⁊ ꝯterit ne hoībꝰ no
cere valeāt q̄ȝtū optāt. ſbdit. Et i his oībꝫ.ſ.
ꝑficiēdis i hereditate dn̄i moraboꝛ ⁊c̄. Hic
Theophilꝰ ⁊ allegat̄ i li.q̄ ꝺꝛ ſpeculū marie
O dn̄a inq̄t ſcio qꝛ tu es maria ꝓtectō hoīȝ
Quis eñ o imaculata ꝟgo ſꝑauit in te ⁊ cō
fuſus eſt.aut q̄s hoīm ꝓcatꝰ ē clemētiā tuā ⁊
derelictꝰ ē. Hec ille.q.d.nullꝰ. Tercio ꝓpt̄
ꝑticipiū honoris qꝛ aſtare a dextr̄ꝭ dei ē ho
norē diuinū ꝓ aliȷ̄ſ creatur̄ꝭ ꝑticipare ſm̄ qḋ
honoꝛ filij aliq̄ mō ꝑticipatiue redundat in
ipaȝ mr̄em dei. vt vult Tho.iij. ſcpto ſn̄iaꝝ
di.xxij.q.iij. Propt̄ea aliȷ̄s ſcīs ſcp̄tura attri
buit ſtare an̄ thronū in ꝯſpectu agni Apoc̄.
vij.vt tāꝗ̄ȝ milites aſtare dicant̄ in reuerētiā
⁊ honorē regij magnificētiā tā an̄ thronū.i.
btām ꝟginē q̄ eſt thronꝰ dei in q̄ ſic in thro
no req̄euit carnē aſſumēdo i eiꝰ vtero ⁊ no
uē mēſibꝫ inhītādo:q̄ȝ in ꝯſpectu agni.i.xp̄i
quē oēs ſcti adorāt Sȝ xp̄o ſcp̄tura attribu
it ſedere in dextera dei pr̄is Mar.vlt̄.⁊ cla
ret in ſimbolo aplōꝝ.nō iō ꝙ xp̄s ſm̄ mem
broꝝ cōpoſitōeȝ flexis poplitibꝫ in aliq̄ ſede
ſederet vt dic̄ Aug.i li.de fide catholica ſm̄
breuitatē ſimboli. Nā xp̄us pt̄ ꝓ libito ſuo
ſic̄ vult ambulare ſedere vel ſtare ꝓut tenet
Laudulfus in ſcp̄to.iiij.di.xlix. Ideȝ putat
etiā de ſctīs pꝰ generalē reſurrectōeȝ ꝙ pn̄t
ambulare i celo:ita ꝙ Petrꝰ ſi vult pt̄ eē iu
xta Paulū vel aliū ꝓ libito ſue volūtat̄ꝭ. iu
xta illud Eſa.xl. Currēt ⁊ nō laborabūt:am
bulabūt ⁊ nō deficiēt.q̄nimo ſm̄ eūdē Lau
dulfum credit̄ ꝙ xp̄s ⁊ etiā ſcti pꝰ iudiciū ſta
būt potiꝰ q̄ȝ ſedebūt qꝛ corꝑl inq̄ntū inſtru
mētū anīe magꝭ ꝯuenit ſtare ꝓpt̄ ꝓmptitudi
nē ad oꝑandū ⁊ laudādū deū. Et etiā qꝛ ma
gis ꝯdecet gl̄iam dei vt ſtent corā altiſſimo
rege deo q̄ȝ ſedeāt cū etiā ad ſedēdum nullo
mō indigeāt. Vn̄ ⁊ btūs Stephanꝰ vidit
ihm ſtantē a dextris dei Act.vij. Et h̄ exp̄ſ
ſe vult Aug.in li.de ſimbolo exponēs illud.
Sedet ad dextrā dei pr̄is. Vn̄ nō ꝓpt̄ h̄ ꝺꝛ
xp̄s ſedere i dextra dei pr̄is ꝙ nō ſtaret. ſȝ ſe
dere illud ſignificat iudiciariā ꝑtātē eiꝰ ⁊ de
xtra dei pr̄is ſignificat eq̄litatē ꝺl pr̄is q̄ntū
ad xp̄i diuitatē vel potiora bona gl̄ie q̄ntuȝ
ad eiꝰ hūanitatē ſm̄ Alexā.de hal. ⁊ ꝯcordi
ter doct. Propt̄ea igit̄ xp̄o attribuit̄ ſedere
ad dextrā dei pr̄is:qꝛ eſt eq̄lis pr̄i ſm̄ diuita
tē ⁊ eſt i potioribꝫ bonis gl̄ie ſm̄ hūanitatē.
Btā aūt ꝟgo qꝛ nō eſt deꝰ ſȝ pure hō. ⁊ iō n̄
pōt ſibi attribui ſedere ad dextrā dei patris
Sȝ qm̄ ipa ꝓ oībꝫ creat̄ꝭ pꝰ xp̄m in tātū ho
norē eſt ſublimata vt ab oībꝫ angelis ⁊ ſctis
ac mūdi hꝰ hoībꝫ ſit adorāda adoratōe yper
dulie tāꝗ̄ȝ mr̄ dei. Iō ſibi attribuit̄ aſtare.ſ.
ad dextrā vel etiā ſedere ad dextrā nō patr̄ꝭ
ſȝ xp̄i hoīs qꝛ hȝ honore ſūmo ſtare iuxta fi
liū tāꝗ̄ȝ mr̄ ⁊ ſpōſa dei ac regina mūdi. Per
hec ptȝ ſolutio ad obiecta ⁊ de ſeſſione Ber
ſabee:qꝛ figuratū licȝ in aliq̄bꝫ nō tn̄ in oībꝫ
oꝑtet ꝯuenire vel eq̄ꝑari figure. ⁊ ſic ptȝ.

Ca. II.

SEcūdo intronisata ē ma
ria i thronū refulgētē reginali maie
ſtate. Vn̄ aſtitit regia. Ubi nota ꝙ
merito btā maria aſtat i throno reginali qꝛ
ipa ē ⁊ ꝺꝛ ab eccl̄ia regina tripl̄r.
Primo regina mūdi.

Scdo regina celi.
Tercio regina miſcdie dei.
Prio inquā regina mūdi.vn̄ in officio Am
broſiano canit̄. Regina mūdi ꝛ dn̄a ſꝑ. ma.
ꝑpetua intercede,ꝓ nr̄a pace ꝛ ſalute que ge
nuiſti xp̄m dn̄m ſaluatorē oīm. Hoc aūt dr̄
iō.qꝛ Maria ē dn̄a mūdi ꝛ oīm creaturarū
ſicͫ ꝛ deꝰ dr̄ dn̄s mūdi, ꝛ h ipo iure mr̄nitatꝭ
ꝛ ſpōſalitatꝭ dei.qꝛ gentes nō licꝫ repelli ab
hereditate.xix.q.vlt.§.fi. Propterea oīa ſūt
marie reginali maieſtati ſubiecta ꝛ obedire
ſibi tenent̄. Si eīm xp̄us deꝰ erat ſubditꝰ illi
Lu.ij.ſane oīa alia ſunt eoipo eiꝰ ꝑtāti ſubie
cta ꝛc. Scdo dr̄ regina celi.i.celeſtiū ſpiri
tuū ꝛ angeloꝝ. Vn̄ cecinerūt angeli di. Re
gina celi letare all'a. qꝛ quē meruiſti por. ꝛc.
qꝛ oīa celeſtia ſubiecta ſūt marie ꝑtāti Ecci.
xxiiij. In hierl'm ꝑtās mea. Hinc Fulbertꝰ
ep̄s carnoteſ dicit. Maria mr̄na dignitate
facta eſt.ſ.regina ꝛ erga ſupos ꝛ erga inferoſ
impioſa: vbiqꝫ prima: vbiqꝫ magnifica cui
certe ꝑpriū eſt ꝛ angelos ſctōs in miſteriuꝫ
mittere ꝛ ad bn̄placitū ſuū oīm pacta cēſere
Tercio dr̄ regina miſcdie dei. Iuxta illud
qd̄ canit̄. Salue regina mi.vi.dul.ꝛc. Sed
h q̄ſtio occurrit: qre mr̄ dei dr̄ potiꝰ regina
q̄ꝫ impatrix: cū impatricꝭ nomē ſit digniorꝭ
ſolēnitatꝭ q̄ꝫ nomē regie: ꝛ qꝛ btē marie ipio
ſubijciunt̄ oīa. Iuxta illud Gen̄.xli. Ad tui
oris impiuꝫ cunctꝰ obediet ꝑpl's. Ad h rn̄
det̄ ꝙ licꝫ plures ſint ad id rōnes a ſctis tra
dite.vt patuit li.vj.pte.ij.art.ij. Tn̄ ad h po
nit̄ rō ꝑcipua.qꝛ impatrix eſt nomē timoris
atqꝫ rigoris.ſꝫ regina plꝰ ē nomē pietatꝭ ꝛ eq
tatis.iuxta illud Prouer.xx. Miſcdia ꝛ ve
ritas cuſtodit regē ꝛ roborat̄ clemētia thro
nus eiꝰ. Vn̄ ſic ꝛ xp̄s in tota ſacra ſcp̄tura
nō repit̄ aut forte vix.vt noiet̄ impator expſ
ſe.ſꝫ noiat̄ rex pſepe. Et ipo teſte ad Pylatū
Tu dicis qꝛ rex ſuꝫ ego Joh.xix.atqꝫ i alijs
ſcp̄turꝭ mltis. Ita ſctā maria ꝑpt' pietatꝭ ſue
dn̄ium regina dr̄ potiꝰ q̄ꝫ impatrix.vt noiet̄
potiꝰ a dignitate pietatꝭ q̄ꝫ timoroſitatꝭ. De
cuiꝰ pietate dic̄ Bern̄. Quid inq̄t hūana fra
gilitas ad mariā trepidat accedere q̄ tota ē
pia et ſuauis. reuolue totꝰ euāgeliū hyſtoriā
et ſi q̄d in ea auſteꝝ repies ſuſpectā de cete
ro tene ſn̄iam. Hec ille. Itē ſcda q̄ſtio qre
mr̄ dei potiꝰ dr̄ regina miſcdie q̄ꝫ iuſticie vel
ſapie.et ſic de alijs. rn̄det̄ ꝙ plib' rōnib' ob
miſſis, potiſſime iō vt ſignificet̄ nob' qꝛ g h
ſolū ipa ē regina ꝯſtituta oīm ꝑpetatū diui
naꝝ.i.ſapie iuſticie glie charitatꝭ. ꝛ ſic d alijſ
eo ꝙ teſte p̄s. Miſatōnes dn̄i ſup oīa opa
eiꝰ. Regnū g miſcdie dī i maria denoīat po
tētiā ſup oīa opa dei. Hec ꝑphauerat Eſa.
xvj.ca.di. Pregabit̄ i miſcdia ſoliū eiꝰ.ſ.dei
Hoc eſt: Maria in q̄ deꝰ tāq̄ꝫ in ſolio q̄euit
O igit̄ hō accipe documētū ꝙ ſi grauaris a
iuſticia vel ſapia dei aut vn̄cūqꝫ ad ipaꝫ ma
trem miſcdie et reginā recurre et appella ad
thronū gr̄e et miſcdie marie. Ad qd̄ hortat̄
apl's Hebreo.iiij.di. Adeamꝰ cū fiducia ad
thronū gr̄e vt miſcdiaꝫ ꝯſeq̄mur i tp̄e opor
tuno. In hꝰ figurā Heſter.v.cū Aſſuerꝰ rex
mādaſſet occidere ꝑplm iudeoꝝ. Heſter re
gina ſupplicatura ꝓ ꝑpli ſalute ad eū acceſſit
Cui rex ait: pete qd̄ vis etiā ſi dimidiū regni
mei petierꝭ ipetrabis. Nimirū iſta heſter fi
gurat btāꝫ mariā cui dimidiū ſui regni deꝰ
rex ꝯdiuiſit.qꝛ cū in do ſint hec duo iuſticia
et miſcdia.iuxta illd̄ p̄s. Duo hec audiui: qꝛ
ꝑtās tibi ē et miſcdia: qꝛ tu reddis vnicuiqꝫ
ꝛc. Iuſticiā deꝰ ſibi retinuit: miſcdiaꝫ marie
tribuit ꝛc.

Cap. III.

Tercio btā maria ē itroniſata i thro
nū glioſiſſimū diuialis ꝓpinq̄tatis
dignitate refulgētē: iō dr̄. Aſtitit re
gina de.tu.ſcꝫ o deꝰ xp̄e. Eſt g ipa btā maria
ꝓpinq̄ſſima do i throno glie celeſtꝭ ſup oēs
angelos et btōs. Sꝫ circa hꝰ rei intelligētiā
nota q̄ttuor pūcta ꝑcipua. Primū punctū
ꝙ aliqꝝ ē opinio dicētiū ꝙ btā maria ē ſup
oēs angelos et btōs ac ſup ordinē oīm crea
turaꝝ in q̄rta hierarchia ſoli btē marie ꝓpa
q̄ nō ſolū dignitate ſꝫ etiā loco ſit infra diui
nā hierarchiā vbi xp̄s eſt in dei dextra tāq̄ꝫ
mediatrix int' deū et creaturas ſic ē collū int'
caput et mēbra. iuxta illud Can̄.vij. Colluꝫ
tuū ſic turrꝭ eburnea Scdm punctū ꝙ ali
oꝝ ē opinio dicētiū ꝙ btā maria ſit ſup oēs
angelicas et hūanas creaturas i ꝓpo thro
no q̄dē ꝓxio throno xp̄i ad eiꝰ dexterā iuxta
diſpoſito i digniſſimo loco celi empyrei. cui
figura ꝯcor.iij. Reg.ij. vbi hr̄ ꝙ rex Salo
mon ſurrexit i occurſuꝫ mr̄is aduenietis et
adorauit eā.ſ.debita reuerētia veneratōis ꝛ
ſedit rex ſup thronū ꝑpriū. Poſitꝰ q̄ꝫ eſt allꝰ
thronus mr̄i regis ad dexterā ipius regis ꝛ
ibi ſedit mater ſcꝫ regis. ſic et de maria pu
tant plimi in celeſti gloria. Tercium pun
ctum ꝙ alioꝝ eſt adhuc opinio dicentiū

q̄ btā maria in eodē throno gl'ioſiſſimo cuꝫ
dn̄o ihu eſt ad dexterā. Et hec accipit̄ ex ꝟ-
bis Aug. dicētis in ſmōe. Tibi inqt dn̄a di
gne thron⁹ regis gl'ie debet̄. Te ip̄e rex gl'ie
vt mr̄em verā ꝛ decorā ſponſaꝫ p̄ oibꝫ dili-
gens amoris amplexu aſſociauit ſibi. Gau-
de igit̄ ꝛ letare ſine fine. Hec ille. Ex q̄ auto-
ritate arguit̄ ſm Alber. ſup miſſus ē. Pri-
mo ſi ſibi debet̄ thron⁹ regis gl'ie. ḡ idē thro
nus ſu⁹ ꝛ xp̄i regis. Scd̄o q̄ ſi mr̄ ꝛ ſpōſa
ḡ iuxta regē. Tercio ſi p̄ oibꝫ dilexit ꝛ ſibi
ſociauit. ḡ ſecū gl'ificatā hr̄e voluit. Et ad id
ↄfirmādū facit talis rō ſm Antho. florētin̄.
in. iiij. pte ſūme. qꝛ oēs ſcti dn̄t aſſociari ſin-
guloꝝ ordinū angelis. ita q̄ null⁹ eoꝝ ſolita
rius repiat̄. ſꝫ vn⁹ ſctūs cū vno angelo in q̄-
cūqꝫ ordinū: iuxta illud Deut. xxxij. Cōſtitu
it terminos ꝑploꝝ iuxta numeꝝ filioꝝ dei. i.
angeloꝝ. Sꝫ qꝛ xp̄s de⁹ ꝛ hō ſup om̄s exal
tat⁹ nō decꝫ vt ſit ſol⁹: ſꝫ ſit mr̄ ſua ſecū iuxta
eū in gl'ificatōe q̄ fuit ſibi in adiutoriū in re-
dēptione ꝛ eſt ſecū in aduocatōe ſm Bern̄.
ꝑ genere hūano. Quartū punctū q̄ licꝫ h̄
nobis nō ſit certū vtrū vicꝫ maria ſit in eo-
dē throno cuꝫ xp̄o vel in alio ꝓprio ſibi ſoli.
Talia em̄ cognoſcem⁹ ad plenū in p̄ria cū ve-
nerim⁹: tn̄ h̄ certitudinaliter credit eccl'ia q̄
btā Maria eſt exaltata in gl'ia ſup oēs cho
ros angeloꝝ ꝛ ordines creaturaꝝ puraꝝ. vt
canit̄ in officio. Itē dubiū ſubſcptū licꝫ ſcri
ptum habeat̄ inter ſmōes de tp̄e: tn̄ ꝛ h̄ de-
ſcripſi vt ſit in ꝓmptu cui placuerit. Vn̄
adhuc occurrit dubiū qꝛ cū celū ſit magni-
tudinis īmēſe dubitari pōt verſus ſcꝫ quaꝫ
ptem an ad oriētē vel occidentē meridiē vel
ſeptētrionē ſit thron⁹ xp̄i ꝛ mr̄is ei⁹ atqꝫ mā-
ſio ciuitatis curie celeſtis. Ad h̄ rn̄dendo
nota p̄mo q̄ q̄dā opinati ſunt h̄ fore ad ori
entē ex eo q̄ di. p̄s. Pſallite dn̄o q̄ aſcēdit ſu
per celos celoꝝ ad oriētē ꝛ ex eo approbāt qꝛ
videm⁹ q̄ eccl'ie ꝛ altaria ↄſtrui habēt ꝟſus
orientē reſpiciēdo: vt orōnes ꝛ miſſe in eccle
ſia fieri habeāt verſo vultu ad orientē. Sed
iſta ſoluunt̄ taliter. qꝛ ſm ly. dictū illud p̄s.
ſic exponit̄. Qui aſcēdit ſup celū celi. i. ad ex
tremitatē celi empyrei qd̄ eſt celū celi: qꝛ ex-
celſi⁹ ſup celos. ad orientē h̄ dr̄ qꝛ xp̄s aſcen
dit de monte oliueti Act. j. Qui mons eſt ī
oriētali pte iuxta hierl'm in q̄ opatum eſt my
ſteriū redēptionis. Hec lyra. Et ſic nō ↄclu
dit̄ dicta opinio fore vera. Ad illā ꝓbatōeꝫ

dicit̄ q̄ xp̄iani ſolēt adorare ꝟſus orientē nō
idō qꝛ xp̄s ſit in pte oriētali celi. Sꝫ ꝓpt̄ alias
rōnes q̄s etiā notat Rich. ſup. iij. di. ix. q. ij.
arti. vlt. ↄcor. Rayneri⁹ ī ſūma. q̄ꝝ Prima
eſt ꝓpt̄ padiſuꝫ in oriēte cōſtitutū Gen̄. ij. q̄ſi
ꝑ orōnes q̄ram⁹ ad padiſuꝫ redire. Scd̄a
ꝓpt̄ ip̄m xp̄m iā ortū in mūdo tāqꝫ lumē q̄ il
lumiat oēm ho. ve. in hūc mū. Joh. j. Qui
etiā oriēs noiat̄ Zach. vj. q̄ſi ſignificem⁹ qꝛ ꝑ
xp̄m ī orōne illūinari q̄rim⁹ Alij aūt opina
ti ſūt q̄ celeſtis curia ꝛ thron⁹ xp̄i ſit ad occi
dentē. iuxta illud p̄s. Qui aſcēdit ſup occa-
ſuꝫ dn̄s nomē illi. Sꝫ hec etiā ſoluit̄: qꝛ ſm
lyrā ex q̄ iudei adorabāt ad occidentē. qd̄ q̄
dē voluit tūc de⁹: vt excluderet idolatriā co
q̄ oēs gētes idolatre ī reuerētiā ſolis orabāt
ad oriētē. vt ptꝫ Ezech. viij. Et etiā vt figu-
raret futuꝝ occaſuꝫ xp̄i ꝑ mortē ei⁹ noſtrāqꝫ
redēptōꝫ. Propt̄ea ꝛ ſctā ſctōꝝ in tabnaculo
ꝟſus occidētē erat. vt ptꝫ Exo. xxvj. Per h̄ ḡ
q̄ ſcribit̄ xp̄ꝫ aſcēdiſſe ſup occaſuꝫ: intelligit̄
aſcēdiſſe ſup locū adoratōis hūane. ſ. ad lo-
cū adoratōis angelice q̄ loc⁹ eſt ī celo empy
reo vbi angeli adorant xp̄m ꝛc. Tercia ḡ
opinio ē Frācis. maro. q̄ thron⁹ xp̄i ac ma-
rie necnō māſio ſupne ciuitat̄ ſit ad aq̄lonē
Et ꝓbat p̄mo ꝑ illud p̄s. Magn⁹ dn̄s ꝛ lau
dabilis ni. in ciui. dei nr̄i in mō. ſctō ei⁹ fun.
exul. vni. ter. mōs ſyon lat. aq̄. ciui. re. mag.
qd̄ videt̄ oīno ſonare ꝓpoſitū. Scd̄o ꝑ il-
lud Eſa. xiiij. vbi introducit̄ lucifer q̄ſi ꝓpria
autoritate ꝛ ꝟtute hāc ciuitatē ſupnā volēs
poſſidere di. In celū aſcēdā: ſedebo ī mōte
teſtamēti ī lateribꝫ aq̄lonis qd̄ nō dixiſſꝫ ni
ſi illa ciuitas ibi foret. Tercio id oñdit rō-
ne tali. qꝛ ph̄i ponūt q̄ mot⁹ celi eſt effectus
adeq̄t⁹ ꝟtute motric̄ intelligētie vt ī eo agat
ſm totū ꝟtut̄ ſue conatū ꝛ fides n̄ ↄtradicit
Vn̄ vt eq̄lit̄ agat ī ptes eq̄ diſtātes oportet
vt intelligētia. i. angel⁹ determiet ſibi locū in
medio ad mouēdū īde totū celū. alioq̄n age
ret intēſi⁹ in ꝓpinq̄ q̄ꝫ remota. Sꝫ ſtella ma-
ris q̄ ē pol⁹ ſeptētrional̄ ē in medio celi ſm
emiſperiū nr̄e terre hītabilis. ḡ videt̄ q̄ an-
gel⁹ ſibi determiauit hūc locū mediū vt īde
moueat alias ſtellas ꝛ totū celū Et ꝑ ↄn̄s cū
ciues nō amēt p̄rie lōginq̄tatē vl' diſtātiā. vi
det̄ q̄ detmiauit ſibi locū ꝓpinquū ſue ciui-
tat̄ magne. Hec Frāciſ. maro. Reuertēdo
ad ꝓpoſitū ptꝫ btām mariā fore intronizatā ī
gl'ioſiſſimo ſolio. vbi regt̄ cū filio ꝛc.

Articul⁹ ſcd̄s q̄ btā maria in gl'ie celeſtis
throno ſup oēz creaꝶaz tripl'r aſtat felicitata.

Secūdū miſteriū

dicit felicíſſime gl'ificatōis marie
qd̄ notaꝶ in themate cū dr. In ve
ſtitu deaurato ꝛc̄. Quibꝫ ex ꝟbis
eliciꝶ q̄ btā maria in celo ſup oēs angelicas
ꝛ humanas creaturas eſt p̄felicitata ꝛ glori
ficata tripliciter.

Primo in corpis p̄eminēti gl'ioſitate.
Scd̄o ī btitudis ꝯdelectabili iocūditate
Tercio in vl'is gl'ie totali plenitudie.

Primo q̄dē ī corpis p̄eminēti gl'ioſitate: qꝛ
dr aſtat regina in veſtitu deaura. i. in corpe
gl'ificato. Nā corp⁹ ē tāq̄ꝫ veſtimētū aīe cui⁹
gl'ia tāq̄ꝫ auꝝ oīa metalla p̄cellit oīm aliorū
gl'iam p⁹ xp̄z. Hec figurauit Johes Apoc.
xij. di. Signū magnuz apparuit in celo ꝛc̄.
Profecto h̄ fuit magnū. i. magne gl'ie ſignū
in celo q̄ vicz vna puella ſup oēm creaturā
ſit p̄exaltata qꝛ inq̄t: mulier. i. maria amicta
ſole. i. corpe lumīoſo p gl'iaz ꝯſūmato. qꝛ te
ſte ſaluatore Math. xiij. Fulgebūt iuſti ſcꝫ
in corpe gl'ioſo: ſicut ſol in regno p̄ris corūꝫ
ꝛ luna ſub pedibꝫ eius. in q̄ ſignificaꝶ q̄ ipa
btā maria ſup oēs poſt xp̄m angelos ꝛ bea
tos eſt tā p̄eminēter gl'ioſa ꝛ aīa ꝛ corpe q̄n
tū ſol p̄ ceteris luminaribꝫ ꝛ ſtellis incōpa
biliter eſt p̄radioſa. Q̄ aūt maria ſit corpe
gl'ioſo aſſumpta patuit ſup̄ pte. j. Scd̄o p̄
felicitata eſt maria ſup oēs in btitudis ꝯde
lectabili iocunditate. Vn̄ ſubdiꝶ: in veſtitu
deaurato circūdata: qꝛ oēs btī ꝛ angeli cir
cūdāt iocūdātes btām mariā in celeſti p̄ria:
delectātes in ei⁹ gl'ia ꝛ btitudie. Sꝫ diceres
quō hoc. rn̄deꝶ q̄ btā maria p̄cipue triplici
ter delectat totā celeſtē patriā ſua gl'ia. Pri
mo p radiū illuſtratiuū: qꝛ ſicut ſol illuſtrat
ſuo radio replēdo totū orbē a q̄ oīa ſydera
capiūt lumē. vt ait Plato ī thimeo. Sic glo
ria marie totā celeſtē patriā illuſtrat ꝛ deco
rat. Vn̄ Aug⁹. in q̄dā ſermōe de natiuitate
ꝟginis ait. Ip̄m celū qd̄ penetraſti o maria
necnō q̄ in eo ſunt ꝯtenta: noua ꝛ ineffabili
gl'ia decoraſti: p̄orēq̄ꝫ ei⁹ gl'iam vltraq̄ꝫ dici
pōt tua p̄ſentia magnificaſti. noua illic ac p̄
cellēti dignitate irradias īmenſaq̄ꝫ luce plu
ſtras. Hec ille. Scd̄o delectat p aſpectuꝫ
p̄ſentie ꝛ alloquiū dulciſſimū. Vn̄ Bern̄. ī
ſmōe de aſſūptōe ait. Si guuli necdū nati

Johis aīa liq̄facta ē: vt maria locuta ē. q̄ nā
fuit illa exultatio ciuiū celeſtiū cū ꝛ ei⁹ vocē
audire ꝛ faciem videre eiuſq̄ꝫ p̄ntia btā frui
meruerūt in celo. Hec ille. Tercio p odorē
ſuauiſſimū. vn̄ de ea canit eccl'ia. Vidi ſpe
cioſam ſicut colūbā aſcēdentē de ſup riuos
aq̄ꝝ. i. angeloꝝ ꝛ btōꝝ ordines. ſeq̄ꝶ: cui⁹ in
extimabilis odor erat nimis in veſtimētꝭ. i.
in corpe gl'ificato: qꝛ ſm doctoreſ corpa glo
rioſa erūt fragrātia odoribꝫ ſuauiſſimis Iu
xta illud Apoc. v. Habētes phialas plenaſ
odoramētoꝝ. ḡ mlto magis corp⁹ gl'ioſum
marie in cui⁹ odore ſancti exultātes di. illud
Can. j. In odorē vngentoꝝ tuoꝝ currim⁹. ſ.
o maria. iō adoleſcētule. i. aīe btē: dilexerūt
te nimis. Hinc Eccl'i. xxiiij. ipa ait. In plate
is. ſ. ſupne hierl'm ſicut cynamomū ꝛ balſa
mū aromatiſans odorē dedi q̄ſi mirrha ele
cta ꝛc̄. Tercio p̄felicitata ē maria in pleni
tudine oīs gl'ie vniuerſal'r: vt q̄cq̄d ceterꝭ p̄
ſtatū eſt p ptes ipſi ſoli plene ē datū ſm Hie
ro. Vn̄ Eccl'i. xxiiij. In plenitudie ſctōꝝ de
tentio mea. Sup q̄bꝫ q̄dē ꝟbis Bern̄. dic̄
ſic. Merito inq̄t ī plenitudie ſctōꝝ ei⁹. ſ. ma
rie detētio erat cui nec puritas angeloꝝ nec
fides defuit p̄riarchaꝝ: nec ſpes ꝓphaꝝ: nec
apl'oꝝ zel⁹: nec ꝯſtātia martyꝝ: nec ſobrietaſ
confeſſoꝝ. nec caſtitas ꝟginū: nec fecūditas
defuit ꝯiugatoꝝ. Hec ille. Sꝫ q̄ſtiones ꝛ
dubia circa h̄ occurrūt eo q̄ aliq̄ ſcti gl'ifica
ti ſūt tribꝫ aureolis ſil': quō btā ꝟgo habeat
p̄cellētē pleītudinē taliū Eſt ḡ h̄ p̄ma q̄ſtio
Vtrū btā ꝟgo habeat aureolā p̄dicatōis p̄
cellētē oīm aureolas alioꝝ p̄dicatoꝝ. Se
cūda q̄ſtio vtrū beata ꝟgo habeat aureolaꝫ
martyrij p̄cellētē oīm aureolas martyrum.
Tercia q̄ſtio vtrū btā ꝟgo habeat aureo
lā ꝟginitatꝭ p̄cellētē oīm aureolas ꝟginū.

Ad p̄mū de aureola p̄dicatōis videꝶ ī cō
trariū q̄ ipſa nō habeat eā aut ſaltē inferio
rē habeat ceterꝭ p̄dicatoribꝫ pbaꝶ. Nā defi
ciēte cā deficit effect⁹. ex. ij. ph'coꝝ. Btā āt
ꝟgo nō habuit ſtatū p̄dicatoꝝ vel doctorū
nec exercuit ipſa actū p̄dicatōis aut docēdi
ſic alij mlti exercuerūt. Aureola ꝟo dbeꝶ ex
ercitio act⁹. vt volūt doct. ſup. iiij. diſt. xlix. ḡ
ipſa nō habuit aureolā p̄dicatoꝝ: nec videꝶ
quō p̄cellētē alijs habeat aureolā hāc. In
oppoſitū eſt: qꝛ Dam̄. dicit q̄ hec beatorum
btiſſima a nullo illuſtriū vinciꝶ. qd̄ fieret ſi
ipa aureolā p̄cellētiorē nō haberet. Rn̄deꝶ

ꝰ ſm Alber. ſup miſſus ē. ca. cxviij. ꝙ beata ꝟgo hȝ vtiqȝ ꝑdicatōis aureolā ꝑeminētem alijs oībꝫ ꝑdicatoribꝫ triplici rōne. Primo qꝛ plꝰ eſt ꝑdicare facto ꝙȝ ꝟbo. Sȝ alij ꝑdicauerūt ꝟbo. btā aūt ꝟgo ꝑdicabat ꝑncipaliter facto. Et ſi dꝛ ꝙ alij ꝑdicabant facto ħ fuit ꝑ accidēs. accidit eī facto aliorꝝ ꝙ ſit ſignū vel exemplū. ſȝ btā virgo ꝑ ſe factꝭ vtebatᷣ ꝑ ꝟbis in ſua ꝑdicatōe ſicut patȝ in deſpōſatōe in purificatōe ꝛ ſacrorꝝ ſuſceptōe: ꝛ ꝯſilijs qͥbus vtebatᷣ nō ad ſui ꝑfectionē: ſed ad nr̄am inſtructōeȝ ꝛ vtilitatē. Scđo qꝛ ipa ſūmos ꝑdicatores ꝛ doctores totiꝰ fidei catholice. i. aploſ ꝛ euangeliſtas docebat. Nā Lu. ij. ſcꝑtū eſt. Maria ꝯſeruabat oīa ꝟba hec ꝯferens in corde ſuo. Ubi dicunt ſcti ꝙ iō conſeruabat hec vt ea opportunis tꝑibus ad ſcribendū euāgeliſtis reuelaret. Et Sap. ca. viij. dꝛ de ſapia. ꝙ ē doctrix diſcipline dei. Ea aūt q̄ dicuntᷣ de ſapia ſpecialiter intelliguntᷣ de btā ꝟgine. ꝰ ipa eſt doctrix. ꝛ reuera doctrix ꝛ magr̄a fuit aplorꝝ q̇ in arduis ipaȝ ꝯſulebāt ꝛ q̄rebāt: vtpote ſuper oēs. ſſ. plenā. Tercio ipa oēs ꝑdicatores poſt xp̄m excedit: qꝛ alij oēs ꝑdicabāt et docebāt ꝑ verbū creatū. Btā aūt ꝟgo ꝑdicauit ꝑ ꝟbū increatū. i. xp̄m dei verbū ꝛ dei filiū quē carne induit ad ꝑdicandū mūdo: ꝰ ſicut ꝑdicauit excellentiꝰ: ita ꝛ excellētiſſimā aureolā hȝ. Et ſic ptȝ rn̄ſio ad obiecta.

Ad ſcđm queſitū de aureola martyrij pōt argui in cōtrariū: qꝛ btā ꝟgo habuit dolorē ſpūalē ꝑ martyrio cū eiꝰ aīaȝ gladiꝰ doloris ꝑtrāſiuit in xp̄i paſſione. ꝰ videtᷣ ꝙ eiꝰ aureola ſit inferior aliorꝝ martyrꝝ aureola q̇ habuerūt ſpūalē ſilꝰ ꝛ corꝑalē dolorē. Ad ħ rn̄detur ꝙ ille ſpūalis dolor Marie fuit multo acerbior ꝙȝ oīm aliorꝝ martyrꝝ dolor. Unde Bern̄. ſup miſſus eſt dicit. Longe eā plꝰ ꝙȝ martyrē cenſemꝰ in q̄ paſſiōis ſenſuȝ cōpaſſionis ſuꝑauit affectus. Hec ille. Ergo habet aureolā etiā martyrij excellētiorem: vt a nullo vinci valeat illuſtriū. Et de ħ latiſſime patuit li. iij. ꝑte. ij. arti. iij. iō ħ breuitᷣ ꝑtrāſeo.

Ad terciū q̄ſitū de aureola ꝟginitatꝭ obijcitᷣ: qꝛ dicēte aplo. Nō coronabitᷣ niſi q̇ legitime certauerit. Sȝ btā ꝟgo nullū certamē ꝟginū: nec aliquā difficultatē ꝯtinentie habuit: qꝛ nullā pugnā in carne habuit vnq̄ȝ. Un̄ ꝛ phs in ethicis dic. ꝙ ꝯtinēs eſt q̇ patitᷣ: ꝛ nō deducitᷣ inſenſibilis q̇ nec patitᷣ nec deducitᷣ. Cū ꝰ btā ꝟgo nō patiebatᷣ a carne. Aureola aūt ꝟginitatꝭ debetᷣ pugne ꝛ victorie. nō videtᷣ quō eiꝰ ꝟginitatꝭ aureola ꝑcellat oīm ꝟginū aureolā. Ad ħ ꝰ rn̄detur ſm Tho. ſup. iiij. di. xlix. ac ꝯcorditer alios doctores ꝙ btā ꝟgo hȝ ꝑ ꝑmio ꝟginitatꝭ aureolā ꝑcellētiſſimā: ꝛ licȝ n̄ habuerit pugnā ꝑ tētationē q̄ eſt a carne habuit tn̄ ꝑ tētationē q̄ eſt ab hoſte q̇ nec ipm̄ xp̄m reueritꝰ fuit tētare. Un̄ ſicut victoria btē virginis fuit gl'ioſiſſima qm̄ fomes ſic in ipa fuit ſopita ꝛ extincta vt nūq̄ȝ aliquē effectū vel incitamētū hꝛet: nec ipa peccare etiā venialiter poſſȝ. Ita eiꝰ victorie corona eſt gl'ioſiſſima ſuper oīm ꝟginū coronas. Ampliꝰ ipa btā ꝟgo fuit ꝛ eſt ꝟgo virginū ꝑ excellentiā: ꝰ q̇cq̇d debetᷣ alijs ꝟginibꝫ debetᷣ ei excellentiꝰ. Pe niq̄ȝ btā ꝟgo eſt regina ꝟginū ꝛ ħ ſibi ſoli cōuenit. ipa eñ ſola a maledicto legis ꝟginitatē ſeruauit ꝛ eā liberā ꝛ gl'ioſam reddidit: ſic oēs alie ꝟgines ꝑ eā gl'ificate ſunt: ꝛ ꝑ ꝯn̄s ipa eſt effecta regina ꝟginū: alie tm̄mō ancille ꝛ pediſſeque. iō ps. Adducentᷣ regi virgines poſt eā ꝛc. Sȝ qꝛ improportionabiliter maior eſt corona regine ꝙȝ ancille. ꝰ btē virginis aureola eſt excellētiſſima. Hec Alber. O igitᷣ ꝟginū virgo bn̄dicta. O ſctōrꝝ ſctiſſima ꝛ oīm btōrꝝ gl'ia. O gl'ioſa dn̄a excelſa ſupra ſydera: q̇ te creauit ꝑuide lactaſti ſacro vbere. Quid in tuā laudē dicere poſſumꝰ cū ſis oīm excellētiſſima dn̄a: regina celi gl'ioſiſſima: ꝛ mr̄ oīpotētis dei digniſſima: vere ꝰ felix es ꝛ feliciſſima ac omī laude digna ꝛc.

Articulꝰ terciꝰ ꝙ ſūma honorificētia eſt i thronū gl'ie ſuſcepta maria in aſſumptōe: et hoc ꝑ. xij. choros ꝛ ordines.

Ercium miſteri um ħ declarandū dꝛ honoratiſſime ſuſceptōis qđ notatᷣ in themate cū dꝛ c. ircūdata varietate. ſ. ꝟtutū ac ſctōrꝝ varijs honoribꝫ eā magnificātiū ꝛ ſuſcipiētiū honorifice i gl'iaȝ. Poſſumꝰ aūt deuote meditari ꝛ pie ꝯtēplari ꝙ iuxta nūerū. xij. ſtellarꝝ i corona gl'ioſe b. ꝟgis i figura Apoc. xij. c. deſcꝑtarꝝ. ipa b. ꝟgo i ſui aſſumptiōe ꝑcipue de. xij. magnalijs ꝛ ꝟtutibꝫ eſt laudata ac magnificata: ſicq̄ȝ a. xij. ordinuȝ celeſtiū circūdata varietate duodecim honoribꝫ ſuſcepta. Hos autem honores ꝛ laudes ac modū ſuſceptōis ꝓſequitᷣ ꝓlixe q̇dā

magiſter deuot⁹ i ſuo libro q̄ intitulat̃ liber
de vita btē ꝟginis recolligēs hec ex cōmēto
ſuꝑ libro de hierarchia angelica. atqꝫ ex ver
bis Theophili necnō Johis damaſceni et
alioꝝ plūimoꝝ. vñ ei⁹ cōtēplatiōis modū ſe-
quēs aliq̄bꝫ oportunis ſuꝑaddit; h ego bre
uiatū deſcpſi taliter Cū inq̄t btā maria ab
angelis in iubilo traduceret̃ ꝑ celū aereū ꝛ
ethereū atqꝫ ſydereū. ecce ei⁹ ſplēdoꝛ clarita-
tis ꝓcellendo obfuſcare videbat̃ claritatem
ſolis ꝛ lune ac cūctoꝝ ſydeꝝ. Cūqꝫ ꝑuenīſſ
ad celū empyreū ſinguli ordinū angelorū et
ſctōꝝ ꝛ ipa ſctā trinitas cū mlt̄ꝫ ꝛ varijs lau
dibꝫ in iubilatōibꝫ eā ſuſceperūt occurrēdo
Primo ḡ ꝓm⁹ chorus angeloꝝ ſuſcepit eā
laudādo ꝛ magnificādo de ſctīſſima hūili-
tate ꝑ quā meruit ſūme deo placere decātā-
tes ꝛ dicētes. Progredere ꝓgredere celoꝝ
regina aſcēde ad tuū filiū ad regnandū ꝑ ſe
cula: q̄ licꝫ fores ſctīſſima ꝛ oībꝫ ꝟtutibꝫ de-
corata: ſūma tñ tua humilitate ꝟtuoſiſſima
deo ſūme cōplacuiſti vt eſſes ei⁹ mater ele-
cta ꝛ ab oībꝫ btīficanda. Nunc ḡ dignū ē te
accipe glīaꝫ ſūme exaltatōis: qꝛ q̄ ſe humili-
at exaltabit̃. vt ſcptuꝫ eſt Lu. xviij. Scdo
ſuſcepit eā chorus archangeloꝝ adorans ꝛ
laudās de caſtitate cui⁹ glīam admirādo ce
cinit di. Que eſt iſta q̄ ꝓgredit̃ q̄ſi aurora cō
ſurgēs pulchra vt luna: electa vt ſol: terribi
lis vt caſtroꝝ acies ordi. Hec eſt inq̄t illa ꝟ
go ſingularis caſtitat; cui⁹ ꝟginitas fuit dō
amabilis. ḡ btā accipe nūc ꝓmiū caſtitatis
qđ eſt angelice ꝓlatōis vt dicaris angelorū
dñā: quia angelis cognata eſt ꝟginitas. ſm
Berñ. Merito ḡ ipa ꝟgo ꝟginū dñā eſt an
geloꝝ. Tercio ſuſcepit chorus ꝟtutū lau
dādo de ſūma puritate. Hec ē inq̄t ꝟgo no
bilis mr̄ dei amoroſa q̄ vt liliū ꝯuallīū ꝛ ro
ſa ſine ſpina: ab omī ſorde pctī aliena: nitēs
puritate ſūma. ḡ dignū eſt vt ſis deo ꝓxima
qꝛ incorruptio facit ꝓximū deo Sap. vj.
Quarto ſuſcepit chorus poteſtatū lau-
dādo de obediētia. Salue inq̄t ſctā dei ge-
nitrix: ſalue glīoſa tu ꝑ tuā obediētiā q̄ deo
ſꝑ obediſti. regē celi ꝯcipe meruiſti, q̄ tibi ſe
ſubdidit ꝛ velut mr̄i obediuit. Accipe ḡ po-
teſtatē vt oīa obediāt tibi. Juxta illud Geñ.
xlj. Ad tui oris impiū cunct⁹ obediet ꝓplus
Quinto ſuſcepit ordo ꝓncipatuū laudan-
do de patiētia. Hec eſt inq̄t illa femīa glīoſa
cui⁹ odoꝛ tanqꝫ mirrha electa ꝑ patiētie ſue

merita letificat celeſtia. Hec eſt q̄ cū dei filio
ꝛ ꝓ ei⁹ dilecto multa ſuſtinuit aduerſa: cui ꝛ
in cruce morīēti ſūme fuit cōpaſſa. cui⁹ aīa
gladio doloris extitit ꝯfoſſa: ḡ ꝯſolatōe dig
eſt ſūma: vt cū ſuo dulci ieſu fruat̃ celeſti le-
ticia. iuxta regulam apl̄i. Sicut ſocij paſſio
nū eſtis: ita ꝛ ꝯſolatōis eritis. ij. Choꝝ. j.
Sexto ſuſceperūt eā dñatiōes laudantes
de ſapīa cuꝫ inq̄unt. Uirgo prudētiſſima ꝑ
ſapiam reges regnāt teſte ſcptura Et tu tua
ſapīa demōes ꝓſtraſti: mūdū liberaſti: celoſ
reſtauraſti: ꝛ deū de celis attraxiſti. ꝓpterea
te cōdecet diadema regiū creature oīs: vt ñ
tm̄mō terreſtris ſꝫ ꝛ exercitus veneret̃ cele-
ſtis q̄ oīm regina exiſtis. Septimo ſuſce-
perūt throni laudātes de miſcđia. Aue inq̄
unt clemētiſſima miſcđie regina ꝟgo pijſſi-
ma ꝑ tuā pietatē ſubuenis oībuſ. Nā nō ni
ſi ꝑ te dat de⁹ grām ꝛ miſcđiam hoībꝫ: ḡ mū
di aduocata digna es fore mr̄ grē ꝛ miſcđie
vt ꝑ te ſaluent̃ hoīes ꝛ ruine repent̃ celeſtes
Octauo ſuſceperūt cherubī laudādo de fi
de. Hec ē inq̄t illa felix ꝛ btā ꝑ quā fides in
carnatōis diuīe ꝯſūmata ꝛ ꝑ mūdū totū eſt
dilatata q̄ ſola ſtetit firma alijs vacillātibꝫ ī
paſſiōis xpī hora. Nūc ḡ fidei ꝓmiū hrē ſu-
per oms digna es: qđ eſt viſio dei clara ſm
doctores. Nono ſuſceperūt eā ſeraphin
laudātes đ ſūma charitate. Aue inq̄unt ple
na grā: plena charitate: plena ſpūſcō: plena
deitate: tu ꝑ tuā charitatē deū attraxiſti: quē
ex te hūanatū ꝓ gener; hūani ſalute obtuli-
ſti: vt in cruce moreret̃ charitate īduxiſti: cū
ſalutē oīm voluiſti: ḡ ſal⁹ ꝛ ſolaciū cūctoꝝ
btōꝝ: merces atqꝫ ꝓmiū oīm ſctōꝝ ſuꝑ oēs
dig es diuīa fruitiōe: q̄ correſpōdet ſm do-
ctores charitati. Uñ virgo deo plena iuxta
dei filiū tuū ꝓdilectū digne poſſideſ thronū
glīe ꝓꝑatū. Poſſum⁹ āt ꝯtēplari q̄ int̃ oēs
angelos celi ſctūs Gabriel vidēs mariā i tā
ta glīa poſitā gaudebat ꝛ eā laudabat dicēſ
Ecce inq̄t celi regina tua ſūma glīa recorda
re qꝛ ſalutatio mea a deo tibi miſſa hec ꝓnū
ciabat cū dicebā, Aue grā ple. do. te. bñdi.
tu in mlīeribꝫ. Et nūc. Aue plena glīa tecuꝫ
dñs tu⁹ ihs: te ſūme exaltās: te ſūme letificāſ
ꝛ glīficās: ꝟe tu bñdicta ꝛ ſuꝑbñdicta inter
oēs mlīeres ꝛ oīa creata ꝛc. Decimo ſuſce
perūt eā ſctī veteris teſtamēti ꝓīarche ꝛ ꝓ-
phete ac alij q̄qꝫ eā adorādo ꝛ laudādo đ mlt̄
tiplici ꝓfiguratōe ꝛ reuelatōne ſue mediati-

onis q vicȝ ipa foret mediatrix hũane redẽptionis ⁊c. Vñ Adã gaudens dixit: Hoc nũc os ex oſſib⁹ meis: p hãc salus inuẽta eſt vniuerſis: quã ego pdidi grãm: hec inuenit ⁊ reſtituit filijs meis. Itẽ Noe ait. Hec eſt archa figurata p quã a diluuio .ſ. dãnatõis eccl'ia eſt liberata. Abraã qȝ ait. Aue tu p quã bñdictio ſemi meo eſt repromiſſa. Jacob: hec ẽ ſcala quã videbã cui⁹ ſũmitas celos tangebat. Moyses: hec eſt rub⁹ q cõburi videbať: nec tñ cõburebať. Aaron: hec ẽ vga arida q inuẽta eſt florida ⁊ fructifera. Dauid: hec eſt illa regina que aſtitit a dextris filij dei in veſtitu deaurato gl'ie circũdata ſanctoꝝ laudantiũ varietate. Eſaias ait: hec eſt quã pdixi. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiũ ⁊c. Et ſic oẽs alij ſcti ꝓphete quoꝝ verba longuȝ foret enarrare credunť cecinisse q eſſet omi laude digniſſima: ſicut ⁊ canit eccl'ia. Sȝ nota q p tunc ſpecialiť Johes baptiſta eã vidẽs ⁊ gaudẽs laudauit dicẽs. Ecce mř agni immaculati q tollit peccata mũdi in cui⁹ viſitatõe in ventre matris mee poſit⁹ exultaui. Iteȝ Elizabeth ait. Beata q crediſti: ecce pfecta ſunt in te q tibi dicta ſunt a dño p angelũ. Joachim qȝ ⁊ Anna vidẽtes hodie ſuã filiã qñtũ putas exultabãt ⁊ qñto gaudio dicere poterãt Bñdicta filia tu a dño: qꝛ p te fructũ vite et oẽs gl'iaȝ cõicauim⁹. Sȝ ⁊ Joſeph ſpõſ⁹ marie cũ eã vidiſſȝ q tãta gl'ia celos aſcẽdiſſȝ vtiqȝ iubilabat ⁊ tripudiabat bñdicẽdo dñm dicebat. Ecce mea ſponſa: mea gratioſa: mea venerabilis dña: cui⁹ eram cuſtos caſtitatiſ: ⁊ teſtis vginitatis: quã rex celi mihi in ſponſam copulauit ⁊ mũdã ac imaculatã ꝯſeruauit. ⁊ .ſ. ipregnatã fuiſſe reuelauit. Tu vero ſctiſſima ſcis virgo q eſt ita: qm̃ ego ſecretarius diuĩe incarnatõis ⁊ tue ipregnatõis. p mus tuũ ptum adoraui. ⁊ oĩs tue pegrinationis i egyptũ atqȝ inde redit⁹ tui comes fuite et tuũ pdulcẽ ihȝ diligẽter nutriui. tibi deuotiſſime ſeruiui. erat mihi tua ſocietas ſuauis. tua allocutio iocũdabilis. Ecce p te omnes ſaluati ſum⁹. p te deũ hoĩem habemus ergo tu mater grẽ cũ tuo ihu nũc iocũdare: ⁊ mihi tuo in terris ſpõſo tuã bñdictionẽ pbeto. ⁊ tue gl'ie pticipẽ facito. O qs ſufficiat O qs valeat tãta gaudia enarrare. Undecimo ſuſceperũt btãm virginẽ ſancti noui teſtamẽti martyres. confeſſores. virgineſ ⁊ oẽs electi. necnõ diſcipuli dñi: inter quos ⁊ Stephan⁹ pthomartyr alijqȝ nõnulli diſcipuli q iam antea ad celũ migrauerãt: qui oẽs vna voce dicebãt eã laudãtes de oĩ virtute atqȝ gl'ie ſũme pfectiſſima poſſeſſiõe. tu gl'ia noſtra: tu honorificentia ppl'i tui iſrael: tu leticia gẽtis noſtre bñdicta ſis martyruȝ regina: virginũ corona: ꝯfeſſoꝝ ſtella: ⁊ oĩm electoꝝ ac beatoꝝ gloria: tu oĩbus vtutibuſ adornata: oĩbus meritis ditata: omniũqȝ p mijs felicitata: p te habem⁹ oẽ bonũ qd habem⁹ gratiaꝝ p te nobis dona: ğ p te ⁊ ex te ac in te tuo filio ihũ xpo laus ⁊ gloria Duodecimo ſuſcepit btãm vginẽ ſctiſſima trinitas: pater: filius: et ſpũſctũs: in iubilo collocantes in regali ſolio et glificãtes: inuitãdo dulciſſime ꝯſolando ſue diuitatiſ viſione intima. Pater dicebat talia. Aue mea dilectiſſima filia: ante mũdi ꝯſtitutõeȝ pelecta: vt ſis mihi ſpõſa et toti⁹ mũdi regina: agnoſce me filia pdilecta: qꝛ ego tibi p angelũ ſalutationẽ miſi: et vt filiũ meũ in vteꝝ ſuſciperes et parereſ vgo mãdaui: vt p carnẽ ex te ſumptã patiẽdo mortẽ genus humanũ liberareť volui. Ueni ğ ſponſa mea veni de libano mũdicie: veni coronã regni accipe: et ponã in te thronũ meũ. i. glorie ſine fine.

Itẽ fili⁹ dei dñs ihs. quãta dulcedĩe quãta iocũditate ipam pdulcem genitricẽ ſuam amplexabať et oſculabať di. Ueni mř vgo pura mea dulcis ⁊ amãda in tui filij gl'ioſa nũc habitacula. Nã tu mihi ſctiſſimo tuo vginali i vtero dulcẽ manſiõnẽ tribuiſti cum me ꝯcepiſti et me humana carne iduiſti deum tuũ et oĩm: vgineis vberib⁹ me lactaſti: ⁊ amore materno decẽter educaſti: ſed ⁊ oĩs mee pegrinatõis comes extitiſti: et in paſſione mecũ cõpaſſa ſuſtinuiſti. ğ nunc vide tuum natũ: me dei filiũ hũanatũ. cerne quia ⁊ ego tibi diſpoſui: ſicut et tu digniſſima meruiſti ſup oẽs choros angeloꝝ ac ſcõꝝ thronũ gl'ie ppatum vt fruariſ et regnes vna mecũ omi bono celeſtiũ deliciaꝝ et gaudioruȝ. Et volo vt ſicut me regẽ oĩm adorat et laudat cũctus cetus electoꝝ: ſic et te reginam cunctoꝝ creatorũ laudet et venereť p pducuIie cultũ oĩs eccl'ia ſanctoꝝ in ſecula ſeculorũ. Deniqȝ ſpũſctũs cõmẽdauit eã dicẽs Salue inquit bñdicta mater xpi pelecta q ſoluiſti mũdi delicta. Tu es illa ſup quam ego reqeui ſeptiformi gratia te repleui. in te

ego ſupueni ⁊ locū filio dei ꝑpaui ac de por
tione ſanguinis tui puri corpus xpi ſctiſſi-
mū formaui oībus ꝟtutibꝫ donis ⁊ gratiꝫs
te decoraui, ⁊ vt digna fores ſponſa dei atqꝫ
mater filiꝫ dei in bñdictiōibꝫ dulcedinis te
ꝑueni. vñ digne meruiſti vt oēs te adorent
electi ⁊ ꝑ te ſaluent̄ ſaluandi cūcti. Nūc igit̄
iocūdare ⁊ in ſctā trinitate deū vnū ꝯtēpla-
re: ⁊ nobiſcū ſimul gaude: felix ſine fine. Tūc
vtiqꝫ ait maria iuxta illud Judith. xiij. ſcptū
in figura. Nūc inqt magnificata eſt anima
mea ꝑ oībus diebꝫ vite mee. Magnificat ergo
aīa mea dñm: ⁊ exultauit ſpūs meꝰ in deo
ſalutari meo ⁊c. Sic ergo patꝫ ꝙ iocunde tota
trinitas ſuſcepit btām ꝟginē mariā: ⁊ loca-
uit ſuꝑ oēm hierachiā angelicā in thronum
digniſſimū glīe coronatā omi ꝑmio celeſtis
patrie. O deꝰ meꝰ quāta ibi leticia angelorū
quāta iocunditas ſanctoꝝ videntiū facie ad
faciē ipm deū ⁊ dñm ihm xpm ingenti maie
ſtate glīoſum. O ꝙ dulce ꝙ gaudioſuꝫ vide
re ibi dei matrē glīoſiſſimā ⁊ cū ea poſſidere
glīaꝫ ſempiternā: cū oībus ſanctis deprome
re laudē diuinā ad Marie glīam. O ſctiſſi
ma. O glīoſiſſima Maria ꝑ tua merita fac
nos dignos illa ſupna patria Amē.

¶ Pars tercia libri decimi de ꝑeminenti ⁊
dignifica exaltatōe ac coronatōe Marie in
aſſumptione.

Eleuata eſt ma-
gnificentia tua ſuꝑ celos deꝰ pſ.
viij. Quibꝫ in ꝟbis ipa ꝟgo ſuꝑ-
bñdicta cōmēdat̄ triplicit̄ a ſan-
cto Dauid ꝓpheta. Primo qdem cōmēdat̄
de glīoſa exaltatōe cū dicit̄ eleuata eſt. Ue-
re ipa in hac die aſſumptōis in ſūmā glīam
cum oīm celeſtiū ineffabili leticia eſt exalta
ta: ⁊ eleuata. Et iō ſicut dicit Bern. in ſmōe
de aſſumptōe. Hec eſt illa dies ꝑclara: dies
vtiqꝫ oībus angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ agminibꝫ fe
ſtiua que celoꝝ officinas noua leticia ⁊ gau
dio repleuit. Et iterum. Generationē inqt ⁊
marie aſſumptionē qs enarrabit? Quantuꝫ
eñ gratie adepta eſt ꝑ ceteris hoībus tātuꝫ
etiā in celis obtinet glīe ſingularis. Et ſi ocu
lus nō vidit nec auris audiuit: nec i cor ho
minis aſcendit q ꝑpauit deus diligētibꝫ ſe.
quid ꝑpauit deꝰ gignenti ſe et plꝰ oībus di-
ligenti. Felix plane maria: felix celi regina ⁊
mūdi dña. Felix cum ꝯcepit ſaluatorē: felix
cum excipit̄ a ſaluatore. Hec ille. ¶ Scdo
cōmendat̄ de diuina magnificatōe cū dicit̄
magnificētia tua deꝰ. Nimirū magnificētia
dei dicta eſt maria merito ⁊ digne. quia ma
gnificētia verſat̄ ⁊ eſt ꝓprie circa facta mag:
vt habet̄. iiij. li. ethico. Et nomē magnificē-
tie hꝫ oſtēdit: ſed qm̄ deꝰ oīpotēs ꝑ virginē ⁊
in ipa ꝟgine fecit maxima facta ꝑ oībus fa-
ctis ⁊ opibus que fecerat in mūdo toto ⁊ fa
cturus erat: tū ex ꝑte dei ipius: tū ex ꝑte vir
ginis matris eiꝰ: tū qꝫ ex ꝑte mūdi totiꝰ. Nā
ex ꝑte dei loquendo nil maiꝰ fieri poterat ꝙ
ꝙ deꝰ eſſꝫ hō: q erat impaſſibilis: imortalis:
incomꝑhēſibilis ⁊ eternꝰ in ꝓpria ſua natu-
ra: fieret in natura ex ꝟgine aſſumpta paſſi-
bilis mortalis tꝑalis: ⁊ quē celi capere nō po
terāt i vtero ꝟginali vniꝰ puelle capet̄. Hic
Alber. in ſermōe exclamādo dicit. O venter
capatior celis: diffuſior terris: latior elemen
tis q illū ꝯtinere valuit quē totꝰ mūdus cō-
ꝑhendere nō potuit ⁊ q tribꝫ digitis molē ter
re appendit. Hec ille. Itez ex ꝑte ꝟginis ma
tris dicēte Ans. de ꝯceptu ꝟginali ca. xviij.
Nil marie excellentiꝰ dari potuit ꝙ ꝙ ꝟgo
manēs: deū de ſua carne carnē factū genera
ret ⁊ mater filiꝫ dei fieret. Deniqꝫ ex ꝑte mū
di totius. qd maius facere deo erat ꝙ ipam
ꝯſtituere dñam vniuerſoꝝ quoꝝ ipe deꝰ eſt
dñs vt ipam exaltaret ſuꝑ oīa creata ⁊ eēt
regina mūdi ⁊ dña angeloꝝ ⁊ hoīm ac crea
turaꝝ oīm celeſtiū ⁊ terreſtriū: vt dicere poſ
ſit illud Math. xxviij. Data eſt mihi oīs
poteſtas in celo ⁊ in terra ⁊c. ¶ Tercio bea
ta virgo cōmendat̄ in themate de ſūma di-
gnificatōe cū ſubdit̄ ſuꝑ celos. i. ſuꝑ oēꝫ cre
aturā celeſtē, etiā angelicā: qꝛ ſuꝑ oēs altio-
ris glīe corona eſt ipa dignificata tanꝙ mr̄
dei ꝑelecta: meritis ⁊ ꝑmiꝫs ꝑditata. Unde
optime pōt ipa dicere illud Eccī. xxiiij. Qua
ſi cedrus exaltata ſum in libano: qd poteſt
eſſe aliud thema ꝓ iſta ꝑte. etenī in ꝑtibꝫ iu-
dee eſt qdam mons q vocat̄ libanꝰ in q re-
periunt̄ arbores cedri dicte que ſunt altiſſi-
me ſuꝑ oēs alias arbores. Libanus aūt ſm
Hiero. in interꝑtatōibꝫ terminoꝝ biblie in-
terꝑtat̄ albus ⁊ candidꝰ vel candidatio. Et
ideo deſignat ſtatū glīe celeſtis vbi eſt ꝑfe-
cte candidatio ſeu albedo innocētie ⁊ puri-
tatis. Uñ Joh. Apoc. vij. vidit illos cele-
ſtes ciues amictos ſtolis albis. In hoc er-
go monte libano. i. celeſtis glīe beata virgo

eſt hodie ſup om̄s exaltata quaſi cedrus al-
tiſſima:qꝛ xp̄o ꝓxima. Jō Hiero.in ſermōe
de aſſumptōe dicit. Hec eſt dies p̄clara in q̄
dei mater meruit exaltari ſup choros ange-
loꝝ ꝛ ꝓuenire vltraq̄ʒ noſtre hūanitat ē na
tura cū eleuat̄ in dexterā filij q̄ eſt ī dextera
dei patris. Hec eſt inquā dies in q̄ vſq̄ʒ ad
throni celſitudinē intemerata ꝟgo ꝓceſſit at
q̄ʒ in regni ſolio ſublimata poſt xp̄m gl'ioſa
reſedit. Hec ille. Hoc igit̄ Dauid in ſpū p̄ui
dens dixit. Eleuata eſt magnificētia tua ſu-
per celos de9. De hac itaq̄ʒ gl'ioſiſſima aſ-
ſumptiōe btē ꝟginis acturi tria myſteria in
p̄ſenti ꝑte ꝯtemplemur: que ex p̄miſſo the-
mate elici poſſunt.

Primū de p̄eminētia ordis ad quē ē vir-
go exaltata h notat̄ ibi. Eleuata eſt.

Scōm de magnificētia honoris: q̄ ipſa
extitit aſſumpta:h ibi.magnificētia tua.

Terciū de corona btitudinis q̄ ſup celū
eſt gl'ificata:h ibi.ſup celos.

Articul9 p̄mus q btā maria in gl'ioſa aſ-
ſumptōe ſua debuit ad p̄eminētē ordinē ex-
altari,ſ.in q̄rtā hierarchiā ſup oēʒ creaturā.

C Irca primū mi
ſteriū de p̄eminētia ordis ad quē
eſt exaltata btā virgo: vt agnoſca
mus q̄ eſt aſſumpta ꝛ q̄ʒ ſublimit̄
exaltata ſup oēs ordines ꝛ choros celeſtes.
queſtio nob occurrit ſatis edificatoria iſta
Vtrū btā virgo maria debuerit ſup oēs or
dines celeſtes exaltari vt ip̄a ſit aſſumpta in
quartā hierarchiaʒ ſuper omnē creaturam
humanā ꝛ angelicā q̄ ſit ꝓpria ſoli beate vir
gini ꝛ nlli alteri poſſit cōicari. Et potes obij
cere q nō videt̄ quō h debuerit vel licuerit
fieri. Primo qꝛ nō videt̄ ꝯuenire autori-
tati ſcp̄ture:qꝛ de Judith in figura btē ꝟgi-
nis ſcp̄tū eſt.ca.eiuſdē.xiij. Subueniſti rui
ne nr̄e in ꝯſpectu dn̄i. Sʒ ruina tm̄mō fuit
in illis trib9 angelic hierarchijs:ꝗ ꝛ reſtau-
ratio ꝛ ſubuētio debuit fieri tm̄mō in illas
tres hierarchias angelicas.ꝛ ꝑ ꝯn̄s dn̄a no
ſtra debuit locari in aliq̄ triū dictaꝝ hierar
chiaꝝ vicʒ in ſup̄ma ꝛ nō ſup̄ dictas hierar
chias vt eſſet q̄rta ponēda. Itē Lu.xv. ſal-
uator in ꝑabola de reꝑatōe gener hūani di
xit. Dragma decima eſt inuēta que fuerat
ꝑdita . ꝗ tm̄ in id debuit fieri reſtitutio: ex q̄
facta fuit ꝑditio ꝛ caſus:ſed h tm̄ ex trib9 an
gelicis hierarchijs fuit.ꝗ ꝛc. Scd̄o qꝛ nō
ꝯuenit h rōni theologice. Nā ſancte trini-
tatis veſtigiū manifeſtat̄ in oībus creaturis
ſm pl9 ꝛ min9:vt dicit̄ in.j.ſnīaꝝ. Maxime
aūt debuit h veſtigiū trinitat relucere ī be-
atis ꝛ angelis eo q ꝓximiores ſūt deo:vt ſic̄
tres ſunt ꝑſone diuīe.ita tres tm̄ ſint angeli
ce hierarchie.ꝛ ſic ter trini.i. nouē ordīes an
geloꝝ ſunt ad q̄s aſſumūt̄ hoīes.ꝗ ſeq̄tur q
ſicut in deo nō pōt eſſe q̄rta ꝑſona:ita in ce-
lis nō pōt eſſe q̄rta hierarchia. Tercio qꝛ
hoc repugnat ordini nature: qꝛ naturaliter
hierarchia hūana eſt ſub angelica. Vn̄ dic̄
Dyon̄. Cōſtat naturā hūanaʒ angelice eſſe
naturalit̄ ſubiectā . ꝛ qm̄ naturaliter ſicut ſe
habet angel9 ad angelū:ita hō ad hoīeʒ. Et
ideo ſicut decebat inter angelos vt ip̄e p̄m9
angel9 q̄ erat inter oēs nō ſolū ruētes ſʒ etiā
ꝑſiſtētes nobilior ꝛ dignior.vt vult magr̄ in
ij.ſentē.di.vj.nō eſſet in ꝓpria ſibi ſoli hierar
chia ſed in ſup̄ma angelica:vtpote pura cre
atura licʒ nobiliſſima. Ita repugnat ordini
nature: vt pura creatura hūana ſicut ē btā
virgo maria p̄ferret̄ nō ſolū ſup oēm creatu
rā hūanaʒ ſʒ etiā angelicā: ſed ſufficiebat vt
ip̄a pura hō:licʒ nobiliſſima ꝛ excellētiſſima
ſup om̄es puros hoīes exaltaret̄ in locū p̄-
mi angeli nobiliſſimi: vt ſic in angelica hie-
rarchia eſſet ip̄a ſup om̄es angelos ꝛ hoīes
ꝛ nō exaltaret̄ ad p̄eminentiā quarte hierar
chie que puraꝝ creaturaꝝ trāſcendit hierar
chias:cū et ip̄a btā virgo pura creatura eſt
humana nō deo vnita ꝛc. Secus eſt auteʒ
de xp̄i hūanitate:qꝛ illa eſt deo vnita. Sʒ
incōtrariū ē qđ canit eccl'ia. Exaltata ē ſan-
cta dei genitrix ſup choros angeloꝝ ad cele
ſtia regna. Et huic ꝟitati ꝯcordant plures
autoritates figuraꝝ in ſcp̄tur. Primo nē
pe Gen̄.vij.legit̄ q aque eleuauerūt archaʒ
in ſublime a terra : ita vt ſup oēm montē ele
uaret̄. Hec ibi. Accipe ꝑ archam btām ma
riā in q̄ xp̄s velut in archa quieuit. q̄ quidē
ſup oēm montē.id eſt ſanctoꝝ ꝛ angeloꝝ or
dinē eleuata ē. Huic ꝯcordat qđ Dauid di
cit. Aſtitit regina a dextr tuis in veſtitu de-
aurato circūdata varietate. Et illđ.iij. Reg.
ij.ſcp̄tuʒ. Poſit9 eſt thron9 matri regis a dex
tris regis ꝛ ſedit iuxta eū . Deniq̄ʒ ſcribitur
Ezech.ca.j.q vidit thronū ſaphirinū ſuper
firmamētū. Nā beata ꝟgo thron9 eſt ſaphi
rinus:quia in ea tanq̄ in ſede ſaphirina.i.cer

leſtis puritatꝭ ⁊ coloris etherei quieuit dñs ihs. Item ſaphirꝰ etherei eſt coloris. Hũc itaqꝫ thronũ ſaphirinũ.i.btã ꝫ mariã dei matrẽ vidit ꝓpheta eleuatã ſup firmamẽtũ.i. ſuper altitudinẽ oĩm ſctõꝝ ⁊ celeſtiũ ſpirituuꝫ in glĩa ꝯfirmatõis: vñ patꝫ ꝓpoſitũ. Ad q̃ſitũ igiꝛ rñdendo poniꝛ ꝯcluſio ꝙ ipam beatã ꝟginẽ mariã optuit ⁊ decuit exaltari ſup oẽm creaturã: nõ ſolũmõ hũanã ſed etiã angelicã in q̃rtã hierarchiã vicꝫ ipi ꝟgini ꝓpꝛiam. Hec aũt ꝯcluſio oſtẽdiꝛ q̃druplici rõne quaꝝ rõnũ aliq̃ ponũꝛ ꝑ Alb. ſup miſſus ẽ. ca.ccij. Alie ꝟo ꝑ alios.

Prima dꝛ ratio dignitatis.
Scd̃a dꝛ ratio maternitatis.
Tercia dꝛ ratio vnitatis.
Quarta dꝛ ratio ſanctitatis.

Prima itaqꝫ dꝛ rõ dignitatꝭ. qꝛ btã ꝟgo cuꝫ ſit mater dei plꝰ diſtat a ſeraphin in dignitate ⁊ glĩa q̃ꝫ diſtet ſeraphin ſup cherubin: vel cherubin ſup thronos. ⁊ ſic ꝯñter q̃ꝫ etiã diſtent angeli ſup homĩes. Nã iproportionabiliter magis differt dña a ſeruo: q̃ꝫ ſuus a ſeruo q̃ ad dignitatẽ. Sed q̃m ſic ſe hꝫ ſeraphin ad cherubĩ: ⁊ cherubĩ ad thronos: ⁊ q̃libet angelꝰ ad alteꝝ: ac ſctũs ad ſctm̃: vt ſeruus ad ſeruũ. Dña aũt ꝟgo ſcꝫ btiſſima maria: vt regina oĩm dñaqꝫ angeloꝝ ⁊ hoĩm ac impatrix. ḡ ipa iproportionabiliꝛ debuit eẽ ſup ſeraphin magis q̃ꝫ ſit ſeraphin ſup cherubin: ⁊ ꝑ ꝯñs multo fortiꝰ in alio ordine vł hierarchia ſup ſeraphin tanq̃ꝫ digniſſima oĩm dña ⁊ regina. Hinc Augꝰ. in ſmõe ait. Tibi dña thronꝰ glĩe regis debeꝛ: te ipe rex glĩe vt mr̃em verã ⁊ decorã ſponſam ⁊ p̃ oĩbus diligẽs amplexu aſſociauit ſibi. Gaude igiꝛ ⁊ letare ſine fine. Hec ille. Que autoritas in p̄cedẽti ꝑte poſita eſt ⁊ deducta ad ꝓpoſitũ ſm Alber. vt patuit ibidẽ arti. j. ca. iij

Scd̃a diciꝛ rõ maternitatꝭ: qꝛ cũ btã virgo ſit mater regis oĩm ⁊ ſũmi dei qui eſt creatoꝛ cunctoꝝ. Ex gratuita ergo lege apte cõſtat ꝙ ſit in ſede regia ſup oẽs ordines miniſtroꝝ et militũ. i. angeloꝝ et ſctõꝝ agminum collocanda ꝑ ſe implens ⁊ ꝯtinens vnũ integrũ ac totalẽ ſtatũ cui ſm rectam rõnẽ altera ꝑſona cõgrue nõ poteſt addi. Nã ipe ſtatus maternitatꝭ diuĩe ex ſui rõe ꝓpter dignitatem incõĩcabilẽ exigit vnitatẽ. Sicut eñ nullatenꝰ decet eſſe plures xp̄os: nec deum pluries humanari: ſic nullo mõ decet dei filiũ niſi vnã matreꝫ habere. Vñ quia beata virgo eſt electa in matrem dei que dignitas trãſcendit oẽm dignitatẽ miniſtroꝝ ⁊ famulorum: quia materni amoris eiꝰ affectus q̃ fertur in deũ vt in ſuum filiũ realem a nullo alio ꝑticipari poteſt. Idcirco ꝓut diciꝛ Hebreo. j. Sicut filius dei ihs ſedet ad dexteram maieſtatis in excelſis tanto melioꝛ angelis effectus q̃nto differẽtius nomẽ p̃ illis hereditauit. Sic ⁊ mater dñi ihu beata maria: tanto melioꝛ angelis eſt effecta q̃nto pre oĩbus creaturis hereditauit digniſſimũ matris nomẽ. Vñ in celeſti gloria oĩbus p̄ferri debuit ordinibꝫ angeloꝝ. Tercia ratio diciꝛ vnitatis: quia btiſſime ꝟginis ⁊ eiꝰ filij vna et eadem eſt natura. vna caro xp̄i et virginis nõ ꝯſiderata in xp̄o diuĩtate eius. Et quia locus debet eſſe ꝓportionatꝰ locato ex. iiij. phicoꝝ. ergo ſic digniſſimo regi xp̄o digniſſimꝰ debeꝛ locus glĩe ſup om̃es angelos ⁊ ſanctos: Ita digniſſime eiꝰ matri vt ſit ſuo filio loco et merito viciniſſima debeꝛ ſuper om̃s angelos ⁊ ſanctos illa ſedes regia ⁊ glĩoſa corona. Qđ etiã Hiero. innuit ĩ ſermone de aſſumptõe ſic inquiẽs. Nec in mũdo dignioꝛ locus fuit virginalis vteri templo in quo dei filiũ maria ſuſcepit. Nec ĩ celis ſublimioꝛ regali ſolio quo mariaꝫ marie filius ſublimauit. Hec Hiero. Quarta ratio diciꝛ ſanctitatꝭ: quia q̃nto quis altioris ẽ ſanctitatis: tanto ad ſublimiorẽ gradũ ⁊ ſtatum glĩe mereꝛ et debet exaltari. Sed beata virgo p̃ oĩbus angelis et ſanctꝭ poſt chriſtum altioris extitit ſctĩtatis ĩproportionabiliter: ergo p̃ oĩbus debuit exaltari. Huius gratia querere potes qualiter quis poſſit mereri et facere vt ſit altioris ſctĩtatis: et ꝑ ꝯſequẽs mereaꝛ ſublimioris glĩe graduꝫ ĩ celis. Rñdetur ꝙ ex ſacra ſcp̄tura et theologoꝝ ſentẽtia quadruplex de hoc reperiꝛ ſanctitatis regula ſm quas etiã ipa beata virgo agnoſciꝛ fore ſanctitate altiſſima: atqꝫ p̃mio glĩe ſupexaltata in illa celeſti patria.

Prima regula dꝛ humilitatis.
Scd̃a dꝛ puritatis.
Tercia dꝛ charitatis.
Quarta dꝛ gratioſe laborioſitatis.

Prima itaqꝫ eſt regula humilitatis quã dedit ſaluatoꝛ Math. xxiij. dicens. Om̃is qui ſe humiliat exaltabiꝛ. Ex quo habeꝛ ꝙ quicunqꝫ ſeipm magis humiliat magis exalta-

bit͛.ꝛ ꝗ maxime ſe humiliat ſūme exaltabit͛.
Juxta illā thopicā.ij.thopicoꝝ.ſicut ſimpli
citer ad ſimplr̄:ſic magis ad magis:ꝛ maxi-
mū ad maximū. Hinc qꝛ xp̄s hūiliauit ſeipſ̄
vſq ad mortē cruc̄:ꝓpterea exaltauit d̄s illū
et dedit illi nomē qd̄ eſt ſup oē nomē: vt ī no
mine eiꝰ oīe genu flectat͛ Phil.ij. Scd̄a
regula puritat̄ ꝗ ponit͛ Sap.vj. Incorru-
ptio facit ꝓximū deo.ḡ maioꝛ ꝛ maxima in-
corruptio facit magis ꝛ maxīe ꝓximū deo.
vn̄ Math.v. Beati mūdo corde: qm̄ ipſi de
um videbūt.igit͛ mag̃ ꝛ maxime mūdi:ma-
gis ꝛ maxime videbūt in q̄ dei viſione eſſen
tialis glīa ꝯſiſtit. Tercia regula charitat̄
cui ſm doctores corrn̄det ꝑmiū eſſentiale ꝛ
in q̄ oīs lex pendet ꝛ ꝓphete. Vn̄ Prouerb.
ca.viij. Ego diligētes me diligo: ḡ plꝰ diligē
tes me: plꝰ diligo. ꝛ ſic ſūme diligentes ſūme
diligunt͛ a deo.ſ.ad ſūmū bonū glīe ſūme.
Plenitudo ꝗppe legis ꝛ oīs ſctītatis eſt dile
ctio ſm aplm̄ Rom.xiij. Quarta regula
gratioſe laborioſitat̄: qꝛ quāto quis in gra-
tia ampliori laborauerit ampliꝰ: tāto ꝗſq ꝓ
ꝓpriā mercedē accipiet ſm ꝓpriū laborē. dicē-
te aplo.j.Chor.iij. Ex q̄ itaq btiſſima di ge
nitrix ꝟgo maria fuit ſup oēs angelos ꝛ ſan
ctos hūilitate ꝑdita ꝑ quā ꝛ angelis ꝛ ſanct̄
inuenit reſtaurationē. Juxta qd̄ ipa teſtata
eſt. Reſpexit inqt deꝰ humilitatē ancille ſue.
Ecce em̄ ex h̄ btām me dicēt oēs generatio-
nes.ſ.ſanctoꝝ ꝛ ſeculoꝝ atq angeloꝝ. Ecce
ergo ꝑ hūilitatē meruit ſūmā diuīe accepta
tionis reſpectionē ꝛ ꝑ oīb ſanct̄ ꝑeminen
tē beatificationē. Itē ipa fuit ſup oēs puriſſi
ma tāta puritate q̄ maioꝛ ſub deo neqt intel
ligi. teſte Anſ.li.de ꝯceptu ꝟginali. Preterea
ſup oēs extitit charitate plena: qꝛ maternus
eiꝰ amoꝛ incompabilit͛ trāſcendit om̄es ali-
as rōnes amoris in deū poſt illā charitatē
que ē in aīa xp̄i q̄ ſcʒ fert͛ in deū realiter tā-
q̄ in ꝓpriā ꝑſonā ꝓpter vnionē. Deniq ipa
ꝟgo btā in ampliſſima grē plenitudīe labo-
rauit ꝗad vixit cōtinue in bono oꝑe. Unde
Piero, in ſmōe de aſſūptōe dic. Bn̄ inquit
ipa ſalutat͛ gratia plena: qꝛ ceteris ꝗdem ꝑ
ꝑtes ꝑſtat͛ Marie ꝟo ſe ſil͛ infudit tota grē
plenitudo.ſ.q̄ fuit ī xp̄o q̄q aliter ꝛ alit͛: qꝛ ī
xp̄o fuit plenitudo grē ſicut in capite influē-
te. In maria ꝟo ſicut in collo tranſfundēte.
Merito igit͛ ipa ſup oēs angelos ꝛ ſanctos
exaltari debuit: q̄ ꝗdem ſup oēs ordines in

feriores ꝑproportiōabilit͛ gratia ꝛ gloria ple
na ē: ꝛ omī virtute ſctītatis ꝑfulgida regnat
glorioſa: ſup om̄s etiā ſiml͛ vel diuiſim ſum
ptos ordines. Et ſi dubiū tibi occurrat.
quomō tā numeroſa beatoꝝ multitudo mi
nus habeat ſiml͛ vel diuiſim q̄ hec vna vir
go. Rn̄det͛ ſm Bern̄. de ſenis in ſmōe de aſ
ſumptōe: ꝙ hec multitudo numeroſitat̄ nil
facit ad rē maioritat̄ glīe eſſentialis vel ſub
ſtantialis: qꝛ in ſpūalibus idem maiꝰ qd̄ me
lius reputat͛. vn̄ plus de ſubſtātiali glīa eſt
in vnico ſeraph q̄ ſit i oībus inferiorib oꝛ-
dinib angeloꝝ: etiā ſi ꝑ impoſſibile mltipli-
carent͛ in infinitū: ſicut exempligrā. ꝗcquid
poſſunt inferiores ordīes eccliaſtici: poteſt
etiā ſacerdotalis gradus ꝛ incōꝑabilit͛ plꝰ
ſicut ep̄us ſup ſacerdotes: ꝛ papa ſup ep̄os.
Nec q̄ntūcūq multi inferiores poſſunt qd̄
poteſt ſacerdos. Sic ꝛ in gradib glīe infi-
nita dei ſapiētia ordinauit. Nam ſm aplm̄
Rom.j. Inuiſibilia dei a creatura mundi ꝑ
ea q̄ facta ſunt intellecta ꝯſpiciunt͛. Vn̄ cū
glīa matris dei ſupat omnē creaturā ꝑ infe-
rioꝝ ordinē ſequit͛ ꝙ ꝑponderat oībus ſil͛:
quia teſte Dyoñ. Supiores ordines ꝑcellē
tius habent omniū dona ordinū inferiorū
in celeſtib hierarchijs ꝛ ordinib. ꝛ ſic patʒ
Ad illa aūt obiecta ꝑncipalia in cōtrariū
rn̄detur ad ꝑmū ſm Alber. ꝙ hoc nō ꝯtra-
uenit autoritati ſcp̄ture: quia mater dei ſub
uenit ruine angelice ꝑ homīes cōiter reſtau
rande: vt ſic decima dragma inuenta ſit. id ē
humana natura ꝑ peccatū cōiter ꝑdita ꝛ ad
choros angeloꝝ reducta. Nā ruina angeli
ca ſufficiēter reſtaurat͛ ex hoib cōibus. Be
ata vero dei mater ex q̄ eſt ſup angelos ꝛ ho
mines: vtpote dei mater debuit ſupexaltari
Ad ſcd̄m dicendū ſm Bonauē. ſup.ij. di.
ix.q.vij. ꝙ ſicut ꝑuilegiū ſpeciale nō eſt re-
ducendū ad legē cōmunē. Sic ſingular̄ ꝑ-
rogatiua que eſt in beata ꝟgine nō eſt nume
randa cū ordinū diſtinctione que eſt ſm le-
gem cōmunē in trib hierarchijs angeloꝝ
in ꝗbus relucet veſtigiū trinitatis. Deniq
ſicut nō poteſt eſſe quarta ꝑſona diuina: ita
nō ꝯuenit ponere quartā hierarchiā angeli
cam. Nō tamē obſtat dei matrē ex ſingula-
ri ꝑrogatiua ponere in ꝓpria ſup om̄es hie-
rarchias: quia ꝑ hoc nō tollitur repſentatio
ſumme trinitatis ab angelicis ſpiritib. Nec
mirū ꝓ vero tenet͛ ſm Bonauen. vbi ſup. ꝙ

etiã ſi angeli nõ cecidiſſent ad eorũdẽ ordi-
nes aſſumerent hoĩes ſicut nũc aſſumunt:
licȝ differẽter q꞉ illa aſſumptio eẽt hoĩm be
atificatio ſolũ. Nũc aũt eſt hoĩm beatifica-
tio ⁊ ruine angelice ꝑ q̃ndã e꜀qualẽtiã repa-
tio. Item p̃ter nouẽ ordines angeloꝝ ponit
decimꝰ ordo hoĩm infra oẽs angelos: eorūȝ
ſcȝ q̇ in vita iſta nõ meruerũt vt exaltent ad
ordines angeloꝝ. ſed meritis xp̃i ſaluati te-
nẽt gradũ decimũ ſm Bonauẽ. ⁊ alios plu
res cõcor. Et tñ ꝑ hec nõ tollit expſſa repre
ſentatio trinitatꝭ ab angelicis ſpiritibꝫ. Ita ĩ
ꝓpoſito ponẽdo dei mr̃em ſup̃ oĩes in. iiij.
hierarchia ꝓpria ſibi nõ tollitur ab angelis
rep̃ſentatio trinitatis. Ad terciũ dicẽduȝ
ꝙ btã Maria eſt exaltata ſuꝑ oĩes ange-
los: nõ q̇dem ſm ordinẽ nature: ſed ꝑ grãm
ſingulariſſimã. Nec ſufficiebat ipam in ſe-
de p̃mi angeli collocari licȝ foret pura crea-
tura. Sȝ q꞉ inq̃ntũ eſt mater dei habet ali-
quid excellẽtiſſimũ p̃ oĩbꝫ ĩproportionabilit
Ideo debuit ſingulariter exaltari in glĩa q̃
p̃ cũctis ſingulariſſimũ q̇d adepta eſt ĩ grã:
vt patuit ex rõnibꝫ adductis. O igit pie deꝰ
q̃ȝ miſericorditer nobis hoĩbꝫ abundãtiã tue
bonitatis exhibuiſti cuȝ in vtroqȝ ſexu nos
angelis p̃exaltaſti ſcȝ in xp̃o ⁊ eiꝰ matre: vi-
ros ⁊ mlĩeres nobilitãdo. O ih̃u bone q̇ ſic
nos dignatꝰ es magnificare tua ineffabili
bonitate ſaltem ꝓpter matris tue merita di-
gneris beatificare.

Articulꝰ ſc̄ds de magnificẽtia honoris q̃
aſſumpta eſt beata virgo.

Q Vantũ ad ſecũ-
dũ myſteriũ p̃ncipale de magni-
ficẽtia honoris q̃ btã v̾go eſt ĩ ce
lũ aſſumpta Notãdũ ꝙ q̃druplici
cis honoris magnificẽtia ipa ẽ aſſumpta.
Primo quia cuȝ corpis ꝑfecta glĩficatõe
Sc̄do q꞉ cũ btõꝝ honorãda aſſociatõe.
Tercio q꞉ cum totius curie celeſtis iocũ
da exultatione.
Quarto quia cum angelorũ laudedigna
admiratione.

Primo itaqȝ aſſumpta eſt beatiſſima vir
go maria cũ corpis ꝑfecta glĩficatõne. ⁊ iſte
honor ẽ ꝑmagnificus ⁊ altioris ſtatꝰ: qđ ſic
declarat. Nimirũ inueniunt ſancti in qua
druplici varietate et gradu honoris ꝓuehi
poſt mortẽ in celũ ſm theologoꝝ ſniam.

Primo gradu ſunt q̇dam qui ſic in celuȝ
vadunt ꝙ cũ decedunt aliq̇d purgabile ſe-
cum adducũt qui vicȝ ꝑ ignẽ ⁊ penas pur-
gatorij ſatiſfaciunt: ⁊ ſic purgati in celũ aſcẽ
dũt. Et hic gradus eſt cõmuniter plurimo-
rũ in quocũqȝ genere hoĩm electoꝝ: eo ꝙ in
multis delinquũt oĩes teſte ſcp̃tura. etem̃
ſine venialibꝫ peccatꝭ vitã p̃ſentẽ ducere cõ-
muniter hoĩes etiam electi ⁊ ſancti neq̃unt:
ꝓpter qđ. j. Joh. j. Si dixerimꝰ: quia pecca
tum nõ habemꝰ noſmetipos seducimꝰ: ⁊ ve
ritas in nobis nõ eſt. Venialia v̾o habent
in purgatorio puniri niſi aliũde ſit in hac vi
ta ſatiſfactũ. Ve igit ⁊ ve hoĩbus in morta-
li peccato decedẽtibꝫ: quia tales nõ tp̃ali pe
na purgatorij ſed eterno igne gehẽne puniẽ
di ſunt in inferno inferiori. O ergo deꝰ meꝰ
q̃ntũ deberẽt hoĩes feſtinare ad ꝯuerſioneȝ
ne ad eternã ſubito ꝑ mortẽ rapent crucia-
tionẽ. Sc̄dus gradus eſt eoꝝ qui ex hac
vita decedũt ita purgati vt nullũ cremabi-
le ſecum portent ſed ſubito in celũ euolẽt. de
q̇bus Apo c̃. xiiij. Beati mortui qui in dño
moriunt qm̃ requieſcũt a laboribꝫ ſuis. qđ
intelligit de euolãtibꝫ: quia q̇ vadũt ad pur
gatoriũ nõ requieſcũt a laboribꝫ: imo penaſ
maiores habẽt q̃ȝ hic duȝ purgant: q꞉ ignis
purgatorij ſuꝑat oẽm penã huius mũdi: vt
patȝ. xxv. di. Qui in aliud ſeculũ. Et de pe.
di. ij. ca. vlt. ex verbis beati Aug. Et h̃ gra-
dus eſt ſatꝭ paucoꝝ: quia ⁊ ſancti viri q̇ hic
claruerunt miraculis viſi ſunt in penis pur
gatorijs fuiſſe: vt p̃cipue refert Greg. in. iiij.
li. dialogoꝝ de Paſcaſio. q̇ cum vir foret mi
re ſanctitatꝭ ⁊ v̾tutis adeo ꝙ cum eſſet defũ
ctus ⁊ dalmaticã feretro ſuppoſitã demoni
acus tetigiſſet ſtatim ſanatꝰ eſt. attñ pꝰ mul-
tum tempꝭ Germanꝰ capuanꝰ ep̃us eũ vi-
dit in loco penali. ⁊ tales ſancti plures legũ
tur: vt ſanctꝰ Seuerinꝰ colonieñ. archiep̃s.
⁊ ſanctꝰ Henricꝰ impator. ſanctꝰ Stepha-
nus rex: ſm aliquorũ opinionẽ: ⁊ alij ⁊c̃.
Tercius gradꝰ eſt eoꝝ qui poſtq̃ȝ deceſſe
runt corpe ⁊ aĩa iam in glĩam ꝑuenerunt
ante generalẽ reſurrectionẽ ſicut de xp̃o hoc
certũ eſt: quia eſt articulꝰ fidei. Sȝ de virgi-
ne glĩoſa pie creditur ab oĩ eccl̃ia ⁊ a do-
ctoribꝫ aſtruit. Multi etiã theologoruȝ pu
tant hoc de Johe euãgeliſta. ſȝ ⁊ de illis pa
tribus qui ſurrexerũt cum xp̃o plurimoruȝ
doctoꝝ opinio eſt: vnde hic gradus hono-

ris eſt altior ⁊ melior atq; ꝑpaucoꝝ. Quar
tus grad⁹ adhuc potior ⁊ optim⁹ eſt eorū q̄
poſt deceſſum ⁊ reſuſcitatōez glīoſaz ſunt ex
altati in altiſſimo ſtatu glīe ſuꝑ oēm puram
creaturā. Et hec ē magnificētia honoris ſin
gularis xp̄i ac btīſſime ꝟginis matrꝭ ad ma
gnificētiā ſedis regie ſuꝑ oēm creaturā ſub-
limatoꝝ: vt xp̄us dn̄s rex oīm: ⁊ ei⁹ glorioſa
mater regina cunctoꝝ ab vniuerſis vt decꝫ
adorent̄. Qꝫ aūt beata ꝟgo corꝑe ſiml' glori-
ficato ſit aſſumpta in celū pie credit eccleſia.
Qđ q̄dem multi ſanctoꝝ nō ſolū aſtruūt ſꝫ
etiā ꝓbare multis rōnib⁹ moliunt̄ aptiſſime
vt ptꝫ ꝑ .xij. rōnes in ꝑma ꝑte. arti. iij. deſcri
ptas in h' ipo li. x. q̄s rōnes colligim⁹ ex di-
ctis ſanctoꝝ Bern̄. atq; Aug. Damaſceni.
q; in ſuis ſmonib⁹ ⁊ alioꝝ cōcorditer id di-
ctantiū ſm piā fidez toti⁹ eccl'ie. Qđ ſi dicaſ
tn̄ Hiero. in ſmone de aſſumptōne dicit: q
de corꝑali inquit marie aſſūptōe eccl'ia po-
tius eligit pie dubitare q̄; aliq̄d temere diffi
nire. Rn̄detur q in ſeq̄ntib⁹ ꝟbis eiuſdem
ſmonis idē Hiero. credendū eſſe ſic appro-
bat dicēs. Si nō deſunt q̄ dicunt in his q̄
cum xp̄o ſurrexerūt ꝑpetuā reſurrectionē iā
eſſe completā ⁊ nōnulli credunt cuſtodē vir
ginis Johem in glīficata carne gaudere cū
xp̄o nec nos de btā Maria factū abnuim⁹.
Hec Hiero. Ecce ḡ certū eſt ſm piam fidez
eccl'ie ipam fore reſuſcitatā ⁊ ꝑfecte glorifi-
catā. Sꝫ querit̄ quādo fuerit reſuſcitata.
Rn̄detur ſm Anthoninū floreñ. in ſūma ꝑ
te. iij. q hoc ignorat̄. Aliq̄ eñ dicunt q ipſa
eadē die poſt ſepulturā ei⁹: que dies ē. xviij.
kal'. ſeptēbris. ſm Hiero. Alij dicūt q ſit re
ſuſcitata tercia die poſt mortē ad ſilr̄itudinē
filij ſui. Alij aūt quadrageſimo die ꝓut legi
tur in reuelatōib⁹ beate Elyzabeth ſibi a be
ata ꝟgine fuiſſe reuelatū q .xl. die p⁹ ſui dor
mitionē reſurrexerit. Scđo aſſumpta eſt
beata virgo magnifice: quia cū beatoꝝ ho-
noranda aſſociatōe q̄m ipe dn̄s ih's ⁊ totus
militie celeſtis exercit⁹ eidem obuiam veni-
unt: ⁊ ſūmo cū honore cū laudib⁹ ⁊ canticis
vſq; ad thronū glorie eam ꝑduxerūt. Si eī
beato Martino occurrit angeloꝝ ⁊ ſancto
rū multitudo: vt canit eccleſia. multo magis
beate virgini. vt etiā teſtat̄ Hiero. in ſmōe
de aſſumptōe ita dicēs. Quis illud cogita-
re ſufficiet q̄; glīoſa hodie mūdi regina ꝓceſ
ſerit: quāto deuotōis affectu tota in eius oc
curſum celeſtiū legionū ꝓdierit multitudo:
quātꝭ ad thronū cāticis ſit deducta: q̄; pla-
cido vultu: q̄; ſerena facie: q̄; diuinis ample
xibus a filio ſit ſuſcepta ⁊ ſuꝑ oēm creaturā
exaltata. Hec ille. In hui⁹ figuram legit̄. ij.
Reg. vj. Qꝫ dauid deduxit archaz in hieru-
ſalem cū ſeptem choris ⁊ innumera mltitu-
dine hoīm cum ſūma leticia. Iſta archa eſt
beata virgo quā xp̄s ꝑ Dauid figuratus de
tulit in celeſtem hieruſalē cum ſeptē differē-
tijs ſanctoꝝ ſiue choris. Prim⁹ chorus fu
it patriarchaꝝ inter quos p̄cipui fuere adā
⁊ Eua: Noe: Abraam: Iſaac: Jacob ⁊c.
Scđus fuit chorus ꝓphetaꝝ: inter quos
Moyſes Dauid Eſaias Hieremias ⁊c.
Tercius chorus fuit martyꝝ: inter q̄s fue
re Stephan⁹ Johes baptiſta: machabei: ⁊
ſancti innocētes qui dicunt̄ martyꝝ flores.
Verū apl'os nō cōnumero: quia adhuc in
hac vita poſiti erant ⁊ necdū in celeſtem pa
triā ꝑuenerant. q̄ q̄dem oīes dormitōi be
ate ꝟginis ⁊ ſepulture aderāt: vt dicit Dyo-
niſius: ⁊ ſanctū corp⁹ reuerēter ſepelierunt.
Quartus chorus beatoꝝ fuit confeſſoruꝫ
inter quos Symeō Joachim Joſeph ⁊c.
Quintus chorus ſanctaꝝ virginū ⁊ mu-
lierum: inter quas ſancta Anna mater ipi⁹
beate ꝟginis: ſancta Elyzabeth mater Jo-
hānis baptiſte: ⁊ altera ſctā Anna filia pha
nuel que in temꝑe purificatōis ꝟginis xp̄m
dn̄m agnoſcendo ⁊ laudauit ⁊ confeſſa eſt.
Sextus chorus beatoꝝ cōmuniū inter
quos erant aīe que ꝓtūc euolare debebāt
in celum. Nam ſm Franciſ. maro. credit̄ q
quolibet die alique aīe de hoc mūdo in ce
lū euolāt. Et etiā q oīi die aliq̄ aīe de pur
gatorio q̄ vicꝫ iam purgationē ſuā expleue-
runt aſcendūt. Et ille oīes in comitiua vir
ginis gaudētes in celū aſcenderūt in quo q̄
decꝫ ſexto choro oīm taliū ſanctoꝝ aīas cō
numeram⁹. In hoc etiā choro fuere multe
aīe electoꝝ cōmuniū diuerſi ſtat⁹ vicꝫ ma-
trimonialis: vidualis: ⁊ cōmunis ſtat⁹ virgi
nalis q̄ a ꝑncipio mūdi ī fide ſancta ſpe ac
charitate deceſſerant. Septim⁹ chorus
innumerabiliū angeloruꝫ inter quos erant
Michael: Gabriel: oīes quoq; chori an-
geloꝝ: archangeloꝝ: virtutū: poteſtatū: ꝑnci
patuum: dn̄ationū: thronorū: cherubin: ſe-
raphin ⁊c. qui oīes occurriſſe beate ꝟgini
credunt̄. Unde in ſmone qui intitulat̄ Gre
gorio magno. Glorificem⁹ inquit virginem
quā hodie paradiſus excepit gaudens quā

angeli cũ laudib⁹ pſequunt̃: quã archange
lorum chorus venerat̃: quã martyres beati
ficant candidati: quã ſanctoꝝ confeſſoꝝ ſto
latus ꝯcelebrat numer⁹: cui hodie ſanctaꝝ
virginũ cum ſuis palmis victricib⁹ exultãs
occurrit exercitus. Hec ibi. Sed circa h
queſtio occurrit: quõ hoc veꝝ ſit vt tota ce-
leſtis curia exierit de celo obuiam beate vir
gini in ſui aſſumptõe cũ ſupmi angeli ad ex
tra nõ mittant̃: vt tenent doctores ſm illud
qđ dicit Dyoñ. lib. de angelica hierarchia.
Supiora inquit illa agmina ab intimis nũ
q̃ꝫ recedũt quoniã ea que pemĩnẽt vſum ex-
terioris officij nũq̃ꝫ habent. Hec ille. Item
de aĩabus etiã ſanctoꝝ hoc in dubiũ vide
tur verti: quia vt dic̃ Aug. li. de cura ꝓ mor
tuis agenda inter mediũ ⁊ finem: q̀ defun-
cti vel defunctoꝝ aĩe viuoꝝ rebus intereſ-
ſe nõ poſſunt. Vñ nõ videt̃ quõ de celo be
ate aĩe deſcenderũt ⁊ in obitu beate Ma-
rie pſentes eſſe potuerint. Ad hec reſpõde
tur ſm doct. pcipue Rich. de media villa ſu
per. iiij. di. xlv. q. j. arti. iij. Et concor. Fran-
ciſc⁹ maronis q̀ de cõmuni lege illa agmĩa
ſupiora angeloꝝ nõ mittunt̃ ad extra. ⁊ ſimi
liter aĩe defunctoꝝ de ſuis receptaculis ex
ire nõ poſſunt de cõmuni lege: eo q̀ ꝓhibẽ-
tur a ſupiori. i. dei virtute: licꝫ ſi vellent poſ
ſent ꝑ ꝓpriam virtutẽ exire niſi ꝓhiberent̃ a
virtute ſupiori. ⁊ ſic accipienda ſunt verba
Auguſtini q̀ aĩe nõ poſſunt intereſſe reb⁹
viuoꝝ ꝑ ꝓpriam naturã ꝓ tanto: quia earuꝫ
virtus nõ poteſt ꝯtraire virtuti ſupiori qua
ꝓhibent̃. ſed de lege cõmuni ꝓhibent̃ exire
ille aĩe que ſunt in purgatorio ante exple-
tam pñiaꝫ. ⁊ ille aĩe que ſunt in inferno an
te iudiciũ. Ille aũt que ſunt in celo exire no
lunt vſq̃ꝫ ad tp̃us reſumptõis ſuoꝝ corpoꝝ
niſi videãt hoc aliquãdo placere deo ex ſpe
ciali cauſa. Sic igitur ex ſpeciali cauſa et p
uilegio ſingulari conceſſum eſt beate virgi
ni ⁊ donatum vt omnes angeli et ſancto-
rum anime deſcendant de celo in obitu be-
ate virginis Marie ꝓpter eius reuerẽtiã ma
ternã: vt honor debitus exhibeat̃ matri dei
⁊ cum ea iteꝝ aſcenderũt in celum. Hec ſm
Rich. Tercio beata virgo aſſumpta eſt
magnifico honore: quia cum totius celeſtis
curie iocũdiſſima exultatõe. De hoc Hiero.
in ſmõe de aſſumptiõe dicit ſic. Hodierna
die credendũ eſt militiã celoꝝ feſtiue genitri
ci dei obuiam aduenĩſſe caq̃ꝫ ingenti lumĩe
circũfulſiſſe ⁊ vſq̃ꝫ ad thronũ cum laudib⁹ ⁊
canticis ſpũalibus ꝑduxiſſe. celeſteꝫ quoq̃ꝫ
hieruſalẽ tũc ineffabili leticia exultaſſe ⁊ io-
cundataꝫ inextimabili charitate ⁊ om̃i gra-
tulatione iubilaſſe: quoniã feſtiuitas hec q̃
nobis hodie reuoluitur annua: illis oĩbus
eſt facta continua. Creditur quoq̃ꝫ q̀ ipe ſal
uator ꝑ ſe totus feſtiu⁹ occurrerit: ⁊ cũ gau-
dio eam ſecum in throno collocauerit. Hec
Hiero. Hic aũt honor deductiõis beate
Marie in celum fuit ſupmus reſpectu om
niũ ſanctoꝝ. quia aliquoꝝ ſanctoꝝ aĩe aſ-
ſumunt̃ ꝑ vnũ angelũ tm̃ deducẽde. ſ. ꝑ an-
gelũ cuſtodẽ ſicut putat̃ de ſaluãdis cõibus
hoĩbus. Iuxta illud Exo. xxiij. Ecce mitto
angelũ meũ q̃ cuſtodiat te ĩ via. i. in vita iſta
⁊ ſequit̃. ⁊ inducat te in terrã quã ꝓmiſi. i. in
patriã. Alioꝝ aũt quorũdã ſanctorum aĩe
deducunt̃ a pluribus angelis ſibi miſſis ꝓ
merito ſue ſanctitatis. Iuxta illud Lu. xvj.
Factum eſt vt moreretur mendicus ⁊ por-
taretur ab angelis ⁊c̃. Itẽ alioꝝ adhuc aĩe
deducũt̃ maiori honore a magna plurimo-
rum multitudine angeloꝝ: ſicut legit̃ de ſan
cto Martino ⁊ quibuſdã alijs ſanctis. Sꝫ
beatiſſima virgo Maria excellentiſſimum
obtinuit honorẽ ſuper omnes: quia omnes
quot erant angeli ⁊ inſup ipſemet chriſtus
deus ei occurrit. et ſic patꝫ. Quarto bea-
ta virgo aſſumpta eſt magnifice: quia cum
oĩm angelorum laude digna adminiſtratio
ne: quia cum ipſa cum tam ineffabili iocun
ditate ⁊ gloria aſſumeretur in celum angeli
admirando de tanta gloria huius vni⁹ pu-
elle in laudem eius fecerunt queſtiones ſi-
cuti et chriſto aſcendente in celum queſie-
runt di. Quis eſt iſte qui aſcendit de edom
⁊c̃. Eſa. lxiij. Itaq̃ꝫ hodie cum vidiſſent an
geli hominẽ purum. id eſt beatam virgineꝫ
ſuper oẽm creaturã exaltari cui ſimile viſuꝫ
nõ fuerat. tunc eorum Prima hierarchia
admirãdo gloriam Marie et laudem dixit
illud Cañ. ij. Que eſt iſta que aſcendit per
deſertum ſicut virgula fumi ex aromatibus
mirrhe et thuris ⁊ vniuerſi pulueris pigmẽ
tarij. Quibus verbis admirantes laudant
eius humilitatem: quod notatur in virgu-
la fumi: eiuſq̃ꝫ caſtam ⁊ odoriferam deuotio
nem: quod notat̃ in mirrha mortificatiõis
⁊ thure deuote orationis. Iuxta illud pſ.

Dirigat̃ oratio mea in ꝯſpectu tuo: ſicut in-
cenſuȝ ⁊c̃. Laudant etiã ei⁹ virtutũ oĩm ple
nam ꝑfectionẽ cũ dicunt: ⁊ vniuerſi pulue-
ris pigmẽtarij ⁊c̃. His rñdit Eſaias. Hec ẽ
inquit virga quã ꝑdixi. Egredict̃ virga de
radice ieſſe: ⁊ flos de radice eius aſcẽdet: et
requieſcet ſuꝑ eum ſpũs dñi Eſa. xj. Secũ
daqꝫ angelorꝝ hierarchia de ꝟginis glia ait
Que eſt iſta que ꝓgredit̃ quaſi aurora con-
ſurgens pulcra vt luna: electa vt ſol: terribi
lis vt caſtrorꝝ acies ordinata Cañ. v. Quia
enĩ videbant eã eſſe mediatricẽ ſalutis oĩm.
Ideo dicebant q̃ſi aurora que mediat inter
diem ⁊ noctẽ: ita btã virgo inter deum ⁊ cre
aturas. Itẽ videbãt eam dei matrẽ. ideo di
xerũt pulcra vt luna: qꝛ in luna videt̃ appa-
rere imago hoĩs fabri. ſic in maria apparuit
xp̃s fabricator mundi. Itẽ videbant eã eſſe
ſponſam dei patris charitate plenã: ideo di
xerunt. electa vt ſol: quã nouerãt. quia ip ſa
ꝯtriuit caput ſerpẽtis: ꝓpterea dixerunt: ter-
ribilis. ſ. demonibꝫ: vt caſtrorꝝ acies ordina
ta. Ad hãc eorꝝ queſtionẽ rñdit Dauid. hec
eſt illa quã ꝑdixi: quia aſtitit regina a dextris
tuis. ſcꝫ o fili dei in veſtitu deaurato circũ-
data varietate. Demũ tercia hierarchia ad
mirãdo dixit illud Cañ. vj. Que eſt iſta que
aſcẽdit de deſerto. i. ſeculo qđ deſertũ eſt: qꝛ
peccatorꝝ ſpinis obſitũ ⁊ virtutũ gratijs in-
cultũ: delicijs affluens ſcꝫ multiplicis glie ⁊
plenitudinis grẽ innixa ſuꝑ dilecto. i. filio q̃
ſi vnũ cũ eo. ſic exponit Ber. Ad qđ reſpõ
dit Ezechiel. Hec eſt illa porta clauſa de q̃
ſcꝓſi. xliiij. c. Porta hec clauſa erit ⁊ nõ apie
tur ⁊ vir nõ ꝑtrãſibit ꝑ eam qm̃ dñs deus
iſrael ingreſſus eſt ꝑ eam: eritqꝫ clauſa ꝑnci
pi ⁊c̃. Et ſapiẽs ait illud ca. iij. Hec eſt q̃ ne-
ſciuit thorꝝ in delicto: habebit fructũ in re-
ſpectione aĩarꝝ ſctãrꝝ. Et iterꝝ. Iſta eſt ſpe-
cioſa inter filias hieruſalẽ ſicut vidiſtis eaꝫ
plenam charitate ⁊ dilectione. ſicqꝫ in ce-
lum gaudẽs ſuſcipit̃ ⁊ ꝑmagnifico honore
in illo celeſti ſolio ſublimata ab oĩbꝫ collau-
dat̃ ⁊ honorificẽtiſſime extollit̃ circũdata ſã
ctorꝝ agmininibꝫ: ſine termĩo ei⁹ laudes ꝯcin-
nãtibꝫ. de h̃ btũs Gerard⁹ ep̃s ⁊ martyr ĩ ſu
is omelijs dic̃ ſic. Sol⁹ dñs ih̃s xp̃s pt hãc
magnificare queẽadmodũ fecit vt ab ip̃a ma
ieſtate laudẽ ꝯtinue accipiat ⁊ honorẽ ange
licis ſtipata choris: archãgelicis vallata tur
mis: thronorꝝ hincinde poſſeſſa iubilatõibꝫ
dñationũ circũcincta tripudijs: ꝑncipatuũ
circũſepta obſequijs: poteſtatuũ amplexa-
ta plauſibꝫ: virtutũ gyrata honoribꝫ: cheru-
bin circũſtãtionata hymniſatõibꝫ: ſeraphin
vndiqꝫ poſſeſſa ineffabilibꝫ cantionibꝫ. Ipa
q̃ꝫ ineffabiliſſima trinitas ꝑhenni tripudio
ſibi applaudit: atqꝫ ſua grã in ea tota redun
dãte oẽs eidẽ attẽdere facit: aploꝝ ſplẽdidiſ
ſimus ordo ineffabili laude illã extollit: mar
tyrũ multitudo oĩmode ſupplicat dñe tante
ꝯfeſſorꝝ exercit⁹ innumerabilis cõtinuũ ſibi
ꝑſonat canticũ: ꝟginũ candidiſſima ꝯcio in
gem choreã ad ſuã celebrat gliam. Hec ille
O igit̃ chariſſimi oẽs eã magnificem⁹ in ter
ris: que tãtis honoribꝫ extollit̃ in celis.

Articul⁹ terci⁹ de corona btitu'inis qua
bñdicta maria in celũ aſſumpta extitit glo-
rioſiſſime laureata. aſſignant̃ aũt hic duode
cim corone.

Quantũ ad terci

um myſteriũ de corona btitudis
q̃ btã ꝟgo eſt laureata ĩ celorꝝ re-
gno Notãdũ ꝙ ad numerꝝ. xij.
ſtellarꝝ ſcḋm qđ vidit Iohes in Apoc̃. ip̃am
btiſſimã ꝟginẽ coronatã fore ĩ capite coro-
na. xij. ſtellarꝝ poſſum⁹ dſcribere. xij. coronaſ
q̃s accipe poſſum⁹ ex ſacra ſcꝓtura ⁊ theolo
gorꝝ ſnĩa: qbꝫ ip̃a ẽ ſuꝑexcellẽter coronata.

Prima corona dr̃ aurea. ſ. eẽntialis.
Scḋa dr̃ aureola ꝟginalis.
Tercia dr̃ aureola ip̃i⁹ ꝑdicatõis.
Quarta aureola ei⁹ martyrij ⁊ paſſiõis
Quinta dr̃ corona vite.
Sexta dr̃ laurea palme vel victorie.
Septima dr̃ corona iuſticie.
Octaua dr̃ decoris diadema ⁊ speciei.
Nona dicit̃ corona regalis.
Decima dr̃ corona ſponſalis.
Undecima dr̃ corona glie honoris.
Duodecima corona ꝑtãtiue iuriſditiõis.

Prima itaqꝫ corona dr̃ aurea q̃ ẽ glie ſuba-
lis ꝑmiũ. Hec ſcḋm doct. ſuꝑ. iiij. ſentẽ. di. xlix
ꝯſiſtit ĩ clara viſiõe dei ⁊ ſctiſſime trinitatis
pr̃is ⁊ filij ⁊. ſſ. atqꝫ ĩ ei⁹ fruitõe ⁊ ſempiterna
tẽtione. hec corrñdet triplici ꝟtuti theologi
ce q̃ vnit̃ h̃ aĩa deo ꝑ grãꝫ vicꝫ fidei ⁊ chari
tati ⁊ ſpei. Uñ his tribꝫ ꝟtutibꝫ in via ſucce
dũt tres dotes aĩe ĩ pr̃ia: qꝛ viſio diuia ſuc-
cedit fidei: qua. ſ. viſione dotabitur potẽtia
aĩe intellectiua q̃dam habitu lumĩoſo ſuꝑ

īnfuſo q̄ eleuat̄ ad deū clare ſicut ē vidēdū ī ſūma ⁊ ieffabili iocūditate. Itē fruitio amoris ſuccedit charitati ꝑ quā volitiua potētia anie inheret deo tanq̄ ſūme bonitati: ⁊ tota anīa fruit̄ inenarrabilis dulcedinis affluentia in ipo. Deniq̄ tentio ⁊ ꝑpetua poſſeſſio ſuccedit ſpei ꝑ quā ſm memoriā gratificat̄ ⁊ glificat̄ anīa innixa ſūme maieſtati ſecura ꝑfectiſſime de ꝑpetuatōe glie ⁊ tētionis dei. Vñ Eſa. lx. Tūc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabit̄ ⁊ dilatabit̄ cor tuū ⁊c. Qm̄ aūt btiſſima ꝟgo ſuperxcellēter p̄ oib⁹ alijs fulſit in hac vita ꝟtutib⁹ in p̄miſſis fide ſpe ⁊ charitate. ḡ iproportionabilit̄ ſuꝑ oēs hāc aureā coronā glie ſubalis gl'ioſiſſime obtinet in pria. De hac accipi p̄t illud Eccī. xlv. Corona aurea ſuꝑ caput ei⁹ expſſa ſigno ſctitat̄ gl'ia honoris ⁊ op⁹ fortitudis. Dicit̄ aūt corona aurea q2 radici charitat̄ h̄ p̄miū eſſentiale corrn̄det vt volūt doctores ⁊ nō generi opis. Aurū ꝟo eſt incorruptibile in q̄ notat̄ charitas q̄ nūq̄ excidit. j. Chor. xiij. Itē aur̄ delectabili⁹ refulget in q̄ notat̄ viſiōis fruitiue claritas. Deniq̄ q2 corona aurea ē circular̄ figure cui⁹ nō eſt reꝑire finē. Iō in h̄ notat̄ ꝑpetuitas. O q̄ iocūda: o q̄ gl'ioſiſſima ē iſta corona btē virginis q̄ p̄ oib⁹ angelis ⁊ ſctīs videt deū prem: ⁊ ab eo genitū filiuꝫ atq̄. ſſ. ab vtroq̄ ꝓcedētē. Nā vt ait Ber. ſuꝑ cañ. Reuera illud ſolū eſt ver̄ gaudiū qđ de creatore ꝯcipit̄ cui compata oīs aliūde iocūditas meror ē. oīs ſuauitaſ dolor ē. om̄e dulce amar̄. om̄e decor̄ fedū. omne poſtremo qđ delectare p̄t moleſtū ē. O q̄ felix illa regio ī q̄ ingrediemur ad viſionē diuītat̄: ⁊ egrediemur ad viſionē hūanitat̄ xp̄i ⁊ vtrobiq̄ paſcua dulcedis eterne iueniem⁹. Et q̄d tūc ē in gl'ioſiſſima dei mr̄e. O ꝟe gl'ioſa dicta ſūt de te ciuitas dei nr̄i. Scđa corona dr̄ aurea ꝟginalis. Naꝫ ſm doct. ſuꝑ. iiij. di. xlix. Aureola p̄cipua dat̄ ꝟginib⁹. vñ ⁊ de eis canit eccl'ia. Veni ſpōſa xp̄i accipe coronam quā tibi dñs p̄ꝑauit in eternū. Et q̄ gl'ioſa dei mr̄ eſt ꝟgo ꝟginū q̄ nec p̄mā ſil'em viſa ē nec h̄re ſeq̄ntē: iō ipa coronata ē in hac aſſūptione hac corona q̄ dr̄ aureola ꝟginalis q̄ cōꝑat̄ lilio ꝓpt' puritat̄ albū cādorē. iuxta illud Cañ. ij. Sic liliū inter ſpinas: ſic amica mea inter filias. vñ hec ē lilia. Tercia corona dr̄ aureola p̄dicatōis. de q̄. j. Pet. j. dicit̄. Seniores paſcite. ſ. p̄dicatōe q̄ in vob̄ ē grege vt ꝑcipiat̄ īmarceſſibilē ⁊ intermīabileꝫ glorie coronā: q̄ ſcꝫ debet̄ p̄dicatorib⁹. vt volūt doct. ſuꝑ. iiij. Et hec dr̄ ſtella: q2 vt ſcribitur Dañ. xij. Qui docti fuerint fulgebūt q̄ſi ſtelle ī ꝑpetuas etnitates. hac etiā corona ē coronata b. ꝟgo q̄ ſūmos etiā p̄dicatoreſ toti⁹ fidei catholice. i. apl'os ⁊ euāgeliſtas docuit. vñ Apoc. xij. ſcribit̄ ꝙ in capite ei⁹. ſ. ꝟginis ē corona. xij. ſtellar̄: q2 ipa fuit magr̄a ⁊ doctrix apl'or̄. xij. ⁊ oīm articulor̄ fidei q̄ in. xij. articul' ſimboli p̄cipue cōprehēdunt̄.

Quarta corona martyrij cui debet̄ aureola ſm doct. Et q2 ipa b. ꝟgo martyriū maximū p̄ alijs paſſa ē in filij cōpaſſiōe: cui⁹ aīaꝫ gladi⁹ doloris ꝑtrāſiuit in q̄ dolore oēs alioſ martyres excellit: vt patuit li. iij. ꝑte. iij. ar. j. ḡ ſūmā coronā martyrij ꝓmeruit: ⁊ hec ē corona tāq̄ roſea ꝓpt' rubrū ſanguinē. ſ. dñi ieſu quē effudit in cruce p̄ñte ſua mr̄e ⁊ cōpatiete. Vñ de ipa canit̄ in officio hodierno. Vidi ſpecioſam q̄ſi colūbā aſcēdētē deſuꝑ riuos aq̄r̄. i. angelor̄ ⁊ ſic dies ꝟni circūdabāt eā flores roſar̄ ⁊ lilia ꝯual. Quīta corona vite: de q̄ Apoc. ij. Eſto fidelis vſq̄ ad mortē ⁊ dabo tibi coronaꝫ vite. Et Iaco. j. Btūs q̄ ſuffert tētationē q2 cū ꝓbat⁹ fuerit accipiet coronā vite. Hec diuerſificat̄ ſm triplicē ſtatū vite ſaluādor̄ ī triplici gradu cōtinētie. ſ. Cōiugalis cui debet̄ fruct⁹ triceſimus. Vidualis cui debet̄ fruct⁹. lx. Et ꝟginalis cui debet̄ fruct⁹ cēteſim⁹ ſm Bonauē. ⁊ alios theologos. Iuxta illud Math. xiij. Semē cecidit in terrā bonā ⁊ ortū fecit fructū aliud cēteſimū: aliud. lx. aliud. xxx. Eſt ḡ fruct⁹ p̄miū illi⁹ celeſt̄ corone vite btē q̄ correſpōdet ſtatui ꝯtinētie in q̄ q̄ſq̄s ꝓbat⁹ fuerit ⁊ fidel' vſq̄ ad mortē: accipiet coronā p̄mij ſm gradū ſui ſtat⁹ ⁊ fruct⁹. Sꝫ qm̄ dei mr̄ ꝑfectiſſime meruit in q̄libet ſtatu p̄dicto. Nā fuit ꝯiugata ꝯtinētiſſima: q2 deſpōſata Ioſeph: ſꝫ nō in ꝯcupiā iūcta. Itē fuit vidua caſtiſſima p⁹ mortē ioſeph ſponſi. Fuit q̄ꝫ cū his ꝟgo ꝑpetua: oīm ḡ elector̄ fruct⁹ ⁊ coronā vite gl'ioſiſſima obtinet. Sexta corona dr̄ palma victorie: de q̄ apl's. j. Chor. ij. Nō coronabit̄ niſi q̄ legitime certauerit. ⁊ Apoc. vij. dic̄ Ioh. ſe vidiſſe palmā ī manib⁹ ſctōr̄. Eſt āt palma ſm doct. qđdaꝫ p̄miū celeſte ⁊ gaudiū qđ debet̄ ñ radici charitat̄: n͛ opi ſꝫ volūtati. ⁊ h̄ dat̄ talib⁹ ſcis q̄ ꝑfecte vicerīt ſeipos adō vt volūtatē ⁊ plenū

deſideriū habuerint patiēdi ꝓ xp̄o martyri
um: licȝ diuīa diſpēſatōe effectū nō ſint cōſe
cuti. Vn̄ de btō Martino canit eccl'ia. O
ſctiſſima aīa quā ⁊ ſi gladi⁹ ꝑſecutoris nō
abſtulit: palmā tn̄ martiꝫ nō amiſit. Et ꝯſil'r
de ſctō Frāciſco. Hanc vtiqȝ palme coronā
btā virgo ꝓcellētiſſime ꝓmeruit qn̄ ſeipam
cū ꝓprio filio in mōte caluarie paſſioni obtu
lit vbi ⁊ gladium doloris in cōpaſſione ptu
lit: ⁊ milleſies ibidē mori ꝓ filio ⁊ cū filio do
mino ihu deſiderauit. qd̄ teſtat̄ Bern̄. i tra-
ctatu de cōpaſſiōe btē ꝟginis: ⁊ ꝯcor. Anſ.
in ꝑſona marie dicētes ſic. Aſpiciebā dn̄m
⁊ filiū meū in cruce pendentē ac morientē ⁊
tanto dolore vexabar in mēte ꝙ nō poſſum
explicare ſmone. Iſte erat dolor mihi maxi
mus: qꝛ videbā me deſeri ab ipo quē virgo
ꝯceperā ⁊ genuerā q̄ mihi erat vnic⁹: vide-
bā mori quē dilexit aīa mea ⁊ tota liq̄fiebā
p̄ anguſtia: dabā gemit⁹ ⁊ ſuſpiria: plorabā
ꝑ talia verba: O fili chare: o benigne nate: o
amor vnice: da mori tecū ⁊ ne derelinq̄s me
Nil mihi dulcius vere q̄ȝ mori tecū ample
xata cruce. Et nil amari⁹ certe q̄ȝ viuere ſine
te. Hec ⁊ plura ibidē. vn̄ ptȝ qꝛ palme coro
nā hȝ. Septima corona iuſticie que ē pre
miū mercedis ꝓ retributōe bone opatōnis
eo ꝙ ſm iuſticie eq̄tatē vnuſq̄ſqȝ ꝓpriā mer-
cedē accipit a deo ſm ſuū laborē. teſte aplo.
De hac corona ideȝ dicit. j. Thim̄. iiij. Bo-
nū certamē certaui: curſum ꝯſūmaui: fidem
ſeruaui: in reliquo inq̄t repoſita eſt mihi co-
rona iuſticie quā reddet mihi dn̄s iuſt⁹ iu-
dex. Vn̄ qꝛ btā virgo pl⁹ oib⁹ laborauit in
grā pabūdātiſſima ⁊ in amoris diuīe ꝑemi
nentia oīs boni opis merito fuit pleniſſima
vt claruit li. vij. pte. ij. Iō ſūmā hāc coronā
mercedis ⁊ retributōis diuīe iuſticie i aſſū-
ptiōe adepta extitit. Si q̄ppe vt hr̄ Prouer.
xiiij. Corona ſapientū eoꝝ diuitie vicȝ ꝟtu-
tū ⁊ opeꝝ meritorioꝝ: multoforti⁹ hec coro-
na i ꝟgine btā hȝ locū. Octaua corona dr̄
decoris diadema ⁊ ſpeciei. i. pulchritudinis
de q̄ ſcriptū eſt Sap. ca. v. Accipiēt. ſ. ſancti
regnū decoris: ⁊ diadema ſpeciei de manu
dn̄i. Hoc diadema decoris ſpeciei dat̄ ꝓci-
pue illis ſctīs q̄ in puritate inocētie vixerūt
⁊ ſine macula ſūt an̄ thronuȝ dei q̄ ſequunt̄
agnū q̄cunqȝ ierit ⁊ cantāt canticū nouum
qd̄ nemo ali⁹ pt cātare: vt ſcribit̄ de ſctīs ta-
lib⁹ Apoc. xiiij. Hec ꝟtus rara eſt: ⁊ ſic hec
corona decoris nō valde multoꝝ. qꝛ vt ait
Aug. de ciui. dei. li. xxj. Pauciſſimi inq̄t ſūt
tante felicitat̄ vt ab ineunte adoleſcētia nul
la dānabilia pctā cōmiſerint. Aliū itaqȝ ſā-
ctoꝝ pmiū ⁊ gaudiū ſpeciale qd̄ hn̄t de ino
centie puritate ⁊ incorrupta mūdicia dr̄ dia
dema decoris ⁊ ſpeciei: qꝛ ꝓpt̄ puritatē incor
ruptā in q̄ eſt decor aīe ⁊ pulchritudo ſū-
ma dabit̄ eis q̄dem decor glīe accidētalis i
futuro ſm doctores ſup. iiij. Et qm̄ btā vir
go ſup oēs creaturas fuit puriſſima tāta pu
ritate q̄ maior ſub deo nequit intelligi. teſte
Anſ. li. de ꝯceptu ꝟginali. Iō ſūmi decoris
⁊ indicibilis pulcritudinis coronā poſſidet
adeo ꝙ oīm angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ decor reſpectu
decoris btē ꝟginis eſt ſicut lux lune ⁊ ſtellaꝝ
reſpectu ſolis. vn̄ Eccli. xxvj. Sicut ſol ori-
ens in altiſſimis dei: ſic mulieris bone ſpēs
id ē marie in ornamētū dom⁹ ſue. i. celeſt̄ pa
trie. Hinc ⁊ Cañ. vj. dicit ad eā deus. Tota
pulcra es amica mea ſuauis ⁊ decora ⁊ ma-
cula nō eſt in te ⁊c. Nona corona regal' q̄
btā ꝟgo eſt coronata tāq̄ȝ regina celi ⁊ dn̄a
mūdi. Iuxta illud pſ. Aſtitit regina a dextr̄
tuis in veſtitu deau. circū. va. In h⁹ figuraȝ
Heſter. ij. ſcptū ē. Adamauit eā rex ſup oēs
mlieres ⁊ poſuit diadema regni ſup caput
ei⁹. Decima corona ſpōſalis: qꝛ ipa ē ſpon
ſa ſūmi ⁊ eterni regis. ⁊ iō coronā ſpōſalem
glioſiſſima obtinet. Vn̄ Eſa. lxj. ait. Tanq̄ȝ
ſpōſam decorauit me corona dn̄s ⁊ indumē
to iuſticie circūdedit me. Undecima coro
na glīe honoris: de q̄ pſ. Glīa ⁊ honore co
ronaſti eū dn̄e ⁊ ꝯſti. eū ſup o. m. tu. Hac co
rona btā dei mr̄ ē hodie coronata qn̄ ad tā-
te dignitat̄ gliam ⁊ honorē eſt ꝑuecta ⁊ ex-
altata: vt ab oib⁹ creaturis celeſtib⁹ ⁊ terre-
ſtrib⁹ ſit honore debito adorāda: laudāda: ⁊
glificāda tāq̄ȝ dei mr̄ digniſſima q̄ in celeſti
pr̄ia ab oib⁹ ſctīs ⁊ angel' laudat̄ ꝑ ſecl'a: di-
cēdo illud Iudith. xv. Tu glīa hierl'm: tu le
ticia iſrl': tu honorificētia ꝑpl'i nr̄i. In cui⁹ ſi-
gnificatōȝ Ioh. in Apoc. ca. iiij. vidit ꝙ ſcti
mittebāt coronas ſuas an̄ thronuȝ dicēdo.
Dign⁹ es dn̄e de⁹ nr̄ accipe gliaȝ ⁊ honoreȝ
quia tu creaſti oīa. Thronus nempe dei
eſt beata ei⁹ mater ante quā mittūt ſuas co-
ronas ꝑ ſigno adoratōis ⁊ deū i ſe ⁊ in ſua
matre collaudant. Duodecima corona di
cit̄ ꝓtatiue iuriſditiōis que eſt tanq̄ȝ corona
de lapide ꝓcioſo q̄ datur a deo ſuis filijs et

electis in celo. Juxta illud p̄s. Poſuiſti i ca
pite ei⁹ coronā de lapide p̄cioſo. Et h̄ in ſi-
gnū q̄ ſunt filij regis eterni heredeſq̃ dei et
coheredes xp̄i ad regnādū cū ip̄o i ſecula ſe
culoꝝ. Et ſic in ſignū ptātis regalis corona
eis debet vt ſignificet: q̄ꝛ in illo regno pn̄t
oīa q̄ deſiderāt ꝛ volūt īpetrare a deo ꝛ h̄re:
ꝓpter qđ idē p̄s. p̄mittit ibidē di. Deſideriū
cordis ei⁹ tribuiſti ei ꝛ volū. la. e. nō frau. eū.
Multo aūt excellēti⁹ p̄ oīb⁹ hāc coronā btā
v̄go h̄ȝ q̄ ptātem plenā obtinet nō tm̄mō vt
filia regis et̄ni. Sȝ ꝛ vt mr̄ atq̃ ſpōſa ꝛ dn̄a
regni q̄ nō ſolū īpetrādi h̄ȝ ius ꝓut alij ſcti
tāq̃ filij ꝛ filie: ſȝ etiā iuriſditionē h̄ȝ īpetran
di deo tāq̃ mr̄ filio vt fiat qđ ip̄a vult pete-
re. iuxta illud regis p̄ceptū. Honora pr̄ē et
mr̄em ꝛc̄. vn̄ oīs ptās iuriſditōis marie tra-
dita eſt. Et iō ip̄a di. Eccī. xxiiij. In hierlm̄
ptās mea Bern̄. Data ē tibi o maria oīs po
teſtas in celo ꝛ in terra: vt q̄cq̄d volueris va
leas īpetrare. Ad hanc aūt coronā oīmode
ptātis inuitata ē btā v̄go a deo in hac aſſū-
ptione: ſic̄ ſcribit̄ Can̄. iiij. vbi dic̄ de⁹ ad eā
Ueni de libano ſpōſa mea: veni de libano:
veni coronaberis de capite amana de capi-
te ſanir ꝛ hermon: de cubilib⁹ leonū de mō
tib⁹ pardoꝝ. Hec ibi. In q̄b⁹ ſacratis v̄bis
oſtēdit̄ q̄ btā v̄go inuitata de libano caſtita
tis: Item liban⁹ candor interp̄tat̄ tāq̃ ſpō-
ſa dei p̄dilecta extitit coronata q̄ntuplic̄ po
teſtatis corona. Primo q̄dē corona ſibi tra
dita ē ptātis de capite amana. i. de his q̄ ſūt
in anguſtia purgatorij vel cuiuſcūq̃ neceſſi
tatis ꝛ tribulatōis atq̃ aduerſitatis ꝯſtituti vt
vicȝ talib⁹ ꝯfugiētib⁹ ad ip̄aȝ exhibeat ſe be
ata v̄go tāq̃ mr̄em miſcđie eos ſubleuādo.
Nā amana mons ſicilie ē. ꝛ ſm̄ Hiero. in-
terp̄tat̄ cōprimēs eū aut coanguſtatio ei⁹ et
iō ſignificat in anguſtia poſitos. ꝛ in capite
h⁹ mōtis ſignificat̄ ſūmitas in talib⁹ angu-
ſtijs Scđo corona ptātis data ē marie de
vertice ſanir. i. de grā ꝛ gl'ia iuſtis diſpēſan
da. Nā ſanir ſm̄ Hiero. interp̄tat̄ de⁹ lumi
nis vel de⁹ lucerne ſeu nouitatē attollēs. ꝛ ē
ſanir mons in iudea. ꝛ iō ꝯueniēter ſignifi-
cat iuſtos q̄b⁹ de⁹ dat lumen gl'ie ꝛ lucē gr̄e
attollēs nouitatē. ſ. ꝓ v̄tutū ꝓfectū. Et in ver
tice ſūmitas donoꝝ ip̄oꝝ ſignificat̄: de iſtis
igit̄ eſt coronata maria vt ſit mr̄ gr̄e ꝛ gl'ie.
¶ Tercio coronata eſt de vertice hermon q̄
etiā ē mons iudee ꝛ interp̄tat̄ anathema me

roris ſm̄ Hiero. ꝛ iō ſignificat pctōres ma-
gnos ꝛ vſq̃ ad ſūmū v̄ticē in delictis exn̄tes:
q̄ꝛ tales ſūt anathemate pctī ligati. digni ad
merorē gehēne. dicēte p̄s. Maledicti q̄ de-
clināt a mādatis tuis. de talib⁹ coronata eſt
maria vt ad eā ꝯuerſis ſit mr̄ venie: remiſſio
nē pctōꝝ a filio īpetrādo veráq̃ pn̄iam in-
fundēdo ꝛc̄. Quarto coronata ē de cubili-
bus leonū. ſ. infernaliū demonū. q̄ tāq̃ leo-
nes rugiētes circūeunt q̄rētes quē deuorēt.
vt dicit Petr⁹. j. cano. v. In q̄ꝝ cubilib⁹ ſūt
hoīes īfideles ꝛ deſp̄ati q̄ nolūt ꝯuerti. De
his etiā coronā ptātis accepit maria: vt ſit
ꝯtra eos mr̄ victorie ꝛ ꝓtectōis ſuoꝝ q̄ꝛ per
ip̄am ꝯtritū ē caput ſerpētis ꝛ meritis ei⁹ co-
hercent̄ diaboli ꝛ infideles ac mali hoīes at
q̃ deuincūt̄ ne bonis ꝛ electis fidelib⁹ noceāt
Quīto coronata ē de mōtib⁹ pardoꝝ. i. de
ſūmitatib⁹ erroꝝ varioꝝ q̄ ſignificāt̄ ꝑ pel-
lis varietatē ꝛ crudelitatē pardi. vt vicȝ btā
v̄go cūctas hereſes ſola interimat ī vniuer
ſo mūdo vt canit eccl'ia. Ecce ḡ corona ptā
tis marie vt ip̄a ſit mr̄ gr̄e ꝛ mr̄ miſcđie: mr̄
venie mr̄ victorie atq̃ mr̄ v̄e ſapīe q̄ cūctas
illuſtrat eccl'ias. ꝓpter hec Bern̄. Maria in
q̄t oīb⁹ oīa facta ē: oīb⁹ ſinū miſcđie ap̄it: vt đ
plenitudīe ei⁹ accipiāt vniuerſi: eger curatio
nē: triſtis ꝯſolationē: pctōꝛ veniā: iuſt⁹ gr̄am:
deniq̃ tota trinitas gl'iam. Hec ille. O igit̄
femīa ſuꝑfeliciſſima ꝛ ſuꝑ oīa gl'ioſiſſima q̄
p̄mioꝝ oīm p̄fulges corona. nulla certe lin-
gua ſufficit tua enarrare magnalia. O btō-
rū ſuꝑbtiſſima. tu angeloꝝ dn̄a: v̄ginū v̄go
ap̄loꝝ magr̄a: martyrū martyr: vite et̄ne le-
ticia: celeſtiū decoꝛ ꝛ oīm regina: ſpōſa dei:
mr̄ xp̄i: ꝛ ſalutis nr̄e aduocata: nr̄as inſuffici
entias tu benigne excuſa: ꝛ ex pietate diuit⁹
tibi inſita da nob̄ vt ꝑ tua merita ꝑueniam⁹
ad ꝯtēplāda p̄mia tua celeſtia. vbi ꝑ te ꝛ nos
coronati gl'ia: digne laudare poſſim⁹ te ꝛ tu
um dulciſſimū ih̄m ꝑ infinita ſecl'a Amē.
¶ Pars q̄rta libri decimi ſcȝ de aſſumptōe
btē marie iuxta ꝓceſſuȝ euāgelij ip̄i⁹ ſolēnita
tis in q̄ myſteriū actiue ꝯtēplatiue ꝛ fruiti-
ue ſignificatur.

M Aria optimam
ptem elegit q̄ nō aufe. ab ea. Hec
v̄ba ſunt ſaluatoris noſtri Luc.
x. ca. ꝛ in euangelio hodierne ſo
lennitatis lecta que verba ſm̄ lr̄am licȝ ſint

de magdalena dicta: tñ ſctã eccleſia accipit
hec ỽba ad laudẽ btẽ ỽginis marie ꝛ canit ĩ
hui' aſſumptõis feſtiuitate. Hec qppe eſt il-
la dies bñdicta in q̃ glioſa dei mat' optimã
illã vitã fruitiuã ſcꝫ celeſtꝭ p̃rie intrauit in q̃
optimã ꝑtem btĩtudinis ſuꝑ oẽm purã crea
turã aſcẽdẽdo accepit que nõ auferet ab ea
in eternũ. Et iõ ꝓ ei' hodierna glia dignũ ẽ
vt oẽs nos exultem' ꝛ letemur ꝛ dem' gliã
deo. Sicuti etiã oẽs angeli ꝛ celi ciues ho-
die exultãdo laudẽ deo ꝛ ſctẽ ei' genitrici de
cantauerũt. vt canit eccl'ia. Aſſumpta eſt in
quit maria in celũ gaudẽt angeli laudantes
bñdicũt dñm. Ad qđ q̃deꝫ hortat' nos glio
ſus ille Hieronym' in ſmõe de aſſumptiõe
ita dicẽs. Hodie tanq̃ȝ glioſa ſp virgo Ma
ria celos aſcẽdit rogo gaudete q2 vt ita fate
ar ineffabiliter ſublimata cuꝫ xp̃o regnat in
eternũ: regina mũdi hodie de terris ꝛ de p̃-
ſenti ſeculo neq̃ȝ eripit'. Iteruꝫ dico gaudete
q2 ſecura de ſua imarceſſibili glia ad celi iaꝫ
ꝑuenit palaciũ. Exultate inq̃t ac gaudete et
letet' oĩs orbis: q2 nobis hodie oĩb9 ei' inter
uenientib9 meritꝭ ſal' aucta eſt. ꝛ infra ſubdit
dicẽs ſic. Quia inq̃t iter ſalutis nr̃e in laudi
bus eſt ſaluatõis hortor vos ꝛ cõmoneo in
hac ſacra ſolẽnitate genitricꝭ dei marie noli
te ceſſare a laudib9: q2 ſi ỽgo es gaude q2 me
ruiſti eſſe ꝛ tu qđ laudas: tm̃ cura vt ſis que
digne laudare poſſis. Nõ ſi ꝯtinẽs es ꝛ ca-
ſta venerare ꝛ lauda: q2 nõ aliunde ꝯſtat vt
poſſis eſſe caſta q̃ȝ ex gr̃a xp̃i que pleniſſime
fuit in maria quã laudas. q2 ſi ꝯiugata certe
es aut peccatrix nihilomin' cõfitere ꝛ lauda
q2 inde oĩb9 miſcdia ꝓfluxit ꝛ gr̃a vt laudẽt
ꝛ q̃ȝuis nõ ſit ſpecioſa laus in ore peccatoris
noli ceſſare a laude q2 inde ꝑmittit tibi ve-
nia vñ ꝛ oĩbus vt laudes. Hec Hiero. vbi
ſup̃. Itaq̃ȝ ad laudẽ ꝛ gliam ipi' btẽ ỽginis
h̃ tria myſteria notabim' ſm qđ ĩ euãgelio
ip̃o feſtiuitatꝭ hodierne ipa de trib9 figurali
ter cõmendat' ꝛ laudat'.

Prio de vita actiua ſignificata ĩ martha
Scđo de vita ꝯtẽplatia ſcata ĩ magda.
Tercio de vita fruitiua ſcata ĩ ꝑte optia

Articul' p̃m' quõ vita actiua btẽ ma-
rie deſignat' in euãgelio aſſumptiõis marie
ꝑ Marthe actionẽ.

CIrca primũ mi
ſteriũ de vita actiua btẽ marie ſi-
gnificata in Martha p̃ma frõte tria dubia
inquirenda nobis occurunt. ¶ Primũ du
biũ ſeu queſtio p̃ma eſt. vñ ꝛ cur ſic eccleſia
agit q2 in aſſumptiõis ſolẽnitate p̃cipua nõ
legit aliqđ euãgeliũ ꝑtinens ad btãm virgi
nẽ mariã. ſed h̃ qđ ꝑtinet ad Marthã ꝛ ma
gdalenã vicꝫ Intrauit ihs in qđdã caſtellũ
id eſt in bethaniã ꝛ mulier q̃daꝫ martha no
mine excepit illũ in domũ ſuã. ꝛ huic erat ſo
ror noĩe maria ſcꝫ magdalena Ad hoc ꝑti
nus reſpõdet ſm Antho. floreñ. iiij. ꝑte ſue
ſũme ti. xv. ca. xlij. q2 h̃ euãgeliũ q̃ntũ ad ſen
ſum litteralẽ. verũ q̃dem nõ ꝑtinet ad bea-
tã ỽginẽ ſed ad marthã ꝛ magdalenã. Quã
tũ aũt ad ſenſum ſpũalẽ ꝛ allegoricũ cõgruẽ
tiſſime ꝑtinet totũ ad btãm ỽginẽ pluſq̃ȝ ad
alterꝫ: ꝛ iõ bñ p̃t de ipa h̃ euãgeliũ legi. Sꝫ
q̃re in ſolẽnitate aſſumptõis poti' q̃ȝ in aliȷs
feſtiuitatib9 btẽ ỽginis legat'. Dici põt q2 vt
eccl'ia ſuos filios doceat ꝛ alliciat in exẽplo
btẽ ỽginis marie que hodie eſt aſſumpta in
celũ ꝛ ad ſũma p̃mia ꝑuecta meritoꝝ. q̃liter
vicꝫ ꝛ q̃bus meritis etiã ipi fideles valeant
ꝓmereri vt aſſumant' ꝛ ꝑueniãt ad illã cele-
ſtẽ vitã fruitiuã btõꝝ. Nã vt dicũt Aug'. et
Rich. Idirco ſctõꝝ geſta in eccl'ia legunt' ꝛ
feſta eoꝝ celebrant' quatin' eos imitari ſtu-
deam' in ỽtutib9 quoꝝ feſta recolim' vt ſic
ad eorũdẽ ſocietatẽ ĩ celo ꝑtingere valeam'.
Itaq̃ȝ aduertendũ q2 in h̃ ſacro euãgelio fi-
gurat' ꝛ deſignat' triplex vita ſpũal': ſic dicũt
Gre. Aug. ꝛ aliȷ catholici doct'. Pria eſt vi
ta actiua gr̃a informata. hec ſignificat' ĩ acti
one marthe: que excepit ihm in domũ ſuã ꝛ
ſatagebat circa frequẽs miniſteriũ: ꝛ ſic ſoli
cita turbabat' circa plima. Scđa eſt vita
cõtemplatiua deo aſſociata. hec ſignificat' ĩ
contẽplatõe Magdalene: de qua dr̃ in euã
gelio q2 ſedebat ſecus pedes dñi ihu ꝛ audi
ebat ỽbum illi': ꝛ ipa de ſororis ſue cura nõ
erat ſollicita ſꝫ tm̃mõ verbi xp̃i dulcedini in
tendebat. Tercia eſt ſpũalis vita que dr̃
fruitiua in glia celeſti firmata. hec ſignificat'
in optima ꝑte quã elegit ſibi Maria q̃ non
auferet' ab ea in eternũ. Prima vita eſt bo
na. Scđa melior. Tercia optima. Per p̃
mã ꝑuenit' ad ſecũdã. Et ꝑ vtrãq̃ȝ ad terciã.
q2 actio q̃. ſ. ꝯſiſtit potiſſime in exercitio ỽtu
tũ moraliũ diſponit ad ꝯtẽplatõeꝫ. ſicut di.
Greg. vj. li. moral'. Qui inq̃t ꝯtẽplatõis arcẽ
tenere deſiderãt. neceſſe eſt vt p̃us in campo

actõnis ſe ꝓbent. Peniq̃ꝫ ꝑ merita vtriuſqꝫ
ſcꝫ actõis ⁊ ↄtẽplatiõis hui⁹ vite ꝑuenit̃ ad
p̃mia ampliora ſuꝑne vite ſcꝫ fruitiue. Vñ
ex his docemur ꝙ ſicut btiſſima ỽgo i p̃nti
exercitãdo ſe in vita actiua et ↄtẽplatiua ꝑ-
uenit hodie ad fruitõis ſuꝑne ſumma p̃mia
ita ⁊ nos in his exercitari debem⁹ in vita p̃
ſenti vt cũ xp̃o et ſctã ei⁹ mr̃e regnare et frui
valeam⁹ in vita celeſti. O deus me⁹ q̇d tũc
erit de mũdanis q̇buſdã hoĩb⁹ beſtial'r hei
viuẽtib⁹ ⁊ totã vitam in voluptatib⁹ carnis
⁊ mũdi vanitatib⁹ expẽdẽtib⁹. Veꝝ tales re
gnũ dei nõ poſſidebunt ſacre ſcripture teſte
eloq̇o. Attẽde tibi o hõ ne ꝑdas maria bo-
na celeſtia ꝓ delectamẽto momẽtaneo. et vt
loq̃r cum p̃s. Nolite fieri ſicͭ equ⁹ ⁊ mulus
q̇bus nõ eſt ĩtellect⁹. q2 ml'ta flagella pctõ-
ris in ĩferno. Diſce miſer exẽplo btẽ virgis
ſpũal'r viuere: nũc in actõe pietatis: nũc ỽo
in ↄtẽplatõe ꝓ loco ⁊ tp̃e exerceri vt finẽ bo
nũ ⁊ optimã vitã fruitiuã cũ ip̃a poſſis ſor-
tiri. // Scđa q̃ſtio ſeu dubitatio occurrit
circa p̃ncipiũ euangelij. Quid deſignat̃ ꝑ h̃
ꝙ dr̃. Intrauit ieſus in q̇ddã caſtel. Ad qđ
rñdet̃ ſcḋm doctores: p̃cipue Antho. vbi ſ. ꝙ
hoc ſignificat ingreſſum filij dei in mũdum
Nã mũdus iſte caſtellũ dr̃. q2 hꝫ ↄditõnes
caſtelli rebellis ↄtra deũ in q̊ principat̃ dia
bolus ꝑ varia vitia. Mũdus eñ tot⁹ ĩ ma
ligno poſit⁹ eſt. j. Joh. ij. Nimiꝝ p̃mo caſtel
lũ forte fundat̃ in alto mõte: ita mũdus iſte
poſit⁹ eſt ⁊ fũdamẽtũ hꝫ in alto ſuꝑbie ⁊ põ
pe. Secũdo ad inſtar caſtri mũdus mu-
nit⁹ ẽ lapidib⁹ dur̃ q̊ frãgi nõ p̃nt. vicꝫ aua
ricie: vſure: fraudulẽtie: ſimonie: rapine: q̇a
ita duri ſunt in mũdanis hoĩb⁹ tales defe-
ct⁹ vt frãgi nõ poſſint ꝑ iacl'a ỽbi dei. Quis
eñ eſt q̇ velit reſtituere rapias: vſuras ⁊ bñ
ficia ſimoniaca relinq̃re: q̃ſi nullus. / Ter-
cio q2 ad inſtar caſtri hꝫ foſſatũ plenũ aq̇s
ĩmũdis luxurie ⁊ fetidis in q̇b⁹ ſunt rane co
ax acclamãtes ⁊ ꝑſuadẽtes in eis ꝑſeuerare
/ Quarto q2 eſt clauſum ꝑ ĩuidiã ⁊ odiũ nõ
intromittẽs diuinã charitatẽ ⁊ fraternam.
/ Quinto q2 hꝫ ꝓuiſionẽ diuerſaꝝ eſcaꝝ per
gulã. Sexto q2 hꝫ arma diuerſa ꝑ iraꝫ vt
linguã ad detractatões ⁊ vituꝑia facienda.
man⁹ ad vĩdictã: ⁊ arma ad occiſiões ⁊ mu
tilatões fraternas. Septio eſt q̇ et⁹ ꝑ acci-
diã. q2 ꝑ hoc caſtellũ erat deo rebelle ⁊ ino-
bediẽs. iõ miſit filiũ ſuũ ad ſubiugãdũ q̇ ve
niẽdo in hũc mũdũ p̃ncipẽ mũdi. i. diabolũ
eiecit foras. ipſomet teſte Joh. xij. Nũc iu-
diciũ eſt mũdi: nũc p̃nceps mũdi hui⁹ eijcie
tur foras ⁊c̃. Sꝫ heu ml'ti adhuc hoĩm ip̃i
orũ pactũ indiſſolubile firmant cũ diabolo
ſeſe ipſi ſubijciẽtes ad q̃qꝫ vitia ꝑpetranda.
Sed q̇d erit in fine mũdi talib⁹: vtiqꝫ dicet
eis chriſt⁹ Ite maledicti ĩ ignẽ eternũ q̇ pa
ratus eſt diabolo cui ſeruiſt̃ ⁊ angelis eius
Mat. xxv. Ve illis ⁊ ve q2 eoſdẽ demones
hñt tortores ſempiternos q̇bus hic ſeruie-
runt: vt dicit Grego. // Tercia q̃ſtio vel du
bitatio. Qualiter ꝑ actionẽ marthe figurat̃
et ſignificat̃ actio ſeu actiua vita btẽ virgis
Marie vel in q̇b⁹ ei⁹ actib⁹. Ad qđ reſpõ-
det̃ ſcḋm Antho. vbi ſupra. ⁊ ↄcorditer alios
doctores ſacre pagine ꝙ potiſſime in trib⁹.
vt patet ex ſacra lectiõe euãgelij.

Primo in exceptione.
Secũdo in miniſtratione
Tercio in turbatione.

Primo q̇dẽ in ſaluatoris exceptõe. q2 ſcribi
tur ꝙ cũ ĩtrauit ieſus ĩ caſtellũ. i. mũdũ iſtũ:
mulier q̃dã martha noĩe excepit illũ in do-
mũ ſuã. Ubi nota ỽba ⁊ ſigna myſteria. q̇a
dr̃ ꝙ mulier excepit ieſum: ⁊ ꝙ martha noĩe
excepit illũ: ⁊ ꝙ in domũ ſuã excepit ip̃m dĩ
vicꝫ filiũ. q̃ oĩa ⁊ ſingl'a ſignificãt modũ cõ-
ceptõis xp̃i facte in vtero btiſſime virginis.
Nã primo btã ỽgo excepit Jeſum dei filiũ
qñ venit in hũc mũdũ. q2 cõcepit eũ. ⁊ ↄue-
niẽter dr̃ ml'ier excepit eũ: q2 mulier ethimo
logiſat̃ q̃i molliẽs heꝝ. i. dñm vl' herẽ. i. chri
ſtũ. Vñ ꝓpter hoc anthonomaſtice btã vir
go dr̃ mulier ſcḋm Jac. de vora. in ſuo mario
nali. q2 hec ml'ier maria ĩtãtũ emolliuit deũ
⁊ placauit ac mitigauit vt noſtros defectus
ſuſciꝑet in ſuo ſacro vtero q̇ defectũ neſcie-
bat fieretqꝫ paſſibilis et mortalis: fameſcẽs
⁊ ſitiẽs: atqꝫ nr̃as iniq̇tates ipſe portaret ſa
tiſfaciẽdo ⁊ miſerẽdo nr̃i: q̇ ante vel q̃ndã đ
minimis pctĩs durã vindictã expetebat. vt
de diluuio et ſodomitis q̊s antiquit⁹ dure
puniuit. Modo ỽo cũ fere ꝑ totũ mũdum
ſint maiores in illis crimĩb⁹ nõ facit hic pu
nitõem in mũdo ſed patiẽter expectat. ꝓin-
de cũ xp̃s ĩ cruce pẽderet videns matrẽ dixit.
Mulier ecce filius tu⁹ Joh. xix. q̃ſi dĩ. Ecce
vere tu mulier q̇ me tantũ molliuiſti ⁊ miti-
gaſti vt tot ⁊ tãtas penalitates q̇b⁹ nũc affi
cior in cruce ſuſciperẽ in tuo vtero ꝓ genere

humano: ⁊ vt ſic acerbiſſima morte mo͛re-
rer feciſti ⁊ me inclinaſti ſic ad miſcdiam. ec
ce g͛ filius tu⁹ .i. bō q̄libet in gr͞a vt ſis et tu
ꝑ eis interuētrix ꝑ quorū ſalute ego nūc ſto
in tormētis. Unde ⁊ ipſa beata ꝟgo ſignifi
caꝛ ꝑ virginē q̄ ferociſſimū rinocerōtē emol
lit ⁊ in ſinu ſuo dormire facit. et ſic vinculaꝛ
capiꝛ ⁊ occidiꝛ. Ecce g͛ patet ꝓpoſitū in my-
ſterio p̄dicto: quia mulier excepit Jeſum.
Secūdo btā virgo excepit Jeſum tanq̄
martha noīe. Hec q̄ppe martha ſꝫm hyſtori
as diciꝛ fuiſſe virgo. Et iterp̄taꝛ martha .i.
ꝓuocans ſeu dn̄ans: ſꝫm ꝙ dicit Hiero. Et
ideo ↄuenieter ſignificat beatā virginē que
ꝑ ſuā virginitatē ⁊ hūilitatē ꝓuocauit dn̄m
Jeſum venire in ſuū vterꝰ ⁊ ipſa facta ē do-
mina mūdi. vn̄ ipſa cecinit Luc. j. Quia re-
ſpexit humilitatē ancille ſue ecce em̄ ex hoc
btām me dicēt tanq̄ dn̄am mūdi oēs gene
ratōes. Tercio btā virgo excepit Jeſum
in domū ſuā .i. in vterꝰ ꝓpriū. Un̄ canit eccle
ſia. Domus pudici pectoris tēplū repēte fit
dei: intacta neſciēs virū verbo cōcepit filiū.
Jn hac ſacra domo .ſ. vteri ꝟginalis pluſq̄
martha: imo p̄ oībꝫ excellētiſſime incōꝑabi
liter ipſa beata ꝟgo exhibet xp̄o opus acti-
ue vt claret ꝑ ſingl'a oꝑa miſcdie. Nā ibi de
um ꝓ nobis egenū factum veſtiuit carne a
ſpūſancto formata de ſuo mūdo corꝑe. Jtē
ipm aluit cibādo ⁊ potādo ī vtero ſacro no
uem mēſibꝫ habitātē de ſanguine ſuo puriſ
ſimo et virgineo. Jpm q̄ſi tenerrimū ⁊ infir
mū fouit: ipm hoſpitio virginali receptū q̄-
etauit tanq̄ in lecto gratiſſimo: quē ⁊ ſedu-
la deuotōe adorādo naſci expectauit ex vte
ro. O quanta charitate: quāta mētis hilari
tate q̄tidie ipſi in vtero manēte gratias egit
ꝓ eo ꝙ in eius vterū deſcēdere dei filius di-
gnatus ſit. ecce g͛ prima actio. Secundo
actio beate virgīs ſignificaꝛ in marthe mi-
niſtratione. qꝛ martha inq̄t ſatagebat circa
frequēs miniſteriū. Hoc certe op⁹ fecit be-
ata virgo in tꝑe ↄuerſatōis xp̄i in mūdo. vt
patet ꝑ ſingula. Eq̄dē in eius natiuitate mi
niſtrauit ſola Maria. quia vt dicit Hiero.
nulla obſtetrix: nulla ibi mulierū ſedulitas
interceſſit. ſed ipſa ſola virgo de terra xp̄m
natū leuauit: ipſa nudū pānis inuoluit: ipa
ſola fameſcentē lacte virgineo cibauit ⁊ po-
tauit: ipſa vlnis portauit ⁊ balneauit. O q̄
frequēter ipm vt filiū oſculabaꝛ: ⁊ vt deum
amplexādo ⁊ adorādo venerabaꝛ. Et certe
pie crediꝛ ꝙ q̄tienſcūq̄ eum manibꝫ tāgere
oportebat vel cōtrectare in vlnas ſuſcipien
do aut in gremiū: p̄mū eundē adorabat ge-
nuflexo et capite inclinato. ſicut ⁊ ſacerdos
q̄tienſcūq̄ in altari accipit manu corp⁹ xp̄i
in eucbariſtia totiēs p̄mū adorat. Tandē
cum accreuiſſet xp̄s ſola ipſa ſibi fecit tuni-
cā incōſutilē. Et q̄s pōt cogitare ſufficiēter
q̄ dulciter .xxx. annis cum ipſo ↄuerſata ſit
in vna mēſa comedēdo: cibū ei apponendo:
et dulciſſime alloq̄ndo ſe mutuo atq̄ in oī-
bus neceſſarijs miſtrādo vel obediētiā xp̄i
quā ſibi vt matri reuerēde exhibebat vidē-
do: qꝛ erat ſubdit⁹ eis .ſ. parētibꝫ Lu. ij. De-
niq̄ ipſa eum vſq̄ ad paſſionē ſecuta eſt: et
cum alijs mulieribꝫ ſctīs p̄dicationē ei⁹ au-
diuit ⁊ ei miſtrauit: vt dicere poſſit illō Eccl.
xxiiij. Jn habitatiōe ſancta corā ipſo mini-
ſtraui. Ecce ſecūda actio q̄ dn̄a mūdi Ma
ria ſatagebat circa frequēs miſteriū. Ter
cio opus actiue beate virginis ſignificaꝛ in
marthe turbatiōe. qꝛ ait: Martha martha
ſollicita es ⁊ turbaris erga plīma. Hoc nē-
pe fecit beata virgo in filij paſſiōe. Tūc em̄
turbata ē ſꝫm ſenſitiuā ꝑtē ⁊ ſollicita erat cir
ca plurima. qꝛ videbat ꝑ plīma vulnera la-
cerari carnē chriſti. Etem̄ qn̄ audiuit eū ca
ptū adeo turbata eſt vt vix remaneret in ea
ſpūs pre dolore. et tūc ad ſe reuerſa ſollicita
erat eū videre ſi quō poſſet anteq̄ occidere
tur. Jtē mane ferie ſexte cū vidiſſet eū du-
ci ad pilatū: facie ↄſputū: alapis tumefactū
ligatis poſt tergū manibꝫ more latronū: vix
poterat p̄ dolore caꝑe anhelitū: et tūc ſollici
ta erat ſi poſſet appropinq̄re et filiū cōſolari
materno amplexu. Tādē qn̄ vidit eūdē du
ci ad mōtē caluarie baiulantē ſibi crucem
O q̄ ſollicita erat ⁊ dicebat. O fili mi p̄dul
cis nate vtinā poſſem te iuuare: vtinā dareꝛ
mihi crux iſta vt portarē ꝓ te. Preterea qn̄
vidit crucifixū ⁊ audiuit Sitio clamātem:
q̄ntū putas turbabaꝛ p̄ doloris anguſtia ⁊
ſollicita erat vt aquā frigidā p̄bere poſſet. ⁊
dicebat forte ſimilia ꝟba. O dilectiſſime fi-
li: o nate mi amātiſſime ego tibi in puericia
dedi lac virgineū. Et nūc ecce etiā poculū
aque tribuere neq̄o vt refrigerē te. et plura
talia. Unō Aug. Quis extimare pōt q̄nto
merore et dolore vulnerabaꝛ maternū cor
ſuꝑ vnici ⁊ naturalis filij paſſiōe quē tā ca

ſte concepit: tã gaudioſe pepit: tam dulciter aluit. vidit eũ ligatũ ⁊ ſoluere nõ potuit. vidit corpus vulneratũ ⁊ alligare nõ valuit. vidit ſanguinẽ fluentẽ ⁊ abſtergere nequit. caput inclinatũ ⁊ ſuſtẽtare nõ potuit. flentẽ et cõſolari nõ valuit. audiuit ſitio clamantẽ et ei aquã miniſtrare nequit. Uere ĝ ipa dicere poterat illud ps. Turbata ſunt oĩa oſſa mea ⁊ anĩa mea turbata eſt valde. et hoc tum ꝑ filij paſſione. tũ ꝑ diſcipulorꝝ ſcãdaliſatiõe. tũ ꝑ iudeorꝝ obſtinatiõe. Ecce turbatio Marie. O itaqꝫ bõ xpiane diſce exẽplo Marie xpm in tui cordis hoſpitiũ ſuſcipere ꝑ fidẽ ⁊ boni ꝓpoſitũ: ſatage eidẽ miniſtrare ꝑ charitatis ac pietatis opa ac penitẽtie vere exercitia. Deniqꝫ ei⁹ paſſionem meditãdo ⁊ cõpatiendo defle. vt addaꝛ tibi gratia in pñti et gl'ia in futuro. qꝛ dicente apl'o: ſi cõpatimur ⁊ cõregnabim⁹.

¶ Articulus ſecũdus quõ contemplatiua vita beate Marie deſignaꝛ in euãgelio: qđ ſcꝫ legiꝛ in feſto aſſumptionis: per magdalenam.

Circa ſecũdum miſteriũ de vita ↄtẽplatiua ſignificata in magdalena videndũ nobis reſtat quõ ꝑ ipam ↄtẽplatio beatiſſime virginis deſigneꝛ. Ubi notandũ ꝙ in ſacro ipſo euangelio tria opa notanꝛ fuiſſe in magdalena ꝑtinẽtia ad ↄtẽplationẽ: ꝑ q̃ ſignificaꝛ beate marie ↄtẽplatio. qꝛ hec ſumme fuerunt in ipſa.

Primũ ĩ eo ꝙ dr̃ ſediſſe ⁊ ꝟbũ audiuiſſe.
Scđm ĩ eo ꝙ dr̃ ſororẽ ſuã ſolã reliqſſe.
Terciũ in eo ꝙ dicit a ſaluatore vnũ tm̃ neceſſariũ eſſe.

Primũ eſt ꝙ magdalena ſedebat ſecus pedes dñi et audiebat verbũ illius. qꝛ mẽs ei⁹ ſuſpẽſa erat totaľr in xpm deũ ⁊ mira ſuauitate paſcebaꝛ in diuini ꝟbi auditiõe ⁊ meditatione. Hoc opus tenetis ⁊ vos ſi ſedetis in pđicatõe attẽte audiẽdo ſermonẽ ⁊ deuote meditãdo. Hoc opus ↄtẽplatõis ſumme fecit mr̃ chriſti pluſq̃ oĩs creatura. Nã in ipſa ĩproportionabiľr mag⁹ q̃ in magdalena ⁊ in q̃cũqꝫ ſancto fuerunt hec tria. vicꝫ illuminate mẽť in deũ eleuatio: et verbi xpi intẽta auditio: atqꝫ ſuauiſſimi dulcoris deguſtatio ⁊ aſſaporatio. ¶ Primo inquã ſũme fuit beata virgo illũinata mẽte in deum eleuata. qꝛ vt volunt docto. in eius ſctificatione in vtero materno tãta ei ſapiẽtie claritas a deo ſupinfuſa eſt que ⁊ in ſupuẽtione et obũbratõe ſpũſſancti qñ vicꝫ cõcepit filium eſt adaucta adeo ꝙ vix põt expmi q̃ eleuatũ ⁊ illũinatũ intellectũ habuerit ſuper oẽs alias puras creaturas. ſup neronẽ qui habuit pitiã artiũ mechanicarꝝ. ſup Areſtotelẽ q̃ oĩm naturaliũ rerꝝ clarã noticiã habuit. vt teſtaꝛ etiã Piero. de ipſo. ſup Platonẽ q̃ ſubſtãtiarꝝ ſepatarꝝ noticiã tradidit. ſuper Ptolomeũ regẽ q̃ aſtrorꝝ oĩm noticiã acqſiuit. Deniqꝫ ſup Moyſen q̃ creaturarũ nouit originem: qđ Areſto. ignorauit. viditqꝫ deũ facie ad faciẽ. ſup Stephanũ q̃ vidit celos aptos. ſup Paulũ q̃ vſqꝫ ad terciũ celũ rapt⁹ eſt. ſup Dauid q̃ fuit ſm theologos in pmo dl'i. ij. exími⁹ ꝓphetarꝝ: eorꝙ altiora ꝓphetauit. ſup Johãnẽ baptiſtã q̃ pdixit aduentũ xpi ⁊ digito demõſtrauit dicẽs. Ecce agnus dei. ſup Johãnẽ euãgeliſtam q̃ dixit In pncipio erat ꝟbũ ⁊c. De q̃ ait Aug⁹. ꝙ ſi parũ altius intonaſſet: eũ mũdus capere nõ potuiſſet. ¶ Preterea ſup oẽs ſctõs ⁊ ſanctas dei fuit btã virgo illũinata. ¶ Uñ aliq̃ dicunt qđ ⁊ ſctũs Bernardin⁹ de Senis ĩ ſuo ſermone de admirabili grã ⁊ gloria matris dei tenet ⁊ aſtruit: ꝙ vicꝫ tãto lumĩe illuſtrata fuit btã ꝟgo cũ eſſet etiaꝫ in ventre ſue matris ꝙ nõ tm̃modo plene habuit liberi arbitrij vſum ⁊ plenum lumẽ rationis ſed etiã fuit in ſublimiori cõtẽplatõis ſtatu q̃ vnq̃ aliq̃ pura creatura viatrix ĩ etate ꝑfecta. ita ꝙ tã altiſſime ↄtẽplatõis lumẽ habuerit vt ꝑfecti⁹ etiã in vẽtre matris ↄtẽplareꝛ deũ q̃ vnq̃ fuerit ↄtẽplat⁹ aliqꝫ in ꝑfecta etate. Et licet aliqñ ſicut ⁊ ceteri corpaľr dormiret. attñ ſomn⁹ q̃ pellit ĩ nob liberi arbitrij actũ ⁊ meređi vſum nõ fuit in ipa. vñ dicere poterat illud Canti. v. Ego dormio et cor meũ vigilat. ſ. in ↄtẽplatiõe. Uñ ipſa mag⁹ exceſſit ĩ ↄtẽplatõe dñ dormiẽdo: q̃ aliqs alius vigilãdo. In q̃ q̃dẽ lumĩe ↄtẽplatiõis altiſſime ipſa btã ꝟgo ꝑfecte hoc ĩtellexit ⁊ cognouit. Pmo naturã creatã irrõnalẽ. Scđo naturã creatã rõnalẽ. Tercio naturã creatã ſpũalẽ. i. angelicã. Quarto naturã increatã diuinaleꝫ. in cui⁹ vicꝫ creatoris lumĩe ↄgnouit oẽs creaturas: ⁊ oĩa q̃ erant fugiẽda ⁊ aſpnãda: ⁊ q̃ erãt ſeqnda ⁊ amplectẽda: ⁊ ꝑ quẽ modũ oĩa eſſent odiẽda vľ di

ligēda. Habuit em̄ tātā cognitionē creato-
ris vt in ipſa cognitōe oīa alia cognoſceret
vt in ipſa ꝟificaret̃ illud ꝓphe In lumīe tuo
videbim⁹ lumē. Etem̄ Areſt. in. iij. de anīa
in principio ait ꝙ potētia ſenſibilis ꝑcepto
obiecto excellēti impedit̃ poſtea ī actu ſuo
circa obiectū minimū. vt ptꝫ de illis q̄ poſt
ꝗꝫ viderūt ſolē nō pn̄t videre minima. Po-
tentia aūt intellectualis ecōuerſo poſtꝗꝫ in-
tellexit ſublimia facili⁹ intelligit īfima. Et iō
btā ꝟgo ſublīmata ad tātā cognitōeꝫ dei ꝙ
a nullo creato ītellectu cōꝓrehēdi pōt: facil
lime poſtea intelligebat oīa creata et ꝑfecte
oīa p̄dicta. Nec mirādū ſi an̄ debitā etateꝫ
hec p̄miſſa habuit btā ꝟgo. Nā btūs Ni-
cola⁹ in īfantia tantū vſuꝫ rōnis habuit vt
quartā ⁊ ſextā ferias diſcerneret ⁊ ieiunaret
Sctūs ꝟo Bn̄dict⁹ in puericia cepit mira
culis choruſcare. Et Johes baptiſta vt in
quit Ambro. ſuꝑ Lucā vere cognouit xp̄m
in vtero mr̄is nō ex natura ſed gr̄a. q̄ etiā in
etate q̄nꝗꝫ annoꝝ fugit mūdū et intrauit de
ſertū. Si igit̃ iſti habuerūt vſum rōnis an̄
debitā etatē q̄ eſt. vij. annoꝝ de lege cōi. ex-
tra de delic. pue. c. j. et de pe. ⁊ re. c. Ois. q̄n-
to magis de btā virgine altiori et ampliori
mō iſta credēda ſunt. Merito ḡ ipſa voca-
ta eſt Maria qđ interp̄tat̃ illūinata vel illu
minatrix ſm̄ Hiero. qꝛ noīa debēt eſſe ꝯſo-
na rebꝫ. xij. q. j. in c. Cleric⁹. et de p̄bē. ⁊ dig.
ca. Cū ſm̄ aplm̄. Ecce marie illūinata ꝯtē-
platio ꝑ quā ſedebat mētal̃r ſec⁹ pedes dn̄i
tanꝗꝫ ⁊ plus ꝗꝫ magdalena. Scđo plus
ꝗꝫ magdalena vl̄ q̄libet creatura ꝟbum xp̄i
intēte audiebat btā ꝟgo q̄ n̄ ſoluꝫ publicas
p̄dicatiōes dn̄i ieſu q̄n̄ ceꝑat iā p̄dicare. ſed
etiā in ꝑuato q̄n̄ puer erat audiebat ꝟba ſe
cretoꝝ celeſtiuꝫ ⁊ vite future occulta myſte-
ria ad ſui ꝯſolatōeꝫ ab eodē dn̄o Jeſu. Nā
ſm̄ Anthō. florē. vbi ſ. Btā ꝟgo ſciēs dn̄m
Jeſum ꝙ tantā ſciāꝫ tūc puer habebat q̄n-
tam nūc in celis habet: veriſil̄e eſt ꝙ interro
gabat eū aliq̄n̄ de ſecret̃ celeſtibus. Et pie
imaginari pōt ꝙ btā mr̄ ponebat filiū ſuuꝫ
dulciſſimū ad ſedēdū ⁊ ipa hūiliter ſe pone
bat ad pedes ei⁹ di. O dilecte fili ⁊ de⁹ me⁹.
Rogo vos dicite mihi de diuinitat̃ ⁊ ſācte
trinitat̃ gl̄ia ⁊ de ordibꝫ angeloꝝ quō ſtant
in celis: quia moyſes ⁊ alij ꝓphete de his nil
dicūt. Et de ſctis aīabꝫ vbi collocabunt̃ Et
q̄s bonus fili⁹ q̄ interrogat⁹ a mr̄e de rebo
na nō reſpōderet ei ad ꝯſolāduꝫ eā. Rn̄dēs
ḡ fili⁹ dixit. Ego inq̄t cū pr̄e ⁊ ſpūſctō ab ini
tio ⁊ an̄ ſecl̄a eternal̃r gl̄ia diuinitat̃ vnū ſu
mus. ego a pr̄e eternal̃r genit⁹ fili⁹. pater ꝟo
a nullo. ſpūſſctūs autē ꝓcedēs a me filio ⁊ a
pr̄e eq̄les tres ꝑſone in vna ſubſtātia diuīa
exn̄tes ab eterno: coeq̄lis eternitat̃: īmēſita
tis oīpotētie: omīſcie vel ſapientie: benigni
tatis ⁊ bonitat̃. Deniꝗꝫ ego fili⁹ dei inq̄t ab
initio cū patre ⁊ ſpūſctō creaui celū empire
um ⁊ mox ip̄m repletū angelis q̄ ſunt diſtin
cti in nouē ordinibꝫ. Itē interrogauit iteꝝ
illa di. Ubi eras fili cū mundū nōdū creaſ
ſes. Rn̄dit: in pr̄e ⁊ ſpūſctō ⁊ pr̄ in me ⁊ ſpū
ſctō. ⁊ ſpūſſctūs in me ⁊ pr̄e. ⁊ cū nil creatuꝫ
foret erat de⁹ tot⁹ ī ſeipſo ſūma in gl̄ia diui-
nitatis eternal̃r felix et laudabilis ꝑ ſecula.
Et illa. Quale eſt illud celuꝫ fili mi vbi gl̄ia
tua ⁊ oīm angeloꝝ fulget. Rn̄dit. O dilecta
mr̄: eſt illud pulcerrimū: ſpecioſiſſimū: luci-
diſſimū: ⁊ ſpacioſiſſimū: iocūdiſſimū ⁊ ame
niſſimū. Nā ciuitas illa nō eget ſole aut lu-
na. ſꝫ claritas dei illūinat eā. Et iteꝝ interro
gabat di. O fili. q̄les ſūt illi angeli: ⁊ q̄ ex eiſ
in ſuꝑioribꝫ atꝗꝫ q̄ in inferioribꝫ aut medijs
ordibꝫ. Rn̄dit dn̄s ieſus. O dulciſſima mr̄
angeli ſunt puriſſimi ⁊ mundiſſimi tāꝗꝫ ſpe
cula deiformis bonitat̃. ſuꝑiores ſūt in eis
ſeraphin: ⁊ infra eos cherubin ⁊ throni. me
dia hierarchia ſunt dn̄atōes: p̄ncipat⁹: po-
teſtates. infima virtutes: archāgeli: angeli.
At illa aiebat. Gabriel inq̄t q̄ mihi annūci
auit ꝯceptū tuum o fili p̄dulcſ vere fuit pul
cerrim⁹. ſed ⁊ angeli q̄s mihi apparētes ſepi
us vidi fuere formoſi valde. At dn̄s Jeſus
In hac vita nō pōt videri plene eoꝝ pulcri
tudo. qꝛ in futuro videbit̃ mira eoꝝ formo-
ſitas: quā nequaꝗꝫ mēs hoīm terrenoꝝ va-
let in p̄ſenti vita cogitare ad plenū. Iteruꝫ
illa. O fili q̄les aīe ſtabūt cū angel̄. Rn̄dit ie
ſus. ſm̄ merita ⁊ demerita aſſignabunt̃: alij
ī ſuꝑioribꝫ: alij ī medijs: alij in īferioribꝫ an
geloꝝ ordinibꝫ ex q̄bꝫ mali angeli ceciderūt
At illa. Fili mi: apl̄i tui vbi erūt. Rn̄dit Je
ſus: ī ſup̄mo ordie. qꝛ ardētiſſimos eos mea
ignita charitate ſpūſſctūs meus ꝑficiet di-
gnos ꝓpter qđ ſeraphin ordineꝫ merebunt̃.
Itē O fili p̄dulciſſime: ego in q̄ ordie ero.
At fili⁹. O mr̄ amātiſſima vos non erit̃ in
aliq̄ hoꝝ ordinū: ſed ſuꝑ oēs choros ange-
loꝝ exaltabimi tanꝗꝫ regia in throno regio

Due em̄ cathedre ſunt nobis p̄parate in celis, vna mihi q̄ eſt a dextris dei patris, altera vob̄ o mr̄ venerāda: vt ⁊ vos ſitꝭ ad dexterā meā, iuxta illō p̄s. Aſtitit regia a dex. t. ⁊c̄ Et, iij. Re. ij. Poſitꝰ ē thronꝰ ad dextrā regꝭ. ⁊ ſedit mr̄ eiꝰ ad dextrā eiꝰ. Itē altera die interrogabat mr̄ filiū de locꝭ penalibꝫ īferni Et xp̄s edocebat quō pueri in limbū puerorꝝ nunq̄ꝫ faciē dei viſuri, et purgāde aīe in purgatoriū, atq̄ꝫ aīe dānāde in inferiorē infernū ponenť. vbi ⁊ ſm̄ diuerſa pctā diuerſ penis punienť. Inſup cū xp̄s publice p̄dicaret ſeq̄bať cū mr̄ eiꝰ ſedēs ſecꝰ pedes eiꝰ et audiēs ꝟbū illiꝰ. Ecce ḡ ꝟbi xp̄i auditio figurata in magdalena. ¶ Tercio in Maria fuit multo magꝭ q̄ꝫ in magdalena dulcoris diuini atq̄ꝫ ſuauiſſimi deguſtatio ſup oīes creaturas, vt oñdit Augꝰ, ī omel. huiꝰ euāgelij ita dicēs. De pte Marie q̄ optīa p̄dicať q̄ ⁊ q̄lis et q̄nta fuerit in btīſſima ꝟgine maria q̄s digne eloqueť: qm̄ magna mltitudo dulcedis dei fuit in ea: qñ ſp̄ūſſctūs ī cā ſupuenit ⁊ ꝟtꝰ altiſſimi obūbrauit ⁊ de eodē ſp̄ū cōcepit. Quid eſt qō ī ea nō ſapiebat in q̄ dei ſapīa hītabat et in cuiꝰ vtero xp̄s ſibi corpꝰ adaptabat. Maria hec nō tm̄ ad pedes ſed etiam ad caput dñi ſedēs audiebat ꝟbū illiꝰ: hec ꝯſeruabat oīa ꝟba, ſ. paſtorū angelorꝝ: magorꝝ: necnō ⁊ ipſiꝰ filij ꝯferēdo in corde ſuo. Nemo vnq̄ꝫ ſic hec ꝟgo btīſſima guſtauit q̄ꝫ ſuauis ē dñs: inebriabať ab vbtate domꝰ ſue ⁊ torrēte voluptatꝭ ſue potabať. Nec mirꝝ qm̄ apō cā: imo ītra eā erat fons vite de q̄ manabat tāta pfectio vtriuſq̄ꝫ vite. Hec ille.

¶ Caplm̄. II.

Secūdū opꝰ ꝯtemplatiue vite oñdit euāgeliū in eo q̄ dixit Martha ſoror mea reliq̄t me ſolā miſtrare. Nimirꝝ in aīa hūana due ſorores ſūt vicꝫ ſupior pˢ rōnis q̄ in ꝯtēplatōe ītēdit deo. Et inferior pˢ rōnis q̄ p vires ſenſualiū mēbrorꝝ exteriorꝝ ī bonis actibꝫ et opibꝫ mīe exerceť pꝑter deū, ⁊ q2 hō occupatꝰ exterioribꝫ actionibꝫ īpediť ab altitudine ꝯtēplationis ⁊ diſtrabiť mēs ad īferiora. Et iterꝝ qñ hō intēdit cōtēplatiōi recolligiť mēs ab inferioribꝫ ad ſupiora ⁊ ſuſpēdiť ab actōibꝫ exteriorū ſenſuū, q2 dicēte pho, iij. de aīa. Intellectꝰ q̄cūq̄ꝫ ſe ꝯuertit totalr̄ ſe diuertit Vñ ſic fit q̄ ſoror ſororē ſolā relinq̄t qñ rōnis pˢ ſupior abſtracta ab exterioribꝫ ⁊ intēta diuīs: exteriores actiōes exeq̄ ñ curat adiuuare. Vñ in btā ꝟgine Maria ſm̄ q̄ dic̄ mgr̄ Vbertinꝰ de Caſali ordis minorꝝ in li. arboris vite crucifixi hoc fuit ſinglare ⁊ mirabile munus grē q̄ occupatōes exteriorꝝ ſenſuū circa q̄q̄ꝫ opa bona et miſteria dñi ieſu: nunq̄ꝫ impediret ī ea recollectōē mētꝭ et ꝯtēplationis actū ac exꝑimētal' gratie guſtū. ſed ⁊ ipē ꝯtēplatōis actꝰ mētē marie plene in deū recolligēs nunq̄ꝫ īpediuit ꝟtuoſum ⁊ debitū officiū admiſtratiue ptis inferiorꝝ ſenſuum q̄n ⁊ ſic dulciſſime miſtraret filio ſuo ieſu tā in infantilibꝫ eiꝰ neceſſitatibꝫ q̄ꝫ in alijs ī decurſu vite ſue oportunis atq̄ꝫ in inſtructōe aplorꝝ ⁊ aliorꝝ xp̄iorꝝ. Imo iſte due pfectiones: actio ⁊ ꝯtēplatio ī ipſa mutuis ſe reſpectibꝫ cōtinue intēdebāt ad ꝟtutū et glīe cumulū. Itaq̄ꝫ hoc opus ꝯtēplatōis qō dixit Martha ſoror mea reliq̄t me ſolā miſtrare p̄cipue fuit in beata ꝟgine Maria poſt xp̄i aſcēſionē qñ ipſa fuit derelicta in terrꝭ ſolatio p̄ſentiali ſui filij deſtituta. Nā licet gauderet de filij honore cū aſcēdit in celū: tñ de ſua triſtabať abſentia, q2 vt dic̄ Iero. naturali affectu materno mouebať optās preſentiā filij ſui quē ſūme diligebat et merito. q2 ſciebat ip̄m hoīem fore ſctīſſimū ⁊ deum glīoſum q̄ ei mlta bñficia preſtiterat vt ꝟgo cōcipet: ſine dolore pareret: ⁊ dña mūdi mr̄ dei fieret atq̄ꝫ oī grā eam plenā reddidiſſet. Deſiderādo ḡ filiū dixit ſepiꝰ O fili dilectiſſime vtinam adeſſet illa hora q̄ de hac valle miſerie diſſoluar ⁊ ero tecū ī celo. Et aiebat cū Dauid p̄s. Sitiuit aīa mea ad deū fontem viuū qñ veniā ⁊ apparebo añ faciē dei. Vñ ipſa tanq̄ꝫ altera martha p deſiderij pietatē cōquerebať ieſu q̄ ñ haberet adiuuamentū ſolacij ſororis ſue, i. felicitatꝭ ſuperne vbi cōuiueret xp̄o.

Caplm̄. III.

Tertiū opus ꝯtēplatiue notať cum dr̄: vnū ē neceſſariū. ſm̄ Lyrā vnū id eſt vnitas mētꝭ ad deū. Finaliter em̄ hoc vnū eſt neceſſariū homi: vt ſit vnū cum deo p vinculū charitatꝭ. Qui em̄ adheret deo, ſ. p charitatē vnꝰ ſp̄ūs fit cū eo, j. Corinth. vj. Nā deꝰ charitas eſt ⁊ q̄ manet in charitate in deo manet ⁊ deꝰ in eo, j. Io. iiij Vñ dr̄ charitas q̄ſi chara vnitas: q̄a vnit nos deo. Et q̄nto magis hoc facit hō tanto appropinq̄t ſtatui btōrꝝ ⁊ tāto magꝭ pficiť. Hoc fuit pfectiſſime in Maria matre dei q̄

totaliter ad deum ꝯuerſa ad nil aliud inten
debat: ad nil aliđ vacabat: niſi vt vnita deo
ꝑ charitatē indeſinēter viueret in chriſto et
chriſtꝰ in ipſa. Vñ Hiero. in ſermone de aſ
ſumptōe dicit de ea. Puto ꝙcꝗd cordis eſt
ꝙcꝗd ꝟtutis humane ſi totū adhibeas nō
ſufficiat vt cogitare valeas q̄nto indeſinen
ter cremabaᵗ ardore piȷ̄ amoris: q̄nt̄ moue
baᵗ repleta ſpū ſctō celeſtiū ſecretoꝝ incita-
mētis dum reuolueret aīo cūcta q̄ audierat
q̄ viderat: q̄ cognouerat. Hec ille. Nota ꝗ
ꝙ ſicut mr̄ cū habet filiū mortuū cū fletibꝰ
ſepe reſpicit veſtes filȷ̄: ſic btā maria vt idē
Hiero. dicit viſitabat loca in ꝗbus filiꝰ eiꝰ
fecerat aliqđ mirabile opus: ꝯtēplando illa
ſacra myſteria. Aliq̄n in Nazareth ibat ad
locū vbi fuit ꝯceptus xp̄s: ibi ꝯtēplādo im
mēſam dei charitatē qua miſit vnigenitū ſu
um in mundū. Aliq̄n ibat in Bethleē vbi
natꝰ eſt xp̄s: meditādo eius ſummā hūilita
tem. Aliq̄n in hierl'm vbi p̄dicauerat i tem
plo: recordādo eiꝰ doctrinā ſuauiſſimā ⁊ ſa-
piētiā. Aliq̄n ad mōtē caluarie vbi crucifi-
xus eſt ⁊ tota reſoluebaᵗ i lachrimas ex dul
cedīe diuini amoris inibi oſtēſi. Indeq̄ ad
ſepulchrū ⁊ ad alia eiꝰ loca. Hec tn̄ ꝑegri-
natio btē ꝟginis ad loca ſctā ſm btm̄ Am-
bro. intelligēda eſt magis ſm ſpūm q̄ ſm lo
ci diſcurſum. q. ſ. domi manēs ꝯtēplabaᵗ q̄
filiꝰ fecerat in illo vel illo loco. ⁊ ſic tota con
uerſa fuit ⁊ intēdens ad hoc vnū. ſcz diuine
charitatis vinculū ꝑ totā ſuā vitā. O xp̄i ꝗ
fideles aīe: o p̄cioſo ſanguine dñi ieſu redē-
pte: oēs vos hortor vt ad eius matrē cōfu-
giat̄ eiq̄ quoq̄ ſupplicet̄ vt īpetret nobis
gratiā ꝑ quā ⁊ nobis ſapiat ſicut ſibi ieſus
crucifixus: ⁊ cū ipſa in xp̄i vulneribꝰ more-
mur. eius ſanguinē ſꝑ mēte aſpiciamꝰ: in ip
ſo viuamus: in ipſo moriamur. ⁊ cū p̄dulciſ
ſimo ipſo Ieſu ⁊ piȷ̄ſſima eiꝰ matre Maria
eternaliter conregnemus. Amen.

Articulus tercius de vita fruitiua beate
Marie ⁊ qualibꝰ gaudȷ̄s ipſa eſt beatifica
ta in tp̄e aſſumptōis necnō in celeſti patria
in eternum.

Circa terciū mi
ſteriū de vita fruitiua Marie ſi-
gnificata in ꝑte optīa magdale-
ne. q. dr̄: Maria optimā ꝑtem elegit q̄ nō
auferet ab ea. Nota ſm Nico. de Ly. ꝙ
ipſa magdalena dicit̄ optimā ꝑtem elegiſſe
nō q̄ia martha malā: ſed illa meliorē. q. con
templatio ſm doctores ſimpl'r melior eſt q̄
actio. Nā ꝑ ꝯtēplationē īmediatiꝰ ⁊ ꝓximi
us vnit̄ mēs hoīs in deū. Et ſequit̄. q̄ nō
auferet̄ ab ea. q. opa vite actiue nō habent
locū niſi in p̄ſenti vita. ⁊ ideo aduenīēte fu-
tura vita auferunt̄. Sed ꝯtemplatio nō au
fert̄ in futura vita: q̄n potius ꝑfectiſſime ha
bebit̄ ⁊ tenebit̄ ineternū. q. videmꝰ nūc ꝑ
ſpeculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciē. j.
Cor. xiȷ̄. Vñ ꝑ hāc optimā ꝑtē magdale-
ne q̄ nō auferet̄ ineternū: deſignat̄ illa vita
fruitiua q̄ eſt in ſuꝑna patria q̄ ꝯſiſtit p̄nci-
paliꝰ in viſione diuīa. iuxta illud Ioh. xviȷ̄.
Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt te deū ve-
rum ⁊ quē miſiſti ieſum xp̄m. Hec ꝗppe ē vi
ta optīa q. feliciſſima ⁊ ꝑpetua. De hac Au
guſt. xxȷ̄. li. de ciui. di exclamās dicit. O q̄n
ta erit ibi felicitas vbi nullū erit malū: nul-
lū deerit bonū: vacabit̄ ibi dei laudibꝰ qui
erit oīa in oībꝰ. ipē erit finis deſiderioꝝ no-
ſtroꝝ: q̄ ſine fine videbit̄: ſine faſtidio ama-
bit̄: ſine fatigatiōe laudabit̄: vacabimꝰ ⁊ vi-
debimꝰ: videbimꝰ et amabimus: amabimꝰ
⁊ laudabimꝰ. Ecce q̄d erit ſine fine. Nā q̄
ꝑs melior: q̄s aliꝰ melior finis q̄ ꝑuenire ad
regnū cuiꝰ nō eſt finis. Hec ille. Itaq̄ ad
ꝓpoſitū btiſſima ꝟgo Maria hanc ꝑtē opti
mā hodie elegit. q. hodie ad illā ſuꝑnā pa-
triam aſcēdit in cuiꝰ ꝑte optīa viuit ineter-
num cū p̄dulciſſimo ſuo filio Ieſu: vbi frui
tur mltiplici gaudio ineffabili btitudīe glo
rificata ſuꝑ oēs angelos ⁊ hoīes btōs. Nā
in celeſti regno bona ē ꝑs ꝯiugatoꝝ. ſꝫ meli
or viduaꝝ. optīa aūt ꝟginū: et hec eſt pars
marie. Itē inter ꝟgines bona eſt ꝑs ꝟginū
carne tm̄: q̄ vicꝫ in ꝟginitate deceſſerūt: ꝓpo
ſitum tn̄ nubēdi habuerūt mr̄imonio ſacra
mētali: ⁊ ſic ꝯtinentiā ⁊ caſtitatē in carne ſer
uauerūt vt debuerūt. Sed melior eſt pars
virginū q̄ carne ⁊ mēte virginitatē ſeruare
ꝓpoſuerūt ꝑ totū tēpus vite ſue. Optīa aūt
eſt ꝑs ſolius ꝟgis marie q̄ ſola ꝟgo ꝑpetua
fuit carne ⁊ mēte ⁊ inſuꝑ cū ꝓle filiū dei ge-
nerādo. Deniq̄ bona eſt ꝑs angeloꝝ in ce-
lo q̄ deū ꝯtēplant̄ vt dñm ⁊ patrē. ſed meli-
or eſt ꝑs hoīm btōꝝ: q. deū ꝯtēplant̄ vt do
minū ⁊ p̄rem ⁊ fratrē. qđ nō facit angelus.
Optima ꝟo eſt ꝑs Marie q̄ ipm deū cōtē-
plat̄ vt dñm ⁊ patrē ⁊ filium. Et ideo i ſolio

dignıſſimo exaltata eſt ſup oēs celos ange/
loſq̃ ꝛ btōs. ꝛ ſic claret optima ps marie p
oēm modū ſm Fran.maro. Itē q̄ ad glo/
riā celeſtē Bona eſt ps angeloꝝ q̄ ſunt glo/
rificati ſimplici glīa in ſuis ordinibꝫ.i.gloria
eſſentiali q̄ ꝯſiſtit in viſiōe dei:fruitiōe:ꝛ ten
tione. Sed melior eſt ps in glīa hoīm btō/
rū.qꝛ ipſi poſſidebūt duplicia:coꝝ glīaꝫ in
aīa ꝛ corpe.et ſic habebūt glīaꝫ nō tm̄ eſſen
tialē in deo:ſed etiā cōſubſtātialē in corpore
At aliq̄ hoīm habebūt etiā aureolas ꝛ ali/
as accidētales glīas. Precipuū aūt gaudi/
um habebūt in viſiōe hūanitatꝭ chriſti ocu
lo corpali ac glīoſe matris eius. iuxta illud
Eccꝭ.xj. Dulce lumen et delectabile videre
ſolē.i.xp̄m.ꝛ matrē amictaꝫ ſole.i. xp̄iformi
ſplēdore. Hinc Bern.ait Plus gaudeo bo
ne Jeſu angelis pferri ex gratia tua q̄ꝫ ange
lū fuiſſe ex natura. Sed optīa ps glīe ma
rie q̄ ſup oēs exaltata in glīoſo corpe totam
patriā celeſtē ſua glīa decorat illuſtrando ꝛ
delectat:ſicut ſol totū mūdū. Vñ Bern.i q̄
dā ſermone de aſſūptōe ait. Marie pſentia
totꝰ illuminatᷣ orbis:adeo vt ipſa celeſtꝭ pa
tria clariꝰ rutilet virginee lāpadis illuſtrata
fulgore. Hec ille. Sed qꝛ Apoca.xij. In ca
pite ꝟginis corona.xij. ſtellaꝝ ſcribitᷣ.i. bti/
tudinū ꝛ eiꝰ gaudioꝝ.ſicut exponit Franci.
maro.qꝛ ſtella in diuīa ſcptura aliqñ p bti/
tudine accipitᷣ:dicēte dño Apoc.ij. Qui vi/
cerit dabo illi ſtellā matutinaꝫ.i.btitudinis
gaudiū eternū. Et qꝛ hodie aſſūpta btā vir
go.xij.ſtellis eſt coronata. Ideo vt taceā de
illis ptibꝫ gaudioꝝ ſupne felicitatꝭ cōibꝫ oī/
bus btīs q̄s Anſelmꝰ enūerat li.de ſilitudi
nibꝫ. Singularia btē ꝟgis gaudia q̄bꝫ ipa
ē ſpecialiſſime btificata hic deſcribuntᷣ duo
denario nūero.q̄ꝝ pma q̄nq̄ gaudia habu
it in ſui aſſūptōe hodierna. Alia aūt ſeptem
hodie adepta poſſidet eternalr̄ in illa cele/
ſti patria. Primū gaudiū felicꝭ emigratio
nis. nā eius trāſitꝰ mltipliciter eſt felicitatꝰ
et gaudioſiſſimis puilegijs pdotatꝰ. Pri/
mo q̄dē qꝛ ſine oī dolore ꝛ ſine infirmitatis
grauamīe obijt.vt dicit Hiero. ſicut a cor/
ruptione extranea ita a dolore mortis alie/
na. Secūdo qꝛ in ſuauiſſima ſpūſſcti ꝯſo
latione ꝛ ꝯtēplatōis diuine dulcedīe degu
ſtata obijt.vt ſupra patuit. Tertio qꝛ ſecu
ra de imarceſſibili glīa trāſiuit inter angelo
rū miſteria circūſtātiū ꝛ oīm malignoꝝ ſpi/
rituū pſentiā phibētluꝫ ne eos videret: atq̄ꝫ
inter aſtantiū aploꝝ ꝛ ſctāꝝ virginū ꝯſola/
tiones ꝛ laudes: diuino lumīe circūfulſa et
odore celeſti fragrādo ꝛ oī genere ꝯſolatio/
nis refecta d̄ huiꝰ miſerie valle ad ſui filij de
ſiderabilē btitudinē euolauit plena oībꝫ me
ritis ꝛ bonoꝝ opeꝝ grā ꝛc̄. Ecce ḡ maximi
gaudij felicitas. Secūdū gaudiū glīoſe
reſurrectōis.qꝛ in corpe glīoſo reſurgēs i ce
lū ꝯſcēdit imppetuū regnatura:vt patuit.
Terciū gaudiū honoratiſſime obuiatōis
ꝛ ſuſceptōis.qꝛ tota celeſtis curia ꝛ inſuper
ipſemet dñs Jeſus in occurſum veniētes ꝛ
eā ſalutādo honorificētiſſime ſuſceperūt. O
quātū gaudiū habuit Maria qñ videbat
diuerſa celeſtia agmīa angeloꝝ ꝛ btōꝝ eidē
occurrētia eāq̄ꝫ vt pie ꝯtēplari poſſumꝰ ſalu
tātia p talia ꝟba: Aue regia celoꝝ:aue dña
angeloꝝ:ſalue radix ſctā ex q̄ mūdo lux ē or
ta. Gaude glīoſa ſup oēs ſpecioſa:vale val/
de decora ꝛ vna nobiſcū cū xp̄o tuo filio re
gna. O q̄ꝫ iocūde ipſa eis bñdicēs di. Bñ/
dicti vos dño q̄ fecit celū ꝛ terrā. O q̄ntum
exultauit qñ filiū occurrētē in glīa maxīa p̄
mū vidit ꝛ in eius oſcula atq̄ꝫ amplexꝰ ruit.
Quartū gaudiū diuīe īuitatiōis. Nā ma
ximū gaudiū tūc habuit cū vidit ſctiſſimaꝫ
trinitatē patrē filiū ꝛ ſpūmſanctū ſibi obui/
do inuitantē ad coronā. Nā inſepabilr̄ p/
ſone diuine ſe comitantᷣ ſm Auguſt. de tri.
Vñ qꝛ xp̄s occurrit ſibi.ḡ et pr̄ ꝛ ſpūſſctūs
ibi fuere inuitādo et di.illō Cāti.iiij. Veni
de libano ſpōſa:veni de li.veni coronaberꝭ
Tribꝫ em̄ vicibꝫ dr̄ veni. qꝛ ab ipſis tribꝫ p
ſonis diuinis dulciſſime inuitatᷣ ꝛc̄. Quin
tū gaudiū iubiloſiſſime deductionis. qꝛ vt
dicit Hiero.in ſermōe. Nulli dubiū illā ce
leſtē hierlm̄ tunc exultaſſe ineffabili leticia:
tūc iocūdatā eſſe inextimabili charitate:tūc
cū oī gratulatiōe iubilaſſe ꝛ ingenti lumine
virginē circūfulſam cū laudibꝫ ꝛ cāticis vſ
q̄ꝫ ad thronū pparatū pduxiſſe.ſicut latiꝰ ſ̄
dictū eſt. Quid nēpe o hō putas q̄ntū hau
ſit tūc ꝟgo gaudiū qñ tā dulces btōꝝ cantꝰ
et diuīas laudes cepit audire. ꝛ de ſe ac p ſe
vidit oēs cōgratulari et ſuū natū dñm ieſū
ſūme ſup ipſa iubilare ꝛ iuxta ſeipſaꝫ in dex
tra dei intronizare in excelſis.ſicut legimꝰ.j.
Paral.xv.q̄ꝫ Dauid q̄ figurauit xp̄m:ꝛ oīs
iſrael q̄ figurāt btōs in iubilo deduxerūt ar
cā.i. Mariā ꝛc̄. Hec itaq̄ꝫ q̄nq̄ꝫ gaudia ha/

buit virgo pro tempore aſſumptionis.
De .vij. celeſtib⁹ gaudijs Marie.

Conſeqnter notãdũ ꝙ ipſa btã ꝟgo
in illa celeſti patria multiplicib⁹ ine
narrabilibuſqꝫ fruit̃ gaudijs. So-
lent tñ q̃dã deuoti recolere et venerari ora-
tionib⁹ ⁊ ſalutatõib⁹ angelicis ſeptẽ p̃cipua
ei⁹ gaudia diſtiguẽdo ⁊ enarrãdo. Nõ q̃dẽ
ortũ habuit ex q̃dã reuelatõe facta vt putat̃
ipſi btõ Thome archiep̃o Cãtuarieñ. Fer
tur nanqꝫ ꝙ cũ ipſe freqnter ⁊ ſingulis die-
bus ſalutaret btã3 ꝟginẽ ꝑ .vij. ei⁹ gaudia q̃
habuit in terris poſita. Primũ vic3 in filij
dei cõceptiõe. Secundũ in ei⁹ portatõne
in ſuo vtero .ix. mẽſib⁹: ⁊ elizabeth viſitatõe
Terciũ in ei⁹ natiuitate. Quartũ in ma-
goꝝ adoratiõe. Quintũ in inuẽtõe poſt tri
duũ in tẽplo. Sextũ in filij reſurrectiõe et
aſcẽſione. Septimũ in btẽ ꝟgis aſſũptiõe
in celum. Quadã itaqꝫ vice de p̃dictis eã ſa
lutanti per aue maria. ecce apparuit eidẽ be
ata ꝟgo cum claritate magna et ait. Chariſ
ſime inq̃t deuotiõem tuã gratãter accepto.
q2 de meis gaudijs q̃ in vita iſta habui fre-
quẽter cõmemorãdo me ſalutas. Attñ vel-
lẽ inſuꝑ vt ⁊ illa mea gaudia q̃ in celo nunc
gl'ioſa habeo recoleres ⁊ ꝯſimil'r de hijs q̃-
tidie me reuerẽter ſalutares. Nõ ſi feceꝛ tu
vel q̃cũqꝫ ali⁹ fidelis ob mei deuotionẽ h̃ fe
cerit: eñ ꝓmitto ꝙ in t̃pe obit⁹ ſui ego ei⁹ ani
mã ꝓtegã ⁊ liberabo: et in cõſpectu filij mei
ꝓ ipſa aſtabo ⁊ intercedã ac cõſolabor eam
Tũc ipſe btũs Thomas adorãdo eã ⁊ gra
tias agẽdo dixit: O glorioſa celoꝝ regina et
ſuꝑbñdicta dña mea: dic q̃ſo mihi q̃ ſũt iſta
tua gaudia in celo de q̃b⁹ te ſalutare debeo.
At ip̃a btã virgo .vij. ei gaudia enarrauit q̃
ſubſcribunt̃. de q̃b⁹ ipſe ſctũs Tho. Cãtu-
arieñ. pulcras laudes edidit q̃s etiã in certꝫ
eccleſijs ſolẽt q̃dam ꝓ ſequẽtiaꝝ loco decã-
tare in hec ꝟba Gaude flore ꝟginali q̃ ho
nore ſpeciali trãſcẽdis ſplẽdifeꝝ Angelorũ
p̃ncipatũ ⁊ ſctõꝝ decoratũ dignitate nũeꝝ.
Ecce p̃mũ. Gaude ſpõſa cara dĩ nã vt cla
ra lux diei ſolis dat̃ lumĩe. Sic tu facis or-
bẽ vere tue pacꝫ reſplẽdere lucꝫ plenitudine
Ecce ſecundũ. Gaude ſplẽdẽs vas virtu-
tũ cui⁹ pẽdẽs eſt ad nutũ tota celi curia. Te
benignã ⁊ felicẽ Jeſu dignã genitricẽ vene
rans in gl'ia. Ecce terciũ gaudiũ. Gaude
nexu volũtatis ⁊ amplexu charitatꝫ ꝙ iun-
cta ſis altiſſimo. Ut ad votũ ꝯſeq̃ris q̃cq̃d
virgo poſtularis a ieſu dulciſſimo. Ecce q̃r
tũ. Gaude virgo mr̃ xp̃i q2 ſola meruiſti o
virgo pijſſima Eſſe tãte dignitatꝫ ꝙ ſis ſan
cte trinitatꝫ ſeſſione ꝓxima. Ecce q̃ntum.
Gaude mr̃ miſeroꝝ q2 pr̃ ſecl'oꝝ dabit te co
lentib⁹ Cõgruentẽ hic mercedẽ et felicis po
li ſedẽ regnis in celeſtib⁹. Ecce ſextũ. Gau-
de virgo mr̃ pura certa manẽs et ſecura q̃a
tua gaudia Nõ ceſſabũt nec decreſcẽt: ſ3 du
rabũt ⁊ floreſcẽt ꝑ eterna ſecula. Ecce ſepti-
mũ. Et poſt ſingulos ꝟſus Gaude: addunt
deuoti ſalutatõe3 ꝑorãdo Aue maria. Qui
ꝟo lr̃as neſciũt vt neq̃ant has laudes ꝑora
re: loco cuiuſlibet gaudij dicũt Aue maria:
ſingula hec gaudia deuote meditãdo. Pri-
mũ itaqꝫ hoꝝ dr̃ gaudiũ dignificatõnis. q̃a
vic3 btã ꝟgo in celeſti regno eſt exaltata ad
dignitatẽ regalẽ tam altiſſimã vt trãſcendat
oĩm angeloꝝ ordinẽ ⁊ ſctõꝝ numerũ. q2 alij
tm̃ ſerui dei: ipſa aũt mr̃ vera dei. ⁊ per ꝯñs
eoipſo oĩm eſt angelorũ ⁊ ſctõꝝ digniſſima
dña. Secundũ dr̃ gaudiũ illũinatõnis
vel celeſtis gl'ioſe illuſtratiõis. q2 vic3 ſic ſol
illuſtrat hũc mundũ illũinat ⁊ irradiando
decorat: ita claritas gl'ie btẽ virgis diffuſa
ꝑ totã celeſtem ꝑadiſum illuſtrat et decorat
ſua luce: cui⁹ pulcritudinẽ ſol ⁊ luna mirant̃
Uñ Auguſt. in q̃dã ſermone de natiuitate
ꝟgis ait. Ip̃m celũ quẽ penetraſti ſc3 o glo-
rioſa regina: omniaqꝫ q̃ in eo ſunt ꝯtẽta no-
ua ⁊ ineffabili gl'ia decoraſti: noua illic ac p̃
cellẽti luce cũcta ꝑluſtras ⁊c̃. Tertiũ gau
diũ venerãde adoratõis ⁊ obeditiõis. q2 vi
delicet tota celeſtis curia. i. oẽs angeli et ſcti
ad ei⁹ nutũ obediũt ⁊ eã venerant̃ atqꝫ ado
rant vt dei matrẽ. Uñ Apoc. vij. Uidit io
hãnes ꝙ ſctõꝝ turba magna quã dinũera-
re nemo poterat ſtabãt ante thronũ q̃ figu-
rat btãm virginẽ: ⁊ in cõſpectu inq̃t agni et
clamabãt di. Salus deo nr̃o q̃ ſedet ſuper
throno: et agno. i. chriſto incarnato ex ꝟgi-
gine q̃ in ipſa tanq̃ꝫ in throno q̃euit. Et oẽs
inq̃t angeli ſtabãt in circũitu throni ⁊ ceci-
derũt in ꝯſpectu throni ĩ facies ſuas ⁊ ado
rauerunt deũ. Quartũ gaudiũ dr̃ ꝑtãtis
ſeu poteſtatiue ĩpetratõis. q2 q̃cq̃d voluerit
ĩpetrare a filio poterit. Nã ius habet p̃cipi
endi tanq̃ꝫ mr̃ filio. iuxta illud. iij. Reg. ij. in
figura dictũ Pete mater mi: neqꝫ eñ ꝓhas
eſt vt auertam faciem ⁊c̃. Quintum gau

dium dicit coaſſeſſionis. quia vicȝ ipſa ſe-
det,pxima ad ſanctiſſimā trinitateȝ.quia eſt
in eodem throno cum dño Jeſu q̄ ſedet ad
dextram maieſtatꝭ in excelſis,iuxta illd̄ ps.
Aſtitit regina a dextris tuis ꝛc. Unde chri
ſtus Jeſus ꝛ deus pater ac ſpūſſanctus taȝ
familiari ꝛ amoroſiſſimo ac ſingulari aſpe-
ctu ꝛ ſub tāta reuerētia cōſpicit eam ꝛ tante
gl'ie intimitate ſe ingerit eidē ꝙ totam ad ce
leſtē curiā ſimul ſumptā ꝑter matrē tali aſpe
ctu amoris ꝛ tāta altitudie gl'ie nō fert quē
admodū ad ipſaȝ. Et etiā viceuerſa tāta di-
lectiōe ꝛ charitate ac fruitiōe fert beata vir
go in deū patrē ꝛ filiū ꝛ ſpūmſanctū. Tan-
tūqꝫ illi luci iacceſſibili eſt imerſa ſm̄ Bern̄.
vltra q̄ꝫ credi poteſt atqꝫ ad delectamētū ſe-
cretū diuinaꝝ pſonaꝝ in mediū trinitatꝭ be
atiſſime tam excellēter eſt introducta vt oēs
amores pn̄tꝭ ꝛ ꝑterite atqꝫ future vite reſpe-
ctu ſui ſint q̄ſi luna ſub pedibꝫ eius. Unde
Eccl̄i.xxiiij.ipſa de ſe ait. Ego mr̄ pulcre di-
lectiōis.ſ.diuine.q.d. Ego quia ſum mater
filij dei:pulcrā illā inter deū ꝛ btōs dilectio
nem ſumma formoſitate p̄nitenteȝ poſſideo
ſupeminēter. O ergo tu deuota mēs potes
cogitare q̄ꝫ ineffabile gaudium ſit Marie
iuxta dei filiū ſedere ꝛ ipm q̄tiens vult dul
citer amplexari ꝛ oſculari. O quāta ſuaui-
tate diuina ibi videt quō pater gignit filiuȝ
ꝛ vterqꝫ ſpūmſctm̄ ſpirat ꝛc. Nā de⁹ nō pōt
videri ſine maxie ſuauitatꝭ fruitōe ſm̄ Ber.

Sextū gaudiū p̄miationis ſcȝ ſuoꝝ de-
uotoꝝ.quia deus ꝓpter ipſi⁹ amorē oībꝫ eaȝ
venerātibus p̄mia dat hic ꝛ in futuro. Un̄
quia videt quotidie ſaluari hoīes ꝛ oēs ſan
ctos ſaluatos ipſa mediāte oēs deo atqꝫ ipi
beate virgini gratias agentes maximū in ꝟ
virgini eſt gaudiū necnō oībus ſanctis eaȝ
videntibꝫ ꝛ mutuo gaudio colletātibꝫ. vt ip
ſa dicere poſſit beatis illud apl'i.j. Theſſal.
iiij. Gaudiū meū et corona gl'ie vos an̄ de-
um.qꝛ vt dicūt doctores ſup .iiij. Sanctis
in celo accreſcet gaudiū accidētale de ſalu-
te ꝛ btitudine eoꝝ q̄ p ipſos ꝯuertunt et ſal
uant:ſicut ꝛ angelis gaudiū eſt ſup cōuerſi
one pctōꝝ ꝛ ſalute. vt dꝛ Lu.xv.ca. Quātuȝ
ḡ eſt gaudiuȝ ꝟginis btē p quam quiqꝫ ſal-
uandi ſaluant. vt aiūt Bern̄. ꝛ Anſelm⁹.

Septimū ꝛ vltimū gaudium accumulā-
de cōgratulatōis.quia vicȝ gaudia ꝛ glorie
virginis magnalia nunq̄ꝫ deficient nec mi-
nuent ſed durabunt ꝛ accreſcent in ſecl'a ex
multitudine beatoꝝ.quia accidentalis gl'ia
et gaudiū accreſcit in beatis oībꝫ ex virgine
glorioſa.ꝛ ecōuerſo in beata virgine gaudi
um accidētale accreſcit ꝛ floreſcit atqꝫ vt ita
dicam innouari videt ꝯtinue ex beatꝭ. Nō
ſic declarat ſm̄ intentionē ſancti Bernardi
ni de Senis in ſermone de admirabili gr̄a
ꝛ gloria beate marie. Nam beati ſunt in tri
plici differētia. Quia q̄dam inter ſe in gl'ia
ſunt equales.q̄dā ꝟo maiores.q̄dā aūt mi-
nores. Et tn̄ vt dicit Auguſt.ſuper Johan.
nulla inter eos eſt inuidia diſparis charita
tis.q̄n poti⁹ ſm̄ ꝙ dicit Gregori⁹ in moral.
tanta vis in illa pace nos ſociat vt qd̄ in ſe
q̄ſqꝫ nō accepit hoc ſe accepiſſe in alio exul-
tet:vna cunctis erit beatitudo leticie q̄ꝫuis
nō vna ſit oībꝫ ſublimitas vite. Hec Gre
gori⁹. Unde imenſa dilectio beatoꝝ et mul
tiplex quam inter ſe habent mutuo: ml'tipli
cat inter eos quaſi in infinitū numerū gau
diorum ſm̄ pfectionē ꝛ multitudinē diligē-
tium ꝛ dilectionis:ex quo creſcunt ſtupen-
do modo differentie accidentalis glorie in
ter illos. Primo nanqꝫ inter eos qui ſunt
equales in gloria vel quaſi equales multi-
plicat gaudiuȝ inter ſe,p quolibet ex amore
dupliciter. quia vicȝ eq̄li mēſura ſe mutuo
diligunt et diligi ſe cognoſcūt: eoꝙ quilibet
de quolibet ſibi coequali tantū gaudet q̄n-
tum de ſemetipſo:extenſiue tamē nō intenſi
ue ſm̄ Richar.de media villa ſup.iiij. Sen
tentiaꝝ.ꝛ hoc mō intelligēda ſunt q̄ de ꝯſi-
milibꝫ hic dicent. Secūdo q̄ȝ illi q̄ ſunt in
gloria maiores duplicant ſibi gaudium ac
cidentale pro quolibet beato minori in glo
ria. At hoc nō:quia ſe videant tantuȝ diligi
quantum diligunt.ſed quia de gloria quo-
rūlibet illoꝝ minorū tantū gaudent hij ma
iores quantū de ꝓpria ſua cum quelibet ſm̄
capacitatem ſuā intelligūt glorioſum. Un̄
Petrus plus gaudet de bono Lini q̄ꝫ ipe li
nus. Tamen ſm̄ Bonauenturā.in.iiij. di-
ſtinc.xlix.in fine.ex hoc non ſequitur ꝙ tan
tum gaudeat quantum ſi haberet illud bo-
num. quia ſi haberet illud: haberet maio-
rem charitatem ꝛ poteſtatem intenſi⁹ gau-
dendi. Tercio hij qui in gloria ſunt mi-
nores totiens duplicant gaudium acciden
tale de illis maioribus quotiens gl'ioſiores
eē ꝯgnoſcūt ſemetipſis eos q̄ ꝓpter amoreȝ

ſuū duplicāt glīaꝫ ſuā ſeu gaudiū ſuū. Nūc
aūt minores ſctī ꝯſpiciunt aliquē ſctm̄ deci
es in glīa ſe maiorē: qndā ꝑo cēties. Aliquē
millies: aliū cēties millies: aliū mille millies
Et hmōi ſctī maiores q̄ſi īfinita milia ſunt.
Vn̄ hij minores q̄tiēs intelligūt eū glīoſio
rē ſe eſſe btm̄: totiēs duplicāt gaudiū ſuū cū
cognoſcāt ſe tantū diligi a q̄libet ſupiori ꝙ ī
q̄libet eoꝝ ꝑpter eos glīa duplicat̄. O itaqꝫ
de⁹ magne q̄s hoīm numerare poſſit q̄nta
gaudia tuis electꝭ p̄parasti ⁊ accumulari at
qꝫ accreſcere in glīa voluiſti. Naꝫ q̄ lingua
dicere vel q̄s intellect⁹ capē ſufficit quanta
ſint gaudia angelorū choris intereſſe. vt ait
Greg. in Omel. Nūc igit̄ ad ꝓpoſitū ſtatu
am⁹ ex vna pte ītegralr̄ totū amorē quē hn̄t
bti ad inuicē mutuo: atqꝫ ex altera pte amo
rē q̄ minor btūs diligit virginē glīoſam. Et
credo ꝙ talis amor minimi glorioſi excedat
amorē btōꝝ alioꝝ ſil̄ ſumptū tā angelicū q̄ꝫ
hūanū nō inſpiratū in btām ꝟginem aut in
xpm ſeu in ipm deū. Qd̄ oſtēdit̄ q̄druplici
ratiōe ex q̄bꝫ clareſcit q̄ꝫ magn⁹ amor ⁊ gau
diū accreſcit ipſi ꝟgini glīoſe de ſctīs: ⁊ ecō
uerſo ip̄ꝭ btīs de ipa bn̄dicta ꝟgīe.

Prima eſt ratio poſitionis.
Secūda eſt ratio cōpaſſionis.
Tercia ratio glorificatōis.
Quarta ratio ꝯdilectiōis

Prima rō poſitōis. qꝛ q̄libet minim⁹ etiam
beat⁹ clare cognoſcit ꝙ mr̄ dei plus poſuit
ꝑ ſua ſalute q̄ꝫ poſuerit ⁊ ponere poſſit tota
creatura ſil̄ ſūpta. qꝛ xpm deū ei⁹ filiū p̄dile-
ctiſſimū q̄ eſt inſtrumētū redēptōis ſaluatō
nis ⁊ glīficatōis electoꝝ. Scd̄a rō cōpaſ
ſionis. qꝛ q̄libet etiā minim⁹ btūs apte ītel
lexit ꝙ tota rōnalis natura nō ſuſtinuit nec
ſuſtinere poſſet tantū dolorē ⁊ penā ꝑ ſua re
demptōe q̄ntū ſola ſuſtinuit mr̄ dei: cōſide
rata dilectōe q̄ filiū ſuū amauit. Tāt⁹ etem̄
fuit dolor ꝟginis in morte xpi ꝙ ſi ī oēs cre
aturas q̄ pati poſſunt diuideret: ſubito inte
rirent. hic tn̄ dolor ꝟtute ſpūſſctī ſic in ꝟgis
aīa claudebat̄ ꝙ nulli ſenſitiue parti corpis
pmittebat̄ effundi ne an̄ debitū tēp⁹ more-
ret̄. Tercia rō glīficatōis. tāta em̄ eſt glo
ria virginis matrꝭ dei ſicut ex p̄cedētibꝫ pa-
tuit ꝙ excedit in glīa totā naturā angelicaꝫ
⁊ humanā ſiml̄ ſumptā ampli⁹ q̄ꝫ circūferē-
tia firmamēti excedit in magnitudīe pūctū
cētri: vl̄ q̄ꝫ ſol ī claritate ⁊ fulgore excedit ſtel
lā paruā vl̄ lumē cādele ardētꝭ. vel q̄ꝫ multi
tudo arene q̄ eſt in litore marꝭ excedit vnuꝫ
minimū pugillū arene: ſiue q̄ꝫ totū mare ex-
cedit coclear aq̄ ⁊c̄. Quia ipa btā ꝟgo ītelli-
git ī filio ſuo ſe q̄ſi alteꝝ ipm diuinitate ve-
ſtitā. in qua glīa oēs ſctī ꝯgaudent ſūmo ex
amore ad ipſam affecti. Et etiā ipſa ſm̄ ſuaꝫ
capacitatē cōgaudet de q̄rūlibet glīa tanq̄ꝫ
de ꝓpria. g̃ vtrobiqꝫ indicibilr̄ accreſcit illud
celeſte gaudiū accidētale. Quarta rō cō-
dilectōis. tāt⁹ eſt em̄ amor btē ꝟgis ad quē-
libet etiā minimū glīoſum ꝙ oīs amor q̄ in
regno celoꝝ natura angelica ⁊ hūana dili-
git aliquē iam btm̄ eſt vt p̄dicit̄ q̄ſi pūct⁹ cē-
tri ad firmamētū vel celū reſpectu illi⁹ amo
ris q̄ virgo btā amat minimū btm̄: ꝯſidera
to fontali p̄ncipio vn̄ tal̄ amor originē ha-
bet. ⁊ iō ꝓpter hūc amorē virgis gaudiū du
plicat̄ dū iuxta ſuā capacitateꝫ cernit pleno
et q̄eto deſiderio glorioſū. Et ſic ꝑ hūc amo
rē ⁊ ꝑ hūc modū ꝑ q̄libet ſctō virgīs bn̄di-
cte gaudiuꝫ ml̄tiplicat̄ ⁊ accereſcit duplr̄ vt
patuit. Deniqꝫ minim⁹ ſctūs vidēs tātū ſe
diligi a ꝟgine glīoſa ꝙ ꝓpter eū tāta ī ea glo
ria accreſcit: intātū inflāmat̄ in amorē ei⁹ ꝙ
quotiens eā intelligit ſe in glīa ſupare: toti-
ens de gloria eius plus q̄ꝫ de ꝓpria iocūdat̄
Ex quo ꝯſequēter ſequit̄ ꝙ oēs beati q̄ in
gloria ſunt maiores minimo: ampli⁹. et qui
adhuc maiores: adhuc magis. et qui maxi-
mi: maxime. atqꝫ qui pmaximi: pmaxime di
ligant̄ a beatiſſima ꝟgine. Ipſi quoqꝫ tanto
magꝭ ⁊ maxime ac pmaxime ꝑ amorē inar-
deſcāt in eā. ⁊ ſic gaudiū accidētale accreſcit
et multiplicat̄ ꝯtinue ſm̄ p̄dictum modū in
ipſa virgine glorioſa ꝓpter illos: et in oībus
beatis ꝓpter illā. Quis ergo exprimere poſ-
ſet infinitatē gaudij ⁊ amoris quibus acti-
ue ⁊ paſſiue glorioſa virgo Maria accidē-
tali gloria varie inter beatos letat̄ ⁊ honora
tur ac imppetuū cōgratulat̄. O itaqꝫ beato
rū btiſſima ⁊ ſupfeliciſſima celoꝝ regina q̄-
bus te laudibus efferam⁹ q̄ tā ineffabiliter
extas glīoſiſſima: tam ſublimiter dignifica-
ta: tā ml̄tiplr̄ letificata ⁊ btīficata. O glorio
ſa dn̄a excelſa ſuꝑ ſidera: te laudāt angeli ac
qꝫ oēs ſctī ꝑ ſecl̄a. letare nūc cū filio ꝓprio et
ꝑ filiū ꝓpriū dulcem Ieſuꝫ inter btōꝝ agmi
na ⁊ ꝑ nobis miſerꝭ xpm exora vt ꝑ tua me
rita ducat nos ad felicia tue btītudis cōtē-
planda gaudia Amen.

Pars quinta libri decimi agit hiſtorialiter de modo aſſumptõis beate marie ꝟgis.

SVrge domie in requiem tuã tu ⁊ arca ſctificatiõis tue. Scribunt̃ ps. cxxxj. Que quidem ꝟba vt vult illũinat⁹ doctor Fran. maro. in ſuo ſermone de aſſumptõe accipi pñt tanq̃ ſint dicta a btĩs in celo ad dñm ieſuꝫ xp̃m deſiderãtib⁹ aſſumptiõeꝫ gl'ioſe virgĩs Marie: vt ei⁹ p̃ſentia et viſa gl'ia ipſius ampli⁹ iocũdent̃ cũ ipſa ⁊ de ipſa ꝑ quã meruerũt hr̃e auctorẽ vite ⁊ glorificatorẽ dñm ieſum. Deſiderãter ꝗ flagitãt dicẽtes Surge dñe in requiẽ tuã tu ⁊ arca ſctĩficatõnis tue q̃ſi dicerent. Sicut tu dñe ieſu reſurrexiſti a mortuis ⁊ in gl'ioſo corꝑe es in req̃e tua celeſti ſedẽs ad dextrã dei patrꝭ: ita fac vt et arca ſctĩficatõis tue. i. btĩſſima tua mater i cuius vtero ſctĩſſimo tanq̃ in arca req̃euiſti: exurgat ⁊ aſſumat̃ in gl'ioſo corꝑe i hãc eandem requieꝫ celeſtis patrie: vt vna tecũ ⁊ cũ ipſa ineffabili gloria gaudeam⁹ et exultem⁹ ac regnem⁹ ſine fine. Merito autẽ btã ꝟgo dr̃ arca ſctĩficatõis diuine q2 ꝑ ei⁹ inhabitationẽ fuit plene ſanctificata. Deniq3 omẽs ſancti deſiderabãt gl'ioſe ꝟginis aſſumptionẽ. q2 ſciebãt ꝙ ꝑ ipſam eccl'ia militãs multiplicia bona cõſecutura foret: atq3 eccl'ia triumphãs. i. ſuꝑna hierl'm noue leticie gloria ineffabil'r magnificaret̃. Et idcirco ſubiũgitur in ꝓmiſſo pſal. Sacerdotes tui induantur iuſticia ⁊ ſctĩ tui exultẽt. q̃ſi dicerent: per hãc ei⁹ aſſũptõem fiat dñe vt ſacerdotes tui id eſt eccl'ie militãtis ꝓlati ⁊ ꝑ cõſequẽs tot⁹ ꝑpl'us xp̃ian⁹ quẽ ipſi dirigũt: induent̃ iuſticia. i. oĩs ꝟtutis gr̃a. q2 iuſticia eſt vniuerſalis ꝟtus. vt dicit Ariſoſt. et etiã habet̃. v. li. Ethicoꝝ. Qm̃ ꝑ merita btẽ virginis datur cuilibet oĩs gr̃a inuocãti ipſam. Sequit̃: ⁊ ſctĩ tui exultent. i. btĩ in celeſti patria exultabũt inenarrabili leticia. vicꝫ ex ei⁹ p̃ſentia atq3 luminis totã celeſtẽ curiã illuſtrãtis gl'ia Nã dicẽte Berñ. in ſermone de aſſũptione Glorioſa ꝟgo dũ celos aſcẽdit etiã ſuꝑnoꝝ gaudia ciuiũ copioſis augmẽtꝭ cumulauit. cum eius vocẽ audire ⁊ facieꝫ videre: eiuſq3 beata p̃ſentia frui meruerũt: noua et ineffabili ei⁹ gl'ia decorati et imẽſa ei⁹ luce ꝑluſtrati. vt etiã ait Aug⁹ in q̃dam ſermone de natiuitate virgis. Itaq3 i hac parte libri ſub ꝓceſſu hyſtorico ꝓſequẽdo ſacratiſſime aſſumptionis modũ ex diuerſis dictis ſanctorũ atq3 ſermonib⁹ doctorũ pijs quoq3 cõtẽplationib⁹ deſcriptis deuotoꝝ: apocrifa q̃dem reſecãtes: ſola ea q̃ ſunt fide digna et a ſanctis vident̃ approbata: ad laudeꝫ ꝟginis cõmemorare curauim⁹. Vt aũt diſtincte ſeries tota hui⁹ aſſũptõis gl'ioſiſſime facilius capiatur: tres principales cõſideratõẽs notabimus

Primo de modo ſue ſanctiſſime tranſmigrationis.

Secundo de modo ſue glorioſiſſime aſſumptionis.

Tercio de modo ſue gaudioſiſſime intronisatõis.

Articulus ꝓmus de modo trãſitus et mortis beate Marie. Capitulum I.

CIrca primuꝫ de modo trãſmigratõis ⁊ contẽplationis queſtiones occurrunt.

Prima eſt quo tẽpore beata virgo eſt mortua ⁊ in celum aſſumpta. Ad qđ reſpõdetur ꝙ ſi vis ſcire de anno: tres ſunt opiniones. Prima eſt Epiphanij dicẽtꝭ ꝙ beata virgo poſt paſſionẽ xp̃i. xxiiij. annis vixerit. et ꝙ qñ xp̃m cõcepit erat annoꝝ. xiiij. ⁊ i. xv ip̃m peperit. ⁊ mãſit cum eo annis. xxxiij. et ſic qñ obijt virgo beata erat annoꝝ. lxxij.

Alia eſt opinio Fran. maro. et q̃rundaꝫ ſequẽtiũ Auguſt. li. đ mirabilib⁹ ſacre ſcripture ca. xj. di. ꝙ etas btẽ ꝟgĩs fuit. liiij. annorũ ita ꝙ poſt paſſionẽ xp̃i tm̃ ꝑ nouẽ annos vixerit. Tercia q̃ cõi⁹ videt̃ teneri opinio ẽ. ꝙ btã virgo poſt chriſti paſſionẽ. xij. annis vixerit. ⁊ ſic citra ſexagenariũ vel poti⁹. lviij annũ ſit in celuꝫ aſſumpta cum apoſtoli totidem annis predicauerint in iudea ⁊ circa partes illas: ſicut eccleſiaſtica tradit hyſtoria. Si queras Quare nõ ſtatim eſt in celum aſſumpta poſt chriſti aſcẽſionẽ: ſed tam diu dereliq̃t eam chriſt⁹ in mũdo. Reſpondet̃ ꝙ idcirco vt vicꝫ doceret ap'los et illũinaret eos in his que ad fidem ꝑtinent. Vñ quãdo occurrebãt queſtiones determinãde de factis dei ⁊ moꝝ in eccleſia primitiua ad ipſaꝫ recurrebant ⁊ ipſa ſoluebat. Propterea Luce. ij. ſcribit̃. Maria cõſeruabat oĩa verba hec ſcꝫ que dicebant̃ ⁊ fiebant circa paruulum Ieſuꝫ: ꝯferẽs in corde ſuo:

cũ his vicȝ q̃ ſciebat ꝑnũciata fore p ꝓphe⸗
tas vt poſtea tpe ſuo ſicut dicit Beda poſſȝ
apl'os inſtruere de his ad q̃ p̃ſentes nõ fue
rũt circa natiuitatẽ xp̄i ⁊ alia q̃ ipſi euãgeli⸗
ſte ſcp̄ſerũt ab ea diſcẽdo: p̄cipue Lucas q̃
dr̄ notariꝰ virginis. Jdeo canit̃ de ea. Gau
de Maria ꝟgo cũctas hereſes ſola ĩteremi
ſti in vniuerſo mũdo.ſ. apl'os docẽdo q̃ ſua
doctrina errores vbiq̃ꝫ cõfutauerũt. Jteȝ
ſi vis ſcire de mẽſe:ex q̃ feſtũ aſſumptiõis ca
dit in auguſto.clareſcit: q2 ꝟgo aſſumpta ẽ
mẽſe auguſti ſole intrãte ĩ ſignũ ꝟginis. Et
hoc ꝯgruit myſterio.q2 auguſtꝰ dr̄ ab augẽ
do. Vñ ceſar Octauianꝰ q̃ imꝑabat tpe na
tiuitatꝭ xp̄i dictꝰ eſt Auguſtꝰ eo ꝙ auxit rem
publicã nimiũ. Hic aũt primã victoriã ha⸗
buit prima die auguſti.⁊ idcirco hũc mẽſeȝ
appellauerũt auguſtũ q̃ priꝰ ſextilis dicebat̃
eo ꝙ a marcio ſextꝰ erat. Et oẽs romani et
gẽtes hãc diẽ ſolenniſabãt in memoriã hu⸗
ius victorie. Qm̃ igit̃ btã virgo in hac aſſũ
ptiõe auxit rẽpublicã celeſtis gaudiȷ̃ in pa⸗
tria.ipſa q̃ꝫ ꝟgo amicta ſole.i. gl'ie ſplendo⸗
re diuine illuſtrãtis totã curiã ſupnã :figu⸗
rata eſt Apocal'.xij. Mulier amicta ſole ⁊
luna ſub pedib9 eius ⁊c. Vñ cõgruebat vt
in hoc mẽſe auguſti q̃ ſol intrat ꝟgineuȝ ſi⸗
gnũ:ipſa btiſſima mr̃ dei aſſumeret̃. Jtẽ ſi
vis ſcire q̃ die ſit aſſumpta btã ꝟgo. Rñdet̃
ẜm Fran.maro.in ſermone vl' tractatu ſuo
de aſſũp. ꝙ ꝓut inq̇t colligit̃ ex his q̃ dicũt
ſcti:ipſa eſt aſſũpta in die dñica:q̃ q̇dẽ dies
ſctificata ẽ ſuꝑ oẽs dies alios.q2 iſto die an
geli ſunt creati ⁊ mũdꝰ in ip̄o cepit exordiũ.
illo die xp̄s natꝰ eſt.reſurrexit ⁊ ſpm̃ ſctm̃ mi
ſit. vñ ꝯgruũ fuit vt ⁊ hec ſũma ſolẽnitas aſ
ſumptõis eo die fieret. Hec ẜm Fran.ma.

¶ Capitulũ.II.quõ circa tẽpus ſue mor
tis cõſolatiõeȝ deus p̄ſtiterit Marie.

Secũda cõtẽplatio q̃liter fuerit ꝟgo
ꝓ ſua morte ꝯſolata. Nimirꝛ ipſa cõ
ſolatiõeȝ circa ſuã mortẽ habuit ab
angelo ⁊ ab apl'is atq̃ꝫ a dño ieſu ⁊ totiꝰ ce⸗
leſtis curie btis occurrẽtib9 et aſſiſtẽtibus ĩ
hora ſui trãſitus. Qualiter aũt hec facta fu
rint:ex ſermonib9 ſanctoꝝ ⁊ narratõib9 p̄ci⸗
pue ſancti Coſme q̃ cognomẽto dr̄ veſtitor
atq̃ꝫ Johãnis Damaſceni ⁊ alioꝝ hiſtoriȷ̃s
edocet̃.ſicuti ⁊ in cõi legenda ꝓlixe deſcribi
tur tali modo. ¶ Dum enĩ apl'is ob predi⸗
cationis gratiam diuerſas mũdi regiones
ſubeuntib9:virgo beata in domo iuxta mõ⸗
tem ſyon poſita remãſiſſet:oĩa q̃q̃ꝫ loca filiȷ̃
ſui vicȝ locum baptiſmi:ieiuniȷ̃ :paſſiõis: ſe
pulture:reſurrectõis: ⁊ aſcẽſionis q̃ad vixit
deuotione ſedula mẽte reuolueret et ꝯtẽpla
ret̃ que ⁊ qualia ſuus p̄dulcis Jeſus in illo
vel iſto loco fecerat. Quadã die cum in filiȷ̃
deſideriũ cor virginis vehemẽter accendit̃:
eſtuans animꝰ cõmouet̃:⁊ intimarũ lachri⸗
marũ abũdantia excitat̃:crebris q̃ꝫ deſide⸗
riȷ̃ ſui ſingultibus cepit talia verba eructa⸗
re. O fili mi p̄dulciſſime:o nate dilectiſſime
Jeſu ſuauiſſime:en cupio diſſolui et eſſe te⸗
cum:vtinã fili mi adeſſet illa hora aurea q̃
te videre poſſem in patria. Ecce mox ange
lus cum multo lumine eidẽ aſtitit ⁊ reuerẽ⸗
ter vtpote matrẽ dñi ſalutauit. Aue inq̇t be
nedicta ſuſcipiẽs bñdictõem illiꝰ q̃ manda
uit ſalutẽ Jacob. Ecce filiꝰ tuus dñs ieſus
te matrẽ venerãdã expectat: cum die tercia
de corꝑe aſſumeris:vt celeſtes mãſiões io⸗
cũdas reddas ⁊ ſctõꝝ ſpũs cõſolareris. Ec
ce aũt ramũ palme de paradiſo ad te domi
nã attuli quem ante feretꝝ portare iubebis
atq̃ꝫ veſtimẽta funebria miſſa a filio eidem
obtulit:vt refert ſanctus Coſmas p̄dictus
Tunc beata virgo vt credit̃ genuflexo: gra
tias agens deo petiuit petitionẽ. Primo vt
apoſtoli ad eam pariter cõgregent̃:di. Pe⸗
to inquit inſtãtius vt anteq̃ꝫ moriar:corꝑa⸗
libus oculis apoſtolos videã:⁊ ab eis ſepe
liri valeam: et ipſis p̄ſentib9 ſpũm reddam.
Scd̃o peto inquit ⁊ obſecro vt aĩa mea in
exitu ſuo de corꝑe nullum ſpũm teterrimuȝ
videat et nulla poteſtas ſathane inſidiãdo
occurrat. Cui angelus. Cur dña malignos
ſpũs videre metuis:cũ caput eius oĩno cõ
triueris. Fiat tamẽ volũtas tua vt ip̄os nõ
videas:⁊ apl'os nobiles executores funerꝭ
tui habeas. Sed qualiter intelligendũ ſit
ꝙ beata virgo nõ viderit ſpiritꝰ teterrimos
in ſuo tranſitu patuit ſupra eodẽ li. parte.j.i
fine.arti.ij. His dictis:angelus cum mul
to lumine celos conſcendit. Palma ꝟo illa
nimia claritate ſplẽdebat. et erat quidẽ vir⸗
ge viriditati conſimilis: ſed folia ipſius vt
ſtella matutina fulgebant Et ego fateor me
vidiſſe apud quendam comitem regiũ par
ticulam quandam que dicebat̃ eſſe de illa
palma ⁊ pro certo erat fulgidiſſima ad mo
dũ micãtis ſtelle quaſi coloris argẽtei fulgi

diſſimi: cui⁹ intuit⁹ deuotionē ingerebat cō
tuētibꝫ. At btā ꝟgo i magna ꝯſolatōe ſpūs
relicta vt refert idē ſctūs Coſmas: mox con
uocauit ꝟgīes ſctās cognatas ꝛ amicas ſā-
ctas mlīeres qbꝫ patefecit ꝙ migrare debe
ret. Mox oīs ſctāꝝ ꝟginū ꝛ mulieꝝ mltitu
do flēs cepit dicere. O ſctiſſima O bñdicta
ſup oēs mulieres: ne nos derelinqs orpha-
nas. At illa eas ꝯſolādo ait. Si vos nato-
rū corruptibiliū matres nō toleratis ab eis
modicū ſepari: quō ego mater ꝛ ꝟgo deſide
rare nō debeo ad meū ꝑgere filiū dei patrꝭ
vnigenitū: q̄ eſt oīm vita ꝛ p̄miū beatoꝝ.
Hec cū agerent: factū eſt vt dū Johānes ī
Epheſo p̄dicaret: celū repēte intonuit ꝛ nu
bes cādida ipm ſuſtulit ac raptū añ marie
ianuā collocauit: ꝑcutienſqꝫ oſtiū introiuit
et reuerēter virgo ꝟginem ſalutauit. Quē fe
lix maria ꝯſpiciēs p̄ gaudio lachrimas con
tinere nō potuit: dixitqꝫ. Fili Johānes me-
mor eſto ꝟboꝝ tui mgr̄i qbꝫ me tibi in ma-
trē ꝛ te mihi in filiū cōmēdauit. Ecce a dño
euocata debitū humane cōditōis exoluo: ꝛ
corp⁹ meū tibi cura ſollicita recōmēdo ſepe
liendū. Tūc ille mox ꝓſtrat⁹ in terrā cum la
chrimis cepit clamare Heu mi dñe de⁹ vt
q̄d tātā tribulatiōem īducꝭ ſup nos vt vicꝫ
hāc nr̄e religiōis magiſtrā: ſctitatꝭ ſpeculū
vnicū nr̄m ſolaciū a nobis auferas. Sicqꝫ
flēti ꝟgo palmā ꝛ veſtimēta lugubria ab an
gelo portata oñdit. vt refert ſctūs Coſmas
veſtitor cognomēto: q̄ ea q̄ narrat ab his q̄
īterfuerūt ſe didiciſſe certa relatōe cōmemo
rat. Dixit qꝫ ꝟgo ad Johānē. hāc inq̄t pal-
mā deferri facias añ feretꝝ cū corp⁹ meum
duxeritꝭ ad ſepulchꝝ. Dixit aūt Johes. O
vtinā hic eſſent oēs apl̄i ꝛ fratres mei vt ti-
bi dña decentes parare poſſem⁹ exeq̄as ac
exoluere laudes dignaſ. Hec illo dicēte. oēs
apl̄i de locꝭ in qbꝫ p̄dicabāt a nubibꝫ cādi-
dis rapiunt: ꝛ añ marie oſtium collocant.
Qui cū ſe mutuo ſalutaſſent et de hoc pluri
mū mirarent dicētes. Que nā cā eſt ꝓpt quā
nos dñs hic inſil ꝯgregauit. Johes ad eoſ
exiuit ꝛ dñam de corꝑe egreſſurā p̄dixit.
Qui oēs mox in lachrimas ꝓrūpētes tādē
introierūt ꝛ btām ꝟginē reuerēter ſalutātes
adorauerūt dicētes. Aue dei mr̄ gr̄a plena
dñs tecū: bñdicta tu in mulieribꝫ ꝛ bñdict⁹
fruct⁹ vētris tui. At ipſa. Auete diſcipl̄i ele-
cti vnigeniti filij mei. Et cū modū aduētus

eoꝝ ab eis audiuiſſꝫ: deū glorificauit: ꝛ oīa
eis manifeſtauit ab angelo reuelata et alla-
ta ſibi oñdit. Refert ſctūs Coſmas ꝙ iter
apl̄os vidēs ſctm̄ paulū noīatim ſalutauit
ꝛ ille genuflexo ait. Aue ipetratio mei ſola-
minis. licꝫ em̄ xp̄m i carne nō viderim: tñ cū
te video acſi ipm tuū natū viderē cōſolor in
ſpū: vſqꝫ mō deū te genuiſſe gētibꝫ p̄dicaui.
ammodo te ad ipm tranſlatā docebo. Hoc
aūt vicꝫ apl̄os i dormitōe ꝟgīs ꝯueniſſe te
ſtat Hermanus archieps Cōſtātinopol. et
etiā Johes Damaſ. i ſuo ſermōe h̄ idē aſſe
rit. ꝛ ſctūs Dyoniſi⁹ pauli apl̄i diſcipul⁹ i li-
bro d̄ diuis no. ꝛ ſeipm ſimilr̄ interfuiſſe ac
vnūquēqꝫ diſcipuloꝝ ī laudē xp̄i et ꝟgīs fe-
ciſſe ſermonē. Petrus igit nichouanū. vt
narrat Coſmas: dixit. Gaude celeſtiū thala
moꝝ ſpōſa: tetrarchi lumis candelabꝝ: per
quā eſt eterna claritas manifeſtata. Alij āt
apl̄i Aue inq̄unt regia celoꝝ. Aue dña an-
geloꝝ. Salue radix ſctā ex q̄ mūdo lux ē or
ta. Gaud̄ glīoſa ſup oēs ſpēoſa vale: et ꝓ no
bis xp̄m ora. Tūc ꝟgo i medio eoꝝ deū bñ
dixit. Et ſm Alb. ſup miſſus eſt. ſacrm̄ eu-
chariſtie deuotiſſime adorādo ſūpſit et vn-
ctiōis. Deinde veſtimēta funebria iduens
admonuit ꝟgīes q̄ erāt in ei⁹ obſeq̄ū occu
pate d̄ lāpadibꝫ ꝛ lucernis ardētibꝫ vſqꝫ ad
ei⁹ obitū nō extinguēdis. Qibꝫ qꝫ flētibꝫ cre
briſqꝫ ſingultibꝫ ꝓut teſtat addēdo Johes
Damaſ. q̄relas ꝓponētibꝫ ꝛ dicētibus. Cur
nos orphanos derelinq̄s O cōſolatio nr̄a
te habuimus laboꝝ ſolaciū: tibi viuēti ꝯui
uere glīoſum eſt. ne ḡ deſeras nos o felix d̄i
mr̄. ſed tibi moriēti ꝛ cū xp̄o regnāti tuo p̄-
dulci filio ipetra nob̄ cōmori et cōregnare.
Heu q̄ꝫ amaꝝ eſt o dña ſeꝑari a tua p̄ſentia
q̄ es toti⁹ curie celeſtis leticia. Tūc illa ad
filiū cōuerſa genuflexo ait. Tu dilectiſſime
fili ieſu: hijs de meo diſceſſu dolentibꝫ ſctis
q̄s elegiſti ſias ꝯſolator ꝛ appone bñdictōeꝫ
tuā ſup eos. Extēdēſqꝫ man⁹: fideliū collegi
um bñdixit. Et addidit. In man⁹ tuas cō-
mēdo fili ſpm̄ meū ſuſcipe aīam meā tibi di
lectā quā imunē a culpa ſeruaſti: tibi ꝛ non
terre cōmēdo corp⁹ meū: cuſtodi illd̄ integꝝ
qd̄ tibi inhītare cōplacuit: trāſfer me ad te
vt vbi tu es meoꝝ viſceꝝ nate: pariter ſim ꝛ
ego tibi cohabitans. Et tūc oībus valedi
cens ſe ad exitū cōpoſuit genuflexo mente ī
deū ſuſpēſa: adeo vt p̄ amoris magnitudīe

⁊ cōtemplatiōīs ſuauitate nullū ſentiret do
lorē. Circa ꝟo horā terciā noctis: tota do⸗
mus ſuauitate replet̄. Dn̄s enī Jeſus cum
angeloꝝ ordinibus ⁊ pr̄iarchaꝝ ac ꝓpheta
rū cetibꝫ: martirꝝ et cōfeſſoꝝ agminibꝫ: ⁊ vir
ginū choris aduenit: ⁊ añ thoꝝ virgis aci⸗
es ordinant̄ ⁊ dulcia cātica frequētant̄ Nā
prior ipſe dn̄s Jeſus īchoauit di. Ueni ele
cta mea ⁊ ponā in te thronū meū: quia ꝯcu
piui ſpeciē tuā. Et illa: Paratū dn̄e cor me⸗
um paratū cor meū. Tunc oēs ſancti dulci
ter intonāt di. Hec eſt q̄ neſciuit thoꝝ in de
licto: habebit fructū in reſpectōe aīaꝝ ſan
ctaꝝ. Jpſa aūt de ſeipſa cecinit dicēs. Ecce
beatā me dicēt oēs generatōes. quia fecit
mihi magna q̄ potēs eſt ⁊ ſctm̄ nomē eius.
Tunc dn̄s Jeſus excellēti⁹ intonauit di
cens Ueni de libano ſpōſa veni coronabe
ris. Tunc illa. Ecce venio quia in capite li
bri ſcriptū eſt de me vt faciā volūtatē tuam
de⁹. qꝛ exultauit ſpūs meus in te deo ſaluta
ri meo. Sicqꝫ marie aīa feliciſſima de cor⸗
pore egredit̄ ⁊ ad filiū euolat: a q̄ dulciſſime
amplexat̄, fuitqꝫ tam a dolore carnis extra⸗
nea q̄ꝫ a corruptōe extiterat aliena. ſtatimqꝫ
eā circūdederūt flores roſaꝝ. .i. cet⁹ martiruz
⁊ lilia cōualliū. .i. agmina angeloꝝ: cōfeſſoꝝ
virginū: ⁊ ſctōꝝ oīm Uiderūtqꝫ apl'i eius
aīam tāti eſſe cādoris vt nulla mortaliū lin
gua poſſet effari. Un̄ prorſus lachrimis ce
perūt clamitare apl'i dicētes. Uirgo prudē
tiſſima q̄ ꝓgrederis valde rutilās: eſto me⸗
mor noſtri o dn̄a. Dixitqꝫ dn̄s apl'is. Cor⸗
pus ꝟginis matris mee in vallē ioſaphat de
ferte et in monumēto nouo qđ ibidē inueni
etis recōdite. ⁊ me ibidem triduo donec ad
vos veniā expectate. Statimqꝫ omnia illa
agmina btōꝝ cū chriſto ꝟgis aīam deduxe
runt cū iubilo canētes. Que eſt iſta q̄ aſcen
dit de deſerto delicijs affluēs innixa ſup di
lectū. Quibꝫ comitādo canebāt Jſta eſt ſpe
cioſa inter filias hieruſalem ſicut vidiſtis eaz
plenā charitate ⁊ dilectiōe: ſicqꝫ in celū gau
dens ſuſcipit̄ et a dextris filij in throno gl'ie
collocat̄. Refert ꝟo ſanct⁹ Coſmas mira⸗
bile myſteriū quod nō indiget naturali di⸗
ſcuſſione: cum oīa q̄ de dei genitrice dicunt̄
ſint ſupnaturalia ⁊ miranda. Nā vicz egreſ⸗
ſa de corpe aīa: corpus hec ꝟba ꝓtulit. Gra
tias ago tibi dn̄e que tua ſum gloria: memē
to mei: quia tuū ſum figmentū ⁊ tuū ſerua⸗
ui depoſituz. Tāta quoqꝫ ſtatim corpus ei⁹
claritate reſplēduit: vt tangi q̄dem a virgini
bus ad lauādū poſſet: videri aūt non poſſz.
Tādiu aūt lux illa reſplēduit donec corp⁹ a
virginibꝫ lotū fuit aq̄ mūdiſſima nō ab ipſa
mūdatū: ſed poti⁹ a corpe ſacro aq̄ ſctifica⸗
ta. Deinde vt ait Damaſ. in ſermone Sa⸗
crū illud corp⁹ mūda ſindone īuolutū fere⸗
tro ſupponit̄: lapides choruſcant: odor vn⸗
guētoꝝ celeſtiū redolet: hymni angelici re⸗
ſonāt: apoſtoli diuīas laudes cantāt: alijqꝫ
ſancti et ſancte reuerēdiſſime adorāt.

Capitulum terciū primi articuli de ſe⸗
pultura beate Marie.

Tertia cōtempla
tio Qualiter btā ꝟgo fuerit poſt
mortē ſepulta. Ad quod ex pre⸗
miſſoꝝ ſanctoꝝ narrationibꝫ ⁊ hyſtorijs ali
orum cōtinuādo notat̄ Qꝫ poſtq̄ꝫ hec geſta
ſunt ceperūt apoſtoli agere: vt iuxta p̄ceptū
dn̄i hec arca dn̄i e mōte ſyon portet̄ hono⸗
rifice ad ſepulture locū vicz in vallem ioſa⸗
phat. Tūc dixit Johes Petro. hāc palmā
ſcz ab angelo allatā ante feretrū petre porta
bis. quia dn̄s te nobis pretulit ⁊ paſtorē or
dinauit ouium ſuaꝝ. Cui Petrus: hanc po
tius te portare decet: quia virgo a domino
es electus ⁊ dignū eſt vt palmā ꝟginis vir⸗
go feras. Ego aūt portabo cum feretro ſan
ctum corp⁹. Ceteri aūt apoſtoli fratres mei
circūdātes feretrū referāt laudes deo. Pau
lus aūt dixit Petro: Et ego q̄ minim⁹ apl'o
rū ſum portabo tecū. Tūc eleuātes feretrū
Petr⁹ īchoauit pſalmū Jn exitu iſrl' de egi
pto all'a. Ceteri apl'i cātum ꝓſequunt̄. Do⸗
minus aūt feretruz ⁊ apl'os nube ꝓtexit: ita
qꝫ ipſi non videbant̄ ſed tm̄ eoꝝ vox audie
bat̄. Affuerūt ⁊ angeli cū apl'is cōcinnētes
et totā terrā ſono mire ſuauitatiſqꝫ odore re
plētes. Cōcitati iudei de ciuitate ad hanc
melodiā: ⁊ audiētes qꝫ diſcipuli ieſu efferūt
ei⁹ matrē mortuā. oēs ad arma ꝯcurrūt et ſe
mutuo hortabant̄ di. Uenite ⁊ oēs diſcipu
los occidam⁹ ac corp⁹ iſtud qđ ſeductorem
portauit igne cōburam⁹. Princeps aūt ſa⸗
cerdotū ira plen⁹ ait. Ecce tabernaculū illi
us q̄ nos ⁊ gen⁹ nr̄m ꝯturbauit: ⁊ mox ma⸗
nus iniecit feretro volēs illud ad terrā deij
cere. Qui qꝛ indigne ſacrū corp⁹ tāgere niti
tur ad qđ angeli etiā trepidāt accedere. ido

merito manibꝫ priuaꝛ. Nam ambe manus
eiꝰ ſubito aruerũt et a cubitꝫ auulſe diſſcin-
dunꝛ ⁊ lectulo heſerũt: ita vt ad grabatũ pē
derēt ⁊ miſer ipſe nimio cruciatu vexatꝰ la-
mētabiliter vlularet. Reliquꝰ autē ꝓplus ab
angelis q̄ erāt in nubibꝫ cecitate ꝑcuſſus ē.
Tūc ꝓnceps ſacerdotũ clamās ad Petrū
aplm̄ iplorat veniā ⁊ ꝓmittit emēdam. Cui
Petrꝰ poſt alia ỽba dixit. Nullatenꝰ miſeri
cordiā ꝯſeq̄ poterꝭ niſi accedēs oſculatꝰ fue
ris feretrũ ⁊ ꝯfitearis dicēs. Credo in dñm
Jeſum chriſtũ quē iſta virgo in vtero porta
uit ⁊ poſt partũ virgo ꝑmāſit. Quod cũ fe-
ciſſet: manus vnde euulſe fuerāt cubitꝭ ſũt
adiũcte: et ꝓſtine redditꝰ eſt ſanitati. Accipi
ēnſq̄ꝫ petrus vnũ dactilũ ex palma dedit il-
li. dixitq̄ꝫ: Accipe hāc palmā et pone eā ſuꝑ
ꝓplm excecatũ. et q̄cũq̄ꝫ credere voluerit re-
cipiet viſum. Qui aũt credere noluerit non
videbit ineternũ. Peruenietes igiꝛ aplí in
vallē Joſaphat ad ꝑdiũ Gethſemani inue-
nerũt ibi ſepulchrũ ſimile chriſti viuifico ſe
pulchro vbi corpꝰ cũ multa reuerētia poſue
runt. q̄ munito iuxta illō vt dñs iuſſerat: cō
ſederũt vſq̄ꝫ in diē terciũ exeq̄as in dei lau-
de deuote celebrādo et orōes faciēdo. Ecce
ỽo die ſcꝫ tercio nubes ſplēdidiſſima ſepul
chrũ circũdedit: voces angelice reſonant: ⁊
ineffabilis odor ſentiꝛ: fit oībus ſtupor. Et
ecce dñs Jeſus deſcēdens cum multitudīe
angelorꝫ ipſos ſalutauit dicēs. Pax vobis.
Qui genibꝫ ꝓcidētes rñderunt. Gloria tibi
deus q̄ facis mirabilia magna ſolꝰ. Et do-
minus Quid inq̄t gratie ⁊ honoris vobꝭ vi
deꝛ vt nũc mee cōferā genitrici? At illi. Ju-
ſtum dñe videꝛ ſeruis tuis vt ſicut tu deui-
cta morte regnas ī ſecl'a: ſic tu reſuſcites ma
tris corpuſculũ ⁊ a dextris tuis colloces in
eternũ. Ecce aũt ꝯtinuo Marie aīa ꝓſens
viſa ē. Tũcq̄ꝫ ſaluator locutꝰ ē dicēs. Sur
ge veni dilecta mea: tabernaculũ glorie: va
ſculum vite. Pulcra es amica mea ⁊ macu-
la nō eſt in te. ſicut ꝰ labem nō habuiſti: ita
et corꝑis reſolutōem minime patiarꝭ. Sta
timq̄ꝫ ad corpꝰ acceſſit Marie aīa et de tu-
mulo ꝓdiit ī corꝑe gl'ioſo. Tādem ſepulcrũ
aꝑientes: corpꝰ minime īuenerũt, ſed tm̄mō
veſtimēta funebria ⁊ ſindonē reꝑpererũt. Igi
tur aplí oſculātes ſepulcꝝ ſanctũ et deũ lau
dantes: in hieruſalē ſunt reuerſi dicētes: q̄a
corpore ⁊ aīa virgo glorioſa eſt in celuꝫ aſ
ſumpta. Cuius aſſumptōis modũ deuotiꝰ
in ſequentibꝫ cōtēplemur. Plura alia cir-
ca hāc materiaꝫ reꝑiunꝛ in hiſtorijs deſcri-
pta: que quoniā ad deuotionē nō adeo de-
ſeruiũt: ob breuitatē ſunt hic ꝓtermiſſa.

Articulus ſecundus de modo glorioſiſ
ſime aſſumptōis ⁊ deductiōis beate Ma-
rie virginis in celum.

Circa ſecũdum de modo glorioſiſſime aſſũptio-
nis beate virginis Nota ꝙ ipa
cum ſumma gloria eſt aſſumpta in celũ tri-
plici modo.

Primo feliciter.
Secundo honorabiliter
Tercio letanter.

Primo inquā feliciter. quia ipſa glorificata
plene et perfectiſſime gl'ie celeſtis felicitate:
non ſolum in anima ſed etiam glorioſo cor
pore eſt aſſumpta. Unde in aīa habuit et
habet virgo beata triplicem felicitatē. ſcꝫ vi
ſionis diuine: fruitōis: ⁊ tentionis. In cor-
pore ỽo habuit q̄druplicē felicitatē vſcꝫ im
paſſibilitatis ⁊ agilitatis: qua vbicũq̄ꝫ vole
bat ſpũs ibi ꝓtinus erat corpus. vt dic̄ Au
guſt. ⁊ ſubtilitatis qua penetrabat celos. at
q̄ꝫ claritatis qua fulgebat incōꝑabiliter ma
gis q̄ꝫ ſol. ⁊ ꝑ hanc claritatem ſuam totā ce-
leſtem curiā irradiat ⁊ illuſtrat lumine glo-
rie. Qꝫ aũt ipſa corpore glorioſo ſit aſſum-
pta pie credit eccleſia. ⁊ ſuperius parte pri-
ma huiꝰ libri per plures ratōes deuota cō-
templatōe eſt deſcriptũ. Secundo beata
virgo aſſũpta eſt honorabiliter. qꝛ ipſe dñs
Jeſus ⁊ totꝰ celeſtis curie exercitꝰ eidem oc
currit ⁊ ipam honorifice in celũ deduxit. vt
teſtaꝛ Hiero. ī ſermone ꝺ aſſũptiōe. Nota
aũt ſcḋm Fran. maro. plures beatorꝫ turmas
q̄ affuerũt ī hac ſolēnitate aſſũptōis. Pri-
ma turba aplorꝫ q̄ eā vſq̄ꝫ ad ſepulchrũ co-
mitati ſunt cũ himnis ⁊ cāticis. vt ſupra pa
tuit. Secũda turba angelorũ q̄ virgini ī
hoc mũdo aſſiſtebāt ⁊ eā cuſtodiebāt. Quā
uis eīm q̄libet hō habeat ſibi in hoc mũdo
angelum deputatũ: vt ait Hiero. Crediꝛ ta
men ꝙ beata virgo habuit plures angelos
in cuſtodie ſue obſequiũ. iuxta illud Canti.
iij. En lectulũ Salomonis. lx. fortes ambi
unt ex fortiſſimis iſrael. Et hij cũ ỽgīe aſcē-
derũt gaudētes ꝙ fuerũt digni obſequio. et

familiaritate tante dñe ꝛ ꝙ celis tantũ the/
ſaurũ deducebãt in hac aſſumptõe. Ter/
cia turba erat aĩaꝝ euolãtiũ ad celũ de hoc
mũdo, ſicut ſunt anĩe ꝑfectoꝝ ꝛ anime poſt
baptiſmuꝫ moꝛ euolãtes. Credit̃ em̃ ꝙ q̃ti/
die aliq̃ tales euolẽt. Quarta turba aĩaꝝ
de purgatorio exeuntiũ. q̃ iam purgate erãt
de q̃bꝫ etiã credit̃ ꝙ oĩ die aliq̃ tales euolẽt:
q̃ tũc cum ꝟgine magno gaudio aſcẽdebãt
et forte pluribꝫ ꝓtunc in purgatorio fuit pe
na relaxata ꝓpter tãti feſti ſolẽnitatẽ ꝛ virgi/
nis honorẽ. vt opinat̃ idem Fran. Quin/
ta turba angeloꝝ q̃ predictaꝝ aĩaꝝ cuſto/
des fuerãt. ꝛ in hoc mũdo miniſtrãtiũ. q̃ ad
honorẽ virginis cũ ea aſcẽdebant. Iſte oẽs
turme fuerũt comitãtes virginẽ ꝛ laudãtes
eam. Sed reſtat videre qualr̃ turme bea/
toꝝ plurime occurrerũt ꝟgini eã ſalutantes
ꝛ honorifice ſuſcipiẽtes. Prima ergo tur/
ba occurrit ſctõꝝ patriarchaꝝ. Secunda
ꝓphetaꝝ. Tercia martyꝝ. Quarta cõfeſ/
ſoꝝ. Quinta ꝟginũ. Sexta oĩm btõꝝ cõ
muniũ. Septima oĩm angeloꝝ aſſiſtẽtiuꝫ
q̃ nõ emittunt̃ niſi raro. Octaua diuiaꝝ ꝑ
ſonaꝝ. vicꝫ patris ꝛ filij ꝛ ſpũſſcti. ¶ Quali
ter aũt vnaqueqꝫ turba ſctõꝝ ꝑdictoꝝ ipaꝫ
btãꝫ virginẽ ſalutauerit ꝛ laudauerit ac ho
norifice ſuſcepit in q̃dam libro q̃ intitulat̃ d̃
vita Marie deuote edocet̃. et hic ꝓpter de/
uotionẽ audiẽtiũ populoꝝ breuiter deſcri/
bit̃. Prima ergo turba patriarchaꝝ ado/
rantes eã ſalutauit di. Aue ſacrũ ꝛ ſalutife/
rũ nr̃m deſideriũ quã dudũ expectauimꝰ q̃
impleſti noſtꝝ gaudiũ ꝛ ꝑ tuũ natũ redemi
ſti nos de poteſtate tenebraꝝ infernaliũ ti/
bi laudis honoꝛ ꝛ gratiaꝝ actio ac eternuꝫ
gaudiũ. Tũc Adã laudans eam ait. Hoc
nũc os ex oſſibꝫ meis: ꝑ hãc ecce gaudiũ oĩ
bus poſteris meis. Nã hec eſt q̃ grãm inue/
nit apud deũ angelo nũciãte: quã graꝫ ego
ꝑdidi. Eua quoqꝫ Aue inq̃t bñdicta inter
mlĩeres q̃ vitã oĩbus ꝓpinaſti: et mortẽ quã
intuli tu ꝯtriuiſti. Ecce q̃a ego femia dãna
ui. tu ſctĩſſima femia ſaluaſti. Accedendo
ꝛ Noe patriarcha ait. Salue ꝟgo ꝑfigura
ta in arca a me ꝯſtructa. Nam ſicut in dilu
uio genꝰ hũanũ ꝑ arcã eſt ſaluatũ: ſic ſecu/
lũ per te dei matrẽ eſt liberatũ. Abraã exul
tans ait. Ecce dei ꝓmiſſio mihi facta et im/
pleta: qñ dictũ eſt in ſemĩe tuo. i. in xp̃o per
hanc virginẽ edito. bñdicent̃ omẽs gẽtes.
Iſaac ait Aue virgo pulcerrima cuius pul
critudo decora in Rebeccã mea ſpõſa eſt ꝑ
mõſtrata. Iacob q̃ꝫ. Hec eſt illa ſcala quã
vidi cuiꝰ ſũmitas celos tãgebat ꝛ dñm inni
xum ſcale angeloſqꝫ aſcẽdẽtes ꝛ deſcẽdẽtes
Secũda turba ſanctoꝝ vicꝫ ꝓphetaꝝ oc
currit ꝛ ſalutauit di. Aue ſacrariũ ſpũſſan/
cti et fructꝰ noſtri vaticinij: te ꝑdicauimꝰ: te
ꝓphetauimus. tecũ igit̃ iam in celo cõgau/
demꝰ. ¶ Nunc inter eos Moyſes ait. Hec
eſt rubus ardẽs ꝑ charitatem: in q̃ apparuit
deꝰ q̃ rubꝫ ardere cernebat̃ nec cõburebat̃.
ſed in ſua viriditate tenebat̃ Sic nec virgo
hec corrupta eſt filio dei ſuſcepto: nec leſio/
nem habuit in puerpio. Aaron ait. Hec ẽ
virga arida quã poſui in altari: ꝛ inuẽta eſt
florida ꝛ fructifera. Dauid ait. Ecce regia
que aſtitit a dextris dei in veſtitu deaurato
id ẽ corpe gl̃ificato: circũdata varietate vir/
tutum ꝛ ſctõꝝ. Eſaias dixit Hec eſt virgo
de qua ꝓphetaui. Ecce inq̃t virgo cõcipiet
et pariet filiũ ꝛ vocabit̃ nomẽ eius emanu/
el. i. nobiſcũ deus. Hieremias ait. Hoc ẽ
quod dixerã Nouũ faciet dñs ſup terrã: fe
mina circũdabit virũ. Ezechiel Hec ẽ in
quit porta clauſa ꝑ quã dñs eſt egreſſus.
Daniel ait. Hec eſt mons de q̃ lapis viſus
eſt ꝑciſus ſine manibꝫ. q2 dei filius ab ea na
tus eſt ſine viri ſemĩe. Tandẽ Iohes ba/
ptiſta eam adorauit di. Aue mater agni im
maculati q̃ tollit pctã mũdi quem digito de
mõſtraui: ꝑ tuũ aduentũ ſanctificatus ĩ vte
ro matris exultaui. Iteꝫ Eliſabeth ſancta
Aue beata q̃ credidiſti angelo. Ecce ꝑfecta
ſunt q̃ dicta ſunt tibi ab angelo: gaude ine/
ternũ cũ tuo filio. Tunc ſctũs Ioachim
ꝛ ſancta Anna parẽtes virgis cuꝫ maximo
gaudio occurrẽdo dixerũt Bñdicta filia tu
a dño q2 per te fructũ vite cõlcauimꝰ. De
niqꝫ ſanctus Ioſeph ſpõſus Marie occur
rẽs cũ leticia ait. Salue mea gratioſa: mea
venerabilis dña quã rex celi mihi in ſpon/
ſam donauit ꝛ ĩmaculatã cõſeruauit: cuius
eram cuſtos caſtitatis: ꝛ teſtis virginitatis.
et ſecretarius diuine incarnatõis. Ego pri/
mus tuũ partũ adoraui ꝛ oĩs ꝑegrinatiõis
tue comes extiti. tibi ꝛ dulci tuo Ieſu dilige
ter ſeruiui. erat mihi tua ſocietas ſuauis: tua
allocutio iocũdabilis. Nunc ergo o mater
gr̃e cum tuo nato iocũdare ꝛ mihi tuo ſpõ/
ſo bñdictionem ꝑbe ꝛc. Tercia turba oc

currit ſctoꝝ martirꝝ dicẽs. Aue triũphus et
palma martirꝝ q̄ pre oībus meruiſti cũ filio
tuo in cruce pẽdẽti aſtitiſti ⁊ gladio doloris
cor vulneratuȝ habuiſti. nũc gaude ſup oēs
glorioſa ⁊ letare cũ amãtiſſimo nato p ſecu-
la. Tũc ſancti innocẽtes acceſſerũt di: Aue
nr̃a glia. felix illa hora q̄ chriſti infantia no-
ſtre paſſionis fuit cauſa. En o btã qual' no-
bis martirij glia eſt p tuũ filiũ donata Sis
et tu cũ filio felix p imẽſa gaudia. Sãctus
q̄ȝ Stephan⁹ pthomartyr ait. O bñdicta
martyꝝ regina. ecce qꝛ pm⁹ p tuo filio mar-
tyriũ ſuſtinui: q̄nta mihi ſunt donata pmia
Ipſi ergo dño Jeſu ⁊ tibi laus ⁊ gloria.
¶ Quarta turba occurrit ſctoꝝ ꝯfeſſoꝝ ſalu
tando dicẽs Aue ꝯfeſſoꝝ ſtella ⁊ lux ſctitat̄
ac ſpeculũ ỽtuoſitat̄ vere in plenitudie ſan
ctoꝝ detẽtio tua. qꝛ ceteris p partes: tibi ỽo
tota infudit ſe plenitudo gratie et virtutis.
Nunc ergo merito gaudes ſup oēs in ple-
nitudine celeſt̄ pmij ⁊ glorie. ¶ Quinta tur
ba occurrit ỽginũ ſalutãdo dicẽs. Aue vir-
go virginũ beatiſſima ⁊ mater ſumme puri
tatiſ Multe q̄dẽ filie ꝯgregauerũt diuitias
ſcȝ meritoꝝ ⁊ gr̃aꝝ: tu ſupgreſſa es vniuer-
ſas. Nũc igit' cum tuo filio quẽ virgo cõce
piſti ⁊ virgo pepiſti atq̄ȝ poſt partũ ỽgo p
mãſiſti: gaude in decore ſumme puritatis p
ſecula. ¶ Sexta turba oīm btoꝝ cõmuniũ
occurrit eã laudãdo ⁊ ſalutãdo di. Aue ma
ter gr̃e mr̃ miſcdie: tu glia electoꝝ: tu hono-
rificẽtia populi iſrael: tu leticia gẽtis ſancto
rum: p te ⁊ ex te habemus q̄cq̄d boni habe
mus. ergo p te ⁊ in te tuo nato laus ⁊ gloria
¶ Septima turba angeloꝝ aſſiſtentiũ qui
raro ⁊ ex ſpecialiſſima tm̃ gr̃a emittunt'. Nã
ſi throni ⁊ dñationes occurrerũt btõ marti
no: vt legit'. multo magis oēs etiã aſſiſtẽtes
matri dei occurrerũt eã ſalutãdo ⁊ dixerũt:
Aue dei genitrix celoꝝ regia: angelorũ oīm
dña: que demones ꝓſtraſti: mũdũ liberaſti:
ruinã angelicaȝ reſtauraſti: dei filiũ de celis
attraxiſti. Nũc igit' gaude poſſidẽs thronũ
glorie tibi ꝑparatũ. Inter eos aũt Gabriel
archãgelus occurrẽdo ⁊ gaudens di. Ecce
inq̄t celi regina tua glia eſt cõpleta quã tibi
in ſalutatione ꝓnũciauerã Aue gratia ple-
na dñs tecũ benedicta tu i mulierib⁹. Ecce
gloria es plena. ecce tecum vere dñs Jeſus
tuus te exaltans: te ſumme letificãs: vere tu
benedicta ⁊ ſupbenedicta pre oīb⁹. ¶ Octa
uo occurrerũt diuine pſone. Nã quia dñs
Jeſus tot⁹ feſtin⁹ occurrerit matri. vt teſtat'
Jhiero. in ſermone d' aſſumptõe. Et qm̃ ipe
pſone diuine inſepabilr ſe comitant': vt dic
Aug⁹. de trini. ergo cũ ibi fuerit pſona filij
ſequit' q̄ȝ affuit ⁊ pater ⁊ ſpũſſanctus. Quis
aũt excogitare ſufficiat q̄nta iocũditate q̄n-
ta ve ſuauitate dñs Jeſus ipſam pdulciſſi-
mã genitricẽ ſuã ſalutauerit: amplexat⁹ fue-
rit ⁊ oſculatus: ad gliam ſupmã inuitauerit
dicẽs. Surge ꝓpera mater mea dilecta: ve-
ni mater pura mea dulcis et amãda: Intra
nũc in tui filij glorioſa habitacula vt gaude
as mecũ oī bono celeſtiũ deliciarũ ſine fine.
Deniq̄ȝ de⁹ pater in iubilo ſalutãdo eã atq̄ȝ
ꝯſolãdo di. Aue mea pelecta filia ⁊ ſpõſa p-
dilecta vide ⁊ agnoſce diuinitatẽ meã. Ego
te p angelũ ſalutaui ⁊ vt filiũ meũ ꝯciperes
⁊ pareres ỽgo mãdaui: vt p carnẽ ex te ſum
ptã mortẽ patiẽdo filius me⁹ mũdũ libera-
ret volui. veni ergo de libano ſpõſa mea ve
ni coronaberis. Ceteꝝ ſpũſſanctus ſalue in
q̄t virgo pura ſup quã ego requieui ſeptifor-
mi gratia: in te locum filio dei pparaui: ⁊ de
portione puri tui ſanguis chriſti corpus for
maui: virtutibus ⁊ gratijs te ditaui: et vt di
gna fores mater dei in bñdictõib⁹ dulcedi-
nis pueni. Nũc igit' iocũdare felix ſup cun
ctos viſione dei. Tũc beata ỽgo adorans
humiliter deũ ⁊ ſanctã trinitatẽ ac laudans
⁊ gratias agens ait illud Eccĩ. lj. Cõfitebor
tibi dñe rex. ſ. de⁹ pr̃ et collaudabo te deum
ſaluatorẽ meũ. i. dñm Jeſum Cõfitebor no
mini tuo qm̃ adiutor ⁊ ꝓtector fact⁹ es mihi
ſcȝ tu ſancteſpũs me replẽdo: ⁊ liberaſti cor
pus meũ a pditõe. vicȝ pſeruãdo ab omĩ la
be. ¶ Tertio quoq̄ȝ hijs habitis aſſumpta
eſt btã ỽgo ⁊ in celũ deducta letanter. quia
ſumma cũ leticia oīm celeſtiũ agminũ. Vñ
ſctũs Gerardus epš ⁊ martyr in ſuis Ome
lijs dicit. Hodie ỽginẽ Mariã celi ſuſcepe
runt letãdo: angeli gaudendo: archãgeli iu
bilando: throni exultando: dñationes pſal
lendo: pncipat⁹ armoniſando: cherubin et
ſeraphin hymniſando: atq̄ȝ ad ſupne maie-
ſtat̄ diuie tribunal deducẽdo. Hec ille. De
hac aũt iocũda ei⁹ deductõe atq̄ȝ gaudioſiſ-
ſima itroniſatõe lati⁹ patebit in ſeq̄ntib⁹.

¶ Articulus terci⁹ de modo q̄ gaudioſiſſi-
me introniſata eſt btã virgo Maria in re-
gnum celeſte ⁊ ſup omnes collocata.

Circa terciū pri
cipale de modo gaudioſiſſime i-
troniſatōis btē virginis videndū
reſtat ⁊ pſequendū de his trib9. Primo q̄
dem quali gaudio ⁊ iubiloſo cātico ſit in p̄-
miſſis turbis beatoꝝ ad thronū ſue glīe tra
ducta. Secūdo qualiter ſup oēs ordines
angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ exaltata. Tercio qualiter
a ſanctiſſima trinitate ſit in ſuū thronū glo
rie intronifata. De pmo nota ꝙ ſm deuo
tos ↄtēplatores ⁊ huius rei tractatores pie
poſſum9 cogitare ſeu meditari ꝙ cū btā vir
go fuiſſet tāta ſolēnitate qua patuit reſuſci-
tata ⁊ glorificata corpe ⁊ aīa atqȝ ab oībus
turmis ſanctoꝝ ⁊ angeloꝝ occurrentiū ho
norifice ſalutata. tunc dn̄s Jeſus ait ad oēs
btōs. Ecce inq̄t noſtis ⁊ videtis matrē me-
am puriſſimā reſuſcitatā corpe glīficato: in
cui9 vtero veſtra ⁊ oīm electoꝝ p ſalute hoc
meū corpus glīoſum ſpū ſancto formatū aſ
ſumpſi: ⁊ tanq̄ȝ in tabernaclo digniſſimo re
quieui nouē mēſibus. Tandē ipſa v̄go me
peperit ⁊ vbere de celo pleno lacte v̄gineo
aluit: caſtiſſimo amplexu fouit: et in omnib9
deuotiſſime miſtrauit. In cruce q̄ȝ mihi p
vobis patiēti ⁊ moriēti aſtitit: ⁊ doloris gla
dio cōfoſſa eius aīa extitit ⁊c̄. Nunc igit̄ pē
ſate ⁊ ↄſiderate: quia dignū eſt vt in throno
meo ſup oīes exalteť ordines btōꝝ: eterna
pmia pceptura. Tunc oēs angeli ⁊ beati p
cidēdo ⁊ dn̄m Jeſum adorādo ⁊ collaudā-
do ceperūt dicere illud p̄s. Magn9 dn̄s et
magna virtus ei9 ⁊ ſapie eius nō eſt nume-
rus. Et illud Sap. ix. Tecū dn̄e ſapiētia q̄
nouit oīa opa tua: que ⁊ affuit cū orbeȝ ter-
rarū faceres ⁊ ſciebat q̄d placitū eſſet coraȝ
oculis tuis. Ipſa igit̄ tua infinita ſapia de-
cernat: quia iuſtū ⁊ dignū videť ſeruis tuis
dn̄e vt ipā tua ſancta mater oī honore ⁊ lau
de digniſſima a dextris tuis in throno glīe
tue gaudeat vna tecum ⁊ regnet in ſecula ſe
culoꝝ. Tunc ſancta trinitas mādauit oī-
bus di. illō p̄s. Sumite pſalmū ⁊ date tym
panū pſalteriū iocundū cum cythara: buc-
cinate in neomenia tuba in inſigni die ſolē-
nitatis veſtre. i. hui9 aſſumptiōis. Sicqȝ cū
oī iubilo ⁊ totius curie celeſtis ſumma exul
tatōne cepit virgo btā in celū ⁊ glīe thronū
traduci ⁊ eleuari. Iuxta qō p̄figuratuȝ fuit
ij. Regū. vj. Surrexit Dauid. i. chriſtus et
abījt ipſe ⁊ oīs populus vt adducerent ar-
cā dei. i. beatā dei matrē. Dauid aūt ⁊ oīs iſ
rael ludebāt corā dn̄o in cytharis lyr̄ ⁊ tim
panis ⁊c̄. In quo figurať iubilatio oīm ſan
ctoꝝ ⁊ angeloꝝ ⁊ laudis decātatio p beatiſ
ſime virginis aſſumptōe. Et nota ꝙ oīes
turme beatoꝝ deducēdo btām virginē ad-
mirabanť in ea ⁊ canebāt iubiloſas laudes
magnificādo ipſam p̄cipue de trib9. Pri-
mo de eius pulcritudine. q̄a nō cōſueuerāt
antea videre ſup angelicā pulcritudinē ni-
ſi diuinā, ſed nūc in beata virgine cernebāt
decorē excellentē ſup angelos infra chriſtuȝ
Et ideo canētes dicebāt. Que eſt iſta que p
grediť quaſi aurora rutilās pulcra vt luna
electa vt ſol Can. vj. Quibus comitātes re
ſpōdendo canebāt Iſta eſt ſpecioſa inter fi
lias hieruſalē ſicut vidiſtis eā plenam cha-
ritate ⁊ dilectōe: eccl'ia dicente. Secundo
laudabāt eam de ſumma dignitate a deo ſi
bi collata. eoꝙ nō ↄſueuerant antea habere
angeli ⁊ btī reginā ſup oēs choros exaltatā
ſicut nūc cernebant. ⁊ ideo dicebant. Que ē
iſta que aſcēdit de deſerto delicijs affluens.
⁊c̄. Canti. vj. q̄ſi di. Mūdus tot9 eſt q̄ſi de-
ſertū carēs oī virtute: ⁊ quō nūc de eo aſcē-
dit talis regina. Quib9 comitātes reſpōde-
bant. Iſta eſt regina que aſtitit a dextr̄ dei
in veſtitu deaurato circundata varietate.

Tercio laudabāt de eius glīe ſublimitate
⁊ pmij copioſitate ac diuina familiaritate.
quia nunq̄ȝ viderāt aliquē poſt chriſtuȝ in
tanta glīa ⁊ plenitudine omnis gratie ac tā
ta et tali familiaritate dei aſcendentem. vn̄
di. Que eſt iſta que aſcēdit ſicut virgula fu-
mi ex aromatib9 mirrhe ⁊ thur̄ et vniuerſi
pulueris pigmētarij Can. iij. in quo omnis
gratie ⁊ plenitudo glorie figurať. Quib9 re-
ſpōdendo cātabať a comitantib9 Hec eſt q̄
neſciuit thoꝝ in delicto habebit fructū i re-
ſpectōe aniaꝝ ſanctaꝝ Sap. iij. O ergo aīa
fidelis cōtemplare quātis gaudioꝝ generi
bus: q̄ȝ iocūdis laudib9 ipſa virgo glorioſa
eſt exaltata. De ſecūdo qual'r vicȝ ptrāſijt
oēs choros ⁊ ſup oīes ordines ſit exaltata
Nota ꝙ cū ſic cū oīm exultatione eleuareť.
Primo poſſum9 deuote meditari ſm ꝙ ſcri
būt deuoti ↄtēplatores ꝙ cum aereū celum
⁊ deinde celum ethereū gaudens trāſuolaſ
ſet celeriter ad ſideriuȝ celum ferebať: vbi p
gloriā eius obſcurari lux ſolis lune ⁊ ſtella-

rum videbat̄ p̄ cunctiſq; radiās cū cerneret
q̄ꝫ magni ſol ⁊ luna: q̄ꝫ magne ſtelle forent a
deo create q̄ tn̄ hic nobis ꝑua cernunt̄: cum
tn̄ vt dicunt phi minima ſtella maior eſt ter
ra. Deinde celū criſtallinū ꝑtrāſiens pene-
traſſet celum empyreū vbi btōꝝ eſt manſio:
vidiſſet q̄ʒ eius amenitatē ⁊ pulcritudinem
cepit pſallere ⁊ dicere illud p̄s. Quā dilecta
tabernacl'a tua dn̄e ꝟtutum ꝯcupiſcit ⁊ de-
ficit aīa mea in atria tua Uere melior eſt di
es vna in atrijs tuis ſuꝑ milia. Tūc p̄dile-
ctus eius fili⁹ Jeſus ait ad eā Ecce genitrix
dulciſſima vide latitudinē celoꝝ ⁊ pulcritu
dinē māſionū celeſtiū q̄s ego p̄paraui elect̄
meis habitādas Ecce luna ⁊ ſol ⁊ ſtelle q̄ te
in ſcripturis multipl'r p̄figurauerunt. Ecce
celum empyreū q̄ꝫ pulcrū q̄ꝫ amenū ſuꝑ oīa
inferiora in q̄ ꝑpetua erit tua ⁊ btōꝝ habi-
tatio vna mecūq; cōregnatio. Hec oīa ma-
nus mea cōdidit ad deitat̄ gl'iam et laudeʒ
ſempiternā. Tunc ait maria. Uere fateor
qꝛ magn⁹ dn̄s ⁊ laudabilis nimis in ciuita
te dei noſtri in mōte ſancto ei⁹. fundat̄ exul-
tatione vniuerſe terre mons ſyon latera aq̄
lonis ciuitas regis magni: teſte p̄s. Tādē
Secūdo cū ꝑueniſſent ad choꝝ infimū be
atoꝝ in celo empyreo vbi eſt chorus puero
rū baptiſatoꝝ ⁊ cōmuniū ſctōꝝ ſm̄ Richar
dū ſuꝑ ſniaꝝ. li. ij. Jlli eā cōmēdare ceperūt
et dicere. Te o dn̄a mūdi q̄ excedis oīm me
rita decet ⁊ dignū eſt aſcēdere ſupi⁹. qꝛ nos
in meritis paucis vl' nullis ꝓprijs ſaluati ſu
mus in choro hoc infimo ordinati. Aſcēdē
do igit̄ altius relinq̄ nobis bn̄dictōem tuā.
Tercio q̄ʒ ad choꝝ angelorū veniēdo et
illi cōmēdauerūt eā di. O regia angelorum
merito tu ſuꝑ nos exaltar̄. qꝛ cū nos p̄ſide-
amus ſingul' hoīb⁹ cuſtodiēdo: tu es omni
um vniuerſal'r ꝓtectrix ⁊ dn̄a: Aſcēdēdo igi
tur relinq̄ nob̄ tuā benedictiōeʒ. Poſt hec
Quarto ad choꝝ archāgeloꝝ veniēdo ⁊ illi
cōmēdauerūt di. O felix Maria nos q̄deʒ
habem⁹ nūciare mūdo maiora. tu ꝟo edidi
ſti mundo oīm maximū. ſ. filiū dei. merito ḡ
exaltaris. Et aſcēdēdo relinq̄ nos in tua bn̄
dictōe. Quinto p̄terea ad ꝟtutū choꝝ ve
niendo cōmēdauerūt ipſi eā di. Noſtrū eſt
facere miracula. Sed tu ꝟgo ſūmo ⁊ indi-
cibili miraculo deū in tuo vtero cōcluſiſti ⁊
carne induiſti. ergo dignuʒ eſt te aſcēdere et
nobis bn̄dictōeʒ tuā impꝛtire. Sexto po
teſtatuū ad choꝝ veniēdo cōmēdauerūt ip
ſi eā di. O bn̄dicta femīa noſtruʒ eſt p̄tātes
demonū coercere. ſed tu caput ſerpētis con
triuiſti. digne ergo aſcēdis: ⁊ nos benedic.
Septimo p̄ncipatuū veniēdo in ordineʒ
cōmēdauerūt di. O impatrix oīm: nos p̄n-
cipamur angelis. tu ꝟo oīb⁹ creaturis. iuſtū
eſt ḡ te aſcēdere: ⁊ nos bn̄dicere dignare.
Octauo dn̄atōes eam cōmēdauerūt di. O
dn̄a inclita: noſtrū ē p̄ncipatib⁹ p̄eſſe. tu ꝟo
vt mater ius habes etiam deo filio tuo p̄ci-
piendi. ergo aſcendis merito: ⁊ nos benedi
ctione tua participes facito. Nono ꝑueni
endo ad choꝝ thronoꝝ q̄ cōmēdauerūt eā
di. O vere iocūditas electoꝝ: digna es exal
tari ſuꝑ nos. Nam in nobis de⁹ req̄eſcēdo
iudicia decernit: in te dei fili⁹ carnē aſſumen
do in q̄ iudicatur⁹ eſt viuos ⁊ mortuos req̄
euit. ergo aſcēdendo nobis bn̄dic. Deci-
mo ad choꝝ cherubin adueniēdo ⁊ ipſi cō
mēdauerūt di. O diuine ſapīe vas admira
bile: nos diuina ſapiētia iocūdamur: tu mr̄
es et genitrix ſapīe di. i. dn̄i ieſu. ergo dignū
eſt te ſuꝑ nos aſcēdere: noſq; tua in bn̄dictō
ne relinq̄. Undecimo ad choꝝ ſeraphin
veniēdo cōmēdauerūt illi di. O mr̄ pulcre
dilectōis: nos ardem⁹ charitate dei. tu in ſū
ma plenitudine charitatis deū tanq̄ꝫ filiū p̄
oībus dilexiſti: dignū eſt te ſuꝑ nos ad thro
nū tibi p̄paratū aſcēdere: ⁊ nobis bn̄dictio
nē tuā infunde. At beata dei mater grās
et laudes agens deo ait Bn̄dictus dn̄s de
us iſrael q̄ facit mirabilia magna ſol⁹ ⁊ bn̄-
dictū nomē maieſtatis eius. Et iterū oībus
choris bn̄dicēs ait Bn̄dicti vos dn̄o q̄ fe-
cit celū ⁊ terrā. Et tūc ad. xij. thronū viceʒ
chriſti eſt eleuata: q̄ eſt ſuꝑ oēs angeloruʒ et
ſctōꝝ choros Et de hoc in ſequētib⁹. Ul
timo iā reſtat videre q̄liter btā ꝟgo in thro-
num gl'ie ſit intronifata a trinitate ſanctiſſi-
ma. Et de hoc breuiter pie ⁊ deuote cōtem
plādo Nota ꝙ cū ſolennitate ⁊ tāta gaudi-
ſitate btiſſima dei mater fuiſſet vt p̄dictum
eſt deducta et exaltata ſuꝑ oēs ordines: tūc
dn̄s Jeſus cū ſummo honore ipſam ad ſui
dextrā in throno gl'ie ſue collocauit. Unde
Aug⁹. Tibi inq̄t dn̄a digne thronus reḡ
glorie debet̄: te ipſe rex gl'ie vt matrē veram
et decorā ſpōſam p̄ oīb⁹ diligēs amoris am
plexu ſociauit ſibi. Gaude igit̄ ⁊ letare ſine
fine. Ex qua autoritate claret ꝙ ſi debet̄ ſi-

bi thronus regis glie. ergo idē eſt thronꝰ ſu
us ꝛ regꝰ. Itē ſi mr regis ꝛ ſpōſa. ergo iuxta
regē ſm illud. iij. Re. ij. poſitꝰ eſt thronꝰ ma
tri regis q ſedit ad dextrā eiꝰ ꝛc. Tūc deꝰ pr
bñdicens eā ait. Bñdicta tu in mulieribꝰ ſi
cut annūciaui tibi ꝑ angelū. Bñdixi tibi et
eris bñdicta in eternū. Geñ. xxvij. Benedi
cenſq bñdicā tibi ꝛ exaltabo nomē tuū in
ſeculū: en ſuꝑ oīa creata te dñam conſtituo.
Et iuxta illud Geñ. xlj. Tu eris ſuꝑ domū
meā ꝛ ad tui oris imperiū cūctꝰ obediet po
pulus. Cuicūq volueris regnū trade tibi fi
deliter ſeruiēt. ſalua qs tibi placuerit: tu re
gina angeloꝝ: tu dña mūdi: regna et gaude
in glia mea ꝑ ſecula. Filius quoq dei pa
tris dñs ieſus eam bñdicēs ait. Bñdicta tu
mater dilectiſſima, btūs tuus vterꝰ q me fi
lium dei portaſti: et btā vbera tua virginea
quibus lactaſti. vt ſcriptū eſt Lu. xj. Gaude
nunc ꝛ letare vna mecū in throno glie ꝑpe
tue. En qꝛ mihi fidelr ꝛ deuotiſſime ſeruiui
ſti: reddo tibi ſeruitutis vicem et retributio
nem: vt ſic me ſuſcepiſti in vterꝝ tuū puriſſi
mū ꝛ digniſſimū, ita ego te ſuſcipio nūc i ce
leſte ſoliū glioſiſſimū et feliciſſimū: ſicut tu
me pauiſti: ita ego te paſcā dulcedine diui
nitatis ꝛ glie mee. Sicut tu me induiſti car
ne humana ꝛ veſtimēto incōſutili: ita nunc
ego te induā veſtimēto glorie in aīa ꝛ corꝑe
glificato. Tu mihi in cruce pēdēti cōpatiēs
et dolens a dextris aſtetiſti: et nūc aſta gau
dens a dextris meis in throno glie quē tibi
ꝓparaui vt fruaris mecū oī bono felicita
tis patrie celeſtis. Et volo vt ſicut me regē
oīm adorat ꝛ laudat oīs exercitꝰ btōꝝ ꝛ ele
ctoꝝ: ſic te reginā cunctoꝝ laudet ꝛ venereꝛ
oīs ecclia ſctōꝝ. Deniq ſpūſſanctus eam
bñdicēdo ait. Btā es virgo Maria q do
minū Ieſum portaſti creatorē mūdi genui
ſti q te fecit ꝛ in eternū ꝑmanes virgo: ꝓut
canit ecclia in ſpūſancto. Bñdicta filia q a
me in vtero materno extitiſti ſanctificata et
in filij dei cōceptōe obūbrata, virtutibus ꝛ
donis ſuꝑplena vt de plenitudine tua reui
uiſcat oīs creatura. Ecce ergo tibi donatū
eſt vt ſicut in terris requieui in te oīs grē ple
nitudine: ſic nūc in celis inhabitē te oī ple
nitudine glie. Tu itaq mater gratie: tu ma
ter miſcdie: tu mater venie. te impleuit deus
omniū bonorū plenitudine. vt ſi qd ſpei: ſi
quid gratie: ſi quid ſalutis mundo ꝓuene

rit: nouerit redūdari ex te. vt etiā ait Bern.
Uere tota pulcra es amica dei ꝛ macla nō
eſt in te. Nunc igitur iocūdare ꝛ deum vnū
in ſancta trinitate cōtemplare regnās cum
dulci filio tuo ſine fine. Tūc ait Maria.
Magnificat anima mea dñm. et exultauit
ſpiritus meus in deo ſalutari meo. Quia re
ſpexit humilitatem ancille ſue ꝛc. Luc. j. Et
iterū benedicens dominū ait. Bñdicā do
minū in omni tēpore ſemꝑ laus eius in ore
meo. ſit nomen dñi bñdictum ex hoc nunc
ꝛ vſq in ſeculū. Et ad btōs ait. Magni
ficate dñm mecum ꝛ exaltemus nomē eius
in idipm. Congratulamini mihi omēs qui
diligitis dominū. quia cum eſſem paruula
placui altiſſimo ꝛ de meis viſceribus genui
deum ꝛ hoīem vt canit eccleſia. Moxq vt
Apocal. iiij. in figura ſcribiꝛ: omnes ſancti
miſerūt coronas ſuas ante thronū dei. i. co
ram beata virgine: in q ſicut in throno chri
ſtus dei filius requieuit ipſam venerādo. Et
laudare ceperunt ac bñdicere deum dicen
tes. Dignus es dñe deus accipe gliā ꝛ ho
norem ꝛ ꝟtutē. ſ. ex ꝟgīe matre. qm occiſus
es et redemiſti nos deo noſtro in ſanguine
tuo. ſ. quē ex virgine aſſūpſiſti. Et iterꝝ eiuſ
dem. xix. Gaudeamꝰ ꝛ exultemus ꝛ demus
gloriā deo qꝛ venerūt nuptie agni ꝛc. i. gau
dium ꝓ glia xpi ꝛ matris eiꝰ. Bñdictio igiꝛ
ꝛ claritas ꝛ grāꝝactio honor ꝟtus ꝛ fortitu
do deo noſtro in ſecula ſeculoꝝ. Amē. Ad
virginē qꝫ Felix nāq es ſacra virgo maria
et omni laude digniſſima: qꝛ ex te ortꝰ eſt ſol
iuſticie xps deꝰ noſter. Et illō Iudith. xv.
Tu gloria hieruſalem: tu honorificētia po
puli noſtri: tu leticia iſrl: eoq caſtitatē ama
ueris, ꝛ ideo eris bñdicta in eternum. Sic
q ꝟgo beata in celum gaudioſe intronisa
ta laudaꝛ ab omnibus ſanctis et angelis et
benedicitꝛ deus in ipſa ac ꝑ ipſam ꝑenniter
Et nos g° chariſſimi vt gratiā ꝑ eius meri
ta ꝓmereamur ac gliam: ipſam laudemꝰ: ei
ſuꝑplicemus ꝛ eiꝰ patrocinia flagitemꝰ oran
tes: ſicut ꝛ ecclia ſolet ipſam inuocare. dicēſ
Salue regina miſcdie vita dulcedo ꝛ ſpes
noſtra ſalue ad te clamamuſ exules filij eue
ad te ſuſpiramꝰ gemē. ꝛ flen. in hac la. valle.
Eya g° aduocata no. il. t. mi. o. ad nos ꝯuer.
Et ieſum bñ. fru. vē. tui no. poſt h ex. oſtēde
O clemēs o pia o dulcis maria Amē. Et ſic
eſt finis huius libri.

Incipit liber vndecimus de maxima dignitate ⁊ priuilegĳs Marie.

Liber vndecimus agit de myſterio priuilegioꝝ magnoꝝ et multiplicium ipſius beate virgīs atq̄ eius p̄cellētiſſime dignitatis Et habet duas partes. In p̄ma p̄te agit̃ de q̄buſdā eius magnalĳs ⁊ priuilegĳs digniſſimis. In ſecunda p̄te de alĳs eiꝰ duodecim gratĳs ⁊ excellentĳs.

Pars prima de magnalĳs et priuilegĳs digniſſimis que oīpotens deus fecit beate Marie virgini.

Fecit mihi dominus magna q̄ potēs eſt ⁊ ſanctuꝫ nomē eius Lu.j.ca. Quibꝫ ī verbis ipſa glīoſa dei genitrix ꝟgo glīat̃ ⁊ gratias deo agit de magnis ꝓuilegĳs et ſctiſſimis donis q̄bꝫ eā ſup̄ oēm creaturā pretulit poſt xp̄m. Vnd̄ ait. Fecit mihi dn̄s magna q̄ potēs eſt. q.d. p̄ ſuā inq̄t potētiā infinitaꝫ fecit dn̄s in me magnalia p̄maxia ⁊ inſcrutabilia. Reuera vt ait Anſel. de cōceptu virginali ca. xviĳ. Nil marie excellētiꝰ dari potuit: nil maius in mūdo fieri valuit q̄ꝫ ꝙ ipſa virgo manēs deū de ſua carne carnē factuꝫ generaret. Et Bern̄. in ſer. de gaudĳs marie. Multa ait magna fecit deus in creaturis mundi. nihil tn̄ tā excellens ⁊ tā magnū opus digitoꝝ dei factū eſt ſicut in ꝟgīe maria quaꝫ ſol ⁊ luna ⁊ oīs creatura mirant̃ ꝙ eū quē celi cap̄e nō poterāt: ipſa in vtero capiat. Quāq̄ꝫ aūt multa ⁊ ieffabilia ſint magnalia q̄ deus fecit ꝟgini ſup̄bn̄dicte: tn̄ iuxta figurā Apocal'. xĳ. vbi ſcribit̃ ꝙ ipſa mulier amicta ſole claritatis diuine habet coronā. xĳ. ſtellarū in capite: poſſumꝰ deſcribere xĳ. magnalia ſiue ꝓuilegia digniſſima q̄ fecit oīpotēs deꝰ in ipſa virgīe Maria tanq̄ꝫ ſtellas. xĳ. relucētes in eius glīa. ſub q̄bꝫ cōprehēdunt̃ ⁊ multa alia virgīs ꝓuilegia. Dicat ergo digne ⁊ merito glīoſiſſima hec virgo. Fecit mihi dn̄s magna

Prīo q̄dem in eternali p̄electōe.
Secūdo in ſingulari ſctificatiōe
Tercio in naturali p̄fectione
Quarto in icōtamīabili purificatōe
Quinto in ꝟginali fecundatiōe
Sexto in diuinali inhabitatiōe.
Septimo in mētali illuſtratione
Octauo in maternali dignificatōe.
Nono in huius mūdi ſaluatione
Decimo in oīs doni exuberatione
Vndecimo in ſup̄eminenti exaltatōe.
Duodecimo in vniuerſali veneratiōe.

Iuxta hec igit̃. xĳ. ſtellas deſcribemus. q̄s in tribꝫ quaternarĳs potes ordinare ſ͛m ſeriem p̄ſcriptam: diſtinguēdo p̄ quaternarium vel aliter vt placuerit.

Caplm. I. de ꝓuilegio eternalis p̄electionis Marie in q̄ fecit ſibi deus maxima.

Prima ſtella dignitatis ⁊ magnificētie btē ꝟgīs dicit̃ eternalis p̄electio. Ipaꝫ em̄ deus ab eterno p̄elegit ſupra oēm creaturā vt eſſet excellētior grā et glīa atq̄ꝫ mater dei digniſſima, ſicut de ea canit ecclīa Elegit inquit eā deus ⁊ p̄elegit eā: in tabernaclo ſuo habitare facit eā. Propterea in huiꝰ ſignuꝫ in p̄ſona eius dicit p̄s. In capite libri ſcriptum eſt de me vt faciā volūtatē tuā deꝰ meus. Notandū aūt ꝙ triplex liber diſtinguit̃. ⁊ in q̄libet eoꝝ de ipſa btiſſima Maria in capite. i. p̄ncipio ſcriptuꝫ eſſe inuenit̃. vt patet ꝯſiderāti. Primꝰ dr̄ liber vite. hic liber nō eſt aliud q̄ꝫ mens diuina: in q̄ ſunt ſcripta oīa que ſunt erunt ⁊ fuerūt. Iſta aūt ſcriptura eſt noticia dei q̄ eſt oīm rerum: nō ſolum factaꝝ ſed etiam fiendarū: ⁊ eoꝝ que poſſibilia ſunt fore ⁊ que nunq̄ꝫ erūt vl' impoſſibilia ſunt. In hoc libro ſcripta ſūt nomina electoꝝ. iuxta illud Phil'. iiĳ. Quoruꝫ noīa ſcripta ſūt in li. vite. ꝓpter qd̄ ſaluator Lu. x. ait diſcipulis. Gaudete et exultate q̄a noīa veſtra ſcripta ſunt in celis. Vn̄ Gracianꝰ de pe. diſt. iiĳ. dicit ꝙ ſ͛m p̄ſcientiā diuinā ſcribi in li. vite: eſt aliquē p̄ordinari ad vitā ſcꝫ gratie ⁊ glīe: qd̄ ab eterno ordinatū eſt. De hoc ꝟo libro deleti ſunt et delent̃ noīa reproboꝝ. iuxta illud p̄s. Deleant̃ d̄ libro viuentiū ⁊ cū iuſtis nō ſcribant̃. et Exodi. xxxĳ. dixit Moyſes ad dn̄m. Aut dimitte p̄p̄lo huic hanc noxam: aut ſi nō facis dele me d̄ libro tuo quē ſcripſiſti. q.d. Quia ſcio ꝙ me nō delebis: ideo parce p̄p̄lo huic. Cui rn̄dit dn̄s. Qui peccauerit mihi delebo eum de libro meo. In hoc libro nō eſt prioritas t̄p̄is vt ſcꝫ mēs diuina priꝰ vnum

cognoſcat ꝙ̄ alterū.ſed eſt ꝓoritas dignita-
tis.vt dicat̄ priꝰ ſcriptū qđ nobiliꝰ et ꝑfectiꝰ
fiendū eſt diſpoſitū.ꝛ hoc mō dicit btā vir-
go Maria In capite libri ſcꝫ vite ſcriptuꝫ ē
de me que p̄ ceteris eſt electa ꝛ p̄electa tan-
ꝙ̄ ſanctioꝛ vniuerſis etiā angelis. vt faceret
volūtatē dei in cūctis:vt eſſet grā ꝛ glīa ex-
cellentioꝛ omni creatura. Secūdus dꝛ li
ber leg̃ ſcripte ſiue date ꝗ ꝯtinet libꝛos mo
yſi q̄nqꝫ legales necnō hyſtoꝛiales: ſapiētia
les ꝛ ꝓphetalis alios q̄ꝫ ve.teſtamēti.vt pa-
tet in biblia. Licet aūt totū vetꝰ teſtamētum
ꝑ oēs libꝛos taꝫ legis ꝙ̄ ꝓphetaꝝ atqꝫ hyſto
ſtoꝛiaꝝ plenū ſit myſterijs ꝛ ꝓphetijs de be-
ata Maria.tñ in capite huiꝰ libri qꝛ in pri-
mo capit̄lo Geneſ̄ plīmas ꝑ figuras ſcribit̄
de ipſa btā virgīe. Propterea btā virgo di-
cere poteſt:in capite libri ſcꝫ ve.te. ſcriptum
eſt de me. Primo q̄dē in ip̄o initio libri cū
dꝛ In principio deꝰ creauit celū ꝛ terraꝫ.in
p̄ncipio.i.in filio ꝑ quē fecit ꝛ ſecl̄a teſte apo
ſtolo quē filiuꝫ deꝰ pr̄ dedit virgini bñdicte
vt idē ꝛ vnus eſſet dei ac virginis filiꝰ. Cre
auit inquit deus celū ꝛ terrā ſ̄m Alber.ma
gnū ſuꝑ miſſus eſt.ca.clxvij.ꝑ hoc btā v̄go
figurata extitit:que celū ꝛ terra fuit.qꝛ cele-
ſtē ſimꝉ ꝛ terreſtrē vitā duxit.hoc eſt:angeli-
cam ꝛ hūanā ꝯuerſatōem habuit. Celū fuit
btā virgo altiſſima dignitate. Terra infima
hūilitate. Celū fuit puriſſima v̄ginitate. ter
ra fecūda maternitate.qꝛ virgo ſimul ꝛ ma-
ter fuit. Et ſicut in p̄ncipio creatōis reꝝ pri
mo creata ſunt celum ꝛ terra: ita in p̄ncipio
recreatōis ꝛ redēptōis creata eſt v̄go beata

Deniqꝫ deꝰ decreuerat ꝑ ſingula opa ſex
dierum de q̄bꝰ agit̄ in primo capitulo libri
ve.te.honoꝛare ipſam v̄ginē bñdictā p̄figu
rādo in ſingulis vt oſtēdit Alber.vbi ſup̄.

Primiꝝ ipſa die p̄ma fecit deus lucē de q̄
poſtea factus eſt ſol ſ̄m q̄ſdā.vt dicit mgr̄ i
ij.li.ſniaꝝ.in q̄ p̄figuratum eſt ꝙ ſol iuſticie
xp̄s deus noſter naſciturꝰ eſt de luciđiſſima
maris ſtella Maria. Secūda die fecit de
us firmamētū in medio aq̄ꝝ. Hoc firmamē
tū qđ habet fixas ſtellas in ſui oꝛnamētum
btā v̄go eſt q̄ habet coꝛonā.xij.ſtellaꝝ. id eſt
glīam oīm ſctōꝝ. Uñ ipſa fuit in medio aq̄
rū. Aque em̄ multe ꝓꝉus mlꝉꝰ Apoca.xvij
qꝛ ipſa eſt mediatrix.et fuit ipſa media inter
aq̄s q̄ ſub celo ſunt.i.ſctōs hoīes vie. ꝛ iter
aquas q̄ ſuꝑ celos ſūt.i.angelos ꝛ ſctōs pa
trie.qꝛ erat ipſa oīm ſctōꝝ glīam habens et
plenitudinē gratie ſupꝛa cōmunē ſtatuꝫ vie
et infra ſtatū patrie dū erat in vita hac: cōi-
cans cū vtriſqꝫ.cū inferioꝛibꝰ merēdi condi
tionē.cū ſuꝑioꝛibꝰ v̄tutū ꝑfectōeꝫ. Proinde
Eccl̄i.xliij. Species celi.i.beate v̄ginis: glo
ria ſtellarū.i.ſctōꝝ. Tercia die cōgregauit
deus aq̄s q̄ erāt ſub firmamēto in vnū locū
cōgregationēqꝫ aquaꝝ vocauit maria.in q̄
figurauit ꝙ ꝯgregatio oīm gratiaꝝ in v̄gīe
benedicta nomināda eſſet hoc noīe maria.

Quarta die fecit deus duo luminaria ma
gna.ſ.ſolem ꝛ lunā.ſol xp̄m:luna btām v̄gi-
nē figurauit. Quinta die deꝰ fecit piſces ꝛ
aues ꝛ eis bñdixit.qꝛ ꝑ bñdictiōeꝫ Marie
v̄gis reuiuiſcit oīs creatura.vt dicit Anſel.
in libꝛo oꝛationū. Sexto die formatꝰ ē hō
et poſitus in paradiſo voluptatis.q̄a chri-
ſtus hō factꝰ die ſexto ꝛ in ſexta etate mūdi
poſitꝰ a deo patre in virginei coꝛꝑis paradi
ſo in q̄ fuerūt delicie diuīe dulcedis ꝛ amo-
ris. Deniqꝫ die ſeptimo.i.ſabbato quieuit
deus ab oꝑibꝰ ſuis.qꝛ tūc xp̄s q̄euit i ſepul
chꝛo ꝛ tūc fides q̄euit in virgine benedicta
Ideo bñ dꝛ.ꝛ ſctificauit deꝰ diē ſeptimā ſcꝫ
ſtatuēdo eam in veneratōne haberi a fideli
bus i honoꝛeꝫ virgīs:nō q̄dē abſtinēdo ab
oꝑibꝰ manualibꝰ ne videamur iudaiſare.de
ꝯſe.diſt.iij.ꝑuenit.ſed ieiunando:oꝛādo fre
q̄ntiꝰ:ꝛ elemoſinas dādo ꝛc̄. Ecce claret q̄a
in capite libri.ſ.veteris teſt.ſcriptū eſt de vir
gine. Terciꝰ dꝛ liber gratie q̄ cōtinet oēs
libꝛos no.teſt.incipiēs ab euangelio Ma-
thei. In p̄ncipio ḡ libri gratie ſcriptū eſt de
virgīe.qꝛ in p̄ncipio libri mathei ſcꝫ Liber
generatōis Jeſu xp̄i filij Dauid ꝛc̄. Et in fi
ne huiꝰ euāgelij eodē p̄mo cap̄lo ſcribit̄. Ja
cob aūt genuit Joſeph viruꝫ Marie:de q̄
natꝰ eſt Jeſus q̄ vocat̄ xp̄s. Ibi ḡ ſcꝫ in ca-
pite libri gratie ſcriptū eſt de Maria vt fa-
ceret volūtatē dñi in ſumēdo ſp̄ōſum: in cō
ſentiēdo ad ꝯcipiendū xp̄m ꝛ fidē dādo an
gelo. Uñ claret ex p̄miſſis maxīa v̄gīs ex-
cellētia ꝛ dignitas.qꝛ ab eterno deꝰ eā p̄ele-
git ꝛ ꝑ totū vetꝰ teſtamētū ꝑ oꝛa oīm ꝓpheta
rū ꝛ ſctōꝝ cōmēdauit atqꝫ in nouo teſtamē
to in ipſa oīa deus magnalia q̄ decreuerat
ab eterno adimpleuit:ꝛ toti mūdo ſalutem
ex ipſa ꝑueniſſe ꝑ euangeliſtas et alios ſan-
ctos noui teſtamēti deſcribi voluit. Uñ ve
nerabilis Beda ſuꝑ illud Lu.xj. Btī q̄ au-

dlunt verbum dei:dicit. Beate ꝟgis excel-
lentia cōmēdat cum ſcʒ dr. Btūs vēter q̄ te
xp̄m portauit et vbera q̄ ſuxiſti. Et merito.
quia in ſpeculatōis cuſtodia dn̄o ip̄a famu
labat adeo ꝙ ipſius hūilitati ⁊ ſctītati nul-
lus ſctōꝝ cōpat. Sed ⁊ tota ſctōꝝ beatitu-
do ex gl'ioſe virginis vtero ꝓceſſit. O vene-
randa dn̄a electa et p̄electa que mater eſt et
virgo eſſe nō deſinit O admirāda puella q̄
ſaluo ꝟginitatis pudore ſuū genuit genito-
rem. O felix ancilla q̄ creatorē ⁊ gubernato
rem genuit vniuerſoꝝ ⁊ ꝟgo ꝑmāſit in eter
num. O bn̄dicta mater q̄ inferni vaſtatorē:
celi reꝑatorem:noſtrū ſaluatorē: mūdi redē
ptorē:deum oīpotentem:dn̄m celi ⁊ terre et
oīa cōtinētē ſuo ꝓtulit ex vtero:angeloꝝ leti
ciam:hoīm vitā:celoꝝ gloriā. Hec ille. Ita
ꝙ ſumma magnalia ⁊ p̄uilegia ꝑmaxia de⁹
fecit in Maria ꝑ iſta ſtella vicʒ in electione
eterna. Primo qꝛ eā elegit ſingulariter ſu
per oēs nō tm̄ hūanas ſed angelicas crea-
turas. Secūdo quia ipſam elegit ad ta-
lem ⁊ tātam grām ⁊ gl'iam q̄lem ⁊ q̄ntā nul
la creatura deo nō vnita caꝑe potuit niſi ip
ſa virgo mr̄ dei. Tercio q̄a ipſam elegit
ad tantā gratiā ⁊ gl'iam ꝙ oēs generales ac
ſpeciales gr̄as oīm creaturarū ac gl'ie pleni
tudines in ſummo habuit. Et inſuꝑ ipſam
gratiā ⁊ gl'iam increatā totam in ſe ꝯtinuit.
Quarto qꝛ deus ipſam elegit ⁊ p̄ordina-
uit ad tā magnas excellētias ꝙ eam maiorē
facere nō potuit potētia ordinata. vt patuit
li. v. ꝑte. iij. ar. j. Vn̄ ꝓpter p̄miſſa merito be
ata ꝟgo ꝑ arcā teſtamēti eſt p̄figurata: In q̄
incluſa erant legis mādata. qꝛ in ea due ta-
bule in q̄bus decē p̄cepta ſcripta erāt digi-
to dei ꝯtinebant. Sic in Maria p̄ceptorū
obſeruātia erat quā dextre dei digitus. i. ſpi
ritusſctūs oīmi gr̄a decorauerat. Arca etiaʒ
librū legis cōtinebat. ⁊ Maria cōſeruabat
in ſcrinio pectoris ſui oīa verba ſcti euāge-
lij ꝯferēs cū oīb ſcriptis legis diuine ⁊ pro
phetaꝝ q̄ oīa ſciebat. In arca erat virga
Aaron q̄ floruit: ⁊ vrna aurea cū māna celi
Et Maria floruit ꝟginitate ⁊ fructum bn̄-
dictum ꝓtulit. i. xp̄m: q̄ celi māna verū ī vte
ro mūdiſſimo portauit. Arca erat de ligno
ſethym imputribili facta: et Maria in pu-
tredinē nō eſt redacta. Arca duos vectes q̄
bus portabat ⁊ quatuor circulos aureos ī
lateribus habebat. Sic in Maria duplex

charitas ⁊ q̄tuor virtutes cardinales erant
Arca taʒ intrinſecus q̄ʒ foris deaurata erat
Maria intus. i. in aīa ⁊ foris. i. in corpore
gratia reſplēdebat. Fecit ergo dominus ei
magna.

Capl'm. II. ꝙ deus fecit magna in Ma-
rie ſingulari ſanctificatione.

Secūda ſtella di-
cit ſingularis ſctīficatio: qđ fuit
magnū p̄uilegium. Nimirū ſcḋm
doctores theolo. ipſa virgo q̄tuor vicibus
ſanctificata fuiſſe edocet a deo. Primo q̄-
dem in materno vtero. Secūdo deus eā
ſanctificauit qn̄ ſpūſſanctus eam obūbra-
uit ⁊ filium dei cōcepit. Tertio qn̄ eaʒ de⁹
inhabitauit mēſibus nouem chriſtū portā-
do in vtero. Quarto qn̄ eā deus in celum
aſſumpſit. Vn̄ ps. Sctīficauit dn̄s taber-
naculū ſuum. In ſingulis aūt ⁊ oībus hꝫ
ſanctificatiōib deus fecit ei magna et ꝑma
xima priuilegia: ſcḋm ꝙ tenent doctores ſuꝑ
iij. ſnīaꝝ. diſt. iij. Primū fuit p̄uilegiū ma
ximū ꝙ in p̄ma ſctīficatione ꝑ gratiā ſpecia
liſſimā fuit p̄ſeruata a peccato originali: vt
tenent noſtri doctores. Licet alij dicāt ipſaʒ
a peccato originali fuiſſe purgatā in prima
ſctīficatione. tn̄ eccleſia iſtud pie credit cuʒ
noſtrꝭ doctorib videlicet ꝙ p̄ſeruata eſt ab
originali culpa vt merito de ipſa dici poſſit
illud Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea
et macula nō eſt in te. ⁊ de hoc latiſſime pa-
tuit li. iiij. ꝑ totum. Item in iſta prima ſctī-
ficatione datū eſt virgini ſecūdum maximū
p̄uilegium. quia infuſa eſt ſibi gratia preſer
uatiua deinceps ab omni peccato actuali
nō ſolum mortali: ſed etiā veniali. Alijs ꝟo
ſctīficatis in vtero cōfert gratia ꝑ quā p̄ſer
uarent a mortali licet non a veniali. ſed ipſi
virgini bn̄dicte collatum eſt ꝙ nec veniali
ter vnq̄ʒ peccaret. Unde Bern̄. ad canoni
cos Lugdunen̄. ait. Puto ꝙ copioſior gra-
tia ſctīficatōis in ipſam deſcendit q̄ nō ſolū
ipſius ortum ſctīficauit. ſed etiaʒ eam ab oī
pctō deinceps īmunē cuſtodiuit. Hec ille.
Nam iſta gratia ꝓtunc in virgine aut ſub-
traxit oīno: aut reſtrinxit fomitē ꝙ nō poſſꝫ
in aliquod peccatum ducere aut a bono re
trahere: vt tenent docto. ſuꝑ. iij. diſtin. q̄ ꝺ.
Terciū priuilegiū in iſta p̄ma ſctīficatiōe
maximū fuit. qꝛ vicʒ btā ꝟgo impleta eſt do

ho ſpūali ⁊ ꝑfecta nō ſolum reſpectu ſui:ſed
etiā reſpectu alioꝝ.qđ ſic patet. Nā poſt eiꝰ
ſctificationē in vtero ſue matris in ipſa bn̄-
dicta ꝟgine fomes ẜm noſtros doctores te
nētes Mariā fore ꝯceptā ſine macula ori-
ginalis pctī: nō remāſit formalr̄ ſed tm̄ cau
ſaliter. vt patuit li. viij. pte. iij. ar. j. ca. j. circa
mediū. Scdm aūt alioſ q̄ ſcꝫ tenēt eā a pec
cato mūdatā licet remāſerit ẜm ſuā eſſentiā
et nō fuerit ſubtractꝰ:tm̄ remāſit impeditꝰ et
ligatus ꝑ grām ſctificantē q̄tum ad duo.
Primo ne fomes inclinaret ad q̄dcūqꝫ pec
catū aut retraheret a bono. ergo ⁊c̄. Itē qđ
amplius eſt qꝛ gratia ſctificatōis nō tm̄ illi
citos motꝰ repſſit in ſe ſed etiā in alijs effica
ciā habuit vt nūqꝫ ab aliq̄ cōcupiſci potu
erit. Vn̄ ꝓut ſeraphicꝰ Bonauen̄. ſuper. iij
diſt. iij. ait:etiā infideles et iudei aſſerūt hoc
mirū fuiſſe in virgīe Maria ꝙ cū eſſet pul-
cerrima corꝑe a nullo vnqꝫ viro potuit con
cupiſci. Vn̄ has ſpeciales ꝓrogatiuas ha-
buit ſctificatio btē virginis ꝑ oībꝫ ſctificatiſ
in vtero vel in baptiſmo. Tum qꝛ eoꝝ ſan-
ctificatio nō cōprimebat in eis oēs motꝰ il-
licitos Tum qꝛ eoꝝ ſctitas nō extinguebat
oēm motū corꝑalē vel ꝯcupiſcentiā in alijs
aſpiciētibꝫ eos. imo plīme ſctē ꝟgīes vt Ka
therina: Margaretha ⁊c̄. concupite ſunt: ⁊
q̄a nō ꝯſenſerūt: martyriſate ſunt. Sed in
beata ꝟgine grā ſctificatōis etiā in alijs oī-
bus ꝯcupīe motū extinguebat. ꝓut latiꝰ de
hoc ſupra patuit li. v. pte. ij. arti. ij. ca. iij. vbi
et rōnes notanť. Deniqꝫ in ſecūda ſctifi-
catiōe qn̄ ſcꝫ xp̄m ꝯcepit btā ꝟgo habuit ſu
ꝑ ꝓmiſſa q̄rtū maximū ꝓuilegium ſcꝫ ꝙ fuit
cōfirmata in bono ſupnaturali ⁊ certificata
de btitudine ꝑenni:qđ nemini viatori ē da
tū. Adeo em̄ ſpūſſctūs in eā ſuꝑuenit ꝙ fo-
mitē in ea oīno extinxit ⁊ inclinationē eiꝰ ab
ſtulit:atqꝫ oēm potentiā peccandi remouit.
⁊ liberū arbitriū eius ꝯfirmauit in bono vt
in cōtrariū ſcꝫ mortale vel veniale pctm̄ de
cetero flecti eſſet impoſſibile:qꝫuis ipſa bea
ta virgo remaneret in ſtatu vie. Vn̄ ait an-
gelus eidē di. Lu. j. Spūſſctūs ſuꝑueniet i
te. i. ſuꝑabūdabit: ⁊ ꝟtus altiſ. ⁊c̄. Ceteꝝ in
tercia ſctificatōe ſcꝫ in filij dei inhabitatiōe
ſuꝑ ꝑdicta: vt dicit Pe. aure. in ſuo cōpēdio
habuit hoc Quintum priuilegiū maximū
ꝙ tota fuit dedicata ad diuina: tota diuino
lumine plena: adeo ꝙ nō ſolū mens ſed etiā

corpus eius diuinitatis luce reſplēduit. q̄a
illū portauit in vtero q̄ eſt ſplendor paterne
glīe. Vn̄ Ezech. xliij: Ecce glīa dei iſrael in
grediet̃ ꝑ portā oriētalē. i. ꝑ btām ꝟginem: ⁊
terra. i. caro btē ꝟginis ſplēdebat a maieſta
te eiꝰ ſcꝫ xp̄i. Preterea in q̄rta ſctificatiōe
vicꝫ in aſſumptōe Sextū priuilegiū maxi-
mū habuit ꝙ ab oī miſeria mētis ⁊ corꝑis ē
exempta et in oīs boni fruitōe in glīa ꝯſum
mata vltimo fini. i. deo ꝯiūcta. Hec oīa do
ctores cōiter dicūt ſuꝑ ſniaꝝ li. q̄ s. Hoc tm̄
hic et ī ſilibꝫ obſerua ꝙ vicꝫ noſtri doctores
q̄ tenent Mariā fuiſſe ꝯceptā ſine pctō ori
ginali aliter ſentiūt de fomite ꝙ ſcꝫ in maria
nō fuerit niſi cauſaliter ẜm legem ꝓpagātiuꝫ
⁊c̄. Ecce quia deus fecit Marie magna.

Capitulū. III. de priuilegio naturalis ꝑ-
fectōnis in qua fecit deus magna Marie.

Tercia ſtella dici
tur naturalis ꝑfectio: in qua fecit
deus Marie maxima priuilegia
et plura. Primo quia eam fecit tā in aīa
qꝫ in corꝑe dignīſſimā. vt ſcꝫ foret aptiſſimū
habitaculū tanti regis altiſſimi. Vn̄ canit
eccl'ia: Oīpotens. ſ. deꝰ q̄ glīoſe ꝟginis ma-
tris Marie corpꝰ ⁊ aīam vt dignū filij tui
habitaculū efficeret̃ cooꝑante ſpūſancto ꝑ-
paraſti ⁊c̄. Miro g̃ mō eā ſpūſſctūs dota-
uerat in naturali ꝑfectōne tā q̄ ad aīam qꝫ q̄
ad corpꝰ vt eſſet ꝑ oībꝫ etiā angelicis creatu
ris digniſſima ad hoſpitādum in ſe ſummū
regē glīe: tanqꝫ vera mater eū ꝯcipiēdo ⁊ pa
riendo. Sed hic q̄ſtio moueť Quoto an
no etatis ſue btā virgo xp̄m apta fuit ſuſci-
pere in vteꝝ vt eū ꝯcepit. Ad hoc aliqui
dicunt ꝙ poſt. xviij. annos. qꝛ tūc mulieres
vel puelle ſunt ꝑfectioris etatis ad ꝑfectio-
rem ꝓlē gignēdā: qualis fuit xp̄s. Sꝫ iſtō
in ea nō habet locū nec impediuit ꝯceptio-
nis ꝑfectōem. qꝛ ſpūſſctūs ei tribuit ꝑfectiſ
ſimū adiutoriū ⁊ plenā ꝑfectionē nature ad
cōcipiendū xp̄m ꝟtute ſpūſſcti. Rn̄deť g̃ ſi
cut pie crediť ꝙ btā ꝟgo habuit duodecim
annos vel modico plus qn̄ xp̄m ꝯcepit. Et
hoc ſic ꝓbať. qꝛ xp̄s ex ſūme charitatis fon
te feſtinauit tā cito ꝓ noſtre ſalutis opatōne
ſicut potuit ad virgīs optatū habitaculum
iuxta illud ps̄. Exultauit vt gigas ad currē
dā viā: a ſūmo celo egreſ. ⁊c̄. Sed etas in q̄
mulieres poſſunt vel ſolent generare eſt cō-

muniter a duodecim annis cōpletꝭ vſq̧ ad xliiij. annū. ergo duodecimo anno xp̄m cōcepit. Cōfirmaṫ: qꝛ chriſtꝰ poſt ſuū ortum ad mortē feſtinabat q̄ntū poterat iuxta illō Luce. xij. Baptiſmo habeo baptiſari. i. ſanguinis effuſione ꝛ coartoꝛ donec pficiā. ergo nec minus feſtinauit ad incarnatiōem q̄ nō minus ſacramētū erat dignū. Itē qꝛ virgines que i tēplo erāt mox vt ad annos nubiles pueniebāt dabanṫ ad deſpōſationez. ſed annus nubilis deſpōſatōiſq̧ eſt annus duodecimꝰ in q̄ pōt puella cōcipe. vt patet extra ō deſpōſatiōe impuberꝫ ca. Puberes. et ca. Cōtinebaṫ. Hic ḡ crediṫ ꝙ duodecīo anno cōpleto ſit deſpōſata ꝛ xp̄m tūc concepit. Hoc ſuppoſito ſequunṫ aliq̄ ꝯcluſiones. Prima ꝙ mr̄ dei habuit. xxv. annos qñ xp̄m amiſit ꝛ in tēplo reperit. qꝛ tūc xp̄s habuit duodecim annos. Secūda ꝙ. xlij annos habuit qñ xp̄s denuo p̄dicare cepit poſt ſuū baptiſmū ꝛ p̄mū miraculū aquam in vinū ꝯuertēdo fecit. quia tūc xp̄s habuit xxx. annos Luc. iij. Tercia ꝙ ipſa habuit xlvj. annos qñ xp̄s mortuꝰ eſt. qꝛ chriſtꝰ dominꝰ triēnio docuit. Quarta ꝙ ipſa. lviij. cōpletos annos habuit qñ aſſumpta fuit. Nam duodecim annis crediṫ cōmuniꝰ ſupuixiſſe poſt paſſionē. ¶ Secūdo deꝰ fecit magna marie in naturali pfectōe. qꝛ eam fecit in cōplexiōe naturali ſaniſſimā ꝛ puriſſimā. Fuit em̄ p̄ aliis optime ſanguinee complexionis vt crediṫ. Nec mirū: qꝛ de eiꝰ puriſſimo ſanguine debebat formari caro xp̄i ſctiſſima. et fuit puriſſime nature et tpatiſſime vite vt nunq̄ aliquam egritudinē paſſa ſit. Sicut em̄ notāt doctores ſup. iij. diſt. iij ipſa ab initio ꝯceptiōis vſq̧quo vixit ſemp i puritate nature pſtitit donec naturali morte vicꝫ dulciſſima extincta fuit ſine dolore et ſine oī infirmitate: ꝛ ſine oī macula in omnium ṽtutū plenitudine vixit: vt videreṫ appropinquaſſe ſūme ad ſtatū innocētie ipſiꝰ ade. Tertio deꝰ fecit magna Marie i naturali pfectiōe. qꝛ eā ſup oīa indiuidua hūani generis fecit nobiliſſimā ꝛ pulcerrimam Nā vt ait phus. ij. phicoꝝ. Natura eſt vis inſita rebus ſilia ex ſilibꝫ pcreās. Niſi ḡ natura erret vel impediaṫ: filiꝰ erit ſilis pr̄i vel matri. Sed filius bt̄e ṽginis fuit nobiliſſimus ꝛ ſpecioſiſſimꝰ p̄ filiis hoīm: dicēte pſ. ergo ꝛ mr̄ eiꝰ. de hoc latiꝰ li. j. pte. ij. Quarto fecit deus magna in gratie pfectōe Marie. qꝛ oībꝫ gratiis nō ſolū gratuitis: ſed etiā gratis datis in oībꝫ aīe ſue potentiis ipſam impleuit: vt eſſet p oīa gratia plena. Nimirū eiꝰ ingeniū: memoria: intellectꝰ: ꝛ oēs anime vires ſup oēs alios hoīes viguerūt omni dono gr̄e plene ꝛ ad ṽtutū exercitia vicꝫ humilitatē: caſtitatē: patiētiam: mititatē: aliaſq̧ oēs virtutes naturalr̄ ꝛ ſingillatim inclinate. Illud ḡ apl̄i. j. Coꝛ. xij. de gratiis gratis datis ſcriptū qō aliis ſctis diuiſim eſſe donatū edocet vicꝫ. Alij inq̇t p ſpūm daṫ ſermo ſapīe. glo. in cōtemplatōe eternoꝝ. Alij ſermo ſcie. ſ. hūane: ſicut ſūt artes liberales. Alij fides in eodē ſpū. Alij gratia ſanitatū. glo. curādi infirmos. alij opatio ṽtutū. glo. opatio miraculoꝝ. alij ꝓphetia. glo. p̄dicere futura. alij diſcretio ſpirituum. glo. vt diſcernāt q̄ ſpū fiant opa. alij genera linguaꝝ. alij interptatio ſermonū. glo. expoſitio ſcripturaꝝ. Et pterea illud Eph. iiij. Alios q̇dem dedit apl̄os. alios euāgeliſtas. alios paſtores. ꝛ q̄cq̇d eſt aliud gr̄e ꝛ donoꝝ: oīa in beata ṽgine cōpletiſſime ſunt pfecta: dicēte angelo Aue gr̄a plena ꝛc̄. Adeo ꝙ nulla ei defuerit gr̄a. qꝛ vt dicit Damaſ. Ipſa a nullo illuſtriū vinciṫ. Vincereṫ aūt ſi in aliq̄ dono eſſet diminuta eius dignitas excellētiſſima. Ecce quia fecit dn̄s magna Marie in naturali pfectione.

De ꝓuilegio incōtaminabilis puritatꝭ in q̄ fecit deus magna Marie. Cap. IIII.

Quarta ſtella dicitur in cōtamīalit puríficatōis in q̄ deꝰ fecit magna Marie. Prio q̇dē qꝛ ipſam ſctificauit ꝛ purificauit in tātū vt nullā maculam ſiue originalis ſiue venialis ſiue mortalis culpe haberet. Naꝫ ipſa ṽgo fuit ab oī culpa īmunis. vt teſtaṫ Auguſt. li. de natura ꝛ gr̄a di. Si inq̇t oēs ſancti interrogarenṫ vtrū peccauerint. reſpōderēt: ſi dixerimꝰ qꝛ pctm̄ nō habemꝰ noſmet ipſos ſeducimꝰ ꝛ veritas in nobis non eſt. Excepta inquit hac ſctā ṽgīe ſcꝫ Maria ō q̄ nullā ꝓrſus cū de pctis agiṫ hr̄e volo ꝓpter honorē dn̄i q̄ſtionē. Inde em̄ ſcimꝰ ꝙ ei plus gratie ſit collatum ad vincenduꝫ ex omni pte pctm̄. q̄m̄ cōcipere ꝛ parere meruit illum quem nullum conſtat habuiſſe peccatum Hec Aug. Vnō Bonauen. ſup. iij.

diſt.iij.dicit ſe audiuiſſe narrari ꝙ ipſa cui/
dam pſone reuelauit ꝙ nunꝙ rephēdebat
eā cor ſuū in oī vita ſua. Scdo maximū fe
cit deꝰ ỽginē bn̄dictā purificādo. qꝛ eā fecit
tam ſctām ꝛ in puritate ſctitatis cōfirmauit
adeo ꝙ nunꝙ peccare poſſet etiaꝫ in mīmo
licet viatrix eſſet. Nimiruꝫ hoc ꝑuilegiū ſcꝫ
ĩpoſſibilitas peccādi ſpectat ad ſtatū cōpre
hēſoꝝ ſiue patrie. qꝛ ergo btā ỽgo ex hoc ꝙ
filiū dei cōcepit nō eſt poſita extra ſtatū via
toris: imo ipa mori potuit ꝛ d facto mortua
eſt. Et qm̄ vt dicit Aug. potētia moriēdi cō
ſequiꝛ potētiā peccādi q̄ codeꝫ paſſu currūt
vt nō potiꝰ tollaꝛ potētia peccādi ꝙ poten/
tia moriendi. Mixꝫ ergo videꝛ quō btā vir
go nō potuit peccare et tn̄ potuit mori. Sꝫ
has difficultates ſoluit Bonauen̄. ſup .iij.
diſtin. iij. ꝙ vicꝫ q̄ntum eſt de lege cōi: ipoſ/
ſibilitas peccādi ſpectat ad ſtatū pr̄ie. Sed
nihil impedit q̄n de gr̄a ſpeciali id qđ aliis
cōiter daꝛ in patria ꝯcedaꝛ in via illi pſone
ꝑcipue q̄ in terris degens regina erat eoꝝ
q̄ exultant in celis. Deniꝙ de potētia mo
riendi ꝛ potētia peccādi nō eſt ſil'e in beata
virgine, p eo ꝙ nō fuit decens filiū dei habe
re matrē imortalē cū ipſe factꝰ eſt mortalis.
ſed valde indecēs eſſet ſi haberet matrē pec
catricē. Debuit ergo mater dei oīno immu/
nis eſſe a peccato: ꝛ a potētia peccādi debu
it eſſe aliena poſt filij ꝯceptionē. vt ſicut im/
poſſibile erat matrē dī dānari: ita ꝛ impoſſi
bile foret labi. Et rō: q̄a dignioꝛ fuit mater
xp̄i effecta ꝙ ſit aliq̄s angelus in celo. Si g̊
angeli in celo ſunt ꝯfirmati in gratia multo
magis mater dei. Sed di. vnđ hoc ꝙ be
ata virgo nunꝙ peccare potuit cum in hac
vita tēpeſtuoſa fuerit: vbi tota hoīs vita tē/
tatio eſt. Job. vij. Militia eſt vita hoīs ſu/
per terrā. potuit ergo ꝛ virgo btā tentari ſal
tem ab extrinſeco occaſione accepta p q̄nꝙ
ſenſus vel a diabolo q̄ eſt mille artifex in tē/
tando: q̄ etiam ipm xp̄m nō fuit reueritꝰ ten
tare. Reſpōdeꝛ ſcḋm doctores cōiter ꝙ be
ata ỽgo potuit q̄dē ab hoſte vel ab extrinſe
ca occaſione tentari foris, ſed nunꝙ ab itra
tentationis alicuius motus effectū vel in/
citamentū ipſa habuit. Et hoc erat ex trib͛
cauſis. Primo ex fomitis ligatōe et extin
ctione ꝯcupiſcētie que ad malū nō icitabat.
nec a bono retrahebat. vt patuit ſup̄ Nam
contingit aliq̄n habitum ligari ne in actuꝫ
exeat p vicium. ſicut ſcia p ebrietatē ligatur.
vt dicit ph̄s. vij. Ethicoꝝ. Aliq̄n p defectū
naturalē vt in pueris ꝯcupia ligata cerniꝛ.
Multo fortiꝰ p dei donū ligaꝛ fomes. ſicut
in btā virgine fuit ligatus p diuinā gratiaꝫ
eius ſenſualitatē ab oī motu inordinato ꝓ/
hibentē. vt dicit Tho. iij. ſcripto ſniaꝝ. diſt.
iij. Secundo igitur hoc fuit ex operatōne
gratie que in bonum eam ordinabat infle/
ctibiliter ꝛ in deo iugiter cōtemplādo quie
tabat mentē eius ꝛ tranq̄lla deuotione etiā
in exterioꝛib͛ actiōib͛ in ipſo .ſ. deo ſuſpen/
ſam manere faciebat vt tota in deo viueret
et tota deo plena nō niſi deū in ſenſib͛ ꝛ acti
bus oīa in ipm debite ordinādo ſentiret.
Tercio ex conſeruatōe diuie ꝓuidētie qua
angelos cuſtodes ſibi taliter diſpoſuerat vt
eam cuſtodirent ab omi nociua materia tē
tationis q̄tinꝰ diuina ꝓuidētia intacta ꝛ im
maculata cuſtodireꝛ ab oī offenſa etiam co
gitationū. ſi em̄ in ꝑmo ſtatu hoīeꝫ deus cu
ſtodiuit ab oī nociuo: multo fortius matreꝫ
ſuam. Magna ergo fecit deus in Maria
ipſam purificando ꝑmiſſis modis. Ter/
cio tamen ſup hec maximū fecit deus Ma
rie in eius puritate quia ipſam in tantū pu
ram fecit vt maioꝛ ſub deo puritas intelligi
non poſſit: teſte Anſelmo de conceptu vir/
ginali. Unde ipſam puraꝫ fecit deus ſuper
omnes non ſolū homines vel terreſtres cre
aturas. ſed etiā angelos celeſtes ꝛc̄.

De priuilegio virginalis fecūdatiōis in
qua fecit deus maxima ipſi beate Marie.

Capitulum. V.

QUinta ſtella di
ciꝛ virginalis fecundatio: in qua
deus fecit Marie magna priui/
legia. Primū quia eſt de ſpirituſancto fe/
cundata. Secundū quia ſine grauamie
grauida. ꝙuis em̄ matres cetere in portan
do ꝓlem in vtero iā poſt pctm̄ habeāt gra/
uamē ꝛ laborē vt dꝛ Thob. iiij. beata tn̄ vir
go nullā grauedinē ſenſit ſcḋm Alb. ſup miſ/
ſus. huiꝰ rō ꝑma: qꝛ ꝯcepit ſcḋm ſtatū inocen
tie. i. ſine corruptōne ꝛ ſine pctō miraculoſe
Un̄ ſic in illo ſtatu innocētie nō fuiſſꝫ gra/
uamē in matre portāte fetū: ita in btā ỽgine
Maria qꝛ corpꝰ ꝓpriū nō grauat habentē:
ſicut nec fructꝰ vnitꝰ arborē. ſic naturalr̄ cor
pus xp̄i et matris eius virginis quaſi vnuꝫ

naturaliter nõ grauabat. Terciũ priuilegium: qꝛ extitit ſine dolore puerpa. dolor eniꝫ partꝰ datꝰ eſt matribꝫ in penã poſt pctm̃ cõcipiẽtibꝫ cũ libidie. qḋ nõ fuit in ꝟgie: quia partꝰ ꝟgis fuit miraculoſus ſicut ⁊ ꝯceptꝰ. Vñ xp̃s ſine oĩ leſione exiuit de vtero virginis ſaluo ſignaclo ꝟginali. qḋ ꝓphetauerat Ezech. de clauſa porta. et Eſa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiũ ⁊c. Quartũ qꝛ ipſa virgo mr̃ lactauit filiũ vbere de celo pleno. ſicut canit eccl'ia. Neſciẽs inq̇t mr̃ virgo virũ pepit ſine dolore ſaluatorẽ ſeculoꝝ. Ipm regẽ angeloꝝ ſola ꝟgo lactabat vbere de celo pleno. Quintũ priuilegiũ ꝙ ipſa eſt virgo ꝟginũ. qꝛ nec ꝓmã ſimilẽ viſa eſt nec habere ſeq̄ntẽ. Sextũ: qꝛ ipſa eſt ꝟgo ⁊ mr̃ ſil' et vtrũq3 fuit ſũme meritoriũ. eiꝰ eñ ꝑfectiſſima ꝟginitas fuit ꝑfectiſſima ĩtegras cordis ⁊ corpis ex radice ſũme charitatis voto firmata. Vñ dixit angelo. Quõ fiet iſtud qm̃ virũ nõ ꝯgnoſcõ Luc. j. Ex quo accipit̃ ſm̃ Aug. ꝙ vouerat virũ ſe nõ cognoſcituram. Eiꝰ q̇ꝫ mr̃nitas fuit ſibi ſũme meritoria q̇a de cõgruo meruit merito fidei: ſpei: ⁊ charitatis atq3 ꝓfundiſſime hũilitat' fieri mr̃ dei Ideo Lu. ij. ait. Reſpexit hũilitateꝫ ancille ſue. Ecce q̇̄ magna fecit dñs Marie.

De priuilegio diuinalis inhabitatõis in q̄ fecit deus magna Marie. Caplm̃ VI.

Sexta ſtella priuilegioꝝ dr̃ diuinalis inhabitatio. qꝛ deus ipẽ tota plenitudine habitauit in ꝟgine nõ vno die ſed nouẽ mẽſibꝫ. Propter qḋ ipſa btã ꝟgo pl'ima nomĩa dignitat' obtinuit qꝛ aliqñ in ſcriptura ipſa denoĩat̃ celũ: iuxta illud ps. Dñs ĩ celo parauit ſedẽ ſuam ⁊ regnũ ipſiꝰ oĩbꝫ dñabitur Celũ eñ dr̃ a celando qꝛ ibi celat̃ gl'ia dei ⁊ ſanctoꝝ: ita in btã virgine dei maieſtas celata fuit nouẽ mẽſibꝫ vbi parauit dñs ſedeꝫ. i. hũanitatẽ xp̃i in q̄ req̇euit ⁊ req̇eſcit in eternũ deus hõ factꝰ. Aliqñ denomiat̃ ciuitas dei: iuxta illud p̃s. Glioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. ⁊ Eccl. xxiiij. ait diuina ſapia. In ciuitate ſctificata ſimil'r req̇eui. i. in btã ꝟgine. Nam ſicut ciuitas dr̃ a ciuiũ vnitate: ita in btã ꝟgine fuit pleniſſima vnio oĩm potẽtiaꝝ aĩe in deũ: nec caro ꝯcupiſcebat aduerſus carnẽ. Vñ Odilio in ſermone. Pro certo ſcimꝰ ait quia oĩs actio Marie ĩtẽta ſp fuit in dño Nec eñ eſt ciuitas in q̄ teſte p̃s. magnꝰ dñs ⁊ laudabilis nimis. Deniq3 aliqñ ipſa appellat̃ domus: tẽplũ: ⁊ thalamꝰ dĩ Sicut ⁊ canit eccl'ia. Domus pudici pectoris tẽplũ repẽte fit dei intacta neſciẽs viruꝫ ꝟ. ꝯce. fi. Et p̃s. Tanq̄ ſponſus. i. xp̃s ꝓcedẽs de thalamo. i. ꝟgine. Aliqñ etiã denoĩatur arca dei: thronus ⁊ ſedes dei. Sꝫ hũs et alijs dignitatis eiꝰ noĩbꝫ (qꝛ m'lte ſunt) ob breuitatẽ pretermiſſis: ad aliq̄s q̄ſtiões vtiles ꝯuertamur. Prima q̄ſtio Utrũ tanta ⁊ tali nobilitate maieſtate ⁊ ꝑfectione ac dignitate fuerit deꝰ in b. ꝟginis vtero ſicut fuit ab eterno ⁊ eſt in celo. Ad qḋ r̄ndet̃ breuit̃ ꝑ ꝯcluſionẽ iſtã ꝙ diuĩa nobilitas ĩ nullo diminuta eſt ex eo ꝙ hũanã naturã aſſũpſit in virgis vtero. Vñ leo papa in ſermone de circũciſiõe ait In vtraq3 natura idẽ ẽ dei filiꝰ noſtra ſuſcipiẽs ⁊ ꝓpria nõ amittẽs. Deitas etiã que illi cũ p̃re cõis eſt nullũ detrimentũ oĩpotẽtie ſubijt: nec dei formã forma ſerui violauit. qꝛ ſũma ⁊ ſempiterna deitas noſtrã q̇dem naturã aſſumẽdo nos ĩ ſuam gl'iam trãſtulit. ſed qḋ erat eſſe nõ deſijt Hec ille. Unde tota trinitas ita ꝑfecte ĩ btã virgine ſicut in celo hĩtauit. Nam chriſtus dei filiꝰ ꝓtũc cum erat in vtero virginis ita ꝑfecte generabat̃ a deo patre ſicut ab eterno erat genitus tanq̄ lumẽ de lumĩe: deꝰ verus de deo vero. Item ita ꝑfecte ꝓducebat tunc in vtero ꝟginis ſpũmſctm̃: et glorificabat omnes angelos ipſius diuinitatem intuẽdo: ⁊ ꝯſeruabat totũ mũdũ ac diſponebat oĩa q̄ volebat in mundo. ⁊ ſciebat oĩa q̄ ſunt fuerũt ⁊ erunt: ſicut in celo. ⁊ ſic ḋ alijs. Secũda q̄ſtio Utꝝ eque ꝑfecto modo ſit xp̃s in euchariſtie ſacro ſic̃ fuit ĩ virgis vtero. Pro q̄ q̄ſtione nota ꝙ q̄uis idem corpꝰ xp̃i ſit in ſacro qḋ fuit in ꝟginis vtero: tamẽ differẽter. qꝛ in ſacro eſt corpꝰ gl'ificatuꝫ ſub alijs ſpẽbꝫ velatuꝫ. In ꝟgie aũt fuit corpus mortale paſſibile ⁊ cũ ꝓprijs q̄litatibꝫ ſociatũ. Itẽ xp̃s in inſtãti ꝯceptõis fuit ꝑfectus hõ cum oĩbꝫ cõditionibꝫ hũanis. ſed in eucharistia nõ eſt cũ ꝯditõibꝫ humanis Reſpõdet̃ ꝙ ꝙ xp̃s fuit in vtero ꝟgis modo mirabiliori hũiliatõis q̄̄ in ſacro. Sed ĩ ſacro eſt modo ꝑfectiori dignitatis. Naꝫ in ſacro eſt impaſſibilis ⁊ ĩmortalis. Sed valde fuit mirũ ꝙ deꝰ in vtero virginis ad tãtum ſe hũiliaret: vt tam vilis tã ꝑuus ⁊ tã paup ap

pareret. Proinde Hiere. xxxi. Nouū faciet
dñs: femīa circūdabit virꝝ. Nouū. i. admi
ratione dignuꝫ. Itē deus in hoſtia cū ſit in
pluribꝫ locis ſimul: magis appropinq̄t ꝓprie
tati diuini eſſe. qꝛ ꝓpriū dei eſt eſſe ſimꝉ ī plu
ribꝫ locis ꝛ vbiq̄. Sed in vtero ꝟgis rōnē
eſſendi vbiq̄ nō obtinuit xp̄s. quia erat ſic
clauſus ꝙ non poterat eſſe eodē mō in alio
vtero vel alibi. ergo mirabiliori mō hūilita
tis fuit in vtero q̄ȝ in ſacro. Tercia q̄ſtio
Utrū b. ꝟgo ꝑfectiori mō ꝛ digniori ſuſce
pit xp̄m in vtero q̄ȝ ſuſcipiāt fideles cōican
do in ſacro. Rñdeꝛ ꝙ ſic. ꝛ declaraꝛ rōnibꝫ
Primo qꝛ q̄nto q̄s eſt magis diſpoſitꝰ per
gratiā ad xp̄m ſuſcipiendū tāto dignꝰ illuꝫ
ſuſcipit. Sed ꝟgo btā fuit p̄diſpoſita ꝑ gra
tiā ſuꝑ oēs. ergo ꝛc̄. Secūdo qꝛ q̄ntūcūq̄ q̄s
digne cōicet nō p̄t euitare veniale peccatū.
Sed btā ꝟgo nunq̄ȝ etiaꝫ venialꝛ peccauit
igiꝛ ꝛc̄. Tercio qꝛ aliis xp̄m ī cōione ſuſci
piētibꝫ vniꝛ xp̄s ꝑ grāꝫ tm̄. ſed b. ꝟgini vni
tus erat xp̄s nō ſolū ꝑ grāꝫ ſed etiā ꝑ carnis
aſſūpte naturā. Uere ergo glīoſiſſima eſt Ma
ria ꝟgo cui deꝰ inhītādo fecit magna.

Capl'm. VII. de p̄uilegio mētalis illuſtra
tionis in qua fecit deus magna Marie.

Septia ſtella dici
tur mētalis illuſtratio: in q̄ deꝰ fe
cit Marie maria. qꝛ eius aīe po
tētias miro lumīe diuīe ſapīe ꝑ oīa illuſtra
uit ex ꝟbo diuino incarnato in eiꝰ vtero ma
nente. Ubi nota plures veritates ſm̄ do
ctores. p̄cipue magiſtrū Ambroſiū Carui
ſinū ordīs fratrū carmelitaꝝ in ſuis ſermo
nibꝫ poſitas. Prima veritas ꝙ eternū ver
bum qđ eſt ſūma ſapīa patris adeo animaꝫ
ꝟginis irradiauit vt naturā oēm et ſpēm ac
ꝓprietates ꝛ virtutes cūctoꝝ elemētoꝝ ꝛ ī eis
exiſtentiū ꝑfectiſſime cognoſceret. Uñ oēm
naturā terre cognouit quō. ſ. fuerit ꝓducta:
et quō diuerſaꝝ ſpēꝝ entia ſunt et ꝓducunꝛ
in ea. et q̄lis ſit eoꝝ natura: vt oīm herbarū
plātaꝝ: radicū: fructuū: floꝝ: ꝛ oīm lapiduꝫ:
gēmaꝝ ꝛ cūctoꝝ metalloꝝ: auri: argēti: eris:
plūbi Et breuiter oīm terrenaſcentiū. Itē
cognouit ꝑfectiſſime naturā oēm aq̄ꝝ mariꝫ
fluminū: fontiū: torrentiū: ꝛ oīm in eis piſci
um ꝛ ſpēs eoꝝ ꝛ oīm in aq̄ naſcentiū et ð ea
viuentiū. Itē oēm aeriꝫ naturā ꝛ in eo exi
ſtētiū: auiū ꝛ ſimiliū ſpecieꝝ ꝛ volatiliuꝫ cū
ctoꝝ atq̄ȝ oīm ventoꝝ ꝛ flatuū ꝛ quā virtu
tem habent ꝛ eoꝝ generatōeꝫ ꝑfectiſſime co
gnouit. Itē naturā ignis ꝛ eius ſpere ꝛ eiꝰ
ambitū ꝛ ꝟtutē eiꝰ ꝛ ſubtilitatē Et q̄cq̄d ē in
elemētis pleniſſime cognouit. Secunda
veritas Idē ꝟbū eternū adeo intellectū vir
ginis illūinauit vt naturā: cōditioneꝫ: ꝛ nu
merū oīm aīaꝝ ꝛ oīm indiuiduoꝝ aīatoꝝ: ꝛ
q̄t de hoībꝫ viui erant ꝛ q̄t mortui: q̄t ſalua
ti: q̄t dāṅati ꝑfectiſſime cognoſceret. Ter
cia veritas Idē ꝟbū ſic aīam ꝟgīs illuſtra
uit: vt oēs artes ꝛ ſcīas liberales ꝛ mecha
nicas pleniſſime ſciret. vt patuit etiā li. vii.
de hoc latiſſime. Quarta veritas Idē ver
bū ſic ꝟginē illūinauit vt naturā oīm celeſti
um ſperaꝝ ꝛ diſtantiā orbiū lune: mercurii:
veneris: ſolis: martis: iouis: ſaturni: ꝛ ſpiſſi
tudinē eaꝝ ꝛ influentiā ac ꝟtutū oīm ſtella
rū firmamēti: ꝛ celi criſtallini ꝛ empirei ꝓpri
etates ꝑfectiſſime cognoſceret. Quīta ve
ritas Idē verbū ſic virginē illūinauit vt na
turā: virtutē: numerū: ꝛ diſtinctōem: officia
q̄ȝ oīm angeloꝝ ꝛ btōꝝ ſpirituū ordinū: ſera
phin: cherubin ꝛc̄. ꝑfecte ꝯgnouerit. Sex
ta Idem ꝟbū ſic ꝟginē illūinauit vt ꝑfectiſ
ſime cognoſceret ſctām trinitatē ſcꝫ quō pa
ter a ſe eſt: filiꝰ quō a patre generaꝛ: ꝛ ſpūſſā
ctus ab vtroq̄ȝ quō ꝓcedit. Septia Idē
ꝟbū ſic ꝟginē illūinauit vt naturā: numerū:
officia: penaſq̄ȝ oīm demonū. ꝛ q̄t anīe ſunt
in īferno vel purgatorio vꝉ alibi ꝛ q̄les pe
nas patianꝛ: ꝛ oīm vitioꝝ grauitatē ꝛ debi
tā penā ꝑfecte ꝯgnoſceret Et vt breuiter ſin
gula cōprehēdā: oīm reꝝ tā ſuꝑnoꝝ q̄ȝ infer
norū tā exterioꝝ q̄ȝ interioꝝ ꝑfectā cognitio
nē hūane nature poſſibilē hec ꝟgo a ſuo di
lecto filio pleniſſime ſuſcepit. De aūt ꝟita
tates ꝑſuadenꝛ rōnibꝫ talibꝫ. Prio q̄dē qꝛ
mr̄ dei oī grā plena fuit. ergo ei nullū bonū de
fuit. Ceteriꝫ em̄ ꝑ ꝑtes: marie ꝟo ſe totā infu
dit grē plenitudo. vt dič Hiero. ſer. de aſſū.
Sꝫ qꝛ oīs ſcīa eſt de nūero bonoꝝ honora
biliū. vt ð2. i. ð aīa. ergo oēm ſcīaꝫ habuit. Cō
firmaꝛ. qꝛ oēs docto. ꝯcedūt ꝙ mox vt ꝟgo
cepit eē mr̄ dei: ī eā oēs grē poſſibiles hūa
ne creature cū bñdicto ꝟbo ꝑiter deſcēderūt.
iuxta illđ Sap. vii. Uenerūt mihi oīa bona
ꝑiter cū illa. ſ. ſapīa dī pr̄is. vñ ītellectꝰ ſera
phin ꝯgſcit naturā ſui ordīs. ſilr̄ ꝛ de aliis.
etem̄ ſingli ꝯgſcūt naꝛaꝫ ꝓpaꝫ: ꝛ ipi naꝛaꝫ ce
li ꝛ planetaꝝ ſtellaꝝ treſtriūq̄ȝ ꝛ aīaliū: aut

oĩces aut aliq̃. Quid ḡ obſtat ꝙ btã virgo
in lumĩe Jeſu q̃ illũinat oẽm hoĩem venien
tem in hũc mũdũ: vt ſcribit Joh. j. in ipſo lu
mine in q̃ oĩa relucẽt ipſam pleniſſime inha
bitãte: oĩa cerneret ꝛ noſceret. Sicut em̃ in
lumĩe ſolis multa videnť q̃ ſine minime vi-
derenť. qꝛ lumẽ vt dꝛ. ij. de aĩa. facit potẽtia
colores actu colores. i. actu viſibiles. ita in
luce diuina videnť occulta nobis. vñ Gre-
go. Quid eſt qđ non videant q̃ videntẽ oĩa
vidẽt. Alia rõ. quia ſi de q̃ minꝰ videť ieſſe
et ineſt: ꝛ de q̃ magis. ij. Thopicoꝝ. Sed le
gimꝰ aliquos etiã infideles vt Areſtotelez ꝛ
phꝰos alios habuiſſe ſciam rerũ naturaliũ
ꝑmultaꝝ. Aliq̃s aũt ſctõs legimꝰ in ĩfantia
mirabili lumĩe ꝑluſtratos vt Johẽm bapti
ſtã. Nicolaũ ꝛc̃. Alios q̃ꝫ futuroꝝ noticiaꝫ
ꝑ viſiões ꝛ reuelatões ſuſcepiſſe. vt patꝫ de
ꝓphetis: alioſve certificatos de btĩtudĩe cõſe
q̃nda. Quid ḡ mirꝝ ſi btẽ ꝟgini q̃ fuit mr̃ di
ꝛ dña omniũ ſanctoꝝ ꝛ creaturarũ oĩs grã
alijs ꝑ partes ꝯceſſa ipſi pleniſſime et glio-
ſe fuerit accõmodata. patꝫ ergo qm̃ fecit do
minus Marie magna.

¶ Capitulum. VIII. de priuilegio materna
lis dignificatõnis in qua fecit deus magna
Marie.

OCtaua ſtella di-
citur maternalis dignificatio. Nã
deus btãm ꝟginẽ ꝓtulit dignita
te maternitatis tripľr. Vñ fecit ei maxĩa in h
ꝓuilegia. Primo qꝛ fecit eã matrẽ dei quo
maiꝰ eſſe nõ põt ſꝫm Albertuꝫ ſuꝑ miſſus ẽ.
et alios ꝯcorditer doctores. Nã aliq̃ ſũt cre
ature q̃ ꝓ ꝑcipuo habẽt ꝓuilegio ꝙ ſunt ſer
ui dei dilecti: vt angeli. Aliq̃ ꝓ vt ſint ſerui
et amici dei: vt ſunt boni xpiani. iuxta illud
Joh. xv. Jã nõ dicã vos ſuos ſed amicos
ꝛc̃. Et iteꝝ. Vos amici mei eſtis ſi feceritis
q̃ ꝑcipio vobis Et tales etiã dicunť fratres
dei ꝛ filij dei ꝑ adoptõis grãꝫ. Joh. j. Quot
quot aũt receperũt eũ dedit eis ptãtem fili-
os dei fieri ꝛc̃. Et ca. xx. Vade ꝛ dic fratribꝰ
meis. i. apl'is ꝛ diſcipulis. Sꝫ hoꝝ oĩm ma
ximũ eſt eſſe matrẽ dei ſꝫm naturã a deo aſ-
ſumptã. Unde Anſel. dicit: ſolũ de ſctã ma
ria virgine ꝑdicare ꝙ dei mater eſt: excedit
oẽm altitudineꝫ q̃ poſt deũ dici vel cogitari
põt Hec ille. Rõ: quia eſſe matrẽ dei ſꝫm na
turã nõ ſolũ claudit in ſe eſſe amicũ vľ ami

cam: filiũ vel filiã dei ꝛ ſilia ꝑ grãm adopti-
uã: eoꝙ nõ aliter fieret mr̃ dei. Inſuꝑ notat
ꝙ ſit genitrix ꝛ origo dei ſꝫm eã naturaꝫ ſꝫm
quã deus eſt natꝰ ex ea. i. ſꝫm hũanitatẽ. Fra
ter aũt vel filiꝰ dei aut amicus et talia nõ di
cunt originatõem ꝯſiľem. In cuiꝰ ſignũ de
us ꝑcepit honorari patrẽ ꝛ matreꝫ ꝑ alijs. ſ.
fratribꝰ ꝛ amicis. qꝛ maiꝰ eſt eſſe matrẽ ꝑ alijs
Et hoc maximũ ꝯceſſuꝫ eſt beate virgini et
datũ. vt. ſ. ſit mater dei naturalis. Secun
do in hac dignitate vľ ꝑlatiõe maternitatis
fecit deus maximũ btẽ virgini. qꝛ eã fecit et
voluit vt ſit mater oĩm xpianoꝝ ĩ grã exiſtẽ
tiũ ſiue totiꝰ eccleſie chriſtiane vt latiꝰ patu-
it li. ix. ꝑte. ij. arť. ij. Preterea ꝑs. ait. Mater
ſyon dicet hõ: ꝛ hõ natꝰ eſt in ea ꝛ ipſe fun-
dauit eã altiſſimꝰ. Scđm em̃ trãſlationem
lxx. iterp̃tũ quã ſequiť btũs Augꝰ. ſuꝑ pſal
teriũ: hec locutio eſt obſcura. ꝛ põt ſic expo
ni. Homo dicet ſyon mater. Sed videndũ
eſt q̃s eſt iſte hõ q̃ dicit: et cui ſyon dicit. ꝛ q̃
q̃ matre dicit. Eſt aũt hõ iſte dñs Jeſus de
us ꝛ hõ q̃ natꝰ eſt in ea matre q̃ eſt ꝟgo: et ci
uitas dei dꝛ. ꝛ ipſe idem hõ eſt altiſſimꝰ deꝰ
q̃ fundauit eã ciuitatẽ. i. matrẽ ſuã in q̃ habi
tauit. Si q̃ris: cui ſyon dicit. Rñdeť ꝙ ſyõ
ſpũali. i. eccľie. Interp̃tať em̃ ſyon ſpecľatio
In eccľia aũt ſpeculamur deũ ꝑ fidẽ. Quid
aũt dicit iſte hõ Jeſus ſyon. i. eccľie. Rñdeť
illud mater. ſ. eſt tibi: patrẽ hẽbas miſcdiaꝝ
deũ. accipe ꝛ matrẽ miſcdie reginam. Ecce
mater tua o ſyon o eccleſia. q̃ eſt mater mea
naturalis: volo vt ſit et tua mater ſpiritua-
lis. Sed quia iudeus ꝑfidus nullo modo
vult hoc credere ꝙ ipſa ſit mater dei et ho-
minis. Et ſꝫm hoc dicit trãſlatio noſtra que
fuit beati Hieronimi Nunquid ſyon dicet
homo id eſt nunquid ipſi ſyon id eſt iudeo-
rum ſinagoge dicet homo quicunq̃ꝫ q̃ntũ-
cunq̃ꝫ ſingľaris ꝑdicator ꝛ doctor vt ad cre
dendũ poſſit inducere ſyon. i. ſinagogã iude
orũ: cuiꝰ cultus erat in tẽplo. quod q̃dem tẽ
plum erat ibi id eſt in ſyon materiali. Nun
quid dicet iſtã veritatẽ mirabileꝫ: vt credat
eam quam veritatẽ ſubdam. quaſi di. non.
Nã neq̃ꝫ Petrꝰ apl'us neq̃ꝫ paulus vel alij
apli: neq̃ꝫ ipſe xp̃s. quia ꝓpl'us iudeoꝝ nullo
mõ vult credere hãc veritatẽ vicꝫ hõ chri-
ſtus natꝰ eſt in ea ciuitate dauid. i. in btã vir
gine Maria. Et ipſe q̃ natꝰ eſt in ea chriſtꝰ
eſt ille altiſſimus deus q̃ fundauit ꝛ creauit

eam. ꝓpter quã incredulitatẽ populus iudeorũ damnat̃. Eſt itaq; btã virgo mr̃ oĩm electoꝝ: mater inquã ſpũalis. q2 ipſa oẽs genuit in eſſe ſpũale. i. in eſſe gr̃e ꝑ filiuȝ. Et ideo ipſa dicit̃ mater gr̃e ⁊ mater miſcðie: vt canit eccleſia. Et ſicut ipſa pepit oẽs in maris dolorib9 cõpatiẽdo filio iuxta crucẽ. Unde Eſa. vi. ca. Parturiuit ſyon filios ſuos. i. beata virgo q̃ ſpeculabat̃ myſteriuȝ paſſionis chriſti. Syon eñ ſpeculatio interptat̃: ꝑturiuit ſumme cõpatiendo in dolorib9 filij. ſic exponit Albert9 ſup miſſus ẽ. Oẽs igit̃ xp̄iani in q̃cũq; neceſſitate debẽt ad ipſam matrẽ recurrere q̃ ſup oẽs affectuoſi9 ſalutem ⁊ oĩme bonũ ꝑli xp̄iani ꝓmouet. Nam q̃uis amor patris ad filiũ ſit ſolidior. amor tñ matris eſt tenerior. vt patȝ. ix. Ethicoꝝ. Et ido puulus magis recurrit ad matrẽ ꝑ his que vult petere q̃ ad patrẽ. q2 expꝑit̃ magis a matre obtinere. Sic nobis ꝓ gr̃a ⁊ miſcðia recurrendũ eſt ad matrẽ miſcðie in oĩ neceſſitate. vñ Berñ. In piculis: in anguſtijs iuoca Mariã ⁊c. Tertio ĩ hac dignitate maternitatȝ de9 fecit maximuȝ marie. q2 eã fecit matrẽ oĩm beatoꝝ celeſtiũ et angeloꝝ. quia oẽs ab ea acceperũt eſſe gl̃ie ⁊ btitudis celeſtis. q2 oẽs non tm̃ beati in celo ſed ⁊ angeli nõ niſi ꝑ ꝯgnitionẽ fidei xp̄i ⁊ ei9 mr̃is ſunt gloriã adepti. vt dicit Berñ. ſup illð Jone j. ca. Propter te orta eſt hec tẽpeſtas. ſic patuit li. v. ꝑte. j. ar. iij. ca. j. Et ideo Eccl. xxiiij. in ꝑſona btẽ ꝟginis ſcribit̃. Ego feci vt oriret̃ in celis lumẽ indeficiẽs. i. gl̃ie. Ecce patet quia fecit dñs Marie magna in maternã platione ⁊c. cum eã voluit vt oĩm bonorũ mater ſit. ſicut ⁊ Sap. vij. ſcribit̃. Et oĩs gratie ⁊ gl̃ie nõ ſolũ create ſed inſup ipſi9 increate. i. dei ⁊c.

¶ De ꝑuilegio hoc q2 mũdus ſaluatus eſt mediante btã Maria matre dei. Cap. IX.

Nona ſtella dicitur mũdi ſaluatio. q̃a mundus ꝑ btãm virginẽ eſt recupatus a ꝑditione ⁊ ſaluat9. vñ ipſa merito dicit̃ ſaluatrix ſeculi. ſicut ⁊ chriſt9 eius fili9 dr̃ ꝑcelletiſſime ſaluator mũdi. Et nota q2 ſeculum ſiue mũdus tot9 ꝑcipue tripl'r ſiue trib9 modis ẽ ſaluat9 a ꝑditõe ꝑ b. ꝟginẽ. Et ẽm hec tria ꝑcipua ꝑuilegia data ſũt in hoc a deo ipſi b. virgini. Primo q̃dẽ. q2 gr̃am ꝑditã in mũdo ipſa ſola ꝟgo ꝑma oĩm inuenit et mũdo recupauit ſine q̃ gratia nõ põt ſalus eſſe. Et idcirco angelus eidẽ ait Lu. j. Ne timeas Maria inueniſti gr̃am apud deũ. ſ. quã primi parẽtes ꝑdiderũt. Sed dĩ. Nũ Adam gr̃am ꝑditã ꝑ pctm̃ recupauit ꝑ pniãȝ. vt dr̃ de pe. di. j. ſicut ꝑmi. Sil'r ⁊ ſcti patres ĩ veteri teſtamẽto vt Abraã ⁊ Moyſes legunt̃ apud deũ gr̃aȝ ĩueniſſe. Deniq; angeli prius q̃ b. ꝟgo ĩ rẽ gr̃e venerũt cũ. ſ. a ꝑncipio fuit eĩs collata gr̃a. Quõ ḡ ipſa btã ꝟgo dr̃ ꝓpꝛijſſime inuẽtrix gr̃e. Rñdet̃ ẽm Antho. in. iij. ꝑte ſumme q2 Adã ⁊ ſi ꝑ pniam recupauit ꝑditã gr̃am: h̄ tm̃ ꝑ ſe nõ ꝓ genere humano toto. ſic ⁊ Abraã ⁊ p̄res ve. teſt. Angeli aũt nõ dicunt̃ gr̃am inueniſſe. q2 nõ ꝑditã gratiã recupauerũt: ſed a ꝑncipio acceperũt collatã. Btã aũt maria ꝟgo ꝑditam a genere hũano gr̃am inuenit et recupauit ꝓ oĩb9. q2 per eã oẽs gr̃am ſaluificã rehabuerunt ꝟtual'r ꝑ filiũ ipam nob afferẽtẽ. Unñ Aug. in ſer. de natiuitate ꝟgis dic. O b. maria q̃s tibi digne iura gr̃aꝝ et laudũ ꝑconia valeat ĩpẽdere q̃ tuo ſinglari merito mũdo ſuccurriſti ꝑdito ⁊c. Scðo ꝑ ꝟgineȝ ꝑdit9 mũdus ẽ ſaluat9. q2 tot9 mũdus in tenebris erroꝝ poſit9 ꝑ ꝟginẽ bñdictam ꝑmo oĩm lumẽ ſalutifere fidei accepit ſine q̃ fide nõ põt eſſe ſalus: teſte apl'o Heb. xj. Sine fide impoſſibile eſt placere deo. ꝓpter qð b. ꝟgo ꝓpꝛijſſime dr̃ illũĩnatrix ſeculi. Naȝ et maria illũĩnatrix vno mõ interptat̃ ẽm Hiero. Et declarat̃ ſic. Nã ꝑ illã tubã Johis baptiſte dicentẽ Ecce agn9 dei ⁊c. Andreas credidit per andreaȝ petr9 credidit. ꝑ petrũ roma. ꝑ romã credidit vniuerſus mũdus. ḡ a ꝑmo ad vltimũ ꝑ Johãnem credidit vniuerſus mũdus. Sed dic mihi a q̃ Johes lumẽ accepit niſi a btã virgie qñ ſolẽ xp̄m portãdo in vẽtre elizabeth viſitauit et Johem ſctificauit ⁊ illũĩnauit. ḡ tot9 mũdus ꝑ ꝟginẽ lumẽ fidei accepit ⁊ ſaluteȝ. Itẽ mũdus tot9 ydola adorãs diuerſa errabat. ꝑ aplos aũt ad verã fidẽ ꝯuerſus ẽ. ſȝ apl'oꝝ mgr̃a et doctrix erat b. maria. igit̃ ⁊c. Uñ de ipſa canit ecclĩa. Gaude maria ꝟgo cũctas hereſes ſola ĩteremiſti ĩ vniuerſo mũdo. ſ. ꝑ ꝑdicatõeȝ diſciploꝝ. Nec obſtat q2 antea patres vete. habuerũt fidẽ ſalutiferã de xp̄o. q̃a ⁊ hec eĩs data eſt in merito ꝑuiſo a deo ex futura xp̄i incarnatione de virgine. Tercio quia

p virginē ⁊ ipa mediāte mundus redēpt⁹ ex
dānatiōe extitit. vt ſicut canit eccl'ia Femīa
id eſt Eua dānauit: ita femia. i. Maria ſal-
uauit. Proinde ſm Alber. ſuper miſſus eſt
hoc p̄uilegiū magnū ſoli attribuit Marie.
q2 ipſa eſt adiutrix redēptōis hūane ⁊ medi
atrix. Tū q2 xp̄s ſm diuinitatē ſolā pati nō
potuit vt ſic redimeretur hō. ſed i carne de
virgine ſumpta paſſus eſt. Ipſa ḡ virgo be
ata ꝓtulit p̄ciū noſtre redēptōis. i. carnē xp̄i
afflictā ⁊ ſanguinē effuſum ꝓ nobis. Tū q3
q2 ipſa ſola cū xp̄o ꝓ nobis patiēte cōpaſſa
eſt: ⁊ ſibi ſoli cōicatio paſſionis donata eſt.
Quod ſic declarat. Cōicatio paſſiōis duo
importat. ſc3 fidē crucifixi dei et hoīs: ⁊ p ſe
paſſionē ex cōpaſſiōe patiētis. Et ſic fuit q̄-
druplex diuerſitas reſpectu dn̄ice paſſiōis.
Quidā em̄ nec fidē nec cōpaſſionē de chri-
ſto habebāt: vt ifideles: blaſphemātes: ⁊ de
mones. Quidā habuerūt cōpaſſionē ſ3 nō
fidē diuinitatis ſc3 apl'i: qm̄ oēs ſcādalū paſſi
ſunt. Et mulieres q̄b9 dn̄s dixit Filie hieru
ſalē nolite flere ſup me ⁊c. Lu. xxiij. Quidā3
habuerūt fidē vel cognitionē ſed nō cōpaſ-
ſionē vt angeli ⁊ patres in limbo. Sola aūt
beata virgo habuit fidē ⁊ cōpaſſionē p ſe. ⁊
ſic ſolius eſt hoc p̄uilegiū. Vn̄ ſicut tot⁹ mū
dus obligat deo p ſuā paſſionē: ita obligat
dn̄e p cōpaſſionē. Nec obſtat illd̓ Eſa. lxiij.
Torcular calcaui ſolus et de gentib9 nō eſt
vir mecū. q2 ſolū excludit viros: nō btā3 vir
ginē q̄ fuit mulier. Unde magna fecit deus
Marie in mūdi ſaluatiōe. q2 ipſa grām mū
do recupauit: ipſa mūdū illūinauit: ipſa me
diante hūanat⁹ xp̄s redemit mūdū.

Capl'm. X. de p̄uilegio repletiōis ⁊ exu-
berationis donoꝝ ſp̄uſſancti in btā maria
et q̄ꝫ maxima in hoc eidem ſunt collata.

Decima ſtella di-
cit donoꝝ exuberatio: in qua de
us fecit vtiq3 maxima Marie.
Primo q2 eam oī dono. ſ. ⁊ oī grā repleuit.
Scd̄o inſup q2 ipā3 adeo celeſtib9 bonis
impleuit vt de plenitudīe ei⁹ tot⁹ mūdus ac
cipe poſſit et habere grām. Idcirco Bern.
ait. Queram⁹ inq̄t fratres grām p Mariā:
q̄ ſic querit inuenit ⁊ pulſanti aperiet. Ipſa
em̄ omnib9 oīa facta eſt: omnib9 ſinū miſeri
cordie apit: vt de plenitudine eius accipiāt
vniuerſi. eger curationē: captiu⁹ redēptōe3:
triſtis cōſolatōem: pctōr veniā: iuſtus gra3:
angelus leticiā: filius dei carnis ſubſtātia3:
deniq3 tota trinitas gl'iam. Hec ille. Ter-
cio quia de⁹ nullū donū ſp̄uale ⁊ nullā gra3
in mūdo haberi voluit q̄n per man⁹ Ma-
rie trāſierit. vt dicit Anſelmus. ꝓpter quod
ipſa ab eccleſia honorat digniſſimis nomi-
nibus ad id ꝑtinentibus.

Primo quia dr̄ porta celi.
Secūdo quia dr̄ feneſtra celi.
Tercio quia ianua regis alti.

Primo inquā ipſa dr̄ porta celi. Unde cani
tur Aue maris ſtella dī mr̄ alma atq3 ſemp
virgo felix celi porta. Hoc aūt idcirco vt di
cit Alber. ſup miſſus eſt. ca. cxcj. q2 inq̄t per
virginē exiuit in mūdum q̄cquid vnq3 gra-
tie creatū vel increatū venit vel venturū fu
it. Ipſa em̄ oīm bonoꝝ mater eſt ⁊ mr̄ gra-
tie ⁊ mater miſericordie. Ideo porta celi de
nomiata eſt. q2 per ipſam intrauit q̄cq̄d de
terris in celos aſcēdit ⁊ ecōuerſo. Proprie-
tas em̄ porte eſt iportare et exportare. Hec
Alber. S3 di. Tamē etiā penitētia dicit
porta celi ⁊ mādata dei ⁊ crux xp̄i. quō ḡ at
tribuit beate virgini vt dicat porta celi. Re
ſpondet ſm eundem Albertū q2 ex q̄ ꝓprie-
tas porte eſt importare ⁊ exportare. peniten
tia aūt ⁊ mādata dei nō exportāt ſed tm̄ im
portant in celum: ꝓpter quod dicunt porta
celi. Beata virgo aūt vtrūq3 facit: ergo ma
gis proprie dicitur ipſa porta celi. Crux xp̄o
chriſti bene etiam dicit porta. Unde legit
q2 in templo fuerunt duo oſtia que ſiml' ape
riebant et ſimul claudebant: ita in celo hec
duo oſtia crux vel ipſe chriſtus et Maria.

Secundo ipſa virgo dr̄ feneſtra celi. quia
feneſtram intrat lux: ita p virginē lux de ce
lo chriſtus intrauit in mundū. Et ipſa lux q̄
de terra. i. de btā virgine orta eſt ſm carne3:
penetrauit celum. et ſic ipſa virgo eſt lux il-
luminans celum ⁊ etiam mūdum. Tercio
quoq3 dicit ianua regis alti. quia ipſe rex re
gum per ipſam venit in mundū. merito er
go canit eccleſia de ipſa Intrent vt aſtra fle
biles celi feneſtra facta es. Tu regis alti ia-
nua ⁊ porta lucis fulgida vita data per virgi
nem gētes redempte plaudite. Hec ſm Al
bertum.

Capitulū. XI. de priuilegio ſupexaltatio
nis beate Marie virginis in qua fecit de-
us in ipſa magna.

Vndecima ſtella
dicit̃ ſuperexcellẽs exaltatio in q̃
deus ꝟgini fecit magna, qꝛ ſuper
oẽs choros angeloꝝ ꝛ ſuꝑ oẽs ordines cre-
aturarũ celeſtiũ et terreſtriũ exaltauit vt ipa
ſit regina angeloꝝ et glioſa dña oĩm creatu
rarũ: mũdi aduocata: btõꝝ gloria: ac oĩ lau
de digniſſima: oĩ dignitate ꝑcellẽtiſſima. vt
patuit de hoc li. x. vbi de aſſumptõe ꝛ glifi-
catione atq̧ ſuperexaltatõe ꝛ celeſti dignifica
tione actũ eſt. Vñ canit de ipſa eccleſia. O
glioſa dña excelſa ſuꝑ ſidera q̃ te creauit ꝓ-
uide lactaſti ſacro vbere.

Capl'm. XII. de ꝑuilegio vniuerſalis ve
nerati͂ois beate Marie in qua fecit deꝰ ma
gna beate virgini.

Duodecima ſtel
la dꝛ vl'is veneratio in q̃ fecit de
us virgini magna, qꝛ fecit vt to-
tum vniuerſum ipſam veneret̃ ꝛ laudet taz
in terra q̧ in celo. Vñ ipſa ait Luc. ij. Ecce
eñi ex hoc btãm me dicẽt oẽs generatõẽs.
Itẽ Prouerb. vi. Viderũt eã filie ſyõ. i. ani
me ſctẽ ꝛ btiſſimã ꝑdicauerũt: ꝛ regĩe lauda
uerũt eã. Vt aũt enũerem' rerum genera
Primo nota: trinitas deꝰ eaz venerat' eſt et
bñdictã ꝑdicauit qñ ꝑ miſſum Gabrielẽ ar
chãgelũ ipſam ſalutauit di. Aue gratia ple
na dñs tecum: bñdicta tu in mulieribus.
Secũdo dei filius xp̃s venerat' eſt eã ſum
ma reuerẽtia: tam in vita: qꝛ erat ſubdit' ei
Lu. ij. et hoc in oĩ obſeq̃o vt fili' bon' ma-
tri: q̧ in morte ſua. qꝛ pendens in cruce: vi-
ce ſui diſcipulũ predilectũ eidẽ cõmendauit
in obſequiũ: ſolaciũ: ac venerandũ ſeruitiũ:
di. Ecce mr̃ tua Joh. xix. Deniq̧ ipſe chri-
ſtus btĩficauit eam in ꝑdicatõne qñ mulier
quedam de turba exclamauit di. Beatus
venter q̃ te portauit ꝛ vbera q̃ ſuxiſti. Naz
mox ſubiũxit xp̃s Quinimo: btĩ q̃ audiunt
verbũ dei ꝛc̃. Vbi tripliciter eaz btĩficauit.
Primo qꝛ in vtero xp̃m portauit. Secũ
do qꝛ eũ vbere ꝟgineo lactauit. Tercio qꝛ
verbũ dei audiuit ꝛ cuſtodiuit. Prima duo
inſinuant̃ cũ dixit Quinimo, vbi q̃ ad vtrũ
q̧ cõfirmat dicta mli'eris. ſ. Btũs vẽter q̃ te
portauit: ecce ꝑmũ. ꝛ vbera q̃ ſuxiſti: ecce ſe
cundũ. Terciũ cũ ſubdit Btĩ q̃ audiũt ver
bũ dei, qꝛ beata virgo ꝑfectius pre oĩbꝫ au
diuit ꝛ ſeruauit verbum dei. Tertio btãm
virginẽ venerata eſt creatura angelica ꝛ ve
nerat̃. Prio q̃dem in ſalutatione qñ ange
lus reuerẽter ſalutãdo eã adorauit di. Aue
gr̃a plena. Scdo ĩ natiuitate xp̃i qñ mul-
titudo angeloꝝ cecinit di. Glia ĩ excelſis deo
ꝛc̃. Tercio in ſui aſſumptione, vñ canit ec
cleſia. Aſſumpta eſt Maria gaudẽt angeli
laudãtes bñdi. dñm. Quarto tp̃e peſtilen
tiali Rome cũ btũs Grego. imaginẽ ꝟginis
ante ꝓceſſionẽ deferri faceret: viſi ſunt ange
li canẽtes in ei' laudẽ Regina celi letare alle
luia. Deniq̧ angeli mali eã cogunt vene-
rari in tantũ: vt audito ſolo eiꝰ noĩe cogant
effugari, ſic̃ patuit li. vj. Berñ. Vbi nomen
Marie inuocat̃ demonũ nocumentũ effu
gat̃, qꝛ maria terribilis vt caſtroꝝ acies or-
dinata deſcribit̃. et de hoc eodẽ libro patue
runt miracula. Quarto btãm virginẽ ve-
nerat̃ oĩs generatio hũana. Prima q̃dem
generatio iudeoꝝ, ſicut patz de Joſepho q̃
plura bona ſcripſit in li. antiq̃tatuz de xp̃o.
ꝛ vt ſ̃ ſcriptũ eſt dñs Bonaueñ. dicit ꝙ iu-
dei aſſerũt beatã ꝟginẽ fuiſſe pulcerrimã, ꝛ
hoc mirũ in ea: ꝙ a nullo viro potuit cõcu
piſci. Secũda generatio machometiſtaꝝ
qꝛ in alkarano, i. lege eoꝝ laudat̃ virgo bea
ta, vt patuit li. ij. ꝑte. iij. arti. ij. c. iiij. Et An-
thoninus florẽtin' in. iij. ꝑte ſue ſumme ſcri
bit ꝙ ſaraceni ꝛ thurci beatã virginẽ in tẽ-
plis ſuis adorãt ꝛ ei thurificãt, ꝛ nomen eiꝰ
in tãta reuerẽtia eſt apud eos ꝙ blaſphemã
tes eam graui pena mulctant̃. Tercia ge-
neratio latinoꝝ gẽtiliũ. vt patz de Virgilio
q̃ ſcribit in li. buccolicoꝝ Egloga. iiij. ꝟ. Jã
redit ꝛ virgo redeũt ſaturnia regna. ꝟ. Jam
noua ꝓgenies celo demit̃ alto. ꝟ. Nate mee
vires mea tu potentia ſolus ꝛc̃. Quãuis au
tẽ btũs Hiero. dicat Virgiliũ nõ hec intẽ-
diſſe de chriſto, tñ poſſibile eſt ꝙ ſicut etiaz
cayphas ꝓphetauit de ſalute mũdi ꝑ mor-
tem xp̃i futura di. Expedit vt vnus hõ mo
riat̃ ꝑ ꝓpl'o. licet hoc nõ intẽderit nec intelle
xerit, ita ꝛ Virgilius de xp̃o ꝛ matre eiꝰ bñ
dixerit. vt ſentit btũs Augꝰ. Ouidiꝰ quoq̧
poeta in li. de vetula ait O virgo felix: ꝟgo
ſignata ꝑ ſtellas Quis mihi tantũ det viue
re vt dignꝰ poſſim laudũ tuaꝝ ferre ꝑconia
Nã niſi tu fores deꝰ nõ ſumeret carnẽ, ex te
hic deꝰ oĩpotẽs. Nõ tñ credit̃ Ouidiũ illũ
librũ feciſſe, ſed aliquẽ fidelẽ Ouidio intitu

lãdo. Fuerũt etiã ſibille gẽtiles q̃ plĩma ſcri
pſere de xp̃o ⁊ mr̃e eiꝰ laudatoria: p̃dicendo
xp̃m Jeſum dei filiũ naſciturũ de ꝟgĩe ĩma
culata. He oẽs ſibille ſm Jſiđ. li. ethimo. at
q̧ Lact. in p̃mo li. diuiaꝝ inſti. fuere decem
Prima pſica q̃ fuit de pſis. Secũda libi
ca. Tercia delphica ĩ tẽplo delphici apol
linis genita: q̃ añ troiana bella vaticinata ẽ
cuiꝰ plĩmos ꝟſus opi ſuo Homerꝰ inſeruit
Quarta chimeria in ytalia. Quinta he
ricthrea q̃ vt Augꝰ. meminit. xviij. li. đ ciui.
dei ꝟſus q̃ſdã cõpoſuit de fine mũdi q̃ꝝ pri
me lr̃e iũcte ſonãt Jeſus xp̃s filiꝰ dei ſalua
tor. Dicta eſt aũt bericthrea. qꝛ in eadẽ inſu
la eiꝰ inuẽta ſunt carmina. Sexta ſamia a
ſamo inſula cognoĩata. Septima cuma
na q̃ eſt cumea de q̃ Uirgiliꝰ in Bucolicis
li. v. recolit. Octaua cleſpõtina in agro tro
iano nata. Nona phrigia. Decia tiburti
na q̃ oẽs diuĩtatẽ xp̃i ⁊ eiꝰ natiuitatẽ ex ꝟgi
ne btã cõmẽdãdo ꝑ longa añ tp̃a ꝓphetaue
runt. q̃ꝝ dicta ſingulaꝝ qꝛ lõgiſſimũ foret h̃
ſcribere: ſaltẽ ſufficiat hic inſeruiſſe ꝓphiam
ſibille delphice q̃ ⁊ in caſtro papiẽſi ſcripta
hoc mõ ꝯtinet̃. Jn vltĩa inq̃t etate hũana
bit̃ deꝰ ⁊ hũiliabit̃ ꝓles diuĩa: iũget̃ hũani
tati deitas ⁊ puellari officio educabit̃ deꝰ et
hõ. Signa p̃cedẽt apud iudeos: mulier ve
tuſtiſſima ſcꝫ Eliſabeth puer ꝯcipiet: ſtella
orbis mirabit̃: ducatuꝫ p̃ſtabit. ſ. magis: ad
ortũ. ſ. xp̃i: hic hñs pedes. i. annos. xxxiij. et
pollices ſex. i. mẽſes: eliget ſibi de piſcatori
bus nũeꝝ duodenariũ: vnũq̧ diabolũ. ſ. iu
dam. Nõ in gladio bello ve eneadẽ vrbeꝫ. i.
romã: regeſq̧ ſubijciet Sed in hamo piſca
toris in deiectiõe ⁊ paupꝫie ſupabit diuitias
⁊ cõculcabit ſupbiã: morte ꝓpria mortuũ ſu
ſcitabit: ⁊ cũ mactabit̃ viuet ⁊ regnabit: bo
nos iudicabit ⁊ malos. Hinc q̃tuor aĩalia
id eſt euãgeliſte ſurgẽt in teſtimoniũ ſectan
tes iuſticiã legẽq̧ irrep̃heſibilẽ. huic ꝯtradi
cet beſtia. i. antixp̃s ſimulq̧ abomĩatio ſpu
me draconis. i. machometus. Et ſurget ſtel
la mira. i. Paulus ap̃ls: hñs imaginẽ q̃tu
or aĩaliũ. i. euãgeliũ q̃tuor euãgeliſtarũ: Pa
naos. i. grecos illũinabit. Nomẽ agni vſq̧
in finẽ ſeculi p̃ducet Erit aũt beſtia horribi
lis. i. machometꝰ ab oriẽte veniẽs cuiꝰ rugi
tus vſq̧ ad gentes punicas. i. affricas audi
etur. cuiꝰ capita. vij. ſceptraq̧ ĩnumera. pe
deſq̧. 663. glo. 663. ãni. Reges aũt ⁊ optima
tes erũt in ſudore terribili. et nõ diminuent
pedes eiꝰ. i. annos Stelle q̧ꝫ due. i. ordo mi
noꝝ ⁊ p̃dicatoꝝ ꝯſil'es p̃me ſtelle. i. paulo: ĩ
ſurgẽt ꝯtra ip̃m et nõ obtinebũt vſq̧ dũ ve
niat abominatio ⁊ volũtas altiſſimi ꝯſũme
tur. Hec ſibilla p̃tacta. q̃ ꝓp̃hia habet̃ ſcp̃ta
etiã in libro ꝯformitatũ. Quarta p̃ter hec
generatio xp̃ianoꝝ laudat ⁊ venerat̃ beatã
virginẽ inter q̃s tam boni q̧ mali: tã hereti
ci q̧ ſciſmatici ſolẽt pleriq̧ venerari: ieiunã
do ſabbatũ vel vigilias feſtiuitatũ eiꝰ in ho
norẽ ipſius. Et certe multi vident̃ mag̃ ha
bere btãꝫ virginẽ in veneratõe q̧ dñm xp̃m
magis ex ſimplicitate moti q̧ ſciã: licet non
deberet fieri. qꝛ tñ honor matris in filiũ re
dundat: patientiã hꝫ xp̃s huiꝰ ſimplicitatis
ſm Anthoninũ floreñ. vbi s̃. Deniq̧ vni
uerſal'r oĩs generatõ filioꝝ eccl'ie iuſtoꝝ vir
ginẽ btãm venerat̃ ⁊ laudat. Nã eccl'ia q̃ti
die horas canonicas ꝟgĩs dicit. Et ſunt ĩ p̃
cepto ip̃e hore btẽ ꝟgĩs ſicut ⁊ canonice ho
re maiores q̃ ad obligatos. Jtẽ ꝑ totũ orbẽ
q̃ ciuitas nõ habeat eccl'iam ⁊ vtiq̧ ſolẽnio
rem in noĩe btẽ ꝟgĩs fabricatã. Certe in or
be nec in noĩe ſaluatoris: nec in honore ali
oꝝ ſctõꝝ repꝫiunt̃ eccl'ie in tãto nũero. Jteꝫ
q̃s ſctõꝝ habet tot feſtiuitates ꝑ circulũ an
ni ſicut b. ꝟgo. Deniq̧ ſctĩ doctores de nul
lo ſctõ cõperiunt̃ edidiſſe tot ſermões ſicut
de btẽ ꝟgĩs laudibus. Oĩs itaq̧ generatio
hũana ipſam venerat̃: imo inſuꝑ ⁊ oĩs crea
tura ad eius oris ĩperiũ obedit: qꝛ dña ẽ to
tius mũdi. Et nos g̃ chariſſimi eam venere
mur: ipſam deuote laudemꝰ oĩ. Uere bea
ta: vere gl'ioſiſſima: vere felix es o ſacra vir
go maria ⁊ oĩ laude digniſſima. qꝛ ex te or
tus eſt ſol iuſticie xp̃s deꝰ nr̃. O tu itaq̧ ſan
ctiſſima: ab eterno p̃electa: virgo puriſſima:
omni decore ꝟtutũ adornata: deo fecũda et
inhabitata: lumĩoſa ⁊ mr̃ digniſſima. O tu
ſaluatrix ſecl'i ſpũſctõ pleniſſima: ſuꝑ oĩes
angelos exaltata: te laudamꝰ: te deuote coli
mus: te hũiliter petimꝰ: vt apud p̃dulcẽ tuũ
Jeſum cũ q̃ regnas in eternũ nobis impe
tres btĩtudinis gaudiũ Amẽ.

Pars ſecunda libri vndecimi de p̃uile
gijs ſiue gratijs ⁊ excellentijs btẽ marie vbi
applicat̃ thema quod applicari põt ⁊ cõcer
nit feſtum Marie de niue.

DEus fecit magna

inſcrutabilia q̄ ꝑcipit niui vt deſcendat ſup terrā Job.xxxvij.ca. Tāta eſt excellētia beatiſſime ꝟginis:tā magna et inſcrutabilia eiꝰ glorioſiſſima ꝓuilegia vt in laude eiꝰ deficiant oēs lingue ſcripture et ſil'itudines. Vn̄ Hiero.in ſermone de aſſumptione dicit ſic. Quid nos tātilli:q̄d actōe puſilli in eiꝰ laudib' referamus:cū ſi oīm noſtrū mēbra verterent̄ in linguas:eaꝫ laudare ſufficeret nullus.altior celo ē de q̄ loq̄ nitimur.abyſſo ꝓfundior cui laudes dicere conamur. Vn̄ ſi celū te appellem:altior es. ſi matrē gētiū dicam:excellis.ſi formā dī appellē digna exiſt̄ Si aūt dn̄aꝫ angeloꝝ vocē:ꝑ oīa cōprobaris. Quid igit̄ de te digne dicā:neſcio. Hec Hiero. Ideo ſpūſſctūs ꝑ ora ꝓphaꝝ eā cōmēdat:nō ſolū verbo:verūetiā ſignis ⁊ ſilītudinib'. Quia ꝟo nulla ſimilitudo ꝑabolica ꝑfecte ſufficit ad eiꝰ excellētiā exꝓmendā. ideo ad eiꝰ laudē mlt'e inducunt̄ methaphore. Aliq̄n eñ figurat̄ a natura celeſti vt ſolis:lune:⁊ ſtellaꝝ. Can.vj. Que eſt iſta q̄ ꝓgredit̄ electa vt ſol:pulcra vt luna ⁊c̄. Aliq̄n a natura inferiori in ſil'itudine cedri libani:palme:ciꝑſſi ⁊c̄. Eccī.xxiiij. Quaſi cedrꝰ exaltata ſum in libano ⁊c̄. Aliq̄n ꝟo a natura media:vicꝫ nube vl' aurora. Eccī.xxiij Solē nube tegā.vel niuis etiā ſicut patꝫ in ꝓmiſſo themate. Sed q̄m ſctā mater ecclīa ſolet annuatim ſolēniſare ad honorē btē virginis diē feſtū q̄ dr̄ Marie de niue. in memoriā vicꝫ illiꝰ miraculi q̄n in eſtiuis caloribus.ſ.mēſis auguſti die.v.rome eccliam ſibi fabricādaꝫ btā ꝟgo ꝑ niues voluit demōſtrare. Hoc aūt miraculū eſt deſcriptū li.xij ꝑte vl.ca.vj.miracl'o.v. Igit̄ ꝑ iſta ſolēnitate cōuenieter applicari pōt thema ꝓacceptū In cuiꝰ ꝟbis btā virgo Maria tripliciter cōmendat̄.

Prio a gr̄oſa ꝓuilegioꝝ magnificatiōe.
Secūdo a ꝟtuoſa niuiū aſſimilatiōe.
Tercio a viſceroſa hoīm miſeratōe.

Primo q̄dem a gratioſa ꝓuilegioꝝ magnificatione:cū dr̄.deꝰ facit magna inſcrutabilia. Vere maxia inſcrutabilia fecit deꝰ ī maria cum eā fecit ꝟginē matreꝫ dei ⁊ ſup oēm creaturā ſublimauit multipliciter. vt patuit in ꝑte ꝓma huiꝰ libri. vn̄ Origenes ī Omelia ſup illud Lu. Cum eſſet deſpōſata ⁊c̄. dicit ſic. O magne admiratōis gratia. O inenarrabilis ſuauitas. O ineffabile ſacramētum Ipſa eſt eadē mater:ipſa eſt eadē virgo ipſa genitrix ⁊ ancilla:ipſa eſt q̄ genuit deū ⁊ hoīem. q̄s vnq̄ꝫ audiuit talia:q̄s vnq̄ꝫ potuit vt virgo eſſet ⁊ mater:īmaculata mater et īcorrupta:mater vnigeniti filij dei dn̄i noſtri Jeſu xp̄i q̄ eſt in celis ſm̄ diuinitatē in ſinu patr̄ſ:⁊ eſt in terris ſm̄ carnē in ſinu matris.in celis de patre ſine matre generatus: et in terris de matre ſine patre genitꝰ. Hec Origenes. Ecce ḡ merito cōmēdat̄ virgo q̄ deꝰ fecit in ea magna ⁊ inſcrutabilia. Secūdo cōmēdat̄ btā virgo in ꝓmiſſo themate a ꝟtuoſa aſſimilatōe niuiū:cum dr̄:q̄ ꝑcipit niui.i. Marie. Merito nēpe btā virgo ꝑfigurata ⁊ etiaꝫ miraculoſe demōſtrata eſt ꝑ niues ꝓpter eiꝰ virtuoſas ꝓprietates ⁊ ſilitudines pl'es. Primo q̄dē:qꝛ nix eſt cādidiſſima ⁊ albiſſima rerū oīm in q̄ ſignificat̄ puritas btē virgis excellētiſſima. Secundo nix eſt frigidiſſima:in q̄ ſignificat̄ virgialis caſtitas illibate Marie ꝟginis:ꝑ quam ab oī ardore concupiē fuit aliena. Tercio nix eſt faciliter liq̄ſcibilis et reſolubilis: in q̄ ſignificat̄ btiſſime virgis charitas ꝓcellentiſſima ꝑ quā aīa eius total'r fuit liq̄facta in deū ⁊ ꝑ hanc facillime mouet̄ ad ꝓximis.i. homib' ſubueniendū. Quarto nix in ſupnis naſcit̄ ⁊ ꝑ paruas q̄ntitates deſcēdit. in q̄ ſignificat̄ qꝛ licet btā ꝟgo fuerit altiſſima ⁊ eiꝰ continua ꝯuerſatio in ſupnis. Tn̄ erat virgo hūillima ⁊ ſui reputatōe ꝑua.nam cū eſſet mater dei: ſe reputauit ⁊ dixit ancillam Ecce patꝫ:qꝛ multiplex ꝟtuoſitas deſignat̄ in Maria ꝑ niuis ꝓprietates in q̄ cōmēdatur. Tercio cōmēdat̄ a viſceroſa miſeratione ⁊ pietate erga hoīes:cū ſubdit̄. vt deſcēdat ſup terrā. Iſta eñ ꝯdeſcēſio eſt terreſtriū hoīm in oī neceſſitate miſeratio ⁊ ſuffragatio quā exhibet virgo btā precipue ad eā deuote ꝯfugiētibus. qꝛ deꝰ voluit ipſam fore nobis aduocatā ⁊ matrē miſcdie. Et idcirco dr̄ in themate: q̄.ſ.deus ꝑcipit niui.id eſt btē ꝟgini īmaculate ſue matri vt deſcendat miſericorditer auxiliādo ſup terram ⁊c̄. Vn̄ Bern̄.in ſer. In lectiōe dicit. O maxie pia O multū admirabilis maria:tu nec nominari potes q̄n attēdas:nec cogitari quin recrees affectꝰ diligentiū te:nec īuocari q̄n exaudias. Non eñ fas eſt o dn̄a relinquere eum q̄ ſpem ponit in te cum ſis mater miſericordie ⁊c̄. Potes igit̄ ſicut tibi placue-

rit iuxta p̄miſſum thema applicare ſermonē in feſto btē Marie de niue ſiue de eiꝰ priuilegijs ſiue de eius puritate vel de eius virginitate: ſiue de eius charitate vel pietate. De q̄bꝫ oībꝫ ⁊ ſingulis habes ī p̄miſſis libris ſuis locis. Tn̄ vt ad noſtꝝ ꝓpoſitū in hac parte cōuertēdo de excellētijs btē virginis agamus. Preter iſta ꝑuilegia ⁊ digniſſimas excellētias in ꝑma ꝑte habitas: deſcribemus hic .xij. alias excellētias et grās ꝑuilegiorū btē virgīs: q̄s q̄dem enūerat ⁊ deſcribit beatus Bern̄. de Senis ordīs mioꝝ ī ſermone de admirabili excellentia ⁊ glīa btē ꝟgis. Eādem hec eſt regina de q̄ ps. ait Aſtitit regina a dextrꝭ tuis in veſtitu deaurato circūdata varietate. Quia regīa: ğ coronata grārū et ꝑuilegioꝝ decore. ſed q̄li: deſcribit in figura Johes Apoc. xij. di. Mulier amicta ſole ⁊ luna ſub pedibꝫ eiꝰ. ⁊ in capite eiꝰ corona .xij. ſtellaꝝ. i. gratiaꝝ et excellētiaꝝ glīoſaꝝ. Sūt aūt iſte .xij. ſtelle glīe excellētiſſime ꝟginis ꝑ eūdē ſctm̄ Bern̄. vt p̄miſſi aſſignate ⁊ in tribus quaternarijs ſubdiuiſe ꝓpter faciliorē capacitatem.

Prime quatuor ſtelle	Nobilitas Preſeruatio Meritum. Poteſtas.
Alie quatuor ſtelle	Superexcellentia. Dominatio. Regnum. Diſpenſatio
Supadduntꝰ alie quatuor	Conſummatio. Ornatus. Retributio. Incōprehenſibilitas

Capl'm. I. q̄ btā Maria merito habet ꝑuilegium ſumme nobilitatis quia declaratꝰ fuiſſe ꝑexcellenter nobiliſſima tam in cauſa q̄ȝ in ſubſtātia necnō in efficientia.

PRima ſtella nūcupatꝰ nobilitas. q̄ꝛ ipa eſt virgo nobiliſſima. de q̄ q̄dem nobilitate q̄ȝuis in ꝑcedētibꝫ ſcriptū eſt pluries. Tamē hic ſub alio ꝓceſſu ꝓſequēdo circa hoc q̄ſtio occurrit talis: Utrū btiſſima ꝟgo maria merito dicatꝰ nobiliſſima: vt mera veritate debeat ꝑferri oībꝫ nobilibꝫ totiꝰ vniuerſi in ipſa corꝑali nobilitate. Ad qḋ rn̄detꝰ q̄ ſic. Et declaratꝰ ſcḋm Albertum ſuꝑ miſſus ē. diſtinguendo taliter. Nam nobilitas in q̄t conſiſtit in tribus.

Primo in cauſa.
Secundo in ſubſtantia
Tercio in efficientia.

Primo in cauſa: ſi vicȝ a nobili origine ꝑncipiū ducat. Secūdo in ſubſtātia: ſi nobilē eſſentiā ⁊ ꝓprietatē in ſe poſſideat. Tercio in efficientia: ſi nobiles effectꝰ ex ſe ꝓducat. Quātū ad ꝑmū btā virgo fuit ſūme nobiliſſima. q̄ꝛ fuit filia ꝑncipis Abrae in q̄ deꝰ ꝓpl'm peculiarē elegit ſibi ⁊ diſtinxit ab alijs cui dictū eſt Gen̄. xxiij. Priceps dei eſto inter nos. ⁊ cui ꝑmo facta eſt de xp̄o repromiſſio: q̄ fuit nobiliſſimꝰ patriarcha. vn̄ denoīantꝰ hebrei q̄ſi abreici q̄ ꝑmo ꝯfeſſus eſt fidē vniꝰ veri dei inter ydolatras chaldeos ignē adorātes ꝓ deo: in quē iniectus ab eis vt expiretꝰ virtutē eiꝰ: illeſus exiuit. Ipſa itaq̄ȝ btā ꝟgo ab Abraā tāto ꝑncipe ⁊ tam ſctō deſcēdit generatōe .xlij. vt patet Matthei. j. Et in hac ſua origine cōtraxit ꝟgo triplicē dignitatē. Prio regalē ex Dauid q̄ ē dignitas corꝑalis. Scḋo ſacerdotalē que eſt dignitas ſpūalis. q̄ꝛ tribꝫ regalis ⁊ ſacerdotalis erāt iūcte ꝯiugali mr̄imonio. Tercio ꝓphetalē q̄ eſt diuinalis vel celeſtis: q̄ꝛ ꝓphetie donū a deo eſt imediate. iuxta illud j. Pe. ij. Spūſctō inſpirāte locuti ſūt ſancti dei hoīes ⁊c̄. Quo ad ſecūdū in ſubſtantia btā ꝟgo fuit nobiliſſima. i. in ꝑſona: tam corꝑalr̄ q̄ꝛ puriſſime nature ⁊ cōplexiōis ꝑ optime fuit: q̄ȝ ſpūalr̄ q̄ꝛ plenitudinē gratie in ſe hereditauit. ⁊ liberrima fuit: quā libertatē potiſſime facit immunitas a pctō: Qui enī̄ facit pctm̄ ſeruꝰ eſt pcti Joh. viij. Unḋ j. politicoꝝ dic̄ Areſt. q̄ nil aliud q̄ȝ ꝟtus et vicia determināt ſeruū aut liberū. Et Aug. xiiij. de ciui. dei dicit. Bonꝰ etiā ſi ſeruiat liber eſt. Malus aūt etiā ſi regnat ſeruus eſt nec vniꝰ: ſed qḋ peiꝰ eſt tot dn̄oꝝ q̄t vitiorū. Hec ille. Un̄ btā ꝟgo q̄a ab oī pctō liberrima: ⁊ celoꝝ regina ac mūdi dn̄a. fuit igitꝰ veriſſime nobiliſſima vtpote oī ꝟtute ⁊ gratia pleniſſima. Quo ad terciū in efficiētia fuit btā virgo nobiliſſima. q̄ꝛ ex ea ortꝰ ē fons oīs nobilitatis ſol iuſticie chriſtus deꝰ noſter q̄ eſt rex: ſacerdos ⁊ ꝓpheta ⁊ dn̄s dominantiū. Unde Pilato ait. Rex ſum ego per quē et oēs electi veniūt in libertatē glīe filiorū dei. Unde patet btām ꝟginem fore no

biliſſimã pre oib⁊ creaturꝫ poſt xp̄m ⁊ indi/
uiduis nõ ſolum hũanis ſed etiaꝫ angelicis
q̄ ſunt fuerũt aut poterũt eſſe. Quod q̄dẽ vt
magꝫ clareſcat pticularia dubia pulcra hic
mouent̄. Primuꝫ quõ nobilitas btẽ v̾gis
p̄cellat nobilitatẽ angelicã. Rñdet̄ ꝙ preci
pue p̄cellit tripliciter.
Prĩo qꝛ nobilitas b. v̾gis eſt dignior.
Scd̃o qꝛ eſt p̄cioſior.
Tercio quia eſt p̄clarior:
Primo inq̄ p̄cellit: qꝛ eſt dignior. quia ſm
Bonauen. ſup. ij. di. j. licet angelus natura
liter ſit dignior hoĩe q̄cũq̄ etiã xp̄i hũanita
te vel btã virgĩe: in eo vicꝫ qꝛ angelus natu
raliter eſt ſp̃ualis: incorpalis: ⁊ immortalis.
Tale aũt natural'r nobil' eſt corpali ⁊ mor
tali ⁊ corruptibili. Sed hõ eſt corpal' ⁊ mor
talis. etiã ipſe xp̄s mortale corpus ſuſcepit.
Vñ et ſm aplm Heb. ij. ſcribit̄. modico q̄
angeli minorat' eſſe Jeſus ꝑpter paſſionem
mortꝫ. Nihilomin' tñ rõne m'ltiplicꝫ gr̃e ſu
paddite xp̄s ⁊ btã v̾go el' mr̃ meliores ⁊ no
biliores ſunt optĩs in genere angelico. Vñ
b. v̾go eo ꝙ eſt mr̃ dei ⁊ ſpõſa dignior eſt ef/
fecta oib⁊ angelis: vt ſcꝫ ſit regina et dña an
geloꝝ: ſic xp̄s rex ⁊ dñs oim. Sicut eñ cuꝫ
aliq̄s excelſus rex accipit ſibi ſponſam d̾ ge
nere ignobili: eaꝫ mox eoipſo nobilitat ſup
omes barones ⁊ milites ⁊ decorat ⁊ ornat.
Sic cũ deus ſumm' btãm v̾gineꝫ preelegit
in ſpõſam: eoipſo p̄ oib⁊ ipſaꝫ angelis et ho
minib⁊ nobilitauit rõne tante dignitatis.
Secũdo nobilitas Marie p̄cellit nobilita
tem angelicã. qꝛ eſt p̄cioſior corã deo coram
q̄ p̄cioſior et gratioſior eſt id qd̾ eſt ſm grãꝫ
q̄ ſm naturã. vñ melior eſt coram deo ruſti
cus in gr̃a xp̃ns: q̄ rex ſine dei gr̃a. Angeli/
ca g̊ nobilitas cũ ſit ex natura minor eſt no
bilitate b. v̾gis q̄ eſt ex gr̃a. Tercio qꝛ eſt p̄
clarior: eo ꝙ purior. quia nitet puritate v̾go
ſub deo maxia ſm Anſel. ideo p̄ ceterꝫ cho
ruſcat radijs diuinis. Claritas q̄ppe dei il/
luminat eã Apoc. xxj. Nimiꝝ videm' ꝙ cla
ritas lucis tãto eſt p̄clarior ⁊ nobilior q̄nto
eſt in materia pſpicua et puriori. ſicut p op/
poſituꝫ eſt minus clara in materia obſcura
et ꝯdenſa. Sed qꝛ btã v̾go eſt puriſſima ſu
per oẽs angelos. g̊ ei' nobilitas p̄radiat per
gratiã dei ⁊ gl'iam. Hoc p̄dixerat Eſa. lx. di
cens. Sup te orietur dñs ⁊ gl'ia ei' in te vide
bitur. Secundũ dubiũ. Quõ nobilitas
corpalis Marie p̄cellat generoſitatẽ et no/
bilitatẽ oĩm hũanoꝝ indiuiduoꝝ toti' vni/
uerſi. Rñdet̄ ꝙ hoc declarat̄. Primo ex
hoc ꝙ euãgeliſte oẽs p̄claritates: ingenuita
tes: ⁊ nobilitates q̄ pñt eſſe in hoĩe. ſcꝫ patri
archalẽ: regalem: ſacerdotalẽ: ducalẽ: ⁊ ꝑphe
talẽ ſm originẽ ſanguis deſcribũt in hac p̄/
clara virgĩe: tã deſcẽdẽdo ab abraam ſctiſſi
mo vſq̄ ad xp̄m ei' filiũ. vt patet Math. j.
q̄ aſcẽdẽdo vſq̄ Adã q̄ fuit dei in q̄ eſt ſum
ma nobilitas. vt patet Lu. iij. Ex q̊ accipit
argumẽtũ ꝙ ipa oẽm nobilitatẽ vicꝫ quam
de' dedit hoib⁊ eſt adepta. Vñ oportet teſti/
monio euãgeliſtaꝝ hoc intẽdẽtiuꝫ ꝯcludere
ꝙ ipſa p̄ferat̄ oib⁊ impatorib⁊: regib⁊ ⁊ regi/
nis ⁊c̃. Secũdo ex hoc quia xp̄s dñs ſm
hũanitatẽ oẽm nobilitatẽ habet a matre: vt
dicat̄ filius Dauid: fili' virgĩs: ⁊ ſpecioſus
forma: ⁊ nobiliſſim'. Ex q̊ clareſcit ꝙ omis
nobilitas ⁊ formoſitas idcirco conceſſa eſt
adã vt p generatões deſcẽderet in virgineꝫ
matrẽ ⁊ p eam terminaret̄ in chriſtuꝫ. Et ſic
patet eam fore nobiliſſimã. Sed di. Ex q̊
ipſa virgo fuit paupcula et cõiunx Joſeph
paupis carpẽtarij: quõ d̾r fore nobiliſſima
corpaliter. cũ ſm phm: nobilitas corpis eſt
traductio origĩs a parẽtib⁊ ſm ſeculũ in di/
uitijs ⁊ potẽtia ac dñio ꝯſtitutꝫ vl' iueteratꝫ.
Rñdet̄ ꝙ hoc nõ obſtat. qꝛ licet generatio
Marie ſucceſſiue fuerit depaupata. tamẽ a
p̄ncipio de ditiſſimis: nobiliſſimis ⁊ poten
tiſſimis eſt orta. Et q̄dẽ ipſa btã v̾go volũ/
tariã paupratẽ tenuit q̄ eſt virt' euãgelica. ⁊
ideo nõ derogat rõni nobilitatis vere. Sic
ſi regĩa vel fili' regis intraret religionẽ q̄ vo
uet paupatẽ: nõ ꝑpter h̾ amittit nobilitatem
naturalẽ imo pficit p v̾tuoſitatẽ. Vnd̾ legit̄
ꝙ ſctũs Ludowic' fili' regis Aragonie p̄/
mogenitus cũ intraſſet ordinẽ minoꝝ cõtẽ/
pto ſecl'o. vnus ex fratrib⁊ minorib⁊ eidẽ ſa/
lutãdo dixiſſet. Vere inq̄t maximũ honorẽ
et ſubtilitateꝫ ex te ordo iſte minoꝝ acq̄ſiuit
quia te filium regis maximi habere meruit
Imo in/
Moꝝ ille ſctũs reſpõdẽdo intulit Jmo in/
q̄t ego p ordinẽ ſum nobilitatus ⁊ vere ſub
q̄a virt' fa/
limat' ac honorabilis effectus. q̄a virt' fa/
limat' ac honorabilẽ. Nã pfecto
cit vere nobilẽ atq̄ honorabilẽ. Nã pfecto
carnis nobilitas q̄ntũcunq̄ excellens ſit ſi/
ne virtute informis eſt: imo vitupabilis: te/
ſte Hiero. Et eiuſdẽ ſnĩe ẽ Areſt. j. ⁊. ij. Rhe
toricoꝝ. ⁊. iiij. Ethicoꝝ. Sed gratia dicto/

rum queſtio poteſt oriri Unde orta eſt no-
bilitas inter homies ⁊ dñium q̃ p̄eſt hõ ho
mini. Nã vt dicit Aug.xix. de ciui. dei. cap.
xv. De⁹ hoiem rõnalẽ factũ ad imaginẽ ſuã
noluit niſi irrõnalib⁹ dñari: nõ hoiem hoĩ.
Propter qđ ⁊ Gen̄.j. ſcribit̃ Faciam⁹ homi
nẽ vt p̄ſit piſcib⁹ maris ⁊ volatilibus celi ac
beſtijs terre. Cũ ḡ natura hoĩes oẽs eq̃les
fecerit ex eodẽ fõte ab Adã ꝓpagatos vt ait
Grego. Unde ḡ ortuꝫ eſt vt vnus altero ſit
nobilior ⁊ nobiles ignobilib⁹ dñent̃: vt cer
nimus. Rñdet̃ ſm Richar. de media vil-
la ſup. ij. ſniaꝝ diſt. xl. q. ij. ar. ij. Cõcor. Bo
nauentura: ꝙ ptãs p̄ſidendi vel dñandi tri
pliciter põt accipi. Uno mõ largiſſime ꝓ-
ut aliq̃s dr̃ dñs rei illius q̃ poteſt ad libituꝫ
vti. ⁊ tale dñium cõmune eſt ſtatui nature ĩ-
ſtitute ⁊ nature lapſe ⁊ nature gl'ificate: ⁊ ex-
cellẽtiori mõ fuiſſet in ſtatu innocentie q̃ꝫ in
ſtatu nature lapſe. Hoc mõ hõ dr̃ dñs ſua-
rũ poſſeſſionũ ſiue mobiliũ ſiue ĩmobilium
qđ fuiſſꝫ in ſtatu ĩnocẽtie in q̃ nõ oẽs homi
nes fuiſſent pares in prudẽtia ⁊ bonitate: q̃
libet tñ hõ habuiſſet tãtũ de prudẽtia ⁊ bo-
nitate ꝙ ad ſuĳpſi⁹ regimẽ cum dei adiuto
rio ſuffeciſſet. Unde ſicut in angelis eſt or-
do ⁊ gradus ſm excellẽtiã naturaliuꝫ ⁊ vn⁹
altero eſt dignior ⁊ nobilior. nõ tñ vn⁹ dñat̃
alteri ꝓprie accipiẽdo dñium: vt infra pate-
bit. Ita homini natural'r cõueniebat nobi
litas in illo ſtatu ⁊ dignitas: nõ tñ dñium ꝓ
prie reſpectu hoĩs ſed reſpectu alteri⁹ crea-
ture inferioris. Secũdo mõ accipit̃ min⁹
large dñiuꝫ. ſcꝫ ꝓ poteſtate impandi alij ho
mini. Et hoc fuiſſet in ſtatu innocẽtie in vi
ro reſpectu mlieris. q² vt ait aplus. j. Cor.
xj. vir eſt caput mulieris. ergo debuit p̄ſide-
re ⁊ regere vt caput corp⁹. fuiſſet etiã reſpe-
ctu ꝓlis q̃ obedire debuit parẽtib⁹. Tertio
dñium accipit̃ ꝓprie. ſ. ꝓ ptãte coercẽdi ſub-
ditos ꝯtra etiã volũtateꝫ coꝝ vel inclinatio
nem: ⁊ malos puniẽdi. ⁊ talis non fuiſſet in
ſtatu innocẽtie: ſicut nec erit in ſtatu glorie.
Huic dñationi ꝓprie correſpõdet ſeruit⁹ et
nobilitas que in hoĩb⁹ introducta eſt ꝓpter
pctm̃ ſm Aug. vbi ſ. Hinc etiam vt phus
dicit: Hoĩes intellectu et rõne vigẽtes natu
raliter ſunt alioꝝ rectores ⁊ dñi. j. politicoꝝ.
Et ꝑ ꝯſequens tales debent eſſe virtuoſio-
res reſpectu ſubditoꝝ. Nã hõ cum eſſet in
honore q̃a nõ intellexit ꝓpterea cõꝑatus eſt

iumẽtis ⁊c. dicẽte p̄s: et ideo debet tanq̃ꝫ iu-
mentũ regi ab homie v̄tuoſo. Quoniã au-
tem beata virgo Maria fuit v̄tuoſiſſima.
in virtute aũt veraciſſime cõſiſtit nobilitas
et p̄ncipali⁹ q̃ꝫ in poteſtate dominij ⁊ in di-
uitijs q̃ ſunt ſequela ingenuitatis. Ideo ſe-
q̃tur ꝙ Maria fuerit ꝑfectiſſime nobiliſſi-
ma.

Capl'm. II. ꝙ mundus totus amore bea
te Marie a deo eſt preſeruatus atq̃ꝫ factus
et nunc p̄ſeruatur.

SEcũda ſtella ex-
cellẽtiaꝝ beate v̄ginis dr̃ p̄ſerua
tio. Nã btiſſima v̄go Maria to
tum mũdũ a principio creatiõis hũani ge-
neris vſq̃ꝫ ad finẽ durationis ſue p̄ſeruauit ⁊
p̄ſeruat in eſſe. Imo dico ꝙ totius eſſe mũ-
di cauſa eſt btã virgo ⁊ eius filius. ⁊ p̄cipue
ꝓpter ipam virginẽ bñdictã ac eius natũ de
us creauit mũdum ⁊ dedit eſſe rebus. Hec
aũt declarant̃ rõnib⁹ euidẽtib⁹

Primo ex fine creatõis p̄intento
Secũdo ex p̄me p̄uaricatõis demerito.
Tercio ex ꝯtinue offenſiõis incremẽto.

Primo q̃dem ex fine creatõis p̄intento ſic:
Nam q̃ro ad quẽ finem deus voluit creare
mundũ: p̄cipue rõnalem creaturã. Nõ po-
tes aliđ dicere niſi ſm ꝙ dicit mgr̃ in. ij. ſen.
diſt. j. q² ad laudãdũ deũ ⁊ ad participãduꝫ
bonitatẽ dei atq̃ꝫ ad habendaꝫ btitudinem
eternã in deo. Uñ Aug. in enchi. ca. vj. ⁊ al
legat̃ a mgr̃o vbi ſ. dicit ſic: Credim⁹ inq̃t
rerũ creataꝝ celeſtiũ et terreſtriũ viſibiliũ et
inuiſibiliũ cãm nõ eſſe niſi bonitatẽ creato-
ris: cuius tãta eſt bonitas vt ſumme bon⁹
bonitatis ſue qua eternal'r beatus eſt alios
velit eſſe participes: quã vidit ⁊ cõicari poſ
ſe ⁊ minui oĩno nõ poſſe. Et infra. Fecit igi
tur deus creaturã rõnalẽ que ſũmũ bonuꝫ
intelligeret: intelligendo amaret: ⁊ amando
poſſideret: ⁊ poſſidendo frueret̃ eo. Et iterũ
mgr̃ ibidẽ ait. Si q̃rat̃ inquit quare creat⁹
ſit hõ Breui ſermõe rñderi põt ꝙ ꝓpter bo-
nitatẽ dei ⁊ ad laudãdũ deũ. Sed q̃a omi-
ſciens deus nouerat ab eterno ꝙ a btitudi
ne caderet rõnalis creatura ⁊ ꝙ abuteretur
oĩb⁹ rebus mũdi ad vicia vt delinqueret in
oĩb⁹: ſicuti cernimus experimẽtaliter. Cũ er-
go ſcierit deus q² mũdus totus in maligno
ponẽdus fuerat ſicut ⁊ poſitus eſt: teſte ſcri

ptura.j.Johis.ij.ꝛ ruitur⁹ erat a fine.i.a be
atitudine:audeo dicere ꝙ nō creaſſet deus
mūdū niſi ꝑuidiſſet ipm repandū ꝑ chriſtū
ac eius matrē ꝛ ſaluandū:qm̄ dicēte Areſt.
ij.phicoꝝ. Deus ꝛ natura nihil faciunt fru
ſtra. Fruſtra aūt eſt qđ nō attingit ſuū finez
Et ſic mūdus creat⁹: ſi nō fuiſſet ꝑordinat⁹
reparí poſt ruinā:fruſtra fuiſſet fact⁹.q̇a ſu-
um finē.i.btitudinē nō attigiſſet. Quē q̇dez
finē btitudinis attigit et adeptus eſt ꝑ xp̄m
ꝛ eius matrē. Vn̄ audacter loq̄r ꝙ non niſi
ꝓpter xp̄m potiſſime eiuſq₃ glioſaz matrē de
us dedit eſſe reb⁹ ꝛ creauit mundū. Proin-
de ſicut canit eccleſia ipſa btā virgo glian-
do ait Prouer.viij. Dn̄s poſſedit me ab ini
tio viaꝝ ſuaꝝ anteq̄₃ q̇cq̄₃ faceret a ꝑncipio
ſc₃ me ꝑuidēdo. Jdeo ſequit. Ab eterno or-
dinata ſum et ex antiq̇s anteq̄₃ terra fieret.
necdū erāt abiſſi ꝛ ego iam cōcepta erā. nec
dum fontes aquaꝝ erup.ꝛc. Et infra. Cum
eo eram cūcta cōponēs ꝛc.q.inſinuet ꝙ oīa
ſunt creata ꝑcipue ꝓpter ipſam ꝩginē ꝑ quā
erat mūdus ꝑordinat⁹ reparí. Oīa ḡ obligā
tur beate ꝩgini Marie deſeruire merito.q₂
nil creatū fuiſſet niſi mūdū ꝑ xp̄m et ei⁹ ma-
trē repandū diuīa ꝑuidiſſet potētia ꝛ clemē
tia. Secūdo declarat ex prime ꝑuarica-
tionis demerito. Cōſtat em̄ ꝙ ꝑmi parētes
generis hūani ex trāſgreſſiōe meruerūt nō
ſolū mortis ſed ꝛ annihilatōis exterminiū:
q₂ tā grauis fuit eoꝝ ꝑuaricatio qua totum
genus hoīm ꝑmeruit ꝙ tot⁹ mūdus ſatiſfa
cere nō poterat.ꝛ q₂ ꝯtra infinitū bonū de-
um peccauerūt:annihilatione demeruerūt
teſte Anſel.li.ij. Cur de⁹ hō. At certe diuīa
vltio q̄ ꝑſonaꝝ acceptionē ignorat ſicut nec
culpā angelicā:ſic nec hūanam dimiſiſſ₃ im
punem. Quare ḡ homī pepcit deus vt eter
naliter cū nō ꝓijceret nec vt demerebat re-
digeret in nihilū:niſi ꝓpter ꝑcipuā reueren-
tiā ꝛ ſingulariſſimā dilectiōem quā habuit
ad virginē btiſſimā.q₂ eā ſuꝑ oēs creaturaſ
deo nō vniēdas ꝑdilexit Elegit em̄ eā deus
et ꝑelegit: teſte ps. Jndulſit itaq₃ de⁹ ꝑmis
parētib⁹:nec eos annihilauit ꝓpter virginez
ex qua decreuerat xp̄m hūanandū ꝛ hoīem
liberādū miſericorditer. Et ſi nō fuiſſet exor
ta btā ꝩgo:nec xp̄s carnē ſumpſiſſet nec pa
ti ſm̄ ſolā diuinitatē potuiſſet.ꝛ ꝑ ꝯſequens
hō nunq̄₃ ſaluat⁹ fuiſſet. Ergo ꝓpter iſtā no-
bilē creaturā.i.beatā virginem Mariā de⁹
ſaluauit ꝑmos parentes de prima ꝑuarica-
tione. Et ꝓpter ipſaz de⁹ q̇ dixit Penitet me
feciſſe hoīem:ꝛ hoc ꝓpter hoīs maliciā ſiue
culpā cōmiſſam alijs oīb⁹ diluuio ſubmerſ
pepcit Noe ꝛ ei⁹ filijs cū vxoribus ſuis Ge
neſis.vij.ipſos ꝑſeruando.ſ.vt btā virgo et
ex ea xp̄s oriat in mūdo. Vnđ notanter de
us ait Penitet me.i.penā tenere oportet. q₂
penitere eſt penaz tenere: qđ fecit dei fili⁹ in
ſua paſſione ꝓ peccato hoīs. Jtē ꝓpter be-
atā virginē ꝑſeruauit de⁹ Abraā a cede q̄tu
or regū Gen̄.xiiij. Et yſaac ab Jſmaele Ge
neſis.xxij. Et Jacob ab eſau Gen̄.xxvij. Et
iudaicū ꝑpl'm a manu pharaonis ꝛ in mari
rubro Exo.xiiij.ac diuerſoꝝ regū tyrānoꝝ.
et de captiuitate babilonis. Et vt breui ſer-
mone cōprehēdā oēs liberatōes ꝛ indulgē-
tias factas in veteri teſtamēto non ambigo
deū feciſſe niſi ſolū ꝓpter bn̄dicte virgis re-
uerētiā ꝛ amorē q̇b⁹ eā deus ꝑhonorādā in
cūctis ſuis opib⁹ ab eterno ꝑordiauit. Hec
ſanct⁹ Bern̄. Tercio declarat ex ꝯtinue
offenſiōis ꝛ iniq̇tatis incremēto. Nā cū cō
tinue in mūdo accreſcāt mala iniquitates ꝛ
pctā. Credis ne q̄re parcit nunc mūdo ipſe
deus q̇ olim etiā ml'to bis minora pctā acri
us puniuit:put in veteri teſtamento legit ꝙ
vic₃ ſodomitas ſubmerſit:totū mūdū dilu-
uio deleuit.ꝓ eſu ꝛ ꝯcupiſcētia carniū in de
ſerto:filios iſrael.xxiij.milia occidit. Et pro
multis alijs ſilibus legim⁹ filios iſrael acri-
ter puniuiſſe:imo oēm gētem iſraeliticā ꝑdi
ctam ꝓ offenſis ꝛ legis ꝑuaricatōib⁹ de ter-
ra ꝓmiſſionis ꝑdidiſſe compim⁹. Quō cre-
dere potes ꝙ nūc acerbius mūdū nō flagel
laret ꝛ nō exterminaret: cum videam⁹ ml'to
ꝓ nūc abūdare grauiora in mūdo pctā. Et
certe ipſe malign⁹ mūdus q̄nto etate creſcit
tanto malicia decreſcit. vt teſtat Hiero.i te-
ſtamēto. Sed ꝓfecto q̇cq̇d de⁹ parcit mun
do ꝛ q̄ntūcunq₃ diuti⁹ vt cōuertat expectat
miſericorditer ꝛ ꝑſeruat in eſſe: nec tā cito fi
nem imponit eidē cū demeret. Totū hoc fa
cit ꝓpter b.virginē ꝛ eius merita: aduocatio
niſq₃ interceſſionē:ꝑpter quā ꝯſeruat in eſſe
Vn̄ Fulgēti⁹.iiij. Micologiaꝝ ait: Celū
et terra iā dudū ruiſſent ſi nō Maria ꝑcib⁹
ſuſtētaſſet. Propter qđ ipa b.ꝩgo figurat ꝑ
arcū celi:de q̄ ſcribit Gen̄.ix. Ponā arcum
meū in nubib⁹ ꝛ erit ſignū federis inter me
et terrā. Cunq₃ obduxero nubib⁹ celū:appa

rebit arcus meus in nubibꝫ ꝛ recordabor fe
deris mei: vt nō deleam vniuerſam terram.
Nimirū ſicut arcus eſt inclinatꝰ: ita deus ꝑ
virginē ad nos eſt miſericorditer inclinatꝰ:
adeo ꝙ queadmodū arcꝰ celi cū ꝑ ethera di
ſtendit iam die illa nulla intēperies nocere
oſtēdit: nullaqꝫ tonitrua comitant: teſte cō-
mētatore in de impſſiōibꝫ aerꝫ ſuꝑ li. j. Me
theororū. Sic b. virgo corā deo ꝓ nobis in
teruētrix apparēs q̄ eſt mediatrix inter deū ꝛ
terrā. i. hoīes: ꝛ aduocata: mitigat dei iram
ne deleat vniuerſam terrā: recordatus fede-
ris ſui facti cū genere humano: qm̄ naturaꝫ
humanā ſuo filio ex virgīe copulauit vt de-
us fieret homo. Hinc ꝛ Bern̄. Nemo inq̄t
o dn̄a tam idoneꝰ q̄ gladio ſe obiiciat ꝓ no-
bis vt tu amantiſſima mr̄ dei ꝑ quā primā
ſuſcepimꝰ miſcd̄iaꝫ de manu dei nr̄i. Hec il
le. Et ad id valet reuelatio q̄ habet in legē
da ſancti Dn̄ici ꝙ cuꝫ inſtarent ſancti Dn̄i-
cus ꝛ Frācīſcꝰ ꝓ ꝯfirmatiōe ordinū ſuorūꝫ
apud papā in orōne poſiti videre xp̄m ī ae-
re tres lanceas tenētē ꝛ ꝯtra mūdū vibran-
tem dī. Ecce totꝰ mundus tribꝫ vitiis plenꝰ
eſt. ſ. ſuꝑbia: auaricia: ꝛ luxuria. Et ideo de
his tribꝫ lāceis volo ꝑimere. Tunc veloci-
ter b. mater ṽgo accurrendo ad genua ꝓci-
dit: ꝛ vt miſereret mūdo petiit: exponēdo ꝙ
hos duos fideles ſcꝫ ſctm̄ Dn̄icū ꝛ ſctm̄ frā
ciſcū ad expugnanda dicta vicia mitteret. ꝛ
ſic dn̄s placatus eſt. Ecce ḡ patet qꝛ b. ṽgo
eſt cōſeruatrix ſeculi in eſſe. et iō oēs ei tenē-
tur deuote grās agere ꝛ ſeruire.

Caplm̄. III. de ſtella. ſ. ꝓuilegio nobiliſſi
mi atqꝫ ꝑcellētiſſimi meriti btē Marie.

TErcia ſtella dici
tur meritū. qꝛ btā virgo Maria
plus q̄ȝ oīs creatura angelica vl̄
humana meruit in oībꝫ ſuis actibꝫ ꝛ motibꝫ
Ipſa improportionabilr̄ ꝓmeruit vnico cō
ſenſu ſuo in filii dei ꝯceptiōe: cum ait. Ecce
ancilla dn̄i fiat mhi ſc̄m verbū tuū. Luce. j.
Et patet ſc̄m ſctm̄ Bern̄. vbi ſuꝑ. qꝛ oēs alii
nō potuerūt ampliꝰ ꝓmereri niſi ſc̄m diuer-
ſos ſtatus ꝛ gradus glīam felicitatis eterne
Hec aūt virgo in illo glīoſo ꝯſenſu qn̄ filiū
dei ꝯcepit ꝓmeruit mox totiꝰ mūdi dn̄ium
ſuꝑ oēs creaturas: ſceptrū regni: plenitudīeꝫ
oīm grārū ꝛ ṽtutū ꝛ donorū: oīmqꝫ btitudi-
nū: oīm fructuum ſpūs: oīm ſciarū ꝛ ꝓphiarū

meruit inſuꝑ fecūditatē: in virginitate ma-
ternitatē filii dei: ꝛ ꝙ ſit porta celi et regia di
uine mīe ꝛc̄. Quare aūt potiꝰ dicat regina
miſcd̄ie q̄ȝ īꝑatrix patuit ſ. li. x. ꝑ. ii. ar. j. ca. ij
Hic tn̄ occurrit q̄ſtio Utrū btiſſima ṽgo
q̄libet motu merebat ī h̄ mādo vt iſtō poſ-
ſit ſibi attribui ꝓ ꝓuilegio. Ad qō ꝓtinus
rn̄det ꝙ ipſa glīoſiſſima virgo ſc̄m qō ꝓbat
Alb. ſuꝑ miſſus eſt. ca. clxxx. ꝛ ſe. Quolibet
motu liberi arbitrii ad agēdū vel patiēdū q̄
mereri ꝯtigit merebat. Et ꝓbat ſic. qꝛ apl̄s
ad Col. iii. dic̄. Oē q̄dcūqꝫ facitis in ṽbo vl̄
in oꝑe: oīa ī noīe dn̄i ieſu facite. Et. j. Cor.
x. Siue māducatis inq̄t ſiue bibitꝫ vel aliō
q̄d facitis: oīa in gloriaꝫ dei facite. Modo
aūt aliq̄s īplet hoc: aut nullus. Si nullꝰ: ḡ
fruſtra ꝑcipit vl̄ ꝯſulit vel monet. Si aliq̄s
ergo btiſſima ṽgo impleuit ſuꝑ oēs. ꝛ ꝑ cō-
ſequēs q̄cq̄d fecit merebat. qꝛ oīa fecit ī no-
mine dn̄i ieſu vel in laudē ꝛ glīam dei. Plu
ra alia argumēta ꝓbātia adducit Alb. vbi
ſ. q̄ cā breuitatis hic obmitto. Sꝫ di. Cō
ſtat ꝙ aliqn̄ btā ṽgo mouebat motu natu-
rali: ſicut exempli grā qn̄ eſuriebat naturalr̄
ad comedēdū mouebat: ꝛ qn̄ ſitiebat ad bi
bendū: qn̄ fatigabat ad refocillādū ꝛc̄. Sꝫ
grā eſt principiū merēdi nō natura. nō vi-
det ḡ quō q̄libet motu etiam naturali mere
bat. Rn̄det ſc̄m Alber. ꝙ btā ṽgo nō me-
rebat motibꝫ naturalibꝫ inq̄ȝtuꝫ naturalibꝫ
ſed inq̄ȝtū rōnalibꝫ grā informatis. Nā mo
tibꝫ liberi arbitrii gratuitis merebatur vbi
etiā liberū arbitriū et grā oꝑabat. Un̄ apl̄s
j. Cor. xv. Non aūt ego ſed grā dei mecū. ſ.
oꝑabat. et ſic merebat btā ṽgo q̄libet motu
etiā naturali ꝛ rōnali quo. ſ. ꝯtingit mereri.
qꝛ ꝑ gratie plenitudinē habuit ꝙ oīa operarꝫ
faceret ꝓpter vltimū ꝛ optimuꝫ. Itē diceres
adhuc ſc̄m hoc dn̄s ieſus nō ꝑcelleret ipſaꝫ
in oꝑando ſi ipa q̄libet motu merebat ſicut
ipſe dn̄s Ieſus. Rn̄det ſc̄m eundē Alb. ꝙ
dn̄o ieſu ꝓpter h̄ ipſa nō eq̄bat ī oꝑatiōe. qꝛ
dn̄s ieſus oꝑabat naturalia ꝛ ſuꝑnaturalia ꝛ
ſine ſui īdigētia. ꝛ h̄ charitate īproportiona
bilir̄ ampliori ꝛ altiori q̄ȝ b. ṽgo. vn̄ pꝰ xp̄m
btā ṽgo merito gaudet iſto excellētiſſimo ꝓ
uilegio ꝙ oī motu merebat. Scd̄a adhuc
q̄ſtio hic occurrit Utrū btā ṽgo q̄libet paſ-
ſione merebat. Ad qō ſc̄m Alb. vbi ſ. Re
ſpōdet breuiter ꝙ q̄ȝuis paſſiōibꝫ q̄ a parē-
tibꝫ cōtrahunt naturaliter hō nō mereatur

quia vt dicit phs.ij.metha. Propter ea q̄ i‑ſūt nobis a natura nec laudamur nec vituperamur.ꝛ ꝑ ꝯn̄s nec hn̄t locuꝫ meriti nec demeriti tales paſſiōes.licet etiā paſſiões q̄ ab extriſeco īferunt̄ qn̄ꝗ neceſſario ſufferūtur:ꝛ oīno inuite:ꝛ ideo non ſunt meritorie q̇a meritū paſſionis ꝛ etiā oīs actōis ꝓnci‑paliter eſt a gratia ꝛ mīnꝰ ꝓncipalr̄ a voluntate. Exemplū ſꝫm Anſel.qꝛ volūtas ſe hꝫ vt iumentū.grā vt ſeſſor.qm̄ grā ſuꝑ liberū arbitriū volūtatis ipm̄ dirigendo ad viā ſalutis tanꝗ̄ ſeſſor iumēti in itinere:ꝑficit iter ducēdo ad terminū optatū. Sic ergo paſſionibꝫ inꝗ̄tum ab extrinſeco inferunt̄ neceſſarioꝗ ſufferunt̄:ꝛ etiā inꝗ̄tum naturaliter ꝯtrahunt̄ hō nō meret̄. tn̄ inꝗ̄tuꝫ volūtas rōnalis informata grā ad illaꝝ ſufferentiaꝫ libertate ꝓpria inclinat̄ patiēter ſaltē tolerare vt dicit.hoc mō eſt meritoria.ſicut paſſio latronis iuxta crucē xp̄i pēdētis fuit q̇dē neceſſaria ſed tn̄ meritoria: Ad ꝓpoſitum igit̄ de btiſſima ꝟgine patet ꝙ ex q̊ ipſa charitate imo dō plena fuit. ideo q̄ſlibet paſſiones ſiue naturales ſiue illatas vndecūꝗ ſemꝑ ꝑ grām q̄ ſuꝑabūdauit in deū retulit ꝛ nō ſolum patiētiſſime ſed ꝛ hilariſſime ſuſtinuit: mlto īproportionabiliter ſuꝑ Job:ſuꝑ thobiā:ſuꝑ Paulū:et ſuꝑ oēs martyres q̇ ī paſſiōibꝫ ꝛ tribulatōibꝫ exultabāt ꝛ dabāt gloriam deo. Item vt ꝓmiſi ipſa in oībꝫ motibus ꝛ actiōibꝫ meruit ſuꝑeminēter ſiue comedēdo ſiue bibēdo ſiue q̇eſcēdo ſiue laborādo ſiue dormiēdo ſiue vigilādo ſiue ſedēdo ſiue ambulādo ſiue quōlibet ſe habēdo. Semꝑ em̄ de deo cogitauit. ſꝑ in dei gloriam q̇cq̇d fecit retulit.ꝛ in noīe dn̄i ieſu agēdo ꝛ patiēdo exultauit Unde digne de hac ſtella meriti ſuꝑ oēs glīat̄.

Caplm̄.IIII.huius de ꝓuilegio poteſtatis Marie vbi declarat̄ ꝙ ipa potuit d̄ deo facere maxima.

QUarta ſtella dicit poteſtas.q̇a plus potuit deo annuēte facere de deo ipſa beata virgo ꝗ̄ deꝰ īmediate potuerit de ſeipſo. Et ꝓbat̄ ſꝫm ſanctū Bernardinū ſic. Nā q̇daꝫ erāt ꝯtraria ꝛ ꝯtradictoria inter deū ꝛ ꝟginē q̄ q̇dem erāt īpoſſibilia. Sed cū deꝰ acceſſit ad btām ꝟginē oīa ſunt cōcordata in ipſa. Primū q̇a impoſſibile erat deū non generare.q̇a cū deus ſit intellectualis nature:ideo in ipſo ponit̄ neceſſario verbū qd̄ ē filius. Vn̄ Eſa.lxvj. Si ego generationeꝫ aliꝭs tribuo ipſe ſterilis ero: Secundū impoſſibile.ſ.naturalr̄ erat ꝟginē generare. Terciū:qꝛ impoſſibile erat deum generare niſi deū ſcꝫ filiū.qꝛ filiatio vt dicit Nico.de ly.ſuꝑ Joh̄eꝫ ca.j.et ꝯcorditer doctores: eſt ꝓceſſus viuētꝭ a viuēte ſꝫm rōnem ſilitudīs in identate nature ſaltē ſpecifica vl̄ in ꝓpinquo genere. Cū igit̄ in deo ponit̄ ꝟbū: iuxta illud Joh̄is.j. In ꝓncipio erat ꝟbum et verbū erat apud deū ꝛ deꝰ erat ꝟbū. Et q̇a deus nō ſolū eſt viuēs ſed ꝛ vita eſt ꝑ eſſentiā.ideo ꝟbū in diuinis neceſſario ꝓcedit: ſicut viuēs a viuēte Et in idētitate nature nō ſolū ſpecifica ſed nūerali. Et ꝓcedit ſꝫm rōnem ſilitudīs.qꝛ de rōne ꝟbi eſt ꝙ ſit ꝑfecta ſilitudo eiꝰ cuiꝰ eſt ꝟbum.ꝛ ideo ꝟbū et filiꝰ in diuinis idē ſunt. Vnd̄ ſicut īpoſſibile eſt hoīem generare filiū niſi hoīem:ita deū patrē impoſſibile eſt generare niſi deū filium.

Quartū q̇a impoſſibile erat ꝟginē generare deū.qꝛ hō nō pōt generare deū ſed hoīeꝫ naturalr̄:ſicut patet. Item q̇nto Ambro. Impoſſibile erat deum cū alia ꝑſona generare. Sexto impoſſibile erat ꝟginem ſine alia ꝑſona generare. Acceſſit g̊ deꝰ ad virginē ꝛ neceſſe fuit ꝟginē generare ꝛ nō aliuꝫ ꝗ̄ deū ꝛ nō de alio ꝗ̄ de deo.ſed deꝰ nō potuit generare niſi deū de ſe:ꝛ tn̄ ꝟgo deū fecit hoīem. Itē deꝰ nō potuit generare niſi infinitū īmortalē eternū impaſſibilē inſenſibilem ſiue īuiſibilē ſub forma dei. ſed virgo fecit eū finitū mortalē tꝑalē paſſibilē viſibilē ſub forma ſerui. O ineffabilis humilitas creatoris:o incogitabilis ꝟtus virgīs mr̄is o incōprehenſibilis altitudo myſterioꝝ dei Una puella neſcio q̇bꝫ blādiciꝭs:q̇bꝫ cautelis:q̇bꝫ violētiꝭs:vt ita dicam ſeduxit:vulnerauit cor diuinū ꝛ dei ſapiam circūuenit. q̄ ꝓpter ꝯq̄rit̄ dn̄s d̄ ꝟgīe Can̄.iiij. Vulneraſti cor meū ſoror mea ſponſa: vulneraſti cor meū. vbi glo.q.d.ꝑ amore tuo carnē aſſūpſi ꝛ vulneribꝫ ī cruce īpoſitꝭ vulneraſti cor me um.qꝛ ꝑ ea.i.ꝟgīe redimēda plus ꝗ̄ ꝓ omī alia creatura xp̄s venit ī mūdū ꝛ paſſus eſt Ex ꝟgis igit̄ carne deꝰ flens dico:ſūmā altitudinē veſtiuit hūilitate:ſummā deliciaruꝫ dulcedinē veſtiuit penalitate:ſummā opulētiā veſtiuit pauꝑtate:ſummā lucē tenebris:

ſummū honorē obprobrijs: ſummū amabi
le flagellis. Reuera deo pr̄i ꝑ oēm modū im
poſſibile erat ꝙ de ſe aliq̄d tale faceret: ꝓpte
rea ī hoc ꝯſtat ꝟginis ꝑrogatiua. qꝛ nulli al
teri creature ꝯceſſit deꝰ hec niſi ꝟgini. et hoc
totū ꝓ ſalute hūani generis. Vñ ſicut illud
quod pr̄ dedit filio eſt maiꝰ oīb; ſicut ſcribi
tur in euangelio: ſic iſtud qđ dedit matri eſt
maius oīb;. Quid igit̄ agēdū eſt niſi cū Gre
gorio exclamādu; ⁊ dicēdum. O mira circa
nos ſc; vtriuſq; parētis Jeſu xp̄i pietatꝭ di
gnatio. O ineffabilis dei ſc; ⁊ ꝟgīs dilectio
charitatis: q̄ vt ſeruū redimerēt: cōem filiu;
tradiderunt. Propter nimiā em̄ charitatē q̄
deus ⁊ ꝟgo nos pctōres dilexerunt: filiū ſc;
dn̄m Jeſum q̄ lauaret nos a pct̄is ī ſangui
ne ſuo obtulerunt. Hec ſanctus Bernardi
nus de Senis.

Caplm̄. V. de priuilegio ſuꝑexcellētie ma
rie pre omnibus creatis.

Quinta in ordīe
ſtella dꝛ ſuꝑexcellētia. Tāte nāq;
eſt ſuꝑexcellētie ip̄a beata ꝟgo ꝙ
nec in ꝑſonis increatis. i. diuīs: nec in crea
tis. i. angelis ⁊ hoīb; īuenit̄ hec īcogitabilis
dignitas. ſ. ꝙ habeat deū filiū: niſi in vna ꝑ
ſona diuīa tm̄ q̄ eſt patrꝭ. ⁊ in vna ꝑſona hu
mana q̄ eſt matrꝭ. Sane hoc eſt ſinglariſſi
mū priuilegiū ſoli bt̄e virgini ꝯceſſum inter
oēs creaturas. ſ. hr̄e deū filiū: ſicut in creato
re deo ſoliꝰ. ſ. ē hoc dī pr̄is: nec eſt cōicabile
filio aut. ſſ. Vñ ſicut ip̄oſſibile eſt ꝑſona; fi
lij aut ſſ. generare deū filiū: ita ip̄oſſibile eſt
aliquā mulierē aut quācūq; creaturā pare
re deū filiū: niſi denuo alicui ꝯferret hoc de
us ꝑ potētiā nouā: qđ certū eſt nunq̄ eſſe af
futuꝝ. Nimiꝝ ꝑſona filij ⁊ etiā ꝑſona ſſ. nō
pn̄t deū generare: ꝓ eo ꝙ ī eis nō eſt natura
cū ꝓmitate deitatꝭ: nec intellectꝰ cū actu di
cēdi aliqđ ꝟbū: ſiue cū fecūditate et potētia
ad ꝓducēdū imaginē ſicut in pr̄e eſt. Vñ ſic
ip̄oſſibile eſt alteri ꝑſone q̄ pr̄i ꝓducere ver
bū ſiue generare filiū: ꝓ eo ꝙ hoc ꝟbū geni
tū ſit tā ꝑfectiſſimū ꝙ totā potētiā generādi
exhauſit in patre. ita potētia ꝯcipiēdi ⁊ pari
endi deū que nature hūane a dō cōicata fu
it ſm qđ dicimꝰ xp̄m fuiſſe in lūbis patru;
ſm corpulētā ſubſtāciā deſcēdit ab Adā vſ
q; ad virginē. Et ita ꝑ natiuitatē xp̄i ex ꝟgīe
mr̄e: hec potētia. ſ. generādi deu; exhauſta ē
dꝭ tota natura hūana adeo ꝙ q̄cūq; diceret
aliquā ꝑſonā diuinā fore hūanāda; in aliq̄
vel aliq̄ ſm corpulētā ſubam: eſſet vt ip̄iſſi
mus hereticꝰ puniēdus. Hec idem Bern̄.

Caplm̄. VI. de priuilegio ꝙ beata vir
go Maria dꝛ mundi domina

Sexta ſtella dici
tur dn̄atio. qꝛ b. ꝟgo eſt dn̄a mū
di ſic̄ ⁊ deꝰ dn̄s eſt ipſiꝰ mūdi. Et
in hoc magnū ꝓuilegiu; cōceſſit ip̄e deꝰ bt̄e
ꝟgini. qꝛ voluit eiꝰ ꝓncipatū ⁊ dn̄ium q̄dā
modo eq̄parare ipſiꝰ. ſ. dī pr̄is ꝓncipatui et
dn̄io. Et h̄ q̄dē patet ꝑcipue in trib;. Prio
q̄a ſic̄ ſolus deꝰ pr̄ h; ius impandi et dn̄iu;
ſuꝑ ipſiꝰ filio. ſ. dei: cui ipſe filiꝰ hoc ē dn̄s ie
ſus ꝑ oīa obediuit vſq; ad mortē ⁊ deſerui
uit ꝑ oīa. vn̄ ipſe ait Joh. xiiij. Sic̄ manda
tū dedit mihi pr̄ ſic facio. Ita ſola ꝟgo mr̄
h; ius ꝑcipiēdi ⁊ maternū dn̄iu; ſuꝑ ip̄o dī
filio. Cui ipſe dn̄s Jeſus ꝑcipiēti obediuit
ipſa; honorādo. iuxta illud Exo. xx. Hono
ra patrē ⁊ mr̄e; ⁊c̄. Et idē tanq̄ matri ad fa
mulatū ſe ſubiecit. iuxta illud Lu. ij. Deſcē
dit cū illis ⁊ erat ſubditꝰ eis Vñ ſic̄ hec ꝓpō
eſt vera: dei patris ip̄io deꝰ famlat̄ ⁊ obedit
Ita hec eſt vera: virgīs matrꝭ ip̄io deꝰ famu
lat̄ ad nutū ⁊ obedit. i. dei filius xp̄s. Se
cūdo qꝛ ſic̄ dei pr̄is impio ⁊ dn̄io oēs crea
ture mūdi ſūt ſubiecte: ita et b. ꝟgīs ip̄io ac
dn̄io oīa ſunt ſubiecta ⁊ famulant̄. Vñ hec
eſt vera. Tot creature ſeruiunt gl'ioſe ꝟgini
q̄t ſeruiūt ſctiſſime trinitati. Oēs nēpe crea
ture quēcūq; gradu; teneāt ī creatꝭ ſiue ſint
ſpūales vt angeli: ſiue corꝑales vt celu;: ele
mēta: ⁊ oīa q̄ ſūt ī celo ⁊ ī terra ſiue dānati ſi
ue bt̄i q̄ oīa ſunt diuīo ip̄io ſubiugata. cun
ta hec gl'ioſe ꝟgini ſūt ſubiecta: vt poſſit di
cere cū xp̄o illđ Math. vl. Data ē mihi oīs
ptās ī celo ⁊ ī terra. Vñ Bern̄. Data inq̄t ē
tibi o dn̄a oīs ptās ī celo et ī terra: vt q̄cq̄d
voluerꝭ valeas efficere. Tertio qꝛ ſic̄ hec ē
vera: diuino ip̄io oīa famlant̄ ⁊ ꝟgo. ita hec
etiā eſt vera: impio ꝟgīs oīa famulant̄ ⁊ deꝰ
vt manifeſte patuit. Vere ḡ maximū dn̄iu;
bt̄e virgīs q̄ nō ſolū creaturꝭ ſed etiā ipſi dō
tanq̄ mr̄ filio ꝓncipat̄. Vñ merito ipſa ait
Eccī. xxiiij. Ego ex ore altiſſimi ꝓdij primo
genita an̄ oēm creaturā: nō tp̄e ſed dignita
te. ex ore inquā altiſſimi: quia altiſſime ſapi
entie diuīe ordīe ipſa eſt ꝑlata oīb;. Vñ ibi

dē ſubdīt. In oī ꝑplo ⁊ in oī gente ꝑmatū te
nui: ⁊ oīm excellentiū ⁊ ſupboꝝ.i.demonuz
colla ꝓpria ꝟtute calcaui.

Caplm. VII. ꝙ btā maria ꝑ ꝑuilegio ha-
bet ſucceſſiſſe in regnum mūdi

SEptia ſtella dici

tur regnū. quia hereditario iure
ſucceſſit b. ꝟgini Marie regnuz
toti⁹ mūdi ⁊ ei⁹ monarchia ac ꝑmat⁹: ita ꝙ
ipſa mr̄ dei glioſiſſima oīm q̄ ſunt infra de-
um hʒ regale dn̄ium ⁊ iclitū toti⁹ orbis mo
narchie ꝑncipatū: ⁊ vniuerſale celeſtiū ⁊ ter
reſtriū regnū ac ipiuz. Declarat̄ ſic ſm ſctm̄
Bernardi. vbi ṡ. Quāuis em̄ ipſa btā ꝟgo
fuerit nobiliſſima ꝑſona ſup oēs aliā q̄cūq̄
fuerit vel futura ſit ī toto orbe terraꝝ. tāteq̄
ꝑfectiōis ꝙ etiā ſi nō fuiſſet mr̄ dei nō min⁹
debuiſſet eſſe dn̄a mūdi: ꝑ eo. qꝛ fuit ꝟtuoſiſ
ſima: lūinoſiſſima: ſapiētiſſima: ⁊ oī gr̄a ple-
niſſima īproportionabilr̄ ꝑ aliis. Talib⁹ āt
debet̄ alioꝝ rectorat⁹ naturalr̄ ⁊ dn̄iuz. ſ. ſci
entia ⁊ rōne vigētib⁹: vt dic̄ Aresto. j. polit.
Attn̄ etiā ſm legeſ q̄b⁹ regit̄ mūdus iure he
reditario oēs mūdi hui⁹ ꝑmeruit ipſa ꝑnci-
patū ⁊ regnū. qꝛ fili⁹ ei⁹ in ꝑmo inſtāti cōce-
ptiōis ſue monarchiā. i. ꝑncipatū toti⁹ ꝑme
ruit et obtinuit vniuerſi. teſte ps. Dn̄i ē ter-
ra inq̄t et plenitudo ei⁹: orbis terraꝝ ⁊ vni-
uerſi q̄ hitāt ī eo. ḡ et ſequit̄ ſm oēs leges q̄
mox ipſa mr̄ dei ⁊ dn̄i regiſq̄ oīm ꝑmerue-
rit ⁊ obtinuerit dn̄iuz ⁊ monarchiā vniuer
ſi. Vn̄ etiā iure cōceptōis filij dei ꝟgini icū
bebat totū illō ꝓcurare ⁊ admīſtrare qō ex
tūc filio datū eſt ſcʒ regimē vniuerſi: vſq̄ ad
etatē filij ſui legitimā: vtpote q̄ fuit ipſi⁹ filij
dei mr̄ dilecta: nutrix ⁊ auctrix. Nec tn̄ ē mi
rū ſi tā glioſa regina curā obmiſit admīſtrā
di. qꝛ puella: qꝛ ꝟgo verecūda: qꝛ pauꝑcula
qꝛ cure filij dei totalr̄ erat dedicata: et qꝛ nō
credebat̄ fore mr̄ dei: nec reputabat̄ vt orb
dn̄a. Sicut nec fili⁹: qui q̄dē licet vitā toti⁹
orbis ⁊ mores ordiabat: tn̄ nō eſt de⁹ agnit⁹
nec vt orbis rex ⁊ heres recept⁹. ꝓut ⁊ Joh.
j. ſcriptū eſt Mūdus ꝑ ipm fact⁹ eſt ⁊ mun-
dus eū nō cognouit. in ꝓpria venit ⁊ ſui euz
nō receperūt. Scīēdo igit̄ ī filio mr̄ vim la
tētis deitatꝭ: curā admīſtrādi rēpublicā de-
reliq̄t ⁊c̄. In hui⁹ ſignū qn̄ dn̄s Jeſus in
cruce moreret̄ licet vt dicit Ambro. de aliis
teſtamētū cōdiderit ⁊ tūc ⁊ antea: qꝛ pacem
diſcipulis: veſtimēta militib⁹: matrē diſcipu
lo. ſ. Johāni: aīam deo pr̄i legauit. ⁊ pl'a ta-
lia. tn̄ monarchiā totius orbis nulli vnq̄ te
ſtat⁹ ē: nec angelo nec homī nec alicui crea
ture: eoꝙ ſine matris ꝑiudicio fieri nō pote
rat tale teſtamentū. Mater em̄ ſm oīa iura
ſucceſſit in mūdi monarchia ac principatū
oīm ꝑ hoc de iure hereditario acq̄ſiuit. Nā
nullus ali⁹ fuit in terrꝭ q̄ de iure ſuccederet
xp̄o in hac hereditate niſi mr̄. Deniq̄ hāc
ſucceſſionē mr̄is nuſq̄ legim⁹ reuocataʒ. ſed
diuio mūere oꝑante ⁊ gr̄a ꝟgis īpetrāte cer
nim⁹ exp̄ſſi⁹ q̄tidie elucidari dū eā ꝑdicam⁹
dn̄am angeloꝝ ⁊ oīm creaturaꝝ: reginā ce-
loꝝ: imꝑatricē ſecl'oꝝ: matrē cūctoꝝ: monar
cham vniuerſoꝝ: digniſſimā et ꝑelectiſſimā
oīm dei opeꝝ ac gliam et iocūditatē celeſtiū
ſpirituū et beatorum.

Caplm. VIII. de hoc ꝑuilegio ꝙ ſcʒ oīs
gratia a deo nō niſi ꝑ Mariā diſpēſat̄.

OCtaua ſtella nū

cupat̄ diſpenſatio. qꝛ nulla gr̄a a
deo in nos deſcendit niſi ꝑ man⁹
btē ꝟgis diſpēſet̄. Nimiꝝ a tp̄e q̄ ꝟgo ꝯce
pit dei ꝟbū vt ſic dicā iuriſdictiōem et auto
ritatē obtinuit in oī ꝓceſſione tp̄ali ſpūſcti
ita ꝙ nulla creatura aliquā gratiā vl' ꝟtutē
ſpūſctī obtinuit niſi ſm ipſi⁹ pie mr̄is diſpē
ſatōem. Hinc Bern̄. deuotiſſim⁹ ait. Nul-
la gr̄a venit ō celo ad terrā niſi ꝑ man⁹ ma-
rie trāſierit. Hic ⁊ Hiero. ī ſer. ō aſſūp. inq̄t:
In xp̄o fuit plenitudo gr̄e ſic̄ ī capite īfluēte
In maria ꝟo ſic̄ ī collo trāſfūdēte. vn̄ Can.
vij. ō ꝟgie ad xp̄m Salomō ait. Collū tuū
ſic̄ turrꝭ eburnea. Sic̄ nēpe ꝑ collū vitales
ſpūs a capite deſcēdūt ī corp⁹: ſic ꝑ ꝟginē a
capite xp̄o vitaleſ gr̄e ī ei⁹ corp⁹ myſticū trāſ
fūdunt̄. Ubi nota ꝙ ī defluxu diuiaꝝ graꝝ
ſm ꝙ trahit̄ ex ꝟbis Dioniſij. iiij. ca. celeſtꝭ
hierar. iſte ē ordo: vt pri⁹ a deo defluāt ī hū-
dictā aīaʒ xp̄i. indeq̄ ī btām aīaʒ ꝟgis mr̄is
deinde ī ſeraphin. ⁊ ſic ſucceſſiue ī ſctōs ali
os ordīes angeloꝝ. ⁊ tādē in eccl'iam militā
tē. Ex q̄ nēpe tot⁹ deus ⁊ tota natura diuina
ſm totū ſuū eſſe poſſe ſcire ⁊ velle diuinū in
tra ꝟgis vteꝝ clauſit ſe: vbi ⁊ mēſib⁹ nouem
habitauit: nō timeo dicere ꝙ in oīm gratia
rū effluxu hec ꝟgo q̄ndā iuriſdictiōem ha-
buerit de cuius vtero ꝟgineo q̄ſi de quodā
diuinitatꝭ occeano riui ⁊ flumina emanant

oīm grãꝝ. Vñ Eccl. xxiiij. in ꝑſona eius in ꝙ̃ ſcriptura ſacra: ⁊ ſctã de ipſa canit eccl'ia. In me oīs grã vite ⁊ veritatꝫ: ĩ me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutꝫ. Trãſite ad me oēs ꝙ̃ ꝯcupiſcitꝫ me ⁊ a generatõnibꝫ meis adiplemĩ. Ex ꝙ̃ patꝫ ꝙ̃a oīs gratie fons in Maria eſt vt ad ipſam recurramꝰ in oĩ ſalute bñda et ſpe ac virtute: grã ⁊ veritate: vita ⁊ glĩa eterna ꝯſe quēda. qꝛ ipã eſt diſpēſatrix oīs grẽ. Pro inde ipſa merito figuraṫ ꝑ lunam Cant. vj. Pulcra vt luna. qꝛ luna dñaṫ oībꝫ hũoribꝫ infundēs cũctis liquorē hũorēqꝫ corꝑibus vt dicit Macro. de ſomno ſcipionis lib. ij. Nã ad motũ lune fit fluxꝰ ⁊ refluxꝰ mariũ. i. methoroꝝ. Vñ ⁊ cãcri ⁊ conche ⁊ etiã her be ſuco plenioꝛes ſunt. vt dicit Ptolomeꝰ ĩ almageſti. iij. in plenilunio abũdãtes. Sic btiſſima ꝟgo dñium habet ſuꝑ influxu oīs grẽ ⁊ diſpēſatiōe. ⁊ ꝙ̃ deuotiꝰ ei famulanṫ in terris ampliori grã ꝑ ipãm abũdãt ꝙ̃ eſt mr̃ gratie. Sed di. quõ hoc attribuiṫ btē ꝟgi ni vt ipſa ſit mr̃ ⁊ diſpēſatrix oīs grẽ in mũ do: cũ grẽ fons ⁊ autoꝛ ſit ipſemet deus. Et grã a ſolo deo infundiṫ vt dicit Berñ. ĩ ſer. de charitate et grã xp̃i. Imo vt ꝓbat ſanctꝰ Tho. ꝑma ſcd̃e. q. cxij. ar. j. donũ grẽ exꝙ̃ ex cedit oēm facultatē nature create cũ nil aliđ ſit ꝙ̃ꝫ ꝙ̃dã ꝑticipatio diuīe nature. iđ impoſ ſibile eſt ꝙ aliꝙ̃ alia creatura grãm cauſet. ſꝫ ſoliꝰ dei eſt hoc. ſ. cauſare grãm in aĩa. Ad hoc reſpõdeṫ ꝙ verũ eſt ꝑncipalr̃ efficiēdo. qꝛ ſic ſolus deꝰ cauſat ⁊ infundit grãm ⁊ di ſpēſat. Attñ btã virgo đꝛ mr̃ gratie ꝑ medi ationē. vt ſ̃ eſt declaratũ. Vñ ipſa in influ xu gratie a deo obtinuit ſpecialē iuriſdictio nē et autoꝛitatē ꝑticipatiue. qđ declaraṫ ſm ſctm̃ Bernardinũ vbi ſ̃. taliter ꝑter ea que ſupꝛa tacta ſunt de oꝛdine influxꝰ grãꝝ: Re perio inꝙ̃t in rege dño Ieſu duas digniſſi mas dignitates. Prima ꝙ ſit eternꝰ deꝰ ge nitus ab eterno. Scđa ꝙ deuꝫ ꝓducit ab eterno: eoꝙ ſpũmſctm̃ ſpirat. Mõ ipſe do minus Ieſus clauſus in vtero ꝟgīs in eter nitate a deo patre deꝰ generabaṫ eternꝰ. Et in eadeꝫ eternitate ipſe puer in vētre matris deũ. i. ſpũmſctm̃ ſpirabat ⁊ ꝓducebat. quia nunꝙ̃ꝫ deſtitit generari a patre ⁊ ſpirare ſpi ritũſctm̃: cũ nunꝙ̃ꝫ deſtitit eſſe deꝰ etiã ĩ vte ro materno. Ex hoc ꝫ̃ ꝙ btã virgo ipm̃ cõ cepit vtrũqꝫ hanc eius dignitatē ꝑticipauit Primã ꝙ̃dem ſcꝫ ꝙ Ieſus eſt generatus a deo participauit mater virgo adeo infinito modo ꝙ ieſus nõ dicaṫ verius filius dei ꝙ̃ꝫ filiꝰ virgīs. nec maioꝛ nec dignioꝛ eſt filiꝰ đi in thꝛono paterno ſedens veſtitꝰ claritate et luce ĩacceſſibili quã habuit ab eterno: ꝙ̃ꝫ exi ſtens in vtero ꝟgīs vl' inuolutꝰ pãnis pau perculis ſuꝑ fenũ in ꝑ̃ſepio reclinatꝰ. Se cundã ꝙ̃ꝫ dignitatē btã virgo ꝑticipauit ꝙ̃a ipſa extitit mr̃ filij dei ꝙ̃ ꝓducit ſpũmſctm̃ ⁊ ꝙ̃ ē fons ⁊ autoꝛ ac cã oīs gratie ſpũſſancti. Vñ eoipſo ꝙ̃ mr̃ fontis gratie. i. xp̃i filij dei extitit oīm bonoꝝ ⁊ oīs gratie mater ē effe cta. eoꝙ fons gratie xp̃s ex ipã ⁊ ꝑ ipſam in hũc mũdũ exiuit ⁊ venit. Ideo ipã ꝟgo glo rioſa tãtam habet iuriſdictõem ⁊ autoꝛitatē ꝑticipatã a filio dei in defluxu ⁊ diſpēſatiōe gratie ſpũſſctĩ ꝙ oĩa dona: oēs ꝟtutes ⁊ gra tie et oĩa bona quibus vult: qñ vult: quõ vult: ⁊ quãtum vult per manus ipſius ad miniſtranṫ.

Caplm̃. IX. de priuilegio ꝙ totius mun di ꝑfectiones beata Maria cõſummauit.

Mona ſtella in oꝛ dine ad ꝑ̃dictas diciṫ cõſũmatio qꝛ oēs nature ⁊ mũdi totiꝰ perfe ctiones virgo ſacra vltima ſui ꝑfectõne cõ pleuit ⁊ cõſummauit. Deus ꝙ̃ꝑe licꝫ oĩa fecerit perfecta ſicut exigebat vniuſcuiuſqꝫ natura. Unde Deutero. xxxij. Dei perfecta ſunt oꝑa. tamē vltime ꝑfectõis ꝯſummatio nem in mũdo vſqꝫ ad partuꝫ virgīs diſtulit et ſoli ꝟgini reſeruauit ꝯſũmãdũ. ⁊ declaraṫ

Primo ex ꝑte vniuerſalis creature
Secũdo ex ꝑte generatiōis humane.
Tercio ex ꝑte incarnatiōis diuine.

Primo ex parte omnis creature ſm ſanctũ Bernardinũ. quia oĩa entia vnum nobiliſ ſimũ ens appetebãt naturaliter. omnia viuē tia vnũ nobiliſſimũ viuens. ſentientia vnũ nobiliſſimũ ſentiens. cõceptiones vnuꝫ no biliſſimũ conceptum. natiuitates optimuꝫ naſcibile. Rationalia ſingulariſſimũ ratio nale. Spũalia excellētiſſimũ ſpũale. Et bꝛe uiter oēs creature appetebant vnum ꝙ̃d pu rũ optimũ creatũ. his aũt ſic exñtibꝫ ĩꝑfectꝫ: eo ꝙ oĩa appetunt naturaliter bonuꝫ aliꝙđ pꝛimũ et optimũ ad quod omnia oꝛdinanṫ qꝛ entia nolũt male diſponi. Et patēt hec ꝑ phm̃. iij. Thopi. Et. x. ac. xij. Metha. Pro uiſum eſt ergo mundo de vna femĩa ſuper

oēs bn̄dicta q̄ vnico ſuo partu ꝓ optimo oī
bus rebus in mūdo ſummā ⁊ vltimam ꝑfe
ctionē adduxit. Secūdo declarat̄ ex par-
te generatōis hūane. ſm em̄ Anſelmū li.ij.
Cur deus hō. q̄tuor modis de⁹ poterat fa-
cere hoīem. Primo ſine viro ⁊ ſine mulie
re vt fecit Adā. Secūdo de viro ſine mu-
liere ꝓut fecit Euā. Tercio de viro ⁊ muli
ere ſicut cōiter generant̄ hoīes. Et iſti tres
modi fuerūt in mūdo aū incarnatōem xp̄i.
Necdū aūt erat cōplemētū vniuerſi in ꝓdu
ctione hoīs eoꝙ q̄rtus modus nōdū fuit ī
mūdo vt vicȝ fieret hō de ꝟgine ſine viro ꝑ
virtutē ſūmi opatoris. ſed hoc cōſūmatum
eſt in maria. Tertio declarat̄ ex ꝑte incar-
natōis diuine in qua ipſa btīſſima ꝟgo ꝑfe
ctionem adduxit tā ipſi mūdo q̄ȝ vt ita dicā
ipi creatori deo: nō q̄ ad ſe q̄ eſt ab eterno ꝑ
fectiſſim⁹. ſed q̄ ad nos manifeſte ſunt ipe ꝑ
fectōes diuine ꝑ virginē. Nimirꝫ ipſi mun-
do dixi ꝙ hec bn̄dicta ꝟgo in filij dei incar-
natiōe ꝯſūmationē ꝑfectōis adduxit. ⁊ cer-
te tantā ꝙ vlterioris ꝑfectōis mūdus nō eſt
capax: nec ipſe de⁹ pōt ordinaria ꝑtāte ipm
ꝑficere vlteriori ꝑfectōe. imo ſi ipſe de⁹ pa-
ter ⁊ ſpūſſctūs de femīa naſcerent̄: nihil ac-
creſceret orbi: q̄a q̄cq̄d nobilitatis: q̄cquid
deitatis: ⁊ q̄cq̄d eternitatis eſt: totū in orbe
diffuſum eſt ⁊ ꝓductū ꝑ ꝟginē ī illo eterno
ſuppoſito. ſ. xp̄o ieſu generato ab ipa: cū vicȝ
ꝟbū caro factū ē ⁊ hītauit in nob Joh. j.
Deniqȝ ipſa ꝟgo ꝑfectōes adduxit ⁊ ꝯſūma
uit ſcȝ ꝟtutū oſtēſaꝝ in deo: vt ꝑmiſi nō quo
ad ſe: q̄ diuīe ꝑfectiōes ita ſunt in ſūmo vt
nec augeri nec minui poſſint. ſȝ q̄ ad mani-
feſtatōeȝ erga nos. qꝺ patet. q̄ in īcarnatōe
diuīa claruit q̄ ad nos īpſcrutabil' ſapīa dei
q̄ mūdū reſtaurauit: diabolū deiecit: ac ho-
minē liberauit. Claruit et īeffabilis iuſticia
ac patiētia q̄ ꝓ pctīs noſtris ſatiſfecit deus
patiēdo. Claruit ⁊ incōprehēſibilis mīa et
benignitas. Vn̄ aplus. Apparuit benigni-
tas et hūanitas ſaluatoris nr̄i dei: q̄a nō ex
opib⁹ q̄ fecim⁹ nos ſed ſm ſuā mīaȝ ſaluos
nos fecit. ad Titū. iij. cū noſipſi reſurgere et
liberari nullo mō ꝑ creaturā aliquā poſſe-
mus. nec tn̄ de⁹ bonoꝝ noſtroꝝ egeret: teſte
ꝑs. Deniqȝ claruit īmēſa charitas q̄ dilexit
nos ⁊ lauit a pctīs noſtris in ſanguine ſuo
Apoc. j. Et de⁹ pater ſic dilexit mūdū vt fi-
liū ſuum vnigenitū daret. ſ. ꝓ redimēdo ſer-
uo imo inimico. Et q̄d amplius dicā vtiqȝ
ꝑcipua ꝟtus in deo ipſa vicȝ hūilitas nō tā
apparebat q̄ tn̄ deū decebat tanq̄ȝ vna ꝟtu-
tutū regaliū. ⁊ q̄ nō poterat de⁹ hūiliari vſ
qȝ ad penas in natura diuīa: oportuit ꝙ vt ī
alia. ſ. hūana natura hūiliaret̄. vt ait Petr⁹
aureoli li. iiij. cōpēdij. ca. vj. Sic ꝙ omniū
virtutū ꝑfectōes manifeſtas conſūmauit et
adduxit btīſſima ꝟgo Maria in deo et mū
do qn̄ ꝑ ipam ⁊ in ipſa ipſe de⁹ etern⁹ hūli-
auit ſe vt ſit tꝑalis: impaſſibilis vſqȝ ad paſ
ſionē in mortē ⁊c. Vn̄ pōt iā mūdus dicere
illud ꝑs. Omnis cōſūmatōis vidi finē. ſ. in
virgine.

Caplm. X. de priuilegio ornatus: q̄a ſcȝ
de Maria ornat̄ totus mūdus.

Decima ſtella di-
cit̄ ornat⁹. q̄ de carne ꝟgis bn̄-
dicte ⁊ ī ꝑte corpis ei⁹ exciſa cōſi
ſtit ⁊ ꝑficit̄ ac tractat̄ totū dec⁹ ⁊ ornat⁹ mū
di. Cū q̄ nil decoroſi⁹ ī mūdo videt̄ q̄ȝ vir
ginē eſſe matrē. ſ. dei. Tū q̄ in eucharistia ē
idē corp⁹ xp̄i qꝺ de ꝟgīe eſt ſūptū: ⁊ idē de⁹:
eadēqȝ aīa et idē ſanguis q̄ fuerūt in virgis
vtero. q̄ vt dicit Ambro. Hia hec eadē ſūt
in ſacro q̄ fuerūt in virgis vtero. ⁊ q̄ totus
ornatus ⁊ dec⁹ eccl'ie ac pōdus ſacroꝝ eius
cōſiſtit in h̄ ſacroſctō ſacro eucharistie in q̄
de⁹ ꝑn̄tialr̄ et corꝑalr̄. i. ipſe tot⁹ dn̄s Jeſus
habitat nobiſcū vſqȝ in finē ſeculi. Alia etiā
ſacra ad hoc tanq̄ȝ ad vltimū finē ordinant̄
Ideo btā virgo totā ornauit ⁊ decorauit ec
cleſiā: qm̄ ſui portio corꝑis ſiue dicā puriſ-
ſimi ſanguis de qua chriſti corp⁹ formatuȝ
eſt ad toti⁹ eccl'ie ornatū: decorē: fidem: ⁊ vi-
tam eternā ꝯſequendā eſt data mūdo iſti ī-
feriori in eucharistia. Hic eſt eniȝ panis vi
te de quo ſi quis māducauerit viuet in eter
num Johis. vj.

Caplm. XI. de ꝓuilegio qꝺ btā virgo re
tribuit deo ꝓ toto mundo.

Vndecima ſtella
dr̄ retributio. q̄ btā virgo totuȝ
retribuit deo ⁊ ſatiſfecit ꝓ oībus
que ipſe de⁹ tribuit nobis ꝓut declarat idē
ſctūs Bernardi. vbi ſ. di. ſic. Sola em̄ bn̄
dicta virgo plus fecit deo vel tātū vt ſic di
cam quantū fecit deus toti generi humano
Credo etem̄ certe ꝙ mihi indulget deus ſi

nunc ꝑ virgine matre loquar. Cógregem⁹ nẽpe in vnũ q̃ de⁹ hoĩ fecit ꝛ ꝯſiderem⁹ que ꝟgo Maria dño fecit. Pꝛio nãq3 formauit de⁹ hoĩem de limo terre. ſed Maria formauit deũ de puriſſimis ſanguĩb⁹ ſuis ẜm aſſumptã naturã. ſ. a deo ꝛ õ puriſſima carne q̃ preualet oĩ limo terre ꝛ oĩb⁹ reb⁹ mũdi. Scdo de⁹ impſſit in hoĩem imagĩs ſui decoꝛẽ. ſed Maria ꝟgo impſſit in xp̃m deum imaginẽ decoꝛis ſui: vt ſicut ipſa erat pulcerrima feminaꝝ: ſic ꝛ xp̃s eius nat⁹ eſſet ſpecioſus foꝛma p̃ filijs hoĩm. teſte p̃s. Vñ ſicut imago dei p̄eminet in hoĩe ẜm aĩam p̃ alijs creatis: ita imago hoĩs in xp̃o. i. ipſa hũanitas xp̃i ẜm coꝛpus p̄eminet oĩ homi et creature angelice ac alijs inq̃ntũ deo vnita. Nã deus dedit hoĩ vt ſit ad imaginẽ ſuaꝫ. Btã ꝟgo aũt dedit deo vt ſit verbũ caro factum. Tercio deus fecit hoĩem in ſtatu inocẽtie ſine paſſioĩb⁹ famis: ſitis: frigoꝛis: ꝛ ſiliũm. Sed ſedula mr̃ Jeſu oĩb⁹ paſſionib⁹ ipſi⁹ dñi Jeſu occurrebat ſcꝫ fami: ſiti: frigoꝛi: nuditati: caloꝛi, ſicut ſtat⁹ paupꝛim⁹ exigebat. ꝛ hoc cũ maxia patiẽtia ſua. Quarto de⁹ veſtiuit hoĩeꝫ pellicea veſte. Sed btã ꝟgo veſtiuit xp̃m in p̄ſepio paupculis pãnis ꝛ proceſſu tp̃is fecit ei incõſutilẽ tunicã q̃ preualuit oĩb⁹ veſtib⁹ mũdi vtpote a matre dei facta deo. Quinto de⁹ docuit hoĩem ſapiãꝫ ſed ſapiẽtiſſima ꝟgo ꝛ prudẽtiſſima xp̃m deum in puericia nõ ſolũ docuit: ſed ꝛ ipãmet ſociãdo ſeipſam cũ ipſo xp̃o et eũ poꝛtando in egiptũ fecit nociua fugere. Sexto deus hoĩem nutriuit de fructib⁹ paradiſi. ſed btã ꝟgo nutriuit xp̃m de ꝓp̃io ſuo ſacratiſſimo lacte: vbere de celo pleno cui⁹ minima ſtilla p̄ualet oĩb⁹ fructib⁹ paradiſi terreſtris ac totius mũdi. Septio deus dedit hoĩ carnẽ q̃ poſſet moꝛi ꝛ incinerari poſt pctm̃ vt nũc cernim⁹. Sed btã virgo dedit deo carnem imaculatã q̃ nõ poſſet icinerari. iuxta illud p̃s. Nõ dabis ſctm̃ tuum. i. xp̃m videre coꝛruptionẽ. Reddẽdo g̃ ſingula ſingul'. ſ. q̃ fecit deus homi. ꝛ q̃ fecit btã ꝟgo ipſi deo videbis vt ꝑ ſolacio dicere liceat q̄ plus maria deo q̃ ipſe deus homi fecit. vñ de⁹ ꝓpter beatam virginem obligatur nobis plurimum. Sed hoc totum eſt ex dei voluntate et eius beneplacito cui gratias agere debemus: qui in tantum condeſcendit nobis ꝑ virginem ꝛc.

Capl'm. XII. q̄ ꝑfectõẽs et plenitudines gratiaꝝ Marie ſunt incõpꝛehẽſibiles.

Duodecima ſtella dr̃ incõpꝛehenſibilitas q2 ꝑfectiones graꝝ et plenitudĩs excellẽtie nobis ſunt incõpꝛehẽſibiles ꝛ alijs creaturis. Nã ẜm declaratõeꝫ ſancti Bernardini: ſicut diuĩe ꝑfectiões oĩ intellectui ſunt incõpꝛehẽſibiles. ſic ꝑfectiões graꝝ q̃s ꝟgo ſuſcepit in ꝯceptiõe filiũ dei ſoli ĩtellectui diuino et xp̃o et ſibi cõpꝛehẽſibiles extiterunt ꝛ nõ alijs. Lõdeꝫ q̄ de⁹ generaret deũ hoc ei ex natura ꝯueniebat vt ꝑ viaꝫ nature ꝛ intellectus ꝓduceret ꝟbuꝫ ꝑ oĩa eq̃lẽ ſibi: imo impoſſibile eſt q̄ de⁹ pater nõ generet deuꝫ ſcꝫ filiũ ꝓpter fecũditatẽ ſuã. ſed q̄ femia cõciperet ꝛ pareret deũ eſt ꝛ fuit miraculũ miracloꝝ. q2 eſt ſũme ſupra naturã. Vñ opoꝛtuit hãc feminã eleuari ad ꝑticipatiõem diuinã ꝑ quãdã q̃ſi infinitatẽ ꝑfectionũ et grãrum quã nunq̃ creatura expta eſt. Credo g̃ q̄ ad illã abiſſum imꝑſcrutabilẽ oĩm cariſmatũ ſpũſſcti q̃ in btãm virginẽ deſcẽderũt in hoꝛa diuĩe ꝯceptõis nunq̃ intellectus diuinus vel angelic⁹ potuerit attingere. Vñ Diero. in ſer. de aſſumptiõe Scit inq̃t de⁹ oĩa ꝛ poteſt. Propterea q2 ita eſt ſolus ſciuit ſe ꝛ potuit ĩ vtero ꝟgis ſine ſui coꝛruptõne miſceri atq3 vniri vt eſſet vn⁹ xp̃s de⁹ et hõ: vna ꝑſona: vnaq3 ſubſtãtia. Et ob h̃ dei genitrix electa et p̄electa iure ab angelo grã ſalutat' ꝛ p̄dicat' plena. Et paulo ĩfra igr̃ inquit Quod natura nõ habuit vſus neſciuit ignoꝛauit rõ: mẽs nõ capit hũana: pauet celum: ſtupet terra: creatura oĩs etiam celeſtis mirat'. hoc totũ eſt qđ ꝑ Gabꝛielem Marie diuinit⁹ nũciat' ꝛ ꝑ xp̃m adimplet'. hec Diero. Qđ etiã declarat Gabꝛiel Lu. j. cũ ab eo quereret btã ꝟgo dicẽs. Quõ fiet iſtud qm̃ vi. n. ꝛc. Rñdit totũ myſteriũ angel⁹ ſe ignorare ꝛ cõmiſſit ſpũſctõ di. Spũſſctũs ſupueniet in te ꝛ ꝟtus altiſſimi obũbꝛabit tibi. q. d. qđ a me q̃ris plenarie nõ ſcio vt total'r edicam: ſed ipſe ſpũſſctũs q̃ eſt doctoꝛ veritat' ſibi ſoli hoc altiſſimũ myſteriũ reſeruauit q̃ te edocebit ad oĩaq3 myſteria deſcripta in veteri teſtamẽto de filij dei icarnatõe natiuitate: cõuerſatõe: paſſione: reſurrectõe ſcire faciet ꝑ illũinantiſſimã expiẽtiã. Itaq3 ſupueniẽs ſpũſſctũs in ꝟginẽ: et ꝟtus altiſſi

mi chriſtus(de q̄ apl'us Predicamus inq̄t xp̄m dei ꝟtutē ⁊ dei ſapiētiā: q2 in xp̄o ſunt oēs theſauri ſapiētie ⁊ ſcie di: ipſo teſte apoſtolo) adeo ꝟginis mētē ⁊ intellectū theſauro ſapīe ipleuit vt oīa ꝓnunciata ⁊ ꝑſcripta a ꝓphetis ⁊ ꝑfigurata a patriarchis optime ſup oēs noſceret et ſciret ac certa experientia i ſeipſa ⁊ in filio completa cerneret ⁊ ꝯferret. Hoc eſt qđ dicit̄ Lu.ij. Maria ꝯſeruabat oīa ꝟba hec cōferens in corde ſuo. Qđ exponit venerabilis Beda: q2 ſc3 habuit i mēte oēs ſcripturas ſacras: ⁊ cōferebat q̄ ſcripta erāt cum his que fiebant. Uerbigratia vt deſcēdam⁹ ad ꝑticularia. Cū btā ꝟgo vidit ſe cōcepiſſe et ꝟginitate manēte peꝑiſſe: dicebat intra ſe. Ecce o deus me⁹ modo impleta eſt illa ꝓphetia Eſa.vij. Ecce ꝟgo cōcipiet ⁊ pariet filiū ⁊c. Itē cū videbat dei filiū paruulū in vlnis ſe tenere cōferebat in corde di. Ecce nūc impletū eſt illud Eſa.ix. Paruulus nat⁹ eſt nobis ⁊ fili⁹ dat⁹ eſt nob et vocabit̄ nomē ei⁹ admirabilis de⁹ fortis. Uidens q̄ paruulū vagientem di. ecce qđ dicit̄ Sap.vij. Primā vocē oib⁹ ſilem emiſi plo.⁊ hoc in ꝑſona xp̄i. Audiens aūt angelos canētes Glia in excelſis: di. Nūc impletur ꝓphetia Dauid. ſc3 Celi.i.angeli enarrāt gl'iam dei ⁊ opa manuū ei⁹ annū.fir.i.celū: nouā ſtellā mittēdo. Uel firmamentū.i.ſcti ⁊ electi vt paſtores ⁊ tādem apl'i. Lu. ij. Die veniſſent magi ad adorādū di. Ecce qđ ait Dauid Reges tharſis ⁊ iſule mūera offerent ⁊c. Cum ꝑo q̄dragesimo die obtulit pue2 dixit. Ecce illđ Malach.iij.implet̄.ſ. Ueniet ad tēplū ſctm̄ ſuū do.que3 vos q̄ri. et angelus teſtamēti.ſ.noui inſtitutor: quem vos.ſ.iuſti: vult̄.i.affectat̄: vt ſimeō ⁊ anna Ipſe em̄ q̄ſi ignis ꝯflās.q2 iflāmat ad amorē ipm̄ ꝯgnoſcentes.et ſic de alijs myſterijs xp̄i ſc3 fuge in egiptū: ⁊ reuerſiōis: baptiſmi ꝑdicatōis: miracło2: ⁊ paſſionis: atq3 reſurrectōis.q̄ oīa deſcripta ſunt in ve.teſt.⁊ longū foret ſingl'a enarrare. Unde redeundo ad ꝓpoſitū: vere hec eſt ꝟgo gl'ioſiſſima maria ſup oēs nobiliſſima merito ꝑtāte: ſupexcellētia: dñio: regnoq3 digniſſima: grē diſpēſatrix: mūdi cōſeruatrix: cōſūmatrix oīs ꝑfectionis: oꝛnat⁹ eccl'ie: deo acceptiſſima: ⁊ oī gratia incōꝑhēſibil'r ditiſſima. O igit̄ mater dei inclita grām nobis de tua plenitudine ꝑſta ⁊ gl'iam in patria Amen

Incipit liber duodecimus de ſeruitute et deuotione exhibenda Marie

Liber duodecimus agit de myſterio debitorie ſeruitutis ⁊ deuotionis cultu a nobis hoib⁹ ipſi btiſſime virgini exhibendo Et cōtinet tres principales ptes. Prima ps eſt de deuota veneratiōe: reuerentia ⁊ collaudatōe atq3 ſeruitute: ipſi benedicte virgini Marie exhibēda a q̄uis homie. Secūda ps de ꝓmptiſſima ſubuētiōe Marie: q̄ ſp parata ē adiuuare ſibi ſeruientes: ꝓpterea q̄ q̄ q̄libet fiducial'r ⁊ ſecure recurrat ad btām ꝟginē in neceſſitate

Tercia ps eſt de vtilitate ml'tiplici quā cōſequunt̄ hoīes ꝑ ſeruitiū deuotū exhibitu3 Marie. Et in hac ꝑte adducunt̄ pl'ima per totū miracula ſub cert̄ diſtinctōib⁹ caplo2 q̄tinus deſeruire poſſint hec miracula ꝓ toti⁹ hui⁹ volumis ꝑtib⁹ ⁊ ſmonib⁹ vt habeat ꝑdicator quod vult miraculum accipe et vbi vult applicare.

Pars prima de deuotiōe ⁊ laude ac reuerentia necnō ſeruitute quā debet hō exhibere beate Marie.

Loquente ieſu ad turbas: extollens vocē quedam mulier de turba dixit illi. Btūs vēter qui te portauit et vbera q̄ ſuxiſti. At ille dixit. q̄nimo ⁊c. Luc. xj.ca. Sctā q̄ppe mater eccl'ia hoc euāgelium frequētat in laude3 btē ꝟgis hac ꝑfecto de cā. q̄tin⁹ doceat nos exēplo hui⁹ mlieris ⁊ inducat ad beatificādā: laudādā ⁊ bñdicendā: deuotiſſimoq3 ſeruitio venerandam ipſam gl'ioſiſſimā virginē matrē dñi noſtri Jeſu chriſti. Unde in hoc ipſo ſacro euāgelio tria ꝑcipua notant̄. Primo q̄dem inſinuat̄ huius mulieris maxima deuotio: cū dicit̄. Extollēs vocē q̄dā mlier de turba dixit illi. ſ. ieſu. Hec nēpe mulier ꝟm Ambroſ. dicit̄ fuiſſe ancilla btē Marthe noīe marcilla q̄ nō fuit nobilis nec diues: q̄a tales.i. nobiles ⁊ diuites mulieres ſunt min⁹ deuote ad verba dei ⁊ nimis ſollicite circa bona rerum ſeculi huius. ſed fuit hec mulier de turba.i.de vili cōditiōe ꝟm ſeculum: ſed nobilis apud deum: q̄a ꝟtuoſa: ⁊ vt fert̄ fuit vir

go deuota. Uñ extollẽs.i.ex corde tollẽs et eleuãs: vocẽ in xp̄i ⁊ eiꝰ matrꝭ cõmẽdatõem ꝯtẽpta verecũdia ⁊ ꝯſuetudine p̄ter naturã mulierꝝ: q̄ nõ cõſueuerũt loq̄ in pp̄lo. Poſtpoſito etiã iudeorꝝ timore xp̄o loquẽte auſa fuit coram tanta mł'titudĩe ſic ſola clamare: chriſtũ laudare: ⁊ matrẽ eiꝰ btĩficare in ĩcredulorꝝ iudeorꝝ ꝯfuſionẽ. Magna ḡ deuotõ a ſpũſctõ ſibi ĩfuſa ipſam ſic incitauit clamare ex vehemẽtia diuini amoris in corde feruentis. ex abũdãtia em̄ cordis os loquitur Math.xij. Et hinc cognoſcit̄ ꝙ hec mulier fuit ſctã. qꝛ q̄lis vnuſq̄ſqꝫ eſt talia loquit̄: dicẽte Aresto.iiij. Ethicorꝝ. Ut em̄ ꝑ odorẽ herba ſic bõ cognoſcit̄ per ꝟba. Sctã itaqꝫ hec mł'ier amore diuĩo ⁊ deuotiõe plena audẽter xp̄m dei filiũ et eiꝰ matrẽ ſctiſſimã coram oĩbꝫ btĩficat ⁊ cõmẽdat. qꝛ amor ꝟecũdiã neſcit: timorẽ contẽnit: audaciã inducit. Ergo ⁊ nos chariſſimi huiꝰ mulierꝭ exẽplo diſcamꝰ ardere deuotõe erga xp̄m ac eiꝰ ſanctiſſimã genitricẽ Mariã. Scd̄o in ip̄o euãgelio inſinuat̄ xp̄i ⁊ eius matris digniſſima laudatio. qꝛ hec ſctã mulier dixit. Beatus vẽter qui te portauit ⁊ vbera q̄ ſuxiſti: q̄ verba ſunt a ſpũſctõ inſpirata. Et vere maria p̄dicat̄ felix et btã q̄ xp̄m portauit dei filium ⁊ lactauit. Tu q̄ꝫ o hõ ſi vis btĩficari diſce ieſum dulciſſimũ portare in corde tuo ꝑ fidẽ. Nã dicit apł'us: habitare xp̄m ꝑ fidez in cordibꝫ noſtrꝭ Eph.iij. Nã vt ait Augꝰ. Beatior fuit Maria xp̄m portãdo in corde q̄ꝫ in vẽtre. ⁊ certe niſi priꝰ eũ portaſſet in corde ꝑ fidẽ ⁊ dilectionẽ: nunq̄ꝫ in vẽtre euz habuiſſet. O igit̄ aĩa crede ⁊ dilige xp̄m Jeſum vt eũ habeas in corde et valeas btĩficari. Deniqꝫ diſce ⁊ xp̄m ſpũaliter lactare: qd̄ facis cum ipſum cibas ⁊ alis in ſuis mẽbris.i.in paupibꝫ: mĩe opa exercẽdo. q̄a ipſe dñs ieſus ait Math.xxv. Quod vni ex minimis meis feciſtꝭ mihi feciſtꝭ. Sꝫ hic q̄ſtio occurrit circa euãgeliũ Quare ſpũſſanctus ꝑ os huiꝰ mulieris ſolũ btĩficauit ventrẽ Marie ⁊ vbera: ⁊ tacuit de aliȷ̄s eiꝰ mẽbris: cũ ipſa virgo bñdicta ꝑ ſingula membra foret btĩficãda vtpote ꝑ oĩa gratia plena: teſte angelo Luce.i. Aue inq̄t gr̄a plena dñs tecũ ⁊c. Rñdet̄ ꝙ id̄ qꝛ in diuĩa incarnatiõe facta ſunt maiora miracula in vẽtre ⁊ vberibꝫ btẽ marie q̄ꝫ in aliȷ̄s mẽbris: et in his maioribꝫ cõprehẽdit alia mẽbra ſubminiſtrationẽ habẽtia ad iſta. Nimirꝝ in vẽtre Marie facta ſunt miracł'a maxĩa. P̄rio q̄a ibi deꝰ factꝰ eſt hõ. et ſic ĩmẽſus factꝰ eſt paruulus: ĩmortalis mortał': ꝟbũ infans. O vere magnũ miraculũ: qm̄ q̄ fecit vẽtrẽ marie factꝰ eſt in eodẽ vẽtre. ſicut magnum foret ſi q̄s feciſſet domũ ⁊ poſtea in eadẽ domo naſceret̄. Uñ Eccĩ.xxiiij. Qui creauit me inq̄t maria req̄euit in tabernaculo meo.ſ.factus hõ. Scd̄o magnũ fuit miraculuz in vẽtre Marie: qꝛ maiꝰ ſeip̄o imo p̄ toto mũdo cõtinuit vẽter ille. vñ canit eccł'ia. Sctã ⁊ immaculata ꝟginitas q̄bꝫ te laudibꝫ efferã neſcio. qꝛ quẽ celi cape nõ poterãt tuo gremio ꝯtuliſti. Tertio qꝛ vẽter ille ꝟgĩali integritate ꝯcepit ⁊ peꝑit ac poſt ꝑtũ ꝟgo ꝑmanſit vt tenet fides catholica. Deniqꝫ ĩ vberibꝫ marie facta ſunt miracł'a maxĩa in hac ĩcarnatione. P̄rio qꝛ de celo plena ꝑ miraculũ ipſa vbera lacte extiterũt: vt canit eccł'ia. Scd̄o qꝛ ipſa eiꝰ vbera ꝟginea regẽ angelorꝝ deũ lactauerũt ⁊ aluerũt. Tercio qꝛ.ſ. eius vbera vtpote ꝟginea ſine lactis meatu apto: ſolo diuĩo miracł'o: lac filio dei ſugendũ exhibuerũt. Alia igit̄ mẽbra ꝟginis his deſeruierũt ⁊ nõ tot miraculis choruſcauerunt. idcirco illis tacite laudatis hec cõprehẽſa in euãgelio manifeſte btĩficant̄. Tercio in hoc ipſo euãgelio inſinuat̄ imitatiõis et ꝯformitatis diuina inductio: cũ ip̄e dei filius dñs Jeſus ſubiũxit Quinimo.q.d. verũ eſt ⁊ bñ dixiſti qm̄ vere btã eſt q̄ me corporał'r portauit ⁊ lactauit. Et etiaz btĩ ſunt oẽs q̄ portãt me ſpũał'r ⁊ cuſtodiũt et alunt ſpũał'r me: ꝟbũ dei audiẽdo et obſeruãdo p̄cepta dei. Uñ ſubdit. Btĩ q̄ audiũt ꝟbum dei ⁊ cuſtodiũt illd̄. Sed diceres: q̄ eſt rõ huiꝰ ꝯformitatis? Rñdet̄ ꝙ hec eſt. qꝛ ſicut xp̄s ſpũſſcti ꝟtute ac miſterio angeli ꝯceptꝰ eſt in vtero ꝟginis: ſic ꝟbũ dei ſpũſctõ operante ⁊ angelo bono cooꝑante ꝯcipit̄ ĩ vtero mẽtis ⁊ fouet̄ ad eterne btĩtudinis acq̄ſitionẽ. Uñ ſicut btã ꝟgo p̄dicat̄ beata portãdo xp̄m: ſic btĩ obſeruãdo portãtes ꝟbuz dei. Dic ḡ o chriſtiane: dic q̄cũqꝫ fidelis aĩa hãc deuotã mulierẽ imitãdo. ⁊ xp̄m ac eius matrẽ bñdicẽdo: dic. btũs vẽter ꝟginis marie q̄ te xp̄m portauit ⁊ vbera eius q̄ ſuxiſti. vt ꝑ hanc ⁊ cõſimilẽ laudationẽ ac deuotionis cultum ⁊ obſequiũ: regnum cum xp̄o ⁊ eiꝰ mr̄e vbi laudare valeas: ꝑcipias in eter

nū. Quia ṽo in iſta pte libri intēdim⁹ age re de deuota veneratiōe reuerētia ꝛ collau datōe atq̄ ſuitute exhibēda ipi bñdicte ṽgī Idcirco tria myſteria de hac mat'ia hic no tabim⁹ iuxta notata pmiſſa.ſ. ṽba euāgelij.

Primū dr myſteriū amoroſe affectōis.
Scōm dr myſteriū obſeqoſe deuotiōis.
Terciū dr myſteriū gratioſe inductōnis

Articulus pmus q̄ ſummā affectōis ꝛ dilectōnis deuotionē debet hō habere ad btām dei matrē eamq̄ laudare ꝛ deuotiſſi ma ſeruitute colere vbi certe q̄ſtiones ſoluū tur.

Quantuz ad pri mū myſteriū amoroſe affectiōis quā debet hō hr̄e ad btā; virgi nem Nota: q̄ licet ad plenū exp̄mere ñ poſ ſimus: tñ aliqn̄tulū elucidat' ex his q̄ſtioni bus. Prima q̄ſtio: vtꝝ homo magis obli gat' diligere dei matre; ꝛ deo ac ipſi laudes et grās agere: ꝛ obſeqo deuoto deſeruire vt poteſt q̄ angelus. Secūda q̄ſtio: vtrū btā ṽgo debeat venerari honoris ꝛ deuotōnis cultu maiori q̄ ipſa crux chriſti. Tercia q̄ ſtio: vtrū hō teneat' ipſam ṽginē btām ma gis amare q̄ ſeipſum. Quarta q̄ſtio q̄liter adoratōis deuotōe ꝛ affectiōne btā ṽgo de beat a fidelib⁹ venerari. Ad pmū queſitū Rñdet' p ꝯcluſionē affirmatiuam q̄ ſc; hō magis obligat' deo et btē ṽgini q̄ angelus. Et declarat' hoc rōnib⁹ ſūptis ex regula po ſita p btm̄ Grego. in Omel' de pōtificib⁹ di centē. Quanto inq̄t creſcūt dona tanto ꝛ ra tiones creſcūt donoꝝ. Tanto ḡ ad ſeruien dum deo q̄ſq̄ pmptior debet eſſe et mune re q̄nto ſe obligatiorē fore cōſpicit in reddē da rōne Hec Greg. Btā ṽo Maria di mr̄ maiora dona exhibuit hoib⁹ q̄ angel'. ḡ hō magis tenet' diligere inq̄ntum pōt q̄ ange lus. q̄a btā virgo ſuū natū filiū dei exhibuit et angelis ꝛ homib⁹. ſed plus tripliciter ho minibus q̄ angelis.

Primo quia dignius.
Secundo quia amicabilius.
Tercio quia plenius.

Primo q̄a dignius: eo q̄ angelis exhibuit xp̄m vt dñi ſeruis ꝛ miſtris. vñ ps. Bñdici te dñm oēs angeli ei⁹ miſtri ei⁹ q̄ facitis vo luntatē eius. Hinc Math. iiij. Acceſſerunt angeli ꝛ miniſtrauerūt xp̄o. Sed hoib⁹ be ata ṽgo exhibuit xp̄m deu; in fratrē carnis ꝓpinq̄tate ꝛ ſanguinis. Et idcirco dñs Jeſus poſt reſurrectōem ſuā diſcipulis nūciando dixit Magdalene Joh. xx. Uade ꝛ dic fra trib⁹ meis ꝛc. Dignitate; ṽo hāc hō ꝯſecut⁹ eſt vt ſit frater dei p virginē in xp̄i incarna tione vel nature hūane vnione: quā angel⁹ nō apphēdit. Uñ aplūs Heb. ij. Nuſq̄ an gelos apphēdit ſed ſemē Abrae. ḡ hō mag' dignificat⁹ eſt p ṽginem q̄ angelus: vtpote q̄ homo frater: angelus ṽo ſeru⁹ dei. Pro pterea Bern. Puto inq̄t iam me ſpnere nō poterit deus os ex oſſib⁹ meis ꝛ caro de car ne mea. Bñdicta Maria p quā talē fratrē habemus.ſ. deū. Ad id legit' ꝛ exēplu; ex cum q̄dā nō flecteret genua ad illud ṽbum ſimboli Ex Maria virgine ꝛ hō factus eſt Hoſ demō dedit ei alapā di. O inq̄t ſi p me deus fact⁹ foret hō: nō ſemel ſed milleſi es q̄tidie genua flecterem. Secūdo quia btā virgo exhibuit deū hoib⁹ amicabili⁹ q̄ angelis. Nā angelis exhibuit tm̄ ad viden dū ꝛ reſpiciēdū. iuxta illud. j. Pe. j. In que; ſc; xp̄m deſiderāt angeli ꝓſpicere. Sed ho minib⁹ exhibuit nō ſolū ad videdū ſed etiā ad guſtandū corp⁹ ꝛ ſanguinē xp̄i in ſacra mento eucariſtie. Joh. vi. Hic eſt panis q̄ de celo deſcēdit: ſi q̄s mādu. ex hoc pa. vi. in eternū. Deniq̄ btā ṽgo xp̄m deu; exhibuit vt illuminatorē et redemptorē ac ſaluatore; hoib⁹ ꝛ glificatorē. Angelis ṽo nō intantū amicabiliter: vt claret ꝯſiderāti. Tercio: q̄ exhibuit hoib⁹ plenius deum q̄ angelis etiā in patria vbi angeli vidēt xp̄m deū tm̄ modo ſimpl'r oculo vic; ſpūali. Sed homi nes dupl'r: quia diuinitatē xp̄i intuent' ocło ſpūali ſicut angeli ꝛ inſup hūanitatē ei⁹ cor porali oculo. Uñ Joh. x. Per me ait ſalua tor ſi q̄s introierit ſaluabit': ingrediet' ſc; ad diuinitatis: ꝛ egrediet' ad humanitatis con templationē: ꝛ paſcua inueniet fruitōis be ate. Patet ḡ q̄ hō mag' obligat' dō ꝛ ei⁹ ma tri q̄ angelus deſeruire: grās agere: lauda re ꝛ bñdicere ac cultū deuotōis exhibere.

Ad ſcōm q̄ſitū ſc; an maior honoꝛ dbeat exhiberi matri chriſti q̄ cruci Reſpōdetur ſm Tho. tercio ſcripto ſentētiaꝝ di. ix. q. iij. arti. ij. Et iterū in. iij. parte ſūme. q. xxv. ar. v. Et cōcoꝛ. Alex. de Hal. in tercia pte ſum me. q. xvi. Et Bonauen. ſup. iij. di. ix. q. i. ar. iij. q̄ crux chriſti poteſt trib⁹ modis cōſide

rari. Uno mõ inq̃ꝫtum eſt q̃dã res et tũc
maior honor debet̃ btẽ ỽgini q̃ꝫ cruci. quia
crux chriſti ꝓut in ſe cõſiderat̃ nullo mõ eſt
adorãda: eoꝙ eſt res inſenſibilis nec capax
adoratõis vel honoris: quia reuerẽtia ⁊ ho
nor nõ debet̃ niſi rõnali creature. Crux aũt
eſt lignũ vl̕ ſculptũ vel pictũ. Sed btã ỽgo
ſm ſeipſaʒ cũ ſit rõnalis eſt capax honoris
q̃ eſt exhibitio reuerẽtie in ſignũ ỽtutꝭ vt di-
cit Areſto. iiij. Ethicoꝝ. Secũdo mõ po-
teſt crux ꝯſiderari inq̃ꝫtum eſt q̃daʒ res xp̃i
vel ad xp̃m ꝑtinẽs q̃ fuit cruẽtata eiꝰ ſangui
ne. ⁊ ſic debet̃ ei honor adoratõis. Uñ Da
maſ. in ſuis ſentẽtijs ca. d̃ cruce dicit ſic. Ip
ſum q̃dem p̃cioſum lignũ crucis venerabi
le in q̊ ſeip̃m ꝓ nobis xp̃s obtulit vt ſctĩfica
tum tactu corpis ⁊ ſanguĩs decẽter eſt ado-
randũ. Et hoc intelligit̃ ſm Tho. de yꝑdu
lia. Sed Bonauen. dicit ꝙ cruci in q̃ xp̃s
pepẽdit exhibet̃ honor in obſequiũ reuerẽ-
tie q̃ eſt honor veneratõis ⁊ etiã honor ado
ratõis in teſtimoniũ ỽtutis ⁊ famulatũ cõ-
placẽtie. Crucẽ q̇ppe illam xp̃i veneramur ⁊
etiã adoramꝰ. ſed in h̃ eſt differentia: q̃ ho-
nor veneratõnis ⁊ reuerentie exhibet̃ cruci
xp̃i tanq̃ꝫ inſtrumẽto noſtre ſalutis. ſic ⁊ cla-
uis ⁊c̃. quẽadmodũ reuerẽtiã exhibemꝰ ſa-
cramẽtis: q̃ eſt in eis aliq̃ mõ noſtre ſalutis
cauſalitas. Honor aũt adoratõis offert̃ ipi
cruci xp̃i rõne crucifixi. nemo eniʒ intẽdit ei
placere vl̕ aliq̃d impetrare ab ea: ſed ei q̃ in
ea affixus fuit. ⁊ ſic debet̃ ei. i. crucifixo ado
ratio latrie. Uñ eccl̕ia crucẽ xp̃i adorãdo al
loquit̃ eam tanq̃ꝫ rõnalẽ ⁊ intelligentẽ di. O
crux aue ſpes vnica hoc paſſionis tp̃e auge
pijs iuſticiã reiſq̃ꝫ dona veniã. Que tñ ſoliꝰ
dei ⁊ dñi ieſu eſt dare. ſ. veniã ⁊ iuſticiaʒ au-
gere. ⁊ ideo ſic crucẽ adoramꝰ nõ rõne ſui ſʒ
ad crucifixũ intẽtionẽ referẽdo. Itaq̃ꝫ loq̃n
do de cruce ipſa chriſti ſolũ inq̃ꝫtum eſt cru
entata ⁊ ad xp̃m ꝑtinens: adhuc maior ho-
nor debet̃ matri xp̃i q̃ꝫ cruci tali ratione ſm
Tho. q̇a cũ ꝯiũctio ad xp̃m ſit cã honoris:
vbi eſt maior cõiũctio ad xp̃m ibi debet eſſe
maior honor. ſed ꝯiũctior eſt xp̃o mr̃ xp̃i q̃ꝫ
crux chriſti: ergo maior honor debet̃ matri.
Secꝰ ſi loq̃mur de cruce rõne crucifixi cui
debet̃ latria: ſed nõ matri, q̃ latria deo ſoli
debet̃. iuxta illud Deutero. vi. ⁊ Lu. iiij. Do
minũ deũ tuũ adorabis ⁊ illi ſoli ſeruies. ſcʒ
cultu latrie. Sed q̃ humanitas xp̃i eſt con
iuncta diuinitati: ideo crucifixo latria debet
exhiberi. Unde Damaſ. dicit Adorat̃ caro
xp̃i cũ incarnato deo ỽbo: nõ ꝓpter ſeipſam
q̃ creatura eſt: ſed ꝓpter vnitã ei diuinitatẽ.
Nec ille Mater aũt chriſti pura creatura ẽ
licet excellẽtiſſima: ⁊ idõ nõ debet ipa latria
adorari ſed yꝑdulia. Tercio q̇ʒ mõ poteſt
crux chriſti ꝯſiderari vt eſt imago xp̃i cruci
fixi rep̃ſentans figuram chriſti extẽſi in ea. ⁊
hec poteſt eſſe in q̃cũq̃ꝫ materia puta lapi-
dis: ligni: auri: vel argẽti ⁊c̃. Et vt ſic. ſ. tan-
q̃ꝫ imago xp̃i adorãda eſt eadẽ adoratõne q̃
chriſtꝰ: vicʒ latria. q̃ vt ait Dam̃. li. iij. Ho-
nor imaginis refert̃ ad ꝓthotypũ. i. figura-
tum. g̃ idẽ eſt adorare imaginẽ ⁊ euʒ cuiꝰ eſt
imago. Sicut g̊ ipſe crucifixꝰ adorat̃ adora
tione latrie: ita eius imago inq̃ꝫtum rep̃ſen
tat xp̃m adoratione latrie adorat̃ ꝓpter ip̃m
xp̃m deũ crucifixũ. Uñ ſic maior eſt honor
q̃ exhibet̃ cruci vtpote imagini xp̃i q̃ꝫ beate
virgini. q̃ illi latria: huic yꝑdulia debetur.
Uñ xp̃s adorat̃ vt deus in imagine crucifi
xi. Maria nõ vt deus ſed mater vera di. et
ſic infra deũ: tñ ſupra oẽm creaturã ỽbo nõ
vnitã vnione ꝑſonali: hoc eſt ſub xp̃o ſuper
oĩa alia creata. Sed di. Nunq̇d igit̃ pec-
cant hij q̃ vident̃ certe mlto magis ⁊ deuo
tius btãm virginẽ in veneratõne habere q̃ꝫ
xp̃m. Nam plerıq̃ꝫ deuotiores ⁊ ꝓmptiores
ſunt ad ieiunandũ ſabbatũ in honorẽ ỽgi-
nis ⁊ vigilias feſtiuitatũ eiꝰ. Et ad dicẽduʒ
officiũ ỽginis ampliori reuerẽtia q̃ꝫ faciant
in ieiunijs ⁊ officijs feſtiuitatũ xp̃i. ⁊ ampliꝰ
feruẽt in deuotõe veneratõis btẽ ỽginis q̃ꝫ
chriſti. Rñdet̃ ſm Anthoninũ florẽ. in q̃r
ta parte ſumme ꝙ tales magis ex ſimplici-
tate mouent̃ q̃ꝫ ſcia. vñ licet nõ deberet fie-
ri. q̃ tñ ſm Damaſ. honor matris in filium
redũdat: patientiã hʒ xp̃s huiꝰ ſimplicitatꝭ.
ſanctetiã credere poſſumꝰ ꝙ vult deus ꝑ ſu
um ſpũm ſctm̃ inflãmare multos ad ỽginis
matrꝭ deuotionẽ ſpecialẽ: vt ꝑ eiꝰ merita ſa-
lutẽ cõſequant̃ ⁊ alij coꝝ exẽplo ad deuotõ
nem virgis inducant̃. Bonus q̇ppe filiꝰ do
minus Jeſus vult honorari ſuã matrẽ de-
uotione ⁊ veneratõne magna. q̃ ipſe ſcit ꝙ
q̇cq̇d impẽdit̃ matri: nõ niſi ꝓpter xp̃m ex ea
natũ fit ⁊c̃. Ad terciũ q̃ſitũ. ſ. vtrũ plus te
neat̃ hõ diligere virginẽ bñdictã q̃ꝫ ſeipſuʒ
Rñderi poteſt ſm Bonauẽ. ſuꝑ. iij. circa di
ſtin. xxix. Et ꝯcor. Rodonenſis: vt etiã ha-

bet̄ in ſūma Aſtexana. ꝙ btā virgo maria
ratione dignitatis grē ⁊ ꝯceptōis nobiliſſi-
me inq̄ꝫtū eſt mater dī eſt ſupra nos ⁊ ſupra
oēm creaturā, licꝫ ſm ꝯformitatē nature eſt
iuxta nos tanq̄ꝫ pura hō. Et qm̄ dilectio re
ſpicit ſilitudinē: honor aūt hūillatiōeꝫ. Hic
eſt ꝙ dilectio eiꝰ generalr̄ ſub dilectōne ꝓxi
mi ꝯtinet̄: q̄ꝫuis veneratio eiꝰ alijs ꝑponat̄.
quia ei debet̄ yꝑdulia. Verū tamē eſt ꝙ ſpe
ciali affectu ab oīb ipſa diligi debet. Sed
tn̄ q̄ntūcūq̄ꝫ aliq̄ creatura magno affectu ſit
amāda: ꝑ priꝰ ipſa charitas ordinat animū
ad diligendū ꝓpriā ſaluteꝫ. Hec Bonauen̄.
Vn̄ patet q̄a eā tantū debemꝰ diligere vt ꝓ
eiꝰ amore inq̄ntū eſt mr̄ dei: ⁊ ꝓpter teſtimo-
niū eoꝝ q̄ ſunt fidei. ſ. ꝙ eſt ꝟgo īmaculata ⁊
ſimilia: debemꝰ nos morti exponere. Ad
q̄rtum q̄ſitū. ſ. quali adoratōe ⁊ deuotiōe de
beat btā virgo venerari. Reſpōdet̄ ſm oīm
theologoꝝ ſentētiā ſuꝑ. iij. diſt. ix. ꝙ adora-
tionis tres diſtinguunt̄ ſpecies. Prima di
cit̄ latria que ſoli deo debet̄. Eſt ḡ latria re-
uerētia ⁊ ſeruitus deo debita rōne ſue ſūme
maieſtatis ⁊ bonitatꝭ. vn̄ ſi creature exhibet̄
honor deo debitꝰ eſt idolatria. Secūda di
cit̄ dulia q̄ debet̄ creature inq̄ꝫtuꝫ eſt imago
dei. vn̄ dulia eſt honor q̄ debet̄ ſctīs. Ter
cia dr̄ yꝑdulia a grecis ab yper qđ eſt ſupra
⁊ dulia q̄ſi ſuꝑior dulia. et hec debet̄ creatu
re ꝑcellēti ſicut eſt caro xp̄i ⁊ aīa eiꝰ. Nā hu
manitas xp̄i ſi ꝯſiderat̄ inq̄ꝫtuꝫ ſe ſola: debe
tur ei yꝑdulia. Secus ſi ꝯſiderat̄ vt ꝯiūcta
diuinitati: q2 ſic debet̄ ei latria ꝓpter vnitaꝫ
diuinitatē. Deniq̄ꝫ vt patuit yꝑdulia debe
tur etiam ligno crucis in q̄ xp̄s pepēdit: q̄a
fuit inſtrumētū noſtre redēptōis. Modo đ
btā ꝟgine ſciēdū eſt ꝙ ipſa eſt ꝑſona ſctīſſi-
ma ⁊ inq̄ꝫtum eſt mr̄ dei: eſt creatura excellē
tiſſima. ⁊ idcirco debetur ei duplex honor.

Primo q̄dem inq̄ꝫtū ipſa eſt ꝑſona ſancta
debet̄ ei dulia. Scđo ꝟo inq̄ꝫtū eſt mr̄ dei
debet̄ ei yꝑdulia. Hec ſm Petrū aureoli in
ſuo cōpēdio li. v. Vn̄ ⁊ eccl'ia eā excellētius
venerat̄ q̄tidie officiū celebrans ⁊ ipſaꝫ lau
dans in horis canonicis: ⁊ plimas feſtiuita
tes ꝑ annū ipſi ſcꝫ b. ꝟgini inſtituēdo ⁊ ordi
nādo. Patet itaq̄ꝫ q̄ꝫ amoroſa affectōne de-
bet hō btām ꝟgineꝫ laudare ⁊ exorare ⁊ ve-
nerabiliter colere: q2 citra deū ⁊ dn̄m ieſum
xp̄m ſupra omnē creaturā: ſuꝑ oēs angelos
ſuꝑ oēs ſctōs apl'os: ꝓphās: martires: ꝯfeſ-
ſores: ⁊ ꝟgines ⁊c̄. vtpote btīſſimā reginam
mūdi: genitriceꝫ dei veri. O vere gl'ioſa dn̄a
excelſa ſuꝑ ſydera merito tibi ſeruire debet
ſummo affectu oīs hō ⁊ cūcta creatura: q̄a
q̄ te creauit ⁊ oīa: ſacro ꝓtuliſti vtero ꝓ cun
ctoꝝ ſalute ⁊c̄. Vere btō teſte Hiero. in ſer-
mone de aſſumptōe: q̄cq̄d hūanis pōt dici
verbis minꝰ eſt q̄ꝫ laus ⁊ dignitas tua mere
atur: nec ſufficit lingua tuas enarrare virtu
tes. Felix vere es ſacra virgo ⁊ oī laude di-
gniſſima: q̄a ex te ortꝰ eſt ſol iuſticie xp̄s deꝰ
noſter.

Articulus ſecūdus ꝙ ſicut btā Maria
ꝓ nobis obtulit chriſto dn̄o ſacrificia deuo
ta obſeq̄oꝝ cordis: oris: operis: ⁊ tꝑis: ita et
nos debemus Marie deſeruire.

QUantum ad ſe
cūdū myſteriū vicꝫ obſeq̄oſe de-
uotionis: de q̄ ipſa ꝟgo btīſſima
laudat̄ ⁊ btīficat̄ in euāgelio: cum dr̄. Btūs
venter q̄ te portauit ⁊ vbera q̄ ſuxiſti. Vere
btīſſima ⁊ laude digna fuere hec deuota ob
ſeq̄a Marie dei filio exhibita vicꝫ xp̄m de-
um portare: parere: virgineo vbere lactare:
caſto amplexu fouere ⁊ enutrire ꝓ mūdi ſa-
lute. Aduertendū aūt ꝙ ipſa btīſſima ꝟgo
Maria ꝓ totiꝰ hūani generis ſalute et btīfi
catione obtulit ſeipſam in ancillā et ꝓmptā
famulā dei filio: cū ait. Ecce ancilla dn̄i fiat
mihi ſm ꝟbū tuū (ſcꝫ o angele dei Gabriel)
vt ſcribit̄ Lu. j. Et ideo iure ſibi vēdicauit ⁊
obligauit ꝑ hoc totū genꝰ hūanū. vt ſic ipſa
obſeq̄um deuotū ⁊ ſeruitiū debitū exhibu-
it xp̄o deo: ⁊ ſeipſam totā in ſacrificiū famu
latus ⁊ obſequij deuotiſſime obtulit ꝓ ge-
neris hūani redēptiōe ⁊ ſalute: Ita et q̄libet
hō debeat vt tenet̄ obſeq̄a ⁊ ſeruitia deuota
ipſi ſcꝫ ꝟgini matri dei exhibere ⁊ ſeipm̄ ī ſa
crificio laudis ⁊ cultus deuotiſſimi offerre

Notandū ꝟo ē ꝙ gl'ioſa ꝟgo maria q̄dru
plici ſacrificio ſeipſam obtulit in ſeruitiū et
obſeq̄uꝫ deuotū ipi chriſto deo noſtro ꝓ ge
neris hūani ſalute. ꝓpter qđ ⁊ nos hoīes de
bemus ei q̄druplíciter deſeruire: deuoto q̄ꝫ
obſeq̄o ⁊ cultu ſacrificare. Primo q̄dē de-
uoto ſacrificio vel obſeq̄o cordis. Secū-
do ſacrificio ⁊ obſeq̄o oris. Tercio totius
corꝑis. Quarto totiꝰ tꝑis: vt patebit ꝓce-
quēdo. Primo itaq̄ꝫ beata ꝟgo ſeruiuit no
bis in xp̄o ⁊ ꝓ noſtra ſalute ſeipſam obtulit

deuoto ſacrificio vel obſeq̄o cordis et anīe.
Et hoc multiplr̄. Primo q̄dem plena fide
credēdo in xp̄m dei filium. de q̄ dixit Eliſa-
beth Lu. ij. Btā que credidiſti qm̄ pficient̄
in te q̄ dicta ſunt tibi a dn̄o. Ut nēpe teſtat̄
Auguſt. niſi Maria credidiſſet et ꝓus fide
chriſtū ꝯcepiſſet nequaq̄ꝫ in ventrē ſuſcipe
potuiſſet. Un̄ ꝑ fidem de corde mūdo ſer
uiuit Maria: q̄ filiū dei ſuſcipe ꝓ mūdi ſa-
lute meruit. Deniq̄ꝫ tp̄e paſſiōis xp̄i in ea ſo
la fides ꝑmāſit. q꞉ fugientibꝫ diſcipulis ipa
ſtetit iuxta crucē Joh. xviij. Et q꞉ mūdus ſi
mul cepit eſſe cū fide mediatoris. qm̄ Adaꝫ
dixit Hoc nunc os ex oſſibus meis ꝛc̄. vbi
apl's dicit Eph. v. Sacramētum hoc dico
magnū in xp̄o et eccl'ia ꝓpterea mūdus ſiml'
etiā finiet̄ cū fide Lu. xviij. Cū veniet filius
hoīs putas inueniet fidē in terra. q. d. non.
Unde niſi tp̄e paſſiōis xp̄i ꝑmāſiſſet fides i
btā ꝟgine mūdus tūc finit⁹ fuiſſet. O igitur
felix dei mater: o benignitas ꝟginis q̄ ſua fi
de mūduꝫ tenuit: ſua fide mūdum ſeruauit:
ſua fide chriſtū ꝯcepit ꝛ ꝓtulit mūdo: et ſua
fide diſcipulos chriſti ꝛ oēs ꝑ ꝯſequēs nos
a dānatione liberauit. Secundo ſeruiuit
Maria ꝓ nobis xp̄o firma ſpe ꝯſenſuꝫ deo
p̄bēdo: ſalutē quoq̄ꝫ hoīm ſperando in fide
chriſti ꝓfuturā. Un̄ dixit angelo Lu. i. Fiat
mihi ſm̄ ꝟbum tuū. Deniq̄ꝫ ipa ſola ſpes re
manſit in tp̄e paſſionis xp̄i q̄ ſperauit certi-
tudinaliter xp̄m reſurrecturū: vt dicit Aug.
Qm̄ aūt ꝑ fidē marie ꝛ ꝯſenſum initiata eſt
ſalus mūdi: vt ſcꝫ digna haberet̄ ſuſcipe ſal
uatorē ſeculi: quē cōſenſum ipſa in certa ſpe
deo obtulit: ideo ſua ſpe mūdū ꝟgo ſibi ob
ligauit. Tercio ſeruiuit nobis Maria de
corde ſuo ardētiſſima charitate deū diligen
do ꝑ quā charitatē deū attraxit: ꝛ vt ita di-
cam diuinuꝫ cor vulnerauit: vt erga hoīem
ſumme dilectōis bn̄ficiū exhiberet in incar
natōe ꝛ paſſione. Un̄ ipſi ꝟgini dicit deus
Cant. iiij. Uulneraſti cor meum ſoror mea
ſponſa vulneraſti cor meū. Et in hui⁹ ſignū
cum ipſa patiēti chriſto in cruce aſtaret vo-
luit poſtq̄ꝫ iam mortu⁹ eſſet chriſt⁹ de⁹: vt p̄
ſente ipſa btā ꝟgine cor ꝛ latus chriſti tranſ
figeret̄ ab vno militum lancea ꝛc̄. Joh. xix.
Nam cū chriſtus in hac trāſfixiōe nullā pe
nam ſuſtinuerit: vtpote q̄ iā obierat ꝛ corp⁹
mortuū nō ſentiebat. voluit tn̄ i ſignū amo-
ris in corde vulnerari: vt hec pena fieret ſo
lius virginis matris aſtātis q̄ taꝫ vehemēs
fuit in aīa eius ex doloris cōpaſſiōe ꝛ gla-
dio ꝛ tam ſenſibilis in corde citra mortē q̄n
ta fuiſſet i chriſto corꝑalr̄ ſi ſuꝑuixiſſet. Un̄
ꝓ nimio dolore ipſam ilico obijſſe creden-
dū eſt niſi diuīo miraculo fuiſſet p̄ſeruata.
Sic ergo in ſignum ſummi amoris q̄ vul-
neratū cor chriſti attrahebatur a vulnerato
corde marie ad paſſionē ꝛ generis hūani re
demptionē ex nimia charitate mutua volu
it chriſt⁹ coram matre in corde vulnerari: vt
cor maternū amore chriſti lāguidū ꝛ trāſfi-
xum declararet. et q̄ntum charitas xp̄i ꝛ ei⁹
matr̄ꝫ nobis ad ſalutē ꝓfuerit demōſtraret.
q꞉ vicꝫ deus nos hoīes p̄cipue ꝓpter ſuam
matrē quā de noſtro genere elegit diligeret:
et ꝓ eius amore ꝓncipalius ac ex cōſequēti
ꝑ ipſam nos redimeret. Ideo ipſa ait illud
Eccl. xxiiij. Ego mater pulcre dilectōis. i. di
uine ꝛ agnitōnis ꝛ ſctē ſpei ꝛc̄. Quarto ſer
uiuit nobis Maria de corde intime cōdolē
do ꝛ cōpatiēdo chriſto paſſo. q꞉ ei⁹ aīam do
loris ꝑtrāſiens ꝓ nobis gladius īmolauit.
Un̄ Criſoſt. in ſermone de paſſiōe dicit ſic.
In paſſiōe xp̄i duo videbant̄ altaria Unū
in pectore marie. Aliud in chriſti corpore:
chriſtus carnē ꝓ nobis ꝛ ſanguinem: maria
īmolabat animā. Optabat q̄dem ipſa cum
chriſto ſanguinē ſuū fundere: ꝛ corꝑali mor
te redēptiōis cōſummare myſteriū. Sed h̄
ſolius ſummi ſacerdotis. i. chriſti erat ꝓuile
giū: vt nos de ſanguine ſuo in ſctā inferens
redimeret. Cooꝑabat̄ tn̄ plurimuꝫ ſm̄ mo-
dum ſuum ad ꝓpiciandū deū ille maternus
affectus q꞉ mater peteret: filius ꝓbaret: pa
ter donaret. Fili⁹ eni ſcꝫ de cruce ad pect⁹ ꝛ
vbera matris ſupplicātis. Pater ꝟo ad cru-
cem ꝛ vulnera xp̄i interpellātis reſpiciebat.
et ſic ſalus vicꝫ hoīs patre ꝓpiciante fiebat.
Hec Criſoſto. Quinto ſeruiuit nobis ma
ria deuoto corde noſtram redemptionē de-
ſiderando ꝛ promouendo. Ex quo deſide-
rio ꝓpriam animā doloris gladio vulneran
dā obtulit: vt patuit. Et inſuꝑ pre toto mun
do ſumme dilectum vnigenitū ꝓ noſtr̄ꝫ ſce-
leribus morte ꝛ ſanguinis effuſione ſatiſfa
ciendū obtulit hoſtiam et oblationē ſuauiſ-
ſimam deo patri qua maius pro nobis da-
re non potuit. Unde Apocal'. j. ſcribit̄. Di-
lexit nos ſcꝫ xp̄s ꝛ mater eius: ꝛ lauit nos. ſ.
ſpe Jeſus a pctīs noſtr̄ꝫ in ſanguīe ſuo. ſ. de

ꝟgine matre ſumpto. Deniqꝫ pterea b. ꝟgo
maria deuotiſſimo corde ꝓtulit nobis ī ſuo
p̄dulci xp̄o nato panem celeſtē ⁊ potuꝫ vite
eterne.i.corpꝰ ⁊ ſanguinē xp̄i in ſacr̄o q̄ pa-
ſcimur ad ſalutē eternā: dicēte ſaluatore Jo
hānis.vj. Caro mea vere eſt cibꝰ: ⁊ ſanguis
meꝰ vere eſt potꝰ. q̄ mā.meā carnem ⁊ bibit
meū ſanguinē habet vitā eternam. Sexto
ſeruiuit nobis maria de cordis ⁊ aīe ſue po
tentijs.vicꝫ memoria: intellectu: volūtate: et
cogitatōnibꝰ oīa ad ſalutē noſtrā neceſſaria
myſteria hauriēdo: ꝯſeruādo: ꝯferēdo ⁊ ma
nifeſtādo. vn̄ Lu.ij. Maria cōſeruabat oīa
verba hec conferens in corde ſuo. Conſer-
uabat inquā in mēte vt poſtea tp̄e ſuo ma-
nifeſtaret apl'is ad p̄dicādū ꝑ mūdū ꝓ ſalu-
te hoīm oīa myſteria fidei xp̄i: ſicut exponit
Beda. Septimo ſeruiuit nobis Maria
de corde ꝓfunda hūilitate deū inclinādo et
mitigādo erga genꝰ hūanū: vt ꝓ eorū ſalute
hūanaret. Vn̄ Aug. ī ſermone de aſſūptōe
dicit ſic. O vere btā hūilitas Marie q̄ deū
hoībꝰ pepit: vitā mortalibꝰ edidit: celos īno
uauit: mūdū purificauit: paradiſum aperu-
it: aīas ab īferis liberauit. O vere glīoſa ma
rie hūilitas q̄ porta paradiſi efficit̄: ſcala ce-
li ꝯſtituit̄: ꝑ quā deſcēdit deꝰ ad terraſ. Hec
ille. Ecce ſacrificia marie. Debemꝰ itaqꝫ ⁊
nos deuoto obſeq̄o marie deſeruire de cor-
de. Primo offerēdo ei verā fidem q̄ ꝓfitea
mur eiꝰ ꝟginitatē in ꝯceptu et partu ac poſt
partū. Et q̄cq̄d credit ſctā eccl'ia: q̄a ſine fi-
de impoſſibile eſt placere deo: vt teſtat̄ apo
ſtolus Heb.xj. Secundo debemꝰ offerre
ſpem vt cōfidamꝰ de pietate ⁊ ꝟtute ac po-
teſtate eiꝰ. q2 in ipſa oīs gratia vie ⁊ verita-
tis: oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutis Eccl̄.xxiiij. Ideo
canit eccl'ia di. Salue regina miſc̄dīe vita
dulcedo ⁊ ſpes noſtra.i.nr̄e ſalutis. Ter-
cio debemus charitateꝫ: vt q̄libet catholicꝰ
dicere poſſit illud Sap.j. Sup ſalutē ⁊ ſpe
ciem dilexi eā. Et certe diligēda eſt Maria
vt rediligat nos: q2 ipſa dicit Prouerb.viij
Ego diligētes me diligo. Vn̄ Can̄.i. Recti
diligūt te. Oēs igit̄ iuſti debent eā diligere.
Quarto debemus cōpaſſiōis deuotionē
et pietatem recordādo de chriſti doloribus
et matris eius meroribꝰ. Vn̄ Eccl̄.vij. Ho
nora patrē tuū.ſ.deū et gemitus matris tue
ſcꝫ Marie quē habuit ſub cruce xp̄i: ne ob
liuiſcaris ⁊c̄. ꝓpter qđ cōſulit̄ a deuotis vt
hō q̄libet die ſalteꝫ.xv. Pater noſter: ⁊.xvij.
Aue maria dicat ⁊ poret ꝓ xp̄i paſſiōe et eiꝰ
matris cōpaſſione. Et ſc̄m qđ dicit Ludol-
fus libro de vita xp̄i. ⁊ aſſerūt deuoti ſic faci
endo ꝑ annū: cuilibet vulneri xp̄i cedit vnū
pater noſter quaſi ꝓ annua penſione. Et cō
tinuādo.xv.annis cedit ꝓ q̄libet gutta ſan-
guinis xp̄i vnū.ſ. Pater nr̄: Nā vt ſcribitur
in metro. Septuagītaq̄nqꝫ q̄tercent milia
q̄nqꝫ Tot fert̄ chriſtꝰ ꝓ nobis vulnera paſ
ſus. Et in anno tot cōſil'iter pater noſter re-
ſultant ex q̄tidiano q̄ndenario. Quinto
debemus btē ꝟgini deuoti cordis deſideri
um ⁊ pleno aīo ſeruitio ipſiꝰ nos mācipare.
Eccl̄.vi. In oī animo tuo accede ad illam:
⁊ in omni ꝟtute tua ꝯſerua vias eius ⁊ inue
ſtiga illam.ſ. orando ⁊ ſtudēdo p̄dicando et
laudando. Et ſubdit̄. Decor eīm vite eſt ī il-
la.ſ. gratie in p̄ſenti ⁊ glorie ī futuro. Et vin
cula illius.i. ſeruitia quibus ad ſua obſeq̄a
nos cōſtringimus alligatura ſalutaris: eo qꝫ
trahūt ad ſalutem ⁊ extrahunt de peccatis.
Hec ibi autoritas. Sexto debemus iu-
gi ⁊ frequēti memoria cogitatu et intellectu
beneficia nobis ab ipſa impenſa reuoluere
et mētis oculum ad eam dirigere et cōferre
ac ꝑtractare de his que ad eius ꝑtinēt glīaꝫ
⁊ honorē. q2 vt dr̄ Sap.vi. Cogitare de il-
la ſenſus eſt ꝯſūmatꝰ ⁊ q̄ vigilauerit ad illaꝫ
cito erit ſecurꝰ. Vn̄ Anſ. Aſſidue rogāda ē
Maria vt ⁊ cōgratulatio btitudīs eius ſit
ſemꝑ apud nos ⁊ cōpaſſio miſerie noſtre ſp
ſit apud eā. Hec ille. Septimo debemus
b. virgini deuoto corde hūilem reuerētiam.
ne vicꝫ corā oculis ſuis aliq̄d mali cogitare
aut ſentire audeamꝰ: ne forte ocl'os ſue mi-
ſericordie puriſſimos a nobis auertat. quia
vt ſcriptū eſt Abacuc.j. de filio ⁊ mr̄e. Mū
di ſunt oculi tui ⁊ ad iniq̄tatē reſpicere non
poteris. Sed debemꝰ hūiliter timere ne ip-
ſam offēdamꝰ. q2 p̄ceptū eſt Leui.xix. Vnꝰ
q̄ſqꝫ patrē ſuū.i. deū: ⁊ matrē ſuā.i.b. mariaꝫ
timeat. Sicqꝫ hūiliter ipſam debemꝰ reue-
reri: caput diſcooꝑiendo genuqꝫ flexo ado-
rādo: ſicut boni famuli ⁊ ancille faciūt dn̄e
ſue regine. Vn̄ abbas Eckebertus di. Cre
atoris inq̄t matreꝫ oīs creatura magnificet
et eiꝰ regie maieſtati ſe inclinent celū ⁊ terra
et oēs q̄ habitāt in eis. Hec ille. Et ſic claret
quō de corde debeamꝰ deuotū obſeq̄um ſa
crificare btē ꝟgini.

Caplm. II. qualia ſeruitia vel ſacrificia exhibuit Maria de ore.

SEcũdo principaliter vt ꝓmiſi btã ꝟgo deuote ſeruiuit ⁊ obſequiũ preſtitit xp̃o ꝓ toto genere hũano in ſacrificio oris. Sunt aũt. vij. ꝑcipua ſacrificia oris offerẽda deo a genere hũano. iuxta illud ps. Septies in die laudẽ dixi tibi ſuꝑ oĩa iudicia iuſtificationis tue. Septies ait dixi. i. ſeptem ſacrificia oris obtuli ſuꝑ oĩa iudicia tua. i. oĩa alia ſub hec ſeptẽ cõprehẽdendo. Sunt aũt hec ſeptẽ ꝑcipua ſacrificia oris q̃ eliciunt̃ ꝑ ordinem ex cãtico ꝟginis Magnificat. Primũ eſt magnificatio. ſ. dei: de q̃ ps. Magnificate dñm mecũ ⁊ exalta. no. eius in idipm. Hoc fecit Maria in oris ſui ſacrificio cũ ꝓ icarnatõe dei magnificauit deũ di. Magnificat aĩa mea dñm. ꝓpter qđ hõ debet ipſaz magnificare ⁊ ſuꝑexaltare ac glorificare pre alijs ſctĩs: qđ facit eccl'ia canẽdo Sãcta in q̃t ⁊ imaculata ꝟginitas q̃bꝯ te lau. efferã. i. extollã: neſcio. qꝛ quẽ celi caꝑe ñ po. tuo gre. ꝯtuliſti. Secũdũ ſacrificiũ oris deo exhibẽdũ obſeq̃oſe ⁊ deuote eſt iubiloſa dei laudatio. de qua ps. Libera me de ſanguĩbꝯ deus deꝰ ſalutꝭ mee et exultabit lin. mea iuſti. tuã. exultabit. i. exultãter laudabit. vnđ ſubdit̃. Dñe labia mea apꝑies ⁊ os meũ annũciabit lau. tuaz. Hoc fecit Maria cũ ait ſcđo ꝟſu. Et exultauit ſpũs meꝰ in deo ſa. m. Debemus igit̃ ⁊ nos hoĩes Mariã exultanter cũ ſuo filio ⁊ in filij opibꝯ vicz noſtre ſalutis laudare exultãter. Vnđ canit eccl'ia Tu. ſ. ꝟgo Maria regis alti ianua et porta lucis fulgida vita data ꝑ ꝟginẽ gentes redempte plaudite. ſ. in voce exultatiõis. Vñ idez ps. Viderũt oẽs fines terre ſalutare dei noſtri ſcz in q̃ ſpũs marie exultauit: cũ dixit. in do ſcz ſalutari meo. ſubdit̃. Jubilate ğ oĩs terra: cãtate ⁊ exultate ⁊ pſallite. Terciũ ſacrificiũ oris eſt ꝯfeſſio q̃ fit: ꝓpriã hũilitatem cõfitẽdo ⁊ cũ q̃s hoĩm habet pctã fatẽdo in ꝯfeſſione corã ſacerdote: ſic q̃z diuinã iuſticiã que pctm̃ nõ relinq̃t impunitũ cõmẽdãdo: ſicut faciebat ſctũs Eſdras vt patz li. eiꝰ ꝑmi. ix. ca. cũ dicebat. Dñe deꝰ meꝰ ꝯfũdor et erubeſco faciẽ meã leuare ad te qm̃ iniq̃tates noſtre m'ltiplicate ſunt nimis ſuꝑ caput noſtrũ ⁊ creuerũt vſq; ad celũ. Et infra Dñe deus iſrl' iuſtus es tu. ſ. ĩ puniẽdo nos ꝓ pctĩs. Sic ⁊ Manaſſes ſua pctã confitebat̃ ⁊ deũ iuſtũ in iudicijs ſuis q̃bꝯ iđm affligebat cõmẽdabat. ij. Paralip. vl. Sed qꝛ btã ꝟgo Maria nunq̃ȝ peccauit. tñ vtiq; hꝯ genus laudis de ſua humilitatis cõfeſſione exhibuit deo ꝓ nr̃a ſalute: cũ dixit Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue: ecce em̃ ex hoc btãz ⁊c̃. O mira hũilitas Marie ⁊ ꝟtuoſitas qꝛ cũ eſſet ſctiſſima ⁊ oĩm ꝟtutuz plena nõ loquit̃ de alia ꝟtutꝭ plenitudĩe q̃ȝ de hũilitate quã reſpexit dñs. Debemꝰ ğ ⁊ nos ĩ obſeq̃o virginis ꝯfeſſionẽ facere deo ⁊ ipſi pctã noſtra cõfitẽdo: ꝑcipue in eiꝰ laudibꝯ ꝑparãdo ad eiꝰ feſta. Vñ in cõi ꝯfeſſiõe q̃tidiana ſolet eccleſia dicere: Cõfiteor deo oĩpotẽti ⁊ b. marie ꝟgini ⁊ oĩbus ſctĩs. q. d. ꝯfitẽs: ſic fateor pctã mea corã deo ⁊ btã ꝟgie vt ipſam laudẽ et ipſa intercedat ꝓ me ⁊c̃. Quartuz ſacrificiũ oris eſt grãrũ actiõis qđ obtulit maria cum in cãtico ſubiũxit. Quia fecit mihi magna q̃ potẽs eſt ⁊c̃. Debemꝰ ⁊ nos ğ deo gratias agere et btẽ ꝟgini ꝓ bñficijs nobis impẽſis ꝑ ipſam. vñ Augꝰ. ait. O btã Maria q̃s tibi valeat digne iura grãꝝ ⁊ laudũ ꝑconia impẽdere: q̃ ſola ſuccurriſti mũdo ꝑdito. q. d. nullus. Quintũ ſacrificiuz oris eſt bñdictio. ſ. diuini noĩs. iuxta illđ ps. Benedicite oĩa oꝑa dñi dño ⁊c̃. Hãc fecit maria ꝓ genere hũano grãs agẽdo in cãtico cũ ſubiũxit: Qui potẽs ẽ ⁊ ſctm̃ nomẽ eiꝰ. Ecce nomẽ dñi bñdicit cum ſctm̃ ⁊ potiſſimũ edicit. Debemꝰ ergo ⁊ nos bñdicere deũ et matrẽ eiꝰ mariã ac noĩa eoꝝ ſicuti ⁊ eccl'ia ſolet in fine horaꝝ dicere: Bñdictum ſit inq̃t nomẽ dñi nr̃i Jeſu xp̃i ⁊ nomẽ ꝟgis marie in eternum ⁊c̃. Et certe ꝑ hec bñdictiões a deo ⁊ matre eius ꝯſequemur. qđ ꝓbat̃ tali rõne Si em̃ Abrae dixit deus Bñdicam bñdicentibꝯ tibi ⁊ maledicam maledicentibꝯ tibi Gen. xij. Et etiaz Jacob dixit Genef. xxvij. Qui maledixerit tibi ſit ille maledictus: ⁊ q̃ benedixerit tibi benedictionibus repleatur Hoc dixit per os ſancti Yſaac pr̃iarche ſpiritusſanctus. q̃nto magꝭ iſta credenda ſunt de b. virgine ⁊ eã bñdicẽtibꝯ. Deniq; angelus Gabriel eã bñdictã ꝓnũciauit di. Bñdicta tu in m'lieribꝯ. Et ſil'r ſctã Elizabeth ĩ viſitatõne. ⁊ ex hoc celebre nomen angelus in eccleſia: ⁊ ſpecialem gratiam ꝓphetie Eliſabeth ꝯſecuti ſunt. vt patet ĩ euãgelio Lu.

ij.ergo ſequit᷑ ꝙ q̄ eã bñdicũt a deo ꝓmere-
bunt bñdictõis participatõem. iuxta illud
ps̄. Bñdicẽtes ei hereditabũt terrã. Male
dicẽtes aũt diſꝑibunt:vt ſunt heretici: blaſ-
phemi:pagani ꝛc̃. Sextũ ſacrificium oris
dr̄ oratio.iuxta illud ps̄. Sacrificiũ laudis
honorifi.me illic.i.ĩ laude oratiõis iter.ſ. ad
pr̄iam q̄ itinere oſtẽdã ſalutare dei.i.filiũ dĩ
et matrẽ eius ꝑ quã opat⁹ eſt de⁹ pater ſalu-
tem in medio terre. Hoc ſacrificiũ orõnis
ſubiũxit b. ꝟgo ꝓ ꝑſona generis humani d.
Et mĩa ei⁹ a ꝓgenie in ꝓge.ti.eũ.qꝛ in orõne
mĩa dei petit᷑ q̄ oĩbꝫ mediãte maria q̄ eſt mr̄
mĩe pſtat᷑ timẽtibꝫ deũ. Itaqꝫ debem⁹ ꝛ nos
hoc ſacrificiũ offerre dõ et matri ei⁹.i.exora
tionis interpellatõez.ꝓpter qð in hui⁹ ſignũ
eccl̃ia ĩ letania ſctõꝝ tribꝫ vicibus ĩterpellat
Mariã vt oret ꝓ nobis.ꝑmo dicit:ſctã ma
ria ora ꝓ nob.ſcðo dicit:ſctã dĩ genitrix ora
ꝓ nobis. tercio dic̃:ſctã ꝟgo virginuꝫ ora ꝓ
nob. Et hoc ad ſignificãdũ ꝙ corã ſctã tri-
nitate ipſa habet ius ꝛ ptãtem ꝓ nob impe
trãdi:ꝛ iõ eam debemus exorare in oĩ neceſ
ſitate. Hinc Beda ait. Exorãda eſt clemen
tia ſaluatoris iugiter vt btẽ matrꝫ ei⁹ memo
riã dignos nos faciat venerari.ſ.ꝓ mĩa cõ-
ſequẽda. Septimũ ſacrificiũ oris eſt mi-
rabiliũ dei enũciatio ſeu p̄dicatio. de q̄ ps̄.
Cõfitemini dño ꝛ inuocate nomẽ ei⁹ narra
te oĩa opa ꝛ mirabilia ei⁹ ꝛc̃. Hoc ſacrifici-
um fecit Maria in reliq̄s cãtici ꝟſibꝫ vſqꝫ ĩ
finem di. Fecit potẽtiã in brachio ſuo diſꝑ-
ſit ſup.ꝛc̃. Depoſuit potẽ ꝛc̃. Eſuriẽtes iple-
uit bo.ꝛc̃. Suſcepit iſrl̃.ſ.hũanã naturã aſ-
ſumẽdo ex gente iſrl̃:recordat⁹ mĩe ſue. Sic
locut⁹ eſt.ꝓmittẽdo ad abraam ꝛc̃. Debe-
mus ḡ ꝛ nos p̄dicare et enũciare mirabilia
dei opa facta in beata virgine.ꝓ noſtra ſalu
te:vt ꝙ deũ beato ventre portauit:lactauit:
ꝟgo pepit:ꝛ filia. Unde ꝛ eccleſia tales lau-
des in honore ꝟginis freq̄ntat in officio di
cẽs. Quẽ terra põt⁹ ethera colũt adorãt p̄di
cant tri.re.machi.clau. Marie baiulat Cui
luna ſol et oĩa deſer.ꝑ tpa pfuſa celi grã ge.
puelle viſcera ꝛc̃. Et ſic patet.

Capl̃m.III.quõ btã Maria ſacrificium
ſeruitutꝫ exhibuit chriſto de corꝑe ꝓ nobis

Tercio b. virgo
ſeruiuit xp̄o pro nobis de ſacrifi
cio et obſeq̄o toti⁹ corꝑis:vt cla-
ret ꝑ ſingula mẽbra diſcurrẽdo. Nã de au-
ditu nobis ſeruiuit qñ angelicã ſalutiõez ſu-
ſcepit.ꝓ xp̄i incarnatõe. De oculis:ꝓ nobis
lachrimãdo ex pietate in paſſiõibꝫ xp̄i.qꝛ cũ
flente xp̄o in iſta valle miſerie et ipſa flebat.
Et etiã q̄a cõpatiens hũane nr̄e captiuitati
deũ cũ lachrimis ꝓ liberatiõe generꝫ hũani
exorabat. Nũc q̄ꝫ fuit q̄tidie intuẽdo nr̄as
neceſſitates mr̄no oclo:vt fideliſſima aduo
cata ſubuenire pata. Item de naſo nob ſer-
uiuit qñ in locũ fetidũ mõtez.ſ.caluarie vbi
erãt pl̃a cadauera ꝓ noſtra ſalute aſcẽdit: ꝛ
ſub cruce ſtetit atqꝫ cũ filiũ de cruce depoſi
tũ ſuſcepit ꝛ in oſcula ruẽs faciẽ ei⁹ ſputꝫ fe-
tidis iudeoꝝ maculatã exterſit. ꝛ ſic fetorem
ſputoꝝ ſuſtinuit. Itẽ de labiis ꝛ lingua ſer-
uiuit:cũ dixit. Ecce ancilla dñi. ꝛ iterũ grãs
agẽs Magnificat inq̄t aĩa mea dñm. O q̄ꝫ
ſuauiſſima: o q̄ꝫ vtiliſſima fuerũt nobis ꝟgi
nis labia ꝛ lingua q̄ tam efficacia ꝓtulerũt
ꝟba:vt mox de⁹ in vteꝝ ei⁹ deſcẽderet ꝛ nos
ſaluaret. vere fructuoſiſſimũ ꝟbũ marie qð
ſanauit vna ꝓlatõe ꝯſenſus totũ gen⁹ hũa-
num:cũ ait. Fiat mihi ſm̃ ꝟbũ tuũ. Deniqꝫ
q̄tidie nobis ſeruit maria ĩ celo labiis et lin
gua intercedẽdo. Itẽ de dẽtibꝫ nobis ſerui-
uit qñ ipi ſui dẽtes candidi ꝛ eburnei more
nutricꝫ maſticauerũt cibũ ꝑuulo ieſu q̄ da-
tus eſt nob in cibũ vite ꝛ redẽptõem. Item
de collo ꝛ gutture ſeruiuit qñ xp̄m filiũ col-
lo mr̄no pẽdentẽ amplexãdo geſtauit. ꝛ cõ-
ſimil̃r de brachiis ꝛ hũerꝫ qñ xp̄m portauit
in egyptũ:vel qñ reduxit de egypto. cũ eniꝫ
iam ꝓtũc xp̄s erat etatꝫ aliq̄ntulũ ꝓfecte: vt
pote ſeptẽ vl̃ octo annoꝝ ſm̃ hyſtorias. pfe
cto cũ tã longum iter nõ ꝯueniat tali puero
ꝑagẽdũ ſed materno eſt brachio reportat⁹:
credit᷑ ḡ ꝙ nõ ꝑarũ fatigium habuerũt bra
chia Marie in ſupportãdo xp̄m tãto itine-
re.ſed oẽ tale dulce ei erat p̄ filij dilectione ꝛ
zelo ſalutis hũane. Itẽ de manibꝫ ſeruiuit:
chriſtũ balneãdo:pueꝝ alligãdo: et tunicaꝫ
ſibi faciẽdo:de vberibꝫ ꝟgineo lacte alendo
De pectore ĩtima dilectõe aſtringendo ꝛ fo
uẽdo. Itẽ de ſanguĩe miſtrãdo ꝑtẽ puriſſi
mã:de q̄ formaret ſ.xp̄i corp⁹ alimẽtũ nr̄e ſa
lutis. Deniqꝫ de viſceribus ꝛ vtero chriſtuꝫ
ix.mẽſibꝫ portãdo. Unde canit eccl̃ia Btã vi-
ſcera marie ꝟgis q̄ por.eter.pr̄is filiũ. Sed
et de pedibꝫ ſeruiuit filiũ portãdo ꝛ ĩ triduo
req̄rẽdo. Ecce qꝛ ꝓ nr̄a ſalute b. ꝟgo ſeipſaꝫ

in obſequiū xp̄i deuote ſacrificauit ⁊ ipēdit
Idcirco ꝓpter hmōi ſeruitia videt̄ ipſa pe-
tere mercedē a nobis ꝑ ꝓphetam Zacha.ix.
ca.di. Si bonū videt̄ in oculis veſtr̄ affer
te mercedē meā. Si nō: q̄eſcite.ſ.vt ſaltē ma
lum ꝓ bono: ⁊ odiū ꝓ dilectiōe nō repēdat̄
offendēdo. Debemus ḡ chariſſimi ꝓ mer
cede ſeruitut̄ b. v̄ginis repēdere ſeruitutem
vt ſcʒ ſingl'a noſtra a pctō coercēdo mēbra:
offeramꝰ in eius honorem caput inclinādo
ad adorandum. oculos ad deuotas lachri-
mas in exoratiōe eius fundēduʒ. auditū ad
audiendū gratāter eiꝰ laudes ⁊ p̄dicatiōes.
Vn̄ Bern̄. dicebat. Nil ita me delectat ſi-
cut de Maria audire ſermonē. Itē offera-
mus naſū paupes fetidos ꝓ amore v̄gis vi
ſitādo. os et guttur: vigilias feſtiuitatū eiꝰ ⁊
ſabbatū diē ieiunādo. linguā laudādo. pe-
ctus ſincere amādo. manꝰ ad paupes exten
dēdo: ⁊ q̄cq̄d ad cultū b. v̄gis ꝑtinet facien
do: vt eius imagines ornādo: lūinaria p̄pa-
rando: ⁊ ſil'ia. atq; pedes noſtros offeramꝰ
in honorē eiꝰ eccl'ias ſub noīe eiꝰ viſitando.
Nā reuera vt ſcribit̄ Ecc̄i. vi. Exiguū i ope
eiꝰ laborabis: ⁊ cito edes de generatōib' il-
liꝰ. q.d. modicꝰ labor reſpectu fructꝰ ſue ſer-
uitut̄. ⁊ Prouer. viij. Btūs hō q̄ audit me
id eſt obedit mihi: ⁊ q̄ vigilat obſeq̄ndo ad
fores meas q̄tidie. q̄ me inuenerit: inueniet
vitā ⁊ hauriet ſalutē ⁊c. Deniq; debemꝰ etiā
chariſſimi q̄tidie bn̄dicere ſingula membra
marie q̄b' ſeruiuit xp̄o vt i ſingul' mēbris re
portemꝰ bn̄dictōem ab ea. Et hoc facere de
bemus deuote ꝑ ſingula ſalutādo ſalutatōe
angelica corā imagine v̄gis genuflectendo
et poſt ſalutationē dicēdo. O gl'ioſa v̄go di
mr̄ adoro ⁊ bn̄dico te ⁊ oīa tua ſctiſſima mē
bra q̄b' ꝓ noſtra ſalute ſeruiuiſti dn̄o Ieſu
xp̄o. Sicut dictabit deuotio mag̃ q̄ ſmo.
Dicūt em̄ q̄ experti ſunt et teſtant̄ q̄ a vir̄ ſan
ctis audierūt q vix pōt iueniri modus aliꝰ
deſeruiēdi virgini ꝑ modū q̄tidiane pēſio-
nis q̄ tātum cōplaceret ſicut modus p̄fatꝰ.

Capitulumm. IIII. quomō btā Maria
exhibuit ſe ꝓ nobis chriſto in obſequiū to-
to tempore.

Q [q] Uarto vt pre
miſſi obſequiū deuotōis ꝓ no
bis obtulit b. v̄go ipi xp̄o ð to
to tp̄e. q2 vicʒ totū tp̄s vite ex-
pēdit ipſa b. v̄go i ſeruitio dei ⁊ ꝓmotōe ſa-
lut̄ hūane orando: ꝯtēplādo: laborando: et
q̄cq̄d faciēdo. Et ꝓnūc ipſa i celo vſq; ad fi
nē mūdi n̄ deſinit ſuire multipl'r nob miſer
rimis ⁊ idigniſſimis pctōrib' intercedēdo ⁊
aduocādo. licʒ id cape mēs hūana nō ſuffi
ciat nec ligua enarrare valeat. Et ꝓptea de-
bemꝰ nos q̄ oī tp̄e deſeruire n̄ poſſumꝰ: ſal-
tē cert̄ tp̄ib' eiꝰ obſeq̄o mācipare noſipſos:
vt ſaltē ad eiꝰ feſta ſolēniſanda debite p̄pa-
remur ꝑ pn̄iaʒ: ꝯtritōeʒ: ⁊ ꝯfeſſionē. Sciē-
dū q̄m̄ nō niſi ꝑ ipam hʒ redire hō ad feſtū
etn̄i gaudij. vn̄ Ecc̄i. xliij. A luna ſignū diei
feſti. Nā luna eſt maria. dies feſtꝰ dies etn̄i
tat̄. Hinc Naū. j. Celebra iuda feſtiuitates
tuas ⁊ redde altiſſimo vota tua. Iudas ꝯfi
tēs iterp̄tat̄: ⁊ ſignificat fidelē ꝓpl'm cui iube
tur vt celebret feſtiuitates. ſ. xp̄i et marie ac
ſctōꝝ. ⁊ dic̄: feſtiuitates tuas. i. ad cōmoduʒ
tuū iſtitutas. Deniq; debemꝰ i q̄libet heb
domada ſaltē vno die ſpecialiꝰ b. v̄gi deſui
re. ⁊ hec ꝯueniētiſſime ē dies ſabbati quam
eccl'ia ſpāliſſime deputauit b. v̄gini. Si q̄
rit̄ q̄re dies ſabbati p̄cipue ſit cōſecrata btē
v̄gi. Rn̄det̄ q plēs ſūt cāe. Pria ꝓpt̄ recor-
datōeʒ martyrij v̄gis ⁊ eiꝰ mediatōis. Sic
em̄ ꝓ xp̄i paſſiōe cōſecrata ē dies vener̄: ita
ꝓ matris cōpaſſione ſuccedens dies ſabba
ti que mediat inter dn̄icam diē reſurrectio-
nis ⁊ diem paſſionis chriſti: eo q btā virgo
Maria noſtre ſalut̄ eſt mediatrix. Secū
da cauſa ꝓpter ſtabilitateʒ fidei que i iſta die
in ipſa ſola ꝑmāſit: diſcipulis cūctis ſcanda
lū patientib' ex morte ⁊ paſſione chriſti Ie-
ſu. Tercia huiꝰ rō. q2 vt refert̄ in miracl'o-
rū hyſtorijs: etiā Anſel. tali die ml'totiēs le-
git̄ btā v̄go miracula feciſſe ⁊ bn̄ficia pecca
torib' p̄ſtitiſſe. Nā ⁊ apud grecos Cōſtāti
nopoli fuit q̄dā imago b. v̄gis: ante ipſam
q̄ʒ velamē pēdēs qð miracl'oſe a nona ſexte
ferie diuina virtute ſe apiendo recedebat: et
poſt nonaʒ ſabbati redibat. Cuiꝰ hec ratio:
vt. ſ. oſtēderet̄ q p̄cipue tali die b. virgis fa-
cies peccatorib' orātibus intēdebat. Pro-
pter qð greci illum diem ſolennē duxerunt
Deinde conſuetudo illa ad latinos trāſiuit
q̄ʒtum ad hoc: vt vicʒ illa die ſpecialis ho-
nor beate virgini exhibeat̄. O igit̄ oēs eam
veneremur ⁊c.

Articulus. III. q q̄libet fidelis iducit̄ ad
deuote ſeruiendū Marie. xij. rōnib'.

QVantū ad terci
q um myſteriū ꝑncipale.ſ. grōſe in
ductōis Nota ꝙ ſm numeꝝ.xij.
ſtellaꝝ in corona capitꝭ btē ꝟginis deſcꝑta
Apoc.xij.poſſum⁹ ad pn̄s diſtiguere.xij.ꝑ-
cipuas rōnes q̄ inducūt vnūquēqꝫ fidelem
ad deuote ſeruiēdū b.ꝟgini ꝛ colēdū maꝛia
veneratōe ipſam tanq̄ꝫ glioſiſſimā celi regi
nā.ꝛ ordīare poſſum⁹ has rōnes in trib⁹ q̄
ternarijs. Nā ꝑm⁹ rōnū quaternari⁹ acci
pit ex pte dei. Scōs ex pte ipſi⁹ ꝟgis bn̄-
dicte. Tercius ex pte hoīm.

Prima ratio diuine ꝑceptionis.
Secunda diuine actōis
Tercia diuine redūdatōis
Quarta diuine glorificatiōis.
Quinta ratio dignitatis.
Sexta ratio pietatis
Septima ratio autoritatis.
Octaua ratio officioſitatis.
Nona ratio recōpenſationis
Decima ratio recupatiōis.
Vndecima ratio acq̄ſitionis.
Duodecia rō celeſtis remūeratōis.

Prima itaqꝫ rō dr̄ diuie ꝑceptōis.qꝛ de⁹ ꝑ-
cepit ſuā matrē honorari Exo.xx. Honora
patrē.ſ.deū ꝛ matrē.ſ.ſpūalem.i.mariā. Vn̄
ꝑ ps.ait ſpūſſctūs. Adorate ſcabellū peduꝫ
ei⁹ qm̄ ſctm̄ eſt. Caput q̄ppe xp̄i diuinitas ē
Pedes q̄b⁹ venit ad nos eſt hūanitas:cui⁹
ſcabellū dr̄ ꝟginalis vterus in q̄ requieuit.
Hoc ſcabellū adorauerūt tres magi qn̄ ꝓci
dētes adorauerūt xp̄m ꝛ matrē ei⁹ Math.
ij. Hoc debem⁹ et nos adorare et honorare
obſequijs vt poſſim⁹ vitā eternā theſauri-
ſare. Proinde Eccī.iij. Sicut q̄ theſauriſat
ita ꝛ q̄ honorificat matrē ſuā.i.mariā. Iu-
xta hoc thema ꝑdicare potes Primo de de
bita honorificatōne.vide q̄ſtionē ꝑmo arti
culo quā vis. Itē ſcđo de modificatōe.ex.ij
articulo. Tercio de īductiōe.ꝛ h̄ tercio arti.

Scđa rō diuīe actiōis.qꝛ cū oīs actio di
ꝛ dn̄i Ieſu ſit nr̄a inſtructio:ex q̄ ipſe de⁹ b.
virginē honorificauit ꝛ eidē obſeq̄um ſerui
tutis ꝑbuit:debemus ꝛ nos ipſam honori-
ficare ꝛ ſibi deſeruire. Si dicas.vbi fecit de
us hec ꝑdicta: Dico ꝙ de⁹ honorauit b.vir
ginē ꝛ tota trinitas cū ꝑ angeluꝫ honorifice
ſalutauit ꝛ bn̄dixit di. Aue grā plena do.te.
ꝛc. Sꝫ ꝛ fili⁹ di xp̄s ver⁹ de⁹ ei obſequꝫ.xxx.

ferme annis exhibuit.ſic̄ ſcribit Lu.ij. De-
ſcēditqꝫ cū illis ꝛ ſubdit⁹ erat illis.ſ.miſtran
do ꝛ obediēdo ꝑ oīa. Tercia rō diuie re-
dūdatiōis.qꝛ q̄cq̄d reuerētie mr̄i exhibet re
dūdat in filiū.ꝛ ecōuerſo.qꝛ ꝓpter xp̄m deū
natū ex ꝟgīe ipſa: veneratōis cult⁹ fit ꝟgini
et in virgine matre xp̄s honorat. Vn̄ Ecci
iiij. Qui ſeruiūt ei.i.mr̄i dei obſeq̄ntes erūt
ſctō.i.xp̄o q̄ eſt ſctūſſctōꝝ Dan.ix. Vn̄ Hie
ro.i ſer.đ aſſūp. Nimiꝝ ait honor matern⁹
ei⁹ eſt q̄ nat⁹ eſt ex ea ꝟgīe. Nulli dubiū q̄n
totū ad gl'iam xp̄i ꝑtineat q̄cq̄d digne ei⁹ ge
nitrici impēſuꝫ fuerit ac venerabilr̄ exhibi-
tū.hec Hiero. Propterea btūſ Hildelphō
ſus ait ſic Vt fiā fu⁹ deuot⁹ filij generati.i.
xp̄i:fidelr̄ appeto fieri ſeru⁹ ſue genitricis.et
vt cōprober fuīre dn̄o ī teſtimoniū q̄ro ſup
me dn̄ium matris ei⁹. Sic em̄ redūdat ī fi
liū qđ īpēdit mr̄i:ſic ꝛ trāſit honor in regē q̄
defert in famulatū regine Hec ille. Quar
ta rō diuine gl'ificatiōis.qꝛ ꝑ ipam b.virgi-
nē ꝛ in ipſa ꝛ ex ipſa gl'ificat pr̄ ꝛ fili⁹ ꝛ ſſ. q̄a
in ꝟgīe ſūma ꝑdicat gl'ia trinitatis ſctiſſime
q̄ in ipſa req̄euit. Vn̄ ps. Magnus dn̄s et
laudabil'ni.in ciui. di nr̄i ī mō.ſctō ei⁹. Li-
cet q̄ppe ī oī creatura ſit de⁹ magn⁹ ꝛ lauda
bil' nimis.tn̄ noīatim dr̄:in ciuitate di nr̄i q̄
eſt Maria:de q̄ ſcribit Glioſa dicta ſunt đ
te ciuitas dei. Alchuin⁹. In hac ciuitate ꝛ ī
h̄ monte magn⁹ dn̄s ꝛ laudabil' nimis:imo
audacter dico maior ꝛ laudabilior q̄ꝫ ī oīb⁹
creaturis. Qui em̄ celo terraqꝫ nō capit hu
ius vtero clauſus ē: dicat q̄ meli⁹ ſentit In
nullo q̄ppe mihi videt maior.ſ. ꝛ amabilior
de⁹ q̄ꝫ ꝙ ſe hūiliauit hō fact⁹ nec vnq̄ꝫ lau-
dabilior q̄ꝫ ꝙ fact⁹ eſt clemētior q̄ oīpotētiaꝫ
ſuā maxie ꝑcēdo manifeſtat. Propterea hn̄
ſuā maxie ꝑcēdo manifeſtat. Propterea bn̄
dr̄ đ maria.j.Coꝝ.xj. Mulier.i.maria gl'ia
ē viri.i.xp̄i. Ideoqꝫ Bern̄. Ex ipa inq̄t acce
pit fili⁹ di carnis ſubāꝫ:deniqꝫ tota trinitas
gl'iaꝫ. Quīta rō dignitatꝭ:qꝛ btiſſima ꝟgo
maria p⁹ filiū ē dn̄a vniuerſe creature. Vn̄
maria ſyriace interꝑtat dn̄a. Bern̄. An nō
dn̄a eſt oīm q̄ꝝ fili⁹ ei⁹ eſt dn̄s.ſ.creaturarū
Qui ḡ honorat btāꝫ ꝟginē tanq̄ꝫ oīm dn̄aꝫ
et matrē mīe ac grē ſecure pōt petere a dn̄o
miam ꝛ grām. Sexta rō pietatis vicꝫ ſal
uifice:qꝛ ꝑ Marie pietatē habemus ſalua-
ri. Vn̄ hic q̄o occurrit.vtꝝ vicꝫ dei mīa ſal
uifica ꝑ matrꝭ xp̄i merita hoīb⁹ ſingulariter
cōcedat. Rn̄det ſm doct.ꝙ ſic.ꝛ hoc oñdit

Primo rõne qꝛ miſcõdia dei ſaluifica datᷣ
pͥncipaliter ꝑ xp̄ꝫ q̄ſi ꝑ originē vñ̄ effluit. de
inde ꝑ mrēm q̄ſi ꝑ ſingularē impatricē ꝛ me
diatricē. Vñ̄ magr̄ ſniaꝝ li. iij. di. j. Et ibidē
Bonauē. arti. ij. q. ij. dicūt ꝙ miſcõdia dei ſal
uifica maxime facta ē hoībꝫ ꝑ xp̄i incarnati
onē ſine q̄ nec ꝓcedētes pr̄es vete. te. nec ſe
quētes ſaluari potuerūt niſi vicꝫ in fide me
diatoris h̄ eſt xp̄i. vt dicūt Aug. Greg. ꝛ cō
corditer oēs doct. Sꝫ qꝛ incarnatio xp̄i fa
cta eſt ꝑ mrēꝫ ꝟginē. Igitᷣ miſcõdia facta hoī
a xp̄o deo eſt ꝑ mariā ꝟginē tanq̄ꝫ ꝑ ſingula
rē mediatricē ꝛ impatricē. Proptᷣ qd̄ de btā
ꝟgine canitᷣ: ꝙ ipa ē mr̄ gr̄e ꝛ mr̄ miſcõie ꝛc.
Scd̄o oſtēditᷣ exēplo ſcp̄ture. qꝛ dñ̄s ih̄s
pendēs in cruce qñ̄ recōciliauit hūanā na
turā ſuo prī in ſanguīe ſuo. dixit tūc mr̄i cō
mittēdo ſibi Iohēꝫ. Ecce inq̄t fili9 tu9. Ioh.
j. q̄ſi ꝑ h̄ inſinuet ſcḋm Bern̄. ꝛ q̄ſdā gloſato
res: ꝙ btā ꝟgo debeat de ſuis fidelibꝫ cura
re tāq̄ꝫ de filijs ſibi in ꝑſona Iohis recōmē
datis ꝓ miſcõdia ſaluifica obtinēda apud de
um. Tercio oñ̄ditᷣ autoritate dicente p̄s.
xlvij. Suſcepim9 de9 miſcõdiam tuā ī medio
tēpli tui. i. marie in q̄ de9 habitauit vt in tem
plo. Hinc dicit Chryſ. de ꝓrogatiua marie
ſic. Iō inq̄t tu mr̄ dei ꝓordinata fueras ab
eterno vt quē de9 ꝑ ſuā nō poſſet ſaluare me
rā iuſticiā: tu ꝑ tuā ſaluares pietatē ꝛ miſeri
cordiā. Itē ignaci9 in ep̄la ad mariā. Im
poſſibile ē ſaluari peccatorē niſi ꝑ tuū o vir
go auxiliū ꝛ fauorē ꝛc. Septima rõ autori
tatis in celo ꝛ ptātis. Vñ̄ Bern̄. Data ē in
quit tibi o maria oīs ptās in celo ꝛ in terra
vt q̄cūq̄ꝫ volueris valeas impetrare. Nā ꝓ
ſalute famulantiū ſibi nō ſolū pōt filio ſup
plicare alioꝝ ſanctoꝝ more ſꝫ etiā p̄t filio au
toritate mr̄na impare. Vñ̄ eccl'ia ſic orat eā
Moſtra te eſſe mrēꝫ ſumat ꝑ te p̄. q̄ſi dicat
ꝟgini impioſe ꝛ mr̄na autoritate ſupplica ꝓ
nobis filio. Octaua rõ officioſitatꝭ quia
btā ꝟgo ad h̄ officiū eſt in celo ꝯſtituta vt ſit
apud filiū aduocata nr̄a ꝛ ī manu ei9 ſit oīs
ſalus nr̄a. debem9 ḡ ei ſeruire qꝛ ipa ꝓcurat
negocia ſalutis nr̄e ꝛ petitõēs nr̄as vt fidel'
aduocata. Vñ̄ canit de ea eccl'ia. Eya ḡ ad
uocata nr̄a ꝛc. Poſſum9 ḡ merito dicere ei il
lud Ben̄. xlvij. Sal9 nr̄a in manu tua reſpi
ciat nos tm̄ dñ̄a nr̄a ꝛ leti ſeruiem9 dño nr̄o
regi xp̄o vicꝫ. Eſt aūt duplex ſal9 nr̄a in ma
nu btē ꝟginis ſcꝫ ſal9 vite p̄ntis ꝛ future. vñ̄
Prouer. ix. Per me mlᷣtiplicabunᷣ dies tui
quo ad primum. ꝛ addentur tibi anni vite
q̄ ad ſcd̄m. Narrauit q̄dam ſctūs hō ꝙ cū
q̄dam religioſi cantarēt Salue regina ꝛ di
cerēt. Eya ḡ aduocata. Viderūt plīes ipaꝫ
mrēm dñi añ̄ filij p̄ntiaꝫ ꝓſterni tāq̄ꝫ ſe oſtē
dat fidelē aduocatā ꝛ ꝓ toti9 ordis ꝯſeruati
one ac fratrū ſalute p̄cari. Itaq̄ꝫ chariſſimi
debem9 marie nr̄e aduocate ſeruire vt ipa p̄
ces ꝛ ſacrificia nr̄e ſuitutis ei exhibita offe
rat in ꝯſpectu diuīe maieſtatꝭ ꝛ intercedat ꝓ
nobis. Vñ̄ Bern̄. ſup cañ̄. di. Nō poſſunt
ſūme trinitati diſplicere exenia q̄cūq̄ꝫ mani
bus marie tā digne gerule cōmittunᷣ. ſ. offe
rēda. Nā ipa p̄ces ſuoꝝ ſeruoꝝ offert in cō
ſpectu diuīe maieſtatꝭ. Et Caſſiod. in li. col
lationū dic̄. Tota inq̄t ſal9 humani generis
conſiſtit in mlᷣtitudine gr̄e marie ꝛ fauoris.
Nona rõ recōpenſatōis: qꝛ cm̄ maria pro
nobis ſeruiuit vt patuit ſcd̄o articulo. ꝛ qꝛ
ꝑ ipam ꝛ in ipa ꝛ ex ipa habuit mūdus ha
bet ꝛ habitur9 eſt oīe bonū. qꝛ ip̄m dei fili
um xp̄m q̄ eſt oīe bonū ꝛ ſūme bonū ꝛ ſine
q̄ nil bonū Lu. xviij. Nemo bon9 niſi ſolus
de9: iō debem9 ꝓ recōpenſatōe ꝛ gr̄aꝝ actio
ne marie deſeruire. Nā ꝓfecto mūd9 p̄t di
cere illud Sap̄. vij. Venerūt mihi oīa bo.
pariter cū illa. ſ. ꝟgine maria. Idcirco Anſ.
li. orõnū di. O feliciſſima maria q̄d dicem9
q̄liter te laudem9: q̄ntuꝫ tibi debem9 cū ꝑ te
ad glīam q̄cūq̄ꝫ ꝑuenturi ſum9 ꝑueniem9: ꝑ
te liberati exiſtim9. ſ. a dānatōe. ꝑ te eſt ſi q̄d
boni ſum9: ſi q̄d poſſum9 ꝛ q̄cq̄d habem9.
Hec ꝛ plura Anſ. Decima rõ recuꝑatio
nis qꝛ ꝑ mariā reſtitutū eſt nobis q̄cq̄d per
Adā ꝑdidim9. Vñ̄ dixit angel9 Lu. j. Inue
niſti gr̄aꝫ apud dñ̄m. ſ. ꝑditā ꝑ hoīem p̄mū.
ꝓpterea Rich. de ſctō vict. dicit ſic. Per ma
rie puerperiū recepit gen9 hūanū qd̄ in pri
mo ꝑente amiſerat. recuꝑauitq̄ꝫ honorē quē
ꝑdiderat. qꝛ deiect9 ē ille q̄ p̄mū ꝑentē deie
cerat. i. diabol9 ꝛ erectus eſt q̄ deiect9 fuerat
id ē hō. Sꝫ q̄liter hoc. Hō cm̄ cū in hono
re eſſet nō intellexit: reiectaq̄ꝫ ſilitudine dei
ſilis fact9 eſt iumētis. Ecce q̄le dedecus: ſed
ꝑ mariā deus fact9 eſt homo ꝛ hō de9. Ecce
felicior recuꝑatio. Hec Rich. Undecima
ratio acq̄ſitōis qꝛ qui ſuit marie acq̄rit mlᷣ
ta bona ꝑ ipam. ꝛ lucratᷣ etiā in p̄ſenti Pri
mo q̄dem a peccatꝭ p̄ſeruationē Eccī. xxiiij.
Qui oꝑantur in me. i. ꝓpter me. ſ. matrē dei:

nõ peccabũt. ꝛ qui audit me nõ ↄfundet.ſ.
in die iudicij qm̃ aſtabo ꝓ eo corã filio meo
Scõo acq̃rit deuotionẽ ꝛ ꝟginis ac filij
ei⁹ dilectionẽ Prouer. viij. Ego diligentes
me diligo: ſꝫ q̃ diligit a mr̃e diligit ꝛ a filio ꝛ
ecõuerſo: ꝛ ꝑ ↄñs a tota celeſti curia. Ter-
cio acq̃rit gl'iam ꝛ honorẽ: honor em̃ eſt fo-
re de familia celeſtis regine marie Ecci. xv.
Obuiabit illi.ſ.ſibi ſeruiẽti q̃ſi mater hono-
rificata ꝛ exaltabit illũ apud ꝓximos ſuos.
Quarto ſpũalẽ iocũdationẽ: qꝛ maria io-
cũda eſt anie ad ↄfabulãdũ Sap. viij. Erit
allocutio cogitatõis ꝛ tedij mei. Nã vt dic̃
ph's: Facund⁹ comes in via ꝓ vehiculo ẽ iti
neris. Quinto acq̃rit vite hui⁹ ꝓſꝑationeꝫ
Prouer. iij. Lõgitudo vite in dextera ei⁹.i.
marie ſeruiẽtis. ꝛ in ſiniſtra ei⁹ diuitie ꝛ gl'ia
Sexto in om̃i neceſſitate ꝛ ꝑiculo ſubuẽ-
tionẽ Berñ. Sileat miſcdiam tuã o btã ꝟ-
go q̃cũqꝫ te ĩ ſuis nccitatib⁊ ĩuocatã ſibi me
minit defuiſſe. Septimo vbi breuiter cõ-
prehẽdã om̃e bonũ Prouer. xviij. Qui in-
uenit mulierẽ bonã.i.mariã inuenit bonũ ꝛ
hauriet iocũditatẽ a dño. Duodecima rõ
celeſtis remuneratiõis. qꝛ btã maria remu-
nerabit in celo ſibi ſeruiẽtes m'tipl'r. Pri-
mo q̃deꝫ gl'ioſa ſua p̃ntia ꝛ facie q̃ plena eſt
gr̃aꝝ Heſter. xv. Jõ Apoc. xxij. Seruiẽt ei
ꝛ videbũt faciẽ ei⁹. O q̃ꝫ iubiloſuꝫ videre fa
ciẽ marie. Scõo gl'ie honore ꝛ magnificẽ-
tia. j. Reg. ij. Quicunqꝫ honorificauerit me
gl'ificabo eũ. q̃ aũt ↄtemnũt me erũt ignobi
les. Tercio gaudioꝝ ſuoꝝ cõicatiõe ꝛ gl'ie
illuſtratõe ſplẽdidiſſima Sap. viij. Scien
tes qm̃ mecũ cõicabit de bõis ſuis. Quar
to ſpeciali ornatu ꝛ gl'ia q̃ p̃ alijs diſcernũt
q̃ ſunt ſerui marie. Sic em̃ videm⁹ in regia
curia q̃ ſerui regis ꝛ regine certis notabili-
bus clenodijs deauratiſ ornati ꝓcedũt ꝑ q̃
cognoſcunt fore ſerui regiſ vel regine ꝛ ſpe-
ciali purpura veſtiti ambulãt. Jta in curia
celeſti ſui xp̃i et marie ſpecialẽ gl'iaꝫ hẽbunt
refulgentẽ. Vñ Prouer. vlt. Oẽs domeſtici
ei⁹ veſtiti ſũt duplicib⁊. Domeſtici marie ſũt
fideles ſui ei⁹ q̃ ꝑ mariã veſtiũt duplici ſto-
la p̃cipua.ſ. aĩe ꝛ corꝑis. Quĩto ſuauiſſima
ſui odoris fragrãtia Cañ. j. In odore vnguẽ
toꝝ tuoꝝ currim⁹ adoleſcẽtule.i. aĩe fideliter
ſuientiũ dilexerũt te nimis. Sexto ſocieta
te ꝛ familiaritate aſſidua ꝛ letiſſima Apoc.
iij. Ambulabũt mecũ in albis qꝛ digni ſũt

Et qꝛ ꝟgo btã ſꝑ eſt cũ agno.i. xp̃o: iõ hĩ ſe-
quunt agnũ q̃cũqꝫ ierit. Vñ p̃s. Adducẽt
regi.i. xp̃o ꝟgines p⁹ eã.i. mariã ſeq̃ntes: ꝓxi
me ei⁹.i. aĩe q̃ approximant marie ꝑ amoris
deuotionẽ: afferent tibi in leti. ꝛ exulta. ꝛc.
Septimo qꝺ ſũmũ eſt remunerabit filij
ſui diuitate ꝛ gl'ioſo fructu vẽtriſ ſui. ꝓpterea
ip̃a ꝟgo btã depingit in eccl'ia filiũ tenẽdo ĩ
vlnis: q̃ſi ad dandũ illũ et exhibẽdũ ſeruito
rib⁊ ſuis. Jõ ipſa ait Ecci. xxiiij. Trãſite ad
me oẽs q̃ diligitiſ me et a generatiõib⁊ meis
adimplemini.ſ. oĩ bono celeſtiſ fruitõis a gene
ratõib⁊.i. a diuitate et hũanitate filij mei ꝛc.
Hinc p̃s. Ecce hereditas dñi filij merces
fruct⁹ vẽtris. ꝓpter qꝺ aſſidue ei ſeruiẽdũ ẽ ꝛ
ip̃am bñdicere debem⁹ ac fructũ vẽtris ei⁹.
Etem̃ videm⁹ qꝛ de re valde ↄmẽdata ꝛ lau
data libẽter ſolẽt hoĩes illi q̃ꝝ res ip̃a ẽ dare
cõmẽdatorib⁊ ſuis ſicut ptꝫ de vino bono ꝛ
hmõi. m'lto libẽti⁹ dat maria his q̃ laudãt ꝛ
cõmẽdãdo bñdicũt fructũ vteri ſui. O itaqꝫ
aĩa fidelis ſerui marie: ip̃am lauda: ip̃aꝫ q̃ti-
die bñdic et adora vt ↄſequaris oĩa bona ĩ
p̃ſenti et in futuro Amen.

Pars ſcõa libri. xij. de ſecuritate ſubuen
tionis btẽ Marie qm̃ ꝓmptiſſima q̃ꝫ ſit ſu
os adiuuare.

LOquere regi pro
nobis ꝛ libera nos de morte. Scri
bunt ꝟba iſta Heſter. xv. ca. q̃ q̃dẽ
ꝟba docent nos hoĩes ↄfugere et recurrere
ad btãꝫ ꝟginẽ mariã in neceſſitate. Nã litte
raliter hec ꝟba demãdauit Mardoche⁹ ſi-
ue nũciauit ip̃i Heſter regine vt loq̃ret regi
Aſſuero et ſua interceſſiõe liberaret ꝑp'lm iu
deoꝝ a morte ꝛ interfectõe quã ꝓcurauerat
aman ſtudioſe vt.ſ. deleret et ꝑiret gens iu-
deoꝝ vt claret intuẽti hyſtoriã libri Heſter.
Spũaliter aũt hec ꝟba p̃nt eẽ ꝑp'li xp̃iãi ad
btãm ꝟginẽ ↄfugiẽtis ĩ ꝑiculis et in om̃i ne
ceſſitate et anguſtia: ip̃amqꝫ depcantiſ di. O
gl'ioſa regina maria vnica ſpes nr̃a et aduo
cata generiſ nr̃i: Loq̃re tu regi ſecl'oꝝ ĩmorta
li et inuiſibili deo vicꝫ xp̃o tuo filio p̃dulciſ-
ſimo ꝓ nob.ſ. intercedendo et libera nos de
morte.ſ. dãnatõis eterne. Hoc q̃ppe optime
ↄgruit myſterio figure: qꝛ ſi aduertim⁹ amã
erat q̃ ꝑp'lm dei ꝑdere volebat. ſꝫ q̃d ſignifi-
cat aman qꝺ interp̃tat ſm̃ Hiero. in interp̃
tatõib⁊ terminoꝝ ſeu noĩm hebraicoꝝ.i. ini

quus: qꝛ mēdax ē ⁊ pater eiꝰ Joh. viij. ⁊ ipſe
eſt coāguſtās ⁊ cōprimēs genꝰ hūanū ꝑ va
rios laq̄os vitioꝝ vt ꝑdat trahēdo ad moꝛ
tē ſupplicioꝝ gehēnaliū ⁊c. Itē ſi ꝯſideramꝰ
mardocheꝰ erat q̄ ſupplicabat dñ. Loq̄re re
gi ꝓ nobis. ſ. tu regina. ⁊ qꝛ mardocheꝰ ſm
eundē Hiero. interp̄taꝛ amare conterēs vel
amara ꝯtritio. iō bñ ſignificat hoīem ꝯtritū
⁊ de pctīs penitētē vt talis ſupplicādo acce-
dat ad btā reginā mariā: ſciēdo qꝛ teſte p̄s.
Coꝛ ꝯtritū ⁊ hūiliatū deꝰ nō deſpiciet ⁊ per
ꝯñs nec dña maria mr̄ dei. Preterea Heſter
qd̄ interp̄taꝛ aſcēdēs vel eleuata ſm Hiero.
optime ſignificat mariā q̄ vt canit eccl'ia ele
uata ē ſuꝑ choꝛos angeloꝝ ad celeſtia reḡ.
Sꝫ attēde cui debeat ſupplicare ⁊ intercede
re hec regina Heſter. qꝛ regi Aſſuero: qd̄ in
terp̄taꝛ btītudo q̄ꝫ obrē merito ſignificat be-
atitudīs dñm ihm xp̄m: apud quē btīſſima
regina maria dꝫ intꝰcedere ꝓ toto mūdo ne
diabolꝰ ꝑdere valeat ſuo iniq̄ machinamē-
to ꝑpl'mq̄ꝫ xp̄ianū p̄cipitet in inferni ꝓfundi
tatē. Sꝫ qm̄ chariſſimi ſacro teſte eloq̄o di
abolꝰ nō doꝛmitat ſꝫ circuit ꝯtinue terrā ⁊ ꝑ
ambulat eā. ſ. vt ꝑdat aīas in gehēnā Job
i. ꝓpter qd̄ btūs apl's Petrꝰ totiꝰ xp̄ianitatis
a xp̄o ꝯſecutꝰ vicariꝰ ⁊ caput: oēm ꝑpl'm xp̄i
anū hoꝛtaꝛ di. ꝓma ep'la cano. ca. vlt. So-
brij eſtote ⁊ vigilate qꝛ aduerſariꝰ veſter di-
abolꝰ tāq̄ꝫ leo rugiēs circuit q̄rēs quē deuo-
ret cui reſi. foꝛ. in fi. Idcirco oībꝫ ꝯſulenduꝫ
⁊ adhoꝛtādū dignū extimo vt ad mr̄em dei
mariā fiducialiter oīs etas ⁊ ſexus recurrat
generꝭ hūani: qꝛ ipa ē ſpes ſalutꝭ nr̄e ipa re-
gina miſcd̄ie: ipa aduocata eccl'ie xp̄iāe: ipa
mr̄ grē: mr̄ venie q̄ nos ōfendit ab hoſte: vt
canitꝛ in officio eccl'ie ſic dī. Maria mr̄ grē
matꝛ miſcd̄ie tu nos ab hoſte ꝓtege in hoꝛa
moꝛtis ſuſcipe: qd̄ canticū freq̄ntaꝛ q̄tidie.
O itaq̄ꝫ cūcte fideles aīe. O q̄ deuoti eſtis
marie. O viri ⁊ mul'ercule: ſenes ⁊ vetule: iu
uenes ⁊ adoleſcētule. O q̄ꝫ terrigene fil' in
vnū diuites ⁊ pauꝑes ad mariā venerādaꝫ
accedite: ipi lachrymoſe ſupplicate: ⁊ vna me
cū O ſctā cōgregatio in btē ꝟginis gl'iam et
laudē dicite ꝟba p̄accepta in themate. ſ. loq̄
re regi ꝓ nobis intercedēdo vicꝫ apud piiſſi
mū ⁊ dulciſſimū dñm ihm O clemēs o pia
o dulcꝭ maria mediatrix ſalutꝭ noſtre libera
nos de moꝛte gehēne. Ut āt vnuſq̄ſq̄ꝫ fidu
cialiꝰ ⁊ ſecuriꝰ ac deuotiꝰ ad btām ꝟginē ma
riā recurrat ⁊ in q̄cūq̄ꝫ neceſſitate eidē ſup-
plicādo ipam colēdo ⁊ venerādo accedere
debeat: ⁊ ſpe firmioꝛi in ipa ꝯfidat ac eidem
deſeruiat: ⁊ in patronā ſpecialiſſimā ipaꝫ p̄-
eligat. Sciēdo qm̄ ipa de moꝛte eterna libe
rare valeat ⁊ in oī neceſſitate ſubuenire pa-
rata exiſtat. Idcirco de h̄ in p̄nti ꝑte acturi
tria myſteria vtilia annotabimꝰ.

Primū dꝛ myſteriū ſecuritatis.
Scdm̄ dꝛ myſteriū qualitatis.
Terciū dꝛ myſteriū ꝯfoꝛtabilitatis.

Articulꝰ pmꝰ ꝙ ſuire btē marie deuo
teq̄ꝫ ⁊ debite eā venerari eſt certiſſimū ⁊ ſe-
curū ſignū ſalutis eterne.

Circa primū mi
ſteriū q̄ſtio occurrit talis. vtrum
hō ex h̄ ipo ꝙ ſeruit btīſſime ꝟgi
ni marie poſſit eſſe ſecurꝰ ⁊ certus
de ꝯſequēda futura btītudine ex ipiꝰ meritꝭ
⁊ interceſſiōe. Arguere potes ꝙ nō qꝛ ſcri
ptum eſt Eccs. ix. Sūt iuſti atq̄ꝫ ſapiētes ⁊
oꝑa eoꝝ in manu dei ſūt ⁊ tn̄ neſcit hō vtrū
amoꝛe an odio dignꝰ ſit ſꝫ oīa in futuꝝ ſeruā
tur incerta. Hec ibi. Ergo videꝛ ꝙ ſuire be
ate ꝟgini vel quōcūq̄ꝫ ipam colere ⁊ inuoca
re ſicut ⁊ alia q̄cūq̄ꝫ oꝑa bona nō ponāt ne-
ceſſitatē ſalutis etn̄e ꝯſequēde ⁊ ꝑ ꝯñs ex h̄
nō p̄t eſſe certꝰ hō vel ſecurꝰ. Sꝫ incōtrari
um eſt: qꝛ dicit Bern. ſuꝑ miſſus ē. Sileat
inq̄t miſcd̄iam tuā O btīſſima ꝟgo maria q̄
cūq̄ꝫ in ſuis neceſſitatibꝫ te inuocatā memi-
nit ſibi defuiſſe. Cū ḡ btā ꝟgo miſicoꝛditer
oībꝫ eā inuocātibꝫ famulis ſuis adeſt Et eiꝰ
p̄ces ac interceſſiōes nō p̄t xp̄s ꝯtēnere q̄n
exaudiat. iuxta illud. iij. Reg. ij. Pete mater
mi neq̄ꝫ em̄ phas eſt vt auertā faciē meā: er-
go ſeq̄tur ꝙ q̄ꝫuis hō ſit pctōꝛ dūmō deuo-
te ſeruiat marie q̄ eſt mr̄ miſcd̄ie ⁊ grē ſecurꝰ
eſſe poterit ꝙ nō ꝑibit ſꝫ ſalutē in hoꝛa moꝛ
tis ꝯuerſionis grām ⁊ miſcd̄iam interuētu
marie obtinebit ⁊ ſic ſaluabiꝛ. Ad q̄ſtionē
igiꝛ rn̄dendo Nota ꝙ ſm ſn̄iam ꝯcoꝛditer
oīm theologoꝝ doctoꝝ ſuꝑ. iij. circa. di. xx-
vj. hō pōt aſſecurari ⁊ certificari ꝙ nō ꝑibit
ſꝫ eternā btītudinē obtinebit q̄druplicit.
Primo q̄dē ꝑ ꝯditionalē dei ꝓmiſſionem
Et h̄ mō creduntꝛ in ſacra ſcp̄tura mlta ꝟba
diuia intelligi debere vicꝫ ſub cōditōe. vt ſi
ſic feceris vel pn̄iaꝫ egeris ⁊ ꝑſeueraueris. iu
xta illud Math. iij. Pn̄iam agite appropin

quabit regnū celoꝝ. ꝛ Lu. xiij. Amē dico vo
bis niſi pniam egeritꝭ oēs ſil' ꝑibitis. Et ſic
ꝯſiles ſcꝑturas intellige. Et vt clariꝰ pateat
aliq̄s ꝓducamꝰ ſcꝑturas ꝯſiles. Nimiruꝫ
ſemel ait deꝰ ad Noe añ diluuiū. Erūt inq̄t
dies hoīs cētū viginti anni Geñ. vj. ꝛ tñ nō
fuerūt niſi centū ſꝫ intelligit̄ ſupple ſi hō pſe-
uerauerit in hac malicia. ſꝫ ſi eam dīmiſerit
erūt plures. ſi āt creuerit malicia hoīm erūt
pauciores. Itē Eſa. xxxviij. dixit ꝑ ꝓphetaꝫ
Ezechie regi ōs Diſpone domui tue qꝛ mo
rieris ꝛ nō viues. ꝛ tñ nō eſt factū ita. ſꝫ intel
ligit̄ ſi ſic pſeuerauerꝭ. ꝛ qꝛ Ezechias nō ſic
pſeuerauit: ſꝫ vertit faciē ſuā ad ꝑietem ꝛ fle-
uit. ſicq̄ꝫ q̄ndecim annos eidē dñs adiecit.
Itē Ione dñs p̄cepit vt p̄dicaret adhuc. xl.
dies ꝛ Niniue ſubuertetur ꝛ tñ nō ita eue-
nit. ſꝫ intelligit̄ ſi pſeuerauerit in malo ꝛ pe-
nitētiā nō egerit. Preterea ī nouo teſtamē
to xp̄s dixit diſcipulis ſuis oībꝫ. Gaudete ꝛ
exultate qꝛ noīa vr̄a ſcꝑta ſunt in celis Lu.
xij. Et tñ iudas q̄ fuit diſcipulꝰ nō eſt ſalua-
tus. ſꝫ intelligit̄ ſi pſeuerauerit ī hac gr̄a vo
catōis. Silr̄ ꝛ vita etn̄a ꝓmittit̄ oībꝫ bapti
ſatis Joh. iij. Niſi q̄s renatꝰ fuerit ex aq̄ et
ſpūſctō nō intrabit in regnū celoꝝ. ꝫ a ꝯtra
rio: ſi q̄s renatꝰ fuerit intrabit ī celū: ꝛ tñ de
facto nō oēs intrāt. ꝫ intelligit̄ dictū cū ꝯdi
tione. ſ. ſi bñfecerint et pſeuerauerint ī tali fi
de formata charitate licꝫ xp̄s abſolute ꝛ ſine
cōditōe dixerit ſ̄m lr̄am. Qui inq̄t credide-
rit ꝛ baptiſatꝰ fuerit ſaluꝰ erit Marc. vlt̄. tñ
cū cōditōe voluit intelligi ſcꝫ ſi pſeuerauerit
Vñ Math. x. ait. Qui pſeuerauerit vſq̄ꝫ in
finē h̄ ſaluꝰ erit. Et iſto mō p̄mo vicꝫ ſub cō
ditōe ꝓmiſſiōis dei q̄libet certꝰ eſſe p̄t ꝛ ſecu
rus de ſua btītudīe: eo ꝙ deꝰ infallibilis ve-
ritas ē in ꝓmiſſiōe. Vñ ſ̄m Rich. de media
villa ſuꝑ. iiij. ſentē. dī. xvij. q. j. arti. iij. Q̄uis
deꝰ nulli hoī debitor exiſtat ſalutꝭ: ꝛ h̄ neceſ
ſitate coactōis vel īmutabilitatis abſolute.
Tamē neceſſitate īmutabilitatꝭ ex ꝓmiſſiōe
liberali vel ordinatōe. eo ꝙ liberaliter ordi-
nauit ꝛ ꝓmiſit ſe datuꝝ gr̄am penitētibꝫ. iu-
xta illud Lu. xj. Petite ꝛ accipietꝭ ꝛc̄. Et Jo
han. xvj. Amē amē dico vob̄ ſi q̄d petieritꝭ
patrē in noīe meo dabit vob̄ ꝛc̄. h̄ mō neceſ
ſariū eſt aliq̄liter dari a deo penitēti hoī gra
tiā ꝛ pſeuerāti glīam. Scd̄o mō p̄t q̄s cer
tificari de ſalute ꝑ ꝯiecturā ꝓbabilē ꝛ ſigno
rū exꝑimētalē cognitiōeꝫ. vt qꝛ exꝑitur ſe de

um diligere: v̄ba dei audire: bonā volūtatē
hr̄e ꝑ oīa ꝛ ꝓ xp̄o mori ꝯſiderari: ꝛ ſic de aliiſ
ſignis. talis certitudo d̄ꝛ ſpei audacia ꝛ ꝯfi-
dētie q̄ opponit̄ titubationi: qꝛ vt dic̄ magr̄ ī
iij. di. xxvj. Spes eſt certa expectatio futu-
re btītudīs ex dei gr̄a ꝛ meritꝭ ꝓueniēs. Iſto
mō fideles ſecuri ſunt ꝛ ꝯfidūt firma ſpe de
largitate dei ꝯcepta ſe habituros vitā etn̄aꝫ
ꝑ bonoꝝ opeꝝ merita. Vñ legit̄ ꝙ ſcūs Hy
larion abbas cū ꝯſtitutꝰ ꝓpe mortꝭ articulū
trepidaret cepit dicere. O aīa mea egredere
q̄d dubitas. lxxvij. eīn annis ſeruiuiſti dño
ih̄u in heremo. q̄d ꝫ times. Magnam itaq̄ꝫ
ſpei fiduciā ꝛ certitudinē dat hoī bona oꝑa
tio qꝛ dicēte Athanaſio in ſimbolo. Qui bo
na egerūt ibunt in vitā eternā: q̄ v̄o mala in
ignē eternū. Tercio mō p̄ōt q̄s certificari
de ſalute ꝛ ſecurari ꝑ infallibilē ſciām ꝛ ab-
ſolutaꝫ certitudinalit̄ cognitionē. Et hec nō
hr̄ cōiter in via niſi cui reuelatū fuerit ex ſpe
ciali gr̄a ſicut pluribꝫ ſctīs legit̄ id fore ſpe-
ciali gr̄a reuelatū. Taleꝫ certitudinē hñt in
purgatorio exñtes. Et ſilr̄ q̄ fuerūt in ſctōꝝ
patrū limbo añ xp̄i liberationē: vt dicit Pe
trꝰ aureoli in ſuo cōpēdio. Quarto mō p̄t
q̄s certificari certitudīe nude cognitōis di-
uine ac ſecure tentōis. ꝛ h̄ mō certi ac ſecuri
ſunt de btītudine ſctī in p̄ria ꝑ lumē glīe ſpe
ciale infuſum a deo. Ad ꝓpoſitā igit̄ q̄ſtio
nē rñdet̄ ꝑ ꝯcluſionē biꝑtitā talē ꝙ cultꝰ ho
noris ꝛ ſeruitiū deuote exhibitū btē Marie
Q̄uis ſecurari hoīeꝫ nō habeat de ſalute in-
uariabili neceſſitate ꝛ abſoluta cognitōe: tñ
ſpem certā ꝛ maximā fiduciā infert indubi-
tāter de ꝯſeq̄nda btītudine ꝓbabilis ꝛ exꝑi
mētalis ſigni cōditōe. Hec ꝯcluſio ptꝫ q̄ ad
p̄mā ꝑtem qꝛ vt tactuꝫ eſt hō in hac vita de
cōī lege certꝰ eſſe nō p̄t infallibili certitudīe
de ſalute niſi fuerit ſpecialit̄ alicui reuelatū.
Propterea Eccs. ix. Nemo ſcit vtrū amore
an odio dignꝰ ſit. Nemo inq̄ꝫ ſcit infallibi-
li ꝛ abſoluta certitudīe ſcīe de lege cōī. ſꝫ bñ
p̄ōt ſcire q̄s p̄mo vel ſcd̄o mō ſuꝑ dicto. Et
ꝑ h̄ ſoluit̄ obiectio in p̄ncipio q̄ſtiōis facta.
Proinde Berñ. in ſ̄mone de ſeptuageſima
ait ſic. Neſcit hō vtrū amore vl' odio dignꝰ
ſit. qꝛ in vita iſta certitudinē electōis nō hꝫ
ſꝫ ſpei fiducia cōſolat̄ nos ne dubitatōis hꝰ
anxietate cruciemur: ꝓpter h̄ data ſūt ſigna
quedā ꝛ indicia ſalutꝭ manifeſta: vt q̄bꝫ cer
titudinē negat deꝰ cauſa ſollicitudinis. ſ. ad

bñ opandũ vel fiduciã pſtet cauſa ꝯſolationis. Hec Bern. ¶ Itẽ q̃ ad ſcðam ptẽ ꝯcluſiõis ſcꝫ ꝙ ſeruire marie ſit certiſſimũ experimẽtaleq́ʒ ⁊ ſecuriſſimũ ſignũ ſalutꝭ oſtẽditur tripliciter.

Primo autoritatibꝫ.
Scðo rõnibus.
Tercio miraculis ⁊ reuelatõibꝫ.

Primo inq̃ʒ autoritatibꝫ: qꝛ ſcptũ ẽ ꝓuer. viij. ⁊ eccl'ia h accipit de btã maria. Btũs hõ q̃ audit me. ſ. in pdicatore docẽte me colere: vel in paupe vociferante ⁊ in noĩe meo petẽte: vel q̃ audit me. i. obedit mihi: ſeq̃tur. Et q̃ vigilat ad fores meas q̃tidie. ſ. colẽdo ⁊ venerãdo me. Et obſeruat ad poſtes hoſtij mei ſcꝫ eccl'iam meã frequẽtãdo ⁊ me exorando: ſeq̃tur. Qui me inuenerit. i. adiutricẽ ſibi me cõpererit p debita obſeq̃a: inueniet vitã. ſ. gr̃e ⁊ gl'ie ⁊ hauriet ſalutẽ a dño. q̃ aũt in me peccauerit ledet aĩam ſuã. oẽs qui me oderũt diligũt mortẽ. Hec ibi. Itẽ Eccleſi. xxiiij. Qui me audit nõ ꝯfundet̃ ſcꝫ in die iudicij qꝛ aſtabo ꝓ eo corã filio. ⁊ q̃ operant̃ in me. i. ꝓpter me vel ad exẽplũ mei non peccabũt: ⁊ q̃ elucidãt me. i. lucidã ⁊ purꝰm ab omi pctõ credũt me ⁊ ſic colũt me vitaʒ eternã habebunt. Hec ibi. Nimirũ tu hõ pctõr poſſes dicere: ego timeo qꝛ in m'tis offendi deũ. Sꝫ audi ſcpturã ⁊ cog̃ſce qꝛ btã maria potẽtiſſime recõciliat deuotos ſuos ad ſe ꝯuerſos: teſte pſ. Loquet̃ pacẽ in plebẽ ſuã ⁊ ſup ſctõs ſuos. i. deuotos famulos ⁊ in eos q̃ ꝯuertunt̃ ad cor ſcꝫ p pniam. Itẽ poſſes dicere multũ timeo ne pereã in morte p demonũ inſidias ⁊ deceptões. Sꝫ ꝯ h aduerte q̃d ſcribit̃ Sap. x. In fraude circũuenientiũ ſcꝫ demonũ illi affuit. ſ. maria ⁊ cuſtodiuit eũ ab inimicis ⁊ a ſeductiõibꝫ tutauit illũ ⁊ dedit illi claritatẽ eternã. Hec ibi. ¶ Preterea poſſes dicere timeo qꝛ malꝰ ſum ⁊ q̃tidie pecco praua ꝯſuetudine ꝯſtringor quõ g̃ dãnationẽ euadere poſſum. Sꝫ ꝯtra hoc ppende ſcptũ Ecci. vj. vbi hortat̃ ſcptura di. In oĩ aĩo tuo accede ad illã ſcꝫ mariam colẽdã ⁊ in oĩ ỽtute tua ꝯſerua vias eiꝰ. In nouiſſimis eñ. i. in tpe mortis inuenieſ requiẽ in ea: decor eñ vite eſt in illa ⁊ vincula illiꝰ alligatura ſalutis. i. medicina penitentie ſalutifere: quã btã maria ſuis deuotꝭ infundit ſaltẽ in tpe mortis ne peant p peccata. Scðo oñdit̃ rõnibꝫ ⁊ licꝫ ad id poſſent pduci plurime rõnes tñ amore breuitatis tm̃mõ tres rõnes hic ponã. ¶ Prima rõ accipit̃ ex eo ꝙ btã maria a maris ſtella denominat̃. Vñ et eccl'ia canit dicẽs. Aue maris ſtella dei mater alma ⁊c. Quare aũt h niſi vt ſignificet̃ ꝙ ſicut ĩ mari magno poſiti p ſtellã maris dirigunt̃ ad portum optatuꝫ. ita p Mariã oẽs hoĩes ad eã cõuerſi dirigũtur ad portũ ſalutꝭ eterne. Hinc Bern. ſup miſſus eſt dic. O qui te intelligis in huiꝰ ſeculi pfluuio inter pcellas ⁊ tempeſtates fluctuare ne auertas oculos a fulgore huiꝰ ſideris. id ẽ marie ſi nõ vis obrui pcellis. ſi inſurgũt venti tẽtationũ. ſi incurras ſcopulos tribulationũ reſpice hanc ſtellaꝫ inuoca mariã. ſi iracũdia aut auaricia. ſi carnis illecebra nauiculã concuſſerit mẽtis reſpice ad mariã. ſi criminuꝫ ĩmanitate turbatꝰ: iudicij terrore ꝯcuſſus baratro incipias abſorberi ⁊ deſperatõis abyſſo: reſpice mariã: in piculis: ĩ anguſtijs mariã cogita: mariã inuoca. Et ĩfra Ipam cogitãs nõ erras: ipã tenẽte nõ corruis: ipã ptegẽte nõ metuis: ipã duce nõ fatigaris: ipã ꝓpicia ꝑuenies. ſ. ad portũ ſalutꝭ. Hec ille. Scða rõ quia btã maria mater gr̃e ⁊ regina miſcðie atq́ʒ mr̃ ſalutis et̃ne appellatur. vt canit eccl'ia. Propterea Anſhelmus li. miraculoꝝ dicit ſic. O felix maria ſicut oĩs peccator a te auerſus ⁊ a te deſpectꝰ neceſſe eſt vt intereat: ita oĩs peccator ad te ꝯuerſus ⁊ a te reſpectꝰ ĩpoſſibile eſt vt peat. Hec ille. g̃ ſeq̃tur ꝓpoſitum. ¶ Tercia ratio quia btã maria aduocata nr̃a dicit̃ Et ideo Bern. ſup miſſus eſt dicit. O hõ ſecurũ habes acceſſum ad deũ vbi mater ſtat añ filiũ ⁊ filius añ patrẽ: mater oſtẽdit filio pectus ⁊ vbera: filiꝰ oſtẽdit patri latus ⁊ vulnera: nulla ergo poterit eſſe repulſa vbi tot ꝯcurrunt amoris inſignia. Hec ille. Si g̃ nulla poteſt eſſe repulſa g̃ ſequit̃ ꝙ ſeruire marie eſt certiſſimũ ſignũ ſalutis eterne ꝯſequẽde. Tercio oſtendit̃ ꝯcluſio ꝑtacta ex miraculis ⁊ reuelatõibꝫ. Nã refert Anſ. in li. miraculoꝝ. Et hoc idem narrat̃ etiã in libro qui intitulatur ſcala celi. ꝙ q̃daꝫ fuit ꝑnceps latronũ qui q̃dam ſabbato cũ veniſſet ad domũ cuiuſdã mulieris paupis vidit ieiunãtes filias mulieris ⁊ etiã ipam mulierẽ ⁊ req̃ſiuit: cur die ſabbati ieiunaret. At illa rñdit: quia didici inquit a quodã ſancto viro pdicante ꝙ quicunq́ʒ ieiunat ob deuotionẽ beate Ma

rīe in ſabbatis merebiť ꝯfeſſionē facere ī ar
ticulo mortis ⁊ nō decedet ſine grā vere pe-
nitētie atqꝫ dānationē euadet. Tunc ille la-
tro ait. Et ego voueo btē virgini ꝙ ꝗdiu vi
xero diem ſabbati ieiunabo. Qđ cū feciſſet
ꝯtinue: accidit poſt multos annos vt iſte la
tro capetur in ſcelere ⁊ ſine dilatione deca-
pitatus eſt. Ecce mirū ipm caput ꝑciſum ce
pit clamare ꝯtinue ⁊ dicere. Cōfeſſionē: con
feſſionē: ꝯfeſſionē. Stupefacti hoīes ꝗ ade
rāt ad villā miſerūt ꝓ ſacerdote. Qui veniēs
caput ipm vniuit corpi ⁊ tūc latro ait. Hoc
bonū ad reuerētiā beate ꝟginis inꝗt feci in
vita vt ieiunarē ſabbatis. Et dū facta deca
ptione diaboli vellēt rape aīam meā: affuit
btā ꝟgo ꝗ aīam meā nō ꝑmiſit exire de cor-
pore meo ꝗuſqꝫ ꝯtritus ſim plene ⁊ ꝯfeſſus
vt dānationē euadere valeā ⁊ ſic ꝯfeſſis oī
bus peccatis ſuis ac poſtulatis deuote ſuf-
fragijs mortuꝰ eſt. Porro hoīes hec viden-
tes magnificauerūt deū ⁊ laudauerūt xpi cle
mētiā in btā maria ꝟgine. Ad idē facit mi
raculū deſcptum de ꝗdam Stephano iudi
ce li. ix. pte. ij. ar. iij. §. penultimo. Et ſilia ha
bes mlta pte vltima huiꝰ libri. Itē miracu
lum de ꝗdam ſacerdote in pago gallicano
qđ ſcptum eſt li. iiij. pte. j. ar. iij. in fine. Plu-
ra etiā alia miracula idipm atteſtātia referū
tur a ſanctis patribꝫ ꝓſtinis tpibꝫ facta. Sꝫ
qm̄ manus dn̄i nō eſt abbreuiata his etiaꝫ
noſtris tpibus certa acciderūt miracula ad
id fidem faciētia. Nimirū fidedignis viris
qui affuerūt ⁊ viderunt referentibꝫ didici ꝙ
cum ad ptes tranſalpinas impator Sigiſ-
mūdus bellādo acceſſiſſet ꝯtigit inibi quen
dā militē cecidiſſe. Poſt multos aūt annos
cum iterato idē impator ptes ad illas cū ex
ercitu acceſſiſſet. Ecce oībus audiētibꝫ vox
quaſi fletus ſcꝫ ac lugubris ſibillatōis cepit
inſonare. Cūqꝫ cuncti ꝗd nā foret mirarenť
de mādato impatoris ceperūt inquirere in
ter vepres ſiluaſqꝫ ⁊ lucos circūadiacentes
Et ecce repererūt qđdam cadauer iacere in
quodā rubo putrefactū adeo ꝙ increſcētes
iunci ⁊ ſpine veprium ipm ptranſiēdo pene
trauerāt ⁊ ex illo cadauere ſonus ille flebiliſ
audiebať reſonare. Vn̄ clara voce ait aſtā-
tibꝫ ⁊ quid foret cōquirētibꝫ dicēs. Habetis
ne pſbyteꝝ cui ꝯfitear afferte mihi dn̄i Ego
em̄ iam ante annos plures in bello Sigiſ-
mūdi impatoris miles affui ⁊ ī hoc loco pu

gne corrui. ſꝫ qm̄ beate marie in vita mea ſp
deuote ſeruiui. Ideo eiꝰ meritis fauētibꝫ id
mihi a deo ꝯceſſum eſt ⁊ donatū miſicordi
ter ne aīa mea e corpe iſto iam pene ꝯſum
pto ⁊ ıhabefacto diſſolueret vt dānationeꝫ
eternā euaderē. Unde tota aīa mea in me
teneť nec mori poſſum donec plene ꝯfitear.
quia habeo dānabilia crimīa que cōmiſerā
Et ꝓ veritate huiꝰ cōfirmāda mox vt cōfeſ-
ſus fuero a flebili ſibillo hoc meuꝫ cadauer
ceſſabit: aīa diſſoluta que vſqꝫ modo mira
culoſe eſt ꝑ virginē beatā retenta. Tūc ob-
tulerūt ei ſacerdotē ⁊ facta cōfeſſione ac ab
ſolutōe mox reſoluta aīa vocis illiꝰ ſonus
ceſſauit. ⁊ tūc tā impator ꝗꝫ oīs qui aderāt
deum ⁊ btām mariā laudauerūt. Ecce ergo
miraculū. Itē vidi ꝗndā oculis virū qui
fide mediāte aſſeruit ſe fuiſſe vna cū duobꝰ
ſocijs nauigantibꝫ ⁊ aquis ſubintrantibꝫ in
medio flumīe danubij ſubmerſum. Alijſqꝫ
natādo euadētibꝫ ipe ſolus in ꝓfundū deſcē
dit eo ꝙ natare ignorauit. Et eideꝫ in ꝓfun-
do facta eſt vox di. O homo ecce mori debe
res ⁊ qꝛ peccata habes dānabilia deberes
damnari. Sed ex quo ſuiuiſti beate marie
matri dei en donatū eſt tibi vt libereris ⁊ pec
cata confitearis. Tuncqꝫ ſui ſocij enatātes in
villa ꝓpe exiſtente appreciatos piſcatores ad
duxiſſent qui hūc quē credebāt ſuffocatum
in flumīe reꝗrerent. Cū tribus illū diebꝫ ꝗſi
uiſſent nec reperiſſent. ⁊ iā vellent abire. Ec
ce illis vidētibꝫ de ꝓfundo flumīs ad ripaꝫ
homo conſcēdit et geſta narrauit. atqꝫ mox
ad ꝯfeſſionē faciendā ad me deuenit. Patet
ergo quoniā ꝗ btē marie ſeruit: ſaltē in mor-
te ad penitētiā ⁊ ꝯfeſſionē faciendā dabiť ei
gratia ac damnationē euadēdo ꝑueniet ad
regna celeſtia.

Articulus ſecūdus qualiter dꝫ hō ſeruiē
do recurrere ad btām mariā.

Circa ſecūdū mi
ſteriū ſcꝫ qualitatis vbi inueſtiga-
bimꝰ qualiter homo debet recur
rere ad btām mariā ⁊ eideꝫ deſer
uire ſtudeat: vt ſecurior ⁊ certior de ſalute ꝑ
btām mariā impetrāda fieri valeat. Circa
qđ nota ꝙ ad hoc quattuor ꝓcipue conditi
ones concurrunt.

Prima conditio fidelitatis.
Scđa diciť puritatis.

Tercia dicit veritatis.
Quarta dicit gratioſitatis
Prima inq̄ꝫ cōditio fidelitatis vt ſcꝫ ſerui-
tia ⁊ cultꝰ honoris exhibeant btē marie ī fi-
de catholica: qꝛ teſte aplo Heb. xj. Sine fi-
de impoſſibile ē placere deo: ⁊ ꝑ ꝯñs eiꝰ ma
tri marie. Credere em̄ optet accedētē ad de-
um quia ē ⁊ inq̄rētibꝫ ſe remunerator. Hec
ibi. Vñ heretici ⁊ ſciſmatici ⁊ quicqꝫ aberrā-
tes a fide catholica gratū ſeruitiū ⁊ ſalutife-
rū btē marie nō exhibēt. Propter qđ Aug.
de fide ad Petrū: vt hꝛ extra de hereticis .c.
firmiſſime. dicit ſic. Om̄i hoī q̄ eccl'ie catho
lice nō tenet vnitatē neqꝫ baptiſmꝰ neqꝫ ele-
moſyna quātūlibꝫ copioſa: neqꝫ mors ꝓ no
mine xp̄i ſuſcepta ꝓficere poterit ad ſalutē.
Hec ille. Scđa cōditio đꝛ puritatꝭ: vt ſcꝫ
ſeruitia exhibita btē marie ſint pura ⁊ mun
da a pctō mortali. Cū ei ipa ꝟgo btā ſit mū
diſſima ab om̄i pctō nō niſi mundoꝝ amat
ſeruitia. Vñ ps. Ambulās in via īmacula
ta hic mihi miniſtrabat: ſcꝫ grato obſequio
Propterea q̄ ſūt in ꝓpoſito vel actu peccādi
ponūt ſibi obſtaculū vt btā maria ꝓ eis: ſic
⁊ aliȷ̄ ſcti ꝓ talibꝫ nō obtineant. Iuxta illud
Hiere. xv. Si ſteterint moyſes ⁊ ſamuel co
rā me nō eſt aīa mea ad ꝓplm iſtū. Et Eſa.
lix. Ecce nō ē abbreuiata manꝰ dn̄i ſcꝫ ⁊ dn̄e
vt ſaluare neq̄at neqꝫ aggrauata ē auris eiꝰ
vt nō exaudiat ſed iniq̄tates vr̄e ⁊ pctā vr̄a
abſcōderūt faciē eiꝰ a vob̄ ne exaudiret. hec
ibi. Deſine ḡo o hō peccare. Tercia đꝛ veri
tatis. nā Greg. ſuꝑ illud Ioh. viij. Quis ex
vob̄ arguet ⁊c. dicit ſic. Qui deū neſciūt dei
ſctōs falſe honorāt: vera em̄ ſctōꝝ veneratō
eſt vera ipoꝝ imitatio. Hec ille. Proinde
Hiero. in ſmōe de aſſūptōe dic̄ ſic. Igit di
lectiſſime amate mariā quam colitꝭ ⁊ colite
quā amatꝭ: qꝛ tūc eā vere colitis ⁊ amatis ſi
imitari velitis ex toto corde quā laudatis.
Hec Hiero. Vere ḡ debemꝰ btē marie ſerui
re imitādo eiꝰ caſtitatē ⁊ hūilitatē atqꝫ cete-
ras ꝟtutes. Quarta đꝛ cōditio gratioſita-
tis: vt ſcꝫ ſeruitia gratioſa exhibeamꝰ. Cha
ritas autē facit obſeq̄a nr̄a gratioſa. Vñ .j.
Cho. xiij. Si diſtribuero oēs facul. me. in
ci. pau. ⁊ ſi tradidero corpꝰ meū ita vt arde.
chari. aūt nō habuero nil ſum ⁊c. Proinde
orat eccl'ia. Dignare me laudare te ſcꝫ ī gra-
tia ꝟgo ſacrata da mihi ꝟtu. ꝯ ho. tu. i. ꝯ de
mones q̄ nitunt in nob̄ charitatē gratuitā

extinguere. Sꝫ q̄rit: q̄bus modis debeat
hō btē ꝟgini deſuire. Rn̄det ꝙ licꝫ ſint mul
ti ⁊ variȷ̄ modi colēdi btām mariā ⁊ ei deſer
uiendi: tn̄ ꝓpter ſimpliciores h̄ notare poſſu
mus aliq̄s modos p̄cipuos q̄bꝫ legunt plu
rimi etiā miracl'oſe ꝟginis btē ſuffragia ob-
tinuiſſe. Primꝰ modꝰ ē tpe pulſus vel ſigni
facti ſero ⁊ mane ꝓ ſalutatōe angelica q̄tidie
btām ꝟginē ſalutare genuflexo. Vbi q̄rit q̄
re eccl'ia ꝯſueuit ſero q̄libet et mane ſignare
ad Aue maria. Rn̄det ꝙ hꝰ vna rō eſt: qꝛ in
ſero diei putat angelꝰ ꝟginē ſalutaſſe. Et du
rante ſctō dialogo inter ꝟginē et Gabrielē
angelū nocte media xp̄m ꝯcepiſſe. Vñ ma-
ne fit ſignū ꝓ denūciatōe gaudiȷ̄ incarnatio
nis diuīe iā facte. Alia rō vt ꝑ btē ꝟginis
merita die ⁊ nocte cuſtodiamur ab hoſte et
miſcōiam de pctīs ꝯſeq̄mur: vt ſi eo die mo
ri nos ꝯtigerit ab ea ſuſcipiamur. vñ canit
eccl'ia. Maria mr̄ grē mr̄ miſcōie tu nos ⁊c.
Tercia rō vt ſi q̄ bona die vel nocte feci-
mus ꝑ manꝰ ꝟgineas filio acceptiꝰ reddant
Quarta vt eiꝰ meritis a ꝑiculis cūctis libe
remur. Vñ in ſero ad cōpletoriū canit eccle
ſia Sub tuū p̄ſidiū ꝯfu. ⁊c. Ad qđ narrat
magiſter Ioh. nider in ſmōe de annūciati
one: ſe vidiſſe in publico inſtrumēto lr̄e au-
tētice: ꝙ ſcꝫ in auinione duo ſūt iudicati ad
cremandū. Accenſo igit igne in vigilia an-
nūciatōis marie vnꝰ coꝝ crebro ꝟginē inuo
cabat innuens obſeq̄a ſibi p̄ſtita. Et ecce il
le vincul' tm̄ ab igne ꝯſumptꝭ veſtibꝫ ⁊ cor-
pore illeſus ſolutꝰ exiliuit ſocio ꝯcremato to
taliter. reiectus in ignē iniuſtus exiliuit vt ꝑ-
us. Sicqꝫ cū laude ad eccl'iam btē ꝟginis ē
ductus: ⁊ tūc papa Iohes. xxij. ſtatuit ſero
ter fieri pulſum campane ⁊ indulſit vt q̄cū-
qꝫ ad pulſū ter geniculādo tria Aue maria
dixerit viginti dies indulgētie habeat. Se
cūdus modꝰ ſeruiēdi marie eſt ieiunare di-
es deputatas btē marie ꝟgini. ſ. dies ſabba
ti et vigilias feſtiuitatū ipiꝰ: Vñ legit ī ꝓm
ptuario exēploꝝ: ꝙ q̄dam p̄do om̄i vicioꝝ
ſpurcicia plenꝰ: ſic ieiunia btē ꝟginis ꝯtinu
ando cū foret ꝓpe mortē ꝯſtitutꝰ vidit ꝙ be-
ata maria flexis genibꝫ coram ſuo filio roga
uit nec dimiſit donec impetrauit iſti vere pe
nitētie infuſionē: vt damnationē euaderet.
Tercīꝰ modꝰ ſeruiēdi eſt q̄tidie ſalutare
btām ꝟginē angelica ſalutatōe ꝓ ſuis gau
diȷ̄s q̄ habuit ī terra ⁊ habet nūc in celo glo

rioſa. Nã in mariali magno hr̃. ⁊ etiã Anſ. ſcribit: ꝙ q̄dã clericꝰ hec faciẽs cũ ad mortẽ ꝑueniſſet ⁊ plĩmũ timeret apparuit ei b. maria di. Quid times cum mihi q̄tidie gaudia nũciaſti: ego defendã te ⁊ intercedo ꝓ te ⁊ ꝓ ꝯſili'iter deuotꝭ meis. Quartꝰ modꝰ q̄tidie recolere cõpaſſiones marie ⁊ ꝑ eis ipam ſalutãdo exorare. Nã legiť in lib. reuelationũ ſctẽ Elyzabeth: ꝙ b. maria reuelauit ꝙ q̄cũ qꝫ ꝑ cõpaſſiõis dolores ipam inuocaret verã pniam ſibi ipetraret Quintꝰ modꝰ abſtinere a pctõ in diebꝫ marie. i. ſabbatis ⁊ feſtꝭ eiꝰ. Nã legiť de q̄dã meretrice q̄ abſtinebat ſe p̄dictis diebꝫ ob deuotionẽ marie ⁊ circa mortẽ ipiꝰ meritis obtinuit verã ꝯtritionez.

Sextus modꝰ eſt deuotiꝰ inſiſtere laudibꝫ btẽ marie: vt. ſ. miſſas ⁊ officia aut p̄dicationes de b. ꝟgine libẽter dicat vl' audiat. De h̄ habes exẽplũ hꝰ lib. ꝑte vlť. ca. x. miracl'o. j. Vñ ⁊ ſctũs Berñ. dicit. Nil ita me delectat ſicut de b. maria ẜmonẽ audire ⁊ eiꝰ laudibꝫ inſiſtere: q̄ ⁊ ꝓmeruit ad grãm marie ſctitatꝭ ꝑuenire. Septimꝰ modꝰ ẽ nomẽ marie honorare: vt cũ noiať capite inclinato vl' genu flexo veneremur: ⁊ ꝓ eiꝰ noie petẽtibꝫ miſericordiã ipendamꝰ. Vñ de h̄ habes pulcruz exẽplũ li. vj. ꝑte. j. ar. iij. circa. §. decime vtilitatis. ⁊ etiã li. v. in fine ſcd̃e ꝑtis ipiꝰ. Octauus modꝰ fabricã eccl'ie ⁊ ad eccl'iam ꝑtinẽtia in honorẽ ꝟginis facere ſcꝫ altare vel capellã edificare ⁊ imagines ꝟginis ſolẽniter depingere ⁊ ornare lucernas: ⁊ lãpades atqꝫ veſtes ſacerdotales ꝓ honore b. ꝟginis facere. Nã valde eſt vtile talia in ciuitatibꝫ facere: qꝛ b. ꝟgo erit ſpecial' patrona ⁊ ꝓtectrix talis ciuitatꝭ vel ville. Ad h̄ facit miraculuz in h̄ li. ꝑte vlť. ca. j. in p̄nci. Vñ ⁊ Johi patricio vrbis rome appens b. ꝟgo dixit: ſcire te volo vt dũ mihi eccl'iam in terra ꝯſtruxerꝭ: ego tibi in celis copioſum theſauꝝ ⁊ eternã ꝯſtruam manſionẽ ⁊c̃.

Articulꝰ terciꝰ ꝙ. xij. rõnes ꝯfortant hominẽ in ſpe ꝯfugiendi ad mariã.

Circa terciũ miſteriũ. ſ. ꝯfortabilitatis Nota ꝙ iuxta numeꝝ. xij. ſtellaꝝ in corona b. ꝟginis deſcꝑtaꝝ Apoc. xij. enumerare poſſumꝰ. xij. rõnes tãqꝫ. xij. ſtellas: q̄ q̄dẽ hñt ꝯfortare oẽm pctõrẽ in ſpe ſciendo ex his: qꝛ b. ꝟgo ꝯfugibilibꝫ ⁊ ſibi ſeruiẽtibꝫ famulis indubitãter auxiliať p̄cipue in hora mortis. ⁊ diuidi pñt in tres q̄ternarios. q̄ꝝ p̄mꝰ ex ꝑte dei. ſcd̃us ex ꝑte ꝟginis. terciꝰ ex ꝑte hoĩm accipi poteſt. vt patꝫ intuenti in hac diuiſione.

Prima rõ cauſalis electõis.
Scd̃a diuĩalis cõmunionis.
Tercia ſuꝑnalis repletõis
Quarta filialis cõmẽdatõis
Quinta ratio p̄ncipationis
Sexta rõ mediatõis
Septima rõ aduocationis
Octaua rõ inuentõis
Nona p̄cioſe redemptõis
Decima materne affectõis
Undecima p̄ceptorie obligatõis
Duodecima pijſſime inuitatõis

Prima itaqꝫ ſtella dꝛ rõ cauſalis electõis: qꝛ ipa btã maria ꝓpť pctõres eſt electa in mrẽꝫ dei: qm̃ dñs ihs ꝓpť pctõres venit i hũc mũdũ. ipo teſte Lu. v. Igr̃ ipa b. maria q̄dãmõ teneť nob in recõpẽſam tãti bñficij a deo accepti ꝓ nob vel cã nr̃i. Declarať ſic. nã q̄ro ſi p̄mi ꝑentes nõ peccaſſent vtrũ deꝰ incarnatꝰ fuiſſet. Ad h̄ q̄ſitũ plĩmi doct. dixerunt ꝙ deꝰ nõ fuiſſet incarnatꝰ ſi hõ nõ peccaſſet. Si g̊ tu h̄ tenes habeo ꝓpoſitũ ꝙ ſcꝫ b. maria nõ fuiſſet electa ꝓ incarnatõe diuia vt foret mr̃ dei ſi hõ nõ peccaſſet: ⁊ ꝑ ꝯñs ipa teneť pctõribꝫ miſcd̃iã exhibere ꝓ bñficio electõis occaſiõe coꝝ accepto Sꝫ qm̃ nr̃i doctores tenẽt cũ Scoto ſuꝑ. iij. ſentẽ. dicẽtes ꝙ etiã ſi hõ nõ peccaſſet: nihilominꝰ deꝰ incarnatꝰ fuiſſet ex ꝟgine. cuiꝰ rõ potiſſima eſt qꝛ deꝰ ab eterno p̄deſtinauit xp̄m ⁊ p̄ordinauit aĩam eiꝰ. i. xp̄i ad gl'iam ſũmã vniõis ſcꝫ diuĩe: ⁊ etiã ab et̃no p̄uidit Adã ⁊ eiꝰ caſuz. Si g̊ p̄deſtinatꝰ ⁊ p̄uiſus eẽt xp̄s ſolũ ꝓpť h̄ qꝛ Adã erat caſurus ſeq̄reť abſurdiſſimũ ꝙ aĩa xp̄i gaudiũ hrẽt de lapſu Ade. Itẽ deus ab et̃no p̄uidit hũanã naturã ſic diligẽdã et exaltandã in xp̄o: ſꝫ nõ minꝰ debuit diligi a deo hũana natura añ caſum q̄ꝫ poſt. g̊ ⁊c̃. Tũc iſto p̄ſuppoſito nihilominꝰ offẽſio hominis fuit occaſio maximi meriti ⁊ p̄mij ac gl'ie b. ꝟginis: qꝛ ſi hõ nõ peccaſſet tot merita b. ꝟgo nõ acq̄ſiuiſſet: ſicut nũc hꝫ xp̄ꝫ baiulãdo: lactãdo ⁊ in cõpatiẽdo martyriũ ſuſtinuit q̄ nõ fuiſſent ſi hõ nõ peccaſſꝫ cũ nullus xp̄m occidiſſet in ꝑadiſo: niſi enĩ hõ lapſus ⁊ redimẽdꝰ eẽt xp̄s carnẽ paſſibilẽ ſũa

doctores ſup.iiij.nõ aſſũpſiſſet: ſ; ĩpaſſibile;
Vñ maria tenet nob ex iure:qm̃ vt notatur ex
tra de iniurijs ⁊ dãno dato.ca.ſi culpa. Qui
occaſionẽ dãni dat dãnu; dediſſe videt.ḡ a
cõtrario. Qui occaſionẽ bñficij dat ipm bñ
ficiũ dediſſe videt. Et q; occaſio bñficij ele-
ctõis marie eſt pctõꝝ hõ.igit ⁊c. Hinc Anſ.
Multũ inq̇t maria hoib; tenet ꝓpt q̃s ipſa
dei mr̃ eſt electa:⁊ hoĩes mltũ ei tenent:q; p
eã ſũt deo recõciliati. Hec ille. Scd̃a ſtel-
la ſiue rõ dr̃ diuialis cõionis:q; vic; ĩpa vir
go btĩſſima ſumme cõicauit ꝓprietatẽ diuĩe
miſcdie p̃ alijs creaturis:eo ꝙ ẽ deo ꝓxima p̃
oĩb; ⁊ ꝯiũctiſſima.ſic ḡ teſte pſ. Suauis do
minꝰ ⁊ miſatões eiꝰ ſup oĩa opa eiꝰ. Et eccle
ſia atteſtãte. Deo ꝓpriũ eſt miſeri ſp ⁊ pcere.
Ita mr̃is dei eſt ꝓpriũ ꝙ ſit regina miſcdie ⁊
pietatis:in q̃ pr̃ miſicordiaꝝ ⁊ deꝰ totiꝰ cõſo-
latõis fons pietatis infinite req̇euit: ⁊ ipi ꝟgi
ni marie diuĩe bonitatis pietatẽ cõicauit. Iu
xta illud Eſa.xxvj. Preꝑabit in miſcdia ſoli
um dei.i.btã mr̃.vt ſic in ĩpa miſicordit ⁊ to
taliter req̇euit, ita ex ſolio miſcdie eiꝰ efflu-
at miſcdia ⁊ pietas in oẽs. Vñ Bern̄.in ſer
mone q̇ incipit In lectõe ait. Quid miru; ſi
pietatẽ exhibent viſcera marie. Nõne q̇ po
mũ in manu ſua tenuerit dimidia die: reliq̃
diei ꝑte pomi ſeruabit odorẽ Quãtũ ḡ viſce
ra illiꝰ ꝟginis virtꝰ pietatis affecit in q̇b; .ix.
mẽſib; req̇euit. Hec ille. Secure ḡ chariſſi
me accedere potes ad ĩpam q̃ regina ẽ ⁊ mr̃
miſcdie. Tercia rõ ſupnalis repletiõis:q;
cũ ĩpa b.ꝟgo ſit plena gr̃a teſte angelo Lu.j.
ſeq̇tur ꝙ ⁊ plena ſit miſcdia ⁊ pietate, eo ꝙ
pietas ẽ effectꝰ gr̃e ⁊ donũ.ſſ. Jõ Origen̄.in
q̃dã ſmone. Scio inq̇t ꝙ ſi b. ꝟgo ꝓpulſata
fuerit neceſſitati nũq̃ deerit: miſicors ei eſt
⁊ plena gr̃a:⁊ iõ ꝯtinere ſe nõ poterit q̇n mi
ſereat inuocãti. Hec ille. Hĩc ⁊ Bern̄. Vas
liq̃re plenũ:ſi q̃ mõ moueat de facili effũdit
liq̃rẽ. Sic b.ꝟgo ſi q̃ mõ moueat p̃cib; effũ
dit gr̃am ⁊ miſcdiam. Idẽ Maria inq̇t añ
ꝯceptionẽ plena gr̃a ab angelo nũciat vt ſi-
bi plena:tãdẽ etiã nob fieret plena ⁊c. Quia
ḡ b.ꝟgo ſupno munere gr̃e ⁊ miſcdie ac pie
tatis eſt plena. Et q; plenũ ẽ ſm phm̃.iiij.phi
ſico,cuiꝰ nulla ps ẽ vacua.igit ſecure accur-
rere poſſumꝰ vt de plenitudĩe eiꝰ miſcdia; ⁊
gr̃am hauriamꝰ pctõres ⁊c. Quarta rõ fi-
lialis cõmẽdatõis:q; vic; filiꝰ dei dñs ihus
marie natꝰ nos oẽs ſue mr̃i ꝟgini marie cõ-
mẽdauit circa horã mortis q̃ſi in teſtamẽto fi
nali legãdo et cõmittẽdo ĩpam fore debere
nr̃am adiutricẽ matrẽ:cũ Johi ait. Ecce mr̃
tua. Et mr̃i. Ecce inq̇t filiꝰ tuꝰ Joh.xix. Nã
lic; ad lr̃am ꝓtũc loq̇bat de Johis cõmẽda
tione. Tñ ſpũaliter ſm ſacros doctores ac-
cipiunt hec ꝟba de oĩbus ad gr̃am ꝯfugiẽ-
tib;: q; Johes interp̃tat gr̃a vel in q̃ eſt gr̃a
vt oĩm taliũ mater ſit maria. Hinc Bern̄.in
q̃dam omel.ſup euãgelio Stabat iuxta cru
cẽ ⁊c.dicit ſic. Nos fratres chariſſimi ſimꝰ
diſcipuli ſtãtes iuxta crucẽ ihu:vt vnuſq̃ſq;
noſtrũ mereat audire a ihu. Ecce mr̃ tua.ſ.
illa btĩſſima maria. O ꝟbum om̃i acceptõe
dignũ. Si em̃ maria eſt mr̃ noſtra:ḡ ihs eſt
frater noſter,ḡ et pr̃ eius celeſtis eſt pr̃ noſter
ḡ regnũ eiꝰ eſt hereditas noſtra. Hec ille. Et
ſic patz q̃ ſecure ad mariã poſſumꝰ accede-
re. Quinta rõ ṗncipatõis : q; ĩpa btã ꝟgo
eſt regina dña et ṗnceps noſtra. Cum ergo
videmus q; nullus dñs aut dña ſuas oues
id eſt ſibi ſubditos voluntarie tradat inimi
co:ſic nec paſtoꝛ oues ſibi cõmiſſas velit da
re lupo. Quõ ergo credis ꝙ nos hoĩes pec
catores beata dña noſtra Maria velit per-
mittere infernali lupo.id eſt diabolo:dei vti
q; ⁊ ſuo inimico niſi forſitan ouis errãs no-
lit redire ad caulã.id eſt ad patriã ſc; ꝑ peni
tentiã. Vñ ĩpo iure ṗncipatõis tenet nobiſ
dña ſubuenire ⁊ ꝓtegere ne ꝑeamꝰ qm̃ dicẽ
te ſaluatore Joh.x. Bonꝰ paſtoꝛ aĩam ſuam
ponit ꝓ ouibus ſuis. Ideo cum fuerit req̇-
ſita a peccatore debet miſericordiã ⁊ gratiã
impetrare:⁊ diuine vindicte ne feriat ſe obij
cere. Vnd̃ Bern̄. Nõ eſt inquit fas te o do
mina poſſe deſerere qui ſpem ponit in te.

Sexta ratio mediationis: quia ĩpa bea-
ta virgo eſt mediatrix ſalutis noſtre Bern̄.
Felix mediatrix Maria que viris ⁊ mulie-
ribus ſalutis antidotũ ꝓpinauit. Nota au-
tẽ ꝙ in aliq̃ mediatore p̃t q̇s ſperare effectũ
rei diſponẽde ꝑ ĩpm ex tribꝰ cõditõib; vic;.

Primo ſi talis h; magnũ poſſe
Scd̃o ſi h; prudẽter ſcire
Tercio ſi h; fideliter velle

S; qm̃ hec oĩa ⁊ ſingla ꝑmaxĩe inueniũt ĩ
hac mediatrice maria.ḡ ſeq̇t ꝙ indubitãter
ꝑ ĩpam effici valet nr̃a ſalꝰ: ⁊ q̇cq̇d optamꝰ
Primo inq̃ q; maria h; maxim poſſe ĩ cu
ria celeſtis regis. Tũ ꝓpt ꝑentelã ⁊ cognatõe;
quia eſt mater regis: ⁊ iõ nil ei p̃t denegare.

Juxta illud.iij.Reg.ij.Pete mr̄ qđ vis ne
q₃ enī fas eſt vt auertā faciē meā. Tū etiā ꝓ
pter cōplacentiā ⁊ dilectionē:q₂ ipa btā ꝟgo
ꝑ oībus btīs ⁊ creaturis diligit a rege xp̄o.
Tū deniq₃ ꝓpter obſeq̄a ⁊ ſeruitioꝝ exhibi
tionē:q₂ cū apud regē aliquē mľtū pn̄t ⁊ me
rent̄ q̄ mľta ſeruierūt ſibi:ſ₃ maria ſuꝑ oīs
gratiſſima ⁊ plīma ſuitia impēdit xp̄o. Hic
Anſ.de ↄcep.ꝟgi.ca.xv.dicit. Scim⁹ btā₃
ꝟginē tāti eſſe meriti ⁊ grē apud deu₃: vt nil
coꝝ q̄ velit efficere poſſint aliq̄ten⁹ effectu
carere. Hec ille. Fident̄ ḡ ⁊ ſecure p̄t hō de
ei⁹ mediatiōe ſꝑare:q₂ oīa p̄t. Scđo ipa
btā ꝟgo h₃ ſūmā prudētiā ⁊ ſciam vtpote il
lumiātiſſima:q₂ maria illuminata interp̄tat̄
ſm Hiero. Et iō ſcit nr̄i miſereri q₂ ſcit oēs
defect⁹ nr̄os ⁊ ꝑicula ac neceſſitates. Scit
inſuꝑ deū prudētiſſime inclinare ad miſeri-
cordiā ⁊ recōciliare ac irā ei⁹ auertere. Pro-
pterea ipa figurata ē ꝑ abigail q̄ ſcribit̄ fore
mľier prudētiſſima: ⁊ occurrit velociter ipi
Dauid irato cū muneribꝫ eiuſq₃ irā mitiga-
uit ⁊ prudēter placauit ne occideret Nabal
peſſimū.j.Reg.xxv. Nota aūt ꝙ ipa pru-
dētiſſima abigail legit̄.vj.genera muneꝝ ob
tuliſſe Dauid ira cōmoto.⁊ ſic eundē placa
re ſtuduit. Primo obtulit panes. Scđo
vini vtres. Tercio coctos arietes. Quar
to ſata polēte.i.mēſuras vel modios acura-
tiſſime farine. Quīto ligaturas vue paſſe.
Sexto maſſas caricarū.i.ficuū: ita ſpūali
ter hec prudētiſſima mediatrix ⁊ reconcilia-
trix nr̄a maria ſex genera offert allegādo et
intercedēdo ꝓ nobis apud xp̄m q̄ ſignifica
tur ꝑ Dauid ⁊ deꝑcādo ne eterna morte noſ
peſſimos pctōres occidat. Primo pane₃
id ē carnē xp̄i q̄ eſt panis vite Joh.vj. Vn̄
intercedēdo dicit vel dicere p̄t maria. Me-
mēto fili dilecte: quia carnē de me ſuſcepiſti
quā mľtiplicibꝫ paſſiōibꝫ expoſuiſti ꝓpt̄ pec-
catores:iō miſerere penitēti. Scđo offert
vinū ꝑ qđ ſignificat̄ ſanguis xp̄i quem effu
dit ꝓ nob̄ in cruce. Vn̄ ex vino ſanguis xp̄i
ↄficit̄ ī calice. Tercio offert arietes coctoſ
ꝑ q̄s ſignificant̄ ſeruitia marie ī opibꝫ miſeri
cordie circa xp̄m exhibitꝫ:alēdo:portādo:fo
uēdo:balneādo ⁊c̄. Nā aries miſcđiam ſi-
gnificat:q₂ ſua q̄ h₃.i.lanā:lac ⁊ carnē ī vſus
hoīm erogare h₃. Et ſignāter đ₂ coctos arie
tes:q₂ oīa ſeruitia marie erant decocta igne
diuini amoris Quarto offert ſata polēte.i.
dolorē ⁊ cōpaſſionē quā ſuſtinuit maria cu₃
xp̄o: Sicut enī ſata polēte.i. farina accura-
tiſſima eſt mľtū ↄtrita ⁊ molita : ita totaliter
ꝟginis aīa fuit meroribꝫ attrita in xp̄i paſſio
ne Quinto offert ligaturas vue paſſe ꝑ qđ
ſignificat̄ amoris dulcedo q̄ cor marie fuit
alligatū ⁊ vnitū ꝑ affectū maternū ipi dul-
ciſſimo iħu. Sexto offert ficus ꝑ qđ ſigni
ficat̄ fides marie formata. Sicut enī fic⁹ h₃
plura grana ⁊ dulce₃ humorē. Ita fides đ₃
hr̄e ⁊ habuit in maria mľta meritoria oꝑa i
dulcediē charitatꝭ facta : alˡas fides ſine oꝑi
bus mortua eſt in hoīe Jaco.ij. Sic ḡ ſapi
entiſſime maria ꝓ nob̄ ꝑ ſingula hec interce
dendo p̄t ⁊ ſcit obtinere deꝑcādo ⁊ di. Me
mēto dulciſſime fili iħu:q₂ ego dedi tibi car
nē ⁊ ſanguinē quē effudiſti in cruce ꝓ pctō-
ribꝫ. Itē memēto ſuitioꝝ meoꝝ ⁊ ꝓpt̄ me ſal
tē q̄ ſum mr̄ miſcđie miſerere pctōri. Itē me
mēto doloris ⁊ cōpaſſionis mee ſub cruce:
necnō amoris quē habui ad te ⁊ fidei ac om
niū meritoꝝ meoꝝ:⁊ ꝓpt̄ me ꝑce huic recur-
rēti ad me ⁊ ſꝑanti pctōri in me. ⁊ certe quō
credere potes ꝙ mox xp̄s ei⁹ bonus fili⁹ nō
placet̄ taliter. Ecce ḡ h₃ maria ſcire placare
⁊ poſſe. Tercio q̄₃ h₃ fideliter velle ⁊ opta
re ex ei⁹ indita diuit⁹ pietate:vt nr̄i miſereat̄.
Idcirco Bern̄.ait. Nō deeſt marie ptās:q₂
mr̄ eſt oīpotētie.nec impetrādi induſtria q₂
mr̄ eſt ſapie.nec volūtas : q₂ mr̄ eſt miſcđie.
Hec ille. Optima ḡ ⁊ ſecuriſſima mediatrix
eſt maria. Septima rō aduocatōis. oīs
q̄ppe hō ad ſuū aduocatū fideliſſimū ſecure
pōt in cauſa ſua accedere. Btā ꝟgo eſt ad-
uocata nr̄a vt canit eccľia: Et certe hoc iure
aduocatōis tenet̄ btā ꝟgo nob̄ in cā ſalutis
adeſſe fidelit̄:q₂ oīs aduocat⁹ ſm iura tenet̄
diligēter cām coꝝ tueri q̄ꝝ ē aduocat⁹ ⁊ fide
lit̄ exeq̄ ſuā aduocatōe₃ ⁊ ꝓcuratōis officiū
vt pt₃.iij.q.vij.§.ſi q̄s aūt. Et ar. extra de te
ſtibꝫ intimauit. C.de iudicijs.l.ꝓperādū.§.il
lo. Sic ⁊ maria nr̄a aduocata q̄ in cā nr̄e ſa
lutꝭ tā fidelit̄ ꝓcurat ꝙ pctōrem ↄuerſu₃ ad
ipam nō deſeret q̄uſq₃ deo ipm recōciliabit
vn̄ Anſ.li.orōnū. O maria tu pctōrem toti
mūdo deſpectū mr̄no affectu amplecteris:
nec deſerꝭ q̄uſq₃ de⁹ ꝑ te placat⁹ ipm ſue grē
recuꝑabit.hec ille. Octaua rō inuētōis:q₂
b.ꝟgo ē inuētrix grē quā ꝑdidit hō : iō dixit
angel⁹ eidē Lu.j. Ne timeas maria īue.gra.
apđ do.ſ. quā hūanū gen⁹ ꝑdidit. S₃ qm̄

de iure quādo q̇s aliq̇d ꝑditū inuenit tenet̄
ei cui⁹ ē reſtituere.xiiij.q.v.ca. ſi q̇d. Ubi di
cit Aug. Si q̇d inueniſti ꝛ nō reſtituiſti ra
puiſti. ḡ ip̄a q̈dāmō obligat̄ nobis dare gra
tiā p̄cipue cū ex h̄ ip̄a nullū defectū grē pa
tiat̄ ſi nobis ꝑticipat. Secure ḡ ad eā debe
mus ꝯfugere. Hinc Bern̄. Per te inq̇t o be
atiſſima acceſſuꝫ habem⁹ ad deū q̄ es geni
trix vite:inuentrix grē:copioſa charitas tua
noſtroꝝ opit mltitudinē pctōꝝ ꝛ gl̄ioſa fecū
ditas tua nob̄ fecūditatē parturit meritoꝝ.
Hec ille. Nona rō p̄cioſe emptōis. Nimi
rū quāto p̄cioſi⁹ aliq̇d emerit q̇s tanto eius
curā diligēti⁹ gerit ꝛ ꝓuidet ne ꝑeat. Sꝫ qm̄
btā ꝟgo emit nos ꝛ poſſedit dando p̄cioſiſ
ſimū theſauꝝ ꝓ nob.ſ. corp⁹ ſanguinē ꝛ ani
mā filij ſui:ꝓpter qḋ ait apl̄s. Empti eſtis p̄
cio magno: gl̄ificate ꝛ portate deū in corpe
veſtro. Secure igit̄ accede o hō ſciendo qꝛ
maria nō p̄t tātū p̄ciū ꝓ nobis datū relinq̄
re incaſſuꝫ vt ſcꝫ nos ꝑmittat ꝑire. Si tn̄ fi
deliter ad eā recurram⁹. Hic Bern̄. i omel.
ſup Stabat iuxta crucē: dicit orādo ſic. Re
duc q̄ſo o dulciſſima dn̄a ad memoriā qm̄
innocēs vnigenit⁹ tu⁹ in oculis tuis īmola
tus ē ꝓ nobis pctōribꝫ. Noli ḡ pia mr̄ ſper
nere me ꝓpter eū q̇ amore mei nud⁹ ꝛ lacera
tus pepēdit corā te vt redimeret me. Deci
ma rō mr̄ne affectōis:qꝛ cū btā ꝟgo ſit ma
ter nr̄a adoptata indubitāter nos vere dili
git ꝛ nr̄am ſalutē optat efficaciter. Hic ſan
ctus Ignaci⁹ in epl̄a ad btām ꝟginem ait.
Nūc claude me in gremio mr̄ne pietat̄ : tu
mater ſūme deitat̄ vera mr̄ ſaluatoris: mat̄
adoptata pctōris. Hec ille. De hac mr̄nita
te btē ꝟginis patuit li.ix.ꝑte.ij. Undeci
ma rō p̄ceptorie obligatōis:qꝛ ip̄a btā ꝟgo
obligata ē adeo vt nos diligat ex illo p̄cepto
Diliges ꝓximū tuū ſicut teip̄m Math.xxij.
hoc eſt ad id qḋ teip̄m id ē ad grām ꝛ gl̄iaꝫ.
Sꝫ diceres q̇d cure eſt btē ꝟgini de nobiſ
cū ip̄a ſit in celo gl̄ificata. Rn̄deo ꝙ etiā ꝓpt̄
illos celeſtes btōs videt̄ btā ꝟgo fore obli
gata ex dicto p̄cepto fraterne dilectōis vt.ſ.
illoꝝ bonū ꝓmoueat ī h̄ ꝙ nos ſaluat ꝓ eo
qꝛ ipis btīs ex h̄ gaudiū accidētale accreſcit
ꝙ nos pctōres ꝑ grām dei ꝛ ei⁹ mr̄is merita
ſaluamur. vn̄ Lu.xv. Gaudiū ē angelis dei
ſup vno pctōre pn̄iaꝫ agēte. Et ſic q̄nto plu
res ſaluamur tāto gaudiū accreſcit tā ange
lis ꝙꝫ btīs aīabꝫ ꝙꝫ etiā ipſi btē ꝟgini marie:

qm̄ ꝓut ꝓbat Rich. ꝛ Bonauen. ſup.iiij.di.
xlix. Et btūs Greg. exp̄ſſe dicit ꝙ ī celo vnuſ
q̇ſqꝫ btūs tātū gaudet de bono alteri⁹ q̄ntū
de ꝓprio. ḡ ꝛc̄. Duodecima rō pijſſime inui
tatōis. Naꝫ ip̄amet inuitat nos pijſſima li
beralitate miſeratōis: vt vicꝫ ad eā ꝯfugia
mus in oī neceſſitate tāqꝫ ad mr̄em dicens
Eccl̄i.xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectōis ꝛc̄. ſeq̇t̄
Trāſite ad me oēs q̇ ꝯcupiſcit̄ me ꝛ a gene
ratōibꝫ meis adip̄lemi. Secure ḡ ad eā de
bem⁹ accedere q̄ infallibiliter ſe repromittit
nobis ſuffragari. Et ad id inducūt nos etiā
exēpla. Naturaliter em̄ q̄libet res illuc incli
nat̄ ꝯfugere vbi maiorē influentiā pietat̄ ꝛ
auxilij nouit vel ſperat hr̄e: ſicut videm⁹ in
floribꝫ q̇ ſꝑ vertūt ſe ad ꝑtem ſolis ꝓpter in
fluentiā. Itē pueri naturalit̄ ſꝑ hn̄t recurſuꝫ
in ſinū pr̄is ꝛ mr̄is: aut nutricis fouētis eos
Un̄ recitat̄ ſic̄ etiā narrat lucidiſſim⁹ ma
giſter Johēs gritſch ordinis minoꝝ ſermo
ne ſuo.xvj. ꝙ rex Dauid ſemel amiſerat Sa
lomonē filiū ſuū. Quē cog̈ſcēs ſapiētē ꝑ ei⁹
ſapiētiā voluit auſcultare locū ei⁹ māſionis
Mittēs ḡ in orbeꝫ terre tria ꝓbleumata ad
vicinos reges cogitauit neminē niſi filium
poſſe ſoluere ꝛ ſic voluit de filio vbi eſſet ex
periri. Primū ꝓbleuma q̇d eſt meli⁹ ꝛ vti
lius qḋ hō p̄t hr̄e in hac vita Scdm̄ q̇s ci
bus eſſet hoī mag̈ ꝯueniēs. Terciū q̇s lo
cus eēt ſecurior hoī. Que ꝓbleumata cū nō
poſſent ſolui ab alijs: tādē deuenerūt ad re
gē cū q̇ tūc Salomō morabat̄. Qui cū non
poſſet ſoluere cū ſuis ſapiētibꝫ ꝯſiliarijs Ac
ceſſit ſalomon intelligēs pr̄em ſuū hec miſiſ
ſe. Et rn̄dit ad p̄mū. Nil vtili⁹ ꝛ delectabili
us hoī ī h̄ mūdo ꝙꝫ cor q̇etū. Ad ſcdm̄ nō
eſt ꝯueniētior cibꝫ ꝓ puero ꝙꝫ lac mr̄is ſue.
Ad terciū ꝯueniētiſſim⁹ ꝛ ſecuriſſim⁹ loc⁹
eſt gremiū mr̄is. Conſiderās ex h̄ ſalomon
deſideriū pr̄is redijt ꝛc̄. Spūaliter hō pec
cator abſceſſit ꝑ pctm̄ a deo. Debet ḡ redire
ad gratioſam matrē.i. mariā in cui⁹ miſcd̄ie
gremio habet cibū gratie ꝛ doctrine ꝑopti
mū: ꝛ cor cū deo q̇etuꝫ: atqꝫ locū ſecuriſſimū
ab hoſtibꝫ.i. demonibꝫ. Un̄ Anſ. in orōne
que incipit Uirgo mūda dicit. Sicut nāqꝫ
o beatiſſima virgo impoſſibile eſt vt merita
tua obliuiſcaris: ſic mitiſſima incredibile eſt
vt ſupplicātibꝫ nō miſerearis ꝛc̄. Aduerta
mus ergo chariſſimi ꝙꝫ pie nos inuitat ma
ria di. Tranſite ad me ꝛc̄. O peccatores. O

viri ꝛ ml'ieres. Oēs q̇ diligitis me ſecure ve
nite ꝛ a generatōib⁹ meis. i. ꝑ meritū gene
ratōis xpi ex me adiplemi gr̄a ꝛ gl'ia Amē.
Pars vltima libri vltimi de miracul' plu
rimis q̇bus clareſcit q̄ꝫ ml'tas vtilitates cō
fert btā maria deuotis.

B Eatiſſima Ma
ria dei genitrix ꝟgo licꝫ inume
rabiles gr̄as ꝛ vtilitates pſtet ge
ri hūano: q̄s nec enarrare nec co
gitare ſufficim⁹ aut extimare. Tū vt aliq̄s ꝓ
edificatiōe ex ml'tis accipiam⁹ q̄tin⁹ habeat
p̄dicator in ꝓmptu aliq̄ miracl'a cū voluerit
applicare. In iſta p̄te iuxta numer̄. xij. ſtella
rū in corona btīſſime virginis ꝑ Johem in
Apoc. xij. ca. deſcp̄taꝝ gr̄as ꝛ bona ſiue vti
litates p̄cipue. xij. cōſcribere ſuccīcte dignū
duxi: plīma miracl'a etiā q̄ i h̄ libro ſūt ſpar
ſim ſcp̄ta cōp̄rehēdi pn̄t ꝑ ſingula capl'a h⁹
ꝑtis. Et q̄ꝛ ml'ta legūt̄ de b. ꝟgine miracula
ſola pulchriora q̄ potui colligere ſubſcribe
re intendo h̄ vt pꝫ intuēti.

Capl'm. I. q̄ btā maria ſuos faml'os ꝛ de
uote ad eā recurrētes ab hoſtib⁹ ſaluat.

P Rima gratia ſi
ue vtilitas quā dat btā virgo ge
neri hūano ꝛ p̄cipue ſibi deuotꝭ
faml'is ē q̄ꝛ ab hoſtib⁹ ſaluat qd̄
ꝓbat̄ ꝑ plura miracl'a. Primū miraculuꝫ
de Juliano impatore: q̄ vt ait btūs Piero.
in cronicꝭ ꝯ pſas ꝓficiſcēs: xpianoꝝ ſangui
nē dijs vouerat p⁹ victoriā. Scribit āt am
philoci⁹ ep̄s iconieñ. q̄ ipi Juliano ꝓficiſcē
ti obuiauit ſctūs Baſili⁹ ep̄s. Cui inſaniēs
Julian⁹ dixit. Cū pſas ſubijciens reuerſus
fuero ciuitatē tuā deſolabo ꝓ eo q̄ deos de
aſq̄ꝫ meas ñ adoratꝭ. Baſili⁹ itaq̄ꝫ rediēs ad
ciuitatē: narrauit oī ml'titudini ꝟba impato
ris: p̄cepitq̄ꝫ oī clero ꝛ ꝑpl'o cū ml'ierib⁹ ꝛ in
fantib⁹ vt aſcēderēt in mōtē Didymi in quo
erat tēplū genitricꝭ dei. Et trib⁹ dieb⁹ ieiunā
tes poſtularūt a deo diſſipari īpatoris iniq̄
ſenſuꝫ. Illis ḡ orātib⁹ ꝛ flētib⁹ vidit Baſili⁹ i
viſu ml'titudinē militie celeſtꝭ in mōte hic et
inde: ꝛ in eoꝝ medio ſuꝑ thronū gl'ioſuꝫ be
atā mariā ꝛ dicentē ad circūſtātes. Vocate
mihi mercuriū ꝛ ibit īterficere Julianū ml'
ta blaſphemātē i deū ꝛ filiū meū. Itaq̄ꝫ ſan
ctus mercuri⁹ cū armatura ſua venit ꝛ iuſ
ſus ab ea velociter abijt. Expgefact⁹ a ſom
no magn⁹ Baſili⁹ venit i ciuitatē ad ſcī mer
curij ſepulchrū vbi ſuſpēſa ei⁹ cōſeruabant̄
arma: q̄ inibi nō īuenit. Vocauit cuſtodē ꝛ
vbi eēnt arma q̄ſiuit. Qui aſſerebat cū ſacro
veſp̄i ibi ea fuiſſe. vñ Baſili⁹ viſiōi credidit
ꝛ cūctis reuelauit. oēſq̄ꝫ de mōte reuerſi cuꝫ
gr̄aꝝ actōe ad ſepulchrū ſcī mercurij inue
nerūt lāceā ei⁹ ſanguīe madidā. oī aūt ꝑpl'o
feſtū agēte in laude btē ꝟginis ꝓ liberatōne
ciuitatsi: ecce die q̄rto venit in ciuitatē Li
bani⁹ q̄ſtor Juliani dicēs. Cū eēt Julian⁹
ſec⁹ eufraten fluuiū vbi etiā in caſtrꝭ cuſtodi
ebāt eū ſeptē militū excubie. Ecce nocte q̇
dā miles ignot⁹ cū armis venit: eūq̄ꝫ lancea
valido īpetu ꝑfodit. q̇ ſubito aſcēdēs nuſq̄ꝫ
cōparuit. Julianus ꝟo cepit blaſphemādo
clamare di. Viciſti galilee viciſti. ꝛ ſic expi
rauit. Scōm miraculū de rn̄ſorio Gau
de maria ꝟgo ꝛc. Quidā etiā puer fert̄ q̄
cū in ſcolis didiciſſet iſtud rn̄ſoriuꝫ Gaude
maria ꝟgo cūctas hereſes ſola interemiſti ꝛc.
qd̄ rn̄ſoriū cantat̄ in feſto purificatōis bea
te ꝟginis. Et cū pulcra voce ꝑ plateas ꝛ ci
uiū portas h̄ decātaret porrigebāt̄ ſibi plu
rime elemoſyne ꝛ ciboꝝ reliq̄e. Iudei aūt q̄ꝛ
plurimi i illa ciuitate cōmorabant̄ cū audi
rēt pueꝝ canētēꝫ multū dolebāt eo q̄ mr̄em
ihu laudaret ꝛ iudeos ꝑ rn̄ſoriū h̄ cōfunde
ret di. Erubeſcat iude⁹ infelix q̇ dicit xp̄ꝫ ex
Joſeph ſemīe eē natū. Stomachat⁹ igit̄ in
vicinatu platee vn⁹ iudeoꝝ cum pueꝝ talia
canētē audiret pluries: Acceſſit ꝛ vocauit q̄
ſi aliq̇d puta pomū vel ſil'e ſe datuꝝ aſſeren
do: ꝛ ſic ꝓmiſſiōib⁹ ac xenijs fructuū ipm i
domū ſuā aduocauit tāq̄ꝫ ſi cantū iſtuꝫ vel
let ab eo audire: puer ſimplicitate p̄dit⁹ ſecu
tus ē ꝓmittētē iudeū ꝛ mox iſte habita opoꝛ
tunitate: ipm pueꝝ in gutture cultro cedēn
do occidit. Cūq̄ꝫ mr̄ ei⁹ vidua pauꝑcula di
uti⁹ q̄ſitū nō inueniret dictū eſt a ꝯuicaneis
q̄ viſus ē a plīmis portas illi⁹ iudei intraſſe
Sꝫ q̇d fuerit vel vtrū ſan⁹ inde exierit nul
lus teſtimoniū poterat ferre. Mr̄ ḡ iudiceꝫ
adijt ꝛ iudex iudeos coegit: ꝛ facta lite cū ꝓ
batio incūberet ipi mr̄i pueri: eo q̄ ꝯ eā iu
dei inſurrexiſſent nec ꝓbare q̇cq̄ꝫ de hac re
mr̄ poſſet anxia ꝓ filio ꝑdito in h̄ ſe obliga
uit q̄ req̄rerent̄ oēs dom⁹ iudeoꝝ ꝛ ſi inueni
ret̄ apud eos ſu⁹ fili⁹ deꝑdit⁹: oēs iudei com
burerent̄: aut ſi nō mulier ipa calūnie cōui

eta cōbureret. Qđ cū placuiſſet iudeis ⁊ iu-
dices approbaſſent. Ecce q̄ſtiōe facta nulli-
bi cōpertus ē apud iudeos puer occiſus. ꝗ
tū ſub modio iacebat occultat⁹ in conclaui.
Tūc mlier lata ſnīa ad cremandū ducit̃ ab
om̄i ꝑplo exultāt iudei cōpatiūt̃ ⁊ dolēt noti
xp̄iani ac vicini. ſ. mulieris illi⁹: plurimū q̄ꝫ
plorat ipa. qꝛ ꝑdito filio ſeipam etiā amiſerit.
Cūq̄ꝫ nullū hr̄et refrigeriū qꝛ inſultātibꝫ iu-
deis tāq̄ꝫ victoribꝫ ad incēdiū duci cogebat̃
ſic educēdo cū ꝓpe eccliam btē ꝟginis ꝑue-
niſſent atq̄ꝫ recordata de btā ꝟgine inuoca-
ret ipam lachrymabilit̃: cepit audire dulces
ſonos ac ſi fili⁹ ſu⁹ cātaret illđ reſpōſoriū ſo-
litū. ſ. Gaude maria ꝟgo ⁊c. Cepitq̄ꝫ ꝓtende-
re collū ⁊ ꝑplm cōmonere ſi audirent: ⁊ ecce
oēs audiētes ꝑpli cantū cōmoti ſunt ⁊ illuc
acceſſerūt vbi audiebat̃ vox ſonare. Et ſic
cōpererūt qꝛ in domo illi⁹ iudei ſub modio
abſcōſus fuerat puer occiſ⁹. ſubleuātes mo-
diū viderūt puer̄ in gutture cruētatū cū an-
gelis pluribꝫ dulciter illud reſpōſoriū ꝯcin-
nentē. Quo viſo miraculo ⁊ puero interro-
gato ac oīa facta enarrāte ꝑ ordinē. ſ. ꝗ mō
ꝑ btām ꝟginē fuerit ſanat⁹ in gutture vulne-
rato ⁊ dulciter inter angelorū agmīa fotus.
Ecce oēs in laudē btē ꝟginis xp̄iani ꝓrupe-
rūt ⁊ iudeos cōbuſſerūt: ac puerū ſanū mr̄i
reſtituerūt ſicq̄ꝫ p̄cibꝫ ⁊ meritꝫ btē ꝟginis ſal-
uata ē mulier et fili⁹ ⁊c.

Miraculum. III.

Ad idē legit̃ in legēda cōi natiuitatꝫ bea-
te ꝟginis ꝙ erat ꝗdam fur ꝗ ſepe latrocinia
exercebat ſꝫ tū btāꝫ mariā plurimū in deuo-
tione hēbat ⁊ eā crebr⁹ ſalutabat. Quadā ḡ
vice furtim rapiēs aliq̄: tūc capit̃ dep̄hēſus
⁊ ſuſpēdio iudicat̃. Cū ḡ ſuſpēderet̃ ꝯtinuo
btā virgo eidē affuit ⁊ ſuſpēſuꝫ tribꝫ diebꝫ vt
ſibi videbat̃ ſuis māibꝫ ſuſtētauit: ita ꝙ nul-
lā leſionē ꝑſenſit. Illi ꝟo ꝗ eū ſuſpenderant
die q̄rta caſu inde trāſeūtes eū viuētē ⁊ vul-
tu alacri reꝑerūt ⁊ arbitrātes ꝙ nō bū fue-
rit laq̄o aſtrict⁹ gladio ipm iugulare volebāt
Sꝫ btā maria feriētiū gladijs manū oppo-
nebat et illi ſibi nocere nil poterāt. Cogſcen-
tes ḡ illo referēte ꝙ btā maria ſic eū iuuaret
mirādo eū depoſuerūt et amore ꝟginis ab-
ire liber̄ dimiſerūt. Qui abiens monaſteri-
um intrauit ⁊ q̄adusq̄ꝫ vixit in ſ̄uitio dei ge-
nitricꝫ ꝑmāſit. Ecce pꝫ qꝛ btā ꝟgo in ſe ſpe-
rātes ac ad ipam confugiētes nō derelinq̄t

ipamq̄ꝫ laudātes et ei deuote ſeruiētes a ꝑi-
culis et hoſtibꝫ ſaluabit.

Caplm. II. ꝙ btā maria ſuos deuotos a
ſubmerſione liberat. Miraculū. I.

SEcūda vtilitas
ſiue grā quā ſuis p̄ſtat maria ē ꝙ
a ſubmerſiōe libat. Scribit̃ in li-
bro ꝗ intitulat̃ ſcala celi. Et etiaꝫ
in mariali magno: ꝙ cū q̄dā mlier docuiſſꝫ
puerū ſuū ſalutatōeꝫ btē ꝟginis et ꝙ q̄ncū-
q̄ꝫ timeret vel in aliq̄ neceſſitate fore ꝯtinge-
ret eā diceret. Quadā vice dū cū alijs pue-
ris iuxta flumē luderet ſubito a flumīe rapi-
unt̃ incidētes ⁊ cū alij clamarēt iſte ſalutati-
onē ꝟginis put fuerat edoct⁹ dicebat. Tūc
vna pulcerrima dn̄a ad eū acceſſit ⁊ in flu-
mine eū ꝯfortauit et fouit: adq̄ſq̄ꝫ iā trāſactis
puer ſan⁹ et incolumis apparuit: ⁊ dū cetere
mr̄es ſuos natos req̄rerēt īuenerūt ſubmer-
ſos. Iſte ꝟo enarrauit quō ꝓtegēte pulcerri-
ma dn̄a. i. btā maria fuerit ꝓtect⁹ et liberat⁹
⁊ ſic in laudē btē ꝟginis oēs ꝓruperūt.

Miraculum. II.

Ad idē legit̃ ibidē ꝙ accidit ī vuaſconia
ꝙ q̄dā mlier ꝓpinqua ꝑtui dū ecclīā btī Mi-
chaelis ꝗ eſt in loco vbi fluit mare et refluit
viſitaret et dū rediret et mare ꝑplos ſeq̄ret̃.
Ipaq̄ꝫ ceterꝫ fugiētibꝫ p̄ timore maris cū fu-
gere nō poſſet veloci⁹, eo ꝙ grauida foret et
timore correpta tp̄s ꝑtus acceleraſſet. Ecce
ab vndis marꝫ rapit̃ ⁊ inuoluit̃ ī mari. ꝗ ad
btāꝫ ꝟginē eleuās cor ſuū cū lachrymis ſup-
plicauit. Statimq̄ꝫ b. ꝟgo affuit ⁊ pallium
ſuꝑ eā extēdēs ab vndis marꝫ ꝓtexit. Et cū
illa ſubito peꝑiſſet viuū filiū: tā mr̄em q̄ꝫ fili-
um ſaluos ⁊ incolumes trāſacto marꝫ ꝑicu-
lo ad littus deduxit. Qđ cernēs ꝑpls xp̄m ⁊
mr̄em magnificarūt. Ad idē facit miracu-
lū de q̄dā ſacerdote ī pago gallicano qđ ſcri-
ptū eſt li. iiij. ꝑte. j. arti. iij. in fine. Et etiā mi-
raculū de q̄dam ſacriſta monacho qđ ha-
bes infra ca. vij. miraculo. ij.

Caplm. III. ꝙ btā ꝟgo maria ad ſe cōuer-
ſos ⁊ ſibi deuotos a ꝯfuſione p̄ſeruat.

Miraculum. I.

TErcia gratia ſeu
vtilitas quā p̄ſtat maria ē ꝙ a cō-
fuſione p̄ſeruat. Legit̃ in maria-
li magno ⁊ etiā in libro ꝗ intitula

tur ſcala celi ꝙ abbatiſſa q̄daꝫ fuit deuota ⁊
ſcte vite in religiōe q̄ inſolētes acriter punie
bat. et iō magnā illarū indignatiōnē h̄ebat
ferre et qꝛ nō poterāt ei nocere aliter ad ei⁹
ſeruitiū ſe ingerētes ſigna amoris p̄tēdebāt
ad eā: q̄ corrupta moribꝫ ab eis cepit allici ⁊
attrahi: nūc ad ſolatiū: nūc ad ſilentiū fran-
gendū: nūc ad potādū ⁊ crapulādūꝫ. Quid
plura: q̄dā vice accidit vt hylarior p̄ crapu-
la ⁊ vino effecta ad luxurie ↄcupiām accen
deret̄ ⁊ cū ſuo ſeruitore mechando ↄcepit fi
liū. Cūqꝫ ei⁹ impregnatio ventre intumeſcē
te a monialibꝫ eſſet cognita ↄtra eā ↄſpirant
eo magis q̄ ipam oderāt ꝓpter p̄ſtinas corre
ctiōes eaꝝ. Reuelātqꝫ factū ⁊ cū lr̄is ⁊ nūcijs
aduentū epī req̄rūt vt cū ↄfuſiōe deponat̄
⁊ e clauſtro abijciat̄. Preſciēs abbatiſſa ad
uentū epī ingreſſa oratoriū btē v̄ginis tota
ꝓfuſa lachrymis ſic dicebat. O btīſſima vir
go tu es refugiū pctōꝝ: adiutrix in omī tri-
bulatōe: ↄſidera nūc inſtantē ↄfuſionē meā.
Nō eīn ſum digna ex feditate pctī mei acce
dere ad tuā p̄ntiaꝫ ſed ſupabūdat tua clemē
tia vbi abūdat delictū. ⁊ ſic fatigata lachry
mis obdormiuit ⁊ in ſopore eidē btā v̄go ap
paruit di. Nō ē p̄bas cū ſim aduocata pec-
catoꝝ vt cōtritos corde deſerā ⁊ iō obtinui
tibi a filio meo pctōꝝ remiſſionē ⁊ ↄfuſiōis
liberationē. Tūc v̄go p̄cepit duobꝫ angelis
aſtantibꝫ vt onere ꝓlis eā exonerarēt ⁊ filiū
cuidā ꝓbo viro portarēt ꝑ. v. annos enutri
endū. Euigilādo abbatiſſa īuenit ſe ꝑuataꝫ
pregnamīe. Et ecce adueniēte epō audacter
occurrit honorifice. q̄ repellēs eā cū obpro-
brio: dū ꝑ honeſtas ꝑſonas de accuſatōe re
q̄reret v̄itatē: mūda fore comperit̄. Morqꝫ
epūs veniā petijt ⁊ cū moniales punire vel
let ꝓ infamatōe ei⁹ abbatiſſa epō in ↄfeſſiōe
apuit rei v̄itatē ⁊ miraculū factū. Tūc epūs
de puero ſcita v̄itate cū viro illo ꝓbo ipſum
enutriuit et ad etatē adultā in bonis moribꝫ
ꝑduxit ad laudē btē v̄ginis.

Miraculum. II.

Ad idē refert̄ vbi ſup̄: ꝙ q̄dā mlier fuit q̄
dedita magnis īmūdicijs h̄ bonū faciebat
ꝙ q̄libet die genibꝫ flexis ſepties angelicā ſa
lutationē dicebat. Et qꝛ adulterabat̄ cū vi-
ro cuiuſdā ſue vicine. illa vicina patiēter nō
ferēdo cepit rogare btām v̄ginē vt ↄfunde-
ret iſtā meretricē dicēdo. O dn̄a chariſſima
mr̄ toti⁹ puritatis et mūdicie: cur ſuſtines et
nō ↄfundis iſtā meretricē q̄ ſuis īmūdicijs
viꝝ meū deprauauit: nōne tibi ſuiui: nōne
puritatē dilexi: ḡ mihi ſubueni: qꝛ refugium
aliud excogitare neſciui. Tūc imago btē v̄-
ginis allocuta ē mlierē et dixit. Hec de q̄ tu
loq̄ris offert mihi enceniū gratiſſimū. ⁊ iō
q̄zdiu h̄ facit ↄfundere nō poſſum ipam: im
mo ꝓtegā a ↄfuſiōe. Verūtn̄ ecce cor ei⁹ cō-
uertā ⁊ cōpunctionē illi tribuā ac odiū pctī
cuiuſcūqꝫ īmūdi īfundā. Cūqꝫ btā v̄go oīa
cōpleſſet iuxta ꝓmiſſa: tūc adultera ſe corre-
xit: ⁊ illa mlier ſuū virū ſꝑ caſtū cōperit. Ex
q̄bꝫ clareſcit qꝛ q̄ marie deſeruit ↄfuſionem
peccatoꝝ ipi⁹ marie merit̄ euadere quibit ⁊
cōpunctōis grām ↄſeq̄ poterit ⁊c̄.

Caplm̄. IIII. ꝙ btā maria caſtitatē cōſer-
uat ſuis.

Miraculum. I.

Quarta vtilitas ꝙ btā maria ad eā cōfugiētibꝫ et
ſeruiētibꝫ caſtitatē tuet̄ ⁊ ↄſeruat.
Legit̄ vbi ſup̄: ꝙ q̄dā iuuenis a
quadā iuuēcula q̄ corrupte cū amabat anu
lū recepit ī ſignū amoris. Cū aūt q̄dā die lu
derēt ad pilā ꝓpe portas eccl'ie iuuenis ille ti
mēs ne tāgeret̄ ingreſſ⁹ ē eccl'iaꝫ vbi dū aſpe
xiſſet pulcritudinē imaginis b. v̄ginis deſcē
dit ī cor ei⁹ deuotio. ſ. vt ipaꝫ eligeret ī ſpōſā
⁊ in ſignū h⁹ anulū in digito imagīs poſuit.
tūc imago manu ↄſtricta anulū retinuit. q̄
ꝑterrit⁹ ſocijs hec nūciauit. Et illi monebāt
eū ad religiōis ingreſſuꝫ. Sꝫ iſte attractus
ↄcupiſcētijs mūdi mltū diſtulit: ⁊ p⁹ modū
ↄtraxit ſpōſalia cū alia. Cūqꝫ de nocte īgreſ
ſus fuiſſet lectū imago ſibi appuit anulū de
mōſtrās īfidelitatē illi⁹ arguit. ille excitat⁹ ð
ſomno illuſionē fore putauit qð viderat: et
iteꝝ obdormiuit. Et ecce ſcða appitōe facta
duriſſimis v̄beribꝫ ⁊ cōmiatōibꝫ deꝑhēſ⁹ ē
ſubitoqꝫ euigilauit et dimiſſis oībꝫ mūdi in
heremo ſue amatrici deſeruiuit.

Miraculum. II.

Ad idē legit̄ vbi ſup̄: ꝙ q̄dam miles di-
ues et in bellis famoſus totus erat deditus
corruptōibꝫ feminaꝝ. Et qꝛ torneamētū de
bebat fieri in verona ad illud ꝑgens cū ma
gno apparatu in q̄dam caſtello vnā pulcrā
iuuenculā aſpiciens eam concupiuit: vnde
vocato famulo pecunias magnas illi tradi
dit cū q̄bꝫ ꝑentes iuuēcule et ipaꝫ v̄ginē ad
illicitū actū īduceret. tūc ꝑētes excecati mūe

re filiā inuitā tradiderūt ſtuprādā. Et quia ſabbatū erat: illa ꝟgo corde deuoto ſe beate ꝟgini cōmēdabat. Cūq̄ ploraret illā miles de noīe interrogauit. At illa ait: ꝙ vocaret maria. intulit miles. Cur ploras. Rn̄dit illa. Meli⁹ eſſʒ mihi mori q̄ȝ turpiter viuere: nā ꝟginitatē meā deo ⁊ btē marie vouerā. Tūc ſpūſſctūs tetigit mētē mox militis ⁊ extinxit in eo oēm libidinē: ⁊ ait puelle. Quia hodie eſt ſabbatū dies vicȝ marie deputat⁹: ⁊ nomē tuū eſt ꝯforme. Nūc te integre offero ſibi ⁊ teſte deo ad meas expēſas ī monaſterium monialiū te introducā. Illaq̄ȝ grās egit ⁊ miles ſe ꝑ oīa ꝯtinuit ab ipa atq̄ȝ in monaſteriū eā tradidit ⁊ collocauit ꝓmittēdo abbatiſſe mltas diuitias poſtq̄ȝ regreſſus fuerit ſe oblatuꝝ. Sȝ accidit vt moreret miles in ipo torneamēto. tūc abbatiſſa cepit puelle huic improꝑare ipi⁹ militis fallax ꝓmiſſuȝ inſuꝑ viciū corruptele ſibi imponere minabat. ⁊ qꝛ nullū ſolatiū hūanuȝ poterat hr̄e: ad btāȝ ꝟginē ꝯfugit lachrymabilit̄ aſſidue ſubſidiū exorando. Cui apparēs btā ꝟgo ſic ait. Noli flere filia dilecta: nā miles ille q̄ tibi tantā exhibuit grām in fine cōpunct⁹ ſaluat⁹ eſt ⁊ corp⁹ ſuū qꝛ in torneamēto mortuus eſt: in loco nō ſacro ſepultuȝ eſt. Uade ḡ ⁊ dic abbatiſſe vt ipm ei⁹ corp⁹ ad veſtrū cimiteriū ſacrū ſiue monaſteriū ſepeliēdū deferri faciat. Et in ſignū ꝙ locuta ſim tibi cuȝ nūc ſit valida hyems roſa pulcerrima repietur ſuꝑ tumulū ei⁹: cui⁹ radix ꝓtēdit̄ vſq̄ȝ ad cor eiuſdē milit̄. eo ꝙ ſcȝ ob mei amorē caſtitati tue peꝑcit. Cūq̄ȝ hec retuliſſet ⁊ abbatiſſa adhuc credere nollet. reuelato ſibi q̄dam peccato occulto ꝑ puellā de mādato b. ꝟginis marie. Tūc ꝯtrita ⁊ ꝯfeſſa cū ꝓceſſione illuc ꝑgendo ſignū dictū inuenit ⁊ corp⁹ ad cimiteriū trāſtulit. ſicq̄ȝ patȝ qm̄ ipſa glioſa ꝟgo mater ad ſe ꝯfugiētib⁹ caſtitatē illibatā ꝯſeruat ⁊ ad ipam inducit ſectandā atq̄ȝ honorātib⁹ puritatē finē bonū largit̄.

Caplm. V. ꝙ btā maria ſuis ſubuenit et ꝯſolationē ꝓſtat in morte. Miraculū. I.

Quinta vtilitas ꝙ btā maria ſuis deuotis in hora mortis ꝯſolationē ⁊ auxilium cōdonat. Legit̄ q̄ppe de q̄dam clerico q gaudia marie ꝑ q̄ndā ſolitam antiphonā q̄tidie depromebat. ſ. Gaude dei genitrix ꝟgo īmaculata: ⁊ quō in hora mortis ꝯſolari meruit a btā ꝟgine. de h̄ li. ij. ꝑte. ij. arti. ij. circa finē ſcp̄tum repꝑies.

Miraculum. II.

Ad idē legit̄ vbi ſup̄. ⁊ etiā refert Uincēti⁹ in ſpeculo hyſtoriali li. viij. ca. xcvj. ꝙ cuidā ꝓrochie p̄erat p̄ſbyter diues ſȝ vicijs plenus q̄ in ſua ꝓrochia hēbat q̄ndā nobilē diuitē ⁊ etiā q̄ndā paupculā viduā. Contigit ambos ſil' infirmari ⁊ morti ꝓximari. Uocat̄ ḡ ſacerdos ad diuitē illū ꝓ ꝯfeſſiōe ⁊ cōmunicatōe. ⁊ veniēs vidit mltos aſtare diuiti ſolacia p̄bendo. Qui attētus pl⁹ ad tpalia q̄ȝ ſpūalia ꝯfeſſiōe q̄licūq̄ȝ fctā cepit adulatōis ꝟba diuiti dare corā circūſtātib⁹ vitā eternā ꝓmittēdo: ⁊ de ꝯſciē examīatioue ac peccatoꝝ ſalubri pnīa ⁊ ſatiſfactōe alienoꝝ min⁹ diſpoſitū diuitē reliq̄t. Interim venit q̄dam ex ꝑte vidue q̄ dixit eā ī extremis agētē: ⁊ ſacr̄a poſtulantē. Et cū ſacerdos nil curaret ait eidem capellan⁹. Grande ꝑiculum nobis inſtat ſi illa mlier ſine ꝯfeſſione ⁊ eucharīſtie ꝑceptōe ex nr̄a negligētia deceſſerit. irat⁹ ſacerdos ait. O parū ſani capit̄ cōſiliū: ꝓ vili vidua nobilē relinq̄re patronum a quo in teſtamēto plīma leganda tꝑalia expecto. Ait capellan⁹. Ego ſi ꝑmitt̄ infirmā viduā viſitabo cum ſacr̄o: fauente p̄ſbytero. Cū ingrederet̄ paupcule vidue habitaculū vidit viduā ſuꝑ nudā humū ꝑuo ſtramine ſtratā iacere. Hec vidua erat dei famula plena bonis oꝑibus ⁊ erga btām ꝟginē mariā p̄cipuā geſſerat deuotionē introſpiciēſq̄ȝ capellan⁹ vidit huic vidue aſſiſtere btām mariā cū magna militia angeloꝝ ⁊ choro beataꝝ virginū ⁊ tenere lintheolum q̄ tergebat vultū egrotantis vidue: ⁊ om̄e pietatis bn̄ficiū impendēs ſatagebat circa frequēs miniſteriū. Capellan⁹ hec videns obſtupuit ⁊ ꝑtinuit. Regina aūt celi data fiducia virum dei vt intraret impauit ⁊ maria ſedē parante ac ne timeret hortante. ſedit ⁊ ꝯfeſſionem vidue audiuit: tandē cum eidem vidue vellet corpus chriſti dare: ⁊ de pixide excepiſſȝ mox btā maria virgo cū celeſti curia tota inibi exiſtēte ſe ꝓſtrauerūt humiliter ⁊ corpus chriſti adorauerunt. Tandem communicata vidua et eccleſiſticis ſacramentis peractis: Capellanus cepit pſalmos legere. et ſic obitum vidue premunire. Sicq̄ȝ beata virgine aſtante et conſolante egredientem

anĩam felicẽ in celũ cũ tota gl'ioſa comitiua
in iubilo deduxit. Deniqꝫ hec vidẽs ⁊ deũ
gl'ificãs. Capellanꝰ cũ gaudio rediȷ̃t ad do-
mũ diuitis vbi erat plebanꝰ veniẽſqꝫ ad li-
mẽ hoſtiȷ̃ vidit cattos nigros circũuallãtes
lectũ diuitis. Quos miſer ille ſentiens infe-
ſtos demones fore rugiebat clamãs ⁊ dicẽs
Tollite cattos tollite: miſero ſubuenite. Poꝰ
aliq̃ntulũ vidit ethiopẽ magnũ voce mina
ci: vultu terribili: vncũ quẽ mãibꝫ geſtabat
faucibꝫ ⁊ gutturi diuitꝭ peccatoris imergere
⁊ furibũde anĩam eiꝰ infelicẽ extrahere. Ille
q̃ꝫ diues in his doloribꝫ dans vocẽ horribi
lẽ: tradidit infelicez ſpm̃. Et ecce mox ceteri
cõplices demões irruẽtes miſerã aĩam illã
flagris ac verberibꝫ afficiẽtes imerſerũt ĩ lo
cũ tenebrarꝝ. Capellanus igit̃ hec vidẽs ni-
mio timore correptꝰ cecidit. Factoqꝫ ĩ exceſ
ſu mẽtis mox btã maria gl'ie regina ſibi ap-
paruit dicẽs. Ne timeas chariſſime nõ tibi
nocebit malignitas diabolica: q̃ tibi mihi
deuote deſeruiẽti ꝑata eſt beatitudo celeſtꝭ.
Sicqꝫ recreatꝰ rediȷ̃t ⁊ gr̃as ac laudes deo
agens tandẽ in bono ⁊ deuotiõe btẽ ꝟginis
ꝑfecit ⁊c̃. Ad idẽ facit etiã miraculũ de q̃-
dam clerico q̃ q̃tiens ꝑtranſibat eccl'iam vl'
imaginẽ btẽ ꝟginis genuflexo ſp̃ ſalutabat
⁊ quõ in ſua infirmitate eſt cõſolatus. De h̃
habes li. j. ꝑte. iiij. arti. ij. in fine.

Capl'm. VI. q̃ beata maria ſuos dilectoſ
honorat. Miraculũ ꝑmũ.

SExta vtilitas q̃
btã maria ſuos dilectos honorat
Legit̃ vbi ſup̃ q̃ q̃daꝫ nobilis in
trauit religionẽ ciſtercieñ. q̃ dum
rudis ingeniȷ̃ a magr̃o ſibi dato nõ poterat
lr̃as addiſcere mox ſe hũiliauit cogitãs me
lius deo deſuire in hũilitate vt ꝯuerſorꝝ eli-
geret habitũ: nec potuit plꝰ addiſcere q̃ꝫ aue
maria. ⁊ q̃ h̃ deuotiſſime dicebat q̃tidie et
freq̃ntiſſime: accidit vt moreret̃: ⁊ tandẽ foſ-
ſa eiꝰ a q̃dam viſitaret̃: ⁊ ecce de capite foſſe
eiꝰ liliũ excreuerat pulcerrimũ ſcꝑtum intꝰ ⁊
foris. ⁊ ꝯuocãdo abbatẽ ⁊ epm̃ dũ fodiſſent
inuenerũt liliȷ̃ radicẽ de corde ꝑ os ꝑceden
tẽ ⁊ ad extra excreſcẽtẽ in cuiꝰ foliȷ̃s ſcꝑtum
erat Aue maria. Et hec vidẽtes laudauerũt
btãm ꝟginẽ ſuos honorantẽ.

Miraculum. II.

Ad idẽ legit̃ vbi ſup̃: q̃ ſctũs Boicus be
ate ꝟgini ſũme deuotꝰ dũ eccl'iam ſcti Mi-
chaelis intraſſet ⁊ in ea abſcõſus in angulo
ꝑnoctaſſet in lachrymoſis orõnibꝫ. Ecce in
media nocte ꝟgo bñdicta cuꝫ celeſti militia
eccl'iam ingredit̃ ⁊ dũ miſſam req̃reret: ob-
latus ẽ ei Boicꝰ: q̃ timẽs accedere corã btã
ꝟgine mox lapis retro quẽ abſcõſus reſide-
bat ſe ſubtraxit ab eo. Tũc coactus ad alta
re accedit ĩ veſte mirabili ornatu. Nũcqꝫ my-
ſteria cũ mirabili melodia ⁊ cantibꝫ angeli-
cis fuiſſent cõpleta: ꝟgo bñdicta Boico ve
ſtẽ mirabilẽ dedit q̃ adhuc in illa eccl'ia de-
monſtrat̃ dicẽs. Oẽs venerãtes me excellẽ-
tiori veſte ornant̃ ⁊ honorant̃ ⁊c̃.

Ad idem facit miraculũ de quodã mona
cho nomĩe Joſtio deſcꝑtuꝫ lib. vj. parte. ij.
arti. iij. in fine.

Miraculum. III.

¶ Ad idẽ legit̃ in libro miraculorꝝ btẽ ꝟgi-
nis: vt ſcribit Anſ. Et etiã in libro q̃ intitu-
lat̃ ſcala celi: q̃ in anglia fuit q̃dã monachꝰ
ſũme deuotꝰ btẽ ꝟgini. q̃ q̃tienſcũqꝫ nomen
marie audiebat flexis genibꝫ ei reuerẽtiã ex-
hibebat. Cum aũt victꝰ ſenio vix aſſurgere
poſſet ⁊ ſe leuare in lecto: dati ſũt ſibi ſeruito
res. q̃ vice q̃dam dũ abeſſent ⁊ monachꝰ ꝓ-
ſtratꝰ btãm ꝟginẽ reuerẽter ⁊ deuote vt ſoli-
tus erat exoraret: finita orõne deuota cũ vel
let ſurgere ⁊ neq̃ret ꝑ ſenectute. conatũ adhi
bẽs ad ſurgẽdũ ait. Dulciſſima ꝟgo maria
adiuua me. Ecce ſtatim affuit eidẽ btã ꝟgo
cũ ſacris ꝟginibꝫ ⁊ cũ duabꝫ puellis erigenſ
eundẽ ⁊ ad fortitudinẽ iuuẽtutꝭ triginta an
norꝝ reſtaurauit: q̃ q̃ꝫdiu vixit btẽ ꝟgini ſol-
licite deſuiuit ⁊ ab oĩbꝫ honorabat̃ ⁊c̃.

Miraculum. IIII.

Ad idẽ legit̃ vbi ſup̃: ⁊ recitat idem Anſ.
etiã in epl'a ad coãglicanos epõs vicꝫ q̃ tẽ-
poribꝫ Karoli regis frãcorꝝ: q̃dam germanꝰ
regis hungarie fuit q̃ ſic erat deditꝰ deuotio
ni btẽ ꝟginis vt q̃tidie añq̃ꝫ comederet dice
ret horas eiꝰ. Cũ aũt infirmitate grauatꝰ vo
uiſſet btẽ ꝟgini q̃ ſi eũ curaret caſtitatẽ ſua
ret. Statim vidit camerã luce repletaꝫ ⁊ ſe
curatũ oĩno repꝑit atqꝫ ſanum. Tandẽ mori
tur rex hungarie abſqꝫ altero herede. ⁊ iõ a
regni baronibꝫ inducit̃ iſte iuuenis ad ꝯtra
hendũ ne careret regnuꝫ ſucceſſore. Electa
q̃ꝫ ſibi ſponſa ducunt̃ ad eccl'iam ꝑ benedi
ctione nuptiarꝝ. Tũc iuuenis recordatꝰ eſt
q̃ illa die nõ dixerat horas beate virginis.

Moxqꝫ cepit dicere cū deuotōe. Et cū porā
do diceret illā antiphonā. Quā pulcra es ꝛ
ꝗꝫ decora chariſſima ꝛc. Ecce ſplēdida ꝟgo
apparuit aū altare duobꝰ angelis aſtātibꝰ et
ait iuueni. Si pulchra ſum ꝛ decora vt di
cis: cur me dimittens aliam ſponſam acce-
piſti? Tunc iſte ait. O dn̄a q̄d me iubes fa-
cere. At illa. Si ſpōſam carnalē meo amore
dimittꝭ me in ſpōſaꝫ celeſti regno hēbis. Et
ſi feſtū ꝯceptōis mee celebraueriꝭ annuatim
mecū in regno vnigeniti mei laureatꝰ eris.
His auditꝭ adoleſcēs clā fugiēs ab vrbe et
regno: venit aq̄legiā: ꝛ ſup rupē heremiticaꝫ
vitā duxit. Tādē fama ꝓdeūte veridica ſan
ctitatꝭ electꝰ eſt ꝛ factꝰ patriarcha aq̄legie. et
publice p̄dicauit atqꝫ inſtituit fieri feſtū ꝯce
ptionis Marie deuote celebrandū.

Miraculū. V. de feſto marie de niue.

Ad idē legit̄ in lectionariꝭs ꝛ breuiariꝭs
de exordio feſti btē Marie de niue: ꝙ tpe q̄
Liberiꝰ papa ſedē romanā ꝓuide guberna-
ret. Erat q̄dam patriciꝰ vrbis noīe Johēs
moribꝰ ꝛ nobilitate p̄clarꝰ ꝛ diues: ꝛ ꝯſilr̄ iter
eiꝰ vxor: q̄ cū filiū nō hn̄ent: btāꝫ mariā ī ſpe
cialē dn̄am ꝛ patronā p̄elegerūt: ꝛ vitā ꝛ oīa
q̄ poſſidebāt atqꝫ oms̄ facultates ſuas vno
ore ꝛ ꝯcordi deuotōe ī obſequiū btē ꝟginis
deuouerūt exorātes: vt ſic ipa btā ꝟgo vellet
ita ſolita miſatōe diſponeret quō in eiꝰ obſe
quiū expēderent̄ ſue facultates. Tūc intrā-
te mēſe auguſto q̄ ſol acriꝰ excoq̄t. Ecce mi-
raculoſe die. v. ipiꝰ mēſis ꝯ tpis naturā ī no
cte illa aer nubibꝰ denſat̄ ꝛ frigore ꝯſtringit̄
adeo vt niuiū ml'titudo deflueret q̄ ſolūmō
locū baſilice edificāde in honorē btē ꝟginis
cooꝑuit ꝛ demōſtrauit. In ipa q̄ꝫ nocte ap
paruit ꝟgo beata pontifici p̄dicto dicēs ſic:
Operꝫ tuorꝫ intētio ꝛ vigilātia q̄ oīpotēti dō
pl'imū places te mō in h̄ cōmēdabilē reddi-
derūt: vt qđ ab aliꝭs nō fuerat hactenꝰ attē-
tatū erga mei nois deuotionē: ꝑ te nūc mihi
placuit ꝯſūmari: vt cā ſalutis exiſtas oibꝰ q̄
deuotionē tui pectoris fuerint imitati. Vexꝫ
ne hāc reuelationē dubites. Ecce miraculo
volui ꝯfirmare vt eū tātū locū in q̄ baſilicaꝫ
nois mei p̄cipio tibi ꝯſtruēdā: repleueri in-
fuſione mirāde niuis q̄ candorē puritatꝭ et
donū ſpūſſcti ſignificat. Hēbis ſiq̄dē ꝛ Jo-
hānē patriciū in h̄ ope adiutorē q̄ ad te dilu
culo veniet ꝛ p̄ceptꝭ tuis parebit. Cū q̄ ſil' et
clero vniuerſo ac ꝑplō vrb accedas ad mō-
tē q̄ ſuꝑagiꝰ dr̄. ibiqꝫ vt demōſtratū ē eccl'iaꝫ
noī meo fabricabis. Cūqꝫ ipe pōtifex mirā-
do q̄reret q̄ eēt. Rn̄dit. Ego ſuꝫ dei genitrix
ꝟgo maria: de q̄ filꝰ dei incarnatꝰ ꝓceſſit ꝛc.
ꝛ ſic viſio diſparuit. Cōſil'r nocte eadē ap-
paruit p̄dicto Johi patricio ꝛ eiꝰ cōiugi ſub
his ꝟbis di. Deuotionē tuā q̄ patrocinium
mee defenſiōis ſpecialit̄ elegiſti pio reſpexi
intuitu: ꝗꝫobrē ſcire te volui q̄m̄ tuarꝫ reruꝫ
hereditatūqꝫ ꝑpetuū ſucceſſorē tibi volui ꝓ
uidere: ita vt mihi domū dū in terra ꝯſtruxe
ris: ego tibi in celis copioſuꝫ theſaurꝫ ꝛ eter
nā ꝯſtruā māſionē. Hoc ḡ tibi p̄cipio vt ſū-
mo mane ad liberiū papā accedas: ꝛ cū cō-
ſilio eiꝰ in loco ſpecialit̄ a me electo: ꝛ mira-
culoſe ꝑ niues demōſtrato baſilicā noī meo
erigas. Cūqꝫ q̄ſiuiſſet ꝛ nomē ſuū ſctā dei ge
nitrix indicaſſet reuelatio diſparuit ꝛ in tāta
admiratōe eos dimiſit: vt reliquā noctꝭ ꝑteꝫ
inſomnē ducerēt ꝛ ī diuīs laudibꝰ exultarēt.
Tūc p̄mo mane ꝑrecturꝰ ad pōtificeꝫ: vidit
ſic audierat mōtē illū niue cooꝑtū: ꝛ credēs
ꝙ h̄ lateret pōtificē cepit feſtinare: ꝛ pia vi-
olētia oſtiū pape infeſtare: vt reuelatōeꝫ fa-
ctā indicaret: ſꝫ cū ad papā intraſſꝫ: mox ſer
monē concepti gaudiꝭ p̄us papa p̄uenit di.
Chariſſime oīpotēti deo gratias agere nos
oꝑtet ꝙ cū ſimꝰ indigni ad ſpeciale obſeq̄uꝫ
dei genitricꝭ dignatꝰ ē deputare: ꝛ miraculo
dignatꝰ ē declarare qđ ꝑ nos voluit īplere
ſcꝫ ī loco ꝑ niues declarato baſilicā edifica-
re noī btē ꝟginis dedicādā. Cūqꝫ ꝟba reue
latōis mutuo enarrarēt. Ecce ois ꝑpl's ꝛ cle
rus p̄ foribꝰ cōgregati aſtiterūt ex miraculi
nouitate pl'imū ꝯcitati. ꝛ corā eis pōtifex ex
orſus ē di. Pl'imū gaudere in dn̄o frēs nos
ꝯuenit: qꝛ cū diuīa clemētia hāc vrbē caput
xp̄iane religiōis effecerit. hodie diuīs mu-
neribꝰ ſpecialiter dcorare dignat̄: vt ſciamꝰ
nob̄ bn̄ficia diuīa celitus ꝓuenire. ſ. ꝑ btām
mariā. Ecce chariſſimi: nix de celo in h̄ fer-
uētiſſimo tpe cecidit: vt nos deꝰ ſue miſcdīe
candore dealbādos oſnderet ſi ad deuotōeꝫ
ſctē genitricꝭ ſue accingamur. Cūqꝫ ſeriatiꝫ
oibꝰ exponeret q̄ ſibi ꝛ Johi patricio fuerāt
reuelata. oēs vnanimit̄ clamauerūt dicētes
Bn̄dictꝰ deꝰ: ꝛ cū ꝓceſſione exultātes ad lo
cū cū diuīs laudibꝰ ꝑrexerūt: ꝛ altꝭ niuibꝰ re
pletū locū reꝑerūt ſc̄m limites in circuitu: vt
erat baſilica edificāda. Cūqꝫ papa appoſito
inſtrumēto fodili pedes calcādo ſuppoſuiſ-

ſet ſubito tota terra ī circuitu iuxta niuiū de
mōſtrationē eſt apta ꝛ eccl'ia edificari cepit.
oēs q̄ȝ ppl'i cū ſūma deuotōe laudādo deū ꝛ
mr̄em ei⁹ ad ꝑria cū gaudio redierūt: ꝛ ſic
mag̃ laude ꝛ honoꝛe Johēs patrici⁹ ac con
iunx ei⁹ corā plebe tota ꝑ btē ꝟgis grāȝ ſub
limati ſūt: qui eccleſiā ipam ꝑficientes: ſum
ptu magno per papam tandem dedicata ē:
in qua ꝛ ſpeciales reliquie recondite ferun-
tur. ſcȝ de feno ꝛ preſepio dn̄i: ꝛ de peplo btē
ꝟgis marie ſiue camiſia, necnō vt dr̄ caput
Mathie apl'i in altari mag̃ ſub lapide poꝛ
phirito recōditū ē: vbi exuberāt ꝯtinue bn̄-
ficia dei: ad laudē b. ꝟginis marie cūctis ad
ipam ꝯfugiētibꝰ. O igit̄ chariſſimi oēs btāȝ
ꝟginē in patronā ſpecialē eligam⁹ oēs eideȝ
deuote ſuitutꝫ obſeq̄a exhibeam⁹: vt ꝑ ipaȝ
grāȝ obtineam⁹: ꝛ in celo gl'ie coꝛona bono
rari valeam⁹.

Capl'm. VII. ꝙ btā maria pctōꝛes poten
ter recōciliat filio. Miraculū. I.

Septima vtilitas

ꝙ btā maria pctōꝛes filio potent̄ reconciliat. Scribit̄ in libro q̄ dr̄
ꝓmptuariū exēploꝝ btē ꝟginis: ꝛ
refert clari⁹ ꝛ meli⁹ magr̄ Johes gritſch oꝛ-
dinis minoꝝ: ꝙ q̄dā miles fuit raptoꝛ ꝛ pre
dari⁹: nec deū timēs ſȝ omi ſpurcicia vitioꝝ
plen⁹. hēbat tn̄ vxoꝛē deuotā q̄ eū iduxerat
vt ad honoꝛē ꝟginis marie diē ſabbati ieiu-
naret: ꝛ Aue maria cū ꝓcederet q̄q̄ꝫ diceret
corā imagine btē ꝟgis. Cūq̄ȝ ſel' iret ad pec
candū eccl'am quā p̄teribat caſu ingreſſus
vidit imaginē ꝟgis cuȝ ſuo puero ī ſinu. Et
cū cepiſſet ꝟginē ſalutare ꝑ aue maria: vidit
pueꝝ xp̄m vulneratū ꝛ ei⁹ ſanguinē fluere ī
gremiū mr̄is. Quo viſo obſtupefact⁹ dixit.
O dn̄a q̄s fecit h̄. Et ꝟgo rn̄dit. Tu ꝛ cete-
ri pctōꝛes q̄ ampli⁹ crucifigitis filiū meū q̄ȝ
iudei. Volebat q̄ȝ ꝟgo ſanguinē filij terge-
re ꝛ reſtringere nec poterat. Tūc pctōꝛ ille
cōpūct⁹ ad ꝟginē dixit. O mr̄ miſcdie inter
cede ꝓ me. At illa. Vos pctōꝛes vocatꝫ me
mr̄em miſcdie q̄ nō ceſſatꝫ me facere mr̄em
miſerie ꝛ triſticie. At ille. Nō dn̄a clemētiſſi
ma loq̄re ſic: ſȝ memēto te ēē aduocatā pctō-
rū ꝛ intercede ꝓ me. Tūc ait mr̄ ad filiū. O
piiſſime fili amoꝛe mei miſerere huic pctōꝛi
mihi ſupplicāti. Et fili⁹. Noli mr̄ grauari ꝙ
te nō audio: qꝛ ꝛ ego rogaui p̄ꝛeȝ: vt ſi poſſi-
bile foret. ſ. alio mō redimere gen⁹ humanū
trāſferret calicē paſſiōis a me ꝛ noluit audi
re me. Tunc mr̄ ait. O fili memēto ꝙ mr̄ no
amoꝛe te viſceribꝰ meis alui: ꝛ cōdona huic
pctōꝛi. Et fili⁹ ait. Ex iuſticia tibi on̄do ꝙ te
exaudire nō teneoꝛ. Et mr̄ ait. Nō ſc̄m iuſti-
ciā cauſemur: ſȝ ſc̄m miſcdiam: qꝛ ego ſuȝ mr̄
miſcdie: ḡ ꝓpt̄ me miſere hui⁹ pctōꝛis. Et fi-
li⁹. Et ego ſcdo rogaui p̄rem trāſferre calicē
ꝛ n̄ audiuit me. Tūc mr̄ iteꝝ dixit. O fili me
mēto oīm laboꝝ nr̄oꝝ et doloꝝ q̄s ſuſtinui
ꝛ dona mihi hūc pctōꝛē. Et fili⁹. O mr̄ noli
grauari: ſed memēto: qꝛ ꝛ ego tercio rogaui
patrē ꝛ nō audiuit me. Statiȝ aūt mr̄ depo
ſuit filiū ſuū ad altare volēs ꝓcidere ad pe-
des ei⁹ genuflexo. Quod vidēs fili⁹ dixit. O mr̄
q̄d ſic vis facere. At illa. Tādiu an̄ pedes
illos genuflexo ꝓuoluta ſtabo q̄uſq̄ꝫ ei veni
am ꝯcedis. Et fili⁹ ait. Abſit h̄ a me: qꝛ lege
diuiā ſanxitū eſt vt fili⁹ honoꝛet mr̄em: ꝛ cuȝ
ſim fili⁹ tu⁹ te honoꝛare volo. Tūc ait: pec-
catoꝛi iſti ꝓpt̄ te o mr̄ indulgeo. Et in ſignuȝ
pacis accedat iſte pctōꝛ ꝛ oſculetur vulnera
mea. Quod cū ille feciſſet: ecce oſculādo oīa ſa
nabant̄ vulnera. ꝛ ſic cog̃uit miſcdiaȝ ꝓme-
ruiſſe: ꝛ maxias grās agēs deo ꝛ mr̄i ei⁹ let⁹
abſceſſit ꝛ domū rediēs male ablata r̄ſtituit
ꝛ moꝛ deſerēs cū ſctā vxoꝛe religionē īträtes
cōi cōſenſu ad ſua monaſteria ibi felici fine
q̄euerūt. Miraculū. II. Quod refert ī
mariali mag̃: ꝛ in legēda cōi: q̄dā p̄ꝛau⁹ ſacri
ſta lubric⁹: ſȝ ꝟgini deuot⁹ q̄dā nocte ad ſce-
lus ꝑgens cū ꝑ eccl'iam trāſiret ꝟginē ſaluta
uit: ꝛ poſtea deueniēs ī fluuiū decidēdo ex-
ſpirauit ſubmerſus. Cui⁹ aīam cū vellēt de
mones rape angeli libatoꝛes affuerūt. Qui
bus demōes dixerūt. Ut q̄d huc veniſtꝫ: cū
nil in hac aīa habeatꝫ. Statiq̄ꝫ btā maria
affuit ꝛ demōes increpauit. Tūc demones
dixerūt nr̄a eſt aīa: qꝛ in malo vitā finiuit.
Ait maria. Scio ꝙ aliq̄ ꝑgens ꝑmū me ſa-
lutauit ꝛ rediēs ſil'r facere ꝯſueuit. Si ḡ di-
citꝫ vob iniuriā fieri: ponam⁹ ī iudiciū ſūmi
regꝫ. Tūc deo placuit vt ad coꝛp⁹ aīa illa re
diret meritꝫ btē ꝟginis marie. Interea fr̄es
matutinas differri vidētes ſacriſtam q̄rūt ꝛ
ſubmerſuȝ cōperūt. Et cū de flumie extrahē
do mirarent̄: ille repēte ad vitā rediit: ꝛ geſta
referēs vitā in bono ꝯſūmauit. Miraculū. III. Ad idē ī mariali magno ꝛ libro
ſcala celi legit̄ ꝙ q̄daȝ iudea in ꝑtu laboꝛās

Joh. gritsch

morte͂ tm̄mō expectabat. Cū aūt vicine mu
lieres xp̄iāe eā visitassent ⁊ vidissent ei⁹ cru
ciat⁹: instabāt vt se bt̄e marie cōmēdaret q̄ ꝑ
ut loq̄ potuit ait. O dn̄a maria licȝ n̄ sim di
gna rogare te cū sim de genere eoꝝ q̄ occide
rūt filiū tuū: tn̄ audio ꝙ clemētia tua se exte͂
dit etiā ad pctōres. si g̃ liberab me: en ꝓmit
to vnacū ꝓle baptismū suscipe. Et ecce subi
to absq̧ dolore pepit filiū. Et q2 tūc vir su⁹ iu
de⁹ agebat i remot⁹. surrexit m̄lier ⁊ cū nato
filio baptismū suscepit. Tādē reuers⁹ mari
tus su⁹ cū hec audisset euaginato gladio fili
um interemit. Tūc m̄lier cepit clamare: In
surgūt vicini ⁊ iude⁹ fugit: ⁊ q2 ciuitas clau
sa erat exire nō poterat. Vn̄ cū locū nō ha
beret refugij vidit discurrendo p ciuitate͂ ꝙ
oratoriū b. ꝟginis erat aptuȝ illuc intrauit:
ibiq̧ cū expectaret eos q̄s sciebat ad capie͂
dū aduenire ⁊ sciret certitudinalit̄ morte͂ sibi
iminere: vide͂s i altari imagine͂ b. ꝟginis sū
pta fiducia cepit dicere. Heu dn̄a maria ꝟc
mag̃ miscd̄ia tua ꝙ me cane͂ pessimū q̄ de
uoraui filiū ꝑmitt⁹ stare i domo tua ⁊ in pn̄
tia tua: audiui q2 mag̃e bonitas tua fac g̃ ꝑ
pter te mecū miscd̄iaȝ: sic fecit fili⁹ tu⁹ ih̄s cū
Paulo ꝑsecutore. Nā ꝟaciter credo ip̄m ie
sum ex te natū sine ꝟginitat⁹ amissiōe: ⁊ ip̄m
fateor deū verū ⁊ hoīem in lege n̄ra ꝓmissuȝ
cui⁹ miscd̄ie nō ē numer⁹. Dūq̧ fleret venit
curia q̄re͂s ip̄m: ⁊ ibide͂ inuētū ligauerūt. Et
ip̄e cepit baptismū petere dice͂s: vt cog̃scat⁹
ꝙ nō ꝓpt̄ timore͂ mort⁹ baptisari req̄ro: nūc
supplico vt me baptisetis ⁊ mox ducatis ad
morte͂. Qd̄ si negare vult⁹ baptismū: ih̄ȝ xp̄ȝ
rede͂ptore͂ mūdi accipio i datore͂ baptismi: ⁊
sanguine͂ meū accipio ꝓ aq̄. Tūc stupefacti
ꝑmisit curia ip̄m baptisari: ⁊ sic ad carcereȝ
postea duci. Judea vxor sua ꝯte͂plās filium
suū iugulatū vidit ip̄ȝ viuere ⁊ ridere. Mox
q̧ gaude͂s audita baptisatiōe sui mariti cuȝ
filio cucurrit ad curiā: ⁊ os̄ndit pueꝝ viue͂teȝ
sola cicatrice r̄manēte i gutture sanū. Et ecce
mirāt̄ oe͂s de his gestis. Educitq̧ iude⁹ ba
tisat⁹ de carcere. Moxq̧ puero illi data ē ꝑ
fecta vox ⁊ i p̄ntia toti⁹ ꝑp̄li h̄ dr̄ ꝓtulisse. mr̄
miscd̄iaꝝ ⁊ toti⁹ cōsolatōis: ꝟgo an̄ ptū: ꝟgo
in ptu: ꝟgo p⁹ ptū: mr̄ ih̄u xp̄i filij dī intacta
me in suū seruitore͂ adoptauit. Tūc oe͂s lau
dāte͂s b. ꝟgine͂ mariā: iudeū baptisatū ꝑmi
serūt libeꝝ abire: q̄ ꝟule͂s ex corde bt̄e ꝟgini
multa de ea ꝯ iudeoꝝ ꝑfidiā ꝯscp̄sit: ⁊ tāde͂
su⁹ fili⁹ cresce͂s ⁊ i bono ꝓficie͂s b. ꝟginis de
uotissim⁹ ꝟu⁹ extitit. Miraculū. IIII. Ad
ide͂ refert cesari⁹ in suo dialogoꝝ libro ꝙ ꝓpe
florētiā fuit q̄dā miles q̄ dedit⁹ vanitatib⁹ ⁊
lasciuijs cū dissipasset oīa bona sua a q̄dam
villico q̄ demōib⁹ adherebat ꝯsiliū req̄siuit
ꝑ que͂ modū posset ditari. Qui eū ducendo
ad q̄ddā nem⁹ vocato demōe eis occurrit:
⁊ cā q̄sita q̄d vellēt edixerūt ꝙ miles iste vel
let ditari. Et demon ait. Facilia sūt ista mi
hi dūmō voluer⁹ annuere vot⁹ meis. miles
assensit. Demon āt tria ꝓposuit. Primo ab
negatione͂ filij dei. Scd̄o abrenūciatione͂
mr̄is eccl̄ie ⁊ ꝯsortiū sctōꝝ viroꝝ: ⁊ hec duo
miles fec. Tūc terciū ꝓposuit demon ꝙ. s. ꝟ
ginem bn̄dictā abnegaret ⁊ renūciaret suis
subsidijs merit⁹ ⁊ subuētōib⁹. Tūc miles no
luit h̄ tercium facere licet valde solicitaret̄ a
villico. Sicq̧ demon irat⁹ recessit: ⁊ iste mi
les nil ꝓspeꝝ in hac re habuit. Tādeȝ nutu
diuīo q̄dam die ad se redijt: ⁊ de his q̄ abne
gauerat cōpūct⁹ intrauit eccl̄iaȝ ⁊ corā ima
gine b. ꝟginis cū maxīs suspirijs ac lachry
mis cepit veniā ⁊ miscd̄iam iplorare. Dūq̧
in suo dolore nō atte͂deret ad clamore͂ sui ge
mit⁹: sȝ voce audibili diceret: Mr̄ miscd̄ie
impetra miscd̄iaȝ mihi ⁊ indulge͂tiā delicto
rū. Quidā nobil' ditissim⁹ vicin⁹ q̄ tūc in ec
clesia erat: posuit se retro columnā vt posset
audire q̄d iste tā lachrymose postularȝ a be
ata ꝟgine. Tūc audiuit imagine͂ b. ꝟgis loq̄
filio suo hec verba. Fons miscd̄ie qui dixi
sti: nolo morte͂ pctōris sȝ vt mag̃ ꝯuertat̄ et
viuat miserere huic pctōri. Et ecce imago filij
auertit facie͂ ne respiceret hūc milite͂ fle͂te͂ di
ce͂do. Quō huic faciā miscd̄iam q̄ me nega
uit eē deū? Tūc mr̄ ait Fili licȝ h̄ peccauerit
a diabolo decept⁹: tn̄ o fili atte͂de q̄d ꝓmisi
sti hūano generi: q2 in q̄cūq̧ hora ingemue
rit pctōr nō recordaber⁹ iniq̄tatū ei⁹. Parce
g̃ saltē ꝓpt̄ me. Ait fili⁹ Dimissa sūt ei oīa pec
cata. Et vox ad euȝ. Surge vade ⁊ amplī⁹
noli peccare: q2 merita mr̄is dei te ad pn̄iaȝ
adduxerūt. Iste g̃ gr̄as age͂s surrexit: ⁊ cum
vidisset aliū stāte͂ retro colūnā: cognito ꝙ et
ille hec ꝟba audierat ⁊ viderat re͂ istā (vt nar
rat̄) ille nobil' ditissim⁹ req̄re͂s cām ⁊ audie͂s
gesta a ꝑncipio: ob deuotōeȝ b. ꝟginis istuȝ
milite͂ sibi adoptauit: ⁊ vnicā filiā quā habu
it cū m̄ltiplicib⁹ diuitijs eide͂ i ꝯiugiū tradi
dit. ⁊ sic recupat⁹ oīb⁹ bōis b. ꝟgi deseruiit

Caplm̄. VIII. ꝙ maria demões fugat.
Miraculum. I.

Octaua vtilitas

qꝛ maria demões fugat. Legit̄ i
libro q̊ dꝛ ſcala celi. atqꝫ i maria-
li mag̊: ꝙ fuit q̊dā nobilis q̊ de-
uotꝰ ⁊ piꝰ ad b. ꝟginē q̄ndā orōnē ad b. ꝟgi-
nis necnō Johis euāgeliſte honorē editā q̄
incipit. O intemerata ⁊c̄. q̄libet die dicebat
cū mag̊ deuotōe. Cui inuidēs diabolꝰ in aſ-
ſūpto corꝑe dānati hoīs cuiuſdā ſe p̄ntauit
ad ſuiēdū attēte: quē nobil' cū ꝑnū ad oīa et
induſtriū i ſuitijs vidiſſet poſuit ipm i q̊dā
hoſpitali qđ ipe edificauerat. ſ. nobil' ſūpti-
bus ꝓprijs: vtqꝫ ibidē ſuiret attēte infirmis
⁊ paupib9 deputauit ꝓuidēdo. Ecce ꝟo dili-
gēter ⁊ mirabili charitate ſm apparētiā exeq̄-
bat̄ mādatū dn̄i ſuiēdo infirmis ⁊ paupib9
ita ꝙ oēs exn̄tes in hoſpitali mirabiles lau-
des de eo dicebāt. Accidit vt ſcl' veniſſet ad
dn̄m ſuū petēdo piſces ꝑ aliq̊b9 infirmis in
hoſpitali q̊ vt dicebat: alia comedere nō va-
lebāt. Et dn̄s miſit ad foꝝ nec ibi piſces rep-
pererūt. vn̄ iſte dn̄s cū ipo ſuitore q̊. ſ. igra-
bat̄ fore diabolꝰ aſcēdit nauē ad piſcādū: et
cū eēnt in ꝓfundo flumīs nitebat̄ diabolus
ſubmergere ipꝫ dn̄m. Sꝫ ecce fune cādidiſ-
ſimo nauē cingēte ⁊ firmāte de celo. deſcēdē-
te moueri nō potuit. Tādē reuerſi altera q̄-
dā die iteꝝ a dn̄o venatōes ꝑ infirmis fieri
poſtulat dicēs ꝙ alit̄ viuere plimi nō vale-
bāt eoꝝ. Tūc dn̄s mane ſurgēs cū eo acce-
ptis laq̊is: iacul': canibuſqꝫ ⁊ auib9: nemꝰ ma-
ximū intrauerūt. Et cū dn̄s inſeq̊ret̄ p̄dam
iſte diabolꝰ in ſpē ſuitoris exn̄s: nitebat̄ euꝫ
occidere iacula mittēdo ꝯ euꝫ q̄ſi mitteret̄ ꝯ
venādū ferā. ſꝫ ſtatiꝫ pannꝰ pulcerrimꝰ inter-
ponebat ſe int̄ iaculatorē ⁊ militē: nec eidem
poterat i aliq̊ nocere. vn̄ reuerſi cū p̄da q̄dā
die iſte nobil' cū inuitaſſet q̄ndaꝫ ep̄m rogat
eū vt ſuū hoſpitale viſitet: q̊ vnacū nobili ac-
cedēdo: ⁊ vidēs illū ſuitorē ac req̊rēs ab in-
firmis mirabiles cōmēdatōes de ipo audi-
uit. Et mox reuelāte deo cog̊uit ꝙ eēt demō.
Precepit ḡ eidē corā oīb9 i ꝟtute ihu xp̄i vt
q̊s eſſet diceret ⁊ ad q̊d veniſſet aut cur illic
maneret cāꝫ apꝑiret. Mox ille dep̄heſus ho-
ſtis rugiēs terribilit̄ ait. Demō ſum p̄ncipis
tenebraꝝ ſociꝰ ⁊ cogor dicere ꝟitatē: veni nē-
pe huc. Primo vt infirmātes in h̄ hoſpitali
p̄uare q̊rē ꝯfeſſiōe ⁊ ſacroꝝ ꝑceptōe. Scđo
veni vt ꝑimeret̄ iſtū militē q̊ ē ꝯtriꝰ nr̄is opꝑib9
⁊ fuit mr̄i ihu: ſꝫ nūc vtroqꝫ p̄uatꝰ ſuꝫ. volui
q̊ppe ipꝫ ſubmergere ⁊ nō potui: qꝛ corda ſe-
rica de celo demiſſa nauē firmauit. Iacula-
re etiā volui ⁊ neq̊ui qꝛ e celo delapſꝰ pānꝰ
aureꝰ ſe interponebat ⁊ ſagittas ſuſcipiebat.
Infirmis etiā nocere nō potui: qꝛ virtꝰ mr̄is
di me rep̄mebat ꝓpt̄ vnā orōnē quā iſte miles
de facto dicebat q̄libet die. His q̊ꝫ dictꝭ de-
mon ꝯfuſus cū terrore ⁊ fetore relicto diſpa-
ruit: ⁊ oēs in laudē dei ⁊ btē ꝟginis ꝓrūpūt.
Tūc īterrogat ep̄s q̄ eēt illa orō. Cui miles.
O btā ⁊ intemerata ⁊c̄. Miraculū. II.

Ad idē legit̄ vbi s̄. ꝙ fuit q̊dā iuuenis reli-
ctus a p̄re ⁊ dimiſſus cuidā militi ad nutriē-
dum. Dūqꝫ poſtea dediſſet ſe male ſocietati
ebrietatib9 ludis ⁊ īmundicijs: nō obſtante
correctōe tutoris cepit vēdere ⁊ alienare poſ-
ſeſſiōes ſuas. Tūc iſte miles tutor eiꝰ volēs
ſibi fidelitatē ſuare ꝑ p̄cio qđ dabat̄ ab alijſ
ipe ſibi redimebat ⁊ emebat fidelit̄. Tādem
oīb9 finalit̄ diſtractꝭ dū nīl amꝑliꝰ ad vēden-
dū h̄ret ⁊ mltū egeret accidit ſcl' vt iret ad ve-
nationē cū q̊dam malo ⁊ imūde vite milite.
Iſte dixit iuueni. Cōpatior tibi: qꝛ miles tu-
tor tuꝰ decepit te ⁊ appropriat ſibi oēs poſſeſ-
ſiōes tuas. Sꝫ ſi velles mihi acq̊eſcere ego
ducerē te ad q̄ndā dn̄m meū ⁊ ille ditaret te
diuitijs magnis. Aſſentit iuuenis: ⁊ dū in-
trarēt nemꝰ magnū: interrogat ſociū q̊d iſte
dn̄s vellet h̄re ab eo ꝑ diuitijs donādis. At
miles. Nō niſi vnicū ꝟbuꝫ. Cūqꝫ veniſſent
ad terminū: ecce demō affuit cū mag̊ appa-
ratu ⁊ gratāter accepit militꝭ ⁊ ſocij aductū.
Cūqꝫ expoſuiſſent cām aduentꝰ ait demon.
Vos xp̄iāi eſtꝭ mltū duplices i ꝟbis: ꝓmit-
titꝭ nob̄ ſuare pacta dū petitꝭ adiutoriū: q̄n
aūt facti eſtꝭ diuites ꝟtitꝭ dorſuꝫ nob̄. Si ḡ
vis a nob̄ auxiliū: abnega mariā mr̄ēꝫ dei ⁊
abrenūcia om̄i adiutorio ipiꝰ. Iſte āt iuue-
nis licꝫ foret malꝰ tn̄ q̄libet die dicebat illuꝫ
ꝟ. Maria mr̄ gr̄e mr̄ miſcđie ⁊c̄. Vn̄ ꝑterri-
tus cepit hūc ꝟſuꝫ exclamare. Tūc demon
iratꝰ ꝯ militē q̊ eū adduxerat ſtatim ſuffoca-
uit eū ⁊ ad infernū deportauit. Iuuenis ꝟo
relictꝰ cū mag̊ terrore redijt ad ciuitatē. ⁊ in
craſtinū erat vigilia aſſūptiōis btē Marie.
Tūc illo die ingreſſꝰ eccl'iā: ecce imago btē
ꝟginis aſſurgēdo caput ei inclinauit. Cū āt
ipe h̄ nō videret: ſꝫ ille miles q̊ eū nutrierat
⁊ tutor eiꝰ fuerat dū vidiſſet eū flere cū ꝯtri-
tiōe corā altari b. ꝟginis req̊rit cām. Et ille

dū dixiſſet ſibi oīa p̄dicta que ſibi acciderāt laudauerīt deū. Et ſic ille miles ſibi ꝑdita recupauit Miraculū. III. Ad idē legit̄ in libro q̄ d̄r ſcala celi: ꝙ fuit q̄dā religioſus q̄ cū meditaret̄ d̄ celeſtibꝰ ꝯgregatio mag̃ poꝝ coꝝ ingreſſa ē ſuā cellā. Cū āt p̄tēderēt ꝙ vellēt eū deuorare ⁊ īcepiſſent rodere tibias eiꝰ ille īcepit clamare. ℣. Ab hoſte malig̃ defendas nos d̄i genitrix ꝟgo. Tūc ſtatī b. ꝟgo viſibilit̄ appuit eidē ⁊ cū ꝟga quā manu tenebat exercitū demonū fugauit dicēdo. Recedite maligni recedite: q̄r victoriā nūq̄ꝫ hēbitis de mihi deuot̄ꝫ. q̄ oēs euaneſcētes ſic̄ fuīmꝰ Ille ꝯſolatꝰ a bn̄dicta ꝟgine remāſit ī celeſti dulcedīe: Ecce patꝫ: q̄r q̄ fuit b. ꝟgini ⁊ ad eā ꝯfugit: ipiꝰ ꝟgīs p̄cibꝰ demōes nocere volētes cōpeſcūt̄ ne vincere poſſint: aut talibus plene noceāt q̄ntū velint.

¶ Caplm̄. IX. ꝙ btā maria errātes illuminat. Miraculū. I.

N Ona utilitas q̄r maria errātes illūinat. Legit̄ in li. q̄ d̄r ſcala celi: ꝙ fuit q̄dam ſacerdos q̄ deuotꝰ btē ꝟgini mlt̄ū dubitabat de ſacr̄o altar̄ꝫ. ⁊ iō rogabat aſſidue b. ꝟginē vt eū dig̃ret̄ adiuuare. Cū āt ī ſabbato celebraret miſſaꝫ: an̄ p̄r nr̄ diſparuit hoſtia quā ſacrificauerat: ⁊ dū reſpiceret ſtupefactꝰ: vidit mr̄eꝫ gl̄ie an̄ ſe ſuū filiū ī vlnis tenētē ⁊ dicētē. Ecce quē ſctā puerꝑa portauit: ecce queꝫ ꝯſecras: ecce quē manibꝰ tractaſti: quē leuaſti: ⁊ ecce trado tibi filiū meuꝫ: accipe ⁊ ꝑfice miſſe officiū. Accepit g̃ ſacerdos pueꝝ ⁊ poſuit ſuꝑ corꝑale: ⁊ cū ꝑueniſſet vt iā hoſtiaꝫ deberet frāgere nō ampliꝰ ī forma pueri ſꝫ ī forma panis mōſtratꝰ ē ei. ⁊ ſic ille ī fide ē roboratꝰ. ¶ Miraculū. II. Ad idē legit̄ ī mariali mag̃ ⁊ etiā libro q̄ ſ. ꝙ fuit q̄dā iudeꝰ ī lōbardia q̄ viā incedēs a latronibꝰ capit̄ et plag̃ ipoſit̄ꝫ carceri obſcuriſſimo tradit̄ vinctis manibꝰ pꝰ tergū. ſic ī dolore poſito ⁊ expectāti mort̄ꝫ aduētū occurrit ī mētē vt adiutoriū b. ꝟgīs marie ī q̄ ſperāt xp̄iāi req̄reret. Cūq̄ꝫ flēdo diceret O dn̄a regina celi et terre ꝟifica in h̄ cane qd̄ de te p̄dicat̄. q̄r d̄r a xp̄iāis ꝙ ꝑ te mūdꝰ ſaluat̄ ⁊ detēti a demōe liberāt̄: captiuiq̄ꝫ eripiāt̄. Adiuua g̃ nūc me atq̄ꝫ tribꝰ diebꝰ cū ſic māſiſſet ⁊ p̄ laſſitudine paululū obdormiſſet affuit q̄dā dn̄a ſplēdidiſſima cū duabꝰ puell̄ q̄ꝝ vna diſſoluit vincula q̄bꝰ miſer erat cōſtrictꝰ: euigilauit mox p̄ gaudio iudeꝰ ⁊ admirādo cepit reſpicere q̄ eēt iſta ꝑſona. Et vidit n̄ ī ſōnis ſꝫ vigilādo dn̄am celi aſtātē ex cuiꝰ claritate totū diuerſoriū replebat̄. Ad quā iudeꝰ ait Dic mihi o dn̄a q̄ es q̄ taꝫ benignū affectū mihi miſero oñdiſti. At illa: ego ſū maria quā tu cū gemitibꝰ aduocaſti: ⁊ licꝫ tu ⁊ gēs tua me ⁊ filium meū: redēptorē ſeculi abnegaueritis: tn̄ ecce mal̄ ꝑ vr̄is reddā bona: vt. ſ. ab errore ad viam ꝟitat̄ꝫ te adducā. idcirco ad te veni vocata. Vez vt euidētiꝰ h̄ ꝯg̃ſcas egrediamur foras ⁊ duxit ꝑ angelos ad altiſſimā rupē: vbi poſitꝰ cū reſpiceret inferiꝰ vidit vallē ꝓfūdiſſimā ⁊ obſcuriſſimā: ſulphureas flāmas ⁊ fetorē intolerabilē emicātē ⁊ horridis tormētorū generibꝰ ibi torq̄ri anīas abſq̄ꝫ miſcd̄ia. Illeq̄ꝫ lamētabāt̄ horribilit̄ et eiulabāt nec pena minuebat̄. Tūc territꝰ iudeꝰ corruit ⁊ ꝟgo btā ait: hec dant̄ tormēta ꝑfidis iudeis q̄ negāt me ⁊ filiū meū ihꝫ. Tādē de mādato ꝟginis ꝑ angelos ductꝰ ē ad mōtē q̄ndā gratiſſimū ī q̄ māſiōes ſplēdidiſſimas aſpexit: odoreſq̄ꝫ iextimabil̄ ſuauitat̄ꝫ ſenſit: ⁊ cetus ciuiū celeſtiū vultu ſplēdidiſſimo pſallētes. Cui ait ꝟgo btā: hec ē hereditas aīaꝝ redēptaꝝ ſanguine filij dei quā ⁊ tu poſſidere poter̄ꝫ ſi ꝟe credas Et nūc elige locū quē horū voluer̄ꝫ: ⁊ ſic diſparuit ꝟgo btā. Tūc iudeꝰ ꝯuenit māe ad villā ⁊ ſuſcepto baptiſmo cū mag̃ deuotōe viuit q̄ad vixit ꝟgini bn̄dicte q̄ eā ad fidē illūiauit ⁊ ad viā ꝟitat̄ꝫ ꝑduxit miraculoſe.

¶ Caplm̄. X. ꝙ btā maria a dānatōe liberat. Miraculū. I.

D Ecima utilitas ꝙ maria a dānatōe liberat. Legit̄ in li. q̄ d̄r ſcala celi: ꝙ fuit q̄dā clericꝰ q̄ tota intētōe libidini deditꝰ: nihilominꝰ h̄ bonū tm̄mō ī eo erat ꝙ horaſ b. ꝟgīs deuote dicebat. Cū āt q̄dā vice ad ꝑficiēdā ſuā libidinē trāſiret ꝑ q̄ndā pōtē: ⁊ dicere cepiſſet interim officiū b. virgis ī fluuiū cadēs ſubmerſꝰ ē ⁊ a demōibꝰ raptꝰ. Tūc b. ꝟgo affuit ⁊ cōpulit demōes ad iudiciū ducere ipaꝫ aīam vbi cū altercaret̄ demōes aſſerētes ꝙ cis debet̄ aīa ī pctō mortali decedēs. Ecce b. ꝟgo duo teſtīonia ſacre ſcp̄ture allegauit. ¶ Primū ē: vbi te iuenio ibi iudicabo. Secūdū ē: ex verb̄ tuis iudicaber̄ꝫ ⁊ ſic cōcluſit di. Ex q̄ iſte dū mortuꝰ eſt meū officiū dicebat ⁊ ī ore eiꝰ erat angelica mea ſalutatio: id

circo mea eē dꝫ aīa iſta. Tūc iudex ꝓcepit af
ferri liguā eiꝰ: ⁊ cū īuēta foret ī ea hec ſcptu-
ra Aue maria ⁊c. ait iudex: Reuertere ad cor
pꝰ ⁊ age pnīaꝫ: qꝛ diabolo ñ daꝛ ptās ſup te
ꝓpꝛ reuerētiā illiꝰ q̄ ē oīm ſalꝰ ⁊ victoria fortꝭ
de hoſte. Lauda ḡ dulciſſimā mr̄em meā et
dic oībꝫ qꝛ hec ē ꝑncipiū hūane ſaluatōis ⁊
recupatōis. ſ. ipam b. mariā colere: ⁊ ſic liba
tus ē hō ille. Eiecto q̄ꝫ eiꝰ corpe ꝑ angelos d̄
flumie: aīa illa intrāte reuixit ⁊ pnīaꝫ egit ac
oīa relinq̄ns religionē ītrauit vbi laudabi-
liꝛ ꝯſūmauit. Miraculū. II. Ad idē legiꝛ
in q̄dā miracl'o qd̄ accepi ex libro notabil'
cuiuſdā ꝑdicatoris ordis minoꝝ ꝙ ī comi-
tatu tholoſano duo frēs erāt magni ꝑdones
reſidētes ī q̄dā caſtro: vnꝰ coꝝ licꝫ ꝑdareꝛ tn̄
ꝑcauebat ne hoīes occideret: h̄ diuio nutu
pnīa ductꝰ intrauit ordinē fratrū minoꝝ ⁊ q̄
tidie exorabat deū ꝓ ſuo fr̄e ꝑdone vt ꝯuer-
tereꝛ ad pnīaꝫ. Accidit āt ꝙ ille ſuꝰ fr̄ ꝑdo in
firmareꝛ. Cui cū ꝯſanguinei ꝯſulerēt pnīaꝫ
⁊ ꝯfeſſionē: dixit ꝙ nulli alcī vellet ꝯfiteri ni
ſi iſti ſuo Germano facto fr̄e minore ꝑſbyt'o
co inq̄t ꝙ ille q̄ndā fuit ſociꝰ opeꝝ meoꝝ et
ꝯſciꝰ ē factoꝝ meoꝝ. Miſſo itaq̄ꝫ nūcio ꝓ eo
dē interī iſte ḡuatꝰ īfirmitate mortuꝰ extitit.
ille q̄ꝫ adueniēs reppit hūc ſuū frēꝫ defūctū
portari ad tumulādū. vn̄ flēs ꝓiecit ſe ī orō
ne. ⁊ bn̄dictā ꝟginē cepit rogare ꝓ ſuo fr̄e to
tis viſceribꝫ deuotōis. Et ecce ſubito mor-
tuꝰ ille erigēs ſe clamauit fortiꝛ dicēdo. Ve
mihi ⁊ iterato recidēs q̄euit. pꝰ aliq̄ntulū cū
ille fr̄ minor nō ceſſaret ab orōne: iteꝝ erexit
ſe mortuꝰ ⁊ clamauit tā fortiꝛ vt circūſtātes
territi fugerēt: ⁊ iteꝝ recidens ſiluit. Tercio
deniq̄ꝫ cū orōnis ꝓlixitas ī cubicl'o a fr̄e di
ſtēdereꝛ: ecce ille mortuꝰ erexit ſe ⁊ exiliit di.
Grās ago deo ⁊ bn̄dicte ꝟgī marie. Oēs igr̄
ſtupētes interogauerūt eūdē: ⁊ rn̄dit. Egreſſa
inq̄t aīa mea rapta ē ab īnumerꝭ demōibꝫ q̄
oīa pctā mea mihi obiiciebāt: ⁊ ad tormēta
ꝯducere nitebāꝛ: vidiq̄ꝫ q̄ſi fornacē ignis ar
dētis ſulphurei horribil': q̄ cū ꝓiicere me vel
lent ſtatim fortiſſime clamaui ꝑmā illā vocē
quā audiſtis vicꝫ: ve mihi. Ecce āt vidi ſuꝑ
me ī altiſſimiſ ſtātē iudicē q̄ ſnīaꝫ ꝯ me ferre
volebat vt ignibꝫ traderer ꝓpꝛ qd̄ ꝑterritus
Scd̄o clamaui fortiꝰ: moxq̄ꝫ appꝛuit hō ſi-
mil' fr̄i meo germano ī hītu ordis minoꝝ ꝓ
cidēs corā b. maria ꝟgīe. ⁊ ꝓpꝛ eiꝰ ꝑces b. vir
go maria interceſſit corā iudice: ⁊ ſic eiꝰ meritꝭ
⁊ interceſſiōe dilata ē a iudice ſnīa diebꝫ octo.
⁊ interī aīa corpi meo r̄ſtituta ꝓ agēda pnīa
⁊ ſic grās oipotēti d̄o ⁊ b. marie ago atq̄ꝫ ti-
bi o fr̄ chariſſime. Feſtinemꝰ igr̄ vt ſatiſfacia
mꝰ dānificatꝭ. q̄bꝫ ꝑfectꝭ cappa induiꝛ ordis
minoꝝ ⁊ lachrymās cūctꝭ diebꝫ ac cōfeſſus
die. viii. q̄euit fine bono. Ecce claret ꝙ btā
maria interpellata ſua interceſſiōe libat a dāna
tiōe eꝛna. Miraculū. III. Ad idē refert
Vincētiꝰ ī ſpecl'o hyſt. li. viii. c. cxvii. ꝙ ī tri-
torio lugdun̄. erat q̄dā mlier b. ꝟginē valde
amās ⁊ ei deuote ſuiēs: q̄ cū adhuc ī iuuētu
te ſua qd̄dā fecerat pctm̄ qd̄ nlli ꝑ ꝟecūdia
audebat ꝯfiteri: licꝫ al'as ſtrēnue bōa opa ex
erceret. Cūq̄ꝫ ꝯfitebaꝛ alia pctā iſtud vnum
ſubterfugiebat: ⁊ q̄ſi ꝯfiteri intēdēs ī fine cō
feſſiōis dicebat ſic. de his ⁊ aliis ſi q̄ ſūt ī me
de q̄bꝫ ꝯfeſſa nō ſum dei miſcdiā ⁊ vr̄am pꝛ
abſolutōꝫ poſtulo. Tādē accedēs an̄ q̄ndā
b. ꝟgis imaginē tota cordis amaritudie illū
reatū quē celabat loq̄baꝛ fatēdo ſe peccatri
cē. vn̄ ꝯfeſſoris ſagacitas q̄nq̄ꝫ aduertebat
exeſtuātē eiꝰ aīm: tū ex eiꝰ tremule vocꝭ ſono
tū ex meſticia freq̄nti. Cepitq̄ꝫ ipe confeſſor
ſuauiꝛ monere vt ab ea exigeret tāti gemitꝰ
cām ꝑ ꝯfeſſiōis ꝟitatē: ſꝫ ligāte os eiꝰ diabo-
lo ñ potuit ꝯfiteri ꝑ ꝟecūdia. Demū tēpoꝝ
ſucceſſu mlier ſine illiꝰ pctī ꝯfeſſiōe ad extre
mā vite horā ꝑuenit: q̄ mortua ⁊ corā iudice
adducta ipa b. maria poſtulāte iudex pepē-
dit edictū: vt ad corpꝰ rediret aīa peccatricꝭ
⁊ qm̄ ſine ꝯfeſſiōe nō ē ſalꝰ vt viuēs ſacerdo
ti ꝯfitereꝛ. ⁊ ſic dānatōꝫ q̄ īſtabat ac d̄monū
ſocietatē euaderet. Interī ſuabaꝛ cadauer ⁊
ecce ſubito ſurrexit mlier ⁊ aſtātes fugerūt: q̄ſi
allocuta cū acceſſiſſētꝓpiꝰ ait: vocate ſacerdo
tē q̄ vocato d̄ illo pctō fec ꝯfeſſionē ac de oī
bꝰ aliis delictꝭ ⁊ enodauit cūctꝭ ſuā libatōeꝫ
factā ꝑ b. ꝟginē: ⁊ ſic req̄euit ꝯtinuo ī pace.
Oēs ḡ audiētes hec laudē dixerūt xp̄o ⁊ btiſ
ſime ſue mr̄i. Miraculū. IIII. Ad idē re
fert idē Vincētiꝰ dicto li. viii. ca. cxv. ꝙ fuit
q̄dā nobil' diues ⁊ vxor eiꝰ deuota: q̄ꝝ manꝰ
erga paupes largiſſima. Cūq̄ꝫ filios ꝓcreaſ
ſent ⁊ deīceps ī ꝓuecta etate celibē vitā du-
cerēt diabolꝰ inuidit coꝝ caſtimonie. vn̄ inflā
mauit aīm viri ī ꝯcupiſce ardorē ad vxorē in
tātū vt ī nocte dn̄ice reſurrectōis accederet
ad eā ꝓ libidīs actu cōplēdo: mlier cū increpa-
paret viꝝ nec eiꝰ ſmōibꝫ mlꝛꝭ acq̄eſceret: tur
bata ad viꝝ ait. Ecce ſacra nox reſurrectōis
q̄cq̄d ḡ a nobꝫ hac nocte fuerit opatū ⁊ ꝯce-
ptū: ſit maledictū ⁊ diabolo in eꝛnū mācipa

tũ. Cõcepit mlier ĩ illo ɔcubitu ⁊ pepit tãdẽ filiũ pulcerrimũ creſcebatq; puer decore lit terꝫ docilis ⁊ eloq̃ntia laudabil. mr̃ ãt triſtꝫ erat ſciẽs qd dixerat Puer ğ cũ ad .xij. annũ pueniſſet ⁊ a pentib⁹ tenere diligeret diabo lꝰ appuit mr̃i illiꝰ dĩ. Eſto pata pmiſſũ mihi reddere ãno. iij. pinde mlier flebat q̃tidie et cũ vidiſſet filiũ mox ĩ lachrymas prũpebat mirabat iuuenis qꝛ cũ de eo oẽs alij gaude bãt ſola mr̃ flebat. Req̃ſiuit ğ cãꝫ quã ĩpor tune inſtãti mr̃ apuit p oĩa enarrãdo Tũc p timeſcens iuuenis de nocte aufugit petijtq; anxiꝰ nõnullos ſapiẽtũ vt ſibi de negocio tã piculoſo darẽt ɔſiliũ. Peragratꝫ itaq; mltis terrꝫ vẽit romã ⁊ ĩde cũ lr̃is papalib⁹ ad epꝫ hieroſolymitanũ prexit: q̃ audiẽs ab eo rẽ ⁊ oẽs q̃ aderãt fleuerũt. Et ecce tãdẽ epo de h anxie ɔcionãti reuelatũ ẽ vt mitteret ad q̃n dã ſctm̃ viꝝ q̃ erat ĩ heremo lõge ⁊ angelicis paſcebat cibis ⁊ loq̃lis ac inſtruebat reuela tõib⁹ diuĩs. Nã huic ſctõ q̃tidie de celo ſic nix cãdidiſſimꝰ panis q̃ reficeret mittebat p angelos Adoleſcẽs igr̃ arrepto lõgo itinere demonſtrato ab epo ſolꝰ diſceſſit. Porro ad ſctm̃ Senẽ heremitã angelꝰ dñi pcedẽti ve nit hora de celo duos panes ferẽs: ex q̃ ĩtel lexit vir dĩ q aliq̃s dõ volẽte veniret ad prã diũ ⁊ gr̃as egit. tãdẽ adoleſcẽtẽ ſuſcepit ⁊ ple ctis lr̃is miſſis ab epo ait Chariſſime fili ge nitricꝫ dei auxiliũ depcemur: qꝛ ipa hꝫ dñiũ ſup oẽs maligos ſpũs q̃ ɔtriuit caput ſpẽtis ⁊ ptãtẽ hꝫ ſup ĩfernũ. Itaq; vir dĩ cũ lachry mis orãs die paſche qñ rapiẽdi pueꝝ a dia bolo terminꝰ aderat ad hoſtiã ſalutarẽ offe rẽdã p puero ſe ppauit. timẽtẽ ꝟo puerũ int ſe ⁊ altare ɔſtituit. Et facta eleuatiõe corpis xp̃i vẽit diabolꝰ ⁊ pueꝝ e medio rapuit ⁊ ad infernũ portauit. Qd pſentiẽs ſenex ĩgemu it ⁊ b. ꝟginẽ exorauit. Que q̃dẽ mox ſubue nit ⁊ pueri corpꝰ ⁊ aĩam ex ĩferno extraxit ⁊ ĩ locũ vñ ſublatꝰ fuerat puer ẽ reſtitutꝰ. Cũq; vir dĩ pax dñi diceret. Ecce iuuenis libatus ⁊ cũ ſpũ tuo rñdit. Accepta q̃ꝫ cõione ſcã d manu ſenis: narrauit tãdẽ quõ b. maria ipꝫ de ĩferno eripuerit ⁊ q mlta milia ĩ inferno poſita ſint. et q̃les penas inibi viderit. Dein de bñdictõe a ſctõ accepta letꝰ ad epꝫ hiero ſolymitanũ atq; ad pentes redijt. Mira culũ. V. Ad idẽ legit ĩ mağ mariali: ⁊ h etiã miraculũ meminit ſctũs Ber. ſup miſſus ẽ vicꝫ q apud ciliciã anno dñi. 537. fuit vir q̃ dã noĩe Theophilꝰ cuiuſdã epi vicedomiꝰ q̃ tã prudẽter ſub epo res eccl'iaſticas diſpẽ ſabat q mortuo epo dignũ epatu oĩs ppl's acclamabat. At ille vicedñatu ɔtẽtꝰ aliũ in epm maluit ordiari. Tãdẽ ab ipo eodẽ inui te ab officio ẽ depoſitꝰ ⁊ ĩ tãtã ĩpatiẽtiã ẽ de lapſus vt ad ſuã recupandã dignitatẽ cuiuſ dã iudei malefici ɔſiliũ expeteret. Ille ğ dia bolũ aduocauit et Theophilꝰ iuſſu demõis xp̃ꝫ et mr̃eꝫ eiꝰ abnegauit et xp̃iane pfeſſioni abrenũciauit et ipiꝰ negatõis atq; abrenũci atiõis cyrographũ ſcpſit et anulo ſigillauit atq; demõi ſigillatũ tradidit et ſic ſuitio eiꝰ adheſit Incraſtinũ ğ pcuratõe demõis the ophilꝰ in gr̃aꝫ epi recipit et ĩ ſui officij digni tatẽ rſtituit. Tãdẽ ad ſe reuerſꝰ d eo qd fece rat valdẽ ĩgemuit et ad ꝟginẽ gl'ioſaꝫ tota mẽ te ɔfugit. Quadã vice b. ꝟgo ĩ viſiõe illi ap parẽs de ĩpietate ipm redarguit et diabolo abrenũciare pcepit ac xp̃m dĩ filiũ et oẽ xp̃ia nitatꝫ ppoſitũ ɔfiteri fecit: et ſic ipꝫ ĩ ſui ⁊ filij gr̃aꝫ recupauit et ad indiciũ ĩdulte venie ite rũ ſibi apparẽs cyrographũ qd diabolo de derat ſibi reddidit et ſup pectꝰ poſuit vt iam nõ ſe diaboli ſuũ timeret ſꝫ p b. ꝟginẽ libe rũ ſe factũ gauderet. Quo Theophilꝰ acce pto vehemẽter exultãs coraꝫ epo oĩ q̃ꝫ pplo q̃d acciderit retulit ⁊ cunctis admirãtib⁹ ac gl'ioſaꝫ ꝟginẽ laudãtib⁹ ipe pꝰ triduũ ĩ pace q̃euit: et ſic claret qm̃ ipa mr̃ miſcdie hoĩes pctõres nõ ſinit pire ſꝫ ad eã ɔuerſos a dã natõe miſicordit vult liberare.

Caplm̃. XI. q btã maria mẽbra reſtau rat. Miraculũ. I.

Vndecima vtili tas ſiue gr̃a quã dat hoĩb⁹ maria eſt q mẽbra reſtaurat. Legit q̃ppe in cronicꝫ romanoꝝ põtificũ. et in libro q̃ dꝛ ſcala dei narrat. q q̃dã clericꝰ ma gna tẽtatione carnis vexabat et btãm mari am vt auferret req̃rebat. Cũ ğ q̃dã die cũ la chrymis ĩſtaret apparuit eidẽ btã ꝟgo pmit tens liberatõeꝫ et inſup ſũmã in eccl'ia exal tationẽ ſibi pfuturã. Tãdẽ liberatꝰ factꝰ ẽ ſũ mus põtifex ſiue papa q̃ appellat ſctũs Leo papa. Hic dũ pſeueraret in laudib⁹ et ſerui tio beate ꝟginis quadã vice in eccleſia ſan cte marie maioris in die reſurrectõis dñice miſſaꝫ celebrabat: ⁊ dũ fideles p ordinẽ cõi caret. Mlier q̃dã accedẽs manũ eiꝰ oſcl'ata

eſt ⁊ ex h̄ mox ī cū vehemēs tētatio carnis ī
ſurrexit atq̄ animꝰ eiꝰ cepit īclinari ad turpē
ꝯſenſū. ⁊ dū ocl'os eleuaſſꝫ vidit reginā gl'ie
trāſcūtē corā eo faciē auertentē nec reſpicere
ipꝫ volētē. Vn̄ cognita eiꝰ indigtōe papa ce
pit penitere ⁊ abūdāter flere Et dū ſic flēdo
iterꝝ eā reſpiceret: vidit ꝙ vultū aliq̄ntulū cō
uertebat ad ipꝫ ⁊ recepta aliq̄li ꝯſolatōe miſ
ſaꝫ cōpleuit. Et igreſſꝰ domū vir dei i ſemet
ipm ſeuiſſimꝰ vltor inſurgit: atq̄ eadē die clā
manū q̄ fuit materia ſcādali ſibi penitꝰ āputa
uit ⁊ a ſe reiecit Interea pꝰ tp̄a murmur ī ꝑpl'o
oriebat̄ ꝯ papā eo ꝙ more ſolito nō celebret
Tūc Leo ad b. ꝟginē ſe ꝯuertit ⁊ cū maxīs
lachrymis ſe totalit̄ ipiꝰ ꝓuidētie cōmiſit Et
ecce ꝯtinuo b. maria ſibi aſtitit ⁊ manū illaꝫ
pape trūcatā ſuis ſctiſſimis manibꝫ tenuit:
atq̄ maꝰ noua ꝺ celo lapſa ē ⁊ ꝑ b. ꝟginē da
ta ſibi. Sicq̄ manū pape b. ꝟgo reſtituit re
formauitq̄: iuſſit qꝫ vt ꝓcederꝫ ⁊ filio ſuo ac
ſibi ſacrificiū imolaret Leo ḡ oī ꝑpl'o q̄d ſibi
ꝯtigerat p̄dicauit ⁊ manū reſtitutā oībꝫ eui
dēter oñdit: atq̄ oīs ꝑpl's laudes b. ꝟgini ac
clamauit. Miraculū. II. de Damaſceno

Ad idē legit̄ in miracul' b. ꝟgis ⁊ li. q̄ ē. ꝙ
Johes damaſcenꝰ i grecia ſūmꝰ ph̄s vt libe
riꝰ deo vacaret factꝰ ē monachꝰ. Cū āt lau
dibꝫ b. marie inſiſteret ⁊ dictamīa pulcerri
ma de ipa manu ſua ꝯſcriberet. Hic q̄dā ad
littꝰ marꝫ ꝓ ſpacio trāſiēs a piratꝫ ſaracenoꝝ
rapit̄ ⁊ cuidā diuiti vēdit̄. q̄ ꝓpēdēs eiꝰ ꝑitiā
diuino nutu cū eo mitiꝰ egit ⁊ tādē filiū ſuuꝫ
ad docēdū ſibi tradidit: quē ipe ꝑ eundē mo
dū dictādi ⁊ ſcribēdi ſic ipemet hēbat imbu
it ⁊ docuit. Tādē ip̄ator ꝯſtātinopolitanꝰ ī
ſtat apud ſaracenū vt illū recuparet: ⁊ data
pecunia remiſſꝰ ē: ⁊ ipꝫ mōaſterio i vrbe ꝑ
fecit ipe ip̄ator cū q̄ ſepiꝰ ꝺ ſtatu regni ⁊ ſa
lute aīe familiarit̄ tractabat. nimiꝝ h̄ Johēſ
damaſcenꝰ floruit p̄ſbyt̄ tp̄e ip̄atoris Theo
doſij ſenioris: ⁊ ab īfantia lr̄is grecꝫ eruditꝰ
infra. xij. ānos oēm liberaliū artiū ſciaꝫ ap
p̄hēdit: et ī amore dei ac b. ꝟgis ſe exercēs: ꝟ
ginitatē tenuit: et horas btē ꝟgis deuote di
cebat q̄tidie ac miſſas in eiꝰ honorē celebra
bat et pl'ima ad laudē eiꝰ ꝯſcribebat ⁊ decā
tabat. ſꝫ diabolo inuidēte et incitāte ꝯtigit ꝙ
ille iuuenis quē ī captiuitate poſitꝰ in ꝑſida
docuerat ſuū modū dictādi ſcṗſit epl'aꝫ ſub
noīe Joh. damaſ. talē. Dilectꝫ amicꝫ q̄ ſūt in
ꝑſida. Damaſcenꝰ iohes mōachꝰ ſalutē Flo
ueritꝫ robur exercitꝰ i natōes exteras ip̄ato
rē miſiſſe: vrbēq̄ regiā ⁊ finitimas ciuitates
vacuas remāſiſſe militibꝫ. ſecuri ḡ abſq̄ mo
ra venite ⁊ obtinete ⁊c̄. Et hāc epl'aꝫ furtiue
direxit ⁊ iactari p̄cepit i loco palacij: q̄ iuēta
a miſtris ⁊ corā ip̄atore ꝑlecta Johes accla
mat̄ fore traditor et apoſtata et a furibūdis
famul' corā ip̄atore trahit̄. Qui inq̄ſitꝰ nega
uit cū iuramēto ſe hꝰ lr̄e nō eē ꝯſciū. ſꝫ cū nō
crederēt oēſq̄ i eū ꝑſtreperēt: ꝯſilio facto de
termiatū ē ꝙ ex q̄ fuerat ſpecial' amicꝰ ip̄ato
ris nō deberet occidi: ſꝫ tm̄ manꝰ q̄ facinꝰ ꝑ
petrauerat abſcidi. q̄ abſciſa iuſſu ip̄atoris
ad teſtioniū tāti ſcelerꝫ ſuſpēſa ē i mōaſterio
ipiꝰ Johis. Pꝰ ml'tos dies cū Johes fleret
corā altari b. ꝟgis ⁊ diceret. O dña mi hec
cine ē btitudo tuoꝝ ſuoꝝ: digne q̄dē ꝓ meri
tis me pctōrē flagellari voluiſti: ſed ꝯtriſtor:
q̄r laudis tue cātica ſicē ſolitus erā ſcribere ⁊
miſſas i tuo honore celebrare nō valeo. Pꝰ
lamēta hmōi pl'ima Ecce b. ꝟgo appuit cuꝫ
ingēti lumīe ⁊ cū cepit affari ꝯſolabit̄r. Cur
Johes ait heu dña cuꝫ ego hec paterer vbi
eras. ecce ad meū dedecꝰ pēdet i eccl'ia abſci
ſa ſui tui manꝰ. At illa ipo vidēte manū illā
deīde abſtulit et brachio iohis benigne ari
dā illā ꝯiūxit et plena ſanitate reſtituit i mo
mēto. Tūc iſte gr̄as agēs vnacū frībꝫ q̄bꝫ rē
geſtā retulit mane facto miſſam de b. ꝟgine
celebrauit. Imp̄ator āt audito miraculo pe
des ad eū venit et ore ꝓprio manū eiꝰ oſcula
tus ē. Tādē ſcita ꝟitate cū ſuꝰ ille diſcipulꝰ fi
liꝰ ſaraceni ſuā neq̄tiā faſſus fuiſſet: oēs ꝑpl'i
admirātes b. virginē laudarūt. Miracu
lū. III. Legit̄ ad idē li. q̄ ē. Clericꝰ q̄dā miro
mō deuotꝰ b. ꝟgini fuit q̄ ꝓpt' laudes q̄s dice
bat ab hereticꝫ capit̄ ⁊ ligua ꝑuat̄. Dū ḡ in
ſtaret q̄ōdā feſtū marie et affectaret ſicē ꝯſue
uerat eiꝰ laudes et horas decātare in corde
aiebat ſic. O roſa generoſa fons ſigtꝰ: ſtella
ſplēdida: thronꝰ gl'ie: odorifera vitis: ſuſcipe
laudes mētis. Tūc ſubito affuit ei ſplēdor
mirabil' de celo et ligua ſibi noua ē data. q̄
mox laudes dictas exp̄ſſit et alias pl'imas i
gl'iam marie. Miraculū. IIII. Ad idē
fert̄ de ſctō Johe Chryſ. q̄d et legiſſe me in
q̄dā libello memi cuius autorē igro: vbi ſic
ſcṗtū hēbat̄. ꝙ vicꝫ Joh. chryſ. cū eēt vultu
pulcer a q̄dam femina valde ſolicitabat̄ ad
concupiſcētiā: ille q̄ſiuit eaꝫ q̄d magis in eo
diligeret q̄ ad ꝯcupiſcēdū moueret. Illa re
ſpōdit ꝙ labia. Que ſtatī Johes abſcidit ⁊
illi tradidit. tādē cū triſtaret̄ Johes i eo ꝙ ñ

poſſet ꝑdicare: btã ꝟgo exorata ſibi appuit
⁊ aurea labia reſtaurauit. ꝓpter qđ Johes
Chryſ. eſt vocatus. i. os aurei.

¶ Q̄ btã maria ſuis deuotꝭ in oĩ piculo et
neceſſitate ſubuenit. Mira. I. Ca. XII.

Duodecima vti
litas ſiue gr̃a ꝙ b. maria in omi
piculo ⁊ neceſſitate ſubuenit. Le
giť q̄ppe in mariali mag̃ ⁊ in li. q̄
dr̃ ſcala celi: ꝙ fuit q̄dã mr̃ona q̄ ml'tũ deuo
ta erat b. ꝟgini ⁊ iformabat filios ⁊ filias ad
ſilẽm deuotionẽ. Et inť alia eos rogabat et
monebat ꝙ in oĩ dolore ⁊ in oĩ piculo ac ne
ceſſitate mox iuocarẽt adiutoriũ b. ꝟginis ⁊
dicerẽt Aue maria. Hec ãt hẽbat filiã valđ
pulcrã ⁊ illa puella mõ ml'iebri ml'tũ niteba
tur ⁊ intẽdebat ad vanos ornatꝰ. Cũ ãt in q̄
dam feſto ſolẽni hec ornata trãſiẽs ꝑbuiſſet
magni ſcãdali occaſionẽ: ſeq̄nti die ĩ virida
rio exĩti appuit eidẽ diabolꝰ di. Surge ve
ni mecuȝ. Cui illa. q̄s es tu? At ille ait. Ego
ſuȝ ille cuiꝰ intẽtionẽ tu cupis facere cuiꝰ es
rethe ⁊ armatura. ⁊ iõ neceſſariũ ẽ vt tu ve
nias cũ ill' q̄s ad meũ hoſpitiũ iuitaſti. Dũ
ḡ vellet eam rape ipa ſm qđ edocta fuerat a
mr̃e cepit clamare di. Uirgo maria adiuua
me: ⁊ ide incepit Aue maria. Tũc demõ di
mittẽdo illã ait. Maledicta ſit illa q̄ te docu
it hec dicere: qꝛ niſi h̄ obſtitiſſet mihi: feciſſẽ
de te hodie encẽniũ ſocietati infernali: et ſic
ptȝ qꝛ iuocatio marie ĩ piculo ſubuenit ⁊ ad
iuuat. Scđm miraculũ. Ad idẽ legiť li
bro q̄ s. ꝙ fuit q̄dã nobil' dñã hñs vnicũ fi
liũ et erat deuota ꝟgini bñdicte. Cũ ãt filiꝰ
eiꝰ creuiſſet ⁊ vellet eũ ponere ĩ curiã cuiuſ
dã ꝑncipis de cuiꝰ ianuis fuerat pr̄ eiꝰ: duȝ
deberet iuuenis ille recedere mr̃ poſtulauit
vnũ donũ a filio vt illđ cũ fidelitate ꝯpleret
Cui cũ annuiſſet filiꝰ et ꝓmiſiſſet ſe cõpletu
rũ qđ illa iuberet. Tũc ait mr̃: rogo fili cha
riſſime vt ad honorẽ b. ꝟgis q̄libet die ſalu
tationẽ ei angelicã dicas ⁊ ĩ fine ſic ꝯcludas
Uirgo bñdicta eſto mihi adiutrix in hora
mortꝭ. Receſſit iuuenis et optĩe cõpleuit ꝓ
miſſuȝ: ſȝ corruptꝰ a mala ſocietate deterior oĩ
bꝰ ĩ curia ẽ effectꝰ: q̄ cũ freq̄nť a ꝑncipe cor
ripeť nec emẽdareť vituꝑabiliť de curia eij
ciť: ſȝ ſuã ille ꝯfuſionẽ ferre nõ valẽs factꝰ eſt
ꝑnceps latronũ. Dũ ãt ꝑmoratꝰ in illo ma
lo fuiſſet captꝰ audita ſnĩa ſue mortꝭ et ꝑme
ditãdo ĩ carcere q̄nta mala fecerit ⁊ q̄ntã cõ
fuſionẽ ſuo generi ĩduxerit et dolorẽ q̄ntum
cõpatiẽti mr̃i generauerit ex hiſ cepit nimiũ
flere. Et ecce affuit eidẽ iuuenis ſplẽdidiſ
ſimꝰ q̄ ſibi ꝓmiſit liberatiõeȝ ſi tñ acq̄eſceret
ſuis votꝭ: q̄ annuẽs ait ille. Ego ſuȝ demon
miſſus a nr̃o ꝑncipe, ſi ḡ fecerꝭ qđ dicã eris
ſolutꝰ vicȝ ꝙ abneges xp̄ȝ et oĩa bñficia ec
cleſie. At ille: renũcio. Iteꝝ demõ ait. Renũ
cia oĩ bñficio ⁊ adiutorio atq̄ȝ honori b. ma
rie. Hoc ille audito facere noluit: recordatꝰ
qꝛ mr̃ ſibi h̄ mãdauerit vt btãȝ ꝟginẽ q̄tidie
honoraret et eiꝰ adiutoriũ iuocaret. ſȝ ait: i
mo ego recõmẽdo me b. marie et ſibi meipȝ
dono. Qđ demõ ferre nõ valẽs ſtatĩ euanu
it. Tũc ille reuerſus ad ſe et cognito ꝙ xp̄m
et oĩa eccl'ie ſacr̃a negauerit: cũ mirabili fle
tu ⁊ ſuſpirijs cor ad b. ꝟginẽ leuauit quã ne
gare tũc noluit et in vita freq̄nť ſalutauit. et
ipaȝ rogare cepit ml'tꝭ ꝟbis di. O ꝟgo bñdi
cta attẽde me viliſſimũ pctõrẽ: nõ peto cor
poris libationẽ: ſȝ tm̃mõ delictorũ meoꝝ et
criminũ remiſſionẽ. et vt ĩ pũcto mortꝭ ſic ſp
rogaui: nunc peto ſubuẽtõeȝ. Adiuua me o
miſcdie mr̃ ⁊ miſere mei ĩ h̄ picl'o. Hec ⁊ pl'a
talia orãte cũ maxis lachrymis noctẽ totam
duxit inſomnẽ. Mane facto requiſito con
feſſore diligẽtiſſime ẽ ꝯfeſſus. et dũ trahereť
ad patibulũ ꝯtinue q̄ȝ ĩ via rogaret b. ꝟgis
adiutoriũ ĩ tali pũcto mortꝭ: dũ corã orato
rio b. ꝟgis ptrãſiret viſa eiꝰ imagine cepit la
chrymabiliꝰ clamare di. Aduocatrix pctõꝝ
adiuua me. Et ecce mox imago illa ꝟgis co
rã oĩ ppl'o inclinauit ſe eideȝ et ſalutauit. oĩs
q̄ȝ ppl's admirãs dũ ſtaret iſte miſer ſupplica
uit vt ꝯcedereť ſibi hoc donũ vt vicȝ poſſet
oſculari pedes imagĩs. q̄ ꝯceſſerũt: et dũ cõ
iũxiſſet ſe imagini Ecce ipa imago extendit
manũ et appꝫhẽdit eiꝰ brachiũ pꝰ tergũ colli
gatũ: acceſſerũt vt remouerẽt nec potuerũt
cũ pl'ies attẽtaſſent q̄uſq̄ȝ idulſerũt ſibi mor
tẽ ⁊ corã cũctꝭ intrrogatꝰ narrauit quõ a mr̃e
inſtructꝰ b. ꝟginẽ ſalutauerit q̄tidie et vt iu
uaret ĩ hora mortꝭ ꝯcludẽdo ſalutatõeȝ ipaȝ
b. mariã iuocauerit. ⁊ mox oĩs ppl's ꝺdit lau
dẽ deo ⁊ marie eiꝰ mr̃i ſctĩſſime. Illeq̄ȝ rediẽs
ad pr̃iaȝ q̄ȝdiu vixit deuotiſſime ſuiuit glo
ſe ꝟgini marie. Terciũ miraculũ. Ad
idẽ legiť inť miracl'a b. ꝟgis et ſcribiť ĩ cõi le
gẽda natiuitatis marie ꝙ q̄dam vir et vxor
ſua vnicã filiam habentes eam cuidam iu
ueni nuptui tradiderunt et in domo ꝓpria
manere fecerunt. ⁊ quia mater illius puelle

Finis

nimis diligebat genex amore ſue filie ⁊ dili
gēter colebat balneādo ꝯuerſandoq̄ ⁊c̄. int̄
hec malicioſi ceperūt dicere ꝙ hec nō cā fi-
lie faceret: ſʒ vt eidē ꝓ filia ſeſe ingereret. Cū
g̊ ml'ier̄ animū tāta falſitas ꝯcuſſiſſʒ timēs
ne ī vulgi fabulā ꝟteret̄: duos ruſticos allo
quit̄ ⁊ paciſcit̄ vt occid'te ſuū genex ſtrāgulēt
Quadā g̊ die iſtos ruſticos ī cellario reclu-
ſit: ⁊ alios oēs ī domo illa exn̄tes ex īduſtria
aliq̄ ire ꝓcurauit ⁊ ꝯſuluit: tūcq̄ adoleſcētē ꝓ
vino afferēdo ī cellariū miſit. Qui ingreſſuſ
mox ab illis latētib⁹ ſtrāgulat̄ latronib⁹ quē
ml'ier ſtrāgulatū ī lectū filie detulit ⁊ q̄ſi dor
mientē veſtib⁹ circūtexit. Redeūtib⁹ marito
ſuo ac filia ⁊ ad mēſā poſit̄ iubʒ mr̄ filie ſuū
maritū adoleſcētē ad mēſaʒ vocare ⁊ excita-
re. Quē illa defunctū in lecto reppit ⁊ ꝯcita
nūciauit ac tota familia lamentauit. Et illa
ml'ier homicida q̄ſi dolēs cū ceter̄ planxit.
Tādē ml'ier illa de ſcelere ingemuit ⁊ ſacer-
doti oīa ꝯfeſſa fuit. P⁹ aliqd̄ tp̄s int̄ ml'iereʒ
⁊ ſacerdotē illū litigiū orit̄: ⁊ ab illo ſacerdo-
te ſacrilego homicidiū generi īꝓꝑando ir
rogat̄. Qd̄ cū ad ꝑentū iuuenis noticiā de-
ueniſſet: ad iudicē adducit̄ ⁊ cruciatib⁹ exa-
minat̄ ac tādē ꝯfeſſa ignib⁹ cremāda dānat̄
Finē ꝟo ſuū īminere ꝯſiderās ad b. ꝟginē ſe
ꝯuertit ⁊ ei⁹ ſuffragia cū ml't̄ lachrymis po
ſtulauit. Tādē exire cōpellit̄ ad locū mortis
⁊ in magnū ignē ꝓijcit̄. ſʒ ecce oēs ibidē ſta-
re illeſaʒ ⁊ incolumē intuēt̄. At ꝑentes iuue-
nis occiſi putātes ignē eē ꝑuum ad ſarmēta
ꝯcurrūt ⁊ ad ignē augendū ꝓijciūt: vidētes
aūt ꝙ nec ſic in aliq̄ lederet̄: lāceis ⁊ haſt̄ eā
impugnare ceperūt. Tūc iudex q̄ aderat vehe
mēter obſtupuit: ⁊ eos ab ipi⁹ īpugnatōe cō
peſcuit. Eā q̄ʒ diligēt̄ cōſiderādo nullū ī ea
ſignū incēdij ꝑter ſola vulnera lāceax īuenit
⁊ libere eā abire ꝑmiſit narrātē ꝙ a btā ꝟgīe
ꝓſeruari meruerit quā deuoti⁹ inuocauerit.
Cū g̊ ꝑentes ei⁹ domū ipaʒ reduxiſſent ⁊ fo
mētis ac balneis recrearēt: nolēs de⁹ eā vlte
ri⁹ hūana ſuſpitōe fedari p⁹ triduū in laude
b. ꝟgis marie ꝑſeuerātē ex hac vita vocauit

Cōcluſio h⁹ opis ⁊ recōmēdatio.

Vt igit̄ finē huic opi imponā: qm̄ vt
vex fatear oīa ⁊ ſingl'a miracl'a gr̄e
⁊ vtilitates ac bn̄ficia q̄ ꝓſtāt̄ a btā
maria q̄tidie ⁊ ꝑ varia mūdi tp̄a regiones ⁊
climata: nulla nedū caꝑe carta vex nec enu
merare ſufficit lingua aut cōprehēdere mēs
hūana. Etem̄ a ꝓncipio vſq̄ ad ſecl'i h⁹ no-
uiſſima nō ceſſant crebra vbiq̄ ꝟginis gl'io
ſe exuberare bn̄ficia ac ſupplicib⁹ ipam iuo-
cātib⁹ deeſſe ſuffragia. Vn̄ nec ego nec q̄cū
q̄ ali⁹ ſufficim⁹ ad ꝯſcribēdū vniuerſa ꝑ eaʒ
facta gratioſiſſima miracl'a. Pro āt ſupplex
⁊ accliuis: ego miſer ⁊ pctōr vilis ac tota ꝓ-
cor deuotōe mētis: te o digniſſima ⁊ felix: al
tiſſimi filij di genitrix: dn̄a oīm creatox ſub
limis: ꝟgo ſingular̄: int̄ oēs mit̄. O ſuꝑbn̄-
dicta maria gl'ia toti⁹ curie celeſt̄. te flagito
tibi me indignū recōmēdo nūc ⁊ ī hora mor
tis. te vtiq̄ īuoco q̄tin⁹ intercedere ꝓ me di-
gner̄. Has q̄ʒ laudes tui honoris licʒ mini
me ſufficiētes deſcꝓtas ī libris ꝓmiſſis: acci
pere ne dedigner̄ Nā reuera tu ſcis qm̄ licʒ
īprob⁹ ꝑiter ⁊ indign⁹ laudator ſim ⁊ ſeru⁹ in
utilis: nihilomin⁹ q̄ntū mihi donare gratio
ſe digta exiſtis. id qd̄ habui feci: ⁊ qd̄ p otui
obtuli ad laudē tui noīſ. Tu g̊ o gl'ioſiſſima
dn̄a meā īſufficiētiā excuſa pietate tua ⁊ bo
nitate ineffabili q̄ es plena gr̄a: quā laudat
oīs factura. Tu ſuꝑ cūctas ꝟgo ꝟginū bn̄-
ſima: meas īnumeras culpas dele: tua miſe
ratōe nimia. Eya o aduocata nr̄a vita ſpes
et gl'ia: illos tuos mi̅ſicordes oculos ad me
inclina et me miſerrimū: tuox deuotox nu-
mero et bn̄ficio aggrega. Da mihi o amātiſ
ſima dn̄a mea maria ꝓſcti̅ſſima: ꝑſeuerātē ī
tua famulatū gr̄a: et ī mort̄ hora tu tuo filio
ꝓdulciſſimo ihu meā aīam recōmēda: foue
gr̄a tua ne ꝑ ſua ꝑeat ſcelera: et p⁹ mortē fac
me īmeritū ꝑticipē celeſti gl'ia: vbi te et tuuʒ
amātiſſimū ihm laudē ꝑ ſecl'ox ſecl'a Amē.

Opus ꝑutile in laudē gl'ioſiſſime ꝟginis
Marie ꝓ ſingul' ei⁹ ꝓdicatōib⁹ elegātiſſime
coaptatū Stellariū Corone eiuſdē ꝟginis
intitulatū. Impenſis ſūptibuſq̄ ꝓuidi viri
Johānis rymman: in imꝑiali oppido Ha-
genaw: ꝑ induſtriū Henricū gran inibi in-
colā diligētiſſime imp̄ſſuʒ ac emēdatū finit
feliciter. Anno ſalutis noſtre Milleſimo q̄
terq̄ centeſimononageſimooctauo. altera
die Maij.

Opere nunc iſto ꝑfecto gl'ia chriſto
Laudib⁹ hic inſto: coronas mr̄i dei ſiſto
Honor Frāciſco: laus ſctis cūctis h̄ ipo
Ocdenotrino ciclo c. q̄rd. nūc ꝓſule ſixto

Incarnatiōis xp̄i ꝯgruentie tanq̄ ſtelle.xij. deſcribunt li. i.p.i.ar.iij.ca.iij.
Innocētie tp̄e q̄re nō debuit dei fili⁹ incar/ nari.ibidē ca.i.
Iohānes ap̄lus p̄ ceteris adoptat a chriſto.vide in adoptari.
Iohānes Criſoſtom⁹ de ĥ.li.xij.p.vi.c.xi.
Iohānes Damaſcen⁹ manū abciſam recu perauit p̄ mariaꝫ.li.xij.p.vi. ca.xi.mira.v.
Ioſeph debuit noīari ſpōſus matr̄ dī.li.i. par.ij.ar.iij.ca.xi.ꝛ li.viij.p.ij.ar.i.
Ioſeph ſpōſi Marie ſctitas et dignitas cō mēdat.li.viij.par.ij.
Itē ꝙ fuerit ſctiſſimus oīm virorū illi⁹ tē poris.ibidem.ca.iij
Itē ꝙ fuerit nobiliſſimus de eadē tribu et familia cū Maria.ibidē ar.iij.ca.i.
Itē ꝙ fuerit ꝟgo puriſſim⁹:ꝛ ꝙ ꝟginitateꝫ vouit.ibidem ca.iiij
Itē an fuerit ſenex vel iuuenilis etatis li.i. par.vi.ar.iij.ca.i.q.iij.
Item ꝙ de ſctitate ei⁹ certificata fuerit ma ria ꝙ vicꝫ nunq̄ vellet eam ꝯgnoſcere vel etiā amare aut cōcupiſcere carnalr̄ .li.viij. par.ij.ar.iij.ca.v.
Iudei dicūt Mariā fuiſſe pulcerrimaꝫ ꝛ a nullo ꝯcupiſcibilē.li.ij.p.iij.ar.ij.ca.iij
Iulian⁹ ceſar apoſtata quō occidit p̄ btm̄ mercuriū iuſſu marie ꝟgis.li.xij.p.vi.ca.i.
Iuſticie diuīe altricatio d̄ hoīs (miracl̄o.i. liberatōe.li.i.par.ij.ar.ij.ca.ij.
Iuſticie ꝟtus in btā maria virgine q̄ ſūme fuerit ꝛ quō p̄cellebat alioꝝ iuſticiā.li. vij. par.ij.ar.iij. ca.vi.

Sequit de littera L

Latria quō debet cruci xp̄i.li.xij.p.i. ar.i.
Laudare debem⁹ Mariā ꝛ ei⁹ gau dijs ꝯgratulari.li.ij.par.ij. circa p̄n.
Laudare hō ñ ſufficit mariā etiā ſi oīa mē bra ꝟterent in liguas.li.xi.p. ij.circa p̄nci.
Legib⁹.xij.tanq̄ ſtell' p̄bat maria fuiſſe con cepta ſine originali pctō.li.iij.p.i.ar.iij.
Leo papa manū abciſam recupauit p̄ ma riā.li.xij.par.vi.ca.xi.miraculo.i.
Lex purificatōis q̄re mag̃ grauabat femi nas q̄ viros.li.iij.par.i.ar.ij.ca.i.
Liber teſtamti tā veteris q̄ noui i capite.i. in p̄ncipio deſcriptā habet ꝟginē mariam li.xi.par.i ca.i.
Liber vite q̄d ſit ꝛ quō electoꝝ noīa ſūt ſcri pta in eo in cul⁹ capite nomē marie. ibidē.
Libertatē arbitrij ꝟtibilē debuit hr̄e rōna lis creatura.li.i.p.i.ar.i.ca.iij.
Libidinē in hoīe q̄ hn̄t naturalr̄ tpare. li.v. p.ij.ar.ij.ca.iij.ad mediū.
Littere.v.i noīe marie ſignificāt.v. lapiduꝫ p̄cioſoꝝ ꝟtutes. li.vi.p.i.ar.ij.§.ij.
Lr̄e.v.in noīe marie ſignificāt.v.ſctās mlie res p̄figurātes mariā.li.vi.p.ij.ar.iij.§.iij.
Lr̄e.v.noīs marie ſignificāt q̄ntuplicē grāꝫ ꝯſeq̄ndā p̄ ei⁹ īuocatōem.ibidē.§.x.
Luci cōpat maria p̄pter triplicē excellētiam li.v.par.i.circa thema.
Lumē ſcie ꝛ cognitōis marie q̄ p̄celles fue rit.li.xi.par.i.ca.vij.
Luna quō figurat mariā in ſcripturis .li.v. par.ij.ar.i.§.ij.

Sequit de littera M.

Magnalia.xij.tanq̄ p̄uilegia ſumma cōſecuta eſt maria ex chriſti ꝯceptō ne atq̄ in vtero ei⁹ inhabitatōe. li.i. par.vij.ar.ij.ca. iij.a medio.
Malus etiā machomet⁹ dicit plura bona de maria.li.ij.par.iij.ar.ij.ca.iiij. in medio
Marie p̄prietates q̄les habeat cōueniētes nomini Marie.li.vi.p.ij.ar.i.
Maria hoc nomē quō interp̄tat ꝛ q̄ ſūme ꝯueniat matri dei.li. vi.p.i.ar.i.ca.v.
Itē ꝙ.v.lr̄is ꝯſtat ꝛ q̄d ſignificēt ibi'd ar.ij
Itē ꝙ ſit valde ꝟtuoſuꝫ ꝛ q̄lia bn̄ficia p̄ſtā da ſignificet.ibidem
Itē ꝙ inuocatū multas vtilitates cōferat ibidē ar.iij.
Maria mr̄ grē mr̄ miſc̄die tu nos ꝛc̄.de ĥ ꝟſu.li.xij.p.vi.ca. viij.miraculo.ij.
Maria mediatrix optia cōprobat apd̄ de um.li.xij.p.ij.ar.iij.§.vi.
Maria mltū poſſe ꝛ ſcire ꝛ magnum velle apud deū p̄ nobis habet.ibidem.
Martirij aureolam q̄ p̄cellenter habuerit maria.li.iij.p.ij.ar.iij.
Martirio q̄ntuplici claret maria.ibidem
Martiriū marie ꝙ fuerit p̄ ceteris mltipli cius nobili⁹ ꝛ glioſi⁹ ibidem.
Martiriū Marie.xij.magnalijs plucet.li. iij.p.ij.ar.ij.
Martiriū marie oīa martiria poſt xp̄i mar tiriū excellit i acerbitate.li.iij.p.iij.ar.i.
Mater dī ꝟgo.xij.pfectōib⁹ fulgere debuit vt digna ſit eligi.li.i.p.i.ar.iij
Mr̄ dei vtꝝ vere poſſit dici maria.li.ij.p.i. (ar.i.ca.i.
Mater dei vtꝝ p̄cellit i glia mul iij

titudinē celeſtis patrie totā ſimul et diuiſim. li.x.p.iij.ar.j.ad fi.
Mater dr̄ vera q̄druplici rōne q̄ fuerūt in maria reſpectu xp̄i.li.j.p.vij.ar.ij.ca.j
Mater oīm electoꝝ angelorūq3 et creatorū dicit̄ Maria. li.ix.p.ij.ar.ij.
Mr̄ reſpectu filij triplicē h3 ꝑpetatē.ibidē.
Mater xp̄ianoꝝ fore ꝓbat̄ maria ꝑ illō ps. Nunqd ſyon dicet etc̄.li.xj.p.j.ca.viij.
Maternitas marie q̄ntuplicē fructū celeſtis hereditatis nob affert.li.ix.p.ij.ar.iij.§.xj.
Maternitatis xp̄i ꝓuilegia maxia.li.xj.p.j.ca.viij.
Matrē dei eſſe vtrū ſit maius q̄3 eſſe be atū.li.ij.p.ij.ar.j.ca.ij.
Maximū q̄d fecit de9 in mūdo eſt h̄ qd fecit in Maria ꝟgine.li.ij.p.iij.ar.ij.ca.v.
Meliorē vl' ꝑfectiorē facere mariā an potu erit de9 q̄3 fecit.li.j.p.ij.ar.iij.ca.viij. et li.v. par.iij.ar.j.
Mēbra amiſſa reſtaurat Maria. vide Re ſtaurare
Mēbra marie ſingl'a q̄3 pulcra et decora fuerint.li.v.par.iij.ar.ij.ꝑ totū.
Menſis marcij ꝯgruebat xp̄i ꝯceptōi.li.j.p.vj.ar.ij.ca.ij.ad medium.
Merebat̄ ne maria q̄libet motu i vita li.xj.p.ij.c.iij
Merebat̄ ne q̄libet paſſiōe.ibid.
Meritum marie an p̄cellat oīm angeloꝝ et hoīm merita.ibidem.
Meritū opatōis vl' actōis marie quō p̄cellat ſctōꝝ merita.li.vij.par.ij.ar.j.
Meruit ne maria fieri mr̄ dī.li.ij.p.j.ar.j.c.ij.
Meruit placere deo q̄lib3 bonis et meritis vt i matrē eligeret̄ a deo.ibidē ca.iij.
Miliaria q̄t dicunt̄ a ph̄is inter celū et terram.li.v.p.ij.ar.iij.rōne.ij.
Miracl'a aliq̄ q̄ facta ſunt i mūdo tpe natiuitatis marie.ibidē ar.ij.ca.ix.ad finē.
Miracula plura q̄ facta ſūt i ioh̄e cū ſalutauit maria eliſabeth.li.ij.p.ij.ar.iij.circa.x.
Miracula plura q̄ fecit maria in gaudiū.vita ſua.li.vij.parte.iij.in fi.
Miracula de angelica ſalutatōe q7 eſt iocūda angelis.li.j.p.iiij.ar.ij.ca.ij.
Q7 demonib3 eſt tremebūda.ibidē ca.iij.
Q7 hoīb3 efficit pl'a bona.li.j.p.v.ar.j.i fi.
Q7 ſit frequētanda.li.j.par.iiij.ar.j.in fi. et ar.ij.ca.vi.
Q7 ſit dicēda mūde.ibidē.ar.ij.ca.j.in fine
Q7 ſit orāda deuote.ibidem ca.ij.
Q7 ad ſignū in mane et ſero ſit ꝯorāda.ibidem ca.iij.et li.xj.p.ij.ar.ij.§.iiij
Q7 deo mltū ē accepta.ibidē ar.iij.ca.j.
Q7 btē marie ꝟgini eſt pl'imū gaudioſa et in q̄ verbo magis.ibidem ca.fi.
Miracl'a de cātico marie applicata.li.ij.p.iij.ar.iij.in fine.
Miracl'a ꝑ feſto purificatōis et p̄mo de huius feſti ꝯfirmatōe.li.iij.p.j.ar.ij.in fi.
Itē q7 maria offert filiū deuotis cū dulcedine gr̄e ſicut ſimeoni.ibidē imediate ante.
Itē de cereo q7 ſolet eccl'ia portare ipſo feſto.ibidem ar.iij.in fi.
Miracl'a de celebritate feſti ꝯceptōis.li.iiij par.j.ar.j.poſt mediū.
Miracula plura de imacl'ata ꝯceptōe marie.ibidem ar.iij.
Miracula ꝑ feſto natiuitatis marie et p̄mo q7 angelis ē iocūda.li.v.p.ij.ar.iij.
Itē de pulcritudīe reſplēdentis gratie i maria.ibidē.ar.ij.ca.ij.in fine.
Itē d pulcritudīe marie.ibid c.iij.ꝟſus fi.
Miracula de noīe marie q7 ſit miro modo dulce.li.vj.p.j.ar.iij.§.iiij.
Q7 iuocatū eius nomē repellit demones. ibidē.§.v.
Q7 inuocatū ꝓtegit in ꝑiculis et liberat.ibidem.§.vij.
Q7 repellit peſtem.ibidem.§.viij.
Q7 genuflexo referēdo ꝯfert i hora mortis. ibidē.§.x.
Q7 in ſcriptis deuote portatū cōfert.lib.vj. p.ij.ar.iij.§.vj.
Q7 ad nūerū lr̄aꝝ certos pſalmos dicēdo i nomine marie ꝯfert.ibidē in fine.
Miracula plura de virginitate marie teſtimoniū facientia.li.viij.pte.j.in fi.
Itē de puritate Marie et ei9 gl'ioſa figuratione in picturis.ibidē.p.iij.in fi.
Itē q7 maria ſubuenit decorātib3 ei9 imaginē regiā li.vj.p.ij.ar.ij.
Itē q7 maria ex puriſſimo ſanguīe cōcepe rit xp̄m.li.j.par.vij.ar.ij.ca.j.
Miracula de Salue regina et q7 maria ſit aduocata noſtra.li.xij.p.j.ar.iij
Itē q̄re ſabbatū diē eccleſia deputauit ad honorē Marie.ibidē.ar.ij.
Miracl'a de oratiōe marie q̄liter orabat deum in vita ſua.li.vij.p.j.ar.iij.in fi.
Itē q7 bonū eſt eā imitari et conformari in oratiōe ꝑdicto modo.ibidem.
Miracula de aſſūptiōe marie q7 ſit corpore et aīa aſſumpta.li.x.p.i.ar.iij.

Itẽ de gaudijs celeſtibꝫ marie recolendis li.x.par.iiij.ar.iij.
Itẽ de corona gaudioꝝ Marie. li.ij.p.ij. ar.iij.in fine.
Itẽ de illa antiphona Gaude dei genitrix ỽgo ĩmaculata ꝛc.ibidẽ ar.ij.ca.iij.
Miracula varia ſparſim ĩ libris iſtꝭ ſcripta
De doloribꝫ marie ꝛ vtili eoꝝ recordatiõe li.iij.par.iij.ar.iij.
De miſcdia marie ꝙ liberat quẽ iuſticia dł damnaret.li.ix.p.ij.ar.iij.
Item ꝙ xp̄s pepcit mũdo ne pderet ꝓpter mariã.li.xi.par.ij.ca.ij.
Itez ꝙ elemoſinas facere ꝑ amore marie valet.li.v.p.ij.ar.iij.in fi.
Itẽ ꝙ maria ſe inuocãtes liberat a demonũ ptãte.li.vj.par.j.ar.ij.
Itẽ ꝙ ſubuenit ĩ picul' ſuſpitõis calũnie ꝛ ſubmerſionis flumis.li.ij.p.j.ar.iij.in fi.
Itẽ ꝙ oĩ crimĩoſo valet eius miſcdia.li.ij.par.iij.ar.ij.ca.ij
Miracula plura ꝙ ſeruire marie ſit ſignuz ſalutis.li.xij.par.ij.ar.j.ad fi.
Miracula recollecta ſimul multa ſub varijs diſtinctõibꝫ.li.xij.p.vlti.p totũ
Mirãda.xij.ꝛ ſtupẽda in xp̄i incarnatione li.j.par.vij.ar.iij.ca.iij.
Miſcdia dei generis hũani liberatõem fieri voluit.li.j.p.ij.ar.ij.ca.j.
Miſcdia dei an p matrꝭ xp̄i merita ſinglãriter ꝯcedaꝰ hoibꝫ.li.xij.par.j.ar.iij.§.vj.
Miſcdia maria exhibeꝰ mũdo p mariã.li.ij.p.iij.ar.ij.ca.vij.
Miſcdie opa qͥliter in ſummo exercuit maria.li.vij.par.ij.ar.j.§.iiij.
Mũdus ꝗ mẽſe creatꝰ eſt.li.j.p.j.ar.iij.ca.iij.circa ꝯgruentiã.iij.
Mũdus ruiturꝰ qre creari debuit a deo ꝗ ſciuit ipm caſurũ.li.v.p.i.ar.i.ca.i.
Mũdus ſeruaꝰ in eſſe ꝓpter amorez marie. li.xi.par.ij.ca.ij.
Mũdus vtrũ factꝰ fuiſſet a deo ſi xp̄i mater ꝑordinata nõ fuiſſet.ibidem.
Mori qre debuit maria ꝛ nõ viua trãſferri li.x.p.i.ar.i.q.iij.
Moriẽdi cũ poſſibilitate qre ñ habuit poſſibilitatẽ peccãdi maria.li.xi.p.i.ca.iiij.
Mortis anxietas triplex ineſt hoibꝫ a ꝗbꝫ exẽpta fuit maria.li.x.par.i.ar.ij.
Mortis diẽ ꝛ horam vtꝝ ꝑcognouerit maria.li.x.par.i.ar.i.q.i.
Mortis horã ſibi reuelari hoĩes qͥliter merenꝰ a deo.ibidem.rõne.ij.
Mortꝭ tpe ꝯſolaꝰ maria ſuos.li.xij.p.vlti.
Mortis tpe demones aduenĩũt hominibꝫ.li.x.p.i.ar.ij. ca.v.
Ad mortẽ vtꝝ ſe ꝑpauerit maria ſacramẽta ſuſcipiẽdo ꝛ vnctõem.ibidez.ar.i.qõne.ij.
In morte qͥlr migrauerit maria ibid.ar.ij.
In morte qles vel ꝗbꝫ meritꝭ hoĩes merẽtur celeſtem cõſolationem.ibidez poſt medium.
Mulier qre dicꝰ maria ſpecialiter in ſcriptura.li.vi.p.ij.ar.ij.§.vi.
Mutatio nulla facta ẽ in deo ex carniſ vnione.li.i.par.vij.ar.ij

Sequiꝰ de littera N

Nationũ tria genera diſtiguunꝰ mariam dicentia beatã.li.ij.par.iij.ar.ij.ca.iiij.
Nata eſt maria in mẽſe ſeptẽbris cõuenienter.li.v.par.ij.ar.ij.ca.ix.
Natiuitas marie cõmẽdaꝰ ſub figura aurore lune ſolis ꝛ caſtroꝝ aciei.ibidem ar.i.
Natiuitas Marie feſto celebranda eſt deuote.ibidem circa thema
Natiuitas Marie iocunda fore deo angelis ꝛ hoĩbꝫ declaraꝰ.ibidem.ar.iij.
Natiuitas Marie ꝑuilegijs.xij.honorata extitit.ibidem.ar.ij.
Natiuitatis marie hiſtoria ꝛ vita parentuz ipſius.li.v.p.i.ar.iij.ca.xi.§.iij.
Naturalis dilectio marie ad xp̄m ꝙ fuerit ſumma.li.ix.p.i.ar.i.ad medium.
Neceſſitatibꝫ noſtrꝭ ꝗbuſuis ſubuenit maria.li.xij.p.vl.ca.fi.
Niuis vel de niue feſtũ Marie vñ ſit ortũ ibidem ca.vi.miraculo.v.
Nix plures habet proprietates figurantes Marie ſanctitatem.libro.xi.par.ij.in pncipio.
Nobili de genere quare voluit chriſtꝰ matrem habere ꝛ diſcipulos de ignobili.li.v.par.ij.ar.i.ca.i.
Nobiliſſima ꝑcellẽter debuit eſſe mr̃ dei triplici rõne.li.i.par.ij.ar.iij.ca.ij.
Nobiliſſima ꝑ angelis ꝛ hoĩbꝫ maria fore declaraꝰ.li.xi.par.ij.ca.i.
Nobilitas corpalis ꝗd ſit.ibidem.
Nobilitas inter hoĩes ꝛ dñium hoĩs ſuper hoĩe vnde orta ſunt.ibidem.

A 977831

Nobilitas q̃re a deo ↄceſſa ē homĩ in Adã
ibidē. ⁊ li.v.par.ij.ar.ij.ca.j.
Nomē Marie inuocatũ q̃re aliq̃n ꝓmpti⁹
exaudit q̃ȝ nomē xp̃i.li.vj.ꝑ.ij.ar.j.in fi.
Nomē marie a p̃clarꝫ rebꝫ accipit.li.v.ꝑ.ij.
ar.ij.ca.ix.
Nomē Marie decēter approp̃at mr̃i dei et
plīma id ↄcernētia.li.vj.ꝑ totum.
Nomē Marie reuereri genuflectēdo valet
ad ↄſolationē celeſtem obtinendã in hora
mortis.li.vj.par.j.ar.iij.§.x.
Itē valet ad fortitudis recupatõeȝ ex egri
tudine.li.xij.ꝑ.vl.ca.vj.mira.iij.
Itē valet ad ↄfortãdũ ĩ ſenectute.ibidem.
Nomē ſponſi Marie debuit eſſe Ioſeph.
li.j.ꝑ.ij.ar.iij.ca.xi.
Nunq̇d ſyon dicet hõ ⁊ homo nat⁹ ⁊c̃. ex
ponit pulcre.li.xj.ꝑ.j.ca.viij.
Sequit de littera O
O Beata ⁊ intemerata ṽgo maria ⁊c̃.
de iſta oratiõe li.xij.ꝑ.vl.ca. viij.mi
raculo.j.
O roſa generoſa fons ſignat⁹ ⁊c̃.de hoc car
mine ibidē ca.xj.miraculo.iij.
Obitus hora vel dies aliq̇bꝫ reuelat q̇bus
ex cauſis.vide ſupra Mortis ⁊c̃.
Obligat ne hõ magis q̃ȝ angelus aut ecõ
uerſo ad ſeruiēdũ Marie.li.xij.ꝑ.j.ar.j.
Occidētalē quare ad ꝑtē verſi adorabãt iu
dei.li.x.ꝑ.ij.ar.j.ca.iij
Occupata q̇bꝫ erat actibꝫ Maria qñ eſt ſa
lutata ab angelo.li.j.ꝑ.iij.ar.ij.ca.ij.
Olei ꝓprietates ↄueniēter nomē Marie ſi
gnificãtes.li.vj.ꝑ.ij.ar.j.poſt mediũ.
Operibꝫ ſex dieꝝ in p̃ncipio creatõis mundi
quõ figurata eſt Maria.li.xj.ꝑ.j.ca.j.
Optimã ꝑtē quõ elegiſſe d̃r maria.li.x.par.
iiij.ar.iij.circa p̃ncipium.
Oratio deuota Bernardi de ↄſtatiõe Ma
rie ſub cruce chriſti.li.iij.ꝑ.iiij.ar.j.ca.iij.
Oratõis ſctõꝝ patrũ ꝓceſſus ꝓ incarnatõe
xp̃i.li.j.ꝑ.ij.ar.j.
Orare vtꝝ potuerit Maria dñicã oratõeȝ
di.dimitte nob debita.li.viij.ꝑ.iij.ar.j.ar
Orare ad orientē chriſtiani q̇ (gumēto.iij
re ſolēt.li.x.ꝑ.ij.ar.j.ca.iij.
Originale pctm̃ q̃ btã Maria nõ habue
rit ſed p̃ſeruata ſit.li.iiij.ꝑ totũ.
Originale pctm̃ et originalis iuſticia q̇d ſit
⁊ quõ cõtrahatur pctm̃ originale.⁊ plura
ibidem.
Originali pctõ nõ fuiſſe maculatã ṽginē in
ↄceptione q̃ȝ piũ ſit credere.ibidem
Oris ſacrificia.vij.deo exhibēdo inſinuan
tur in cãtico marie.li.xij.par.j.ar.ij.ca.ij.
Ornat⁹ ⁊ decor toti⁹ mũdi q̃ ſit ꝑ mariã.li.
xj.par.ij.ca.x.
Ortus marie reuelatus eſt a p̃ncipio mũdi
ꝑ varia tp̃a.li.v.par.j.ar.iij.
Ortus Marie quõ cõmēdat ſub varijs fi
guris.li.v.par.ij.ar.j.ꝑ totũ.
Ortus ſolis quõ p̃ſagit diē pluuialē aut ſe
renũ aut vētoſum.ibidē poſt mediũ.
Ouidius libro de vetula quõ laudat virgi
nē Mariã.li.xj.par.j.c.xij.poſt mediũ.
Sequit de lr̃a P.
P Aſſio xp̃i ſupauit oĩm alioꝝ paſſio
nes in acerbitate.li.iij.par.iij.ar.ij.
Paſſio xp̃i vtꝝ ſoli marie ſit cõicata et quid
hec cõicatio ĩportet.li.xj.ꝑ.j.ca.ix.ad fi.
Paſſione q̃cunq̃ȝ quõ poſſit hõ mereri.li.xj
par.ij.ca.iij.
Pater noſter an potuerit orare maria di.di
mitte nob debita ⁊c̃.li.viij.ꝑ.iij.ar.i.ĩ ſolu
Paupertas quõ p̃fulſit (tiõe.iij.argumēti.
in Maria.li.vij.ꝑ.ij.ar.iij.ca.x.
Peccãdi impoſſibilitas an fuerit in maria.
li.viij.par.iij.ar.i.ca.iij.
Peccãdi tentationē vtrũ aliq̃n hr̃e potue
Peccare nõ po (rit maria.li.xj.ꝑ.j.ca.iiij.
tuit maria: quõ g̊ potuit mori.ibidē.
Pctõres potēter recõciliant xp̃o ꝑ Mariã
vide verbo Recõciliat.
Pctm̃ mulieris an fuerit mai⁹ pctõ viri vel
ecõuerſo in prima p̃uaricatiõe.li.iij.ꝑ.j.ar.
ij.ca.j.
Pctm̃ nullũ habuit maria in tota vita ſua.
li.viij.par.iij.ar.j.ca.j.
Pctm̃ originale nõ ↄtraxit maria p̃ueniēte
gr̃a dei.⁊ ml̃ta de hoc li.iiij.ꝑ totum.
De pctõ origĩali q̇d ſit ⁊ q̃ȝ plures alias q̄
ſtiones habes ibidem p̃cipue par.ij.
Pedes ṽtutũ duo aſſignant q̇bꝫ maria cõ
triuit caput ſerpētꝫ.li.v.par.ij.ar.j.§.j.
Peregrĩatio marie ad paſſiões xp̃i loca an
fuerit corpal' vl' mētal'.li.x.ꝑ.iiij.ar.ij.ca.iij
Perfectio maternitatꝫ qua vera mr̃ xp̃i fuit
maria ⁊ ꝑfecta.li.j.par.vij.ar.ij.ca.j.
Perfectõne in ſua naturali habuit Maria
plura ꝓuilegia.li.xj.par.i.ca.iij
Perfectõis ↄſũmatiõem adept⁹ eſt mũdus
ꝑ Mariã.li.xi.par.ij.ca.ix.

fol. 197

De SS. Nõe Jesu et Mariae — In Circumcis. Dni. sermo XXXIX
" XL

Lib. I, p. IV, art. 3. cap. III de Campana pulsanda mane et sero. Item ex opusculo S. Bonav. de sanctis XXIII fol. D. 3.

" I, p. IV, art. 3 art 1 de verbis: Sancta Maria, ora pro nobis peccat.

Lib. II, p. II art. II cap. III Bonav. author libri de In-formatione novitiorum

Lib. II, p. II art. III De Corona Gaudiorum

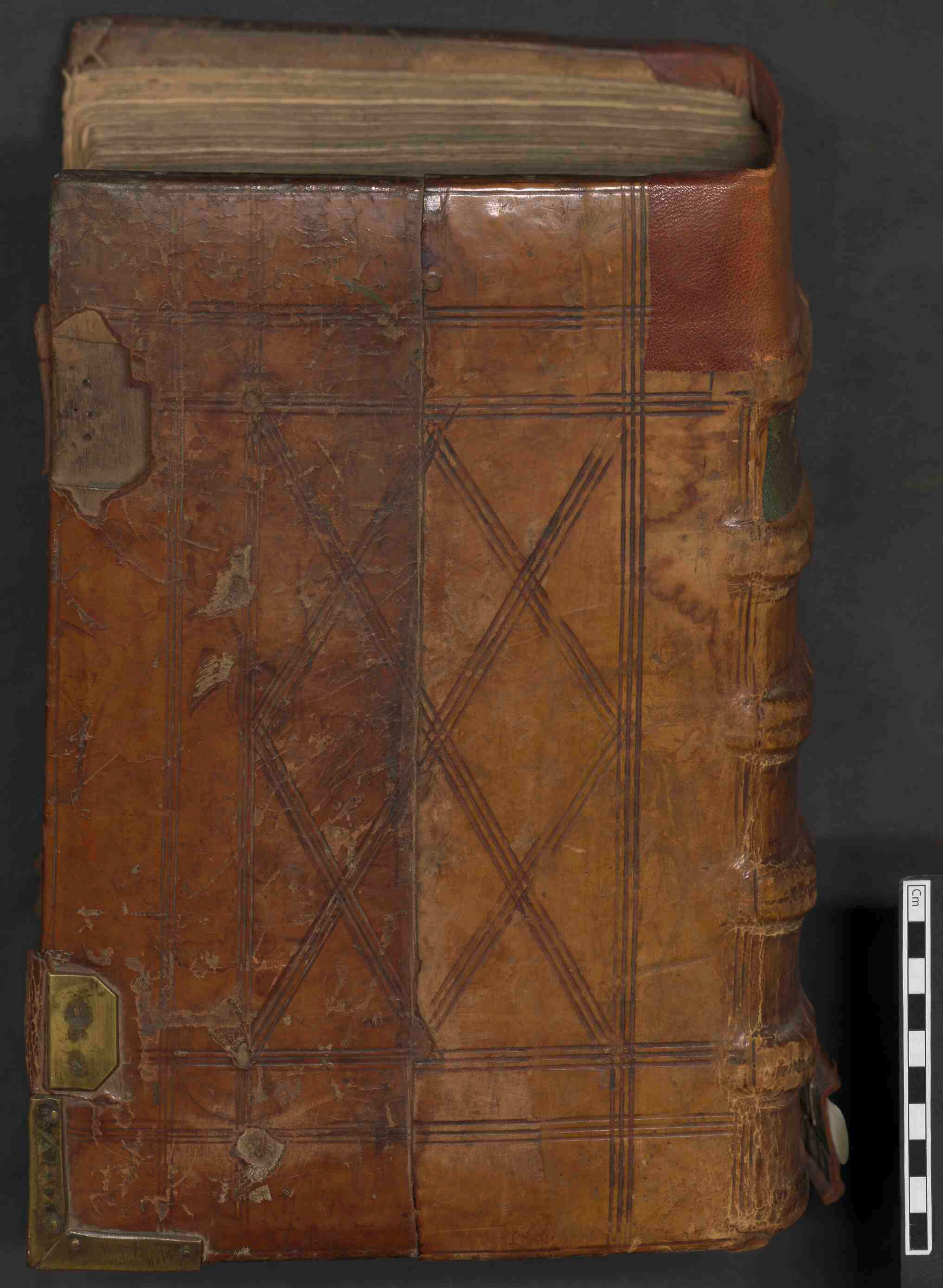
Cm

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A B C D E F G H I J K L M N
x·rite
0 1 2 3 4 5 6 mm